

Π Ε Ρ Α Τ Η

ΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ

Α

ΟΙ ΤΑΦΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ



# Π Ε Ρ Α Τ Η

ΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ

Α

ΟΙ ΤΑΦΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

ΥΠΟ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ Ε. ΙΑΚΩΒΙΔΗ



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1969

---

Μεταλλογραφήματα Κ. Χαλκιοπούλου 'Αγ. Μάρκου 14.

## ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ ἀνασκαφὴ τῆς Περαιτῆς ἤρχισεν ὡς σύντομος σωστικὴ ἐπέμβασις μὲ σκοπὸν τὴν πρόληψιν τῆς συλλήσεως ἐνὸς τάφου καὶ ἐξειλήχθη εἰς ἐξαντλητικὴν ἔρευναν ὁλοκλήρου νεκροταφείου, ἀπαιτήσασαν συστηματικὴν ἐργασίαν ἑνδεκα συνεχῶν ἀνασκαφικῶν περιόδων.

Ὅπως κατεφάνη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ἡ σπουδαιότης τῆς ἐνέκειτο κυρίως εἰς τὸ ὅτι οἱ τάφοι ἀνῆκον ὅλοι εἰς μίαν ἐνιαίαν καὶ σχετικῶς σύντομον περίοδον συμπίπτουσιν πρὸς τοὺς χρόνους τῆς τελευταίας ἀναλαμπῆς τοῦ μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὅτι τὸ πλούσιον περιεχόμενόν των ἀντικατώπτριζε τὰ ἀντιπροσωπευτικὰ στοιχεῖα τῆς περιόδου αὐτῆς κατὰ τρόπον ἀπροσδοκῆτως πλήρη καὶ ἰδιαίτερος διδακτικόν. Ἡ συχνὴ καὶ σχεδὸν στερεότυπος διαπίστωσις σειρᾶς ὁμοίων φαινομένων εἰς δύο ἑκατοντάδας τάφων ἐπέτρεψε τὴν συλλογὴν βεβαίων γνώσεων διὰ τὰ ἔθιμα καὶ τὰς ἀντιλήψεις τῆς ἐποχῆς, ἐνῶ παραλλήλως ἡ ἀφθονία καὶ ἡ πολυμορφία τοῦ ἀνακαλυφθέντος ὕλικου ἐδημιούργησε τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ μελέτη του θὰ ὠδήγει εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς ἐναρگوῦς εἰκόνης τῆς κοινῆς ἐκείνης περιόδου, ὅπως ἐπίσης καὶ εἰς ἀσφαλέστερον καθορισμὸν τῶν χρονικῶν τῆς ὁρίων. Ἡ ἐλπίς αὕτη δὲν διεψεύσθη, ἡ ποικιλία ὁμῶς καί, συχνά, ἡ σοβαρότης τῶν προκυψάντων θεμάτων ἐπολλαπλασίασαν τὴν ἀπαιτηθεῖσαν ἐργασίαν καὶ ἐπεβράδυναν ἀντιστοίχως τὴν διατύπωσιν καὶ δημοσίευσιν τῶν σχετικῶν διαπιστώσεων.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐρένης τοῦ νεκροταφείου ἠτύχησα νὰ ἔχω γενναϊόφρονα τὴν βοήθειαν ὅλων τῶν ἀρμοδίων. Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία, ὅπου ὑπηρέτουν τότε ὡς ἐπιμελητῆς ἀρχαιοτήτων, μοῦ ἀνέθεσε τὴν ἀνασκαφὴν, εὐθὺς δὲ κατόπιν τὴν ἀνεδέχθη ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία, ἀναλαβοῦσα καὶ τὴν δημοσίευσίν της. Οἱ ἐκάστοτε ἔφοροι καὶ ἐπιμεληταὶ ἀρχαιοτήτων τῆς περιφερείας ὡς καὶ οἱ διευθύνται τοῦ Ἐθν. Ἀρχ. Μουσείου μὲ διηρκόλυναν εἰς ὅσα ζητήματα τῆς ἀρμοδιότητός των ἔτυχε νὰ ἀνακύβουν ἀφορῶντα εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀνασκαφῆς, τὴν φύλαξιν τῶν εὐρημάτων καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ ἐπεξεργασίαν καὶ μελέτην των. Ὡς συνεργάται ἔλαβον μέρος κατὰ καιροὺς οἱ ἀρχαιολόγοι δ. Μαρία Παντελίδου, δ. Β. Κατσαντώνη, κ. Στ. Κουμανούδης καὶ κ. T. L. Shear. Ἡ σκαφὴ ἐγένετο ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν τῶν ἐμπείρων ἀρχιεργατῶν Ἰ. Καραμήτρου, Γ. Βασιλειάδου καὶ Ν. Καραμήτρου, ἡ ἀποκατάστασις τῶν ἀγγείων ὀφείλεται εἰς τοὺς παλαιμάχους συντηρητὰς Ἀ. Μαρίνην καὶ Ζ. Κανάκην, ἡ δὲ συντήρησις τῶν ποικίλων μικρῶν εὐρημάτων εἶναι ἔργον τοῦ μακαρίτου ἀρχιτεχνίτου τοῦ Ἐθν. Ἀρχ. Μουσείου Ἰ. Μπάκουλη καὶ τοῦ διαδόχου του Ἀ. Μαυραγάνη.

Τὴν αὐτὴν πρόθυμον συμπαράστασιν εἶδον καὶ κατὰ τὴν μελέτην τοῦ ὕλικου. Εἰς τοὺς καθηγητὰς κ.κ. Σ. Ν. Μαρινᾶτον καὶ Γ. Ἐ. Μυλωνᾶν, ἐπισκεφθέντας κατ' ἐπανάληψιν τὸν ἀνασκαφικὸν χώρον καὶ ἐξετάσαντας τὰ εὐρήματα χρεωστῶ πλείστας ὅσας πολυτίμους συμβουλὰς καὶ οὐσιώδεις ὑποδείξεις. Ὁ καθηγητὴς κ. Ν. Κοντολέων, ἡ ὑφηγήτρια δ. Χ. Καρδαρά καὶ ὁ ἔφορος ἀρχαιοτήτων κ. Ν. Ζαφειρόπουλος ἔθεσαν

ὑπ' ὄφιν μου τὸ ἀδημοσίευτον ὑλικὸν τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Νάξου, ὃ δὲ κ. *M. R. Porham*, τῆς Βρεταννικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς, μοῦ παρέσχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ σχηματίσω προσωπικὴν ἀντίληψιν περὶ τῶν εὐρημάτων τῆς ἀνασκαφῆς εἰς τὸ Λευκαντί. Πληροφορίας καὶ ἐγκύρους γνώμας ἐπὶ εἰδικῶν θεμάτων ὀφείλω εἰς τὴν *K<sup>α</sup> M. Falkner*, τὴν δ. *E. Porada* καὶ τὸν αἰδ. *V.E.G. Kenn* διὰ τοὺς σφραγιδοκυλίνδρους καὶ τοὺς σφραγιδολίθους, εἰς τὸν κ. *N. Μπουφίδην*, τὸν κ. *W. Smith* καὶ τὸν κ. *R. P. Charles* διὰ τὰ αἰγυπτιακὰ εὐρήματα, εἰς τοὺς καθηγητὰς κ.κ. Ἀ. Γεωργιάδην καὶ Ἀ. Πανάγον καὶ τὸν γεωλόγον δρ. Ἀ. Τάταρην διὰ τὰ πετρώματα τοῦ χώρου τῆς ἀνασκαφῆς καὶ τὰ ὑλικά διαφόρων λιθίνων ἀντικειμένων, εἰς τοὺς ἰατροὺς κ.κ. *M. Παῖδούσην* καὶ *X. Συμπαρουνήν* διὰ τὸ σκελετικὸν ὑλικὸν τῶν καύσεων, εἰς τὸν χημικὸν δρ. *Γ. Βαρουφάκην* καὶ τὸν χρυσοχόον κ. Ἡ. Λαλαούνην διὰ τὴν σύνθεσιν καὶ κατασκευὴν τῶν χαλκίνων, σιδηρῶν καὶ χρυσῶν εὐρημάτων καὶ τέλος εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ Ἀρχ. Μουσείου Ἡρακλείου κ. Στ. Ἀλεξίου καὶ τὸν διευθυντὴν τοῦ τμήματος ἀρχαιοτήτων Κύπρου κ. *B. Καραγεώργην* διὰ τὴν παροχὴν στοιχείων σχετικῶν πρὸς τὰ εὐρήματα κρητικῆς καὶ κυπριακῆς προελεύσεως.

Ἡ δημοσίευσίς τῆς ἀνασκαφῆς προητοιμάσθη καὶ ἐγένετο ὑπὸ συνθήκας ἐξ ἴσου εὐοίωνους. Ὁ πολ. μηχανικὸς κ. Θ. Γκόφας καὶ ὁ τοπ. μηχανικὸς κ. Ἰ. Μπαντέκας ἀπετύπωσαν τὸν χώρον τῶν προπόδων τῆς Περαιτῆς κατὰ τρόπον ὃ ὁποῖος μοῦ ἐπέτρεψε νὰ προσθέτω κατ' ἔτος τοὺς νεοανασκαπτομένους τάφους. Τὸ σχετικὸν τοπογραφικὸν σχέδιον, οἱ χάρται τῆς περιοχῆς τοῦ Πόρτο-Ράφτη (τόμ. Α') καὶ τῆς διαδόσεως τοῦ ἐθίμου τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν εἰς τὴν Ἀν. Μεσόγειον (τόμ. Β') καθὼς καὶ αἱ ἀπεικονίσεις τῶν παραστάσεων τῶν σκαραβαίων ἐξεπονήθησαν ἀπὸ τὸν ἀριστοτέχνην σχεδιαστὴν-χαρτογράφον κ. Π. Χριστόπουλον, ἐνῶ ὁ ἄλλοτε ζωγράφος τοῦ Ἐθν. Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἀ. Παπαηλιόπουλος ἐσχέδιασε πλεόν τοῦ ἡμίσεος τῶν εἰκόνων τοῦ δευτέρου τόμου. Ἡ εἰς τὸν πίνακα I δημοσιευομένη ἀεροφωτογραφία τῆς περιοχῆς τῆς Ἐρωτοσπηλιᾶς ἐλήφθη εἰδικῶς πρὸς τοῦτο ἀπὸ τὴν Ἑλλ. Βασ. Ἀεροπορίαν. Αἱ φωτογραφίαι τῶν εὐρημάτων εἶναι ἔργα τοῦ κ. *N. Τομπάζη* καὶ τοῦ ἐργαστηρίου Ἰ. Ἰωαννίδη - Α. Μπαρτζιώτη, τὴν ἀρίθμησην δὲ καὶ προετοιμασίαν τῶν δι' ἐκτύπωσιν ἀνέλαβεν ἡ ἀρχαιολόγος *K<sup>α</sup> Μαρία Ἀ. Γαβρίλη*. Τὰ ἀγγλικὰ κείμενα τῆς περιλήψεως τοῦ βιβλίου καὶ τοῦ καταλόγου τῶν πινάκων ἀνέγνωσαν καὶ διώρθωσαν ὁ διευθυντὴς τῆς Ἀγγλικῆς Ἀρχ. Σχολῆς κ. *P. M. Fraser* καὶ ἡ *K<sup>α</sup> Ἰόνη Μυλωνᾶ Shear*, ἡ δὲ *K<sup>α</sup> V. Hankey* συνέβαλεν εἰς τὴν ὀρθὴν ἀπόδοσιν διαφόρων εἰδικῶν ὄρων. Ἡ ἐπιμέλεια, τέλος, τῆς ἐκδόσεως ὀφείλεται εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ γραφείου δημοσιευμάτων τῆς Ἀρχ. Ἑταιρείας, ἐργασθὲν μὲ ἄοκνον προσήλωσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς καθηγητοῦ κ. Ἀ. Ὁρλάνδου, ὃ ὁποῖος, ἐκδηλώσας ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀνασκαφῆς τὸ ἐνδιαφέρον του διὰ τὸ ὅλον ἔργον, συνετέλεσεν οὐσιωδῶς εἰς τὴν πραγματοποιήσιν του. Εἰς ὅλους γενικῶς τοὺς ἀνωτέρω ἀπευθύνω τὰς θερμὰς μου εὐχαριστίας διὰ τὴν βοήθειάν των, ἡ ὁποία ἐστάθη πολὺτιμος δι' ἐμὲ συμβολὴ ὅσον καὶ εὐπρόσδεκτος ἐνθάρρυνσις.

Σ. Ε. Ι.

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
ΕΙΣΑΓΩΓΗ .....	1
Περιγραφή τοῦ μέρους .....	1
Ἀρχαία ὀνομασία .....	4
Λείψανα πρωτοελλαδικά, μεσοελλαδικά, ὑστεροελλαδικά, τῶν ἱστορικῶν χρόνων, χριστιανικά...	4
Ἱστορία καὶ μέθοδος τῆς ἀνασκαφῆς. ....	6

### ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ὁ χώρος τῆς ἀνασκαφῆς .....	11
Οἱ τάφοι καὶ τὰ εὐρήματα .....	17

Τάφος	1.....	159	Τάφος	27.....	24
»	2.....	153	»	28.....	17
»	3.....	151	»	29.....	17
»	4.....	154	»	30.....	301
»	5.....	167	»	30α.....	299
»	5α.....	173	»	31.....	316
»	6.....	370	»	32.....	317
»	7.....	380	»	33.....	297
»	8.....	318	»	33α.....	297
»	8α.....	320	»	34.....	321
»	9.....	266	»	35.....	325
»	10.....	260	»	36.....	275
»	11.....	314	»	37.....	324
»	12.....	304	»	38.....	279
»	13.....	285	»	39.....	273
»	14.....	258	»	40.....	284
»	15.....	252	»	41.....	245
»	15α.....	254	»	42.....	244
»	15β.....	250	»	43.....	375
»	16.....	254	»	43α.....	375
»	17.....	248	»	43β.....	373
»	18.....	340	»	43γ.....	373
»	19.....	330	»	44.....	373
»	20.....	330	»	45.....	373
»	21.....	331	»	46.....	270
»	22.....	336	»	46α.....	270
»	23.....	339	»	47.....	269
»	24.....	340	»	48.....	249
»	25.....	337	»	49.....	247
»	26.....	28	»	50.....	248

Τάφος	51	247
»	52	328
»	53	330
»	54	379
»	55	178
»	56	189
»	57	192
»	58	187
»	59	184
»	60	350
»	61	349
»	62	352
»	63	348
»	64	77
»	65	70
»	66	68
»	67	101
»	68	101
»	69	106
»	70	109
»	71	110
»	72	110
»	73	102
»	74	79
»	75	86
»	76	93
»	77	98
»	78	60
»	79	100
»	80	106
»	81	105
»	82	103
»	83	111
»	84	111
»	85	113
»	86	114
»	87	150
»	88	148
»	89	147
»	90	193
»	91	199
»	92	200
»	93	205
»	94	205
»	95	204
»	96	212
»	97	214
»	98	216

Τάφος	99	209
»	100	197
»	101	345
»	102	346
»	103	347
»	104	380
»	105	386
»	106	382
»	107	384
»	108	389
»	109	385
»	110	394
»	111	396
»	111α	400
»	111β	401
»	111γ	403
»	111δ	403
»	112	405
»	113	409
»	114	411
»	115	412
»	116	413
»	117	414
»	118	414
»	119	416
»	120	414
»	121	414
»	122	422
»	122α	425
»	123	426
»	123α	428
»	124	432
»	125	435
»	126	437
»	127	437
»	128	441
»	129	446
»	130	448
»	131	451
»	132	455
»	133	457
»	134	232
»	135	243
»	136	239
»	137	235
»	138	231
»	139	229
»	140	229

Τάφος 141.....	226	Τάφος Σ25.....	367
» 142.....	221	» Σ26.....	356
» 143.....	218	» Σ27.....	361
» 144.....	116	» Σ28.....	362
» 145.....	132	» Σ29.....	363
» 146.....	141	» Σ30.....	70
» 147.....	117	» Σ31.....	78
» 148.....	127	» Σ32.....	78
» 149.....	123	» Σ33.....	69
» 150.....	144	» Σ34.....	67
» 151.....	146	» Σ35.....	96
» 152.....	52	» Σ36.....	96
» 153.....	50	» Σ37.....	96
» 154.....	44	» Σ38.....	64
» 155.....	40	» Σ39.....	64
» 156.....	36	» Σ40.....	65
» 157.....	30	» Σ41.....	65
» Σ1.....	18	» Σ42.....	102
» Σ2.....	57	» Σ43.....	56
» Σ3.....	175	» Σ44.....	100
» Σ4.....	153	» Σ45.....	211
» Σ5.....	152	» Σ46.....	343
» Σ6.....	210	» Σ47.....	389
» Σ7.....	211	» Σ48.....	404
» Σ8.....	211	» Σ49.....	408
» Σ9.....	211	» Σ50.....	421
» Σ10.....	212	» Σ51.....	420
» Σ11.....	353	» Σ52.....	430
» Σ12.....	352	» Σ53.....	444
» Σ13.....	354	» Σ54.....	445
» Σ14.....	360	» Σ55.....	445
» Σ14α.....	359	» Σ56.....	447
» Σ15.....	371	» Σ57.....	447
» Σ16.....	22	» Σ58.....	115
» Σ17.....	29	» Σ59.....	243
» Σ18.....	378	» Σ60.....	243
» Σ19.....	181	Ἡμιτελὴς τάφος I.....	218
» Σ20.....	179	» » II.....	364
» Σ21.....	350	» » III.....	380
» Σ22.....	358	» » IV.....	444
» Σ23.....	364	Ἀγγεῖα καὶ ἀντικείμενα διαφόρων προ- ελεύσεων.....	458
» Σ23α.....	364		
» Σ24.....	368		

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ : Τὰ εὐρήματα τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ Β. Στάη.....	465
Εὐρετήριον.....	467
Παροράματα.....	473

## Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

Εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν τῆς Ἀττικῆς καὶ εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς ἀποστάσεως μεταξὺ Σουνίου καὶ Μαραθῶνος ὑπάρχει βαθύς, ἐκτεταμένος καὶ ἀσφαλῆς κόλπος μὲ τὸ ἀνοιγμὰ του προστατευμένον ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν κωνικὴν βραχύδην νησίδα τοῦ Ράφτη. Ἡ νησίς αὕτη ὀφείλει τὸ ὄνομά της εἰς τὸ πελώριον μαρμαρίνον ἄγαλμα καθημένης μορφῆς ποὺ ἐστήθη εἰς τὴν κορυφὴν της ἐπὶ ρωμαϊκῶν χρόνων καὶ ποὺ ἡ λαϊκὴ φαντασία ἡρμήνευσεν ἀργότερον, λόγῳ τῆς στάσεώς του, ὡς παράστασιν ράπτου ἐργαζομένου ὀκλαδὸν μὲ τὸ ὕφασμα εἰς τὰ γόνατά του. Ἀπὸ τὴν νησίδα ἀπεκλήθη ὁ κόλπος καὶ ὀλόκληρος ἡ περιοχὴ Πόρτο - Ράφτη.

Πρὸς Βορρᾶν ὀρίζεται ἀπὸ τὸ βουνὸν τῆς Περαιτῆς (ὕψους 306 μ.) καὶ τοὺς λόφους Τσουγκάρι (136 μ.) καὶ Κομμένο Λιθάρι (146 μ.) οἱ ὅποιοι τὴν χωρίζουν ἀπὸ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἑρασίνου καὶ τὴν Βραυρῶνα. Πρὸς Νότον κλείεται ἀπὸ τὴν βουνοσειρᾶν Χεροβούνι (412 μ.) — Χαρβάτα (245 μ.) — Μαυρονόρα (404 μ.). Μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν συγκροτημάτων, τοῦ βορείου καὶ τοῦ νοτίου, ὑπάρχει σειρὰ ἀπὸ χαμηλοὺς λοφίσκους πλαισιώνοντας τὴν σχετικῶς στενὴν διέξοδον ἀπὸ τὴν πεδιάδα τῶν Μεσογείων πρὸς τὴν ἀκτὴν, τὴν ἀκολουθουμένην ἀπὸ τὸν σημερινὸν δρόμον, ἀσφαλῶς δὲ καὶ ἀπὸ τὸν ἀρχαῖον. Εἰς τὸ σημεῖον ὅπου ὁ δρόμος συναντᾷ τὴν παραλίαν ἐξέχει ἐντὸς τῆς θαλάσσης μία χαμηλὴ στενομήκης χερσόνησος, ἡ Πούντα, χωρίζουσα τὸν κόλπον εἰς δύο τμήματα ἴσης περίπου ἐκτάσεως. Πρὸς Νότον τῆς Πούντας, μεταξὺ τῶν προπύδων τῶν βουνῶν καὶ τῆς ἀκτῆς, σχηματίζεται μία χαμηλὴ καὶ ἐπίπεδος λωρὶς ἀρκετοῦ πλάτους, καλλιεργήσιμος καὶ εὐφορος, ὁ Πρασᾶς, κλειόμενος πρὸς ΝΑ. ἀπὸ τὴν ἀπόληξιν τῆς Μαυρονόρας, τὸ ἀκρωτήριον Τσουργέλι. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν παραλίαν τοῦ Πρασᾶ ὑψώνεται ἀποτόμως ἡ τριγωνικὴ καὶ ἀπόκρημνος χερσόνησος τῆς Κορώνης (127 μ.), συνδεομένη πρὸς τὴν ἀκτὴν μὲ χαμηλὴν καὶ στενὴν ἀμμώδη γλῶσσαν ξηρᾶς. Ἡ χερσόνησος αὕτη ἀποτελεῖ οὐσιαστικῶς τὸ ΝΑ. ὄριον τοῦ κόλπου, περιορίζουσα τὸ ἀνοιγμὰ του εἰς  $1\frac{1}{4}$  μίλιον περίπου.

Εἰς τὸ βόρειον τμῆμα τοῦ κόλπου τὸ ἔδαφος εἶναι πολὺ περισσότερον ἀνώμαλον καὶ ἡ παραλιακὴ λωρὶς τόσον στενὴ, ὥστε νὰ εἶναι κατ' οὐσίαν ἀνύπαρκτος. Καλλιεργήσιμοι ἐκτάσεις κυρίως εἰπεῖν δὲν ὑπάρχουν, οἱ δὲ βραχῶδεις λόφοι, ἀλλεπάλληλοι καὶ προοδευτικῶς χαμηλότεροι, φθάνουν μέχρι τῆς παραλίας. Οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀνώνυμοι καὶ σημειώνονται εἰς τὸν χάρτην ἀπλῶς μὲ τὰ ὑψόμετρά των. Ὁ δρόμος, ἀκολουθῶν τὴν παραλίαν, διασχίζει ἐν χαμηλὸν βαλτῶδες τμῆμά της, τὴν Βουρλέζαν, ἀφήνει ἀριστερά του τοὺς ἐλαχίστους καλλιεργημένους ἀγροὺς τῆς Ντρίβλας καὶ τὰ ἐρειπωμένα ναῦδρια τῆς Ἀγ. Κυριακῆς καὶ τοῦ Ἀγ. Πέτρου



καὶ καταλήγει εἰς τὸ ἐκκλησίδιον τοῦ Ἀγ. Σπυρίδωνος, ὅπου ὑπάρχει καὶ ἡ κυρία πηγή ὕδατος τῆς περιοχῆς. Τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς αὐτῆς συγκεντρώνεται ἀπὸ τὰς πλαγιάς τῶν λόφων τῶν κειμένων κατὰ σειρὰν παραλλήλως πρὸς τοὺς πρόποδας τῆς



Χάρτης τῆς περιοχῆς τοῦ Πόρτο - Ράφτη.

ΝΔ. κλιτύος τῆς Περαιτῆς. Ὁ πρῶτος, ὀνομαζόμενος Πυργάρι (47 μ.), κατέρχεται σχετικῶς ἀποτόμως πρὸς τὴν θάλασσαν, σχηματίζων βραχώδη γλῶσσαν. Ἀκολουθοῦν πρὸς Βορρᾶν τοῦ δύο ἄλλοι, ἀνώνυμοι (ὕψόμετρα 69 καὶ 103 μ.), τελευταῖος

δὲ ἔρχεται ὁ ἀπόκρημνος βράχος Γκοῦρι - Γκλιάτι (123 μ.). Εἰς τὴν στενὴν χαράδραν μεταξὺ τῆς λοφοσειρᾶς αὐτῆς καὶ τῶν πρὸς Ἀνατολὰς τῆς προπόδων τῆς Περαιτῆς ῥέει ὁ χεῖμαρρος τῆς Ἑρωτοσπηλιάς, ἐκβάλλων εἰς τὴν θάλασσαν ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκεται ὁ μικρὸς ὁμώνυμος ὀρμίσκος. Εἰς τὴν ἀριστερὰν (ἀνατολικήν) ὄχθην τοῦ χειμάρρου, σημειούμενον εἰς τὸν χάρτην μὲ ἀστερίσκον, εὐρίσκεται τὸ ἀνασκαφέν νεκροταφεῖον (πλίν. 1,2).

Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ κόλπου ὑπάρχουν μερικαὶ βραχώδεις νησίδες, ἄνδρροι καὶ ἀκατοίκητοι, ἡ Ραφτοπούλα μεταξὺ Ράφτη καὶ Ἀγ. Σπυρίδωνος, τὸ Καραβονῆσι πρὸς Νότον τῆς Πούντας, ἡ Κορώνη πρὸς Ἀνατολὰς τῆς ὁμωνύμου χερσονήσου καὶ μία ἀκόμη μικροτάτη καὶ ἀνώνυμος εἰς τὴν δυτικὴν τῆς πλευράν. Αἱ νησίδες αὗται ἔξεχουν ἀπὸ ἑνα βυθὸν σχετικῶς ὁμαλόν, βάθους 25 - 27 ὀργυιῶν γύρω εἰς τὸν Ράφτην, καταλήγοντα, ἰδίως εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀγ. Σπυρίδωνος καὶ εἰς τὸν ὀρμίσκον τῆς Ἑρωτοσπηλιάς, εἰς ἀμμόδη ἀβαθῆ παραλίαν ἀπολύτως κατάλληλον διὰ τὴν προσόρμισιν καὶ νεώλκυσιν ἐλαφρῶν σκαφῶν μὲ μικρὸν βύθισμα, ὅπως ἦσαν τὰ πλοῖα κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ ὅπως ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι σήμερον τὰ ἀλιευτικὰ σκάφη τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς. Ἀφ' ἑτέρου αἱ βουνοσειραὶ αἱ περιβάλλουσαι τὸν κόλπον τὸν προστατεύουν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνέμους, εἰς τρόπον ὥστε ἡ θάλασσα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ νὰ εἶναι μονίμως ἡρεμος. Εἰς μίαν ἐποχὴν ὅπου τὰ σκάφη ἦσαν γενικῶς μικρὰ καὶ ἀνίκανα νὰ ἀνθέξουν εἰς τὴν δοκιμασίαν μιᾶς ἰσχυρᾶς θαλασσοταραχῆς καὶ ὅπου ὁ λιμενισμὸς τῶν συνίστατο εἰς τὸ νὰ σύρωνται εἰς τὴν ξηράν, ἡ ἡρεμία τῶν ὑδάτων καὶ ἡ μορφὴ τῆς παραλίας τοῦ Πόρτο-Ράφτη τὸν καθίστα ἰδεώδη λιμένα. Ἐπιπλέον, χάρις εἰς τὴν ἀπευθείας ἐπαφὴν τοῦ πρὸς τὰ Μεσόγεια — καὶ διὰ τῶν Μεσογείων πρὸς τὴν ὑπόλοιπον Ἀττικὴν — καὶ εἰς τὴν μικρὰν τοῦ ἀπόστασιν ἀπὸ αὐτὰ ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ὑπολοίπους ὅρμους τῆς ἀκτῆς εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐνδεδειγμένος σταθμὸς ἐπικοινωνίας ὁλοκλήρου τῆς περιοχῆς αὐτῆς πρὸς τὸ Αἰγαῖον καὶ πρὸς τὰς πέρας αὐτοῦ χώρας.

Ὅτι ἐχρησιμοποιήθη τοιοῦτοτρόπως κατὰ τοὺς ἀρχαίους καὶ μάλιστα κατὰ τοὺς πρώτους ἱστορικοὺς χρόνους εἶναι ἀναμφίβολον. Τὸ ὑπονοεῖ ὁ μῦθος περὶ τοῦ Ἑρυσίχθονος θανόντος κατὰ τὸν πλοῦν τῆς ἐπιστροφῆς ἀπὸ τὴν Δῆλον καὶ ταφέντος ἐκεῖ<sup>1</sup>, τὸ πιστοποιεῖ δὲ ἐπὶ πλέον κατὰ τὴν κλασικὴν ἐποχὴν τὸ ἔθιμον τῆς ἐπικοινωνίας τῶν Ἀθηναίων πρὸς τὴν Δῆλον διὰ τῶν Πρασιῶν. Τὸ ἔθιμον αὐτὸ πρέπει νὰ ἔχη παλαιότητα ρίζας, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον, κατὰ τὸν μῦθον ποὺ ἀναφέρει ὁ Παυσανίας, ὁ λιμὴν αὐτὸς ἦτο τὸ μέρος ὅπου κατέληγον αἱ προσφοραὶ (ἀπαρχαί) τῶν Ὑπερβορείων, στελλόμεναι μέσῳ Ἀριμασπῶν, Ἰσηδόνων καὶ Σκυθῶν εἰς τὴν Δῆλον. Ὁ μῦθος αὐτὸς ἀπηχεῖ ἀσφαλῶς ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴν λειτουργίαν παλαιότητος ἐμπορικῆς ὁδοῦ συνδεούσης τὸν Βορρᾶν πρὸς τὸ Αἰγαῖον<sup>2</sup> μὲ κόμβον τὸν λιμένα τῶν Πρασιῶν καὶ γενικώτερον τὸν κόλπον καὶ τὴν περιοχὴν του.

1. ΠΑΥΣ. I 31. 2 : ... ἔστι δὲ μνῆμα ἐπὶ Πρασιαῖς Ἑρυσίχθονος, ὡς ἐκομίζετο ὀπίσω μετὰ τὴν θεωρίαν ἐκ Δήλου, γενομένης οἱ κατὰ τὸν πλοῦν τῆς τελευτῆς.

2. Πρβ. καὶ J. G. FRAZER, Pausanias, II, σ. 405 - 406.

Ὁ τόπος ὅπου εὐρίσκεται τὸ νεκροταφεῖον, δηλαδή τὸ μεταξὺ Πούντας καὶ Ἐρωτοσπηλιάς βόρειον ἥμισυ τοῦ κόλπου, ἡ σημερινὴ Ντρίβλα, εἶναι τὸ πρῶτον μέρος νοτίως τῆς Βραυρῶνος μὲ ἔχνη κατοικήσεως κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους. Ἡ μαρτυρία τοῦ Στράβωνος<sup>1</sup> δεικνύει ὅτι ἡ περιοχὴ πρέπει νὰ συμπίπτῃ μὲ τὸν δῆμον Στειριάς τῆς Πανδιονίδος φυλῆς. Ἡ ἄποψις αὕτῃ ἐνισχύεται ἀπὸ τὴν εὕρεσιν εἰς τὴν Πούνταν τῆς ἐπιτυμβίας στήλης ἐνὸς Στειριέως<sup>2</sup> καὶ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι, λόγῳ τῆς διαμορφώσεως τοῦ τοπίου, εἶναι τὸ μόνον σημεῖον ὅπου θὰ ἦτο δυνατόν νὰ κατέλθῃεν ἡ στετριακὴ ὁδὸς τῶν ἀρχαίων<sup>3</sup>, ἡ συνδέουσα τότε, ὅπως καὶ τώρα, τὴν ἄκτὴν μὲ τὰ Μεσόγεια καὶ τὰς Ἀθήνας. Τὴν ἄποψιν αὕτην δέχονται οἱ περισσότεροι καὶ συστηματικώτεροι μελετηταὶ τῆς ἀττικῆς τοπογραφίας<sup>4</sup> καθὼς καὶ ὁ πρῶτος ἀνασκαφεὺς τοῦ νεκροταφείου<sup>5</sup>. Τὸ νότιον μέρος τοῦ ὄρου, μεταξὺ Πούντας καὶ Μαυρονόρας, συμπίπτει κατὰ ταῦτα μὲ τὸν δῆμον Πρασιῶν<sup>6</sup>, ἀκόμη νοτιώτερον δέ, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Δασκαλιῶ, πρέπει νὰ τοποθετηθῇ ὁ δῆμος Ποταμός.

Ἀπὸ τὴν πρωτοελλαδικὴν περίοδον ὑπάρχει συνοικισμὸς εἰς τὸν Πύργον τῆς Βραυρῶνος<sup>7</sup> καὶ ἀγγεῖα μαρμάρινα καὶ πῆλινα εἰς τὴν Μακρόνησον<sup>8</sup>, ἐνδείξεις δηλαδή κατοικήσεως τῆς περιοχῆς γύρω ἀπὸ τὸν κόλπον. Εἰς τὸν ἴδιον αὐτὸν ἔχει διαπιστωθῇ ἐπὶ τῇ βάσει ἐπιφανειακῶν εὐρημάτων ἡ ὑπαρξὶς συνοικισμοῦ εἰς τὴν Πούνταν, μὲ λεπίδας καὶ πυρῆνας ὀψιανῶν καὶ ἀγγεῖα διαφόρων κατηγοριῶν τῆς προχωρημένης ΠΕ φάσεως<sup>9</sup>, καὶ μὲ ἐπέκτασιν, πιθανώτατα δὲ καὶ τάφους εἰς τὴν Ραφτοπούλαν<sup>10</sup>. Μεσοελλαδικὰ ὅμως λείψανα, συνοικισμὸς δηλαδή μὲ ἀναλήμματα, τοίχους οἰκιῶν καὶ κεραμεικὴν μινύειον καὶ ἀμαυρόχρωμον μαρτυροῦνται μέχρι στιγμῆς μόνον ἀπὸ τὴν Βραυρῶνα<sup>11</sup>.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑστεροελλαδικῆς ἐποχῆς τὸ μέρος κατοικεῖται πυκνῶς ὅπως προκύπτει ἀπὸ τοὺς ΥΕ ΠΙΒ-Γ θαλαμοειδεῖς τάφους τοὺς εὐρεθέντας παρὰ τὸν δρόμον ἀπὸ τὸ Μαρκόπουλον πρὸς τὸ Πόρτο-Ράφτη εἰς τὴν θέσιν Λιγόρι<sup>12</sup>, καθὼς καὶ εἰς τὸ Λαπούτσι καὶ τὴν Χαμολιά τῆς Βραυρῶνος<sup>13</sup> (βλ. χάρτην). Ἐνδείξεις ἐπιφανείας, ὅστρακα δηλαδή, μαρτυροῦνται ἀπὸ τὸν λόφον τῆς Βραυρῶνος<sup>14</sup>, τὸν Ράφτην<sup>15</sup> καὶ

1. ΣΤΡΑΒΩΝ IX 1. 22.

2. A. MILCHHÖFER, AM 1887, σ. 279 - 280, Antikenberichte ἀρ. 176.

3. ΠΛΑΤ. Ἰππ. 229 α.

4. M. TERRIER, Archives des Missions Scientifiques III, 1866, Memoire κ.λ., σ. 124 - 127. Δ. ΣΟΥΡΜΕΛΗ, Ἀττικὰ, σ. 57 - 58. H. LOLLING, AM 1879, σ. 360. A. MILCHHÖFER ἐν E. CURTIUS - J. A. KAUPERT, Karten von Attika, III - IV, σ. 9, Demenordnung, Abh. Akad., Berlin 1892, σ. 18. R. LÖPER, AM 1892, σ. 367. J. G. FRAZER, Pausanias V, σ. 448 - 449. E. MEYER, RE III A, ἐν λ. Steiria, σ. 2305 - 2306.

5. B. ΣΤΑΗΣ, AE 1895, σ. 199.

6. H. LOLLING, AM 1879, σ. 360. A. MILCHHÖFER, Demenordnung, Abh. Akad., Berlin 1892, σ. 18. J. G. FRAZER, Pausanias II, σ. 403 - 405. RE II, ἐν λ. Attika, σ. 2200.

7. Δ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ, Γέρας Ἀ. Κεραμοπούλλου, 1953, σ. 140 κ.εξ.

8. Δ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ, Νέον Ἀθήναιον 1, 1955, σ. 287 - 288.

9. J. M. COOK, JHS 70, 1950, σ. 4 καὶ Δ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ, Ἐπ. Ἐτ. Βυζ. Σπ. 1953, σ. 632.

10. Δ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ, Νέον Ἀθήναιον 1, 1955, σ. 287.

11. I. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΕ 1955, σ. 119 - 120, 1956, σ. 77 - 81.

12. B. ΣΤΑΗΣ, AE 1895, σ. 202 - 210. N. ΚΥΠΑΡΙΣΣΗΣ, ΑΔ 11, 1927/28, Παράρτ., σ. 59 - 60, εἰκ. 18.

F. STUBBINGS, BSA 42, 1947, σ. 6 - 7.

13. B. ΣΤΑΗΣ, AE 1895, σ. 196 - 199. I. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΕ 1948, σ. 83, 1956, σ. 81 - 87.

14. Δ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ, ΠΑΕ 1950, σ. 193. I. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΕ 1956, σ. 77 - 81.

15. J. M. COOK, JHS 70, 1950, σ. 4. M.S.F. HOOD, Acta Musei Nationalis Pragae 20, 1966, 1/2, σ. 171.

τὴν Ραφτοπούλαν<sup>1</sup>. Πέραν ἀπὸ τὴν θάλασσαν ἄλλ' εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ὑπάρχει ἡ μυκηναϊκὴ πόλις εἰς τὴν Ἀγίαν Εἰρήνην τῆς Κέας, κτισμένη ἐπάνω εἰς παλαιότερους ΠΕ καὶ ΜΕ συνοικισμούς, ἀκμάσασα κατὰ τὴν ΥΕ I-II ἐποχὴν, ἀνακτισθεῖσα κατόπιν καταστροφῆς λόγῳ σεισμῶν καὶ διατηρηθεῖσα μέχρι καὶ τῆς ΥΕ IIIB καὶ Γ περιόδου<sup>2</sup>.

Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ἡ παράδοσις ἀναφέρει τὸ μνῆμα τοῦ Ἑρυσίχθονος εἰς τὰς Πρασιὰς<sup>3</sup>. Εἰς τὴν Ντρίβλαν, πλησίον τοῦ κατεστραμμένου ναυδρίου τῆς Ἀγ. Κυριακῆς, εὐρέθη τρίγλυφον μαρμάρινον τοῦ α' ἡμίσεος τοῦ 5ου αἰῶνος προερχόμενον ἀπὸ βωμόν<sup>4</sup>, ὑπάρχει δὲ ἀπὸ τὴν Πούνταν καὶ ἡ ἐπιτυμβία στήλη τοῦ Στειριέως<sup>5</sup>. Ἐπίσης, καθὼς προκύπτει ἀπὸ ἐπιγραφὴν τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἐλευσίνος ἀνήκουσαν εἰς τὸ 445/6 π.Χ.<sup>6</sup>, εἶχε κοπῇ εἰς τὴν Στειριὰν πωρόλιθος, ἀνάλογος κατὰ τὰ φαινόμενα πρὸς τὸν Αἰγινάϊον καὶ εἶχε μεταφερθῇ εἰς τὴν Ἐλευσίνα διὰ θαλάσσης. Πράγματι, χαμηλὰ εἰς τοὺς ΝΔ. πρόποδας τῆς Περαιτῆς, περὶ τὰ 50 μ. πρὸς ΒΑ. τῶν τάφων 115 - 116, εἰς τὸ δεξιὸν πλευρὸν τῆς σημερινῆς κοινοτικῆς ὁδοῦ καὶ εἰς ἀπόστασιν 300 μ. διαδρομῆς ἀπὸ τὴν παραλίαν ὑπάρχει στῶσις σκληροῦ πωροειδοῦς ἀμμολίθου διατηροῦσα φανερά τὰ ἔχνη ἀρχαίας λατομήσεως. Τὸ σημεῖον αὐτὸ πρέπει ἀσφαλῶς νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὸ λατομεῖον τῆς ἐπιγραφῆς.

Ἡ ἑλληνιστικὴ περίοδος ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ ὄστρακα εἰς τὴν Ραφτοπούλαν<sup>7</sup> καὶ ἀπὸ ὠχυρωμένον στρατόπεδον τοῦ 265 - 261 π.Χ. εἰς τὴν χερσόνησον τῆς Κορώνης<sup>8</sup>, ἐν ἀπὸ τὰ κτισθέντα διὰ τὰ στρατεύματα τοῦ συμμάχου τῶν Ἀθηναίων Πατρόκλου κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Χρεμωνιδείου πολέμου εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἀττικῆς<sup>9</sup>. Τότε περίπου φαίνεται ὅτι κατεσκευάσθη καὶ μία κυψελοειδὴς ὑπόγειος δεξαμενὴ, λειτουργοῦσα ἀκόμη τώρα, εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ντρίβλας, πλησίον τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγ. Κυριακῆς.

Ρωμαϊκὰ ὄστρακα εὐρέθησαν εἰς τὴν Ραφτοπούλαν καὶ τὸ Πρασονῆσι<sup>10</sup> καθὼς καὶ τάφος εἰς τὴν Πούνταν<sup>11</sup>, σύγχρονον δὲ πρὸς αὐτὰ εἶναι καὶ τὸ γυναικεῖον ἄγαλμα τῆς Οἰκουμένης, Ἀττικῆς ἢ Θεᾶς Ρώμης, τὸ ἰδρυθὲν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Ράφτη κατὰ τὰ μέσα τοῦ 2ου αἰ. μ.Χ. ἐπὶ Ἀδριανοῦ ἢ Ἀντωνίνου καὶ χρησιμοποιηθὲν ὡς φάρος<sup>12</sup>. Ἀνάλογον, μικρότερον, ἐπίσης γυναικεῖον, ἐσώζετο κατὰ τὰς μαρτυρίας διαφόρων περιηγητῶν εἰς τὴν Ραφτοπούλαν μέχρι τῶν τελευταίων ἐτῶν τοῦ 18ου αἰῶ-

1. C. C. VERMEULE, *Hesperia* 31, 1962, σ. 81.

2. J. CASKEY, *Hesperia* 31, 1962, σ. 263 - 283, 33, 1964, σ. 314 - 335. Ἐπίσης E.T. VERMEULE, *Greece in the Bronze Age*, 1964, σ. 118.

3. ΠΑΥΣ. I 31. 2.

4. H. MÖBIUS, *AM* 1927, σ. 163 - 165.

5. Βλ. σ. 4, σημ. 2.

6. IG I<sup>2</sup>, 336, 7 - 11, πρβ. καὶ A. ΟΡΛΑΝΔΟΥ, Ὑλικὰ Δομῆς 2, σ. 100 καὶ ὑποσημ. 4.

7. C. C. VERMEULE, *Hesperia* 31, 1962, σ. 81.

8. E. VANDERPOOL, J. R. McREDIE, A. STEINBERG, *Hesperia* 31, 1962, σ. 26 - 61.

9. E. ΒΑΡΟΥΧΑ - ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ, *ΑΕ* 1953 - 1954, Γ', Ἀθῆναι 1961, σ. 321 - 349.

10. C. C. VERMEULE, *Hesperia* 31, 1962, σ. 81.

11. Δ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ, Ἐπ. Ἐτ. Βυζ. Σπουδῶν 1953, σ. 631.

12. C. C. VERMEULE, *Hesperia* 31, 1962, σ. 62 - 81.



νος<sup>1</sup> σήμεραν ὅμως δὲν διατηροῦνται παρὰ μερικὰ λαξεύματα εἰς τὸν βράχον καὶ τετράπλευρον κτιστὸν ὑπόβαθρον<sup>2</sup>.

Ἀπὸ τοὺς χριστιανικοὺς καὶ νεωτέρους ἐν γένει χρόνους ὑπάρχουν μερικοὶ τοῖχοι οἰκιῶν εἰς τὴν Πούνταν<sup>3</sup>, τοῖχοι ἐπίσης καὶ κεραμεικὴ τοῦ 6ου - 7ου αἰ. μ.Χ. εἰς τὴν νησίδα τοῦ Ράφτη<sup>4</sup> καὶ ἀνάλογα εὐρήματα εἰς τὸ Καραβονῆσι<sup>5</sup>. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἀνοικοδομημένον καὶ λειτουργούμενον Ἀγ. Σπυρίδωνα ὑφίστανται εἰς τὴν Ντρίβλαν τὰ ἐρείπια δύο ἐκκλησιδίων, ἐνὸς μικροῦ καὶ ἐρειπωμένου ὀπίσω ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὑψώματος 67, τοῦ Ἀγ. Πέτρου, καὶ ἐνὸς ἄλλου, τελείως κατεστραμμένου τώρα πλέον, τῆς Ἀγ. Κυριακῆς<sup>6</sup>, εἰς τὴν παραλίαν καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τὸ προηγούμενον. Εἰς αὐτὰ πρέπει νὰ προστεθοῦν τὰ λείψανα ἐνὸς μώλου ἀπροσδιορίστου χρονολογίας, εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου<sup>7</sup>. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὑψώματος Πυργάρι διατηροῦνται ἔχνη ἀπὸ τὴν θεμελίωσιν ἐνὸς μικροῦ τετραπλεύρου πύργου<sup>8</sup> — ἴσως μέρους τῶν ὀχυρώσεων τοῦ Πατρόκλου — παλαιότερον δὲ ἐσημειώθησαν καὶ θεμέλια διαφόρων κτηρίων<sup>9</sup> ἐξαφανισθέντα ἐν τῷ μεταξῷ.

Τὸ μέρος λοιπὸν δὲν φαίνεται νὰ ἔμεινε ποτὲ ἀκατοίκητον, τὴν μεγαλυτέραν ἀκμὴν τοῦ ὅμως πρέπει νὰ ἐγνώρισε κατὰ τοὺς ὕστερομυκηναϊκοὺς χρόνους, ὅπως μαρτυρεῖ τὸ ἐκτεταμένον καὶ πλούσιον νεκροταφεῖον τὸ εὑρεθὲν εἰς τοὺς πρόποδας τῆς Περαιτῆς. Ὅπως συμβαίνει συνήθως, οἱ πρῶτοι τάφοι ἀνεκαλύφθησαν ὅλως τυχαίως, ἀσφαλῶς λόγῳ τῆς βυθίσεως τῶν θόλων των. Αἱ ἀνακαλύψεις αὐταὶ προσείλκυσαν τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχαιοκαπήλων ποὺ ἤρχισαν νὰ ἐρευνοῦν τὸν τόπον συστηματικῶς, συλλέξαντες μέχρι τοῦ 1892 περὶ τοὺς εἴκοσιν<sup>10</sup>. Ὡδηγημένος ἀπὸ αὐτὸ ὁ Στάης, ὅταν διέτρεξε κατὰ τὸ 1893 τὴν Ἀττικὴν εἰς ἀναζήτησιν ἰχνῶν τῆς κατοικησεώς της κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους, διελθὼν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ, ἀνέσκαψε δύο μικροὺς ἀσυλήτους θαλαμοειδεῖς τάφους, καθὼς ἀναφέρει εἰς τὴν σχετικὴν δημοσίευσιν<sup>11</sup>. Ὁ εἶς, λέγει, εἶχε θάλαμον διαστάσεων 1,50 × 1,50 μ., χωρὶς σαφῆ ὄρια «ὡς ἐκ τῆς σαθρότητος τοῦ βράχου» καὶ περιεῖχεν ἓνα νεκρὸν κτερισμένον μὲ ἀγγεῖον, κομβίον ἀπὸ στεατίτην καὶ χρυσοῦν δακτύλιον. Ὁ ἄλλος, ἐπίσης μικρὸς, περιεῖχε δύο νεκρούς, 6 ἀγγεῖα ἀκέραια, κομμάτια 4 - 5 ἄλλων, δύο κομβία καὶ δύο εἰδώλια «τῶν συνήθων»<sup>12</sup>.

1. Τὸ ἀναφέρουν οἱ : Niccolò da Martoni (1395), Sr. de la Guilletière (1669), Ch. Perry (1743), J. Stuart (1753), R. Chandler (1765). Εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ E. Dodwell (1805) δὲν ὑπῆρχε πλέον.

2. C. C. VERMEULE, *Hesperia* 31, 1962, σ. 65 - 70, 81.

3. A. MILCHHÖFER ἐν CURTIUS - KAUPERT, *Karten von Attika*, III - VI, σ. 9.

4. M. S. F. HOOD, *Acta Musei Nationalis Pragae*, 20, 1/2, 1966, σ. 170 - 171.

5. C. C. VERMEULE, *Hesperia* 31, 1962, σ. 81.

6. A. MILCHHÖFER ἐν CURTIUS - KAUPERT, *Karten von Attika*, III - VI, σ. 9 καὶ H. MÖBIUS, *AM* 1927, σ. 165.

7. H. LOLLING, *AM* 1879, σ. 360 καὶ A. MILCHHÖFER ἐν CURTIUS - KAUPERT, *Karten von Attika*, III - VI, σ. 9.

8. A. MILCHHÖFER ἐν CURTIUS - KAUPERT, *Karten von Attika*, III - VI, σ. 9 καὶ φύλλον XI.

9. CURTIUS - KAUPERT, *Karten von Attika*, φύλλον XI.

10. B. ΣΤΑΗΣ, *AE* 1895, σ. 200.

11. Εἰς τὴν πραγματικότητά φαίνεται νὰ ἔσκαψε περισσοτέρους (βλ. Σ. ΙΑΚΩΒΙΔΗΝ, *AAA* 1968, σ. 184-189).

12. B. ΣΤΑΗΣ, *AE* 1895, σ. 201 - 202 καὶ D. FIMMEN, *Kretisch - Mykenische Kultur*, 1921, σ. 7.

Μετά την ανασκαφήν τοῦ Στάη τὸ μέρος ἐλησμονήθη. Μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ὁλονὲν μεγαλύτερα τμήματα τῆς κλιτύος τῆς Περαιτῆς περιήρχοντο εἰς ἀγρότας τῶν Μεσογείων καὶ ἐξεχερσώνοντο προκειμένου νὰ μετατραποῦν εἰς ἀγρούς, ἡ καλλιέργεια ὅμως λόγῳ τῆς ἀκαταλληλότητος τοῦ ἐδάφους καὶ τῆς ἐλλείψεως ὕδατος ἐγένετο ἐκ μέρους τῶν ιδιοκτητῶν κατὰ ἀραιὰ διαστήματα μόνον καὶ ὡς συμβολικὴ πρᾶξις κατοχῆς τοῦ ἀγροῦ μᾶλλον παρὰ λόγῳ τῆς προσδοκίας συγκομιδῆς. Τοῦτο διηυκόλυνε τοὺς ἀρχαιοκαπήλους, οἱ ὅποιοι συνέχισαν τὸ ἔργον των ἐπωφελοῦμενοι ἀπὸ τὰς τυχαίας κατὰ καιροὺς ἀνακαλύψεις ἀλλὰ καὶ ἐρευνῶντες ὠρισμένας περιοχὰς συστηματικῶς καὶ ἀνενοχλήτως, ὅπως ἀποδεικνύει ἡ πυκνότης τῶν δοκιμῶν των καὶ τὸ ὅτι εἰς μερικὰς περιπτώσεις εἶχον φθάσει μέχρι τοῦ νὰ κοσκινίσουν τὰ χρώματα. Εἶχον καταλήξει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ τριπλασιάσουν τὸν ἀριθμὸν τῶν συλημένων, ὁπότε, τὸ 1952, ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία, κατόπιν ἀναφορᾶς τοῦ φύλακος ἀρχαιοτήτων τῆς περιοχῆς ὅτι εἶχεν ἀποκαλυφθῇ θαλαμοειδῆς τάφος — ὁ μετέπειτα ἀριθμηθεὶς Σ 5 — μοῦ ἀνέθεσε νὰ τὸν ἀνασκάψω. Ὁ καθαρισμὸς τοῦ ἔδειξεν ὅτι εἶχεν ἤδη πρὸ πολλοῦ συληθῇ, συγχρόνως ὅμως διεπιστώθη ὅτι ἀνῆκεν εἰς μίαν ἐκτεταμένην μυκηναϊκὴν νεκρόπολιν καταλαμβάνουσαν ὁλόκληρον τὴν ἑκτασιν τῶν νοτίων προπόδων τοῦ βουνοῦ τῆς Περαιτῆς καὶ ἀποτελουμένην ἀπὸ ἑκατοντάδας τάφων, μερικῶν συλημένων καὶ πολλῶν ἀσυλήτων ποὺ δὲν θὰ ἐβράδυνον ἀσφαλῶς νὰ ἀκολουθήσουν τὴν ἰδίαν τύχην. Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία ἐνέκρινε τότε τὴν ἀνασκαφήν ὁλοκλήρου τοῦ νεκροταφείου, τὴν ὁποίαν ἀνεδέχθη καὶ μοῦ ἀνέθεσεν ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία. Ὁ φόβος τῶν ἀρχαιοκαπήλων ἀλλὰ καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ χῶρος ἤρχισε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη νὰ κατανέμεται εἰς οἰκόπεδα καὶ νὰ κτίζεται, ἐπέβαλλε νὰ ἀνασκαφῇ τὸ σύνολον τῶν τάφων. Δεδομένου ὅτι τὸ νεκροταφεῖον κατελάμβανε συνολικῶς ἑκτασιν 13 περίπου στρεμμάτων καὶ ὅτι μέσα εἰς τὴν ἑκτασιν αὐτὴν οἱ τάφοι ἦσαν πυκνότερα διατεταγμένοι μὲ ἀπόστασιν μεταξύ των συχνὰ μικροτέραν τοῦ 1 μ., ἡ ἐρευνά του ἀπῆρτησε ἑνδεκα ἀνασκαφικὰς περιόδους<sup>1</sup> καὶ ἔγινε κυριολεκτικῶς σπιθαμὴν πρὸς σπιθαμὴν. Εἰς τὰ σημεῖα ἐκεῖνα τοῦ χώρου ὅπου ἡ κατωφέρεια τὸ ἐπέτρεπε, τοῦτο ἐπετεύχθη μὲ τὴν πλήρη ἀφαίρεσιν καὶ ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἐπιφανειακοῦ στρώματος τοῦ ἐδάφους, μέχρι τοῦ σημείου ὅπου ἀνεφαίνοντο αἱ τομαὶ τῶν τοιχωμάτων τῶν τάφων. Εἰς τὰ ὀλιγώτερον κατωφερῆ ἢ καὶ ἐντελῶς ἐπίπεδα μέρη ἐπροτιμήθη ἡ διάνοιξις τάφων κατὰ διαστήματα μικρότερα τοῦ 1 μ., παραλλήλων μεταξύ των καὶ

1. Τὰς ἐξῆς :	1953	..... 13	Ἀπριλίου	ἕως 29	Μαΐου
	1954	..... 30	Αὐγούστου	ἕως 4	Ὀκτωβρίου
	1955	..... 31	Ὀκτωβρίου	ἕως 30	Νοεμβρίου
	1956	..... 1	Αὐγούστου	ἕως 27	Αὐγούστου
	1957	..... 23	Ὀκτωβρίου	ἕως 8	Νοεμβρίου
	1958	..... 20	Αὐγούστου	ἕως 24	Σεπτεμβρίου
	1959	..... 21	Σεπτεμβρίου	ἕως 25	Ὀκτωβρίου
	1960	..... 12	Σεπτεμβρίου	ἕως 21	Ὀκτωβρίου
	1961	..... 4	Σεπτεμβρίου	ἕως 17	Ὀκτωβρίου
	1962	..... 17	Σεπτεμβρίου	ἕως 22	Ὀκτωβρίου
	1963	..... 19	Αὐγούστου	ἕως 5	Ὀκτωβρίου

Αἱ σχετικαὶ προκαταρκτικαὶ ἐκθέσεις εἶναι δημοσιευμέναι εἰς τὰ ΠΑΕ 1953, σ. 88 - 102, 1954, σ. 89 - 103, 1955, σ. 100 - 108, 1956, σ. 67 - 72, 1957, σ. 35 - 41, 1958, σ. 18 - 26, 1959, σ. 12 - 17, 1960, σ. 16 - 21, 1961, σ. 19 - 26, 1962, σ. 16 - 22 καὶ 1963, σ. 32 - 39, μία δέ, συνοπτικὴ, συνταχθεῖσα μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀνασκαφῆς, εἰς τὸ ΑΔ 19, 1964, Χρονικά, σ. 87 - 95.

ἐγκαρσίων πρὸς τὴν πιθανὴν κατεύθυνσιν τῶν ζητουμένων τάφων, συμπληρουμένων κάποτε μὲ μερικὰς ἀκόμη λοξὰς πρὸς τὰς προηγουμένας. Αἱ τάφροι αὐταὶ ἐσκάπτοντο μέχρις ὅτου διαγραφοῦν εἰς τὸν πυθμένα των αἱ παλαιαὶ τομαὶ ἐντὸς τοῦ παρθένου ἐδάφους, ὅποτε ἐγκατελείπετο πλέον ἢ ἀνίχνευσις καὶ ἡκολουθοῦντο αὐταί. Εἰδικῶς προκειμένου περὶ συλημένων τάφων ἡρευνῶντο πρῶτον τὰ χῶματα τῆς συλήσεως ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκοντο, εἴτε μέσα εἰς τὸν θάλαμον εἴτε ἔξω, κατόπιν δὲ ἀπεμακρύνοντο καὶ ἀνεσκάπτετο ὅ,τι ἐνδεχομένως ἀπέμενε. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ ἀνακάλυψις καὶ πλήρης ἀνασκαφὴ τοῦ συνόλου, καθὼς πιστεύω, τῶν τάφων, εὐρεθέντων, ἐν τέλει νὰ εἶναι 219<sup>1</sup>, ἀσύλητοι καὶ συλημένοι. Μεταξὺ τῶν τελευταίων αὐτῶν πρέπει νὰ εἶναι καὶ οἱ ἀνασκαφέντες ἀπὸ τὸν Στάην, τὰ στοιχεῖα ὅμως ποὺ παρέχει<sup>2</sup> εἶναι τόσο ὀλίγα καὶ ἀσαφῆ ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατόν νὰ διακριθοῦν ἀπὸ τοὺς ὑπολοίπους, δεδομένου μάλιστα ὅτι εἶχε περιορισθῇ νὰ καθαρίσῃ τοὺς θαλάμους μόνον, χωρὶς νὰ σκάψῃ τοὺς δρόμους των.

Ἡ ἀρίθμησης τῶν ἀνασκαπτομένων τάφων ἐγένετο προοδευτικῶς ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος συμφώνως πρὸς τὸν (προσωρινόν) ἀριθμὸν τοῦ ἀνασκαφικοῦ τομέως ὅπου ἔκειντο καὶ τὴν σειρὰν τῆς ἀνακαλύψεώς των, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀριθμητικὴ των διαδοχὴ δὲν συμπίπτει πάντοτε πρὸς τὴν διάταξιν των εἰς τὸν χῶρον τοῦ νεκροταφείου. Οἱ 159 ἀσύλητοι τάφοι ἐχαρακτηρίσθησαν μὲ τοὺς ἀριθμοὺς 1 - 157<sup>3</sup>, οἱ δὲ 60 συλημένοι, ἀκριβῶς ἐπειδὴ εἶναι τόσο πολλοὶ καὶ ὅχι ἀπλῶς μερικαὶ ἐξαιρέσεις, προσδιωρίσθησαν μὲ τοὺς ἀριθμοὺς Σ1 - Σ60. Κατ' ἀνάλογον τρόπον ἡριθμήθησαν καὶ τὰ εὐρήματα : Τὰ μὲν ἀγγεῖα καὶ εἰδῶλια κατὰ συνεχῆ σειρὰν προσδιορίζομένην ἀπὸ τὴν θέσιν των μέσα εἰς τὸν τάφον καὶ ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τοῦ τάφου ὅπου εὐρέθησαν, τὰ δὲ μικρὰ εὐρήματα συμφώνως πρὸς τὴν ἰδίαν μέθοδον ἀλλὰ εἰς τέσσαρας ξεχωριστὰς καὶ παραλλήλους σειρὰς ἀναλόγως πρὸς τὴν ὕλην των, χαρακτηρισμένην μὲ τὸ ψηφίον Λ διὰ τὰ λίθινα, Μ διὰ τὰ μετάλλινα, Π διὰ τὰ πήλινα καὶ Δ (διάφορα) διὰ τὰ ὑπόλοιπα (ὕαλόμαζαν, ἐλεφαντοστοῦν κλπ.). Ὅσα ὀλίγα ἀντικείμενα ἀνεκαλύφθησαν ἔξω ἀπὸ τάφους ἡριθμοῦντο τελευταῖα κατ' ἔτος, ἔπειτα ἀπὸ τὰ ἔχοντα γνωστὴν προέλευσιν ἀλλὰ πρὶν ἀπὸ τὰ τῆς ἐπομένης ἀνασκαφικῆς περιόδου.

Προτοῦ ἀκόμη τελειώσῃ ἡ ἀνασκαφὴ οἱ ἀνακαλυφθέντες καὶ καθαρισθέντες τάφοι ἔδειξαν μὲ τὴν πυκνὴν των διάταξιν καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν σχημάτων των ἐν σύνολον τὸ ὅποῖον ἐκρίθη σκόπιμον νὰ διατηρηθῇ. Δεδομένου ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς περιοχῆς ἀνῆκεν εἰς ἰδιώτας ἢ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία προέβη τὸ 1959 εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἐξαγορὰν ἐκτάσεως τριῶν περίπου στρεμμάτων, αὐτὰ δὲ προστιθέμενα εἰς ὅσα ἀνῆκον ἤδη εἰς αὐτό, συναπετέλεσαν ἓνα ἀρκετὰ ἐκτεταμένον ἀρχαιολογικὸν χῶρον, παρέχοντα θέαμα ἐντυπωσιακὸν εἰς οἷονδῆποτε ἐπισκέπτῃν, ἐνδιαφέρον δὲ καὶ διδακτικὸν διὰ τὸν ἀρχαιολόγον καὶ εἰδικώτερον διὰ τὸν μελετητὴν τῆς μυκηναϊκῆς Ἀττικῆς.

1. Εἰς αὐτοὺς πρέπει νὰ προστεθῇ ἓνας ἀκόμη, μικρὸς θαλαμοειδὴς κατὰ τὰ φαινόμενα, εὐρισκόμενος μεταξὺ τῶν 103 καὶ 104, ποὺ κατεστράφη ἐντελῶς κατὰ τὴν διάνοξιν τῆς κοινοτικῆς ὁδοῦ.

2. Τὸν ἓνα τοποθετεῖ «κατὰ τὸ ἄνω ἄκρον τῆς κλιτύος» τὸν δὲ ἄλλον «εἰς τὸ κατώτατον μέρος τῆς κλιτύος, πλησίον τοῦ παρρρέοντος χειμάρρου» (Β. ΣΤΑΗΣ, ΑΕ 1895, σ. 200 - 201).

3. Ἡ ἔλλειψις αὐτῆς ἀντιστοιχίας μεταξὺ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τάφων καὶ τῆς ἀπολύτου ἀριθμήσεώς των ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι οἱ 5α, 15β καὶ 30α εἶναι ξεχωριστοὶ τάφοι καὶ ὅχι κόγχαι ἢ διαδοχικαὶ στρώσεις τῶν 5, 15 καὶ 30, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ὁ 58 δὲν ἀποτελεῖ παρὰ μεταγενεστέραν φάσιν τοῦ 59.

# ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ



## Ο ΧΩΡΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΣΚΑΦΗΣ

### ΤΟ ΕΔΑΦΟΣ

Τὸ βουνὸν τῆς Περαιτῆς, τὸ ὀρίζον πρὸς ΒΑ. τὸν κόλπον τοῦ Πόρτο - Ράφτη, ἀποτελεῖται ἀπὸ στρώματα κρυσταλλικοῦ ἀσβεστολίθου (ἀνωτέρου καὶ κατωτέρου μαρμάρου) ἐναλλασσόμενα πρὸς μαρμαρυγιακὸν σχιστόλιθον (κιμιλιά)<sup>1</sup>. Κατὰ τὴν τεταρτογενῆ καὶ μάλιστα, καθὼς φαίνεται, κατὰ τὴν πλειστόκαινον περίοδον, τὰ πετρώματα αὐτὰ ἐκαλύφθησαν κατὰ μῆκος τῶν νοτίων προπόδων τοῦ ἀπὸ μίαν σχετικῶς λεπτὴν ἰζηματογενῆ στρώσιν ψαμμίτου, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον συμπαγοῦς. Ἡ στρώσις αὕτῃ εἶναι λεπτόκοκκος, κατὰ τὸν τρόπον ὅμως τὸ συστατικὸν τῆς ὑλικὸν καθίσταται ἄδρομερέστερον, συγχρόνως δὲ καὶ χαλαρώτερον, μὲ τάσιν δημιουργίας λατυποπαγοειδοῦς πετρώματος. Εἰς τὴν ρίζαν τῶν προπόδων ὁ ψαμμίτης ἐφάπτεται πρὸς τὸν σχιστόλιθον τῶν ἀπέναντι λόφων, εἰς τὸ σημεῖον δὲ τῆς ἐτερογενοῦς αὐτῆς ἐπαφῆς ἐδημιουργήθη μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου συνεπεία διαβρώσεως ὁ χεῖμαρρος τῆς Ἐρωτοσπηλιάς, χωρίζων μὲ τὴν κοίτην τοῦ τὰ δύο πετρώματα, οὕτως ὥστε, τῇ ἐξαιρέσει μιᾶς ἢ δύο περιοχῶν πολὺ περιωρισμένης ἐκτάσεως εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην, ὁλόκληρος ἡ στρώσις τοῦ ψαμμίτου νὰ εὐρίσκεται ἀριστερὰ τοῦ χεῖμαρρου. Ἡ ἐπιφάνειά τοῦ ἀκολουθεῖ μὲν τὴν κλίσιν τῶν προπόδων τοῦ βουνοῦ, παρουσιάζει ὅμως κλιμακωτὴν διαμόρφωσιν ἐκεῖ ὅπου προβάλλουν συμπαγέστερα τμήματά τοῦ ποὺ ἔχουν ἀνθέξει καλύτερον εἰς τὴν ἀποσάθρωσιν, προφυλάσσοντα τὸ ὑποκείμενον ὑλικὸν καὶ ἐξέχοντα ὑπὸ μορφήν ἐπαλλήλων ὀφρύων (μπάγκων). Οἱ μπάγκοι αὐτοὶ διαιροῦν τὴν κατωφέρειαν εἰς ἐπάλληλα τμήματα διαφορετικῆς κλίσεως, ὁμαλώτερα εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῶν προπόδων καθὼς καὶ κατὰ μῆκος τῆς ὄχθης τοῦ χεῖμαρρου, ἀποτομώτερα δὲ εἰς τὸ μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν λωρίδων διάστημα. Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὴν τὴν καθ' ὕψος κλιμάκωσιν διαιρεῖται ἡ κλιτὺς καὶ κατὰ τὸ μῆκος τῆς ἀπὸ μικρὰς στενὰς νεροσυρμὰς αἱ ὁποῖαι κατέρχονται κατὰ διαστήματα πρὸς τὸν χεῖμαρρον ἀκολουθοῦσαι τὰς φυσικὰς πτυχώσεις τοῦ ἐδάφους. Αὐταί, καθὼς καὶ ἡ προσφάτως χαραχθεῖσα κοινοτικὴ ὁδός, χωρίζουν τοὺς πρόποδας τῆς Περαιτῆς εἰς τομεῖς ὑπὸ μορφήν μικρῶν διαδοχικῶν ὑψωμάτων ἀνίσου ἐκτάσεως καὶ ἀκανονίστου σχήματος.

Οἱ τάφοι τοῦ νεκροταφείου (σχέδ. 1) εἶναι ἀνοιγμένοι εἰς τὸ νότιον, τὸ

1. R. LEPSIUS, Geologie von Attika, Berlin 1893 καὶ Geol. Karten von Attika. A. PHILIPPSON, Die Griechischen Landschaften, I, 3, σ. 820. Τὴν λεπτομερεστέραν ἐξέτασιν καὶ γνώσιν τοῦ ἐδάφους εἰς τὸν χώρον εἰδικῶς τῆς ἀνασκαφῆς ὀφείλω εἰς τὸ θερμὸν ἐνδιαφέρον τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀ. Γεωργιάδη καὶ εἰς τὴν πρόθυμον συνδρομὴν τοῦ τότε ὑφηγητοῦ κ. Ἀ. Πανάγου.

πρὸς τὴν παραλίαν δηλαδὴ τμῆμα τῆς πλαγιᾶς, ἐκεῖ ὅπου ἡ στρώσις τοῦ ψαμμίτου, μεγαλυτέρου πάχους καὶ χαλαρωτέρας συστάσεως, τὸ ἐπέτρεπε.

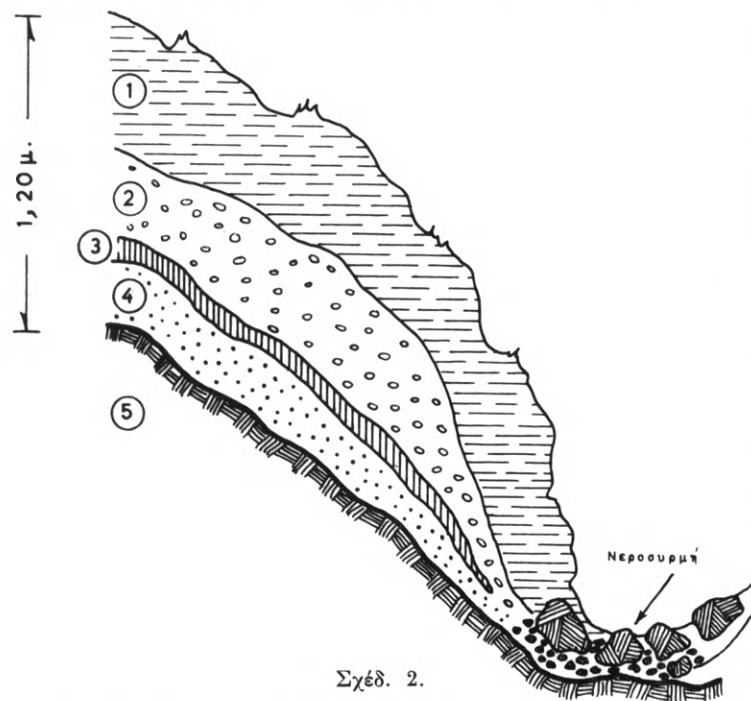
Τὸ τοπίον δὲν φαίνεται νὰ ἔχῃ ὑποστῇ σημαντικὰς μεταβολὰς ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ὁπότε ἐλειτούργει τὸ νεκροταφεῖον. Ὁ χεῖμαρρος, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸν τάφον Σ 58 ὁ ὁποῖος εὑρέθη σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου μέσα εἰς τὴν κοίτην του, ἀσφαλῶς ἐβάθυνε καὶ ἐπλάτυνε σημαντικῶς. Αἱ νεροσυρμαί, καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὴν διάταξιν τῶν τάφων κατὰ μῆκος τῶν ὀχθῶν των καὶ ἀπὸ τὰ προστατευτικὰ μέτρα τὰ ληφθέντα ἤδη ἔκτοτε κατὰ τῆς ροῆς των, δὲν μετεκινήθησαν, τὰ δὲ σχετικῶς ἐπίπεδα μέρη τοῦ νεκροταφείου ἔμειναν ὅπως ἦσαν. Ἡ κυριωτέρα ἀλλαγὴ ἔχει ἐπέλθει ἐκεῖ ὅπου ἡ κατωφέρεια εἶναι ἔντονος καὶ ὅπου ἔχει σημειωθῇ μεγάλη ἀποχωμάτωσις, τόση ὥστε εἰς μερικὰς περιπτώσεις νὰ ἔχῃ παρασυρθῇ ὁλόκληρος ὁ δρόμος καὶ ἡ εἴσοδος τῶν τάφων, ιδίως ἐκεῖ ὅπου ἦσαν σχετικῶς ρηχὰ σκαμμένοι (π.χ. τάφοι 9, 35, 101), κάποτε δὲ καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ θαλάμου (τάφοι Σ 19 - Σ 20, καθὼς καὶ ὁ ἀπέναντι τάφος 28). Ἡ ἀποχωμάτωσις αὕτη, φυσικὴ εἰς κατωφερείας μὲ τόσην κλίσιν, πρέπει νὰ ἐπεταχύνῃ σημαντικῶς κατὰ τὰ τελευταῖα 50 - 60 ἔτη ὁπότε ἡ ἐκχέρσωσις καὶ αἱ προσπάθειαι καλλιεργείας τοῦ μέρους τὸ ἐστέρησαν ἀπὸ τὴν συγκρατοῦσαν τὸ χῶμα αὐτοφυᾶ καὶ μόνιμον βλάστησιν.

Οἱ τάφοι εἶχον σκαφῇ ἐκεῖ ὅπου τὸ ἀμμόχωμα ἦτο χαλαρωτέρας συστάσεως καὶ συνεπῶς μαλακώτερον. Ὁ σχιστόλιθος τῆς δεξιᾶς ὀχθῆς καὶ ἀκόμη περισσότερον ὁ συμπαγὴς λεπτόκοκκος ψαμμίτης τῶν προπόδων παρουσιάζουν σκληρότητα ἀπαγορευτικὴν διὰ τὰ σκαφικὰ ἐργαλεῖα τῆς ἐποχῆς. Ἐλάχιστοι τάφοι (οἱ Σ 15, Σ 18 καὶ Σ 43) ἠνοίχθησαν ἐξ ὁλοκλήρου μέσα εἰς τὸ πέτρωμα αὐτό, δύο δὲ ἀκόμη προσπάθειαι εἰς τὴν ἰδίαν περιοχὴν ἐγκατελείφθησαν ἀσυμπλήρωτοι, προτοῦ φθάσουν εἰς τὸν θάλαμον. Εἰς τὰ ἄλλα σημεῖα τοῦ νεκροταφείου οἱ θάλαμοι διεμορφώνοντο κατὰ τρόπον ὥστε τὰ δάπεδά των νὰ συμπίπτουν πρὸς τὴν στρώσιν τοῦ ψαμμίτου ἢ τῆς συμπαγοῦς λατύπης (βλ. π.χ. πίν. 125β, 127α), ὅπου τὰ συνήντων δὲ εἰς ὑψηλότερα στρώματα τὰ ἀπέφευγον περιορίζοντες τὰς διαστάσεις τῶν θαλάμων καὶ κολοβώνοντες τὸ σχῆμά των ἢ ἐγκαταλείποντές τους ἡμιτελεῖς, ὅπως συνέβη εἰς δύο ἀκόμη σημεῖα, ἀναβιβάζοντα τὸ σύνολον τῶν περιπτώσεων αὐτῶν εἰς τέσσαρας<sup>1</sup>.

Τὸ χαρακτηριστικὸν «στερεὸν» τῆς Περαιτῆς εἶναι τὸ ἐρυθρόξανθον ἀμμῶδες χῶμα, ἄλλοῦ καθαρὸν καὶ ἄλλοῦ ἀνάμικτον μὲ ὀλίγην λατύπην, ποῦ αὐξάνει κατ' ἀναλογίαν εἰς τὰ βαθύτερα στρώματα καὶ τὸ καθιστᾷ συμπαγέστερον καὶ σκληρότερον. Εἰς τὰ περισσότερα σημεῖα τοῦ νεκροταφείου τὸ χῶμα αὐτὸ εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ὁμοιογενές, κατὰ τὸπους ὅμως παρουσιάζει καὶ παραλλαγὰς, ὅπως εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ δευτέρου ὑψώματος ἀπὸ Β. μετὰξὺ

1. Εἰς τὸ τοπογραφικὸν σχέδιον τῆς ἀνασκαφῆς αἱ περιπτώσεις αὗται ἐσημειώθησαν διαγραμμισμέναι καὶ χωρὶς ἀριθμούς. Ἀνάλογοι προσπάθειαι κατασκευῆς τάφων, ἐγκατελείφθεισαι ἀσυμπλήρωτοι λόγῳ τῆς ἀκαταλληλότητος τοῦ πετρώματος, παρατηρήθησαν καὶ ἄλλοι. Οὕτω, ἀναφέρονται τρεῖς ἀπὸ τὰς Μυκῆνας (X. ΤΣΟΥΝΤΑΣ, ΑΕ 1888, σ. 123), ἀνὰ μία ἀπὸ τὰς Ζυγουριῆς (C. W. BLEGEN, Zygoouries, σ. 65, «τάφος» XXV), τὴν Πρόσυμναν (C. W. BLEGEN, Prosymna, σ. 231, «τάφος» XXXIX) καὶ τὴν Ἀσίνην (A. PERSSON, Asine, σ. 173 - 175, εἰκ. 143 καὶ σ. 357), δύο ἀπὸ τὸ Νάυπλιον (Σ. ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, ΠΑΕ 1953, σ. 197 - 198) καὶ μία ἀπὸ τὰ Δεντρά (N. ΒΕΡΔΕΛΗΣ, ΑΔ 18, 1963, Χρονικά, σ. 63).

τῶν τάφων 57 καὶ 99 ὅπου, κάτω ἀπὸ τὰ παραγμένα ἐπιφανειακά χῶματα, μεταξύ ἐνὸς στρώματος ἀμμοχώματος μὲ λατύπην καὶ ἐνὸς βαθύτερου ἀπὸ καθαρὰν καὶ χαλαρὰν ἄμμον μεσολαβεῖ λεπτὸς εὐθραυστος φλοιὸς, ἀμμόδους συστάσεως καὶ αὐ-



Σχέδ. 2.

Σχέδ. 2. Τομή τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ δευτέρου ἀπὸ Β. ὑψώματος.

1. Ἐπιφανειακά χῶματα. 2. Ἀμμόχωμα μὲ λατύπην. 3. Φλοιὸς ἀπὸ ψαμμίτην. 4. Λεπτὴ χαλαρὰ ἄμμος. 5. Ψαμμίτης.

τὸς ἀλλὰ πολὺ σκληρότερος ἀπὸ τὰ ἄλλα δύο στρώματα (σχέδ. 2). Ἄλλοι, καὶ ἰδίως κατὰ μῆκος τῆς ὀχθῆς τοῦ χειμάρρου, τὸ ἀμμόχωμα καλύπτεται ἀπὸ λεπτὴν σχετικῶς στρώσιν πηλώδους κιμιλιᾶς διατηρήσασαν εἰς τὴν ἐπιφάνειάν της, κάτω ἀπὸ τὸ χῶμα τῆς καλλιεργείας, τὰ ἴχνη τοῦ ἀρότρου, οἱ δὲ τάφοι Σ 1 - Σ 17 εἶναι σκαμμένοι σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου μέσα εἰς στῶμα ἀποσαθρωμένου σχιστολίθου.

Ὅπως εἶναι φυσικὸν εἰς χῶματα τόσον χαλαρᾶς συστάσεως ἢ διάκρισις τοῦ «στερεοῦ» ἀπὸ τὸ σκαμμένον δὲν ἦτο εὐκόλος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ ἐπετυγχάνετο

ὄχι τόσον χάρις εἰς τὴν διαφορὰν σκληρότητος, ὅσον διότι τὸ παρθένον ἔδαφος εἶχε γενικῶς χρῶμα ξανθότερον ἀπὸ τὸ παραγμένον καὶ διότι οἱ κόκκοι του καθὼς καὶ τὰ τεμάχια τῆς λατύπης μεταξύ των ἐπαρουσιάζοντο στιλπνότερα καὶ καθαρώτερα.

#### Η ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΤΑΦΩΝ

Οἱ τάφοι μὲ τοὺς δρόμους στραμμένους πρὸς τὴν κατωφέρειαν εἶχον ὀρυχθῆ κατὰ μῆκος τῶν ὀχθῶν τοῦ χειμάρρου καὶ τῶν νεροσυρμῶν καθὼς καὶ τῶν μπάγκων τοῦ ψαμμίτου, ἐπιπλέον δὲ καὶ εἰς τὰς σχετικῶς ἐπιπέδους κορυφὰς τῶν ὑψωμάτων εἰς δύο καὶ τρεῖς σειράς. Πυκνότατα σκαμμένοι, ἀπέχουν ἐλάχιστα μεταξύ των (πίν. 12β), ἢ διάταξις των δέ, ἰδίως μάλιστα εἰς τοὺς δύο τομεῖς τοὺς πλησιέστερους πρὸς τὴν παραλίαν, πρὸς Ν. τῆς κοινοτικῆς ὁδοῦ, εἶναι χαρακτηριστικὴ τῆς προσπαθείας πρὸς ἐξοικονόμησιν χώρου : Ὁ πρῶτος ἠνοίγετο ὑψηλά, μὲ τὸν θάλαμόν του κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ πετρώματος, ὁ ἐπόμενος χαμηλότερα, πλησιέστερα πρὸς τὸν χειμάρρον, ὁ δὲ μεθεπόμενος πάλιν ὑψηλά, ὥστε οἱ θάλαμοι τῶν χαμηλοτέρων νὰ εὐρίσκωνται μεταξύ τῶν δρόμων τῶν ἄλλων. Ὁλόκληρος δηλαδὴ ἡ ἔκτασις τῆς πλαγιάς, ὅπου τὸ ἐπιτρέπει ἡ διαμόρφωσις τοῦ ἔδαφους καὶ τὸ εἶδος τοῦ πετρώματος,

εἶναι κατειλημμένη ἀπὸ τάφους εἰς διάταξιν ὅσον γίνεται πυκνήν χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀφεθῇ πουθενὰ χώρος ἀχρησιμοποίητος. Εἶναι λοιπὸν ἀδύνατον, ἐδῶ τοῦλάχιστον, νὰ διακριθοῦν οἱ τάφοι εἰς ἀνεξαρτήτους συστάδας ἀντιστοιχούσας εἰς τὸν χωρισμὸν τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς εἰς κώμας ἢ γένη, ὅπως διεπιστώθη ἄλλοῦ<sup>1</sup>.

Ἡ περιγραφή τῶν τάφων ἠκολούθησεν ὅχι τὴν ἀρίθμησίν των, μὴ ἀνταποκρινομένην πάντοτε πρὸς τὴν πραγματικὴν των ἀλληλουχίαν, ἀλλὰ τὴν διάταξιν των κατὰ συστάδας προσδιοριζόμενας ἀπὸ τὰς φυσικὰς ὑποδιαίρέσεις τῆς κλιτύος, κατὰ μῆκος τῆς κοίτης τοῦ χειμάρρου καὶ κατὰ τὴν κατεύθυνσιν τῆς ροῆς του. Ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τοὺς δύο μεμονωμένους τῆς δεξιᾶς ὄχτης οἱ τάφοι ἀναφέρονται εἰς τὸν καθένα ἀπὸ τοὺς τομεῖς αὐτοὺς κατὰ σειρὰν ἀντίθετον πρὸς τὴν φορὰν τῶν δεικτῶν τοῦ ὥρολογίου, πρῶτοι οἱ χαμηλότεροι, ἔπειτα οἱ εὐρισκόμενοι κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου τοῦ ὑψώματος, τελευταῖοι δὲ οἱ σκαμμένοι εἰς τὴν κορυφὴν του.

1. X. ΤΣΟΥΝΤΑΣ, ΑΕ 1888, σ. 124, Μυκῆναι καὶ μυκηναῖος πολιτισμός, σ. 134. A. J. B. WACE, Ch. T., σ. 121. C. W. BLEGEN, Prosymna, σ. 230.

## ΟΙ ΤΑΦΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

### ΤΑΦΟΙ 28 ΚΑΙ 29

Εἶναι ἀνοιγμένοι εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ χειμάρρου, μέσα εἰς λεπτότατον στρώμα ἄμμοχώματος, καλύπτον τὸν πρασινωπὸν ἀργιλικὸν σχιστόλιθον τῆς πλαγιᾶς καὶ μόλις συγκρατούμενον ἀπὸ τὴν πυκνὴν βλάστησιν, στραμμένοι ἀμφότεροι πρὸς Β.

Ὁ **τάφος 28** (σχέδ. 3) εὐρέθη μὲ πεσμένην τὴν ὀροφὴν καὶ τὸ ἐσωτερικὸν του πλήρες λίθων. Καθὼς φαίνεται ἦτο θαλαμοειδὴς τετράπλευρος, τὸ μεγαλύτερον μέρος του ὅμως παρεσύρθη πρὸς τὸν χειμάρρον, ἐσώθη δὲ μόνον τὸ βάθος τοῦ θαλάμου] εἰς ἑκτασιν  $1,10 \times 2$  μ. περίπου, κατειλημμένον ἀπὸ παραμερισμένα καὶ ἀκατάστατα ὅστ᾽. Εἰς τὸ χεῖλός του πρὸς τὴν κατωφέρειαν εὐρέθησαν τεμάχια ἑνὸς σκύφου (335) καὶ ἑνὸς κυάθου (336), καθὼς καὶ σιδηροῦν μαχαιρίδιον (M 75). Λόγῳ τῆς προϊούσης ἀποχωματώσεως τὰ ἀγγεῖα εἶχον καταλήξει τόσον κοντὰ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ὥστε μέρος των παρεσύρθη ἀπὸ τὰς βροχὰς καὶ ἐχάθη. Τὰ χρώματα τοῦ τάφου περιεῖχον ἐπιπλέον ὄστρακα μιᾶς πρόχου, ἑνὸς ψευδοστόμου καὶ ἑπτὰ διαφόρων ἄλλων ἀγγείων, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὅμως αὐτὰ εἶχον κυλίσει κατὰ καιροὺς ἕως ἐκεῖ καὶ δὲν εἶχον σχέσιν πρὸς τὸν τάφον.

Ὁ **τάφος 29**, σκαμμένος παρὰ τὸν 28, συνίστατο εἰς ἓν πολὺ μικρὸν καὶ ρηχὸν τετράπλευρον λακκοειδὲς ὄρυγμα, φραγμένον πρὸς τὴν κατωφέρειαν μὲ τρεῖς - τέσσα-



Σχέδ. 3.

ρας μεγάλους λίθους. Εύρέθη τελείως κενόν. Καθώς φαίνεται περιείχε ταφήν νηπίου, μὴ ἀφήσασαν ἔχνη.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 3α.β)

**335.** Τὸ ἥμισυ περίπου σκύφου, συγκολλημένου καὶ συμπληρωμένου. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, χεῖλος διάστομον. Πηλὸς κινωπὸς κακοφημένος, ἀλείφωμα ὅμοιον, ἀπολεπισμένος. Βαφὴ καστανή. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος. Ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος, ἡ ράχιν τῆς σωζομένης λαβῆς καὶ ταινίαι. Διάμ. 0,095 - 0,097, ὕψ. 0,058 μ.

**336.** Τὸ ἥμισυ περίπου κυάθου, συγκολλημένου. Χεῖλος διάστομον, βάσις χαμηλοτάτη

δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπὸς τραχύς, ἀλείφωμα ἐρυθρωπόν. Ἄβαφος. Διάμ. 0,09, ὕψ. 0,06 μ.

**Μ 75.** Μαχαιρίδιον σιδηροῦν, πολὺ ὠξειδωμένον, συγκολλημένον ἀπὸ πέντε τεμάχια. Σώζεται ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ τριγωνικὴ λεπίς καὶ μικρὸν τμῆμα τῆς λαβῆς, διατηροῦν μικρὸν χάλκινον ἦλον πρὸς συγκράτησιν τῆς κατεστραμμένης ἐπενδύσεώς της. Σωζ. μῆκος 0,105, πλάτος 0,021 μ.

#### ΤΑΦΟΣ Σ 1 (σχέδ. 4)

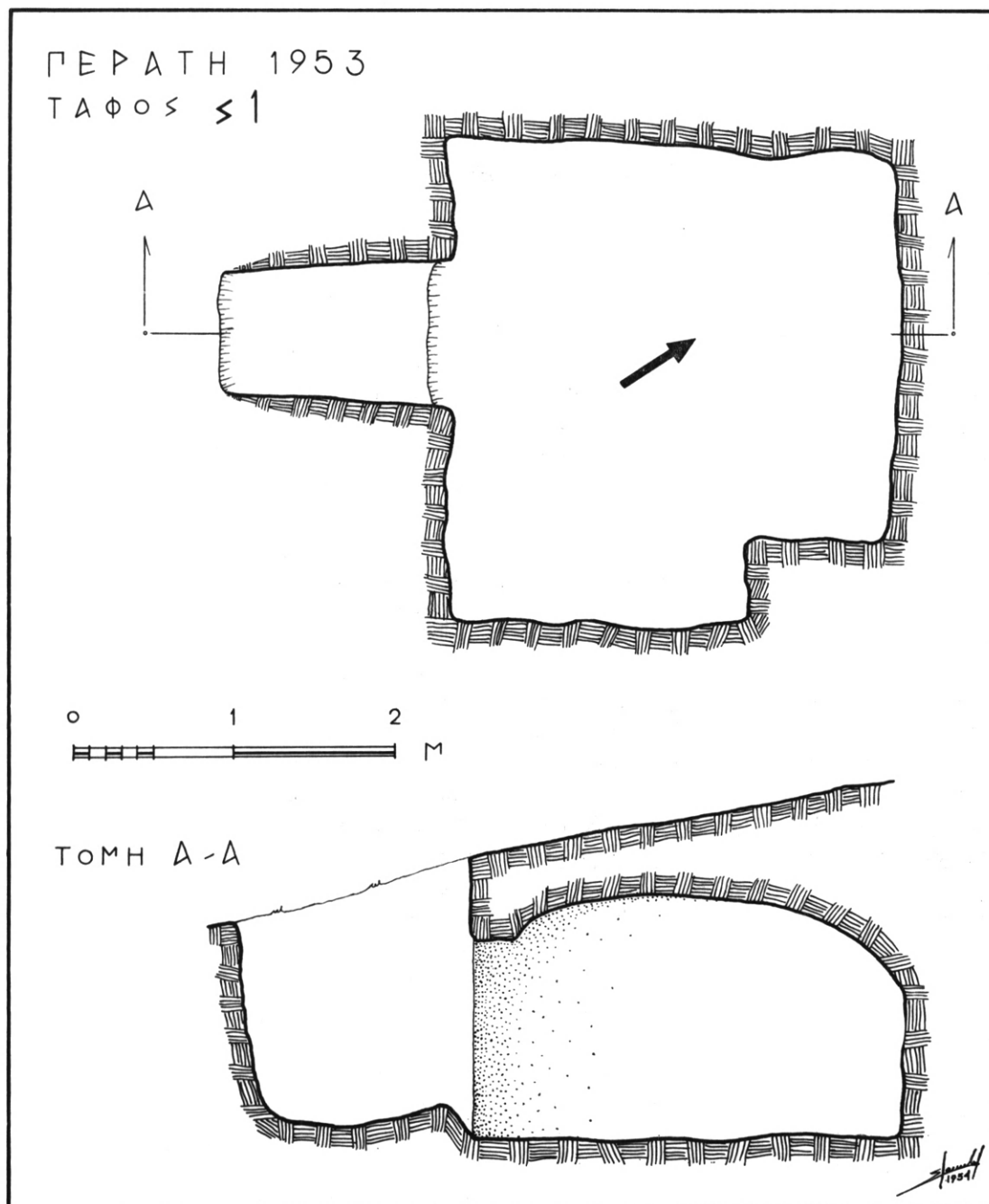
Μεγάλος βαθὺς θαλαμοειδὴς τάφος, ἐπάνω ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν ὄχθην τοῦ χειμάρρου. Προσανατολισμένος Β.-Ν., εἶναι σκαμμένος εἰς τὸ σημεῖον τῆς πλαγιάς ὅπου ἡ φυσικὴ τῆς κατωφέρειας καθίσταται ὀλιγώτερον ἀπότομος, μέσα εἰς τὸ σχετικῶς μαλακὸν καὶ πλῆρες χαλίκων πέτρωμα. Ἔχει πολὺ βραχὺν καὶ σχετικῶς πλατὺν λακκοειδῆ δρόμον, μήκους 1,30 μ., πὺν δὲν φθάνει μέχρι τῆς ὀφρύος τῆς ὄχθης ἀλλ' ἀρχίζει κατερχόμενος ἀποτόμως εἰς βάθος 1,10 μ. περίπου. Ὁ δρόμος αὐτὸς ὁδηγεῖ ἀπευθείας εἰς τὸν θάλαμον χωρὶς νὰ μεσολαβῇ εἰδικῶς διαμορφωμένη εἴσοδος. Ὁ θάλαμος, ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους τοῦ νεκροταφείου, ἔχει σχῆμα τετραγώνου διαστάσεων  $2,90 \times 3$  μ. μὲ ὁδόντωσιν εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν περιορίζουσιν τὸ μῆκος τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς εἰς 1,85, τῆς δὲ βορείας εἰς 2,35 μ.

Οἱ ἀρχαιοκάπηλοι τὸν εἶχον συλῆσει συστηματικῶς καὶ εἶχον ρίψει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ δρόμου τοῦ τὰ περισσότερα χῶματα τοῦ θαλάμου μαζὶ μὲ πλῆθος ὀστράκων ἀπὸ τὰ ἀγγεῖά του. Μερικὰ ἀκόμη μικρὰ ἀγγεῖα, πολλὰ ὀστρακα καὶ ὀλίγα μικροαντικείμενα καθὼς καὶ κατακερματισμένα ὅστ' εὐρέθησαν μέσα εἰς τὰ ἀναμοχλευμένα χῶματα τοῦ θαλάμου. Ἡ ὀροφή του εἶχε πέσει κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, οἱ ἀρχαιοκάπηλοι ὅμως μὴ ἀντιληφθέντες τοῦτο ἀφησαν κατὰ τὴν σκαφήν τοῦ μίαν λεπτὴν ὀροφήν σκαμμένην μέσα εἰς τὴν ἐπίχωσιν τὴν σχηματισθεῖσαν μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου. Μέσα εἰς τὰ χῶματα τῆς ψευδοοροφῆς αὐτῆς, ἡ ὁποία δὲν ἐβράδυνεν ἄλλωστε νὰ πέσῃ, εὐρέθησαν, εἰς βάθος 0,20 - 0,30 μ. ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους καὶ εἰς σημεῖον ἐπάνω ἀπὸ τὴν εἴσοδον τοῦ τάφου, τεμάχια ἐνὸς ἀμφορέως ἐλληνιστικῶν ἢ ρωμαϊκῶν χρόνων (532) τελείως ἀσχέτου φυσικὰ πρὸς τὸν τάφον καὶ κυλίσαντος κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐκεῖ ἤδη πρὸ πολλοῦ.

Μέσα εἰς τὰ χῶματα τῆς συλῆσεως εὐρέθησαν μία χάνδρα ἀπὸ κορναλίνη (Λ 23)



καὶ δύο ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ 19), ἓν κτένιον ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν (Δ 17), τεμάχια διαφόρων ἄλλων (Δ 20, Δ 21, Δ 22), ἡ αἰχμὴ ἑνὸς ὀξέος ἐργαλείου ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν (Δ 18), τεμάχιον φαγεντιανῆς (Δ 23), μερικοὶ βῶλοι κρητίδος (Δ 24), δύο χρυσοῖ



Σχέδ. 4.

δακτύλιοι (M 20 καὶ M 21) καὶ εἰς ἀργυροῦς (M 22). Ἐπὶ πλέον ὑπῆρχον ἐν θήλαστρον (72), δύο προχοῖδια (74, 77) καὶ τρεῖς μικροὶ σταμνίσκοι (75, 81, 82). Ἀπὸ τὰ συλλεγένητα ὄστρακα συνεκολλήθησαν καὶ ἀποκατεστάθησαν ἄλλα 17 ἀγγεῖα :

Τέσσαρες ψευδόστομοι (76, 90, 91, 93), τέσσαρες σταμνίσκοι (73, 79, 80, 92), δύο προχοΐδια (78, 88), δύο μεγάλοι πιθαμφορεΐς (94, 95), κυαθόσχημον δίωτον (83), σκύφος (84), λεκανίδιον (86), ἀλαβαστροειδές (87) καὶ πῶμα πυξίδος (89). Εὐρέθησαν ἐπίσης τεμάχια ἐνὸς ἀκόμη ἀλαβαστροειδοῦς, δύο μικρῶν σταμνίσκων, ἐνὸς ψευδοστόμου, μιᾶς πρόχου, ἐνὸς μεγάλου κυαθοσχήμου, μιᾶς κύλικος, δύο σκύφων καὶ εἰκοσιπέντε περίπου διαφόρων ἄλλων.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 3γ, 4α καὶ 4γ)

**72.** Θήλαστρον ἀκέραιον, ὠσειδές. Στόμιον εὐρύ, σχεδὸν κυλινδρικόν, λαβὴ χαμηλὴ, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, ἐπιφάνεια λεῖα. Βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, ἡ ράχις τῆς λαβῆς μὲ ἐγκάρσιαι γραμμάς, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν τρεῖς ταινίαι. Κατὰ μῆκος τῆς προχοῆς τρεῖς γραμμαί. Διάμ. βάσεως 0,033, διάμ. στομίου 0,043, ὕψ. 0,10 μ.

**73.** Σταμνίσκος ὑψιπύθμενος, δίωτος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Βάσις πλατεῖα, κυκλική. Πηλὸς πρασινωπός, ἀλείφωμα ὅμοιον, βαφὴ καστανή. Βαμμένα : Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὸν ὦμον ζώνη λεπτῶν ἀμειβόντων, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί, ἡ βάσις βαμμένη ἐξ ὁλοκλήρου μὲ λεπτὸν ἐξηρημένον κύκλον παρὰ τὴν περίμετρον. Διάμ. 0,08, ὕψ. 0,09 μ.

**74.** Προχοΐδιον βραχυστρόγγυλον ἀκέραιον. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος. Βαφὴ καστανή. Ὀλόβαφον μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. 0,081, ὕψ. 0,085 μ.

**75.** Σταμνίσκος δίωτος συμπληρωμένος εἰς τὸ στόμιον καὶ τὴν μίαν λαβὴν, ὠσειδής. Βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὅμοιον. Βαφὴ ἐρυθροκάστανος. Βαμμένον τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὴν σωζομένην λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸ σῶμα ταινίαι ποικίλου πλάτους. Διάμ. 0,091, ὕψ. 0,10 μ.

**76.** Ψευδόστομος μικρός, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλιπής (χωρὶς στόμιον). Λαβαὶ λεπταί, δίσκος ἐπίπεδος, σῶμα βραχυστρόγγυλον, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανος. Βαμμένα : Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέ-

λεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, ἡ ράχις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸ σῶμα ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὦμον ἴχνη ὁμοκέντρων τόξων περιστίκτων. Διάμ. 0,109, ὕψ. 0,12 μ.

**77.** Μικρότατον προχοΐδιον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον. Στόμιον εὐρύ, πολὺ χαμηλόν, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος. Βαφὴ καστανόμαυρη μεταλλική. Βαμμένον τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, ἡ ράχις τῆς λαβῆς, εἰς τὸν ὦμον κυματοειδής γραμμὴ, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,055, ὕψ. 0,056 μ.

**78.** Προχοΐδιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, βραχυστρόγγυλον. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ἡ ράχις τῆς λαβῆς, εἰς τὸ σῶμα ταινίαι. Διάμ. 0,09, ὕψ. 0,10 μ.

**79.** Μικρὸς σταμνίσκος δίωτος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα : Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου, τὸ χεῖλος καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὸν ὦμον λεπτὰ ταινίαι καὶ ὁλόκληρον τὸ ὑπόλοιπον σῶμα μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. 0,083, ὕψ. 0,080 μ.

**80.** Σταμνίσκος τρίωτος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον εὐρύ, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθροκάστανος. Βαμμένα : Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὸ σῶμα ταινίαι, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν. Εἰς τὸ ὕψος των ζώνη ἀντιθετικῶν διπλῶν ἡμικυκλίων. Διάμ. 0,137, ὕψ. 0,135 μ.

**81.** Σταμνίσκος δίωτος, ὠσειδής. Στόμιον κωνοειδές, βάσις κωνική. Πηλὸς πρασινω-



πός, βαφή καστανή τελείως εξίτηλος. Βαμμένος όλόκληρος με εξηρημένες λεπτές ταινίας εις τόν ὤμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,087, ὕψ. 0,087 μ.

**82.** Σταμνίσκος μικρὸς δίσκος ἐλλιπής. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, σχῆμα σφαιρικόν, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα ἐρυθρόξανθον, βαφή ἐρυθροκάστανος. Βαμμένα : Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὸ σῶμα ταινίαι ποικίλου πλάτους, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸ ὕψος τῶν ζώνη τεθλασμένης. Διάμ. 0,092, ὕψ. 0,087 μ.

**83.** Κύαθος μεγάλος δίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς. Βαφή καστανή. Βαμμένα : Τὸ ἐσωτερικὸν όλόκληρον με εξηρημένον κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος. Ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος καὶ ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν. Διάμ. στομίου 0,132 - 0,134, ὕψ. 0,107 μ.

**84.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις στενὴ, χαμηλὴ, κωνικὴ. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφή ἐρυθρωπὴ. Ὀλόβαφον. Διάμ. στομίου 0,102, ὕψ. 0,073 μ.

**86.** Λεκανίδιον δίσκον. Κατατομὴ γωνιώδης, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός. Ἀβαφον. Διάμ. χεῖλους 0,148 - 0,152, ὕψ. 0,064 μ.

**87.** Ἀλαβαστροειδὲς δίσκον συγκολλημένον καὶ συμπληρωμένον. Σῶμα χαμηλὸν κυλινδρικόν, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς ἐρυθρωπός τραχύς καὶ ἀκάθαρτος. Ἀβαφον. Διάμ. 0,091, ὕψ. 0,076 μ.

**88.** Προχοῖδιον συγκολλημένον, ὠοειδές. Βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς κιτρινωπός τραχύς. Βαφή καστανόμαυρη ἐντελῶς εξίτηλος. Ὀλόβαφον. Διάμ. 0,089, ὕψ. 0,103 μ.

**89.** Πῶμα πυξίδος σχήματος κυλινδρικοῦ, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Πηλὸς πρασινωπός, ἀλείφωμα ὅμοιον ἀραιόν, βαφή καστανή. Βαμμένα : Εἰς τὴν κορυφὴν ὁμόκεντροι κύκλοι, εἰς τὸ χεῖλος δύο ταινίαι. Διάμ. 0,162, ὕψ. 0,055 μ.

**90.** Μικρότατος ψευδόστομος ἐλλιπής, χωρὶς λαβὰς καὶ με συγκολλημένον τὸ στόμιον, ὠοειδής. Βάσις χαμηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς πρασινωπός, βαφή καστανόμαυρη πολὺ εξίτηλος. Βαμμένα : Εἰς τὸν ὤμον σπεῖραι, εἰς τὴν κοιλίαν τρεῖς ταινίαι. Εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς βάσεως ὠοειδὴς κηλὶς. Διάμ. 0,073, σῶζ. ὕψ. 0,079 μ.

**91.** Μικρὸς ψευδόστομος ὠοειδής, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλιπής (λείπει ἡ μία λαβὴ καὶ ὁ δίσκος). Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρωπός κακοψημένος, ἐπιφάνεια ἐντελῶς ἀπολεπισμένη, βαφή ἐρυθρωπὴ εξίτηλος. Ἐλάχιστα ἔχνη διακοσμήσεως εἰς τὴν λαβὴν, τὸν ὤμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,104, σῶζ. ὕψ. 0,120 μ.

**92.** Τμήμα σταμνίσκου δίσκου, συγκολλημένον. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὅμοιον, βαφή ἐρυθρωπὴ ζωηρά. Βαμμένον ἐσωτερικῶς τὸ στόμιον καὶ ἐξωτερικῶς όλόκληρος, με εξηρημένες ταινίας εἰς τὸν ὤμον καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. 0,074, σῶζ. ὕψ. 0,064 μ.

**93.** Τμήμα μεγάλου ψευδοστόμου, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Σχῆμα ὠοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς πρασινωπός, βαφή καστανὴ εξίτηλος, διατηρουμένη μόνον εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμένα : Τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, ἀπὸ τὸν ὤμον ἕως τὸ μέσον τῆς κοιλίας ταινίαι. Μεταξὺ αὐτῶν ζῶναι τεθλασμένης. Εἰς τὸν ὤμον διατηρεῖται τὸ ἄκρον καμπύλου στελέχους. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Διάμ. 0,212, σῶζ. ὕψ. 0,242 μ.

**94.** Πιθαμοφοεὺς μεγάλος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Στόμιον κυλινδρικόν, εἰς τὸν ὤμον τέσσαρες θηλαὶ διάτρητοι, σχῆμα ὠοειδές, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς πρασινωπός, ἀλείφωμα λεπτὸν ἐρυθρόξανθον, βαφή ἐρυθρωπὴ. Βαμμένα : Τὸ στόμιον ἐξωτερικῶς, εἰς τὸν ὤμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Κάτω ἀπὸ τὸ στόμιον συνεχῆς σπεῖρα. Βαμμένοι καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν. Διάμ. 0,42, ὕψ. 0,44 μ.

**95.** Πιθαμοφοεὺς μεγάλος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Στόμιον κυλινδρικόν, εἰς τὸν ὤμον τέσσαρες θηλαὶ διάτρητοι, σχῆμα ὠοειδές, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς πρασινωπός τραχύς, ἀλείφωμα ὅμοιον, βαφή καστανὴ διαφόρων ἀποχρώσεων, εξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον ἐξωτερικῶς, εἰς τὸν ὤμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν ζῶναι συνεχοῦς σπεῖρας. Κάτω ἀπὸ τὸ στόμιον, ἐναλλάξ, ἀντίνωτοι σπεῖραι με ἀγκύλα στελέχη καὶ μετόπαι καθέτων γραμμῶν με ἀκιδωτὰ πλαίσια. Βαμμένοι αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν. Διάμ. 0,402, ὕψ. 0,38 μ.

**Λ 23.** Χάνδρα ἀρτόσχημος ἀπὸ κορναλίνην, διάτρητη. Διάμ. 0,008 μ.

**Μ 20.** Δακτύλιος άπλοῦς, χρυσοῦς. Δ. 0,021 μ.

**Μ 21.** Δακτύλιος άπλοῦς, χρυσοῦς, χρώματος άνοικτοῦ κιτρίνου. Διάμ. 0,021 μ.

**Μ 22.** Δακτύλιος άργυροῦς ὠξειδωμένος και κατεστραμμένος. Διάμ. 0,027 μ.

**Δ 17.** Κτένιον έλεφάντινον, σωζόμενον εἰς ὅλον του τὸ μήκος, συγκολλημένον. Λείπουν οἱ ὀδόντες. Ἡ κορυφή του διακοσμημένη με δύο ἐγχαράκτους λεπτοτάτας ταινίας. Σῶζονται αἱ ἀρχαὶ 35 ὀδόντων. Μῆκος 0,078, πλάτος 0,053, πάχος 0,008 μ.

**Δ 18.** Τριγωνικὸν τεμάχιον έλεφαντοστοῦ ἐλλιπές. Σωζ. μήκος 0,058 μ.

**Δ 19.** Δύο μικραὶ φακοειδεῖς χάνδραι ἀπὸ ὑαλόμαζαν, ὀριζοντίως διάτρητοι. Διάμ. 0,010 - 0,012 μ.

**Δ 20.** Τεμάχιον ἀπὸ τὴν κορυφὴν έλεφαντίνου κτενίου, διακοσμημένην με δύο λεπτοτάτας ἐγχαράκτους ταινίας. Σωζ. μήκος 0,042, σωζ. πλάτος 0,029, σωζ. πάχος 0,008 μ.

**Δ 21.** Δέκα τεμάχια ὀδόντων κτενίων έλεφάντινα, διαφόρων διαστάσεων. Μερικὰ σῶζουν τὰ ἔχνη\* λεπτοτάτου πρίονος.

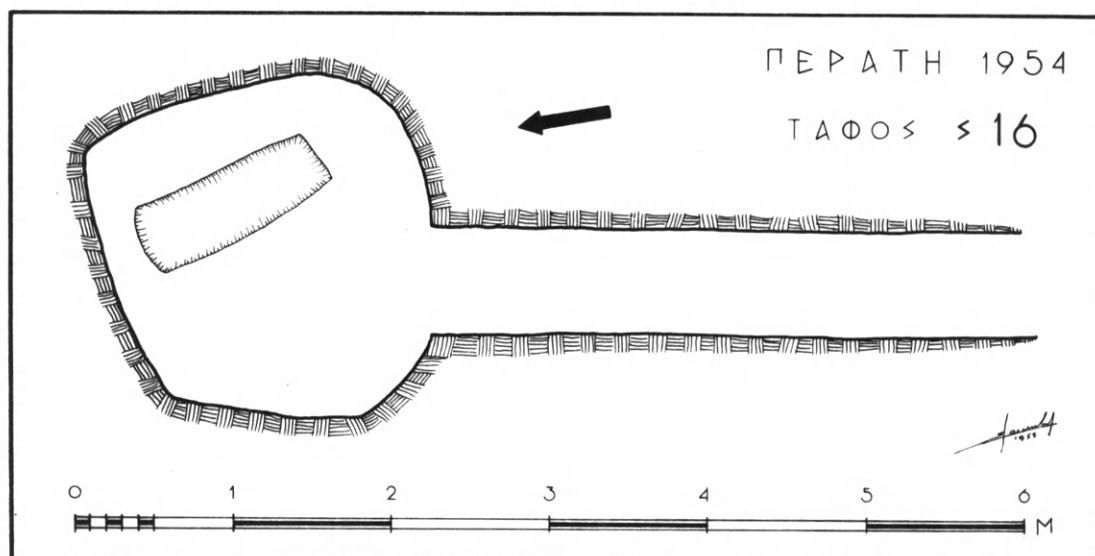
**Δ 22.** Τεμάχιον ἀπὸ τὴν κορυφὴν κτενίου έλεφαντίνου, σῶζον τὴν ἀρχὴν τριῶν ὀδόντων, διακοσμημένον με τέσσαρας ἐγχαράκτους γραμμὰς. Σωζ. μήκος 0,006, σωζ. πλάτος 0,024 μ.

**Δ 23.** Τεμάχιον φαγεντιανῆς εἰς σχῆμα τραπεζίου. Μῆκος 0,028, πλάτος 0,025 και πάχος 0,008 μ.

**Δ 24.** Μερικοὶ ἄμορφοι βῶλοι λευκῆς κρητίδος (ψιμυθίου).

### ΤΑΦΟΣ Σ 16 (σχέδ. 5)

Θαλαμοειδῆς μετρίου μεγέθους, στραμμένος πρὸς Ν., με τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ὀροφῆς του πεσμένον, σκαμμένος εἰς τὴν ὁμαλὴν κατωφέρειαν κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος. Μεταξὺ τοῦ πρὸς Δ. του Σ 1 και αὐτοῦ οἱ ἀρχαιοκάπηλοι εἶχον



Σχέδ. 5.

σκάψει εἰς δύο σημεία. Ἡ μία ἀπὸ τὰς δοκιμὰς αὐτάς, ἡ πλησιεστέρα, διετρύπησε τὸν θάλαμον εἰς τὴν ἀριστερὰν του πλευρὰν και ὠδήγησεν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν και σύλησίν του, με ἀποτέλεσμα ὅχι μόνον τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ περιεχομένου του ἀλλὰ και τὴν μερικὴν καταστροφὴν τοῦ θόλου του καθὼς και τὴν καθάρεισιν τῆς ξηρολιθιᾶς τῆς εἰσόδου.

ἔχει δρόμον στενομήκη καὶ ἰσοπλατῇ τοῦ ὁδηγεῖ εἰς τὴν εἴσοδον, ἀνοιγμένην χωρὶς καμμίαν εἰδικὴν διαμόρφωσιν εἰς τὴν Ν. πλευρὰν τοῦ θαλάμου. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τραπεζίου ὀλίγον λοξοῦ πρὸς τὸν δρόμον, μὲ τὰ τοιχώματά του δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς θύρας ἐλαφρῶς καμπύλα. Εἰς τὸ Δ. τμήμα του, λοξῶς πρὸς τὴν εἴσοδον, εὐρέθη στενὸς λάκκος διαστάσεων  $1,20 \times 0,45$  μ. περίπου, ὁ ὁποῖος ὅμως φαίνεται νὰ εἶναι κατασκευάσμα τῶν ἀρχαιοκαπήλων. Ἡ ἐπιφάνεια τῶν τοιχωμάτων του εἶχε ὑποφέρει πολὺ ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν καὶ τὴν σύλησιν, καθὼς καὶ ἡ ὀροφή του, ὅπου εἶχε διατηρηθῇ. Ἀπὸ τὰ ἀναμοχλευμένα του χρώματα συνελέγησαν τὰ τεμάχια μιᾶς προχου (348), ἐνὸς κυάθου (349), ἐνὸς σταμνίσκου (350), δύο ψευδοστόμων (351 καὶ 353), ἐνὸς χαμηλοῦ διώτου ἀμφικωνικοῦ ἀγγείου (352) καὶ μιᾶς μικρᾶς λεκάνης (354). Ἐπίσης περιεῖχεν ὄστρακα προερχόμενα ἀπὸ θήλαστρον, κυαθόσχημον, προχοῦδιον, πρόχουν, εὐρύστομον κρατηροειδές, λεκάνην καὶ δώδεκα τοῦλάχιστον ἄλλα ἀγγεῖα.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 4β)

**348.** Τὸ ἥμισυ περίπου πρόχου συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, σχῆμα ὠσειδές. Βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου καὶ ταινίαι εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ λαιμοῦ, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,171 σωζ. ὕψ. 0,191 μ.

**349.** Κυάθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπὸς τραχύς, βαφὴ ἐρυθροκάσταν. Ἐξίτηλος κατὰ τόπους. Βαμμένον ἐσωτερικῶς ὀλόκληρον. Ἐξωτερικῶς ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, ἡ βάσις καὶ ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,109, ὕψ. 0,07 μ.

**350.** Τὸ ἥμισυ περίπου διώτου σταμνίσκου συγκολλημένου, συμπληρωμένου. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, σχῆμα βραχυστρόγγυλον, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος ἀνοικτός, κακοψημένος, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου καὶ ὀλόκληρον τὸ ἐξωτερικὸν μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. βάσεως 0,035, ὕψ. 0,096 μ.

**351.** Ψευδόστομος ἐλλιπὴς συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα λεπτὸν ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον λεπτοὶ ὁμόκεντροι κύκλοι περιβαλλόμε-

νοι ἀπὸ δακτύλιον τεθλασμένης. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινία ποικίλου πλάτους. Μεταξὺ τῶν δύο πρώτων ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὸ διατηρηθὲν τεταρτοκύκλιον τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἔχνη ἐξιτήλου διαποικίλου τριγώνου. Διάμ. 0,184, ὕψ. 0,212 μ.

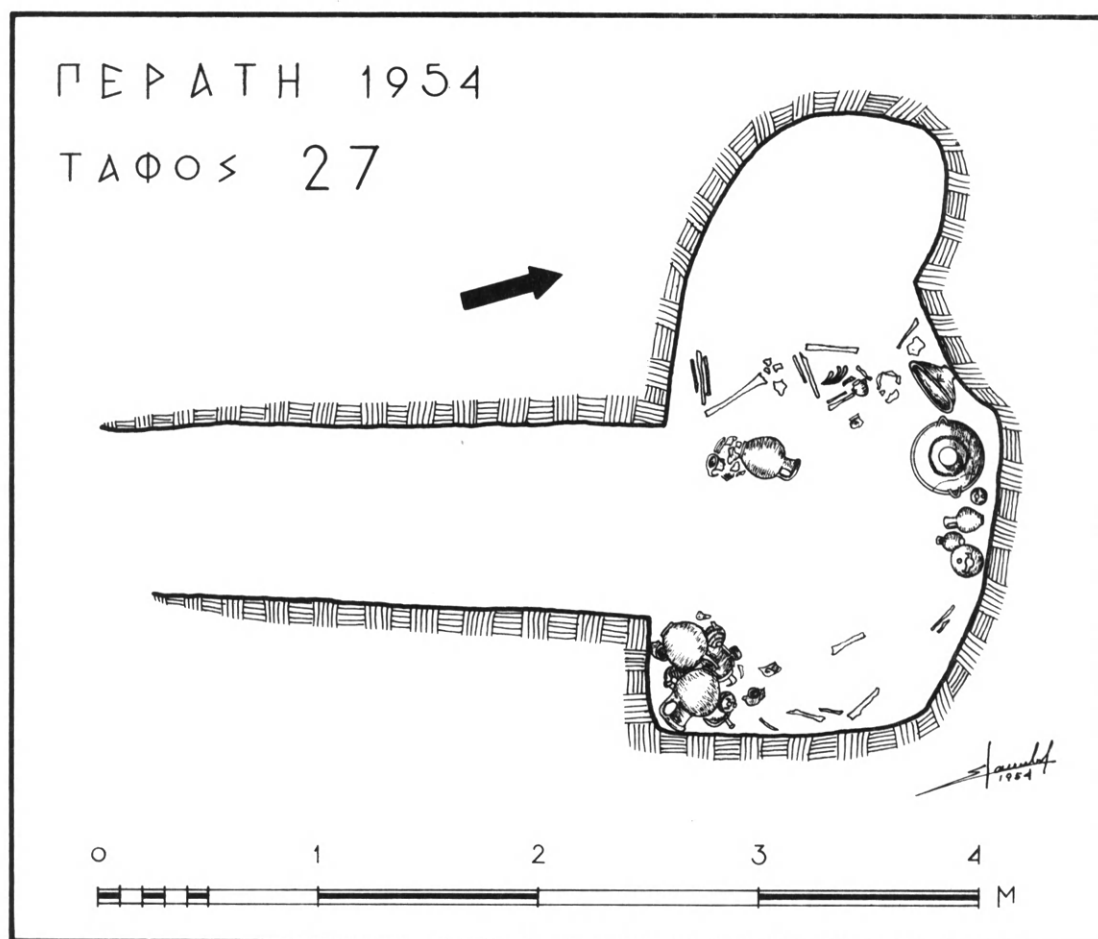
**352.** Μικρὸν ἀμφικωνικὸν χαμηλὸν ἀγγεῖον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ἐλλιπές (χωρὶς στόμιον). Ὁ πυθμὴν του ἀντὶ βάσεως καταλήγει εἰς ἀμβλεῖαν προεξοχήν. Εἰς τὴν θέσιν τῶν λαβῶν ἔχει δύο συμπαγῆ ὀριζόντια ὠτία. Πηλὸς πρασινοκίτρινος, ἀλείφωμα ὅμοιον. Ἐλάχιστα δυσδιάκριτα καὶ ἀμφίβολα ἔχνη διακοσμήσεως. Διάμ. 0,081, σωζ. ὕψ. 0,057 μ.

**353.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ κωνική, εἰς τὸν ὦμον μικρὰ ὀπή. Πηλὸς πρασινωπὸς κακοψημένος. Βαφὴ πιθανώτατα καστανή, τελείως ἐξίτηλος. Ἀπὸ τὴν διακόσμησιν τοῦ ἀγγείου μαντεύονται εἰς τὸ ἡμικύκλιον τοῦ ὦμου ἔχνη ἀντιμετώπων σχηματοποιημένων ἀνθέων. Διάμ. 0,105, ὕψ. 0,118 μ.

**354.** Τμήμα μικρᾶς λεκάνης συγκολλημένον, συμπληρωμένον, σῶζον τὴν μίαν λαβήν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένον ἐσωτερικῶς ὀλόκληρον. Εἰς τὸ χεῖλος κομμένος πλοχμός. Ἐξωτερικῶς βαμμένη ἡ ράχιν καὶ αἱ ρίζαι τῆς λαβῆς, εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι.

## ΤΑΦΟΣ 27 (σχέδ. 6 καὶ πίν. 5)

Μικρὸς θαλαμοειδὴς πρὸς Α. τοῦ Σ 16, βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν., μὲ δρόμον ἀρκετοῦ μήκους ὁμαλῶς κατωφερῇ πρὸς τὴν εἴσοδον. Ἡ θύρα τοῦ ἀποτελοῦσα ἀπλῶς συνέχειαν τοῦ δρόμου, χωρὶς εἰδικὴν διαμόρφωσιν, εἶχεν ἀνακαλυφθῇ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους οἱ ὅποιοι εἶχον ἀφαιρέσει ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν ξηρολιθιάν της χωρὶς ὅμως νὰ προχωρήσουν ὅταν συνήντησαν τὰ πεσμένα χώματα τὰ γεμίζοντα τὸν τάφον. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ἐπίμηκες, ἀκανονίστως ἐλλειψοειδές, μὲ μίαν δυσανάλογον ἡμικυκλικὴν ἐπέκτασιν πρὸς Δ. Δὲν ἀποκλείεται ἡ ἐπέκτασις αὕτῃ νὰ μὴ εἶχε



Σχέδ. 6.

σκαφῇ ὅπως ἀκριβῶς εὐρέθη ἀλλὰ νὰ ὀφείλεται ἐν μέρει εἰς τὴν πτώσιν τοῦ δυτικοῦ τοιχώματος, ἀσφαλῶς ὅμως δὲν εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου τυχαία. Τὰ τοιχώματά του ἐσώθησαν εἰς ἀρκετὸν ὕψος, χωρὶς νὰ ἔχουν διατηρήσει καμμίαν ἐνδειξιν διὰ τὴν γένεσιν τῆς ὀροφῆς. Τὸ δάπεδόν του, ὁμαλὸν καὶ ἐπίπεδον, ἐδείκνυν ἐργασίαν προσεκτικωτέραν τῆς συνήθους.

Εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν, δεξιὰ τῆς εἰσόδου, ἦσαν συσσωρευμένα ἀγγεῖα καλύπτοντα ὀλίγα σποραδικὰ ὀστᾶ. Ὁ σωρὸς ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἑνα μεγάλον ψευδόστομον εἰς τεμά-

χια (319), δύο άλλους μικροτέρους, άκεραίους (315 και 318), και ένα σπασμένον εις τὸ στόμιον και τὰς λαβάς (316), ένα μικρότατον σταμνίσκον κρυμμένον κάτω ἀπὸ τὰ υπόλοιπα (317) και μικρὸν πῶμα (320) πεσμένον ἀνάποδα. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ ὑπῆρχε μεγάλη οἶνοχόη άκεραία, πεσμένη πλαγίως μετὴν βάσιν πρὸς τὴν εἴσοδον (313) και πρόχους μετὸ στόμιον πρὸς τὴν γωνίαν (314).

Εἰς τὸ πρὸς Β. ἄκρον τοῦ σωροῦ ὑπῆρχον τὰ τεμάχια ἑνὸς διώτου σκύφου (321) ἐν συνεχείᾳ δὲ και ἕως τὴν περιοχὴν τῆς ΒΑ. γωνίας ἀραιὰ κατεσπαρμένα ὅστᾳ. Μετὰ τὴν γωνίαν, κατὰ μῆκος τοῦ βορείου τοιχώματος, εὑρέθη μία ἀκόμη σειρὰ ἀγγείων μεταξὺ ἀραιῶν και κατακερματισμένων ὀστέων. Τὸ πρῶτον ἀπὸ Α. ἦτο ψευδόστομος ὀρθιος και ἀκέραιος (322). Ἦκολούθουν προχοῖδιον μικρὸν πεσμένον πλαγίως (323), ληκύθιον (324), μικρὸς ψευδόστομος ὀρθιος (325), μεγάλη λεκάνη (326) τοποθετημένη ἀνάποδα ἐπάνω ἀπὸ μικρὸν ρηχὸν λάκκον περιέχοντα παιδικὰ ὅστᾳ και ἐλάχιστα τρίμματα ἐλεφαντοστοῦ και μία ἄλλη μικροτέρα πεσμένη πλαγίως μετὸ ἄνοιγμα πρὸς τὴν εἴσοδον (327). Παραπλεύρως ὑπῆρχον ὀλίγα τεμάχια ὀστέων και μέρος ἑνὸς κρανίου. Μεταξὺ τοῦ τελευταίου ἀγγείου και τῆς ἀριστερᾶς παραστάδος εὑρέθη μία ταφή κατὰ χώραν, εἰς κακὴν κατάστασιν, μετὴν κεφαλὴν πρὸς Β. Ἀπὸ τὸ κρανίον εἶχον διατηρηθῆ ἐλάχιστα ἴχνη. Ὁ δεξιὸς βραχίον, σχετικῶς καλῶς διατηρημένος, ἦτο σταυρωμένος ἐπάνω ἀπὸ τὸν στόμαχον. Ὁ ἀριστερὸς ἦτο διπλωμένος ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ στῆθος μετὴν παλάμην φθάνουσιν εἰς τὸ ὕψος τοῦ λαιμοῦ. Ἀπὸ τὰ ὅστᾳ τῆς λεκάνης εἶχον διατηρηθῆ ὀλίγα μόνον τρίμματα, κάτω ἀπὸ αὐτὰ δὲ ἐσώζοντο τὰ σκέλη πεσμένα πρὸς τὰ ἀριστερὰ και διπλωμένα εἰς τὰ γόνατα. Εἰς τὸν ἀριστερὸν ὦμον ἦτο πεσμένος λοξῶς μικρὸς σταμνίσκος δίωτος (328) και εἰς μικρὰν ἀπόστασιν πρὸς Α. του τμήμα ἑνὸς ὁμοίου μεγαλυτέρου (329). Ἐμπρὸς ἀπὸ τὰ γόνατα, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς εἰσόδου, εὑρέθησαν ἐπὶ πλέον μία πρόχους άκεραία πεσμένη πλαγίως (330) και μία ἄλλη εἰς τεμάχια (331). Ὁ νεκρὸς δηλαδὴ εἶχε τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἀριστερόν του πλευρὸν μετὰ τὰ γόνατα συνεσταλμένα και συνωδεύετο ἀπὸ μικρὸν σταμνίσκον. Τὰ ὅστᾳ τὰ διεσκορπισμένα μέσα εἰς τὸν τάφον μαρτυροῦν ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ταφὴν αὐτὴν εἶχον γίνει τοῦλάχιστον δύο ἀκόμη, μία παιδικὴ και μία ἀνήκουσα εἰς ἄτομον ἐνήλικον. Τὰ ἀγγεῖα ὅμως ἀναλογοῦν εἰς περισσοτέρας, εἰς τὰ ἀπαριθμηθέντα δὲ πρέπει νὰ προστεθοῦν ἄλλοι τρεῖς ψευδόστομοι (332, 333 και 334) εὑρεθέντες εἰς τεμάχια σκορπισμένα εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ θαλάμου, μαζί με μίαν τετράπλευρον χάνδραν ἀπὸ αἱματίτην (Λ 94) και ὄστρακα προερχόμενα ἀπὸ μίαν ἀκόμη πρόχουν, ένα πιθαμοφρέα και πέντε ἄλλα ἀγγεῖα.

Εἶναι φανερόν ὅτι προτοῦ γίνῃ ἡ τελευταία ταφή, ἡ εὑρεθεῖσα κατὰ χώραν, ὁ τάφος ὑπέστη γενικὸν καθαρισμόν. Μέγα μέρος τῶν ὀστέων και πολλὰ τεμάχια ἀγγείων ἀπερρίφθησαν, τὰ λείψανα τῆς παιδικῆς ταφῆς ἐτέθησαν μέσα εἰς τὸν μικρὸν λάκκον και ἐκαλύφθησαν μετὴν λεκάνην 326, τὰ υπόλοιπα δὲ ἀπωθήθησαν σωρηδὸν πρὸς τὰ τοιχώματα.



**313.** Οἰνοχόη ἀκεραία. Σῶμα ὠοειδές, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς πράσινος τραχύς, ἀλείφωμα ὁμοιον ἀραιόν. Βαφὴ καστανή, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξίτηλος. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ λαιμοῦ ταινία ἀπὸ ὅπου κρέμονται ἐμπρὸς εἰς τὸν ὦμον δύο ἀντιθετικαὶ σπεῖραι. Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί. Εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος ἀπὸ ὅπου κρέμαται ἄγκιστρον πρὸς ἀριστερά. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινία. Διάμ. 0,213, ὕψ. 0,265 μ.

**314.** Πρόχους ἀκεραία ὠοειδής με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς τραχύς, ἀλείφωμα κίτρινον πυκνόν. Βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους ἀλαμπής. Βαμμένα : Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου δακτύλιος, τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ λαιμοῦ ταινία, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος ἀπ' ὅπου κρέμαται ἄγκιστρον πρὸς ἀριστερά, εἰς τὴν κοιλίαν ταινία. Διάμ. 0,188, ὕψ. 0,239 μ.

**315.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος ἄριστα διατηρημένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, ἀλείφωμα ὁμοιον, ἐπιφάνεια στιλπνή. Βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον λεπτὴ πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινία ποικίλου πλάτους, ἄλλη γύρω εἰς τὴν βάσιν. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον τοῦ ὦμου δύο ἀντίνωτοι σπεῖραι, με μακροὺς μίσχους, συνεχιζόμεναι εἰς τὰ τεταρτοκύκλια. Διάμ. 0,093, ὕψ. 0,117 μ.

**316.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος εἰς τὰς λαβὰς καὶ τὸ στόμιον, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κίτρινος, ἀλείφωμα ὁμοιον. Βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας ταινία ποικίλου πλάτους. Ἄλλη περιβάλλει τὴν βάσιν. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου σχηματοποιημένα ἄνθη.

Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια, ἀντιμέτωπα, πλαισιώνοντα ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,078, ὕψ. 0,092 μ.

**317.** Σταμνίσκος δίωτος συμπληρωμένος εἰς τὸ χεῖλος, ὠοειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανόμαυρη, κατὰ τόπους ἐρυθρωπὴ. Βαμμένον ὁλόκληρον με ἐξηρημέναις ταινίαις εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν βάσιν ἐν τῷ συνόλῳ τῆς. Διάμ. 0,079, ὕψ. 0,072 μ.

**318.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ λεπταί, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὁμοιον, βαφὴ ἐρυθροκάστανη κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν τέσσαρες ταινίαι με ἄλλας λεπτοτάτας μεταξύ των. Ἄλλη περιβάλλει τὴν βάσιν. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως σπεῖρα. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου στικτοὶ κύκλοι. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο σχηματοποιημένα ἄνθη, τριγωνικὸν καὶ διχαλωτόν, ὁμόρροπα πρὸς δεξιὰ. Διάμ. 0,097, ὕψ. 0,110 μ.

**319.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, ἀλείφωμα ὁμοιον, ἐπιφάνεια στιλπνή, βαφὴ καστανή με ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Κάτω ἀπὸ τὸν ὦμον ταινίαι, ὅμοιαι εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας. Μεταξὺ αὐτῶν ἡ κοιλία τοῦ ἄγγειου καλύπτεται ἀπὸ δύο συμμετρικοὺς ὀκτάποδας σχηματοποιημένους μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ ἀπαρτίζωνται ἀπὸ σύνολον γεωμετρικῶν θεμάτων. Ἡ κεφαλὴ των, μικρὰ καὶ καρδιόσχημος, ἔχει κύκλους ἐξηρημένους εἰς τὴν θέσιν τῶν ὀφθαλμῶν καὶ πλαισιώνεται ἐπάνω ἀπὸ ὁμόκεντρα τόξα κρεμάμενα ἀπὸ τὴν ταινίαν τοῦ ὦμου. Κάτω, ἀντὶ σώματος καὶ σάκκου, ὑπάρχει κάθετος στήλη ἀντινῶτων ἡμικυκλίων. Ἀπὸ τὴν κεφαλὴν φύονται οἱ πλόκαμοι, τέσσαρες εἰς κάθε ὀκτάποδα, ἀποτελού-

μενοι από μακράς άτρακτοειδεῖς καμπύλας με διπλοῦν λεπτόν περιθώριον, καταληγούσας εἰς σπείρας. Τὰ κενὰ μεταξύ τῶν κάτω πλοκάμων καὶ τῆς καθέτου στήλης τοῦ σώματος εἶναι κατελιγμένα ἀπὸ γραμμωτὰ λέπια. Ἐπάνω ἀπὸ τοὺς πλοκάμους ὑπάρχουν τετραπλοῖ ρόδακες. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ἀμβλύτατοι ἀμείβοντες ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο τριγωνικὰ ἀντιμέτωπα σχηματοποιημένα ἄνθη, διαποίκιλτα, πλασιώνοντα ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,178, ὕψ. 0,205 μ.

**320.** Μικρὸν πῶμα ἀκέραιον. Σχῆμα κυλινδρικόν, κορυφὴ κωνικὴ, διάτρητος εἰς τὸ μέσον. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Διακόσμησις κατὰ ταινίας. Διάμ. 0,059, ὕψ. 0,031 μ.

**321.** Σκύφος δίωτος συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις ὑψηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένον ἐσωτερικῶς ὁλόκληρον ἐκτὸς ἀπὸ ἐξηρημένον κύκλον με ἐγγεγραμμένην πυκνὴν σπεῖραν εἰς τὸ μέσον τοῦ πυθμένος καὶ στενὸν δακτύλιον εἰς τὸ χεῖλος. Ἐξωτερικῶς ἐπίσης με ἐξηρημένους λεπτὰς ταινίας εἰς τὴν κοιλίαν καθὼς καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χεῖλους 0,119 - 0,125, ὕψ. 0,089 μ.

**322.** Ψευδόστομος ἀκέραιος ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, ἀλείφωμα ὁμοιον, βαφὴ ἐρυθρὰ ἀπολεπισμένη κατὰ τόπους. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Ὁ ὧμος περιβάλλεται ἀπὸ στενὴν ζώνην τεθλασμένης, ἀκολουθοῦν δὲ μέχρι τοῦ κάτω μέρους τῆς κοιλίας ταινίαι ποικίλου πλάτους. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου περίστικτα ὁμόκεντρα τόξα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον στενὴ ζώνη τεθλασμένης, κατὰκόρυφος, πλῆρως ἰσιωμένη ἀπὸ διαποίκιλτα περίστικτα ἡμικύκλια. Διάμ. 0,176, ὕψ. 0,208 μ.

**323.** Προχοῦδιον ἀκέραιον, κωνικόν, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ καστανὴ πολὺ ἐξίτηλος σωζομένη κυρίως εἰς πορτοκαλόχρσα ἔχνη. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαῖ, εἰς τὴν

βάσιν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὧμον σταγονόσχημα κρόσσια. Διάμ. 0,088, ὕψ. 0,099 μ.

**324.** Ληκύθιον ἀκέραιον κωνικόν. Βάσις χαμηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν πυκνόν, βαφὴ ἐρυθρωπὴ. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαῖ, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος ἀπὸ ὅπου κρέμαται ἄγκιστρον πρὸς ἀριστερά, εἰς τὴν βάσιν καὶ τὸ ἄνω μέρος τῆς κοιλίας ταινίαι, εἰς τὸν ὧμον δύο ἀντίνωτοι σπεῖραι πλασιωμένοι με σταγονόσχημα κρόσσια. Διάμ. 0,122, ὕψ. 0,151 μ.

**325.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθρωπὴ. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον λεπτοτάτη σπεῖρα, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον διαποίκιλτον ἀψίδωμα περίστικτον. Διάμ. 0,084, ὕψ. 0,090 μ.

**326.** Λεκάνη μεγάλη δίωτος χωνοειδής, συγκολλημένη. Πηλὸς πρασινωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανόμαυρη ἐξίτηλος. Βαμμένον ἐσωτερικῶς ὁλόκληρον με ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος. Εἰς τὸ χεῖλος ἐναλλάσσονται βαμμένα τμήματα με ὁμάδας λεπτῶν ἐγκαρσίων γραμμῶν. Ἐξωτερικῶς ταινίαι, εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαῖ. Διάμ. χεῖλους 0,340 - 0,351, ὕψ. 0,156 μ.

**327.** Λεκάνη συγκολλημένη, χωνοειδής. Πηλὸς πρασινωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένη ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος με ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸν πυθμένα. Εἰς τὸ χεῖλος ἔχνη. Εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαῖ. Ἐξωτερικῶς ταινίαι. Διάμ. χεῖλους 0,301 - 0,304, ὕψ. 0,142 μ.

**328.** Μικρὸς σταμνίσκος ὠοειδής. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις χαμηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος με ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ λεπτὰς ταινίας εἰς τὸν ὧμον. Διάμ. 0,085, 0,080 μ.

**329.** Τμήμα σταμνίσκου συγκολλημένον. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ

έξωτερικῶς, ἡ ράχιν τῆς σωζομένης λαβῆς, εἰς τὸ σῶμα ταινίαι. Εἰς τὸν λαιμὸν λεπτὴ ζώνη τεθλασμένης, εἰς τὸν ὦμον ζώνη ὄρου. Σωζ. διάμ. 0,101, σωζ. ὕψ. 0,07 μ.

**330.** Πρόχους ραγισμένη εἰς τὴν κοιλίαν, ὡοειδής. Βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς πρασινωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: Εἰς τὸ στόμιον δακτύλιος, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον ἀπὸ ὅπου κρέμαται ἄγκιστρον πρὸς δεξιὰ. Διάμ. 0,221, ὕψ. 0,270 μ.

**331.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὡοειδής. Βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς τραχύς, ἀλείφωμα παχὺ ὑπόλευκον, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Εἰς τὸ χεῖλος τοῦ στομίου δακτύλιοι, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον ἀπὸ ὅπου κρέμαται ἄγκιστρον. Διάμ. 0,240, ὕψ. 0,283 μ.

**332.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὕψηλὴ καὶ ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαύρη μὲ ἐρυθρωπὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου

πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα μὲ διαγραμμισμένον καὶ περίστικτον περιθώριον καθὼς καὶ περίστικτον τρίγωνον μὲ ἀκρεμόνα εἰς τὴν κορυφὴν. Τὸ ἡμικύκλιον βαμμένον ἐξ ὁλοκλήρου μὲ ἐξηρημένα ἀκανόνιστα ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,134, ὕψ. 0,164 μ.

**333.** Ψευδόστομος μεγάλος συγκολλημένος ὡοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ μὲ πορτοκαλόχρους ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου σχηματισμένα διχαλωτὰ ἄνθη μὲ παχὺν περίστικτον κάλυκα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια πλαισιώνοντα ὁμόκεντρα τόξα περίστικτα. Διάμ. 0,188, ὕψ. 0,211 μ.

**334.** Μικρότατος ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν χαμηλοτάτη ἀπόφυσις, βάσις κυλινδρική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ τελείως ἐξίτηλος. Ἴχνη ταινιῶν εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,060, ὕψ. 0,073 μ.

**Λ 94.** Χάνδρα τετράπλευρη ἀμφίκυρτος, διάτρητος κατὰ μῆκος, ἀπὸ ἐρυθρωπὸν αἱματίτην. Μῆκος 0,011, πλάτος 0,008 μ.

## ΤΑΦΟΣ 26 (σχέδ. 7)

Πολὺ μικρὸς θαλαμοειδής, βυθισμένος, στραμμένος πρὸς Ν. ἔχει δρόμον βραχὺν καὶ πλατὺν κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ τάφου, εὐρυνόμενον μάλιστα ἀκόμη περισσότερον πρὸς τὰ δεξιὰ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς εἰσόδου. Ἡ θύρα του εὐρέθη φραγμένη μὲ ξηρολιθιάν, διατηρηθεῖσαν μόνον εἰς τοὺς κατωτέρους 2-3 δόμους τῆς ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἀριστερόν της τμῆμα, ὅπου ἔφθανεν εἰς μεγαλύτερον ὕψος. Ὁ θάλαμος, μικρός, ἀκανονίστως ἐλλειψοειδής, εὐρέθη περιέχων ἓνα κύαθον (312) πεσμένον ἀνάποδα παρὰ τὸ βόρειον τοίχωμα. Προφανῶς ἀνῆκεν εἰς παιδικὴν ταφὴν, τὴν μόνην τοῦ τάφου, μὴ ἀφήσασαν ἄλλο ἶχνος ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μοναδικόν της κτέρισμα.

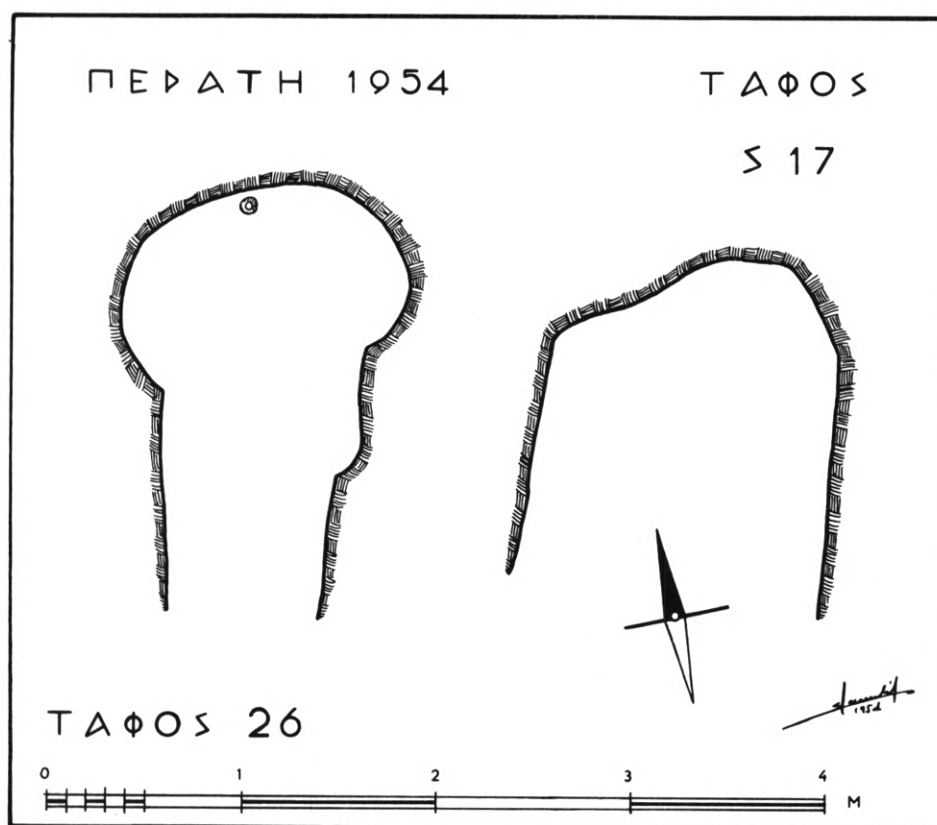
**312** (πίν. 6δ). Κύαθος βαθὺς συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις στενὴ χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ κα-

στανή. Ἐσωτερικῶς ὀλόβαφος, ἐξωτερικῶς ἡ ράχιν τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,092, ὕψ. 0,007 μ.



## ΤΑΦΟΣ Σ 17 (σχέδ. 7)

Μικρόν άκανόνιστον πεταλοειδές ὄρυγμα με τὸ άνοιγμα πρὸς Ν., σκαμμένον πρὸς Α. τοῦ 26. Τὸ άρχαῖον τοίχωμα έσώθη καί διεκρίνετο κατὰ τήν ὥραν τῆς άνασκαφῆς μόνον εἰς τὸ βάθος, φαίνεται δέ ὅτι άνήκεν εἰς μικρόν θαλαμοειδῆ παραμορφωθέντα άπό τήν σύλησιν τόσον ὥστε νά μή διατηρῆται πλέον τὸ άρχικόν του σχῆμα. Μέσα εἰς τὰ χώματά του έκειντο τὰ τεμάχια ένός μεγάλου πιθαμοφορέως, τοῦ 355,



Σχέδ. 7.

έκτός άπό τήν μίαν λαβήν του, εύρεθεῖσαν εἰς τὸ συλημένον τμήμα τοῦ τάφου 10. Εἶναι φανερόν ὅτι τὸ άγγεῖον προήρχετο άπό εκεί καί ὅτι οἱ άρχαιοκάπηλοι, συλῆσαντες προφανῶς τοὺς δύο τάφους κατὰ τήν ἰδίαν ἡμέραν, τὸ άφήρεσαν άπό τήν θέσιν του χωρὶς νά συμπαραλάβουν τήν λαβήν καί, άφοῦ τὸ μετέφεραν ἔως ἐδῶ, τὸ άπέρριψαν. Κατὰ τὰ ἄλλα ὁ τάφος ἦτο τελείως κενός.

**355** (πίν. 8α). Πιθαμοφορεύς μέγας συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Στόμιον χαμηλὸν κυλινδρικόν, σχῆμα ὠσειδές, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Εἰς τὸν ὦμον, συμμετρικῶς, τέσσαρες θηλαὶ ὀριζοντίως διάτρητοι. Πηλὸς πράσινος τραχύς, βαφὴ καστανόμαυρη πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα : Τὸ στόμιον ἐξωτερικῶς, αἱ ράχεις τῶν

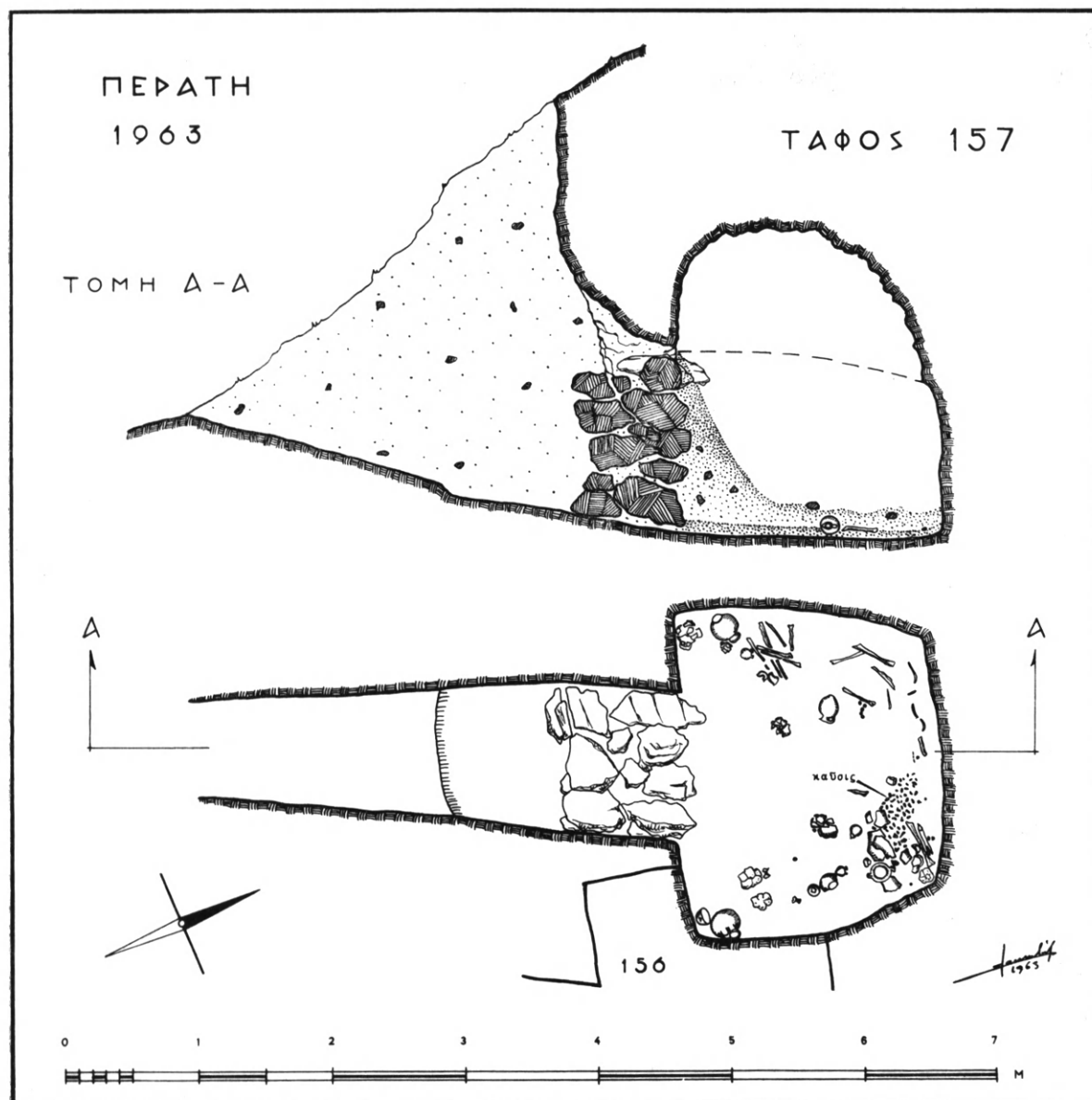
λαβῶν, αἱ θηλαὶ καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὦμον καὶ τήν κοιλίαν. Εἰς τὸ ὕψος τῶν θηλῶν μετόπαι κατακορύφων γραμμῶν πλασιωμέναι άπό κατακόρυφον σειρὰν κροσσοπεταλίων μεταξὺ δύο ὀρθίων άντιθετικῶν σπειρῶν, ἐναλλασσόμεναι πρὸς κατακορύφους στήλας ὄρου πλασιωμέναις άπό γλωσσοειδεῖς καμπύλας. Διάμ. 0,414, ὕψ. 0,410μ.

## ΤΑΦΟΙ 157 και 156

Οἱ τάφοι αὐτοί, θαλαμοειδεῖς, προσανατολισμένοι Β.-Ν., εἶχον κατασκευασθῇ τόσον πλησίον ἀλλήλων ὥστε ἡ περιοχή τῆς ΒΔ. γωνίας τοῦ 156 συνέπιπτε πρὸς τὴν ΝΑ. τοῦ 157. Τὸ δάπεδον ὅμως τοῦ 156 εὕρισκετο κατὰ 0,56 μ. ὑψηλότερον ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν ὀροφὴν τοῦ 157, πράγμα τὸ ὁποῖον ἐπέτρεπε νὰ χρησιμοποιοῦνται καὶ οἱ δύο συγχρόνως ἐν ὅσῳ διετήρουν τὴν ἀρχικὴν τῶν μορφὴν. Τοῦτο πρέπει νὰ διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ διάστημα καὶ πάντως μέχρι τῆς τελικῆς τῶν ἐγκαταλείψεως. Ὅπως δὲποτε, ἡ θόλος τοῦ 156, πολὺ λεπτοτέρα ἐφ' ὅσον ὁ τάφος εὕρισκετο πλησιέστερον πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν, ἐβυθίσθη κάποτε, τὰ δὲ χρώματα ποὺ τὸν ἐγέμισαν ἐσκληρύνθησαν μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς φυσιολογικῆς τῶν συμπυκνώσεως, μεταβληθέντα εἰς συμπαγὲς σύνολον. Ἐν τῷ μεταξὺ ἤρχισαν καὶ εἰς τὸν 157 νὰ πίπτουν τεμάχια τῆς ὀροφῆς, ἔπεσαν δὲ τόσον πολλὰ ὥστε, ἐνῶ ὁ τάφος διετήρησε μέχρι τέλους τὴν θόλον του, ἡ σημερινή του ὀροφή, τελείως ἀνώμαλος, νὰ εὕρισκεται 1,30 μ. ὑψηλότερον ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν. Ὡς ἐκ τούτου τὸ δάπεδον τοῦ 156 εὐρέθη κατὰ 0,74 μ. χαμηλότερον ἀπὸ τὴν σημερινὴν ὀροφὴν τοῦ 157, εἰς τὸ σημεῖον δὲ ὅπου οἱ δύο θάλαμοι ἐτέμοντο τὸ Δ. τοίχωμα τοῦ 156 ἠκολούθησε τὴν πτώσιν τῆς ὀροφῆς τοῦ 157. Οὕτω, ὅσα ὀστᾶ καὶ ἀγγεῖα ἦσαν συσσωρευμένα κατὰ μῆκος τοῦ εὐρέθησαν τρόπον τινὰ εἰς τὸ κενόν, προεξέχοντα ἀπὸ τὸ νεοδημιουργημένον τοίχωμα τοῦ 157, εἰς ὕψος 1,60 μ. περίπου ἀπὸ τοῦ δαπέδου του, τὸ συμπαγὲς γέμισμα ὅμως τὰ συνεκράτησε εἰς τὴν θέσιν των. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὅταν μετὰ τὴν ἀνασκαφὴν ἐκενώθη ὁ θάλαμος τοῦ 156, οἱ δύο τάφοι ἐφάνησαν νὰ ἐπικοινωνοῦν, ἐνῶ εἰς τὴν πραγματικότητά ἦσαν ἐντελῶς ἀνεξάρτητοι.

Ὁ **τάφος 157** (σχέδ. 8, πίν. 7α, 172β), ἀρκετὰ μεγάλος μὲ διατηρημένην τὴν θόλον του, ἔχει δρόμον ἀρκετοῦ μήκους καὶ πλάτους, εὐρυνόμενον πρὸς τὴν εἴσοδον. Τὰ τοιχώματά του συγκλίνουν πρὸς τὰ ἐπάνω, τὸ δάπεδόν του δὲ εἶναι κατωφερές, σχηματίζον ὑποτυπώδη χαμηλὴν βαθμίδα ὀλίγον πρὸ τῆς εἰσόδου. Ἡ θύρα, ἰσοπλατῆς πρὸς τὸν δρόμον, χωρὶς παραστάδας, εὐρέθη φραγμένη μὲ ἰσχυράν καὶ πλατεῖαν ξηρολιθιὰν διατηρηθεῖσαν ἀνέπαφον ἐκτὸς ἀπὸ 1-2 μικροὺς λίθους εἰς τὴν κορυφὴν. Τὸ ὑπέρθυρον εἶχε καταστραφῇ ἐξωτερικῶς, εἰς τὸ μέτωπον τῆς θύρας, ἐσωτερικῶς ὅμως, πρὸς τὸν θάλαμον, ἦτο σχεδὸν ἀνέπαφον, μὲ ἐλάχιστα κενὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς κορυφῆς τῆς ξηρολιθιάς. Ὡς ἐκ τούτου ὁ θάλαμος εἶχε διατηρηθῇ κενός, ἐκτὸς ἀπὸ ὅσα τεμάχια εἶχον πέσει ἀπὸ τὴν ὀροφὴν καὶ ἀπὸ ὀλίγα χρώματα, εἰσδύσαντα εἰς τὸ Ν. μέρος τοῦ ἀπὸ τὸ μικρὸν ἄνοιγμα τὸ σχηματισθὲν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ξηρολιθιάς. Ἐχει σχῆμα τραπεζίου ἀρκετὰ κανονικοῦ, μὲ τὰς πλευράς, καὶ ἰδίως τὴν ἀνατολικήν, ὀλίγον καμπύλας, καὶ τὰς γωνίας ἐλαφρῶς στρογγυλεμένας. Τὸ δάπεδόν του, ἀρκετὰ ὁμαλόν, ἐκαλύπτετο μὲ λεπτὸν στρώμα πάχους 0,01 - 0,02 μ. ἀπὸ ἐρυθρόξανθον ἀμμόχωμα. Ἐπάνω εἰς αὐτὸ ὑπῆρχεν ἄλλο, λεπτότερον, ὅπου ἔκειντο αἱ ταφαὶ καὶ τὰ κτερίσματα, ὁμοίως συστάσεως μὲν ἀλλὰ σκοτεινόχρωμον, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα λόγῳ τῆς σήψεως ὀργανικῶν οὐσιῶν. Τὸ ταφικὸν αὐτὸ στρώμα εἶχε κατὰ τόπους χωθῇ ἀπὸ τὰ χρώματα καὶ τὰ τεμάχια τοῦ πετρώματος τῆς ὀροφῆς.

Τὰ τοιχώματα τοῦ θαλάμου, ἐξ ἀρχῆς ὄχι πολὺ ὀμαλά, εἶχον χάσει κάτω - κάτω, ἐκεῖ δηλαδὴ ὅπου τὰ προσέβαλλεν ἡ ὑγρασία, τὴν ἀρχικὴν τῶν ἐπιφάνειαν. Ὀλίγον ὑψηλότερον ὅμως τὴν διετήρησαν ἀνέπαφον καὶ εἰς μερικὰ σημεῖα, ἰδίως εἰς τὸ Δ.



Σχέδ. 8.

τοιχώμα, εἶχον σωθῇ εὐδιάκριτα τὰ ἴχνη ποὺ εἶχεν ἀφήσει εἰς τὸ πέτρωμα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατασκευῆς τοῦ τάφου τὸ σκαπτικὸν ἐργαλεῖον, πλάτους 0,058 - 0,06 (πίν. 152α) καὶ μὲ φορὰν λοξὴν πρὸς τὰ κάτω<sup>1</sup>. Ἡ ἀρχικὴ ἐπιφάνεια τῆς ὀροφῆς

1. Χάρις εἰς τὸ ὅτι ὁ τάφος παρέμεινε κενὸς καὶ τὸ τοίχωμα ἀκάλυπτον ἀπὸ χώματα, τὰ ἴχνη εἶχον διατηρηθῇ ζωηρότατα καὶ τελείως ἀνέπαφα. Ἡ ὑπαρξίς τῶν διεπιστῶθη ἀμέσως μόλις ἀφῆρέθη τὸ ἐπάνω τμήμα τῆς ξηρολιθιάς καὶ εἰσῆλθομεν εἰς τὸν τάφον, προτοῦ ἀρχίσῃ οἰαδήποτε ἰδική μας ἐργασία εἰς τὸ ἐσωτερικόν του καὶ πλησιάζῃ πρὸς τὰ ἐκεῖ ἐργαλεῖον τῆς ἀνασκαφῆς.

διετηρήθη μόνον εἰς τὰς γωνίας, ὅπου φαίνεται ἡ στροφή τοῦ τοιχώματος ἀπὸ τῆς καθέτου πρὸς τὴν ὀριζοντίαν. Εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν ἡ στάθμη τῆς εὐρίσκετο 1,25 μ. ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ δάπεδον, εἰς τὴν ΝΔ. 1,15 μ., εἰς τὴν ΝΑ. 0,90, ἡ δὲ ξηρολιθία τῆς εἰσόδου ἐσώζετο εἰς ὕψος 1,23 περίπου, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι, ἀκόμη καὶ ἂν ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ τοπικαὶ ἀνωμαλίαι τοῦ δαπέδου, ἡ ὀροφὴ δὲν ἦτο αὐστηρῶς ὀριζοντία, ἀλλ' εἶχε μίαν κλίσιν ἀπὸ τὸ βάθος πρὸς τὴν εἴσοδον καὶ ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιὰ.

Τὸ περιεχόμενον τοῦ τάφου παρουσίαζε τὴν συνήθη εἰκόνα τῶν ἀντικειμένων τὰ ὅποια ἔχουν μείνει ἐπὶ αἰῶνας ἀκάλυπτα ἀπὸ χῶμα καὶ ἐκτεθειμένα εἰς τὴν ὑγρασίαν : Τὰ λεπτὰ καὶ καλοψημένα ἀγγεῖα διετηροῦντο ὡσὰν καινουργῇ, τὰ χονδροειδῆ καὶ κακοψημένα εἶχον ἀπολεπισθῆ καὶ διαβρωθῆ, τὰ ὅστ' αὐτῶν ἐνταφιασμῶν ἦσαν μαυρισμένα καὶ εὐθρυπτα, τὰ δὲ καμμένα (διότι ὁ τάφος περιεῖχε καὶ μίαν καῦσιν) ἦσαν σκληρὰ καὶ κατάλευκα.

Ἡ ΝΑ. γωνία τοῦ θαλάμου ἦτο κατελιγμένη ἀπὸ μίαν πρόχουν ὀρθὴν (1244) στηριγμένην εἰς τὸ τοίχωμα καὶ ἓνα σκύφον (1243) πεσμένον παραπλεύρως. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν πρὸς Β. τῶν ἀγγείων αὐτῶν ὑπῆρχον δύο κρανία καταπλακωμένα ἀπὸ τὰ χῶματα. Πλησίον τοῦ ἀριστεροῦ εὐρέθη τὸ στέλεχος τῶν λαβῶν ἐνὸς ψευδοστόμου (1245), παρὰ τὸ δεξιὸν δὲ λεπτόν διπλωμένον ἔλασμα (M 231) καὶ δισκάριον ἀπὸ χρυσόν (M 232). Πρὸς Β. τοῦ δεξιοῦ κρανίου καὶ κατὰ μῆκος τοῦ ἀνατολικοῦ τοιχώματος ἦσαν κατὰ σειρὰν τὸ στόμιον τοῦ ψευδοστόμου 1245, ἐν ἀλαβαστροειδῆς χωρὶς στόμιον (1247) ὀρθιον, σταμνίσκος (1248) καὶ μικρὸς ψευδόστομος σπασμένος (1249) καὶ πεσμένος πλαγίως. Πλησίον τοῦ τοιχώματος, μεμονωμένα, εὐρέθησαν δύο κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 320 καὶ Λ 321). Πρὸς Β. τοῦ ἀριστεροῦ κρανίου, ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν σειρὰν αὐτὴν τῶν ἀγγείων, εὐρέθη δισκάριον ἐλεφάντινον διάτρητον (Δ 223) σπασμένον ἀπὸ μίαν ρίζαν ἢ ὅποια εἶχεν εἰσδύσει διὰ τῆς ὀπῆς του, σκύφος εἰς τεμάχια (1246) καὶ προχοῖδιον ἐλλιπὲς (1250) πεσμένον πλαγίως.

Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΒΑ. γωνίας ἦσαν διεσκορπισμένα τὰ τεμάχια μεγάλης διώτου πρόχου μὲ πλεξιδωτὰς λαβάς (1252). Μαζὶ τῶν εὐρέθη τεμάχιον ἀπὸ τὴν βάσιν κυλικοειδοῦς ἀγγείου, κομμένον καὶ λειασμένον ἐπίτηδες (1251), καὶ θραῦσμα ἀπὸ τὴν κοιλίαν μεγάλου δοχείου μὲ παχὺ τοίχωμα, κομμένον στρογγυλόν, χρησιμεῦσαν προφανῶς ὡς πῶμα τῆς πρόχου (βλ. πίν. 8β, ἀρ. 1252). Ἐπάνω ἀπὸ τὰ τεμάχια τῆς πρόχου, κυρίως ὅμως μεταξύ των, εὐρέθησαν διεσκορπισμένα τὰ ὅστ' αὐτῶν καμμένου σκελετοῦ ἐνὸς ἀτόμου προκεχωρημένης ἡλικίας, εἰς μικρὰ ἀλλὰ καλοδιατηρημένα θραύσματα, κατάλευκα ἢ τεφροκύανα, ἀνάμικτα μὲ μεγάλην ποσότητα τέφρας. Πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ ἦσαν χυμένα εἰς ἐκτεταμένην περιοχὴν πέραν ἀπὸ τὰ τεμάχια τῆς πρόχου, ἢ ὅποια εἶχε βεβαίως χρησιμοποιοῦν ὡς τεφροδόχος, μερικὰ δέ, παρασυρμένα καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὰ ὕδατα, εὐρέθησαν μεμονωμένα εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ θαλάμου, ὅπως π.χ. εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν ἢ εἰς τὴν ΝΔ., παρὰ τὴν εἴσοδον. Κοντὰ εἰς τὸ πρὸς Δ. ἄκρον τοῦ σωροῦ τῶν καμμένων ὁστῶν ὑπῆρχε τεμάχιον ἀλαβαστροειδοῦς, μεταξύ τῆς καύσεως δὲ καὶ τῆς ΒΑ. γωνίας μερικὰ ὅστ' αὐτῶν, ἰδίως μακρά, ἀλλὰ καὶ ἴχνη κρανίου, τὰ ὑπόλοιπα τεμάχια τοῦ ψευδοστόμου 1245, ἀλαβαστροειδῆς σπασμένον καὶ ἐλλιπὲς

(1253), τέσσαρα κομβία από στεατίτην (Λ 322, Λ 323, Λ 324 και Λ 325), δακτύλιος άργυρούς (Μ 233) και άλλος όμοιος με ίχνη έπενδύσεως από φύλλον χρυσοῦ (Μ 232), περασμένος εἰς τὴν φάλαγγα τοῦ δακτύλου. Μαζί με αὐτὰ ὅλα ὑπῆρχε καὶ μέγας ἀριθμὸς ἀπὸ μικρὰ τεμάχια ὠμοῦ πρασινωποῦ πηλοῦ (Π 10), διατηροῦντα εἰς διάφορα σημεῖα τῶν ἐμπίστα ἱχνη σανίδος. Τὰ τεμάχια αὐτά, τεσσαράκοντα ἐν συνόλῳ, εὑρέθησαν διεσκορπισμένα εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ θαλάμου, κυρίως ὅμως ἦσαν συγκεντρωμένα ἐδῶ.

Μετὰ τὸν σωρὸν τῆς καύσεως ὁ χῶρος κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τμήματος τοῦ Β. τοιχώματος ἦτο κατεϊλημμένος ἀπὸ παραμερισμένα ὀστᾶ, κυρίως μακρὰ ἀλλὰ καὶ πλευράς, σπονδύλους καὶ τρίμματα λεκάνης. Μεταξὺ τῶν, εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ τοιχώματος, εὑρέθη κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 326) καὶ χαλκίνη βελόνη σπασμένη (Μ 234). Τὰ ὀστᾶ, βραχιόνια καὶ μηριαῖα, ἐξηκολούθουν ἀπὸ τὴν ΒΔ. γωνίαν ἔως τὴν ΝΔ. κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος παραμερισμένα καὶ μετακινημένα. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν σωρὸν τὸν συγκεντρωμένον εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΒΔ. γωνίας ὑπῆρχεν οἰνοχόη ἀκεραία (1254), πεσμένη πλαγίως. Πρὸς Β. τῆς ἔκειντο κατὰ σειρὰν πέντε κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 327, Λ 328, Λ 329, Λ 330 καὶ Λ 331), εἰς μικρὰν ἀπόστασιν δὲ πρὸς Ν. τὰ τεμάχια ἑνὸς σκύφου (1255). Πρὸς Δ. τῶν, ἔμπρὸς ἀπὸ μερικὰ ἀκατάστατα μακρὰ ὀστᾶ ἦτο πεσμένος ἄλλος, ὅμοιος, εἰς δύο τεμάχια (1256), ἐν συνεχείᾳ δὲ πρὸς αὐτόν, κοντὰ εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν, μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος (1257) καὶ ὑδρία πεσμένη ἀνάποδα (1258) με ἓνα μικρὸν σκύφον σπασμένον παρὰ τὸ στόμιόν της (1260). Εἰς τὴν γωνίαν ἀκριβῶς ὑπῆρχε σπασμένος μεγάλος ψευδόστομος (1259), ἔχων εἰς τὸν ὀμὸν του κολλημένα τὰ ἱχνη ψάθας ἢ ἄλλου ἀναλόγου ὕλικου με τὰς ἱνας ὅλας πρὸς μίαν κατεύθυνσιν. Ἐπὶ πλέον εὑρέθησαν εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ τάφου ὀστρακα προερχόμενα ἀπὸ μέγα εὐρύστομον ἀγγεῖον με ἐσωτερικὴν διακόσμησιν, καθὼς καὶ ἀπὸ ἑξ. διάφορα ἄλλα.

Καθὼς προκύπτει ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνασκαφικὰ δεδομένα καὶ ἀπὸ τὴν κατάστασιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου του, ὁ τάφος ἔμεινε τελείως κενὸς μέχρι τῆς στιγμῆς ὁπότε κατέπεσαν τεμάχια τῆς ὀροφῆς καλύψαντα μέχρι τινὸς τὸ περιεχόμενόν του. Ἔως τότε τὰ ὕδατα τῶν βροχῶν, εἰσδύοντα κατὰ καιροὺς εἰς τὸν θάλαμον, πρέπει νὰ μετεκίνησαν ἐν μέρει τὰ κτερίσματα καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ταφῶν, ὅχι ὅμως τόσο ὥστε νὰ δικαιολογῆται ἡ πλήρης ἀναστάτωσίς τῶν καὶ ὁ διασκορπισμὸς μερικῶν ἀπὸ αὐτὰ (ὅπως π.χ. τὰ τεμάχια τοῦ ὠμοῦ πηλοῦ ἢ τὰ θράύσματα τοῦ ψευδοστόμου 1245) εἰς πολλὰ σημεῖα τοῦ θαλάμου. Ἡ μεγάλη ἀταξία πρέπει νὰ ὀφείλεται εἰς ἀνθρωπίνην ἐπέμβασιν μετὰ τὴν τελευταίαν ταφὴν καὶ πρὸ τῆς ὀριστικῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ τάφου καὶ νὰ ἐδημιουργήθη κατὰ τὴν διάρκειαν καθαρισμοῦ του, συννοθευθέντος ἀπὸ τὴν ἀπομάκρυνσιν ἑνὸς μέρους τοῦ περιεχομένου του, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν ἀπουσίαν μικροαντικειμένων, τὴν ὑπαρξιν τριῶν μόνον ἐξηκριβωμένων ταφῶν καὶ μιᾶς καύσεως, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ ὀστρακα τοῦ δρόμου.



## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 8β και 9α-γ)

**1243.** Σκύφος άκέραιος. Βάσις χαμηλή κωνική. Πηλός κιτρινωπός άρκετά άκάθαρτος, βαφή καστανή πυκνή, κατά τόπους άπολεπισμένη. Βαμμένος όλόκληρος με έξηρημένον κύκλον εις τó κέντρον τοῦ πυθμένος, λεπτόν δακτύλιον εις τó χεῖλος, τήν βάσιν, καί ταινίαν εις τó κάτω μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. στομίου 0,124, ὕψ. 0,109 μ.

**1244.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ώσειδής, με δισκοειδῆ βάσιν. Πηλός έρυθρoπός τραχύς καί άκάθαρτος, αλείφωμα πυκνόν υπόλευκον, βαφή έρυθρά. Βαμμένα: Είς τó έσωτερικόν τοῦ χείλους δακτύλιος, εις τó χεῖλος, τόν λαιμόν καί τήν κοιλίαν ταινίαι, εις τήν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδής γραμμή καταλήγουσα εις δακτύλιον από όπου κρέμαται άγκιστρον. Διάμ. 0,204, ὕψ. 0,238 μ.

**1245.** Μικρός ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον λοξόν, λαβαί λεπταί ὕψηλαί, δίσκος κοῖλος, βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός πρασινωπός, βαφή καστανή έξίτηλος. Βαμμένα: Τó χεῖλος τοῦ στομίου, εις τήν βάσιν του δακτύλιος, όμοιοις εις τήν βάσιν τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εις τόν δίσκον σπεῖρα. Είς τήν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Ἡ διακόσμησης τοῦ ὤμου δέν διατηρεῖται. Διάμ. 0,120, ὕψ. 0,146 μ.

**1246.** Σκύφος συγκολλημένος. Βάσις κωνική. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή. Βαμμένον όλόκληρον με έξηρημένην τήν βάσιν καί λεπτήν ταινίαν εις τήν κοιλίαν έξωτερικῶς, έσωτερικῶς δέ δακτύλιον εις τó χεῖλος καί κύκλον εις τó κέντρον τοῦ πυθμένος. Διάμ. στομίου 0,141, ὕψ. 0,110 μ.

**1247.** Ἀλαβαστροειδές έλλιπές χωρίς στόμιον, λαβάς καί τó μεγαλύτερον μέρος τοῦ ὤμου. Πηλός έρυθρόξανθος, αλείφωμα κιτρινωπόν παχύ, βαφή έρυθροκάστανη. Διακόσμησις κατά ταινίας, εις τó ὕψος τῶν λαβῶν κυματοειδής γραμμή. Διάμ. 0,085, σωζ. ὕψ. 0,062 μ.

**1248.** Σταμνίσκος δίωτος συμπληρωμένος εις τó στόμιον καί τήν μίαν λαβήν, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εύρύ, βάσις χαμηλή κωνική. Πηλός έρυθρoπός, βαφή καστανή στιλπνή. Βαμμένα: Τó στόμιον έσωτερικῶς καί έξωτερικῶς,

εις τόν ὤμον, τήν κοιλίαν καί τήν βάσιν ταινίαι, ἡ ράχis τῆς λαβῆς. Μεταξύ τῶν λαβῶν ζώνη συνεχoῦς σπείρας με άμείβοντας μεταξύ τῶν στελεχῶν τῶν σπειρῶν. Διάμ. 0,108, ὕψ. 0,089 μ.

**1249.** Μικρός ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ώσειδής. Στόμιον λεπτόν σχεδόν κατακόρυφον. Είς τόν δίσκον τῶν λαβῶν χαμηλοτάτη απόφυσις, βάσις χαμηλή κωνική, εις τόν ὤμον όπῃ άνοιγμένη μετά τήν ὀπτησιν. Πηλός πρασινωπός, βαφή καστανόμαυρη έξίτηλος. Βαμμένα: Τó χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τó στόμιον με τó στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τά περιθώρια τῶν λαβῶν, εις τόν δίσκον σπεῖρα ἢ όμόκεντροι κύκλοι. Είς τήν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, άλλη εις τήν βάσιν. Είς τά τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου κύκλοι με στικτόν κέντρον, εις τó ἡμικύκλιον κύκλοι περίστικτοι με έγγεγραμμένας κλειψύδρας. Διάμ. 0,084, ὕψ. 0,103 μ.

**1250.** Προχοῖδιον έλλιπές, ώσειδές. Βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινωπός, βαφή μαυροκάστανη. Βαμμένα: Τó χεῖλος τοῦ στομίου, εις τόν ὤμον καί τήν βάσιν ταινίαι, εις τόν λαιμόν δακτύλιος με κρόσσια καταλήγοντα εις κυματοειδές περιθώριον. Διάμ. 0,083, ὕψ. 0,10 μ.

**1251.** Τεμάχιον άγγείου στρογγυλόν, πιθανώτατα βάσις κύλικος, χρησιμοποιηθεῖσα ἔσως ως πῶμα. Πηλός κόκκινος τραχύς, αλείφωμα άπολεπισμένον όμοιον. Ἀβαφον. Διάμ. 0,070, ὕψ. 0,025 μ.

**1252.** Πρόχους δίωτος μεγάλη, συγκολλημένη, συμπληρωμένη. Λαιμός βραχύς, σχῆμα ώσειδές, βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Λαβαί τριπλαῖ πλεξιδωταί. Πηλός κοκκινωπός τραχύς, αλείφωμα κιτρινωπόν άραιόν, βαφή έρυθροκάστανη, κατά τόπους έξίτηλος. Βαμμέναί αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, τó χεῖλος τοῦ στομίου καί ταινίαι εις τόν λαιμόν καί τόν ὤμον. Διάμ. 0,325, ὕψ. 0,417 μ.

**1253.** Ἀλαβαστροειδές συγκολλημένον, συμπληρωμένον, έλλιπές. Τοίχωμα λοξῶς κάθετον. Πηλός έρυθρoπός, αλείφωμα κιτρινωπόν παχύ, βαφή έρυθρά. Βαμμένον όλόκληρον έξωτερικῶς όσον σώζεται. Διάμ. 0,088, σωζ. ὕψ. 0,055 μ.

**1254.** Οἰνοχόη συγκολλημένη, συμπληρωμένη,

ώοειδής. Βάσις χαμηλή δισκοειδής. Πηλός πρασινωπός τραχύς και ακάθαρτος, βαφή καστανή εξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ στόμιον και ὁ λαιμὸς ἐξωτερικῶς, εἰς τὸν ὦμον πυκνὰ σταγονόσχημα κρόσσια, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδῆς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον ἀπ' ὅπου κρέμαται ἄγκιστρον. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,156, ὕψ. 0,206 μ.

**1255.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλός πρασινωπός, βαφή μαυροκάστανη ἐντελῶς ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος με ἐξηρημένην τὴν βάσιν και λεπτὴν ταινίαν εἰς τὴν κοιλίαν ἐξωτερικῶς, ἐσωτερικῶς δὲ δακτύλιον εἰς τὸ χεῖλος και κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος. Διάμ. στομίου 0,120, ὕψ. 0,078 μ.

**1256.** Σκύφος συγκολλημένος. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανόμαυρη με ἐρυθρῶς ἀποχρώσεις. Βαμμένος ὁλόκληρος με ἐξηρημένην τὴν βάσιν και τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας ἐξωτερικῶς, ἐσωτερικῶς δὲ δακτύλιον εἰς τὸ χεῖλος και κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος. Διάμ. στομίου 0,101, ὕψ. 0,075 μ.

**1257.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, ὡοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανόμαυρη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἐνάλληλα τρίγωνα ἀντιμέτωπα. Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,106 μ.

**1258.** Ὑδρία με συγκολλημένην τὴν μίαν πλευρικὴν λαβὴν, ραγισμένη εἰς τὴν κοιλίαν. Σχῆμα ὡοειδές, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλός πράσινος χονδροειδής, βαφή καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου δακτύλιος, τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὸν ὦμον και τὴν κοιλίαν ταινίαι, αἱ ράχεις και αἱ ρίζαι τῶν πλευρικῶν λαβῶν, εἰς τὴν κάθετον λαβὴν κυματοειδῆς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον ἀπὸ ὅπου κρέμαται ἄγκιστρον. Διάμ. 0,214, ὕψ. 0,263 μ.

**1259.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν

δίσκον τῶν λαβῶν ἀπόφυσις, βάσις κωνική, εἰς τὸν ὦμον μικρὰ ὀπή. Πηλός πρασινωπός, βαφή καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν και τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα περίστικτα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἄνισα γωνιώδη σχηματοποιημένα ἄνθη.— Εἰς τὸν ὦμόν του εὐρέθησαν κολλημένα ἔχνη ψάθας ἢ παρομοίου ὕλικου, αἱ ἔνες ὅμως δὲν διασταυροῦνται ἀλλὰ ἀκολουθοῦν ὅλοι τὴν ἰδίαν κατεύθυνσιν. Διάμ. 0,150, ὕψ. 0,175 μ.

**1260.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλός ἐρυθροξανθός, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφή κατὰ τόπους ἐρυθρὰ ἢ μαύρη. Βαμμένος ὁλόκληρος ἐσωτερικῶς με ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος και ἐξωτερικῶς με ἐξηρημένον τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας και τὴν βάσιν. Διάμ. στομίου 0,098, ὕψ. 0,075 μ.

**Λ 320.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,014 μ.

**Λ 321.** Ὅμοιον ἀπὸ τεφροπράσινον στεατίτην με περιχέλωμα εἰς τὴν κορυφὴν. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,014 μ.

**Λ 322.** Ὅμοιον ἀπὸ φαιὸν στεατίτην. Διάμ. 0,0165, ὕψ. 0,013 μ.

**Λ 323.** Ὅμοιον χωρὶς περιχέλωμα ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,018, ὕψ. 0,010 μ.

**Λ 324.** Ὅμοιον ἀπὸ φαιὸν στεατίτην. Διάμ. 0,014, ὕψ. 0,006 μ.

**Λ 325.** Ὅμοιον με παχὺ περιχέλωμα ἀπὸ φαιὸν στεατίτην. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,015 μ.

**Λ 326.** Ὅμοιον χωρὶς περιχέλωμα ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,013 μ.

**Λ 327.** Ὅμοιον ἡμισφαιρικόν. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,011 μ.

**Λ 328.** Ὅμοιον ἀπὸ φαιὸν στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,008 μ.

**Λ 329.** Ὅμοιον κωνικὸν ἀπὸ φαιὸν στεατίτην. Διάμ. 0,0185, ὕψ. 0,009 μ.

**Λ 330.** Ὅμοιον ἀπὸ καστανόφαιον στεατίτην. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,008 μ.

**Λ 331.** Ὅμοιον ἡμισφαιρικὸν ἀπὸ φαιὸν στεατίτην. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,007 μ.

**Δ 223.** Δισκάριον ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν διάτρη-

τον εἰς τὸ κέντρον μὲ περιχέλωμα εἰς τὴν ὀπὴν, συγκολλημένον, ἐλλιπές, ἀδιακόσμητον. Δ. 0,026 μ.

**M 230.** Δισκάριον ἀπὸ φύλλον χρυσοῦ μὲ ἐπιμήκη προέκτασιν γυρισμένην εἰς κρίκον (ἐνώτιον). Ἀδιακόσμητον. Διάμ. 0,013 - 0,016 μ.

**M 231.** Μικρότατον χρυσοῦν λεπτὸν ἔλασμα, διπλωμένον εἰς δύο, πεταλόσχημον, ἴσως κρίκος πρὸς ἀνάρτησιν κοσμήματος. Ἀδιακόσμητον. Μεγ. διάστ. 0,005 μ.

**M 232.** Κρίκος δακτυλίου ἀργυροῦς, ἐλλιπής, ὠξειδωμένος. Εἰς διάφορα σημεῖα τῆς ἐπιφανείας του διατηρεῖ μικρότατα τεμάχια λεπτῆς χρυσῆς ἐπενδύσεως, ἀποσπασθείσης βιαίως. Δ. 0,021 μ.

**M 233.** Δακτύλιος ἀργυροῦς, ἀνοικτός, ὠξειδωμένος. Διάμ. 0,022 μ.

**M 234.** Λεπτὴ χαλκίνη βελὼνη συγκολλημένη, ἐλλιπής. Μῆκος 0,112 μ.

**Π 10.** Τεσσαράκοντα τεμάχια διαφόρων μεγεθῶν ἀπὸ πρασινωπὸν ὠμὸν πηλόν, μὴ συνανήκοντα. Ποικίλων σχημάτων, παρουσιάζουν γενικῶς μίαν πλευρὰν λείαν καὶ μίαν μὲ ἔχνη ξυλίνης ἐπιφανείας. Μερικὰ ἔχουν τρεῖς ἐπιφανείας ὡς ἐὰν προέρχωνται ἀπὸ τὴν γωνίαν τετραπλεύρου σχήματος. Δίδουν τὴν ἐντύπωσιν πηλίνης ἐπαλείψεως ξυλίνου τετραπλεύρου σκεύους. Μέγ. σωζ. διαστ. 0,015 - 0,052 μ.

Ὁ τάφος 156 (σχέδ. 9, πίν. 7β), ἀνοικτός πρὸς Α. τοῦ 157 καὶ ὑψηλότερον, ἔχει δρόμον βραχὺν καὶ σχετικῶς πλατὺν στενεύοντα πρὸς τὴν εἴσοδον, ἀρκετὰ ρηχὸν καὶ μὲ δάπεδον σχεδὸν ὀριζόντιον. Ἡ εἴσοδος, ἀποτελοῦσα συνέχειαν τῶν τοιχωμάτων τοῦ δρόμου χωρὶς καμμίαν ἰδιαιτέραν διαμόρφωσιν, ἦτο τειχισμένη μὲ ἰσχυρὰν καὶ πλατεῖαν ξηρολιθίαν. Ὁ θάλαμος, ὀλίγον μικρότερος ἀπὸ τὸν 157, εἶναι καὶ αὐτὸς τραπεζιόσχημος μὲ τοιχώματα περισσότερον εὐθύγραμμα καὶ γωνίας σχετικῶς κανονικάς. Ἐχει δάπεδον ἀρκετὰ ὀμαλὸν καὶ ἐπίπεδον καὶ τοιχώματα καλῶς διατηρημένα ἐκτὸς ἀπὸ τὸ δυτικὸν πού ἠκολούθησε τὴν πτώσιν τῆς ὀροφῆς τοῦ 157. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν εἴσοδον καὶ μέχρι περίπου τοῦ κέντρου τοῦ ὁ θάλαμος ἦτο κενός. Ἀριστερὰ (Δ) ἀπὸ τὴν θύραν μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους εὐρέθη ἐπιμήκης καὶ πολὺ στενὸς λάκκος ἀρκετὰ βαθύς, σκεπασμένος κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ μήκους του μὲ λεπτὴν πρασινωπὴν σχιστολιθικὴν πλάκα, τοποθετημένην 0,10-0,15 μ. χαμηλότερον ἀπὸ τὸ χεῖλός του. Ὁ λάκκος περιεῖχε τὸ κρανίον καὶ τὰ ὀστέα μιᾶς ταφῆς, συνωδευμένα ὑπὸ τεμαχίου κρητίδος. Δεξιὰ ἀπὸ τὴν εἴσοδον καὶ σχετικῶς πλησίον τῆς ΝΑ. γωνίας ὑπῆρχε μικρὸς ψευδόστομος πεσμένος εἰς τὸ δάπεδον καὶ σπασμένος (1224). Ἀμέσως πρὸς Β. του, 0,22 μ. ὑψηλότερον, εὐρέθη τεμάχιον τῆς κοιλίας μεγάλου ψευδοστόμου (1225), καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ αὐτό, κάπως χαμηλότερον (0,15 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον), τεμάχιον ἄλλου ὁμοίου (1226). Κατὰ μῆκος τοῦ Β. τοιχώματος ὑπῆρχε ταφὴ κατὰ χώραν, ταραγμένη καὶ ἐλλιπής, ἀτόμου μικρᾶς ἡλικίας, τοποθετημένου μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Α. Τὸ κρανίον, κακοδιατηρημένον, εὐρίσκετο εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ θαλάμου. Ἡ δεξιὰ εἶχε τὸ βραχιόνιον τεταμένον κατὰ μῆκος τοῦ θώρακος καὶ μερικῶν ἀπὸ τὰς δεξιάς πλευράς, εἰς τὸν ἀγκῶνα δὲ ἐλύγιζε κατ' ὀρθὴν γωνίαν, φέρουσα τὸν πῆχυν, διατηρημένον κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον, ἐπάνω ἀπὸ τὸν στόμαχον. Ἀπὸ τὴν λεκάνην διετηρεῖτο τεμάχιον τοῦ δεξιοῦ τῆς τμήματος. Τὰ δύο μηριαῖα, περίπου παράλληλα μεταξύ των, ἦσαν πεσμένα εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ σώματος μὲ τὰς κνήμας παραλλήλους καὶ ἀντιρρόπους ἀνάμεσά των. Ἐλείπε δηλαδὴ ὁλόκληρον τὸ ἀριστερόν, τὸ πρὸς τὴν εἴσοδον, μέρος τοῦ σκελετοῦ αὐτοῦ, ταφέντος μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Μεταξὺ τῶν σκελῶν του καὶ τοῦ Β. τοιχώματος εὐρέθη σειρὰ ἀπὸ μικρὰ ἄγγεῖα, τὰ κτερίσματά του κατὰ πᾶσαν πιθανότητα : Προ-



χοῖδιον ἄνευ στομίου (1227), μικρὸς ψευδόστομος (1228), σταμνίσκος ὄρθιος (1229), προχοῖδιον δίωτον πεσμένον πλαγίως (1230) καὶ μικρὸς σταμνίσκος ἀνάποδα (1231) σκεπασμένος ἐν μέρει ἀπὸ τὸ προηγούμενον. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ αὐτὰ εὐρίσκετο τὸ ἥμισυ περίπου σκύφου (1232), μεμονωμένον, εἰς ὕψος 0,16 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον. Πρὸς Δ. ὅλων αὐτῶν ἡ περιοχὴ τῆς ΒΔ. γωνίας ἦτο κατελιγμένη ἀπὸ πυκνὸν σωρὸν παραμερισμένων ὀστῶν, μᾶλλον μικρῶν, καὶ πολλῶν ὀστράκων, συσσωρευμένων εἰς διάφορα ὕψη ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Τὰ περισσότερα καὶ μεγαλύτερα ἀνήκον εἰς τὸν ψευδόστομον 1225, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς βάσεώς του ἡ ὁποία εὐρέθη, ἀνάποδα, ἀκριβῶς εἰς τὸ χεῖλος τῆς καταπεσούσης δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ θαλάμου. Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὰ εὐρέθησαν τεμάχια ἐνὸς σταμνίσκου (1236) πλησίον τοῦ Β. τοιχώματος, τὸ κάτω μέρος καὶ ἡ βάσις ἐνὸς προχοῖδιου (1233) παραπλεύρως τῆς βάσεως τοῦ μεγάλου ψευδοστόμου, ὁ ὦμος καὶ ἡ λαβὴ ἐνὸς θηλάστρου (1234) παρὰ τὸ προηγούμενον καὶ ἐμπρὸς ἀπὸ τὰ δύο αὐτά, πρὸς Ν., τμήμα μιᾶς μικρᾶς πυξίδος (1235). Τὰ ὑπολοιπα τεμάχια τῶν ἀγγείων αὐτῶν, ὅχι ὅμως ὅλα, ἦσαν σκορπισμένα φύρδην - μίγδην μέσα εἰς τὸν σωρὸν. Ἀκριβῶς εἰς τὴν γωνίαν ὑπῆρχε τμήμα κρανίου ἀρκετὰ μέγαλον εἰς κακὴν κατάστασιν. Ἄλλα διάφορα ὀστᾶ καὶ ἐν ἀκόμῃ καταπλακωμένον κρανίον ἦσαν σκορπισμένα κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος ἕως τὴν ΝΔ. γωνίαν, ὅπου εἶχον ἀπωθηθῇ μνηστῆρα καὶ κνήμαι. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ λάκκου παρὰ τὸ Ν. τοίχωμα ὑπῆρχε σκύφος ὄρθιος καὶ σπασμένος (1240), κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 319) καὶ ἄλλα τρία ἀγγεῖα κατὰ σειρὰν : Σταμνίσκος ὄρθιος καὶ σπασμένος (1239) πλασιωμένος ἀπὸ τὰ δύο τμήματα ἐνὸς μικροῦ ψευδοστόμου (1238), ὅπου ἐπάτει ἄλλος ψευδόστομος (1237) ὄρθιος καὶ σπασμένος. Ἀπὸ τὰ ὀστρακα τὰ διασκορπισμένα εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ θαλάμου καὶ ἰδίως εἰς τὴν Δ. του πλευρὰν ἀποκατεστάθησαν δύο μικροὶ σταμνίσκοι (1241 καὶ 1242), εὐρέθη τὸ ἥμισυ πηλίνου κομβίου (Π 9) καὶ ἐπιστοποιήθη ἡ ὑπαρξίς ἐνὸς ἀκόμῃ ψευδοστόμου, ἐνὸς προχοῖδιου καὶ μιᾶς πρόχου.

Τὰ τελευταῖα αὐτά, καθὼς καὶ ὁ σχετικῶς μέγας ἀριθμὸς ἀγγείων μὲ σοβαρὰς ἐλλείψεις (οἱ ψευδόστομοι 1225 καὶ 1226, τὸ προχοῖδιον 1227, τὸ θηλάστρον 1234 καὶ ὁ σταμνίσκος 1236) ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ τάφος κάποτε ἐκαθαρίσθη, μέρος τοῦ περιεχομένου του ἀπωθήθη πρὸς τὰ ἄκρα καὶ ἄλλο ἀπερρίφθη. Ἡ κατάστασις τῆς ταφῆς τῆς κειμένης κατὰ μῆκος τοῦ Β. τοιχώματος σημαίνει ὅτι ὁ τάφος ἠνοίχθη καὶ ἐταράχθη μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν τῆς τελευταίας ἀπὸ τὰς 4 ταφὰς ποὺ εὐρέθη νὰ περιέχῃ. Ἀφ' ἐτέρου τὰ τρία ὀστρακα τὰ εὐρεθέντα εἰς τόσον μέγα ὕψος ἀπὸ τοῦ δαπέδου προϋποθέτουν τὴν ὑπαρξίν ἀρκετοῦ χώματος μέσα εἰς τὸν θάλαμον ὥστε νὰ σχηματισθῇ τὸ στῶμα ὅπου ἐπάνω ἐστάθησαν, τὸ δὲ χῶμα αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προέρχεται παρὰ ἀπὸ πτώσιν τμήματος τῆς ὀροφῆς. Ὡστε ὁ τάφος ἐκαθαρίσθη, μέρος τοῦ περιεχομένου του ἀπεμακρύνθη, ἐπὶ πλέον δὲ ἡ τελευταία κατὰ χώραν ταφὴ του ἐταράχθη καὶ μερικὰ ἀπὸ τὰ παλαιότερα ὀστρακά του εὐρέθησαν εἰς τὴν κορυφὴν τῶν ἀναμοχλευμένων πεσιμάτων τῆς ὀροφῆς του. Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ὅλα αὐτὰ ἐγίναν συγχρόνως, ἴσως προκειμένου νὰ ἐγκαταλειφθῇ ὁ τάφος λόγῳ τῆς ἀπειλῆς ὀλικῆς καταρρεύσεως τῆς θόλου του.

## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 10α-γ)

**1224.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὧμου ὁμόκεντρα τόξα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δικτυωτὸν τρίγωνον μὲ τετραπλᾶς πλευράς. Διάμ. 0,094, ὕψ. 0,112 μ.

**1225.** Μεγάλος ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλιπής. Σχῆμα ὠοειδές, δίσκος τῶν λαβῶν ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς φαίος, ἀλείφωμα φαιοκίτρινον, βαφὴ, ὅπου διατηρεῖται, καστανή. Βαμμένα : Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, ἡ ράχis τῆς σωζομένης λαβῆς, εἰς τὸν δίσκον ἔχνη σπείρας, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους μὲ ζώνην τεθλασμένης μεταξὺ τῆς δευτέρας καὶ τῆς τρίτης. Εἰς τὸν ὧμον ἔχνη διχαλωτῶν ἀνθέων. Διάμ. 0,222, ὕψ. 0,225 μ.

**1226.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον λοξὸν μὲ χωνοειδὲς χεῖλος, εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, λεπτὸς καὶ καλοψημένος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, ἐπιφάνεια ἀπολεπισμένη, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Διακόσμησις πλουσία, ἐπιμελῶς σχεδιασμένη. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Μεταξὺ αὐτῶν, πλασιωμένη ἀπὸ δύο στενὰς λωρίδας τεθλασμένης, πλατεῖα ζώνη συνεχοῦς σπείρας. Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν σπειρῶν ἐγγεγραμμέναι κλειψύδραι. Εἰς τὰ κενὰ μεταξὺ τῶν σπειρῶν, κάτω μὲν διαποικίλτα τρίγωνα, ἐπάνω δὲ σταγονοειδὲς σχῆμα μεταξὺ μικρῶν τριγώνων. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὧμου ἔχνη διαγραμμίσεως. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὁμόκεντρα τόξα καὶ ἔχνη ἀνθους. Διάμ. 0,180, ὕψ. 0,205 μ.

**1227.** Προχοῖδιον συγκολλημένον, ἐλλιπές (χωρὶς στόμιον), ὠοειδές. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιό-

σχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα : Ἡ ράχis τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὸν ὧμον ταινίαι καὶ ὀλόκληρος ἡ κοιλία, ἡ βάσις, καθὼς καὶ ἡ κάτω ἐπιφάνειά της. Διάμ. 0,080, σωζ. ὕψ. 0,090 μ.

**1228.** Μικρότατος ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, ἡ κορυφὴ τοῦ δίσκου κυρτή, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Εἰς τὸν ὧμον μικρὰ ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον πυκνόν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, κάτω ἀπὸ τὸ χεῖλος στίγματα. Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ἐναλλάξ ταινίαι καὶ πλατεῖαι λωρίδες. Εἰς τὸν ὧμον ἀκτινωταὶ γραμμαὶ καθ' ὁμάδας μὲ στίγματα μεταξὺ των. Διάμ. 0,063, ὕψ. 0,078 μ.

**1229.** Σταμνίσκος κυλινδρόστομος κωνικός μὲ δύο μικρὰς θηλὰς εἰς τὸν ὧμον καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν. Εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαὶ, εἰς τὸν ὧμον ἔχνη διακοσμήσεως. Διάμ. 0,071, ὕψ. 0,066 μ.

**1230.** Προχοῖδιον δίωτον, ἀκέραιον, ὠοειδές. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη μὲ ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαὶ, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὧμον σταγονόσχημα κρόσσια. Διάμ. 0,073, ὕψ. 0,092 μ.

**1231.** Σταμνίσκος κυλινδρόστομος, κωνικός, συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος, μὲ δύο μικρὰς θηλὰς εἰς τὸν ὧμον καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα : Τὸ στόμιον, αἱ θηλαὶ καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὧμον καὶ εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας. Κάτω ἀπὸ τὸ λαιμὸν ζώνη ἀντιθετικῶν ὁμοκέντρων τόξων. Εἰς τὴν ράχιν ἐγκάρσιαι γραμμαὶ. Εἰς τὴν κοιλίαν στεναὶ μετόπαι κατακορύφου τεθλασμένης μὲ τριπλοῦν περιθώριον. Διάμ. 0,080, ὕψ. 0,069 μ.

**1232.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαύρη πολὺ ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος μὲ

έξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. στομίου 0,116, ὕψ. 0,083 μ.

**1233.** Προχοῖδιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, κωνικόν. Βάσις κωνική. Πηλὸς κιτρινωπὸς ἀπολεπισμένος, βαφὴ μαυροκάστανη πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, ἡ βάσις, ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν καὶ ἔχνη διακοσμήσεως εἰς τὸν ὦμον. Διάμ. 0,074, ὕψ. 0,82 μ.

**1234.** Θήλαστρον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὠσειδές. Λαβὴ χαμηλὴ, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπὸς, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένα: Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, τὸ στόμιον ἐξωτερικῶς, ταινίαι εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν, κατὰ μῆκος τῆς προχοῆς τέσσαρες γραμμαί. Διάμ. 0,109, ὕψ. 0,153 μ.

**1235.** Μικροτάτη πυξὶς με πῶμα, συγκολλημένη καὶ συμπληρωμένη. Σχήμα κυλινδρικόν. Πηλὸς πρασινωπὸς, βαφὴ καστανὴ σωζομένη εἰς ἐλάχιστα ἔχνη. Διάμ. πώματος 0,057, ὕψ. 0,020 μ.

**1236.** Σταμνίσκος δῖωτος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλιπής, σφαιρικός. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα φαιοπράσινον, βαφὴ καστανὴ πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη κομμένου πλοχμοῦ. Διάμ. 0,133 σωζ. ὕψ. 0,138 μ.

**1237.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον σχεδὸν κατακόρυφον, δίσκος λαβῶν ἐπίπεδος, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν πυκνόν, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, ὁ ὦμος ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,096, ὕψ. 0,113 μ.

**1238.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον χωνοειδές. Εἰς τὸν δίσκον χαμηλοτάτη ἀπόφυ-

σις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπὸς, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι, εἰς τὸν ὦμον φολιδωτὰ τρίγωνα. Διάμ. 0,103, ὕψ. 0,118 μ.

**1239.** Σταμνίσκος ὑψίλαιμος δῖωτος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπὸς, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,139, ὕψ. 0,157 μ.

**1240.** Σκύφος συγκολλημένος. Βάσις κωνική συμπαγής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένος ὁλόκληρος μετὰ ἐξηρημένην ταινίαν, τὴν βάσιν καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας ἐξωτερικῶς, ἐσωτερικῶς δὲ δακτύλιον εἰς τὸ χεῖλος καὶ κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος. Διάμ. στομίου 0,147, ὕψ. 0,150 μ.

**1241.** Σταμνίσκος κυλινδρόστομος δῖωτος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον στενόν, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ στόμιον ἐξωτερικῶς, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη με ἔχνη διακοσμήσεως. Διάμ. 0,082, ὕψ. 0,072 μ.

**1242.** Σταμνίσκος δῖωτος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλιπής, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρύ, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς ἀπολεπισμένος, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,089, ὕψ. 0,081 μ.

**Λ 319.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ φαιὸν στεατίνην. Διάμ. 0,025, ὕψ. 0,011 μ.

**Λ 222.** Πλακίδιον κρητίδος (ψιμμουθίου). Μῆκος 0,038, πλάτος 0,033 μ.

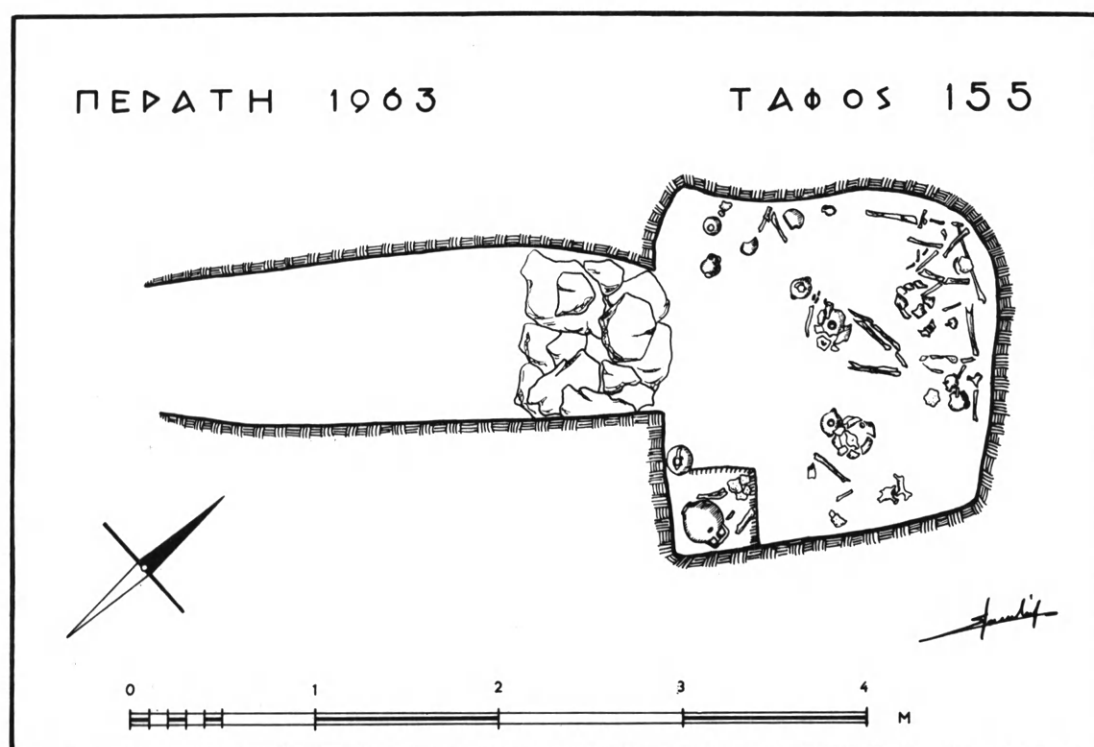
**Π 9.** Τὸ ἥμισυ περίπου πηλίνου κομβίου μετὰ κοίλην βάσιν. Διάμ. 0,027, ὕψ. 0,013 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 155 (σχέδ. 10)

Θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν., ἀρκετὰ βαθύς. Ἔχει δρόμον μακρὸν καὶ πλατὺν με τοιχώματα ἐλαφρῶς καμπύλα καὶ δάπεδον σχεδὸν ὀριζόντιον,

σχηματίζουν εις την είσοδον βαθμίδα ύψους 0,30 μ. περίπου, σκεπασμένην από την λεπτήν και καλοκτισμένην ξηρολιθιάν της θύρας, ή όποία διετηρεΐτο εις ύψος 1,05 μ. από τò δάπεδον του θαλάμου. Είς τò γέμισμά του παρά την είσοδον εύρέθησαν όστρακα από κύλικα, λεκανοειδές και άλλο κυλικόσχημον άγγεϊον. 'Η θύρα, χωρίς παραστάδας, ίσοπλατής προς τόν δρόμον, ήτο άνοιγμένη εις τò μέσον σχεδόν της Ν. πλευράς του θαλάμου, κάπως πλησιέστερον προς την ΝΔ. γωνίαν.

Ό θάλαμος έχει σχήμα τετράπλευρον, σχεδόν τετράγωνον, με την Δ. πλευράν καμπύλην και την ΒΔ. γωνίαν στρογγυλήν. Τò δάπεδόν του ήτο αρκετά όμαλόν, τὰ δέ τοιχώματά του καλοκομμένα και κατακόρυφα, ιδίως τò λεπτότατον Α, τò όποιον τόν χωρίζει από τόν γειτονικόν του 154 και διατηρεΐται άνέπαφον παρ' όλον τò μικρόν



Σχέδ. 10.

του πάχος. Εύρέθη χωμένος από σκληρούς βώλους του πετρώματος και άμμώδη έρυθρωπά χώματα προερχόμενα από την πτώσιν του θόλου του. Είς την ΝΑ. γωνίαν υπάρχει μικρός τετράγωνος λάκκος. περιέχων τὰ όστᾶ ένός σκελετού σχεδόν όλοκλήρου μαζί με τεμάχια κρανίου, χαλκίνην πόρπην σπασμένην (M 229) και χάνδραν άχιβαδόσχημον από ύαλόμαζαν (Δ 221). 'Επάνω εις τόν λάκκον ήτο πεσμένος πλαγίως μεγάλος ψευδόστομος (1210) και έξω, εις τò Δ. του χειλος, ίστατο οϊνοχόη άκεραία (1209). Προς Β. του λάκκου, κατά μήκος του Α. τοιχώματος, εύρέθησαν μερικά παραμερισμένα και πολύ κατεστραμμένα παιδικά όστᾶ με δύο τραπεζίτας της πρώτης όδοντοφυΐας, μαζί με αὐτὰ δέ τεμάχιον εύρυστόμου άγγείου και χάνδρα κωδιόσχημος από σάρδιον (Α 318). 'Αριστερά των εύρίσκετο σκύφος άνάποδα (1223)



κάτω από τὰ τεμάχια μεγάλου ψευδοστόμου (1222), πρὸ αὐτῶν δέ, παρὰ τὴν ΒΑ. γωνίαν, εἰδώλιον πτηνοῦ (1221) χωρὶς τὴν κεφαλὴν, τὰ ἄκρα τῶν πτερῶν καὶ τὸ ἥμισυ τῆς οὐρᾶς, ὡς καὶ εἰδώλιον βοῦς (1220) χωρὶς κέρατα.

Ὁ χῶρος κατὰ μῆκος τοῦ Β. τοιχώματος ἦτο κατελιγμένος ἀπὸ παραμερισμένα ὀστᾶ, κείμενα ἄνω κάτω, μακρὰ κυρίως ἀλλὰ καὶ σπονδύλους, τεμάχια κρανίου καὶ λεκάνης, μερικοὺς δακτύλους καὶ ἄλλα διάφορα. Μεταξὺ των, ἀπωθημένα καὶ αὐτά, ὑπῆρχον καὶ μερικὰ ἀγγεῖα. Πλησιέστερα πρὸς τὴν ΒΑ. γωνίαν ἦσαν τὸ στόμιον καὶ τὸ κάτω μέρος ἑνὸς ψευδοστόμου (1213) πεσμένα πλησίον ἑνὸς μικροῦ σταμνίσκου (1218). Πρὸς Δ. των εὐρίσκοντο τὰ τεμάχια ἑνὸς κυάθου (1217), ἡ μία λαβὴ τοῦ ψευδοστόμου 1213 καὶ σκύφος καταπλακωμένος ἀπὸ τὰ χῶματα (1216). Ἐμπρὸς ἀπὸ ὅλα αὐτά, κοντὰ εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου καὶ μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὸ Β. τοίχωμα ἐσώθησαν τὰ ὀστᾶ τοῦ κάτω μέρους ἑνὸς σκελετοῦ ποῦ φαίνονται νὰ μὴ ἔχουν ἀπομακρυνθῇ πολὺ ἀπὸ τὴν θέσιν των, ἔχουν ὅμως ὅπωςδὴποτε ταραχθῇ καὶ ὑποστῇ μικρομετακινήσεις. Πλησιέστερος πρὸς τὴν εἴσοδον διετηρήθη πῆχυς, μὲ μερικὰς φάλαγγας δακτύλων εἰς τὸ πρὸς Δ. ἄκρον του καὶ μικρὸν σταμνίσκον ὄρθιον πλησίον των. Ἀμέσως μετὰ τὸν πῆχυν, πρὸς Β., ὑπῆρχε σκύφος ἀνάποδα καταπλακωμένος ἀπὸ τὰ χῶματα (1219), μεταξὺ αὐτοῦ δὲ καὶ τῶν ὀστῶν τοῦ βορείου τοιχώματος ἦσαν ἀπλωμένα μερικὰ μακρὰ ὀστᾶ, κυρίως μηριαῖα, σχηματίζοντα γωνίαν μὲ τὴν κορυφὴν πρὸς Β. καὶ ἀνήκοντα καθὼς φαίνεται, ἐν μέρει τοῦλάχιστον, εἰς τὴν ταραγμένην ταφὴν.

Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΝΔ. γωνίας ὑπῆρχον μερικὰ ἀκόμη ὀστᾶ καὶ κτερίσματα. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν ἀριστερὰν (Δ) παραστάδα ἔκειτο πλαγίως μικρὸς ψευδόστομος (1211). Πρὸ τοῦ στομίου του ὑπῆρχε ἄλλος ἀνάποδα (1212), μὲ τρίμματα κρανίου μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ τοιχώματος. Πρὸς Β. των, μαζὶ μὲ 2-3 τεμάχια ὀστῶν, εὐρίσκοντο δύο μεγάλα θραύσματα ἀπὸ τὴν κοιλίαν τοῦ ψευδοστόμου 1213, εἰς τὸ μέσον δὲ τοῦ Δ. τοιχώματος ἦτο πεσμένον μικρὸν ἀκέραιον προχοῦδιον (1215). Ἐπὶ πλέον εὐρέθησαν καὶ ὀλίγα διάσπαρτα ὀστρακα ἑνὸς λεκανιδίου.

Καθὼς φαίνεται λοιπὸν ὁ τάφος ἐγκατελείφθη ἀφοῦ προηγουμένως εἶχε καθαρισθῇ καὶ τὰ ὀστᾶ καὶ κτερίσματα τῶν τεσσάρων ταφῶν του εἶχον ἀπωθηθῇ εἰς τὰ τοιχώματα καὶ μέσα εἰς τὸν λάκκον, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχη ἐτοιμασθῇ χῶρος διὰ νεωτέραν ταφὴν. Μέρος τοῦ περιεχομένου του πρέπει νὰ ἀπερρίφθῃ, καθὼς δεικνύουν τὰ ὀστρακα τοῦ δρόμου, ἡ δὲ πλήρης σχεδὸν ἔλλειψις κοσμημάτων καὶ μικροαντικειμένων πρέπει μᾶλλον νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸ ὅτι τὰ περισσότερα θὰ ἀφηρέθησαν ἀπὸ τοὺς ἐνεργήσαντας τὸν καθαρισμόν.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 11α-γ)

**1209.** Οἶνοχόη ἀκεραία, ὠοειδὴς μὲ δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ καστανὴ μὲ ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα : Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χείλους δακτύλιος, ἐξωτερικῶς τὸ στόμιον, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαῖ, εἰς τὴν ρίζαν τῆς

δακτύλιος μὲ κρεμάμενον ἄγκιστρον, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Διάμ. 0,167, ὕψ. 0,215 μ.

**1210.** Ψευδόστομος μεγάλος χωρὶς στόμιον, ὠοειδὴς. Εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνικὴ, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πη-

λός ἐρυθρόξανθος, κιτρινωπός, βαφή καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα : Θηλειά συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις των γραμμωτὰ λέπια. Εἰς τὸν δίσκον ρόδαξ ἐντὸς κύκλου. Ὁ ὥμος περιβάλλεται ἀπὸ λεπτὴν ζώνην τεθλασμένης καὶ φέρει εἰς τὰ τεταρτοκύκλια ἰχθῦς, εἰς δὲ τὸ ἡμικύκλιον ρόδακα μεταξὺ δικτυωτοῦ τριγώνου μὲ ἀκρεμόνα καὶ ὁμοκέντρων τόξων. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Ἡ κοιλία καταλαμβάνεται ἀπὸ δύο μεγάλους συμμετρικοὺς ὀκτάποδας. Αἱ κεφαλαὶ ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἀντιθετικὰς σπείρας συνεχιζομένας πρὸς τὰ κάτω ὑπὸ μορφὴν λεπτοῦ εὐθυγράμμου στελέχους ἐπέχοντος τὴν θέσιν τοῦ σάκκου. Οἱ πλόκαμοι ἐκκινοῦν ἀπὸ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω καὶ καμπυλοῦνται πρὸς τὰ ἐπάνω εἰς τρόπον ὥστε τὰ ἄκρα των νὰ εὐρίσκωνται ὅλα εἰς τὸ ἴδιον ὕψος, κάτω ἀκριβῶς ἀπὸ τὴν τεθλασμένην τοῦ ὤμου, ἔχοντες οὕτω διαφορετικὸν μῆκος κατὰ ζεύγη. Ἀποτελοῦνται ἀπὸ πλατεῖαν ἀτρακτοειδῆ γραμμὴν καταλήγουσαν εἰς σπεῖραν μὲ λεπτὸν περίγραμμα εἰς τὸ ἐπάνω μέρος καὶ σειρὰν στιγμάτων ἀντιστοίχως εἰς τὸ κάτω. Μεταξὺ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν πρώτων πλοκάμων ὁμόκεντρα τόξα ἀνηρημένα. Οἱ δύο ὀκτάποδες, ἀπολύτως ὅμοιοι καὶ συμμετρικοί, χωρίζονται μεταξὺ των μὲ καθετὸς στήλας τεθλασμένης. Διάμ. 0,213, ὕψ. 0,244 μ.

**1211.** Ψευδόστομος μικρὸς συγκολλημένος εἰς τὸ στόμιον καὶ τὴν λαβὴν, ὡσειδής. Στόμιον κατακρύφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον πυκνόν, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν ὥμον ὁμόκεντρα τόξα περίστικτα. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,115 μ.

**1212.** Μικρὸς ψευδόστομος ἑλλιπής (χωρὶς στόμιον), ὡσειδής. Εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφή μαυροκάστανη σωζομένη κυρίως εἰς ἀμυδρὰ πορτοκαλόχρσα ἴχνη. Βαμμένα : Θηλειά συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὥμον ἐλάχιστα δυσδιάκριτα ἴχνη. Διάμ. 0,102, ὕψ. 0,126 μ.

**1213.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον λοξόν, δίσκος ἐπίπεδος, λαβαὶ χαμηλαί, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα φαιόν, βαφή μαύρη ἀλαμπής. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους ἕως κάτω. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὸν ὥμον σχηματοποιημένα ἄνθη περίστικτα καὶ ὁμάδες χροσσίων κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου. Διάμ. 0,137, ὕψ. 0,161 μ.

**1214.** Σταμνίσκος μικρὸς συγκολλημένος, συμπληρωμένος εἰς τὸ στόμιον, ὡσειδής. Στόμιον χαμηλὸν εὐρύτατον, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, λαβαὶ μικρόταται, καθαρῶς διακοσμητικά. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, βαφή ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα : Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὸν ὥμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη ἀπὸ μικροὺς ρόμβους μὲ στικτὰ κέντρα. Διάμ. 0,079, ὕψ. 0,075 μ.

**1215.** Προχοῖδιον ἀκέραιον κωνικόν. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή καστανή. Βαμμένα : Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου δακτύλιος, τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὥμον καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,061, ὕψ. 0,066 μ.

**1216.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή μαύρη. Βαμμένον ὁλόκληρον μὲ ἐξηρημένην λεπτοτάτην ταινίαν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χείλους, ἐξωτερικῶς δὲ τὴν βάσιν, τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας καὶ ἀνάλογον ταινίαν. Διάμ. χείλους 0,147, ὕψ. 0,105 μ.

**1217.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός τραχύς, βαφή καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸν πυθμένα. Ἐξωτερικῶς ἡ ράχιν τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. στομίου 0,090, ὕψ. 0,057 μ.

**1218.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή μαυροκάστανη. Βαμμένον τὸ στόμιον ἐσω-



τερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς ὁλόκληρον τὸ ἀγγεῖον με ἐξηρημένον τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,093, ὕψ. 0,094 μ.

**1219.** Σκύφος συγκολλημένος με μικροσυμπληρώσεις. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιοσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένος ὁλόκληρος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, με ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ λεπτὴν ταινίαν εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. στομίου 0,126, ὕψ. 0,090 μ.

**1220.** Εἰδώλιον βοῆς ἐλλιπές (χωρὶς κέρατα). Ρύγχος κυλινδρικόν, σῶμα ἐπίμηκες, οὐρὰ μεταξὺ τῶν ὀπισθίων ποδῶν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένοι γραμμαι κατὰ μῆκος τῆς ράχεως τῶν ποδῶν καὶ τοῦ σώματος. Μῆκος 0,096, σῶζ. ὕψ. 0,057 μ.

**1221.** Εἰδώλιον πτηνοῦ ἐλλιπές (χωρὶς τὴν κεφαλὴν, τὰ ἄκρα τῶν πτερύγων καὶ τὸ ἥμισυ τῆς οὐρᾶς). Σῶμα ὠοειδές, πτέρυγες δηλωμένοι πλαστικῶς ὑπὸ μορφὴν μικρῶν ὀριζοντίων προεξοχῶν, οὐρὰ διχαλωτή. Στηρίζεται εἰς ὑψηλὴν κυλικοειδῆ βάσιν. Εἰς τὴν ράχιν ὀπῇ, ἐσωτερικῶς κοῖλον. Κατασκευὴ χονδροειδής. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένοι αἱ πτέρυγες ἐξ ὁλοκλήρου. Εἰς τὸ ὑπόλοιπον σῶμα κυματοειδεῖς γραμμαι ἀκατάστατοι. Σῶζ. μῆκος 0,112, ὕψ. 0,084 μ.

**1222.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Εἰς τὸν ὦμον ὀπῇ. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη ἐξίτη-

λος. Βαμμένα : Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα. Ὁ ὦμος περιβάλλεται ἀπὸ στενὴν ζώνην τεθλασμένης. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου στῆλαι ἀμειβόντων, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀντίωτοι σπεῖραι ἀνηρτημένοι ἀπὸ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, πλασιώνουσαι ἐνάλληλα τρίγωνα. Διάμ. 0,182, ὕψ. 0,220 μ.

**1223.** Σκύφος ἀκέραιος. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρωπὴ με μελανὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένος ὁλόκληρος με ἐξηρημένην λεπτὴν ταινίαν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χεῖλους, ἐξωτερικῶς δὲ τὴν βάσιν καὶ δύο ἀναλόγους ταινίας εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. στομίου 0,096, ὕψ. 0,076 μ.

**Λ 318.** Χάνδρα κωδιόσχημος ἐπιπεδόκυρτος, διάτρητος εἰς τὴν κορυφὴν της, ἀπὸ σάρδιον. Μῆκος 0,018 μ.

**Λ 221.** Χάνδρα ἐπιπεδόκυρτος εἰς σχῆμα ἀχιβάδος, με δύο λεπτοτάτας ὀπὰς κατὰ πλάτος, ἀκεραία, ἀπὸ ὑαλόμαζαν. Μῆκος 0,022, πλάτος 0,019 μ.

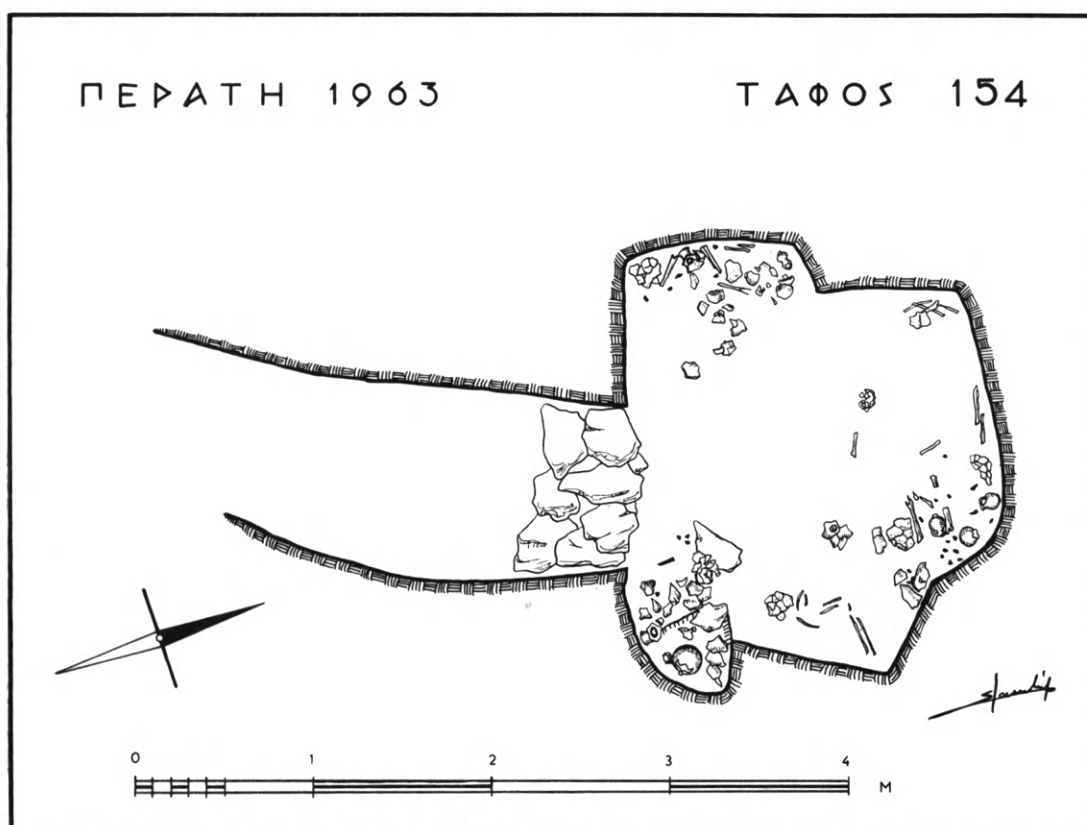
**Μ 229.** Χαλκίνη δοξαρωτὴ πόρπη, συγκολλημένη, με ἐπίπεδον φυλλόσχημον ράχιν, φέρουσιν μόλις διακρινόμενον λεπτὸν χάραγμα κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου της. Μῆκος 0,067 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 154 (σχέδ. 11, πίν. 12α, 171α.β καὶ 172α)

Θαλαμοειδὴς μετρίου μεγέθους, βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν., βαθύτερος ἀπὸ τὸν γειτονικόν του 155. Ἔχει δρόμον σχετικῶς βραχύν καὶ πλατύν με τοιχώματα καμπύλα — ἰδίως τὸ δεξιόν — καὶ δάπεδον περίπου ὀριζόντιον, κατερχόμενον πρὸς τὸν θάλαμον με ἀρκετὰ ἀπότομον βαθμίδα σκεπασμένην ἀπὸ τὴν ἰσχυράν, λεπτὴν καὶ προσεκτικῶς κτισμένην ξηρολιθιὰν τῆς ἰσοπλατοῦς με αὐτὸν εἰσόδου. Εἰς τὸ γέμισμά του εὐρέθησαν ὄστρακα μεγάλου κρατηροειδοῦς ἀγγείου, δύο πρόχων, ἐνὸς σταμνίσκου καὶ ἐνὸς ἀκόμης, ἀκαθορίστου.

Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ἐντελῶς ἀσύμμετρον. Βασικῶς τετράπλευρος, με τοιχώματα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εὐθύγραμμα καὶ γωνίας κανονικὰς, ἔχει μίαν ὀρθογώνιον κογχοειδῆ ἐπέκτασιν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Δ. πλευρᾶς, μίαν τριγωνικὴν εἰς τὸ μέσον τῆς Α. καὶ μίαν ἀκανόνιστον ὠοειδῆ εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν, καταλαμβανομένην σχεδὸν ὁλόκληρον ἀπὸ ἓνα μικρόν, τριγωνικόν καὶ σχετικῶς ἀβαθὴ λάκκον. Ἐνδειξεις διὰ τὸ ἀρχικὸν ὕψος

τῆς ὀροφῆς ἐπάνω ἀπὸ τὸ κάπως ἀνώμαλον δάπεδον δὲν διετηρήθη. Εὐρέθη καταχωμένος ἀπὸ πεσμένους βώλους τοῦ πετρώματος, οἱ ὅποιοι ἔφθανον μέχρι τοῦ δαπέδου καταπλακώσαντες τὰ ἀγγεῖα καὶ ἀπὸ ἀμμῶδες χῶμα, κατὰ τόπους σκοτεινόχρωμον λόγῳ τῶν ριζῶν ποὺ εἶχον εἰσδύσει εἰς τὴν ἐπίχωσιν αὐτήν. Ἐκτὸς ἀπὸ μίαν χάνδραν ἀπὸ ἀχάτην (Λ313) κειμένην πλησίον τῶν λίθων τῆς εἰσόδου, τὸ κέντρον τοῦ δαπέδου καὶ ὁλόκληρον τὸ πρὸς τὴν εἴσοδον τμῆμά του ἦτο τελείως κενὸν ἀπὸ ὀστᾶ ἢ κτερίσματα, εὑρεθέντα γενικῶς σπασμένα καὶ παραμερισμένα καθ' ὁμάδας πρὸς τὰ τοιχώματα καὶ τὰς γωνίας. Ἐφαίνετο δηλαδὴ ὁ τάφος νὰ εἶχεν ἐτοιμασθῇ διὰ μίαν τελευταίαν ταφήν, οὐδέποτε γενομένην.



Σχέδ. 11.

Ἡ πρώτη ὁμάς εὐρημάτων ἐγέμιζεν ὁλόκληρον τὴν ἔκτασιν τῆς ΝΔ. ἐπεκτάσεως τοῦ θαλάμου. Εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν ἀκριβῶς ὑπῆρχε κρανίον πλασιωμένον ἀπὸ μακρὸν ὀστοῦν καὶ μερικὰ θραύσματα καμμένων ἀνθρωπίνων ὀστῶν. Πρὸς Β. του, ἐπάνω εἰς τὸ τοίχωμα, μαζί με ἄλλα ὀστᾶ, καμμένα καὶ μὴ, ὑπῆρχον τὰ τεμάχια μικρᾶς πρόχου (1185). Ἐμπρὸς ἀπὸ αὐτά, πρὸς τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου, ἔκειντο ἡ βάσις καὶ μέρος τῆς κοιλίας ἑνὸς μικροῦ ψευδοστόμου (1186), δύο θραύσματα ἄλλου, ὁμοίου (1187), ἄλλο προερχόμενον ἀπὸ τὴν πλευρὰν κυάθου (1188), μέγα τεμάχιον σπασμένον εἰς μικρότερα ἑνὸς σταμνίσκου (1189) καί, εἰς κάποιαν ἀπόστασιν ἀπὸ αὐτά, σχεδὸν ἔμπρὸς εἰς τὴν ἀριστερὰν παραστάδα, τμῆμα τῆς κοιλίας ἄλλου σταμνίσκου (1192). Τὸ πρὸς Β. υπόλοιπον τμῆμα τῆς ἐπεκτάσεως ἦτο κατελιγμένον ἀπὸ τὸ κύριον τμῆμα τοῦ

κύαθου 1188 με την βάση του, ένα άλλον ρηχόν κύαθον εις τεμάχια (1190) και μικρόν θήλαστρον ακριβῶς εις την γωνίαν (1191), καθὼς και ὀλίγα ἀκόμη διάσπαρτα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καμμένα, ὅστᾳ. Εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν τοῦ τάφου ὑπῆρχε κρανίον εις τεμάχια μαζί με μερικά ὅστᾳ καθὼς και ὀλίγα τρίμματα ἀπὸ σκελετὸν μικροῦ ζώου τόσον κατεστραμμένα ὥστε δὲν κατέστη δυνατόν νὰ προσδιορισθῇ ἡ προέλευσίς των, κατὰ μῆκος δὲ τοῦ Β. τοιχώματος μερικά ἀκόμη ὅστᾳ και ἄλλο καταπλακωμένον κρανίον. Ἐμπρὸς ἀπὸ ὅλα αὐτά, πλησιέστερα πρὸς τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου, εὐρίσκοντο ὁ ὦμος, αἱ λαβαὶ και τὰ ὑπόλοιπα τεμάχια τοῦ ψευδοστόμου 1186. Ἡ ἐπομένη ὁμάς ἦτο συγκεντρωμένη κοντὰ εις τὴν ΒΑ., κάπως στρογγυλευμένην, γωνίαν τοῦ θαλάμου. Εἰς τὴν περιοχὴν αὐτήν, κατεσπαρμένην με πυκνὰ και ἄρκετὰ μεγάλα τεμάχια καμμένων ὀστέων, ὑπῆρχον και ἄλλα προερχόμενα ἀπὸ ἐνταφιασμούς και συνοδευόμενα ἀπὸ ἓν ἐπιπλέον κατεστραμμένον κρανίον. Μεταξὺ αὐτῶν εὐρέθησαν μερικά ἀκόμη μετακινημένα κτερίσματα: Ἀκριβῶς εις τὴν γωνίαν ληκύθιον ἀκέραιον πεσμένον πλαγίως (1193) και σταμνίσκος (1194) σπασμένος εις τὸ χεῖλος. Πρὸ αὐτῶν, καλυπτόμενον ἐν μέρει ἀπὸ τεμάχιον μηριαίου ὀστοῦ, ἔκειτο προχοῖδιον (1195), παραπλεύρως του δέ, πρὸς τὸ τοίχωμα, δύο κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ314 και Λ315). Εἰς τὴν γωνίαν τὴν σχηματιζομένην ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς πρὸς Α. τριγωνικῆς ἐπεκτάσεως τοῦ θαλάμου ὑπῆρχε μεγάλο τμῆμα τοῦ σταμνίσκου 1189, θραύσματα ἐνὸς σκύφου (1196) και ὀλίγον νοτιώτερον, τὸ ἐν ἐπάνω εις τὸ ἄλλο, τὸ ὑπόλοιπον τοῦ σταμνίσκου 1189 και ἡ βάσις τοῦ 1192. Κατὰ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματος εὐρίσκοντο τὰ ἀπωθημένα κατάλοιπα μιᾶς ταφῆς ἀτόμου μικροσώμου, πιθανώτατα ἀνηλίκου, με κατεστραμμένον κρανίον. Κοντὰ των ἦσαν και τὰ τεμάχια μιᾶς ὀστεῖνης χάνδρας (Δ218). Ἡ τρίτη και τελευταία ὁμάς εὐρίσκετο εις τὴν ΝΑ. γωνίαν, ἔμπρὸς εις τὴν δεξιὰν παραστάδα και ἐπάνω ἀπὸ τὸν λάκκον, ἐν μέρει δὲ και ἐπάνω ἀπὸ δύο λίθους κυλίσαντας ἴσως κάποτε ἀπὸ τὴν ξηρολιθιὰν τῆς θύρας. Ὁ πρῶτος και μεγαλύτερος ἀπὸ αὐτούς, ὁ πλησιέστερος πρὸς τὴν εἴσοδον, ἐκαλύπτετο ἀπὸ τὰ τεμάχια μικροῦ ψευδοστόμου (1197). Μεταξὺ τοῦ λίθου και τῆς τειχίσεως τῆς θύρας εὐρέθησαν μερικά ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα και καλύτερον διατηρημένα καμμένα ὅστᾳ, ἀνήκοντα, καθὼς και τὰ ὑπόλοιπα, εις δύο ἄτομα, ὠρίμου και προκεχωρημένης ἡλικίας. Πλησίον των, μεταξὺ ψευδοστόμου και Ν. τοιχώματος, εὐρίσκοντο ἀναμιξ τὰ τεμάχια τριώτου στάμνου (1198), μιᾶς πρόχου (1200) και θραῦσμα ἀπὸ τὴν κοιλίαν σταμνίσκου (1199) κείμενον εις τὸ χεῖλος τοῦ λάκκου. Μεταξὺ ὅλων αὐτῶν ὑπῆρχον κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ316), λεπτὸς χρυσοῦς κρίκος (Μ227) και τεμάχιον χαλκίνου σύρματος (Μ228). Ἐπάνω ἀπὸ τὸν λάκκον ἦσαν ἀπλωμένα τὸ στόμιον και τμῆμα τοῦ ὤμου τοῦ ψευδοστόμου 1187 και τὸ ὑπόλοιπον τοῦ σταμνίσκου 1199, τὸν μυχὸν δὲ τῆς κογχοειδοῦς κοιλότητος κατελάμβανε ψευδόστομος σχεδὸν ὀρθιος, καλύπτων μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς (1202) ἀποκολλημένον ἀπὸ κερνοειδὲς σύμπλεγμα ὁμοίων του. Εἰς τὸ ἐσωτερικόν του ὁ λάκκος περιεῖχε πυκνὰ στοιβασμένα ὅστᾳ και δύο μικρὰ ἀλαβαστροειδῆ (1203 και 1204) καθὼς και θραύσματα δύο διαφορετικῶν ἐλεφαντίνων κτενίων (Δ219 και Δ220). Ἐπὶ πλέον, ἀπὸ διάφορα σημεῖα τοῦ θαλάμου συνελέγησαν κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ317) και διάφορα ὄστρακα ἀποδώσαντα μικρὸν ψευδόστομον (1205), κυαθοειδὲς με προχὴν (1206), ἄλλο δῖωτον (1207) και ἓν προχοῖδιον (1208). Εὐρέθησαν

ἐπίσης ἄλλα ὄστρακα προερχόμενα ἀπὸ δύο σταμνίσκους καὶ 4 - 5 τοῦλάχιστον ἄλλα ἀγγεῖα.

Δηλαδή ὁ τάφος ἐδέχθη τοῦλάχιστον πέντε ἐνταφιασμούς καὶ δύο καύσεις, τίποτε δὲ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ δὲν ἀφέθη εἰς τὴν ἀρχικὴν του θέσιν. Εἰδικῶς μάλιστα αἱ καύσεις διεσκορπίσθησαν τόσον ριζικῶς ὥστε δὲν διετηρήθη καμμία ἐνδειξις διὰ τὸν τρόπον ἀποθέσεώς των μέσα εἰς τὸν τάφον, ἐὰν δηλαδή ἐτάφησαν ἐντὸς τεφροδόχου ἀγγείου, καὶ ποίου, ἢ χυμοῦ. Τὸ ἀξιοσημείωτον ὅμως εἶναι ὅτι τόσον τὰ ὅστ' αὐτῶν καύσεων ὅσον καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ ἀγγεῖα εὐρέθησαν κατακερματισμένα εἰς διάφορα σημεῖα τῆς περιμέτρου τοῦ τάφου, κάποτε ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα. Καμμένα ὅστ' αὐτῶν π.χ. ὑπῆρχον καὶ εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν καὶ εἰς τὴν ΒΑ. καὶ εἰς τὴν ΝΑ. Τεμάχια τοῦ ψευδοστόμου 1189 εὐρέθησαν τόσον εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν ὅσον καὶ εἰς τὴν ΒΑ., μαζί των δὲ ἦσαν καὶ τμήματα τοῦ σταμνίσκου 1192. Ἐπὶ πλέον, τὸ στόμιον καὶ ὁ ὦμος τοῦ ψευδοστόμου 1187 ἦσαν μεταξὺ τῶν ὀστράκων τῆς ΝΑ. γωνίας, ἐνῶ ὁ ὑπόλοιπος εὐρέθη εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΝΔ. ἐπεκτάσεως. Ὁ ἀκτινωτὸς τρόπον τινὰ διασκορπισμὸς τῶν ὀστῶν τῶν καύσεων ἢ τῶν τεμαχίων ἐνὸς ἀγγείου δικαιολογεῖται μόνον ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι ἐσαρώθησαν πρὸς τὰ σημεῖα ὅπου εὐρέθησαν ἀπὸ τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου. Ὑπῆρχον λοιπὸν μία ἢ περισσότεραι ταφαὶ καὶ δύο καύσεις εἰς τὸ μέρος τὸ εὐρεθὲν τελείως κενόν, ἀπομακρυνθεῖσαι χωρὶς νὰ ἀντικατασταθοῦν ἀπὸ νεωτέραν ταφὴν. Τὰ ὄστρακα τὰ εὐρεθέντα εἰς τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου δεικνύουν ὅτι ὁ καθαρισμὸς τοῦ τάφου ὑπῆρξε συστηματικὸς καὶ ὅτι μέρος τοῦ περιεχομένου του ἀπερρίφθη. Τοῦτο δὲ χωρὶς ἢ ὁροφὴ νὰ ἔχη ὑποστῇ ζημίας συνεπαχθείσας τὴν ἀχρήστευσιν τοῦ θαλάμου, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τοὺς βώλους τῆς θόλου, οἱ ὅποιοι ἔκειντο ἀπευθείας ἐπάνω εἰς τὸ δάπεδον. Φαίνεται δηλαδή ὅτι ὁ τάφος παρ' ὅλην τὴν προετοιμασίαν του διὰ νέαν ταφὴν ἐγκατελείφθη χωρὶς νὰ τὸ ἐπιβάλλῃ ἡ κατάστασις του, διὰ λόγους δηλαδή ἀσχέτους πρὸς αὐτόν.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 13)

**1185.** Πρόχους μικρὰ συγκολλημένη, σφαιρική. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς πρασινωπὸς χονδροειδής, βαφὴ καστανή, ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαῖ, εἰς τὸν λαμόν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,155, ὕψ. 0,189 μ.

**1186.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον ὀλίγον λοξόν, εἰς τὸν δίσκον μικρὰ ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ, κωνική. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχὺς, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ

ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο τριγωνικὰ ἄνθη ὁμόρροπα, πλασιζώνοντα ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,087, ὕψ. 0,101 μ.

**1187.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπὸς, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου τετραπλοῖ ρόδακες, εἰς τὸ ἡμικύκλιον διαγραμμισμένον ἀψίδωμα. Διάμ. 0,110, ὕψ. 0,126 μ.

**1188.** Κύαθος συγκολλημένος μὲ χαμηλοτάτην δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπὸς,



βαφή ἐρυθροκάστανη. Βαμμένος ὀλόκληρος ἐσωτερικῶς, ἐξωτερικῶς δὲ ἡ ράχιν τῆς λαβῆς. Διάμ. στομίου 0,107, ὕψ. 0,073 μ.

**1189.** Σταμνίσκος τρίωτος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς πρασινωπός, βαφή καστανή. Βαμμένα: Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, αἱ ράχιν τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν δικτυωτὴ διαγράμμις. Διάμ. 0,148, ὕψ. 0,148 μ.

**1190.** Κύαθος εὐρὺς καὶ χαμηλός, συγκολλημένος, μὲ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον. Ἀβαφος. Διάμ. στομίου 0,121 - 0,130, ὕψ. 0,060 μ.

**1191.** Μικρὸν θήλαστρον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, βραχυστρόγγυλον, χονδροειδὲς καὶ κακόπλαστον. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον πυκνόν, βαφή ἐρυθρά. Ἐπιφάνεια πολὺ ἀπολεπισμένη. Βαμμένα: Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἔχνη, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,064, ὕψ. 0,096 μ.

**1192.** Σταμνίσκος κυλινδρόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Κακόπλαστος μὲ παχέα τοιχώματα. Εἰς τὸν ὦμον θηλαὶ διάτρητοι. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ στόμιον ἐξωτερικῶς, εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὰς θηλάς ἡ κορυφὴ καὶ ἡ περίμετρος, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Μεταξὺ τῶν λαβῶν κάθετοι γραμμαί. Διάμ. 0,131, ὕψ. 0,110 μ.

**1193.** Ληκίθιον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον. Βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὲς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον 4 σπεῖραι ὀρθαί πρὸς ἀριστερά. Διάμ. 0,072, ὕψ. 0,080 μ.

**1194.** Σταμνίσκος δίωτος συγκολλημένος, ἐλλιπής (χωρὶς στόμιον), ὠοειδής. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφή μελανή. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,088, ὕψ. 0,085 μ.

**1195.** Προχέτιον ἀκέραιον, σφαιρικόν. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή ἀραιὰ καστανοπορτοκαλόχρους, ἐξίτηλος.

Βαμμένη ἡ ράχιν τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμόν καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,082, ὕψ. 0,096 μ.

**1196.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή μελανὴ ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. στομίου 0,109, ὕψ. 0,075 μ.

**1197.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή μαυροκάστανη, ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλαὶ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου τριγωνικὰ ἄνθη, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια ὀμόρροπα, χωρισμένα ἀπὸ στήλην ἀμειβόντων. Διάμ. 0,097, ὕψ. 0,120 μ.

**1198.** Στάμνος τρίωτος, συγκολλημένος, σφαιρικός. Στόμιον στενὸν χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφή καστανή. Βαμμένα: Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς. Εἰς τὸν ὦμον στενὴ ζώνη τεθλασμένης, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὴν ράχιν τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν μετόπισι λεπτῶν κυματοειδῶν γραμμῶν. Διάμ. 0,180, ὕψ. 0,178 μ.

**1199.** Σταμνίσκος ὑψίλαιμος τρίωτος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος σφαιρικός. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κεραμόχρους, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφή ἐρυθρὰ μὲ καστανὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, αἱ ράχιν τῶν λαβῶν. Μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη πυκνῶν λοξῶν γραμμῶν. Διάμ. 0,150, ὕψ. 0,152 μ.

**1200.** Πρόχους συγκολλημένη, ὠοειδής, μὲ χαμηλοτάτην δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός τραχύς, βαφή καστανὴ μὲ ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὲς γραμμὴ, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Ἀπὸ τὴν ταινίαν τοῦ λαιμοῦ κρέμονται τέσσαρες πεταλοειδεῖς ἡμιελλείψεις. Διάμ. 0,170, ὕψ. 0,20 μ.

**1201.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον μικρὰ ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασι-

νωπός, βαφή καστανή ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου. Κατὰ μήκος τοῦ στομίου σειραὶ κομμένου πλοχοῦ ἐναλλασσόμεναι μὲ κυματοειδεῖς γραμμάς. Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἀμείβοντες, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Μεταξὺ αὐτῶν, κάτω ἀπὸ τὸν ὦμον, ζώνη συνεχοῦς σπείρας. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον τοῦ ὦμου δύο ἀντίκωτοι σπεῖραι μεταξὺ ἐναλλήλων τριγώνων προεκτεινόμεναι εἰς τὰ τεταρτοκύκλια. Διάμ. 0,162, ὕψ. 0,187 μ.

**1202.** Μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς ἀπεσπασμένον ἀπὸ σύνθετον κερνοειδές. Εἰς τὴν θέσιν τῶν λαβῶν μικραὶ ὀξεῖαι ἀποφύσεις. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή καστανή. Βαμμένα: Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς. Εἰς τὸν ὦμον ὁμόκεντρα τόξα. Εἰς τὴν πλευρὰν ζώνη ἀνθέων πρὸς ἀριστερά. Διάμ. 0,056, ὕψ. 0,057 μ.

**1203.** Ἀλαβαστροειδὲς δῖωτον, συγκολλημένον. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, λαβαὶ κατακόρυφοι, σχῆμα κυλινδρικόν, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,066, ὕψ. 0,060 μ.

**1204.** Ἀλαβαστροειδὲς δῖωτον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Στόμιον στενὸν χωνοειδές, λαβαὶ κατακόρυφοι. Σχῆμα κυλινδρικόν, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, μεταξὺ των σειρὰ μικρῶν ἀγκίστρων ἀνηρτημένων ἀπὸ τὴν ταινίαν τοῦ λαιμοῦ. Διάμ. 0,082, ὕψ. 0,086 μ.

**1205.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινοκίτρινος, βαφή καστανὴ πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως μικρὸς κύκλος. Εἰς τὸν ὦμον ἐξίτηλα ἔχνη διακοσμησεως. Διάμ. 0,091, ὕψ. 0,102 μ.

**1206.** Κυαθοειδὲς μόνωτον μὲ πλαγίαν προχοὴν εἰς τὸ χεῖλος, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Εὐρὺ καὶ χαμηλὸν μὲ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος κακοψημένος, ἐπιφάνεια ἀπολεπισμένη. Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἔχνη μελανῆς βαφῆς. Διάμ. στομίου 0,111, ὕψ. 0,049 μ.

**1207.** Κυαθόσχημον δῖωτον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, εὐρὺ καὶ χαμηλόν, μὲ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή μαυροκάστανη σωζομένη εἰς ἐλάχιστα ἔχνη. Ὀλόβαφον. Διάμ. στομίου 0,094, ὕψ. 0,041 μ.

**1208.** Προχοῖδιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, σφαιρικόν. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κεραμόχρους, βαφή ἐρυθρὰ μὲ μελανὰς ἀποχρώσεις. Ὀλόβαφον. Διάμ. 0,083, ὕψ. 0,096 μ.

**Α313.** Χάνδρα δισκοειδὴς ἀπὸ ἀχάτην διχρωμον, ὀριζοντίως διάτρητος. Τὸ καστανὸν μέρος τοῦ λίθου προεξέχει ἀνάκυρτον ἀπὸ τὸ ἐπίπεδον λευκόν. Διάμ. 0,020, πᾶχος 0,008 μ.

**Α314.** Κομβίον κωνικόν, ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,011 μ.

**Α315.** Ὅμοιον ἀπὸ φαῖδον στεατίτην μὲ κυρτὴν βάσιν. Διάμ. 0,015, ὕψ. 0,009 μ.

**Α316.** Ὅμοιον μὲ περιχειλῶμα εἰς τὴν κορυφὴν, ἀπὸ καστανόφαιον στεατίτην. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,009 μ.

**Α317.** Ὅμοιον ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,012 μ.

**Δ218.** Δισκοειδὴς ὀστεῖνη χάνδρα, διάτρητος, ἐλλιπής, συγκολλημένη ἀπὸ δύο τεμάχια, μὲ περιχειλῶμα ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν τῆς ὀπῆς. Διάμ. 0,017, πᾶχος 0,004 μ.

**Δ219.** Τμήμα ἀπὸ τὴν ράχιν ἐλεφαντίνου κτενίου. Ἐπιφάνεια πολὺ κατεστραμμένη. Σώζονται τὰ ἔχνη δύο ἐγχαρακτῶν γραμμῶν. Σωζ. μήκος 0,019, πλάτος 0,02 μ.

**Δ220.** Δύο τμήματα ἀπὸ τὴν ράχιν ἐλεφαντίνου κτενίου, συγκολλημένα ἀπὸ μικρότερα τεμάχια. Σώζονται αἱ ἀρχαὶ τῶν ὀδόντων. Διακοσμημένα μὲ λεπτοτάτας ἐγχαρακτοὺς γραμμάς. Σωζ. μήκη 0,012, 0,013. Σωζ. πλάτος 0,018 μ.

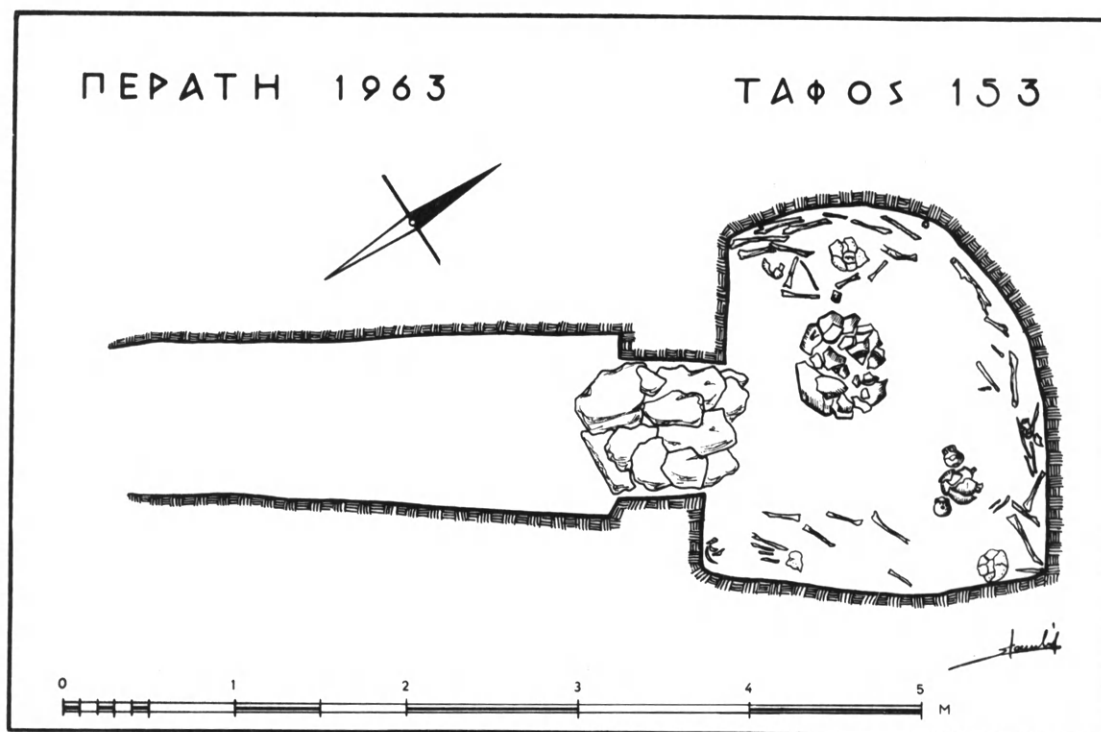
**Μ227.** Κρίκος ἀπὸ λεπτὸν χρυσοῦν ἔλασμα μὲ τὰ ἄκρα ἐλεύθερα, πιθανώτατα δακτύλιος. Διάμ. 0,017 μ.

**Μ228.** Τεμάχιον χαλκίνου σύρματος. Μῆκος 0,014 μ.



## ΤΑΦΟΣ 153 (σχέδ. 12, πίν. 12β)

Θαλαμοειδής αρκετά μεγάλος, βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν. Έχει δρόμον αρκετά επιμήκη και πλατύν, με εὐθύγραμμα καλοκομμένα τοιχώματα και δάπεδον ὀριζόντιον, χωρίς ἐμφανῆ κλίσιν πρὸς τὸν θάλαμον. Εἰς τὸ πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ γέμισμα εὐρέθησαν ὄστρακα ψευδοστόμου, κυλικοειδοῦς, μεγάλου κρατηροειδοῦς και ἑνὸς ἀκόμη ἄλλου ἀγγείου. Εἰς τὸ σημεῖον τῆς εἰσόδου ἡ θύρα, φραγμένη με ἰσχυρὰν και καλοκτισμένην ξηρολιθίαν, ἡνοίγετο μεταξύ δύο στενῶν παραστάδων, κατεστραμμένων κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος ἀπὸ τὰς ἐπανειλημμένας τειχίσεις και ἀποτειχίσεις τῆς.



Σχέδ. 12.

Ὁ θάλαμος, τετράπλευρος, ἀσύμμετρος, ἔχει τὴν ΒΔ. γωνίαν στρογγύλην και τὰς πρὸς Δ. και Β. πλευρὰς καμπύλας, οὕτω δὲ τὸ σχῆμά του πλησιάζει τὸ πεταλοειδές. Καθὼς φαίνεται, ὅταν κατεσκευάζετο, ἡ σκαφή ἤρχισεν ἀπὸ τὴν δεξιὰν (Α.) πλευρὰν και ἐπροχώρησε κανονικῶς μέχρι τοῦ μέσου περίπου τῆς βορείας, εἰς τὴν περιοχὴν ὅμως τῆς ΒΔ. γωνίας συνεχίσθη βιαστικὰ και χωρίς προσοχήν, χωρίς τὸ πέτρωμα νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν περιορισμὸν τῆς ἐκτάσεως τοῦ θαλάμου. Τὸ δάπεδόν του εἶναι ἀρκετὰ ἐπίπεδον, χωρίς κοιλώματα και ἀνωμαλίας. Ἀπὸ τὸν πρὸς Α. γειτονικόν τοῦ 152 τὸν χωρίζει λεπτότατον τοίχωμα, πάχους 0,12 - 0,15 μ. περίπου. Ἐνῶ ὁ ὑπόλοιπος θάλαμος εὐρέθη γεμάτος ἀπὸ τοὺς πεσμένους ὄγκους τῆς θόλου και γενικῶς βώλους τοῦ πετρώματος και χρώματα ἀμμόδη και ξανθὰ, εἰς τὸ μέρος αὐτό, τὸ ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ μέσον τοῦ Α. τοιχώματος τοῦ 153 και τὴν ΒΔ. γωνίαν τοῦ 152, τὸ γέμισμα ἦτο σκοτεινόχρωμον,

ἀμμῶδες καὶ τριμμένον. Προφανῶς τὸ λεπτὸν αὐτὸ τοίχωμα δὲν ἀντέσχεν εἰς τὸ βάρος τῶν χωμάτων καὶ ὑπεχώρησεν εἰς τὸ ἐπισφαλές ἐκεῖνο σημεῖον, ἐπιφέρον τὴν πτῶσιν τῶν θόλων καὶ τὴν ἀχρήστευσιν τῶν δύο τάφων.

Εἰς τὸ κέντρον περίπου τοῦ θαλάμου, ἐν μέσῳ μιᾶς περιοχῆς κενῆς ὁστῶν ἢ κτερισμάτων, εὐρέθη καταπλακωμένος ἀπὸ τὸ βάρος τῶν χωμάτων μεγάλος πιθαμορεὺς (1184) μὲ τὰ τεμάχια τῆς βάσεώς του πρὸς τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους καὶ τὸ στόμιον πρὸς τὴν εἴσοδον, πεσμένος δηλαδὴ πλαγίως. Τὸ ἀγγεῖον αὐτὸ περιεβάλλετο πρὸς Α. Β. καὶ Δ., κατὰ μῆκος τῶν ἀντιστοίχων τοιχωμάτων, ἀπὸ ζώνην πλάτους 0,40 - 0,50 μ., περιλαμβάνουσιν παραμερισμένα καὶ στοιβασμένα πυκνὰ ὀστᾶ. Ἀπὸ τὰ ὀστᾶ αὐτά, βραχιόνια, μηριαῖα, σπονδύλους, κλεῖδας, πλευράς, δακτύλους καὶ γενικῶς δείγματα ἀπὸ ὅλα τὰ τμήματα τοῦ ἀνθρωπίνου σκελετοῦ κανὲν δὲν ἐφαίνετο νὰ εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀρχικὴν του θέσιν. Μεταξὺ των ὑπῆρχον τεμάχια τριῶν ἢ τεσσάρων κρανίων, ὅλων ἐλλιπῶν, καθὼς καὶ μερικὰ κτερίσματα. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΒΑ. γωνίας, ἐμπρὸς ἀπὸ τὰ ὀστᾶ ὑπῆρχε σύμπλεγμα τριῶν ψευδοστόμων: Εἷς μεγάλος εἰς τεμάχια (1178) μὲ ἄλλον σχεδὸν ὀρθιον καὶ μὲ σπασμένον τὸ στόμιον δεξιὰ του (1180) καὶ τρίτον, πεσμένον πλαγίως καὶ σπασμένον ἀριστερά (1179). Εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ Β. τοιχώματος, πλησιέστερα κάπως πρὸς τὴν ΒΑ. γωνίαν ἔκειντο φύρδην - μίγδην τὰ τεμάχια δύο μικρῶν ψευδοστόμων (1181 καὶ 1182). Εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν εὐρέθη εἰς ὕψος 0,08 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον χάλκινος κρίκος εἰς δύο τεμάχια (M226). Τέλος μεταξὺ τοῦ σωροῦ τῶν ὀστῶν τοῦ Δ. τοιχώματος καὶ τοῦ μεγάλου πιθαμορεῶς ὑπῆρχεν ἡ βάσις ἐνὸς προχοῦδιου (1183), συγκολληθεῖσα μὲ ἄλλα τεμάχιά της κείμενα εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ τάφου. Ἐπὶ πλέον, συνελέγησαν ἀπὸ τὰ χώματα καὶ ὀστρακα προερχόμενα ἀπὸ μικρὸν προχοῦδιον καὶ ἄλλα τρία ἀπροσδιόριστα ἀγγεῖα.

Καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὴν περιγραφὴν του, ὁ τάφος ἡνοίχθη μετὰ τὴν τελευταίαν ταφὴν τὴν γενομένην εἰς τὸν θάλαμον του καὶ τὸ περιεχόμενον του ἀνεστατώθη καὶ παρεμερίσθη χωρὶς νὰ δημιουργηθῇ χῶρος δι' ἄλλην — πρᾶγμα ποὺ θὰ προϋπέθετε τὸν παραμερισμὸν τοῦ πιθαμορεῶς — μέρος δὲ τοῦ περιεχομένου του ἀπερρίφθη, ἀφῆσαν τὰ ἔχνη του εἰς τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου. Κατόπιν ἡ θύρα ἐκλείσθη ἐκ νέου, ὁ δρόμος ἐχώθη καὶ ὁ τάφος (ἴσως ἐπειδὴ ἐν τῷ μεταξὺ κατέρρευσε τὸ Α. τοῦ τοίχου) ἐγκά-τελείφθη ὀριστικῶς.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 14α καὶ 16δ)

**1178.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Βάσις χαμηλὴ κωνική, στόμιον κατακόρυφον κλῖνον ὀλίγον πρὸς τὰς λαβάς, εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν ἀπόφυσις. Πηλὸς κιτρινοπράσινος, βαφὴ ἐρυθρὰ μὲ καστανὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους,

μεταξὺ αὐτῶν δέ, κάτω ἀπὸ τὸν ὦμον, ζώνη ἀμειβόντων. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον διαποίκιλτον ἀψίδωμα. Διάμ. 0,191, ὕψ. 0,229 μ.

**1179.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λα-

βῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἔχνη σπείρας ἢ ὁμοκέντρων κύκλων, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ἐνάλληλα τρίγωνα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον τρίγωνον φοιιδωτὸν μὲ διπλοῦν πλαίσιον. Διάμ. 0,096, ὕψ. 0,115 μ.

**1180.** Ψευδόστομος μὲ συγκολλημένον τὸ στόμιον, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφους, βάσις κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ σωζομένη εἰς πορτοκαλόχρσα ἔχνη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὦμον σπεῖραι. Διάμ. 0,106, ὕψ. 0,137 μ.

**1181.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύ, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφους ἀνεπαίσθητος, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ τελείως ἐξίτηλος. Βαμμένα: Εἰς τὸ χεῖλος τοῦ στομίου ἔχνη, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ἔχνη

ροδάκων, εἰς τὸ ἡμικύκλιον στήλη πυκνῶν ὀριζοντίων γραμμῶν μεταξὺ δύο ἀντιθετικῶν ἀνθέων. Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,104 μ.

**1182.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἀνεξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Ὁ ὦμος διατηρεῖ εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἔχνη σχηματοποιημένου ἄνθους. Διάμ. 0,103, ὕψ. 0,111 μ.

**1183.** Προχοῖδιον ἐλλιπές, βραχυστρόγγυλον, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Ὀλόβαφον. Διάμ. 0,067, ὕψ. 0,079 μ.

**1184.** Πιθαμορεὺς δίωτος, ὠσειδής, μὲ τέσσαρας θηλάς εἰς τὸν ὦμον καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός τραχύς, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ θηλαί, αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Μεταξὺ τῶν θηλῶν σταγονοειδῆ κρόσσια. Διάμ. 0,424, ὕψ. 0,445 μ.

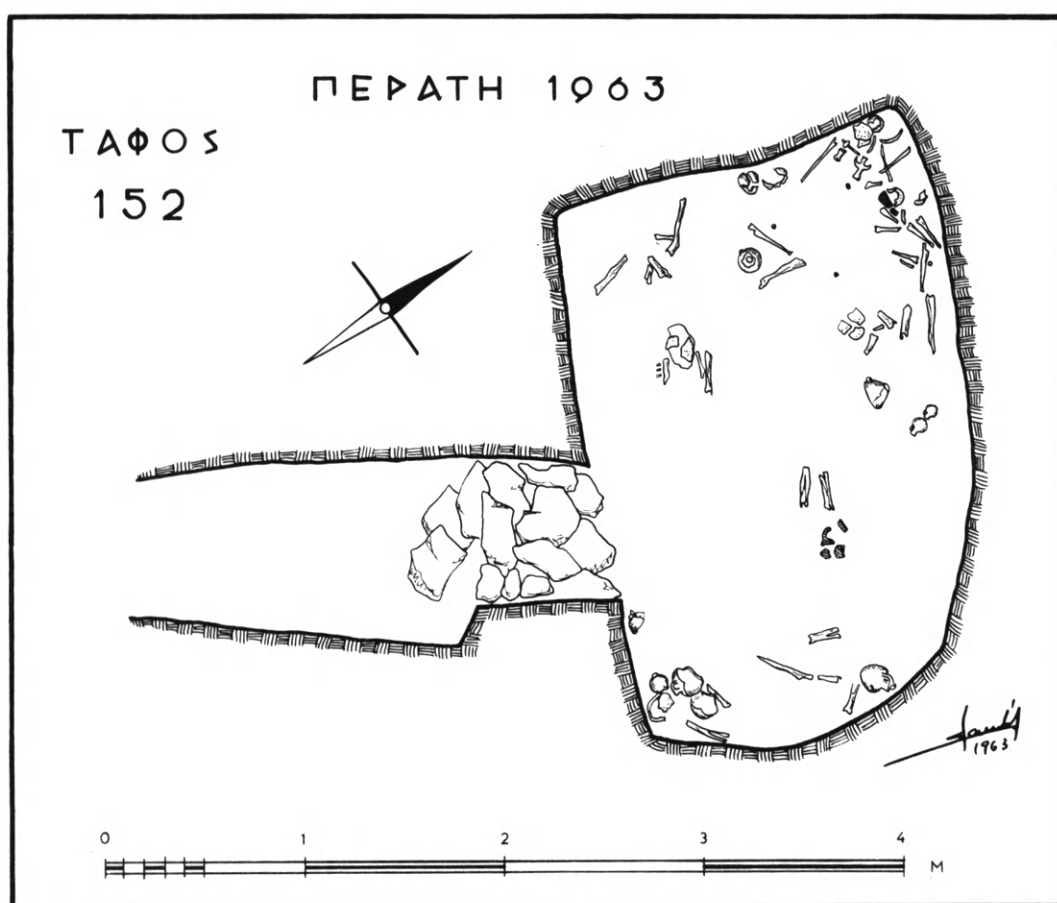
**M226.** Κρίκος χάλκινος ἀνοικτός, συγκολλημένος ἀπὸ δύο τεμάχια. Ἰσως σφηκωτήρ. Διάμ. 0,033 - 0,037 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 152 (σχέδ. 13)

Μεγάλος θαλαμοειδής, βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν., ὁ τελευταῖος τῆς σειρᾶς του, ἔχων πρὸς Α. του τὴν κοίτην τῆς νεροσυρμῆς. Ἔχει δρόμον πλατὺν καὶ βραχὺν μὲ παραστάδα εἰς τὴν δεξιάν (Α.) πλευρὰν τῆς εἰσόδου. Ἡ θύρα του εἶναι ἀνοιγμένη εἰς τὸ Α. τμήμα τῆς Ν. πλευρᾶς καὶ τειχισμένη μὲ ἰσχυρὰν ξηρολιθιὰν διατηρηθεῖσαν ἀνέπαφον. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον, ἐπίμηκες, ὀλίγον παράγωνον, μὲ τὴν μίαν γωνίαν, τὴν ΒΑ., στρογγύλην, τοιχώματα ἀρκετὰ καλοκομμένα καὶ δάπεδον ὁμαλόν. Ἡ μόνη διατηρηθεῖσα ἐνδειξις διὰ τὸ ἀρχικὸν ὕψος τῆς ὀροφῆς εἶναι ἡ ξηρολιθιὰ τῆς θύρας, δίδουσα τὸ 1 μ. ὡς ἐλάχιστον ὄριον. Ἀπὸ τὸν πρὸς Δ. του εὐρισκόμενον 153 τὸν ἐχώριζε λεπτὸν τοίχωμα μὴ ὑπερβαῖνον εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου τὰ 0,12 μ. Τὰ πεσίματα τῆς ὀροφῆς καὶ τῆς θόλου, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ξανθὰ ἀμμοχώματα, εἶχον διατηρηθῇ καθαρὰ ἐπάνω ἀπὸ τὸ ταφικὸν στῶμα καὶ εἰς τὴν περίμετρον τοῦ θαλάμου, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΒΑ. γωνίας ὅμως ἦσαν σκοτεινόχρωμα καὶ τριμμένα. Εἰς τὸ

κέντρον τοῦ θαλάμου καὶ πρὸς τὴν εἴσοδον ἦσαν ἐπίσης ἐρυθρωπὰ μὲ σκοτεινότερας λεπτὰς φλέβας καὶ ἀραιὰ ἰζήματα νεροχωμάτων. Εἰς τὸ κατώτατον σημεῖον τῶν χωμάτων αὐτῶν, πρὸς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου καὶ εἰς ὕψος 0,60 - 0,72 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον, εὑρέθησαν τὰ τεμάχια τοῦ στομίου καὶ τοῦ ὤμου ἐνὸς ὀξυπυθμένου ἐλληνιστικοῦ ἀμφορέως (1165, διαγραμμισμένα εἰς τὸ σχέδιον), προφανῶς ἀσκέτου πρὸς τὸν τάφον αὐτὸν καθ' ἑαυτόν.

Καθὼς προκύπτει ἀπὸ ὅλα αὐτά, πρῶτον ἔπεσε τὸ ἐπισφαλές Δ. τοίχωμα, ἡκολούθησε δὲ τὸ ὑπέρθυρον καὶ τὸ πρὸς τὴν εἴσοδον τμήμα τῆς θόλου. Εἰς τὴν ὁπὴν τὴν σχη-



Σχέδ. 13.

ματισθεῖσαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐκύλισαν κάποτε ἢ ἀπερρίφθησαν τὰ θραύσματα τοῦ ἀμφορέως, ἡκολούθησαν δὲ κατὰ καιρούς, μέχρις ὅτου πέση καὶ ἡ ὑπόλοιπος θόλος, διάφοροι κλάδοι καὶ ρίζαι καθὼς καὶ τὰ ὕμβρια ὕδατα ποὺ ἄφηναν τὰ ἴχνη των εἰς τὸ γέμισμα.

Εἰς τὸ μέσον καὶ ἰδίως ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν εἴσοδον τὸ δάπεδον τοῦ θαλάμου ἦτο τελείως κενόν. Πλησίον τοῦ βορείου τοιχώματος καὶ περίπου κάτω ἀπὸ τὰ τεμάχια τοῦ ἀμφορέως 1165 εὑρέθησαν δύο τμήματα μηριαίων, παράλληλα μεταξύ των καὶ μεμονωμένα. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΝΔ. γωνίας ἦσαν σκορπισμένα διάφορα μακρὰ ὀστᾶ, ἀραιὰ καὶ μετακινημένα, μαζί μὲ τρίμματα λεκάνης καὶ κρανίων. Δεξιὰ τῆς εἰσόδου, ἀμέσως

έμπρος από την Α. παραστάδα, ήτο πεσμένος κύαθος σπασμένος (1166). Είς την ΝΑ. γωνίαν, μαζί με κρανίον και 2-3 μακρά όστᾶ, ύπῆρχε σταμνίσκος πεσμένος πλαγίως (1167) και τὰ δύο ήμίση ενός ψευδοστόμου (1168). Ήκολούθουν κατὰ μήκος τοῦ Α. τοιχώματος μερικά μακρά όστᾶ κατακερματισμένα και μία ύδρία όρθία (1169) είς την ΒΑ. γωνίαν. Είς τὸ μέσον περίπου τοῦ Β. τοιχώματος ήτο πεσμένος σκύφος (1170) έμπρος από δύο ληκύθια άκέραια (1171 και 1172). Ἀπό την θέσιν τῶν άγγείων αὐτῶν μέχρι τῆς ΒΔ. γωνίας ὁ χώρος ήτο κατελημμένος από άπωθημένα όστᾶ, μακρά κυρίως άλλά και πλευράς, δακτύλους, τεμάχια λεκάνης και διάφορα άλλα, είς ύψηλόν σωρόν. Μεταξύ αὐτῶν, είς τὸ μέσον περίπου τοῦ σωροῦ και πλησίον τοῦ τοιχώματος, ύπῆρχεν άργυροῦς δακτύλιος (M223) και μικρά χρυσῇ χάνδρα (M224), έμπρος από αὐτὰ δὲ μεμονωμένον κομβίον από ύαλόμαζαν. Δυτικώτερον, κοντὰ είς την ΒΔ. γωνίαν, ύπῆρχε μικρὸς μαχαιροπέλεκυς είς δύο τεμάχια (M219). Είς την γωνίαν άκριβῶς, είς την κορυφήν σωροῦ όστῶν, έκειτο κρανίον καταπλακωμένον και τεμάχιον από τὸ στέλεχος άτρακτοῦ έλεφαντίνης (Δ212) καθὼς και ψευδόστομος όρθιος και σπασμένος (1173) καλύπτων ένα άλλον μικρότερον, άκέραιον (1177). Ἐμπρος από τὸ κρανίον ήτο πεσμένον ειδώλιον σχήματος Ψ (1174) και τὸ στόμιον τοῦ ψευδοστόμου 1173. Μεταξύ των έκειτο άτρακτος από έλεφαντοστοῦν (Δ211). Παρὰ την βάσιν τοῦ ειδωλίου εύρίσκετο ἡ σφενδόνη χαλκίνου δακτυλίου (M220). Μεταξύ τῶν συσσωρευμένων όστῶν εύρέθησαν φύρδην - μίγδην δύο χρυσαῖ χάνδραι (M221 και M222), μικρὸς πράσινος χάλιζ, ίσως σταθμίον (Λ309), μία χάνδρα βαρελόσχημος από σάρδιον (Λ310), δύο κομβία από στεατίτην (Λ311 και Λ312) και δύο χάνδραι από ύαλόμαζαν (Δ214 και Δ215). Νοτιώτερον, παρὰ τὸ Δ. τοίχωμα ύπῆρχον κρανίον είς τεμάχια και μικρὸς ψευδόστομος σπασμένος (1175). Πλησίον των, μαζί με δύο μακρά όστᾶ σχηματίζοντα γωνίαν, εύρέθησαν στρεπτὸν χάλκινον (M225) και μικρὸς σταμνίσκος (1176). Τέλος, συνελέγησαν από τὰ χώματα και δύο άκόμη χάνδραι από ύαλόμαζαν (Δ216 και Δ217).

Καθὼς προκύπτει από την περιγραφὴν του, καμμία από τὰς τέσσαρας τοῦλάχιστον ταφὰς τοῦ τάφου και κανέν από τὰ κτερίσματά των δὲν εἶχε μείνει είς την άρχικήν του θέσιν. Ὅτι εύρέθη προήρχετο από ταφὰς παραμερισμένας πρὸς τὰ τοιχώματα και τὰς γωνίας. Προτοῦ έγκαταλειφθῇ, ένδεχομένως δὲ με την εύκαιρίαν τῆς καταρρέυσεως τοῦ Δ. του τοιχώματος, φαίνεται ὅτι έκαθαρίσθη και μετεκινήθησαν και αἱ τελευταῖαι ταφαί.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 14β και 15)

**1165.** Τμήμα από τὸν λαιμόν και τὸν ὦμον ὀξυπυθμένου άμφορέως τοῦ 1ου ἢ τοῦ 2ου αἰῶνος μ.Χ. Στόμιον σωληνοειδές, χεῖλος δακτυλιόσχημον, λαβαί κάθετοι. Πηλὸς έρυθρόξανθος - πορτοκαλόχρους πολὺ κακοψημένος, έλάχιστα ἔχνη από κιτρινωπὸν άραιὸν άλείφωμα. Ἄβαφος. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τοπικῆς κατασκευῆς. Σωζ. ὕψος 0,228, διάμ. στομίου 0,067 μ.

**1166.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, με χαμηλοτάτην δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς έρυθρόξανθος, άλείφωμα κιτρινωπόν, βαφή έρυθρωπή. Βαμμένος έσωτερικῶς ὀλόκληρος, έξωτερικῶς δὲ τὸ χεῖλος και ἡ ράχis τῆς λαβῆς. Διάμ. στομίου 0,085, ὕψ. 0,050 μ.

**1167.** Σταμνίσκος δίωτος, εύρύστομος, σφαιρικός. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς



πρασινωπός, βαφή τελείως ἐξίτηλος σωζομένη εἰς ὀλίγα πορτοκαλόχρσα ἔχνη. Βαμμένα: Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καὶ ὁλόκληρον τὸ ἄγγειον μὲ ἐξηρημένην λεπτὴν ταινίαν εἰς τὸν ὦμον καὶ ζώνην μεταξὺ τῶν λαβῶν. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,092 μ.

**1168.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον κατακόρυφον, βάσις χαμηλὴ δακτυλίσχημος. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς τραχύς, ἀλείφωμα ἐρυθρόξανθον πυκνόν, βαφή ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, ἢ ῥάχιν τῆς σωζομένης λαβῆς. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον ἄνθη διχαλωτά. Διάμ. 0,156, ὕψ. 0,171 μ.

**1169.** Μικρὰ ὕδρια συγκολλημένη εἰς τὴν μίαν πλευρικὴν λαβὴν καὶ συμπληρωμένη εἰς τὸ στόμιον, βραχυστρόγγυλος. Βάσις δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπράσινον, βαφή ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ῥάχιν τῆς καθέτου γραμμῆς κυματοειδῆς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον, εἰς τὰς πλευρικὰς λαβὰς αἱ ῥάχεις καὶ αἱ ρίζαι, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κυματοειδῆς γραμμὴ. Διάμ. 0,158, ὕψ. 0,193 μ.

**1170.** Σκύφος συγκολλημένος, μὲ χαμηλοτάτην δακτυλίσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή καστανή. Ὀλόβαφος. Διάμ. στομίου 0,112, ὕψ. 0,90 μ.

**1171.** Ληκύθιον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον, μὲ χαμηλὴν δακτυλίσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή μαυροκάστανη. Βαμμένα: τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν βάσιν τῆς δακτύλιος, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,80, ὕψ. 0,094 μ.

**1172.** Μικρότατον ληκύθιον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον μὲ δακτυλίσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή καστανοπορτοκαλόχρους. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ῥάχιν τῆς λαβῆς ἔχνη, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον μετόπη κυματοειδῶν ὀριζοντίων γραμμῶν μὲ πλαίσιον κροσσοπεταλίων μεταξὺ δύο στενῶν στηλῶν τεθλασμένης. Διάμ. 0,058, ὕψ. 0,067 μ.

**1173.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπλη-

ρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον σχεδὸν κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλοτάτη ἀπόφυσις, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλίσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος κακοψημένος, ἐπιφάνεια ἐντελῶς ἀπολεπισμένη, βαφή ἐρυθρωπὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ῥάχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ἔχνη ταινιῶν. Εἰς τὸν ὦμον ἔχνη στήλης ἀμειβόντων καὶ τροχοειδῆς κόσμημα περίστικτον. Διάμ. 0,123, ὕψ. 0,153 μ.

**1174.** Εἰδώλιον γυναικεῖον Ψ, συγκολλημένον. Εἰς τὴν κεφαλὴν πλατὺς πόλος μὲ κορυφὴν κοίλην. Πρόσωπον ὀξύ. Εἰς τὴν θέσιν τῶν ὀφθαλμῶν μικρόταται ὀπαί. Τὰ στήθη δηλωμένα μὲ μικρὰς ἀποφύσεις. Βάσις κοίλη. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα πυκνὸν κιτρινωπόν, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένα: Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ πόλου ἢ περίμετρος μὲ ἐγγεγραμμένον σταυρόν, εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς στίγματα, εἰς τὸ πρόσωπον ἢ ῥάχιν τῆς ρινὸς καὶ αἱ ὀφρύες. Εἰς τὸν λαιμὸν κροσσωτὸν περιδέραιον. Τὸ ἐνδυμα δηλοῦται εἰς τὰς χειρῖδας μὲ καθέτους γραμμάς, ἐμπρὸς μὲ κύκλους περιγράφοντας τὰ στήθη, εἰς δὲ τὴν ῥάχιν μὲ δύο εὐθείας χιαστὶ καὶ στίγματα. Εἰς τὴν ὀσφὺν καὶ τὸ κράσπεδον τοῦ ἐνδύματος ταινίαι. Διάμ. βάσεως 0,034, ὕψ. 0,133 μ.

**1175.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ῥόμβοι μὲ στικτὸν κέντρον, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ῥόμβοι διαγραμμισμένοι. Διάμ. 0,099, ὕψ. 0,117 μ.

**1176.** Σταμνίσκος δίσκος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις δακτυλίσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή καστανή. Βαμμένα: Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, αἱ ῥάχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,110, ὕψ. 0,109 μ.

**1177.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον σχεδὸν κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν χαμηλὴ ἀπόφυσις,



βάσις χαμηλή δακτυλίσχημος. Πηλός πρασι-  
νωπός, βαφή καστανή εξίτηλος διατηρουμένη  
εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος  
τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με-  
τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις  
τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὸν  
ῶμον καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὸν πυθμένα  
τῆς βάσεως μικρὰ σπεῖρα. Εἰς τὸν ῶμον ἀκτι-  
νωταὶ κυματοειδεῖς γραμμαί, πλαισιωμένοι εἰς  
τὸ ἡμικύκλιόν του ἀπὸ διπλοῦν κυματοειδὲς περι-  
θώριον. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,090 μ.

**Λ309.** Μικρὸς χάλιξ ἀπὸ πράσινον χαλαζίαν,  
πιθανῶς σταθμίον. Βάρος 9,3 γραμμάρια. Με-  
γίστη διάστασις 0,020 μ.

**Λ310.** Χάνδρα βαρελόσχημος ἀπὸ σάρδιον,  
διάτρητος εἰς τὸ μῆκος τῆς. Μῆκος 0,019 μ.

**Λ311.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ τεφρὸν στεατί-  
την με περιχέλωμα. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,012 μ.

**Λ312.** Ὅμοιον ἀπὸ στεατίτην τεφροπράσι-  
νον. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,012 μ.

**Δ211.** Ἀτρακτος ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν πλήρης,  
ἀρίστης διατηρήσεως, συγκολλημένη, ἀποτε-  
λουμένη ἀπὸ τὸ στέλεχος καὶ τὸν σφόνδυλον  
εὐρεθέντα εἰς τὴν θέσιν του. Τὸ στέλεχος φέρει  
εἰς τὸ ἐλεύθερον ἄκρον του ἐγγάρακτον διακό-  
σμησιν ἀπὸ μικροὺς κύκλους κατὰ ζώνας. Ὁ  
σφόνδυλος κατεσκευασμένος ἀπὸ δύο χωριστὰ  
καὶ κολλημένα τεμάχια διακοσμεῖται ἀπὸ σει-  
ράς ὁμοίων ἐγγαράκτων κύκλων. Μῆκος στελέ-  
χους 0,131, διάμ. στελέχους 0,0045 - 0,009,  
διάμ. σφονδύλου 0,024, πᾶχος 0,011 μ.

**Δ212.** Τμῆμα στελέχους ἀτράκτου ἀπὸ ἐλε-  
φαντοστοῦν. Διακόσμησις ἀπὸ ἐγγαράκτους κύ-  
κλους κατὰ ζώνας. Σωζ. μῆκος 0,073, διάμ.  
0,009 - 0,011 μ.

**Δ213.** Κομβίον ἐπίπεδον ἀπὸ τεφροκύανον

υαλόμαζαν, ἀκέραιον. Διάμ. 0,017, ὕψ. 0,008 μ.

**Δ214.** Χάνδρα σφαιρική διάτρητος, ἀπὸ λευ-  
κοιτρίνην υαλόμαζαν, συγκολλημένη καὶ ἐλλι-  
πής. Διάμ. 0,009 μ.

**Δ215.** Ὅμοια, ἀκέραια. Διάμ. 0,007 μ.

**Δ216.** Ὅμοια. Διάμ. 0,008 μ.

**Δ217.** Ὅμοια ἀμφικωνική. Διάμ. 0,009, πᾶ-  
χος 0,006 μ.

**Μ219.** Μαχαιροπέλεκυς χάλκινος εἰς δύο τε-  
μάχια μὴ συνανήκοντα. Εἰς τὴν λαβὴν τρεῖς  
ῥηλοι δικέφαλοι διαμπερεῖς. Μεταξὺ των ἔχνη  
τῆς καταστραφείσης ξυλίνης ἐπενδύσεως. Ἀ-  
διακόσμητος. Μῆκος συνολικὸν 0,179, πλάτος  
λαβῆς 0,021 μ.

**Μ220.** Ἐλλειψοειδὴς ἀνάκυρτος σφενδόνη  
χαλκίνου δακτυλίου, ἀδιακόσμητος. Εἰς τὸ κάτω  
μέρος σώζονται αἱ ἀρχαὶ τοῦ κρίκου. Διάμ.  
0,022 - 0,031 μ.

**Μ221.** Ἐνώτιον ἀμυγδαλόσχημον ἀπὸ δύο  
λεπτὰ χρυσᾶ φύλλα, ἐσωτερικῶς κοῖλον, διά-  
τρητον εἰς τὴν κορυφήν. Τὰ ἄκρα τῆς ὀπῆς  
δεμένα με μικροὺς χρυσοὺς κρίκους. Φέρει ἔκτυ-  
πον διακόσμησιν ἀπὸ λεπτὰς ἀντιθετικὰς σπεί-  
ρας σχηματιζούσας ἀνθεμωτὸν σύνολον. Μῆκος  
0,019, πλάτος 0,013, πᾶχος 0,06 μ.

**Μ222.** Χάνδρα τετράπλευρος ἀπὸ λεπτὸν φύλ-  
λον χρυσοῦ, ἔχουσα σχῆμα τεσσάρων παραλλή-  
λων σωλήνων με κοινὸν πωματοειδὲς δέσιμον  
εἰς τὰ ἄκρα. Διάτρητος ὀριζοντίως εἰς τὰ δύο  
ἄκρα. Μῆκος 0,016, πλάτος 0,014 μ.

**Μ223.** Δακτύλιος ἀπὸ κρᾶμα ἀργύρου καὶ  
χαλκοῦ ὠξειδωμένος. Διάμ. 0,021 μ.

**Μ224.** Μικρὰ σφαιρική χρυσῇ χάνδρα, διά-  
τρητος, ἐσωτερικῶς κοίλη. Διάμ. 0,004 μ.

**Μ225.** Στρεπτὸν διπλῆς περιελίξεως ἀπὸ λε-  
πτὸν χάλκινον ἔλασμα. Διάμ. 0,017 - 0,019 μ.

## ΤΑΦΟΣ Σ43

Μικρὸς θαλαμοειδὴς συλημένος, σκαμμένος εἰς τὸ Δ. ἄκρον τοῦ ὑψώματος καὶ  
μέσα εἰς τὴν σκληρὰν ἀμμολιθικὴν φλέβα, με προσανατολισμὸν Α.-Δ. Ἡ θόλος του  
διετηρήθη ἄθικτος ἐκτὸς ἀπὸ μίαν μικρὰν ὀπὴν ἀνοιχθεῖσαν ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους  
εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν, πὺ ὠδήγησε καὶ εἰς τὴν ἀνακάλυψίν του. Ὁ δρόμος του, μήκους  
3,30 καὶ πλάτους 0,51 μ. εἰς τὴν ἀρχὴν του, με δάπεδον σχεδὸν ὀριζόντιον καὶ εὐθύ-  
γραμμο καλοκομμένα τοιχώματα συγκλίνοντα ὀλίγον πρὸς τὰ ἐπάνω, ὀδηγεῖ εὐρύνόμε-  
νος πρὸς τὴν εἴσοδον παρουσιάζουσιν τὴν ἰδίαν μείωσιν πρὸς τὴν κορυφήν. Ἡ θύρα,

άνοιγματος 0,60 περίπου, ἦτο πλασιωμένη εἰς τὰ πλάγια ἀπὸ δύο λεπτάς παραστάδας, πλάτους 0,13 - 0,14 μ., σωθείσας μόνον κάτω - κάτω καθὼς καὶ εἰς τὸ ὕψος τοῦ υπερθύρου. Εἰς τὸ ἐνδιάμεσον εἶχον καταστραφῆ, εἴτε ἀπὸ τὰς ἐπανειλημμένας τειχίσεις τῆς θύρας εἴτε καὶ ἀπὸ τὴν σύλησιν. Ἀπὸ τὴν ξηρολιθιὰν εἶχε διατηρηθῇ εἰς τὴν θέσιν τῆς μόνον ἢ κατωτάτῃ σειρᾷ, ἀποτελουμένη ἀπὸ 3 - 4 μεγάλας σχιστολιθικὰς πλάκας τοποθετημένας κατὰ πλάτος. Ὁ μικρὸς τετράπλευρος θάλαμος, σκαμμένος μὲ προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν, ἔχει σχῆμα τραπεζίου ἀρκετὰ κανονικοῦ, μὲ τὴν εἴσοδον ἀνοιγμένην εἰς τὸ μέσον τῆς Δ. πλευρᾶς καὶ τὴν μακρὰν πλευρὰν, μήκους 1,53 μ., πρὸς Ν. Τὰ τοιχώματά του, ἂν καὶ κατεστραμμένα ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν εἰς πολλὰ σημεῖα καὶ ἰδίως εἰς τὸ ὕψος τῆς ἐπιφανείας τοῦ χαμηλοῦ γεμίσματος τοῦ θαλάμου, παρουσιάζονται γενικῶς ἀνέπαφα, εὐθύγραμμα καὶ μὲ ἐπιμελῆ λείανσιν. Τὸ δάπεδον εἶναι καὶ αὐτὸ ὁμαλόν, αἱ δὲ γωνίαι κανονικαί. Ἡ ὀροφή, καλοκομμένη καὶ, μὲ τὴν ἐξαίρεσιν μερικῶν τεμαχίων τοῦ πετρώματος, ἀρκετὰ καλὰ διατηρημένη εἰς ὕψος 1,10 μ. περίπου ἀπὸ τὸ δάπεδον, εἶναι ὀριζοντία καὶ χαμηλώνει μὲ κανονικὴν καμπύλην ἀκριβῶς ὀπίσω ἀπὸ τὸ ὑπέρθυρον, τονίζουσα τὴν γραμμὴν του καὶ περιορίζουσα τὸ ὕψος τῆς θύρας εἰς τὰ 0,93 μ. Ὁ τάφος εὐρέθῃ τελείως κενός, συλημένος ἀπὸ καιροῦ χωρὶς οὔτε κἂν ὄστρακα εἰς τὸ γέμισμα ἢ τὸν δρόμον.

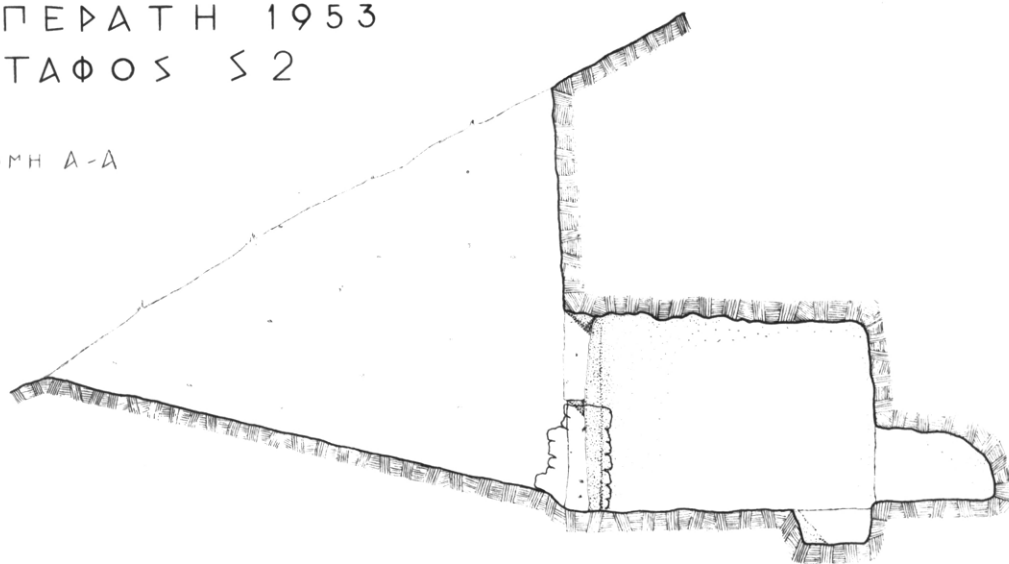
#### ΤΑΦΟΣ Σ2 (σχέδ. 14, πίν. 146β)

Μεγάλος θαλαμοειδὴς μὲ ἀνέπαφον τὴν θόλον, προσανατολισμένος Α.-Δ. καὶ σκαμμένος εἰς τὴν Δ. πλαγιὰν τοῦ ὑψώματος, μέσα εἰς τὴν σκληρὰν ἀμμολιθικὴν φλέβα, φθάνουσιν εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο μέχρι σχεδὸν τῆς ἐπιφανείας. Ἀπὸ τὰ ὠραιότερα δείγματα τοῦ νεκροταφείου. Ὁ δρόμος του ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος καὶ προχωρεῖ ὁμαλῶς κατωφερῆς πρὸς τὴν εἴσοδον. Εἶναι ἐπιμήκης, βαθὺς καὶ στενός, μὲ τοιχώματα καλοκομμένα καὶ συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἐπάνω. Εἰς τὴν εἴσοδον τὸ δάπεδόν του σχηματίζει χαμηλὴν βαθμίδα καλυφθεῖσαν ἀπὸ τὴν ξηρολιθιὰν. Ἡ θύρα, ὑψηλὴ καὶ στενὴ, εἶχεν ἀρχικῶς δύο λεπτάς παραστάδας, καταστραφείσας εἰς τὸ κάτω μέρος των σχεδὸν ἐντελῶς ἀπὸ τὰς ἐπανειλημμένας τειχίσεις καὶ ἀποτειχίσεις τῆς. Εὐρέθῃ φραγμένη ἀπὸ καλοκτισμένην ξηρολιθιὰν διατηρηθεῖσαν μόνον εἰς τὸ κάτω τμήμά της, μὴ παραβιασθὲν ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους. Οἱ κατώτεροι δόμοι τῆς ἐξεῖχον βαθμιδωτῶς κατὰ 0,12 μ. ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρους καὶ μεταγενεστέρους. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τραπεζίου μὲ τὴν στενὴν πλευρὰν πρὸς τὸ βάθος. Τὰ τοιχώματά του, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Α., δὲν εἶναι ἰδιαιτέρως εὐθύγραμμα οὔτε πολὺ ὁμαλά. Τὸ δάπεδόν του ἦτο ἀρκετὰ ἐπίπεδον, ἢ δὲ ὀροφή του, εἰς τὸ αὐτὸ ὕψος μὲ τὸ ὑπέρθυρον, ἦτο ὀριζοντία καὶ σχετικῶς ὁμαλὴ. Εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν καὶ εἰς τὸ ὕψος τοῦ δαπέδου ἦτο σκαμμένη μία χαμηλὴ, ὠοειδὴς κόγχη, ἐμπρὸς εἰς τὸ στόμιόν της δὲ μικρὸς στενομήκης τετράπλευρος λάκκος.

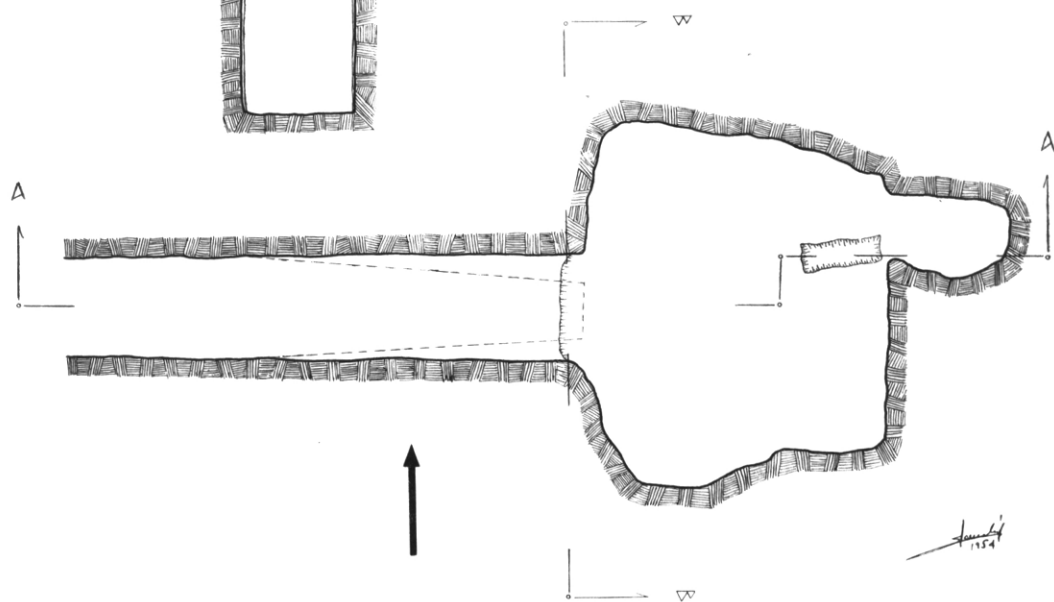
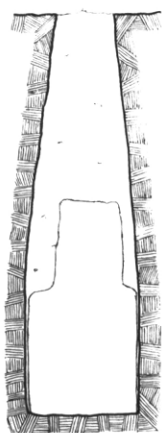
Ὁ τάφος εἶχε συληθῇ συστηματικῶς. Εἰς τὸ ἐσωτερικόν του ὑπῆρχεν ὀλίγον ἀμμῶδες χῶμα ἀναμοχλευμένον, περιέχον ὄστρακα καὶ μερικὰ μικροαντικείμενα καθὼς καὶ ἐλάχιστα μικρὰ τεμάχια καμμένων ὀστέων. Ἰση περίπου ποσότης, περιέχουσα καὶ αὐτὴ

ΠΕΡΑΤΗ 1953  
ΤΑΦΟΣ Σ 2

ΤΟΜΗ Α-Α



ΤΟΜΗ Β-Β



Σχέδ. 14.

θραύσματα κτερισμάτων, είχεν απορριφθῇ εἰς τὸν δρόμον. Ἀπὸ τὴν ποσότητα καὶ τὸ εἶδος τοῦ χόματος αὐτοῦ ἦτο φανερόν ὅτι ὁ τάφος, ἔχων διατηρήσει ἄλλωστε τὴν θόλον του, θὰ ἦτο σχεδὸν κενὸς ἐπιχώσεως ὅταν τὸν ἤνοιζαν, πρᾶγμα ποὺ τοὺς ἐπέτρεψε νὰ συγκεντρώσουν καὶ νὰ ἐπιλέξουν τὸ περιεχόμενον του μὲ ἀρκετὴν ἄνεσιν, ἐγκαταλείποντες τὰ σπασμένα καὶ ὅσα ἐλάχιστα τοὺς εἶχον διαφύγει. Ἀπὸ τὰ χόματα αὐτὰ συνεκεντρώθησαν τελικῶς τρεῖς χάνδραι (Λ24, Λ25 καὶ Λ26), χρυσοῦς δακτύλιος (M23), χάλκινος ἥλος (M24), τεμάχια ἀπὸ δύο χάλκινα κάτοπτρα (M25 καὶ M27), μαχαιρίδιον χάλκινον (M26), μερικὰ τρίμματα ἐλεφαντοστοῦ καὶ μικρὸν ἄμορφον ὑπόλοιπον σιδηροῦ ἀντικειμένου. Ἀποκατεστάθησαν ἐπίσης κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον δίωτος σταμνίσκος (96), μέρος ἐνὸς κρατῆρος (97), τμήμα ἐνὸς μικροτάτου ἀγγείου, ἴσως σταμνίσκου (98), ἀλαβαστροειδές (99), ληκύθιον (100), σκύφος (101), θήλαστρον (102), ἡ κοιλία μεγάλου ψευδοστόμου (103) καὶ τμήμα ἐνὸς μεγάλου κρατῆρος (104). Εὐρέθησαν ἐπίσης ὅστρακα ἐνὸς ἀκόμῃ κρατῆρος, δύο κυλίκων, δύο σκύφων, μιᾶς πρόχου, ἐνὸς σταμνίσκου καὶ ἐνὸς ἀκόμῃ εὐρυστόμου ἀγγείου.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 16α-γ)

**96.** Σταμνίσκος δίωτος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής. Στόμιον εὐρὺ καὶ πολὺ χαμηλόν, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ σωζομένη εἰς ἔχνη. Βαμμένον τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου μὲ δύο δακτύλους ἐξηρημένους καὶ ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον ἐξωτερικῶς μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ ταινίας εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,165, ὕψ. 0,152 μ.

**97.** Τμήμα τοῦ χεῖλους καὶ τῆς κοιλίας μικροῦ κρατῆρος. Χεῖλος στενὸν ὀριζόντιον. Πηλὸς κιτρινωπός, τραχύς, ἀλείφωμα πυκνὸν ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρωπὴ. Βαμμένα: Ὁ πυθμὴν εἰς τὸ βάθος του, δύο δακτύλιοι εἰς τὸ μέσον τῆς κοιλίας καὶ ἄλλος κάτω ἀπὸ τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς. Ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὴν ράχιν τῆς σωζομένης λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί. Εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν ζώνη σπειρῶν μὲ σταυρὸν εἰς τὸν ὀφθαλμόν, διακοπτομένη ἀπὸ διπλὴν κατακόρυφον στήλην τεθλασμένης. Ἀρχικὴ διάμ. χεῖλους 0,192, σωζ. ὕψ. 0,161 μ.

**98.** Τμήμα μικροτάτου ἀγγείου, συγκολλημένον, πιθανώτατα σταμνίσκου. Εἰς τὸν ὦμον θηλή. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, σχῆμα βραχυστρόγγυλον. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ διατηρουμένη εἰς πορτοκαλόχρσα ἔχνη. Βαμμένα: Εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι,

εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν σειρά καθέτων στηλῶν λοξῶς διαγραμμισμένων. Διάμ. βάσεως 0,026, σωζ. ὕψ. 0,038 μ.

**99.** Ἀλαβαστροειδὲς δίωτον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον, κυλινδρικόν. Στόμιον κωνοειδὲς χαμηλόν, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς πράσινος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὸν ὦμον ταινίαι καὶ ὀλόκληρος ἡ κοιλία τοῦ ἀγγείου μὲ λεπτὴν ταινίαν ἐξηρημένην. Εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν ζώνη δικτυωτῶς διαγραμμισμένη. Διάμ. 0,107, ὕψ. 0,085 μ.

**100.** Ληκύθιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, κωνικόν. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον δύο ἀντίνωτοι ἀγκυλόμισχοι σπεῖραι, μὲ ρόμβον μεταξύ των. Διάμ. 0,066, ὕψ. 0,075 μ.

**101.** Σκύφος ἐλλιπής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Ὀλόβαφος μὲ λεπτὴν ταινίαν ἐξηρημένην εἰς τὸ χεῖλος. Διάμ. 0,127, σωζ. ὕψ. 0,070 μ.

**102.** Τμήμα μεγάλου θηλάστρου συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Λαβὴ χαμηλή, σχῆμα ὡσειδές. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος κακοψημένος καὶ ἀπολεπιζόμενος. Βαφὴ ἐρυθρωπὴ, κατὰ τόπους

ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον ἐξωτερικῶς, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὴν κοιλίαν ἔχνη ταινιῶν, εἰς τὸν ὧμον κρόσσια. Διάμ. στομίου 0,074, σωζ. ὕψ. 0,191 μ.

**103.** Τμῆμα τῆς κοιλίας μεγάλου ὠσειδοῦς ψευδοστόμου, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανή. Διακόσμησις κατὰ ταινίας. Διάμ. 0,139, σωζ. ὕψ. 0,105 μ.

**104.** Μεγάλος κρατὴρ ἐλλιπής, συγκολλημένος ἀπὸ πολλὰ τεμάχια. Βάσις δισκοειδής. Χεῖλος ὀριζόντιον. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένον τὸ χεῖλος καὶ ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν. Εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν πλατεῖα ζώνη ἀπὸ μεγάλα περιστικτα, σχηματοποιημένα, τριγωνικὰ ἄνθη. Διάμ. βάσεως 0,115 μ.

**Λ24.** Χάνδρα βαρελόσχημος ἀπὸ ἀχάτην χρώματος λευκοῦ εἰς τὸ μέσον καὶ καστανοῦ εἰς τὰ ἄκρα, ὀριζοντίως διάτρητος. Μῆκος 0,008, διάμ. 0,006 μ.

**Λ25.** Χάνδρα βαλανόσχημος ἀπὸ κορναλίνην διάτρητος κατὰ τὸ μῆκος. Μῆκος 0,012, διάμ. 0,006 μ.

**Λ26.** Χάνδρα βαλανόσχημος ἀπὸ σάρδιον διάτρητος κατὰ τὸ μῆκος. Μῆκος 0,016, διάμ. 0,007 μ.

**M23.** Δακτύλιος χρυσοῦς ἀπλοῦς. Διάμ. 0,021 μ.

**M24.** Χάλκινος δικέφαλος ἥλος, προσερχόμενος πιθανώτατα ἀπὸ τὴν λαβὴν ὅπλου ἢ ἐργαλείου. Σωζ. μῆκος 0,038, διάμ. 0,003 μ.

**M25.** Κάτοπρον χάλκινον, συγκολλημένον καὶ ἐλλιπές. Σώζονται δύο ὅπαι διὰ τὴν στερέωσιν τῆς λαβῆς. Διάμ. 0,115 ἕως 0,120, πᾶχος 0,004 μ.

**M26.** Χάλκινον μαχαιρίδιον συγκολλημένον. Λεῖπει ἡ αἰχμὴ καὶ μέρος τῆς τριγωνικῆς λεπίδος καθὼς καὶ τὸ ἄκρον τῆς λαβῆς, διατηρούσης δύο ὁπὰς διὰ τοὺς ἥλους τοὺς συγκρατοῦντας τὴν ἐπένδυσίν της. Σωζ. μῆκος 0,095, πλάτος λαβῆς 0,014, μέγιστον πλάτος λεπίδος 0,021 μ.

**M27.** Μικρὸν τμῆμα χαλκίνου κατόπτρου σώζοντος πιθανώτατα ὁπὴν διὰ τὴν στερέωσιν τῆς λαβῆς. Μεγίστη σωζ. διάστασις 0,082 μ.

## ΤΑΦΟΣ 78 (σχέδ. 15, πίν. 17)

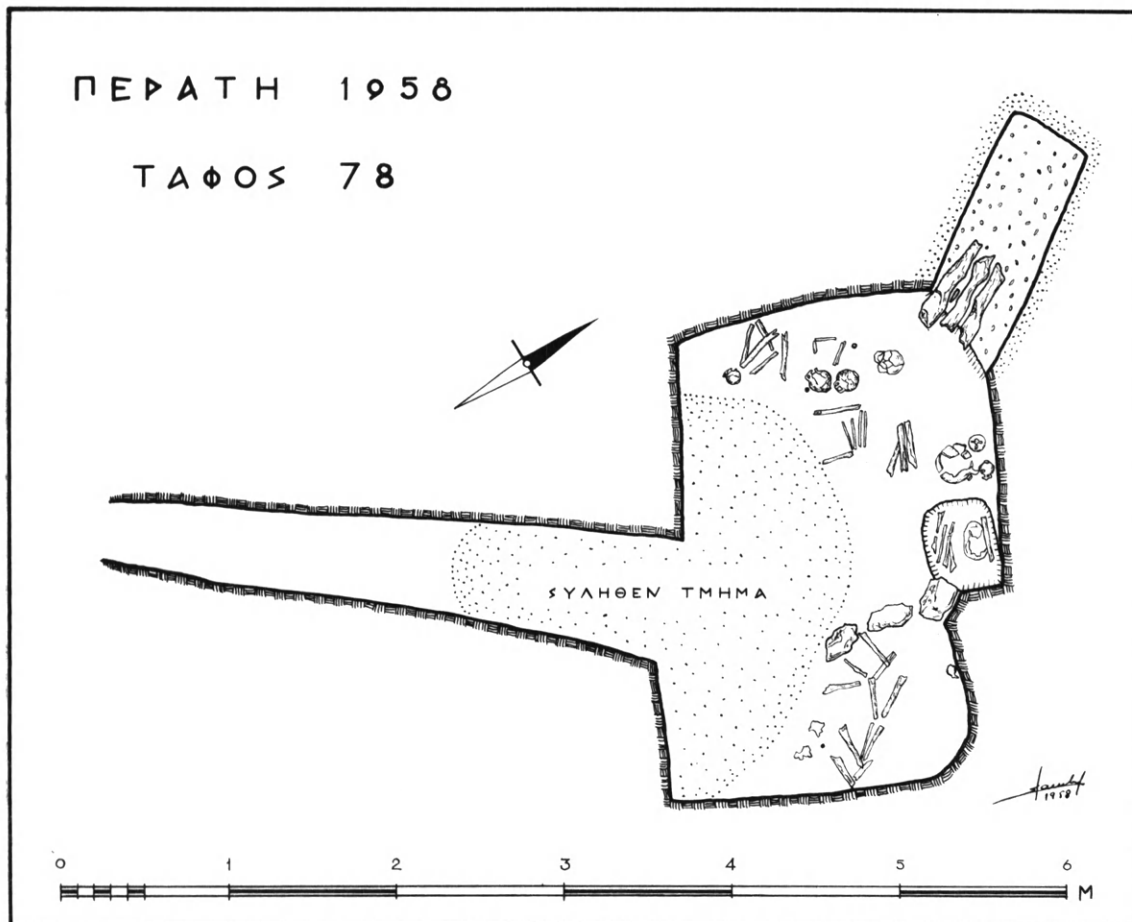
Θαλαμοειδὴς μέγας, βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν. Ἔχει δρόμον στενομήκη, ἀρχίζοντα ἀπὸ τὴν πρὸς Ν. ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος καὶ πλατυνόμενον καθὼς πλησιάζει πρὸς τὴν εἴσοδον. Εἰς τὸ σημεῖον τῆς εἰσόδου του, καθὼς καὶ εἰς τὴν περιοχὴν του γενικώτερον, οἱ ἀρχαιοκάπηλοι εἶχον σκάψει πυκνότατα δοκιμαστικὰ ὀρύγματα εἰς ἀρκετὸν βάθος. Τὰ περισσότερα, καίτοι κατέστρεψαν τὰ τοιχώματα τοῦ τάφου κατὰ τόπους, ἐσταμάτησαν ἀρκετὰ ὑψηλά, ἵσως διότι συνήνησαν τοὺς πεσμένους σκληροὺς ὅγκους τῆς θόλου. Εἰς τὴν ἰδίαν τὴν εἴσοδον ὅμως καὶ εἰς τὸ παρ' αὐτὴν τμῆμα τοῦ θαλάμου, εἰς ἀκτῖνα 0,70 - 0,80 μ. περίπου ἀπὸ τὸ κατώφλιον, ἡ σύλλησις ἔφθασε μέχρι τοῦ δαπέδου καὶ κατέστρεψε τὴν διαμόρφωσιν τῆς θύρας, τὴν ξηρολιθίαν της, καὶ μέρος τῶν κατὰ χώραν ταφῶν τοῦ θαλάμου.

Ὁ θάλαμος εἶναι μέγας, μὲ τὴν εἴσοδον εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς Ν. πλευρᾶς καὶ ἔχει σχῆμα τετράπλευρον, ἀσύμμετρον ὡς πρὸς τὴν εἴσοδον καὶ ἀκανόνιστον. Τὸ Δ. τοῦ τμῆμα ἔχει τοιχώματα εὐθύγραμμα καὶ γωνίας περίπου ὀρθάς, εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν δέ, εἰς ὕψος 1 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον, ὑπάρχει καὶ μία στενομήκης τετράπλευρος κόγχη, φραγμένη πρὸς τὸν θάλαμον μὲ μερικὸς λίθους. Ὀλίγον μετὰ τὸ μέσον του, ἀπέναντι εἰς τὴν εἴσοδον, τὸ Β. τοίχωμα σχηματίζει ὀδόντωσιν 0,30 μ. περίπου πρὸς τὰ μέσα, συνεχίζεται δὲ πρὸς Α., διαμορφῶν τὸ δεξιὸν τμῆμα τοῦ θαλάμου στενότερον καὶ βραχύτερον ἀπὸ τὸ Δ., μὲ δάπεδον κατὰ 0,01 - 0,02 μ. ρηχότερον. Ἡ ἀσυμ-



μετρία αὐτή, παρατηρουμένη καὶ εἰς ἄλλους τάφους, ὀφείλεται εἰς τὴν σκληρότητα τῆς ἀμμολιθικῆς φλεβὸς εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου. Ἀφοῦ δηλαδὴ κατεσκευάσθη, προφανῶς μὲ πολὺν κόπον, κατὰ πρῶτον τὸ δυτικὸν τμήμα, οἱ κατασκευασταὶ τοῦ τάφου ἀπεφάσισαν νὰ περιορίσουν τὰς ἀξιώσεις των καὶ ἔσκαψαν τὸ ἀνατολικὸν κατὰ τρόπον προχειρότερον, μὲ περιορισμένας τὰς διαστάσεις του καὶ ὀλιγωτέραν προσοχὴν εἰς τὰς λεπτομερείας.

Ὁ ἀνατολικὸς θάλαμος διεκρίνετο ἀπὸ τὸν δυτικὸν ὄχι μόνον λόγῳ τῆς κατασκευῆς



Σχέδ. 15.

του ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μίαν σειρὰν μεγάλων λίθων, ἀρχίζουσιν ἀπὸ τὴν ἀκμὴν τῆς ὁδο-  
τώσεως εἰς τὸ Β. τοῖχώμα καὶ προχωροῦσιν πρὸς Ν. μέχρι τῆς συληθείσης περιοχῆς τοῦ  
θαλάμου. Ἐὰν ὑπῆρχον ἀρχικῶς περισσότεροι λίθοι καὶ μέχρι ποῦ ἔφθανε τὸ χάρισμα  
δὲν εἶναι γνωστὸν. Πάντως, πρὸς Α. των, εἰς τὸ ΒΑ. τμήμα τοῦ θαλάμου, εὐρέθησαν  
μερικὰ μακρὰ ὅστ᾽ ἀ κατὰ σειρὰν, λοξῶς πρὸς ΝΑ. Τὰ τελευταῖα πρὸς τὸ τοῖχώμα,  
πεσμένα εἰς διπλὴν γωνίαν μὲ ἔχνη λεκάνης πρὸς Ν. των, δὲν ἀποκλείεται νὰ εἶναι  
τὰ σκέλη ταφῆς κατὰ χώραν, καταστραφείσης κατὰ τὰ λοιπὰ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπή-  
λους. Πλησίον τῶν ὀστέων τῆς λεκάνης εὐρέθη κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ174). Τὰ



υπόλοιπα ὅστ᾽ εἶναι ὅπωςδῆποτε παραμερισμένα, πλησίον των δέ, παρὰ τὸ Β. τοίχωμα, ὑπῆρχε προχοῖδιον πεσμένον πλαγίως (662).

Εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ τάφου εὐρέθησαν δύο ταφαὶ κατὰ χώραν. Ἡ μία ἦτο τοποθετημένη κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος μετὰ τὸ κρανίον, θρυμματισμένον, πρὸς Β. Ἀπὸ τὰ ὀλίγα σωζόμενα τεμάχια τῶν ὁστῶν τῶν χειρῶν προκύπτει ὅτι ἡ δεξιὰ ἦτο σταυρωμένη ἐπάνω εἰς τὴν κοιλίαν, ἡ δὲ ἀριστερὰ λοξῶς ἐπάνω εἰς τὸ στῆθος μετὰ τοὺς δακτύλους εἰς τὸν δεξιὸν ὦμον, ὅπου εὐρέθη ἀργυροῦς δακτύλιος (M125). Τὰ ὅστ᾽ τῶν σκελῶν, συνεσταλμένα εἰς τὰ γόνατα, ἦσαν πεσμένα πρὸς τὰ δεξιὰ, πρὸς τὸ τοίχωμα δηλαδή. Ἐμπρὸς εἰς τοὺς πόδας τοῦ σκελετοῦ ἔκειτο μικρὸς σταμνίσκος σπασμένος (656), παρὰ τὸ ἀριστερὸν βραχιόνιον δὲ δύο ψευδόστομοι, ὁ 657 μετὰ τὸ στόμιον πρὸς Δ. καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην δίπλα του (Λ173) καὶ ὁ 658 μετὰ τὸ στόμιον πρὸς Ν. Κατὰ μῆκος τοῦ ἀριστεροῦ πλευροῦ τῆς ταφῆς αὐτῆς ἦτο τοποθετημένη ἡ ἄλλη, ἀντίρροπος, μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν. Τὸ κρανίον καὶ τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ θώρακος εἶχον καταστραφῇ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους. Αἱ χεῖρες ἦσαν σταυρωμέναι εἰς τὴν κοιλίαν, τὰ δὲ σκέλη, πολὺ συνεσταλμένα, ἦσαν πεσμένα πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἐμπρὸς εἰς τοὺς πόδας τῆς ὑπῆρχε μεγάλος ψευδόστομος σπασμένος (659) καὶ ὀπίσω ἀπὸ αὐτόν, εἰς τὸ Β. τοίχωμα, δύο ἄλλοι μικρότεροι, ὁ 660 πεσμένος πλαγίως καὶ ὁ 661 ὄρθιος. Πλησίον τῶν ἀγγείων αὐτῶν, ἀνοιγμένος εἰς τὸν μυχὸν τρόπον τινὰ τῆς ὀδοντώσεως τοῦ τοιχώματος, ὑπῆρχε μικρὸς τετράπλευρος λάκκος περιέχων κρανίον καὶ μερικὰ ὅστ᾽.

Ἡ κόγχη τῆς ΒΔ. γωνίας εἶχεν ἀνακαλυφθῇ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους. Ἐὰν εὗρον τίποτε νὰ συλήσουν εἶναι ἄγνωστον. Πάντως εἶχεν εἰς τὸ δάπεδόν τῆς στρῶσιν μικρῶν θαλασσίων χαλίκων καὶ μικρὸν σπασμένον κογχύλιον.

Περιεῖχε λοιπὸν ὁ τάφος δύο ταφὰς κατὰ χώραν, κειμένας ὑπτίας μετὰ τὰ γόνατα ὑψηλά, μίαν ἀνακομισμένην εἰς τὸν λάκκον, μίαν τοῦλάχιστον, ἐν μέρει παραμερισμένην, εἰς τὸ ἀνατολικὸν τμήμα καὶ μίαν παιδικὴν εἰς τὴν κόγχην. Εἰς τὰ κτερίσματα των προσετέθησαν, συγκολληθέντα ἀπὸ τὰ ὅστρακα τῶν χωμάτων τῆς συλήσεως, ἄλλα τρία, οἱ σταμνίσκοι 663 καὶ 665 καὶ ὁ ψευδόστομος 664, διεπιστώθη δὲ ὅτι ὑπῆρχον θραύσματα ἄλλων δεκαεῖς διαφόρων ἀγγείων.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 18α.β)

**656.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Χεῖλος χωνοειδής, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρῶς, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ἔχνη ταινιῶν. Διάμ. 0,101, ὕψ. 0,105 μ.

**657.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον κατακόρυφον μετὰ χωνοειδὲς χεῖλος, εἰς τὸν δίσκον ἀνεπαίσθητος ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιό-

σχημος, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πηλὸς κακοψημένος ἐρυθρότεφρος, ἀλείφωμα ἐρυθρῶν, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, ἐπιφάνεια πολὺ ἀπολεπισμένη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμὲν τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου σπειροειδῇ περιστικτα κοσμήματα. Εἰς τὸ ἡμικύ-

κλιον συμμετρικός σπειροθύσανος. Διάμ. 0,142, ύψ. 0,158 μ.

**658.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ώσειδής. Στόμιον χαμηλόν κατακόρυφον με εὐρύ χεῖλος, λαβαὶ μικραὶ με ἀπόφυσιν εἰς τὸν δίσκον, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς κακοψημένος τεφρός, ἀλείφωμα ἐρυθρόξανθον, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος, ἐπιφάνεια ἀπολεπισμένη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν βάσιν δακτύλιος, ἄλλος εἰς τὴν βάσιν τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,146, ύψ. 0,155 μ.

**659.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον εὐρύ, λοξόν, λαβαὶ χαμηλαὶ με δίσκον σχεδὸν ἐπίπεδον, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἢ περίμετρος καὶ ἐσωτερικῶς λεπτοτάτη καὶ πυκνοτάτη σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Εἰς τὸ μέσον τῆς κοιλίας ζώνη ὁμάδων καθέτων εὐθειῶν καὶ κυματοειδῶν γραμμῶν. Εἰς τὸν ὦμον διχαλωτὰ ὁμόρροπα ἄνθη. Διάμ. 0,198, ύψ. 0,225 μ.

**660.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ώσειδής. Στόμιον κατακόρυφον με χωνοειδὲς χεῖλος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον ἀπολεπισμένον, βαφὴ ἐρυθρὰ με καστανὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, ἡ ράχis τῆς μιᾶς λαβῆς ἐξ ὀλοκλήρου, ἡ ἄλλη με δύο γραμμάς διασταυρωμένας χιαστί. Εἰς τὸν δίσκον ἀραιὰ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν ὦμον, κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου, τεθλασμένη. Διάμ. 0,116, ύψ. 0,126 μ.

**661.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, ώσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ χαμηλαί, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσis, βάσις χαμηλὴ κωνοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθροκάσταν. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέ-

λεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸν ὦμον ὁμάδες κυματοειδῶν γραμμῶν εἰς ἀκτινωτὴν διάταξιν πλαισιώνουσαι ὁμόκεντρα τόξα εἰς τὸ ἡμικύκλιον. Διάμ. 0,099, ύψ. 0,105 μ.

**662.** Προχοῦδιον ώσειδὲς με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς τραχὺς πρασινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, τὰ περιθώρια τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,068, ύψ. 0,080 μ.

**663.** Κρατηρίσκος συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος ώσειδής. Χεῖλος χωνοειδής, βάσις δακτυλιόσχημος, λαβαὶ μικραὶ. Πηλὸς κιτρινωπός. Ἴχνη βαφῆς δὲν διατηροῦνται. Διάμ. 0,083, ύψ. 0,087 μ.

**664.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλιπής (χωρὶς στόμιον), ώσειδής. Λαβαὶ χαμηλαί, εἰς τὸν δίσκον ἀνεπαίσθητος ἀπόφυσis, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανή, σωζομένη κατὰ τόπους εἰς πορτοκαλόχροα ἴχνη. Βαμμένα: Αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸ μέσον τῆς δὲ μεταξὺ αὐτῶν ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως σπεῖρα. Εἰς τὸν ὦμον ὀλίγα ἴχνη δικτυωτῆς διαγραμμίσσεως. Διάμ. 0,106, ύψ. 0,125 μ.

**665.** Σταμνίσκος συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος. Χεῖλος χωνοειδής, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Σχῆμα ώσειδής. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος ἐξωτερικῶς, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο κύκλοι ὁμόκεντροι, μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη ἀμειβόντων. Διάμ. 0,082, ύψ. 0,085 μ.

**A173.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ πρασινόφαιον στεατίτην. Διάμ. 0,021, ύψ. 0,014 μ.

**A174.** Ὅμοιον ἀπὸ μελανὸν στεατίτην. Διάμ. 0,014, ύψ. 0,007 μ.

**M125.** Μεγάλος καὶ πλατὺς ἀργυροῦς δακτύλιος, ὠξειδωμένος. Διάμ. 0,027 μ.

## ΤΑΦΟΣ Σ38 (σχέδ. 16)

Μικρός θαλαμοειδής βυθισμένος. Ὁ δρόμος του, βραχύς καὶ βαθύς, ὁδηγεῖ ἀπευθείας εἰς τὸν θάλαμον χωρὶς νὰ μεσολαβῇ διαμορφωμένη εἴσοδος. Ὁ θάλαμος, μικρὸς καὶ προχείρου κατασκευῆς, ἔχει σχετικῶς εὐθύγραμμα τοιχώματα συναντῶμενα ὑπὸ γωνίαν μόνον εἰς τὸ δεξιὸν (Α.) μέρος του. Τὸ ἀριστερόν (Δ.) του τμήμα εἶναι ἀσυμπλήρωτον, μὲ καμπύλον τοίχωμα καὶ ἀσαφές σχῆμα, μικρότερον ἀπὸ τὸ δεξιόν. Ὁροφή δὲν ἐσώθη, παρὰ εἰς ἓν σημεῖον εἰς τὸ βάθος, ὅπου τὸ τοίχωμα κλίνει πρὸς τὴν ὀριζοντίαν εἰς ὕψος 0,70 - 0,75 ἀπὸ τὸ δάπεδον. Μέσα εἰς τὰ χώματα τῆς συλήσεως εὐρέθησαν τεμάχια ἑνὸς κυάθου (671) καὶ ὅστρακα ἐπτὰ ἄλλων διαφόρων ἀγγείων.

**671** (πίν. 18γ). Κυάθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βαθύς καὶ στενός. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, λαβὴ καμπτομένη γωνιωδῶς. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους

ἀπολεπισμένη. Βαμμένος ὁλόκληρος ἐσωτερικῶς μὲ ἐξηρημένον ἀνώμαλον κύκλον εἰς τὸν πυθμένα, ἐξωτερικῶς δὲ ἡ ράχis τῆς λαβῆς εἰς τὸ ἄνω τῆς μέρος. Διάμ. χείλους 0,092, ὕψ. 0,080 μ.

## ΤΑΦΟΣ Σ39 (σχέδ. 16)

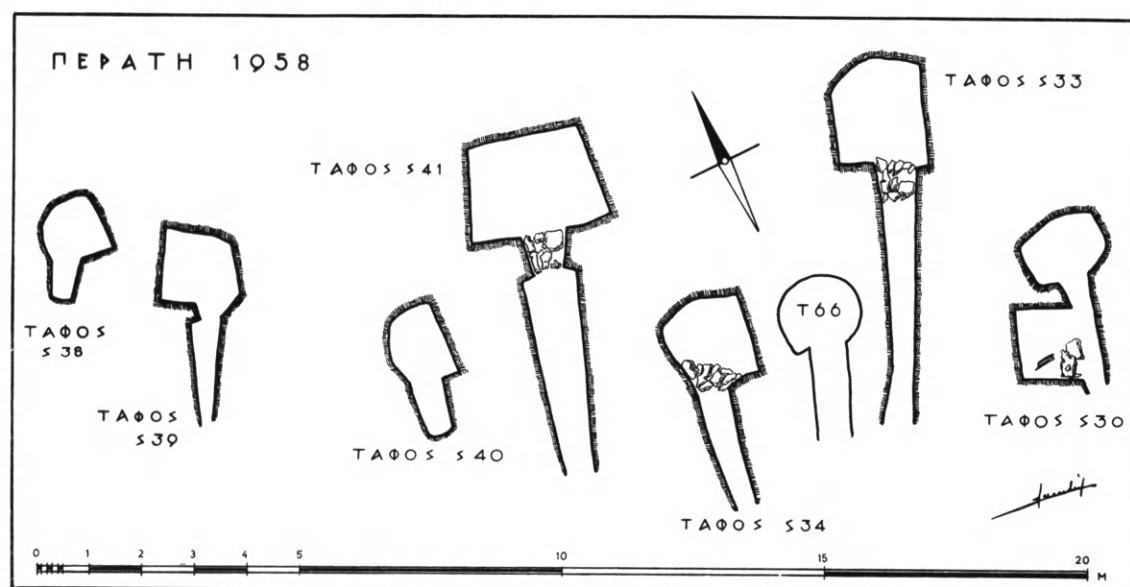
Θαλαμοειδής μετρίου μεγέθους, συλημένος, μὲ διατηρημένην τὴν θόλον του, προσανατολισμένος Β.-Ν. Ὁ ἐπιμήκης δρόμος του, ἀρχίζων ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος, πλατύνεται ὅσον πλησιάζει πρὸς τὴν εἴσοδον, κατεστραμμένη ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους. Μόνον ἡ ἀριστερὰ παραστάς διατηρεῖ τὸ σχῆμά της εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ κατωφλίου. Ὁ θάλαμος εἶναι σαφέστατον παράδειγμα τάφου σκαφέντος κατὰ τὸ ἥμισυ συμφώνως πρὸς τὸ καθιερωμένον σχέδιον τοῦ τετραπλεύρου θαλαμοειδοῦς καὶ παραμείναντος ἀσυμπληρώτου ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος: Ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου, πρὸς Δ. δηλαδή, τὸ πρὸς Νότον τοίχωμα, τὸ δυτικὸν καὶ μέρος τοῦ βορείου εἶναι εὐθύγραμμα καὶ μὲ γωνίας ὀρθάς, πελεκημένα μὲ προσοχήν, ὁ δὲ θάλαμος ἔχει τὸ σχῆμα ἡμίσεος τετραγώνου. Ὁ ὑπόλοιπος, ἀντὶ νὰ εἶναι τοῦ ἰδίου περίπου σχήματος καὶ μεγέθους καὶ συμμετρικὸς εἰς τὴν διάταξίν του, ἔχει πολὺ μικρὰν ἔκτασιν καὶ τοιχώματα λοξά, τόσον μόνον ὅσον χρειάζεται διὰ νὰ μὴ ἀποτελοῦν συνέχειαν πρὸς τὴν Α. πλευρὰν τοῦ δρόμου ἀλλὰ νὰ σχηματίζουν κάποιου εἴδους γωνίαν εἰς τὸ ὕψος τῆς εἰσόδου. Εἶναι φανερόν ὅτι, ἀφοῦ κατεσκευάσθη κανονικῶς ὁ πρὸς Δ. ἥμισυς, ὁ ὑπόλοιπος ἐσκάφη βιαστικὰ καὶ προχείρως μὲ περιορισμένας διαστάσεις. Τὰ τοιχώματα, μὲ ἐπιφάνειαν ἀρκετὰ λείαν εἰς τὰ σημεία ὅπου δὲν ἔχουν προσβληθῇ ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν καὶ τὴν σύλησιν, δὲν εἶναι κάθετα ἀλλὰ κλίνουν ὀλίγον πρὸς τὰ μέσα καὶ σχηματίζουν μὲ τὴν ὀροφήν, τὴν εὐρισκομένην 1 - 1,05 μ. ὑψηλότερα ἀπὸ τὸ δάπεδον, γωνίας στρογγυλευμένας. Εἰς τὰ χώματα τοῦ θαλάμου εὐρέθησαν τὰ τεμάχια μικροῦ σταμνίσκου (672) καὶ ὅστρακα ἄλλων 5 διαφόρων ἀγγείων.

**672** (πίν. 18δ). Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρύτατον καὶ χαμηλόν, βάσις δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, αἱ ρά-

χεις τῶν λαβῶν, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ἐνάλιοι κύκλοι, εἰς τὸν ὧμον κυματοειδὴς γραμμή. Διάμ. 0,086, ὕψ. 0,069 μ.

## ΤΑΦΟΣ Σ40 (σχέδ. 16)

Μικρός θαλαμοειδής βυθισμένος. Ἀποτελεῖται ἀπὸ βραχὺν δρόμον ὀδηγοῦντα εἰς μικρὸν θάλαμον σκαμμένον κανονικῶς μόνον ἀπὸ τὸ δεξιὸν (Α.) μέρος, ὅπου ὑπάρχει νότιον καὶ ἀνατολικὸν τοίχωμα, εὐθύγραμμα καὶ τὰ δύο, συναντῶμενα ὑπὸ ὀρθὴν γωνίαν. Ἀριστερὰ τὸ τοίχωμα, ἀκανονίστως καμπύλον, ἀποτελεῖ συνέχειαν τῆς ἀντι-



Σχέδ. 16.

στοίχου πλευρᾶς τοῦ δρόμου. Ὁ τάφος δηλαδὴ ἔμεινεν ἡμιτελὴς σκαφεὶς εἰς σχῆμα Γ μετὰ τὴν ὀριζοντίαν κεραίαν βραχυτάτην. Ἡ εἴσοδος καὶ ἡ ὀροφή εἶναι τελείως κατεστραμμένα. Τὸ κάθετον τμήμα σώζεται ἀνέπαφον μέχρις ὕψους 0,85 ἀπὸ τὸ δάπεδον, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲ ἡ ὀροφή δὲν θὰ ἦτο πολὺ ὑψηλότερα. Εἰς τὰ χώματα τῆς συλλήσεώς του εὗρέθησαν ὅστρακα δύο διαφόρων ἀγγείων ἀδήλου σχήματος.

## ΤΑΦΟΣ Σ41 (σχέδ. 16)

Μεγάλος καλοδιατηρημένος θαλαμοειδής με ἐπιμήκη καὶ στενὸν δρόμον ἀρχίζοντα ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος καὶ εὐρυνόμενον πρὸς τὴν εἴσοδον. Τὰ τοιχώματά του συγκλίνουν πρὸς τὰ ἑπάνω, τὸ δὲ δάπεδόν του, ἀρχικῶς σχεδὸν ὀριζόντιον, γίνεται ἐν συνεχείᾳ ἐντόνως κατωφερές. Ἡ εἴσοδος εἶναι διαμορφωμένη με πολλὴν προσοχήν. Ἡ πρόσοψίς της εἶναι κάθετος καὶ ὁμαλῶς κομμένη, αἱ δὲ παραστάδες, ἂν καὶ ἔχουν ὑποστῇ μερικὰς ζημίας ἀπὸ τὴν σύλησιν, διατηροῦνται δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς θύρας, ἐχούσης ἄνοιγμα  $1,10 \times 0,70$  μ. Ἀπὸ τὴν ξηρολιθιὰν τῆς θύρας ἐσώθη τὸ κάτω μέρος, σχεδὸν τὸ ἥμισυ, εἰς τὴν θέσιν του, κτισμένον ἀπὸ λίθους διαφόρων εἰδῶν καὶ βώλους τοῦ πετρώματος, προϊόντα ἴσως τῆς ἐκσκαφῆς τοῦ τάφου. Τὸ κατώφλιον ἦτο κατωφερέστερον ἀπὸ τὸν δρόμον χωρὶς ὅμως νὰ κλίνη ἀποτόμως ἢ νὰ σχηματίζη

βαθμίδα. Ὁ θάλαμος, συμμετρικός, ἔχει σχῆμα κανονικοῦ τραπεζίου μετὰ τὴν θύραν ἀνοιγμένην εἰς τὸ μέσον τῆς μακροτέρας (N.) πλευρᾶς. Τὰ τοιχώματά του εἶναι εὐθύγραμμα, κάθετα καὶ μετὰ καλῶς πελεκημένην λείαν ἐπιφάνειαν, αἱ δὲ γωνίαι του, ὀξεῖαι (ἢ NA. καὶ ND.) ἢ ἀμβλεῖαι (ἢ BA. καὶ BD.), πλησιάζουν τὰς ὀρθάς. Ἡ ὀροφή, ὀριζοντία, σχηματίζει μετὰ τὰ τοιχώματα ὀρθὰς γωνίας καὶ εὐρίσκεται εἰς τὴν ἰδίαν στάθμην μετὰ τὸ ὑπέρθυρον. Τὸ δάπεδον ἔχει κακοπάθει ἀπὸ τὴν σύλησιν ἀρκετὰ, ἰδίως πρὸς τὸ βάθος.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς περισσοτέρους ἀπὸ τοὺς ὑπολοίπους, ἡ σύλησις εἰς τὸν τάφον αὐτὸν εἶχεν ἐνεργηθῆ κατὰ τρόπον ἐρασιτεχνικῶς πρωτόγονον, ἀσφαλῶς δὲ ἔγινε κατόπιν τυχαίας ἀνακαλύψεως καὶ ὄχι ἀπὸ συστηματικῶν ἀρχαιοκαπήλους. Τὰ χρώματα τοῦ θαλάμου εἶχον ἀναμοχλευθῆ καὶ συγκεντρωθῆ πρὸς τὸ μέρος τῆς εἰσόδου. Εἰς τὴν κορυφὴν των ὑπῆρχον τὰ θραύσματα διαφόρων ἀγγείων συγκεντρωμένα καὶ μετὰ πρόσφατα σπασίματα ἀποδεικνύοντα ὅτι ὁ συλητής, καθὼς τὰ ἀνεκάλυπτε, τὰ ἐθρυμμάτιζε διὰ τὰ ἴδη τί περιεῖχον, ἀναμένων ἀσφαλῶς θησαυρούς, ἀπογοητευόμενος δὲ τὰ ἀπέριπτε. Δὲν ἀποκλείεται φυσικὰ νὰ συναπεκόμισε καὶ μερικά, τοῦτο ὅμως βεβαίως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐλεγχθῇ. Ὅπως δὲ ποτε, ἀπὸ τὰ τεμάχια τὰ συλλεγόμενα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ τάφου συνεκολλήθησαν καὶ ἀποκατεστάθησαν μικρὸς σκύφος (673), ἀλαβαστροειδὲς (674), σταμνίσκος (676), μία κύλιξ (677), μία πρόχους δίωτος (680) καὶ τρεῖς μεγάλοι ψευδόστομοι (675, 678 καὶ 679). Ἀφ' ἑτέρου, εἰς τὸ γέμισμα τοῦ ἀσυλήτου τμήματος τοῦ δρόμου εὐρέθησαν διάφορα ὄστρακα προερχόμενα ἀπὸ τρία τοῦλάχιστον ἀγγεῖα.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 19α)

**673.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάσταν. Ὀλόβαφος. Διάμ. στομίου 0,131, ὕψ. 0,109 μ.

**674.** Ἀλαβαστροειδὲς δίωτον συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Χεῖλος χωνοειδής, σῶμα κυλινδρικόν, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς κιτρινοπράσινος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος καὶ ὁ λαίμος. Εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Αἱ ράχεις τῶν λαβῶν. Μεταξὺ των ζώνη μετὰ δικτυωτὴν διαγράμμισιν. Διάμ. 0,122, ὕψ. 0,103 μ.

**675.** Ψευδόστομος ἀρκετὰ μεγάλος, σφαιρικός, συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος. Στόμιον καὶ λαβαὶ πολὺ χαμηλά. Στόμιον εὐρύχειλον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν χαμηλοτάτῃ ἀπόφυσιν. Βάσις δισκοειδής. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάσταν πολὺ ἐξίτηλος σωζομένη εἰς δυσδιάκριτα ἔχνη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα

τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον λεπτὴ πυκνὴ σπείρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸ μέσον τῆς πλατεῖα ζώνη σπειρῶν μετὰ τριγωνικοῦς μίσχους κάτω ἀπὸ σειρὰν κροσσοπεταλίων. Εἰς τὸν ὦμον γωνιώδη ἄνθη ὑπὸ μορφὴν ἐναλλήλων ἀγκώνων κλειομένων ἀπὸ στήλας βραχειῶν, πυκνῶν, ὀριζοντίων γραμμῶν. Διάμ. 0,222, ὕψ. 0,228 μ.

**676.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον χωνοειδής, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μελανή. Ὀλόβαφος μετὰ ἐξηρημέναις ταινίαις εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,091, ὕψ. 0,084 μ.

**677.** Κύλιξ σχήματος χωνοειδοῦς, μετὰ βάσιν κοίλην, συγκολλημένη, συμπληρωμένη. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθροπύρη. Βαμμένη ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, ἐξωτερικῶς λεπτὴ ταινία εἰς τὸ χεῖλος, αἱ ράχεις



τῶν λαβῶν, τὸ κάτω τμήμα τῆς χοάνης καὶ ὀλόκληρος ἡ βάσις. Διάμ. χείλους 0,162, ὕψ. 0,194 μ.

**678.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον σχεδὸν κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς πρασινοκίτρινος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμοκέντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους ἐναλλασσόμεναι μετὰ ζώνας τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ῥόμβοι μετὰ δικτυωτὴν διαγράμμισιν, εἰς τὸ ἡμικύκλιον διχαλωτὰ ἔνθη ἀντιμέτωπα πλαισιώνοντα κατακόρυφον στήλην ἀμειβόντων. Διάμ. 0,199, ὕψ. 0,20 μ.

**679.** Ψευδόστομος μεγάλος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐντελὴς ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχρῳ ἵχνῃ. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, πιθανῶς δακτύλιοι εἰς τὴν βάσιν τοῦ στομίου καὶ τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα(ς). Κατὰ τὰ ἄλλα, τὸ σῶμα τοῦ ἀγγείου ὀλόκληρον ἀποτελεῖ ἐνιαῖον διακοσμητικὸν πεδῖον χωρὶς διαχωριστικὰς ταινίας εἰς τὸν ὦμον ἢ τὴν κοιλίαν. Καταλαμβάνεται ἀπὸ δύο συμ-

μετρικοὺς ὀκτάποδας μετὰ τοὺς πλοκάμους τῶν ἠπλωμένων πρὸς τὰ πλάγια. Ἔχουν κεφαλὴν καρδιόσχημον μετὰ ὀξεῖαν προεξοχὴν πρὸς τὰ ἐπάνω, ὀφθαλμοὺς στρογγύλους ἐξηρημένους περιέχοντας ὁμοκέντρους κύκλους, πρὸς τὰ κάτω δὲ βραχὺ στέλεχος διαμορφούμενον εἰς φυλλόσχημον σάκκον μετὰ ὀξεῖαν ἀπόληξιν. Οἱ πλόκαμοι ἔχουν μορφήν ἀτρακτοειδῶν καμπύλων γραμμῶν καταληγουσῶν εἰς σπεῖρας, μετὰ στίγματα κατὰ μῆκος τῶν εἰς τὸ κάτω μέρος ἀντιπροσωπεύοντα τοὺς μυζητήρας. Αἱ γενέσεις τῶν πλοκάμων συνδέονται μετὰ πυκνὴν λεπτὴν διαγράμμισιν. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐνὸς ὀκτάποδος, εἰς θέσεις ἀντιστοίχους πρὸς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου, εἶναι σχεδιασμένοι δύο ῥόδακες ἐξάφυλλοι. Ἄλλοι ὅμοιοι ὑπάρχουν μετὰ τῶν τελευταίων πλοκάμων καὶ τοῦ σάκκου τοῦ ἄλλου ὀκτάποδος. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἡμικυκλίου εὐρίσκεται ἰχθὺς μετὰ τριγωνικὴν κεφαλὴν, κυκλικὸν ὀφθαλμόν, κυματοειδεῖς γραμμάς κατὰ μῆκος τοῦ σώματος καὶ εἶδος θυσάνου φυομένου ἀπὸ τὴν κεφαλὴν. Διάμ. 0,225, ὕψ. 0,240 μ.

**680.** Μεγάλῃ πρόχους δίωτος, συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδής. Βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ μετὰ ἐρυθρωπάς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὰς ῥάχεις τῶν λαβῶν κυματοειδεῖς γραμμαί, εἰς τὸν λαιμόν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,286, ὕψ. 0,335 μ.

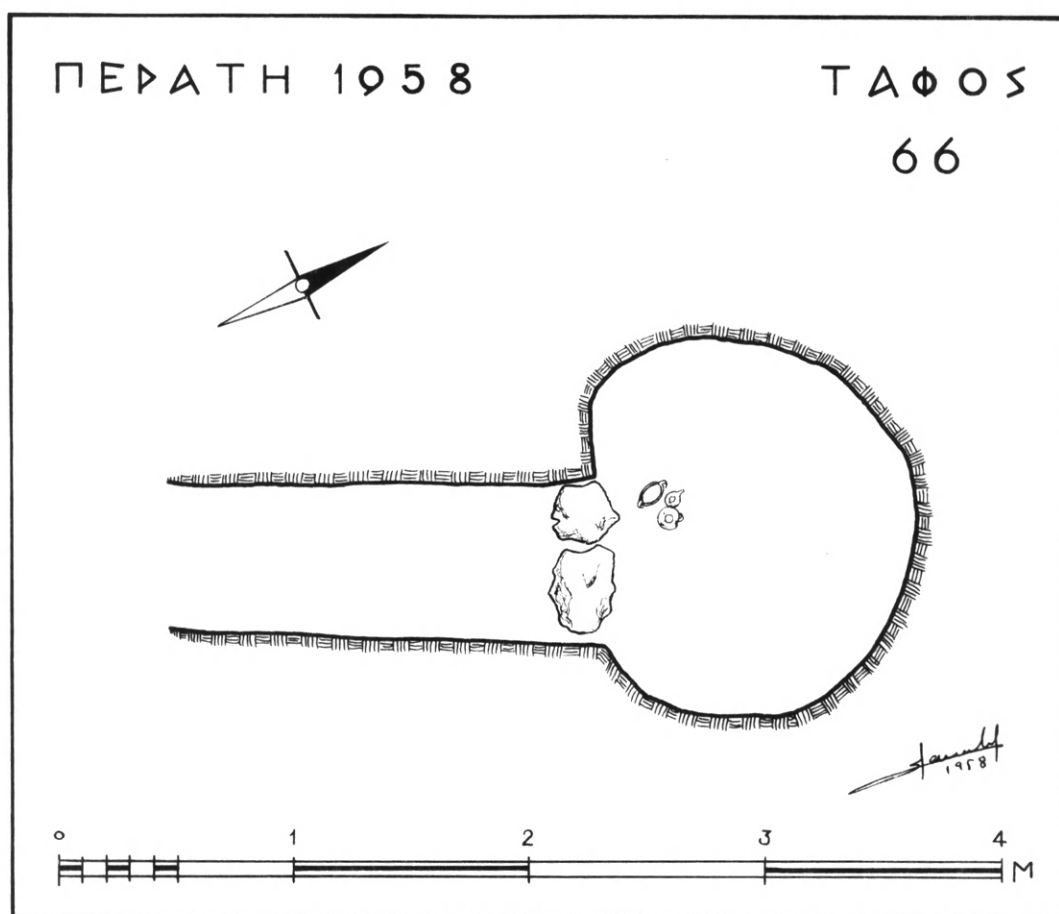
### ΤΑΦΟΣ Σ34 (σχέδ. 16)

Μικρὸς θαλαμοειδής, προσανατολισμένος Β.-Ν., μετὰ στενὸν δρόμον ἀρχίζοντα ἀπὸ τὴν πρὸς Ν. ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος. Ἡ εἴσοδος τοῦ, ἀπλοῦν ἀνοιγμὰ μετὰ τῶν τοιχωμάτων τοῦ δρόμου, χωρὶς ἄλλην διαμόρφωσιν, ἦτο φραγμένη μετὰ ἰσχυρὰν ξηρολιθιὰν σωθεῖσαν σχεδὸν ἀνέπαφον. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τελείως ἀσύμμετρον: Εἰς τὴν δεξιὰν (Α.) πλευρὰν ἔχει τοιχώματα εὐθύγραμμα πελεκημένα μετὰ ἀρκετὴν προσοχὴν καὶ γωνίας ὀρθάς, ἀριστερὰ ὅμως τὸ τοίχωμα ἀποτελεῖ συνέχειαν τῆς ἀντιστοίχου πλευρᾶς τοῦ δρόμου καὶ προχωρεῖ καμπύλον πρὸς τὸ βάθος. Προφανῶς μόνον τὸ ἀνατολικὸν τοῦ ἡμισυ ἐσκάφη κανονικῶς. Τὸ δυτικὸν δὲν ἐσκάφη σχεδὸν καθόλου ἀλλ' ἐγκατελείφθη προτοῦ καὶ διαμορφωθῇ. Ὁ λόγος προφανῶς εἶναι ὅτι ὁ θάλαμος ἔχει κοπῇ ἐξ ὀλοκλήρου ἐντὸς τῆς σχετικῶς σκληρᾶς ἀμμολιθικῆς φλεβὸς τῆς περιοχῆς. Ἡ σύλλησις, γενομένη ἀπὸ ἐπάνω, κατέστρεψεν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν ὀροφήν. Σῶζεται μόνον ἡ ἀρχὴ τῆς εἰς τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους, εἶναι ὅμως ἀβέβαιον ἂν

ἡ διατηρηθεῖσα ἐπιφάνεια εἶναι ἡ ἀρχική. Ὁ τάφος εἶχε συληθῇ τόσον συστηματικῶς ὥστε εἰς τὰ χρώματά του δὲν εὗρέθη τὸ παραμικρὸν ὄστρακον.

### ΤΑΦΟΣ 66 (σχέδ. 17)

Μικρὸς θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν. Ἔχει δρόμον μικροῦ μήκους, στενὸν καὶ ρηχόν. Ἡ εἴσοδος τοῦ τάφου δὲν εἶναι διαμορφωμένη ἀλλ' ἀπο-



Σχέδ. 17.

τελεῖ συνέχειαν τοῦ δρόμου. Ἡ θύρα ἦτο φραγμένη μετ' ξηρολιθιὰν ἀπὸ 2 - 3 σειρὰς λίθων, αἱ ὁποῖαι φαίνεται νὰ ἦσαν ἀρχικῶς περισσότεραι, ὅχι ὅμως πολὺ. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα κυκλικὸν ἀκανόνιστον μετ' τοιχώματα διατηρηθέντα εἰς χαμηλὸν ὕψος καὶ εἰς κακὴν κατάστασιν. Τὸ δάπεδον, ἀνώμαλον καὶ κακοσκαμμένον, παρουσιάζει ἐμπρὸς εἰς τὴν εἴσοδον μίαν ρηχὴν ἐκβάθυνσιν, ὅπου εὗρίσκετο ἡ ταφή. Ἡ ὑπαρξίς της μαρτυρεῖται μόνον ἀπὸ τὰ κτερίσματά της, διότι ὅστ' αὐτὰ δὲν διετηρήθησαν. Τὰ κτερίσματα αὐτὰ ἦσαν τρία μικρὰ ἀγγεῖα τοποθετημένα ἐμπρὸς εἰς τοὺς λίθους τῆς εἰσόδου: Μικρὸν κύπελλον (577), παραπλεύρως του, ἐπὶ πλακοειδοῦς λίθου, θήλαστρον σπασμένον (578) καὶ μικρὸς σκύφος (579), ὅλα ὄρθια. Ὁ τάφος δηλαδὴ περιεῖχε μίαν καὶ μόνην παιδικὴν ταφήν.

## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 19β)

**577.** Κύπελλον πηνιόσχημον, με επίπεδον πυθμένα και πρόσθετον χαμηλοτάτην τορμοειδή βάσιν, συγκολλημένον εις τὸ χεῖλος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφή ἐρυθροκάστανη. Ταινίαι εις τὸ χεῖλος, τὸ τοίχωμα καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,091, ὕψ. 0,066 μ.

**578.** Μικρὸν θήλαστρον συγκολλημένον, ὠσειδές. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Στόμιον μικρὸν καὶ στενόν, λαβὴ ἡμικυκλική, χαμηλή. Πηλὸς πρασινωπός, βαφή καστανοπορτοκαλόχρους.

Βαμμένα: Ὁ λαιμὸς ἐξωτερικῶς ὁλόκληρος, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὴν ρίζαν καὶ τὸ χεῖλος τῆς προχοῆς δακτύλιοι. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,10 μ.

**579.** Κυαθόσχημον δίωτον, σχήματος ἑλλειπτικοῦ, με δύο καθέτους ταινιοειδεῖς λαβάς, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Ἀντὶ βάσεως ἔχει επίπεδον πυθμένα ἀποκοπέντα ἀπὸ τὸν τροχὸν ὅπου κατεσκευάσθη. Πηλὸς λευκοπράσινος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον. Ἀβαφος. Διάμ. στομίου 0,085 - 0,101, ὕψ. 0,065 μ.

## ΤΑΦΟΣ Σ33 (σχέδ. 16)

Θαλαμοειδὴς μεγάλος, με διατηρημένην τὴν θόλον του, προσανατολισμένος Β.-Ν. Ἔχει δρόμον στενόν, ἰδιαιτέρως ἐπιμήκη καὶ βαθύν, ἀρχίζοντα ἀπὸ τὴν Ν. ὄφρυν τοῦ ὑψώματος καὶ προχωροῦντα πρὸς τὸν θάλαμον με τοιχώματα συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἐπάνω. Εἰς τὸ μέσον του περίπου, πρὶν ἀπὸ τὴν συλημένην περιοχὴν, εὐρέθησαν μερικοὶ λίθοι περισσεύσαντες προφανῶς ἀπὸ τὴν τείχισιν τῆς εἰσόδου καὶ ἀπορριφθέντες ἐκεῖ. Ἡ εἴσοδος δὲν εἶχε παραστάδας. Ἡ ξηρολιθία τῆς θύρας κατελάμβανεν ὁλόκληρον τὸ πλάτος μεταξὺ τῶν τοιχωμάτων τοῦ δρόμου, μὴ ὑπερβαῖνον τὰ 0,65 μ. Ὁ θάλαμος, τετράπλευρος, με τὴν ΒΔ. γωνίαν κομμένην λοξῶς, εἶναι μᾶλλον μικρός, ἰδίως ἐν σχέσει πρὸς τὸ μῆκος τοῦ δρόμου καὶ ἀσύμμετρος, διότι τὸ πλάτος του πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου, δηλαδὴ πρὸς Δ., εἶναι τοῦλάχιστον διπλάσιον ἀπὸ ὅσον πρὸς τὰ δεξιὰ. Τὰ τοιχώματα, προσεκτικῶς κομμένα καὶ με ἐπιφανείας σχετικῶς λείας, δὲν εἶναι ἐντελῶς κάθετα, ἀλλὰ κλίνουν ὀλίγον πρὸς τὰ μέσα. Ἡ ὀροφή ἔχει χάσει τὴν ἀρχικὴν τῆς ἐπιφάνειαν λόγω τῆς πτώσεως διαφόρων μικρῶν τεμαχίων, διατηρεῖ ὅμως εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου τὴν στροφὴν ἀπὸ τὴν κάθετον πρὸς τὴν ὀριζοντίαν, ἀπὸ ὅπου προκύπτει ὅτι τὸ ἀρχικόν του ὕψος ἦτο 1,10 μ. ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάπεδον. Τὸ ὑπέρθυρον, εὐρισκόμενον εἰς τὸ ἴδιον ἐπίπεδον, ἀπετέλει συνέχειαν τῆς ὀροφῆς. Τὸ δάπεδον εἶχε παραμορφωθῇ ἀρκετὰ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους, οἱ ὅποιοι εἶχον ἀφήσει μέσα εἰς τὰ χώματα τῆς συλήσεως ἀρκετὰ ὄστρακα. Ἀπὸ τὰ τεμάχια αὐτά, προερχόμενα ἀπὸ 13 διαφορετικὰ ἀγγεῖα, συνεκολλήθησαν καὶ ἀποκατεστάθησαν μεγάλος ψευδόστομος (669) καὶ μία πρόχους (670).

## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 19γ)

**669.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον με χεῖλος ἐγγίζον τὸν δίσκον τῶν λαβῶν. Εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις χαμηλοτάτη κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφή καστανή

πολὺ ἐξίτηλος, ἐπιφάνεια πολὺ ἀπολεπισμένη καὶ εἰς κακὴν κατάστασιν. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύ-

κλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Μεταξὺ αὐτῶν, κάτω ἀπὸ τὸν ὦμον, ζώνη ἐξηρημένων ὁμοκέντρων τόξων. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ἔχνη σχηματοποιημένων ἀνθέων, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια πλαισιώνοντα κατακόρυφον στήλην ἀντιθετικῶν ἡμικυκλίων. Διάμ. 0,185, ὕψ. 0,201 μ.

670. Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδής. Στόμιον εὐρύχειλον, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς πρασινοκίτρινος, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,199, ὕψ. 0,248 μ.

### ΤΑΦΟΣ Σ30 (σχέδ. 16)

Μικρὸς θαλαμοειδής, μὲ προσανατολισμὸν Β.-Ν. Ὁ δρόμος του, στενὸς καὶ σχετικῶς ἐπιμήκης, ἔχει τοιχώματα κάθετα καὶ προσεκτικῶς κομμένα. Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀρχὴν του, εἰς τὸ ἀριστερόν (Δ.) πλευρόν του, ὑπῆρχε τετράγωνος κανονικώτατα σκαμμένη κόγχη, μὲ τοιχώματα αὐστηρῶς εὐθύγραμμα καὶ γωνίας ὀρθάς, ἴση περίπου εἰς ἑκτασιν μὲ τὸν θάλαμον, συλημένη καὶ αὐτή. Τὰ μόνα ἀπομείναντα εἰς τὴν θέσιν των ἦσαν 2 - 3 λίθοι ἀπὸ τὴν ξηρολιθιὰν ποὺ τὴν ἐκλείει πρὸς τὸν δρόμον καὶ τρία μικρὰ ὅστ᾽ ἀπεσμένα λοξῶς πρὸς ΝΔ., ἀσφαλῶς τὰ ὅστ᾽ αὐτῶν σκελῶν μιᾶς ταφῆς. Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ σκελετοῦ καὶ ἐνδεχόμενα κτερίσματα λείπουν, ἀπὸ τὰ ὀλίγα αὐτὰ ὅστ᾽ ὅμως καθὼς καὶ ἀπὸ τὰς διαστάσεις τῆς φαίνεται ὅτι ἡ κόγχη δὲν εἶχε προστεθῇ ἐκ τῶν ὑστέρων εἰς τὸν τάφον, ὅπως αἱ ἄλλαι, διὰ νὰ φιλοξενήσῃ παιδικὴν ταφήν, ἀλλ' ἦτο δεύτερος θάλαμος προωρισμένος διὰ ταφήν ἐνηλίκου. Ἡ ὀροφή τῆς δὲν ἐσώθη, πιθανῶς ὅμως εὐρίσκετο εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον μὲ τὴν ὀροφήν τοῦ θαλάμου.

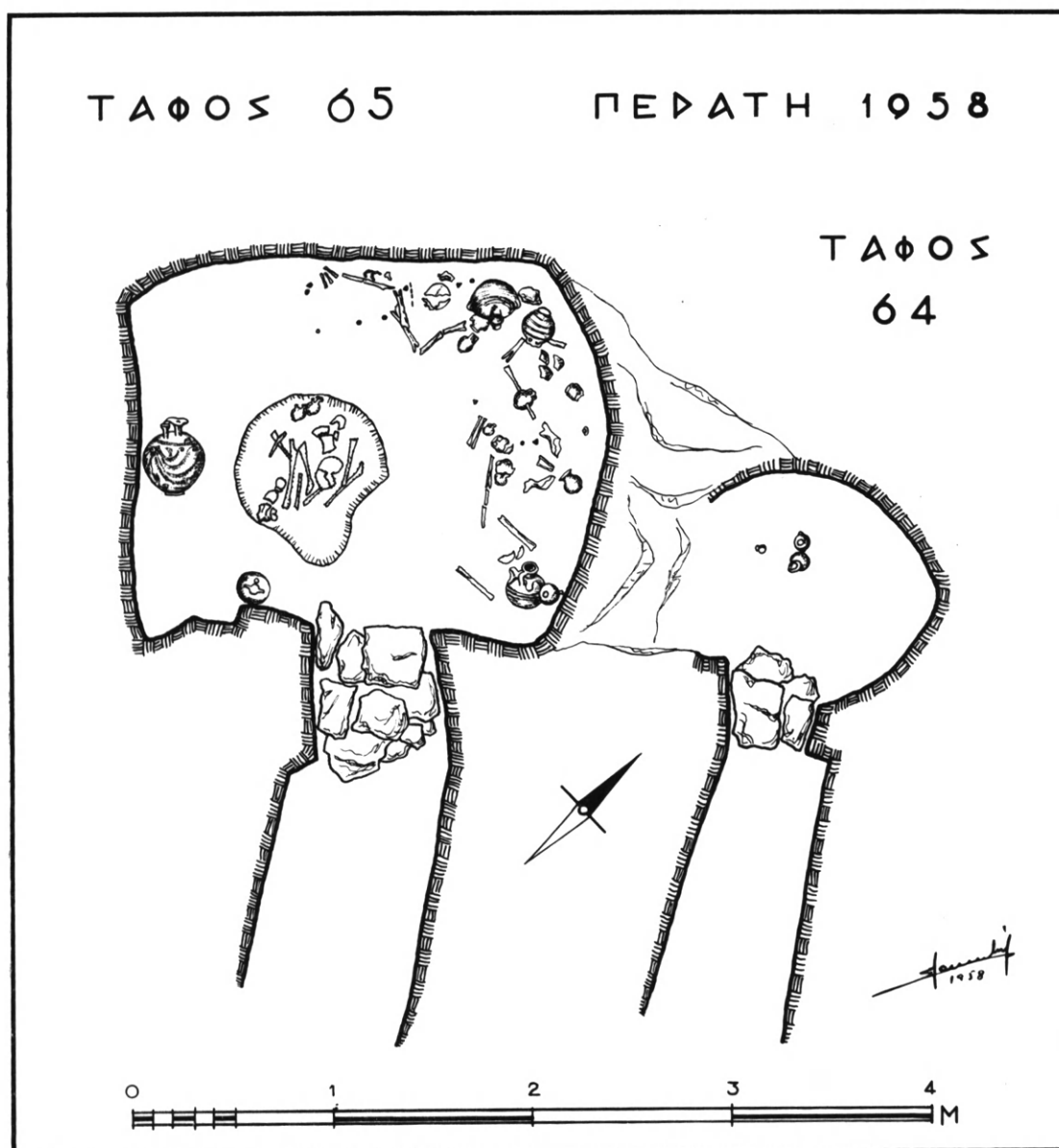
Ἡ εἴσοδος πρὸς τὸν θάλαμον δὲν ἔχει παραστάδας, ἀλλὰ τὸ ἄνοιγμα τῆς θύρας καταλαμβάνει ὁλόκληρον τὸ πλάτος τοῦ δρόμου. Ὁ θάλαμος, εὐρεθεὶς τελείως κενός, ἔχει σχῆμα τετράπλευρον ὅχι πολὺ κανονικόν, μὲ καμπύλας πλευράς καὶ γωνίας ἀπεστρογγυλευμένας. Τὰ τοιχώματα εἶναι κάθετα, κομμένα μὲ προσοχήν, μὲ ἐπιφάνειαν λείαν ὅσον ἐπιτρέπει τὸ πέτρωμα, ἡ δὲ ὀροφή ἦτο καὶ αὐτὴ ἐξ ἴσου καλῶς πελεκημένη καὶ διατηρημένη, ἐκτὸς ἀπὸ ὀλίγα ἀποκολληθέντα τεμάχια. Τὸ δάπεδον εἶχε καταστραφῇ τελείως ἀπὸ τὴν βάνανυσον σύλησιν.

### ΤΑΦΟΙ 64 καὶ 65 (σχέδ. 18, πίν. 20)

Οἱ δύο αὐτοὶ θαλαμοειδεῖς βυθισμένοι τάφοι εἶχον σκαφῇ παραπλεύρως καὶ ἀνεξάρτητοι, εἰς ἀπόστασιν μικροτέραν ἀπὸ 0,50 μ. ὁ εἰς ἀπὸ τὸν ἄλλον. Τὸ μεταξὺ των τοίχωμα ἔχει καταστραφῇ τελείως εἰς τρόπον ὥστε σήμερον νὰ διακρίνονται μόνον ἀπὸ τὰ διαφορετικὰ ἐπίπεδα τῶν δαπέδων των (τοῦ 64 εὐρίσκεται κατὰ 0,34 μ. ὑψηλότερον ἀπὸ τὸν 65). Ἔχουν καὶ οἱ δύο προσανατολισμὸν ΒΔ.- ΝΑ. καὶ οἱ δρόμοι των ἐκβάλλουν εἰς τὴν νεροσυρμὴν κοντὰ εἰς τὴν στρόφην τῆς ὀφρύος τοῦ ὑψώματος.

Ὁ τάφος 65 εἶναι ὁ μεγαλύτερος καὶ σχετικῶς καλύτερον διατηρημένος. Ἔχει δρόμον βραχὺν καὶ σχετικῶς στενόν, ὀλίγον λοξόν, ὁδηγοῦντα εἰς εἴσοδον μὲ στενὴν παραστάδα εἰς τὸ ἀριστερόν πλευρόν τῆς. Ἀπὸ τὴν τείχισιν τῆς θύρας ἐσώθησαν

μόνον 4 - 5 στρώσεις από μικρούς λίθους, υπολειπόμενοι ἀσφαλῶς πολὺ ἀπὸ τὸ ἀρχικόν τῆς ὕψος. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον, ἀρκετὰ κανονικόν, μὲ τοιχώματα καμπύλα διατηρημένα εἰς χαμηλὸν ὕψος καὶ τὴν θύραν ἀνοιγμένην εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς ΝΑ. πλευρᾶς. Εὐρέθῃ καταχωμένος ἀπὸ τὰ τεμάχια τῆς θόλου, μεγάλους



Σχέδ. 18.

βώλους πεσμένους τόσον πυκνῶς ὥστε τὸ μεταξύ των διάστημα νὰ μὴ ὑπερβαίνει τὸ πλάτος ραγάδος. Κάτω ἀπὸ τοὺς βώλους αὐτοὺς τὸ ταφικὸν στῶμα ἐκαλύπτετο ἐν μέρει ἀπὸ μίαν στῶσιν λεπτοτέρου χώματος ὀφειλομένην προφανῶς εἰς μικροπεσίματα τῆς ὀροφῆς προτοῦ καταρρεύσῃ ἡ θόλος καὶ προστατεύσασαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τὰ ἀγγεῖα, σωθέντα γενικῶς εἰς καλὴν κατάστασιν.



Εἰς τὴν Α. γωνίαν, δεξιὰ τῆς εἰσόδου, ὑπῆρχε κρανίον εἰς τεμάχια πλαισιωμένον ἀπὸ δύο βραχιόνια ὅστ᾽, ἔχοντα κατεύθυνσιν διαγώνιον πρὸς τὸν θάλαμον καὶ ὁμοιάζοντα νὰ ἔχουν διατηρήσει τὴν ἀρχικὴν τῶν θέσιν. Μεταξὺ τοῦ κρανίου καὶ τῆς γωνίας ὑπῆρχε μία πρόχους μὲ πλευρικὴν προχοὴν (553) ὀρθία καὶ ἀκεραία ὡς καὶ μικρὸς ψευδόστομος πεσμένος ἀνάποδα (554). Κατὰ μῆκος τοῦ δεξιοῦ (ΒΑ.) τοιχώματος ἦσαν ἀπωθημένα τεμάχια ὀστέων, ἰδίως βραχιόνων καὶ λεκάνης μὲ διάφορα κτερίσματα μεταξὺ τῶν. Κοντὰ εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ τοιχώματος εὐρέθη μικρὸς σταμνίσκος (555) καὶ ἐμπρὸς ἀπὸ αὐτόν, πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου, ὅστ᾽ καὶ τέσσαρα μικρὰ ἀγγεῖα κατὰ σειρὰν: Προχοῖδιον (556) καὶ σταμνίσκος (557) πεσμένα ἀνάποδα καὶ σχεδὸν ἀκέραια, παραπλεύρως τῶν δὲ μικρὸς ψευδόστομος εἰς τεμάχια (558) καὶ μικρὸν ληκύθιον ὀρθιον (559). Μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ἦτο τμήμα ἀργυροῦ δακτυλίου (M97), παρὰ τὸν ψευδόστομον δὲ μία ἐλαιόσχημος χάνδρα (Λ152) καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην. Εἰς τὸ ἴδιον ὕψος μὲ ὅλα αὐτά, πλησίον τοῦ τοιχώματος, ἔκειτο μυκητοειδὲς λαβὴ ἀπὸ στεατίτην (Λ151). Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν καὶ πρὸς τὸ βάθος τοῦ τάφου, μεταξὺ τριμμάτων ὀστέων, εὐρέθη μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς πεσμένον πλάγιως (561), μικρὸς ψευδόστομος (560) καλυπτόμενος ἐν μέρει ἀπὸ μακρὸν ὀστοῦν καὶ τρία θραύσματα ἐνὸς μικροῦ σταμνίσκου (562). Εἰς τὴν γωνίαν ἀκριβῶς, χωρισμένα ἀπὸ μικρὸν λίθον, ἦσαν πεσμένα ὁ ψευδόστομος 563 καὶ ἡ ὑδρία 564, καλύπτοντα ὀλίγα ὅστ᾽, τὸ μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς 571 καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ147). Παρὰ τὴν βάσιν τῆς ὑδρίας ἔκειτο μικρὸς σταμνίσκος (565) καὶ ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ στόμιον τοῦ ἐπίσης μικρὸς ψευδόστομος (566). Πρὸς Δ. τοῦ συμπλέγματος αὐτοῦ καὶ κατὰ μῆκος τοῦ ΒΔ. τοιχώματος ἦσαν συσσωρευμένα διάφορα ὅστ᾽ καὶ κρανία. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχον δύο κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ148 καὶ Λ149) καὶ τεμάχιον τοῦ σταμνίσκου 562. Πέραν ἀπὸ τὸ κρανίον καὶ μέσα εἰς τὸν σωρὸν τῶν ὀστέων, περιλαμβανόμενα μνηριαῖα καὶ βραχιόνια, δύο κάτω γνάθους, τμήματα κρανιακῆς κάψας καὶ ἄλλα διάφορα, εὐρέθησαν πέντε κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ143, Λ144, Λ145, Λ146 καὶ Λ150), μία χάνδρα ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ107), τεμάχιον μολύβδου (M101), δύο χάλκιναι βελόναι (M98 καὶ M99) καὶ τρία τεμάχια χαλκίνου σύρματος (M100).

Εἰς τὸ κέντρον περίπου τοῦ τάφου ἔκειντο δύο μικροὶ ψευδόστομοι (567 καὶ 568), εἰς τὸ μέσον τοῦ ΝΔ. τοιχώματος, μεμονωμένος, ὑπῆρχεν ἄλλος, μεγάλος, μὲ διακόσμησιν ὀκταπόδων (569), τρίτος δέ, μικρότερος (570), εὐρέθη ὀρθιος ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου καὶ παρὰ τὴν θύραν.

Εἰς τὸ κέντρον σχεδὸν τοῦ θαλάμου, ὀλίγον πρὸς τὰ ἀριστερά, ὑπῆρχε μικρὸς λάκκος βάθους 0,30 μ. καὶ σχήματος ἡμικυκλικοῦ μὲ μικρὰν στενὴν προέκτασιν πρὸς ΝΑ. Περιεῖχε δύο κρανία καὶ ὅστ᾽ ὅλων τῶν εἰδῶν καὶ μεγεθῶν καθὼς καὶ πέντε ἀγγεῖα, τὰ περισσότερα σπασμένα: Τὸν σκύφον 572, τὸν κύαθον 573, τοὺς μικροὺς σταμνίσκους 574 καὶ 576 καὶ τὸν κυαθίσκον 575. Μεταξὺ ὅλων αὐτῶν, φύρδην-μίγδην, εὐρέθη πλῆθος μικροαντικειμένων, ἴσως τὰ κτερίσματα τῶν δύο ταφῶν αἱ ὁποῖαι ἀνεκομίσθησαν εἰς τὸν λάκκον: Πέντε κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ153, Λ154, Λ155, Λ156 καὶ Λ157), μία χάνδρα ἀπὸ χαλαζίαν (Λ158), τρεῖς ἀπὸ σάρδιον (Λ159, Λ160 καὶ Λ161), μικρὸν ἄμορφον τεμάχιον ὀλιγίστου (Λ162), τὰ τεμάχια μικρᾶς ἐλεφαν-

τίνης ἀτράκτου (Δ108), μικρά ὀκτώσχημος ἀσπίς (Δ11), σφονδύλιον (Δ112), γωνιῶδες ἀντικείμενον (Δ113) καὶ μερικὰ τμήματα κτενίου (Δ110), ὅλα αὐτὰ ἐλεφάντινα, καθὼς καὶ τρίμματα ἐλεφαντοστοῦ εἰς κακὴν κατάστασιν (Δ109). Εὐρέθησαν ἐπίσης κύλινδρος (Δ114) καὶ τέσσαρες διαφορετικαὶ χάνδραι ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ115, Δ116, Δ117 καὶ Δ118), μία ἀμυγδαλόσχημος (M102) καὶ τρεῖς σφαιρικαὶ χρυσαῖ (M103 καὶ M104), δακτύλιος χρυσοῦς (M105) καὶ δύο ἀργυροῖ (M106 καὶ M107), δύο χάλκιναι πόρπαι (M108 καὶ M109) καὶ χάλκινον κοχλιωτὸν σύρμα μὲ ὑπόλοιπον νήματος εἰς τὸ ἐσωτερικόν του (M110). "Όλα αὐτά, καθὼς καὶ τὰ ἀγγεῖα καὶ τὰ ὀστέα, ἦσαν στοιβασμένα μέσα εἰς τὸν λάκκον χωρὶς καμμίαν προσπάθειαν τακτοποιήσεως ἄλλην ἀπὸ τὴν ἐπιβαλλομένην λόγῳ τῆς στενότητος τοῦ χώρου.

Περιεῖχε λοιπὸν ὁ τάφος τέσσαρας τοῦλάχιστον ταφάς, δύο συσσωρευμένας μέσα εἰς τὸν λάκκον καὶ ἄλλας δύο παραμερισμένας εἰς τὰ τοιχώματα τοῦ θαλάμου. Κατὰ χώραν, δηλαδὴ ἐξηκριβωμένως τελευταία κατὰ σειράν, δὲν ὑπῆρχε καμμία, αἱ ταφαὶ ὅμως τοῦ λάκκου πρέπει νὰ εἶναι παλαιότεραι ἀπὸ τὰς ἄλλας.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 21β.γ, 22, 23, καὶ 24α)

**553.** Πρόχους ἡθμωτὴ ἀκεραία, μὲ πλευρικὴν πλατεῖαν προχοήν, ὠσειδής, εὐρύχειλος, μὲ χαμηλοτάτην δακτυλιόσχημον βάσιν. Ἡ προχοή, ἀνοικτὴ ἐπάνω, ἀντιστοιχοῦσα πρὸς δέκα μικρὰς ὁπὰς ἀνοιγμένας εἰς τὸ τοίχωμα τοῦ ἀγγείου, εὐρίσκεται παραπλεύρως τῆς λαβῆς. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ στομίου δακτύλιοι, τὰ περιθώρια τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, τὸ περίγραμμα τῆς προχοῆς καὶ τὸ χεῖλός της. Εἰς τὸ ὕψος της, περιβάλλουσα τὸν ὦμον τοῦ ἀγγείου, ζώνη κυματοειδοῦς ταινίας. Διάμ. 0,196, ὕψ. 0,254 μ.

**554.** Ψευδόστομος ἀκέραιος ὠσειδής. Στόμιον εὐρύχειλον, ἐγγίζον τὸν δίσκον τῶν λαβῶν. Εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις. Βάσις χαμηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς πρασινωπὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ τελείως ἐξίτηλος σωζομένη εἰς δυσδιάκριτα πορτοκαλόχροα ἔχνη. Ἡ διακόσμησις μαντεύεται μᾶλλον παρὰ φαίνεται. Βαμμένα: Εἰς τὰς ῥάχεις τῶν λαβῶν ἔχνη, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξὺ αὐτῶν ζώνη λοξῶς διαγραμμισμένη, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως τρεῖς ὁμόκεντροι κύκλοι, εἰς τὸ ἡμικύκλιον τοῦ ὦμου ἔχνη σπειρῶν καὶ ἀμειβόντων. Διάμ. 0,110, ὕψ. 0,122 μ.

**555.** Σταμνίσκος ὑψίλαιμος, μὲ τὴν μίαν λα-

βὴν συμπληρωμένην. Τὸ στόμιον, χωνοειδές, πλασμένον χωριστά, ἐκολλήθη εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἀγγείου ἀτελῶς, διακρίνεται δὲ τὸ σημεῖον ἐπαφῆς των. Λαβαὶ κατακόρυφοι, βάσις χαμηλοτάτη κωνικὴ. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρὰ μὲ καστανὰς ἀποχρώσεις. Ὀλόβαφον. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως κύκλος ἐξίτηλος. Διάμ. 0,106, ὕψ. 0,112 μ.

**556.** Προχοῖδιον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς τραχὺς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάσταν. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Διάμ. 0,068, ὕψ. 0,068 μ.

**557.** Σταμνίσκος μὲ συγκολλημένον τὸ χεῖλος. Στόμιον χωνοειδές χαμηλόν, σῶμα ὠσειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Βαφὴ καστανὴ εἰς διαφόρους ἀποχρώσεις, σχεδὸν ἐντελῶς ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,090 μ.

**558.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάσταν. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν

ὤμον φολιδωτὰ τρίγωνα. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,090 μ.

**559.** Ληκύθιον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρωπὴ. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον μετόπη ὀριζοντίων κυματοειδῶν γραμμῶν μετριπλοῦν περιθώριον, πλαισιωμένη ἀπὸ δύο στενὰς στήλας τεθλασμένης. Διάμ. 0,060, ὕψ. 0,065 μ.

**560.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον σχεδὸν κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀνεπαίσθητος ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βᾶσιν ταινίαι. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸν ὦμον ρόμβοι μετὰ δικτυωτὴν διαγράμμισιν. Διάμ. 0,104, ὕψ. 0,120 μ.

**561.** Μικρὰ ἀλαβαστροειδὴς τριποδικὴ πυξίς, ἀκεραία. Στόμιον κυλινδρικὸν χαμηλόν, σῶμα ἐπίσης κυλινδρικόν, πυθμὴν κυρτός, εἰς τὸν ὦμον δύο θηλαὶ διάτρητοι. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανὴ - μελανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου. Εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ αἱ θηλαί. Μεταξὺ αὐτῶν τριγωνικὰ ἄνθη. Μεταξὺ τῶν δύο πρώτων ταινιῶν τῆς κοιλίας ὁμάδες πυκνῶν κατακορύφων κυματοειδῶν γραμμῶν. Διάμ. 0,080, ὕψ. 0,080 μ.

**562.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένον ὁλόκληρον μετὰ ἐξηρημένας ταινίας εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν καθὼς καὶ τὴν περιοχὴν τῆς βάσεως. Διάμ. 0,072, ὕψ. 0,074 μ.

**563.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον ὀλίγον λοξόν, δίσκος σχεδὸν ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα ἐρυθρόξανθον, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον

σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ἕως κάτω. Εἰς τὸν ὦμον διχαλωτὰ ἄνθη ὁμόρροπα μετὰ περιστρίκτους κάλυκας, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δὲ κροσσῶται γραμμαὶ κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου. Διάμ. 0,190, ὕψ. 0,219 μ.

**564.** Ὑδρία μεγάλη συγκολλημένη, ὠοειδής. Στόμιον εὐρύχειλον, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Βαφὴ καστανὴ μετὰ ἐρυθρωπὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὸν λαίμον, τὸν ὦμον καὶ τὴν βᾶσιν ταινίαι. Εἰς τὴν ράχιν τῆς καθέτου λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δύο ἀνηρτημένα ἀντιθετικὰ ἄγκιστρα. Εἰς τὰς πλευρικὰς λαβὰς βαμμέναι αἱ ράχεις κατὰ μῆκος καὶ αἱ ρίζαι μετὰ ἄγκιστροειδεῖς καμπύλας. Εἰς τὸν ὦμον, ἐμπρός, θύσανος. Διάμ. 0,225, ὕψ. 0,285 μ.

**565.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, ὠοειδής. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὰς λαβὰς αἱ κορυφαὶ καὶ αἱ ρίζαι. Διάμ. 0,10, ὕψ. 0,091 μ.

**566.** Ψευδόστομος ἐλλιπής (χωρὶς στόμιον). Δίσκος τῶν λαβῶν ἐπίπεδος. Σχήμα ὠοειδές, βάσις χαμηλοτάτη κωνική. Εἰς τὸν ὦμον μικρὸν κοίλωμα, προφανῶς ἡμιτελὴς ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανὴ. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν χιαστί, ὁ δίσκος ὁλόκληρος μετὰ ἐξηρημένην τὴν ἀπόφυσιν. Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας ταινίαι. Μεταξὺ αὐτῶν ζώνη μετὰ τμήματα τεθλασμένης κατὰ διαστήματα. Εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας ἄλλη λεπτὴ ταινία. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ἐνάλληλοι ἄγκῳνες καὶ τμήμα τεθλασμένης. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον κλαδοειδὴς στήλη ἀμειβόντων. Διάμ. 0,113, ὕψ. 0,128 μ.

**567.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος κωνικός, βάσις κωνική, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανὴ - ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βᾶσιν ἐναλλάσσονται πυκνῶς ταινίαι μετὰ παχείας λωρίδας. Εἰς τὸν ὦμον ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,073, ὕψ. 0,092 μ.

**568.** Μικρός ψευδόστομος ραχισμένος εις τὴν κοιλίαν, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον λεπτὸν κατακόρυφον. Εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους. Ἡ ἐπιφάνεια καλύπτεται ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ φαῖδον ἔζημα ἀποκρύπτον τὴν διακόσμησιν. Φαίνονται μόνον ἔζηνη ταινιών καὶ ὁμόκεντροι κύκλοι ἢ σπείρα εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν. Διάμ. 0,077, ὕψ. 0,092 μ.

**569.** Ψευδόστομος μετὰ τὴν μίαν λαβὴν συγκολλημένην, ὡσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εὐρύχειλον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανὴ μετὰ ἐρυθράς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον τέσσαρες ὁμάδες ὁμοκέντρων τόξων καταλαμβάνουσαι ἀντιστοίχως καὶ συμμετρικῶς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ καὶ στρεφόμεναι πρὸς τὸ κέντρον. Εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν γραμμωτὰ λέπια. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὦμου στενὴ ζώνη τεθλασμένης, εἰς τὰ τεταρτοκύκλιά του τρίγωνα μετὰ δικτυωτὴν διαγράμμισιν, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια πλαισιώνοντα ρόδακα ὀκτάφυλλον. Εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Ἡ κοιλία τοῦ ἀγγείου καταλαμβάνεται ἀπὸ δύο μεγάλους συμμετρικοὺς ὀκτάποδας μετὰ καρδιόσχημον κεφαλὴν, ἐξηρημένους κυκλικοὺς ὀφθαλμοὺς περιέχοντας σπείρας, ὁξεῖαν προεξοχὴν πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ ἐπιμήκη φυλλόσχημον σάκκον πρὸς τὰ κάτω, συνδεόμενον πρὸς τὴν κεφαλὴν μετὰ λεπτὸν στέλεχος. Οἱ πλόκαμοι φύονται ἀπὸ τὴν κεφαλὴν καὶ ἔχουν σχῆμα ἀτρακτοειδοῦς καμπύλης ἀποληγούσης εἰς σπείραν μετὰ λεπτὸν περίγραμμα ἐπάνω καὶ κρόσσια ἀντὶ μυχτήρων κάτω. Οἱ πλόκαμοι αὐτοί, τέσσαρες ἀπὸ κάθε πλευράν, καμπυλοῦνται πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ εἶναι προοδευτικῶς ἐπιμηκέστεροι εἰς τρόπον ὥστε τὰ σπειροειδῆ ἄκρα των νὰ φθάνουν ὅλα κατὰ ὀριζοντίαν σειρὰν μέχρι τῆς περιμέτρου τοῦ ὦμου. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς κεφαλῆς των οἱ ὀκτάποδες ἔχουν ἀνὰ δύο ἰχθυὺς μετὰ τριγωνικὴν κεφαλὴν, στίγμα εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὀφθαλμοῦ, κυματοειδεῖς γραμμὰς κατὰ μῆκος τοῦ σώματος καὶ διχαλωτὰς οὐράς. Ἄλλοι ἐπτὰ ὅμοιοι εἶναι σχεδιασμένοι

κατὰ σειρὰν κάτω ἀπὸ τοὺς πλοκάμους τῶν δύο ὀκτάποδων. Ἐπὶ πλέον οἱ ὀκτάποδες χωρίζονται μετὰ τῶν ἀπὸ δύο πτηνὰ μετὰ σώματα ἀμυγδαλόσχημα, μακροὺς καμπύλους λαίμους, κυκλικὰς κεφαλὰς, πτέρυγας ὑπὸ μορφὴν τεσσάρων παραλλήλων ἀνωρθωμένων κυματοειδῶν γραμμῶν καὶ θυσανωτὰς οὐράς. Διάμ. 0,275, ὕψ. 0,327 μ.

**570.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος εἰς τὸ στόμιον, ὡσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν γραμμωτὰ λέπια, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὦμου δύο ἐπάλληλοι ζῶναι τεθλασμένης καὶ μία πλατυτέρα μετὰ ἀμείβοντας. Τὸ ὑπόλοιπον ἥμισυ τῆς κοιλίας ὀλόβαφον μετὰ λεπτὴν ἐξηρημένην ταινίαν. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου κύκλος μετὰ πυκνὰς κροσσωτὰς ἀκτῖνας καὶ τρίγωνον μετὰ δικτυωτὴν διαγράμμισιν περίστικτον, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια τρίγωνα, πλαισιώνοντα τρίτον, διαποικιλτον. Διάμ. 0,165, ὕψ. 0,20 μ.

**571.** Μικρότατον ἀλαβαστροειδὲς δῖωτον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον, εὐρύστομον. Πυθμὴν ἐλαφρότατα κυρτός. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρῶπη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος, ὁ λαίμος, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ τὰ πλευρικὰ τοιχώματα (ἔζηνη). Διάμ. 0,063, ὕψ. 0,044 μ.

**572.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρὰ πρὸς τὸ καστανόν. Ὀλόβαφος. Διάμ. χείλους 0,092, ὕψ. 0,072 μ.

**573.** Κύαθος ρηχὸς συγκολλημένος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινοκίτρινος τραχύς, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον. Ἀβαφος. Διάμ. χείλους 0,128, ὕψ. 0,059 μ.

**574.** Σταμνίσκος ἀκέραιος ὡσειδής. Στόμιον εὐρὸν καὶ χαμηλόν, βάσις δισκοειδής. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς καὶ ἀκάθαρος. Βαφὴ μαυροκάστανη ἐξίτηλος. Πιθανώτατα ὀλόβαφος. Διάμ. 0,071, ὕψ. 0,067 μ.

**575.** Κυαθίσκος βαθὺς μετὰ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλεί-



φωμα κιτρινωπὸν ἀπολεπισμένον. Ἄβαφος. Διάμ. χείλους 0,07, ὕψ. 0,054 μ.

**576.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον πολὺ εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανὴ με ἐρυθρωπὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὸν ὄμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, μεταξύ των ζώνη τεθλασμένης. Διάμ. 0,081, ὕψ. 0,080 μ.

**Δ142.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην, με περιχέλωμα εἰς τὴν κορυφήν. Διάμ. 0,023, ὕψ. 0,017 μ.

**Δ143.** Ὅμοιον χωρὶς περιχέλωμα. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,010 μ.

**Δ144.** Ὅμοιον ἀπὸ πορφυρόχρωμον στεατίτην, με περιχέλωμα. Διάμ. 0,025, ὕψ. 0,016 μ.

**Δ145.** Ὅμοιον χωρὶς περιχέλωμα ἀπὸ στεατίτην φαῖον. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,015 μ.

**Δ146.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,036, ὕψ. 0,022 μ.

**Δ147.** Ὅμοιον ἀπὸ ὑποκίτρινον στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,015 μ.

**Δ148.** Ὅμοιον ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην, με κομμένην τὴν κορυφήν. Διάμ. 0,034, ὕψ. 0,017 μ.

**Δ149.** Ὅμοιον ἀπὸ φαῖον στεατίτην. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,014 μ.

**Δ150.** Ὅμοιον ἀπὸ πορφυροῦν στεατίτην. Διάμ. 0,018, ὕψ. 0,015 μ.

**Δ151.** Μυκητοειδὴς λαβὴ ἀπὸ στεατίτην διάτρητος, με παχὺ περιχέλωμα τῆς ὀπῆς εἰς τὴν ἐπίπεδον ἐπιφάνειάν της. Διάμ. 0,047, ὕψ. 0,021 μ.

**Δ152.** Χάνδρα ἐλαιόσχημος ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,019, πλάτος 0,015 μ.

**Δ153.** Κομβίον κωνικόν, με κοίλας πλευράς, ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,015 μ.

**Δ154.** Ὅμοιον συγκολλημένον. Διάμ. 0,018, ὕψ. 0,014 μ.

**Δ155.** Ὅμοιον με περιχέλωμα εἰς τὴν κορυφήν καὶ βάσιν κοίλην. Διάμ. 0,023, ὕψ. 0,015 μ.

**Δ156.** Ὅμοιον ἀπὸ φαῖον στεατίτην. Διάμ. 0,015, ὕψ. 0,011 μ.

**Δ157.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,014 μ.

**Δ158.** Χάνδρα βαλανόσχημος ἀπὸ λευκὸν

ἡμιδιαφανῇ χαλαζίαν, διάτρητος κατὰ τὸ μῆκος της. Μῆκος 0,021. Διάμ. 0,010 μ.

**Δ159.** Χάνδρα ἐξάεδρος, ἀμυγδαλόσχημος ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος κατὰ τὸ μῆκος της. Εἰς τὰς δύο πλευράς της ἐγχάρακτοι γραμμαί. Μῆκος 0,016, πλάτος 0,012 μ.

**Δ160.** Χάνδρα βαλανόσχημος ἀπὸ κορναλίην διάτρητος. Μῆκος 0,014, πλάτος 0,007 μ.

**Δ161.** Μικρὰ σφαιρικὴ χάνδρα ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος. Διάμ. 0,003 μ.

**Δ162.** Μικρὸν ἄμορφον τεμάχιον ὀλιγίστου, με στιλπνὰς ἐπιπέδους ἐπιφανείας θραύσεως. Μεγίστη διάστασις 0,016 μ.

**Δ107.** Χάνδρα σφαιρικὴ διάτρητος ἀπὸ καστανὴν ὑαλόμαζαν, συγκολλημένη. Τὰ ἄκρα τῶν ὀπῶν περιβάλλονται ἀπὸ κυκλικὰ χαράγματα με λευκὸν ἔνθετον χρῶμα. Διάμ. 0,011 μ.

**Δ108.** Ἄτρακτος ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ στέλεχος, σωθὲν εἰς τρία χωριστὰ τεμάχια, καὶ τὸ σφονδύλιον, εὐρεθὲν περασμένον εἰς τὸ ἀντίστοιχον τμήμα τοῦ στελέχους. Τὸ στέλεχος κοσμεῖται κατὰ τόπους με λεπτὰ χαράγματα, ρομβοειδῇ εἰς τὸ λεπτὸν ἄκρον του. Τὸ σφονδύλιον ἀδιακόσμητον. Συνολικὸν μῆκος 0,199, διάμ. σφονδυλίου 0,021 μ.

**Δ109.** Τέσσερα ἄμορφα θραύσματα ἐλεφαντοστοῦ. Μήκη 0,031, 0,027, 0,019, 0,008 μ.

**Δ110.** Μέρος τῆς κορυφῆς ἐλεφαντίνου κτενίου συγκολλημένον καὶ τρεῖς ἀπὸ τοὺς ὁδόντας. Εἰς τὸ μέσον τῆς κορυφῆς ὀπή. Ἐπιφάνεια κατεστραμμένη καὶ ἀνώμαλος. Συνολικὸν μῆκος 0,043, πλάτος 0,017, μήκη ὁδόντων 0,010, 0,011 καὶ 0,012 μ.

**Δ111.** Μικροτάτη ὀκτώσχημος ἀσπίς ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν, συγκολλημένη καὶ ἐλλειπῆς, διάτρητος εἰς τὰ δύο ἡμισφαίριά της. Μῆκος 0,017, πάχος 0,009 μ.

**Δ112.** Σφονδύλιον ἀτράκτου ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν, συγκολλημένον. Εἰς τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειαν λεπτὴ γραμμὴ ἐγχάρακτος κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου καὶ ζεύγη ὁμοκέντρων ἡμικυκλίων κατὰ διαστήματα. Διάμ. 0,03, ὕψ. 0,007 μ.

**Δ113.** Ἀντικείμενον ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν, συγκολλημένον ἀπὸ πέντε τοῦλάχιστον τεμάχια καὶ ἔχον ὅλας του τὰς ἐπιφανείας λείας καὶ ἐπεξεργασμένας, ἐπομένως αὐτοτελεές. Ἐχει σχῆμα πολὺ ἀμβλείας γωνίας με τὴν κορυφήν πρὸς τὰ κάτω καὶ τὰ ἄκρα τῶν σκελῶν καμπυ-



λούμενα ἀγκιστροειδῶς πρὸς αὐτήν. Εἰς τὸν μυχὸν τῆς γωνίας, ἐπάνω, μικρὰ προεξοχὴ διάτρητος, χρησιμεύουσα, καθὼς φαίνεται, εἰς τὴν ἀνάρτησιν τοῦ ἀντικειμένου. Φέρει διακόσμησιν ἀπὸ μικροῦς ἐγγαράκτους κύκλους. Μῆκος 0,058, ὕψ. 0,017 μ.

**Δ114.** Κύλινδρος ἀπὸ μελανὴν ὑαλόμαζαν με ἔνθετον διακόσμησιν λευκοκιτρίνην ἀπὸ καμπύλας γωνίας εἰς διάταξιν κλάδου δένδρου, περιβάλλουσιν τὴν ἐπιφάνειάν του. Πιθανῶς ξένης (αἰγυπτιακῆς;) προελεύσεως. Διάτρητος κατὰ τὸ μῆκος του. Μῆκος 0,033, διάμ. 0,010 μ.

**Δ115.** Χάνδρα κοχλιοειδῆς ἀπὸ λευκότεφρον ὑαλόμαζαν, καθέτως διάτρητος, ἐφθαρμένη καὶ ἐλλιπής. Μεγίστη διάμ. 0,018 μ.

**Δ116.** Χάνδρα σφαιρική ἀπὸ λευκὴν ὑαλόμαζαν, διάτρητος. Διάμ. 0,015 μ.

**Δ117.** Χάνδρα ἐλαϊόσχημος ἀπὸ ὑπόλευκον ὑαλόμαζαν, κατὰ μῆκος διάτρητος, ἀρκετὰ ἐφθαρμένη, συγκολλημένη. Σωζ. μῆκος 0,016, δ. 0,011 μ.

**Δ118.** Χάνδρα σιτόσχημος ἀπὸ κιτρίνην φαγεντιανήν, διάτρητος κατὰ τὸ μῆκος, με ἔχνη πρασίνου χρώματος εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Μῆκος 0,015, πλάτος 0,005 μ.

**M97.** Μικρὸν τμήμα ἀργυροῦ δακτυλίου ἀπὸ τετράπλευρον σύρμα. Σωζ. μῆκος 0,014 μ.

**M98.** Χαλκίνη βελὸνη συγκολλημένη, ἐλλιπής, χωρὶς τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν αἰχμήν της. Μῆκος 0,098 μ.

**M99.** Ὅμοια, συγκολλημένη, πλήρης. Ἡ στρογγυλεμένη κεφαλὴ ἔχει ὀπὴν διὰ τὸ νῆμα ὑπὸ μορφὴν σχισμῆς. Μῆκος 0,080 μ.

**M100.** Τρία μικρὰ τεμάχια χαλκίνου σύρματος. Μῆκη 0,008, 0,011, 0,015 μ.

**M101.** Τριγωνικὸν τεμάχιον μολύβδου με τὴν μίαν πλευρὰν καμπύλην. Διαστάσεις πλευρῶν 0,027, 0,028, 0,031 μ. Πάχος 0,019 μ.

**M102.** Χάνδρα ἀμυγδαλόσχημος τετραεδρική, κοίλη, κατεσκευασμένη ἀπὸ δύο χρυσᾶ ἐλάσματα. Εἰς τὰ δύο ἄκρα της ὅπαι περιβαλλόμεναι ἀπὸ μικροῦς κρίκους. Διακοσμημένη με σειρὰν μικρῶν κοιλωμάτων κτυπημένων με αἰχμηρὸν ἐργαλεῖον κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου καὶ τοῦ μακροῦ της ἄξονος. Μῆκος 0,015, πλάτος 0,008 μ.

**M103.** Δύο ὅμοιαι σφαιρικαὶ χάνδραι ἀπὸ λεπτὸν χρυσοῦν ἔλασμα, ἐσωτερικῶς κοίλαι καὶ παραμορφωμέναι. Σωζ. διάμετροι 0,006 μ.

**M104.** Μικροτάτη σφαιρική χρυσῇ χάνδρα διάτρητος. Διάμ. 0,0015 μ.

**M105.** Λεπτὸς χρυσοῦς δακτύλιος. Δ. 0,020 μ.

**M106.** Δακτύλιος ἀργυροῦς ὡξειδωμένος. Διάμ. 0,021 μ.

**M107.** Ὅμοιος. Διάμ. 0,020 μ.

**M108.** Πόρπη χαλκίνη δοξαρωτή, συγκολλημένη, πλήρης. Ἡ φυλλόσχημος ράχis της φέρει ἐγγάρακτον διακόσμησιν ἀπὸ πυκνὰς λεπτὰς τεθλασμένας. Μῆκος 0,071, πλάτος 0,020 μ.

**M109.** Ὅμοια. Μῆκος 0,069, πλάτος 0,021 μ.

**M110.** Χάλκινον τετράπλευρον σύρμα κοχλιωτόν, εἰς δύο τεμάχια, περιέχον νῆμα τρίκλωνον ἄριστα διατηρηθέν. Συνολικὸν μῆκος 0,026, διάμ. 0,004 μ.

Παραπλεύρως τοῦ 65 εὐρίσκεται ὁ **τάφος 64**, ἐπίσης θαλαμοειδῆς, βυθισμένος. Ὁ δρόμος του, βραχὺς καὶ στενός, σχηματίζει παραστάδα εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς εἰσόδου. Ἡ θύρα ἦτο φραγμένη με ξηρολιθιὰν σωθεῖσαν εἰς ὕψος 0,60 μ. ἀπὸ τὸ κατώφλιον, ὃ δὲ θάλαμος, περιωρισμένων διαστάσεων, εἶχε σχῆμα ὠοειδές, με τὴν πρὸς ΝΔ. πλευρὰν του κατεστραμμένην. Εἰς τὸ κέντρον του περίπου, ἐπάνω εἰς μίαν στρῶσιν χώματος πάχους 0,05 μ., εὐρέθησαν θήλαστρον (550) πεσμένον πλαγίως, μικρὸς σταμνίσκος ὄρθιος (551) καὶ ἄλλος, μικρότατος, πεσμένος πλαγίως (552). Ὅστ᾽ ἀδὲν διετηρήθησαν. Πρόκειται δηλαδὴ περὶ μικροῦ θαλαμοειδοῦς χρησιμοποιηθέντος διὰ μίαν παιδικὴν ταφὴν, ὅπως μαρτυρεῖ τὸ μέγεθός του καὶ τὸ εἶδος τῶν ἀγγείων.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 21α)

**550.** Θήλαστρον συγκολλημένον, βραχυστρόγυλον. Στόμιον χωνοειδές, λαβὴ χαμηλή, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς τραχὺς πρασινοκίτρι-

νος, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους πορτοκαλόχρους. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ, εἰς τὴν ρίζαν τῆς

προχοῆς δακτύλιος, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Εἰς τὰς ζώνας μεταξύ τῶν δύο ταινιῶν τοῦ ὤμου κάθετος διαγράμμις. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,135 μ.

**551.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ στόμιον ὀλόκληρον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξύ τῶν λαβῶν λεπταὶ κροσσῶται

γραμμαί. Διάμετρος 0,082, ὕψ. 0,077 μέτρα.

**552.** Μικρότατος χονδροειδὴς σταμνίσκος ἀκέραιος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρύ. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους πορτοκαλόχρους. Βαμμένα: Ἐσωτερικῶς ὀλόκληρος, ἔξω δὲ τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ὁ λαιμὸς καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ὤμου μὲ πινελιὰν ἀσύμμετρον περιλαμβάνουσιν τὴν μίαν μόνον λαβὴν, ἐπίσης δὲ ἡ ράχις τῆς ἄλλης καὶ ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν μέχρι τοῦ πυθμένος.

### ΤΑΦΟΣ Σ31

Θαλαμοειδὴς σχετικῶς μικρός, μὲ προσανατολισμὸν Α. - Δ. Ὁ δρόμος του, στενός, ἐπιμήκης καὶ ἀποτόμως κατωφερής, ἀρχίζει ἀπὸ τὴν νεροσυρμὴν, τὴν ὀρίζουσιν τὸ ὕψωμα πρὸς Α. καί, κατευθυνόμενος πρὸς τὸν θάλαμον, λοξεύει ὀλίγον πρὸ τῆς εἰσόδου πρὸς τὰ ἀριστερά, εἰς τρόπον ὥστε ὁ θάλαμος νὰ ἀνοίγεται πλαγίως πρὸς τὸν δρόμον. Ἡ διαρρύθμισις αὐτὴ ἔχει σκοπὸν νὰ φέρῃ τὸν δρόμον τοῦ τάφου εἰς θέσιν λοξὴν πρὸς τὴν νεροσυρμὴν καὶ νὰ προφυλάξῃ καὶ αὐτὸν καὶ τὸν θάλαμον ἀπὸ τὴν ὀρμὴν τῶν ὑδάτων. Ἡ μέριμνα αὐτὴ χαρακτηρίζει ὀλόκληρον τὴν σειρὰν τῶν τάφων ὅσοι εἶναι ἀνοιγμένοι κατὰ μῆκος τῆς νεροσυρμῆς αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Σ31 καὶ πέραν πρὸς Β. (Σ32, 74, 75, 76, Σ35, Σ36, Σ37). Ὅλοι αὐτοὶ ἔχουν λοξοὺς δρόμους, ἐνισχυμένας τὰς τειχίσεις τῶν εἰσόδων καί, εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Σ36, χαμηλὸν καμπύλον τοῖχον προστατεύοντα ἀπ' ἔξω τὴν ἀρχὴν τοῦ δρόμου.

Ὁ θάλαμος τοῦ Σ31 ἔχει σχῆμα ἀκανονίστου ρομβοειδοῦς μὲ τὴν μίαν γωνίαν ἀπέναντι τῆς εἰσόδου. Ἐχει διατηρήσει τὴν θόλον του, ὅχι ὅμως καὶ τὴν ὀροφὴν του, ἀπ' ὅπου ἔχουν πέσει ἀρκετὰ τεμάχια. Τὰ τοιχώματά του δὲν εἶναι κάθετα ἀλλὰ παρουσιάζουν μικρὰν κλίσιν πρὸς τὰ μέσα καὶ εἶναι, ἰδίως χαμηλά, ἀνώμαλα καὶ κατεστραμμένα, τόσον ἀπὸ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους ποὺ παρεβίασαν καὶ αὐτὰ καὶ τὸ δάπεδον εἰς τὰ περισσότερα σημεῖα.

### ΤΑΦΟΣ Σ32

Μεγάλος εὐρύχωρος θαλαμοειδής, προσανατολισμένος Α.-Δ. Ὁ δρόμος του, στενός καὶ μᾶλλον βραχύς, ἀρχίζει ἀπὸ τὴν νεροσυρμὴν πρὸς Α. τοῦ ὕψωματος καὶ προχωρεῖ καμπύλος πρὸς τὸν θάλαμον. Οἱ ἀρχαιοκάπηλοι εἶχον ἐντελῶς καταστρέψει τὴν εἴσοδον διαπλατύναντές τὴν πολὺ περισσότερον ἀπ' ὅσον ἦτο ἀρχικῶς. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον ἀκανόνιστον, μὲ τοιχώματα ἐλαφρῶς καμπύλα καὶ γωνίας στρογγυλεμένας. Δεξιὰ τῆς εἰσόδου καὶ εἰς ὕψος 0,15 - 0,20 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον ὑπάρχει μικρὰ ἡμικυκλικὴ κόγχη, εὐρεθεῖσα κενή. Ἡ θόλος τοῦ θαλάμου ἔχει διατηρηθῇ, ἡ ὀροφή ὅμως ἐκακόπαθεν ἀπὸ τὸν χρόνον καὶ ἀπὸ τὴν σύλησιν. Οἱ ἀρχαιοκάπηλοι εἶχον παραβιάσει τὸ δάπεδον εἰς διάφορα σημεῖα, παρ' ὅλην τὴν ἐπιμονὴν τῶν ὅμως τοὺς εἶχε διαφύγει ἓν μέρος ἀπὸ τὸ περιεχόμενον τοῦ τάφου.

Εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ θαλάμου, ἀσφαλῶς ὅμως ὄχι εἰς τὴν ἀρχικὴν του θέσιν, εὐρέθη μικρὸς μαχαιροπέλεκυς χάλκινος (M128). Εἰς τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους ἀφ' ἑτέρου, μέσα εἰς ρηχότατον κοίλωμα, εἶχον μείνει δύο ἀγγεῖα καὶ μερικὰ ὀστᾶ: Παρὰ τὸ τοίχωμα ἀκριβῶς ὑπῆρχε τμῆμα κρανίου καὶ δύο μακρὰ ὀστᾶ. Ἐμπρὸς ἀπὸ αὐτὰ ἔκειντο θήλαστρον (667), μικρὸς σταμνίσκος (668) καὶ τρίμματα μικροῦ κρανίου. Περιεῖχε λοιπὸν ὁ τάφος μίαν ταφὴν ἐνηλίκου (μακρὰ ὀστᾶ) καὶ μίαν παιδικὴν (θήλαστρον, κρανίον) τοῦλάχιστον, ἐπίσης δέ, καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὰ ὀστρακα τῶν χωμάτων τῆς συλήσεως, δεκατέσσαρα ἀκόμη ἀγγεῖα.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 24β.γ)

**667.** Θήλαστρον ἀκέραιον. Στόμιον χαμηλὸν κυλινδρικόν, σχῆμα σφαιρικόν, λαβὴ ὀξυκόρυφος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρὰ μὲ μελανὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ στόμιον ἐξωτερικῶς, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ πλασιώνουσαι κύκλον εἰς τὴν κορυφὴν τῆς. Εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν ρίζαν τῆς προχοῆς δακτύλιοι, εἰς τὸν ὄμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,081, ὕψ. 0,130 μ.

**668.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χα-

μηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐξίτηλος μελανή - πορτοκαλόχρους. Ὀλόβαφος. Διάμ. ἀγγείου 0,082, ὕψ. 0,080 μ.

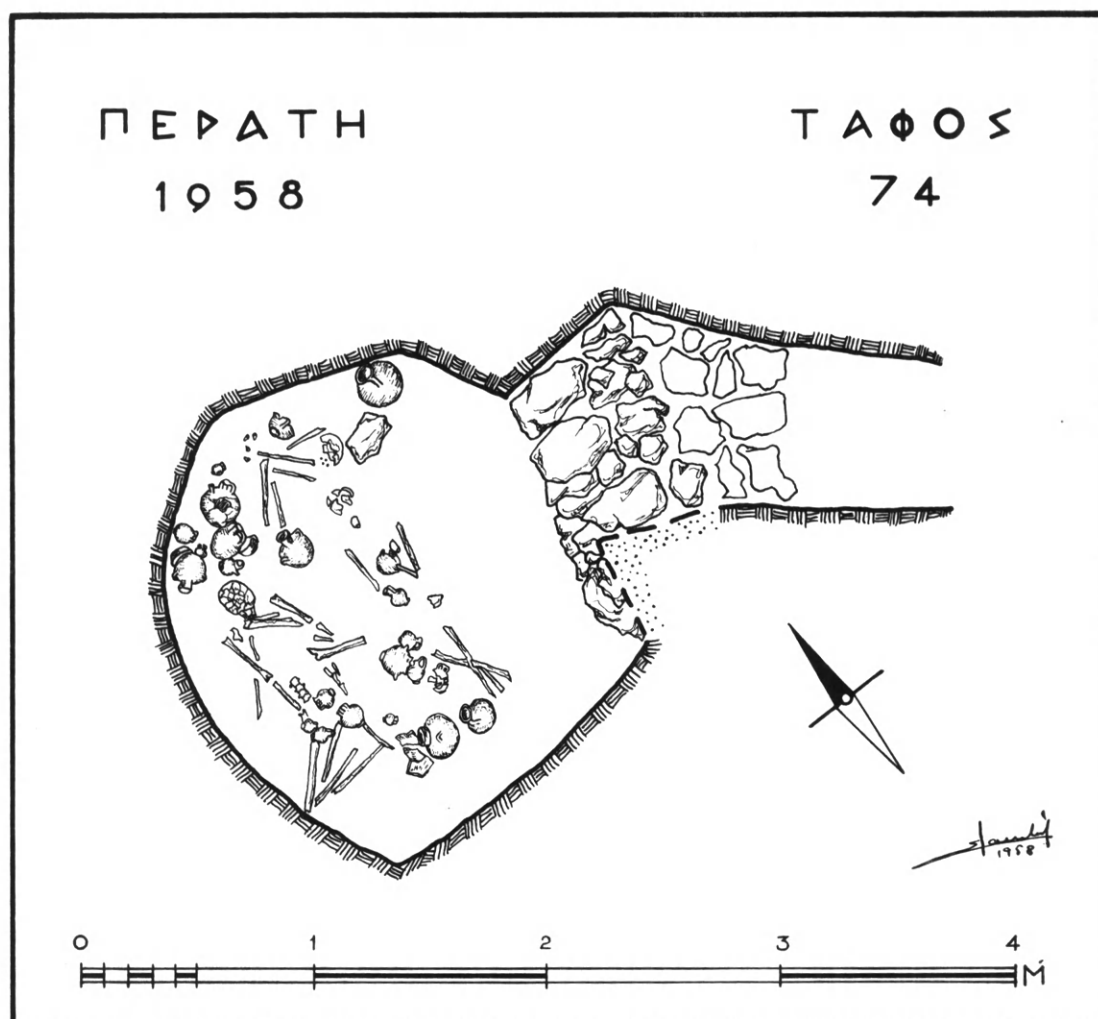
**M128.** Μικρὸς χάλκινος μαχαιροπέλεκυς, συγκολλημένος ἀπὸ τρία τεμάχια, μονοκόμματος. Ἡ ράχιν τῆς λεπίδος κοίλη. Ἡ λαβὴ εὐθεῖα, συμπαγὴς καὶ στενὴ καταλήγουσα εἰς στρογγυλεμένον ἄκρον καὶ χωρὶς καμμίαν ἐνδειξιν ἐπενδύσεως. Ἀδιακόσμητος. Συνολικὸν μῆκος 0,198, πλάτος λεπίδος 0,064, πλάτος λαβῆς 0,012 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 74 (σχέδ. 19, πίν. 25, 181)

Ἀρκετὰ μεγάλος θαλαμοειδής, βυθισμένος, προσανατολισμένος Α.-Δ. Ἔχει δρόμον βραχύν καὶ στενόν, σχεδὸν ὑποτυπώδη καὶ κατωφερῆ, ἐκβάλλοντα εἰς τὴν νεροσυρμὴν πρὸς Α. τοῦ τάφου. Εἰς τὴν ἀρχὴν εἶναι εὐθύγραμμος καὶ ἔχει κατεύθυνσιν κάθετον πρὸς τὴν νεροσυρμὴν, πρὸ τῆς εἰσόδου ὅμως στρέφει πρὸς τὰ ἀριστερὰ ὑπὸ ἀμβλεῖαν γωνίαν. Ἡ θύρα, ὑψηλὴ καὶ εὐρεῖα, ἦτο φραγμένη μὲ πυκνὴν καὶ ἰδιαίτερος ἰσχυρὰν ξηρολιθίαν, ἀσυνήθους πάχους, ἐνισχυμένην ἐξωτερικῶς μὲ λίθους καταλαμβάνοντας τὸ ἥμισυ σχεδὸν τοῦ μήκους τοῦ δρόμου. Ἡ ξηρολιθία αὐτὴ εἰσχωροῦσα εἰς τὸ Ν. τοίχωμα τῆς εἰσόδου κατὰ 0,40 - 0,50 μ. διετηρήθη εἰς ὕψος ἐξωτερικὸν μὲν 0,55, ἐσωτερικὸν ὅμως χάρις εἰς τὴν ἀπότομον κλίσιν τοῦ κατωφλίου πρὸς τὰ κάτω 1,20 μ. Τὸ ἀρχικόν τῆς ὕψος δὲν θὰ ἦτο ἀσφαλῶς πολὺ μεγαλύτερον. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα πεταλοειδὲς μὲ τὴν εὐθύγραμμον πλευρὰν πρὸς Ν. καὶ τὴν θύραν ἀνοιγμένην εἰς τὸ μέσον μιᾶς ἀπὸ τὰς καμπύλας πλευράς, τῆς ἀνατολικῆς. Ἡ ὀροφὴ δὲν ἐσώθη, διετηρήθη ὅμως εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου ἢ ἀρχὴ τῆς στροφῆς τοῦ πετρώματος ἀπὸ τὴν κάθετον εἰς τὴν ὀριζοντίαν δεικνύουσα ὅτι τὸ ὕψος τῆς ἦτο τὸ αὐτὸ περίπου πρὸς τὸ ὕψος τῆς τειχίσεως τῆς εἰσόδου.

Ὁ θάλαμος ἦτο πλήρης ἀπὸ βώλους τῆς θόλου ὑψηλὰ καὶ τριμμένον πέτρωμα χαμηλότερον. Κάτω ἀπὸ τὸ γέμισμα αὐτὸ εὐρέθησαν αἱ ταφαί, δύο κατὰ χώραν καὶ αἱ ὑπόλοιποι παραμερισμέναι. Αἱ παλαιότεραι αὐταὶ ταφαὶ ἦσαν συσσωρευμέναι κυρίως

εἰς τὸ Β. τμήμα τοῦ τάφου κατὰ μῆκος τοῦ τοιχώματος καὶ ἐπάτουν εἰς στρῶμα χώματος ὕψους 0,05 - 0,10 μ. Τὸ πρῶτον ἀγγεῖον δεξιὰ τῆς εἰσόδου, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοὺς λίθους τῆς, ἦτο μία πρόχους ὀρθία, σπασμένη (588), με πλακοειδῆ λίθον τοποθετημένον πλησίον τῆς. Παρὰ τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ λίθου ἔκειντο τεμάχια κρανίου, μία χάνδρα ἀπὸ ὀρείαν κρύσταλλον (Λ163) καὶ τέσσαρες ἀπὸ ὑαλόμαζαν



Σχέδ. 19.

(Δ119, Δ120, Δ121 καὶ Δ122). Μαζὶ μετὰ τὸ κρανίον ὑπῆρχον καὶ μερικὰ ὀστᾶ, κυρίως μακρά, ἀλλὰ καὶ ὀδόντες, 1-2 σπόνδυλοι καὶ ἄλλα τμήματα ἀπὸ τὸν σκελετὸν μικροσώμου ἀτόμου. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ τοιχώματος ἦτο κύαθος, πεσμένος πλαγίως (589), καὶ τέσσαρα κογχύλια (Δ124). Ἐν συνεχείᾳ πρὸς αὐτά, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΒΔ. γωνίας τοῦ θαλάμου εὐρέθη σωρὸς ἀγγείων στοιβασμένων εἰς μεγαλύτερον ὕψος ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα. Τὸ πλησιέστερον πρὸς τὸ κέντρον τοῦ τάφου ἦτο ὑψίλαιμος ἀμφορίσκος (590) πεσμένος πλαγίως. Ὁπίσθεν τοῦ ὑπῆρχε μία δίωτος πρόχους (597) καλύπτουσα ἐν μέρει κύαθον (598) καὶ θήλαστρον, πεσμένον σχεδὸν ἀνάποδα (599).

Πλησίον τῆς πρόχου πρὸς Β. τῆς, ἦτο πεσμένος μεγάλος ψευδόστομος σπασμένος (594) καὶ ἐμπρὸς εἰς τὸ στόμιον τοῦ ἄλλου, μικρότερος (593). "Ολα αὐτὰ τὰ ἀγγεῖα ἔκειντο κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον κατὰ σειρὰν, ἐμπρὸς ἀπὸ ὁμάδα τεσσάρων ἄλλων, στηριγμένων εἰς τὸ τοίχωμα: Ἐνὸς μικροῦ ψευδοστόμου (595) καὶ μιᾶς μικρᾶς ὑδρίας (601), ἡ ὁποία ἐπάτει ἐπάνω εἰς εὐρύστομον κύαθον (600) καὶ εἰς ἓνα μικρότατον ψευδόστομον (596). Πρὸς Ν. τῶν ἀγγείων αὐτῶν ὄλων, κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος, εὐρέθη ταφή κατὰ χώραν, ἄθικτος σχεδόν, μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Β. Τὸ κρανίον, ἃν καὶ εἶχε συνθλιβῇ ἀπὸ τὰ χρώματα, διετῆρει τὸ σχῆμά του. Δεξιὰ του ὑπῆρχε τμήμα τῆς ὠμοπλάτης εἰς τὴν θέσιν του καὶ ἡ κλεῖς ποὺ εἶχε κυλίσσει πρὸς τὸ στήθος. Ἡ δεξιὰ χεὶρ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος μετὰ τὰ ὅστ᾽α τοῦ πήχεως ἀνοιγμένα καὶ σχηματίζοντα γωνίαν. Οἱ ὀσφυϊκοὶ σπόνδυλοι εὐρέθησαν εἰς θέσιν ὑποδηλοῦσαν ἐν σχέσει πρὸς τὰ προηγούμενα ὅτι ὁ νεκρὸς ἦτο θαμμένος ὕπτιος. Τὰ δύο σκέλη, λυγισμένα εἰς τὰ γόνατα, εἶχον κλίνει πρὸς τὰ δεξιὰ ἐπάνω εἰς τὸ τοίχωμα μετὰ τὰ ὅστ᾽α ἀντιστοιχῶς παράλληλα μεταξὺ των. Εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ σκελετοῦ τίποτε δὲν ἦτο πλέον εἰς τὴν θέσιν του, διότι εἶχον ἀπωθηθῇ ἐπάνω του ὅστ᾽α παλαιότερας ταφῆς ἐκτοπίσαντα τὰ ἰδικά του καὶ ἀναμιχθέντα μετὰ αὐτά. Τὰ ξένα αὐτὰ ὅστ᾽α εἶναι διαφόρων εἰδῶν, κυρίως ὅμως μακρά. Ἐπάνω εἰς τὴν κοιλίαν τῆς ταφῆς ὑπῆρχε μικρὸς ψευδόστομος (602) καὶ εἰς τὸ δεξιὸν τῆς ἰσχίον ψευδόστομος (603) καὶ ληκύθιον (604). Εἰς τὸ ἀριστερὸν ἰσχίον ἦτο πεσμένος ἄλλος ψευδόστομος (605), αὐτὸς ὅμως δὲν εὐρίσκετο εἰς τὴν ἀρχικὴν του θέσιν διότι ἐκάλυπτε τὸ ἄκρον τοῦ ἀριστεροῦ μηριαίου, ἅρα εἶχε τοποθετηθῇ ἐκεῖ ἀφοῦ προηγουμένως τὰ ὅστ᾽α τῶν σκελῶν εἶχον πέσει εἰς τὴν θέσιν ὅπου εὐρέθησαν. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἀνῆκεν εἰς τὴν ταφὴν τὴν παραμερισθεῖσαν ἐπάνω εἰς τὸ ἀριστερὸν πλευρὸν τοῦ σκελετοῦ, εἰς τὴν ἰδίαν δέ, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἀνῆκε καὶ μικρὸν προχοῦδιον (606) εὐρεθὲν πλησίον τῆς βάσεώς του.

Πρὸς Α. τῆς ταφῆς αὐτῆς, παράλληλος, καὶ εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ θαλάμου, εὐρέθη ἄλλη μία κατὰ χώραν, ἡ τελευταία τοῦ τάφου, καταλαβοῦσα προφανῶς τὴν θέσιν τῆς ἀπωθηθείσης προηγουμένης. Τὰ ὅστ᾽α τῆς ταφῆς αὐτῆς, λεπτά καὶ πολὺ κατεστραμμένα, ἀνῆκον εἰς ἄτομον μικρόσωμον καὶ ἴσως ὅχι ἐντελῶς ἀνεπτυγμένον. Ἀπὸ τὸ κρανίον ἐσώθησαν ὀλίγα μικρὰ τρίμματα. Ἀπὸ τὴν δεξιὰν διετηρήθη μόνον τὸ βραχιόνιον, τεταμένον κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Ἡ ἀριστερά, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, φέρει τὴν παλάμην εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ στήθους. Ἀπὸ τὴν λεκάνην διετηρήθησαν ἐλάχιστα ἔχνη ἀριστερά, ἀκολουθοῦν δὲ τὰ ὅστ᾽α τῶν σκελῶν ποὺ φαίνονται ἐκ πρώτης ὄψεως διεσταυρωμένα, δὲν εἶναι ὅμως. Ἀπλῶς τὰ ὅστ᾽α τῆς ἀριστερᾶς κνήμης ἔχουν ὀλισθήσει εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ ἀριστεροῦ μηριαίου, τὰ δὲ ὅστ᾽α τοῦ δεξιοῦ σκέλους, πεσόντα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, εἶχον κυλίσσει ἐπάνω εἰς τὸ ἀριστερόν. Ὁ νεκρὸς δηλαδὴ εἶχε ταφῇ ὕπτιος, μετὰ τὰ γόνατα ὀλίγον ὑψωμένα. Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ λαιμοῦ τοῦ εὐρέθησαν ἑξὶ μικρότατοι χρυσαῖ χάνδραι (M114). Κάτω ἀπὸ τὴν σιαγόνα ἔκειτο μιὰ πόρπη χαλκίνη (M116). Ἄλλη μία, ὁμοία (M117), εὐρέθη εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ θώρακος, μεταξὺ τοῦ ὤμου καὶ τῆς παλάμης τῆς ἀριστερᾶς χειρός. Εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς λεκάνης ὑπῆρχε περασμένος εἰς φάλαγγα δακτύλου μικρὸς δακτύλιος μετὰ διπλὴν σπειροειδῇ σφενδόνην (M115), χάλκινος, ἅρα ἡ δεξιὰ



χειρ ἐσταύρωνε λοξῶς τὴν κοιλίαν καὶ κατέληγεν εἰς τὸ ἀριστερὸν ἰσχίον. Εἰς τὸ στῆθος τοῦ σκελετοῦ ὑπῆρχε μικρὸς σταμνίσκος (591) καὶ δίπλα εἰς τὸν δεξιὸν ἀγκῶνα μικρὰ οἶνοχόη (592).

Πλησίον τοῦ δεξιοῦ μηριαίου ἦσαν συγκεντρωμένα τέσσαρα ἀκόμη ἀγγεῖα: Ὁ σταμνίσκος 607 πεσμένος πλαγίως, μὲ τὸ προχοῖδιον 608 κάτω ἀπὸ τὸ στόμιόν του καὶ τὸ ληκύθιον 609 κάτω ἀπὸ τὴν μίαν του λαβὴν, πλησίον των δὲ τὰ τεμάχια τοῦ ψευδοστόμου 610. Ἡ ὁμὰς αὕτη δὲν φαίνεται νὰ ἀνήκη εἰς τὴν ταφήν, ἀλλὰ πρέπει νὰ προέρχεται ἀπὸ ἄλλας, παραμερισμένας. Μεταξὺ τῶν σκελῶν τῶν δύο κατὰ χώραν ταφῶν, πλησίον τοῦ Ν. τοιχώματος, ὑπῆρχον ἀκόμη, παραμερισμένα, ἡ πρόχους 611, ὁ κυλινδρόστομος σταμνίσκος 612 καὶ τὰ τεμάχια τοῦ μονώτου σκύφου 613.

Ἐπὶ πλέον, προερχόμενα ἀπὸ διάφορα σημεῖα τοῦ τάφου, εὐρέθησαν κατὰ τὸ κοσκίνισμα τῶν χωμάτων μία κατεστραμμένη χάνδρα ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ123), μία ἄλλη κυλινδρική (Δ164), μερικὰ τεμάχια χαλκίνου σύρματος (M118) καὶ χάλκινον ἔλασμα (M119). Ὑπῆρχον ἐπίσης καὶ ὀλίγα ὄστρακα προερχόμενα ἀπὸ δύο λεκάνας.

Ὁ τάφος 74 λοιπὸν περιεῖχε τοῦλάχιστον τέσσαρας ταφάς, πιθανώτατα ὅμως περισσοτέρας. Δύο ἀπὸ αὐτὰς εἶχον παραμερισθῇ, ἡ μία πρὸς τὴν Β. γωνίαν καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὸ ἀριστερὸν πλευρὸν τῆς δυτικῆς κατὰ χώραν ταφῆς. Αὕτη, κτερισμένη μὲ τὰ ἀγγεῖα 602, 603 καὶ 604 ἦτο ἡ προτελευταία, τελευταία δὲ ἦτο ἡ γειτονική της μὲ τὰ διάφορα μικροαντικείμενα καὶ τὰ ἀγγεῖα 591 καὶ 592. Ἡ ἔλλειψις κρανίων ἀντιστοίχων πρὸς τὸν μεγάλον ἀριθμὸν τῶν παραμερισμένων ἀγγείων καθὼς καὶ ἡ παρουσία μεγάλων ὀστράκων μαρτυρεῖ ὅτι ὁ τάφος εἶχε καθαρισθῇ τοῦλάχιστον μίαν φορὰν προτοῦ γίνουσι αἱ δύο τελευταῖαι ταφαὶ καὶ ἐν μέρει τοῦλάχιστον ἐκκενωθῇ, δὲν ὑπάρχουν ὅμως στοιχεῖα οὔτε διὰ τὸν ἀκριβῆ ἀριθμὸν τῶν προηγηθεισῶν ταφῶν, οὔτε διὰ τὴν διαδοχὴν τῶν κτερισμάτων.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 26 καὶ 27)

**588.** Πρόχους συγκολλημένη, ὠσειδής, μὲ εὐρύχειλον στόμιον καὶ χαμηλοτάτην δυσκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, ἀλείφωμα πυκνὸν ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρωπὴ μὲ καστανάς καὶ πορτοκαλοχρῶους ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον μὲ ἄγκιστρον. Εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,228, ὕψ. 0,285 μ.

**589.** Κύαθος ἀρκετὰ βαθύς, συγκολλημένος, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρωπὴ μὲ μελανὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς πυκναὶ ἐγκάρσιαι γραμμαῖ, ἐξωτερικῶς τρεῖς ἡμιελλειψεῖς ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι

ἀντιστοίχως εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Διάμ. χείλους 0,120, ὕψ. 0,076 μ.

**590.** Ἀμφορίσκος ὑψίλαιμος ἀκέραιος, μὲ δύο ὀριζοντίας λαβὰς καὶ δύο θηλάς εἰς τὸν ὦμον. Στόμιον ὑψηλὸν καὶ σωληνωτόν, εὐρύχειλον, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον πυκνόν, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους μὲ ἐρυθρωπάς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου καὶ ὀλόκληρος ὁ λαιμὸς ἐξωτερικῶς, μὲ δύο λεπτὰς ἐξηρημέναις ταινίαις, αἱ θηλαί, αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν. Εἰς τὸν ὦμον πλατεῖα λωρίς, εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας ταινίαι, εἰς τὸ ὕψος τῶν θηλῶν κρόσσια, εἰς τὴν κοιλίαν μεταξὺ τῶν λαβῶν διπλῇ κυματοειδὴς γραμμὴ. Διάμ. 0,163, ὕψ. 0,20 μ.

**591.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον εὐρύτατον, χωνοειδές, βάσις κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, σχεδὸν κιτρινωπός, βαφή ἐρυθρά με μελανὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν πλατεῖται λωρίδες μεταξὺ ταινιῶν. Διάμ. 0,080, ὕψ. 0,080 μ.

**592.** Μικρὰ οἰνοχόη ἀκεραία, ὠοειδής. Βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα πρασινοκίτρινον. Βαφή καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν κοιλίαν λωρίδες μεταξὺ ταινιῶν, εἰς τὸν ὦμον δύο σειραὶ ὁμοκέντρων τόξων. Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,115 μ.

**593.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος ὠοειδής. Στόμιον χωρὶς χεῖλος, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφή ἐρυθρωπὴ. Βαμμένα: Τὸ ἄκρον τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἀραιὰ σπεῖρα. Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας λωρὶς μεταξὺ ταινιῶν. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου στῆλαι πυκνῶν εὐθειῶν γραμμῶν, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἄνθη τριγωνικὰ ἀντιμέτωπα. Διάμ. 0,067, ὕψ. 0,082 μ.

**594.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Σπασμένος κατὰ τὴν ἀρχαιοτητα εἰς δύο τεμάχια, συνδεθέντα μετὰ τὴν βοήθειαν ὀπῶν ἀνοιχθεισῶν συμμετρικῶς ἐκαστέρωθεν τοῦ χεῖλους τοῦ σπασίματος εἰς τέσσαρα διάφορα σημεῖα τοῦ ἀγγείου. Δὲν διεσώθησαν ἔχνη τοῦ ὕλικου στερεώσεως. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον τέσσαρες συμμετρικαὶ ὁμάδες ὁμοκέντρων τόξων συγκλίνοσαι πρὸς τὸ κέντρον. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξὺ αὐτῶν δὲ τρεῖς ζῶναι τεθλασμένης καὶ μία ἀμειβόντων ἐναλλασσομένων μετὰ πυκνὰς καθέτους γραμμάς. Εἰς τὸν ὦμον διαποικίλτα τρίγωνα μετὰ ἀκρεμόνας. Διάμ. 0,174, ὕψ. 0,192 μ.

**595.** Ψευδόστομος ἀκέραιος ὠοειδής. Στό-

μιον κατακόρυφον καὶ εὐρύχειλον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς τραχὺς κιτρινωπός, βαφή καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ἐναλλασσόμεναι πρὸς λωρίδας. Εἰς τὸν ὦμον τρίγωνα, ἐνάλληλα μὲν εἰς τὰ τεταρτοκύκλια, διαποικίλτον δὲ εἰς τὸ ἡμικύκλιον. Διάμ. 0,088, ὕψ. 0,10 μ.

**596.** Μικρότατος ψευδόστομος συγκολλημένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή ἐξίτηλος σωζομένη εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη, κατὰ τόπους μελανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον στήλη τεθλασμένης μεταξὺ ἀντιθετικῶν κυματοειδῶν καμπυλῶν. Διάμ. 0,069, ὕψ. 0,079 μ.

**597.** Πρόχους δίωτος ἐλλειπής (χωρὶς χεῖλος), ὠοειδής. Λαβαὶ χαμηλότεραι ἀπὸ τὸ χεῖλος, βάσις δισκοειδής. Πηλὸς τραχὺς κιτρινωπός, βαφή ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὰς ρίζας τῶν δακτύλιοι μετὰ ἄγκιστρα, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον διπλόσπειρα. Διάμ. 0,170, ὕψ. 0,204 μ.

**598.** Κύαθος συμπληρωμένος εἰς τὸ χεῖλος καὶ ραγισμένος ἀπὸ κατασκευῆς εἰς τὸν πυθμένα. Χεῖλος διάστομον, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφή ἔντονος ἐρυθρά. Βαμμέναι ἐξωτερικῶς δύο ἡμιελλείψεις ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι ἀντιστοίχως εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Διάμ. χεῖλους 0,095 - 0,10, ὕψ. 0,066 μ.

**599.** Θήλαστρον ἀκέραιον, ὠοειδές, μετὰ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφή ἐρυθρωπὴ. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας λωρίδες μεταξὺ ταινιῶν, κατὰ μῆκος τῆς προχοῆς τέσσαρες

γραμμαί, εις τὴν κοιλίαν γραμμὴ κυματοειδής. Διάμ. ἀγγείου 0,076, ὕψ. 0,122 μ.

**600.** Κύαθος ρηχὸς καὶ ὀλίγον ἀσύμμετρος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, ἀλείφωμα ὅμοιον. Ἀβαφος. Διάμ. χείλους 0,130, ὕψ. 0,068 μ.

**601.** Μικρὰ ὑδρία ἀκεραία, ὠσειδής. Εἰς τὸν ὦμον δύο θηλαί, πλευρικαὶ λαβαὶ κατακόρυφοι, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρὰ ἔντονος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὸν ὦμον λωρὶς μεταξὺ ταινιῶν, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, αἱ θηλαί. Ἡ ράχιν τῆς καθέτου λαβῆς βαμμένη ὁλόκληρος κάτω μὲ ἄγκιστρον ἀνηρτημένον εἰς τὴν ρίζαν τῆς, εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς δὲ γραμμαὶ χιαστί. Εἰς τὰς πλευρικὰς λαβὰς βαμμένη ἡ ράχιν καὶ αἱ ρίζαι. Διάμ. 0,132, ὕψ. 0,160 μ.

**602.** Μικρὸς ψευδόστομος ραγισμένος ὠσειδής. Στόμιον λεπτὸν κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνικὴ, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πηλὸς πρασινωπὸς, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους πορφυρᾷ ἢ πορτοκαλόχρους. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ἐναλλασσόμεναι μὲ λωρίδας, εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου στῆλαι πυκνῶν εὐθειῶν γραμμῶν. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὁμοίᾳ, πατοῦσα ἐπὶ ὁμοκέντρων τόξων μεταξὺ δύο τριγωνικῶν ἀντιθετικῶν ἀνθέων. Διάμ. 0,083, ὕψ. 0,097 μ.

**603.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκεραῖος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον. Εἰς τὸν ἰδιαίτερος μεγάλον δίσκον τῶν λαβῶν ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἔντονος ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ἐναλλασσόμεναι μὲ λωρίδας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα ὀξυκόρυφα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἰχθύς, σχηματοποιημένος μέχρις ἀφαιρέσεως, διαποικίλτος μὲ ὁμάδας ὁμοκέντρων τόξων. Διάμ. 0,070, ὕψ. 0,083 μ.

**604.** Ληκύθιον ἀκεραῖον, κωνικόν. Βάσις χαμηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς κιτρινωπὸς, βαφὴ ἐρυθρωπὴ. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Διάμ. 0,073, ὕψ. 0,087 μ.

**605.** Ψευδόστομος ἀκεραῖος ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, εἰς τὸν ὦμον ὀπή, βάσις χαμηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἀπολεπισμένη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχιν τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν πλατεῖα λωρὶς μεταξὺ ταινιῶν. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα σχετικῶς ὀξυκόρυφα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον στήλη ἀμειβόντων, μεταξὺ δύο ὀρθίων ἀντιθετικῶν σπειρῶν. Διάμ. 0,110, ὕψ. 0,130 μ.

**606.** Μικρότατον οἰνοχοῦδιον ἀκεραῖον, ὠσειδές. Βάσις κωνικὴ. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμὸς, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος. Εἰς τὴν κοιλίαν λωρὶς μεταξὺ ταινιῶν, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια, βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Διάμ. 0,045, ὕψ. 0,053 μ.

**607.** Σταμνίσκος συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος εἰς τὸ χεῖλος, κωνικός. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, λαβαὶ ἐξέχουσαι ὀριζόντιαι, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπὸς, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, εἰς τὸν ὦμον ταινίαι, τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας ὁλόκληρον. Μεταξὺ τῶν λαβῶν, συνεχιζόμεναι καὶ εἰς τὰς ράχιν τῶν, κυματοειδὲς γραμμὴ. Διάμ. 0,120, ὕψ. 0,116 μ.

**608.** Προχοῦδιον συμπληρωμένον εἰς τὸ στόμιον καὶ τὸν λαιμὸν, ὠσειδές. Βάσις κωνικὴ. Πηλὸς κιτρινωπὸς, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ἐναλλασσόμεναι μὲ λωρίδας, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Διάμ. 0,080, ὕψ. 0,10 μ.

**609.** Ληκύθιον ἀκεραῖον κωνικόν. Βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπὸς, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς

τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ἐναλλασσόμεναι με λωρίδας, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Διάμ. 0,070, ὕψ. 0,082 μ.

**Δ10.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλιπής (χωρὶς στόμιον), κωνικός. Εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς κακοψημένος κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Κάτω ἀπὸ τὸν ὦμον ταινίαι, τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας βαμμένον ὀλόκληρον. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἡ διακόσμησις ἐξίτηλος. Διάμ. 0,076, ὕψ. 0,095 μ.

**Δ11.** Μικρὰ πρόχους ἀκεραία ὠσειδής. Βάσις χαμηλὴ δακτυλίοςχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ με πορτοκαλόχρους ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξὺ αὐτῶν πέντε ἀσύμμετροι κηλῖδες, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Διάμ. 0,162, ὕψ. 0,210 μ.

**Δ12.** Σταμνίσκος κυλινδρόστομος διώτος, με συγκολλημένην τὴν μίαν λαβὴν, ὠσειδής. Εἰς τὸν ὦμον δύο θηλαί, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλίοςχημος. Πηλὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ θηλαί, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Μεταξὺ τῶν θηλῶν κυματοειδὴς γραμμὴ. Διάμ. 0,182, ὕψ. 0,169 μ.

**Δ13.** Σκύφος μόνωτος, χωνοειδής, με χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν, συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχὺς, βαφὴ ἐρυθρωπὴ, κατὰ τόπους ἀπολεπισμένη. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὀλόκληρος, ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος, ἡ βάσις καὶ ἐγκάρσιαι γραμμαί εἰς τὴν λαβὴν.

**Δ163.** Χάνδρα ροδακόσχημος ἀπὸ ὀρείαν κρύσταλλον, διάτρητος. Διάμ. 0,009 μ.

**Δ164.** Χάνδρα κυλινδρική ἀπὸ μαλακὸν ὑποπράσινον λίθον, ἴσως στεατίτην, διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,013, διάμ. 0,007 μ.

**Δ119.** Χάνδρα εἰς σχῆμα διπλοῦ ἀργοναύ-

του, ἀπὸ λευκὴν ὑαλόμαζαν με πυκνὰ ἔχνη μελανοῦ χρώματος. Ἡ μία ἐπιφάνεια ἐπίπεδος, ἡ ἄλλη ἀνάγλυφος. Διάτρητος κατὰ μῆκος τῆς εἰς τὰ δύο ἄκρα. Μῆκος 0,017, πλάτος 0,008 μ.

**Δ120.** Χάνδρα σιτόσχημος, ἀπὸ πρασινόφαιον ὑαλόμαζαν, κατὰ μῆκος διάτρητος. Διάμ. 0,006, μῆκος 0,014 μ.

**Δ121.** Μικρὰ πυκνορράβδωτος στρογγύλη χάνδρα, διάτρητος, ἀπὸ κύανον. Διάμ. 0,009 μ.

**Δ122.** Πυκνορράβδωτος στρογγύλη χάνδρα, ἀπὸ κυανὴν ὑαλόμαζαν. Διάμ. 0,007 μ.

**Δ123.** Τμῆμα χάνδρας ἀπὸ κιτρίνην ὑαλόμαζαν, πιθανῶς βαλανοσχήμου. Σωζ. μῆκος 0,013 μ.

**Δ124.** Τρεῖς ἀχιβάδες τοῦ εἵδους κυπραία καὶ μία τοῦ εἵδους ἀλίωτις ἡ κοινὴ, ἐλλιπής. Μήκη 0,023 - 0,033 μ.

**Μ114.** Ἐξ μικρόταται χάνδραι χρυσαῖ, τρεῖς σφαιρικαὶ καὶ τρεῖς κρικοειδεῖς. Διάμ.: Σφαιρικαὶ 0,002 - 0,003 μ., κρικοειδεῖς 0,002 μ.

**Μ115.** Δακτύλιος χάλκινος συγκολλημένος. Ἀποτελεῖται ἀπὸ κρίκον κυκλικόν, με τὰ ἄκρα κομμένα διαγωνίως καὶ ἠνωμένα εἰς τρόπον ὥστε νὰ διατηροῦν τὸ πλάτος τοῦ ἐλάσματος. Εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἐνώσεώς των εἶναι κολλημένη ἡ σφενδόνη, ἀποτελουμένη ἀπὸ δύο συνεχεῖς στρογγύλας πυκνὰς σπείρας κατεσκευασμένας ἀπὸ λεπτὸν σύρμα καὶ στερεωμένας καθέτως πρὸς τὸν κρίκον, οὕτως ὥστε νὰ ἐξέχουν ἀπὸ τὰς δύο πλευράς του. Τὸ σύρμα των δὲν εἶναι ἱσοπαχὲς ἀλλὰ λεπτότερον εἰς τὸν ὀφθαλμόν, παχυνόμενον προοδευτικῶς πρὸς τὴν περίμετρον. Διάμ. κρίκου 0,019, μῆκος σπειρῶν 0,025 μ.

**Μ116.** Πόρπη χαλκίνη τοξοειδής, συγκολλημένη καὶ ὠξειδωμένη, μονοκόμματη. Ράχης σχοινοειδής. Μῆκος 0,056, πλάτος 0,036 μ. Διάμ. ράχεως 0,0035 μ.

**Μ117.** Ὅμοια. Μῆκος 0,065, πλάτος 0,038, διάμ. ράχεως 0,004 μ.

**Μ118.** Δακτύλιος ἀπὸ χάλκινον σύρμα, διπλῆς περιελίξεως. Συγκολλημένος ἀπὸ ὀκτὼ μικρὰ τεμάχια. Διάμ. 0,016 μ.

**Μ119.** Χάλκινον ἔλασμα διπλωμένον εἰς σχῆμα μικρᾶς λαβίδος. Εἶναι ἄδηλον ἐὰν αὐτὸ ἦτο τὸ ἀρχικόν του σχῆμα. Μῆκος 0,023 μ.



## ΤΑΦΟΣ 75 (σχέδ. 20, πίν. 28α, 168β, 169α)

Μεγάλος θαλαμοειδής βυθισμένος, προσανατολισμένος Α.-Δ. Έχει δρόμον βράχυν, στενόν και κατωφερῇ ἀπὸ τὴν εἴσοδον πρὸς τὰ ἔξω, δηλαδή πρὸς τὴν νεροσυρμήν. Ἡ θύρα, χωρὶς παραστάδας, κατελάμβανεν ὁλόκληρον τὸ πλάτος τοῦ δρόμου καὶ ἦτο φραγμένη μὲ ἰσχυράν ξηρολιθιὰν ὕψους 0,80 μ. περίπου, κτισμένην ἀπὸ μεγάλους λίθους καὶ ἐνισχυμένην ἐξωτερικῶς μὲ 1-2 ἀκόμη στρώσεις αἱ ὁποῖαι ἐξετείνοντο μέχρι τοῦ ἡμίσεος σχεδὸν τοῦ μήκους τοῦ δρόμου. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον, ἀρκετὰ κανονικόν, μὲ τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους ἐντόνως καμπύλον καὶ τὴν θύραν ἀνοιγμένην εἰς μίαν ἀπὸ τὰς στενάς πλευράς. Ὁροφὴ δὲν ἐσώθη. Μόνον εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου καὶ εἰς ὕψος 1,20 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον διετηρήθη ἔνδειξις τῆς στροφῆς τοῦ τοιχώματος ἀπὸ τῆς καθέτου πρὸς τὴν ὀριζοντίαν. Ἡ ὀροφὴ αὐτὴ καθὼς καὶ ἡ τοῦ γειτονικοῦ 76 φαίνονται νὰ ἔπεσαν σχετικῶς προσφάτως, διότι ἡ συνήθης στρώσις πεσιμάτων τῆς ὀροφῆς ἢ καλύπτουσα τὸ περιεχόμενον τοῦ τάφου ἐκαλύπτετο ἀπὸ στῶμα ποικίλου πάχους μαυρισμένον ἀπὸ ρίζας, στῶμα ἐπιφανείας δηλαδή, ὅπου εἶχον ἐκ τῶν ὑστέρων ἐπικαθίσει οἱ ὄγκοι τῆς βυθισθείσης θόλου. Οἱ ἀρχαιοκάπηλοι εἶχον δοκιμάσει τὸ ἔδαφος κατὰ τόπους καὶ εἰς ἓν τοῦλάχιστον σημεῖον εἶχον πλησιάσει τὸ ταφικὸν στῶμα, ἢ σκληρότης ὅμως τῶν πεσμένων βώλων τοὺς ἀπεθάρρυνε καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς προσπάθειάς των προτοῦ καρποφορήσουν.

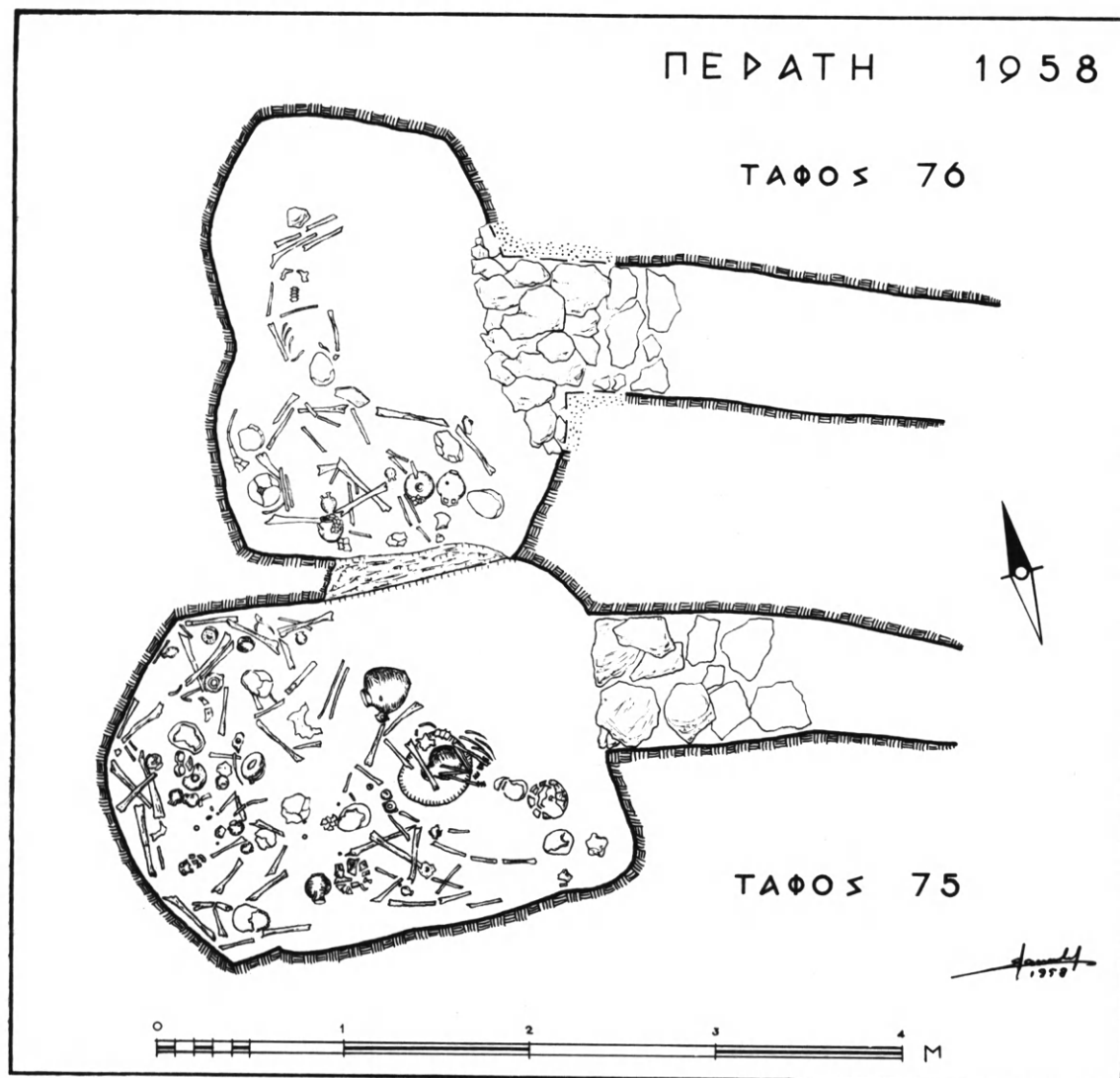
Πρὸς Β. τοῦ τάφου ὑπάρχει ὁ θάλαμος τοῦ γειτονικοῦ του 76. Τὸ μεταξύ των τοίχωμα δὲν ἦτο πλατύτερον ἀπὸ 0,15 - 0,20 μ. καὶ φυσικὰ κατέρρευσε. Τώρα διακρίνονται μόνον ἀπὸ τὴν διαφορὰν στάθμης τῶν δαπέδων των, χαμηλοτέραν κατὰ 0,40 μ. εἰς τὸν 75. Ὁ σχετικὸς κίνδυνος πρέπει νὰ εἶχε γίνῃ ἀντιληπτὸς ἤδη ἔκτοτε, διότι τὸ ΒΑ. τέταρτον τοῦ θαλάμου τοῦ 75, τὸ ἀντίστοιχον εἰς τὸ ἐπισφαλές τοίχωμα, εὐρέθη τελείως κενὸν ἐνῶ εἰς τὴν ὑπόλοιπον ἐπιφάνειαν τοῦ θαλάμου ἦσαν ἀσφυκτικῶς συσσωρευμένα τὰ λείψανα καὶ κτερίσματα ἑνδεκα τοῦλάχιστον ταφῶν.

Ἡ τελευταία ταφὴ εὐρέθη κατὰ χώραν, ἐμπρὸς εἰς τὴν εἴσοδον, τοποθετημένη λοξῶς πρὸς τὸ βάθος μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς ΝΑ. Τὸ κρανίον, μὲ τὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ ἐπάνω, ἐσώθη ἀρκετὰ καλῶς. Αἱ χεῖρες ἐσταυροῦντο εἰς τὸ στῆθος, ἢ ἀριστερὰ ἐπάνω ἀπὸ τὴν δεξιὰν μὲ τοὺς δακτύλους εἰς τὸν λαιμόν. Αἱ διατηρηθεῖσαι πλευραὶ ἐξεῖχον πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ θώρακος, οἱ δὲ ὀσφυϊκοὶ σπόνδυλοι ἠκολούθουν καὶ αὐτοὶ ἀντίστοιχον καμπύλην. Ἡ λεκάνη ἐπαρουσίαζε καὶ αὐτὴ μικρὰν κλίσιν πρὸς τὰ ἀριστερά. Τὸ ἀριστερὸν μηριαῖον εἶχε πέσει ἀπὸ τὴν λεκάνην πρὸς τὰ ὀπίσω, μὲ τὸ πρὸς τὸ γόνυ ἄκρον του ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα. Ἡ κνήμη, παράλληλος καὶ πλησίον του, εἶχε πέσει καὶ αὐτὴ πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀπὸ τὴν θέσιν τῆς δὲ φαίνεται ὅτι ὁ πούς ἦτο ἀρχικῶς τοποθετημένος πολὺ κοντὰ εἰς τὴν λεκάνην. Τὸ δεξιὸν σκέλος, μὲ τὴν κνήμην παράλληλον καὶ ἀντίρροπον πρὸς τὸ μηριαῖον, ἦτο πεσμένον ἀριστερὰ, ἐγκαρσίως πρὸς τὸ σῶμα. Ὁ νεκρὸς δηλαδή εἶχε ταφῇ μὲ κλίσιν πρὸς τὸ ἀριστερόν του πλευρόν καὶ τὰ σκέλη συνεσταλμένα, σχεδὸν εἰς τὴν στάσιν τοῦ ὀκλάζοντος. Ὅπισω ἀπὸ τὸ κρανίον τῆς ταφῆς, πλησίον τῆς ἀριστερᾶς (Ν.) παρα-



στάδος τῆς θύρας, ὑπῆρχε μεγάλος ψευδόστομος πεσμένος πλαγίως πρὸς αὐτὸ καὶ σπασμένος (614) καλύπτων ληκύθιον (641), ἔμπρὸς εἰς τοὺς πόδας τῆς δὲ ἔκειτο μεγάλος πιθαμοφορεὺς (635) καὶ μικρὸς σταμνίσκος (636).

Ἡ ταφή αὐτὴ εἶχε γίνῃ ἐπάνω ἀπὸ ἓνα στρογγύλον λάκκον περιέχοντα μίαν μεγάλην πρόχουν, τοποθετημένην πλαγίως καὶ σκεπασμένην μὲ λεπτότατον στρώμα



Σχέδ. 20.

χώματος (642). Ἡ λαβὴ τῆς, σπασμένη καὶ ἐπιδιωρθωμένη ἤδη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, εἶχεν ἀποσπασθῇ ἐκ νέου καὶ ἀπορριφθῇ, εὐρέθη δὲ μεταξὺ παραμερισμένων ὀστῶν πρὸς Ν. του. Ἡ πρόχους περιεῖχεν ἀτελῶς καμμένα ὀστᾶ ἐνὸς ἀτόμου ὠρίμου καὶ ἐνὸς ἄλλου προχωρημένης ἡλικίας, προερχόμενα μὲν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῶν σκελετῶν των, ἀντιπροσωπεύοντα ὅμως πολὺ μικρὸν τμῆμα τοῦ συνόλου των.

Ὁ χώρος μεταξὺ τῆς κατὰ χώραν ταφῆς καὶ τοῦ Ν. τοιχώματος καθὼς καὶ τὸ πρὸς τὸ βάθος ἡμισυ τοῦ θαλάμου ἦσαν πλήρη ἀπὸ ὀστᾶ, ἀγγεῖα καὶ διάφορα

άλλα κτερίσματα, πυκνότατα συσσωρευμένα. Εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν ἀκριβῶς ἦσαν δύο κρανία καὶ πλησίον τοῦ δευτέρου, μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ τοιχώματος, τρίμματα ἀγγείου κακοψημένου ἀπὸ ἐρυθρωπὸν πηλόν. Μεταξὺ τῶν παραμερισμένων ὁστῶν, τῶν ἀκολουθούντων πρὸς Δ., πρὸς τὸ βάθος δηλαδὴ τοῦ θαλάμου, ὑπῆρχον τεμάχια μικροῦ ψευδοστόμου (615), μικρὸς σταμνίσκος (616) καὶ δίπλα εἰς τὴν βάσιν του κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ166). Ἐν συνεχείᾳ ἔκειντο ὁ ψευδόστομος 617, κατακερματισμένος, πρὸ αὐτοῦ χάνδρα ἀπὸ στεατίτην (Λ169) καὶ παραπλεύρως του μικρὰ πρόχους πεσμένη πλαγίως (618). Μεταξὺ τῆς ομάδος αὐτῆς καὶ τῶν σκελῶν τῆς κατὰ χώραν ταφῆς ἦσαν κατὰ σειρὰν μικρὸς σταμνίσκος ὄρθιος (619), μικροτάτη ὑδρία πεσμένη πλαγίως (620) καὶ πῶμα κυλινδρικόν (621). Ἀμέσως πρὸς Δυσμὰς των, εἰς τὸ ὕψος τῶν ἀγγείων 617 καὶ 618 εὐρίσκοντο κρανίον εἰς κακὴν κατάστασιν, τεμάχια σκύφου (622) καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ168). Εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου, ἀνάμεσα εἰς διεσκορπισμένα ὁστᾶ, ὑπῆρχεν ἓν ἀκόμη κρανίον, βορειότερόν του δὲ ἄλλα δύο. Μεταξὺ τῶν κρανίων αὐτῶν εὐρέθη τὸ στόμιον ἑνὸς μικροῦ ψευδοστόμου, ὀπισθέν των δέ, πρὸς τὸ δυτικὸν τοίχωμα, τὰ ὑπόλοιπα θραύσματα τοῦ ἀγγείου (623). Ἐμπρὸς εἰς τὴν βάσιν του ἦσαν κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ167) καί, χωρισμένοι ἀπὸ μακρὸν ὁστοῦν, δύο μικροὶ σταμνίσκοι (624 καὶ 625). Πρὸς Β. ὅλων αὐτῶν, εἰς τὸ ὕψος περίπου τοῦ μέσου τοῦ Δ. τοιχώματος καὶ πάντοτε μεταξὺ πυκνῶν παραμερισμένων ὁστῶν, ὑπῆρχε μία ὁμάς ἀγγείων καὶ μερικῶν μικροαντικειμένων: Τὸ πλησιέστερον πρὸς τὸ τοίχωμα καὶ μὲ τὴν βάσιν του πρὸς αὐτὸ ἦτο μικρὸς σταμνίσκος πεσμένος πλαγίως (628). Κατὰ σειρὰν ἔμπρὸς ἀπὸ τὸ στόμιον του καὶ ἀπὸ Β. πρὸς Ν. εὐρίσκοντο κρανίον, σύνθετον κερνοειδὲς ἐλλιπές (629), πεσμένον ἀνάποδα, μεγάλος πίθος σπασμένος (630), ἐπίσης ἀνάποδα, καλύπτων τὸ πῆλινον κομβίον Π4, πλησίον του δὲ πεσμένοι δύο μικροὶ ψευδόστομοι (626 καὶ 627). Ἐμπρὸς εἰς τὴν βάσιν τοῦ δευτέρου ἐξ αὐτῶν ὑπῆρχον δύο τεμάχια τοῦ ψευδοστόμου 615 καὶ παραπλεύρως των ἀργυροῦς δακτύλιος (M120), χάνδρα ἀπὸ σάρδιον (Λ171), τεμάχια ἀργυρῶν δακτυλίων (M122 καὶ M123) καὶ σκαραβαῖος ἀπὸ φαγεντιανὴν (Δ128) ἀρίστης διατηρήσεως. Ἐμπρὸς εἰς ὅλα αὐτὰ καὶ πάντοτε μεταξὺ ὁστῶν ἔκειντο κατὰ σειρὰν ἀπὸ Ν. πρὸς Β. μικρὸς ψευδόστομος πεσμένος πλαγίως (631), ἐπάνω του τὰ τεμάχια ἑνὸς σταμνίσκου (623) καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν τὰ θραύσματα ἑνὸς ἀκόμη ψευδοστόμου (633). Ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν σειρὰν αὐτὴν, πρὸς τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου, εὐρίσκετο δακτυλιόσχημον (634) πεσμένον πλαγίως, σχεδὸν ἀνάποδα. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΒΔ. γωνίας μέχρι τοῦ μέσου περίπου τοῦ Β. τοιχώματος, ὅπου ἀρχίζει τὸ κενὸν μέρος τοῦ θαλάμου, ὑπῆρχε σωρὸς ἀπὸ πυκνότατα στοιβασμένα ὁστᾶ μὲ ἓν ἐπὶ πλεόν κρανίον καὶ μερικὰ ἀκόμη ἀγγεῖα ἀνάμεσά των: Κοντὰ εἰς τὸ κρανίον, ὄρθιος, ὁ σταμνίσκος 637. Σχεδὸν ἀκριβῶς εἰς τὴν γωνίαν, παρὰ τὸ τοίχωμα, τὸ ληκύθιον 638. Πλησίον του κυλινδρικὸν οἰκιακὸν ἀγγεῖον μὲ διάτρητον πῶμα (639), ὀλίγον πρὸς Α. του τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ σκύφου 622 καὶ τέλος, εἰς τὸ ἄκρον σχεδὸν τοῦ σωροῦ πρὸς Α., μικρὸς σταμνίσκος (640) καὶ δύο διεσταυρωμένα ὁστᾶ. Ἐκτὸς ὅλων αὐτῶν εὐρέθησαν εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ τάφου ὁστρακὰ εἴκοσι περίπου ἀγγείων ἀκόμη, κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ165), τεμάχια ἀπὸ ἐλεφαντίνας βελόνας (Δ125 καὶ

Δ129) θραύσματα ἀργυροῦ δακτυλίου (M121), μία σπασμένη χάνδρα ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ127), δύο χάνδραι ἀπὸ σάρδιον (Λ170 καὶ Λ172) καὶ εἷς ἀκόμη αἰγυπτιακὸς σκαραβαῖος ἀπὸ φαγεντιανήν (Δ129). Ἀπὸ τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου τοῦ τάφου συνελέγησαν ὅστρακα προερχόμενα ἀπὸ δέκα διαφορετικὰ ἀγγεῖα.

Περιεῖχε λοιπὸν ὁ τάφος 75 ὀκτὼ τοῦλάχιστον παραμερισμένους ἐνταφιασμούς, δύο καύσεις καὶ μίαν ἀκόμη ταφήν, τὴν τελευταίαν, κατὰ χώραν. Αὐταὶ ὅλαι τὸν καθιστοῦν τὸν περισσότερον χρησιμοποιοθέντα τάφον τοῦ νεκροταφείου, ἀσφαλῶς δὲ ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι, ὅπως μαρτυρεῖ ὁ μεγάλος ἀριθμὸς τῶν ἀγγείων του, εἴτε αὐτῶν καθ' ἑαυτὰ εἴτε ὑπὸ μορφὴν ὀστράκων. Ἡ ὑπαρξὶς τῶν ὀστράκων αὐτῶν εἰς τὸν θάλαμον καὶ ἰδίως εἰς τὸν δρόμον σημαίνει ὅτι ὁ τάφος εἶχε καθαρισθῇ τοῦλάχιστον μίαν φορὰν καὶ μέρος τοῦ περιεχομένου του εἶχεν ἀπορριφθῇ ἔξω ἀπὸ τὸν θάλαμον.

Λόγῳ τοῦ παραμερισμοῦ καὶ τῆς ἀναμίξεως τῶν ὀστῶν καὶ τῶν κτερισμάτων τῶν παλαιότερων ταφῶν εἶναι ἀδύνατον νὰ καθορισθῇ ἡ σειρά των. Ἡ κατὰ χώραν εἶναι βεβαίως ἡ τελευταία. Ὅσον διὰ τὰς καύσεις, ἀναμφιβόλως δὲν εἶναι αἱ προτελευταῖαι ἀλλὰ ἀκόμη παλαιότεραι. Τοῦτο διότι ἡ πρόχους ἦτο τοποθετημένη εἰς τὸν λάκκον μὲ τὴν λαβὴν της — σπασμένην καὶ ἐπισκευασμένην ἤδη ἔκτοτε — πρὸς τὰ ἐπάνω, τὸ βάθος ὅμως τοῦ λάκκου ἦτο ἀρκετόν, ὥστε νὰ μὴ ἐξέχη ἀπὸ τὴν στάθμην τοῦ δαπέδου τοῦ τάφου. Ὡστε, ἐὰν ὁ χῶρος κατὰ τὰ ἄλλα ἦτο ἐλεύθερος διὰ τὴν κατὰ χώραν ταφήν, δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ θιγῇ ἡ λαβὴ τοῦ ἀγγείου. Ἐν τούτοις εὐρέθη ἀπασπασμένη ἀπὸ αὐτὸ καὶ πεταγμένη πλησίον του, τοῦτο δὲ ἐγένετο βεβαίως ὅταν ὁ τόπος ἐκαθαρίσθη καὶ ἰσοπεδώθη διὰ νὰ ἀποτεθῇ εἰς τὴν θέσιν της ἡ κατὰ χώραν ταφή. Διὰ νὰ χρειασθῇ ὅμως αὐτὴ ἡ διευθέτησις πρέπει ὁ χῶρος ἐπάνω ἀπὸ τὸν λάκκον νὰ ἦτο ἤδη κατειλημμένος, ἄρα νὰ ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἄλλη ταφή, ἀπομακρυνθεῖσα, αὐτὴ δέ, ἐφ' ὅσον ἐκάλυπτε τὴν πρόχουν μὲ τὰς καύσεις ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, πρέπει νὰ ἦτο νεώτερα των.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 28β.γ, 29, 30α-γ καὶ 31α)

**614.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανὴ μὲ ἐρυθρωπὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν πυκνὴ δικτυωτὴ διαγράμμισις, εἰς τὸν δίσκον πενταπλοῦς ρόδαξ μὲ γωνιώδη φύλλα καὶ τὰ μετὰξὺ των διαστήματα κατειλημμένα ἀπὸ ἐνάλληλα τρίγωνα. Εἰς τὸν ὦμον διαποικιλτα τρίγωνα εἰς τὰ τεταρτοκύκλια καὶ δύο ὅμοια, πλασιδιώνοντα ἀτρακτοειδὲς σχῆμα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον. Ὁ ὦμος περιβάλλεται ἀπὸ λεπτὴν

ζώνην τεθλασμένης, ἀπ' ὅπου κρέμονται σπεῖραι μὲ τριγωνικοὺς μίσχους διακοσμημένους μὲ γραμμωτὰ λέπια. Τὸ ὑπόλοιπον σῶμα τοῦ ἀγγείου καταλαμβάνεται ἀπὸ δύο ὀκτάποδας, συμμετρικῶς τοποθετημένους ἀλλ' ἀνομοίους. Αἱ κεφαλαὶ των εἶναι καρδιόσχημοι ὀξυκόρυφοι μὲ μεγάλους κυκλικοὺς ὀφθαλμοὺς περιλαμβάνοντας ὁμοκέντρους κύκλους καὶ συνδεομένους ἐπάνω μὲ ἐξηρημένας καμπύλας γραμμὰς. Σῶμα ἢ σάκκος δὲν ὑπάρχει. Οἱ πλόκαμοι φύονται ἀπὸ τὴν κεφαλὴν καὶ ἀποτελοῦνται ἀπὸ ταινίας μὲ διπλοῦν περίγραμμα λεπτυνομένας πρὸς τὰ ἄκρα καὶ καταληγούσας εἰς σπεῖρας. Ἐχουν ὅλοι των φορὰν πρὸς τὰ κάτω, τοῦ ἐνὸς ὅμως ἀπλώνονται εἰς σχῆμα ἀνοικτοῦ ριπιδίου, τοῦ δὲ ἄλλου

συσπειρώνονται πρὸς τὴν κεφαλὴν. Διάμ. 0,217, ὕψ. 0,257 μ.

**615.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής. Λεῖπει τὸ στόμιον. Βάσις κωνικὴ χαμηλὴ. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή - πορτοκαλόχρους, κατὰ τόπους μελανή. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὸ ἄνω ἥμισυ τῆς κοιλίας καὶ εἰς τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον σκαρίφημα ἀνδρική μορφῆς σκυμμένης εἰς τὴν στάσιν τοῦ κροκοσυλλέκτου. Ἡ κόμη δηλώνεται μὲ παχεῖαν μηνοειδῆ γραμμὴν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ὡσειδοῦς κεφαλῆς, ὁ ὀφθαλμὸς μὲ μικρὸν κύκλον, ἡ δὲ ὀφρὺς μὲ τόξον καταλαμβάνον ὁλόκληρον τὸ πλάτος τῆς κεφαλῆς. Εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν ὀσφὺν πυκναὶ ἐγκάρσιαι γραμμαὶ δηλώνουν τὸ ἔνδυμα, ἴσως δὲ καὶ περιδέλαιον. Αἱ γραμμαὶ τῶν σκελῶν ὑπερβαίνουν τὸ διακοσμητικὸν πεδίον τοῦ ὤμου καὶ συνεχίζονται πρὸς τὰ κάτω διασχίζουσαι τὰς δύο πρώτας ταινίας τῆς κοιλίας, τοῦ ἐνὸς δὲ καταλήγουν εἰς ἄκρον πόδα. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,10 μ.

**616.** Σταμνίσκος ἀκέραιος κωνικός. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου ἐπάλληλοι δακτύλιοι, εἰς τὸ χεῖλος στίγματα. Ἐξωτερικῶς ὁλόκληρον τὸ ἄγγεϊον μὲ ἐξηρημέναις ταινίαις εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,063, ὕψ. 0,060 μ.

**617.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν στιλπνόν, βαφὴ μαυροκάστανη μὲ ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἡ περίμετρος, ἡ ἀπόφυσις καὶ μεταξὺ αὐτῶν λεπτότατοι, πυκνοὶ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου διαποικιλτὰ ἀψιδώματα περιστικτα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀντιμέτωπα σχηματοποιημένα ἄνθη μὲ περιστίκτους κάλυκας.

Ἡ κοιλία τοῦ ἄγγείου καταλαμβάνεται ἀπὸ δύο συμμετρικοὺς ὀκτάποδας ὀριζόμενους πρὸς τὰ κάτω ἀπὸ ταινίαν ὀλίγον ἐπάνω ἀπὸ τὴν βάσιν. Οἱ ὀκτάποδες ἔχουν καρδιοσχήμους κεφαλὰς, ὀξυκορύφους μεγάλους κυκλικούς ὀφθαλμούς μὲ ἐγγεγραμμένους ὁμοκέντρους κύκλους, μικρότατον φυλλόσχημον σάκκον ἀνηρτημένον ἀπὸ μακρὸν λεπτὸν στέλεχος καὶ ἀτρακτοειδεῖς πλοκάμους μὲ διπλοῦν περίγραμμα, πυκνὰς κροσσωτὰς γραμμὰς εἰς τὸ ἐπάνω μέρος των καὶ ἄκρα καταλήγοντα εἰς σπείρας. Εἶναι ἀπλωμένοι πρὸς τὰ πλάγια καὶ περίπου ἰσομήκεις εἰς τρόπον ὥστε τὰ ἄκρα των νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὴν ἰδίαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον κατακόρυφον. Τὰ διαστήματα μεταξὺ τῶν κατωτάτων ζευγῶν τῶν πλοκάμων καὶ τῶν στελεχῶν τῶν σάκκων καταλαμβάνονται ἀπὸ πυκνὰ γραμμωτὰ λέπια. Διάμ. 0,160, ὕψ. 0,189 μ.

**618.** Πρόχους μικρά, ἀκέραια, ὡσειδής. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς κεραμόχρους, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθροκάστανη εἰς διαφόρους ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, τὰ περιθώρια τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,148, ὕψ. 0,155 μ.

**619.** Μικρὸς σταμνίσκος συγκολλημένος εἰς τὸ στόμιον, κωνικός. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς πρασινωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ μελανὴ ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχρσα ἴχνη. Βαμμένα: Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου ἐπάλληλοι πυκνοὶ δακτύλιοι. Ἐξωτερικῶς ὁλόκληρος μὲ λεπτάς ταινίας ἐξηρημέναις εἰς τὸν ὦμον. Διάμ. 0,069, ὕψ. 0,067 μ.

**620.** Μικροτάτη ὑδρία εὐρύστομος, ὡσειδής, συγκολλημένη εἰς τὸ χεῖλος καὶ συμπληρωμένη εἰς τὰς λαβὰς, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν καὶ θηλὴν εἰς τὸν ὦμον. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Εἰς τὴν ράχιν τῆς καθέτου λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ, εἰς τὸν λαιμὸν, τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Δακτύλιος γύρω εἰς τὴν θηλὴν, εἰς τὸ ὕψος τῆς δὲ κυματοειδὲς γραμμὴ. Διάμ. 0,063, ὕψ. 0,070 μ.

**621.** Μικρότατον κυλινδρικὸν πῶμα ἀκέραιον, διάτρητον εἰς τὴν κορυφὴν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μελανὴ ἀπολεπισμένη καὶ ἐξίτηλος. Εἰς



τὴν κορυφὴν ἔχνη, παρὰ τὴν ὀπὴν καὶ τὴν περίμετρον δακτύλιοι, εἰς τὸ κάθετον τοίχωμα ταινία. Διάμ. 0,040, ὕψ. 0,012 μ.

**622.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, με δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, βαφὴ ἐρυθροπύρη. Βαμμένος ὀλόκληρος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς με ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος, δακτύλιον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χείλους καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,097, ὕψ. 0,078 μ.

**623.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον, λαβαὶ χαμηλαὶ με δίσκον ἐπίπεδον, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ εἰς διαφόρους ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως τέσσαρες ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὅμου ὁμάδες πυκνῶν κυματοειδῶν γραμμῶν, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὅμοιαι γραμμαὶ ἐντὸς διπλοῦ ἀψιδωτοῦ περιγράμματος. Διάμ. 0,124, ὕψ. 0,136 μ.

**624.** Σταμνίσκος ἀκέραιος, σφαιρικός. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, λαβαὶ μικρόταται, στόμιον χωνοειδές. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ ἐρυθροπορτοκαλόχρους - μαυροκάστανι, κατὰ τὸπους ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,078, ὕψ. 0,070 μ.

**625.** Σταμνίσκος συμπληρωμένος εἰς τὸ χεῖλος, ὠσειδής. Στόμιον στενὸν χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθροπορτοκαλόχρους. Ὀλόβαφος με ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. 0,084, ὕψ. 0,080 μ.

**626.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον ἐγγίζον τὸν δίσκον τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινοκίτρινος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ πορτοκαλόχρους - καστανὴ - μελανή, πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα τῆς δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸν ὅμον

κύκλοι στικτοί. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,101 μ.

**627.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινοκίτρινος, βαφὴ καστανὴ πολὺ ἐξίτηλος σωζομένη κυρίως εἰς πορτοκαλόχρους ἔχνη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως τρεῖς ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον τοῦ ὅμου σώζονται πυκναὶ κυματοειδεῖς γραμμαὶ με ὅμοιον διπλοῦν περιγράμμα. Διάμ. 0,08, ὕψ. 0,092 μ.

**628.** Σταμνίσκος συγκολλημένος εἰς τὸ χεῖλος καὶ συμπληρωμένος εἰς τὴν μίαν λαβήν, σφαιρικός. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, ὁ λαιμός, εἰς τὸν ὅμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὴν ράχιν τῆς σωζομένης λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ, εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν ζώνη ἀμειβόντων. Διάμ. 0,086, ὕψ. 0,087 μ.

**629.** Σύνθετον κερνοειδές ἀποτελούμενον ἀπὸ δύο μικρὰ ἀλαβαστροειδῆ ἡνωμένα, ἐλλιπές (χωρὶς τὴν κοινὴν καλαθοειδῆ λαβήν). Ἔχουν στόμια χωνοειδῆ, σώματα κυλινδρικά καὶ ἐπιπέδους πυθμένας. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανὴ με τόνους πορφυροῦς. Βαμμένα: Τὰ στόμια, αἱ ράχεις τῶν τεσσάρων μικρῶν λαβῶν, πιθανώτατα τὰ περιθώρια τῆς κοινῆς λαβῆς. Εἰς τὸ πλευρικὸν τοίχωμα ταινίαι, εἰς τοὺς ὅμους στικταὶ φολίδες. Διάμ. 0,066 - 0,070. Μέγιστον ὕψος 0,080 μ. Συνολικὸν μήκος 0,132 μ.

**630.** Κύαθος εὐρύστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος. Ἀβαφος. Διάμ. χείλους 0,125, ὕψ. 0,070 μ.

**631.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος εἰς τὸ στόμιον καὶ τὰς λαβάς. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον, δίσκος κοῖλος, λαβαὶ κυλινδρικά, σῶμα σφαιρικόν, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν ὅμον ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἀρχικῶς μελανή, ἐντελῶς ἐξίτηλος. Ἴχνη εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ στομίου, βαμμέναι αἱ ρά-



χεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Ὀλόκληρον τὸ σῶμα τοῦ ἀγγείου ἀποτελεῖ ἑνιαῖον διακοσμητικὸν πεδίον καταλαμβανόμενον ἀπὸ ὀκτάποδα μὲ ρομβοειδῆ κεφαλὴν, στρογγύλους ὀφθαλμοὺς περιέχοντας ὁμοκέντρους κύκλους καὶ φυλλόσχημον σάκκον. Οἱ πλόκαμοί του φύονται ἀπὸ τὴν κεφαλὴν. Τὰ δύο ἐπάνω ζεύγη καμπυλωμένα πρὸς τὰ κάτω ἑνώνονται μὲ γραμμωτὰ λέπια, τοῦ τρίτου ἔχουν σχῆμα ἀτρακτοειδὲς μὲ κροσσωτὰς γραμμὰς εἰς τὴν θέσιν τῶν μυζητήρων καὶ εἶναι γυρισμένοι πρὸς τὰ ἐπάνω. Τὸ τελευταῖον ζεῦγος ἀποτελεῖται ἀπὸ καμπύλας λεπτὰς ταινίας πολὺ μακροτέρας τῶν ἄλλων πλοκάμων περιβαλλούσας ὁλόκληρον τὸ σῶμα τοῦ ἀγγείου καὶ καταληγούσας εἰς ἀνοικτὰς σπείρας. Διάμ. 0,080, ὕψ. 0,087 μ.

**632.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον χωνοειδές, λαβαὶ μικρόταται, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κεραμόχρους, βαφὴ ἐρυθρά, τελείως ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,082, ὕψ. 0,082 μ.

**633.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον ὀλίγον λοξόν, εὐρύχειλον, λαβαὶ χαμηλαὶ μὲ ἐπίπεδον δίσκον, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν ὦμον στικτοὶ κύκλοι. Διάμ. 0,10, ὕψ. 0,118 μ.

**634.** Δακτυλιόσχημον μὲ καλαθοειδῆ λαβὴν, ἀκέραιον. Προχὴ μὲ χωνοειδὲς χεῖλος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ πλαισιώνουσιν κύκλον εἰς τὴν κορυφὴν τῆς. Εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν ρίζαν τῆς προχῆς δακτύλιοι. Εἰς τὸν ὦμον στικταὶ φολίδες, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,141, ὕψ. 0,088 μ.

**635.** Πιθαμορεὺς ἀκέραιος, ἀρίστης διατηρήσεως. Στόμιον κυλινδρικὸν χαμηλόν, εἰς τὸν ὦμον δύο θηλαὶ διάτρητοι, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κεραμόχρους τραχύς, ἀλείφωμα λευκοκίτρινον, βαφὴ ἐντόνως ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι

τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Βαμμένα καὶ αἱ θηλαί. Εἰς τὸ ὕψος τῶν ζώνη κροσσίων. Διάμ. 0,302, ὕψ. 0,314 μ.

**636.** Μικρὸς σταμνίσκος συγκολλημένος εἰς τὸ στόμιον, κωνικός. Στόμιον ὑψηλόν, χωνοειδές, λαβαὶ ἐξέχουσιν ὀριζοντίως, βάσις κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ καστανή. Βαμμένον ὁλόκληρον ἐξωτερικῶς, μὲ ἐξηρημέναις λεπτὰς ταινίαις εἰς τὸν ὦμον, τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,070, ὕψ. 0,067 μ.

**637.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος καὶ ἐξωτερικῶς ὁλόκληρον τὸ ἀγγεῖον μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,090 μ.

**638.** Ληκύθιον ἀκέραιον, κωνικόν, μὲ κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαὶ, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον τρεῖς στεναὶ στῆλαι πυκνῶν ὀριζοντίων γραμμῶν, ἀκτινωταί. Διάμ. 0,063, ὕψ. 0,085 μ.

**639.** Σκεῦος ἀποτελούμενον ἀπὸ δύο τμήματα ἀνεξάρτητα: Πρῶτον, σῶμα κυλινδρικὸν μὲ ἐπίπεδον πυθμένα· εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος ἐσωτερικῶς ὑπῆρχε στρογγύλον (;) ἐξόγκωμα κοπὲν ἤδη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ ἀφαιρεθὲν μὲ τὴν βοήθειαν αἰχμηροῦ ἐργαλείου. Δεύτερον, πῶμα ὑπὸ μορφὴν κυλινδρικοῦ κώδωνος μὲ κυρτὴν κορυφὴν καὶ ταινιοειδῆ λαβὴν ὀρθίαν εἰς τὸ μέσον τῆς. Ἡ ἐπιφάνειά του φέρει εἰς τὴν κορυφὴν καὶ τὰ πλάγια πυκνὰς μικρὰς ὁπὰς ἀνοιγμένας ἐνῶ ὁ πηλὸς ἦτο ἀκόμη νωπός. Τὸ πῶμα δὲν καλύπτει τὸ σῶμα τοῦ σκεύους ἀλλ' εἰσχωρεῖ εἰς αὐτὸ ἐφαρμόζον ἀκριβῶς. Εἰς τὰ πλάγια φέρει ἔχνη τριβῆς κατὰ ὀριζοντίαν φοράν. Πηλὸς καστανὸς χονδροειδέστατος, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ πώματος ἀμυδρὰ ἔχνη ὑπολεύκου ἀλειφώματος. Πρόκειται πιθανῶς περὶ στιπτῆρος. Διάμ. 0,098, διάμ. πώματος 0,086, συνολικὸν ὕψ. 0,087 μ.

**640.** Μικρὸς σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἀκάθαρ-

τος κιτρινωπός, βαφή μελανή εξέιτηλος. 'Ολόβαφος. Διάμ. 0,073, ύψ. 0,070 μ.

**641.** Μικρότατον ληκύθιον συγκολλημένον, κωνικόν. Βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινωπός, βαφή έρυθροκάστανη. Βαμμένα: Τò χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαϊμόν ὀριζοντίαι κυματοειδὴς γραμμὴ, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον ὁμόκεντρα τόξα μὲ τὰς κορυφὰς πρὸς τὸ κέντρον. Διάμ. 0,055, ύψ. 0,064 μ.

**642.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδής. Βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Λαβὴ ἀποκολλημένη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ στερεωμένη ἐκ νέου εἰς τὴν θέσιν της, μὲ τὴν βοήθειαν τριῶν ζευγῶν ὀπῶν ἀνοιγμένων συμμετρικῶς εἰς τὰ χεῖλη τοῦ σπασίματος. Ἰχνη τοῦ συνδετικοῦ ὕλικου δὲν διετηρήθησαν. Πηλός τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, κιτρινωπός, βαφή καστανοπορτοκαλόχρους, εξέιτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, ἡ λαβή, καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαϊμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,253, ύψ. 0,310 μ.

**Α165.** Κομβίον κωνικόν, μὲ περιχέλωμα εἰς τὴν κορυφήν, ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,019, ύψ. 0,015 μ.

**Α166.** Ὅμοιον ἀπὸ μελανὸν στεατίτην. Διάμ. 0,019, ύψ. 0,014 μ.

**Α167.** Ὅμοιον χωρὶς περιχέλωμα ἀπὸ φαῖον στεατίτην. Διάμ. 0,023, ύψ. 0,011 μ.

**Α168.** Ὅμοιον ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,015, ύψ. 0,009 μ.

**Α169.** Μικρὰ βαρελόσχημος χάνδρα ἀπὸ πρασινόφαιον στεατίτην, μὲ λευκὰ καὶ μελανὰ στίγματα, διάτρητος κατὰ τὸ μῆκος. Διάμ. 0,010, Μῆκος 0,011 μ.

**Α170.** Μικρὰ ἀκανονίστως σφαιρικὴ χάνδρα ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος. Διάμ. 0,005 μ.

**Α171.** Ἐλλειψοειδὴς ἑξαεδρική χάνδρα ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος κατὰ μῆκος. Εἰς τὰς πλευρικὰς ἑδρας της εὐθύγραμμα διακοσμητικὰ χάραγματα. Μῆκος 0,027, μεγ. διάμ. 0,023 μ.

**Α172.** Χάνδρα κωδιόσχημος ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος εἰς τὴν κορυφήν. Μεγ. διάμ. 0,006, ύψ. 0,014 μ.

**Α125.** Τμῆμα βελόνης ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν, συγκολλημένον. Μῆκος 0,046 μ.

**Α126.** Ὅμοιον. Μῆκος 0,02 μ.

**Α127.** Χάνδρα σφαιρικὴ ἀπὸ λευκοκιτρίνην ὑαλόμαζαν, διάτρητος, ἑλλιπής. Διάμ. 0,012 μ.

**Α128.** Σκαραβαῖος αἰγυπτιακὸς ἀπὸ λευκὴν φαγεντιανήν, πολὺ καλῆς διατηρήσεως, ὀριζοντίως διάτρητος. Εἰς τὴν ράχιν καὶ τὰ πλάγια τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἐντόμου (ἔλυτρα, ρύγχος κλπ.) δηλοῦνται λεπτομερῶς. Εἰς τὴν βάσιν παράστασις πλαισιωμένη μὲ λεπτὸν χάραγμα κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου: Σφίγξ φέρουσα εἰς τὴν κεφαλὴν δίσκον μὲ οὐραῖον καὶ τὰ ἱερογλυφικὰ ψηφία neb καὶ i εἰς τὰ κενά. Τὰ ψηφία χρησιμεύουν μόνον ὡς ποικίλματα χωρὶς νὰ σχηματίζουν ἐπιγραφὴν. Μῆκος 0,017, πλάτος 0,013, ύψ. 0,007 μ.

**Α129.** Σκαραβαῖος αἰγυπτιακὸς ἀπὸ λευκὴν φαγεντιανήν, ὀριζοντίως διάτρητος. Εἰς τὴν ράχιν καὶ τὰ πλάγια τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἐντόμου δηλοῦνται μὲ ὀλίγα ἄδρὰ χάραγματα. Εἰς τὴν βάσιν παράστασις ἀνοικτοῦ ἄνθους ὑπὸ μορφὴν σταυροῦ μὲ τέσσαρας ἐνδιαμέσους καμπύλας ἀκτῖνας εἰς διάταξιν αὐστηρῶς συμμετρικὴν, πιθανῶς σχηματοποιημένη ἀπόδοσις νυμφαίας. Μῆκος 0,020, πλάτος 0,014, ύψ. 0,07 μ.

**Μ120.** Δακτύλιος ἀργυροῦς, συγκολλημένος ἀπὸ τρία τεμάχια. Διάμ. 0,021 μ.

**Μ121.** Δύο τεμάχια μὴ συναρμοζόμενα, ἀργυροῦ δακτυλίου. Μήκη 0,013, 0,017 μ.

**Μ122.** Τὸ ἥμισυ περίπου ἀργυροῦ δακτυλίου συγκολλημένον ἀπὸ τρία τεμάχια. Διάμ. 0,023 μ.

**Μ123.** Τμῆμα ἀργυροῦ δακτυλίου. Σωζ. μῆκος 0,023 μ.

**Π4.** Κομβίον κωνικόν, ἀπὸ πηλὸν κεραμόχρουν μὲ ἐλαφρῶς κοίλην βάσιν. Διάμ. 0,022, ύψ. 0,020 μ.

## ΤΑΦΟΣ 76 (σχέδ. 20)

Θαλαμοειδὴς ἀρκετὰ μεγάλος, βυθισμένος, μὲ τὴν εἴσοδον πρὸς Α. Ἔχει δρόμον βραχὺν καὶ μαῖλλον στενόν, εὐθύγραμμον, ἐκβάλλοντα πρὸς τὴν νεροσυρμὴν Α. τοῦ ὑψώματος. Ἡ εἴσοδος ὅχι μόνον δὲν εἶχε διαμορφωμένας παραστάδας, ἀλλ'

ἦτο φραγμένη μεῖς ἰσχυράν ξηρολιθιάν, σωζομένην εἰς ἀρκετὸν ὕψος καὶ πλατυτέραν ἀπὸ τὸν δρόμον, εἰσχωροῦσαν εἰς τὰ τοιχώματά του ἀπὸ ἀμφοτέρων τὰς πλευράς. Ἐξωτερικῶς ἦτο ἐνισχυμένη μεῖς πρόσθετον χαμηλὴν λιθοδομήν, ὅπως καὶ εἰς τὸν γειτονικὸν τοῦ 75. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον πολὺ ἀκανόνιστον, μεῖς στρογγυλεμένας γωνίας καὶ καμπύλα τοιχώματα, τὸ δὲ τοῖχώμα τοῦ βάθους (τὸ Δ.) κυρτόν. Τὸ δάπεδόν του, ἀνωμάλως σκαμμένον, εἶναι κατωφερὲς μεῖς κατεύθυνσιν ἀπὸ ΒΑ. πρὸς ΝΔ. Μέρος τῆς θόλου τοῦ πρὸς τὸ βάθος εἶχε διατηρηθῇ εἰς τὴν θέσιν του, ἦτο ὅμως πολὺ ἐπισηφαλὲς καὶ ἔπεσε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνασκαφῆς. Τὸ ὑπόλοιπον, ὑπὸ μορφὴν μεγάλων σκληρῶν βόλων, εὐρέθῃ πεσμένον ἐπάνω εἰς ἓν ἀρκετὰ παχὺ στρώμα χώματος μαυρισμένου ἀπὸ ρίζας καλύπτοντος τὸ δάπεδον καὶ τὰς ταφάς. Πρέπει λοιπόν, ὅπως καὶ εἰς τὸν 75, ἡ θόλος νὰ εἶχε πέσει σχετικῶς προσφάτως. Οἱ ἀρχαιοκάπηλοι εἶχον καὶ ἐδῶ σκάψει μετὰ τῶν πεσμένων ὄγκων, χωρὶς νὰ φθάσουν μετὰ τοῦ ταφικοῦ στρώματος.

Τὸ Ν. μέρος τοῦ θαλάμου, ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου, ἦτο κατελιγμένον ἀπὸ παραμερισμένα καὶ συσσωρευμένα ὅστ᾽. Πλησιέστερα πρὸς τὴν εἴσοδον εἶναι δύο μνηστῆρα σχηματίζοντα ἀμβλεῖαν γωνίαν καὶ πατοῦντα ἐπάνω εἰς τεμάχιον ψευδοστόμου (648). Ἀκολουθοῦν δύο κρανία, διάφορα ὅστ᾽ καὶ μετὰ τῶν αὐτῶν κατὰ σειρὰν πρὸς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου μεγάλος ψευδόστομος (647) πεσμένος πλαγίως, ὁ σταμνίσκος 646 κείμενος ἀνάποδα καὶ ὁ μικρὸς ψευδόστομος 645. Πρὸς Ν. τῶν ἀγγείων αὐτῶν, ἀκριβῶς ἐπάνω εἰς τὸ χεῖλος τῆς βαθμίδος τὴν ὁποίαν σχηματίζει τὸ δάπεδον πρὸς τὸν χαμηλότερον θάλαμον τοῦ 75, ὑπῆρχον ὅστ᾽ διάφορα καὶ μαζὶ μεῖς αὐτὰ ὁ πυθμὴν μιᾶς κύλικος (649), μέρος ἑνὸς κρανίου καὶ μικρὸς σταμνίσκος σπασμένος εἰς τεμάχια (644) συγκεντρωμένα παρὰ τὴν βάσιν ἑνὸς ἄλλου, μεγαλυτέρου καὶ ἀκεραίου, πεσμένου πλαγίως καὶ καλυπτομένου ἐν μέρει ἀπὸ μικρὰ τρίμματα ὁστῶν (643). Κάτω ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ ἀγγεῖα εὐρέθῃ μικρὸν ρομβοειδὲς χάλκινον ἔλασμα (M124), ἐμπρὸς δὲ εἰς τὸ στόμιον τοῦ 643, θαμμένος κάτω ἀπὸ διάφορα ὅστ᾽, ὁ ψευδόστομος 650. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΝΔ. γωνίας ὑπῆρχον μετὰ τῶν συσσωρευμένων ὁστῶν καὶ δύο ἐπὶ πλεον κρανία εἰς κακὴν κατάστασιν.

Εἰς τὸ Β. μέρος τοῦ θαλάμου, κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος, ὑπῆρχε μία ταφὴ κατὰ χώραν ἀκτέριστος, ἡ τελευταία προφανῶς τοῦ τάφου, μεῖς τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν. Τὸ κρανίον εἶχε συνθλιβῇ ἀπὸ τὸ βάρος τῶν χωμάτων καὶ μόλις διετήρει τὸ περίγραμμά του. Συμμετρικαὶ πρὸς αὐτὸ ἐσώθησαν εἰς τὴν θέσιν των αἱ δύο κλεῖδες καὶ μικρὸν θραῦσμα τῆς δεξιᾶς ὠμοπλάτης. Ἡ ἀριστερὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Ἡ δεξιὰ διερχομένη ἐπάνω ἀπὸ τὸν στόμαχον κατέληγεν εἰς τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα. Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ θώρακος εἶχον σωθῇ μερικαὶ πλευραὶ, περαιτέρω δὲ ὀλίγοι σπόνδυλοι καὶ μέρη τῆς λεκάνης. Τὰ δύο σκέλη, λυγισμένα εἰς τὰ γόνατα καὶ ἀντιστοίχως παράλληλα μετὰ τῶν, ἦσαν πεσμένα πλαγίως πρὸς τὰ δεξιά. Ἐμπρὸς εἰς τοὺς πόδας τοῦ σκελετοῦ, ἴσως διὰ νὰ τοὺς συγκρατήσῃ ἀρχικῶς εἰς τὴν θέσιν των, ἦτο τοποθετημένος μικρὸς λίθος. Κατὰ τὸ κοσκίνισμα τῶν χωμάτων τοῦ θαλάμου εὐρέθῃ καὶ τεμάχιον ὠμοπλάτης μικροῦ ζώου ἢ πτηνοῦ. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἀγγεῖα τὰ εὐρεθέντα εἰς τὸν θάλαμον ὑπῆρχον καὶ ὅστρακα ἀπὸ τέσσαρα ἄλλα, εἰς τὸν δρόμον δὲ εὐρέθῃ-

σαν ένδειξεις δια τήν ύπαρξιν έννέα ακόμη. Πρέπει λοιπόν και ό τάφος αυτός, όπως και ό γειτονικός 75, να έκαθαρίσθη κάποτε, είναι άμφίβολον όμως εάν είχε δεχθή περισσότερας ταφάς από τās έξ πού εύρέθη να περιέχη, δεδομένου ότι ό συνολικός αριθμός τών άγγείων του, συνυπολογιζομένων και τών όστράκων, είναι κατά τό μάλλον ή ήττον αντίστοιχος προς αυτές.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 31β και 32α)

**643.** Σταμνίσκος αρκετά μεγάλος, ώσειδής, ραγισμένος. Στόμιον χαμηλόν χωνοειδές, βάσις δισκοειδής. Πηλός πρασινοκίτρινος, βαφή μαυροκάστανη. Βαμμένα: Τό στόμιον έσωτερικώς, εις τόν λαιμόν και τήν κοιλίαν ταινίαι, αί ράχεις τών λαβών, εις τό ύψος των ζώνη πυκνής τεθλασμένης. Διάμ. 0,135, ύψ. 0,136 μ.

**644.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον χωνοειδές, λαβαί εξέχουσαι όριζοντίως. Βάσις κωνική. Πηλός έρυθρόξανθος - κιτρινωπός, βαφή έρυθρά τελείως έξίτηλος. Από τὰ διατηρούμενα ίχνη φαίνεται ότι ήτο όλόβαφος, με έξηρημένην τήν βάσιν και τό κάτω μέρος τής κοιλίας. Διάμ. 0,081, ύψ. 0,077 μ.

**645.** Μικρότατος ψευδόστομος άκέραιος, βραχυστρόγγυλος. Λαβαί ύψηλαί, εις τόν δίσκον απόφυσις, βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή - πορτοκαλόχρους. Βαμμένα: Τό χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τό στόμιον με τό στέλεχος τοῦ δίσκου τών λαβών, ή περίμετρος και ή απόφυσις τοῦ δίσκου, εις τās λαβάς έγκάρσιαι γραμμαί. Εις τήν κοιλίαν λωρίς μεταξύ ταινιών. Βαμμένη και ή βάσις. Εις τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ώμου όμόκεντρα τόξα. Εις τό ήμικύκλιον τριγωνικόν άνθος συνδεόμενον προς τήν γωνίαν τής περιμέτρου με πυκνάς παραλλήλους καμπύλας γραμμάς διαγραμμισμένας εις τό μέσον των δικτυωτώς. Διάμ. 0,056, ύψ. 0,070 μ.

**646.** Σταμνίσκος ραγισμένος και συμπληρωμένος εις τό χεῖλος, ώσειδής. Στόμιον χαμηλότατον χωνοειδές, βάσις κωνική. Πηλός πρασινωπός, βαφή μαυροκάστανη τελείως έξίτηλος, σωζομένη εις άσαφή πορτοκαλόχροα ίχνη. Βαμμένος, καθώς φαίνεται, όλόκληρος, με έξηρημένας ταινίας εις τόν ώμον και τήν κοιλίαν. Διάμ. 0,173, ύψ. 0,169 μ.

**647.** Ψευδόστομος με συγκολλημένην τήν

μίαν λαβήν, ώσειδής. Στόμιον λεπτόν κατακόρυφον, εις τόν δίσκον απόφυσις, βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή με διαφόρους τόνους μέχρι τοῦ έρυθροῦ - πορτοκαλόχρου. Βαμμένα: Τό χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τό στόμιον με τό στέλεχος τοῦ δίσκου τών λαβών, τὰ περιθώρια τών λαβών, εις τόν δίσκον σπείρα. Εις τό επάνω μέρος τής κοιλίας και εις τήν βάσιν ταινίαι, μεταξύ αὐτών, κάτω από τόν ώμον, ζώνη από ομάδας άμειβόντων. Εις τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ώμου τριγωνικά άνθη. Εις τό ήμικύκλιον δύο όμοια άντιμέτωπα πλαισιώνοντα ένάλληλα τρίγωνα κάτω και καρπόν ροιᾶς επάνω. Διάμ. άγγείου 0,170, ύψ. 0,207 μ.

**648.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον κατακόρυφον με χωνοειδές χεῖλος, εις τόν δίσκον χαμηλή απόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλός έρυθρόξανθος, βαφή καστανή. Βαμμένα: Τό χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τό στόμιον με τό στέλεχος τοῦ δίσκου τών λαβών, τὰ περιθώρια τών λαβών, εις τόν δίσκον άραιά σπείρα. Εις τήν κοιλίαν και τήν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εις τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ώμου ρομβοειδή σταυροειδώς διαγραμμισμένα. Διάμ. 0,104, ύψ. 0,122 μ.

**649.** Πυθμήν κύλικος. Πηλός κιτρινωπός, βαφή έσωτερικώς πορτοκαλόχρους, έξωτερικώς καστανή. Η έσωτερική επιφάνεια βαμμένη όλόκληρος, ή έξωτερική επίσης, με έξηρημένον δακτύλιον. Σωζ. διάμ. 0,060, σωζ. ύψ. 0,040 μ.

**650.** Μικρός ψευδόστομος, ώσειδής, με συμπληρωμένον στόμιον, δίσκον έντελώς επίπεδον, λεπτάς λαβάς και κωνικήν βάσιν. Πηλός κιτρινωπός, αλείφωμα όμοιον, βαφή καστανή. Βαμμένα: Θηλειά συνδέουσα τό στόμιον με τό στέλεχος τοῦ δίσκου τών λαβών, αί ράχεις τών λαβών, εις τόν δίσκον σπείρα ή όμόκεντροι



κύκλοι. Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Ὁ ὅμος ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,099, ὕψ. 0,114 μ.

**M124.** Μικρὸν ρομβοειδὲς χάλκινον ἔλασμα, ὀλίγον κυρτόν, διάτρητον εἰς τὸ κέντρον. Μήγιστον μήκος 0,013 μ.

#### ΤΑΦΟΣ Σ35 (σχέδ. 21)

Θαλαμοειδὴς μὲ διατηρημένην τὴν θόλον του. Ὁ δρόμος του στενὸς καὶ ἐπιμήκης, μὲ τοιχώματα συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἐπάνω, προχωρεῖ πρὸς τὴν εἴσοδον ἐλαφρῶς πλατυνόμενος. Ἡ εἴσοδος αὐτῇ, μὲ καλοπελεκημένην πρόσοψιν, ἔχει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς θύρας στενὰς παραστάδας κολοβωμένας εἰς τὸ ὕψος τοῦ κατωφλίου ἀπὸ τὸν πρῶτον δόμον τῆς ξηρολιθιᾶς τῆς, διατηρημένον εἰς τὴν θέσιν του. Ὁ θάλαμος εἶναι τετράγωνος μὲ γωνίας σχεδὸν ὀρθάς, ἀρκετὰ μεγάλος, μὲ τὴν θύραν εἰς τὸ μέσον τῆς ΝΑ. πλευρᾶς του. Τὰ τοιχώματα καὶ ἡ ὀροφή διατηροῦνται εἰς καλὴν κατάστασιν, αὐτὰ μὲν κάθετα, ἐκείνη δὲ ὀριζοντία μὲ ἐλαφρὰν κλίσιν ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ θαλάμου πρὸς τὴν θύραν. Τὸ δάπεδον κατεστράφη καὶ παρεμορφώθη ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους.

#### ΤΑΦΟΣ Σ36 (σχέδ. 21)

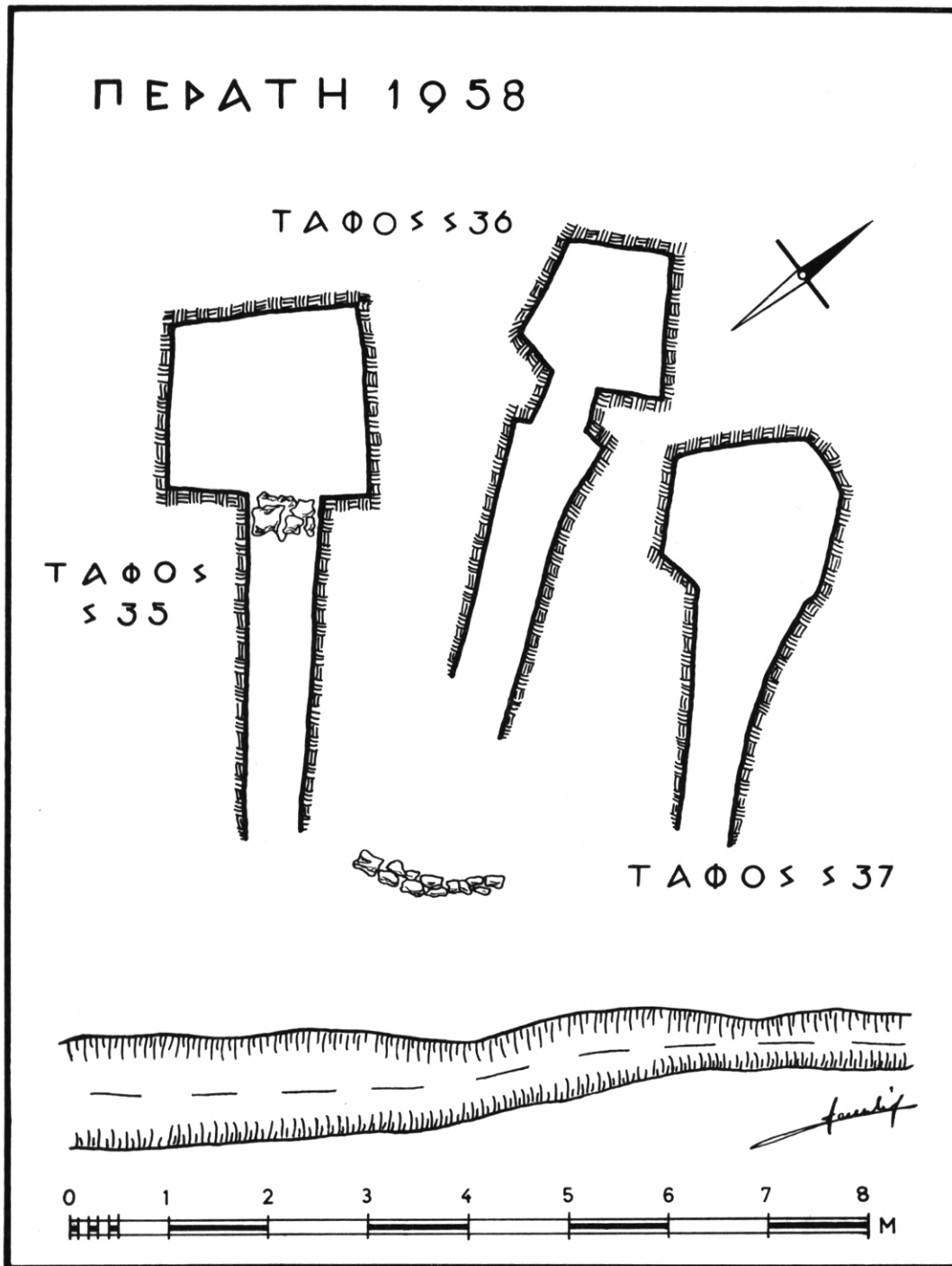
Θαλαμοειδὴς καλῶς διατηρημένος μὲ ἄθικτον τὴν θόλον του καὶ δρόμον ἀρχίζοντα κοντὰ εἰς τὴν νεροσυρμὴν. Εἰς ἀπόστασιν 1,50 μ. περίπου ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν ἀρχὴν του ἦτο κτισμένος χαμηλὸς καμπύλος τοῖχος ἀπὸ ἀρκετὰ μεγάλους λίθους, ὁ ὁποῖος τὸν ἀπεμόνωνε καὶ τὸν ἐπροστάτευεν ἀπὸ τὴν ροήν τῆς. Τὰ τοιχώματά του συγκλίνουν ὀλίγον πρὸς τὰ ἐπάνω. Τὸ μέτωπόν του ἐπάνω ἀπὸ τὴν εἴσοδον, ἐντελῶς κάθετον, εἶναι ἰδιαιτέρως καλῆς κατασκευῆς καὶ διατηρήσεως. Ἀπὸ τὰς παραστάδας τῆς θύρας ἐσώθη μόνον τὸ ἐπάνω μέρος τῆς ἀριστερᾶς. Ἡ δεξιὰ ἀπεκόπη ὁλόκληρος, τὸ δὲ σχῆμά της διακρίνεται μόνον εἰς τὸ κατώφλιον. Ὁ θάλαμος, μικρὸς καὶ σχετικῶς χαμηλός, ἔχει σχῆμα τραπεζίου μὲ τὴν εἴσοδον εἰς τὸ μέσον τῆς μεγάλης πλευρᾶς. Τὸ δάπεδόν του ἔχει ὑποφέρει ἀπὸ τὴν σύλησιν, τὰ τοιχώματα ὅμως καὶ ἡ ὀροφή διατηροῦνται σχεδὸν ἀνέπαφα. Αἱ γωνίαι, ἰδίως εἰς τὸ δεξιὸν (Α.) μέρος τοῦ θαλάμου, εἶναι προσεκτικώτατα πελεκημέναι καὶ σχεδὸν ὀρθαί, αἱ ἄλλαι δύο ὅμως, ὅπως ἐν γένει τὸ ἀριστερὸν (Δ.) τμήμα τοῦ τάφου, εἶναι προχειροτέρας κατασκευῆς καὶ ὀλιγώτερον συμμετρικαί. Ἡ ὀροφή παρουσιάζει ἐλαφρὰν κλίσιν πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ διακρίνεται ἀπολύτως ἀπὸ τὸ ὑπέρθυρον, ἔχον στάθμην κατὰ 0,16 - 0,17 χαμηλοτέραν. Εὐρέθη ἐντελῶς κενὸς καὶ χωρὶς λιθοδομὴν εἰς τὴν εἴσοδον.

#### ΤΑΦΟΣ Σ37 (σχέδ. 21)

Θαλαμοειδὴς μὲ διατηρημένην θόλον καὶ δρόμον λοξὸν πρὸς τὴν νεροσυρμὴν καὶ πλατυνόμενον πρὸς τὴν εἴσοδον. Ὁλόκληρον τὸ πρὸς τὴν θύραν τμήμα του εἶχε βυθισθῇ, τὴν καταστροφὴν δὲ αὐτὴν συνεπλήρωσαν οἱ ἀρχαιοκάπηλοι, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴ διατηροῦνται οὔτε ἡ θύρα οὔτε αἱ παραστάδες, ἐὰν ὑπῆρχον. Ὁ θάλαμος, σχετικῶς



μικρός, ἔχει σχῆμα ἀσύμμετρον πενταγωνικὸν καὶ εἶναι περισσότερον ἐκτεταμένος πρὸς τὰ ἀριστερά (Δ.), παρὰ πρὸς τὰ δεξιὰ (Α.), ὅπου τὸ τοίχωμά του ἀποτελεῖ

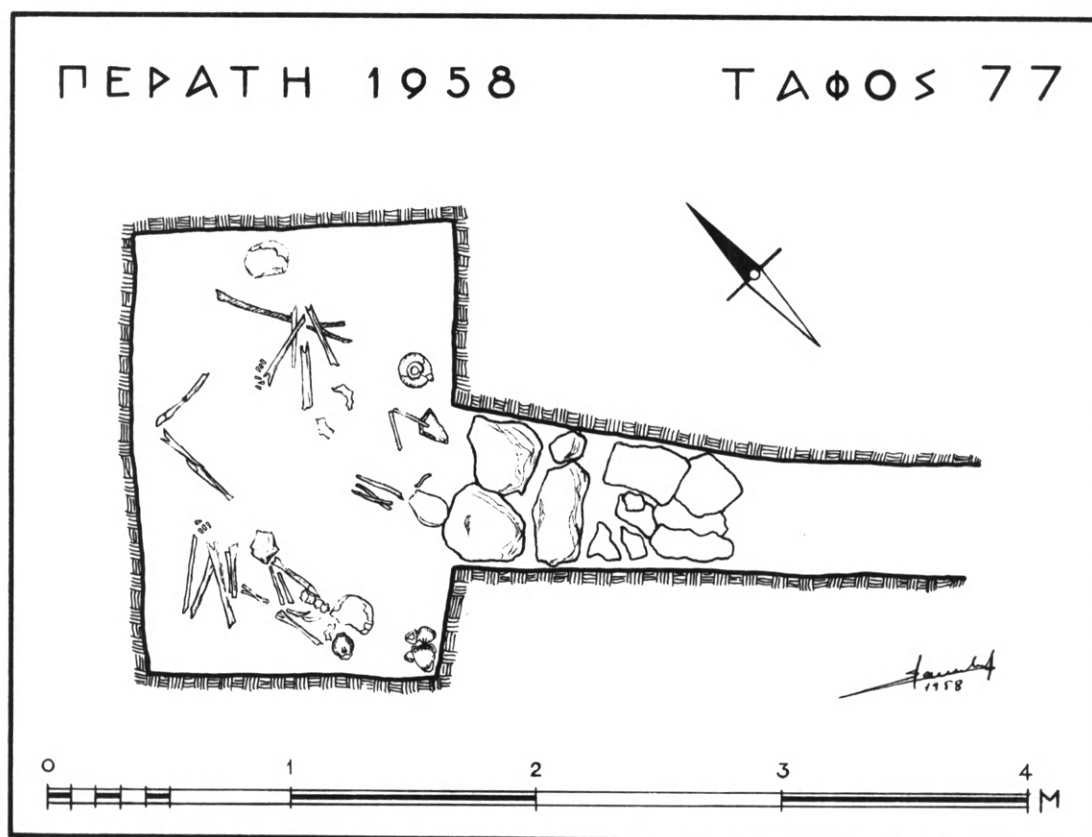


Σχέδ. 21.

προέκτασιν σχεδὸν τῆς ἀντιστοίχου πλευρᾶς τοῦ δρόμου. Ἔχει γωνίας ἀκανονίστους, κάπως στρογγυλεμένας καὶ χαμηλὴν ἀνώμαλον ὀροφὴν. Εὐρέθῃ ἐντελῶς κενός.

## ΤΑΦΟΣ 77 (σχέδ. 22)

Θαλαμοειδής βυθισμένος, μετρίου μεγέθους. Ὁ δρόμος του, βραχὺς καὶ στενός, πλατύνεται πρὸς τὴν εἴσοδον, μὴ ἐμφανίζουσιν ἰδιαιτέραν διαμόρφωσιν. Ἡ θύρα εἶναι ἰσοπλατὴς πρὸς τὸν δρόμον καὶ ἦτο φραγμένη με ἰσχυρὰν ξηρολιθίαν, διατηρημένην εἰς ὕψος 0,80 μ. καὶ ἐνισχυμένην ἐξωτερικῶς με πλατεῖαν χαμηλὴν πρόσθετον λιθοδομήν. Ὁ θάλαμος, κομμένος μέσα εἰς μίαν σχετικῶς σκληρὰν ἀμμολιθικὴν φλέβα, διετήρησε καλῶς τὸ σχῆμά του. Εἶναι κανονικὸς τετράπλευρος, με εὐθύγραμμα τοιχώματα, γωνίας σχεδὸν ὀρθὰς καὶ τὴν θύραν ἀνοιγμένην εἰς μίαν ἀπὸ τὰς μακρὰς



Σχέδ. 22.

πλευράς του, τὴν ΝΑ. Ἡ θόλος του εἶχε πέσει, καὶ μάλιστα τόσο προσφάτως, ὥστε τὸ κοίλωμα τὸ δημιουργηθὲν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους ἀπὸ τὴν πτώσιν του δὲν εἶχε καὶ γεμίσει, ἡ ἀρχὴ τῆς ὀροφῆς ὅμως εἶχε διατηρηθῇ εἰς τὰς γωνίας τοῦ βάθους καὶ εἰς ὕψος 1,10 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον.

Ἀπὸ τὰς τρεῖς ταφὰς τοῦ θαλάμου αἱ δύο εὐρέθησαν κατὰ χώραν, τοποθετημένοι παράλληλοι μεταξύ των με τὰς κεφαλὰς πρὸς Ν. Τὸ κράνιον τῆς ἀνατολικῆς, μόλις διατηροῦν τὸ σχῆμά του, στηρίζεται εἰς τὴν λιθοδομήν τῆς θύρας, πράγμα πού σημαίνει ὅτι εἶναι ἡ νεωτέρα καὶ τελευταία, διότι θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀνοιχθῇ πλέον ἡ θύρα χωρὶς νὰ ταραχθῇ ἡ ταφή. Ὁ ἀριστερὸς βραχίον, λυγισμένος εἰς τὸν ἀγκῶνα,

φέρει την παλάμην εἰς τὸν λαιμόν. Ἡ δεξιὰ κλείς ἦτο εἰς τὴν θέσιν της ὡς πρὸς τὸ κρανίον. Ὁ δεξιὸς βραχίον, παράλληλος πρὸς τὸν ἀριστερόν, ἔφερε τοὺς δακτύλους ἐπάνω εἰς ἓνα πλακοειδῆ λίθον τοποθετημένον πρὸ τοῦ προσώπου. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν λίθον αὐτόν, πλησίον τῆς δεξιᾶς παραστάδος, ὑπῆρχε πρόχους ὀρθία, σπασμένη (651). Ἀπὸ τὴν λεκάνην τοῦ σκελετοῦ ἐσώθησαν ὀλίγα μικρὰ τεμάχια. Τὰ σκέλη, συνεσταλμένα καὶ παράλληλα μεταξύ των, εἶναι πεσμένα πρὸς τὰ ἀριστερὰ καλύπτοντα μερικὰ ὅστ᾽ παλαιότερας παραμερισμένης ταφῆς. Τῆς ταφῆς αὐτῆς τὸ κρανίον εὐρίσκετο εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ Α. τοιχώματος, ἔμπρὸς ἀπὸ τὰ γόνατα τῆς κατὰ χώραν, πλησίον του δὲ εὐρέθησαν καὶ ἑπτὰ μικραὶ κρικοειδεῖς χάνδραι ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ130). Εἰς τὸ βάθος τοῦ τάφου, παρὰ τὸ Β. τοίχωμα, ὑπῆρχον μερικὰ ἀκόμη παραμερισμένα ὅστ᾽ σχηματίζοντα ἀνοικτὴν γωνίαν. Ἡ εὕρεσις τῶν χανδρῶν πλησίον τοῦ κρανίου πρέπει νὰ σημαίνει ὅτι τοῦτο δὲν εἶχεν ἀπομακρυνθῇ πολὺ ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν του θέσιν καὶ ὅτι ἐπομένως ὁ νεκρὸς ὁ παραμερισθεὶς χάριν τῆς ἀνατολικῆς κατὰ χώραν ταφῆς ἦτο θαμμένος κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον κατὰ μῆκος τοῦ τοιχώματος τοῦ βάθους.

Ἡ δευτέρα κατὰ χώραν ταφή εἶχε κρανίον πολὺ κατεστραμμένον, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν ΝΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου, πεσμένον πρὸς Δ. Ἀριστερὰ του διετηρήθη μέρος τῆς ὠμοπλάτης καὶ παραπλεύρως του ψευδόστομος (655) πεσμένος πλαγίως. Ἡ ἀριστερὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος, ἐνῶ ἡ δεξιὰ, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, ἔφερε τοὺς δακτύλους εἰς τὸ ἀριστερόν μέρος τοῦ στήθους. Μερικαὶ πλευραὶ σωθεῖσαι εἰς τὴν θέσιν των καθὼς καὶ ὀλίγοι ἀπὸ τοὺς θωρακικοὺς σπονδύλους δεικνύουν ὅτι τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ σώματος ἦτο τοποθετημένον ὑπτίον μὲ ἐλαφρὰν κλίσιν πρὸς τὸ τοίχωμα. Ἡ διαπίστωσις αὕτη ἐνισχύεται ἀπὸ τὴν ὑπαρξίν ἐνὸς μικροῦ λίθου εὐρεθέντος εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς ἐντελῶς κατεστραμμένης λεκάνης καὶ τοποθετημένου ἐκεῖ προφανῶς μὲ σκοπὸν νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐλαφρὰν αὐτὴν κλίσιν τοῦ σώματος. Τὰ δύο σκέλη, παράλληλα μεταξύ των καὶ πολὺ συνεσταλμένα, ἦσαν πεσμένα καὶ αὐτὰ πρὸς τὰ ἀριστερά.

Ἀκριβῶς εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου εὐρέθησαν τρία ἀγγεῖα, τὰ ὅποια δὲν φαίνονται νὰ ἀνήκουν εἰς τὴν κατὰ χώραν ταφήν ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὴν παλαιότεραν, τὴν παραμερισμένην: Τὸ θήλαστρον 652, πλησίον του τὸ δίωτον κυαθόσχημον 653 καὶ ἐντὸς αὐτοῦ τὸ μικρὸν προχοῖδιον 654. Ἡ παρουσία τοῦ θηλάστρου ἴσως νὰ σημαίνει ὅτι ὑπῆρχε καὶ παιδικὴ ταφή μὴ διατηρηθεῖσα.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 31γ καὶ 32β)

**651.** Πρόχους συγκολλημένη, ὠοειδής, κάπως στρεβλή, μὲ χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Εἰς τὴν ρίζαν τῆς λαβῆς κοίλωμα. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,156, ὕψ. 0,170.

**652.** Θήλαστρον ἀκέραιον, ἀρίστης διατηρήσεως, ὠοειδές. Λαβὴ χαμηλή, βάσις δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρωπός, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ πλασιώνουσαι κύκλον εἰς τὴν κορυφὴν τῆς. Εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὴν ρίζαν καὶ τὸ στόμιον τῆς προχοῆς δακτύλιοι. Εἰς τὸ ὕψος τῆς

ζώνη άνεστραμμένων ήμικυκλίων. Διάμ. 0,085, ύψ. 0,128 μ.

**653.** Κύαθος δίωτος, ραγισμένος, διάστομος, με κωνικήν βάσιν. Σχήμα έλλειπτικόν μάλλον παρά κυκλικόν. Πηλός τραχύς και άκάθαρος πρασινωπός, βαφή μαυροκάστανη έξίτηλος. Βαμμένον έσωτερικώς όλόκληρον, έξωτερικώς δέ τὸ χειλος και αί ράχεις τῶν λαβῶν. Διάμ. στομίου 0,110 - 0,12 μ. Ύψ. 0,097 μ.

**654.** Προχοῖδιον άκέραιον βραχυστρόγγυλον. Βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός πρασινοκίτρινος, βαφή καστανοπορτοκαλόχρους. Βαμμένα: Τὸ χειλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν λαβὴν τὰ περιθώρια και δύο έγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν

λαιμόν, τὸν ὄμον και τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,068, ύψ. 0,073 μ.

**655.** Μικρὸς ψευδόστομος ὠσειδής με συγκολλημένον τὸ στόμιον. Εἰς τὸν δίσκον άπόφυσις, βάσις χαμηλή κωνική. Πηλός κιτρινωπός, βαφή έρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χειλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, ἡ περίμετρος και ἡ άπόφυσις τοῦ δίσκου. Εἰς τὴν κοιλίαν και τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὄμον ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,087, ύψ. 0,105 μ.

**Δ130.** Ἐπτὰ μικρόταται κρικοειδεῖς χάνδραι άπό λευκήν ἢ μελανήν υαλόμαζαν. Δ.0,003-0,004μ.

#### ΤΑΦΟΣ Σ44

Μικρὸς χαμηλὸς θαλαμοειδής, προσανατολισμένος ΒΔ.-ΝΑ., με θόλον βυθισμένην κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος. Εἰς τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους έσώθη ἡ άρχή τῆς ὀροφῆς άπέχουσα περί τὰ 0,45 μ. άπό τὸ δάπεδον. Ἦτο σκαμμένος μέσα εἰς τὴν σκληράν βραχώδη φλέβα, εύρισκομένην εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ πολὺ κοντὰ εἰς τὴν έπιφάνειαν. Ὁ δρόμος του, βραχύς και έλαφρῶς κατωφερής, ὁδηγεῖ πρὸς τὴν έἴσοδον διαμορφωμένην μόνον εἰς τὴν άριστεράν της πλευράν, ὅπου σχηματίζεται κανονική παραστάς με εὐθύγραμμα τοιχώματα. Εἰς τὴν δεξιάν τὸ τοίχωμα συνεχίζεται ἐπὶ τῆς ιδίας έλαφρᾶς καμπύλης γραμμῆς τῆς πλευρᾶς τοῦ δρόμου και προχωρεῖ περισσότερον εἰς τὸ έσωτερικόν τοῦ θαλάμου άπό ὅσον αντιστοιχεῖ εἰς τὴν άπέναντί του παραστάδα. Εἰς τὴν δεξιάν παρειάν τοῦ δρόμου και εἰς ὕψος 0,08 - 0,010 μ. άπό τὸ δάπεδόν του ἦτο σκαμμένη χαμηλή τραπεζιόσχημος κόγχη εύρεθεῖσα έντελῶς κενή.

Ὁ θάλαμος, ασύμμετρος, έχει άριστερά σχῆμα ἡμίσεος τετραγώνου άρκετὰ κανονικοῦ, με τοιχώματα εὐθύγραμμα και γωνίας σχεδὸν ὀρθάς. Κανονικῶς και εὐθυγράμμως κομμένον εἶναι και τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους. Ἡ δεξιὰ ὅμως (ΒΑ.) πλευρά του έχει καμπύλα τοιχώματα, εἶναι πολὺ μικροτέρα εἰς έκτασιν και έσκάφη με προφανῇ πρόθεσιν έξοικονομήσεως κόπου και χρόνου. Ἐμεινε δηλαδή και αὐτοῦ ἡ κατασκευὴ ασυμπλήρωτος λόγω τῆς σκληρότητος τοῦ πετρώματος. Εύρεθη περιέχων λίθους μόνον και τὰ χρώματα τῆς συλήσεως.

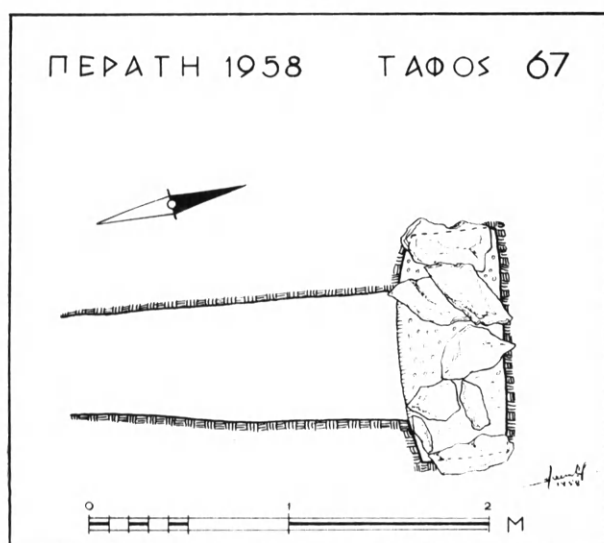
#### ΤΑΦΟΣ 79

Ἐχει τὴν μορφήν μικροῦ τετραπλεύρου λάκκου, ὅχι πολὺ κανονικοῦ, διαστάσεων 0,75 × 0,50 μ. και βάθους 1,10 - 1,20 μ. κάτω άπό τὴν σημερινήν έπιφάνειαν. Μία άπό τὰς μακρὰς πλευράς του, ἡ νοτία, ἦτο κατειλημμένη σχεδὸν έξ ὀλοκλήρου άπό μίαν ὕψηλὴν και στενὴν ξηρολιθιάν πλάτους 0,42 μ., κτισμένην άπό λίθους μάλλον μικρούς. Εἰς τὸ έξωτερικόν της ἦτο σκαμμένος ὑποτυπώδης ρηχὸς «δρόμος», πλάτους ὅση ἡ ξηρολιθιά και μήκους μόλις 0,25 μ. Αἱ διαστάσεις τοῦ δρόμου αὐτοῦ άπο-

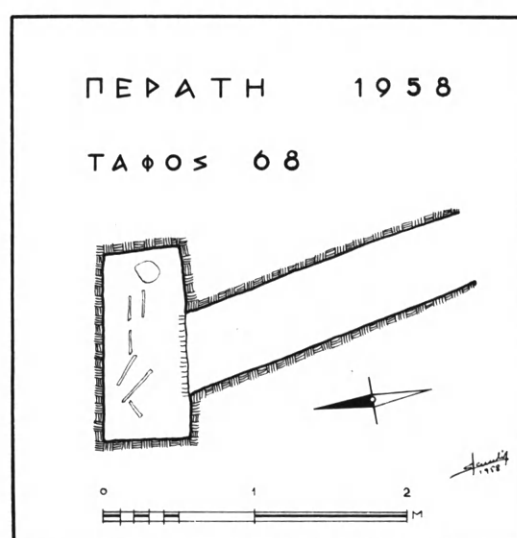
κλείουν να είχαν ο τάφος την μορφήν θαλάμου με θόλον, διότι θα ήτο αδύνατον να σκαφῇ ἀπὸ τόσον μικρὸν ἄνοιγμα. Ἄρα, ἂν καὶ παρουσιάζει εἰς τὴν κάτοψιν τὸ σχῆμα τοῦ θαλαμοειδοῦς, πρέπει νὰ ἐσκάφη ἀπὸ ἐπάνω ὡς λάκκος. Εὐρέθη ἐντελῶς κενός, δὲν εἶχεν ὅμως συληθῇ, διότι τὸ χῶμα τοῦ γεμίσματός του ἦτο καθαρὸν καὶ ἀδιατάρακτον. Προφανῶς περιεῖχε κάποιαν παιδικὴν ταφὴν ἀκτέριστον.

#### ΤΑΦΟΣ 67 (σχέδ. 23, πίν. 160β καὶ 161β)

Ὁ τάφος αὐτὸς ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα τετράπλευρον, ρηχόν, στενομήκη λάκκον, μήκους 1,12 καὶ πλάτους 0,42 μ., προσανατολισμένον Α.-Δ., καὶ ἓνα σχετικῶς ἐπιμήκη (1,70 μ.) καὶ πλατὺν (0,51 - 0,67 μ.) δρόμον ὁδηγοῦντα εἰς τὸ μέσον τῆς Ν.



Σχέδ. 23.



Σχέδ. 24.

πλευρᾶς τοῦ λάκκου. Ὁ δρόμος εἶναι κατωφερὴς πρὸς τὸν λάκκον, ὁ δὲ λάκκος εἶναι μόλις 0,13 μ. βαθύτερος ἀπὸ τὸν δρόμον. Ἐκαλύπτετο ἀπὸ μικροὺς πλακοειδεῖς λίθους, τοποθετημένους κατὰ τὸ πλάτος του καὶ εὐρεθέντας κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς τὴν θέσιν των. Αἱ πλάκες αὐταί, αἱ ὁποῖαι ἐπάτουν εἰς ἐπίπεδον ἐλάχιστα ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ δάπεδον τοῦ δρόμου, ἀπεῖχον πολὺ ὀλίγον ἀπὸ τὸν πυθμένα τοῦ λάκκου, στρωμένον μὲ πυκνὰ καὶ ἀρκετὰ μεγάλα θαλάσσια ἢ ποτάμια χαλίκια. Εἰς τὸ Α. του ἄκρον ὑπῆρχον, μόλις διατηρούμενα, ἐλάχιστα καὶ δυσδιάκριτα ἔχνη παιδικοῦ σκελετοῦ, ἀκτέριστα. Ὁ λάκκος δηλαδὴ περιεῖχε μίαν μοναδικὴν παιδικὴν ταφὴν, αἱ δὲ καλυπτῆριοι πλάκες εἶχον τοποθετηθῇ ἀπευθείας σχεδὸν ἐπ' αὐτῆς.

#### ΤΑΦΟΣ 68 (σχέδ. 24, πίν. 161α)

Λακκοειδὴς στενομήκης, τετράπλευρος, βαθύς, μήκους 1,23 καὶ πλάτους 0,50 μ. προσανατολισμένον Α.-Δ., μὲ καλοκομμένα κάθετα τοιχώματα καὶ γωνίας σχεδὸν ὀρθάς. Εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς Ν. πλευρᾶς του καταλήγει εἰς ὕψος 0,90 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδόν του εἰς ρηχός, κανονικός, μακρόστενος δρόμος, μήκους 2 μ. περίπου, σκαμ-



μένος καθέτως πρὸς τὴν κατωφέρειαν τοῦ ὑψώματος καὶ ὥς ἐκ τούτου λοξῶς πρὸς τὸν λάκκον. Ὁ τάφος ἐκαλύπτετο ἀπὸ μικροὺς ἀκανονίστους πλακοειδεῖς λίθους, τοποθετηθέντας ἀρχικῶς εἰς ἐπίπεδον μόλις ὑψηλότερον ἀπὸ τὴν κατάληξιν τοῦ δρόμου, εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ λάκκου. Αἱ πλάκες αὐταὶ εὐρέθησαν πεσμέναι μέσα εἰς τὸν λάκκον, ἄλλαι λοξῶς καὶ ἄλλαι καθέτως, ἐκτὸς ἀπὸ μίαν ἢ ὁποία εἶχε διατηρήσει τὴν θέσιν της εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον. Ὁ λάκκος περιεῖχε μίαν παιδικὴν ταφὴν πολὺ κατεστραμμένην, εὐρεθεῖσαν κατὰ χώραν καὶ ἐξηπλωμένην κατὰ τὸ μῆκος του, ἐντελῶς ἀκτέριστον. Τὸ κρανίον, μόλις διατηροῦν τὸ περίγραμμά του, εὐρίσκετο εἰς τὸ Α. ἄκρον. Ἡ δεξιὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος, τὸ ἀριστερὸν βραχιόνιον ἦτο καὶ αὐτὸ παράλληλον πρὸς τὸ δεξιόν, ὁ πῆχυς ὅμως δὲν ἐσώθη, οὔτε καὶ κανὲν ἀπὸ τὰ ὀστέα τοῦ θώρακος καὶ τῆς λεκάνης. Τὸ ἀριστερὸν σκέλος, λυγισμένον εἰς τὸ γόνυ, ἦτο πεσμένον λοξῶς πρὸς τὰ δεξιὰ, τὸ δεξιὸν μηριαῖον δὲ ἔκειτο καὶ αὐτὸ παραλλήλως πρὸς τὸ ἀριστερόν. Ἡ κνήμη δὲν διετηρήθη. Ἀπὸ τὴν θέσιν ὅλων αὐτῶν τῶν ὀστέων, εὐρισκομένων εἰς κακὴν κατάστασιν, προκύπτει ὅτι ὁ νεκρὸς ἦτο θαμμένος ὑπτίως μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά.

### ΤΑΦΟΣ 73

Λακκοειδὴς σχετικῶς ρηχός, μήκους 2,37 καὶ πλάτους 0,60-0,84 μ., προσανατολισμένος Β.-Ν. Ἔχει ἓνα ὑποτυπώδη δρομίσκον μήκους 1 μ. περίπου, συναντῶντα τὸν λάκκον εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν. Ὁ λάκκος εἰς τὴν στάθμην περίπου τοῦ δαπέδου τοῦ δρόμου ἦτο σκεπασμένος μὲ μεγάλους, παχεῖς, πλακοειδεῖς λίθους, διατηρήσαντας τὰς θέσεις των μόνον εἰς τὰ ἄκρα του. Οἱ ὑπόλοιποι εἶχον πέσει πρὸς τὰ μέσα. Κάτω ἀπὸ τοὺς λίθους τὸ χῶμα τοῦ λάκκου ἦτο καθαρὸν, μὲ ὀλίγα ὄστρακα προερχόμενα ἀπὸ τρία διαφορετικὰ ἄγγεῖα. Εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν του εὐρέθη μικρὸς θρυμματισμένος ψευδόστομος (587). Κατὰ τὰ ἄλλα δὲν περιεῖχεν οὔτε τὸ παραμικρὸν ἔχνος ταφῆς, ὅστούν ῃ κτέρισμα.

**587** (πίν. 328). Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον λοξὸν εὐρύχειλον, λαβαὶ χαμηλαὶ μὲ ἐπίπεδον δίσκον, βάσις χαμηλοτάτη κωνική. Πηλὸς ἐρυθροξανθός, ἀλείφωμα κάπως κιτρινωπότερον, βαφὴ ἐρυθρὰ - καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στο-

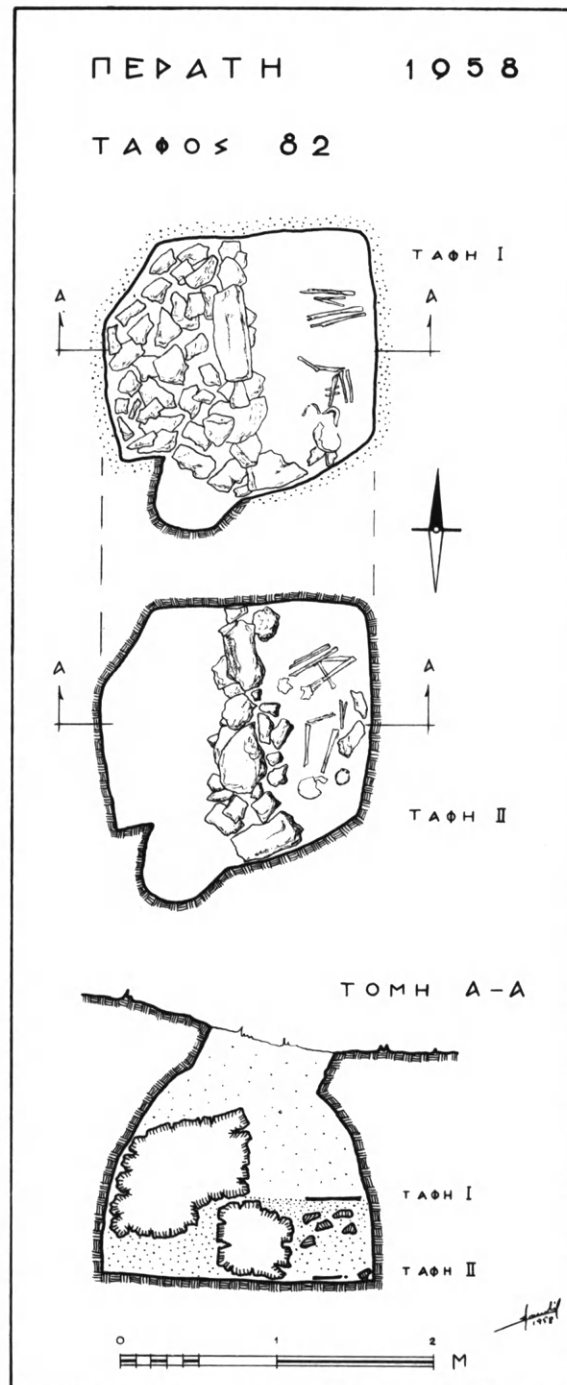
μίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν μέχρι τῆς βάσεως ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὦμον ἄνθη διχαλωτὰ ὁμόρροπα ἀδρῶς σχεδιασμένα. Διάμ. 0,125, ὕψ. 0,146 μ.

### ΤΑΦΟΣ Σ42

Πολὺ μικρὸς θαλαμοειδής. Ἔχει βραχὺν καὶ πλατὺν δρόμον, μήκους 1 μ. περίπου καὶ πλάτους 0,80 μ., συναντῶντα τὸν θάλαμον εἰς τὸ δεξιὸν ἄκρον τῆς Ν. του πλευρᾶς, ὅπου ἐσώθη καὶ μέρος τῆς τειχίσεως τῆς εἰσόδου. Ὁ κύριος τάφος, τετράπλευρος, μήκους 1,20 καὶ πλάτους 0,60 μ., ὁμοιάζει μὲ λάκκον περισσότερον παρὰ μὲ θάλαμον, δὲν ὑπάρχει ὅμως ἀμφιβολία ὥς πρὸς τὴν ἀρχικὴν του μορφήν, διότι ἐσώθη τὸ πρὸς Δ.  $1/3$  περίπου τῆς θόλου. Περιεῖχε μελανὰ ἀναμοχλευμένα χρώματα, ὅπου εὐρέθησαν ὀλίγα τεμάχια ἀπὸ κρανίον ἐνηλίκου ἀτόμου.

## ΤΑΦΟΣ 82 (σχέδ. 25)

Ὁ τάφος αὐτός, σκαμμένος εἰς τὴν κορυφὴν περίπου τοῦ ὑψώματος, εἶναι ἐντελὼς ἰδιότυπος ὡς πρὸς τὴν μορφήν καὶ τὴν διάταξίν του, ἡ πρωτοτυπία του ὅμως αὐτὴ ὀφείλεται εἰς καθαρῶς τοπικὰς συνθήκας καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῇ ὡς νέον εἶδος τάφου. Σκαμμένος εἰς ἀρκετὸν βάθος (1,50 - 1,60 μ. κάτω ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἐπιφάνειαν) ἔχει τὴν μορφήν τετραπλεύρου θαλάμου, μὲ τὴν Δ. πλευρὰν καμπύλην, τὴν κορυφὴν τῆς θόλου βυθισμένην καὶ κοντὰ εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν ἓνα ὑποτυπώδη ἡμικυκλικὸν δρομίσκον, μήκους 0,50 καὶ πλάτους 0,30 μ., ποὺ δὲν εἶναι οὐσιαστικῶς παρὰ μία κογχοειδὴς προέκτασις τῆς Ν. πλευρᾶς τοῦ θαλάμου, σκαμμένη μέχρι τῆς ἐπιφανείας. Λόγω τῶν μικρῶν του διαστάσεων εἶναι λειτουργικῶς ἄχρηστος ἐὰν νοηθῇ ὡς συνήθης δρόμος. Μόνον ἐὰν εἶχε κοπῇ καὶ τὸ ἀντίστοιχον μέρος τῆς θόλου θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐχρησίμευεν ὡς εἴσοδος εἰς τὸν θάλαμον. Ἡ ἀρχικὴ ἔκτασις τοῦ ἀνοίγματος αὐτοῦ ὅμως δὲν φαίνεται σήμερα, διότι ἡ πτώσις τοῦ μεγαλύτερου μέρους τῆς θόλου παρέσυρε καὶ τὸ τμήμα του αὐτό. Πάντως, ὁ τάφος πρέπει νὰ εἶχεν ἀρχικῶς τὴν μορφήν θαλάμου μὲ μίαν λοξὴν φρεατοειδῆ εἴσοδον εἰς τὴν Ν. πλευρὰν. Εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, ἐπάνω εἰς τὸ δάπεδον καὶ κατὰ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματος, εὑρέθη μία ταφὴ κατὰ χώραν (σχέδ. 25, ταφὴ II) μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν. Τὸ κρανίον, ἀρκετὰ καλὰ διατηρημένον, ἦτο πεσμένον πρὸς τὰ δεξιὰ μὲ τὸ πρόσωπον πρὸς τὸ τοίχωμα, παραπλευρῶς του δὲ εὑρέθη ὁ μικρὸς ψευδόστομος 666. Ἡ δεξιὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος, ἡ δὲ ἀριστερά, λυγισμένη εἰς τὸν ἄγκῳνα,



Σχέδ. 25.

διήρχετο λοξῶς ἐπάνω ἀπὸ τὴν κοιλίαν. Ἀπὸ τὰ ὀστέα τοῦ θώρακος δὲν διετηρήθη τίποτε. Αἱ δύο κλεῖδες ἐπλασιάζονον τὸ κρανίον, ἡ ἀριστερὰ ὀλίγον ὑψηλότερον ἀπὸ τὴν δεξιάν. Εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ ὤμου εὐρέθη κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ175). Ἡ λεκάνη, ἐπίσης κατεστραμμένη, εἶχε καὶ αὕτῃ τὸ ἀριστερόν της τμήμα ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ δεξιόν. Τὸ δεξιὸν σκέλος, λυγισμένον εἰς τὸ γόνυ καὶ μὲ τὰ δύο ὀστέα τῆς κνήμης πεσμένα ἀνοικτά, ἔκλινε πρὸς τὸ τοίχωμα. Τὰ ὀστέα τοῦ ἀριστεροῦ σκέλους, ἀρχικῶς πεσμένα ἐπάνω εἰς τὸ δεξιόν, εἶχον κυλίσει πρὸς τὰ κάτω καὶ εὐρέθησαν εἰς τὸ δάπεδον, λοξὰ πρὸς τὸ σῶμα καὶ παράλληλα μεταξὺ των. Ἦτο δηλαδή ὁ νεκρὸς θαμμένος εἰς τὸ δεξιὸν του πλευρὸν καὶ μὲ τὰ γόνατα συνεσταλμένα.

Κατὰ μῆκος τοῦ ἀριστεροῦ πλευροῦ τῆς ταφῆς ὑπῆρχε χαμηλὸς τοῖχος ὕψους 0,50 μ. περίπου, κτισμένος ἀπὸ μεγάλους λίθους καὶ χωρίζων τὸν θάλαμον εἰς δύο κάπως ἄνισα μέρη, τὸ ἀνατολικόν, ὅπου ἦτο ἡ ταφή, καὶ τὸ δυτικόν, ὅπου ὑπῆρχεν ἡ «εἴσοδος». Διατί ἐκτίσθη αὐτὸς ὁ τοῖχος καὶ εἰς τί ἐχρησίμευε δὲν εἶναι φανερόν. Ἴσως, ἐπειδὴ ἡ ὀροφή τοῦ θαλάμου φαίνεται ὅτι εἶχε τὴν τάσιν νὰ πίπτῃ κυρίως ἀπὸ τὸ δυτικόν μέρος, νὰ ἐκτίσθη διὰ νὰ κρατήσῃ τὰ πεσίματα μακρὰν τῆς ταφῆς, ὁμολογουμένως ὅμως ἡ ἐξήγησις αὕτῃ δὲν φαίνεται πολὺ ἱκανοποιητική.

Ὅπως δὲποτε, ἀρκετὸν χρόνον μετὰ τὸν περιγραφέντα ἐνταφιασμόν, ὅταν πλέον εἶχεν ἀπομείνει μόνον ὁ σκελετὸς καὶ τὰ ὀστέα τῶν σκελῶν εἶχον λάβει τὴν θέσιν ὅπου εὐρέθησαν, ὁ τάφος ἐδέχθη δευτέραν ταφήν. Πρὸς τοῦτο τὸ ἀνατολικόν τμήμα ἐγεμίσθη μέχρι τῆς στάθμης τῆς κορυφῆς τοῦ ἐγκαρσίου τοίχου μὲ χῶμα περιέχον χαλίκια καὶ μερικὸς λίθους, πυκνὸν καὶ καλῶς συμπεπιεσμένον, ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ γέμισμα δὲ ἐτοποθετήθη ὁ νεκρὸς, εὐρεθεὶς καὶ αὐτὸς κατὰ χώραν καὶ ἀκτέριστος.

Ἡ νέα ταφή ἐτοποθετήθη, ὅπως καὶ ἡ παλαιότερα, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν., παράλληλος πρὸς τὸ Α. τοίχωμα. Τὸ κρανίον, στηριγμένον εἰς δύο μικροὺς λίθους καὶ κλῖνον ὀλίγον πρὸς τὰ δεξιὰ, μόλις διετρεῖτο. Ἡ θέσις του ὅμως αὕτῃ δὲν εἶναι ἡ ἀρχική, διότι αἱ κλεῖδες, συμμετρικαὶ εἰς τὴν θέσιν των, εὐρίσκοντο πρὸς τὰ ἀριστερὰ του. Ἀπὸ τὰς κλεῖδας αὐτὰς ἡ ἀριστερὰ ἔκειτο κάπως ὑψηλότερον ἀπὸ τὴν δεξιάν, τοῦτο ἰσχύει δὲ καὶ διὰ τὰς ἐλαχίστας διατηρηθείσας πλευράς, πού δεικνύουν ὅτι ὁ θώραξ εἶχε μίαν ἀρκετὰ ἔντονον κλίσιν πρὸς τὰ δεξιὰ. Ὁ δεξιὸς βραχίον, λυγισμένος εἰς τὸν ἀγκῶνα, ἔστρεφε πρὸς τὰ ὀπίσω φέρων τὴν παλάμην εἰς τὸν δεξιὸν ὤμον. Τὰ ὀστέα τοῦ ἀριστεροῦ εἶχον κυλίσει πρὸς τὰ κάτω καὶ ἦσαν πεσμένα λοξῶς ἐπάνω εἰς τὸν στόμαχον. Λεκάνη δὲν διετηρήθη. Τὰ σκέλη, πολὺ συνεσταλμένα εἰς τὰ γόνατα, ἦσαν καὶ τὰ δύο πεσμένα πρὸς τὰ δεξιὰ. Ἦτο δηλαδή θαμμένος καὶ αὐτὸς εἰς τὸ δεξιὸν του πλευρὸν, ὅπως καὶ ὁ παλαιότερος.

Συγχρόνως πρὸς τὴν ταφήν τὸ Δ. τμήμα ἐγεμίσθη ἢ εἶχεν ἤδη γεμισθῇ μὲ καθαρὸν ὁμοιόμορφον σφικτὸν χῶμα, ἔχον ἐντελῶς τὴν ἐμφάνισιν πεσιμάτων τῆς ὀροφῆς καὶ φθάνον εἰς ἐπίπεδον ἀρκετὰ χαμηλότερον ἀπὸ τὸ γέμισμα τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος. Ἐπάνω εἰς τὸ χῶμα αὐτὸ ἐκτίσθη νέα ἰσχυρὰ ξηρολιθία, καλύπτουσα καὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ἐγκαρσίου τοίχου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ γεμίξῃ τὸ δυτικὸν ἥμισυ τοῦ θαλάμου ἀκολουθοῦσα τὴν κλίσιν τοῦ τοιχώματος καὶ φθάνουσα μέχρι τῆς ὀροφῆς. Ἡ ξηρολιθία αὕτῃ σχηματίζει πρὸς Α., πρὸς τὴν δευτέραν ταφήν δηλαδή, ἐνὸς εἴδους

πρόσωπιν, με μεγάλους πλακοειδεῖς λίθους, προφανῶς ἐπιλεγέντας ἐπίτηδες. Εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν νὰ γεμίσουν καὶ νὰ ἀχρηστεύσουν τὸ μέρος τοῦτο τοῦ θαλάμου δὲν χωρεῖ ἄλλη ἐξήγησις παρὰ μόνον ὅτι ἐθεώρουν τὰ τοιχώματα, καὶ ἰδίως τὴν ὀροφὴν τοῦ δυτικοῦ τμήματος τοῦ τάφου, ἐπισφαλῇ καὶ προετίμησαν νὰ καταργήσουν τὸ ἥμισυ τοῦ θαλάμου προλαμβάνοντες οὕτω τὴν κατάρρευσιν τῆς ὀροφῆς, ἣ ὁποία θὰ τὸν ἠχρήστευεν ὁλόκληρον.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 32γ,στ')

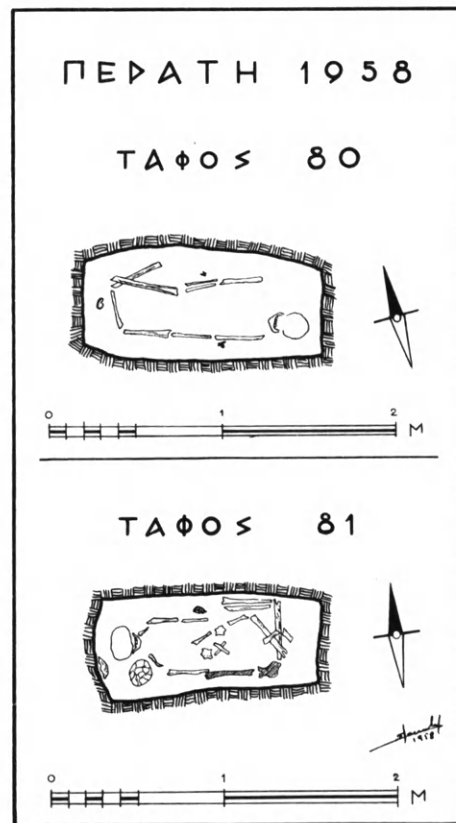
**666.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον σχεδὸν κατακόρυφον, εὐρύχειλον, λαβαὶ χαμηλαί, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρὰ - καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ

περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὦμον μικρὰ τριγωνικὰ σχήματα διαγραμμισμένα. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,107 μ.

**Λ175.** Κορυφὴ κομβίου ἀπὸ τεφρὸν στεατίνην. Λεῖπει τὸ κάτω μέρος ἐξ ὁλοκλήρου. Σωζ. διάμ. 0,020, σωζ. ὕψ. 0,010 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 81 (σχέδ. 26)

Λακκοειδὴς τετράπλευρος βαθύς, με τοιχώματα κάπως καμπύλα, ἀρχικῶς σκεπασμένος μετὰ πλάκας. Ἀπὸ αὐτὰς δύο μόνον εὐρέθησαν εἰς τὸ Δ. ἄκρον του. Αἱ ὑπόλοιποι εἶχον ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους ποὺ εἶχον ἀνακαλύψει τὸν τάφον καὶ ἀνασκαλεύσει τὸ χῶμά του χωρὶς νὰ φθάσουν μέχρι τοῦ δαπέδου, ἐν συνεχείᾳ δὲ τὸν εἶχον γεμίσει μετὰ κλάδους πεύκων καὶ θάμνων. Καθὼς φαίνεται δηλαδὴ, δὲν ἔγινε κανονικὴ σύλησις ἀπὸ συστηματικούς ἀρχαιοκαπήλους ἀλλ' ὁ λάκκος ἀνεκαλύφθη ἀπὸ χωρικὸν ξυλευόμενον καὶ ἐσκάφη προχείρως. Περιεῖχε δύο ταφάς, τὴν μίαν παραμερισμένην εἰς διάφορα σημεῖα, τὴν δὲ ἄλλην κατὰ χώραν μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Δ. Τὸ κρανίον, μετὰ τὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἐπάνω, εἶχε συνθλιβῇ καὶ ἦτο εἰς κακὴν κατάστασιν. Αἱ δύο κλεῖδες εὐρέθησαν εἰς τὰς θέσεις των πλαισιώνουσαι τὸ κρανίον. Ἡ ἀριστερὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος, ἡ δεξιὰ, ἂν καὶ τὰ ὅστ᾽ αὐτοῦ πῆχεως ἔχουν κυλίσσει πέραν ἀπὸ τὴν θέσιν των, διήρχετο, καθὼς φαίνεται, λοξῶς ἐπάνω ἀπὸ τὴν κοιλίαν. Ἀπὸ τὴν λεκάνην διετηρήθησαν ἐλάχιστα ἔχνη. Τὰ ὅστ᾽ αὐτῶν σκελῶν διακρίνονται δυσκόλως ἀπὸ τὰ ὅστ᾽ αὐτῆς προηγουμένης ταφῆς, παραμερισθέντα τόσον μόνον ὅσον ἐχρειάζετο διὰ νὰ τοπο-



Σχέδ. 26.

θετηθῇ ἢ νεωτέρα, δὲν ἀποκλείεται δὲ ὅλα μαζί νὰ μετεκινήθησαν ὀλίγον καὶ κατὰ τὴν σύλησιν. Τὸ ἀριστερὸν μηριαῖον φαίνεται νὰ ἔχη πέσει λοξῶς πρὸς τὰ δεξιὰ, κατὰ τὰ ἄλλα ὅμως τὸ Α. τμήμα τοῦ τάφου εἶναι πλήρες ὁστῶν κειμένων φύρδην - μίγδην. Μέρος τοῦ κρανίου τῆς παραμερισμένης ταφῆς εὐρέθη δίπλα εἰς τὸν δεξιὸν ὤμον τῆς κατὰ χώραν, τὸ δὲ ὑπόλοιπον εἶχεν ἀπωθηθῇ εἰς τὸ Δ. τοίχωμα. Ἐπίσης τμήμα τῆς κάτω γνάθου τοῦ κρανίου αὐτοῦ εὐρέθη πλησίον τῆς ἀριστερᾶς ὀσφύος τοῦ δευτέρου νεκροῦ. Κτερίσματα δὲν εὐρέθησαν μέσα εἰς τὸν τάφον, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δέ, καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ἀφηρέθη τίποτε κατὰ τὴν σύλησιν, αἱ ταφαὶ ἦσαν ἤδη ἐξ ἀρχῆς ἀκτέριστοι.

#### ΤΑΦΟΣ 80 (σχέδ. 26)

Λακκοειδῆς βαθύς, τετράπλευρος, πλακοσκεπής. Ἀπὸ τὰς καλυπτηρίους πλάκας τοῦ αἰ περισσότεραι εἶχον πέσει εἰς τὸ ἐσωτερικόν του. Τὰ τοιχώματα δὲν ἦσαν σκαμμένα μὲ πολλὴν προσοχήν, οὔτε ἰδιαίτερος εὐθύγραμμος. Περιεῖχε μίαν ταφήν κατὰ χώραν μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Α. Τὸ κρανίον, κείμενον μὲ τὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἐπάνω, μόλις διετηρεῖτο. Αἱ δύο χεῖρες ἦσαν τεταμέναι κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Τὰ ὀστά τοῦ θώρακος καὶ τῆς λεκάνης εἶχον φθαρῇ ὀλοσχερῶς. Τὰ μηριαῖα εὐρέθησαν πεσμένα παράλληλα, εἰς τὴν προέκτασιν τῶν βραχιονίων. Ἡ ἀριστερὰ κνήμη ἔκειτο ἐγκαρσίως πρὸς τὰ δεξιὰ, ἡ δὲ δεξιὰ λοξῶς πρὸς τὸ μηριαῖόν της, μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὸ Β. τοίχωμα. Εἶχε δηλαδὴ ὁ νεκρὸς ταφῇ ὕπτιος μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Παραπλεύρως τοῦ ἀριστεροῦ ἀγκῶνος εὐρέθησαν δύο μικρὰ θραύσματα χαλκίνου ἐλάσματος, ἄλλα τρία ὅμοια δὲ παρὰ τὸν δεξιόν (M126). Ἐμπρὸς εἰς τοὺς πόδας ὑπῆρχε ψέλιον ἀπὸ λεπτὸν χάλκινον σύρμα (M127).

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 32ε)

**M126.** Πέντε τεμάχια χαλκίνου ἐλάσματος μὴ συναρμοζόμενα, τὰ δύο διπλᾶ. Τὰ διπλᾶ αὐτὰ ἀποτελοῦνται ἕκαστον ἀπὸ δύο περίπου ἴσα τεμάχια κολλημένα κατὰ τὸ μῆκός των. Ἴσως προέρχονται ἀπὸ δέσιμον ξυλίνου σκεύους. Μήκη 0,031, 0,028, 0,022, 0,021 καὶ 0,015 μ.

**M127.** Τεμάχιον χαλκίνου σύρματος, λεπτοῦ εἰς τὰ ἄκρα καὶ παχυτέρου εἰς τὸ μέσον, λυγισμένου εἰς σχῆμα ἐλλείψεως καὶ συγκολλημένου ἀπὸ 4 - 5 τεμάχια. Πιθανώτατα ψέλιον. Μῆκος 0,051, πλάτος 0,025, πάχος σύρματος 0,001 - 0,002 μ.

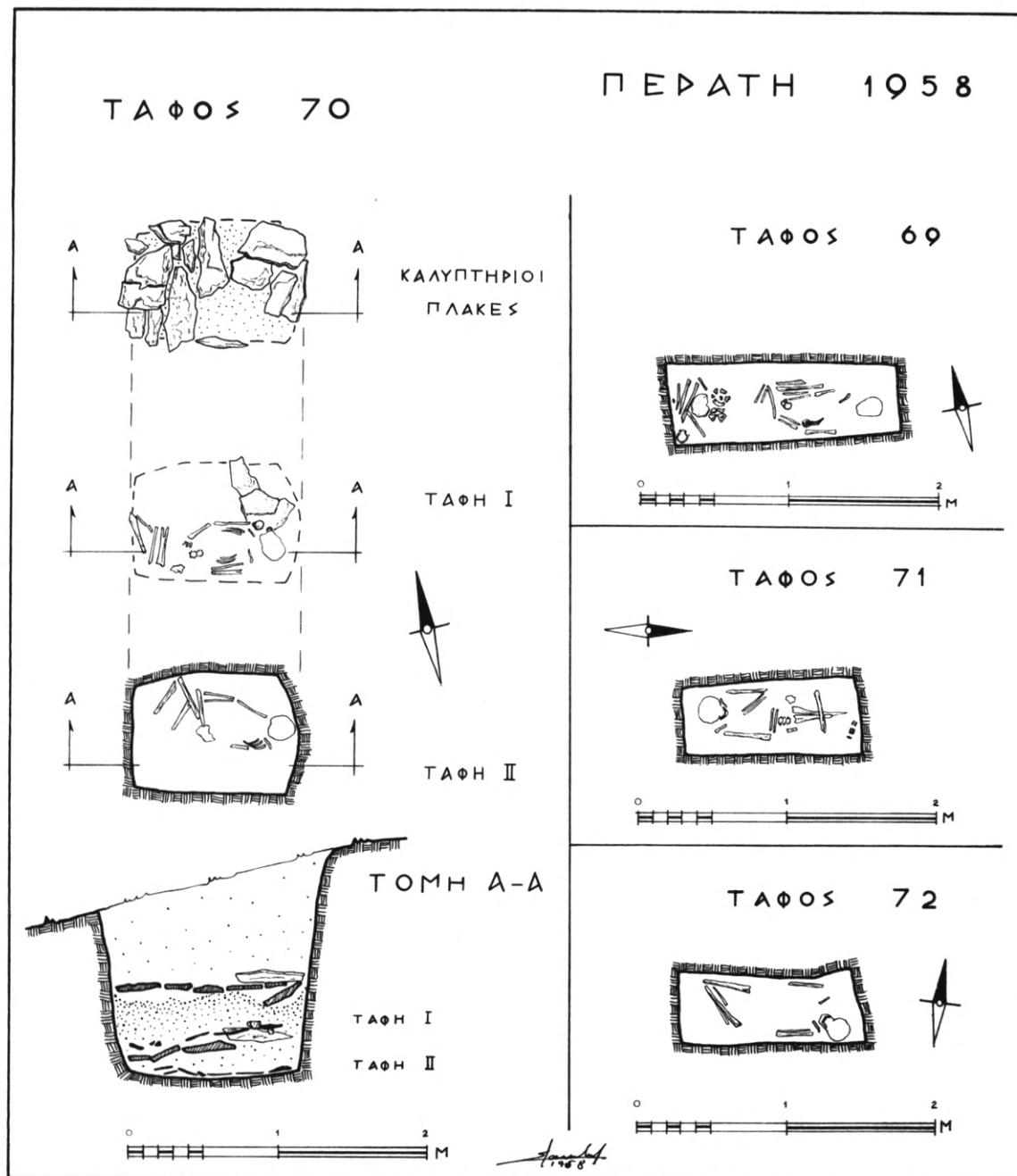
#### ΤΑΦΟΣ 69 (σχέδ. 27, πίν. 158β)

Βαθὺς στενομήκης λακκοειδῆς τετράπλευρος, μὲ πολὺ καλὰ κομμένα εὐθύγραμμα καὶ κάθετα τοιχώματα. Ἐκαλύπτετο ἀπὸ μικροὺς πλακοειδεῖς λίθους τοποθετημένους κατὰ τὸ πλάτος του καὶ πεσμένους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸ ἐσωτερικόν του. Εἰς τὸ χῶμα τὸ καλύπτον τοὺς λίθους αὐτοὺς εὐρέθησαν ὄστρακα ἀπὸ ὀκτὼ περίπου ἀγγεῖα. Κάτω ἀπὸ τὰς πλάκας, ἀλλ' εἰς ὕψος 0,45 μ. περίπου ἀπὸ τὸ ταφικὸν στρῶμα, εὐρέθη χάλκινον ξυράφιον (M112), προφανῶς ἀποτεθὲν ἢ ἀπορριφθὲν μέσα εἰς τὸν



λάκκον, όταν πλέον αὐτὸς ἦτο κατὰ τὸ ἥμισυ πλήρως, δηλαδή μετὰ τὴν τελευταίαν ταφήν.

Ὁ τάφος περιεῖχε δύο νεκρούς. Ὁ τελευταῖος εὑρέθη κατὰ χώραν εἰς τὸ Α. τμήμά του. Τὸ κρανίον, μόλις διατηρούμενον, ἔκειτο παρὰ τὸ τοίχωμα. Αἱ κλεῖδες



ἦσαν κανονικῶς εἰς τὴν θέσιν των. Ὁ ἀριστερὸς βραχίον, ἐλαφρῶς λυγισμένος εἰς τὸν ἀγκῶνα, ἔφερε τὸν πῆχυν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς λεκάνης. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς

γωνίας τοῦ ἀγκῶνος εὐρέθη ληκύθιον ὀρθιον (583). Ἡ δεξιὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος μετ' ἄλλο ληκύθιον (584) πεσμένον πλαγίως ἐμπρὸς εἰς τοὺς δακτύλους τῆς. Τὸ ἀριστερόν σκέλος, λυγισμένον εἰς τὸ γόνυ, ἦτο πεσμένον ὁλόκληρον πρὸς τὰ δεξιὰ, δεικνύον ὅτι ἀρχικῶς ὁ νεκρὸς εἶχε ταφῇ ὕπτιος μετὰ τὰ γόνατα ὑψηλά. Τὰ ὅστ' ὅμως τοῦ δεξιοῦ σκέλους δὲν εὐρίσκοντο εἰς θέσιν ἀνάλογον πρὸς τὸ ἀριστερόν, ἀλλ' ἦσαν διηυθετημένα κατὰ μῆκος τοῦ δεξιοῦ βραχίονος, ὅπου ἀποκλείεται βεβαίως νὰ εἶχον κυλίσει ἀφ' ἐαυτῶν. Τοῦτο μαρτυρεῖ ὅτι ὁ τάφος εἶχεν ἀνοιχθῇ κάποτε μετὰ τὴν ταφὴν τοῦ τελευταίου αὐτοῦ νεκροῦ — ἴσως προκειμένου νὰ ἀφαιρεθῇ κανὲν πολύτιμον κτέρισμα — ὁ σκελετὸς εἶχεν ἐν μέρει παραμερισθῇ, κατόπιν δὲ ὁ λάκκος εἶχε χωθῇ ἐκ νέου. Αὕτη εἶναι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα καὶ ἡ ἐξήγησις τῆς εὐρέσεως τοῦ ξυραφίου ἔξω ἀπὸ τὸ ταφικὸν στρῶμα, ὅπου προφανῶς ἀνῆκεν.

Εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ τάφου, παρὰ τὸ τοίχωμα, ἦσαν συσσωρευμένα τὸ κρανίον καὶ τὰ ὅστ' αὖ μιᾶς προγενεστέρας ταφῆς ἀπωθηθείσης χάριν τῆς τελευταίας. Ἐμπρὸς εἰς τὸν σωρὸν αὐτόν, εἰς τεμάχια, ἔκειντο δύο μικροὶ σταμνίσκοι (581 καὶ 582). Εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν ἀκριβῶς εὐρέθη σταμνίσκος χονδροειδῆς πεσμένος πλαγίως (580), μεταξὺ τῶν ὁστῶν δὲ καὶ τοῦ τοιχώματος χρυσοῦς δακτύλιος (M111). Περιεῖχε δηλαδὴ ὁ τάφος δύο ταφάς, μίαν παραμερισμένην καὶ μίαν κατὰ χώραν, ἐν μέρει διαταραγμένην καὶ αὐτήν.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 33α.β)

**580.** Σταμνίσκος ὑψίλαιμος συμπληρωμένος εἰς τὸ χεῖλος, ὠσειδῆς, χονδροειδοῦς κατασκευῆς. Στόμιον εὐρύτατον μετ' ὑψηλὸν χωνοειδὲς χεῖλος, βάσις μὴ διακρινόμενη ἀπὸ τὸ ἀγγεῖον, λαβαὶ μικρόταται. Πηλὸς ἐρυθρωπός, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον δικτυωτὴ διαγράμμις. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,084 μ.

**581.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον χωνοειδές, εὐρύ, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδῆς. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν ζώνη μετοπῶν περιεχουσῶν ἀντιθετικὰ ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,089, ὕψ. 0,088 μ.

**582.** Σταμνίσκος τρίωτος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρύ, σχεδὸν κυλινδρικόν, χαμηλότατον, πυθμὴν ἐλαφρῶς κυρτός, λαβαὶ μικρόταται. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρωπὴ. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ

τὴν κοιλίαν ταινίαι μετὰ ζώνην ἀδιακόσμητον εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν. Διάμ. 0,118, ὕψ. 0,098 μ.

**583.** Ληκύθιον βραχυστρόγγυλον ἀκέραιον. Βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδῆς. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς μία τοῦλάχιστον ἐγκαρσία γραμμὴ, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον μετόπη κυματοειδῶν γραμμῶν μετὰ κροσσοπετάλια κατὰ μῆκος τῶν πλαισίων τῆς, μεταξὺ δύο λεπτῶν στηλῶν τεθλασμένης. Διάμ. 0,052, ὕψ. 0,061 μ.

**584.** Μικρότατον ληκύθιον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον, μετὰ χαμηλοτάτην δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρὰ - καστανή. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν λαβὴν μία ἐγκαρσία γραμμὴ, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον δύο λεπταὶ στῆλαι τεθλασμένης πλαισιώνουν μετόπην ὀριζοντίων κυματοειδῶν γραμμῶν μετὰ κροσσοπετάλια κατὰ μῆκος τῶν πλαισίων τῆς. Διάμ. 0,056, ὕψ. 0,064 μ.

**M111.** Χρυσοῦς δακτύλιος χρώματος ἀνοιχτοῦ κιτρίνου. Διάμ. 0,021 μ.

**M112.** Ευράφιον χάλκινον συγκολλημένον ἀπὸ τρία τεμάχια, μονοκόμματον. Ἔχει λαβὴν λεπτήν καὶ ἐπιμήκη καμπυλουμένην πρὸς τὰ ἐπάνω, μὲ ὀξεῖαν ἀπόληξιν ἀναδιπλωμένην καὶ

κολλημένην εἰς τὸ στέλεχος τῆς καὶ λεπίδα μὲ εὐθύγραμμον ράχιν. Ἀδιακόσμητον. Μῆκος 0,129, πλάτος λεπίδος 0,024, πλάτος τοῦ ἄκρου τῆς λαβῆς 0,005 μ.

### ΤΑΦΟΣ 70 (σχέδ. 27, πίν. 156α)

Λακκοειδὴς τετράπλευρος, πλατύς, σχεδὸν τετράγωνος, βαθύς, προσανατολισμένος Α.-Δ., μὲ τὴν Α. πλευράν του καμπύλην. Ἦτο σκεπασμένος μὲ λεπτάς σχιστολιθικάς πλάκας, διατηρηθείσας ὅλας εἰς τὴν θέσιν των πλὴν μιᾶς. Αἱ πλάκες αὐταὶ δὲν ἦσαν ἀρκετὰ μεγάλαι διὰ νὰ καλύψουν ὁλόκληρον τὸ πλάτος τοῦ τάφου. Πρέπει λοιπὸν ἀρχικῶς νὰ εἶχον ἰσορροπηθῇ κατὰ τρόπον ὥστε νὰ διατηροῦν τὴν ὀριζοντίαν θέσιν των ἐπάνω ἀπὸ τὸ κενὸν τοῦ λάκκου, καθὼς ἄλλωστε προκύπτει καὶ ἀπὸ τὸ γέμισμά του, μαλακόν, ἀμυῶδες καὶ μὲ ἀρκετὰ κενά, ὅπως εἶχεν εἰσδύσει μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου. Εἰς βάθος 0,50 μ. περίπου ὑπῆρχε μία ταφή κατὰ χώραν. Τὸ κρανίον τῆς, παραμορφωμένον ἀπὸ τὸ βάρος τῶν χωμάτων καὶ μόλις διατηρούμενον, εὐρίσκετο παρὰ τὸ Α. τοίχωμα, πεσμένον ἐπὶ ἐνὸς μικροῦ ληκυθίου (586), ἀκριβῶς ἐμπρὸς τοῦ δέ, παρὰ τὸν δεξιὸν ὦμον, ὑπῆρχε μικρὸς κύαθος ὄρθιος (585). Αἱ δύο κλειῖδες καθὼς καὶ μερικαὶ πλευραὶ εἶχον διατηρηθῇ εἰς τὴν θέσιν των, ὑποδηλοῦσαι ὅτι τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος ἔκειτο ὑπτίον. Ἡ δεξιὰ, ἐλαφρῶς λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, ἔφθανεν εἰς τὴν λεκάνην. Ἡ ἀριστερὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Ἀπὸ τὴν λεκάνην καὶ τὴν σπονδυλικὴν στήλην ἐλάχιστα ἔχνη εἶχον σωθῇ. Τὸ ἀριστερὸν σκέλος, λυγισμένον εἰς τὸ γόνυ, εὐρέθῃ πεσμένον πρὸς τὰ δεξιὰ, ἐγκαρσίως πρὸς τὸ σῶμα. Τὸ δεξιὸν μηριαῖον εἶχε κυλίσει μέχρι τοῦ Δ. τοιχώματος λοξῶς πρὸς τὸ σῶμα καὶ πρὸς τὰ ὁστὰ τῆς κνήμης του. Ἦτο δηλαδὴ θαμμένος ὁ νεκρὸς ὑπτίως, μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά, ἡ δὲ ταφή εἶχε τοποθετηθῇ μὲ μίαν σχετικὴν κλίσιν ἀπὸ Α. πρὸς Δ., προφανῶς διὰ νὰ χωρέσουν τὰ ὑψωμένα σκέλη τῆς.

Ὁ σκελετὸς ἔκειτο ἐπάνω εἰς μίαν στρῶσιν ἀπὸ πλάκας, ὁμοίας πρὸς τὰς καλυπτηρίους του, αἱ ὁποῖαι κατελάμβανον ὁλόκληρον τὸ πλάτος τοῦ λάκκου, εἶχον τὴν ἰδίαν κλίσιν ἀπὸ Α. πρὸς Δ. καὶ εὐρίσκοντο 0,05 - 0,20 μ. ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάπεδον. Κάτω ἀπὸ τὰς πλάκας αὐτάς καὶ ἐπάνω εἰς ἀραιὰν στρῶσιν ἀπὸ χαλίκια ὑπῆρχε μία ἀκόμη ταφή κατὰ χώραν, ἡ παλαιότερα τοῦ τάφου, ἀκτέριστος. Τὸ κρανίον, μόλις διατηρούμενον, εὐρίσκετο καὶ αὐτὸ παρὰ τὸ Α. τοίχωμα. Ἡ δεξιὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Ἡ ἀριστερὰ κλείς, λοξῇ πρὸς τὸν ὦμον, εἶχε τὸ ἄκρον τῆς κάπως ἀνασηκωμένον, τοῦτο δὲ ἰσχύει καὶ δι' ὅσας ὀλίγας πλευράς τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τοῦ θώρακος ἐσώθησαν. Ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν βραχιόνιον, τεταμένον παραλλήλως πρὸς τὸν θώρακα, διετηρήθησαν ἐλάχιστα τεμάχια. Τὰ σκέλη, μὲ λυγισμένα τὰ γόνατα, ἔκειντο τὸ ἀριστερὸν ἐπάνω εἰς τὸ δεξιόν, λοξῶς πρὸς τὸ Β. τοίχωμα. Ὁ νεκρὸς δηλαδὴ εἶχε ταφῇ εἰς τὸ δεξιόν του πλευρὸν μὲ τὰ γόνατα συνεσταλμένα, ἐπὶ τῶν καλυπτηρίων του πλακῶν δὲ εἶχεν ἀποτεθῇ ἡ δευτέρα, μεταγενεστέρα, ταφή.

## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 33γ)

**585.** Κύαθος ἀκέραιος, βαθύς, μὲ χαμηλοτά-  
την δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ὑπόλευκος,  
ὀλίγον τραχύς, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ μαυ-  
ροκάστανη. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος,  
ἐξωτερικῶς δὲ εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς. Διάμ.  
χεύλους 0,085, ὕψ. 0,058 μ.

**586.** Ληκύθιον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον,

χονδροειδές. Βάσις δισκοειδὴς κωνική. Πηλὸς  
καστανὸς τραχύς, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους  
ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ἡ  
ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοι-  
λίαν ταινίαι. Ὁ ὦμος ἀκτινωτὰ διαγραμμι-  
σμένος μὲ παχείας γραμμὰς. Διάμ. 0,064, ὕψ.  
0,071 μ.

## ΤΑΦΟΣ 71 (σχέδ. 27)

Μικρὸς τετράπλευρος λάγκος, προσανατολισμένος Β.-Ν. καὶ σκεπασμένος μὲ μικρὰς  
σχιστολιθικὰς πλάκας, ἄλλας εἰς τὴν θέσιν των καὶ ἄλλας βυθισμένας. Ἔχει τοιχώ-  
ματα κάθετα καλοκομμένα καὶ σχῆμα κανονικόν. Περιεῖχε μίαν ταφὴν κατὰ χώραν,  
μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν., ἐξηπλωμένην ἐπάνω εἰς ἀραιὰ χαλίκια στρωμένα εἰς τὸ  
δάπεδον. Τὸ κρανίον, πολὺ κατεστραμμένον, διετήρει σχεδὸν μόνον τὸ σχῆμά του, ἡ  
κάτω γνάθος ὅμως εἶχε σωθῇ μὲ ὅλους τοὺς ὀδόντας. Εἰς τὴν θέσιν των, συμμετρικῶς  
πρὸς τὸ κρανίον, εὐρέθησαν καὶ αἱ κλεῖδες καθὼς καὶ ἐλάχιστα, ἐντελῶς κατεστραμ-  
μένα ἵχνη πλευρῶν. Ἡ ἀριστερὰ λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα ἔφερε τοὺς δακτύλους εἰς  
τὸν λαιμόν. Ἡ δεξιὰ ἐσταύρωνε τὸν στόμαχον. Ἐσώθησαν μερικοὶ ὀσφυϊκοὶ σπόνδυλοι  
καθὼς καὶ ἵχνη ἀπὸ τὴν λεκάνην. Τὸ ἀριστερὸν σκέλος, διπλωμένον εἰς τὸ γόνυ, ἦτο  
πεσμένον εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ σώματος, μὲ τὸ γόνυ πρὸς Β. καὶ τὴν κνήμην παράλ-  
ληλον καὶ ἀντίστροφον πρὸς τὸ μηριαῖον. Παράλληλα ἦσαν καὶ τὰ ὀστέα τῆς δεξιᾶς  
κνήμης, ἐνῶ τὸ δεξιὸν μηριαῖον εἶχε κυλίσει ἐγκαρσίως πρὸς αὐτά. Ἦτο δηλαδὴ θαμ-  
μένος καὶ αὐτὸς ὕπτιος μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν, μαζὶ μὲ μερικὰς  
φάλαγγας δακτύλων τοῦ δεξιοῦ ποδός, εὐρέθησαν καὶ δύο μικρὰ τετράγωνα χάλκινα  
πλαίσια, στενὰ, πιθανῶς δεσίματα ξυλίνου ἀντικειμένου (M 113), δεδομένου ὅτι τὸ  
χῶμα ἐπαρουσίαζεν εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν ἔντονον σκοτεινὸν χρωματισμὸν εἰς ἔκτασιν  
μεγαλύτεραν ἀπὸ ὅσην θὰ ἐδικαιολόγει μόνη ἡ ὀξείδωσις τοῦ χαλκοῦ.

**M 113** (πίν. 33δ). Δύο τετράγωνα χάλκινα  
πλαίσια, ἴσως δεσίματα ξυλίνου ἀντικειμένου.  
Συνίστανται εἰς στενὰ ἐλάσματα, διπλωμένα  
εἰς σχῆμα τετραγώνου. Τὸ μεγαλύτερον ἀπο-  
τελεῖται ἀπὸ μονοκόμματον ἔλασμα ἐλίσσόμενον

εἰς δύο ἐπαλλήλους γύρους περὶ τὸ τετράγωνον.  
Τὸ μικρότερον εἶναι ὅμοιον ἀλλὰ ἐλλιπές, συγ-  
κολλημένον ἀπὸ ἀρκετὰ τεμάχια. Διαστάσεις  
μεγάλου 0,031 × 0,032 μ. μικροῦ 0,027 ×  
0,029 μ.

## ΤΑΦΟΣ 72 (σχέδ. 27, πίν. 157β)

Μικρὸς λακκοειδὴς ἀρκετὰ βαθύς, στενομήκης τετράπλευρος, προσανατολισμένος  
Α.-Δ. μὲ τὴν μίαν μακρὰν πλευράν, τὴν Β., καμπύλην. Ἐκαλύπτετο μὲ σχιστολιθικὰς  
πλάκας ἀρκετοῦ μήκους ὥστε νὰ γεφυρώνουν ὁλόκληρον τὸ πλάτος τοῦ λάγκου. Αἱ

πλάκες αὐταὶ εἶχον διατηρηθῇ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον εἰς τὴν θέσιν των, εἰς τὸ μέσον ὅμως εἶχον σπάσει καὶ κλίνει πρὸς τὰ κάτω. Τὰ τοιχώματα τοῦ λάκκου ἦσαν κάθετα μὲ ἐπιφάνειαν ὅχι ἰδιαιτέρως ὁμαλήν. Ὁ τάφος περιεῖχε μίαν ταφὴν κατὰ χώραν, ἀκτέριστον. Τὸ κρανίον, κακῆς διατηρήσεως, εὐρίσκετο εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν τοῦ λάκκου, πεσμένον λοξῶς. Αἱ δύο κλεῖδες ἔκειντο εἰς τὴν θέσιν των συμμετρικαί πρὸς αὐτό. Ἡ ἀριστερά, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, ἔφερε τὴν παλάμην εἰς τὸν λαιμόν. Ἀπὸ τὴν δεξιὰν ἐσώθη μόνον τὸ βραχιόνιον, κατὰ μῆκος τοῦ θώρακος. Ἀπὸ τὰ ὅστ᾽ αὐτοῦ θώρακος, τῆς λεκάνης καὶ τῆς σπονδυλικῆς στήλης δὲν διετηρήθη τίποτε. Τὸ δεξιὸν σκέλος, λυγισμένον εἰς τὸ γόνυ, ἦτο πεσμένον λοξῶς πρὸς τὴν ΒΔ. γωνίαν τοῦ λάκκου. Τὸ ἀριστερόν, διπλωμένον καὶ αὐτὸ μὲ τὴν κνήμην παράλληλον καὶ ἀντίρροπον πρὸς τὸ μηριαῖον, ἦτο πεσμένον λοξῶς πρὸς τὸ δεξιόν. Ὁ νεκρὸς δηλαδὴ εἶχε ταφῇ ὕπτιος μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά.

### ΤΑΦΟΣ 83 (σχέδ. 28)

Λακκοειδὴς στενομήκης, ἀρκετὰ βαθύς, πλακοσκεπής, μὲ προσανατολισμὸν Α.-Δ. Ἔχει σχῆμα τετράπλευρον κανονικὸν καὶ τοιχώματα εὐθύγραμμα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Ν., καμπυλούμενον εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν καὶ σχηματίζον προεξοχὴν πρὸς Ν. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τὸ δάπεδόν του, σκαμμένον μέσα εἰς τὸ στερεὸν πέτρωμα, παρουσιάζει μίαν ἐλαφρὰν ἐκβάθυνσιν. Ἀσφαλῶς ὅμως τοῦτο εἶναι τυχαῖον, ὀφειλόμενον, καθὼς φαίνεται, εἰς τὴν ἀποκόλλησιν κάποιου βόλου τοῦ πετρώματος κατὰ τὴν σκαφήν. Ἀπὸ τὰς καλυπτηρίους πλάκας του μόνον αἱ εὐρίσκόμεναι εἰς τὰ δύο ἅκρα εἶχον σωθῇ εἰς τὴν θέσιν των. Αἱ ὑπόλοιποι εὐρέθησαν πεσμέναι εἰς τὸ ἐσωτερικόν του, εἰς διάφορα βάθη.

Περιεῖχε μίαν ταφὴν κατὰ χώραν, ἄθικτον κατὰ τὰ φαινόμενα, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Δ. Τὸ κρανίον, πεσμένον πλαγίως καὶ πολὺ κατεστραμμένον, εὐρίσκετο παρὰ τὴν ΒΑ. γωνίαν. Ὅπισθέν του καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν εὐρέθη ἀργυροῦν στρεπτὸν (M 130) προφανῶς ἀπὸ τὴν κόμην. Εἰς τὸ ὕψος τοῦ λαιμοῦ εἶχον σωθῇ τεμάχια ἀπὸ δύο - τρεῖς πλευρὰς καὶ τμῆμα τῆς δεξιᾶς κλειδός. Ἀπὸ τὰς δύο χεῖρας, τεταμέναι κατὰ μῆκος τοῦ θώρακος καὶ σταυρωμέναι εἰς τὸ ὑπογάστριον, προκύπτει ὅτι τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ σώματος ἦτο ὕπτιον. Τὰ σκέλη, λυγισμένα εἰς τὰ γόνατα κατὰ ὀρθὰς γωνίας, ἦσαν πεσμένα καὶ τὰ δύο πρὸς τὰ δεξιά, πρὸς Β. Ἦτο δηλαδὴ θαμμένος ὁ νεκρὸς ὕπτιος μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Παρὰ τὸ Δ. τοίχωμα εὐρέθη μικρότατον τεμάχιον πολὺ ὠξειδωμένου χαλκοῦ, ἄμορφον καὶ ἀσφαλῶς ἄσχετον πρὸς τὴν ταφὴν.

**M 130** (πίν. 33ε). Στρεπτὸν (σφηκωτῆρ) ἀπὸ ἀργυροῦν μονοκόμματον σύρμα τετραπλῆς περιελίξεως, συγκολλημένον ἀπὸ τέσσαρα τεμάχια.

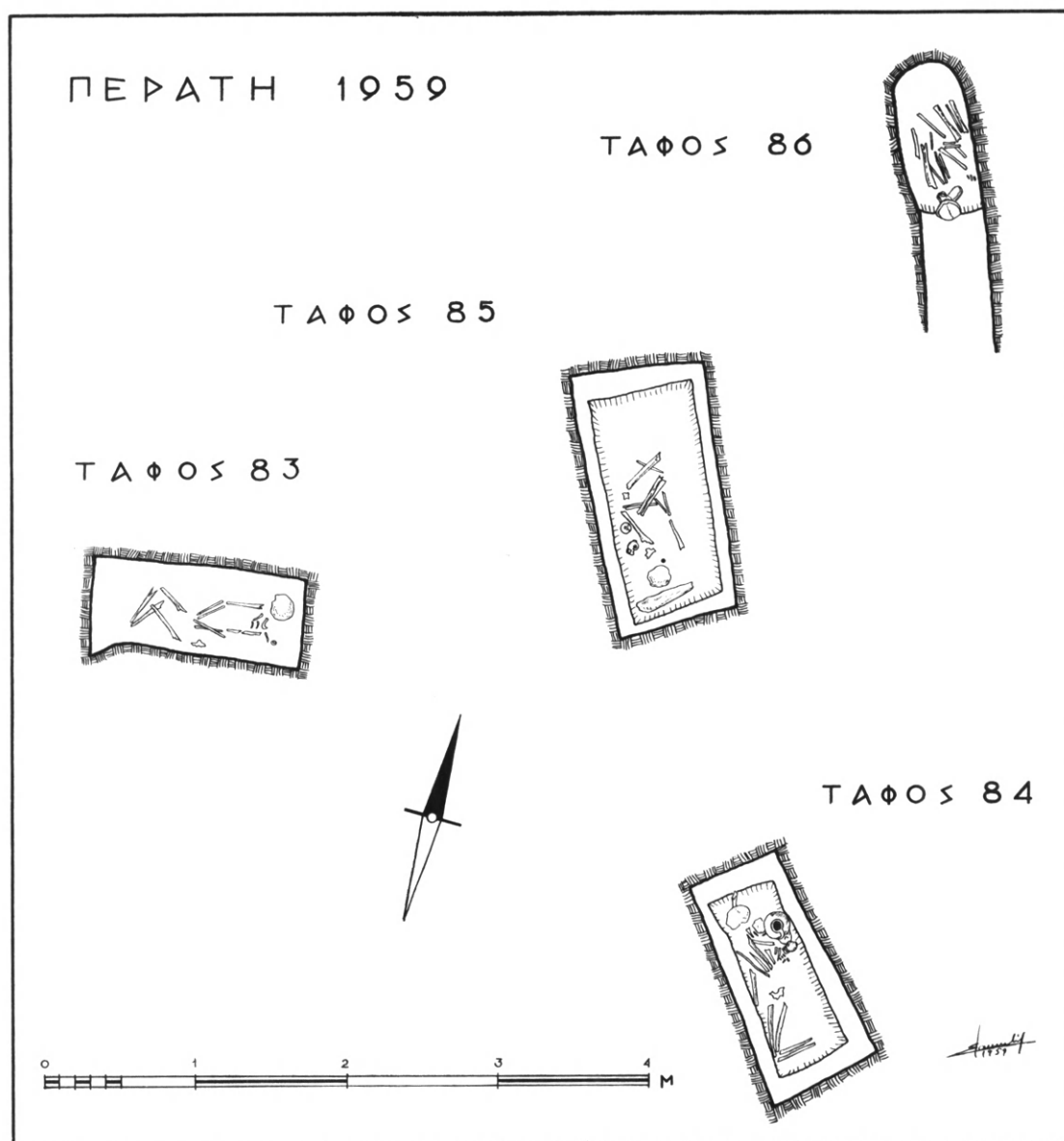
Συμπιεσμένον καὶ πολὺ ὠξειδωμένον. Συνολικὴ διάμετρος 0,026, διάμ. σύρματος 0,0025 μ.

### ΤΑΦΟΣ 84 (σχέδ. 28, πίν. 157α)

Λακκοειδὴς στενομήκης, ἀρκετὰ βαθύς, μὲ ἄξονα Β.-Ν. καὶ σχῆμα κανονικὸν τετράπλευρον. Εἰς τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ βάθους του (0,90 μ. ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν



εἰς τὴν Β. πλευρὰν καὶ 0,55 μ. εἰς τὴν Ν., λόγω τῆς κατωφερείας τοῦ ἐδάφους) ὁ λάκκος στενεύει καὶ περιορίζεται ἀπὸ ὅλας τὰς πλευράς του, σχηματιζομένου κατὰ μῆκος τῶν τοιχωμάτων του ἐνὸς ἐσωτερικοῦ βαθμιδωτοῦ χείλους πλάτους 0,10 - 0,15 μ. Εἰς τὸ χεῖλος αὐτὸ ἦσαν τοποθετημέναι αἱ καλυπτήριοι πλάκες ποὺ εὐρέθη-



Σχέδ. 28.

σαν πεσμέναι εἰς τὸν λάκκον καὶ εἰς διάφορα βάθη, ἐκτὸς τῶν ἀκραίων. Εἰς τὸ γέμισμα τοῦ λάκκου περιείχοντο καὶ ὀλίγα ὄστρακα, προφανῶς ἐπιφανειακά. Αἱ πλευραὶ καὶ τὸ δάπεδον τοῦ λάκκου ἦσαν εὐθύγραμμα, σκαμμένα μεῖν ἰδιαιτέραν προσοχὴν.

Μέσα εἰς τὸν τάφον εὐρέθησαν δύο ταφαί. Ἡ μία, ἡ τελευταία, ἦτο κατὰ χώραν. Τῆς ἄλλης τὰ ὀστᾶ ἦσαν παραμερισμένα καὶ ἀπωθημένα εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ

λάκκου, εις μερικὰς δὲ περιπτώσεις διακρίνονται δυσκόλως ἀπὸ τὴν προηγούμενην.

Ἡ κατὰ χώραν ταφή εἶχε τὴν κεφαλὴν πρὸς Β. Τὸ κρανίον, κείμενον πλαγίως δεξιὰ, ἦτο ἄρκετὰ κατεστραμμένον. Ἡ ἀριστερὰ εἶναι διπλωμένη πρὸ τοῦ στήθους μετὰ τὴν παλάμην κάτω ἀπὸ τὸ πρόσωπον. Ἀπὸ τὴν δεξιὰν διετηρήθη μέρος τοῦ βραχιονίου μόνον, ἔχον τὴν ἰδίαν κατεύθυνσιν. Ἡ λεκάνη ἐσώθη εἰς ὀλίγα ἔχνη. Τὰ σκέλη, διπλωμένα καὶ πεσμένα πλαγίως καὶ παραπλεύρως, εἶχον τὰ γόνατα εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν καὶ τὰς κνήμας κατὰ μῆκος τοῦ Ν. τοιχώματος. Ἦτο δηλαδὴ θαμμένος ὁ νεκρὸς εἰς τὸ δεξιὸν τοῦ πλευρὸν μετὰ τὰ γόνατα συνεσταλμένα. Κάτω ἀπὸ τὸ κρανίον τῆς ταφῆς ἐξεῖχε τμήμα μηριαίου τῆς προηγούμενης. Ἄλλο ὑπῆρχεν ἐμπρὸς ἀπὸ τὰ ὀστέων χειρῶν τῆς κατὰ χώραν, κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος. Παρὰ τὸν ὥμὸν τῆς ἔκειτο εἰς τεμάχια τὸ κρανίον τῆς παραμερισμένης καθὼς καὶ διάφορα θραύσματα πλευρῶν καὶ δακτύλων. Εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον, κατὰ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματος, ὑπῆρχον τρία ἄγγεῖα κατὰ σειράν: Πρώτη πρὸς Β. μία πρόχους ὀρθία (683), παραπλεύρως τῆς σκύφους (684), πεσμένος πλαγίως μετὰ τὸ στόμιον πρὸς τὴν κοιλίαν τῆς, παρ' αὐτὸν δὲ μικρὸς ψευδόστομος (685). Μαζί των εὑρέθησαν καὶ δύο κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 176 καὶ Λ 177). Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὰ κομβία ἀνῆκον εἰς τὴν παλαιότεραν ταφήν, τὰ δὲ ἄγγεῖα εἰς τὴν νεωτέραν.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 34α,γ)

**683.** Πρόχους συγκολλημένη εἰς τὸ στόμιον μετὰ μικροσυμπληρώσεις, ὠοειδῆς. Βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος, κυρτὴ εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειάν τῆς, μετὰ ἀποτέλεσμα τὸ ἄγγεῖον νὰ μὴ εἶναι πολὺ σταθερὸν. Πηλὸς κιτρινωπὸς ἀκάθαρτος, βαφὴ φαιὰ ἄρκετὰ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδῆς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,181, ὕψ. 0,228 μ.

**684.** Σκύφος συγκολλημένος εἰς τὸ χεῖλος, ὄχι αὐστηρῶς κυκλικόν. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή - ἐρυθρά, ἐντελῶς ἐξίτηλος κατὰ τόπους. Βαμμένος ὁλόκληρος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς μετὰ ἐξηρημένον ἀκανόνιστον μικρὸν κύκλον εἰς τὸν πυθμένα, τὰς ἐπιφανείας μεταξὺ τῶν ριζῶν τῶν λαβῶν καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς βάσεως. Διάμ. στομίου 0,130 - 0,139, ὕψ. 0,108 μ.

**685.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ στομίου, ὠοειδῆς. Χεῖλος χωνοειδής, δίσκος λαβῶν μετὰ χαμηλὴν ἀπόφυσιν, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπείρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως σπείρα ἐντὸς κύκλου. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου κύκλοι περίστικτοι. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὁμοῖος μεγαλύτερος μετὰ σχεδιασμένους 14 ἀκτῖνας. Διάμ. 0,102, ὕψ. 0,115 μ.

**Λ 176.** Κομβίον κωνικόν, ἀπὸ φαιὰν ἀσβεστολιθικὴν μάργαν. Διάμ. 0,028, ὕψ. 0,022 μ.

**Λ 177.** Ὅμοιον ἀπὸ φαιοπράσινον στεατίτην. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,017 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 85 (σχέδ. 28)

Λακκοειδῆς τετράπλευρος ἄρκετὰ μεγάλος, πλακοσκεπτής, μετὰ ἄξονα Β.-Ν. Τὸ βάθος τοῦ ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν ποικίλλει λόγῳ τῆς κατωφερείας τοῦ ἐδάφους ἀπὸ 0,40 ἕως 0,70 μ., ὁ δὲ λάκκος στενεύει καὶ περιορίζεται πανταχόθεν, σχηματιζομένου κατὰ

μῆκος τῶν τοιχωμάτων του ἑνὸς βαθμιδωτοῦ χείλους μέσου πλάτους 0,15 - 0,20 μ. Εἰς τὸ χεῖλος αὐτὸ εἶχον πατήσαι αἱ καλυπτῆριοι πλάκες του βυθισθεῖσαι μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου καὶ εὐρεθεῖσαι συγκεντρωμέναι εἰς τὸ μέσον τοῦ λάκκου ὥστε νὰ φαίνωνται ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι ἀπετέλουν χωρίσμα του κατὰ πλάτος. Ἐπάνω ἀπὸ τὰς πλάκας τοῦ Ν. μέρους τοῦ τάφου εὐρέθησαν τὰ τεμάχια ἑνὸς σκύφου (686). Μόλις 0,10 μ. κάτω ἀπὸ αὐτὰς ὑπῆρχε μία ταφή εὐρεθεῖσα κατὰ χώραν, τοποθετημένη ἐπάνω εἰς λεπτότατον στρῶμα χρώματος καὶ χαλίκων μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν. Τὸ κρανίον μόλις διετῆρει τὸ περίγραμμά του, ὀπισθὲν του δέ, κατὰ μῆκος τοῦ Ν. τοιχώματος, ὑπῆρχε μία λιθίνη πλάξ ὀρθία. Ἐμπρὸς εἰς τὸ κρανίον, εἰς τὴν θέσιν τοῦ λαιμοῦ, ἔκειτο μεγάλο κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 178). Ἀριστερὰ τοῦ κρανίου διετηρεῖτο τμήμα τῆς ὠμοπλάτης. Ἡ δεξιὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος μετὰ τὰ ὁστά τοῦ πήχεως ὀλίγον ἀνοικτά, ἡ δὲ ἀριστερά, διπλωμένη ἐπάνω ἀπὸ τὸν θώρακα, ἔφερε τὴν παλάμην εἰς τὸν δεξιὸν ἄγκῳνα. Ἀπὸ τὴν λεκάνην διετηρήθησαν ἐλάχιστα ἔχνη. Τὸ ἀριστερὸν σκέλος ἔκειτο λοξῶς πρὸς τὰ δεξιὰ, πρὸς τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ λάκκου δηλαδή, μετὰ τὴν κνήμην χιαστὶ ἐπὶ τοῦ μηριαίου. Τὸ δεξιὸν σκέλος εἶχε πέσει πρὸς τὰ ὀπίσω οὕτως ὥστε τὸ γόνυ νὰ εὐρεθῇ ἐπάνω εἰς τὸ στῆθος. Ἦτο δηλαδή θαμμένος ὑπτίως μετὰ τὰ γόνατα ὑψηλά. Μεταξὺ τοῦ ἀριστεροῦ βραχιονίου καὶ τοῦ Δ. τοιχώματος ὑπῆρχον ληκύθιον κείμενον πλαγίως (687) καὶ παραπλευρῶς του προχοῦδιον, ὀρθιον καὶ ἐλλιπές (688).

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 34ε.στ')

**686.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάστανη. Ὀλόβαφος. Διάμ. στομίου 0,127, ὕψ. 0,090 μ.

**687.** Ληκύθιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, βραχυστρόγγυλον, μετὰ χωνοειδὲς στόμιον καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχὺς, αἰεφωμα κιτρινωπὸν. Βαφὴ ἐρυθροκάστανη πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον φοιιδωτὰ τρίγωνα. Διάμ. 0,089, ὕψ. 0,101 μ.

**688.** Προχοῦδιον μετὰ δύο λαβάς, ἐλλιπές (λεί-

πει τὸ στόμιον καὶ ἡ μία λαβὴ ἐντελῶς, ἡ δὲ ἄλλη κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος). Σχήμα ὠοειδές, βάσις πολὺ χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς κεραμόχρους, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἀπολεπισμένη. Βαμμένα: Ἡ βάσις καὶ ἡ σωζομένη λαβή. Εἰς τὰς δύο πλευράς τῆς κοιλίας δύο συμμετρικὰ σύνολα ὁμοκέντρων κύκλων, ἀφήνοντα μεταξὺ των δύο κατακορύφους ζώνας κάτω ἀπὸ τὰς λαβάς. Αἱ ζῶναι αὐταὶ καταλαμβάνονται ἀπὸ ἐναλλήλους ῥόμβους μετὰ λεπτοὺς ἀνηρημένους μίσχους. Διάμ. 0,088. Σωζ. ὕψ. 0,069 μ.

**Λ 178.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ τεφρὸν σχιστόλιθον, μετὰ πυκνὰς λευκὰς κηλίδας. Διάμ. 0,029, ὕψ. 0,016 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 86 (σχέδ. 28, πίν. 162α)

Εἶναι ἐν ἐντελῶς ἰδιότυπον κατασκεύασμα, εἶδος λακκοειδοῦς μετὰ δρόμον, ἀποτελούμενον ἀπὸ δύο συνεχόμενα ρηχά, ἐπιμήκη σκάμματα, μετὰ ἄξονα Β.-Ν. Τὸ νοτιώτερον ἐπέχει τὴν θέσιν καὶ τὴν μορφήν δρόμου, ἀρκετὰ κατωφεροῦς, ἀβαθοῦς, κακοσκαμμένου καὶ μικρῶν διαστάσεων (0,85 × 0,40 μ. περίπου). Ὀδηγεῖ εἰς βαθύτερον

έλλειψοειδές σκάμμα, τῶν ιδίων περίπου διαστάσεων, σκεπασμένον μὲ μερικοὺς πλακοειδεῖς λίθους, διατηρηθέντας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν θέσιν των. Εἰς τὸ Ν. ἄκρον τοῦ σκάμματος, εἰς τὸ ὄριόν του δηλαδή πρὸς τὸν δρόμον, ὑπῆρχον δύο κρανία πλησίον μικροῦ λίθου. Τὸ ὑπόλοιπον περιεῖχε στοιβασμένα τὰ ὅστ᾽ δύο τοῦλάχιστον σκελετῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πολὺ μεγάλα διὰ ἄτομον, τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο δυνατόν νὰ χωρέσῃ εἰς τὸ μικρὸν αὐτὸ ὄρυγμα. Τὰ ὅστ᾽ αὐτὰ δὲν συνωδεύοντο ἀπὸ κανενὸς εἵδους κτέρισμα. Φαίνεται ὅτι πρόκειται περὶ λάκκου ἀνακομιδῶν μᾶλλον παρὰ τάφου, προερχομένων ἴσως ἀπὸ κανένα γειτονικὸν θαλαμοειδῆ.

### ΤΑΦΟΣ Σ58

Μικρὸς θαλαμοειδής, προσανατολισμένος Β.-Ν. καὶ σκαμμένος μέσα εἰς τὴν πρασινωπὴν κιμιλιάν τῆς Β. ὄχτης τοῦ χειμάρρου καὶ κάτω ἀπὸ τὴν συμβολὴν του μὲ μίαν ἀπὸ τὰς νεροσυρμάς. Ἡ θέσις του εἶχεν ἐπισημανθῇ ἀπὸ τοῦ 1962, προτοῦ ὅμως ἀνασκαφῇ ἡ περιοχὴ του τὸν ἐσύλησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος τοῦ 1963. Ὁ δρόμος του, βραχὺς καὶ στενός, εἶχε σκαφῇ λοξῶς πρὸς τὸν θάλαμον, τὸ δὲ δάπεδόν του εὐρίσκετο εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς σημερινῆς κοίτης τοῦ χειμάρρου. Ἡ θύρα του, στενὴ καὶ χαμηλὴ, ἦτο φραγμένη μὲ ξηρολιθίαν, καταστραφεῖσαν ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους. Ὁ θάλαμος εἶχε σχῆμα τετράπλευρον ἀρκετὰ κανονικόν, μὲ τὴν θύραν ἀνοιγμένην παρὰ τὴν ΝΔ. γωνίαν. Ἡ θόλος του εἶχε βυθισθῇ κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος, ἡ νεροσυρμὴ ὅμως ἡ καταλήγουσα ἀκριβῶς ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἀνοιγμα, τὸν εἶχε γεμίσει μὲ χώματα, λίθους, ἀκόμη δὲ καὶ μὲ ἀγγεῖα τὰ ὁποῖα εἶχε παρασύρει κατὰ καιρούς. Ὅπως ἔχουν σήμερον τὰ πράγματα, ὁ δρόμος του εὐρίσκεται ἐξ ὁλοκλήρου σχεδὸν μέσα εἰς τὴν κοίτην τοῦ χειμάρρου. Τοῦτο ἀποκλείεται φυσικὰ νὰ συνέβαινεν ὅταν τὸν κατεσκεύασαν. Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι εἶχε σκαφῇ παράλληλος ἢ περίπου παράλληλος πρὸς τὴν ὄχτην καὶ πολὺ πλησίον της, οὕτως ὥστε μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου καὶ μὲ τὴν διεύρυνσιν τῆς κοίτης, ἐχούσης σήμερον εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ πλάτος 6,90 μ., τὸ πέτρωμα ὅπου εἶχε σκαφῇ παρεσύρθη καὶ τὰ ὕδατα ἔφθασαν μέχρι τῆς εἰσόδου του. Ὡς πρὸς τὴν νεροσυρμὴν, τὴν καταλήγουσαν ἐπάνω ἀπὸ τὴν θόλον του, πρέπει καὶ αὕτῃ νὰ ἡκολούθει ἀρχικῶς ἄλλην διαδρομὴν.

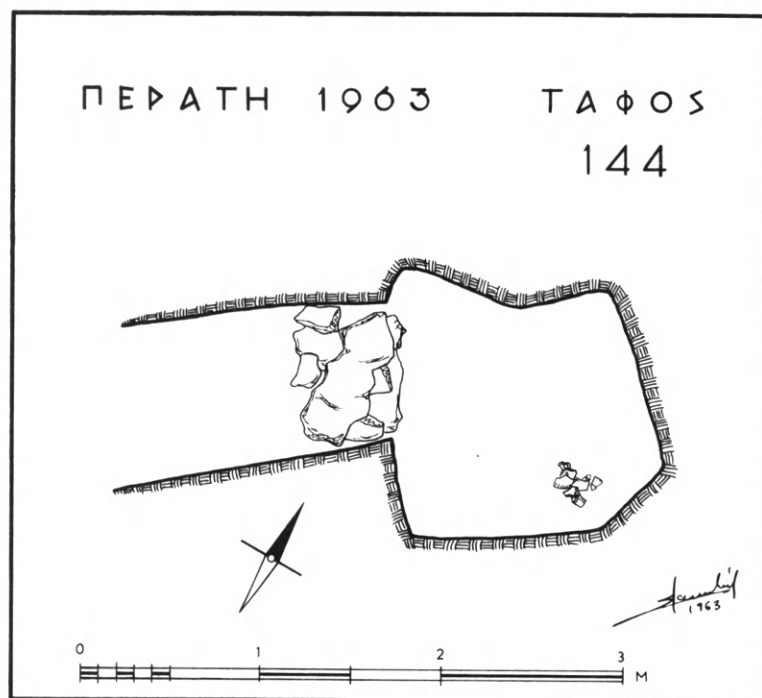
Ὁ τάφος ὑπέφερε πολὺ ἀπὸ τὴν βάνανσον σύλησιν. Οἱ ἀρχαιοκάπηλοι εἶχον καταστρέψει τὰ τοιχώματα καὶ τὸ δάπεδον, παραμορφώσει τὸ σχῆμά του καὶ συντρίψει πολλὰ ἀπὸ τὰ ἀγγεῖά του. Μέσα εἰς τὰ ἀνεστατωμένα χώματα τοῦ θαλάμου του εὐρέθησαν ὀλίγα ὅστ᾽, κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 332) καὶ τεμάχια ἀπὸ δύο λεκανόσχημα, ἓνα μεγάλον ψευδόστομον διακοσμημένον εἰς τὸ ἐπάνω μέρος του μὲ παχεῖαν κυματοειδῆ γραμμὴν καὶ μικρὰς καθέτους πυκνάς γραμμάς εἰς τὰ κενά (ἐνθυμίζοντα γενικῶς τὸν ψευδόστομον 1088 τοῦ τάφου 146), τρεῖς σταμνίσκους, ἓνα μικρὸν ψευδόστομον καὶ 3 - 4 ἄλλα ἀγγεῖα ἀπροσδιόριστα.

Λ 332 (πίν. 348). Κομβίον κωνικὸν μὲ περιχέλωμα εἰς τὴν κορυφήν, ἀπὸ στεατίτην ἀνοι-

κτόχρωμον τεφρὸν μὲ λευκάς κηλίδας. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,012 μ.

## ΤΑΦΟΣ 144 (σχέδ. 29)

Μικρός θαλαμοειδής βυθισμένος, προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ. Εύρεθη έντελως μεμονωμένος εις τὸ κάτω μέρος τῆς πλαγιᾶς, σκαμμένος μέσα εις ἓν πολὺ σκληρὸν μῖγμα χαλίκων με ψαμμίτην, εὐρισκόμενον εις τὸ σημεῖον αὐτὸ πλησιέστατα πρὸς τὴν



Σχέδ. 29.

ἐπιφάνειαν καὶ ἐμποδίσαν χάρις εις τὴν σκληρότητά του τὴν κατασκευὴν ἄλλων τάφων πλησίον του. Ἔχει δρόμον βραχὺν καὶ πλατύν, ὅχι πολὺ κατωφερῇ, καὶ εἴσοδον ἱσοπλατῇ πρὸς αὐτόν, τειχισμένην με ἄρκετὰ ἐπιμελημένην ξηρολιθίαν. Ὁ θάλαμος, ἀσύμμετρος, ἔχει χονδρικῶς τὸ σχῆμα τραπεζίου με τὰς δύο λοξὰς πλευρὰς γωνιώδεις, τὴν δεξιάν (ΝΑ.) πρὸς τὰ ἔξω, τὴν ἀριστεράν (ΒΔ.) πρὸς τὰ μέσα. Τὰ τοιχώματα εἶναι κακοκομμένα, τὸ δὲ δάπεδον ἀνώμαλον. Εἶναι προφα-

νὲς ὅτι χάρις εις τὴν σκληρότητα τοῦ πετρώματος ἡ ἐργασία τῆς κατασκευῆς του ἔμεινεν ἀσυμπλήρωτος ὡς πρὸς τὰς λεπτομερείας. Οἱ βῶλοι τῆς πεσμένης θόλου εὐρέθησαν ἐπάνω εις τὸ δάπεδον μαζί με νεροχώματα, 1 - 2 λίθους, προφανῶς ἀπὸ τὴν τείχισιν τῆς εἰσόδου, καὶ ἐλάχιστα ἐπιφανειακὰ ὄστρακα. Δὲν διετηρήθη ὅμως καμμία ἐνδειξις διὰ τὸ ἀρχικὸν ὕψος τῆς ὀροφῆς, ὅπωςδήποτε χαμηλόν. Ὅστ᾽ αὐτὰ δὲν εὐρέθησαν εις τὸν θάλαμον. Τὸ μόνον περιεχόμενον του ἦσαν τὰ θραύσματα τοῦ ψευδοστόμου 1048 εις τὴν ΒΑ. γωνίαν. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶναι τὸ κτέρισμα παιδικῆς ταφῆς, ἀφανισθείσης χωρὶς ἄλλα ἔχνη.

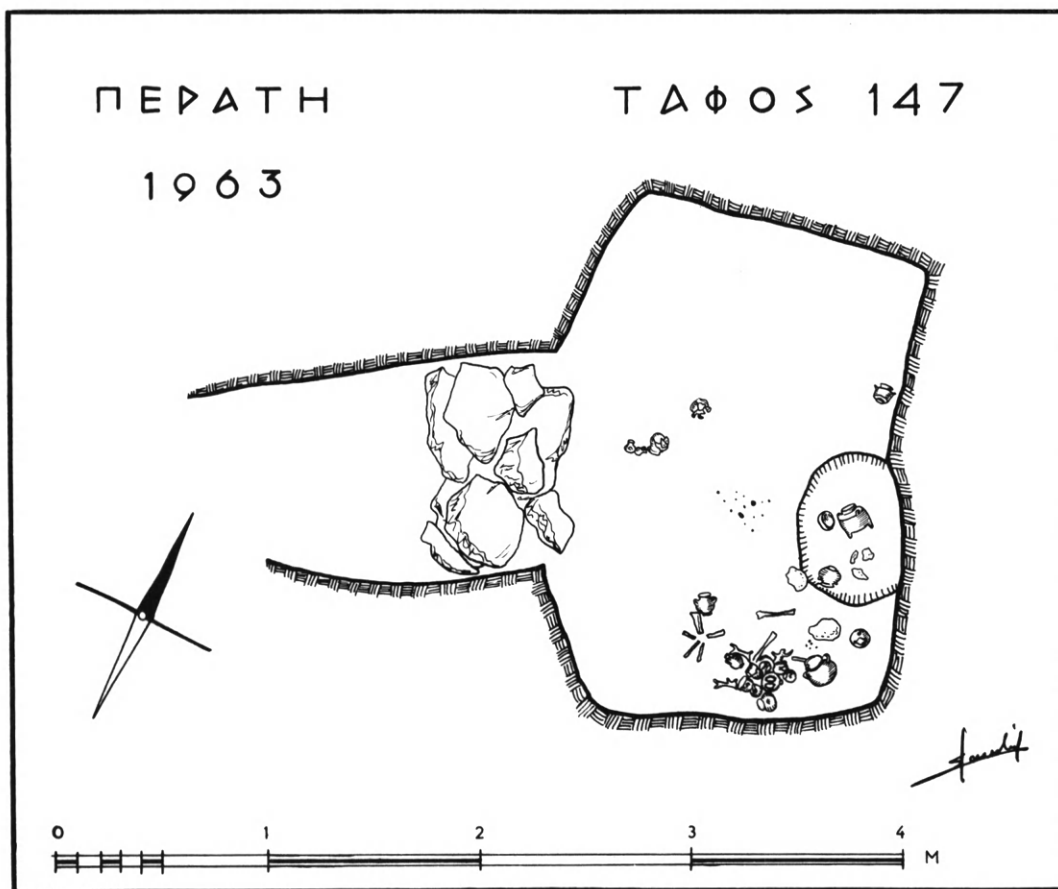
**1048** (πίν. 34β). Ψευδόστομος μικρός, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον χαμηλὸν κατακόρυφον, λαβαὶ με ἐπίπεδον δίσκον, βάσις χαμηλὴ δακτυλίσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ

συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὦμον ἄνθη διχαλωτὰ με στικτὸν κάλυκα, ὁμόρροπα. Διάμ. 0,123, ὕψ. 0,144 μ.



## ΤΑΦΟΣ 147 (σχέδ. 30, πίν. 35α)

Θαλαμοειδής βυθισμένος, άνοιγμένος άκριβώς κάτω από την όφρυν του πετρώματος και προσανατολισμένος Α.-Δ. Έχει δρόμον βραχύν και πλατύν με την δεξιάν (Ν.) πλευράν καμπύλην, στραμμένον προς την γειτονικήν νεροσυρμήν και έλαφρώς κατωφερή προς τον θάλαμον. Η είσοδος, ίσοπλατής προς αυτόν, εύρέθη τειχισμένη με πυκνήν ξηρολιθιάν διατηρηθεῖσαν κατά τὸ μεγαλύτερον μέρος της. Ο θάλαμος έχει σχῆμα κάπως άσυμμέτρου τραπεζίου, με πλευράς όχι πολύ εύθυγράμμους και



Σχέδ. 30.

γωνίας άπεστρογγυλευμένας. Τὸ δάπεδον του εἶναι αρκετὰ όμαλόν, τὰ τοιχώματά του όμως δέν εἶχον διατηρήσει πουθενά την άρχικήν των έπιφάνειαν. Εἰς τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους, όλίγον νοτιώτερον άπό τὸ μέσον του, εύρέθη λάκκος σχήματος ωοειδοῦς, περιέχων λείψανα και κτερίσματα παλαιότερων ταφών.

Άκριβώς έμπρός άπό την είσοδον υπήρχον μερικά μικρά άγγεῖα, χωρίς ίχνος όστοῦ πλησίον των, κείμενα κατά σειράν με κατεύθυνσιν προς την ΒΑ. γωνίαν τοῦ θαλάμου: Μικρόν άλαβαστροειδές πεσμένον πλαγίως (1093), ληκύθιον (1094), σταμνίσκος εἰς τεμάχια (1095) και ψευδόστομος σπασμένος (1096). Μεταξύ αὐτῶν και τοῦ λάκκου, εἰς τὸ κέντρον περίπου τοῦ θαλάμου, εύρέθησαν συγκεντρωμένοι διάφοροι χάνδραι

προερχόμενοι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀπὸ περιδέριον, ἀφειμένον ἐκεῖ: Μία ἀμφικυρτος χαλκίνη (M198), μία βαρελόσχημος ἀπὸ ἤλεκτρον (Δ197), μία μεγάλη ραβδωμένη ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ199), ἕξ διαφόρων σχημάτων, ἐπίσης ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ198, Δ200, Δ201, Δ202, Δ203 καὶ Δ204), μία σταγονόσχημος ἀπὸ ἀμέθυστον (Λ293), ὀκτὼ ἀρτόσχημοι ἀπὸ σάρδιον (Λ294, Λ295, Λ296, Λ297, Λ298, Λ299, Λ300 καὶ Λ301) καθὼς καὶ αἰγυπτιακὸς σκαραβαῖος ἀπὸ φαγεντιανήν (Δ196) πολὺ καλῶς διατηρημένος. Ἐπάνω εἰς τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν πρὸς Β. τοῦ λάκκου ὑπῆρχε, πεσμένον πλαγίως, μικρὸν ἀλαβαστροειδές (1097). Ὁ ἴδιος ὁ λάκκος περιεῖχε φύρδην - μίγδην καὶ εἰς διάφορα βάθη μερικὰ ὅστ᾽, θραύσματα ἀπὸ δύο κρανία, ἐν μηνοειδές (M209) καὶ τρία ροδακόσχημα χρυσᾷ φυλακτά (M206, M207 καὶ M208), τὰ τεμάχια μιᾶς χαλκίνης πόρπης (M210) καὶ δύο χάνδρας ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ208 καὶ Δ209), εἰς τὴν κορυφὴν δὲ τοῦ γεμίσματός του μικρὸν τριποδικὸν ἀλαβαστροειδές (1114), ἐν πῶμα, χρησιμοποιοῦν ἴσως διὰ τὸ προηγούμενον (1115), καὶ ἓνα μικρὸν σταμνίσκον (1116). Εἰς τὸ χεῖλος τοῦ λάκκου ὑπῆρχε τμήμα κρανίου.

Τὸ Ν. μέρος τοῦ θαλάμου κατὰ μῆκος τοῦ τοιχώματος ἦτο κατελιγμένον ἀπὸ μίαν παιδικὴν ταφὴν κατὰ χώραν, τοποθετημένην μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Α., καὶ ἀπὸ τὰ κτερίσματά της, καθὼς καὶ ἀπὸ μερικὰ κτερίσματα ἄλλων παλαιότερων ταφῶν παραμερισθέντα πρὸς τὰ ἐκεῖ. Τὸ κρανίον, πολὺ κατεστραμμένον, μόλις διετῆρει τὸ περιγράμματά του. Ἀπὸ τοὺς εὐρεθέντας ὀδόντας ἄλλοι ἀνῆκον εἰς τὴν δευτέραν ὁδοντοφυΐαν καὶ ἄλλοι (ὅπως π.χ. εἰς τραπεζίτης) εἰς τὴν πρώτην. Ὅπισθεν τοῦ κρανίου, μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Α. τοιχώματος, ὑπῆρχε μικρὸς ψευδόστομος ὄρθιος (1098). Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ λαιμοῦ εὐρέθησαν διάσπαρτοι μία μικρὰ χάνδρα ἀπὸ σάρδιον (Λ306) καὶ 87 χρυσᾷ (M199). Τὸ δεξιὸν βραχιόνιον ἦτο τεταμένον κατὰ μῆκος τοῦ σώματος, λοξῶς πρὸς αὐτὸ δὲ εἶχον σωθῆ τεμάχια ἐνὸς πήχεως, ἴσως ὅμως ὄχι τοῦ ἰδικοῦ του. Εἰς τὴν θέσιν τῶν σκελῶν ὑπῆρχον θραύσματα μακρῶν ὀστέων μικροῦ μεγέθους, εἰς ἀκτινοειδῆ διάταξιν, πολὺ κατεστραμμένα, καὶ παραπλεύρως των σταμνίσκος ἀκέραιος πεσμένος πλαγίως (1113). Εἰς θέσιν ἀντίστοιχον πρὸς τὸν μὴ σωθέντα ἀριστερὸν βραχίονα ἢ τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα τῆς ταφῆς ἦσαν μία χάνδρα τετράπλευρος ἀπὸ ἀχάτην (Λ302) καὶ μία ἀπὸ φαγεντιανήν (Δ205). Τέλος, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ θώρακος τῆς ταφῆς, ἀλλὰ βαθύτερον μέσα εἰς τὸ χῶμα, προφανῶς δηλαδὴ προερχόμενα ἀπὸ παλαιότεραν ταφὴν καὶ ἐνδεχομένως παραμερισμένα, εὐρέθησαν μία χάνδρα φακοειδῆς (Λ303) καὶ μία τετράπλευρος ἀπὸ στεατίτην (Λ306α), μία σφαιρικὴ ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ207) καὶ μία κυλινδρική ἀπὸ σάρδιον (Λ304), ἐπὶ πλέον δὲ λεπτὸς δακτύλιος ἀργυροῦς (M203), τεμάχιον ἀπὸ ἓνα ὅμοιον (M204), ἄλλος παχύτερος περασμένος εἰς τὴν φάλαγγα δακτύλου (M200), δύο ἐλλειψοειδεῖς σφενδόναι δακτυλίων (M201 καὶ M202) καὶ τεμάχιον ἀργυροῦ σύρματος (M205). Παρὰ τὸν ἀριστερὸν ὄμον τοῦ σκελετοῦ, πεσμένος πρὸς αὐτόν, ὑπῆρχε σταμνίσκος ἀκέραιος (1099). Ὁ χῶρος μεταξὺ τοῦ ἀριστεροῦ πλευροῦ τῆς ταφῆς καὶ τοῦ τοιχώματος ἦτο κατελιγμένον ἀπὸ πυκνὸν σύμπλεγμα πολὺ μικρῶν ἀγγείων καὶ εἰδωλίων συσσωρευμένων κατὰ τρόπον μαρτυροῦντα ὅτι ἡ θέσις των αὐτῇ δὲν ἦτο ἡ ἀρχική. Εἰς τὸ πρὸς Α., πρὸς τὸ βάθος δηλαδὴ τοῦ τάφου, ἄκρον τοῦ σωροῦ, ἔκειτο μικρὸς στα-

μνίσκος (1100), ἐπάνω εἰς τὸ στόμιόν του ψευδόστομος (1101) καλύπτων ἐν μέρει δακτυλιόσχημον ἀκέραιον (1102) καὶ εἰδῶλιον βοός (1112). Μεταξὺ τοῦ δακτυλιοσχήμου καὶ τοῦ τοιχώματος τοῦ τάφου εὐρίσκετο μικρὸς σταμνίσκος (1103), πλησίον του ληκύθιον (1104) καὶ σκύφος μόνωτος (1108) πεσμένος πλαγίως παρὰ τὴν βάσιν ἐνὸς κυάθου (1106), περιέχοντος μικρότατον ληκύθιον (1105) καὶ καλύπτοντος ἐν μέρει τὸ στόμιον ἐνὸς θηλάστρου (1107). Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν σκύφον 1108 ὑπῆρχε καὶ ἄλλο εἰδῶλιον βοός (1110) μὲ σπασμένον τὸ ἀριστερὸν κέρας καὶ μέρος τῆς κεφαλῆς, ἐμπρὸς δὲ ἀπὸ τὸν κύαθον 1106 εὐρίσκετο ἄλλο ληκύθιον (1109) καὶ τρίτον εἰδῶλιον βοός (1111). Αὐτὰ ὅλα τὰ ἀγγεῖα καὶ εἰδῶλια, καθὼς δεικνύει τὸ μέγεθός των καὶ ἡ παρουσία τοῦ θηλάστρου, ἦσαν κτερίσματα παιδικῶν ταφῶν, ὅχι ὅμως, καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὴν θέσιν καὶ τὴν κατάστασίν των, τῆς κειμένης παραπλεύρως των. Εἰς αὐτὴν φαίνονται νὰ ἀνῆκον μᾶλλον οἱ σταμνίσκοι 1099 (εἰς τὸν ὦμον) καὶ 1113 (εἰς τοὺς πόδας). Ἐπὶ πλέον τὸ γέμισμα τοῦ τάφου ἀπέδωκεν ὄστρακα τριῶν ἀκόμη ἀκαθορίστων ἀγγείων.

Καθὼς φαίνεται, αἱ πρῶται ταφαὶ τοῦ θαλάμου — δύο τοῦλάχιστον ἀνηλίκων ἀτόμων καὶ μία ἢ δύο παιδικαὶ — παρεμερίσθησαν πρὸς τὸν λάκκον καὶ πρὸς τὸ Α. τοίχωμα, ὁ τάφος ἐκαθαρίσθη καὶ ἠκολούθησεν ὁ ἐνταφιασμὸς τοῦ παιδίου τοῦ εὐρεθέντος κατὰ χώραν, ἴσως δὲ καὶ ἄλλη μία ταφή, ἐπίσης παιδική, ἀφήσασα ὡς μοναδικὰ ἔχνη τὰ κτερίσματά της, τὰ ἀγγεῖα δηλαδὴ ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν εἴσοδον καὶ τὸ περιδέραιον μὲ τὸν σκαραβαῖον. Μετὰ ἀπὸ αὐτὰς ὁ τάφος οὔτε ἐχρησιμοποιήθη, οὔτε ἠνοίχθη πλέον, πιθανώτατα διότι τὸν ἡχρήστευσεν ἡ πτῶσις τῆς θόλου του.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 35β.γ, 36α.β, 37α.β)

**1093.** Μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς δίωτον, ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον. Στόμιον ὑψηλὸν χωνοειδές, πυθμὴν κυρτὸς χωρὶς βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη μὲ πυκνὴν δικτυωτὴν διαγράμμισιν. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,069 μ.

**1094.** Μικρότατον ληκύθιον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον στικτοὶ κύκλοι. Διάμ. 0,041, ὕψ. 0,048 μ.

**1095.** Σταμνίσκος μόνωτος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον εὐρύτατον χωνοειδές. Εἰς τὴν διάμετρον τῆς λαβῆς θηλή. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἀπολεπισμένη. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,086, ὕψ. 0,088 μ.

**1096.** Μικρότατος ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλεῖα συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ἔχνη στικτῶν κύκλων, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δυσδιάκριτος κυματοειδὴς γραμμὴ. Διάμ. 0,068, ὕψ. 0,076 μ.

**1097.** Μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς δίωτον, ἀκέραιον. Στόμιον ὑψηλόν, λαβαὶ κατακόρυφοι, σῶμα κυλινδρικόν, εἰς τὸν ἐπίπεδον πυθμένα χαμηλὴ δακτυλιόσχημος βάσις. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Ὀλόβαφον μὲ ἐξηρημένον τὸν πυθμένα καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,063 μ.

**1098.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος,

συμπληρωμένος, ὡσειδής. Στόμιον κατακόρυφον χωρὶς διαμορφωμένον χεῖλος, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὧμου στικταὶ γραμμαὶ ἐπ' ἀλλήλοι, εἰς τὸ ἡμικύκλιον τέσσαρες ὅμοιαι ἀκτινωταί. Διάμ. 0,076, ὕψ. 0,10 μ.

**1099.** Σταμνίσκος ὑψίλαιμος δίωτος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής. Βάσις χαμηλὴ κωνική, στόμιον χωνοειδές. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ ρίζαι καὶ αἱ κορυφαὶ τῶν λαβῶν, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὧμον ζώνη ἀντιρόπων Υ'. Διάμ. 0,106, ὕψ. 0,120 μ.

**1100.** Σταμνίσκος δίωτος, ἀκέραιος, βραχυστρογγύλος. Στόμιον ὑψηλὸν χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὧμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη μὲ πυκνὴν κάθετον διαγράμμιση. Διάμ. 0,064, ὕψ. 0,070 μ.

**1101.** Ψευδόστομος μὲ μικροσυμπληρώσεις, βραχυστρογγύλος. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κεραμόχρους, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, ὁ ὧμος ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,070, ὕψ. 0,089 μ.

**1102.** Δακτυλιόσχημον ἀκέραιον μὲ καλαθοειδῆ λαβήν. Στόμιον χωνοειδές κατακόρυφον. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, τὰ περιθώρια τῆς λαβῆς, εἰς τὸν ὧμον κυματοειδὲς γραμμὴ, εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἀγγείου ταινίαι. Διάμ. 0,103, ὕψ. 0,064 μ.

**1103.** Σταμνίσκος δίωτος, ἀκέραιος. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὧμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν

ταινίαι, εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν ζώνη στιγμάτων. Διάμ. 0,062, ὕψ. 0,066 μ.

**1104.** Μικρότατον ληκύθιον, βραχυστρογγύλον, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως κύκλος. Εἰς τὸν ὧμον μετόπη ὀριζοντίων κυματοειδῶν γραμμῶν πλασιωμένη μὲ κροσσοπετάλια μεταξὺ δύο στενῶν στηλῶν τεθλασμένης. Διάμ. 0,055, ὕψ. 0,063 μ.

**1105.** Μικρότατον ληκύθιον ἀκέραιον, βραχυστρογγύλον. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Ὀλόβαφον. Διάμ. 0,051, ὕψ. 0,060 μ.

**1106.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ὀλόκληρος ἐσωτερικῶς, ἐξωτερικῶς δὲ ἀπὸ τὸ χεῖλος ἕως τὸ μέσον τῆς κοιλίας. Διάμ. στομίου 0,078, ὕψ. 0,050 μ.

**1107.** Θήλαστρον μικρὸν ἀκέραιον, βραχυστρογγύλον, μὲ χαμηλὴν λαβὴν καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὴν ρίζαν τῆς προχοῆς δακτύλιος, κατὰ μῆκος τῆς τρεῖς γραμμαὶ. Διάμ. 0,068, ὕψ. 0,090 μ.

**1108.** Σκύφος μόνωτος, ἀκέραιος, κυανοειδής, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρωπὴ. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὀλόκληρος. Ἐξωτερικῶς ταινία εἰς τὸ στόμιον καὶ τὴν κοιλίαν καθὼς καὶ ἡ ράχιν τῆς λαβῆς. Διάμ. χεῖλους 0,070, ὕψ. 0,041 μ.

**1109.** Ληκύθιον ἀκέραιον, σφαιρικόν, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη. Ὀλόβαφον. Διάμ. 0,077, ὕψ. 0,097 μ.

**1110.** Εἰδώλιον βοός, συμπληρωμένον εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ ἀριστερὸν κέρας. Οὐρὰ προσκολλημένη εἰς τὸ δεξιὸν ὀπίσθιον σκέλος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, βαφὴ ἐρυθρωπὴ κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ σώματος καὶ ἡ κεφαλὴ, τὸ στῆθος καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ὀψὶς τῶν ποδῶν. Μῆκος 0,102, ὕψ. 0,066 μ.



**1111.** Ειδώλιον βοὸς ἀκέραιον. Ρύγχος ὀξύ, σῶμα κυλινδρικόν, κέρατα πρὸς τὰ ἐπάνω, οὐρὰ προσκεκολλημένη εἰς τὸ ἀριστερὸν ὀπίσθιον σκέλος. Πηλὸς κεραμόχρους, ἀλείφωμα ἀραιὸν ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρωπὴ ὀλίγον ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ μέτωπον, τὰ κέρατα, ἡ ράχισ, ἡ οὐρά, ἐξωτερικῶς τὰ σκέλη, τὰ πλάγια τοῦ ρύγχους καὶ τοῦ λαιμοῦ. Μῆκος 0,082, ὕψ. 0,060 μ.

**1112.** Ειδώλιον βοὸς ἀκέραιον. Ρύγχος καὶ σῶμα κυλινδρικά. Κέρατα μεγάλα πρὸς τὰ ἐπάνω, οὐρὰ προσκεκολλημένη εἰς τὸ δεξιὸν ὀπίσθιον σκέλος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον πυκνόν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Παχεῖται γραμμαι κατὰ μῆκος τῶν κεράτων, τοῦ μετώπου, τῶν ποδῶν, τῆς οὐρᾶς. Οἱ ὀφθαλμοὶ δηλωμένοι με ἐπιμήκη στίγματα. Τὸ σῶμα βαμμένον κατὰ μῆκος τῆς ράχεως καὶ τῆς κοιλίας. Εἰς τὰ πλευρὰ καὶ εἰς τὸν τράχηλον ἐγκαρσία διαγράμμις. Μῆκος 0,104, ὕψ. 0,106 μ.

**1113.** Σταμνίσκος δίωτος ἀκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον χαμηλόν, χωνοειδές, λαβαὶ κατακόρυφοι, βάσις χαμηλὴ δακτυλίσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ μαυροκάσταν. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,093, ὕψ. 0,095 μ.

**1114.** Ἀλαβαστροειδὲς δίωτον, τριποδικόν, ἀκέραιον. Στόμιον χαμηλόν κυλινδρικόν, λαβαὶ κατακόρυφοι, εἰς τὸν ὦμον δύο θηλαὶ διάτρητοι. Σχῆμα κυλινδρικόν, πυθμὴν κυρτός, πόδες ἡμιελλειπτικοὶ με διπλὴν ράβδωσιν. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ θηλαί, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, οἱ πόδες ἐξωτερικῶς. Εἰς τὸν ὦμον καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας ταινίαι. Εἰς τὴν κοιλίαν, συμμετρικῶς, τέσσαρες μετόπαι πλαισιωμένοι με κροσσοπετάλια καὶ περιέχουσαι ἢ μία ἀντιμέτωπα ἡμικύκλια, ἢ ἄλλη ἀντιμέτωπα κροσσοπετάλια, ἢ τρίτῃ ὀριζοντίας κυματοειδεῖς γραμμὰς καὶ ἡ τελευταία τεθλασμένη. Διάμ. 0,129, ὕψ. 0,150 μ.

**1115.** Πῶμα ἀκέραιον, κυλινδρικόν, με κορυφὴν ἐλαφρῶς κυρτὴν καὶ διάτρητον. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένοι εἰς τὴν κορυφὴν ὁμόκεντροι κύκλοι, εἰς τὸ χεῖλος ταινία. Διάμ. 0,086 - 0,089, ὕψ. 0,034 μ.

**1116.** Σταμνίσκος δίωτος, ἀκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον εὐρύ, βάσις χαμηλὴ δακτυλίσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάσταν. Βαμμένα:

Τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη τεθλασμένης. Διάμ. 0,089, ὕψ. 0,091 μ.

**Λ 293.** Χάνδρα σταγονόσχημος ἀπὸ ἀμέθυστον, διάτρητος εἰς τὴν κορυφὴν. Μεγ. διάμ. 0,008, μῆκος 0,014 μ.

**Λ 294.** Χάνδρα ἀρτόσχημος ἀπὸ σάρδιον, χονδροειδοῦς κατασκευῆς, διάτρητος με ἐπιφάνειαν ἀνώμαλον καὶ ἀλείαστον. Διάμ. 0,010 μ.

**Λ 295.** Ὅμοια. Διάμ. 0,009 μ.

**Λ 296.** Ὅμοια. Διάμ. 0,010 μ.

**Λ 297.** Ὅμοια. Διάμ. 0,010 μ.

**Λ 298.** Ὅμοια. Διάμ. 0,007 μ.

**Λ 299.** Ὅμοια. Διάμ. 0,008 μ.

**Λ 300.** Ὅμοια. Διάμ. 0,010 μ.

**Λ 301.** Ὅμοια. Διάμ. 0,010 μ.

**Λ 302.** Χάνδρα τετράπλευρος ἐπιτεδόκυρτος ἀπὸ ἀχάτην, χρώματος καστανοῦ εἰς τὰ ἄκρα καὶ γαλακτώδους εἰς τὸ μέσον, κατὰ μῆκος διάτρητος. Μῆκος 0,017, πλάτος 0,010 μ.

**Λ 303.** Φακοειδὴς χάνδρα ἀπὸ πρασινόφαιον στεατίτην, διάτρητος. Διάμ. 0,010 - 0,011 μ.

**Λ 304.** Μικρὰ κυλινδρική χάνδρα ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος. Μῆκος 0,004, διάμ. 0,005 μ.

**Λ 305.** Μικρὰ σφαιρική χάνδρα ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος. Διάμ. 0,007 μ.

**Λ 306.** Ὅμοια. Διάμ. 0,005 μ.

**Λ 306a.** Χάνδρα τετράπλευρος, ἀμφίκυρτος, ἀπὸ φαῖδν στεατίτην, διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,011, πλάτος 0,0095 μ.

**Λ 196.** Σκαραβαῖος αἰγυπτιακός, ἀπὸ λευκοκιτρίνην φαγεντιανὴν με ἐλάχιστα ἔχνη πρασίνης ὑαλώσεως. Εἰς τὴν ράχιν τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἐντόμου (κεραῖαι, ρύγχος, ἔλυτρα, πόδες), ἀποδίδονται λεπτομερέστατα καὶ παραστατικῶς. Εἰς τὴν βάσιν φέρει, με ἱερογλυφικὰ ψηφία, συντεταγμένην κρυπτογραφικῶς τὴν ἐπιγραφὴν Ἰmn di t<sub>3</sub>w.w 'nh n mry sw, ἥτοι: «Ὁ Ἀμμων δίδει τὴν πνοὴν τῆς ζωῆς εἰς ὅποιον ἀγαπᾷ»<sup>1</sup>. Μῆκος 0,015, πλάτος 0,011 μ.

**Λ 197.** Χάνδρα βαρελόσχημος ἀπὸ ἤλεκτρον, συγκολλημένη, διάτρητος κατὰ μῆκος. Σωζ. μῆκος 0,014, πᾶχος 0,011 μ.

**Λ 198.** Χάνδρα σφαιρική ἀπὸ λευκόφαιον ὑαλόμαζαν, διάτρητος. Διάμ. 0,013 μ.

**Λ 199.** Μεγάλῃ χάνδρα ραβδωμένη ἀπὸ λευ-

1. Ἡ ἀνάγνωσις ὀφείλεται εἰς τὸν R. P. CHARLES (BCH 89, 1965, σ. 10 - 14).



κὴν ὑαλόμαζαν, μὲ πλατεῖαν ὀπὴν εἰς τὸ κέντρον τῆς. Εἰς τὸ ἐν ἄκρον τῆς ὀπῆς αὐτῆς κολλημένη ἄλλη μικρὰ βαρελόσχημος χάνδρα, διάτρητος κατὰ τὴν ἰδίαν ἔννοιαν καὶ ἀποτελοῦσα δέσιμον, τρόπον τινά, τοῦ χεῖλους τῆς ὀπῆς τῆς μεγάλης. Διάμ. μεγάλης 0,019, διάμ. μικρᾶς 0,006, συνολικὸν μῆκος 0,014 μ.

**Δ 200.** Μικρὰ σφαιρική χάνδρα ἀπὸ φαιὰν ὑαλόμαζαν, διάτρητος. Διάμ. 0,006 μ.

**Δ 201.** Ὅμοια. Διάμ. 0,007 μ.

**Δ 202.** Μικρὰ βαρελόσχημος χάνδρα ἀπὸ ὑπόλευκον ὑαλόμαζαν, ἐξωτερικῶς φαιοκάστανη, διάτρητος. Μῆκος 0,008, διάμ. 0,007 μ.

**Δ 203.** Χάνδρα εἰς σχῆμα ἐλλειψοειδοῦς κυλίνδρου ἀπὸ λευκὴν ὑαλόμαζαν, διάτρητος. Εἰς τὴν ἐπιφάνειάν τῆς ὀριζόντιον χάραγμα διακοπτόμενον ἀπὸ δύο κάθετα. Μῆκος 0,009, πλάτος 0,0055 μ.

**Δ 204.** Χάνδρα ραβδωμένη, ἀπὸ τεφροκύανον ὑαλόμαζαν, διάτρητος. Διάμ. 0,006 μ.

**Δ 205.** Χάνδρα τετράπλευρος, ἀμφίκυρτος, ἀπὸ πρασινωπὴν φαγεντιανήν, μὲ φαιὰν ἐπιφάνειαν, διάτρητος. Μῆκος 0,014, πλάτος 0,0085 μ.

**Δ 206.**—

**Δ 207.** Χάνδρα μεγάλη σφαιρική, συγκολλημένη, ἀπὸ τεφρόλευκον ὑαλόμαζαν, διάτρητος. Διάμ. 0,017 μ.

**Δ 208.** Χάνδρα μεγάλη ἀρτόσχημος, ἀπὸ λευκὴν ὑαλόμαζαν, μὲ φαιὰν ἐπιφάνειαν, διάτρητος. Διάμ. 0,013 μ.

**Δ 209.** Τὸ ἥμισυ περίπου χάνδρας εἰς σχῆμα σπόρου κολοκύνθης, ἀπὸ λευκοκιτρίνην ὑαλόμαζαν, διάτρητος κατὰ μῆκος. Φέρει διακοσμητικὰ χαράγματα εἰς τὴν περίμετρον καὶ κατὰ τὸ μῆκος τῆς. Σωζ. μῆκος 0,012, πᾶχος 0,004 μ.

**M 198.** Χάνδρα τροχιλιόσχημος, χαλκίνη, ἀμφίκυρτος, ἐσωτερικῶς κοίλη. Ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ἡμισφαίρια συνδεδεμένα μὲ στενὸν τμήμα κυλίνδρου μικροτέρας διαμέτρου, διάτρητον κατὰ τὴν διάμετρον. Διάμ. 0,0115, πᾶχος 0,0095 μ.

**M 199.** Τέσσαρες μικρόταται καὶ ὀγδοήκοντα

τρεῖς κάπως μεγαλύτεραι χρυσαῖ σφαιρικαὶ χάνδραι. Διάμ. 0,002 - 0,004 μ.

**M 200.** Δακτύλιος ἀργυροῦς, ὠξειδωμένος, μὲ ἔχνη πρασινωπῆς ὠξειδώσεως κατὰ τόπους (κράμα χαλκοῦ;). Διάμ. 0,023 μ.

**M 201.** Ἐλλειψοειδὴς σφενδόνη καὶ μέρος τοῦ κρίκου ἀργυροῦ δακτυλίου, συγκολλημένον. Πολὺ ὠξειδωμένον. Διάμ. σφενδόνης 0,019 - 0,027, πλάτος κρίκου 0,006 μ.

**M 202.** Σφενδόνη κυκλική, ἐλλιπὴς καὶ μέρος τοῦ κρίκου μικροῦ ἀργυροῦ δακτυλίου. Διάμ. σφενδόνης 0,017, πλάτος κρίκου 0,004 μ.

**M 203.** Μικρὸς λεπτὸς ἀργυροῦς δακτύλιος. Διάμ. 0,020 μ.

**M 204.** Τὸ ἥμισυ περίπου λεπτοτάτου ἀργυροῦ δακτυλίου, συγκολλημένον ἀπὸ δύο τεμάχια. Διάμ. 0,018 μ.

**M 205.** Μικρότατον τεμάχιον ἀργυροῦ σύρματος, ἴσως ἀπὸ δακτύλιον. Μῆκος 0,007 μ.

**M 206.** Μικρὸν στρογγύλον φυλακτὸν ἀπὸ φύλλον χρυσοῦ μὲ ἔκτυπον διακόσμησιν τετρακτίνου ρόδακος καὶ κρίκον ἀναρτήσεως. Μεταξὺ τῶν ἀκτίνων τοῦ ρόδακος κυκλικαὶ προεξοχαί. Ἄλλη ὁμοία εἰς τὸ κέντρον. Εἰς τὴν περίμετρον κοκκίδες. Ὁ κρίκος φέρει ἐκτύπους ραβδώσεις. Διάμ. 0,012 μ.

**M 207.** Μικρὸν στρογγύλον φυλακτὸν ἀπὸ φύλλον χρυσοῦ μὲ ἔκτυπον διακόσμησιν ὀκτακτίνου ρόδακος καὶ κρίκον ἀναρτήσεως. Εἰς τὸ κέντρον κυκλικὴ προεξοχὴ περιβαλλομένη ἀπὸ κοκκίδας. Ὅμοιαι κοκκίδες καὶ εἰς τὴν περίμετρον. Ὁ κρίκος φέρει ἐκτύπους ραβδώσεις. Διάμ. 0,012 - 0,0135 μ.

**M 208.** Ὅμοιον πρὸς τὸ M 206, καλύτερον διατηρημένον. Διάμ. 0,011 μ.

**M 209.** Λεπτὸν χρυσοῦν μηνοειδὲς φυλακτὸν μὲ κρίκον ἀναρτήσεως φέροντα ἐκτύπους διακοσμητικὰς ραβδώσεις. Μῆκος 0,014 μ.

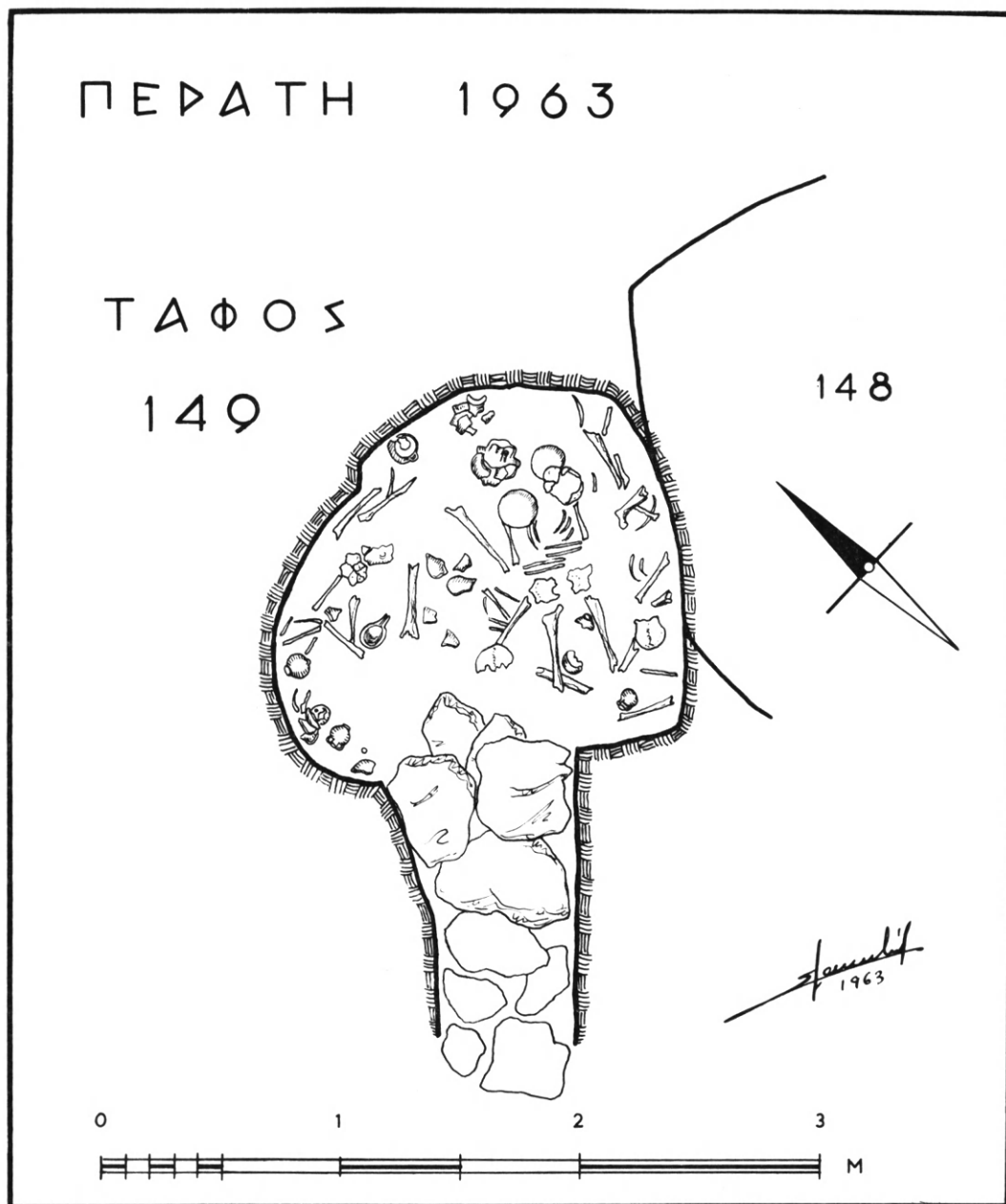
**M 210.** Πέντε τεμάχια χαλκίνης πόρπης μὴ συναρμοζόμενα. Τὸ ἀκριβὲς σχῆμά τῆς ἄδηλον. Μέγ. σωζ. διαστάσεις 0,010 - 0,013 μ.

## ΤΑΦΟΙ 148 καὶ 149

Οἱ δύο αὐτοὶ τάφοι, γειτονικοὶ καὶ παράπλευροι, προσανατολισμένοι Β.-Ν. καὶ σκαμμένοι σχετικῶς χαμηλὰ εἰς τὴν πλαγίαν, ἀποτελοῦν σύμπλεγμα ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡνοίχθησαν τόσον κοντὰ ὥστε τὸ μεταξύ των τοίχωμα κατέρρευσε μέσα εἰς τὸν

βαθύτερον 149, παρασύραν καὶ μερικὰ ἀγγεῖα τοῦ 148. Ἡ πτώσις αὐτὴ τοῦ τοιχώματος ἠχρήστευσε φυσικὰ καὶ τοὺς δύο ἤ, πάντως, ἐκεῖνον ποὺ ἐξηκολούθει νὰ χρησιμοποιῆται, ἐπέφερε δὲ καὶ τὴν πτώσιν τῶν θόλων των.

Ὁ τάφος 149 (σχέδ. 31, πίν. 37γ) εἶναι ὁ μικρότερος. Σκαμμένος πρὸς Δ. τοῦ



Σχέδ. 31.

148 ἔχει δρόμον βραχὺν καὶ μόλις διατηρούμενον, στραμμένον πρὸς τὴν γειτονικὴν νεροσυρμὴν, ἣ ὁποία διέβρωσε τὰ τοιχώματά του καὶ τὰ παρέσυρεν. Ἡ εἴσοδος εὐρέθη τειχισμένη μὲ μεγάλους καὶ ὀγκώδεις λίθους εἰσχωροῦντας κάπως καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου. Ἄλλοι, μικρότεροι λίθοι ἐπροστάτευον τὴν ξηρολιθιὰν αὐτὴν καταλαμ-

βάνοντες τὸ ὑπόλοιπον τοῦ δρόμου εἰς ὅλην του τὴν ἔκτασιν καὶ προφυλάσσοντες καὶ αὐτὸν καὶ τὸν τάφον ἀπὸ τὴν ροὴν τῶν ὑδάτων.

Ὁ θάλαμος, μικρός, ἀκανονίστως πεταλόσχημος, μὲ μικρὰν ὀδόντωσιν εἰς τὸ πρὸς Β. τοίχωμά του, εἶναι προχειρῶς σκαμμένος καὶ ἔχει πλευρὰς ἀνωμάλους. Πρὸς Α. τὸ τοίχωμά του ἐσώζετο μόνον μέχρι τῆς στάθμης τοῦ 148, εἰς ὕψος δηλαδὴ 0,55 μ. ἀπὸ τοῦ δαπέδου, αἱ ὑπόλοιποι ὁμῶς πλευραὶ δὲν εἶχον διατηρηθῇ πολὺ ὑψηλότερον λόγῳ τῆς μεγάλης ἀποχωματώσεως τῆς πλαγιᾶς.

Ὁ τάφος εἶχε χρησιμοποιοιθῇ ἐπανειλημμένως, λόγῳ τῆς μικρᾶς του ἐκτάσεως δὲ εἶχε κυριολεκτικῶς γεμίσει ἀπὸ λείψανα τῶν ἀποτεθεισῶν εἰς αὐτὸν ταφῶν. Ὁ περιωρισμένος χώρος τοῦ θαλάμου του δὲν παρεῖχε πολλὰ περιθώρια διὰ τὸν προοδευτικὸν παραμερισμὸν των καθὼς ἡ μία διεδέχετο τὴν ἄλλην, οὕτω δὲ τὰ ὅστ᾽ αὐτὰ καὶ τὰ κτερίσματα, ἐπανειλημμένως μετακινημένα, σπασμένα καὶ παραμερισμένα εἶχον εἰς τὸ τέλος σχηματίσει ἐπὶ τοῦ δαπέδου συμπαγὲς πυκνὸν στρώμα, πάχους 0,10 μ. περίπου εἰς τὸ κέντρον καὶ 0,20 - 0,25 μ. κατὰ μῆκος τῶν τοιχωμάτων. Εἰς τὸ στρώμα αὐτὸ εἶχεν ἀποτεθῇ ἡ τελευταία ταφὴ εὐρεθεῖσα κατὰ χώραν καὶ κατὰ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματος, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Β., μόλις διακρινομένη ἀπὸ τὰ περὶ αὐτὴν διάσπαρτα ὅστ᾽ αὐτὰ. Τὸ κρανίον της, στηριγμένον ἐπάνω εἰς μίαν πυξίδα (1142) ἔκλινε πρὸς τὸν ἀριστερὸν ὦμον καὶ φαίνεται ὀλίγον μετακινημένον ἀπὸ τὴν θέσιν του. Αἱ δύο χεῖρες ἦσαν σταυρωμέναι εἰς τὸ στῆθος, μεταξύ των δὲ εἶχον διατηρηθῇ μερικαὶ πλευραί. Ἡ λεκάνη εἶχεν ἀφήσει ἄρκετὰ ἔχνη, τὰ δὲ μηριαῖα ἦσαν πεσμένα εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ σώματος, μὲ τὰς κνήμας λοξὰς πρὸς αὐτὰ καὶ χαμηλότερον. Εἶχε δηλαδὴ ταφῇ ὕψις μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Ἐπάνω εἰς τὸν δεξιὸν ὦμον, τοποθετημένη ὀριζοντίως καὶ σπασμένη, εὐρέθη μία πυξὶς μὲ τὸ πῶμά της (1141). Ὅπισθεν της, χωμένος ἐν μέρει εἰς τὸ ταφικὸν στρώμα, ἔκειτο μεγάλος ψευδόστομος σπασμένος (1143). Παρὰ τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς λεκάνης εὐρίσκετο ἡ βάσις ἐνὸς προχοῦδίου (1139), κάτω ἀπὸ τὸ δεξιὸν γόνυ κύαθος (1138) καὶ ἐμπρὸς εἰς τοὺς πόδας, ἀλλὰ βαθύτερον, μικρὸς ψευδόστομος (1135). Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ ἀγγεῖα μόνον ἡ πυξὶς 1141, ἐνδεχομένως δὲ καὶ ὁ κύαθος 1138 ἀνήκουν εἰς τὴν ταφὴν. Τὰ ἄλλα πρέπει νὰ συνώδευον προγενεστέρας, παραμερισμένας.

Ὁ ὑπόλοιπος θάλαμος εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ ὅστ᾽ αὐτὰ, ἀγγεῖα καὶ ὅστρακα, ὅλα φύρδην - μίγδην καὶ εἰς διάφορα βάθη. Μεταξὺ τῆς ταφῆς καὶ τοῦ Α. τοιχώματος καὶ εἰς ἐπίπεδον 0,20 - 0,35 μ. ἐπάνω ἀπὸ τὸ ταφικὸν στρώμα ὑπῆρχον τὰ ἀγγεῖα τὰ πεσόντα ἀπὸ τὸν γειτονικὸν 148, κάτω ἀπὸ αὐτὰ δὲ πυκνὰ τεμάχια ὀστέων καὶ κρανίων. Εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν, κάτω ἀπὸ τὸν ψευδόστομον 1135, ἦσαν χωμένα ὁ ψευδόστομος 1136 καὶ ὁ σταμνίσκος 1137, κάτω ἀπὸ τὴν λεκάνην δὲ τῆς ταφῆς ὁ μικρὸς σταμνίσκος 1140. Εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ Β. τοιχώματος, ὀπισθεν τοῦ ψευδοστόμου 1143, ἦσαν συσσωρευμένα μερικὰ τεμάχια μιᾶς πρόχου (1144). Τὰ ὑπόλοιπα, προερχόμενα κυρίως ἀπὸ τὴν κοιλίαν, εὐρίσκοντο εἰς τὸ κέντρον περίπου τοῦ θαλάμου περιστοιχισμένα ἀπὸ μακρὰ ὅστ᾽ αὐτὰ. Ἐμπρὸς ἀπὸ ὅλα αὐτὰ, πρὸς τὴν εἴσοδον, ὑπῆρχε κρανίον κατεστραμμένον. Τὸ Δ. μέρος τοῦ τάφου παρουσιάζει καὶ αὐτὸ τὴν ἰδίαν εἰκόνα. Εἰς τὸ βάθος, πλησίον τῆς ὀδοντώσεως τοῦ τοιχώματος καὶ εἰς τὴν κορυφὴν ἐνὸς σωροῦ ὀστέων,

ἔκειτο τὸ μεγαλύτερον τμήμα ἑνὸς ἀλαβαστροειδοῦς (1145). Εἰς τὸ μέσον τοῦ Δ. τοιχώματος ἦσαν ἀπωθημένα τὰ τεμάχια ἑνὸς ψευδοστόμου (1146) καὶ ἑνὸς κρανίου. Πλησιέστερον πρὸς τὴν εἴσοδον καὶ εἰς μεγαλύτερον βάθος, πάντοτε μεταξὺ ὁστῶν διαφόρων εἰδῶν, εὐρέθη κυανοειδὲς μὲ προχοήν, παρὰ τὸ τοίχωμα δὲ καὶ κατὰ σειρὰν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς εἰσόδου σταμνίσκος πεσμένος πλαγίως (1148), μικρὸς ψευδόστομος ὀρθιος (1149) κρυμμένος ἐν μέρει ἀπὸ τὰ τεμάχια ἑνὸς ἄλλου (1151), ἐν συνεχείᾳ δὲ μικρὸν προχοῖδιον δίωτον (1150) καὶ δακτύλιος ἀργυροῦς (M216). Ἐπὶ πλέον τὸ ταφικὸν στρῶμα περιεῖχε μεταξὺ τῶν ὁστῶν καὶ δύο τοῦλάχιστον ἀκόμη κρανία, κογχύλιον (Δ210), κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ308), τμήμα ἀργυροῦ δακτυλίου (M217), τεμάχιον χαλκίνου στελέχους (M218) καὶ πλῆθος ὀστράκων. Ἀπὸ αὐτὰ συνεκολλήθησαν καὶ ἀποκατεστάθησαν οἱ σταμνίσκοι 1152 καὶ 1157, ὁ κύαθος 1153, τὸ μικρὸν ποτήριον 1154, ὁ τρίωτος στάμνος 1155 καὶ τὸ ληκύθιον 1156, ὑπάρχουν δὲ ἀκόμη καὶ τεμάχια δύο σταμνίσκων καὶ ἑνὸς ἀγγείου ἀπροσδιορίστου σχήματος.

Εἶναι φανερόν ὅτι ὁ τάφος αὐτὸς ἐχρησιμοποιήθη ὅσον ἦτο δυνατόν καὶ ὅτι δὲν ἔμενε χῶρος οὔτε διὰ μίαν ταφὴν ἐπὶ πλέον τῶν ἐξ αὐτοῦ εἶχον ἀποτεθεῖ εἰς τὸν μικρὸν τοῦ θάλαμον. Αὐτὸς πρέπει νὰ εἶναι καὶ ὁ λόγος τῆς ἐγκαταλείψεώς του, διότι τὸ περιεχόμενόν του εὐρέθη σκεπασμένον μὲ ἰλὸν καὶ λεπτὰ χαλίκια, μὲ χρώματα δηλαδὴ εἰσδύσαντα εἴτε ἀπὸ τὴν νεροσυρμὴν εἴτε λόγῳ τῶν βροχῶν εἰς τὸν θάλαμον, διατηροῦντα βεβαίως ἀκόμη τότε τὴν θόλον του. Ἐπάνω εἰς τὸ στρῶμα αὐτὸ εἶχον πατήσῃ τὰ πεσόντα ἀπὸ τὸν 148, τοῦτο δὲ σημαίνει ὅτι, ὅταν κατέρρευσε τὸ μεταξὺ τῶν τοίχων, ὁ 149 εἶχεν ἐν μέρει γεμίσει ἀπὸ νεροχώματα καὶ πεσίματα τῆς ὀροφῆς καὶ ἐγκαταλειφθῇ ἀπὸ καιρόν.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 38α-γ)

**1135.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐντελῶς ἐξίτηλος, διατηρουμένη εἰς πορτοκαλόχρσα ἔχνη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον τετράπλευρον σπειροειδὲς κόσμημα ἐξηρημένον ἀπὸ τὴν ρίζαν τοῦ στελέχους τῶν λαβῶν. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,113 μ.

**1136.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συν-

δέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον τετράπλευρον σπειροειδὲς κόσμημα ἐξηρημένον ἀπὸ τὴν ρίζαν τοῦ στελέχους τῶν λαβῶν. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,113 μ.

**1137.** Σταμνίσκος δίωτος, συγκολλημένος εἰς τὸ στόμιον καὶ τὴν μίαν λαβὴν, ὠοειδής. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδὲς μὲ σχισμὴν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ἀπὸ κατασκευῆς, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐντελῶς ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος, μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν(.). Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,090 μ.

**1138.** Κύαθος συμπληρωμένος εἰς τὸ χεῖλος, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κεραμόχρους, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρά.

Βαμμένα: Ἐσωτερικῶς δακτύλιοι. Ἐξωτερικῶς ταινίαι καθῶς καὶ ἡ ράχιν τῆς λαβῆς. Διάμ. χείλους 0,090 - 0,093, ὕψ. 0,051 μ.

**1139.** Μικρότατον προχοῖδιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ἑλλιπές (χωρὶς στόμιον, λαιμὸν καὶ λαβὴν), βραχυστρόγγυλον. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,069, σῶζ. ὕψ. 0,055 μ.

**1140.** Σταμνίσκος δίωτος, ὠοειδής, μὲ τὴν μίαν λαβὴν συγκολλημένην καὶ συμπληρωμένην. Στόμιον χωνοειδές, βάσις κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάσταν, σχεδὸν ἐντελῶς ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένας λεπτὰς ταινίας εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,073, ὕψ. 0,068 μ.

**1141.** Πυξὶς καὶ πῶμα συγκολλημένα, συμπληρωμένα. Σχήμα κυλινδρικὸν μὲ τὸν πυθμένα τῆς πυξίδος καὶ τὴν κορυφὴν τοῦ πώματος κυρτά. Εἰς τὸν πυθμένα στενὸν περιχέλωμα χρησιμεῖον ὡς ὑποδοχὴ τοῦ καλύμματος. Εἰς τὸ περιχέλωμα αὐτὸ τέσσαρες μικραὶ ὀπαί, εἰς τὸ κέντρον τῆς κορυφῆς τοῦ πώματος ἄλλη. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος, σῶζομένη εἰς πορτοκαλόχρῳ ἔχνη. Βαμμένα: Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ πώματος δακτύλιοι, εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ ταινίαι. Εἰς τὸν πυθμένα ὁμόκεντροι κύκλοι. Διάμ. πυξίδος 0,159, διάμ. πώματος 0,162, συνολ. ὕψ. 0,110 μ.

**1142.** Πυξὶς καὶ πῶμα συγκολλημένα, συμπληρωμένα. Σχήμα κυλινδρικὸν μὲ τὸν πυθμένα τῆς πυξίδος καὶ τὴν κορυφὴν τοῦ πώματος κυρτά. Εἰς τὸν πυθμένα στενὸν περιχέλωμα διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ καλύμματος. Εἰς τὸ περιχέλωμα αὐτὸ τέσσαρες μικραὶ ὀπαί, εἰς τὸ κέντρον τῆς κορυφῆς τοῦ πώματος ἄλλη. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Εἰς τὴν πυξίδα ταινίαι εἰς τὰ πλευρὰ καὶ δακτύλιοι εἰς τὸν πυθμένα. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ πώματος γραμμωτὰ λέπια χωρισμένα εἰς ἑπτὰ τομεῖς, εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ ἐννέα τετράπλευροι μετόπαι μὲ ἐναλλασσομένους ρόδακας καὶ διαποικίλους περιστρίκτους κύκλους. Εἰς ἐν σημεῖον, ὅπου τὸ διάστημα τὸ ἀπομένον μεταξὺ δύο μετοπῶν ἦτο πολὺ στενόν, ἡ κατάστασις ἐξοικονομήθη μὲ κάθετον στήλην τεθλασμένης ἐντὸς διπλοῦ περιθωρίου. Διάμ. πυξίδος 0,140, διάμ. πώματος 0,144, συνολ. ὕψ. 0,087 μ.

**1143.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, μὲ μικροσυμπληρώσεις, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάσταν, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, κάτω ἀπὸ τὸν ὦμον ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα μὲ διαγραμμισμένον περιθώριον, εἰς τὸ ἡμικύκλιον γωνιώδη τριγωνικὰ ἄνθη πλασιζώνοντα στήλην τεθλασμένης. Διάμ. 0,180, ὕψ. 0,210 μ.

**1144.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠοειδής. Στόμιον κάπως ἀσύμμετρον, βάσις δισκοειδής. Πηλὸς κιτρινοπράσινος τραχὺς, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,208, ὕψ. 0,282 μ.

**1145.** Ἀλαβαστροειδὲς τρίωτον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον καὶ ἑλλιπές. Στόμιον εὐρύ, τοίχωμα κατακόρυφον, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροπὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, ἡ ράχιν τῆς σῶζομένης λαβῆς, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα δακτύλιοι, εἰς τὸν ὦμον κυματοειδὴς γραμμὴ. Διάμ. 0,104, ὕψ. 0,074 μ.

**1146.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀνεπαίσθητος ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάσταν ἐξίτηλος σῶζομένη κατὰ τόπους εἰς πορτοκαλόχρῳ ἔχνη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχιν τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον δυσδιάκριτα ἔχνη. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸ μέσον τῆς κοιλίας στενὴ ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως τρεῖς ὁμόκεντροι κύκλοι. Ἡ διακόσμησις τοῦ ὦμου ἐντελῶς ἐξίτηλος. Διάμ. 0,126, ὕψ. 0,140 μ.

**1147.** Κυαθοειδὲς ἄγγεϊον, ρηχόν, μὲ πλευρικὴν προχοὴν ἀνοικτὴν, συγκολλημένον. Λαβὴ ταινιοσχημος, ὑψηλότερα τοῦ χείλους, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθροξανθοῦς, ἀλείφω-



μα πυκνὸν κιτρινωπὸν, βαφὴ ἐρυθρά. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν βαμμένοι δακτύλιοι, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν προχοὴν ἔχνη. Διάμ. στομίου 0,101, ὕψ. 0,052.

**1148.** Σταμνίσκος δίωτος, χυτροειδής, ἀέριος. Στόμιον εὐρὺ καὶ πολὺ χαμηλόν, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ καστανὴ πολὺ ἐξίτηλος. Εἰς τὴν κοιλίαν ἔχνη ταινιῶν. Διάμ. 0,051, ὕψ. 0,062 μ.

**1149.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον σχεδὸν κατακόρυφον, δίσκος χωρὶς ἀπόφυσιν, λαβαὶ λεπταί, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐντόνως ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν βάσιν τοῦ στομίου καὶ τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν δακτύλιοι, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖραι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὄμον ἄνθη μὲ περιστρίκτους κάλυκας. Διάμ. 0,010, ὕψ. 0,117 μ.

**1150.** Προχοῖδιον δίωτον ἀέριον, ὠσειδές. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κεραμόχρους τραχύς, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν ρίζαν τῶν δακτύλιου, εἰς τὸν λαϊμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὸν ὄμον ἀνοικταὶ ἀκανόνιστοι σπεῖραι. Διάμ. 0,07, ὕψ. 0,077 μ.

**1151.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ λεπταί, δίσκος μὲ ἀνεπαίσθητον ἀπόφυσιν, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθροζάνθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐντελῶς ἐξίτηλος. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὴν κοιλίαν ἔχνη ταινιῶν. Διάμ. 0,069, ὕψ. 0,087 μ.

**1152.** Σταμνίσκος ὑψίλαιμος, ὠσειδής. Στόμιον εὐρὺ, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθροζάνθος - κιτρινωπός, βαφὴ φαιοκάστανη. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,082, ὕψ. 0,088 μ.

**1153.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθροζάνθος κακοψημένος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένοι ἐσωτερικῶς δακτύλιοι, ἐξωτερικῶς δὲ ἡ ράχis τῆς λαβῆς, ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν καὶ κύκλος εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως. Διάμ. στομίου 0,10, ὕψ. 0,064 μ.

**1154.** Τὸ ἥμισυ μικροῦ πηνιοσχήμου χειροποιήτου ποτηρίου συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Πυθμὴν ἐπίπεδος, χεῖλος ἀνώμαλος καὶ ἀνισοῦψές. Πηλὸς τεφρὸς κακοψημένος. Ἀβαφον. Διάμ. στομίου 0,058, ὕψ. 0,048 μ.

**1155.** Στάμνος ὑψιπύθμενος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Στόμιον χωνοειδὲς χαμηλόν, σχῆμα ὠσειδὲς ὀξυνόμενον πρὸς τὰ κάτω, βάσις πλατεῖα δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός κακοψημένος, βαφὴ καστανὴ σχεδὸν ἐντελῶς ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὄμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,152, ὕψ. 0,176 μ.

**1156.** Ληκύθιον ἐλλιπές (χωρὶς λαβὴν καὶ στόμιον), κωνικόν. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὄμον κρόσσια. Διάμ. 0,055, σωζ. ὕψ. 0,060 μ.

**1157.** Σταμνίσκος δίωτος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, χαμηλόν, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός κακοψημένος, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους μαυροκάστανη. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,097, ὕψ. 0,092 μ.

**Λ 308.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην μὲ περιχέλωμα εἰς τὴν κορυφὴν. Διάμ. 0,017, ὕψ. 0,011 μ.

**Δ 210.** Μέγα κογχύλιον τοῦ εἴδους κῶνος, διάτρητον λόγῳ διαβρώσεως. Μῆκος 0,029 μ.

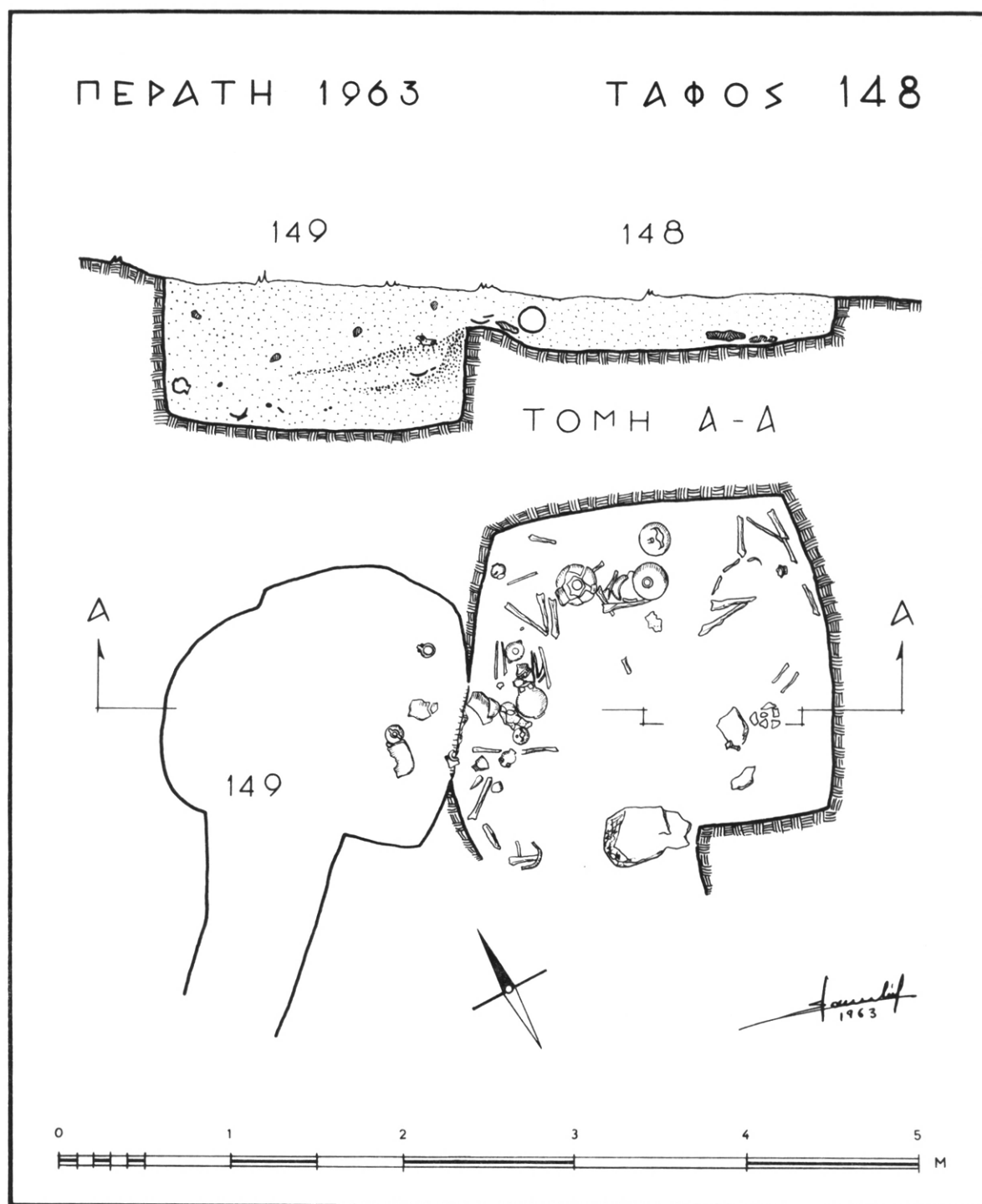
**Μ 216.** Δακτύλιος ἀργυροῦς. Διάμ. 0,024 μ.

**Μ 217.** Τμῆμα κρίκου ἀργυροῦ δακτυλίου. Σωζ. μῆκος 0,018 μ.

**Μ 218.** Τμῆμα χαλκίνου στελέχους ὠξειδωμένου. Μῆκος 0,019, πλάτος 0,005 μ.

Ὁ τάφος 148 (σχέδ. 32, πίν. 39α) κατεστράφη ἀπὸ τὴν ἀποχωμάτωσιν τῆς πλαγιάς ἣ ὁποία παρέσυρε τὴν θόλον καὶ τὰ τοιχώματά του μέχρις ὕψους 0,15-0,20 μ. ἀπὸ τοῦ δαπέδου του καὶ ἐξηφάνισεν ἐντελῶς τὸν δρόμον, τὴν εἴσοδον καὶ τὸ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῆς θύρας τμῆμα τοῦ Ν. τοιχώματος. Ἀπὸ τὴν τείχισιν τῆς εἰσόδου ἔμεινεν

εἰς μόνον μέγας λίθος καθορίζων τὴν θέσιν της. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετρά-  
πλευρον μὲ γωνίας κανονικάς, τοιχώματα ὀλίγον καμπύλα καὶ δάπεδον ὁμαλόν. Εἰς



τὴν περιοχὴν τῆς ΝΑ. γωνίας εὐρέθησαν δύο πλακοειδεῖς λίθοι, τὸ στόμιον ἑνὸς μεγάλου ψευδοστόμου, τρίμματα κρανίου καὶ δύο τεμάχια βραχιονίου ἀποτελοῦντα ἴσως

τὰ κατάλοιπα μιᾶς ταφῆς κατὰ χώραν. Κατὰ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματος, καὶ ἰδίως πρὸς τὴν ΒΑ. γωνίαν, ὑπῆρχον διεσκορπισμέναι πλευραί, ὀλίγοι δάκτυλοι καὶ μερικὰ μακρὰ ὀστᾶ, μὲ τὸν ὄμον καὶ τὰς λαβὰς ἑνὸς μικροῦ ψευδοστόμου (1117) μεταξύ των. Ἀριστερώτερα, παρὰ τὸ βόρειον τοίχωμα, εἶχον ἀπομείνει τὰ ὀστᾶ τῆς λεκάνης καὶ τῶν σκελῶν μιᾶς ταφῆς, ἀσκέτου πρὸς τὴν προηγούμενην, μετακινημένα, συσσωρευμένα καὶ περιστοιχισμένα ἀπὸ ἀγγεῖα: Μεγάλον ψευδόστομον ἀκέραιον (1118) πεσμένον ἀνάποδα ἐπάνω εἰς τὰ θραύσματα ἑνὸς μεγάλου σκύφου (1120), πλησιέστερον πρὸς τὸ τοίχωμα ἄλλον ψευδόστομον ὀρθιον (1119) καὶ ἀριστερὰ ὅλων αὐτῶν ὀρθίαν πρόχουν (1121) συντετριμμένην ἀπὸ τὸ βάρος τῶν χωμάτων. Εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν ἔκειτο μικρὸς σταμνίσκος ἀκέραιος (1122) καὶ ὀλίγα μακρὰ ὀστᾶ. Ἐμπρὸς ἀπὸ ὅλα αὐτά, κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος, εἶχε διατηρηθῇ μία ταφή κατὰ χώραν μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν. Τὸ κρανίον, εἰς τὸ ὕψος περίπου τοῦ μέσου τοῦ τοιχώματος, καταπλακωμένον ἀπὸ τὰ χώματα, εἶχε χάσει ἐντελῶς τὸ σχῆμά του. Αἱ δύο χεῖρες, λυγισμέναι εἰς τοὺς ἀγκῶνας, κατέληγον ἀμφότεραι εἰς τὸν λαιμόν. Μεταξὺ των, εἰς τὴν θέσιν τοῦ θώρακος, εἶχον διατηρηθῇ ἔχνη μερικῶν πλευρῶν. Τὸ ἀριστερὸν σκέλος, λυγισμένον εἰς τὸ γόνυ, εἶχε πέσει ὀπίσω καὶ δεξιά. Ἀπὸ τὸ δεξιὸν ἐσώζετο μόνον τὸ μηριαῖον, κατὰ μῆκος τῆς ἀριστερᾶς κνήμης. Γενικῶς ὁ σκελετὸς εὐρίσκετο εἰς κακὴν κατάστασιν καὶ τὰ περισσότερα ὀστᾶ του μόλις διετήρουν τὸ περίγραμμά των. Ὅπισθεν ἀκριβῶς τοῦ κρανίου ἴστατο μικρὸς ψευδόστομος (1127), δεξιά του ἄλλος μεγαλύτερος πεσμένος πλαγίως (1125), ἀριστερὰ δὲ θραύσματα ἀπὸ τὴν κοιλίαν ἑνὸς ἀκόμῃ μεγαλυτέρου (1124). Εἰς τὸν λαιμόν, κάτω ἀπὸ τὸ στόμιον τοῦ ψευδοστόμου 1125, εὐρίσκετο μικρὸν ληκύθιον (1126), πλησίον του ὁ ὄμος καὶ αἱ λαβαὶ τοῦ 1124, μεταξύ τῶν δύο ἀγκῶνων δὲ σταμνίσκος πεσμένος ἀνάποδα (1123). Εὐρέθησαν ἐπίσης δύο μικραὶ χρυσαῖ σφαιρικαὶ χάνδραι (M212) εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ λαιμοῦ, χάλκινος δακτύλιος (M211) περασμένος εἰς δάκτυλον τῆς ἀριστερᾶς καὶ μία χάνδρα ἀπὸ στεατίτην (Λ307) παρὰ τὸν σταμνίσκον 1123. Πρὸς Ν. τῆς ταφῆς ὑπῆρχον μεταξύ ὀστῶν προχοῖδιον δίωτον πεσμένον πλαγίως (1128) καὶ σκύφος εἰς τεμάχια (1129), εἰς τὴν περιοχὴν δὲ τῆς ΝΔ. γωνίας εὐρέθησαν δύο τεμάχια ἑνὸς μεγάλου χυτροειδοῦς ἀγγείου (1130). Ἀριστερὰ (Δ.) ἀπὸ τὴν ταφὴν εὐρίσκεται τὸ σημεῖον, ὅπου τὸ τοίχωμα μεταξύ τῶν δύο τάφων εἶχε καταρρεῦσει. Τὰ τεμάχιά του εἶχον χώσει τὰ νεροχώματα τὰ καλύπτοντα τὸ ταφικὸν στρώμα τοῦ 149, ἐπάνω εἰς αὐτὰ δὲ εἶχον κυλίσει τὰ ὑπόλοιπα θραύσματα τοῦ ψευδοστόμου 1124, μία μικρὰ πρόχους δίωτος ὀρθία (1131), παρὰ τὴν βάσιν τῆς μικρότατος ψευδόστομος (1132) καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν πρὸς Β. τὸ δακτυλιόσχημον 1133. Αὐτὰ ὅλα εἶχον σταματήσῃ εἰς διαφορετικὰ βάθη ποικίλλοντα ἀπὸ 0,35 μ. κάτω ἀπὸ τὴν στάθμην τοῦ δαπέδου τοῦ 148 διὰ τὸν ψευδόστομον 1132, ἕως 0,09 μ. διὰ τὸ δακτυλιόσχημον 1133. Εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ πετρώματος μεταξύ τῶν δύο τάφων εἶχε σταματήσῃ καὶ μέρος τοῦ στομίου ἑνὸς σταμνίσκου, καθὼς καὶ ὀλίγα τρίμματα ὀστῶν. Ἐπὶ πλέον εὐρέθησαν εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ θαλάμου τεμάχια ἀπὸ δύο χαλκίινους δακτυλίους (M213 καὶ M215), ἄλλα ἀπὸ χάλκινον καμπύλον σύρμα (M214) καθὼς καὶ ὄστρακα ἑνὸς μικροῦ σταμνίσκου (1134), μιᾶς πρόχου, ἑνὸς ψευδοστόμου καὶ τριῶν ἄλλων διαφόρων ἀγγείων.

Ἡ ἀποχωμάτωσις τῆς πλαγιᾶς ἐπροξένησε μεγάλην καταστροφὴν εἰς τὸν τάφον, μέγα μέρος τοῦ περιεχομένου του δὲ πρέπει νὰ παρυσύρθη πρὸς τὴν κατωφέρειαν καὶ νὰ ἐχάθη. Παρ' ὅλα ταῦτα ὅμως εἶναι ἀναμφίβολον ὅτι ἐχρησιμοποιήθη πολὺ ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸν 149. Ἡ κατάρρευσις τοῦ δυτικοῦ του τοιχώματος πρέπει νὰ ἐπέφερε τὴν κατάργησίν του, τοῦτο δέ, ὅπως εἶδομεν, συνέβη ἀφοῦ ὁ 149 εἶχεν ἤδη ἐγκαταλειφθῇ ἀπὸ καιρόν. Ὡστε, κατὰ τὴν μετριοπαθεστέραν δυνατὴν ἄποψιν, ἡ τελευταία ταφὴ τοῦ 148, ἡ δυτικὴ κατὰ χώραν, εἶναι οὐσιωδῶς μεταγενεστέρα ἀπὸ τὰς παλαιὰς παραμερισμένας ταφὰς τοῦ 149, χωρὶς μάλιστα νὰ ἀποκλείεται τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ περιεχομένου τοῦ 148 νὰ εἶναι νεώτερον ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν ταφῶν τοῦ 149.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 39β.γ καὶ 40α)

**1117.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κυλινδρικός, ἐλλειπής (χωρὶς στόμιον). Εἰς τὸν δίσκον ἀνεπαίσθητος ἀπόφυσις. Λαβαὶ λεπταί, ὤμος ὀριζόντιος μὲ μικρὰν ὀπὴν ἀνοιγμένην ἐκ τῶν ὑστέρων, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν, μεταξύ δύο ζευγῶν ταινιῶν, πλατεῖα ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὸν πυθμένα ὁμόκεντροι κύκλοι, εἰς τὸ ἡμικύκλιον τοῦ ὤμου πυκναὶ ἐγκάρσιαι κυματοειδεῖς γραμμαὶ ἐντὸς διπλοῦ ἀψιδωτοῦ περιθωρίου. Διάμ. 0,065, ὕψ. 0,076 μ.

**1118.** Ψευδόστομος μεγάλος ἀκέραιος ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος μὲ ὀξεῖαν ἀπόφυσιν, βάσις χαμηλὴ κωνική, εἰς τὸν ὤμον ὀπή. Πηλὸς πράσινος, βαφὴ καστανὴ ἐντελὴς ἐξίτηλος, διατηρουμένη εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι μὲ στενὰς ζώνας τεθλασμένης μεταξύ των. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον καμπύλη διαγράμμις ἐντὸς εὐρέος περιθωρίου μὲ γραμμωτὰ λέπια, πλησίον τοῦ σχήματος αὐτοῦ δὲ ἄλλη ὁμὰς ὁμοκέντρων τόξων. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,238 μ.

**1119.** Ψευδόστομος μεγάλος, ἀκέραιος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρά, πυκνὴ καὶ

ὁμοιόμορφος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας λωρίδες, μεταξύ τῶν δύο πρώτων ζώνη τεθλασμένης. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ἀμείβοντες ἀμβλεῖς, εἰς τὸ ἡμικύκλιον διαποίκιλτος κύκλος μὲ χροσσωτὸν περίγραμμα. Διάμ. 0,176, ὕψ. 0,203 μ.

**1120.** Σκύφος συγκολλημένος, μὲ μικροσυμπληρώσεις. Βάσις μικρὰ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα σχεδὸν ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους μαυροκάστανη. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ μέσον τοῦ πυθμένος ἐσωτερικῶς, ἐξωτερικῶς δὲ τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας μὲ τὴν βάσιν καὶ ζώνην μεταξύ τῶν λαβῶν. Διάμ. χεῖλους 0,154, ὕψ. 0,112 μ.

**1121.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠοειδής, μὲ χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένον τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον μὲ ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαίμονα καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,203, ὕψ. 0,254 μ.

**1122.** Σταμνίσκος δίωτος, ἀκέραιος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, βάσις κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὤμον καὶ τὴν κοιλίαν λωρίδες, μεταξύ τῶν λαβῶν πυκνὴ, λεπτὴ, λοξὴ διαγράμμις. Διάμ. 0,072, ὕψ. 0,073 μ.

**1123.** Σταμνίσκος δίσκος, συγκολλημένος και συμπληρωμένος εις τὸ χεῖλος, ὡσειδής. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη ἀμειβόντων. Διάμ. 0,081, ὕψ. 0,079 μ.

**1124.** Ψευδόστομος μεγάλος, συγκολλημένος, ὡσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη κατὰ τόπους ἐξίτηλος, με πορτοκαλόχρους ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι ἐντὸς στενοῦ δακτυλίου τεθλασμένης. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἕως κάτω, μεταξὺ τῶν δύο πρώτων στενὴ ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀντιμέτωπα τριγωνικὰ ἄνθη με διαγραμμισμένα περιθώρια καὶ κάλυκας, πλαισιώνοντα ὀρθίαν στήλην τεθλασμένης. Διάμ. 0,216, ὕψ. 0,257 μ.

**1125.** Ψευδόστομος συγκολλημένος εἰς τὰς λαβὰς, ὡσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος με χαμηλὴν ἀπόφυσιν, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον λεπτὴ πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι με λεπτὰς ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὁμὰς ὁμοίων με διαγραμμισμένον περιγραμμα. Εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ ὦμου καὶ τῆς κοιλίας καταλειβάδες βαφῆς. Διάμ. 0,177, ὕψ. 0,20 μ.

**1126.** Ληκύθιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, βραχυστρόγγυλον, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, ἐξίτηλος. Βαμμένα: Εἰς τὸν λαιμόν ἔχνος δακτυλίου. Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί. Εἰς τὴν κοιλίαν λωρίς μεταξὺ ταινιῶν, εἰς τὸν ὦμον ὁμόκεντρα τόξα (:). Διάμ. 0,068, ὕψ. 0,080 μ.

**1127.** Μικρὸς ψευδόστομος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή με ἐρυθράς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν λωρίδες με λεπτὰς ταινίας μεταξὺ των. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὸν ὦμον φοιιδωτὰ τρίγωνα με διπλοῦν περιθώριον. Διάμ. 0,10, ὕψ. 0,118 μ.

**1128.** Προχοῖδιον δίσκος, συγκολλημένον, ὡσειδής. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον δύο διπλόσπειραι. Διάμ. 0,071, ὕψ. 0,086 μ.

**1129.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κεραμόχρους, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένος ὁλόκληρος με ἐξηρημένον τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. στομίου 0,117, ὕψ. 0,083 μ.

**1130.** Τμῆμα ἀπὸ τὴν πλευρὰν χύτρας, σῶζον καὶ τὴν ἀρχὴν ἐνὸς ποδός. Χεῖλος χαμηλότατον διάστομον, κοιλία σφαιρική. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος. Ἄβαφος. Σωζ. ὕψ. 0,170. Σωζ. πλάτος 0,185 μ.

**1131.** Μικρὰ πρόχους δίσκος, ὡσειδής, συγκολλημένη καὶ συμπληρωμένη εἰς τὸ στόμιον. Λαβαὶ χαμηλότεραι τοῦ χείλους, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ρίζας των ἄγκιστρα. Εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ καὶ τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας ταινίαι. Εἰς τὸν λαιμόν ἔχνη καμπύλης γραμμῆς. Εἰς τὸν ὦμον ἀνηρτημέναι σπεῖραι. Εἰς τὴν κοιλίαν δύο μεγάλαι πυκναὶ συμμετρικαὶ σπεῖραι, φθάνουσαι ἀπὸ τοῦ ὦμου μέχρι τῆς βάσεως. Διάμ. 0,128, ὕψ. 0,158 μ.

**1132.** Μικρότατος ψευδόστομος, ἀκέραιος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ δυσανάλογως ὑψηλαὶ με ὀξεῖαν ἀπόφυσιν εἰς τὸν δίσκον, βάσις κωνική. Εἰς τὸν ὦμον τὸ ἔχνος ὁπῆς μὴ διανοίγεισης. Πηλὸς κιτρινοπράσινος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ



δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες με λεπτὰς ταινίας μεταξὺ των. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον στενὴ ὀρθία στήλη τεθλασμένης πλαισιωμένη ἀπὸ ἀντιθετικὰ ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,066, ὕψ. 0,09 μ.

**1133.** Δακτυλιόσχημον με καλαθοειδῆ λαβὴν καὶ δίωτον στόμιον, ἐλλιπές (χωρὶς λαβὴν). Βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν τοῦ στομίου ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν ὦμον κυματοειδὴς ταινία, εἰς τὴν κοιλίαν ἐπάλληλοι λεπταὶ ταινίαι. Διάμ. 0,095, σωζ. ὕψ. 0,055 μ.

**1134.** Σταμνίσκος δίωτος σφαιρικὸς συγκολλημένος, συμπληρωμένος καὶ ἐλλιπής (ἄνευ μέρους τοῦ στομίου καὶ βάσεως). Στόμιον χωνοειδές. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν,

εἰς τὴν κοιλίαν τρεῖς ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον ἄλλη με ἐξηρτημένα ἡμικύκλια κατὰ σειρὰν. Διάμ. 0,085, σωζ. ὕψ. 0,082 μ.

**Λ 307.** Χάνδρα ἐλλειψοειδής, ἐπιπεδόκυρτος, διάτρητος κατὰ μῆκός της, ἀπὸ φαῖδον στεατίτην. Εἰς τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειάν της διακόσμησις ἀπὸ εὐθύγραμμα λοξὰ χαράγματα μὴ σχηματίζοντα συγκεκριμένον σχέδιον. Μήκ. 0,016, πλ. 0,013 μ.

**Μ 211.** Δακτύλιος χαλκίνος ὠξειδωμένος. Διάμ. 0,021 μ.

**Μ 212.** Δύο μικραὶ χρυσαῖ σφαιρικαὶ χάνδραι διάτρητοι. Διάμετροι 0,003, 0,004 μ.

**Μ 213.** Τὸ ἥμισυ περίπου χαλκίνου δακτυλίου, ὠξειδωμένου, συγκολλημένου ἀπὸ δύο τεμάχια. Διάμ. 0,022 μ.

**Μ 214.** Πέντε τεμάχια καμπύλου χαλκίνου σύρματος, μὴ συναρμολόμενα. Μήκη 0,008, 0,010, 0,011, 0,018, 0,020 μ.

**Μ 215.** Δύο τεμάχια χαλκίνου δακτυλίου μὴ συναρμολόμενα. Μήκη 0,014, 0,022 μ.

#### ΤΑΦΟΙ 145 καὶ 146 (σχέδ. 33)

Οἱ τάφοι αὐτοί, κατεσκευασμένοι εἰς τὴν κατωφέρειαν τῆς πλαγιᾶς παραπλεύρως καὶ παραλλήλως καὶ προσανατολισμένοι Β.-Ν., ἐφάπτονται, δεδομένου ὅτι ἡ ἀνατολικὴ πλευρὰ τοῦ βαθύτερου 145 τέμνεται ἀπὸ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ 146. Ὡς ἐκ τούτου ἀποκλείεται νὰ συνυπῆρξαν, ὁ νεώτερος δὲ πρέπει νὰ ἐπωφελήθη ἀπὸ τὴν κατάργησιν τοῦ παλαιότερου ἢ καὶ νὰ τὴν προεκάλεσε.

Ὁ **τάφος 145** (πίν. 40β καὶ 170α) εἶναι ὁ μεγαλύτερος. Τὸ ὑπέρθυρον καὶ τὸ πρὸς τὴν εἴσοδον τμήμα τῆς θόλου του, ἐκτάσεως μικροτέρας τοῦ 1 μ., εἶχον βυθισθῇ. Ἡ ὑπόλοιπος διετρεῖτο εἰς τὴν θέσιν της, εἶχεν ὅμως τόσον πολὺ ἀδυνατήσῃ ἀπὸ τὴν ἀποχωμάτωσιν τῆς πλαγιᾶς ἐξωτερικῶς καὶ τὰς ἐπανειλημμένας πτώσεις τῆς ὀροφῆς ἐσωτερικῶς, ὥστε συνεκρατεῖτο μόνον χάρις εἰς τὰ χῶματα τὰ πληροῦντα τὸν θάλαμον καὶ ἐχρειάσθη νὰ ἀφαιρεθῇ κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν διὰ λόγους ἀσφαλείας. Ὁ δρόμος του, ἐντελῶς ὑποτυπώδης χάρις εἰς τὴν ἔντονον κατωφέρειαν, εἶναι πολὺ βραχύς, ρηχὸς καὶ με ἐλαχίστην κλίσιν πρὸς τὸν θάλαμον. Ἡ εἴσοδος, ἰσοπλατῆς πρὸς αὐτόν, χωρὶς παραστάδας, ἦτο τειχισμένη με ἰσχυρὰν καὶ ἐπιμελῆ ξηρολιθίαν, σωζομένην μέχρις ὕψους 0,85 μ. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τραπεζίου με καμπύλα τοιχώματα καὶ στενὴν ὀδοντωτὴν ἐσοχὴν εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν. Τὰ τοιχώματά του, ἄρκετὰ καλὰ κομμένα, εἶχον διατηρηθῇ ὅλα ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μεσαῖον τμήμα τοῦ ἀνατολικοῦ, τὸ ὁποῖον συνέπιπτε με τὸν γειτονικὸν 146 καὶ ἦτο ἐνισχυμένον εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ με μερικoὺς λίθους συσσωρευμένους κατὰ μῆκός του. Τὸ δάπεδόν του, χαμηλότερον κατὰ 0,53 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον τοῦ 146, ὅχι πολὺ ὁμαλόν, βαθύνεται ἄρκετὰ πρὸς τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου. Εἰς τὸ δυτικὸν του τμήμα, παρὰ τὸ τοίχωμα, ὑπῆρχε μικρὸς τραπεζιόσχημος

λάκκος, βάθους περίπου 0,20 μ., περιέχων διάφορα ὅστᾱ καὶ τὰ τεμάχια δύο ἀγγείων: Ἐνὸς μικροῦ σταμνίσκου, τοῦ 1079, καὶ ἐνὸς ψευδοστόμου, τοῦ 1062, σχεδὸν πλήρους, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ὧμον καὶ τὰς λαβάς του, εὐρεθείσας εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου.

Κοντὰ εἰς τὸν λάκκον, εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ δαπέδου τῆς κεντρικῆς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον περιοχῆς τοῦ θαλάμου, εὐρέθησαν διεσκορπισμένα ὅστᾱ, δύο κρανία καὶ ἐπὶ πλεόν κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ291), τεμάχια δύο ἀργυρῶν δακτυλίων (M193 καὶ M196), δακτύλιος ἀργυροῦς ὀλόκληρος (M194), ἄλλος, χρυσοῦς (M197) καθὼς καὶ τμήμα χαλκίνης βελόνης (M195). Ὅλα αὐτὰ προήρχοντο ἀπὸ ταφὰς ταραγμένας καὶ ἐπανειλημμένως μετακινήθεις. Εἰς τὸ βάθος, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ Β. τοιχώματος, ὑπῆρχε μικρὸς σωρὸς ἀποτελούμενος ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀπὸ θραύσματα μιᾶς μεγάλης πρόχου (1067) διεσκορπισμένης κατὰ τὰ λοιπὰ παρὰ τὸ Α. τοίχωμα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν τεμαχίων μιᾶς ἄλλης, μικροτέρας (1078). Μεταξὺ τῶν τελευταίων αὐτῶν ἦσαν συγκεντρωμένα μερικὰ καμμένα ἀνθρώπινα ὅστᾱ, ἀνήκοντα εἰς ἄτομον προκεχωρημένης ἡλικίας, ὀλίγα καὶ κατακερματισμένα, προερχόμενα ὅμως ἀπὸ ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ σκελετοῦ, μαζί των δὲ καὶ αἰγυπτιακὸς σκαραβαῖος πολὺ κατεστραμμένος (Δ194). Ἀναμφιβόλως τὰ ὅστᾱ αὐτὰ εἶχον ἀποτεθῆ μέσα εἰς τὴν μικρὰν πρόχον, παραμερισθεῖσαν καὶ θρυμματισθεῖσαν κατὰ τὴν διάρκειαν μιᾶς ἀπὸ τὰς περιοδικὰς ἀναστατώσεις, τὰς ὁποίας φαίνεται νὰ ὑπέστη ὁ τάφος. Παρὰ τὴν ΝΑ. γωνίαν, τέλος, εὐρέθη κρανίον εἰς κακὴν κατάστασιν.

Ὅλα αὐτὰ ἦσαν καταχωμένα μέσα εἰς μίαν πυκνὴν στρώσιν ἀπὸ χῶμα ἀνάμικτον μὲ ἀραιὰ ὄστρακα καὶ τρίμματα ὀστέων, πάχους 0,20 - 0,30 μ. περίπου. Ἡ ἐπιφάνειά της ἐσχημάτιζε δεύτερον, ὑψηλότερον δάπεδον, μὲ ἐλαφρὰν ἀνωφερῇ κλίσιν ἀπὸ τὴν εἴσοδον πρὸς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, ἐπάνω εἰς αὐτὸ δὲ ὑπῆρχε τὸ δεύτερον καὶ κυριώτερον ταφικὸν στῶμα. Τὸ στῶμα αὐτό, κατελιγμένον ἀπὸ ταφὰς καὶ κτερίσματα, παρουσίαζε τὴν εἰκόνα πλήρους καὶ συστηματικῆς ἀναστατώσεως. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ περιεχομένου του εἶχε παραμερισθῇ, μετακινήθῃ καὶ ἀπωθηθῇ ὅχι μίαν φορὰν ἀλλὰ ἐπανειλημμένως. Πολλὰ ἀγγεῖα εὐρέθησαν εἰς τεμάχια διεσκορπισμένα εἰς ἐντελῶς διαφορετικὰ σημεῖα τοῦ θαλάμου, μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ δέ, καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω, καὶ εἰς διαφορετικὰ ἐπίπεδα. Ἀμέσως μετὰ τὴν εἴσοδον, εἰς τὴν προέκτασιν τῆς ἀριστερᾶς (Δ.) παραστάδος, ὑπῆρχε ταφὴ κατὰ χώραν ἀτόμου μικροσώμου, ἴσως ἀνηλίκου, προφανῶς ἡ τελευταία τοῦ τάφου, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν. Τὸ κρανίον εὐρέθη ὀρθιον, ὀλίγον ἀνασηκωμένον, μὲ τὴν κάτω γνάθον, τὰς δύο κλεῖδας καὶ τὰς ὠμοπλάτας συμμετρικῶς εἰς τὴν θέσιν των. Ἀπὸ τὰ ὅστᾱ τοῦ θώρακος ἐσώθησαν μερικαὶ πλευραὶ σκεπασμέναι ἀπὸ μίαν οἶνοχόην (1073) πεσμένην πλαγίως εἰς τὸ στῆθος. Ἡ ἀριστερά, ἐλαφρῶς λυγισμένη, κατέληγεν εἰς τὴν δεξιὰν ὀσφύν. Ἡ δεξιὰ, σταυρώουσα τὸ στῆθος, εἶχε παρὰ τὸν ἀγκῶνα ληκύθιον (1072). Ἡ λεκάνη διετρεῖτο εἰς τὴν θέσιν της. Τὸ ἀριστερὸν σκέλος, λυγισμένον εἰς τὸ γόνυ κατὰ ὀξυτάτην γωνίαν, ἦτο πεσμένον πρὸς τὰ δεξιὰ, καλύπτον τὰ ὅστᾱ τοῦ δεξιοῦ, τὰ ὁποῖα ἔκειντο λοξῶς πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἦτο δηλαδὴ θαμμένος ὑπτίος μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά.

Παραλλήλως πρὸς αὐτὴν καὶ κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος εὐρέθη ἄλλη ταφή,

παλαιοτέρα, ἐν μέρει ταραγμένη, μὲ τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν. Τὸ κρανίον, ἀρκετὰ καλῶς διατηρημένον, ἦτο πεσμένον ἀριστερά, πρὸς τὸ τοίχωμα, μὲ τὴν σιαγόνα μετακινημένην κάπως πρὸς τὰ ὀπίσω. Τὸ δεξιὸν βραχιόνιον, ἐφαπτόμενον εἰς τὴν ἀντίστοιχον ὠμοπλάτην, ὀλίγον ἀνασηκωμένην, διήρχετο ἐπάνω ἀπὸ τὸ στήθος καὶ ἐμπρὸς ἀπὸ τὰς περισσοτέρας πλευρὰς ποὺ ἐξεῖχον κυρτωμέναι πρὸς τὴν ράχιν. Μέρος τῆς λεκάνης εἶχεν ἐπίσης διατηρηθῆ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀνασηκωμένου κάπως καὶ αὐτό. Ὁ νεκρὸς δηλαδὴ εἶχε ταφῇ εἰς τὸ ἀριστερόν του πλευρόν. Τὰ ὅστ' αὐτῶν σκελῶν πεσμένα ἐπάνω ἀπὸ τὸν λάκκον καὶ λοξὰ πρὸς τὸ σῶμα εἶχον μετακινήθῃ ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν των θέσιν καὶ ἀναμιχθῇ μὲ ἄλλα ἀπὸ παλαιοτέρας ταφάς, ἐκάλυπτον δὲ τὸ ληκύθιον 1077.

Τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ σκελετοῦ αὐτοῦ ἐκαλύπτετο ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ διάφορα παραμερισμένα ἀγγεῖα, συσσωρευμένα κατὰ μῆκος τοῦ τοιχώματος. Ὅπισθεν τοῦ κρανίου, πρὸς τὴν ΝΔ. γωνίαν, ὑπῆρχε μικρὸς ψευδόστομος (1051), παραπλευρῶς ἄλλου μεγαλυτέρου, σπασμένου (1050), καλύπτοντος μὲ τὴν κοιλίαν τοῦ τὴν κορυφὴν τοῦ κρανίου καὶ μὲ τὸ στόμιόν του ἓνα μικρὸν σταμνίσκον ὄρθιον (1049). Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν πρὸς Α. των, μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ κρανίου τῆς προηγουμένης ταφῆς, ἔκειτο μικρότατος ψευδόστομος ἀνάποδα (1052). Μία μεγάλη λεκάνη (1053) ἀνέστραμμένη καὶ στηριγμένη εἰς τὸ τοίχωμα ἔκρυπτε μέρος τοῦ κρανίου καὶ τοῦ θώρακος τοῦ σκελετοῦ καὶ ἐκάλυπτε ψευδόστομον ἀκέραιον (1074) πεσμένον εἰς τὸν ἀριστερόν ὦμον. Πλησίον του, κάτω ἀπὸ τὸ χεῖλος τῆς λεκάνης, ὑπῆρχε μεγάλη πρόχους ἀκεραία (1054) καλύπτουσα τεμάχια τῆς κοιλίας μεγάλης ὑδρίας (1061) διεσκορπισμένης κατὰ τὰ ἄλλα εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ τάφου, παρὰ τὴν βάσιν της δέ, μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ τοιχώματος, ἔκειτο τὸ προχοειδὲς 1056 καὶ τὸ δακτυλιόσχημον 1057. Μεταξὺ τῆς μεγάλης λεκάνης καὶ τοῦ προχοειδοῦς, στηριγμένον ὄρθιον εἰς τὸ τοίχωμα, ἦτο θραῦσμα ἀπὸ τὸν ὦμον ἑνὸς μεγάλου πιθαμοφόρου (1055) διεσκορπισμένου εἰς τεμάχια συλλεγέντα ἀπὸ ὀκτὼ τοῦλάχιστον διαφορετικὰ σημεῖα τοῦ θαλάμου. Μερικὰ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ ἀγγεῖα πρέπει νὰ ἦσαν τὰ κτερίσματα τῆς ταφῆς, εἶναι ὅμως ἀδύνατον νὰ διακριθοῦν ἀπὸ ὅσα ἀπωθήθησαν πρὸς τὸ μέρος των. Πρὸ τῶν ὁστῶν τῶν ποδῶν της, ἐπάνω ἀπὸ τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ λάκκου, ὑπῆρχεν ἡ μία λαβὴ τοῦ πιθαμοφόρου 1055, μέγας ψευδόστομος σπασμένος (1058) καὶ τὸ στόμιον μὲ τὴν μίαν λαβὴν μεγάλης διώτου πρόχους (1059) διεσκορπισμένης καὶ αὐτῆς εἰς τρία διαφορετικὰ μέρη τοῦ τάφου. Κοντὰ εἰς τὰ ἀγγεῖα αὐτὰ ὑπῆρχον παραμερισμένα ὅστ' αὐ καὶ μεταξὺ αὐτῶν τεμάχιον ἀργυροῦ δακτυλίου (M192), καθὼς καὶ τρίμματα μιᾶς σφαιρικῆς χάνδρας ἀπὸ ὑαλόμαζαν τόσον πολὺ κατεστραμμένα, ὥστε ἐστάθη ἀδύνατον νὰ συλλεγοῦν. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν πρὸς Β. ὅλων αὐτῶν, εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου, εὐρέθη μέγας ψευδόστομος ὄρθιος, καταπλακωμένος ἀπὸ τὰ χώματα (1060) καὶ περιστοιχισμένος ἀπὸ θραύσματα διαφόρων ἀγγείων: Δύο - τρία ἀπὸ τὴν ὑδρίαν 1061, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ στομίου της, τὸ στόμιον καὶ τὰς λαβὰς τοῦ ψευδοστόμου 1062 καὶ μέρος τοῦ κυλινδρικοῦ χείλους τοῦ πιθαμοφόρου 1055. Κατὰ μῆκος τοῦ ὑπολοίπου Β. τοιχώματος ἦσαν στοιβασμένα ὅστ' αὐ, ἰδίως μακρά, μὲ κρανίον μεταξὺ αὐτῶν, καθὼς καὶ ἄλλο θραῦσμα τοῦ πιθαμοφόρου 1055, τὸ στόμιον ἑνὸς

ψευδοστόμου (1064) και πολλά, ως ἐπὶ τὸ πλεῖστον μικρά, ὄστρακα προερχόμενα ἀπὸ διάφορα ἀγγεῖα. Ἐπάνω ἀκριβῶς ἀπὸ τὴν καῦσιν καὶ τὰ ἀγγεῖα τῆς εὐρίσκετο πεσμένος πλαγίως μικρὸς σταμνίσκος (1063) περιστοιχισμένος ἀπὸ ὀστᾶ. Πρὸς Ν. τοῦ ἔκειτο ἡ κοιλία καὶ ἡ βάσις τῆς πρόχου 1059 καθὼς καὶ μέγα τμήμα τῆς κοιλίας τοῦ πιθαμορέως 1055. Ἡ ΒΑ. γωνία καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ Α. τοιχώματος ἦσαν κατελιγμέναι ἀπὸ ὀστᾶ μέχρι τοῦ σημείου περίπου ὅπου εἶχε κοπῇ τὸ τοίχωμα. Ἐκεῖ εὐρίσκετο τὸ μεγαλύτερον τμήμα τῆς κοιλίας τοῦ πιθαμορέως 1055 καλύπτον ἐν σύμπλεγμα ἀγγείων: Τοῦ ἐνὸς ἀπὸ αὐτά, τῆς μικρᾶς λεκάνης 1065, ἐφαίνοντο τὸ χεῖλος καὶ ἡ μία λαβή. Εἰς τὸ στόμιόν τῆς ἦτο χωμένη ἄλλη ὁμοία (1075), περιέχουσα μὲ τὴν σειρὰν τῆς ἑνα στάμνον (1076). Ἀμέσως πρὸς Ν. τοῦ συμπλέγματος αὐτοῦ ὑπῆρχε ψευδόστομος ὀρθιος καὶ σπασμένος (1066), ἠκολούθουν δὲ μεταξὺ τῶν λίθων τῶν ἐνισχυόντων τὸ τοίχωμα πρὸς τὸν 146 ἄλλο τμήμα τῆς πρόχου 1067, δύο ἀρκετὰ μεγάλα θραύσματα τοῦ πιθαμορέως 1055 καὶ μέρος τῆς βάσεως τῆς ὑδρίας 1065. Ἀμέσως μετὰ τοὺς λίθους, σκορπισμένα εἰς μικρὰν ἑκτασιν, εὐρέθησαν τὰ τεμάχια ἐνὸς μεγάλου ψευδοστόμου (1068) καὶ τμήμα ἐνὸς κρανίου, κατὰ μῆκος δὲ τοῦ Ν. τοιχώματος, κατὰ σειρὰν ἀπὸ τὴν ΝΑ. γωνίαν μέχρι τῆς εἰσόδου, ἔκειντο μικρὸς σταμνίσκος (1070), ἡ μία ἀπὸ τὰς πλευρικὰς λαβὰς τῆς ὑδρίας 1061, ψευδόστομος σπασμένος (1069) καὶ μερικὰ ἀκόμη τεμάχια τῆς πρόχου 1059. Ἐμπρὸς ἀπὸ αὐτὰ καὶ ἀπὸ τὴν δεξιὰν (Α.) παραστάδα ἦτο κρανίον εἰς κακὴν κατάστασιν, πλησίον τοῦ δὲ βραχιόνιον μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὸ βάθος τοῦ τάφου, κατάλοιπα, καθὼς φαίνεται, μιᾶς ταραγμένης ταφῆς κατὰ χώραν. Παρὰ τὸ βραχιόνιον, εἰς τὸ σημεῖον ὅπου θὰ ἦτο τὸ στῆθος τῆς ταφῆς, εὐρίσκετο τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ στομίου καὶ μέρος τοῦ ὤμου τοῦ πιθαμορέως 1055. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ στόμιον αὐτὸ ἔκειτο χάνδρα ἀπὸ φύλλον χρυσοῦ (M191), παραπλεύρως δὲ μεγάλος ψευδόστομος ἀνεστραμμένος καὶ εἰς τεμάχια, ὁ 1071.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἤδη ἀναφερθέντα συνελέγησαν ἀπὸ διάφορα σημεῖα τοῦ θαλάμου μερικὰ ἀκόμη καμμένα ὀστᾶ καὶ πολλά ὄστρακα. Ἀπὸ αὐτὰ συνεκολλήθησαν καὶ ἀποκατεστάθησαν ὁ κύαθος 1080, ὁ ψευδόστομος 1081, τὸ ἀλαβαστροειδὲς 1082 καὶ δύο μικροὶ σταμνίσκοι, οἱ 1083 καὶ 1084, διεπιστώθη δὲ ἡ ὑπαρξίς ἐνὸς ἀκόμη προχοῖδίου καὶ δύο ἄλλων ἀγγείων.

Τὸ πυκνὸν αὐτὸ στρώμα ὀστῶν καὶ κτερισμάτων ἦτο σκεπασμένον ἀπὸ ἐπαλλήλους πυκνάς καὶ κανονικωτάτας στρώσεις νεροχωμάτων, σχεδὸν ὀριζοντίας, ἀποτελούμενας ἀπὸ καθαρὰν ἰλὺν καὶ μὴ ὑπερβαίνουσας τὸ πάχος ὀλίγων χιλιοστῶν ἢ καθεμία. Μεταξὺ τῶν ἐμεσολάβουν κατὰ διαστήματα μερικαὶ παχύτεραι στρώσεις ἀπὸ ἄμμον καὶ πολὺ λεπτὰ χαλίκια. Ἦσαν προφανῶς τὰ ἰζήματα συνεχῶν βροχερῶν περιόδων καὶ ἔφθαναν πρὸς τὰ ἐπάνω μέχρι τῆς στάθμης τῆς θόλου. Μεταξὺ δύο τοιούτων στρώσεων, ἀρκετὰ χαμηλά, εὐρέθησαν τὰ ὀστᾶ καὶ ἡ σιαγὼν νεαροῦ ἄσβοῦ<sup>1</sup>. Πρὸς Α. δὲν συνεχίζοντο μέσα εἰς τὸ γέμισμα τοῦ 146 ἀν καὶ ὑπερέβαινον ἀρκετὰ τὴν στάθμην τοῦ δαπέδου τοῦ, πράγμα πού σημαίνει βεβαίως ὅτι, ἐν ὅσῳ ἐσχηματίζοντο μέσα εἰς τὸν κενὸν θάλαμον τοῦ 145, ὁ γειτονικὸς 146 ἦτο ἤδη βυθισμένος καὶ καταχωμένος.

1. Τὰ ὀστᾶ αὐτὰ ἐξήτασε καὶ ἀνεγνώρισεν ὁ καθηγητὴς τῆς Ζωολογίας κ. Ἰ. Ὀντριας.



Καθώς προκύπτει λοιπόν από την περιγραφήν του, μία καῦσις καὶ τρεῖς ἀκόμη ἐξηκριβωμένοι ταφαὶ εἶχον ἀποτεθῆ εἰς τὸ δάπεδον τοῦ τάφου καὶ ἄλλαι τέσσαρες τοῦλάχιστον εἰς τὸ στρῶμα τὸ ὁποῖον τὸ ἐκάλυπτε. Τὰ 36 εὑρεθέντα ἀγγεῖα (39, ἐὰν ὑπολογισθοῦν καὶ τὰ ὄστρακα) εἶναι κάπως περισσότερα ἀπὸ ὅσα θὰ ἀνελόγουν συνολικῶς εἰς τὰς ταφὰς αὐτὰς συμφώνως πρὸς τὰ δεδομένα τῆς Περαιτῆς. Τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ βεβαίως πολὺ πειστικὸν ἐπιχείρημα, πρέπει ὅμως νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ὁλοσχερὴς ἀναμόχλευσις τοῦ τάφου, ἡ ἀναστατώσασα τὸ περιεχόμενον του τόσον ὥστε 11 ἀγγεῖα νὰ βρεθοῦν εἰς τεμάχια διεσκορπισμένα εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ σημεῖα τοῦ θαλάμου. Ἐὰν προστεθῇ εἰς αὐτὸ καὶ ἡ ἔλλειψις κοσμημάτων καὶ μικρῶν ἐν γένει κτερισμάτων, προκύπτει ὅτι ὁ τάφος ὑπεβλήθη εἰς ἓνα τοῦλάχιστον καθαρισμόν, πιθανώτατα ὅταν τὰ πεσίματα τῆς ὀροφῆς συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ δημιουργηθῇ τὸ δεῦτερον ταφικὸν στρῶμα. Κατόπιν τὸ περιεχόμενον του πρέπει νὰ ὑπέστη ἐπανειλημμένους παραμερισμούς καὶ διαταράξεις καθὼς ἐπληθύνοντο αἱ ταφαὶ καὶ ἐστένευεν ὁ χῶρος, κατεληγμένος ἤδη ἀπὸ τὰ κατάλοιπα τῶν παλαιότερων, ὅπως συνάγεται ἀπὸ τὴν ὑπαρξίν ὀστράκων διαφόρων ἀγγείων εἰς ἀμφοτέρω τὰ στρώματα. Τὰ ἀγγεῖα τοῦ λάκκου καὶ τῆς καύσεως εἶναι ἀσφαλῶς τὰ παλαιότερα. Ἀκολουθοῦν ὅλα τὰ ἄλλα, ποὺ εἶναι ἀδύνατον νὰ διακριθοῦν χρονολογικῶς, τὰ δὲ νεώτερα εἶναι τῆς κατὰ χώραν ταφῆς τῆς εὑρεθείσης ἀθίκτου καὶ συνεπῶς ἀποτεθείσης τελευταίας. Μετὰ ἀπὸ αὐτὴν κατέρρευσε τὸ ὑπέρθυρον καὶ τὸ πλησίον του τμήμα τῆς θόλου, ἀπὸ τὴν ἀνοιγεῖσαν ὁπλὴν δὲ ὁ τάφος, ἐγκαταλελειμμένος, ἐγέμισε σιγὰ - σιγὰ ἀπὸ τὰς βροχάς.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 41α.β καὶ 42α.β)

**1049.** Σταμνίσκος δίωτος, κυλινδρόστομος, ὠσειδής. Εἰς τὸν ὦμον δύο θηλαί, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανὴ πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ θηλαί, εἰς τὴν ράχιν τῶν λαβῶν ἐγκάρσια γραμμαί, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,122, ὕψ. 0,117 μ.

**1050.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, μὲ μικροσυμπληρώσεις, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις δακτυλίσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐντελῶς ἐξίτηλος. Ἡ διακόσμησις μαντεύεται μᾶλλον παρὰ φαίνεται. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μετὰ τῶν δύο στεναὶ ζῶναι τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου πολλαπλᾶ τρίγωνα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἔχνη καμπύλων γραμμῶν. Διάμ. 0,190, ὕψ. 0,228 μ.

**1051.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν λωρίδες μὲ λεπτὰς ταινίας μετὰ τῶν. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου διπλοὶ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον διαποίκιλτον ἀψίδωμα μὲ διαγραμμισμένον περίγραμμα. Διάμ. 0,092, ὕψ. 0,108 μ.

**1052.** Μικρότατος ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον σχεδὸν κατακόρυφον, λαβαὶ ὑψηλαὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἀγγεῖον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις δακτυλίσχημος. Πηλὸς κιτρινωπὸς κακοψημένος, βαφὴ ἐρυθρωπῆ. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,04, ὕψ. 0,055 μ.

**1053.** Λεκάνη συγκολλημένη, συμπληρωμένη. Χεῖλος μὲ κλίσιν πρὸς τὰ μέσα, βάσις δακτυλίσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, ἀλεί-



φωμα κιτρινωπὸν πυκνόν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ ἐσωτερικὸν ὁλόκληρον μὲ ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος. Εἰς τὸ χεῖλος ἐξηρημένα ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς γάστρας πλατεῖα λωρίς. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως τέσσαρες ὁμόκεντροι κύκλοι. Διάμ. στομίου 0,348 - 0,350, ὕψ. 0,180 μ.

**1054.** Πρόχους ἀκεραία μὲ στόμιον εὐρύ, σχεδὸν χωνοειδές. Σχήμα ὠοειδές, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς πράσινος τραχὺς, περιέχων λιθάρια καὶ ἀκαθαρσίας, βαφὴ ἐρυθροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένα: Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χείλους δακτύλιος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον μὲ ἄγκιστρον. Εἰς τὸ στόμιον, τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,229, ὕψ. 0,277 μ.

**1055.** Μεγάλος πιθαμοφορεὺς δίωτος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον κυλινδρικόν, βάσις δακτυλιόσχημος. Εἰς τὸν ὦμον τέσσαρες θηλαὶ διάτρητοι. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κίτρινος, τραχὺς, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ θηλαί, αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Μεταξὺ τῶν θηλῶν ἀντιθετικαὶ σπεῖραι μὲ ἀγκύλα στελέχη, συνδεόμεναι μὲ ὁμοκέντρους καμπύλας. Διάμ. 0,460, ὕψ. 0,472 μ.

**1056.** Προχοειδὲς μὲ πολὺ εὐρὺ στόμιον καὶ χωρὶς λαιμόν, συγκολλημένον. Βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρός, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, κατὰ τόπους ἔχον ἀραιὸν λευκοῦ ἀλείφματος. Ἀβαφον. Διάμ. 0,150, ὕψ. 0,159 μ.

**1057.** Δακτυλιόσχημον ἀκέραιον. Στόμιον λοξὸν πλασιωμένον μὲ δύο μικρὰς λαβάς, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη ἐντελῶς ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸ ὕψος τοῦ στομίου ζώνη ἀντιμετώπων κροσσοπεταλίων χωρισμένων μὲ σειρὰν στιγμάτων, πλασιωμένη μὲ ταινίας. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Διάμ. 0,128, ὕψ. 0,102 μ.

**1058.** Μεγάλος ψευδόστομος συγκολλημένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη πολὺ ἐξίτηλος,

σωζομένη εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλεῖα συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξὺ τῶν δύο στεναὶ ζῶναι τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου διαποικιλτα ἀψιδώματα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὁμόκεντρα τόξα εἰς τρεῖς ἐπαλλήλους σειράς. Διάμ. 0,220, ὕψ. 0,255 μ.

**1059.** Πρόχους δίωτος, συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠοειδής. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς πρασινοκίτρινος, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ μαυροκάστανη ἀρκετὰ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς σωζομένης λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον μὲ ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαιμόν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,265, ὕψ. 0,310 μ.

**1060.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐντελῶς ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλεῖα συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι μὲ ζώνην ὁμοκέντρων τόξων μεταξὺ τῶν. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου τριγωνικὰ ἄνθη, εἰς τὸ ἡμικύκλιον φοιιδωτὸν τρίγωνον ἐντὸς περιθωρίου πλασιωμένον ἀπὸ δύο συμμετρικὰς σπεῖρας φυομένης ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ μὲ εὐθυγράμμους μίσχους. Διάμ. 0,207, ὕψ. 0,228 μ.

**1061.** Ὑδρία μεγάλη, συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠοειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς πρασινοκίτρινος, ἰδιαίτερος τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς καθέτου λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ, καταλήγουσα εἰς δακτύλιον μὲ ἄγκιστρον, εἰς τὰς ὀριζοντίους λαβάς αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι. Εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,286, ὕψ. 0,334 μ.

**1062.** Μικρὸς ψευδόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλεῖα συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ

στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον λεπτὴ πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξύ των ζώνη κομμένου πλοχμοῦ. Εἰς τὸν ὦμον τριγωνικὰ ἄνθη μὲ περίστικτον στεφάνην. Διάμ. 0,106, ὕψ. 0,125.

**1063.** Σταμνίσκος δῖωτος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,078, ὕψ. 0,074 μ.

**1064.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον λεπτὸν κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη ἐντελῶς ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς μόλις διακρινόμενα ἴχνη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν. Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας ταινίαι, μεταξύ των ζώνη ἀντιμετώπων ἡμικυκλίων χωρισμένων μὲ λεπτὴν γραμμὴν. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου φολιδωτὰ τρίγωνα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὅμοια(;). Διάμ. 0,168, ὕψ. 0,199 μ.

**1065.** Μικρὰ λεκάνη ἀκεραία, μὲ ἐλαφρῶς κοίλην βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν πυκνόν, βαφὴ ἐρυθρὰ μὲ μελανὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Ἐσωτερικῶς δακτύλιοι εἰς τὸν πυθμένα καὶ εἰς τὰ τοιχώματα, εἰς τὸ χεῖλος ὁμάδες ἐγκαρσίων γραμμῶν. Ἐξωτερικῶς ταινίαι καὶ αἱ ράχεις τῶν γραμμῶν. Διάμ. στομίου 0,197, ὕψ. 0,102 μ.

**1066.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον λεπτὸν κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις καὶ τὸν δίσκον ἴχνη. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξύ των δύο ζῶναι τεθλασμένης. Εἰς τὸν ὦμον ἄνθη δυσδιάκριτα. Διάμ. 0,19, ὕψ. 0,22 μ.

**1067.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδής, εὐρύστομος. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, τραχὺς

καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,214, ὕψ. 0,274 μ.

**1068.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, εἰς τὸν ὦμον ὀπή, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρὰ μὲ καστανὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι μὲ τρεῖς ζώνας τεθλασμένης μεταξύ των. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ἄνθη, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια ἀντιμέτωπα πλασιώνοντα στήλην ἀντιθετικῶν ἡμικυκλίων. Διάμ. 0,204, ὕψ. 0,239 μ.

**1069.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροπόρφυρος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξύ των πλατεῖα ζώνη ἀντιθετικῶν ἐξηρημένων ὁμοκέντρων τόξων. Εἰς τὸν ὦμον τριγωνικὰ γωνιώδη ἄνθη. Διάμ. 0,147, ὕψ. 0,187 μ.

**1070.** Σταμνίσκος δῖωτος, συμπληρωμένος εἰς τὴν μίαν λαβὴν καὶ τὸ χεῖλος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν ζώνη ἀντιθετικῶν κροσσοπεταλίων. Διάμ. 0,078, ὕψ. 0,068 μ.

**1071.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, μὲ μικροσυμπληρώσεις, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον λεπτὴ πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξύ των μία διπλὴ καὶ μία μονὴ ζώνη

τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμάδες ἀμειβόντων. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἐξαπλᾶ ἐνάλληλα τρίγωνα, παράπλευρα, συνδεόμενα μὲ στήλην ἀμειβόντων. Διάμ. 0,182, ὕψ. 0,223 μ.

**1072.** Ληκύθιον ἀκέραιον, κωνικόν, μὲ κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφή ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος. Εἰς τὸν λαιμόν, τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον τρία ὁμόρροπα τριγωνικὰ ἄνθη μὲ κυματοειδεῖς μίσχους. Διάμ. 0,067, ὕψ. 0,090 μ.

**1073.** Οἰνοχόη ἀκεραία, ὠσειδής, μὲ χαμηλοτάτην δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν πυκνόν, βαφή ἐρυθροκάστανος. Βαμμένα: Τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδῆς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον μὲ ἄγκιστρον, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον διπλῇ κυματοειδῆς γραμμῇ. Διάμ. 0,170, ὕψ. 0,225 μ.

**1074.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠσειδής. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν ὦμον ἀπόφυσις. Πηλὸς πρασινωπός, βαφή καστανή, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχροα ἴχνη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα καὶ διαποίκιλτον τρίγωνον. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον τριγωνικὸν σχῆμα μὲ γραμμωτὰ λέπια. Διάμ. 0,173, ὕψ. 0,210 μ.

**1075.** Λεκάνη συγκολλημένη εἰς τὸ χεῖλος. Πηλὸς πρασινωπὸς τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφή καστανή. Βαμμένα: Ἐσωτερικῶς δακτύλιοι εἰς τὸν πυθμένα καὶ τὸ τοίχωμα, εἰς τὸ χεῖλος δακτύλιος διακοπτόμενος ἀπὸ ὁμάδας μικρῶν τριγώνων. Ἐξωτερικῶς ταινίαι καὶ ἐγκάρσιαι γραμμαί εἰς τὰς λαβάς. Διάμ. χεῖλους 0,260, ὕψ. 0,145 μ.

**1076.** Στάμνος δίωτος, ὠσειδής, συγκολλημένος εἰς τὸ χεῖλος. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, βαφή καστανή. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ ράχες καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξὺ τῶν

λαβῶν μετόπαι καθέτων γραμμῶν μὲ κροσσωτὰ περιθώρια πλαισιωμένα ἀπὸ ἀγκύλας γραμμᾶς ἐν σχήματι διπλῆς θηλειᾶς. Διάμ. 0,177, ὕψ. 0,213 μ.

**1077.** Ληκύθιον ἐλλιπές (χωρὶς λαβὴν καὶ στόμιον), κωνικόν, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένα: Εἰς τὸν ὦμον κρόσσια, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,060, σωζ. ὕψ. 0,052 μ.

**1078.** Πρόχους μικρά, συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδής, μὲ χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, βαφή καστανὴ ἐντελῶς ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδῆς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον, εἰς τὸν λαιμόν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,162, ὕψ. 0,20 μ.

**1079.** Σταμνίσκος δίωτος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρύ, χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, ἀλείφωμα ὁμοῖον πυκνόν, βαφή καστανοπορτοκαλόχρους πολὺ ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,088, ὕψ. 0,079 μ.

**1080.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὀλόκληρος, ἐξωτερικῶς δὲ ἡ ράχis τῆς λαβῆς. Διάμ. στομίου 0,092, ὕψ. 0,061 μ.

**1081.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, χωρὶς στόμιον, ὠσειδής. Εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξὺ τῶν ζώνη ἀπὸ χαμηλὰ δίλοβα ὀξυκόρυφα τόξα, διπλᾶ. Εἰς τὸν ὦμον ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,110, ὕψ. 0,128 μ.

**1082.** Ἀλαβαστροειδὲς δίωτον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ἐλλιπές. Στόμιον εὐρὺ σχεδὸν κατακόρυφον, σῶμα κυλινδρικόν, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφή ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, ἡ ράχis τῆς σωζομένης λαβῆς, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν κρόσσια. Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,085 μ.

**1083.** Σταμνίσκος δίωτος, συγκολλημένος,

συμπληρωμένος, ώσειδής. Στόμιον εύρύ, βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινωπός, βαφή έρυθροκάστανη, κατά τόπους έξιτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὧμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Μεταξὺ τῶν λαβῶν κυματοειδὴς γραμμή. Διάμ. 0,081, ὕψ. 0,080 μ.

**1084.** Σταμνίσκος τρίωτος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον εύρύ καὶ χαμηλόν, λαβαὶ μικρόταται, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλός έρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφή έρυθρά. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὧμον, τὴν βάσιν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα της ὁμόκεντροι κύκλοι, μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη Ν-σχῆμων κοσμημάτων. Διάμ. 0,093, ὕψ. 0,102 μ.

**Δ 291.** Κομβίον ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην, κωνικόν. Διάμ. 0,016, ὕψ. 0,011 μ.

**Δ 194.** Μικρὸς αἰγυπτιακὸς σκαραβαῖος ἀπὸ λευκὴν φαγεντιανὴν μὲ ὀλίγα ἔχνη πρασίνης ὑαλώσεως. Ἐπιφάνεια έντελῶς κατεστραμμένη. Δέν διατηροῦνται οὔτε τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ έντόμου εἰς τὴν ράχιν, οὔτε ἡ έπιγραφὴ εἰς

τὴν βάσιν. Σωζ. μῆκος 0,015, σωζ. πλάτος 0,011 μ.

**Μ 191.** Χάνδρα κοίλη ἀπὸ φύλλον χρυσοῦ, μὲ έκτυπον τὸ σχῆμα ἀνηρτημένης σπείρας. Διάτρητος εἰς τὸ μῆκός της, εἰς τὴν κορυφὴν καὶ τὸ μέσον. Πλάτος 0,012, ὕψ. 0,015, πάχος 0,0015 - 0,003 μ.

**Μ 192.** Τὸ ἥμισυ ἀργυροῦ δακτυλίου, ὠξειδωμένον. Διάμ. 0,019 μ.

**Μ 193.** Δύο τεμάχια λεπτοῦ ἀργυροῦ δακτυλίου, ὠξειδωμένα, μὴ συναρμοζόμενα. Μήκη 0,015, 0,021 μ.

**Μ 194.** Ἀργυροῦς δακτύλιος, πολὺ ὠξειδωμένος. Διάμ. 0,023 μ.

**Μ 195.** Αἰχμή χαλκίνης βελόνης. Μῆκος 0,024 μ.

**Μ 196.** Τρία τεμάχια ἀργυροῦ δακτυλίου, μὴ συναρμοζόμενα. Μήκη 0,017, 0,017, 0,018 μ.

**Μ 197.** Δακτύλιος χρυσοῦς, ἀρίστης διατηρήσεως. Ἀποτελεῖται ἀπὸ σωλῆνα διπλωμένον πρὸς τὰ μέσα, εἰς τρόπον ὥστε έξωτερικῶς μὲν νὰ ἔχῃ ένιαίαν κυρτὴν έπιφάνειαν, έσωτερικῶς δὲ έπίπεδον, μὲ γραμμὴν εἰς τὸ σημεῖον συναντήσεως τῶν διπλωμένων χειλέων. Διάμ. 0,020 μ.

Ὁ **τάφος 146** (σχέδ. 33, πίν. 170β), ἀνοιγμένος παραπλεύρως τοῦ 145 καὶ πρὸς Α. του, παρουσιάζει πολλὰς ὁμοιότητας πρὸς αὐτόν. Ὁ δρόμος του, μικρότερος, καὶ μὲ τὴν ἀριστερὰν (Α.) πλευρὰν του λοξὴν πρὸς τὸν θάλαμον, εἶναι βραχύτατος καὶ πολὺ ρηχός, συμπίπτει δὲ εἰς ὅλον του τὸ πλάτος πρὸς τὴν εἴσοδον, ἀνοιγομένην, ἀσύμμετρον, εἰς τὴν Ν. πλευρὰν τοῦ τάφου. Οἱ λίθοι τῆς εἰσόδου εἶχον τὴν μορφήν χαμηλοῦ λιθοσωροῦ, ἦσαν δὲ προφανῶς ὅτι εἶχε μείνει ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν ξηρολιθιὰν τῆς θύρας. Οἱ ὑπόλοιποι — καὶ περισσότεροι — λίθοι εὑρέθησαν χυμένοι εἴτε εἰς τὸ δάπεδον τοῦ θαλάμου, καλύπτοντες μερικὰ ὅστᾳ καὶ ἀγγεῖα, εἴτε καὶ ὑψηλότερον μέσα εἰς τὸ γέμισμα καὶ τοὺς βώλους τῆς βυθισμένης θόλου. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον ἀσύμμετρον μὲ καμπύλα τοιχώματα, καὶ στρογγυλευμένας γωνίας, τὸ πρὸς Ν. ἥμισυ δὲ τῆς Δ. πλευρᾶς του εἶχε κοπῇ ἀπὸ τὸν τάφον 145. Εἰς ὕψος 0,10 - 0,20 μ. ἀπὸ τὸ ἀνωμάλως σκαμμένον δάπεδόν του εὑρέθησαν τὰ κατάλοιπα τῶν ταφῶν καὶ κτερισμάτων του, παρουσιάζοντα τὸ θέαμα ἠθελημένης καὶ συστηματικῆς ἀναστατώσεως. Τίποτε ἀπολύτως, ἀγγεῖον ἢ ὅστοῦν, δέν ἔκειτο εἰς τὴν ἀρχικὴν του θέσιν καὶ κανενὸς σχεδὸν ἀγγείου τὰ τεμάχια δέν εὑρέθησαν συγκεντρωμένα εἰς τὸ ἴδιον σημεῖον. Δεξιὰ ἀπὸ τὴν εἴσοδον, ἐπάνω εἰς τοὺς χυμένους λίθους, ὑπῆρχε τμῆμα ἀπὸ τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν μεγάλου ψευδοστόμου (1090), κάτω ἀπὸ τοὺς λίθους κρανίον καταπλακωμένον καὶ ἔμπρὸς εἰς τὸν λιθοσωρὸν ὁ ὧμος τοῦ 1090. Πλησίον του ἡ λαβὴ ἑνὸς πιθαμοφόρως (1089). Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα θραύσματα τοῦ



ἀγγείου τούτου εὐρίσκοντο πεσμένα κατὰ σειράν ἀμέσως πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῶν δύο αὐτῶν τεμαχίων, ἀνάμικτα μὲ 1 - 2 ὄστρακα ἄλλου μεγάλου ψευδοστόμου, τοῦ 1091. Ἀμέσως πρὸς Β. των ἦσαν συσσωρευμένα ὀλίγα καμμένα ἀνθρώπινα ὅστ᾽ ἀτόμου ὠρίμου ἡλικίας, κατακερματισμένα, προερχόμενα ἀπὸ ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ σκελετοῦ καὶ περιστοιχισμένα ἀπὸ τεμάχια τοῦ ψευδοστόμου 1091 καὶ ἑνὸς ἄλλου, ὁμοίου, μὲ πλουσίαν διακόσμησιν (1088). Παρὰ τὸ Δ. τοίχωμα, εἰς τὸ σημεῖον ὅπου τὸ τέμνει ὁ γειτονικὸς 145, ἦτο πεσμένον πλαγίως τὸ προχοῖδιον 1086. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΒΔ. γωνίας εἶχον ἀπωθηθῆ μερικὰ μακρὰ ὅστ᾽ καὶ τεμάχια κρανίου, καλύπτοντα πῶμα σπασμένον (1092). Δεξιὰ τῆς καύσεως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ΒΑ. γωνίας ἦσαν σκορπισμένα τεμάχια τῶν ψευδοστόμων 1088 καὶ 1090, καθὼς καὶ ἡ στρογγύλη βάσις τοῦ πιθαμορέως 1089, μαζί μὲ δισκάριον ἐλεφάντινον (Δ195) καὶ ὅστ᾽ παραμερισμένα πρὸς τὴν γωνίαν. Ἀλλὰ ἔκειντο ἀκατάστατα παρὰ τὸ Α. τοίχωμα, μαζί των δὲ εὐρίσκοντο θραύσματα τῶν δύο προηγουμένων ψευδοστόμων καθὼς καὶ τοῦ 1091, τὸ μεγαλύτερον μέρος ἑνὸς σκύφου (1087) καὶ μικρὸς σταμνίσκος καταπλακωμένος ἀπὸ τὰ χῶματα (1085). Ἐπὶ πλέον μέσα εἰς τὸ γέμισμα τοῦ τάφου εὐρέθησαν μερικὰ ἀκόμη καμμένα ὅστ᾽ καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ292).

Εἶχε λοιπὸν ὁ τάφος δύο τοῦλάχιστον ἐνταφιασμούς, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὰ κρανία, καθὼς καὶ μίαν καῦσιν εὐρεθεῖσαν χῦμα, χωρὶς ἀγγεῖον κατάλληλον διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τεφροδόχος, ἐκτὸς ἐνδεχομένως ἀπὸ τὸν πιθαμορέα 1089. Ἐάν ποτε εἶχε φιλοξενήσει καὶ ἄλλας ταφὰς εἶναι ἄδηλον. Πάντως οἱ λίθοι τῆς εἰσόδου οἱ εὐρεθέντες χυμένοι εἰς τὸν θάλαμον καὶ εἰς τὸ γέμισμα, ἡ ὀλοσχερὴς ἀναστάτῳσις τοῦ περιεχομένου του, ἡ ἔλλειψις κοσμημάτων καὶ μικρῶν ἐν γένει κτερισμάτων, τὸ γεγονός ὅτι ὅλα σχεδὸν ἔκειντο ὑψηλότερα ἀπὸ τὸ δάπεδον, ὅλα αὐτὰ πιστοποιοῦν ὅτι ὀλίγον μετὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὁ τάφος ἡχρηστεύθη λόγω τῆς μερικῆς πτώσεως τῆς θόλου του καὶ μάλιστα, καθὼς φαίνεται, τοῦ πρὸς τὴν εἴσοδον μέρους τῆς. Προτοῦ ἀχρηστευθῆ ἐντελῶς, οἱ ἰδιοκτῆταί του τὸν ἡρέυνησαν ἀναμοχλεύοντες τὸ περιεχόμενον του, τὰ βυθισμένα χῶματα καὶ τοὺς πεσμένους λίθους τῆς εἰσόδου, πιθανώτατα μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ἀφαιρέσουν ὅ,τι πολυτίμον κτέρισμα ἦτο ἀκόμη χρήσιμον, κατόπιν δὲ τὸν ἐγκατέλειψαν χρησιμοποίησαντες τὴν κατεστραμμένην ξηρολιθιὰν διὰ νὰ φράξουν τὴν δημιουργηθεῖσαν ὀπὴν. Ἐντὸς ὀλίγου ἡ πλήρης κατάρρευσις τῆς θόλου ἐγένεσε καὶ τὰ τελευταῖα κενὰ καὶ ἐπέφερε τὴν ὀριστικὴν κατάργησιν τοῦ τάφου.

Ὅπως παρατηρήθη ἤδη, οἱ δύο τάφοι ἀποκλείεται νὰ συνυπῆρξαν. Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἑνὸς ἐπέφερε κατ' ἀνάγκην τὴν καταστροφὴν τοῦ ἄλλου, διότι ἔκοψε τὸ μεταξὺ των τοίχωμα. Ἡ ὁ 145 προὔπηρχεν, ὁ δὲ 146 ἐσκάφη εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον καὶ ἐχρησιμοποίησε ὡς Δ. του τοίχωμα τὰ ἐπάλληλα στρώματα νεροχωμάτων τὰ σχηματισθέντα μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου εἰς τὸν 145 ἢ, ἀντιστρόφως, ὁ 145 κατεσκευάσθη μετὰ τὴν βύθισιν τοῦ 146, ὁπότε τὸ Α. του τοίχωμα ἐκόπη ἐν μέρει μέσα εἰς τὰ πεσίματα τῆς θόλου τοῦ προηγουμένου. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη εἶναι ὄχι μόνον ἡ πιθανώτερα, ἀλλὰ κυρίως εἰπεῖν ἡ μόνη δυνατὴ. Τοῦτο διότι ὁ 145 ἐλειτούργησεν ἐπὶ πολὺν χρόνον καὶ ἀφοῦ ἔπαυσε νὰ χρησιμοποιῆται ἔμεινεν ἄθικτος ἐπὶ μακρὸν διάστημα μέχρις ὅτου τὸν γεμίσουν σιγὰ - σιγὰ αἱ βροχαί, ἐπὶ πλέον δὲ διετήρησε



μέχρι τέλους τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς θόλου του. Αὐτὰ ὅλα ἀπαιτοῦν διάρκειαν τόσον μεγάλην, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχουν περιθώρια διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ χρησιμοποίησιν τοῦ 146 μετὰ τὴν παρατεταμένην ἐγκατάλειψιν τοῦ 145. Ἀφ' ἐτέρου δέ, καὶ κυρίως, ἡ προσπάθεια πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἐπισφαλοῦς τοιχώματος, ποὺ εἶναι φυσικὸν νὰ κατεβλήθη ἀπὸ τὴν πλευρὰν τοῦ χρησιμοποιημένου τάφου καὶ ὅχι τοῦ ἐγκαταλειφθέντος, ἔγινεν ἀπὸ τὸν 145.

Καθὼς λοιπὸν προκύπτει ἀπὸ τὰ ἀνασκαφικὰ δεδομένα, ὁ 145 ἠνοιχθῇ μετὰ τὴν ἀχρήστευσιν τοῦ 146. Καὶ ἂν ἀκόμη δεχθῶμεν ὅτι κατεσκευάσθη ἀμέσως κατόπιν, ὁπότε αἱ πρῶταί του ταφαὶ δὲν ἔχουν οὐσιώδη χρονικὴν διαφορὰν ἀπὸ τὰς ταφὰς τοῦ 146, αἱ ἐπόμεναι ὅμως, δηλαδὴ αἱ ἀνήκουσαι εἰς τὸ δεύτερον ταφικὸν στῶμά του, πρέπει νὰ εἶναι σημαντικῶς μεταγενέστεραι ἀπὸ ὅσας εὐρέθησαν εἰς τὸν παλαιότερον τάφον.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 43α,β)

**1085.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, βάσις δακτυλίσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανι ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημέναις ταινίαις εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,089, ὕψ. 0,080 μ.

**1086.** Προχοῖδιον βραχυστρόγγυλον, μὲ χαμηλὴν δακτυλίσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανι. Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαῖ, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,073, ὕψ. 0,083 μ.

**1087.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάστανι ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,125, ὕψ. 0,088 μ.

**1088.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον κατακόρυφον χαμηλόν, μὲ εὐρύτατον χωνοειδὲς χεῖλος, λαβαὶ λεπταὶ καὶ μικραὶ μὲ δίσκον κοῖλον, βάσις ὑψηλοτέρα τοῦ συνήθους, κωνικὴ, καταλήγουσα εἰς δακτύλιον. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος κιτρινωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὸ κάτω ἥμισυ τῆς κοιλίας καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ ἀγγείου φέρει ἐνιαίαν πυκνὴν διακόσμησιν: Κάτω ἀπὸ τὰς λαβὰς πλατεῖα κυματοειδὲς ταινία περιβάλλει τὸ ἀγγεῖον καὶ δημιουργεῖ μὲ

τοὺς κυματισμούς της ὁκτὼ ἡμιελλειπτικούς διακοσμητικούς χώρους. Οἱ χῶροι αὐτοὶ καταλαμβάνονται ἀπὸ φολίδας, σχηματοποιημένους κλάδους μὲ τὰ κενὰ μεταξύ των διαγραμμισμένα, ρόδακας μὲ καμπύλας ὁμορόπους ἀκτῖνας (στροβίλους) καὶ τρίγωνα διαγραμμισμένα. Εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ στομίου κατακόρυφον κλαδοειδὲς κόσμημα. Διάμ. 0,191, ὕψ. 0,205 μ.

**1089.** Πιθαμορεὺς δίσκος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Στόμιον χαμηλὸν κυλινδρικόν, εἰς τὸν ὦμον δύο διάτρητοι θηλαί, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ ἐρυθροκάστανι. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξὺ τῶν θηλῶν σπεῖραι. Διάμ. 0,211, ὕψ. 0,210 μ.

**1090.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον εὐρὺ κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλίσχημος. Πηλὸς κιτρινοπράσινος, βαφὴ μαυροκάστανι κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ αὐτῶν ζώνη συνεχοῦς σπείρας. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὸν ὦμον τρίγωνα διαγραμμισμένα. Διάμ. 0,199, ὕψ. 0,230 μ.

**1091.** Μεγάλος ψευδόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον κλῖνον πρὸς

τάς λαβάς, σπασμένον καὶ στερεωμένον εἰς τὴν θέσιν του κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τρία ζεύγη ὀπῶν ἀνοιγμένων εἰς τὰ χεῖλη τοῦ σπασίματος. Εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν ἀπόφους. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανή, σχεδὸν ἐντελῶς ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξὺ τῶν ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου τριγωνικὰ γωνιώδη ἄνθη, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὅμοια μὲ κυματοειδῆ μίσχον καὶ κροσσὸν τὸν κάλυκα. Διάμ. 0,201, ὕψ. 0,230 μ.

**1092.** Πῶμα συγκολλημένον, μὲ κορυφὴν κωνικὴν διάτρητον. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Ἐξωτερικῶς ὁλόβαφον. Διάμ. 0,096, ὕψ. 0,049 μ.

**Λ 292.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ φαιὸν στεατίτην. Διάμ. 0,024, ὕψ. 0,015 μ.

**Δ 195.** Τὸ ἥμισυ περίπου ἐλεφαντίνου δισκίου, συγκολλημένον ἀπὸ πολλὰ μικρὰ τεμάχια μὲ μικροσυμπληρώσεις Ἐπιφάνειαι λεῖαι καὶ ἀδιακόσμητοι. Εἰς τὴν περίμετρον δύο λεπταὶ ἐγχάρακτοι γραμμαῖ. Διάμ. 0,063, πᾶχος 0,005 μ.

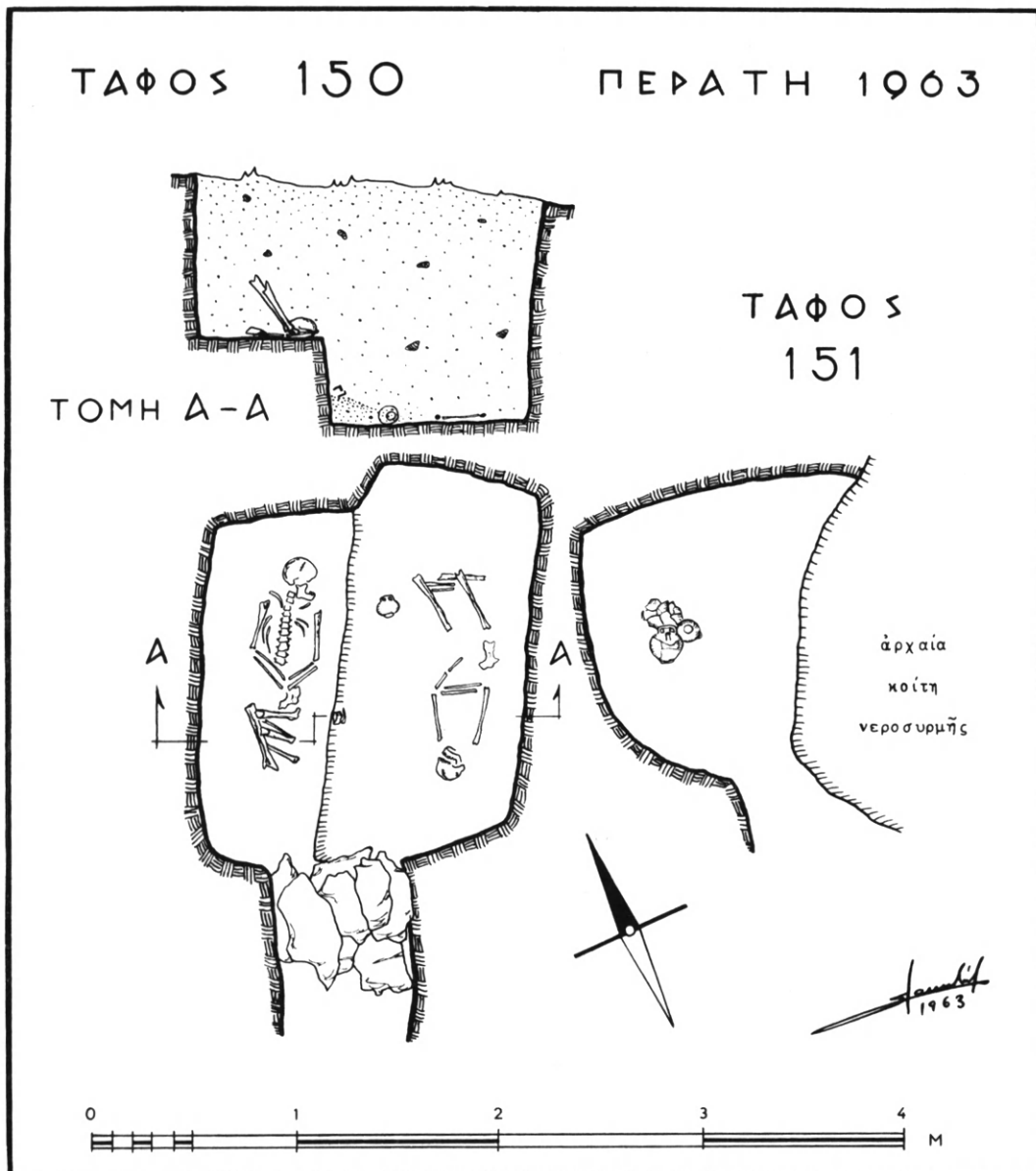
#### ΤΑΦΟΣ 150 (σχέδ. 34, πίν. 164α)

Μικρὸς θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν. Σκαμμένος εἰς τὴν ἀπότομον κατωφέρειαν τῆς πλαγιᾶς, ἔχει καὶ αὐτὸς ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι τάφοι τῆς ἰδίας περιοχῆς ἓνα ἐντελῶς ὑποτυπώδη δρομίσκον, βραχὺν καὶ ρηχόν, φραγμένον εἰς τὸ σημεῖον τῆς εἰσόδου μὲ ἰσχυρὰν καλοκτισμένην ξηρολιθίαν. Ὁ θάλαμός του, ἀνοιγμένος ἀκριβῶς δίπλα εἰς τὸν δρόμον καὶ τὴν εἴσοδον τοῦ πρὸς Δ. γειτονικοῦ τοῦ 146, ἔχει σχῆμα γενικῶς τετράπλευρον, μὲ εὐθύγραμμα τοιχώματα καὶ κανονικὰς γωνίας, χωρίζεται δὲ κατὰ τὸ μῆκός του εἰς δύο μακρόστενα ἄνισα τμήματα εὐρισκόμενα εἰς διαφορετικὰ ἐπίπεδα. Τὸ ἀνατολικὸν τμήμα εἶναι ὅχι μόνον βαθύτερον καὶ πλατύτερον ἀλλὰ καὶ κατὰ 0,25 μ. περίπου ἐπιμηκέστερον πρὸς Β., σχηματιζομένης οὕτω μιᾶς ὀδοντώσεως εἰς τὸ μέσον τοῦ τοιχώματος τοῦ βάθους. Ἡ διαφορὰ αὐτῆ διαστάσεων καὶ ἐπιπέδου ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ θαλάμου συνήντησαν εἰς τὴν Δ. του πλευρὰν μίαν φλέβα σκληρὰν, σκαπτομένην μὲ πολλὴν δυσκολίαν. Ἡ διαφορὰ αὐτῆ τοῦ πετρώματος εἶναι πράγματι μεγάλη καὶ διεπιστώθη ἀμέσως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνασκαφῆς, προτοῦ κἄν φανῇ τὸ σχῆμα τοῦ τάφου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἐπίδρασίς της.

Τὸ ἀνατολικὸν τμήμα, τὸ μεγαλύτερον, εἶχε τὸ δάπεδόν του κατὰ 0,35 ἕως 0,40 μ. βαθύτερον ἀπὸ τὸ δυτικόν. Περιεῖχεν ἓνα νεκρὸν κατὰ χώραν μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν. Τὸ κρανίον, σχετικῶς καλῆς διατηρήσεως, ἦτο πεσμένον εἰς τὴν ἀριστερὰν παρειάν. Ἡ δεξιὰ διεσταύρωνε τὸν στόμαχον, ἡ ἀριστερά, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, κατέληγεν εἰς τὸ ὑπογάστριον. Ἀπὸ τὴν σπονδυλικὴν στήλην καὶ τὰ ὀστέα τοῦ θώρακος δὲν εἶχε διατηρηθῇ τίποτε. Ἀπὸ τὴν λεκάνην ἐσώθη μέρος τοῦ δεξιοῦ τμήματος. Τὰ δύο σκέλη, λυγισμένα εἰς τὰ γόνατα, εἶχον πέσει πρὸς τὰ ἀριστερά, μὲ τὰς κνήμας κάτω ἀπὸ τὰ ἄκρα τῶν ἀντιστοίχων μηριαίων. Εἶχε δηλαδὴ θέσιν ὑπτίαν μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Παρὰ τὸ ἀριστερὸν γόνυ ἔκειτο μικρὸς ψευδόστομος (1158).

Ἡ ταφὴ αὐτῆ εὐρέθῃ καταχωμένη ἀπὸ πεσίματα τῆς ὀροφῆς, χωρὶς ἔχνος νεροχωμάτων. Ἐπάνω εἰς τὰ πεσίματα αὐτά, εἰς ὕψος 0,12 μ. περίπου ἀπὸ τὸ δάπεδον καὶ κολλημένα εἰς τὴν κάθετον παρειάν τοῦ χωρίσματος μεταξὺ τῶν δύο τμημάτων τοῦ τάφου,

ὑπῆρχον τὰ τεμάχια ἐνὸς ἀλαβαστροειδοῦς (1159), προφανῶς κυλίσαντα ἀπὸ ἐπάνω. Ὑψηλότερον, εἰς τὸ δάπεδον τοῦ δυτικοῦ τμήματος, ὑπῆρχεν ἄλλη μία ταφή, ἐπίσης κατὰ χώραν, μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Β. Τὸ κρανίον, πεσμένον πρὸς τὰ ἀριστερά, διετρεῖτο ἀρκετὰ καλῶς. Αἱ δύο κλεῖδες, μερικαὶ ἀπὸ τὰς πλευρὰς καὶ ἡ σπονδυλικὴ στή-



Σχέδ. 34.

λη εἶχον σωθῇ εἰς τὴν θέσιν των. Αἱ χεῖρες ἦσαν διεσταυρωμέναι εἰς τὸ ὑπογάστριον. Ἀπὸ τὴν λεκάνην ἐσώζοντο μερικὰ τρίμματα. Τὸ ἀριστερὸν σκέλος εἶχε συγκρατηθῇ ἀπὸ τὰ χώματα εἰς τὴν ἀρχικὴν του θέσιν, συνεσταλμένον δηλαδὴ μετὰ τὸ γόνυ ὑψηλά. Τὰ ὀστέα τοῦ δεξιοῦ εἶχον κυλίσσει χαμηλότερον καὶ ἔκειντο διεσταυρωμένα κάτω ἀπὸ τὸ ἀριστερόν. Τὸ ἀλαβαστροειδὲς 1159 πρέπει νὰ ἀνῆκεν ἀρχικῶς εἰς τὴν ταφὴν αὐτήν.

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς δύο αὐτοὺς νεκροὺς ὁ τάφος δὲν φαίνεται νὰ ἐδέχθη ἄλλον. Εἰς τὸ γέμισμά του, τελείως καθαρὸν, ὅχι μόνον δὲν εὐρέθησαν τὰ διάφορα ὕστρακα τὰ σημαίνοντα ὅτι ὁ τάφος εἶχε καθαρισθῇ ἢ, πάντως, ἀνοιχθῇ καὶ ἀναστατωθῇ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἀλλ' οὔτε καὶ τὰ τεμάχια τὰ ἐλλείποντα ἀπὸ τὰ δύο ἀγγεῖα. Φαίνεται ὅτι ἐγκατελείφθη γρήγορα, ἴσως λόγῳ τοῦ σχήματός του, ἴσως καὶ διότι δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀχρηστευθῇ λόγῳ τῶν πεσιμάτων τῆς ὀροφῆς του, ὅπως φαίνεται νὰ προκύπτει ἀπὸ τὰ χρώματα τὰ καλύπτοντα τὴν ἀνατολικὴν ταφὴν καὶ ἀπὸ τὸ ὅτι ὁ χῶρος κάτω ἀπὸ τὸ ἀνυψωμένον σκέλος τῆς δυτικῆς ἐγέμισε προτοῦ αὐτὸ ἀποσυντεθῇ καὶ καταπέσῃ. Ἀφ' ἐτέρου τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ κτέρισμά της ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὰ χρώματα, τὰ καλύπτοντα τὴν ἀνατολικὴν ταφὴν, ὅτι δηλαδὴ ὀλίγον μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν τῆς δυτικῆς ἢ ἄλλῃ ἦτο ἤδη χωμένη, σημαίνει βεβαίως ὅτι ἡ χαμηλοτέρα εἶναι καὶ προγενεστέρα.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 43γ)

**1158.** Μικρὸς ψευδόστομος ἐλλιπής (χωρὶς στόμιον), βραχυστρόγγυλος. Εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχες τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα. Εἰς τὸ

ἡμικύκλιον κόσμημα ἀποτελούμενον ἀπὸ ὁμοκέντρους ἐλλείψεις. Διάμ. 0,078, ὕψ. 0,097 μ.

**1159.** Ἀλαβαστροειδὲς δίωτον, συγκολλημένον, ἐλλιπές (λείπει ὁ ὤμος, τὸ στόμιον καὶ ἡ μία λαβή). Πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν ἀπολεπισμένον, βαφὴ ἐρυθρὰ κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένη ἡ ράχis τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,095, σῶζ. ὕψ. 0,060 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 151 (σχέδ. 34)

Θαλαμοειδὲς βυθισμένος, προσανατολισμένος B.-N., σωθεὶς κατὰ τὸ ἥμισυ. Ὀλόκληρον τὸ ἀνατολικόν του τμήμα, τόσον τοῦ θαλάμου, ὅσον καὶ τῆς εἰσόδου μετὰ τὴν τείχισίν της, καθὼς καὶ ὁ δρόμος του, κατεστράφησαν καὶ παρεσύρθησαν ἀπὸ τὴν γειτονικὴν πρὸς Α. του νεροσυρμὴν, ἀφήσασαν σαφέστατα τὰ ἴχνη τῆς παλαιᾶς της κοίτης, ἡ ὁποία διέσχιζε τὸν τάφον κατὰ τὸ μῆκος του.

Τὸ σωζόμενον δυτικὸν μέρος τοῦ θαλάμου ἔχει ὁμαλὸν δάπεδον καὶ καλοκομμένα τοιχώματα. Ἐνδειξεις διὰ τὸ ὕψος τῆς ὀροφῆς του δὲν ἐσώθη. Λόγῳ τῆς ἀποχωματώσεως τῆς πλαγιᾶς ἢ σημερινῇ ἐπιφάνεια εὐρίσκεται μόλις κατὰ 0,65 μ. ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ βαθύτερον σημεῖον τοῦ θαλάμου. Ἀσφαλῶς ἡ ὀροφή του καὶ πάντως ἡ ἀρχαία ἐπιφάνεια θὰ ἦσαν πολὺ ὑψηλότερα. Ἡ ΒΔ. του γωνία ἦτο ἀκριβῶς ἐπάνω ἀπὸ τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ 150, τὸ δὲ μεταξύ των τοίχωμα ἦτο τόσον λεπτὸν ὥστε, ἐὰν οἱ δύο τάφοι εἶχον συνυπάρξει ἐπὶ μακρὸν διάστημα, θὰ εἶχεν ἀσφαλῶς καταρρεύσει.

Ὁ χῶρος μεταξύ τοῦ 150 καὶ τῆς νεροσυρμῆς εἶναι τόσον περιορισμένος ὥστε εἶναι ἀδύνατον ὑπάρχοντος τοῦ 150, ἔστω καὶ ἐγκαταλελειμμένου, νὰ κατεσκευάσθῃ τάφος ἐκεῖ. Θὰ πρέπει λοιπὸν ὁ 151 νὰ εἶναι ὁ παλαιότερος.

Εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ διατηρηθέντος τμήματος τοῦ θαλάμου εὐρέθη σύμ-  
πλεγμα τριῶν ἀγγείων εἰς ὕψος 0,10 μ. ἀπὸ τοῦ δαπέδου: Μεγάλος ψευδόστομος  
(1160) πεσμένος πλαγίως καὶ σπασμένος, καλύπτων μὲ τὸ στόμιόν του μικρὸν στα-  
μνίσκον ὀρθιον (1161) καὶ τὰ τεμάχια ἐνὸς σκύφου (1162). Πλησίον του, εἰς τὴν ΒΔ.  
γωνίαν τοῦ θαλάμου, καὶ 0,35 μ. ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάπεδον, ὑπῆρχε τμήμα ἐνὸς εἰδω-  
λίου Ψ' (1163) καὶ τὰ θραύσματα ἐνὸς εἰδωλίου πτηνοῦ (1164). Τὰ δύο τελευταῖα  
αὐτὰ δὲν εἶναι βέβαιοι ἐὰν ἀνῆκον ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸν τάφον ἢ ἐὰν παρεσύρθησαν ὡς  
ἐκεῖ ἀπὸ τὰ ὕδατα. Ὅσα δὲν εὐρέθησαν, εἴτε διότι παρεσύρθησαν ἀπὸ τὴν νερο-  
συρμὴν, εἴτε διότι ἦσαν παιδικὰ καὶ δὲν ἐσώθησαν.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 43δ)

**1160.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, μὲ μι-  
κροσυμπληρώσεις, σφαιρικός. Στόμιον εὐρὺ καὶ  
χαμηλόν, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλοτάτη  
δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς,  
βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στο-  
μίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέ-  
λεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν  
λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα.  
Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου  
πλάτους. Μεταξὺ των στενὴ ζώνη ἀπὸ τμήματα  
τεθλασμένης. Εἰς τὸν ὦμον ὁμόρροπα διχαλωτὰ  
ἄνθη μὲ περίστικτον στεφάνην. Διάμ. 0,171,  
ὑψ. 0,203 μ.

**1161.** Σταμνίσκος δίωτος, σφαιρικός. Στό-  
μιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, χωνοειδές, βάσις κω-  
νική, λαβαὶ ταινιοειδεῖς κατακόρυφοι. Πηλὸς  
πρασινωπός, βαφὴ μελανὴ ἐντελῶς ἐξίτηλος δια-  
τηρουμένη εἰς πορτοκαλόχρσα ἔχνη. Ὀλόβαφος.  
Διάμ. 0,089, ὑψ. 0,084 μ.

**1162.** Σκύφος συγκολλημένος, μὲ μικροσυμ-  
πληρώσεις καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν.  
Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάσταν. Βαμ-  
μένος ὁλόκληρος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερι-  
κῶς μὲ ἐξηρημένον τὸ κάτω μέρος τῆς κοι-  
λίας καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. στομίου 0,131, ὑψ.  
0,095 μ.

**1163.** Εἰδώλιον γυναικεῖον Ψ' ἐλλιπές (λείπει

ἡ βάσις καὶ τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ σώματος). Εἰς  
τὴν κεφαλὴν πόλος ὀλίγον κοῖλος. Τὰ στήθη  
δηλώνονται μὲ δύο μικρὰς στρογγύλας ἀποφύ-  
σεις. Πηλὸς ἐρυθρωπός τραχύς, ἀλείφωμα ὑπό-  
λευκον σωζόμενον εἰς ἐλάχιστα ἔχνη, βαφὴ ἐρυ-  
θρά. Βαμμένα: Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ πόλου δα-  
κτύλιος περιέχων διπλοῦν σταυρόν. Τὰ χαρακτη-  
ριστικὰ τοῦ προσώπου. Εἰς τὸν λαιμὸν δακτύ-  
λιος. Τὰ στήθη. Εἰς τὸν σωζόμενον βραχίονα  
ἐγκάρσιαι γραμμαί. Εἰς τὴν ράχιν γραμμαὶ  
κατακόρυφοι διακοπτόμεναι ἀπὸ ἄλλην ὀριζον-  
τίαν εἰς τὴν θέσιν τῆς ζώνης. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς  
θραύσεώς του ἀφήνει νὰ φανῇ ἡ κατασκευὴ του:  
Ὑπάρχει πυρὴν ἀπὸ τραχὺν καὶ ἀκάθαρτον πη-  
λόν, ἔχων περίπου τὸ σχῆμα τοῦ εἰδωλίου μὲ  
τὰς χεῖρας μόλις προεξεχούσας. Ἐπάνω εἰς αὐτὸν  
στρώμα πηλοῦ ὁμοίου, κάπως καθαρωτέρου,  
πάχους 0,002 - 0,003 μ., πλασμένου εἰς τὴν ὀρι-  
στικὴν μορφήν τοῦ εἰδωλίου. Σωζ. ὑψ. 0,090 μ.

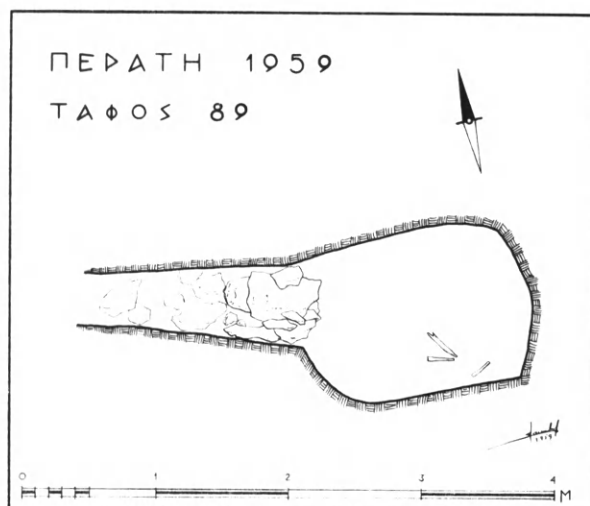
**1164.** Εἰδώλιον πτηνοῦ συγκολλημένον, συμ-  
πληρωμένον, ἐλλιπές (χωρὶς κεφαλὴν). Σῶμα  
ῶσειδές μὲ κυλικοειδῆ βάσιν καὶ πλατεῖαν οὐράν.  
Αἱ πτέρυγες δὲν δηλοῦνται πλαστικῶς. Κατα-  
σκευὴ ἀμελής. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυ-  
θρωπὴ σχεδὸν ἐντελῶς ἐξίτηλος. Διατηροῦνται  
ἔχνη γραμμῶν εἰς τὴν ράχιν καὶ τὸ κάτω μέρος  
τῆς οὐρᾶς. Σωζ. μήκος 0,094, ὑψ. 0,063 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 89 (σχέδ. 35)

Θαλαμοειδὴς μετρίου μεγέθους, βυθισμένος, προσανατολισμένος Α.-Δ. καὶ σκαμ-  
μένος ἀπέναντι ἀπὸ τὸν 77, μὲ δρόμον ἐκβάλλοντα εἰς τὴν νεροσυρμὴν πρὸς Δ. του.  
Ὁ δρόμος αὐτός, βραχὺς καὶ στενός, πλατύνεται πρὸς τὴν εἴσοδον καὶ ἦτο πλήρης  
λίθων ἐχόντων τὸν σκοπὸν νὰ συγκρατήσουν τὴν ὁρμὴν τῶν ὑδάτων τῆς νερο-



συρμῆς. Ἡ εἴσοδος τοῦ τάφου, χωρίς καμμίαν συγκεκριμένην διαμόρφωσιν, εὑρέθη φραγμένη ἀπὸ μίαν στενὴν ξηρολιθίαν ὕψους 1,15 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον τοῦ τάφου. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον ἀκανόνιστον, μὲ καμπύλας πλευράς, στρογγυλεμένας γωνίας καὶ τὴν θύραν εἰς τὴν Δ. πλευράν του. Τὸ κάτω τμήμα του εἶναι κομμένον εἰς βάθος 0,50 - 0,60 μέσα εἰς τὸ σκληρὸν στρώμα τοῦ ψαμμίτου, τὸ δὲ ἐπάνω, τὸ βυθισθὲν, μέσα εἰς τὸ μαλακώτερον «στερεὸν» τῆς περιοχῆς. Τὰ τοιχώματα καὶ τὸ δάπεδον ἦσαν ἄρκετὰ καλὰ κομμένα, ὅχι ὅμως ἰδιαιτέρως εὐθύγραμμα ἢ λεῖα.



Σχέδ. 35.



Σχέδ. 36.

Ἡ ὀροφή, ἀπὸ ὅ,τι φαίνεται εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου ὅπου διατηρεῖται ἡ ἀρχὴ τῆς στροφῆς τῆς πρὸς τὴν ὀριζοντίαν, δὲν ἦτο ὑψηλότερα ἀπὸ 0,95 μ., πρέπει δηλαδὴ νὰ ἔκλινεν ἀπὸ τὴν εἴσοδον πρὸς τὸ βάθος.

Ὅπως προκύπτει μὲ βεβαιότητα ἀπὸ τὸ γέμισμά του, συνιστάμενον εἰς βώλους τοῦ πετρώματος καὶ λεπτὸν καθαρὸν ξανθὸν χῶμα, ὁ τάφος ἦτο ἀσύλητος. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι εἶχε καθαρισθῇ ἤδη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ νεκροταφείου, διότι εὑρέθη τελείως κενὸς ἐκτὸς ἀπὸ τρία τεμάχια ὀστῶν εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν του, ποὺ δὲν φαίνονται νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὴν ἀρχικὴν των θέσιν. Τὰ ὀστᾶ αὐτὰ ἀπετέλουν τὸ μοναδικὸν του περιεχόμενον, δεδομένου ὅτι ὅχι μόνον ὁ θάλαμος ἀλλὰ καὶ τὸ γέμισμά του ἦτο ἀπολύτως καθαρὸν, χωρίς τὸ παραμικρὸν ὄστρακον.

#### ΤΑΦΟΣ 88 (σχέδ. 36)

Θαλαμοειδὲς μετρίου μεγέθους, βυθισμένος, προσανατολισμένος Α.-Δ. Ἦτο σκαμμένος πολὺ πλησίον τῆς νεροσυρμῆς καὶ εἶχε βραχὺν καὶ μᾶλλον στενὸν δρόμον ἀνοιγμένον μέσα εἰς τὸ σχετικῶς μαλακὸν χῶμα τῆς περιοχῆς. Ὡς ἐκ τούτου τὰ τοιχώματά του εἶχον καταστραφῇ ἐντελῶς σχεδὸν ἀπὸ τὰ ὕδατα, τὸ σχῆμά του ὅμως διετηρήθη χάρις εἰς τοὺς λίθους τοὺς στρώνοντας τὸ δάπεδόν του μὲ σκοπὸν νὰ ἐνισχύσουν καὶ νὰ προφυλάξουν τὴν εἴσοδον ἀπὸ τὰς πλημμύρας. Ἡ διαμόρφωσις τῆς εἰσόδου

δου με στενάς παραστάδας εις τὰς δύο πλευράς τῆς θύρας ἐσώθη εις ἴχνη μόλις διαγραφόμενα εις τὸ κατώφλιον. Ὑψηλότερον εἶχε καταστραφῇ ἀπὸ τὴν ξηρολιθιάν της, διατηρηθεῖσαν εις ὕψος 0,80 περίπου ἀπὸ τὸ δάπεδον τοῦ θαλάμου.

Ὁ ἴδιος ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον ἀρκετὰ κανονικόν, μετὰ τὸ Ν. τοίχωμα κάπως καμπύλον καὶ τὴν θύραν ἀνοιγμένην εις τὴν ΒΔ. γωνίαν. Τὸ δάπεδόν του, χαμηλότερον κατὰ 0,10 μ. ἀπὸ τὸ κατώφλιον, εἶναι σκαμμένον μέσα εις τὸ βραχῶδες πέτρωμα εις βάθος ἐναλλασσόμενον ἀπὸ 0,05 - 0,20 μ. Ὑψηλότερον, τὰ τοιχώματα τοῦ θαλάμου εἶχον κοπῇ μέσα εις τὸ ἀμμολιθικὸν στρώμα τῆς περιοχῆς. Εἶναι ἀρκετὰ εὐθύγραμμα καὶ σχετικῶς λεῖα, τὸ δάπεδον ὅμως παρουσίαζεν ἀρκετὰς ἀνωμαλίας.

Περιεῖχεν ὁ τάφος δύο ταφὰς ἀπωθημένας καὶ ἀνεστατωμένας, ἡ παραβίασις ὅμως αὐτῇ πρέπει νὰ εἶχε γίνει ἤδη ἀπὸ τοὺς μυκηναϊκοὺς χρόνους ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὸ γέμισμα τοῦ θαλάμου, συνιστάμενον εις πεσμένους βώλους καὶ τριμμένον πέτρωμα, ὀφειλόμενον εις τὴν βύθισιν τῆς θόλου καὶ ἀποδεικνύον ὅτι ὁ τάφος δὲν ἐσυλήθη. Ὅπως δὲποτε, εις τὴν περιοχὴν τῆς ΒΑ. γωνίας εὐρίσκετο ὁμας μακρῶν ὀστῶν μαζί μετὰ τὰ ὑπόλοιπα κρανίου, κειμένου πλησίον τοῦ Α. τοιχώματος. Εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου ὑπῆρχον τὰ ὑπόλοιπα ταφῆς κατὰ χώραν, ὅστ᾽ ἀδηλαδὴ βραχίονος διπλωμένου εις τὸν ἀγκῶνα, σπόνδυλοι κατὰ σειρὰν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἴχνη λεκάνης καὶ τὰ ὅστ᾽ ἐνὸς σκέλους πεσμένα λοξῶς πρὸς Α. Παρὰ τὴν λεκάνην ὑπῆρχε τὸ στόμιον ἐνὸς ψευδοστόμου καὶ πρὸς Ν. τῆς ταφῆς τεμάχια δύο μακρῶν ὀστῶν. Εἰς τὴν προέκτασιν των πρὸς τὸ μέσον τοῦ Ν. τοιχώματος, εὐρέθησαν πεσμένοι πλαγίως δύο ψευδόστομοι (694 καὶ 693), ἐμπρὸς εις τὸν δεύτερον δὲ ἡ βάσις καὶ μέρος τῆς κοιλίας ἐνὸς ἄλλου, τοῦ 695. Τὰ ὑπόλοιπα τεμάχια του εὐρέθησαν εις τὴν ΝΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου, μαζί μετὰ τὰ τεμάχια ἐνὸς ἀλαβαστροειδοῦς (696) καὶ ἐνὸς μεγαλυτέρου ψευδοστόμου (697). Κάτω ἀπὸ τὸν ψευδόστομον 694 ὑπῆρχε κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ179), ἄλλο δὲ ὅμοιον (Λ180) ἔκειτο μετὰξὺ τῆς ὁμάδος τῶν μικρῶν ψευδοστόμων καὶ τῶν ὀστράκων τῆς ΝΔ. γωνίας. Ἡ κατάστασις τοῦ περιεχομένου τοῦ θαλάμου, ἡ ἔλλειψις δευτέρου κρανίου ἀντιστοίχου πρὸς τὰ ἐπὶ πλέον ὅστ᾽ καὶ ἡ παρουσία τοῦ ἀδεσπότη στομίου τοῦ ψευδοστόμου δεικνύουν σαφῶς ὅτι ὁ τάφος ἀνεστατώθη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς λειτουργίας τοῦ νεκροταφείου καὶ ὅτι μέρος τοῦ περιεχομένου του ἀπερρίφθη.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 44α,β)

**693.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εις τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρὰ μετὰ καστανὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εις τὸν δίσκον λεπτὴ πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ἐναλλάσσονται ταινίαι μετὰ λαρίδας. Εἰς

τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου στῆλαι ἀμειβόντων, εις τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοιαι περιβάλλουσαι διαποίκιλτον ἀψίδωμα. Διάμ. 0,096, ὕψ. 0,109 μ.

**694.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εις τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος σωζομένη εις πορτοκαλόχροα ἴχνη. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν

λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ἐναλλάσσονται λωρίδες πρὸς λεπτάς ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀντί-νωτοι στῆλαι ἀμειβόντων μὲ διαγράμμισμένα τὰ κενὰ μεταξύ των. Διάμ. 0,106, ὕψ. 0,128 μ.

**695.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὑψιπύθμενος, χονδροειδοῦς κατασκευῆς. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος λαβῶν ἀσχημάτιστος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Τὸ σχῆμα φαίνεται νὰ ὀφείλεται εἰς ἀδεξιότητα τοῦ ἀγγειοπλάστου μᾶλλον παρὰ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν ἀποδόσεως συγκεκριμένου τύπου ἀγγείου. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάστανι ἐντελῶς ἀπολεπισμένη. Ἀπὸ τὴν διακόσμῃσιν ἐσώθησαν ἐλάχιστα ἀνεπαρκῆ ἔχνη εἰς τὴν βάσιν τοῦ στομίου, τὸν δίσκον τῶν λαβῶν, τὸν ὦμον καὶ τὴν βάσιν. Εἰς τὴν κοιλίαν ἔχνη ταινιῶν. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,104 μ.

**696.** Ἀλαβαστροειδὲς συγκολλημένον καὶ συμπληρωμένον. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, σχῆμα κυλινδρικόν, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους πορτοκα-

λόχρους. Βαμμένα: Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου δύο δακτύλιοι. Ἐξωτερικῶς τὸ στόμιον καὶ αἱ ράχεις τῶν λαβῶν. Εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη ἀντιθετικῶν κροσσοπεταλίων. Διάμ. 0,101, ὕψ. 0,092 μ.

**697.** Ψευδόστομος συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον χωνοειδές, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανι πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἔχνη σπείρας ἢ ὁμοκέντρων κύκλων. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸν ὦμον ὁμάδες παραλλήλων γραμμῶν λοξαὶ πρὸς τὴν περίμετρόν του καὶ μικρὸς σταυρός. Διάμ. 0,130, ὕψ. 0,150 μ.

**Λ 179.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ φαιοπράσινον στεατίτην. Διάμ. 0,027, ὕψ. 0,024 μ.

**Λ 180.** Ὅμοιον ἀπὸ μελανὸν στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,013 μ.

### ΤΑΦΟΣ 87 (σχέδ. 37)

Θαλαμοειδὴς πολὺ μικρὸς, βυθισμένος, προσανατολισμένος Α.-Δ. Σκαμμένος πλησιέστατα πρὸς τὴν νεροσυρμὴν, ἀπέναντι εἰς τὸν Σ35, ἔχει δρόμον τόσον ὑποτυπώδη εἰς διαστάσεις, ὥστε νὰ εἶναι κατ' οὐσίαν ἀνύπαρκτος. Τὸ πρὸς τὸν θάλαμον ἄκρον τοῦ δρόμου αὐτοῦ — διότι περὶ πραγματικῆς θύρας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ λόγος — ἐκλείετο ἀπὸ μίαν ξηρολιθιὰν δυσαναλόγως ὀγκώδη, διατηρηθεῖσαν εἰς ὕψος 0,70 - 0,75 μ. Ὁ θάλαμος, εὐρεθεὶς γεμᾶτος ἀπὸ καθαρὸν ξανθὸν ἀμμόχωμα, εἶναι τετράπλευρος στενομήκης μὲ ὀδοντωτὴν ἐσοχὴν εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν του καὶ κανονικώτατα τοιχώματα, σκαμμένα ἐν μέρει μέσα εἰς τὴν σκληρὰν βραχώδη φλέβα τοῦ πετρώματος. Δεξιὰ τῆς εἰσόδου καὶ εἰς ὕψος 0,55 - 0,60 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον ἐσώθη ἡ στροφή τοῦ καθέτου τοι-



Σχέδ. 37.

δου καὶ εἰς ὕψος 0,55 - 0,60 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον ἐσώθη ἡ στροφή τοῦ καθέτου τοι-

χώματος πρὸς τὴν ὀριζόντιαν, πράγμα πού σημαίνει ὅτι ἡ ὀροφὴ ἐχαμήλωνεν ἀπὸ τὴν εἴσοδον πρὸς τὸ βάθος. Χάρις εἰς τὸ μέγεθός του ὁ τάφος πρέπει νὰ ᾔτο παιδικός, δι' αὐτὸν δὲ ἀσφαλῶς τὸν λόγον δὲν ἐσώθησαν καθόλου ὅστ'α. Εὐρέθησαν ὅμως τέσσαρα ἀγγεῖα ἀποδεικνύοντα ὅτι ὁ τάφος ἐχρησιμοποιήθη διὰ μίαν τοῦλάχιστον παιδικὴν ταφὴν: Εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν ὑπῆρχε σκύφος ὄρθιος (689) καὶ εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς Α. πλευρᾶς μικρὸς ψευδόστομος, πεσμένος πλαγίως (690). Εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν, κλίνουσα πρὸς τὸ τοίχωμα, εὐρέθη μία πρόχους ραγισμένη (691) καὶ παρὰ τὴν βάσιν της δεύτερος μικρὸς σκύφος ὄρθιος (692). "Όλα αὐτὰ τὰ ἀγγεῖα ἐπάτουν ἀπευθείας εἰς τὸ βραχῶδες καὶ λεῖον δάπεδον, χωρὶς νὰ μεσολαβῇ στρῶμα χώματος.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 44δ)

**689.** Σκύφος συγκολλημένος, κακῆς διατηρήσεως. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπὸς ἀκάθαρτος, βαφὴ καστανὴ ἀπολεπισμένη καὶ ἐξίτηλος. Ἀπὸ τὰ διατηρούμενα ἀσαφῆ ἔχνη προκύπτει ὅτι ᾔτο ὀλόβαφος. Διάμ. στομίου 0,106 - 0,110, ὕψ. 0,0175 μ.

**690.** Μικρότατος ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον ὀλίγον λοξόν, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς χονδροειδὴς καὶ κακοψημένος, κεραμόχρους. Σῶζονται ἐλάχιστα καὶ ἀνεπαρκῆ ἔχνη ἐρυθρᾶς βαφῆς εἰς τὸν ὦμον καὶ τὸν δίσκον τῶν λαβῶν. Διάμ. 0,069, ὕψ. 0,080 μ.

**691.** Πρόχους μεγάλη, συγκολλημένη, ὠσει-

δής. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χείλους τοῦ στομίου δακτύλιος. Ἐξωτερικῶς, τὸ χεῖλος, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὴν ρίζαν της δακτύλιος μὲ ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον θύσανος. Διάμ. 0,213, ὕψ. 0,267 μ.

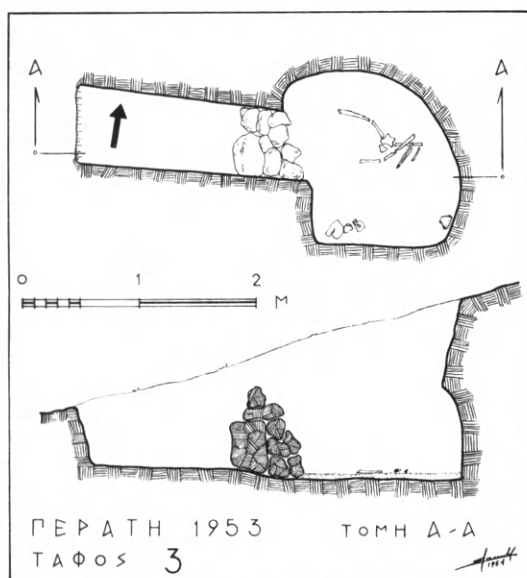
**692.** Σκύφος ἀκέραιος, διάστομος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς τραχύς ἐρυθροπορτοκαλόχρους, βαφὴ ἐρυθρωπὴ. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὀλόκληρος, ἐξωτερικῶς δὲ τὸ χεῖλος καὶ αἱ ράχεις τῶν λαβῶν. Διάμ. χείλους 0,094, ὕψ. 0,072 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 3 (σχέδ. 38)

Μικρὸς θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος Α.-Δ. Ὁ δρόμος του, σχετικῶς βραχύς, ἀρχίζει ἀπὸ τὴν νεροσυρμὴν καὶ προχωρεῖ πρὸς τὴν εἴσοδον στενούμενος, μὲ τὸ δάπεδόν του, ὀριζόντιον, σκαμμένον μέσα εἰς τὴν σκληρὰν ἀσβεστολιθικὴν φλέβα τοῦ πετρώματος. Ἡ εἴσοδος, ἰσοπλατῆς πρὸς τὸν δρόμον, ἐφράσσετο μὲ ξηρολιθιὰν περιλαμβάνουσιν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν της ὀψιν μεγάλον λίθον τοποθετημένον ὄρθιον. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον, μὲ τὰς πλευρὰς καὶ τὰς γωνίας ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου του ἀπεστρογγυλευμένας καὶ ἀσχηματίστους. Εἶναι φανερόν ὅτι πρώτη ἤρχισε νὰ σκάπτεται ἡ πρὸς τὰ δεξιὰ (Ν.) πλευρὰ του, λόγῳ τῆς σκληρότητος τοῦ πετρώματος ὅμως οἱ κατασκευασταὶ του δὲν ἐπέμειναν οὔτε εἰς τὴν συμμετρικότητα τοῦ σχήματος οὔτε εἰς τὸ ἀρχικῶς ἀποφασισθὲν μέγεθος. Τὰ τοιχώματά του εἶναι καλοπελεκημένα, τὸ δάπεδόν του ὅμως, τὸ ὁποῖον ἐκαλύπτετο ἀπὸ λεπτὸν στρῶμα χώματος, εἶναι ἀρκετὰ ἀνώμαλον.

Εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ θαλάμου εὐρέθη ταφή κατὰ χώραν. Τὰ ὀλίγα σωθέντα

ὀστᾶ, λεπτὰ καὶ σαθρά, ἐφαίνοντο ἀνήκον-  
τα εἰς ἄτομον νέον, πάντως δὲ μικρόσωμον,  
τοποθετηθὲν μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν  
εἴσοδον. Ἀπὸ τὸ κρανίον καὶ τὸν κορμὸν  
δὲν ἐσώθη τίποτε. Εὐρέθη ἡ ἀριστερὰ  
ὀλόκληρος καὶ μέρος τοῦ πήχεως τῆς δε-  
ξιᾶς καταλήγουσαι εἰς τὸ ὑπογάστριον,  
πλησίον ὀλίγων τριμμάτων τῆς λεκάνης.  
Ἀπὸ τὰ ὀστᾶ τῶν σκελῶν, συνεσταλμένα  
εἰς τὰ γόνατα καὶ πεσμένα πλαγίως, προ-  
κύπτει ὅτι ὁ νεκρὸς εἶχε ταφῇ ὕπτιος μὲ  
τὰ γόνατα ὑψηλά. Ἦτο κτερισμένος μὲ  
μίαν πρόχουν (24), κειμένην εἰς τὴν ΝΔ.  
γωνίαν καὶ καταπλακωμένην ἀπὸ τὴν  
πτῶσιν τῆς θόλου, καὶ ἓνα σκύφον ἀκέ-  
ραιον (25), πεσμένον πλαγίως εἰς τὴν ΝΑ.  
γωνίαν.



Σχέδ. 38.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 44 γ)

**24.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠοειδής. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς κεραμόχρους τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ ἐρυθρωπῇ, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὄμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,153, ὕψ. 0,192 μ.

**25.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὀλόκληρος, ἐξωτερικῶς δὲ αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ἀκατάστατοι κυματοειδεῖς ταινίαι κάτω ἀπὸ τὸ χεῖλος. Διάμ. χεῖλους 0,118, ὕψ. 0,091 μ.

#### ΤΑΦΟΣ Σ5

Μικρὸς θαλαμοειδὴς μὲ τὴν θόλον του ἐν μέρει διατηρημένην, προσανατολισμέ-  
νος Α.-Δ. Ἦχει δρόμον μήκους 2,10 καὶ πλάτους 1 μ. περίπου ἐκβάλλοντα εἰς τὴν  
ὄχθην τῆς νεροσυρμῆς. Ἡ εἴσοδος του, ἰσοπλατῆς πρὸς τὸν δρόμον, ἦτο φραγμένη  
μὲ ξηρολιθιὰν καταστραφεῖσαν ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους ἐκτὸς ἀπὸ τὴν κατωτά-  
την στρῶσιν της. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ἐλλειψοειδές, διαστάσεων 2,50 × 1,40 μ.,  
μὲ δάπεδον καὶ τοιχώματα παραβιασμένα ἀπὸ τὴν σύλησιν καὶ ἀνώμαλα. Ἡ ὀροφή  
του ἔχει τὴν σημερινὴν ἀνώμαλὸν της ἐπιφάνειαν εἰς ὕψος 1,20 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον,  
ἀρχικῶς ὅμως πρέπει νὰ ἦτο ἀρκετὰ χαμηλότερα, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τοὺς βῶλους  
τῆς τοὺς πεσμένους εἰς τὸν θάλαμον. Οἱ ἀρχαιοκάπηλοι τὸν εἶχον ἀναστατώσει καὶ  
εἶχον ἀπορρίψει εἰς τὸν δρόμον τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ γεμίσματός του, συνιστά-  
μενον εἰς χῶμα καὶ τεμάχια τοῦ πετρώματος καὶ περιλαμβάνον τμήματα ὀστέων καὶ



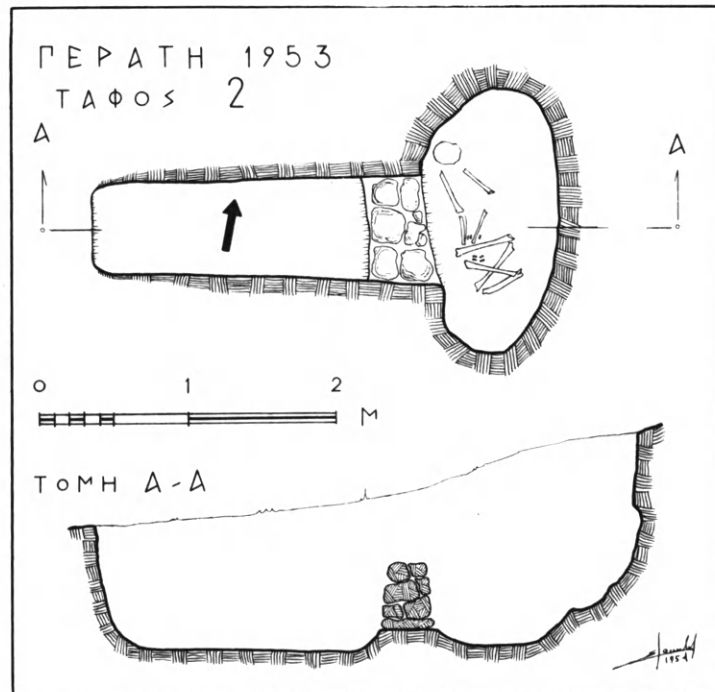
ὄστρακα καθὼς καὶ θραύσματα κομβίων ἀπὸ στεατίτην καὶ πηλόν. Ἀπὸ τὰ ὄστρακα συνεκολλήθη ὁ δίσκος σκύφος 118, ἐσημειώθη δὲ ἡ παρουσία μιᾶς μικρᾶς λεκάνης, ἐνὸς εὐρυστόμου κρατηροειδοῦς καὶ πέντε ἄλλων ἀγγείων.

**118** (πίν. 45α). Σκύφος δίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Σχῆμα χωνοειδές, με περι-που εὐθύγραμμα τοιχώματα, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κεραμόχρους, κατὰ τόπους φαίος. Βαφὴ

ἐρυθρά. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, ἐξωτερικῶς δὲ αἱ ῥάχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὸ τοίχωμα καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. στομίου 0,158, ὕψ. 0,084 μ.

### ΤΑΦΟΣ 2 (σχέδ. 39, πίν. 146α)

Μικρὸς θαλαμοειδής, βυθισμένος, προσανατολισμένος Α.-Δ. Ὁ δρόμος του, στενὸς καὶ ἀρκετὰ βαθύς, φθάνει σχεδὸν μέχρι τῆς ὀχθῆς τῆς νεροσυρμῆς. Ἔχει δάπεδον ὀριζόντιον καὶ ὁμαλόν, σκαμμένον εἰς τὸν σκληρὸν ἄσβεστόλιθον καὶ σχηματίζον εἰς τὴν εἴσοδον κανονικὸν κατώφλιον ὑπερυψωμένον κατὰ 0,14 μ., ὅπου ἐπάτει ἡ ξηρολιθιά τῆς θύρας. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ὠοειδές καὶ περιωρισμένην ἔκτασιν, ἐμφανιζομένην σήμερον μεγαλύτεραν λόγῳ τῆς πτώσεως τῶν τοιχωμάτων τῶν πλευρῶν του. Περιεῖχε μίαν μοναδικὴν ταφήν, εὑρεθεῖσαν κατὰ χώραν καὶ ἀκτέριστον. Ὁ σκελετὸς μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Β. ἦτο τοποθετημένος κατὰ τὸ μῆκος τοῦ θαλάμου. Τὸ κρανίον ἦτο πεσμένον πρὸς τὰ δεξιὰ. Οἱ βραχίονες ἦσαν τεταμένοι κατὰ μῆκος τοῦ θώρακος, τὰ δὲ σκέλη, συνεσταλμένα, εἶχον πέσει χιαστί, δεικνύοντα ὅτι ὁ νεκρὸς εἶχε ταφῇ ὕπτιος μετὰ τὰ γόνατα ὑψηλά.



Σχέδ. 39.

### ΤΑΦΟΣ Σ4

Μικρὸς θαλαμοειδής, προσανατολισμένος Α.-Δ., μετὰ τὴν θόλον του ἐν μέρει διατηρημένην. Σκαμμένος εἰς κάποιαν ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν ὄφρυν τοῦ ὑψώματος ἔχει δρόμον βραχύν καὶ βαθύν, πλάτους εἰς τὴν ἀρχὴν του 0,70, ἀποτόμως κατωφερῇ καὶ ὀδηγοῦντα εἰς εἴσοδον ἀνοίγματος 1 μ., χωρὶς διαμορφωμένας παραστάδας. Ἀπὸ τὴν ξηρολιθιαν τῆς θύρας εἶχον διατηρηθῇ εἰς τὴν θέσιν των οἱ κατώτατοι δόμοι, μεταξύ

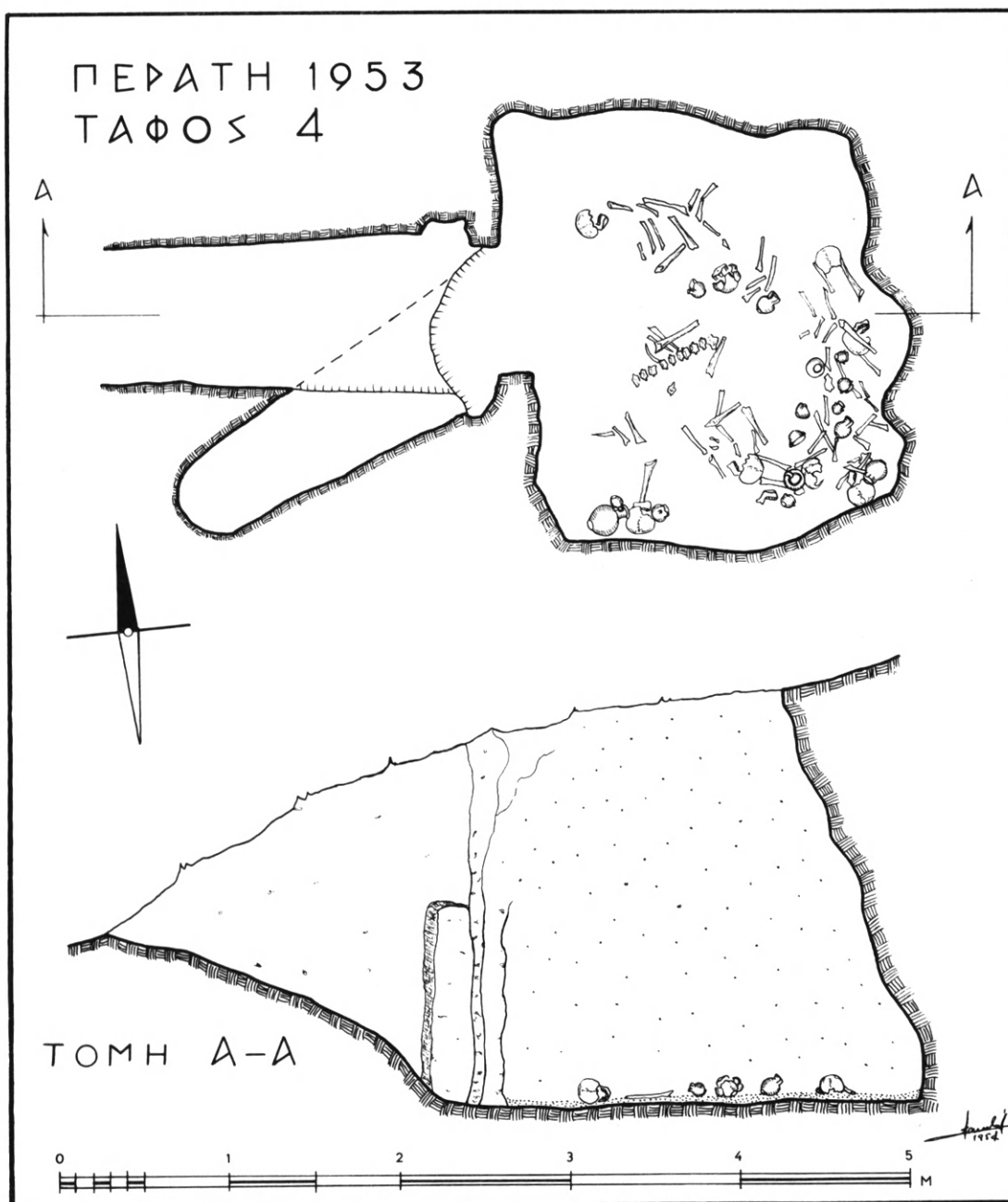
τῶν λίθων της δὲ εὐρέθησαν τὰ τεμάχια ἐνὸς κυάθου (119). Ὁ θάλαμος, ἀκανονίστως κυκλικός, διαστάσεων  $1,60 \times 1,80$  μ. περίπου, εἶχε τοιχώματα ἀνώμαλα καὶ δάπεδον κατεστραμμένον ἀπὸ τὴν σύλησιν. Ἡ ὀροφή του εἶχε πέσει χωρὶς νὰ διατηρήσῃ πουθενὰ τὴν παλαιάν της ἐπιφάνειαν. Τὸ χαμηλότερον σωζόμενον σημεῖόν της ἀπεῖχεν 1 μέτρον ἀπὸ τὸ δάπεδον, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι ἀρχικῶς ἦτο ἀκόμη χαμηλότερα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἀναμοχλευμένα χρώματα τῆς συλήσεως ὁ τάφος δὲν περιεῖχε τίποτε.

119 (πίν. 45β). Κυάθος μεγάλος, ρηχός, λευκὸν πυκνόν, κατὰ τόπους ἀπολεπισμένον. συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις χαμηλὴ ἸΑβας. Διάμ. χείλους 0,127 - 0,135, ὕψ. 0,068 μ. δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρός, ἀλείφωμα ὑπό-

#### ΤΑΦΟΣ 4 (σχέδ. 40, πίν. 142α)

Θαλαμοειδὲς βυθισμένος, προσανατολισμένος Α.-Δ. Ἔχει δύο ξεχωριστοὺς δρόμους, σκαμμένους ἀπὸ διαφορετικὰς κατευθύνσεις καὶ εἰς διαφορετικὰ ἐπίπεδα, καταλήγοντας ὅμως εἰς τὴν ἰδίαν εἴσοδον. Ὁ πρῶτος, ὁ βόρειος, σκαμμένος μέσα εἰς τὴν σκληρὰν φλέβα τοῦ πετρώματος, εἶναι πλατύτερος, μακρότερος καὶ βαθύτερος, ἀρχίζει δὲ ἀπὸ τὴν ὄχθην τῆς νεροσυρμῆς καὶ κατέρχεται ἀποτόμως πρὸς τὴν εἴσοδον, μὲ κατεύθυνσιν κάθετον πρὸς τὸν θάλαμον. Εἰς τὸ γέμισμά του καὶ ἰδίως παρὰ τὴν εἴσοδον εὐρέθησαν ὄστρακα ἐνὸς ἀλαβαστροειδοῦς (117) καὶ μερικὰ ἄλλα προερχόμενα ἀπὸ μικρὸν ψευδόστομον. Ὁ δεύτερος, λοξὸς καὶ πρὸς Ν. τοῦ πρώτου, εἶναι μικρότερος καί, εἰς τὸ σημεῖον ὅπου τέμνει τὸν προηγούμενον, ρηχότερος κατὰ 0,95 μ., μὲ γέμισμα ἀπαραβίαστον καὶ χωρὶς ὄστρακα ἢ ἄλλας ἐνδείξεις ἐπανειλημμένης χρήσεως. Εἶναι φανερόν ὅτι ὁ πρῶτος εἶναι ὁ ἀρχικὸς καὶ κύριος δρόμος τοῦ τάφου καὶ ὅτι ὁ νότιος ἠνοιχθῇ ἀργότερον — κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐπεὶδὴ ἡ ροὴ τῆς νεροσυρμῆς εἶχεν ἀχρηστεύσει τὸν προηγούμενον — καὶ ἐχρησιμοποιήθῃ διὰ τὰς τελευταίας, ἂν μὴ διὰ τὴν ἐντελῶς τελευταίαν ταφὴν τοῦ τάφου. Ἡ θύρα φαίνεται νὰ εἶχεν ἀρχικῶς ὑποτυπώδεις καὶ στενὰς παραστάδας, εὐρέθη ὅμως παραβιασμένη καὶ παραμορφωμένη. Ἡ ξηρολιθία της εἶχεν ἀφαιρεθῇ ἐντελῶς, εἰς τὴν ἀριστεράν της πλευράν δὲ εἶχε σκαφῇ μία ὑψηλὴ καὶ ἀσύμμετρος στενὴ κογχοειδὲς ἐσοχή, ἔχουσα ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἀποπείρας νὰ εὐρεθῇ ἡ στροφὴ τοῦ πετρώματος ἀπὸ τὸν δρόμον πρὸς τὸν θάλαμον, ἀποπείρας προσκρουσάσης εἰς τὸ σκληρὸν παρθένον πέτρωμα τῆς πλευρᾶς τοῦ δρόμου. Ἀφ' ἐτέρου τὸ δάπεδον τῆς εἰσόδου ἐδείκνυε καὶ αὐτὸ μίαν παραβίασιν εἰς βάθος, ἐμφανῆ κυρίως πρὸς τὰ δεξιὰ, κάτω ἀπὸ τὸ σημεῖον ὅπου ὁ δεύτερος δρόμος συναντᾷ τὸν πρῶτον. Εἶναι φανερόν ὅτι οἱ ἀρχαιοκάπηλοι τὸν εἶχον κάποτε ἀνακαλύψει καὶ ἐπεχείρησαν νὰ τὸν συλήσουν ἀφαιρέσαντες τοὺς λίθους τῆς θύρας, ἐσταμάτησαν ὅμως ὅταν συνήντησαν τὸ στερεὸν φυσικὸν πέτρωμα καὶ τὸ σχεδὸν ἐξ ἴσου στερεὸν γέμισμα τοῦ θαλάμου. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον ἀκανόνιστον, μὲ τοιχώματα καμπύλα εἰσέχοντα καὶ ἐξέχοντα καὶ δάπεδον ὀριζόντιον, ὠμαλισμένον μὲ λεπτὸν στρῶμα ἀμμοχώματος ἀπλωθὲν εἰς τὸ σκληρὸν πέτρωμα. Περιεῖχεν ἑπτὰ τοῦλάχιστον ταφάς, ὅλας διαταραγμένας, τὰς περισσοτέρας δὲ παρα-

Εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν τοῦ εὐρέθου κρανίον καὶ 1 - 2 μακρὰ ὀστᾶ, περιστοιχισμένα ἀπὸ τρία ἄγγεῖα: Μίαν μεγάλην πρόχουν πεσμένην πλαγίως (39), λευκὸν μὲ τὸ στόμιόν τοῦ ἐπάνω εἰς τὸν λαιμόν της (41) καὶ μικρὸν ψευδόστομον (40). Πλησίον τοῦ



Σχέδ. 40.

συμπλέγματος αὐτοῦ, πρὸς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, ἔκειντο ἄλλο κρανίον καὶ τὰ ὀστᾶ ἐνὸς περίπου πλήρους σκελετοῦ, ἀπωθημένα καὶ συγκεντρωμένα γύρω του. Ὅπισθέν των, κατὰ τὸ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματος τοῦ τάφου, εἶχον συσσωρευθῇ παντὸς εἶδους παραμερισμένα ὀστᾶ, μαζὶ μὲ τέσσαρα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πλήρη κρανία. Ἐμπρὸς

ἀπὸ τὸν σωρὸν αὐτὸν καὶ κατὰ μῆκος τοῦ εὐρέθη σταμνίσκος (34) πεσμένος πλησίον μιᾶς κάτω γνάθου καὶ μιᾶς χειροποιήτου πρόχου (35) σφηνωμένης ὀρθίας παραπλεύρως ἐνὸς ἀπὸ τὰ κρανία. Ἐν συνεχείᾳ ἔκειντο σκύφος δίωτος (32) καὶ κύαθος (31), ὀλίγον περαιτέρω δὲ μικρὸς ψευδόστομος πεσμένος ἀνάποδα (29). Ἐν μέσῳ τῶν ὀστέων τοῦ σωροῦ καὶ κατὰ μῆκος τοῦ Β. τοιχώματος ὑπῆρχεν ἄλλη μία σειρὰ ἀγγείων: Εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν ἀκριβῶς ψευδόστομος (36) στηριγμένος εἰς ἓν ἀπὸ τὰ κρανία, πρὸς Β. τοῦ δὲ προχοῖδιον πεσμένον πλαγίως (33), μικρὸς σταμνίσκος (38), ἄλλος μεγαλύτερος (37) καὶ τρίτος, μικρὸς, παραπλεύρως κρανίου (30). Μαζὶ μὲ αὐτά, διάσπαρτα μεταξὺ τῶν ὀστέων, ὑπῆρχον χρυσοῦς δακτύλιος (Μ 14α), μία χάνδρα ἀπὸ κορναλίνη (Λ 13) καὶ μία βαλανόσχημος ἀπὸ χαλαζίαν (Λ 12), κομβίον ὀστίνον εἰς δύο τεμάχια (Δ 13) καὶ τρία κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 15, Λ 16 καὶ Λ 17). Εἰς αὐτὰ τὸ κοσκίνισμα τῶν χωμάτων προσέθεσε μικροτάτην χρυσὴν σφαιρικὴν χάνδραν (Μ 14β), δακτύλιον χάλκινον (Μ 15), κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 18) καὶ ἓνα σφραγιδόλιθον ἐλαιόσχημον ἀπὸ σάρδιον (Λ 14).

Εἰς τὸ Β. τμήμα τοῦ θαλάμου, ἐμπρὸς εἰς τὴν ἀριστερὰν παραστάδα, ὑπῆρχε μία ταφὴ διατηρηθεῖσα σχεδὸν κατὰ χώραν. Τὰ ὀστᾶ της, ἐκτὸς ἴσως ἀπὸ τὸ κρανίον, ἦσαν ὅλα μετακινήμενα, κανὲν ὅμως δὲν εἶχεν ἀπομακρυνθῇ πολὺ ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν τοῦ θέσιν. Ὡς ἐκ τούτου εὐρίσκοντο κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς τὰ ἀντίστοιχὰ των σημεῖα χωρὶς ὅμως νὰ διατηροῦν τὴν σωστὴν σχέσιν μεταξὺ των. Παρουσιάζει δηλαδὴ ὁ σκελετὸς τὸ θέαμα ἀναστατώσεως προκληθείσης ἀπὸ μίαν συστηματικὴν ἔρευναν διὰ τὴν ἀνεύρεσιν πολυτίμων κτερισμάτων μεταξὺ τῶν ὀστέων του, τοῦτο δὲ πρέπει νὰ ἔγινεν ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοὺς ἀρχαίους, ὀλίγον πρὸ τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ τάφου. Εἰς τὴν θέσιν τῶν ποδῶν τοῦ ἦσαν πεσμένοι δύο ψευδόστομοι (26 καὶ 27) ἀνήκοντες κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς αὐτόν. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ σωροῦ τῶν κτερισμάτων εἰς τὸ βάθος τοῦ τάφου ἔκειντο ὀλίγα ἀκόμη παραμερισμένα ὀστᾶ καὶ μία δίωτος πρόχους (28). Εἰς τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου, λοξῶς πρὸς ΒΑ., εὐρέθησαν τὰ κατάλοιπα μιᾶς ἀκόμη ταφῆς. Τὰ περισσότερα ὀστᾶ καθὼς καὶ τὸ κρανίον εἶχον παραμερισθῇ καὶ ἀναμιχθῇ μὲ τὰ ὑπόλοιπα, εἶχε μείνει ὅμως εἰς τὴν θέσιν της ἡ σπονδυλικὴ στήλη, δεικνύουσα καὶ τὴν κατεύθυνσιν τῆς ταφῆς. Ἀπὸ τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν προκύπτει ὅτι εἶναι παλαιότερα ἀπὸ τὴν προηγουμένην καὶ ὅτι ἀκριβῶς παρεμερίσθη πρὸς χάριν ἐκείνης, διότι ἡ θέσις ἢ ἀντίστοιχος πρὸς τὰ ὀστᾶ τῶν σκελῶν της εἶχεν ἐν μέρει καταληφθῇ ἀπὸ τὰ κτερίσματα τῆς ἄλλης. Ἡ ἄλλη λοιπὸν αὕτη, ἡ Β., εἶναι ἡ τελευταία ταφὴ τοῦ τάφου ἢ χρησιμοποίησασα ἀσφαλῶς τὸν νότιον δρόμον, τὰ δὲ ἀγγεῖά της (26 καὶ 27, ἴσως καὶ τὸ 28) πρέπει νὰ θεωρηθοῦν μεταγενέστερα ἀπὸ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα τοῦ τάφου. Εἶναι ἐπίσης φανερόν ὅτι κάποτε, μετὰ τὴν τελευταίαν αὐτὴν ταφήν, ὁ τάφος ἠνοίχθη ὅχι διὰ νὰ γίνῃ ἄλλη, οὔτε διὰ νὰ ἐτοιμασθῇ θέσις διὰ τὸ μέλλον, ἀλλὰ μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἀφαιρεθοῦν ἀπὸ τὸν τελευταῖον νεκρὸν — καὶ ἴσως καὶ ἀπὸ τοὺς προηγουμένους — ὅσα κτερίσματα διετήρουν τὴν ἀξίαν των ἢ ἦσαν ἀκόμη εἰς κατάστασιν νὰ χρησιμοποιηθοῦν.

## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 45 γ-ε καὶ 46 α)

**26.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής. Στόμιον στενὸν κατακόρυφον, λαβαὶ συγκλίνουσιν πρὸς τὰ κάτω, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, εἰς τὸν ὦμον μικρὰ ὀπή, βάσις κωνική. Πηλὸς πράσινος, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις των κυματοειδεῖς γραμμαί, εἰς τὸν δίσκον πυκνοὶ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξύ των στενὴ ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα μὲ κροσσωτὸν περίγραμμα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον διαποικιλτὸν ἀψίδωμα. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,113 μ.

**27.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάστανι ἐξίτηλος, σωζομένη κατὰ τόπους εἰς πορτοκαλόχρσα ἴχνη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο τριγωνικὰ ἄνθη ἀντιμέτωπα πλαισιώνοντα ὀρθὴν στενὴν στήλην τεθλασμένης. Διάμ. 0,144, ὕψ. 0,171 μ.

**28.** Μικρὰ πρόχους δῖωτος, συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὡσειδής. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς κεραμόχρους τραχύς, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους. Βαμμένον τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὰς ρίζας των δακτύλιοι μὲ ἄγκιστρα πρὸς δεξιὰ, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον διπλόσπειραι. Διάμ. 0,112, ὕψ. 0,140 μ.

**29.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος εἰς τὰς λαβάς, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον λοξὸν εὐρὺ, λαβαὶ λεπταί, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν βάσιν του καὶ εἰς τὴν βάσιν τοῦ στελέχους

τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν δακτύλιοι, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον λοξὰ ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,102, ὕψ. 0,120 μ.

**30.** Σταμνίσκος χυτροειδής δῖωτος, συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος. Στόμιον πολὺ εὐρὺ καὶ χαμηλόν, σῶμα ὡσειδές, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ στόμιον, ἡ βάσις, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον ταινία τεθλασμένης. Διάμ. 0,067, ὕψ. 0,066 μ.

**31.** Κύαθος συγκολλημένος. Βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, ἐξωτερικῶς ἡ ράχις τῆς λαβῆς. Εἰς τὴν διάμετρόν της καταλειβάς. Διάμ. χείλους 0,099, ὕψ. 0,65 μ.

**32.** Μικρὸς σκύφος δῖωτος, συγκολλημένος, διάστομος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανι σχεδὸν ἐντελῶς ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,086, ὕψ. 0,057 μ.

**33.** Προχοῖδιον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ χεῖλος, ἡ ράχις τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,088, ὕψ. 0,095 μ.

**34.** Σταμνίσκος δῖωτος συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος εἰς τὸ στόμιον, σφαιρικός. Στόμιον χαμηλόν, βάσις δισκοειδής, λαβαὶ μικραὶ σχεδὸν κατακόρυφοι. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξύ τῶν λαβῶν ζώνη ἀνθέων τριγωνικῶν. Διάμ. 0,088, ὕψ. 0,090 μ.

**35.** Μικρὰ πρόχους χειροποίητος συγκολλημένη, συμπληρωμένη. Στόμιον πολὺ εὐρὺ καὶ χαμηλόν, γάστρα στενὴ, ὡσειδής, ἀσύμμετρος, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς τραχύς καὶ ἀκάθαρτος τεφρός. \*Αβαφος. Διάμ. 0,118, ὕψ. 0,153 μ.

**36.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον ὀλίγον λοξόν, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανι στυλπνή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου



τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξύ αὐτῶν, εἰς τὸ μέσον της, στενὴ ζώνη τμημάτων τεθλασμένης. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως τρεῖς ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸν ὦμον διχαλωτὰ ἄνθη μὲ στικτὴν στεφάνην. Διάμ. 0,130, ὕψ. 0,145 μ.

**37.** Σταμνίσκος ἀκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον εὐρύ, βάσις δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, βαφὴ καστανὴ μεταλλική. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξύ τῶν λαβῶν ζώνη τεθλασμένης. Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,089 μ.

**38.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,080, ὕψ. 0,075 μ.

**39.** Πρόχους ἀκεραία, ὠοειδής. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδής, εἰς τὴν ρίζαν τῆς λαβῆς μικρὰ στρογγύλη κοιλότης. Πηλὸς πρασινωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανὴ πυκνὴ, ἀλαμπής. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ μὲ ἐξηρημένην τὴν κοιλότητα, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,197, ὕψ. 0,244 μ.

**40.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου τριγωνικὰ ἄνθη μὲ τὴν στεφάνην διαγραμμισμένην, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια ἀντιμέτωπα, πλαισιοῦντα ὁμόκεντρα τόξα μὲ διαγραμμισμένον περίγραμμα. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,107 μ.

**41.** Ληκύθιον ἀκέραιον κωνικόν. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν

τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον ρόμβοι μὲ δικτυωτὴν διαγράμμισιν, κάτω ἀπὸ τὸν ὦμον λωρὶς μεταξύ δύο λεπτοτάτων ταινιῶν. Διάμ. 0,079, ὕψ. 0,090 μ.

**117.** Ἀλαβαστροειδὲς δίωτον συγκολλημένον καὶ συμπληρωμένον. Στόμιον ὑψηλὸν χωνοειδές, λαβαὶ ταινοειδεῖς κατακόρυφοι, σῶμα κυλινδρικόν, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς πρασινωπὸς κακοψημένος, βαφὴ καστανὴ τελείως ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς ἐλάχιστα δυσδιάκριτα ἔχνη. Διάμ. 0,065, ὕψ. 0,066 μ.

**Λ 12.** Χάνδρα ἐπιμήκης βαλανόσχημος ἀπὸ λευκὸν διαφανὴ χαλαζίαν, ὀριζοντίως διάτρητος. Μῆκος 0,024, διάμ. 0,009 μ.

**Λ 13.** Χάνδρα κωδιόσχημος ἀπὸ κορναλίνη, διάτρητος εἰς τὴν κορυφὴν. Μῆκος 0,014. Μεγ. διάμ. 0,0065 μ.

**Λ 14.** Σφραγιδόλιθος ἐλαιόσχημος ἀπὸ σάρδιον, ὀριζοντίως διάτρητος. Ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν τρεῖς γραμμαὶ χαραγμέναι κατὰ τὸ μῆκός του. Ἀπὸ τὴν ἄλλην παράστασις γλυπτῇ: Ζῶον τρέχον μὲ κεφαλὴν αἰγόμορφον, κέρας καὶ σῶμα βοοειδοῦς, δηλωμένον κατὰ τρόπον ἄδρόν, χωρὶς διακριτικὰς λεπτομερείας. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν ράχιν τοῦ ὅμοιον, μικρότερον, ἀκόμῃ χονδροειδέστερας ἀποδόσεως. Μῆκος 0,018, πλάτος 0,014 μ.

**Λ 15.** Κομβίον κωνικόν, ἀπὸ μελανὸν στεατίτην. Εἰς τὴν βάσιν τοῦ ἀκτινοειδοῦς χαράγματα. Διάμ. 0,018, ὕψ. 0,016 μ.

**Λ 16.** Κομβίον κωνικόν ἀπὸ στεατίτην πρασινωπόν. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,016 μ.

**Λ 17.** Κομβίον ἡμισφαιρικόν ἀπὸ πράσινον στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,007 μ.

**Λ 18.** Ὅμοιον ἀπὸ λίθον πορφυρόχρωμον μὲ φθαρμένην τὴν ἐπιφάνειαν. Δ. 0,021, ὕψ. 0,007 μ.

**Λ 13.** Κομβίον κωνικὸν ὀστέινον, συγκολλημένον ἀπὸ δύο τεμάχια, φθαρμένον εἰς τὴν κορυφὴν. Διάμ. 0,022, σωζ. ὕψ. 0,008 μ.

**Μ 14α.** Δακτύλιος χρυσοῦς. Διάμ. 0,019 μ.

**Μ 14β.** Χάνδρα χρυσῇ σφαιρική, διάτρητος. Διάμ. 0,005 μ.

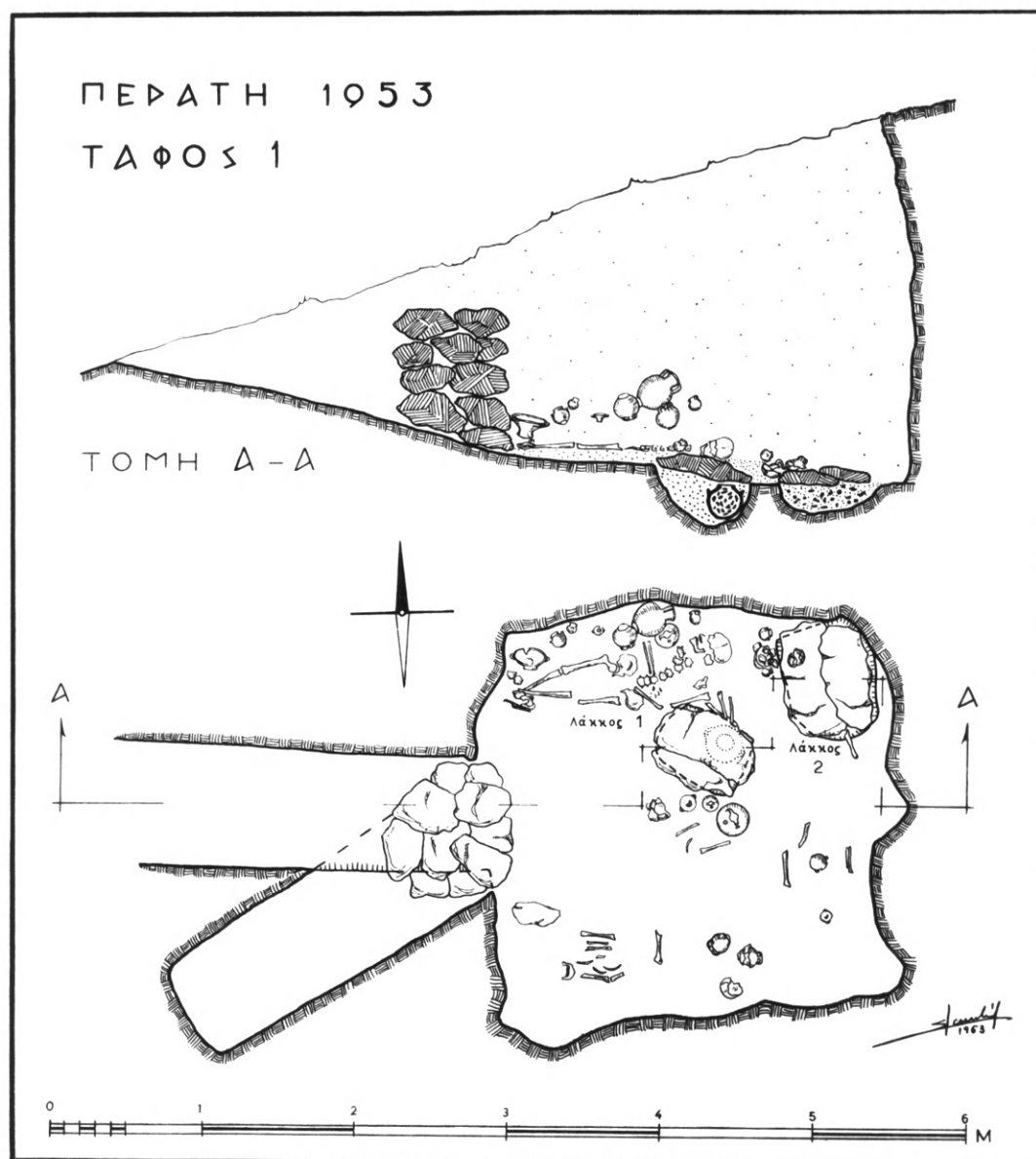
**Μ 15.** Μικρὸς χάλκινος δακτύλιος ὠξειδωμένος. Διάμ. 0,018 μ.

## ΤΑΦΟΣ 1 (σχέδ. 41, πίν. 166α)

Θαλαμοειδής μεγάλος βυθισμένος, προσανατολισμένος Α.-Δ. "Όπως και ό γειτονικός του 4 έχει δύο δρόμους καταλήγοντας είς την ίδιαν είσοδον, άνοιγμένην είς τó μέσον περίπου τής Δ. πλευράς τοῦ θαλάμου. 'Ο παλαιότερος, κάθετος πρὸς τὸν θάλαμον, έχει δάπεδον ὁμαλῶς κατωφερές, σκαμμένον μέσα είς τήν σχετικῶς σκληρὰν φλέβα τοῦ ἀσβεστολίθου τῆς περιοχῆς καὶ διατηρῆσαν είς σημεῖον παρὰ τήν ἀρχήν του τὰ ἔχνη σκαπτικοῦ ἐργαλείου πλάτους 0,058 μ. Εἰς τὸ γέμισμά του εὑρέθησαν τὰ τεμάχια ἑνὸς κυάθου (116) καθὼς καὶ μερικὰ ἄλλα ὄστρακα προερχόμενα ἀπὸ ἕνα μεγάλον ψευδόστομον καὶ τέσσαρα ἄλλα ἀγγεῖα. 'Ο δεύτερος δρόμος εἶναι βραχύτερος, λοξὸς πρὸς τὸν θάλαμον καὶ ρηχότερος κατὰ 0,44 μ. ἐκεῖ ὅπου τέμνει τὸν προηγούμενον, ἡ ἀρχή του δὲ ἀποφεύγει τήν νεροσυρμὴν ὅσον τὸ ἐπιτρέπει ἡ διαμόρφωσις τοῦ ἐδάφους καὶ ἡ στάθμη τῆς εἰσόδου. 'Η θύρα, χωρὶς εἰδικῶς διαμορφωμένας παραστάδας, εἶχεν ἀρχικὸν πλάτος 0,70 μ. περίπου, αὐξηθὲν ἀργότερον χάρις είς τὸν δεύτερον δρόμον είς 0,90 μ. Εὑρέθη τειχισμένη με ἰσχυροτάτην ξηρολιθίαν κτισμένην προσεκτικῶς ἀπὸ μεγάλους λίθους, σφηνωμένους είς τήν θέσιν των με ἄλλους, μικρούς. Οἱ κάτω δόμοι τῆς, ἀντιστοιχοῦντες πρὸς τὸν παλαιότερον δρόμον, εἶναι κάπως στενότεροι ἀπὸ τοὺς ἐπάνω, προσαρμοσθέντας είς τὸ πλάτος τοῦ νεωτέρου.

'Ο θάλαμος, ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους τοῦ νεκροταφείου, έχει σχῆμα ἀκανονίστως τετράγωνον, με τοιχώματα ἀνώμαλα καὶ δάπεδον κατωφερές πρὸς τὸ βάθος. Εὑρέθη καταχωμένος ἀπὸ τοὺς ὄγκους τῆς πεσμένης θόλου, ἡ δὲ ὀροφή δὲν ἄφησε πουθενὰ ἔχνη ἐπιτρέποντα τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀρχικοῦ τῆς ὕψους. Δεξιὰ τῆς εἰσόδου, είς τήν ΝΔ. γωνίαν, πλησίον λίθου πεσόντος ἴσως ἀπὸ τήν τείχισιν τῆς εἰσόδου, εὑρέθη τὸ ὑπόλοιπον μιᾶς ταφῆς κατὰ χώραν διαταραγμένης καὶ ἐν μέρει παραμερισμένης. Εἰς τήν ἀρχικὴν των θέσιν διετηρήθησαν ἡ κάτω γνάθος, ὁ ἀριστερὸς βραχίον λυγισμένος είς τὸν ἀγκῶνα καὶ φέρων τήν παλάμην είς τὸν λαιμόν, ὁ δεξιὸς τεταμένος σχεδὸν κατ' εὐθεῖαν κατὰ μῆκος τοῦ σώματος καὶ μερικαὶ πλευραί. 'Εμπρὸς ἀπὸ αὐτὰ καὶ είς κανονικὴν ἀπόστασιν ἔκειτο μηριαῖον ἐγκάρσιον πρὸς τὸν ἄξονα τοῦ σώματος, ἀνῆκον ἴσως, ἀλλ' ὄχι ἀσφαλῶς, είς τήν ταφὴν αὐτήν. Εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ Ν. τοιχώματος εὑρέθη κρανίον καὶ δύο ψευδόστομοι (22 καὶ 23). Εἰς τήν περιοχὴν τῆς ΝΑ. γωνίας, πλησιέστερον πρὸς τὸ Α. τοίχωμα, ἔκειντο δύο σταμνίσκοι (20 καὶ 21) μεταξὺ ἀραιῶν παραμερισμένων ὀστέων. Εἰς τήν ΒΑ. γωνίαν ἀκριβῶς ὑπῆρχε μεγάλος τετράπλευρος ρηχὸς λάκκος, σκεπασμένος με δύο μεγάλους πρασινωποὺς πλακοειδεῖς λίθους. 'Επάνω είς τοὺς λίθους αὐτοὺς εὑρέθησαν ὀλίγα ὀστᾶ καὶ μικρὸς ψευδόστομος σπασμένος (15), ἀκριβῶς ἐμπρὸς του δὲ καὶ είς τήν ἰδίαν στάθμην μικρὸν ληκύθιον ἀκέραιον (18), τὰ περισσότερα, ἀλλ' ὄχι ὅλα, τεμάχια μιᾶς μεγάλης πρόχου (16) καὶ μικρὸς σταμνίσκος (17) πεσμένος παρὰ τὸ Β. τοίχωμα. Τὰ ἀγγεῖα αὐτὰ εἶχον ἀπωθηθῆ ἐκεῖ ἀφοῦ ἐτοποθετήθησαν αἱ καλυπτῆριοι πλάκες τοῦ λάκκου, ὁ ὅποιος εὑρέθη νὰ περιέχῃ ἀνθρώπινα ὀστᾶ δύο ἀτόμων ὠρίμου ἡλικίας καὶ ἑνὸς νηπίου, καμμένα καὶ κατακερματισμένα, καθὼς καὶ ὀλίγα, ἐπίσης καμμένα, ὀστᾶ κυνός. Μεταξὺ τῶν ὀστέων αὐτῶν ὑπῆρχε πλῆθος μικρῶν κτερισμάτων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πολυτί-

μων : Σφραγιδοκύλινδρος συροχιττιτικής προελεύσεως (Λ 1), δέλτος αἰγυπτιακή τοῦ Ραμοῦ II (Δ 11), δύο χρυσοὶ δακτύλιοι με σφενδόνην (Μ 4 καὶ Μ 9), δύο ἀπλοὶ δακτύλιοι χρυσοὶ καὶ εἰς ἀργυροῦς (Μ 2, Μ 10, Μ 11), τρεῖς φακοειδεῖς σφραγιδόλιθοι (Λ 4, Λ 5 καὶ Λ 6), ἑπτὰ χρυσαῖ κοκκιδωταὶ χάνδραι (Μ 5), μικρὸς κύλινδρος ἀπὸ χαλκο-



Σχέδ. 41.

σίνην (Μ 7), ὅμοιος ἀπὸ φαγεντιανήν (Δ 8) καὶ τρίτος μεγαλύτερος ἀπὸ ἀχάτην με χρυσόδετα ἄκρα (Λ 3), μικρὰ πλακίδια ὀστέινα τετράπλευρα καὶ τριγωνικά (Δ 5), διάφοροι χάνδραι (Δ 4, Δ 9, Δ 12, Μ 8, Δ 1, Δ 6, Δ 7, Δ 10, Λ 2), θραύσματα χάνδρας ἢ κυλίνδρου ἀπὸ κύανον καμμένα (Δ 3), τμήματα διαφόρων χανδρῶν καθὼς καὶ ὀστᾶ πτηνῶν ἐπίσης καμμένα (Δ 2), τὸ ἥμισυ περίπου χαλκίνου κατόπτρου (Μ 3) καὶ

πέντε κομβία από στεατίτην (Λ 7, Λ 8, Λ 9, Λ 10, Λ 11). Πολλά από τὰ ἀντικείμενα αὐτὰ ἔχουν ὑποστῇ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ πυρός (Λ 3, Λ 7, Δ 1, Δ 2, Δ 5, Δ 8, Δ 11, Μ 5), μερικὰ δὲ μάλιστα τόσον ἔντονον ὥστε νὰ εἶναι ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει παραμορφωμένα (Δ 3, Δ 4). Αὐτὰ ὅχι μόνον ἀνῆκον εἰς τοὺς νεκροὺς ἀλλὰ καὶ ἐκάησαν μαζί των. Τὰ ἄλλα, ἂν καὶ δὲν ἀποκλείεται νὰ προέρχωνται ἀπὸ ἄλλας ταφὰς καὶ νὰ ἀπερρίφθησαν εἰς τὸν λάκκον, εἶναι ὅμως πιθανώτατα καὶ αὐτὰ ἰδικά των.

Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν πρὸς ΝΔ. τοῦ λάκκου αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἄλλος ὅμοιος τετράπλευρος, βαθύς, ἐπίσης πλακοσκεπής, ὁ ὁποῖος περιεῖχεν ἕνα δίωτον πιθαμοφόρισκον (19). Ἐντὸς τοῦ ἀγγείου αὐτοῦ ὑπῆρχον ἄλλαι δύο καύσεις ἀτόμων ὠρίμου ἡλικίας, ἀκτέριστοι ἐκτὸς ἀπὸ δύο μικροτάτας χρυσᾶς χάνδρας (Μ 1). Ἀμέσως πρὸς Ν. τοῦ λάκκου, εἰς τὸ κέντρον πλεόν τοῦ θαλάμου, κοντὰ εἰς ὀλίγα παραμερισμένα ὅστᾱ καὶ ἀργυροῦν δακτύλιον περασμένον εἰς τὴν φάλαγγα δακτύλου (Μ 12), εὐρέθη σειρὰ ἀγγείων τοποθετημένων ὀρθίως. Τὸ πρῶτον, μία δίωτος πρόχους (11), εἶχε συνθλιβῇ ἀπὸ τὸ βάρος τῶν χωμάτων, τὰ ἐπόμενα ὅμως, ὁ σκύφος 12 καὶ ὁ μικρὸς ψευδόστομος 13, ἦσαν ἀνέπαφα, τὸ τελευταῖον δέ, ὁ μεγάλος ψευδόστομος 14, εἶχε σπασμένην τὴν μίαν λαβὴν. Τὰ ἀγγεῖα αὐτὰ ἐπάτουν εἰς ἐπίπεδον ὑψηλότερον ἀπὸ τὰς καλυπτηρίους πλάκας τοῦ λάκκου, παραπλεύρως των δὲ καὶ ἐν μέρει μεταξύ των ὑπῆρχον διάσπαρτα ὅστᾱ. Ἄλλα, πυκνότερα, ὑπῆρχον εἰς τὴν ἄλλην πλευρὰν τοῦ λάκκου, μεταξύ των δέ, εἰς τεμάχια συντεθλιμμένα καὶ παραμορφωμένα, εὐρέθη τὸ μεγαλύτερον μέρος μιᾶς χαλκίνης λεκάνης (Μ 6). Ὅλα αὐτὰ εἶχον ἀπωθηθῇ εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου διὰ νὰ δημιουργήσουν χῶρον διὰ τὴν τελευταίαν ταφήν, εὐρεθεῖσαν ὑπτίαν κατὰ χώραν κατὰ μῆκος τοῦ Β. τοιχώματος, μετὰ τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ ὕψος τοῦ λάκκου 1 καὶ τοὺς πόδας εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν. Τὸ κρανίον, ἀρκετὰ καλὰ διατηρημένον, ἦτο πεσμένον εἰς τὸ δεξιόν του πλευρόν. Ἡ δεξιά ἐσταύρωνε τὸν στόμαχον, ἡ δὲ ἀριστερὰ κατέληγεν εἰς τὸ ὑπογάστριον. Τὰ σκέλη, τεταμένα, διεσταυροῦντο εἰς τοὺς ἀστραγάλους. Εἰς τὸ στῆθος τοῦ νεκροῦ εὐρέθη μικρὸς ψευδόστομος σπασμένος (10). Εἰς τοὺς πόδας του ἀκριβῶς ἔκειντο τὰ τεμάχια ἐνὸς ἄλλου μεγαλυτέρου (1), ἀπωθημένου ἐκεῖ μαζί με μικρὸν χάλκινον μαχαίριον (Μ 13). Τέλος, κατὰ μῆκος τοῦ σκελετοῦ, ἐπάνω εἰς τὸ βόρειον τοίχωμα καὶ ἀρκετὰ ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ δάπεδον, εὐρέθη μία σειρὰ ἀγγείων παραμερισμένων μετὰ τεμάχια ὅστων σφηνωμένα μεταξύ των: Λεκάνη πεσμένη πλαγίως καὶ σπασμένη (2), σταμνίσκος δίωτος (3) καὶ ἀπὸ ἐπάνω του ἀκριβῶς ὅμοιος, μικρότερος, ὀλίγον σπασμένος εἰς τὸ χεῖλος (4), λεκανίδιον (5) καὶ μεγάλος ψευδόστομος πεσμένος ἀνάποδα (6) παρὰ τὴν βάσιν μιᾶς μεγάλης διώτου πρόχου (7) καλυπτούσης ἐν μέρει ἕνα ἀκόμη ψευδόστομον πεσμένον πλαγίως (8). Ἐμπρὸς εἰς τὸ κρανίον τῆς ταφῆς, ἀλλ' εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον, ὑπῆρχε μικρὸν προχοῖδιον ἀκέραιον (9). Ἐπὶ πλεόν εὐρέθησαν καὶ ὅστρακα ἀνήκοντα εἰς ἕνα ψευδόστομον, ἕνα σταμνίσκον καὶ δύο ἄλλα ἀπροσδιόριστα ἀγγεῖα.

Ἐχρησιμοποιήθη λοιπὸν ὁ τάφος δι' ὁκτὼ τοῦλάχιστον πρόσωπα: Τὴν ταφήν τῆς ΝΔ. γωνίας, κτερισμένην ἐνδεχομένως μετὰ τὰ ἀγγεῖα 22 καὶ 23, τὰς δύο καύσεις τοῦ λάκκου 1 μέσα εἰς τὸ ἀγγεῖον 19, τὰς τρεῖς καύσεις τοῦ λάκκου 2, τὴν κατὰ χώραν ταφήν τοῦ Β. τοιχώματος καὶ μίαν ἀκόμη, ἴσως ὅμως καὶ περισσοτέρας, διεσκορπισμέ-

νας εις την περιοχὴν μεταξὺ τῶν δύο λάκκων καὶ παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ κατὰ χώραν σκελετοῦ. Τὰ ὅστ' αὐτῶν εὐρέθησαν ἐν μέρει ἐπάνω ἀπὸ τὰς καλυπτηρίους πλάκας τῶν λάκκων, ἄρα οἱ νεκροὶ ἀπὸ ὅπου προέρχονται ἐτάφησαν, πάντως δὲ παρεμερίσθησαν, μετὰ τὴν ἀπόθεσιν τῶν καμμένων ὁστῶν εἰς τοὺς λάκκους. "Ωστε εἰς τὴν χρονικὴν διαδοχὴν προηγουῖνται αἱ πέντε καύσεις, ἀκολουθοῦν αἱ παραμερισμέναι ταφαὶ καὶ ἔπεται, τελευταία φυσικά, ἡ κατὰ χώραν. Ἡ διαδοχὴ ὅμως τῶν ἀγγείων εἶναι δυστυχῶς πολὺ περισσότερον ἄδηλος, διότι ὅλα ἦσαν μετακινημένα καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀποδοθοῦν μὲ βεβαιότητα εἰς τὰς ταφάς, πλὴν τοῦ 19, τοῦ περιέχοντος τὰς δύο καύσεις. Ἀφ' ἑτέρου ὁ μέγας ἀριθμὸς ἀγγείων καὶ ἡ ἔλλειψις ἐνὸς τοῦλάχιστον κρανίου — τοῦ ἀντιστοιχοῦ πρὸς τὰ ὅστ' αὐτὰ ἀπωθημένα πρὸς τὸ Β. τμήμα τοῦ τάφου — σημαίνει ἀσφαλῶς ὅτι ὁ τάφος ἐκαθαρίσθη τοῦλάχιστον μίαν φοράν. Οὕτω ἐξηγεῖται καὶ ἡ ἀπουσία τόσων πολλῶν θραυσμάτων τοῦ ἀγγείου 1, προφανῶς ἐνὸς ἀπὸ τὰ παλαιότερα τοῦ τάφου, τὰ πρὸ τοῦ καθαρισμοῦ, δὲν ὑπάρχουν ὅμως ἀσφαλῆ στοιχεῖα διὰ τὴν ἀκριβῆ του σχέσιν πρὸς τὰ ὑπόλοιπα.

Ἀπὸ τοὺς δύο δρόμους ὁ παλαιότερος εἶναι βεβαίως ὁ βόρειος. Τοῦτο προκύπτει ὅχι μόνον ἀπὸ τὴν θέσιν του, ἀντίστοιχον πρὸς τὴν κανονικὴν καὶ ἐπομένως ἀρχικὴν διαρρύθμισιν τοῦ τάφου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἀνεύρεσιν πολλῶν ὀστράκων εἰς τὸ γέμισμά του, ὑποδηλοῦσαν ὅτι ἀνεσκάφη, δηλαδὴ ἐχρησιμοποιήθη, ἐπανειλημμένως. Ὁ δεύτερος, λοξός, ρηχότερος καὶ μὲ καθαρὸν γέμισμα, πρέπει νὰ ἀντιστοιχῇ πρὸς τὰς τελευταίας 1 - 2 ταφάς, πιθανώτατα δὲ πρὸς τὴν τελευταίαν μόνον. Ἡ κατασκευὴ του ὀφείλεται ἀσφαλῶς εἰς τὸ ὅτι ὁ προηγούμενος ἡχρηστεύθη κάποτε ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει ἀπὸ τὰ ὕδατα τῆς νεροσυρμῆς, τὴν ὁποίαν ὁ νεώτερος σαφῶς ἀποφεύγει.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ

(πίν. 46β.γ [τὰ ἀγγεῖα], 47α [ὁ κύλινδρος], 47β-δ καὶ 48α,γ [αἱ σφραγίδες], 48β [ἡ δέλτος], 49α.β [διάφορα], 50α.β καὶ 51α [τὰ μετάλλινά]).

1. Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλειπής (λείπει τὸ ἥμισυ περίπου τῆς κοιλίας του), σφαιρικός. Στόμιον λοξόν, εἰς τὸν δίσκον ἀνεπαίσθητος ἀπόφυσις, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον δυσδιάκριτα ἔχνη. Διάμ. 0,148, ὕψ. 0,166 μ.

2. Λεκάνη βαθυπύθμενος, συγκολλημένη, συμπληρωμένη. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Ἐσωτερικῶς δακτύλιοι εἰς τὸν πυθμένα καὶ τὸ τοίχωμα, εἰς τὸ χεῖλος ὁμάδες ἀκτινωτῶν ἐγκαρσίων γραμμῶν. Ἐξωτερικῶς ταινίαι, εἰς τὴν ράχιν τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς γάστρας πλατεῖα λωρίς. Εἰς τὸν πυθμένα ἐξωτερικῶς σπεῖρα ἐντὸς κύκλου. Διάμ. χεῖλους 0,217 - 0,224, ὕψ. 0,125 μ.

3. Σταμνίσκος δίωτος ἀκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν ἀνηρτημένα φοιιδωτὰ τρίγωνα. Διάμ. 0,11, ὕψ. 0,10 μ.

4. Σταμνίσκος δίωτος συγκολλημένος, ὠσειδής. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μελανὴ μὲ πορτοκαλόχρους ἀποχρώσεις. Βαμμένον τὸ χεῖλος, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη ἀπὸ μετόπας τεθλασμένης. Διάμ. 0,074, ὕψ. 0,07 μ.

5. Μικροτάτη χονδροειδὴς λεκάνη βαθυπύθμενος συγκολλημένη. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ



μαυροκάστανη. Όλοβάφος. Διάμ. χείλους 0,10, ύψ. 0,055 μ.

6. Ψευδόστομος άκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον λοξόν, εις τόν δίσκον άνεπαίσθητος άπόφυσις, βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή. Βαμμένα: Τό χεῖλος τοῦ στομίου, εις τήν ρίζαν του καί τήν ρίζαν τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν δακτύλιοι, εις τόν δίσκον όμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τήν κοιλίαν καί τήν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Ό ὤμος άδιακόσμητος. Διάμ. 0,132, ύψ. 0,156 μ.

7. Πρόχους δίωτος ώσειδής, άκεραία. Βάσις δισκοειδής. Πηλός κεραμόχρους, αλείφωμα ύπόλευκον, βαφή έρυθρά. Βαμμένα: Εἰς τό χεῖλος δακτύλιος, τά περιθώρια τῶν λαβῶν, εις τās ρίζας των άγκιστρα, εις τόν λαιμόν καί τήν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,188, ύψ. 0,228 μ.

8. Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ύψιπύθμενος. Στόμιον λοξόν, εις τόν δίσκον άνεπαίσθητος άπόφυσις. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή. Βαμμένα: Τό χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τό στόμιον με τό στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εις τόν δίσκον όμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τήν κοιλίαν καί τήν βάσιν ταινίαι, μεταξύ των ζώνη τμημάτων τεθλασμένης. Εἰς τά τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου διχαλωτά άνθη, εις τό ήμικύκλιον κλαδόσχημος στήλη άμειβόντων. Διάμ. 0,135, ύψ. 0,165 μ.

9. Προχοῖδιον άκέραιον, ώσειδές. Βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλός έρυθροπορτοκαλόχρους, βαφή έρυθρά. Βαμμένον τό χεῖλος, ή ράχis τῆς λαβῆς, εις τόν λαιμόν καί τήν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,068, ύψ. 0,08 μ.

10. Ψευδόστομος μικρός συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ώσειδής. Στόμιον εὐρύ κατακόρυφον, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινωπός, βαφή μελανή με πορτοκαλόχρους άποχρώσεις, πολύ έξίτηλος. Σώζονται όμόκεντροι κύκλοι εις τόν δίσκον τῶν λαβῶν καί ταινίαι εις τήν κοιλίαν. Διάμ. 0,08, ύψ. 0,095 μ.

11. Πρόχους δίωτος συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ώσειδής. Βάσις δισκοειδής. Πηλός έρυθρωπός τραχύς, αλείφωμα ρόδινον, βαφή έρυθρά. Βαμμένον τό χεῖλος καί αἱ ράχεις τῶν λαβῶν. Εἰς τās ρίζας των άγκιστρα. Εἰς τόν λαιμόν καί τήν κοιλίαν ταινίαι, εις τόν ὤμον διπλόσπειραι. Διάμ. 0,172, ύψ. 0,225 μ.

12. Σκύφος άκέραιος. Βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινωπός, βαφή έρυθροκάστανη. Βαμμένος όλόκληρος με έξηρημένον τό κάτω μέρος τῆς κοιλίας καί ταινίαν κάτω άπό τās λαβάς. Διάμ. χείλους 0,107, ύψ. 0,08 μ.

13. Ψευδόστομος άκέραιος κωνικός. Εἰς τόν δίσκον άπόφυσις, λαβαί συγκλίνουσαι πρὸς τά κάτω, βάσις κωνική. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή - πορτοκαλόχρους. Βαμμένα: Τό χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τό στόμιον με τό στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τά περιθώρια τῶν λαβῶν, εις τόν δίσκον όμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τήν κοιλίαν καί τήν βάσιν έναλλάσσονται λωρίδες με ταινίας. Εἰς τήν περίμετρον τοῦ ὤμου λεπτή ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τά τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου όμόκεντρα τόξα, εις τό ήμικύκλιον γραμμωτά λέπια εις σχῆμα ήμιελλείψεως με περιθώριον διαγραμμισμένον καί περίστικτον. Διάμ. 0,102, ύψ. 0,122 μ.

14. Ψευδόστομος με συγκολλημένην τήν μίαν λαβήν, ώσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εις τόν δίσκον άπόφυσις, βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός έρυθρωπός, αλείφωμα ύποκίτρινον, βαφή έρυθροκάστανη, κατά τόπους έξίτηλος. Βαμμένα: Τό χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τό στόμιον με τό στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εις τās ράχεις τῶν λαβῶν στήλη τριγωνικῶν άνθέων, εις τόν δίσκον λεπτή πυκνή σπεῖρα. Εἰς τήν κοιλίαν έναλλάσσονται λωρίδες με ταινίας. Μεταξύ των ζώνη όμοκέντρων τόξων ὀρθίων. Βαμμένη καί ή βάσις. Εἰς τήν περίμετρον τοῦ ὤμου στενή ζώνη τεθλασμένης, εις τά τεταρτοκύκλια άνθη με διαγραμμισμένην στεφάνην. Εἰς τό ήμικύκλιον κατακόρυφος στήλη άντιμετώπων όμοκέντρων τόξων πλασιωμένη άπό ένάλληλα τρίγωνα. Διάμ. 0,20, ύψ. 0,232 μ.

15. Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ώσειδής. Στόμιον λοξόν, εις τόν δίσκον άνεπαίσθητος άπόφυσις, βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή - πορτοκαλόχρους, κατά τόπους έξίτηλος. Βαμμένα: Τό χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τό στόμιον με τό στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εις τόν δίσκον σπεῖρα έντὸς κύκλου. Εἰς τήν κοιλίαν καί τήν βάσιν ταινίαι, μεταξύ αὐτῶν ζώνη τριγωνικῶν άνθέων. Εἰς τά τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου όμόκεντρα τόξα περίστικτα, εις τό ήμικύκλιον έγ-

κάρσιαι κυματοειδεῖς γραμμαὶ ἐντὸς λεπτοῦ πλαισίου. Διάμ. 0,094, ὕψ. 0,109 μ.

**16.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠοειδής. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρῶς τραχύς, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,236, ὕψ. 0,299 μ.

**17.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένος τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, ἡ βάσις καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν. Μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη τεθλασμένης. Διάμ. 0,082, ὕψ. 0,079 μ.

**18.** Ληκύθιον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον. Βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον μετόπη ὀριζοντίων κυματοειδῶν γραμμῶν μὲ κροσσοπετάλια εἰς τὸ περιθώριον μεταξὺ δύο στενῶν στηλῶν τεθλασμένης. Διάμ. 0,061, ὕψ. 0,067 μ.

**19.** Πιθαμορίσκος μὲ δύο ὀριζοντίους, σχεδὸν κατακορύφους λαβὰς καὶ δύο συμπληρωματικά μικρὰ ὠτία διάτρητα. Στόμιον κυλινδρικὸν χαμηλόν, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς ἐρυθρῶς τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, κατασκευὴ χονδροειδής. Ἀβαφος. Διάμ. 0,23, ὕψ. 0,215 μ.

**20.** Σταμνίσκος ἀκέραιος, ὠοειδής. Στόμιον χαμηλὸν χωνοειδές, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρῶς, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένες λεπτὰς ταινίας εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν καθὼς καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,153, ὕψ. 0,144 μ.

**21.** Σταμνίσκος δίωτος ἀκέραιος, ὠοειδής. Στόμιον στενόν, χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ δύο λεπτὰς ταινίας εἰς τὸν ὦμον. Διάμ. 0,084, ὕψ. 0,078 μ.

**22.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, σφαιρικός. Στόμιον εὐρύ, ὀλίγον λοξόν, λαβαὶ λεπταὶ μὲ δίσκον ἐπίπεδον, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πράσινος, βαφὴ μαυροκάστανη ἀλαμπής. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ρίζαν τοῦ στομίου, τὰς ρίζας τῶν λαβῶν καὶ τὴν ρίζαν τοῦ στελέχους τῶν δακτύλιων, αἱ ράχεις

τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ αὐτῶν ζώνη συνεχόμενων ρόμβων διαγραμμισμένων ἢ ἐναλλήλων κάτω ἀπὸ σειρὰν στικτῶν κροσσοπεταλίων. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου δίσκοβα ἡμικύκλια μὲ λεπτόν περιστικτον περιθώριον. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον τρεῖς σειραὶ στικτῶν φολίδων, συνδεόμεναι εἰς τὰ πλάγια διὰ τετραπλῶν κυματοειδῶν γραμμῶν μὲ τὸν δακτύλιον τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ οὗτω δημιουργουμένου τριγωνικοῦ σχήματος ἐγγεγραμμένον τμήμα κύκλου μὲ λεπτόν περιστικτον περιθώριον. Διάμ. 0,122, ὕψ. 0,138 μ.

**23.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακορύφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος διατηρουμένη κυρίως εἰς πορτοκαλόχρῳ ἔχνη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδεύουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ αὐτῶν δύο ζῶναι τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου τριγωνικὰ ἄνθη μὲ διαγραμμισμένον κάλυκα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια ἀντιμέτωπα συνδεδεμένα μὲ ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,192, ὕψ. 0,222 μ.

**116.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος κακοψημένος. Ἀβαφος. Διάμ. χεῖλους 0,122, ὕψ. 0,064 μ.

**Α 1.** Σφραγιδοκύλινδρος συροχιττιτικός ἀπὸ αἱματίτην, διάτρητος κατὰ τὸ μῆκος του. Μεταξὺ δύο στενῶν περιθωρίων εἰς τὰ ἄκρα του φέρει ἔγγλυπτον παράστασιν λεπτοτάτης ἐργασίας ἀποτελουμένην ἀπὸ δύο κύρια συμπλέγματα: Εἰς τὸ πρῶτον ὀρθία μορφή ἀσκεποῦς καὶ ἀγενείου δαίμονος, φέροντος περίζωμα μέχρι τῶν γονάτων καὶ ἔχοντος μακρὰν καὶ λεπτὴν οὐρὰν μὲ ἀγκιστροειδῆ ἀπόληξιν καθὼς καὶ πέλματα αἰλουροειδοῦς ἀντὶ ποδῶν, κρατεῖ ἀπὸ ἑνὸς ἀνεστραμμένον λέοντα πτερωτὸν καὶ κερασφόρον εἰς κάθε χεῖρα, πατεῖ δὲ ἐπάνω εἰς λέοντα καὶ ταῦρον ἀντιμέτωπους. Εἰς τὸ δεύτερον δύο γενειοφόροι δαίμονες ἀντιμέτωποι φέροντες περίζωμα καὶ ὀξυκορύφους πέλους, μὲ θυ-

σανωτάς οὐράς, κέρατα καὶ ὅπλᾳ ἀντὶ ποδῶν, βαίνουν ἐπὶ συνεχοῦς σπείρας, κρατοῦν δὲ μετὴν μίαν χεῖρα ἀπὸ τοῦς ὀπισθίους πόδας τῆς ἀνεστραμμένην ἀντιλόπην, ἐνῶ μετὴν ἄλλην ὑποβαστάζουν περὶ τὸν ἥλιακόν δίσκον. Εἰς τὰ μεταξὺ τῶν μορφῶν κενὰ εἰκονίζονται αἰγάγρος ὄρθιος, κεφαλὴ ἀποτροπαϊκῆ τοῦ Humbaba κατὰ μέτωπον, ἀστέρες, ρόδακες καὶ πτηνά. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν μορφῶν δηλώνονται με κύκλους, αἱ κλειδώσεις τῶν με κόμβους, αἱ δὲ πτέρυγες με πυκνὰ εὐθύγραμμα χαράγματα. Μῆκος 0,031, διάμ. 0,014, ὕψ. κυρίων μορφῶν 0,019 - 0,020 μ.

Λ 2. Χάνδρα σφαιρικὴ διάτρητος, ἀπὸ λευκὴν φαγεντιανήν. Διάμ. 0,017 μ.

Λ 3. Κύλινδρος ἀπὸ ἀχάτην χρώματος τεφροῦ διαφόρων ἀποχρώσεων, παραμορφωμένος ὑπὸ τοῦ πυρός, με δεσμάτα εἰς τὰ δύο ἄκρα τοῦ ἀπὸ λεπτὸν χρυσοῦν ἔλασμα. Διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,03, διάμ. 0,011 μ.

Λ 4. Φακοειδὴς σφραγιδόλιθος ἀπὸ φαιάν ἀσβεστολιθικὴν μάργαν. Διάτρητος. Εἰς τὴν μίαν ὄψιν τοῦ φέρει ἐξώγλυφον παράστασιν ἐξαφύλλου ρόδακος. Πρὸς τὴν πλευρὰν τῆς παραστάσεως τὰ χεῖλη τῆς ὁπῆς παρουσιάζουν μεγάλην φθορὰν ὀφειλομένην εἰς τὴν τριβὴν πρὸς τὸ νῆμα ἀναρτήσεώς του. Διάμ. 0,023, πᾶχος 0,007 μ.

Λ 5. Φακοειδὴς σφραγιδόλιθος ἀπὸ ταινωτὸν ἀχάτην, με συμμετρικὰς κυματοειδεῖς ἀποχρώσεις λευκάς καὶ μελανὰς ἀμαυρωθείσας ἀπὸ τὸ πῦρ. Ὁριζοντίως διάτρητος. Ἡ μία πλευρὰ φέρει ἐγγλυπτον παράστασιν βοοειδοῦς ζώου διερχομένου με ἱπτάμενον καλπασμόν μεταξὺ εὐθυγράμμων χαραγμάτων συμβολιζόντων πιθανώτατα δένδρα καὶ κλάδους. Τὸ ζῶον ἀποδίδεται κατὰ τρόπον στοιχειώδη χωρὶς λεπτομερείας, ἡ δὲ κεφαλὴ δηλοῦται με δύο ἀνισομεγέθεις κόμβους. Διάμ. 0,02, πᾶχος 0,008 μ.

Λ 6. Φακοειδὴς σφραγιδόλιθος ἀπὸ τεφρὸν ἀχάτην με κυματοειδεῖς ἀποχρώσεις, ἀμαυρωθεῖς ἀπὸ τὸ πῦρ, συγκολλημένος ἀπὸ δύο τεμάχια, διάτρητος. Φέρει εἰς τὴν μίαν πλευρὰν ἐγγλυπτον παράστασιν αἰγάγρου κειμένου ἐπὶ τῆς ράχεώς του, κυρτωμένου κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου καὶ ἐκτινάσσοντος τὰ σκέλη. Μεταξὺ τῶν ὀπισθίων του ποδῶν, προτομὴ ὁμοίου. Ἔργασία λεπτοτάτη καὶ προσεκτικὴ. Αἱ λεπτομέ-

ρειαι, ὅπως π.χ. οἱ ὀφθαλμοί, οἱ κόμβοι τῶν κεράτων, οἱ μῦς καὶ οἱ τένοντες τῶν ποδῶν καὶ ὁ σχηματισμὸς τοῦ ρύγχους εἶναι φυσικώταται προδίδουσαι, πλήρη γνῶσιν τῆς ἀνατομίας τῶν ζώων. Διάμ. 0,025, πᾶχος 0,010 μ.

Λ 7. Κομβίον ἀπὸ φαιὸν στεατίτην με κοίλην βάσιν. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,010 μ.

Λ 8. Ὅμοιον. Διάμ. 0,017, ὕψ. 0,010 μ.

Λ 9. Ὅμοιον ἀπὸ ὀρείαν κρύσταλλον, ἐλλιπές, με ἐπίπεδον βάσιν. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,012 μ.

Λ 10. Ὅμοιον, ἀκέραιον, ἀπὸ τεφροκύανον στεατίτην. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,012 μ.

Λ 11. Ὅμοιον. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,013 μ.

Δ 1. Χάνδρα σφαιρικὴ ἀπὸ ὑαλόμαζαν, διάτρητος, καμμένη καὶ παραμορφωμένη. Διάμ. 0,02 μ.

Δ 2. Διάφορα μικροαντικείμενα κατεστραμμένα καὶ παραμορφωμένα ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ πυρός. Περιλαμβάνουν πέντε διαφόρους χάνδρας ἀπὸ ὑαλόμαζαν, τρία μεγάλα μὴ συναρμοζόμενα τεμάχια ἀπὸ ἄλλην ὁμοίαν, ἐλαιόσχημον, ὅστ᾽ αἱ πτηνοῦ καὶ σχίζαν ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν. Μέγ. διαστάσεις χανδρῶν 0,010 - 0,015 μ.

Δ 3. Δύο τεμάχια μὴ συναρμοζόμενα χάνδρας ἢ κυλίνδρου ἀπὸ ὑαλόμαζαν χρώματος ἐσωτερικῶς μὲν κυανοπρασίνου, ἐξωτερικῶς δὲ γαιώδους (τεχνητὸν κύανον). Παραμορφωμένα ἀπὸ τὸ πῦρ. Μέγισται διαστάσεις 0,019, 0,025 μ.

Δ 4. Μεγάλῃ στρογγύλῃ ἐλλιπὲς χάνδρα ὑαλώδους ὕφους καμμένη καὶ παραμορφωμένη. Διάμ. 0,027 - 0,031 μ.

Δ 5. Μικρότατα πλακίδια ὀστέινα, διάτρητα. Μερικὰ φέρουν τὰ ἔχνη τοῦ πυρός, γενικῶς ὅμως διατηροῦνται εἰς καλὴν κατάστασιν. Εὐρέθησαν 15 ἀκέραια σχήματος χαμηλοῦ ἰσοσκελοῦς τριγώνου, 11 ὅμοια ἐλλιπῆ καὶ δύο τετράπλευρα ὀρθογώνια. Μῆκος τριγωνικῶν 0,015 - 0,021, μῆκος τετραπλεύρων 0,015 - 0,016 μ.

Δ 6. Χάνδρα σφαιρικὴ ὀστεῖνη διάτρητος. Διάμ. 0,017 μ.

Δ 7. Χάνδρα σφαιρικὴ διάτρητος, ἀπὸ ὑαλόμαζαν. Διάμ. 0,014 μ.

Δ 8. Μικρὸς κύλινδρος ἀπὸ φαγεντιανήν, χρώματος κιτρίνου με κυανὰς ἀποχρώσεις, σπογγώδους ὕφους, καμμένος καὶ κατεστραμμένος. Μῆκος 0,018, Διάμ. 0,009 μ.

**Δ 9.** Χάνδρα πυκνορράβδωτος από υαλόμαζαν χρώματος κυανοφαίου. Διάμ. 0,016, πάχος 0,008 μ.

**Δ 10.** Χάνδρα σφαιρική, διάτρητος, από υαλόμαζαν, χρώματος φαιοῦ. Διάμ. 0,015 μ.

**Δ 11.** Δέλτος αἰγυπτιακή από φαγεντιανήν εις σχῆμα τετραπλεύρου πλακιδίου με στρογγυλευμένας γωνίας, διάτρητος εις τὸ μῆκός της. Ἡ ἐκθεσίς της εις τὰς φλόγας τῆς πυρᾶς τὴν ἐσκλήρυνε χωρὶς νὰ τὴν παραμορφώσῃ. Φέρει εις τὰς δύο ὀψεις της ἐπιγραφὰς με ἱερογλυφικὰ ψηφία ἐντὸς λεπτοῦ περιθωρίου. Ἐπὶ τῆς μιᾶς ὀψεως ἀναγράφεται: Wsr-m3Ct-rC štp n rC, ἥτοι, ἰσχυρὰ εἶναι ἡ ἀλήθεια τοῦ Pā, ἐκλεκτὸς τοῦ Pā, ἐπὶ τῆς ἄλλης δὲ RC-m3-sw mrj-šmn, ἥτοι, Ραμσῆς ὁ ἀγαπητὸς τοῦ Ἀμμών<sup>1</sup>. Πρόκειται δηλαδὴ περὶ δέλτου φερύσης τὸ ὄνομα τοῦ Ραμσῆ II. Μῆκος 0,031, πλάτος 0,018, πάχος 0,006 μ.

**Δ 12.** Μικρὰ ὀστεῖνη βαλανόσχημος χάνδρα, διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,01 μ.

**Μ 1.** Δύο μικρότατοι σφαιρικοὶ χάνδραι χρυσαῖ. Διάμ. 0,003 μ.

**Μ 2.** Δακτύλιος χρυσοῦς. Διάμ. 0,019 μ.

**Μ 3.** Τμῆμα χαλκίνου κατόπτρου, ὠξειδωμένου. Σῶζεται ὀλίγον περισσότερον τοῦ ἡμίσεος. Ἐπιφάνειαι ἐπίπεδοι χωρὶς χάραγμα, γλυφὴν ἢ ἄλλο κόσμημα. Διάμ. 0,177, πάχος 0,005 μ., βάρος 728 γραμμάρια.

**Μ 4.** Δακτύλιος χρυσοῦς με ἐλλειψοειδῆ ἐγχαράκτον σφενδόνην. Ἡ σφενδὼν, κολλημένη εις τὴν στεφάνην, φέρει ἐγχαράκτον παράστασιν ζώου αἰγοειδοῦς με μακρὰ καμπύλα κέρατα καὶ ἰδιαίτερος λεπτόν καὶ ἐπίμηκες σῶμα, τρέχοντος ἐπὶ καταφύτου ἐδάφους. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν ράχιν τοῦ διακρίνεται ἄλλο ὅμοιον. Ἡ παράστασις ἔχει κάπως ἀποτριβῇ λόγω τῆς χρήσεως τοῦ δακτυλίου, διατηρεῖται ὅμως ἀρκετὰ καλὰ. Διάμ. σφενδόνης 0,025, 0,017, διάμ. στεφάνης 0,018, βάρος 9,15 γραμμάρια.

**Μ 5.** Ἐπτὰ μικραὶ χρυσαῖ κυλινδρικοὶ χάν-

δραι, κοκκιδωταί. Ἀποτελοῦνται ἀπὸ λεπτότατον χρυσοῦν ἔλασμα, τυλιγμένον εις κύλινδρον καὶ φέρον ἐξωτερικῶς κολλημένα μικρὰ σφαιρίδια, ἀνὰ 12 εις τέσσαρας ἐπαλλήλους κύκλους, συνολικῶς δηλαδὴ 48, ἀποτελοῦντα τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν τῶν χανδρῶν. Εἰς μίαν ἀπὸ αὐτὰς μερικὰ ἀπεκολλήθησαν καὶ μετετοπίσθησαν, πιθανώτατα λόγω τῆς ἐπιδράσεως τοῦ πυρός. Διάμετροι 0,009 - 0,011. Μήκη 0,0075 - 0,009. Διάμετροι σφαιριδίων 0,0015 - 0,002, βάρη 4,40 - 6,70 γραμμάρια.

**Μ 6.** Τεμάχια κατεστραμμένα καὶ παραμορφωμένα χαλκίνης λεκάνης. Σῶζονται αἱ δύο λαβαί, μέρος τοῦ χείλους καὶ τοῦ πυθμένος. Ἀνεπίδεκτα συγκολλήσεως καὶ ἀποκαταστάσεως. Πιθανὴ διάμ. βάσεως 0,15, πιθανὴ διάμ. στομίου 0,22 μ.

**Μ 7.** Μικρὸς διάτρητος κύλινδρος ἀπὸ χαλκοσίην. Ἀδιακόσμητος. Μῆκος 0,017, διάμ. 0,009 μ.

**Μ 8.** Δύο μικραὶ χρυσαῖ χάνδραι σφαιρικοὶ, ραβδωμένοι, διάτρητοι. Διάμ. 0,005 μ.

**Μ 9.** Δακτύλιος χρυσοῦς με ἐλλειψοειδῆ σφενδόνην, μονοκόμματος, κομμένος ἀπὸ σωληνοειδὲς ἔλασμα. Εἰς τὴν σφενδόνην χαραγμένη παράστασις τελείως ἀποτριβεῖσα, ἴσως ζώου τρέχοντος. Διάμ. σφενδόνης 0,014, 0,022. Διάμ. στεφάνης 0,019. Βάρος 6,72 γραμμάρια.

**Μ 10.** Χρυσοῦς δακτύλιος ἀπὸ λεπτόν σύρμα συμπεπιεσμένος εις σχῆμα καρδίας. Διάμ. 0,019 μ.

**Μ 11.** Δακτύλιος ἀργυροῦς, ὠξειδωμένος καὶ παραμορφωμένος εις σχῆμα ἐλλείψεως. Μῆκος 0,032, πλάτος 0,020 μ.

**Μ 12.** Δακτύλιος ἀργυροῦς, ὠξειδωμένος. Διάμ. 0,024 μ.

**Μ 13.** Μαχαιρίδιον χάλκινον, με λεπτὴν τριγωνικὴν λεπίδα καὶ λαβὴν στενομήκη, τετραγώνου τομῆς, λυγισμένην ἀγκιστροειδῶς εις τὸ ἐλεύθερον ἄκρον της. Ἡ ἐπένδυσίς της δὲν ἄφησεν ἔχνη. Μῆκος 0,149, πλάτος λεπίδος 0,012, πάχος λαβῆς 0,004 - 0,006 μ.

### ΤΑΦΟΙ 5 καὶ 5α (σχέδ. 42, πίν. 177α καὶ 182β)

Οἱ τάφοι αὐτοί, σκαμμένοι εις τὰς δύο πλευρὰς τοῦ ἰδίου σαμαρωτοῦ στενοῦ ὑψώματος καὶ με προσανατολισμὸν ἀντίθετον, ἄσχετοι ἀρχικῶς, συνεδέθησαν ἀπὸ τὸ τυχαῖον συμβάν ὅτι τμῆμα τοῦ 5α ἐβυθίσθη μέσα εις τὸν θάλαμον τοῦ 5. Τοῦτο ἐγένεν

1. Τὴν ἀνάγνωσιν ὀφείλω εις τὸν ἐπιμελητὴν τῆς αἰγυπτιακῆς συλλογῆς τοῦ Ἑθν. Ἀρχ. Μουσείου κ. Ν. Μπουφίδην.



ὅταν τὸ λεπτόν μεταξύ των τοίχωμα ὑπεχώρησεν, ἀδυνατισμένον ἀπὸ διαδοχικὰς μικροπτώσεις τῆς ὀροφῆς τοῦ 5. Αἱ μικροπτώσεις αὐταί, μαζὶ μὲ μερικὰ νεροχώματα εἰσδύσαντα κατὰ καιροὺς εἰς τὸν θάλαμον τοῦ 5, εἶχον σχηματίσει μίαν ἐπίχωσιν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ὀριζοντίαν, εἰς ὕψος 0,40 μ. περίπου ἀπὸ τὸ δάπεδόν του, καὶ εἶχον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καλύψει τὸ ταφικόν του στρῶμα. Εἰς τὴν ἐπίχωσιν αὐτὴν ἔπεσαν καὶ τὰ τεμάχια τῆς θόλου, πλὴν τοῦ ὑπερθύρου, διατηρηθέντος εἰς τὴν θέσιν του. Τὴν πτώσιν τῆς θόλου ἠκολούθησεν, ἂν δὲν τὴν προεκάλεσεν, ἡ βύθις τοῦ τοιχώματος εἰς τὸ βάθος τοῦ 5α, σχηματίσαντος ἐπικλινῇ κατωφέρειαν πρὸς τὸ ἐσωτερικόν τοῦ 5. Εἰς διάφορα σημεῖα τῆς κατωφερείας αὐτῆς ἐσταμάτησαν ὅσα ὀστᾶ καὶ κτερίσματα παρεσύρθησαν ἀπὸ τὴν πτώσιν. Μέσα εἰς τὴν οὕτω σχηματισθεῖσαν κοιλότητα ἐκύλισαν κατὰ καιροὺς νεροχώματα ἀνάμικτα μὲ χαλίκια, σχηματίσαντα ἐπαλλήλους στρώσεις μὲ κλίσιν πρὸς τὴν εἴσοδον τοῦ 5, μέχρις ὅτου, μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, ἡ κοιλότης ἐγέμισε καὶ ἡ πλαγιά ἀνέκκτησε τὴν παλαιάν της ὄψιν.

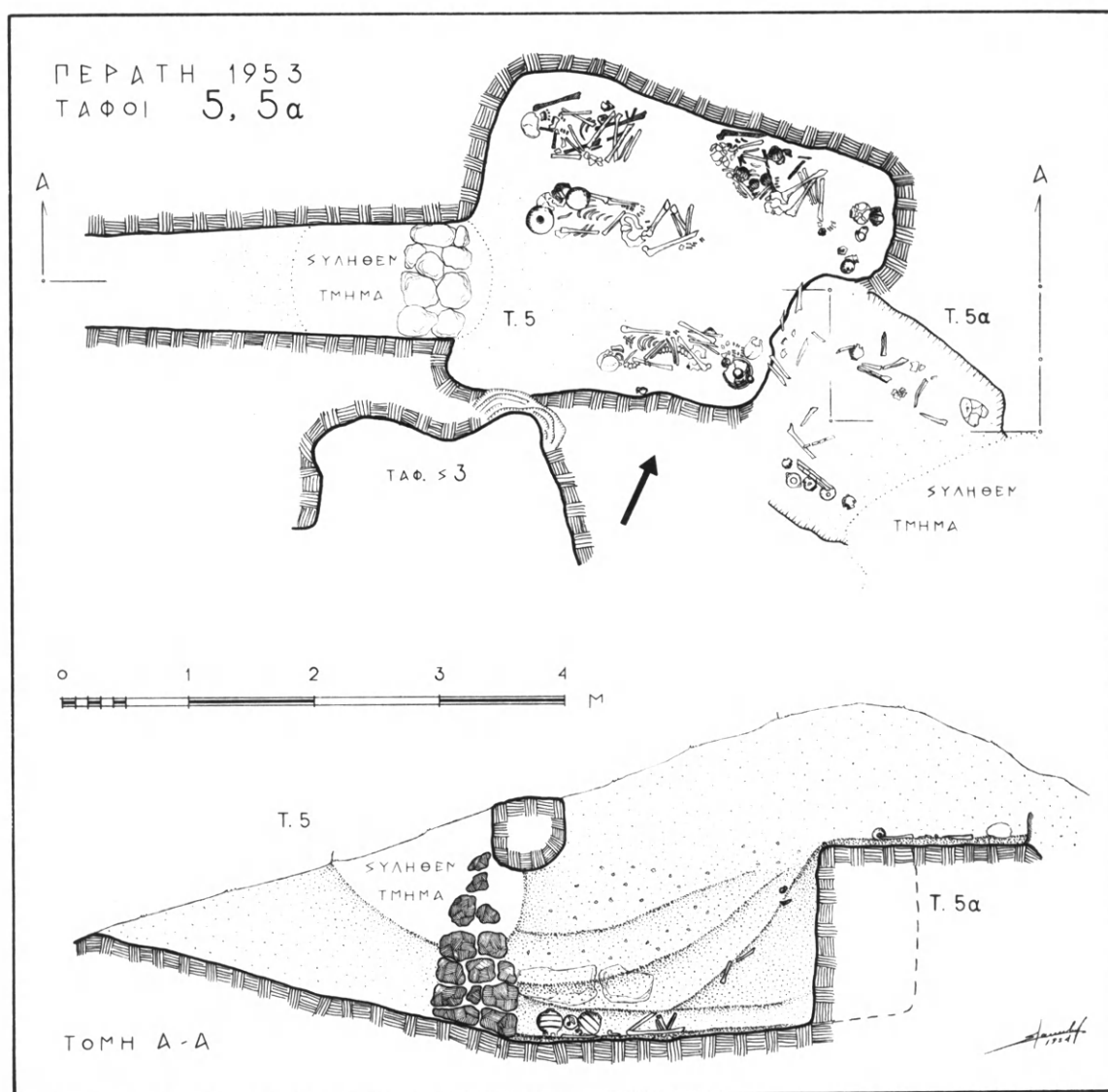
Ὁ **τάφος 5**, ὁ μεγαλύτερος καὶ βαθύτερος, εἶναι σκαμμένος εἰς τὸ πρὸς Δ. πρὸς τοῦ ὕψωματος, ἀμέσως πρὸς Ν. τοῦ 1. Εἶναι θαλαμοειδής, προσανατολισμένος Α.-Δ., μὲ ἐπιμήκη δρόμον λοξὸν πρὸς τὴν νεροσυρμὴν. Ἡ εἴσοδος τοῦ εἶχεν ἀνακαλυφθῇ ἀπὸ ἀρχαιοκάπηλον τῆς περιοχῆς, σκάψαντα τὸ ἐπάνω μέρος της καὶ μετακινήσαντα μερικοὺς ἀπὸ τοὺς λίθους τῆς θύρας, ἐγκαταλείψαντα ὅμως τὴν προσπάθειαν μόλις διεπίστωσεν ὅτι ὁ θάλαμος ἦτο βυθισμένος. Ἰσοπλατῆς πρὸς τὸν δρόμον, δὲν εἶχε παραστάδας οὔτε καμμίαν ἰδιαιτέραν διαμόρφωσιν. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ἀκανονίστου τραπεζίου μὲ τὴν θύραν παρὰ τὴν ΝΔ. γωνίαν καὶ μίαν κογχοειδῇ προέκτασιν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΒΑ. Συγκεκριμένον ἔχνος προσδιορίζον τὸ ἀκριβὲς ὕψος τῆς ὀροφῆς δὲν διετηρήθη, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ξηρολιθιδῆς τῆς εἰσόδου ὅμως θὰ πρέπει νὰ υπολογισθῇ εἰς 1 - 1,10 μ. Τὸ ταφικόν του στρῶμα, ἡσφαλισμένον ἀπὸ τὰς πτώσεις τῆς ὀροφῆς καὶ τὰ νεροχώματα τὰ ὅποια τὸ εἶχον καλύψει, εὐρέθη ἄθικτον.

Ἡ ΒΔ. γωνία του ἦτο κατελιγμένη ἀπὸ μίαν ταφὴν εὐρεθεῖσαν κατὰ χώραν. Τὸ κρανίον, καταπλακωμένον ἀπὸ τὸ βάρος τῶν χωμάτων, ἔκειτο πρὸς τὰ ἀριστερὰ μὲ τὸ πρόσωπον στραμμένον πρὸς τὸ Β. τοίχωμα. Αἱ χεῖρες, λυγισμέναι εἰς τὸν ἀγκῶνα καὶ διπλωμέναι εἰς τὸ στῆθος, κατέληγον εἰς τὸν λαιμόν, ὅπου ἐσώζοντο καὶ φάλαγγες τῶν δακτύλων. Ἰχνη τῆς λεκάνης εὐρέθησαν μόνον εἰς τὸ δεξιὸν πλευρόν τοῦ σκελετοῦ, τὰ σκέλη του δὲ ἦσαν συνεσταλμένα μὲ τὸ δεξιὸν ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἀριστερόν. Ἦτο δηλαδὴ θαμμένος εἰς τὴν στάσιν τοῦ ὀκλάζοντος εἰς τὸ ἀριστερόν πλευρόν του. Κάτω ἀπὸ τὰ ὀστᾶ του ὑπῆρχον καὶ ἄλλα, κυρίως μακρά, ἀνεστατωμένα καὶ χωρὶς κρανίον, ἀνήκοντα εἰς παλαιότεραν ταφὴν ἀποτεθειμένην εἰς τὸ ἴδιον ἀκριβῶς σημεῖον καὶ μερικῶς μόνον ἀπομακρυνθεῖσαν προκειμένου νὰ ταφῇ ὁ περιγραφεὶς νεκρός. Ἐμπρὸς καὶ κάτω ἀπὸ τὸ ἀριστερόν μηριαῖον ὑπῆρχον τὰ θραύσματα ἐνὸς διώτου σκύφου (53) ἀνήκοντος προφανῶς εἰς τὴν προγενεστέραν ταφὴν, ἀφοῦ εἶχεν ἤδη σπάσει καὶ διασκορπισθῇ ὅταν ἐκαλύφθη ἀπὸ τὸ μηριαῖον τῆς ἐπομένης. Κατὰ ταῦτα ἡ ΒΔ. κατὰ χώραν ταφὴ εἶχε μείνει ἀκτέριστος.

Κατὰ μῆκος τοῦ Β. τοιχώματος, πλησίον τῆς ΒΑ. γωνίας, ὑπῆρχεν ἄλλη μία ταφὴ κατὰ χώραν, τοποθετημένη καὶ αὐτὴ ἐπάνω εἰς τὰ ὀστᾶ μιᾶς παλαιότερας,



παραμερισμένα πρὸς τὸ τοίχωμα. Τὸ κρανίον της, μὲ τὸ πρόσωπον στραμμένον πρὸς Β., ἐστηρίζετο εἰς τὸν πυθμένα ἑνὸς ἀλαβαστροειδοῦς, τοῦ 61, καλύπτοντος τὰ τεμάχια ἑνὸς γυναικείου εἰδωλίου θρηνηδοῦ (71). Ἡ δεξιὰ ἐλύγιζεν εἰς τὸν ἀγκῶνα καὶ κατέληγεν εἰς τὴν λεκάνην, ὅπου εἶχον διατηρηθῇ μερικαὶ ἀπὸ τὰς φάλαγγας τῶν



Σχέδ. 42.

δακτύλων. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀγκῶνος ἔκειντο δύο κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 21 καὶ Λ 22), χρυσοῦς δακτύλιος (Μ 18) καὶ μία μικροτάτη χρυσῇ σφαιρική χάνδρα (Μ 19α). Ἡ ἀριστερὰ ἦτο διπλωμένη εἰς τὸ στῆθος καὶ κατέληγεν εἰς τὸν λαιμόν. Ὅσα τεμάχια τῆς λεκάνης εἶχον διατηρηθῇ, εὐρίσκοντο εἰς τὸ δεξιὸν πλευρὸν τοῦ σώματος, τὰ δὲ σκέλη, συνεσταλμένα, ἦσαν πεσμένα πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἦτο δηλαδή ὁ νεκρὸς ἐξηπλωμένος εἰς τὸ ἀριστερόν του πλευρὸν χωρὶς ὅμως νὰ ὀκλάζῃ. Τὸν κορμόν του ἐκάλυπτον τρία ἀγγεῖα, ἀνήκοντα χωρὶς ἀμφιβολίαν εἰς αὐτόν: Σταμνί-

σκος εἰς τὸν δεξιὸν ὦμον (55), μικρὸς ψευδόστομος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀγκῶνος (54) καὶ ἄλλος σταμνίσκος μεγαλύτερος, ἀκέραιος, πεσμένος ἀνάποδα, παρὰ τὴν δεξιὰν παλάμην (58). Πλησίον τῆς δεξιᾶς πτέρνης ἔκειτο μικρότατος σταμνίσκος ἀκέραιος (59), εἰς τὰ γόνατα δὲ εὑρέθη μία χρυσῇ σφαιρικῇ χάνδρα (M 19β). Μεταξὺ τῆς ταφῆς καὶ τοῦ Β. τοιχώματος ὑπῆρχε ψευδόστομος σπασμένος (56), καλύπτων μικρὸν σταμνίσκον (57) καὶ χάνδραν ἀπὸ ἀχάτην (Λ 19). Τὰ τρία αὐτὰ κτερίσματα δὲν φαίνονται νὰ ἀνήκουν εἰς τὴν ταφὴν αὐτήν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὴν παλαιότεραν καὶ διαταραγμένην.

Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τὰς ταφὰς αὐτάς, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἐσοχῆς τῆς ΒΑ. γωνίας, εἶχον παραμερισθῇ κρανίον καὶ μερικὰ ἀγγεῖα: Ὁ μικρὸς ψευδόστομος 60, τὸ στόμιον καὶ μέρος τῆς κοιλίας τοῦ ἀλαβαστροειδοῦς 61 καὶ εἰς τὴν δεξιὰν γωνίαν τῆς ἐσοχῆς ὁ ψευδόστομος 62, πεσμένος ἐπάνω εἰς τὸ ἀλαβαστροειδὲς 63. Μεταξὺ τῶν ἀγγείων αὐτῶν ὑπῆρχον ἀκόμη μία μικρὰ χάνδρα ἀπὸ φαγεντιανήν (Δ 15), τὰ τεμάχια ἐνὸς μικροῦ ἐλεφαντίνου κτενίου (Δ 16) καὶ ὀλίγα μικρὰ ὅστ᾽ αὐτῶν. Τὰ θραύσματα τοῦ ἀγγείου 61 δεικνύουν ὅτι τὰ κτερίσματα αὐτὰ πρέπει νὰ συνώδευον τὰς ταφὰς τὰς καλυφθείσας ἀπὸ τὰς δύο μεταγενεστέρας, τὰς παλαιότερας δηλαδὴ καὶ πρώτας τοῦ τάφου. Εἰς μίαν ἀπὸ αὐτὰς ἀνῆκε βεβαίως καὶ τὸ κρανίον.

Κατὰ μῆκος τοῦ Ν. τοιχώματος καὶ πλησίον τῆς ΝΑ. γωνίας ὑπῆρχε τρίτη ταφὴ κατὰ χώραν τοποθετημένη καὶ αὐτὴ μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Δ. Τὸ κρανίον εἶχε κλίνει λοξῶς πρὸς τὰ δεξιὰ, ἀρχικῶς ὅμως, ὅπως προκύπτει ἄλλωστε καὶ ἀπὸ τὴν καμπύλην τῶν τραχηλικῶν σπονδύλων, ἦτο κάπως ἀνασηκωμένον. Ἡ δεξιὰ, σταυρωμένη εἰς τὸ στῆθος, ἔφερε τοὺς δακτύλους εἰς τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα, ἡ δὲ ἀριστερὰ κατέληγεν εἰς τὸ δεξιὸν βραχιόνιον. Τὰ σκέλη, λυγισμένα εἰς τὰ γόνατα, ἦσαν τόσον συνεσταλμένα, ὥστε τὰ μηριαῖα εἶχον πέσει πρὸς τὰ ὀπίσω φθάνοντα μέχρι τῶν ἀγκώνων, τὰ ὅστ᾽ αὐτῶν ταρσῶν ὅμως καὶ αἱ φάλαγγες τῶν δακτύλων εἶχον μείνει εἰς τὴν θέσιν των, εἰς τὴν προέκτασιν τῆς λεκάνης. Ἡ θέσις τῶν ὀστέων καὶ ἰδίως τῆς σπονδυλικῆς στήλης δεικνύει ὅτι ὁ νεκρὸς εἶχε ταφῇ μὲ τὰ γόνατα ὑψηλὰ καὶ μὲ ἐλαφρὰν κλίσιν πρὸς τὸ ἀριστερὸν πλευρόν. Ἐπάνω εἰς τὸ δεξιὸν ἄκρον τῆς λεκάνης ἦτο κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 20), παρὰ τὴν δεξιὰν πτέρναν δὲ δισκάριον ἐλεφάντινον (Δ 14). Πλησίον τοῦ δεξιοῦ ὦμου, πεσμένον πλαγίως εἰς τὸ τοίχωμα καὶ 0,25 μ. ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ δάπεδον τοῦ τάφου, ὑπῆρχε μικρὸν προχοῖδιον (66), μὴ ἀνήκον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς τὴν ταφὴν. Κάτω ἀπὸ τὰ ὅστ᾽ αὐτοῦ ἀριστεροῦ σκέλους εὑρίσκετο ἐν ἀκόμῃ τεμάχιον τοῦ ἀλαβαστροειδοῦς 61, δεικνύον ὅτι ἡ ταφὴ ἦτο νεωτέρα ἀπὸ τὰς δύο παραμερισμένας τοῦ Β. τοιχώματος. Ἐπὶ πλέον, εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν ἀκριβῶς, ἐμπρὸς εἰς τοὺς πόδας τοῦ σκελετοῦ, ἦτο τοποθετημένη λοξῶς πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ τάφου δίωτος λεκάνη σπασμένη μὲ δύο κοτυλίσκους συμφυεῖς πρὸς τὰς λαβὰς τῆς (65), παραπλεύρως ἐνὸς παραμερισμένου κρανίου. Ἡ λεκάνη περιστοιχίζετο ἀπὸ δύο μικροὺς ψευδοστόμους (64 καὶ 67) καὶ τρία εἰδῶλια θρηνηδῶν (68, 69, 70), ἀπαράλλακτα πρὸς τὸ 71, τὸ εὑρεθὲν κάτω ἀπὸ τὸ κρανίον τῆς ΒΑ. ταφῆς. Τὰ εἰδῶλια αὐτὰ ὅλα, ὅμοια ὡς πρὸς τὸν πηλόν, τὴν βαφὴν καὶ ἐν γένει τὴν κατασκευὴν μεταξὺ των καὶ πρὸς τὴν λεκάνην, ἀνήκουν εἰς αὐτὴν ὑπὸ τὴν ἑννοίαν ὅτι ἦσαν στερεωμένα εἰς τέσσαρας

μικράς όπάς, άνοιγμένας συμμετρικάς είς τό χεϊλός της, μέ μικρά φθαρτά στελέχη είσχωροῦντα είς άντιστοιχούς όπάς είς τόν πυθμένα τής βάσεώς των. Άπετέλουν δηλαδή σύμπλεγμα θρηνωδών στερεωμένον είς άγγεϊον περιέχον ποικίλας προσφοράς διά τόν νεκρόν, έν είδει κέρνου. Τό μεμονωμένον καί σπασμένον είδώλιον, τό σφηνωμένον κάτω άπό τό κρανίον τής ΒΑ. ταφής μαρτυρεϊ ότι ή ΝΑ. γωνία δέν ήτο ή άρχική θέσις τών ύπολοίπων τριών καί τής λεκάνης, άλλ' ότι αύτά, καθώς βεβαίως καί τά δύο μικρά άγγεϊα πού τά συνώδευον, είχον άπωθηθῇ έκεϊ μαζί μέ τό κρανίον. Ήσαν έπομένως άσχετα πρός τόν νεκρόν τόν κείμενον πλησίον των, άσφαλώς δέ άνήκον, όπως καί τά εύρεθέντα είς τήν ΒΑ. κόγχην, είς τās παλαιότερας παραμερισμένας ταφάς.

Είς τό κέντρον τοῦ θαλάμου εύρέθη μία άκόμη ταφή κατá χώραν μέ τόν αύτόν προσανατολισμόν όπως αί άλλαι. Τό κρανίον, σπασμένον, έκλινεν όλίγον πρός τά άριστερά. Ή άριστερά ήτο τεταμένη κατá μήκος τοῦ σώματος, ή δέ δεξιά, λυγισμένη είς τόν άγκώνα, τήν συνήντα είς τήν άριστεράν όσφύν. Τά σκέλη, πεσμένα λοξώς, ήσαν άρχικάς τοποθετημένα μέ τά γόνατα ύψηλά, όπως δεικνύει άλλωστε τό άριστερόν, διατηρηθέν είς τήν θέσιν του καλύτερον άπό τό δεξιόν, όλος δέ ό νεκρός είχε μίαν κλίσιν πρός τά άριστερά, μέ τό δεξιόν πλευρόν του άνασηκωμένον καί ύπεστηριγμένον μέ όλίγον χῶμα. Τόν δεξιόν ὦμον έκάλυπτε μέγάλος ψευδόστομος τοποθετημένος άνάποδα (50). Άλλος, μικρότερος, ό 51, έκειτο έμπρός είς τό πρόσωπον, σκεπασμένος έν μέρει άπό τόν 52, πεσμένον είς τόν άριστερόν ὦμον.

Είς τόν τάφον 5 λοιπόν είχον άποτεθῇ έξ ταφαί. Αί δύο παλαιότεραι είναι βεβαίως αί παραμερισμέναι τοῦ Β. τοιχώματος. Άκολουθοῦν αί τέσσαρες αί εύρεθεϊσαι κατá χώραν. Άπό αύτάς ή ΒΑ. καί ή ΒΔ. πρέπει νά είναι νεώτεραι άπό τās άλλας δύο, διότι είναι άπίθανον νά παρεμερίσθησαν ταφαί καί νά έχρησιμοποιήθησαν εκ νέου ήδη κατειλημμένα τμήματα τοῦ θαλάμου, ένόσω τό μεγαλύτερον μέρος του ήτο άκόμη κενόν. Ή σειρά λοιπόν τών κτερισμάτων είναι ή έξής: Τά άγγεϊα τής ΒΑ. κόγχης καί τής ΝΑ. γωνίας άποτελοῦν τήν παλαιότεραν ομάδα, ένδεχομένως μαζί μέ τά 53, 56 καί 57. Άκολουθοῦν οί τρεῖς ψευδόστομοι τής κεντρικής ταφής καί τελευταῖα έρχονται τά συνοδεύσαντα τήν ΒΑ. Τό προχοῖδιον 66 δέν φαίνεται νά άνήκη είς τόν ΝΑ. σκελετόν, τό πιθανώτερον δέ είναι ότι εκύλισεν έκεϊ άπό τόν τάφον 5α.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 51β.γ καί 52 α)

**50.** Ψευδόστομος ὠρειδής μέ σπασμένον καί έλλιπές τό χεῖλος τοῦ στομίου. Στόμιον μέ κλίσιν πρός τό στέλεχος τοῦ δίσκου τών λαβών, λαβαί στεναί καί χαμηλαί, δίσκος έπίπεδος, έλαφρώς κοῖλος. Βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος, είς τόν ὦμον μικρά όπή άνοιγμένη εκ τών ύστέρων. Πηλός έρυθρόξανθος γαιώδης. Βαφή καστανή άλαμπής. Βαμμένα: Είς τήν ρίζαν τοῦ στομίου καί τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου τών λαβών δακτύλιοι συνδεόμενοι μέ ταινίαν, αί ρά-

χεις τών λαβών, είς τόν δίσκον πυκνή σπεῖρα. Είς τήν κοιλίαν ταινίαι, μεταξύ αύτῶν ζώνη άπό ομάδας πυκνῶν καθέτων γραμμῶν. Κατá μήκος τής περιμέτρου τοῦ ὦμου διπλή σειρά κροσσοπεταλίων. Είς τά τεταρτοκύκλια ομάδες στιγμάτων. Διάμ. 0,20, ύψ. 0,21 μ.

**51.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον βραχύ, εύρύ καί λοξόν, λαβαί λεπταί, είς τόν δίσκον άπόφυσις, βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός έρυ-

θρόξανθος, βαφή καστανή με έρυθρωπάς αποχρώσεις, κατά τόπους εξέιτηλος. Βαμμένα: Τò χειλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου διαγραμμισμένα τρίγωνα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον σπειροθύσανος με δύο περιστρίκτους κύκλους. Διάμ. 0,099, ὕψ. 0,108 μ.

52. Ψευδόστομος ἀκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον βραχύ, ὀλίγον λοξόν, λαβαὶ στεναὶ καὶ χαμηλαί, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλοτάτη κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα πρασινωπὸν γαιῶδες, βαφή καστανή. Βαμμένα: Τò χειλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα ἐντὸς κύκλου. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὦμον διχαλωτὰ ἄνθη, ὁμόρροπα, με στικτὴν στεφάνην. Διάμ. 0,17, ὕψ. 0,18 μ.

53. Σκύφος βαθὺς συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή καστανή, κατά τόπους ἐρυθρά. Ὀλόβαφος. Διάμ. χείλους 0,10 - 0,104, ὕψ. 0,088 μ.

54. Μικρότατος ψευδόστομος ἀκέραιος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλοτάτη ἀπόφυσις, βάσις ὑποτυπώδης δακτυλιόσχημος. Ἀλείφωμα κιτρινωπὸν πυκνόν, βαφή καστανή. Βαμμένα: Τò χειλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,07, ὕψ. 0,081 μ.

55. Σταμνίσκος ὑψίλαιμος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφή καστανή, κατά τόπους εξέιτηλος. Βαμμένα: Τò στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,104, ὕψ. 0,109 μ.

56. Ψευδόστομος συγκολλημένος, σφαιρικός. Στόμιον κατακόρυφον χωνοειδές, λαβαὶ λεπταὶ

καὶ χαμηλαί, δίσκος χωρὶς ἀπόφυσιν, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς γαιῶδης τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος. Βαφή καστανή, κατά τόπους εξέιτηλος. Βαμμένα: Τò χειλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὦμον διχαλωτὰ ἄνθη με περιστρίκτον στεφάνην. Διάμ. 0,13, ὕψ. 0,145 μ.

57. Σταμνίσκος συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος εἰς τὸ χειλος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή καστανή εξέιτηλος. Βαμμένα: Τò στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον ζώνη τεθλασμένης μεταξὺ δύο ταινιῶν. Διάμ. 0,086, ὕψ. 0,08 μ.

58. Σταμνίσκος τρίωτος ἀκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις δισκοειδής. Πηλὸς πρασινωπός, βαφή καστανή πολὺ εξέιτηλος. Βαμμένα: Τò στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν. Εἰς τὸν ὦμον ζώνη κομμένου πλοχοῦ μεταξὺ δύο ταινιῶν κροσσωτῶν. Διάμ. 0,09, ὕψ. 0,083 μ.

59. Μικρότατος σταμνίσκος ἀκέραιος, ὠοειδής. Στόμιον εὐρὺ καὶ ὑψηλόν. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, λαβαὶ κατακόρυφοι. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένα: Τò στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη περιλαμβάβανουσα μικροὺς ἀσυμμέτρους κύκλους, ἓνα με στικτὸν κέντρον καὶ πέντε τετρακτίνους τροχοειδεῖς ἀπλοῦς, περιστρίκτους ἢ κροσσωτούς. Διάμ. 0,061, ὕψ. 0,060 μ.

60. Μικρὸς ψευδόστομος με κολλημένον τὸ στόμιον, συμπληρωμένος εἰς τὸν ὦμον, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρὺ κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή καστανή. Βαμμένα: Τò χειλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις καὶ ὁ δίσκος τῶν λαβῶν. Εἰς τὴν κοιλίαν δύο ταινίαι. Ὁ ὦμος ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,102 μ.

61. Ἀλαβαστροειδὲς δίωτον, συγκολλημένον,



συμπληρωμένον. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, σῶμα κωνικόν, πυθμὴν κυρτὸς με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν λαιμὸν τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,122, ὕψ. 0,103 μ.

62. Μικρὸς ψευδόστομος, ραγισμένος εἰς τὴν κοιλίαν, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρὺ κατακόρυφον, λαβαὶ στεναὶ καὶ χαμηλαὶ με δίσκον ἐπίπεδον, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ πορτοκαλόχρους με καστανὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Ὁ ὧμος ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,082, ὕψ. 0,091 μ.

63. Ἀλαβαστροειδὲς δίωτον πηνιόσχημον. Στόμιον εὐρύτατον κωνοειδές, βάσις στενὴ δακτυλιόσχημος. Κατασκευὴ ἀμελής. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Ὀλόβαφον, με ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. 0,69, ὕψ. 0,74 μ.

64. Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον ὑψηλὸν καὶ εὐρὺ, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Ὁ ὧμος ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,074, ὕψ. 0,086 μ.

65. Κερνολεκάνη συγκολλημένη συμπληρωμένη, με γάστραν ἀμφικωνικὴν. Πυθμὴν ἐπίπεδος. Εἰς τὸ χεῖλος, συμμετρικαὶ μεταξὺ τῶν λαβῶν, τέσσαρες μικραὶ τριγωνικαὶ ὀριζόντιαι προεξοχαὶ καθέτως διάτρητοι. Εἰς τὴν κορυφὴν τῶν λαβῶν εἶναι κολλημένα παχέα κυλινδρικά στελέχη στηρίζοντα ἡμισφαιρικοὺς κοτυλίσκους συμφυεῖς πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ ἀγγείου. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον πυκνόν, βαφὴ ἐρυθρά, εἰς τὸ χεῖλος λευκὴ παχύρρευστος, μὴ διατηρηθεῖσα. Βαμμένα: Ἐσωτερικῶς δακτύλιοι εἰς τὸν πυθμὲνα καὶ τὴν γάστραν, εἰς τὸ χεῖλος σειρὰ τριγωνικῶν ἀνθέων, ἐξωτερικῶς λωρίδες ὁμοίων ἀνηρημένων περιβάλλουσας τὸ χεῖλος, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Οἱ κοτυλίσκοι ὀλόβαφοι, κατὰ μῆκος τῶν στελεχῶν των γραμμὴ. Διάμ. χείλους 0,237 - 0,239, ὕψ. 0,162 μ. Διάμ. κοτυλίσκων 0,071 μ.

66. Προχοῖδιον βραχυστρόγγυλον με εὐρὺ χωνοειδὲς χεῖλος καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινοπράσινος, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, αἱ ράχεις τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,06, ὕψ. 0,067 μ.

67. Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρὺ, κατακόρυφον. Λαβαὶ λεπταὶ, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ, δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἀραιὰ πορτοκαλόχρους, κατὰ τόπους καστανή. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὧμον γωνιώδη διχαλωτὰ ἄνθη με περίστικτον στεφάνην. Διάμ. 0,087, ὕψ. 0,097 μ.

68. Εἰδῶλιον γυναικεῖον θρηναδοῦ συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς πλατὺς πόλος, πρόσωπον ὀξύ, σῶμα κυλινδρικόν με κυλικοειδῆ κοίλην βάσιν. Τὰ στηθὴ δηλωμένα με δύο μικρὰ πῆλινα δισκάρια. Οἱ βραχίονες ἀνυψωμένοι συναντῶνται εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ πόλου. Εἰς τὸν πυθμὲνα τῆς βάσεως βαθεῖα κατακόρυφος ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς ἀρκετὰ καθαρὸς, ἀλείφωμα ὑπόλευκον - πορτοκαλόχρουν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Ἡ κορυφὴ τοῦ πόλου, εἰς τοὺς βραχίονας καὶ τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος ἐγκάρσιαι ἀκτινωταὶ γραμμαί. Κύκλοι εἰς τὴν θέσιν τῶν ὀφθαλμῶν. Εἰς τὴν ὀσφὺν ταινία, εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματος ὀπίσω μὲν κατακόρυφοι γραμμαί, ἔμπρὸς δὲ τετράγωνος κροσσωτὴ ποδιά. Ἀνήκει εἰς τὴν κερνολεκάνην 65. Διάμ. βάσεως 0,03, ὕψ. 0,094 μ.

69. Ὅμοιον, ἀκέραιον. Διάμ. βάσεως 0,03, ὕψ. 0,104 μ.

70. Ὅμοιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Διάμ. βάσεως 0,028, ὕψ. 0,097 μ.

71. Ὅμοιον συγκολλημένον καὶ πολὺ ἐλλιπές, κατὰ τὸ πλεῖστον συμπληρωμένον κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ 68, 69 καὶ 70. Ἀρχικαὶ διαστάσεις δὲν σώζονται.

Λ 19. Χάνδρα φακοειδής, ὀριζοντίως διάτρη-



τος, ἀπὸ καστανόφαιον ἀχάτην μὲ γαλακτώδεις ἀποχρώσεις. Διάμ. 0,014 μ.

**Λ 20.** Κομβίον κωνικόν, μὲ περιχέλωμα εἰς τὴν κορυφήν, ἀπὸ μελανὸν στεατίτην. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,014 μ.

**Λ 21.** Ὅμοιον μὲ τὴν κορυφήν σπασμένην καὶ κοίλην βάσιν. Διάμ. 0,019 σωζ. ὕψ. 0,006 μ.

**Λ 22.** Ὅμοιον κωνικόν, μὲ περιχέλωμα, ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,023, ὕψ. 0,015 μ.

**Λ 14.** Δισκάριον στρογγύλον ἐλεφάντινον, εἰς τὸ κέντρον διάτρητον, μὲ τρεῖς ἐξωγλύφους ὁμοκέντρους κύκλους ἀπὸ κάθε πλευράν. Κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου ἐγχάρακτοι μικροὶ κύ-

κλοι συνδεόμενοι μὲ γραμμὴν. Διάμ. 0,023, πάχος 0,004 μ.

**Λ 15.** Ἡμισφαιρικὴ χάνδρα ἀπὸ φαγεντιανήν, ραβδωμένη, διάτρητος. Διάμ. 0,01 μ.

**Λ 16.** Κτένιον ἐλεφάντινον συγκολλημένον. Σώζεται ἡ κορυφή καὶ οἱ δύο πλευρικοὶ πλατεῖς ὀδόντες. Ἡ κορυφή διακοσμεῖται μὲ λεπτὰ χαράγματα κατὰ τὸ μῆκός της. Μῆκος 0,0385, πλάτος 0,0375, πάχος 0,006 μ.

**Μ 18.** Δακτύλιος ἀπὸ λεπτὸν χρυσοῦν ἔλασμα. Διάμ. 0,018 μ.

**Μ 19α,β.** Δύο μικραῖ, χρυσαῖ, σφαιρικοὶ χάνδραι διάτρητοι. Διάμ. 0,0015 καὶ 0,004 μ.

Ὁ **τάφος 5α** εὐρέθη κατεστραμμένος εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ μὴ ἔχῃ διατηρηθῇ οὔτε κἂν τὸ περίγραμμά του πλήρες. Ἀνοιγμένος εἰς τὴν Α. πλαγίαν τοῦ ὑψώματος εἶχε τὸ Δ. του τοίχωμα σκαμμένον 1,32 - 1,35 μ. περίπου ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάπεδον τοῦ Α. τμήματος τοῦ θαλάμου τοῦ 5 (σχέδ. 42, τομή). Τὸ βάθος δηλαδὴ τοῦ θαλάμου τοῦ ἐπάτει εἰς πέτρωμα πάχους 0,30 - 0,35 μ., πρᾶγμα ποὺ ἐπέφερε τὴν κατάρρευσίν του. Ἡ περιοχὴ τοῦ δρόμου καὶ τῆς εἰσόδου τοῦ ἀφ' ἐτέρου εἶχε καταστραφῇ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους, σκάψαντας βαθύτερον ἀπὸ τὴν στάθμην του ἀλλὰ καὶ σταματήσαντας εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων ἑκατοστῶν ἀπὸ τὸ πρῶτον πρὸς Α. ἀγγεῖόν του, χωρὶς νὰ τὸ ἀνακαλύψουν. Ὡς πρὸς τὰ πλευρικά του τοιχώματα, αὐτὰ μόλις διαγράφονται μέσα εἰς τὸ ψαθυρὸν ἀμμόχωμα ὅπου ἦτο σκαμμένος. Καθὼς φαίνεται, ἦτο καὶ αὐτὸς θαλαμοειδὴς προσανατολισμένος Δ.-Α., σημαντικῶς μικρότερος ἀπὸ τὸν 5, μὲ σχῆμα ἄδηλον εἰς τὰς λεπτομερείας του ἀλλὰ γενικῶς τετράπλευρον. Κατὰ μῆκος τοῦ πρὸς Β. τοιχώματός του ὑπῆρχε μία ταφὴ κατὰ χώραν μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Α., ἡ τελευταία προφανῶς τοῦ τάφου. Τὰ ὀστᾶ, τελείως ἀποσεσθρωμένα, μόλις ἐδείκνυν τὴν θέσιν τοῦ νεκροῦ. Ἡ ἀριστερὰ ἐσταύρωνε τὸ στῆθος. Ἀπὸ τὴν δεξιάν δὲν εἶχε διατηρηθῇ σχεδὸν τίποτε. Ἀπὸ τὰ διατηρηθέντα τεμάχια τῆς λεκάνης καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν σκελῶν, πεσμένα λοξῶς πρὸς τὰ ἀριστερά, φαίνεται ὅτι εἶχε ταφῇ ὕψις, μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Ἐμπρὸς εἰς τοὺς πόδας του ὑπῆρχε μικρὸς ψευδόστομος μὲ σπασμένους τὰς λαβάς (43), πεσμένος πλαγίως. Εἰς τὴν ἀριστεράν, νοτίαν πλευράν τοῦ θαλάμου, ὑπῆρχον τεμάχια κρανίου καὶ μερικὰ ὀστᾶ παραμερισμένα καὶ ἐν μέρει συσσωρευμένα ἐπάνω εἰς μίαν σειρὰν ἀγγείων ἀπωθημένων κατὰ μῆκος τοῦ τοιχώματος. Τὸ πρῶτον πρὸς Α., τὸ μόλις διαφυγὸν τὴν σύλησιν, ἦτο μικρὸς σταμνίσκος πεσμένος πλαγίως (44). Ἡκολούθει ληκύθιον πεσμένον ἀνάποδα (45) καὶ τρεῖς ἄλλοι σταμνίσκοι (46, 47 καὶ 48). Εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου ὑπῆρχον καὶ ἄλλα παραμερισμένα ὀστᾶ. Χαμηλότερον καὶ ἐπάνω εἰς ἓνα κῶνον χώματος χυθέντα μέσα εἰς τὸν θάλαμον τοῦ 5 εἶχον σταματήσει εἰς διάφορα ὕψη μερικὰ ἀκόμη ὀστᾶ, κρανίον ὀλόκληρον, ὀστρακα διάφορα καὶ ὀλίγα κτερίσματα: Χάλκινον ξυράφιον (Μ 17) καὶ μία τριχολαβὴς (Μ 16), τὰ τεμάχια ἑνὸς ἀρκετὰ μεγάλου ψευδοστόμου (49) καὶ ληκύθιον (42). Αὐτὰ τὰ δύο μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα τοῦ Ν. τοιχώματος, ἴσως δὲ καὶ μὲ τὸ προχοῖδιον 66, ἀποτε-

λοῦν μίαν ομάδα ἀγγείων ἀνηκόντων εἰς τὰς δύο παραμερισμένας ταφὰς τοῦ τάφου καὶ ἐπομένως παλαιότερων ἀπὸ τὸν ψευδόστομον 43.

Ἡ χρονικὴ σχέσις τῶν δύο τάφων καὶ συνεπῶς τῶν ἀγγείων των εἶναι σαφής. Εἶναι βέβαιον ὅτι, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἔπαυσε νὰ χρησιμοποιῇται ὁ 5 καὶ μέχρι τῆς καταρρεύσεως τῆς θόλου του, πρέπει νὰ παρῇλθεν ἀρκετὸς καιρὸς, ὥστε νὰ σχηματισθῇ ἐν τῷ μεταξὺ τὸ ἀρκετὰ παχὺ στρώμα τὸ καλύψαν τὰς ταφὰς του. Ἀφ' ἐτέρου ὁ 5α δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐχρησιμοποιήθη ἐπὶ πολὺ. Τοῦτο ὅχι τόσον διότι ἐδέχθη μόνον τρεῖς ταφὰς προτοῦ βυθισθῇ, ἀλλὰ κυρίως διότι ἦτο ἐπισφαλὴς ἡδὴ ἀπὸ τῆς κατασκευῆς του χάρις εἰς τὸν λεπτὸν φλοιὸν τοῦ πετρώματος τοῦ χωρίζοντος τὸ δάπεδόν του ἀπὸ τὴν ὀροφὴν τοῦ 5, φλοιὸν ὁ ὁποῖος ἀσφαλῶς δὲν ἐχρειάσθη πολὺ διὰ νὰ καταρρεύσῃ. Ἀναμφιβόλως λοιπὸν ὁ 5α εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου νεώτερος ἀπὸ τὸν 5.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 52 β.γ)

**42.** Μικρότατον λευκὸν συγκολλημένον, κωνικόν, μὲ βάσιν χαμηλὴν κωνικὴν καὶ ὀπὴν εἰς τὸν ὦμον. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἀραιὰ καστανοπορτοκαλόχρους. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας δύο λωρίδες μεταξὺ ταινιῶν, βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὸν ὦμον φυλλοειδὲς σχῆμα μὲ περίγραμμα μεταξὺ δύο διαποικίλων τριγώνων. Διάμ. 0,06, ὕψ. 0,069 μ.

**43.** Ψευδόστομος μικρὸς συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ στεναί, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφους, βάσις δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν ὦμον ὀπὴ ἀνοιγμένη πρὸ τῆς ὀπτήσεως. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἐλάχιστα ἔχνη. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες μεταξὺ ταινιῶν. Εἰς τὸν ὦμον ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,106, ὕψ. 0,131 μ.

**44.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδὲς στενόν, βάσις χαμηλοτάτη κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐντελῶς ἐξίτηλος. Βαμμένον ὁλόκληρον μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν, τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας καὶ λεπτὰς ταινίας εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,082, ὕψ. 0,075 μ.

**45.** Λευκὸν συγκολλημένον, συμπληρωμένον, κωνικόν, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυ-

θροκάσταν. Βαμμένα: Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου δακτύλιος. Τὸ χεῖλος. Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί. Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας λωρίδες, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον τρία τριγωνικὰ ἄνθη μὲ διαγραμμισμένην στεφάνην, ὁμόρροπα. Διάμ. 0,09, ὕψ. 0,104 μ.

**46.** Σταμνίσκος ἀκέραιος ὠσειδής. Στόμιον μικρὸν καὶ χαμηλόν, χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινοπράσινος, βαφὴ μαυροκάσταν ἐντελῶς ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχρσα ἔχνη. Βαμμένον ὁλόκληρον μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ λεπτὰς ταινίας εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,092, ὕψ. 0,085 μ.

**47.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλὸν χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον ὁλόκληρον μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. 0,083, ὕψ. 0,082 μ.

**48.** Μικρὸς σταμνίσκος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Βαφὴ καστανή - πορτοκαλόχρους, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον ὁλόκληρον μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ ταινίας εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,07, ὕψ. 0,064 μ.

**49.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον λοξόν, λαβαὶ χαμηλαί, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφους, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κίτρινον πυκνόν, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ

τόπους εξέιτλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνή, λεπτή σπεῖρα. Εἰς τὸ ἐπάνω ἡμισυ τῆς κοιλίας καὶ τὴν βᾶσιν ταινίαι. Μεταξὺ αὐτῶν ζώνη ἡμικυκλίων εἰς δύο ἀντιμετώπους σειράς, χωρισμένας ἀπὸ κυματοειδῆ γραμμὴν. Εἰς τὸν ὥμον ρόμβοι μὲ δικτυωτὴν διαγράμμισιν. Διάμ. 0,167, ὕψ. 0,182 μ.

**Μ 16.** Τριχολαβίς χαλκίνη, ὠξειδωμένη. Κατὰ

μῆκος τῆς ἐξωτερικῆς περιμέτρου τῶν σκελῶν τῆς λεπτὸν διακοσμητικὸν χάραγμα. Μῆκος 0,11 μ.

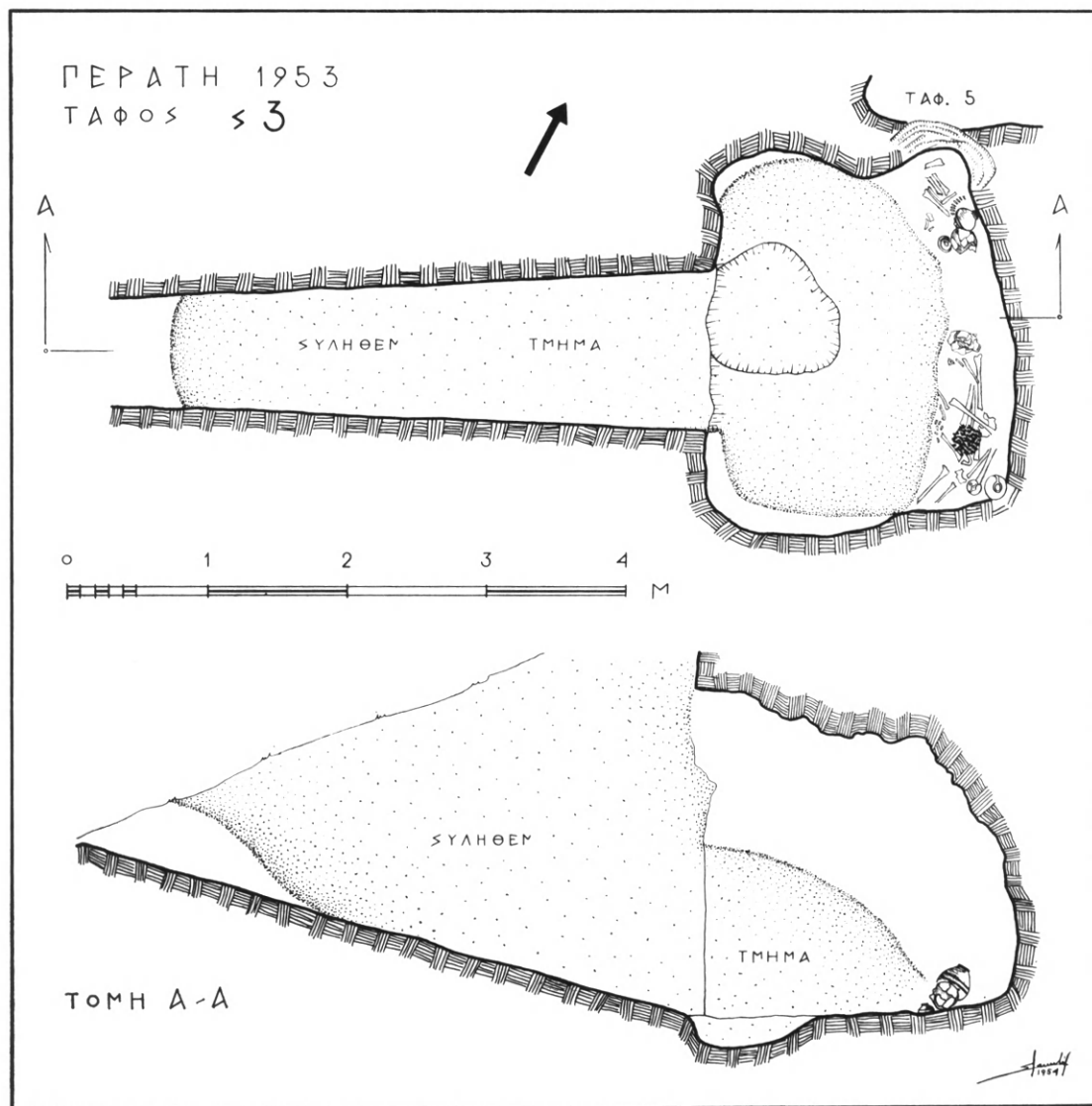
**Μ 17.** Ξυράφιον χάλκινον μὲ πλατεῖαν καμπύλην λεπίδα σφηνοειδοῦς τομῆς καὶ λαβὴν καμπυλωμένην ἀντιστρόφως, μονοκόμματον. Ἡ ἐπένδυσις τῆς λαβῆς, ἀφήσασα σαφῆ ἴχνη ἐπὶ τοῦ μετάλλου, συνεκρατεῖτο ἀπὸ τέσσαρας τετραγώνους διαμπερεῖς δικεφάλους ἡλούς, σωθέντας εἰς τὴν θέσιν των. Μῆκος 0,204, πλάτος λαβῆς 0,012, πλάτος λεπίδος 0,044 μ.

### ΤΑΦΟΣ Σ3 (σχέδ. 43)

Θαλαμοειδὴς μὲ πεσμένην τὴν ὀροφὴν, προσανατολισμένος Α.-Δ. Σκαμμένος εἰς βάθος μέσα εἰς τὸ ἀμμολιθικὸν πέτρωμα, χωρὶς ὅμως νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς σκληρᾶς φλεβὸς εἰς τὴν ρίζαν τοῦ ὑψώματος, ἔχει μακρὸν καὶ ἐντόνως κατωφερῆ δρόμον, εὐρυνόμενον πρὸς τὴν εἴσοδον μὲ τοιχώματα συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἐπάνω. Ἡ θύρα ἦτο ἰσοπλατὴς πρὸς τὸν δρόμον, χωρὶς ἰδιαιτέραν διαμόρφωσιν, τὸ κατώφλιον δὲ εἶχε παραβιασθῇ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους, σκάψαντας εἰς βάθος καὶ ἀνοίξαντας ἓνα λάκκον εἰς τὸ δάπεδον. Ὁ θάλαμος, τετράπλευρος μὲ τοιχώματα καμπύλα καὶ γωνίας στρογγυλεμένας, εἶχε χάσει τὴν ἀρχικὴν του ὀροφὴν, ἰδίως εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ὑπερθύρου, ἡ θόλος του ὅμως εἶχε διατηρηθῇ κυρίως χάρις εἰς τὸ μέγα βάθος ὅπου εἶχε σκαφῇ ὁ τάφος. Ἡ ΒΑ. γωνία, σκαμμένη ὑπὸ μορφὴν ἀβαθοῦς κόγχης, ἐπλησίαζε τόσον πολὺ τὴν ΝΔ. γωνίαν τοῦ γειτονικοῦ τάφου 5, ὥστε τὸ μεταξὺ των τοίχωμα νὰ μὴ ὑπερβαίνει τὰ 0,10 - 0,12 μ. Ὡς ἐκ τούτου τὸ τοίχωμα εἶχεν ὑποχωρήσει τοπικῶς δημιουργηθείσης μιᾶς ὁπῆς μεταξὺ τῶν δύο τάφων, χωρὶς περαιτέρω συνεπειάς.

Τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τοῦ τάφου εἶχε συληθῇ, ἀπὸ τὰ σκαμμένα χώματα δὲ ἄλλα εἶχον μείνει μέσα εἰς τὸν ἀναστατωμένον θάλαμον καὶ ἄλλα εἶχον ἀπορριφθῇ εἰς τὰ χεῖλη τοῦ δρόμου. Μόνον μία λωρὶς κατὰ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματος, πλάτους 0,40 - 0,60 μ., εἶχε διαφύγει. Εἰς τὴν στενὴν αὐτὴν ζώνην εὐρέθησαν ἐπάνω εἰς λεπτὸν στρῶμα κοκκινοχώματος τὰ παραμερισμένα λείψανα δύο τοῦλάχιστον ταφῶν. Εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν, ὀπισθεν μικροῦ σωροῦ ὀστέων, ἔκειτο σπασμένον κρανίον πλασιωμένον ἀπὸ μεγάλον ψευδόστομον (105) καὶ λεκανίδιον πεσμένον ἀνάποδα (106). Μεταξὺ τῶν ὀστέων ὑπῆρχε καὶ κύλινδρος ἀπὸ ὀρείαν κρύσταλλον μὲ χρυσόδετα ἄκρα (Λ 27). Παραλλήλως πρὸς τὸ Ν. μέρος τοῦ τοιχώματος ἦσαν ἀπωθημένα τὰ ὀστᾶ ἑνὸς σκελετοῦ μὲ τὸ κρανίον πρὸς Β., πλησίον ἑνὸς θραύσματος κυάθου. Τὰ ὑπόλοιπα ὀστᾶ εὐρέθησαν μετακινημένα καὶ εἰς διάφορα ὕψη, μερικὰ ὅμως, ὅπως π.χ. μερικοὶ δάκτυλοι καὶ ὁ ἀντίστοιχος πῆχυς, διετήρουν τὴν κανονικὴν μεταξύ των σχέσιν ὡς νὰ μὴ εἶχε συντελεσθῇ ἡ ἀποσύνθεσις τοῦ νεκροῦ ὅταν παρεμερίσθη. Ὀλίγα ἑκατοστὰ ἐπάνω ἀπὸ τὰ ὀστᾶ αὐτὰ καὶ εἰς ἑκτασιν 0,17 - 0,20 περίπου τὸ χῶμα διετῆρει ἴχνη μικρᾶς πυρᾶς, ἐπ' αὐτῆς δὲ κογχύλιον μελανίας πλήρες καὶ τὰ θραύσματα

ένος μούρικοις. Μεταξὺ τῶν ὀστῶν, ἀλλ' ὄχι εἰς τὴν πυράν, ὑπῆρχον καὶ ἕξ ἄλλα κογχύλια τοῦ εἴδους κῶνος. Εἰς τὴν γωνίαν, σκεπασμένος ἐν μέρει ἀπὸ τὰ ὀστᾶ, ἔκειτο μικρὸς ψευδόστομος (107) καὶ πρόχους ὀρθία (108). Ἀπὸ τὰ χῶματα τῆς συλλήσεως συνελέγησαν κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 30), δύο χάνδραι (Λ 28 καὶ Λ 29) καὶ ὁ



Σχέδ. 43.

κύαθος 110, καθὼς καὶ πλῆθος ὀστράκων ποὺ ἀπέδωσαν ἓνα ἀκόμη κύαθον (85), προχοῖδιον δίωτον (109), μικρὸν ἀλαβαστροειδές (111), μέρος ἐνὸς κυάθου (112), τμήματα δύο πρόχων (113 καὶ 114) καὶ μικρὸν ψευδόστομον (529). Εὗρέθησαν ἐπίσης καὶ ὀστρακα προερχόμενα ἀπὸ μίαν πρόχουν, ἓνα σκύφον, ἓνα ψευδόστομον καὶ πέντε ἄλλα διάφορα ἀγγεῖα.

## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 53 α.β)

**85.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, έλλιπής (χωρίς λαβήν). Σχήμα όλignon γωνιώδες, βάσις κωνική. Πηλός έρυθρόξανθος, βαφή καστανή. Βαμμένος όλόκληρος έσωτερικώς, έξω-  
τερικώς δέ τὸ χεῖλος καὶ ταινίαι κάτω ἀπὸ τὴν λαβήν καὶ εἰς τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,088, ὕψ. 0,59 μ.

**105.** Ψευδόστομος μεγάλος ἀκέραιος, ὡσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ χαμηλαί, εἰς τὸν δίσκον μικρὰ ἀπόφυσις, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινωπὸς τραχὺς, βαφή καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ αὐτῶν ζώνη κομμένου πλοχοῦ πλασιωμένη ἀπὸ δύο στενοτέρως ζώνας τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου σπεῖραι συνεχιζόμεναι μὲ καμπύλους μίσχους μέχρι τοῦ ἡμικυκλίου, ὅπου ἐπαναλαμβάνονται, ἀντίνωτοι, χωρισμένοι ἀπὸ στήλην ἀμειβόντων καὶ ὁμόκεντρα τόξα περιστικτα. Διάμ. 0,182, ὕψ. 0,198 μ.

**106.** Λεκανίδιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Πηλός έρυθρωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον. Ἄβαφον. Διάμ. χείλους 0,095 - 0,097 μ. ὕψ. 0,037 μ.

**107.** Μικρὸς ψευδόστομος ὡσειδής, συγκολλημένος καὶ έλλιπής (χωρὶς τὸ στόμιον καὶ τὸ ἀντίστοιχον μέρος τοῦ ὤμου). Λαβαὶ λεπταί, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλός έρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφή έρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,10, ὕψ. 0,099 μ.

**108.** Πρόχους συγκολλημένη καὶ συμπληρωμένη εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν κοιλίαν. Λαιμός σχετικῶς χαμηλός, σχῆμα ὡσειδής, βάσις δι-  
σκοειδής. Πηλός έρυθρωπὸς καθαρός, ἀλείφωμα ὑπόλευκον διατηρούμενον εἰς ἐλάχιστα ἔχνη. Ἄδιακόσμητος. Διάμ. 0,178, ὕψ. 0,219 μ.

**109.** Προχοῖδιον δίωτον, συγκολλημένον, συμ-

πληρωμένον, ὡσειδής, μὲ χαμηλὴν δακτυλιό-  
σχημον βάσιν. Πηλός κιτρινωπός, βαφή έρυθροκάστανη. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ρίζας τῶν δακτύλιοι καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμόν καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,079, ὕψ. 0,086 μ.

**110.** Κύαθος μικρὸς ἀκέραιος χονδροειδής, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλός κι-  
τρινωπὸς τραχὺς καὶ κακοψημένος, βαφή κα-  
στανὴ σχεδὸν ἐντελὼς ἐξίτηλος. Βαμμένη ἡ  
ράχης τῆς λαβῆς καὶ δύο ἡμιελλείψεις έξωτε-  
ρικῶς, ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι  
εἰς τὸ έσωτερικόν. Διάμ. χείλους 0,066, ὕψ. 0,041 μ.

**111.** Ἀλαβαστροειδὲς δίωτον, έλλιπές (χωρὶς  
τὴν μίαν λαβήν καὶ μέρος τοῦ στομίου). Στό-  
μιον στενόν, χωνοειδές, σῶμα κυλινδρικόν, βά-  
σις στενὴ κωνική. Πηλός κιτρινωπός, βαφή  
μαυροκάστανη. Βαμμένον όλόκληρον μὲ ἐξηρη-  
μένον τὸν πυθμένα καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,075,  
ὕψ. 0,065 μ.

**112.** Τὸ μεγαλύτερον τμήμα ρηχοῦ κυάθου  
μὲ στενὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλός κερα-  
μόχρους, ἀλείφωμα ἀραιόν, μόλις διατηρούμε-  
νον, ὑποκίτρινον. Ἄβαφος. Διάμ. χείλους 0,130,  
ὕψ. 0,065 μ.

**113.** Τμήμα πρόχου, χωρὶς τὸν ὦμον καὶ τὸ  
στόμιον. Σχήμα ὡσειδής, βάσις χαμηλὴ δι-  
σκοειδής. Πηλός έρυθρωπὸς τραχὺς καὶ ἀκά-  
θαρτος, ἀλείφωμα ἀραιὸν ὑπόλευκον, βαφή έρυθ-  
ρά. Εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν  
ταινίαι. Διάμ. 0,204, σωζ. ὕψ. 0,182 μ.

**114.** Τμήμα πρόχου (ὁ λαιμός, ὁ ὦμος καὶ  
τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας) συγκολλημένον,  
συμπληρωμένον. Πηλός πράσινος τραχὺς, βαφή  
καστανὴ ἐξίτηλος. Εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον  
καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,203, σωζ.  
ὕψ. 0,190 μ.

**529.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, ὡσειδής.  
Στόμιον καὶ λαβαὶ κατακόρυφοι, εἰς τὸν δίσκον  
ἀπόφυσις, βάσις κωνική, εἰς τὸν ὦμον μικρὰ  
ὀπή. Πηλός έρυθρόξανθος, βαφή καστανή -  
πορτοκαλόχρους. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στο-  
μίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέ-  
λεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια  
τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν



κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὧμου ὁμόκεντρα τόξα περίστικτα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο τριγωνικὰ ἄνθη ἀντιμέτωπα μετὰ περίστικτον στεφάνην, πλασιζώνοντα κάθετον στήλην διπλῆς διασταυρουμένης τεθλασμένης. Διάμ. 0,099, ὕψ. 0,129 μ.

Λ 27. Κύλινδρος διαφανῆς ἀπὸ ὀρείαν κρύσταλλον, μετὰ δεσίματα εἰς τὰ δύο ἅκρα τοῦ ἀπὸ λεπτὸν χρυσοῦν ἔλασμα, διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,020, διάμ. 0,012 μ.

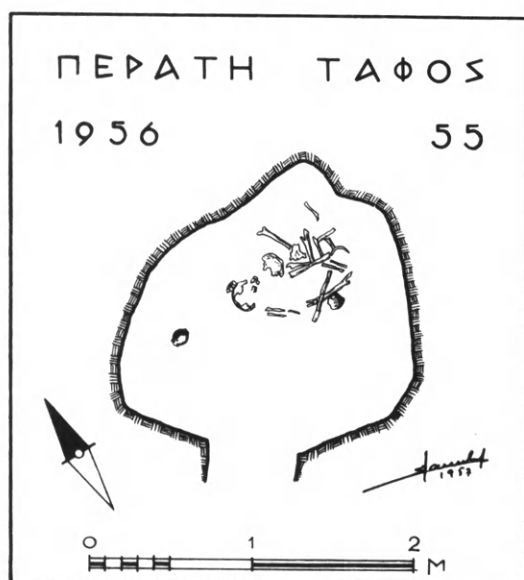
Λ 28. Χάνδρα ἐλλειψοειδῆς πρισματική, ἀπὸ κορνάλινην, ὁριζοντίως διάτρητος, μετὰ εὐθύγραμμον χάραγμα κατὰ μῆκος τῶν δύο κυρίων ἐδρῶν της. Μῆκος 0,017, πλάτος 0,016 μ.

Λ 29. Χάνδρα βαλανόσχημος ἀπὸ ἡλιοτρόπιον, διάτρητος κατὰ τὸ μῆκος της. Μῆκος 0,023 μεγ. διάμ. 0,010 μ.

Λ 30. Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ πρασινωπὸν στεατίτην. Διάμ. 0,029, ὕψ. 0,010 μ.

### ΤΑΦΟΣ 55 (σχέδ. 44)

Μικρὸς θάλαμος σχήματος ἀκανονίστου τετραπλεύρου, πολὺ ρηχός, μετὰ μικρὰν κογχοειδῆ προεξοχὴν εἰς τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους. Εἰς τὸ μέσον τῆς Ν. πλευρᾶς του,



Σχέδ. 44

πρὸς τὴν κατωφέρειαν, ἀνοίγεται ἡ εἴσοδος, ὅπου φαίνεται νὰ ὡδήγει στενός (0,56 μ.), βραχὺς (0,20) καὶ γενικῶς ὑποτυπώδης δρομίσκος, λειτουργικῶς περιττός ὡς ἐκ τῶν διαστάσεων του. Ὁ τάφος ἦτο σκαμμένος πρὸς Δ. τοῦ δρόμου τοῦ Σ3, μετὰ τὸ δάπεδόν του 1,50 μ. περίπου κάτω ἀπὸ τὸ σημεῖον ὅπου τὸ πέτρωμα καταλήγει εἰς ὄφρυν, κατερχόμενον ἀπὸ ἐκεῖ ἀποτόμως. Γενικῶς λοιπὸν οὔτε ἡ διαμόρφωσις τοῦ ἐδάφους, οὔτε, πρὸ παντός, τὸ πλάτος τοῦ ἀνοίγματος τῆς εἰσόδου παρέχουν τὰ περιθώρια διὰ τὴν κατασκευὴν κανονικοῦ θαλάμου. Πρόκειται μᾶλλον περὶ μικροῦ ριζοσπῆλου διευρυνθέντος καὶ διαμορφωθέντος εἰς τρόπον ὥστε νὰ προσλάβῃ, τοῦλάχιστον εἰς τὴν κάτοψιν, τὸ παραδεδο-

μένον σχῆμα τοῦ θαλάμου. Εἰς τὸ βάθος τοῦ τάφου ὑπῆρχε σωρὸς ἀπωθημένων ὀστῶν, περιλαμβάνων καὶ δύο σπασμένα κρανία. Εἰς τὸ ἀνατολικὸν του ἅκρον εὐρέθη κύαθος πεσμένος ἀνάποδα (489), πρὸς Δ. δὲ τοῦ σωροῦ, πλησίον τοῦ τοιχώματος, μικρὸς ψευδόστομος (488).

### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 54 β)

488. Ψευδόστομος συγκολλημένος, ὠοειδῆς. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁ-

μόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὧμον τριγωνικὰ ὑπεραπλουστευμένα ἄνθη ὁμόροπα. Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,115 μ.

489. Κύαθος μέγας, μετὰ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν, διάστομος. Πηλὸς τραχὺς κιτρινωπός. Ἄβαφος. Διάμ. χείλους 0,122, ὕψ. 0,072 μ.

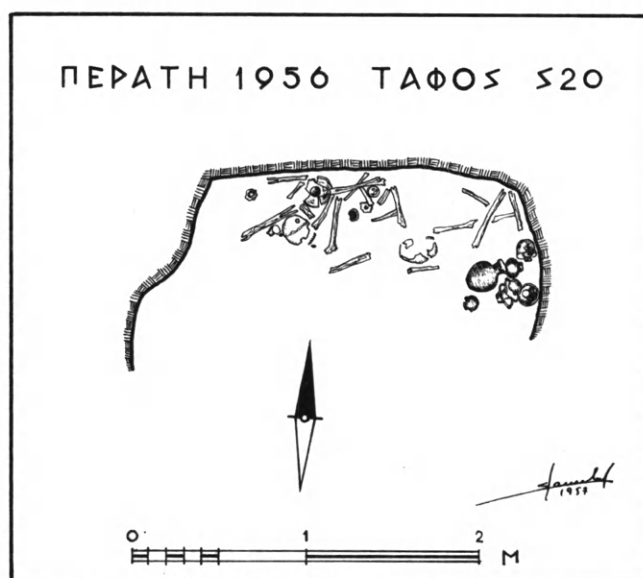
## ΤΑΦΟΣ Σ20 (σχέδ. 45)

Ἀπὸ τὸν τάφον αὐτόν, ἀνοιγμένον ἀρχικῶς μὲ προσανατολισμὸν Β.-Ν. ἐπάνω εἰς τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος, διετηρήθη μόνον τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, μὲ τὸ τοίχωμα σωζόμενον εἰς μικρὸν σχετικῶς ὕψος. Ὁ ὑπόλοιπος θάλαμος, ἡ εἴσοδος καὶ ὁ δρόμος παρεσύρθησαν λόγῳ τῆς ἀποχωματώσεως πρὸς τὴν κατωφέρειαν, τὴν καταστροφὴν δὲ αὐτὴν συνεπλήρωσαν οἱ ἀρχαιοκάπηλοι, σκάψαντες καὶ ἀφήσαντες τὰ ἔχνη τῆς ἐπεμβάσεώς των ὑπὸ μορφὴν μελανῶν καὶ ἀναμειγλεμένων μαλακῶν χωμάτων.

Κατὰ μῆκος τοῦ σωθέντος κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εὐθυγράμμου τοιχώματος εὐρέθησαν παραμερισμένα ὀστᾶ καὶ διάσπαρτα κτερίσματα. Τὰ ὀστᾶ εἶναι ὅλων τῶν εἰδῶν καὶ προέρχονται ἀπὸ περισσοτέρους τοῦ ἐνὸς σκελετοῦς, εἰς δύο δὲ σημεῖα τοῦλάχιστον ὑπάρχουν τεμάχια κρανίων.

Πλησίον τοῦ σωζομένου τμήματος τῆς Α. πλευρᾶς εὐρέθη ὅμας ἀπωθημένων ἀγγείων. Τὸ πρῶτον ἐξ ἀριστερῶν ἦτο μικρὸς σταμνίσκος πεσμένος πλαγίως (516). Πλησίον του, πεσμένη μὲ τὸ στόμιον πρὸς τὸ τοίχωμα, ὑπῆρχε μία πρόχους (517) καλύπτουσα μὲ τὸ στόμιόν της μικρὸν ψευδόστομον (518). Ἀμέσως πρὸς Ν. των ἔκειτο μικρὰ λεκάνη (521) περιέχουσα ἄλλην μικροτέραν (522) καὶ μικρὸν ψευδόστομον (523). Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ τοιχώματος ὑπῆρχεν ἄλλη μία μικρὰ λεκάνη (524), εἰς μικρὰν δὲ ἀπόστασιν πρὸς Β. της καὶ παραπλεύρως τοῦ τοιχώματος βαθὺς σκύφος πεσμένος πλαγίως (519) καὶ περιέχων μικρὸν προχοῖδιον (520).

Εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ βορείου τοιχώματος, ἐν μέσῳ τῶν ἐκεῖ ἀπωθημένων ὀστῶν, εὐρίσκοντο τὰ τεμάχια ἐνὸς μικροῦ κυλινδρικοῦ ψευδοστόμου (525) καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 131), μεταξύ των δὲ ὁ ὦμος ἐνὸς ἄλλου ψευδοστόμου, ἐπίσης μικροῦ (526). Δυτικώτερον ἔκειτο μικρὰ λεκάνη (527), πλησίον της δὲ χάνδρα ἀπὸ κορναλίνην (Λ 133) καὶ χρυσοῦς δακτύλιος (Μ 92) τοποθετημένος ἐπάνω εἰς τὴν κάψαν ἐνὸς ἀπὸ τὰ δύο κρανία. Πρὸς Δ. τοῦ κρανίου ἦτο πεσμένος τμήμα ἐνὸς μικροῦ ψευδοστόμου (528) καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 132). Τέλος εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν εὐρέθη ἡ βάσις τοῦ ψευδοστόμου 526. Ἡ ὑπόλοιπος ἐπιφάνεια τοῦ τάφου, ὅση ἐσώθη, εὐρέθη τελείως κενή, μὲ ἐμφανῆ τὰ ἔχνη τῶν ἐργαλείων τῶν ἀρχαιοκαπήλων.



Σχέδ. 45.

**516.** Σταμνίσκος άκέραιος σφαιρικός. Λαβαί σχεδόν κατακόρυφοι, χεῖλος χωνοειδής, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλός έρυθρόξανθος, βαφή έρυθροκάστανη. Βαμμένα: Τό χεῖλος τοῦ στομίου, αἱ λαβαί, εἰς τόν ὦμον καί τήν κοιλίαν ταινίαι, μεταξύ τῶν λαβῶν ζώνη τεθλασμένης. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,094 μ.

**517.** Πρόχους μετρίου μεγέθους, συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδής, μέ χαμηλήν δισκοειδή βάσιν. Πηλός τραχύς καί άκάθαρτος κιτρινωπός μέ έρυθρωπάς προσμίξεις, βαφή καστανή άλαμπής. Βαμμένον τό χεῖλος, ἡ λαβή καί ταινίαι εἰς τόν λαιμόν καί τήν κοιλίαν. Διάμ. 0,18, ὕψ. 0,208 μ.

**518.** Ψευδόστομος μικρός συγκολλημένος, σφαιρικός. Βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος, στόμιον λοξόν, εἰς τόν δίσκον άνεπαίσθητος άπόφυσις. Πηλός έρυθρόξανθος, αλείφωμα κιτρινωπόν, βαφή έρυθρά - καστανή. Βαμμένα: Τό χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τό στόμιον μέ τό στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, κατά μῆκος τῶν ράχεων τῶν λαβῶν γραμμή καταλήγουσα εἰς δακτύλιον, εἰς τόν δίσκον ἡ περίμετρος καί τό κέντρον. Εἰς τήν κοιλίαν καί τήν βάσιν ταινίαι καί τέσσαρες καταλειβάδες. Ὁ ὦμος άδιακόσμητος. Διάμ. 0,11, ὕψ. 0,126 μ.

**519.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μέ χαμηλήν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλός έρυθρόξανθος, βαφή έρυθρά άρκετά έξίτηλος. Ὁλόβαφος. Διάμ. χείλους 0,125, ὕψ. 0,097 μ.

**520.** Προχοῖδιον άκέραιον, ὠσειδές μέ χαμηλήν δακτυλιόσχημον βάσιν καί λεπτήν λαβήν. Πηλός έρυθρόξανθος, βαφή έρυθροκάστανη. Βαμμένα: Τό χεῖλος τοῦ στομίου, ἡ ράχis τῆς λαβῆς, ὁ ὦμος καί ἡ κοιλία μέ έξηρημένον τόν λαιμόν καί τήν βάσιν. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,094 μ.

**521.** Μικρά λεκάνη συγκολλημένη, μέ μικροσυμπληρώσεις. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή έξίτηλος. Βαμμένα: Ἐσωτερικῶς σπεῖρα εἰς τόν πυθμένα καί δύο δακτύλιοι εἰς τό τοίχωμα, εἰς τό χεῖλος ἔχνη σειρᾶς άμειβόντων, έξωτερικῶς δέ ταινίαι καί τό κάτω μέρος τῆς βάσεως. Διάμ. χείλους 0,121, ὕψ. 0,064 μ.

**522.** Ὅμοια, συγκολλημένη, μέ μικροσυμπληρώσεις. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή. Βαμμένα: Ἐσωτερικῶς σπεῖρα εἰς τόν πυθμένα

καί δακτύλιοι εἰς τό τοίχωμα. Εἰς τό χεῖλος δύο άντιθετικά σειραὶ ἡμικυκλίων. Ἐξωτερικῶς αἱ κορυφαί καί αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν, ταινίαι κάτω άπό τās λαβᾶς καί έπάνω άπό τόν πυθμένα. Διάμ. χείλους 0,137, ὕψ. 0,064 μ.

**523.** Μικρός ψευδόστομος συγκολλημένος καί συμπληρωμένος εἰς τό στόμιον, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος επίπεδος, βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός έρυθρόξανθος, αλείφωμα κιτρινωπόν, βαφή έρυθρά. Βαμμένα: Τό χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τό στόμιον μέ τό στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχis τῶν λαβῶν, εἰς τόν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τήν κοιλίαν καί τήν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τόν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τόν ὦμον φολιδωτά τρίγωνα. Διάμ. 0,10, ὕψ. 0,15 μ.

**524.** Μικρά λεκάνη μέ συμπλήρωσιν εἰς τό χεῖλος. Εἰς τό μέσον τοῦ πυθμένος ὑπῆρχε μικρά ὀπή άπό κατασκευῆς, κλεισθεῖσα προχείρως μέ ὀλίγον πηλόν καί ραγίσασα έν συνεχείᾳ. Πηλός κιτρινωπός, βαφή μαυροκάστανη. Βαμμένα: Ἐσωτερικῶς σπεῖρα εἰς τόν πυθμένα καί δακτύλιοι εἰς τό τοίχωμα. Εἰς τό χεῖλος άντιθετικά έναλλασσόμενα ἡμικύκλια σχηματίζοντα είδος κομμένου πλοχοῦ. Ἐξωτερικῶς αἱ λαβαί εἰς τήν κορυφήν καί τās ρίζας των, ταινίαι κάτω άπό τās λαβᾶς καί έπάνω άπό τόν πυθμένα. Διάμ. χείλους 0,114, ὕψ. 0,053 μ.

**525.** Μικρός ψευδόστομος κυλινδρικός, τριποδικός. Ὁ ὦμος καί ὁ πυθμήν έλαφρότατα κυρτοί. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος επίπεδος. Πηλός κιτρινωπός, μαλακός καί πλημμελῶς ψημένος, βαφή καστανή άλαμπής. Βαμμένα: Θηλειά συνδέουσα τό στόμιον μέ τό στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τās ράχis καί τόν δίσκον τῶν λαβῶν ἔχνη. Εἰς τήν περίμετρον τοῦ ὦμου κυκλικαί ταινίαι. Εἰς τόν ὦμον μικροὶ κύκλοι περίστικτοι μέ στικτά κέντρα. Εἰς τό κάθετον τοίχωμα δυσδιάκριτα ἔχνη μετοπῶν(;) μεταξύ δύο ταινιῶν. Διάμ. 0,060, ὕψ. 0,072 μ.

**526.** Μικρότατος ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύ, εἰς τόν δίσκον χαμηλοτάτη άπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή, κατά τόπους έξίτηλος.

Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως κύκλος. Ὁ ὥμος ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,069, ὕψ. 0,083 μ.

**527.** Μικρὰ λεκάνη συγκολλημένη. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρὰ - καστανή, ἐξίτηλος. Βαμμένα: Ἐσωτερικῶς σπεῖρα εἰς τὸν πυθμένα καὶ δακτύλιοι εἰς τὸ τοίχωμα. Εἰς τὸ χεῖλος ἀκτινωτὴ διαγράμμις. Ἐξωτερικῶς αἱ κορυφαὶ καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν, ταινίαι κάτω ἀπὸ τὰς λαβὰς καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὸν πυθμένα. Διάμ. χείλους 0,15, ὕψ. 0,065 μ.

**528.** Τμῆμα τῆς κοιλίας μικροῦ ψευδοστό-

μου, μὲ τὴν βάσιν καὶ τὴν μίαν λαβὴν, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Βάσις χαμηλὴ δακτυλίσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ περιθώριον τῆς σωζομένης λαβῆς, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸ διατηρηθὲν τμῆμα τοῦ ὥμου ὁμόκεντρα τόξα. Σωζ. διάμ. 0,072, σωζ. ὕψ. 0,084 μ.

**Λ 131.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,010 μ.

**Λ 132.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,011 μ.

**Λ 133.** Χάνδρα ἐλλειψοειδὴς πρισματικὴ ἀπὸ κορναλίνην, διάτρητος κατὰ μῆκος τῆς. Μῆκος 0,015, πλάτος 0,011 μ.

**Μ 92.** Χρυσοῦς δακτύλιος μὲ κυρτὴν τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν. Διάμ. 0,021 μ.

### ΤΑΦΟΣ Σ19 (σχέδ. 46)

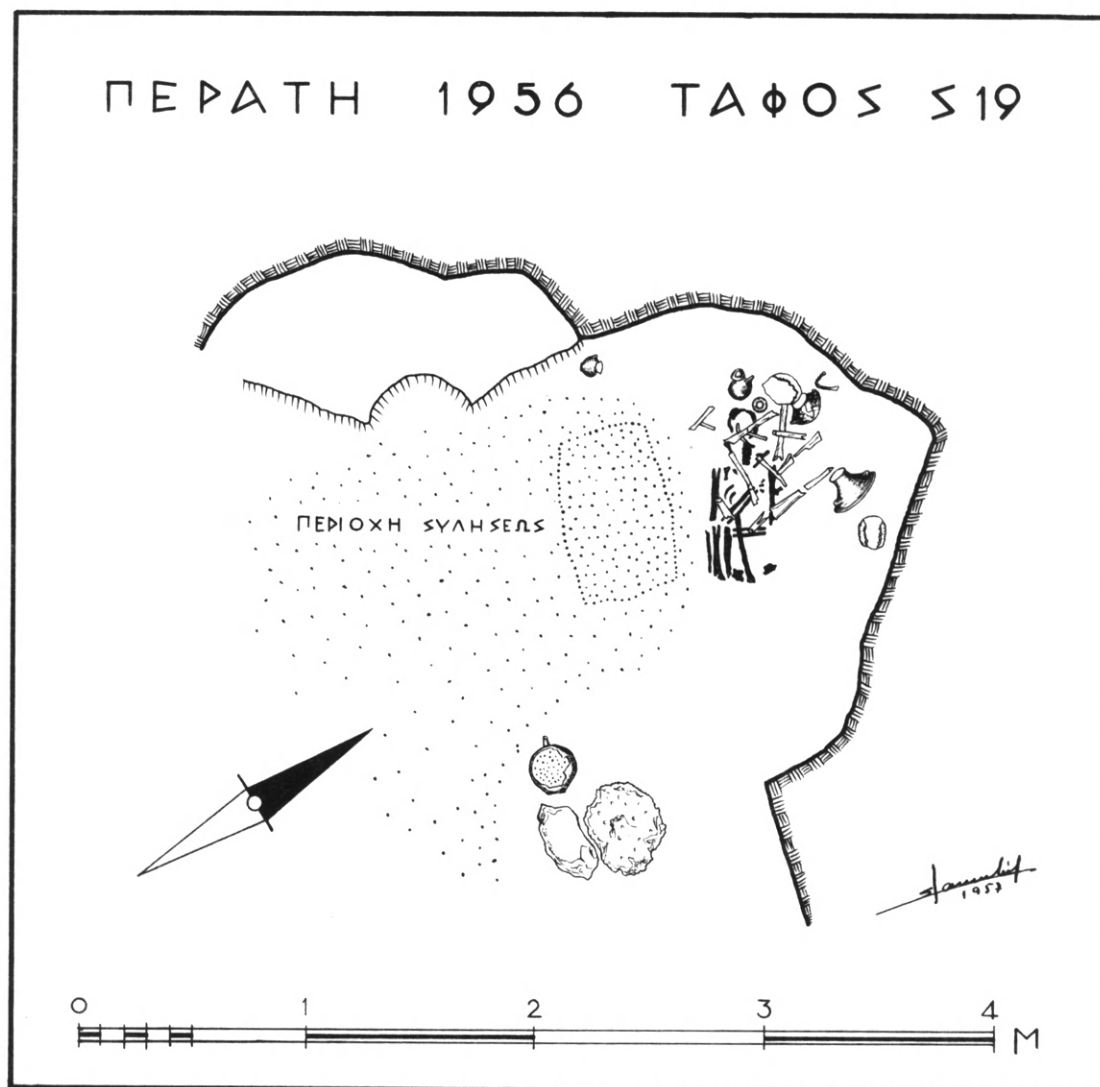
Ὁ τάφος αὐτὸς καθὼς καὶ ὁ γειτονικὸς τοῦ Σ20 εἶχεν ἀνοιχθῇ εἰς τὸ χαμηλότερον σημεῖον τῆς κατωφερείας, κάτω ἀπὸ τὴν ὄφρυν τοῦ βράχου, καὶ ὥς ἐκ τούτου τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ θαλάμου τοῦ εἶχε πρὸ πολλοῦ παρασυρθῇ πρὸς τὰ κάτω. Ἐπὶ πλέον οἱ ἀρχαιοκάπηλοι εἶχον σκάψει εἰς τὸ Ν. μέρος τοῦ καταστρέψαντες τὰ τοιχώματα καὶ τὸ δάπεδόν του καὶ ἀνοίξαντες τετράπλευρον λάκκον εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου. Διέφυγε μόνον τὸ δεξιὸν (Β.) τμῆμα τοῦ θαλάμου τοῦ καὶ μέρος τῆς ἀντιστοίχου πλευρᾶς τοῦ δρόμου, δεικνύον ὅτι ἦτο σκαμμένος πρὸς Α., δηλαδή πρὸς τὴν νεροσυρμὴν.

Ἀπὸ τοὺς λίθους τῆς εἰσόδου δύο μόνον εἶχον διατηρηθῇ εἰς τὴν θέσιν των καὶ μάλιστα ὅχι εἰς τὸ σωθὲν τμῆμά της, ἀλλὰ 0,45 μ. πρὸς τὰ ἀριστερά του. Οὕτω, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν λίθων αὐτῶν, πρέπει τὸ ἀρχικὸν πλάτος τῆς θύρας νὰ ἔφθανε τὸ 0,95 μ. κατ' ἐλάχιστον ὄριον. Ἀμέσως μετὰ τοὺς λίθους αὐτοὺς, καὶ ἀκριβῶς εἰς τὸ ὄριον τῆς συληθείσης περιοχῆς, εὐρέθη εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου μία πρόχους εἰς τεμάχια, πεσμένη πλαγίως (508).

Τὸ ἀσύλητον μέρος τοῦ τάφου, ἀντίστοιχον, κατὰ τὰ φαινόμενα, πρὸς τὸ 1/3 περίπου τοῦ συνόλου, ἔχει σχῆμα ἡμίσεος τραπεζίου ἀκανονίστου καὶ εὐρέθη καταχωμένον ἀπὸ τὰ ἀναμοχλευμένα χρώματα τῆς συλήσεως καὶ ἀπὸ ἓνα ἀκατάστατον σωρὸν λίθων ἐγκαταλειφθέντων ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους. Περιεῖχε παραμερισμένα ὅστ' αὐ καὶ ἀγγεῖα, ἀποτελοῦντα μέρος τῶν ἀνακομισμένων ταφῶν τοῦ θαλάμου (βλ. σχέδ. 46, ὅστ' αὐ λευκά). Τὰ ὅστ' αὐ αὐτά, διαφόρων εἰδῶν, περιελάμβανον καὶ δύο κατεστραμμένα κρανία. Μεταξύ των, κατὰ σειρὰν ἀπὸ Α. πρὸς Δ., εὐρέθη λεκάνη ἀκεραία πεσμένη πλαγίως (509), μέρος ἄλλης μικροτέρας ἐλλιποῦς (510), μικρὸν δακτυλίσχημον ἀκέραιον (511) καὶ πλησίον του μικρὸν θήλαστρον (512). Διάσπαρτα εἰς διάφορα σημεῖα ἦσαν θραύσματα ἑνὸς κατεστραμμένου εἰδωλίου Ψ (515), ὅστρακα ἑνὸς σκύφου (514) καὶ μερικὰ μικρὰ παιδικὰ ὅστ' αὐ συγκεντρωμένα κυρίως εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ θηλάστρου καὶ τοῦ δακτυ-

λιοσχήμου. Τέλος πρὸς Δ. τοῦ σωροῦ αὐτοῦ, παρὰ τὸ τοίχωμα τοῦ τάφου καὶ πλησιέστατα εἰς τὸ ὄριον τῆς συλήσεως, ἔκειτο μικρὸς σταμνίσκος (513).

Κάτω ἀπὸ τὰ συσσωρευμένα ὀστᾶ καὶ ἀγγεῖα, σκεπασμένη μὲ λεπτὸν στρώμα χώματος πάχους 0,04-0,05 μ., εὗρέθη ταφή ἀτόμου μικροσώμου μὲ λεπτὸν σκελετόν,



Σχέδ. 46.

ἀρκετὰ κατεστραμμένη (σχέδ. 46, ὀστᾶ μελανωμένα). Εἶχε τὴν κεφαλὴν πρὸς Δ. καὶ ἐσώθη κατὰ χώραν ἀπὸ τοῦ κρανίου μέχρι τῆς λεκάνης. Θαμμένη ὑπτία, μὲ τὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ τὰ ὀστᾶ τοῦ θώρακος κανονικῶς εἰς τὴν θέσιν των, εἶχε τὴν δεξιὰν λυγισμένην εἰς τὸν ἀγκῶνα καὶ φέρουσαν τοὺς δακτύλους εἰς τὸν ἀριστερόν ὦμον. Ἡ ἀριστερὰ ἐσταύρωνε τὸν στόμαχον καὶ κατέληγεν εἰς τὸν δεξιὸν ἀγκῶνα. Ὅτι ἔμεινεν ἀπὸ τὴν λεκάνην εἶχε διατηρήσει τὴν θέσιν του, τὰ ὀστᾶ τῶν σκελῶν ὅμως ἦσαν μετακινημένα καὶ τοποθετημένα κατὰ σειρὰν μεταξὺ τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος καὶ τῆς λεκάνης. Εἰς τὴν θέσιν των ὑπῆρχεν εἰς τὸ δάπεδον ρηχὸς ἀκανόνιστος λάκκος ὀφειλόμενος



μαλλον εις την φυσικην σύστασιν του εδάφους παρά εις ανθρωπίνην επέμβασιν. Τò κρανίον περιεστοιχίζετο από τὰ τεμάχια ενός αλαβαστροειδοῦς από πηλόν σχεδόν ὡμὸν τὰ ὅποια ἐστάθη ἀδύνατον νὰ καθαρισθοῦν καὶ νὰ ἀποκατασταθοῦν, δύο χάνδρας από σάρδιον (Λ 129 καὶ Λ 130), μίαν από ὑαλόμαζαν (Δ 100) καὶ ἐνώτιον από φύλλον χρυσοῦ (Μ 91). Ἐὰν αὐτὰ ἀνήκουν ὅλα εις τὴν ταφὴν εἶναι ἄδηλον, πάντως ὅμως ἀνήκουν εις τὸ ἀρχικόν, παλαιότερον ταφικὸν στῶμα, τὸ χωθὲν ἀργότερον από τὰ συσσωρευμένα ὅστ᾽ καὶ κτερίσματα τῆς μεταγενεστέρας χρήσεως τοῦ τάφου.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 54 α,γ)

**508.** Πρόχους μεγάλη, συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὡσειδής, με χαμηλοτάτην δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, ἀλείφωμα ἐρυθροπότερον, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εις τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδῆ γραμμὴ καταλήγουσα εις δακτύλιον, εις τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,222, ὕψ. 0,252 μ.

**509.** Μεγάλη λεκάνη ἀκεραία ἀμφικωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένα: Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ὁ πυθμὴν με μικρὸν κύκλον ἐξηρημένον εις τὸ κέντρον καὶ δακτύλιοι εις τὸ τοίχωμα. Εἰς τὸ χεῖλος ὁμάδες ἐγκαρσίων γραμμῶν ἐναλλασσόμεναι πρὸς ὁμάδας γωνιῶν. Ἐξωτερικῶς αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εις τὸ τοίχωμα. Διάμ. χείλους 0,255, ὕψ. 0,125 μ.

**510.** Τὸ ἥμισυ λεκάνης συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδής, σχῆμα χωνοειδές. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς καὶ ἀκάθατος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη ἀλαμπῆς ἐξίτηλος. Βαμμένα: Ἐσωτερικῶς σπεῖρα εις τὸν πυθμένα, δακτύλιοι καὶ κυματοειδῆ γραμμὴ εις τὸ τοίχωμα. Εἰς τὸ χεῖλος ἔχνη δυσδιάκριτα. Ἐξωτερικῶς ταινίαι. Σωζ. διάμ. χείλους 0,175, ὕψ. 0,084 μ.

**511.** Μικρὸν δακτυλιόσχημον ἀκέραιον. Στόμιον λοξόν, λαβὴ καλαθοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάστανη. Ὀλόβαφον. Διάμ. 0,073, ὕψ. 0,050 μ.

**512.** Θήλαστρον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὡσειδές, με χαμηλὸν καὶ στενὸν στόμιον, ὑψηλὴν λαβὴν καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαὶ πλαισιώνουσαι κύκλον εις τὴν κορυφὴν, τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, εις τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν

βάσιν ταινίαι. Εἰς τὴν προχοὴν δύο δακτύλιοι καὶ γραμμὴ κατὰ μῆκος τῆς, εις τὸ ὕψος τῆς κυματοειδῆς γραμμὴ περιβάλλουσα τὸν ὦμον. Διάμ. 0,10, ὕψ. 0,156 μ.

**513.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής. Βάσις δακτυλιόσχημος, χεῖλος χωνοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένον ὀλόκληρον με ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ λεπτὰς ταινίας εις τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,086, ὕψ. 0,082 μ.

**514.** Σκύφος συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος, ἀποκατασταθεὶς κατὰ τὰ 2/3 περίπου. Χεῖλος διάστομον, βάσις κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρά - καστανή. Βαμμένος ὀλόκληρος με ἐξηρημένον κύκλον εις τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος καὶ δακτύλιον εις τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς, ἐξωτερικῶς δὲ τὴν βάσιν καὶ ταινίαν εις τὴν κοιλίαν. Διάμ. χείλους 0,112, ὕψ. 0,077 μ.

**515.** Εἰδώλιον ἀνθρωπόμορφον Ψ' πλασμένον ἀπὸ ὡμὸν πηλόν, καταστραφέν καὶ διαλυθὲν εις ἄμορφα τρίμματα.

**Λ 129.** Χάνδρα βαλανόσχημος ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος κατὰ τὸ μῆκος τῆς. Μῆκος 0,019, διάμ. 0,007 μ.

**Λ 130.** Μικρὰ βαλανόσχημος χάνδρα ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,011, διάμ. 0,004 μ.

**Δ 100.** Χάνδρα σφαιρικὴ ἀπὸ τεφρόχρουν ὑαλόμαζαν, διάτρητος, με ἔχνη λεπτοῦ περιχειλώματος εις τὰ ἄκρα τῆς ὀπῆς. Διάμ. 0,01 μ.

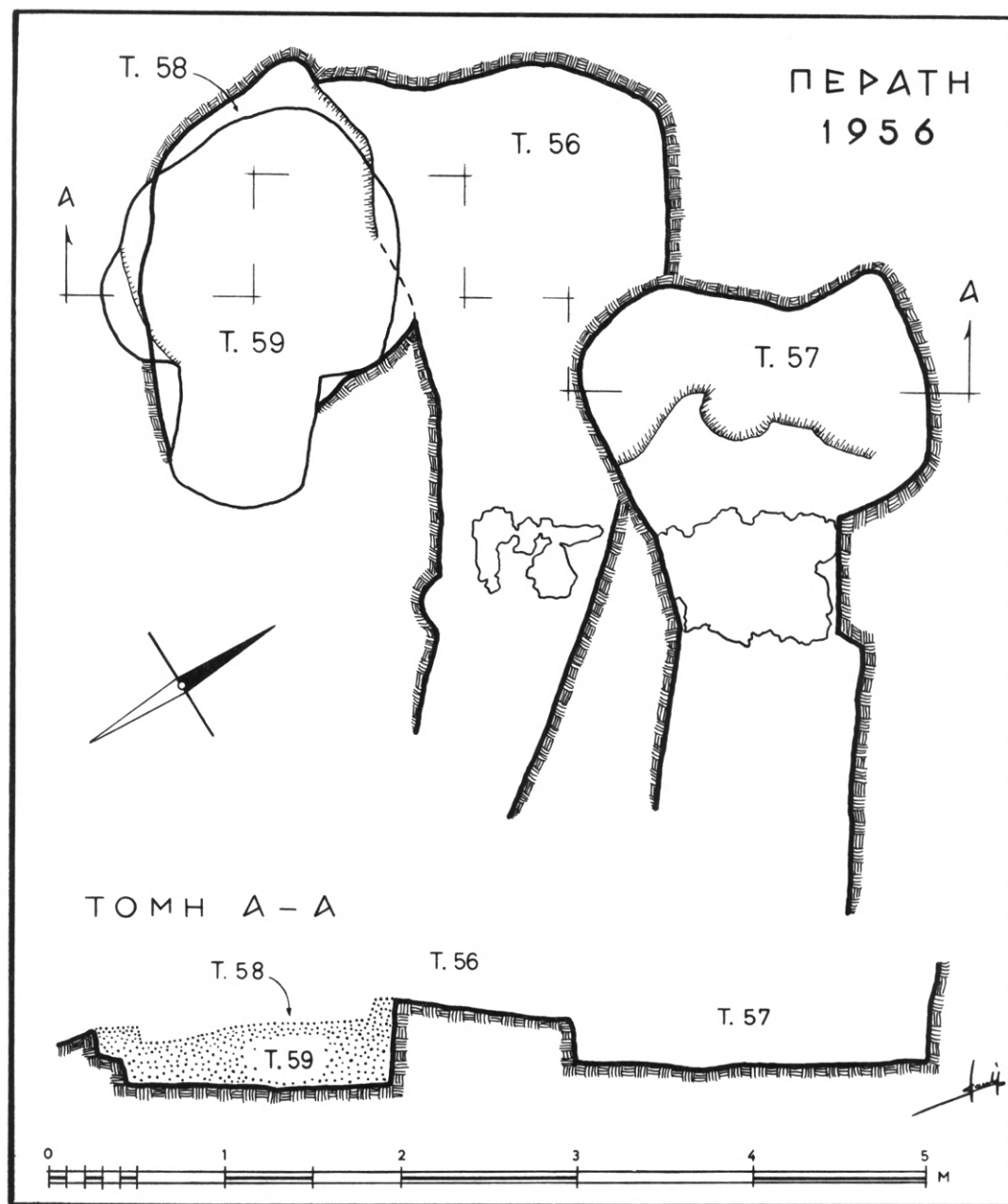
**Μ 91.** Ἐνώτιον χρυσοῦν, ἐσωτερικῶς κοῖλον, εις σχῆμα τριγωνικόν, με τὴν κάτω γωνίαν κατεστραμμένην. Εἰς τὴν κορυφὴν δύο ἀντίστοιχοι ὀπαί. Ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο χωριστὰ λεπτὰ φύλλα. Τὸ πρῶτον εἶναι κυρτὸν καὶ φέρει ρηχὰς διακοσμητικὰς αὐλακώσεις προσ-

διδούσας εἰς τὸ σύνολον τὴν ὄψιν πολὺ σχημα-  
τοποιημένου βουκρανίου. Εἰς τὸ φύλλον αὐτὸ  
ἠνοιχθησαν καὶ αἱ δύο ὀπαὶ διὰ τῆς πιέσεως  
αἰχμηροῦ ἐργαλείου, διότι εἶναι ἀνώμαλοι μὲ

τὰ σχισμένα ἄκρα πρὸς τὰ μέσα. Τὸ δεύτερον  
φύλλον εἶναι ἐπίπεδον καὶ ἀδιακόσμητον, τὰ δὲ  
ἄκρα του εἶναι ἀναδιπλωμένα ἐπάνω ἀπὸ τὰ ἄ-  
κρα τοῦ πρώτου. Πλάτος 0,022, σῶζ. ὕψ. 0,020 μ.

### ΤΑΦΟΙ 58 - 59, 56 καὶ 57 (σχέδ. 47, πίν. 55 α)

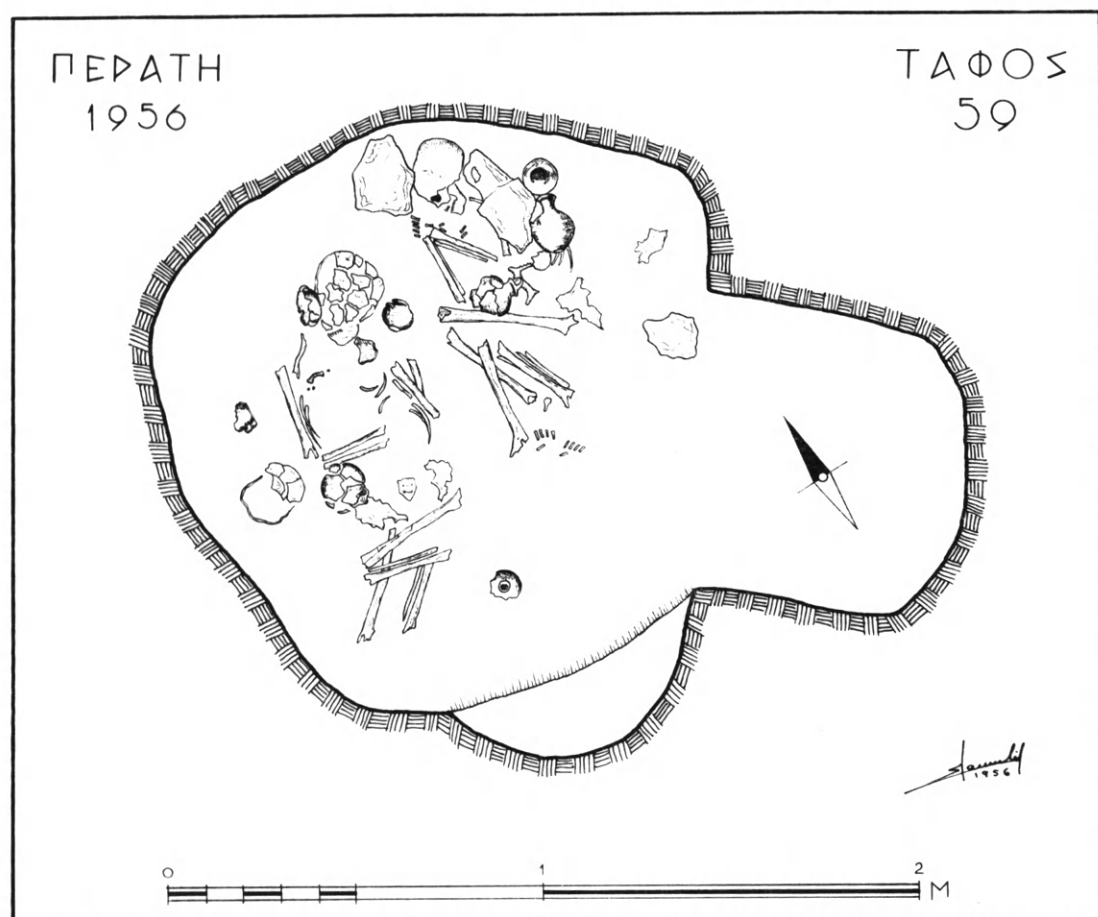
Οἱ τάφοι αὐτοί, γειτονικοί, κατὰ σειρὰν καὶ ἀλληλοτεμνόμενοι, σχηματίζουν



Σχέδ. 47.

σύμπλεγμα, ὅπου ὁ τάφος 59 (σχέδ. 48, πίν. 165) εἶναι ὁ πρῶτος ἀπὸ Ν., καθὼς

φαίνεται δὲ καὶ ὁ παλαιότερος. Ὁ δρόμος τοῦ ἦτο πολὺ βραχύς, καθὼς φαίνεται δὲ καὶ στενός, εἰς τὸ σημεῖον ὅμως αὐτὸ εἶχε παραμορφωθῇ ἀπὸ ἐρεύνας τῶν ἀρχαιοκαπήλων ἀποβάσας εὐτυχῶς ἀκάρπους. Ἀπὸ τοὺς λίθους τῆς εἰσόδου διετηρήθη μία μόνον πλάξ καὶ αὕτῃ πιθανώτατα μετακινημένη. Ὁ θάλαμος ἦτο σχετικῶς μικρὸς μὲ σχῆμα ἀκανονίστως κυκλικὸν καὶ μίαν ρηχὴν κογχοειδῇ ἐπέκτασιν πρὸς ΝΔ. τῆς εἰσόδου, εἰς ἐπίπεδον ὀλίγον ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ δάπεδον τοῦ, εὐρεθεῖσαν



Σχέδ. 48.

κενήν. Κατὰ μῆκος τοῦ τοιχώματος τοῦ βάθους εὐρέθη μία ταφή κατὰ χώραν μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Β. Τὸ κρανίον εἶχε κλίνει πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ συντριβῇ ἀπὸ τὸ βάρος τῶν χωμάτων, ἀρχικῶς ὅμως πρέπει νὰ εἶχε τὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἐπάνω. Τοῦτο προκύπτει ἀπὸ τὴν θέσιν μιᾶς τριώτου κύλικος (502), τοποθετημένης δεξιὰ του, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἀνατραπείσης ἀπὸ τὴν πτώσιν του καὶ καλυφθείσης ἐν μέρει ἀπὸ τὴν δεξιάν του παρειάν. Τὰ ὀλίγα διατηρηθέντα ὅστ᾽ αὐτοῦ θώρακός του ἐδείκνυνον ὅτι εἶχε ταφῇ ὕπτιος. Ἡ ἀριστερὰ ἔφερε τὴν παλάμην εἰς τὸν λαιμόν, ἐνῶ ἡ δεξιὰ, λυγισμένη κατ' ὀρθὴν γωνίαν, κατέληγεν εἰς τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα. Ἡ λεκάνη καὶ τὸ ἱερὸν ὅστουν εἶχον διατηρηθῇ εἰς τὴν θέσιν των. Τὰ ὅστ᾽ αὐτοῦ δεξιοῦ σκέλους, παράλληλα καὶ ἀντίρροπα, ἔκειντο εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ σώματος σκεπασμένα ἀπὸ τὸ ἀριστε-

ρὸν σκέλος, συνεσταλμένον καὶ πεσμένον πρὸς τὰ δεξιὰ. Ἦτο δηλαδὴ καὶ αὐτὸς θαμμένος ὕπτιος καὶ μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Εἰς τὸν ἀριστερόν του ὦμον εὐρέθη σταμνίσκος εἰς δύο τεμάχια (501) μὲ τὴν μίαν λαβὴν του πλησίον τοῦ δεξιοῦ, μαζί μὲ τρεῖς χάνδρας ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ 97, Δ 98 καὶ Δ 99). Παρὰ τὸν δεξιὸν ἀγκῶνα ὑπῆρχε μικρὸς ψευδόστομος (504), εὐρέθησαν δὲ ἐπὶ πλέον, ἐλλιπῇ, ὁ βαθὺς σκύφος 503 πρὸς Ν. τῆς ταφῆς καὶ τὸ ἀλαβαστροειδὲς 505 εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τὸ δεξιὸν βραχιόνιον. Αὐτὰ ὅμως εἶναι προφανῶς κατάλοιπα κτερισμάτων παλαιότερας ταφῆς ἀπομακρυνθείσης ἀπὸ τὸν τάφον ἐξ ὀλοκλήρου ἐκτὸς ἀπὸ τὸ κρανίον της, εὐρεθὲν μεταξὺ τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος τῆς περιγραφείσης καὶ τοῦ Δ. τοιχώματος.

Εἰς τὸ δεξιόν, βόρειον, τμήμα τοῦ θαλάμου, ἀμέσως μετὰ τὴν εἴσοδον, ὑπῆρχεν ἄλλη μία ταφή κατὰ χώραν ἄριστα διατηρημένη. Ὁ νεκρὸς ἦτο ἐξηπλωμένος εἰς τὸ δεξιὸν του πλευρόν, εἰς τὴν κανονικὴν στάσιν τοῦ ὀκλάζοντος, μὲ τὰς χεῖρας διπλωμένας πρὸ τοῦ προσώπου καὶ τὰ σκέλη συνεσταλμένα πρὸς τὴν κοιλίαν. Ὅλα τὰ ὀστὰ τοῦ σκελετοῦ ἦσαν εἰς τὴν θέσιν των ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἀριστερόν μηριαῖον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὀλισθήσει πρὸς τὰ κάτω καὶ εὐρέθη μὲ τὸν τροχαντῆρα εἰς τὸ ὕψος τῶν δακτύλων. Ὁ θώραξ καὶ γενικῶς τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ σκελετοῦ ἐκαλύπτετο ἀπὸ μεγάλους πλακοειδεῖς λίθους τοποθετημένους ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ κρανίον, ἐπάνω ἀπὸ τοὺς πῆχεις (δὲν ἐσημειώθη εἰς τὸ σχέδιον) καὶ εἰς τὴν ράχιν, ἐπάνω ἀπὸ τὰς πλευράς καὶ τὴν σπονδυλικὴν στήλην. Ὁ τελευταῖος αὐτὸς λίθος ἔφερεν εἰς τὸ πρὸς Β. ἄκρον τοῦ τμήματος μικροῦ παιδικοῦ κρανίου καὶ ὀστοῦν μικροῦ μεγέθους. Τεμάχια τοῦ ἰδίου κρανίου εὐρέθησαν καὶ παρὰ τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ λίθου. Οἱ λίθοι ἐκάλυπτον ὅχι μόνον τὴν ταφήν ἀλλ' ἐν μέρει καὶ τὰ κτερίσματά της: Κατὰ μῆκος τῆς ράχεώς της ὑπῆρχε μικρὰ ὕδρία πεσμένη πλαγίως (498), ἐμπρὸς εἰς τὸ στόμιόν της κύαθος ὄρθιος (499), ἐπὶ πλέον δὲ μεταξὺ τῶν ἀγκῶνων καὶ τοῦ δεξιοῦ μηριαίου θήλαστρον (500) καὶ πήλινον εἰδῶλιον ἐλάφου (506).

Περιεῖχε λοιπὸν ὁ τάφος τέσσαρας ταφάς. Ἀπὸ τὴν πρώτην εἶχον ἀπομείνει μόνον τὸ κρανίον καὶ δύο ἐλλιπῇ ἀγγεῖα. Ἡ δευτέρα εἶχε διατηρηθῇ κατὰ χώραν, φαίνεται ὅμως ὅτι τῆς εἶχον ἀφαιρέσει τὸ μεγαλύτερον μέρος ἑνὸς περιδεραίου, ἀπὸ ὅπου ἐσώθησαν αἱ τρεῖς χάνδραι. Ἡ ἄλλη, πιθανώτατα νεωτέρα τῆς δευτέρας, ἦτο διπλῇ, ἐνηλίκου καὶ παιδίου, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲ μητρὸς καὶ τέκνου. Κτερισμένη μὲ δύο ἀγγεῖα διὰ τὴν ἐνήλικον καὶ μὲ θήλαστρον καὶ εἰδῶλιον διὰ τὸ τέκνον εἶχε καλυφθῇ μὲ λίθους, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶχον ἀποτεθῇ τὰ ὑπόλοιπα τῆς παιδικῆς ταφῆς. Διατί ἐτοποθετήθησαν οἱ λίθοι εἰς αὐτὴν εἰδικῶς τὴν ταφήν δὲν εἶναι φανερόν, πρέπει ὅμως τοῦτο νὰ συνέβη ὅταν ὁ τάφος ἐβυθίσθη καὶ ἡχρηστεύθη. Πράγματι αἱ ταφαὶ εὐρέθησαν χωμέναι κάτω ἀπὸ ὀλίγον καὶ σχετικῶς καθαρὸν χῶμα, σκεπασμένον ἀπὸ ἐξαιρετικῶς σκληρὸν στρώμα, γεματὸν ἀπὸ μικροὺς καὶ μεγάλους βῶλους. Ὅλον αὐτὸ τὸ γέμισμα εἶχε συνολικὸν πάχος 0,40 μ. περίπου. Ὅταν δηλαδὴ ὁ τάφος κατεστράφη λόγῳ τῆς βυθίσεως τῆς θόλου του, τὰ πεσμένα χῶματα ἐστρώθησαν ἐπάνω ἀπὸ τὸν θάλαμον, διηυθετήθησαν καὶ ἐπατήθησαν μὲ ἐπιμέλειαν, σχηματισθέντος κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἑνὸς νέου ὑψηλοτέρου δαπέδου.

## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 54 δ,στ')

**498.** Ὑδρία συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδής, με χαμηλότατον στόμιον καὶ δισκοειδῆ κοίλην βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς καθέτου λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὰς ὀριζοντίας λαβὰς ἐπίσης, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,130, ὕψ. 0,154 μ.

**499.** Κύαθος μόνωτος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, με στενὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς καθαρὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὀλόκληρος, ἐξωτερικῶς δὲ τὸ ἐπάνω μέρος τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,096, ὕψ. 0,057 μ.

**500.** Θήλαστρον συγκολλημένον καὶ συμπληρωμένον κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος του, ὠσειδές. Στόμιον καὶ λαβὴ χαμηλότατα. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὴν λαβὴν ἔχνη ἐγκαρσίων γραμμῶν, εἰς τὴν προχὴν δακτύλιοι, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,099, ὕψ. 0,137 μ.

**501.** Σταμνίσκος χυτροειδής, με ἐπίπεδον βάσιν, συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ λωρὶς εἰς τὴν κοιλίαν, μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη ἀπὸ κυματοειδῆ γραμμὴν συνεχιζομένην καὶ εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν. Κατασκευὴ καὶ διακόσμησις πολὺ χονδροειδής. Διάμ. 0,072, ὕψ. 0,063 μ.

**502.** Κύλιξ τρίωτος συγκολλημένη, διάστομος, με χαμηλὴν καὶ εὐρεῖαν βάσιν. Πηλὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἐρυθρωπός. Ἄβας. Διάμ. χείλους 0,082, ὕψ. 0,078 μ.

**503.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος καὶ πολὺ ἐλλιπής, βαθύς. Βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένος ὀλόκληρος ἐσωτερικῶς, ἐξωτερικῶς δὲ ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,102, ὕψ. 0,87 μ.

**504.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως κύκλος. Ὁ ὦμος ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,106, ὕψ. 0,125 μ.

**505.** Μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς δίωτον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον, με πυθμένα ἐλαφρότατα κυρτόν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὦμον καὶ τὸ πλευρικὸν τοίχωμα. Διάμ. 0,070, ὕψ. 0,066 μ.

**506.** Εἰδῶλιον ἐλάφου, με σχετικῶς βραχὺ καὶ χονδροειδὲς σῶμα. Κέρατα μεγάλα πριονωτά. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη με ἔχνη εἰς τὴν ράχιν, τὴν κοιλίαν, τὰ σκέλη καὶ τὴν κεφαλὴν. Μῆκος 0,095, ὕψ. 0,090 μ.

**Δ 97.** Χάνδρα σφαιρικὴ ἀπὸ ὑποκιτρίνην ὑαλόμαζαν εἰς τρία τεμάχια. Μέγ. διαστάσεις 0,005, 0,008, 0,009 μ.

**Δ 98.** Χάνδρα σφαιρικὴ ἀπὸ ὑπόλευκον ὑαλόμαζαν, διάτρητος. Διάμ. 0,009 μ.

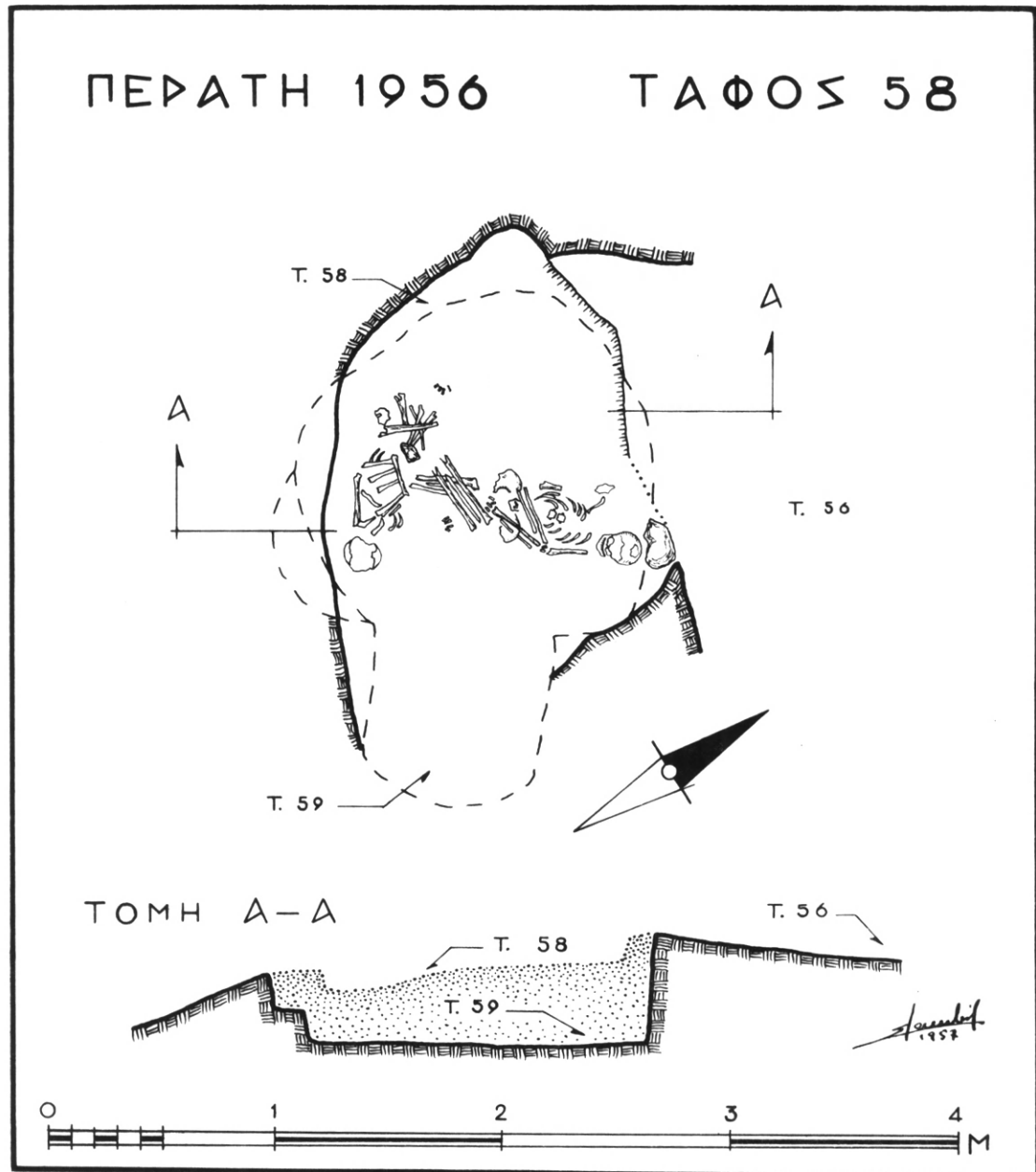
**Δ 99.** Ὁμοία συγκολλημένη. Διάμ. 0,007 μ.

Ἐπάνω ἀπὸ τὸ γέμισμα τὸ καλύψαν τὸ ταφικὸν στρῶμα τοῦ 59 κατεσκευάσθη ἄλλος νεώτερος, ὁ **τάφος 58** (σχέδ. 49), διατηρήσας εἰς τὴν κάτωψιν τὸ σχῆμα τοῦ θαλαμοειδοῦς. Ἦτο στενότερος καὶ ἐπιμηκέστερος ἀπὸ τὸν παλαιότερον, με σαφῆ ὅρια μόνον εἰς τὸ βάθος καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνατολικῆς του πλευρᾶς. Κατὰ τὰ ἄλλα διακρίνεται ἀπὸ τὸν γειτονικὸν του 56 μόνον χάρις εἰς μικρὰν διαφορὰν στάθμης (0,10 μ. περίπου, βλ. σχέδ. 47, τομή).

Ἡ εἴσοδος του, συμπίπτουσα κατὰ πᾶσαν πιθανότητα πρὸς τὴν εἴσοδον τοῦ 59, εἶχε καταστραφῇ τελείως ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους. Δεξιὰ της, παρὰ τὸ Β. τοίχωμα,



ὑπῆρχε μεγάλος ἐπιμήκης λίθος, ὅπου ἐστηρίζετο τὸ κρανίον τῆς μιᾶς ἀπὸ τὰς δύο ταφὰς τοῦ τάφου. Ἡ ταφή αὕτη, τοποθετημένη εἰς τὸ πλάτος τοῦ θαλάμου, εἶχε τὴν κεφαλὴν πρὸς Β. καὶ εὐρέθη κατὰ χώραν. Τὸ κρανίον ἦτο ἐλαφρῶς ἀνασηκωμένον



Σχέδ. 49.

καὶ ὁ κορμὸς ὕπτιος. Ἡ ἀριστερά, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, ἔφερε τὴν παλάμην εἰς τὸ ὑπογάστριον. Ἡ δεξιὰ ἐσταύρωνε τὸν στόμαχον καταλήγουσα εἰς τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα. Τὰ ὀστέα τῶν σκελῶν ἔκειντο χιαστὶ εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ σώματος, πεσμένα κατὰ τρόπον δεικνύοντα ὅτι ἀρχικῶς ἦσαν τοποθετημένα μὲ τὰ γόνατα

ύψηλά. Πλησίον τῶν φαλάγγων τῶν δακτύλων τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς ὑπῆρχε καὶ μικρὸς δακτύλιος χάλκινος (M90).

Εἰς τοὺς πόδας τῆς ταφῆς αὐτῆς, τοποθετημένη μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Α., εὐρέθη ἄλλη μία, ὀλίγον παραγμένη, εἰς ἐπίπεδον χαμηλότερον κατὰ 0,10 - 0,12 μ. Ὁ σκελετός, ἀκτέριστος, ἀνήκει εἰς ἄτομον μικρόσωμον καὶ μετὰ λεπτὰ ὅσῃ, προφανῶς παιδίον. Τὸ κρανίον ἦτο ἀρκετὰ κατεστραμμένον. Αἱ πλευραὶ τοῦ θώρακος ἦσαν εἰς τὴν θέσιν των, ἡ ἀριστερά, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, ἐσταύρωνε τὸ στῆθος, τὰ ὅσῃ ὅμως τῆς δεξιᾶς, τῆς πλησιεστέρας πρὸς τὴν προηγουμένην ταφήν, εἶχον μετακινήθῃ πρὸς τὰ ἀριστερά. Τὰ ὅσῃ τῶν σκελῶν εἶχον καὶ αὐτὰ μετατοπισθῇ πρὸς τὴν λεκάνην καὶ τοποθετηθῇ χιαστὶ ἐπάνω της, εἶχον δὲ πλακωθῇ εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν μετὰ λίθον. Ἡ ταφή αὐτή, διαταραχθεῖσα ἐν μέρει πρὸς χάριν τῆς προηγουμένης, ἦτο προφανῶς παλαιότερα της.

**Μ 90** (πίν. 54 ε). Δακτύλιος συγκολλημένος, ἀπὸ λεπτὸν χάλκινον σύρμα τυλιγμένον εἰς κύκλον, ἐλαφρῶς παραμορφωμένος. Σωζ. διάμ. 0,016 μ.

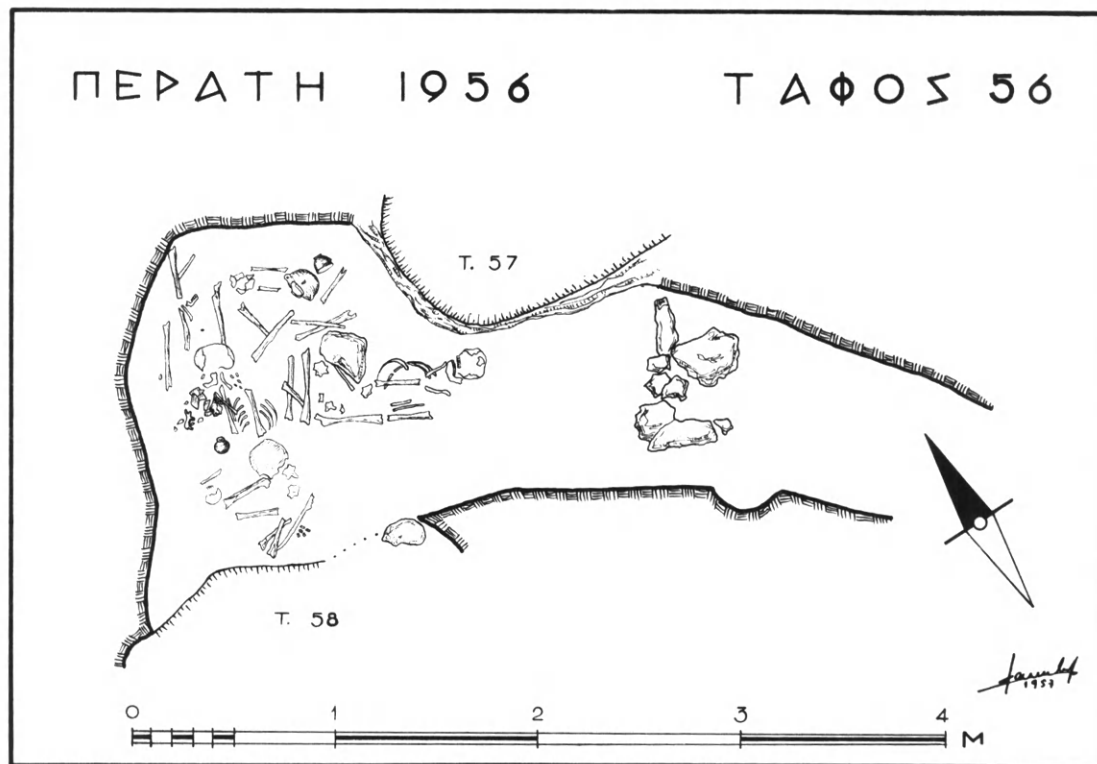
Ὁ τάφος 56 (σχέδ. 50, πίν. 55β) εἶναι ὁ μεσαῖος τοῦ συμπλέγματος. Ἀπὸ τὸν θάλαμον του, ἀνοιγμένον ἐν μέρει μέσα εἰς τὰς ἐπιχώσεις τῶν γειτονικῶν του τάφων, ἐσώθη μόνον τὸ τμήμα τὸ εὐρισκόμενον μετὰ τῶν θαλάμων τῶν 59 - 58 καὶ 57. Ἐπὶ πλέον τὸ πρὸς τὴν εἴσοδον μέρος του εἶχε παραβιασθῇ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπηλοὺς, ἀνασκάψαντας καὶ καταστρέψαντας τὸ δάπεδόν του. Ὡστε τὸ ἀρχικόν του σχῆμα καὶ αἱ ἀκριβεῖς του διαστάσεις δὲν εἶναι πλέον ἐμφανεῖς.

Πρὸς τὸν θάλαμον, τὸν παραμορφωμένον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὁδηγεῖ στενὸς λοξὸς δρόμος ἐκβάλλων σχεδὸν εἰς τὴν ὄχθην τῆς νεροσυρμῆς. Εἰς ἀπόστασιν μεγάλυτέραν ἀπὸ τὸν θάλαμον ἀπὸ ὅσον θὰ ἐπερίμενε κανεὶς εὐρέθησαν μερικοὶ λίθοι προερχόμενοι κατὰ τὰ φαινόμενα ἀπὸ τὴν ξηρολιθιὰν τῆς εἰσόδου του, μὴ εὐρισκόμενοι ὅμως εἰς τὴν ἀρχικὴν των θέσιν. Ἀκολουθεῖ ὁ χώρος ὅπου εἶχον σκάψει οἱ ἀρχαιοκαπεῖλοι. Δεξιὰ (πρὸς Β.) εὐρίσκεται ὁ θάλαμος τοῦ 57, ἀριστερά ὅμως, πρὸς Ν., ὑπάρχει τὸ τοίχωμα τοῦ τάφου τὸ ἀποτελοῦν συνέχειαν πρὸς τὴν παρεῖαν τοῦ δρόμου, χωρὶς νὰ φαίνεται πουθενὰ ἡ στροφή ἡ συμπίπτουσα κατὰ κανόνα μετὰ τὴν διαμόρφωσιν τῆς εἰσόδου καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ θαλάμου. Καὶ τοῦτο ὅμως ἐσώθη ἐν μέρει μόνον, διότι εἰς ἀπόστασιν 1 μ. περίπου ἀπὸ τοὺς λίθους σταματᾷ, ἡ δὲ συνέχειά του τέμνεται ἀπὸ τὸ Β. μέρος τοῦ θαλάμου τῶν 59 - 58. Οὕτω ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν τοίχωμα τοῦ τάφου δὲν διετηρήθη παρὰ μέρος τοῦ βορείου καὶ ὀλόκληρον σχεδὸν τὸ δυτικόν.

Τὸ πρὸς τὴν εἴσοδον μέρος τοῦ θαλάμου ἦτο κατελημμένον ἀπὸ μίαν ταφήν κατὰ χώραν, ἀκτέριστον, τοποθετημένην μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Α. Τὸ κρανίον ἔκειτο μετὰ τὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἐπάνω, τὰ δὲ ὅσῃ τοῦ θώρακος δεικνύουν ὅτι ὁ νεκρὸς εἶχε ταφῇ ὕπτιος, μετὰ τὰς χεῖρας σταυρωμένας εἰς τὸν λαιμόν. Ὅτι εἶχεν ἀπομείνει ἀπὸ τὴν λεκάνην εὐρέθη εἰς τὴν κανονικὴν των θέσιν, τὰ ὅσῃ τῶν σκελῶν ὅμως εἶχον μετακινήθῃ. Μετὰ τῶν εὐρέθησαν τεμάχια κρανίου καὶ μηριαῖον, τὸ δεξιόν του πλευρὸν δὲ εἰς τὸ ὕψος τῆς ὀσφύος ἐκαλύπτετο ἀπὸ μίαν παχεῖαν λιθίνην πλάκα.

Δεξιά τῆς ταφῆς αὐτῆς, κατὰ μῆκος τοῦ Β. τοιχώματος, ὁ θάλαμος περιεῖχεν ὅστ᾽ παραμερισμένα καὶ ἀνεστατωμένα περιλαμβάνοντα καὶ ἴχνη κρανίου. Μεταξύ των καὶ πλησίον τῆς γωνίας ὅπου ὁ γειτονικὸς 57 τέμνει τὸ τοίχωμά του ὑπῆρχε σκύφος σπασμένος (490) καὶ πλησίον του σταμνίσκος πεσμένος πλαγίως (491), εἰς τὴν περιοχὴν δὲ τῆς ΒΔ. γωνίας ἔκειτο χάνδρα ἀπὸ σάρδιον (Λ 127).

Κατὰ μῆκος τοῦ τοιχώματος τοῦ βάθους εὐρέθη ἄλλη μία ταφή κατὰ χώραν, κειμένη εἰς λεπτὸν στῶμα χώματος καὶ εἰς στάθμην κατὰ 0,15 μ. ὑψηλοτέραν ἀπὸ τὴν προηγουμένην καὶ τὰ παραμερισμένα ὅστ᾽. Ἡ ταφή αὕτη, τοποθετημένη μὲ τὴν



Σχέδ. 50.

κεφαλὴν πρὸς Β., ἦτο προφανῶς ἡ τελευταία, ἐφ' ὅσον πρὸς χάριν τῆς εἶχον διαταραχθῇ τὰ ὅστ᾽ τῶν σκελῶν τῆς πρώτης καὶ ἐφ' ὅσον τὸ κρανίον τῆς καλύπτει μερικὰ ἀπὸ τὰ παραμερισμένα. Τὸ κρανίον αὐτὸ ἦτο πεσμένον πρὸς τὰ δεξιά μὲ τὸ πρόσωπον στραμμένον πρὸς τὸ τοίχωμα. Ἡ θέσις τῶν ὀστέων τοῦ θώρακος δεικνύει ὅτι ὁ νεκρὸς δὲν ἦτο ἐντελῶς ὑπτίος ἀλλ' ὅτι ἔκειτο μὲ ἐλαφρὰν κλίσιν πρὸς τὸ δεξιὸν τοῦ πλευρόν. Αἱ χεῖρες, διπλωμέναι εἰς τὸ στῆθος, διεσταύρωνον τὰς παλάμας εἰς τὸν λαιμόν. Ἡ λεκάνη, ὅση ἐσώθη, εἶχε καὶ αὕτη τὴν ἰδίαν κλίσιν, τὰ δὲ σκέλη εὐρέθησαν πολὺ συνεσταλμένα καὶ πεσμένα πρὸς τὴν ἰδίαν κατεύθυνσιν. Μεταξύ των εὐρέθη μία χάνδρα ἀπὸ σάρδιον (Λ 128), μία ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ 95) καὶ μερικὰ μικρὰ τεμάχια κρητίδος (Δ 94).

Πλησίον τοῦ δεξιοῦ γόνατος ὑπῆρχε τμήμα παιδικοῦ κρανίου μαζί μὲ ὀλίγους ὀδόντας τῆς πρώτης ὀδοντοφυΐας. Ἐσώθη ἐπίσης καὶ τεμάχιον μικροῦ βραχιονίου δεικνύον ὅτι τὸ παιδίον εἶχε ταφῇ μὲ κατεύθυνσιν ἀντίθετον πρὸς τὸν ἐνήλικον καὶ εἰς

τὸ ἐσωτερικὸν τῆς καμπύλης τὴν ὁποίαν ἐσχημάτιζεν αὐτὸς μετὰ τὸ σῶμά του. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν σιαγὸνα τοῦ μεγάλου σκελετοῦ εὐρέθησαν τὰ θραύσματα ἑνὸς μικροῦ ψευδοστόμου (492) καὶ παρὰ τὸν δεξιὸν ἀγκῶνά του μικρὸς σταμνίσκος ἄωτος (493). Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ τοιχώματος, εἰς τὴν θέσιν δηλαδὴ τῶν ποδῶν τῆς παιδικῆς ταφῆς, ἔκειτο εἰδώλιον βοῶς (494) καὶ μερικὰ κογχύλια κώνων (Δ 96).

Περιεῖχε δηλαδὴ ὁ τάφος τέσσαρας ταφάς. Ἡ παλαιότερα παρεμερίσθη μαζὶ μετὰ κτερίσματά της πρὸς τὸ Β. τοίχωμα καί, περίπου εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν, ὅπως ὑποδηλώνουν τὰ λείψανα τοῦ κρανίου τὰ εὐρεθέντα ἐκεῖ, ἀπετέθη ἡ δευτέρα. Αὕτη πάλιν ἐταράχθη μετὰ τὴν σειρὰν της ὅταν ἐτάφησαν αἱ δύο τελευταῖαι, μήτηρ καὶ τέκνον κατὰ πᾶσαν βεβαιότητα, εἰς τὸ βάθος τοῦ τάφου καὶ εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον ἀπὸ τὰς προηγουμένας.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 56 α-γ)

**490.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μετὰ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος μετὰ ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. χεῖλους 0,109, ὕψ. 0,076 μ.

**491.** Σταμνίσκος κυλινδρόστομος δῖωτος, ὠσειδής, μετὰ δύο ἐπὶ πλεον ὠτία εἰς τὸν ὦμον, συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος εἰς τὸ χεῖλος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ τὰ ὠτία. Εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαὶ, ἰδιαιτέρως τονισμέναι εἰς τὰς ρίζας των. Εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν κυματοειδὲς ταινία ἀκατάστατος. Διάμ. 0,155, ὕψ. 0,147 μ.

**492.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ συγκλίνουσιν πρὸς τὰ κάτω, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κεραμόχρους, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἀπολεπισμένη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν καθὼς καὶ λεπταὶ κάθετοι κυματοειδεῖς γραμμαὶ εἰς τὰς ράχεις των. Εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι πρὸς λεπτάς ταινίας. Μεταξὺ αὐτῶν λεπτὴ ζώνη τεθλασμένης. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὅμοια μετὰ κροσσῶν περιγράμμα, ρόδαξ πεντάφυλλος

καὶ δύο περίστικτα ἐλλειψοειδῆ σχήματα κατὰ σειρὰν. Διάμ. 0,109, ὕψ. 0,129 μ.

**493.** Σταμνίσκος ἄωτος, εὐρύστομος, βραχυστρόγγυλος, μετὰ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή, σωζομένη εἰς ὀλίγα ἔχνη. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,09, ὕψ. 0,079 μ.

**494.** Εἰδώλιον βοῶς μετὰ ἀπεσπασμένον τὸ ἀριστερὸν κέρας. Τὰ κέρατα στραμμένα ἔμπρὸς καὶ ἐπάνω, οὐρὰ βραχεῖα πρὸς τὰ κάτω καὶ ἀριστερά. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Ὀλόβαφον. Μῆκος 0,085, ὕψ. 0,066 μ.

**Δ 127.** Ἐλλειψοειδὲς πρισματικὴ χάνδρα ἀπὸ σάρδιον, κατὰ μῆκος διάτρητος. Φέρει λεπτὰ διακοσμητικὰ χαράγματα εἰς τὰς πλευράς. Μῆκος 0,02, πλάτος 0,015 μ.

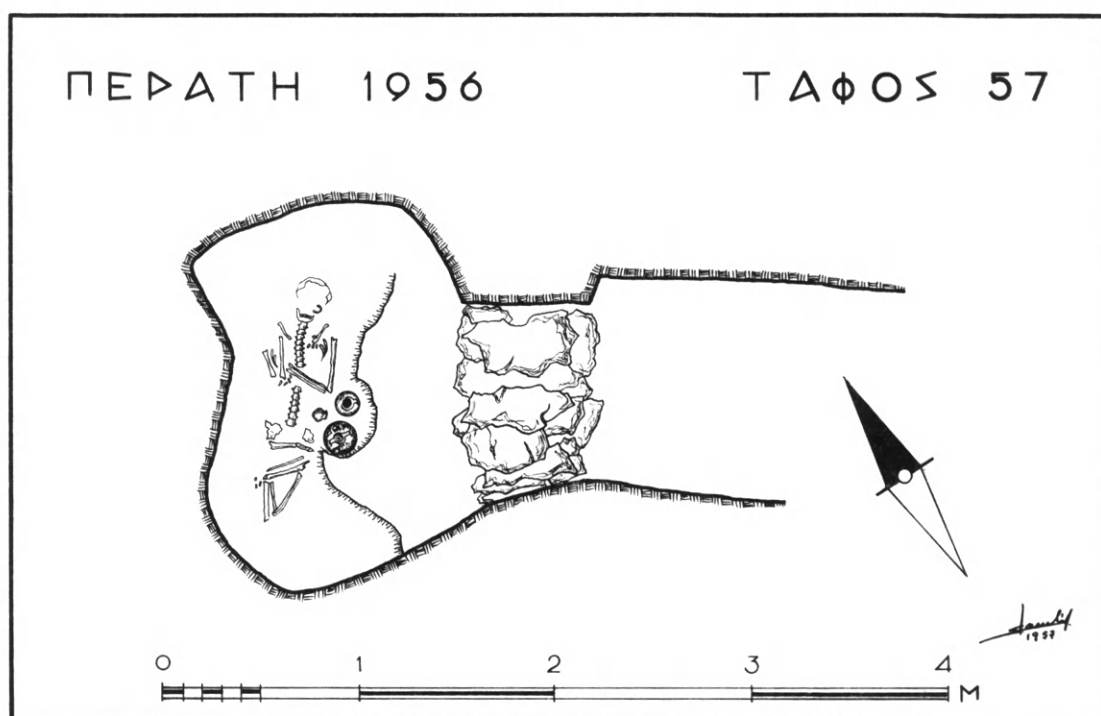
**Δ 128.** Μικρὰ ἀρτόσχημος χάνδρα ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος, προχείρου κατασκευῆς καὶ ἀνωμάλου σχήματος. Διάμ. 0,013 μ.

**Δ 94.** Δύο μικρὰ ἄμορφα τεμάχια κρητίδος. Μεγ. διάστασις 0,009 μ.

**Δ 95.** Χάνδρα σιτόσχημος ἀπὸ τεφροκύανον ὑαλόμαζαν, διάτρητος κατὰ τὸ μῆκος της, μετὰ διακοσμητικὰ χαράγματα εἰς τὰς πλευράς. Μῆκος 0,019, πλάτος 0,008 μ.

**Δ 96.** Εἰκοσιπέντε κογχύλια κώνων, διαφόρων μεγεθῶν. Τὰ ἐξ ἔχουν τριβῇ μέχρις ὅτου σχηματισθῇ ἐπίπεδος ἔδρα εἰς τὸ πλευρόν των, μετὰ ἀποτέλεσμα νὰ διατρπηθοῦν. Μήκη: 0,011 - 0,047 μ.

Ὁ τάφος 57 (σχέδ. 51, πίν. 179β) εἶναι καὶ αὐτὸς θαλαμοειδῆς βυθισμένος, με βραχὺν καὶ πλατὺν δρόμον, ἐντόνως κατωφερῇ, καταλήγοντα εἰς εἴσοδον με στενὴν παραστάδα δεξιὰ, φραγμένην με ἰσχυρὰν ξηρολιθιὰν ἀπὸ πλακοειδεῖς λίθους, ὕψους 0,60 - 0,65 μ. περίπου. Ἡ θύρα ὁδηγεῖ εἰς μικρὸν θάλαμον ἀκανονίστως τετράπλευρον με τὴν πλευρὰν τοῦ βάθους κοίλῃν, πρᾶγμα ποὺ τοῦ δίδει εἰς τὴν κάτοψιν σχῆμα νεφροειδές. Εἰς τὴν δεξιὰν πλευρὰν, τὴν ΒΑ., τὸ τοίχωμα ἐσώθη εἰς ἀρκετὸν ὕψος,



Σχέδ. 51.

ἀριστερὰ ὅμως (ΝΔ.), φθάνει μόλις τὰ 0,25 μ. ἀπὸ τῆς στάθμης τοῦ δαπέδου τοῦ γειτονικοῦ 56 (βλ. σχέδ. 47, τομή). Τὸ πρὸς τὴν εἴσοδον τμήμα τοῦ δαπέδου, σχεδὸν τὸ ἥμισυ εἰς συνολικὴν ἔκτασιν, εὐρίσκετο εἰς τὸ ἴδιον ἐπίπεδον με τὸ κατώφλιον. Τὸ ὑπόλοιπον ὅμως, πρὸς τὸ βάθος τοῦ τάφου, εἶχε σκαφῇ κατὰ 0,10 - 0,12 μ. βαθύτερον διὰ νὰ δεχθῇ τὴν ταφὴν καὶ τὰ κτερίσματά της, προφανῶς λόγω τοῦ χαμηλοῦ ὕψους τῆς ὀροφῆς.

Ὁ νεκρὸς ἦτο θαμμένος με τὴν κεφαλὴν πρὸς ΒΑ. Τὸ κρανίον ἔκειτο με τὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἐπάνω, τὰ δὲ ὀστέα τοῦ θώρακος καὶ ἡ σπονδυλικὴ στήλη, καθὼς καὶ τὰ ὑπόλοιπα τῆς λεκάνης, δεικνύουν ὅτι εἶχε ταφῇ ὕπτιος. Ἡ δεξιὰ ἔφερε τὴν παλάμην εἰς τὸν λαιμόν, ἡ δὲ ἀριστερά, λυγισμένη κατ' ὀρθὴν γωνίαν, κατέληγεν εἰς τὸν δεξιὸν ἀγκῶνα. Τὰ σκέλη ἦσαν καὶ τὰ δύο συνεσταλμένα καὶ εἶχον πέσει τὸ μὲν δεξιὸν πλαγίως πρὸς τὰ ἀριστερά, τὸ δὲ ἀριστερὸν λοξῶς πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ δεξιὰ, κάτω ἀπὸ τὸ προηγούμενον. Αἱ σωζόμεναι φάλαγγες τῶν δακτύλων δεικνύουν ὅτι καὶ τὰ δύο πέλματα ἐπάτουν κοντὰ εἰς τὴν λεκάνην, ὅτι δηλαδὴ εἶχε καὶ αὐτὸς τὰ γόνατα ὑψηλά.



Εἰς τὸ ἀριστερόν του πλευρόν, μέσα εἰς μίαν ἡμικυκλικὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐκβαθύνσεως τοῦ θαλάμου, εὐρέθησαν τὰ ἀγγεῖα τὰ συνοδεύοντα τὴν ταφήν: Μικρὸς σταμνίσκος πεσμένος πλαγίως παρὰ τὴν ὀσφύν (497) μετὰ τὸ στόμιον στραμμένον πρὸς ἓνα ψευδόστομον ὄρθιον (495) καὶ μίαν πρόχουν ἐπίσης ὄρθιαν (496). Ἀπὸ τὴν κατάστασιν τοῦ σκελετοῦ, τῶν ἀγγείων, ἀλλὰ καὶ τῶν λίθων τῆς εἰσόδου, προκύπτει ὅτι ἡ ταφή ἔμεινεν ἄθικτος μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν της.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 56 δ)

**495.** Μεγάλος ψευδόστομος ἀκέραιος, ὡσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν ὧμον μικρὰ ὀπή. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανι μετὰ πορτοκαλόχρους ἀποχρώσεις. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ των δύο στεναὶ ζῶναι τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὧμου τριγωνικὰ ἄνθη, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια ἀντιμέτωπα μετὰ σειρὰν ἀμβόντων κατὰ μῆκος τῆς στεφάνης καὶ μετὰ τὰ κενὰ μεταξύ των βαμμένα. Διάμ. 0,19, ὕψ. 0,219 μ.

**496.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὡσειδής, μετὰ χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς ἐρυθροξανθὸς τραχὺς, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς γραμμὴ κατὰ λήγουσα εἰς δακτύλιον μετὰ ἄγκιστρον πρὸς ἀριστερά, εἰς τὸν λαιμόν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,165, ὕψ. 0,209 μ.

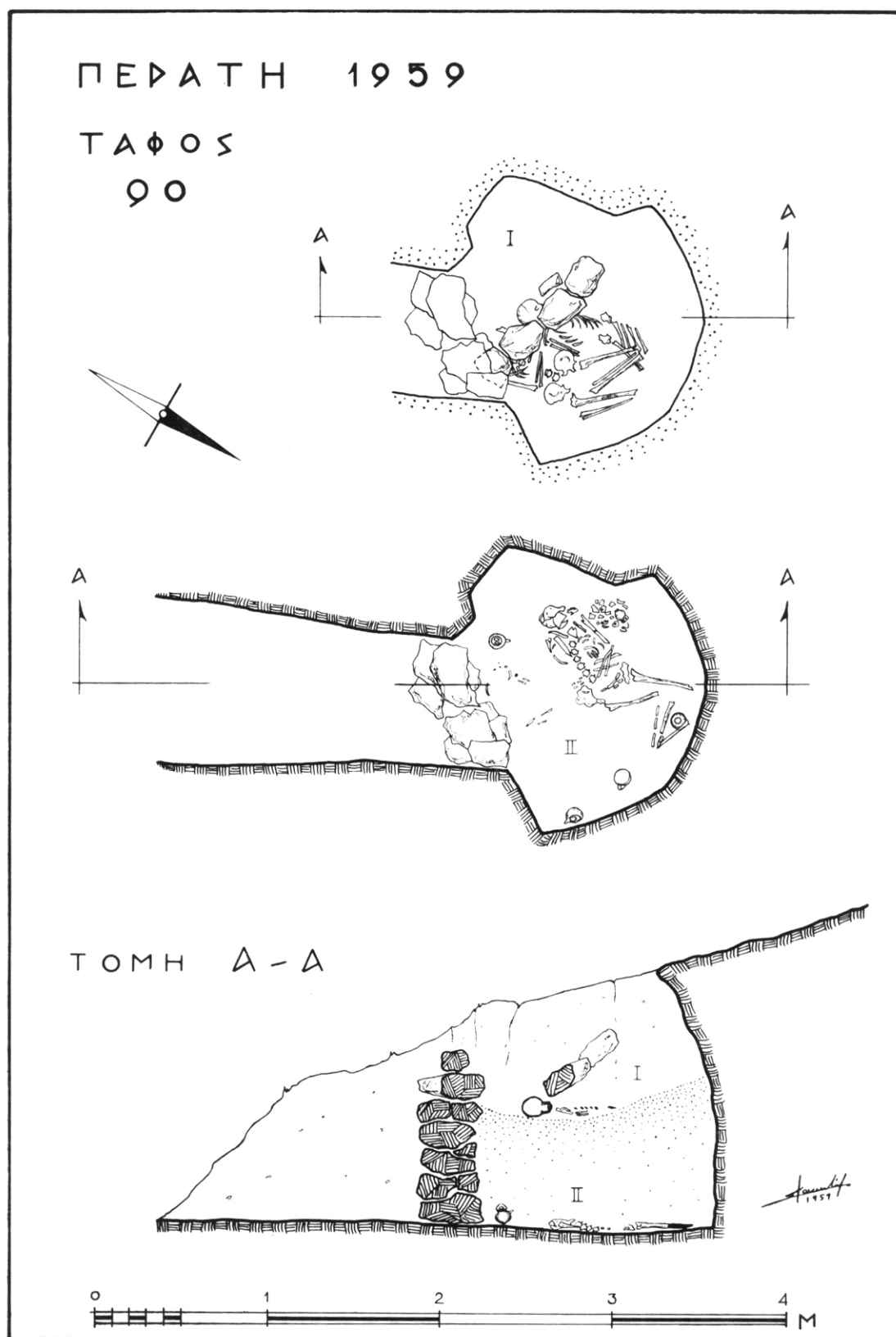
**497.** Σταμνίσκος μετὰ συγκολλημένας καὶ συμπληρωμένας τὰς λαβὰς, ὡσειδής. Στόμιον στενὸν χωνοειδές, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανι. Βαμμένος ὁλόκληρος μετὰ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ λεπτὰς ταινίας εἰς τὸν ὧμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,069, ὕψ. 0,061 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 90 (σχέδ. 52, πίν. 57αβ).

Μικρὸς θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν. Ὁ δρόμος του, πλατὺς καὶ ἀνωφερής, στενεύει πρὸς τὴν εἴσοδον, ἰσοπλατῇ καὶ χωρὶς ἰδιαιτέραν διαμόρφωσιν, φραγμένην μετὰ στενὴν καὶ ἰσχυρὰν ξηρολιθίαν ὕψους 0,70 μ. περίπου. Εἰς τὸ γέμισμά του εὐρέθησαν θραύσματα δύο μικρῶν ἀγγείων. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ἀκανονίστου ἡμικυκλίου μετὰ μίαν ὀδοντωτὴν ἐσοχὴν εἰς τὸ Δ. μέρος. Τὰ τοιχώματά του ἦσαν σκαμμένα μέσα εἰς τὸ βραχώδες πέτρωμα, μετὰ καλοκομμένας ἐπιφανείας καὶ ἐπίπεδον δάπεδον (σχέδ. 52, II).

Περιεῖχε δύο ταφὰς κατὰ χώραν. Ἡ μία, ἐντελὴς κατεστραμμένη, παιδική, μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς ΝΔ., εὐρέθη ἀμέσως μετὰ τὴν εἴσοδον, κατὰ μῆκος τῆς ξηρολιθιάς. Ἀνήκει εἰς παιδίον ἡλικίας 6 - 7 ἐτῶν, ὅπως προκύπτει ἀπὸ μερικοὺς ὀδόντας τῆς πρώτης ὀδοντοφυΐας ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἓνα τοῦλάχιστον προγόμφιον τῆς μονίμου, καὶ δὲν ἄφησε παρὰ ἐλάχιστα ἔχνη πλευρῶν, βραχιονίου καὶ μηριαίων. Ὅπισθεν τοῦ κρανίου εὐρέθη θήλαστρον ὄρθιον (698) καὶ εἰς τὴν θέσιν ἀκριβῶς τοῦ λαιμοῦ αἰγυπτιακὸς σκαραβαῖος (Δ 132).

Ὁ ὑπόλοιπος θάλαμος καταλαμβάνεται ἀπὸ τὴν δευτέραν ταφήν, ἀνήκουσαν εἰς ἐνήλικον, πιθανώτατα δὲ εἰς γυναῖκα. Εἶχε τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν. καὶ τὰ ὀστέα, συντετριμμένα ἀπὸ τὸ βάρος τῆς βυθισμένης θόλου, εἰς τὴν θέσιν των. Τὸ κρανίον, πεσμέ-



νον ἀριστερά μὲ τὴν κάτω γνάθον μετακινημένην πρὸς τὸν ὦμον, εἶχε συνθλιβῆ. Εἰς τὸν ἀριστερὸν ὦμον εὐρέθη κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 184). Αἱ χεῖρες ἦσαν διεσταυρωμέναι εἰς τὸ ὑπογάστριον, ἡ δὲ λεκάνη παρουσίαζεν ἐλαφρὰν κλίσιν πρὸς τὰ ἀριστερά. Τὰ σκέλη, συνεσταλμένα, εἶχον πέσει πλάγιως πρὸς τὰ ἀριστερά καλύπτοντα μικρὸν θήλαστρον (704), κομβίον δὲ ἀπὸ στεατίτην (Λ 181) εὐρίσκετο ἐμπρὸς εἰς τὸ ἀριστερὸν γόνυ. Ὁ νεκρὸς δηλαδὴ εἶχε τοποθετηθῆ μὲ ἐλαφρὰν κλίσιν πρὸς τὸ ἀριστερόν του πλευρὸν καὶ τὰ γόνατα ὑψηλά. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν ἀριστερόν του βραχίονα καὶ πλησίον τοῦ Δ. τοιχώματος τοῦ θαλάμου ἔκειτο μικρὸς ψευδόστομος (701) μεταξύ τῶν διασπάρτων θραυσμάτων ὁμοίου (702), ἐνὸς ἄλλου, πολὺ ἐλλιποῦς, μὴ ἀποκατασταθέντος, καὶ δύο σταμνίσκων (703 καὶ 705). Ὁ σωρὸς αὐτὸς τῶν ὀστράκων ἐκάλυπτε δύο κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 182 καὶ Λ 183), τὰ τεμάχια ὀστείνης βελόνης (Δ 131) καὶ μιᾶς ἄλλης χαλκίνης (Μ 131). Πρὸς Β. τῶν ταφῶν αὐτῶν καὶ πλησίον τοῦ τοιχώματος εὐρέθησαν τὸ θήλαστρον 699 καὶ ὁ κύαθος 700. Δὲν ἀποκλείεται ἐκτὸς ἀπὸ τὰς δύο αὐτὰς ταφὰς νὰ περιεῖχεν ὁ θάλαμος καὶ καμμίαν ἀκόμη παιδικὴν μὴ ἀφήσασαν ἔχνη. Μία τοιαύτη πιθανότης θὰ ἐδικαιολόγει τὴν παρουσίαν τῶν θηλάστρων 699 καὶ 704, μὴ ἀνηκόντων κατὰ τὰ φαινόμενα εἰς καμμίαν ἀπὸ τὰς δύο εὐρεθείσας ταφὰς. Ἐπιπλέον, πρέπει κάποτε ὁ τάφος νὰ ὑπέστη καθαρισμόν, ἔστω καὶ μερικόν, διότι μέσα εἰς τὸν θάλαμον εὐρέθησαν ὄστρακα πέντε τοῦλάχιστον μικρῶν ἀγγείων καί, ὅπερ σπουδαιότερον, συνελέγησαν τόσον εἰς τὸν θάλαμον ὅσον καὶ εἰς τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου τεμάχια μιᾶς ἀρκετὰ μεγάλης λεκάνης (706).

Αἱ ταφαὶ αὐταὶ εἶχον χωθῆ ἀπὸ τὰ τεμάχια τῆς πεσμένης θόλου, γεμίσαντα τὸν θάλαμον μὲ χῶμα ἀμυῶδες καὶ ὄχι πολὺ πυκνὸν μέχρις ὕψους 0,60 μ. περίπου, δηλαδὴ σχεδὸν μέχρι τῆς στάθμης τῆς κορυφῆς τῆς ξηρολιθιᾶς. Εἰς τὸ ἐπίπεδον αὐτὸ ὑπῆρχε δεύτερον, μεταγενέστερον, ταφικὸν στρῶμα, περιλαμβάνον δύο ἀκτερίστους ταφὰς κατὰ χώραν, τοποθετημένας παραπλεύρως μὲ τὰς κεφαλὰς πρὸς Ν. (σχέδ. 52, I). Διὰ νὰ συγκρατηθῇ τὸ γέμισμα τὸ καλύψαν ἐν συνεχείᾳ τὰς ταφὰς αὐτὰς εἶχον προστεθῆ εἰς τὴν ξηρολιθιὰν τῆς εἰσόδου 1 - 2 ἀκόμη στρώσεις προχείρως κτισμέναι, συνολικοῦ ὕψους 0,30 μ. περίπου. Μὲ τὸ πρὸς Α. ἄκρον τῆς νέας αὐτῆς ξηρολιθιᾶς ἦτο δεμένη μία σειρά λίθων διασχίζουσα τὸν τάφον διαγωνίως καὶ πρὸς τὰ ἐπάνω, καλύπτουσα ἐν μέρει τὰς ταφὰς καὶ ἔχουσα τὸν τελευταῖον πρὸς Δ. λίθον τῆς 0,30 μ. περίπου ὑψηλότερον τοῦ πρώτου (βλ. σχέδ. 52, τομή). Ἡ πρὸς Α. ταφή, ἀριστα διατηρημένη, ἀνῆκεν εἰς ἄτομον ἐνήλικον καὶ παρουσίαζε τὸ περίεργον χαρακτηριστικὸν ὅτι δὲν εἶχε κρανίον. Τὰ ὀστέα τοῦ θώρακος ἦσαν ὅλα εἰς τὴν κανονικὴν τῶν θέσιν. Ἡ ἀριστερὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος, ἡ δὲ δεξιὰ ἐσταύρωνε τὸν στόμαχον καὶ κατέληγεν εἰς τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα. Τὰ δύο σκέλη, συνεσταλμένα, εἶχον πέσει εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ σώματος χωρὶς νὰ χάσουν τὴν συνοχήν των, καλύπτοντα ἐν μέρει τὰ σκέλη τῆς ἀριστερᾶς (Δ.) ταφῆς, ἀνηκούσης εἰς ἄτομον μικρόσωμον, ἴσως παιδίον ἢ ἔφηβον. Τούτου τὸ κρανίον, ἀριστα διατηρημένον, εἶχε κλίνει πρὸς τὰ ἀριστερά, ἀρχικῶς ὅμως ἦτο ἀνασηκωμένον μὲ τὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἐμπρὸς, ὅπως δεικνύουν αἱ δύο κλεῖδες, σωθεῖσαι ὀρθιαί περίπου καὶ συμμετρικαί. Ἀπὸ τὴν δεξιὰν ἐσώθη μόνον τὸ βραχιόνιον, μετατοπισμένον πρὸς τὸν ὦμον. Ἡ ἀριστερά, λοξῇ πρὸς

τὸ σῶμα καὶ λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, κατέληγεν εἰς τὴν ἀριστερὰν ὀσφύν, τὰ δὲ σκέλη, συνεσταλμένα, ἦσαν πεσμένα λοξῶς πρὸς τὰ δεξιὰ. Ἦσαν δηλαδὴ καὶ οἱ δύο θαμμένοι ὑπτιοὶ μὲ τὰ γόνατα ὑψηλὰ καὶ σκεπασμένοι μετὰ τὴν ταφὴν μὲ λεπτὸν χῶμα καὶ τὴν σειρὰν τῶν λίθων, ἡ ὁποία ἐκάλυπτε τὸ ἐπάνω μέρος τῶν σωμάτων των.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 58 α-γ)

**698.** Θήλαστρον συγκολλημένον εἰς τὸ χεῖλος, ὠοειδές, μὲ χαμηλὴν λαβὴν καὶ κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἀλαμπής. Βαμμένα: Ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν ρίζαν τῆς προχοῆς δακτύλιοι. Εἰς τὸ ὕψος τῆς ὥμου περιβάλλεται ἀπὸ ζώνην πυκνῶς διαγραμμισμένην. Διάμ. 0,079, ὕψ. 0,102 μ.

**699.** Θήλαστρον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον, μὲ χαμηλὴν λαβὴν καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὴν ρίζαν τῆς προχοῆς δακτύλιος. Διάμ. 0,094, ὕψ. 0,125 μ.

**700.** Κύαθος ἀκέραιος, μὲ χεῖλος ὄχι αὐστηρῶς κυκλικὸν καὶ χαμηλοτάτην δακτυλιόσχημον βάσιν, κολλημένην λοξῶς εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἀγγείου. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάσταν. Βαμμένον ὀλόκληρον ἐσωτερικῶς, ἐξωτερικῶς δὲ εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν ράχιν τῆς λαβῆς. Διάμ. στομίου 0,088 - 0,091, ὕψ. 0,068 μ.

**701.** Μικρότατος ψευδόστομος, συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος εἰς τὸ στόμιον, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον χωνοειδές, λαβαὶ λεπταί, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχρῳ ἔγχρη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἀραιὰ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως κύκλος. Ὁ ὦμος ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,069, ὕψ. 0,080 μ.

**702.** Μικρότατος ψευδόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον ἐλαφρῶς λοξὸν χωνοειδές, εἰς τὸν δίσκον χαμηλοτάτη ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανος, κατὰ τόπους

ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως κύκλος. Ὁ ὦμος ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,078, ὕψ. 0,088 μ.

**703.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον χαμηλόν, βάσις δακτυλιόσχημος, λαβαὶ μικρόταται. Πηλὸς πρασινωπὸς ἀκάθαρτος, βαφὴ ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς ἐλάχιστα δυσδιάκριτα ἔγχρη. Πιθανῶς βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,088, ὕψ. 0,079 μ.

**704.** Θήλαστρον ἀκέραιον, ὠοειδές, μὲ χαμηλὴν λαβὴν καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάσταν ἀλαμπής. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαὶ πλασιώνουσαι κύκλον εἰς τὴν κορυφὴν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὴν ρίζαν καὶ τὸ χεῖλος τῆς προχοῆς δακτύλιοι. Διάμ. 0,088, ὕψ. 0,115 μ.

**705.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρύ, χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάσταν. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,076 μ.

**706.** Τμήμα ἀρκετὰ μεγάλης λεκάνης, συγκολλημένον ἀπὸ πλῆθος μικρῶν ὀστράκων καὶ συμπληρωμένον. Πηλὸς κιτρινωπός - ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Ἐσωτερικῶς δακτύλιοι εἰς τὸν πυθμένα καὶ τὸ τοίχωμα, ἐξωτερικῶς ταινίαι. Πιθανὴ διάμ. χείλους 0,252, ὕψ. 0,13 μ.

**Λ 181.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ τεφροπράσινον στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,014 μ.

**Λ 182.** Κομβίον δισκοειδές ἀπὸ πράσινον στεατίτην μὲ περιχέλωμα εἰς τὴν κορυφὴν. Διάμ. 0,018, ὕψ. 0,007 μ.

**Λ 183.** Κομβίον δισκοειδές ἀπὸ ἰώδη στεα-

τίτην, με περιχέλωμα εις την κορυφήν. Διάμ. 0,017, ύψ. 0,007 μ.

Δ 184. Κομβίον κωνικόν από ιώδη στεατίτην. Διάμ. 0,016, ύψ. 0,009 μ.

Δ 131. Ὀκτώ τρίμματα από ὀστέινον βελονοειδὲς ἀντικείμενον, μὴ συναρμοζόμενα. Μήκη: 0,006 - 0,02, μεγ. διάμ. 0,004 μ.

Δ 132. Μικρὸς αἰγυπτιακὸς σκαραβαῖος ἀπὸ κιτρινωπὴν φαγεντιανήν, με ἐλάχιστα ἔχνη πρασίνης ὑαλώσεως, ὀριζοντίως διάτρητος. Αἱ λε-

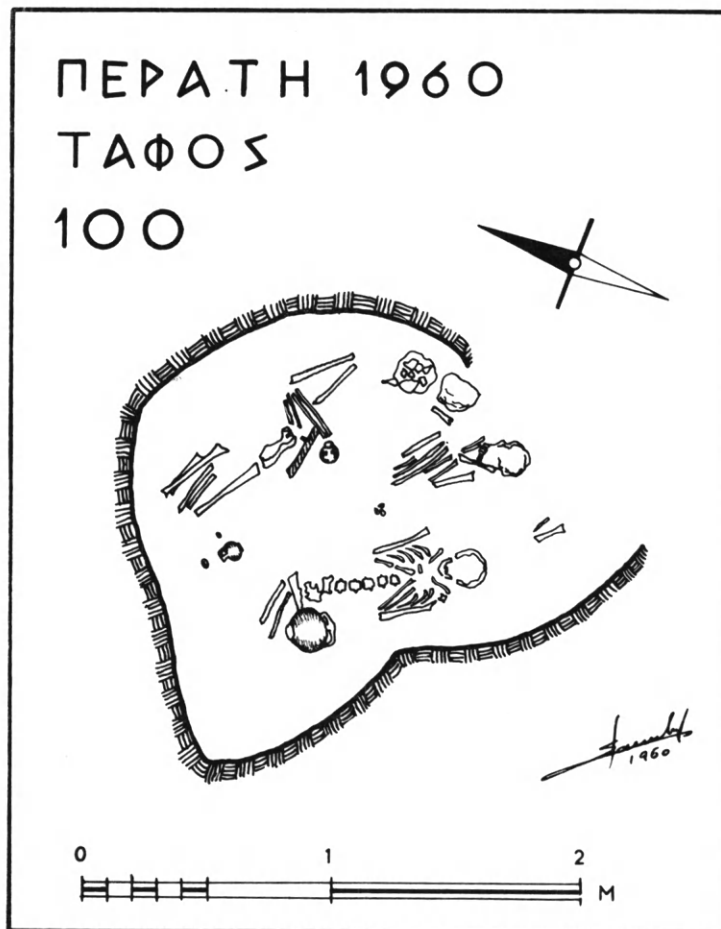
πτομέρειαι τοῦ ἐντόμου εἰς τὴν ράχιν καὶ τὰ πλάγια ἀπεδόθησαν με προσοχὴν καὶ χωρὶς αἰσθητὴν σχηματοποίησιν. Εἰς τὴν βάσιν, ἐντὸς λεπτῆς περιμέτρου, φέρει ἄριστα διατηρημένην τὴν ἱερογλυφικὴν ἐπιγραφὴν:  $M^3Ct pth nb$ , ἤτοι, Φθᾶ, ὁ κύριος τῆς ἀληθείας<sup>1</sup>. Μῆκος 0,018, πλάτος 0,0095, ύψ. 0,007 μ.

Μ 131. Λεπτὴ ἐπιμήκης χαλκίνη βελὸν, συγκολλημένη. Ὡξειδωμένη καὶ κακῆς διατηρήσεως. Μῆκος 0,102, διάμ. 0,002 μ.

### ΤΑΦΟΣ 100 (σχέδ. 53)

Μικρὸς θαλαμοειδὲς βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν., σκαμμένος μεταξύ τῶν 90 καὶ 91, εἰς στάθμην 1,07 μ. ὑψηλοτέραν ἀπὸ τὸν πρῶτον καὶ 0,36 μ. ἀπὸ τὸν δεύτερον. Ὁ δρόμος, ἡ εἴσοδος καὶ τὸ πρὸς τὴν θύραν μέρος τοῦ θαλάμου εἶχον καταστραφῇ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους σκάψαντας εἰς μέγα βάθος χωρὶς νὰ τὸν ἀνακαλύψουν. Ἔχει σχῆμα ἀκανόνιστον ὠοειδὲς, με τριγωνικὴν ἐπέκτασιν εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν καὶ δάπεδον ἀνώμαλον, ὀλίγον κατωφερὲς πρὸς τὸ βάθος, ἰσοπεδωμένον με στρώσιν λεπτοῦ χύματος ἀρκετοῦ πάχους.

Περιεῖχε τρεῖς ταφὰς ἐνηλίκων καί, καθὼς φαίνεται, μίαν παιδικήν. Ἡ πρώτη ταφή, κατὰ χώραν μετὴν κεφαλὴν πρὸς ΝΑ., ἦτο ἐξηπλωμένη κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος. Τὸ κρανίον, ἀρκετὰ κατεστραμμένον, ἔκειτο μετὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἐπάνω. Τὰ ὀστά τοῦ θώρακος καθὼς καὶ ἡ σπονδυλική, στήλη εὑρισκόμενα εἰς τὴν



Σχέδ. 53.

1. Ἡ ἀνάγνωσις ὀφείλεται εἰς τὸν ἐπιμελητὴν τῆς αἰγυπτιακῆς συλλογῆς τοῦ Ἑθν. Ἀρχ. Μουσείου κ. Ν. Μπουφίδην.



κανονικήν των θέσιν δεικνύουν ὅτι εἶχεν ὑπτίαν στάσιν. Αἱ δύο χεῖρες ἦσαν σταυρωμέναι εἰς τὸν λαιμόν. Τὰ σκέλη, συνεσταλμένα, εἶχον πέσει λοξῶς πρὸς τὰ δεξιὰ, παρὰ τὸ ἀριστερὸν μηριαῖον δὲ εὐρέθη ψευδόστομος (746) ἔχων μέσα εἰς τὸ στόμιόν του πρισματικὸν θραῦσμα ὁρείας κρυστάλλου (Λ 209) καὶ δεύτερον, ἄμορφον (Λ 210), κάτω ἀπὸ τὸν ὦμόν του. Παραλλήλως πρὸς τὴν ταφὴν αὐτὴν καὶ κατὰ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματος ἔκειτο ἄλλη μία, ἐπίσης κατὰ χώραν, μετὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν ἰδίαν κατεύθυνσιν. Τὸ κρανίον εὐρέθη παραπλευρῶς λίθου προερχομένου ἴσως ἀπὸ τὴν ξηρολιθίαν τῆς εἰσόδου. Αἱ χεῖρες διεσταυροῦντο ἐπάνω εἰς τὸν στόμαχον, τὸ ἀριστερὸν βραχιόνιον δὲ εἶχε κυλίσσει πρὸς τὸ δεξιόν. Πλησίον τοῦ ἀριστεροῦ ἀγκῶνος εὐρέθη μικρότατος ψευδόστομος (748). Κάτω ἀπὸ τὸν δεξιὸν πῆχυν ὑπῆρχε μακρὸν ὅστουν (σχέδ. 53, διαγραμμισμένον) ἀνῆκον εἰς ἄλλην, παραμερισμένην ταφὴν. Εἰς τὴν προέκτασιν του εὐρέθη τμήμα τῆς λεκάνης τοῦ σκελετοῦ καὶ τὰ ὅστ᾽ αὐτῶν σκελῶν του διπλωμένα.

Μεταξὺ τῶν κεφαλῶν τῶν δύο αὐτῶν ταφῶν, θαμμένων ὑπτίων μετὰ τὰ γόνατα ὑψηλά, εὐρέθησαν παραμερισμένα τὰ ὅστ᾽ αὐτῶν μιᾶς ἄλλης, παλαιότερας. Τὸ κρανίον ἦτο ἀπωθημένον πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς εἰσόδου, τὰ δὲ ὅστ᾽ αὐτῶν εἶχον συσσωρευθῆ ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πλησίον του. Ἡ ταφή αὐτὴ, τοποθετημένη ἀρχικῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου, παρεμερίσθη πρὸς τὴν εἰσόδον πρὸς χάριν τῆς μιᾶς ἀπὸ τὰς δύο νεωτέρας. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν σωρὸν τῶν ὀστέων τῆς καὶ πλησίον τοῦ κέντρου τοῦ θαλάμου εὐρέθησαν δύο κογχύλια κώνων (Λ 139), μεταξὺ δὲ τῶν σκελῶν τῶν δύο κατὰ χώραν ταφῶν μικρὸν ληκύθιον (747), κογχύλιον κυπραίας (Λ 138) καὶ σταθμίον ἀπὸ αἱματίτην (Λ 208). Τὰ κτερίσματα αὐτὰ δὲν ἀνήκουν εἰς καμμίαν ἀπὸ τὰς δύο τελευταίας ταφάς, τὰ κογχύλια δὲ εἶναι χαρακτηριστικὰ κτερίσματα παιδικῶν ταφῶν. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα λοιπὸν ὁ τάφος περιεῖχεν ἄλλην μίαν ταφὴν νηπίου μὴ ἀφήσασαν ἔχνη πλὴν τῶν κτερισμάτων τῆς.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 58 δ καὶ 60 α)

**746.** Μεγάλος ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον χωνοειδές, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Εἰς τὸν ὦμον δύο ὀπαί, ἡ μία ἀνοιγμένη ἐνῶ ὁ πηλὸς ἦτο ἀκόμη ὠμός, ἡ ἄλλη ἐκ τῶν ὑστέρων. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν γραμμωτὰ λέπια, εἰς τὸν δίσκον τέσσαρες ομάδες ὁμοκέντρων τόξων ὀξυκόρυφοι, σχεδὸν τριγωνικά, μετὰς κορυφὰς πρὸς τὸ κέντρον. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου τρίγωνα μετὰ δικτυωτὴν διαγράμμισιν, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια, πλαισιῶνοντα κατακόρυφον τεθλασμένην. Μεταξὺ τῶν τριγώνων,

κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου τοῦ ὦμου, ὁμόκεντρα τόξα. Ὁ ὦμος περιβάλλεται ἀπὸ δύο στενὰς ἐπαλλήλους ζώνας τεθλασμένης, τὸ δὲ κάτω μέρος τῆς κοιλίας καὶ ἡ βάσις ἀπὸ πλατεῖαν λωρίδα. Ἡ κοιλία τοῦ ἀγγείου καλύπτεται ἀπὸ δύο συμμετρικοὺς ὀκτάποδας, πολὺ σχηματοποιημένους, μετὰς πλοκάμους καμπυλωμένους συμμετρικῶς πρὸς τὰ ἐπάνω εἰς τρόπον ὥστε τὰ ἀγκιστροειδῆ ἄκρα των νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὸ αὐτὸ ὕψος. Οἱ ὀφθαλμοὶ ἀποτελοῦνται ἀπὸ δύο ἀντιθετικὰς σπείρας καταλαμβάνουσας τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν καρδιοσχημῶν κεφαλῶν, οἱ δὲ σάκκοι ἔχουν τὴν μορφήν φύλλων συνδεμένων πρὸς τὴν κεφαλὴν μετὰ λεπτὰ μακρὰ στελέχη. Οἱ πλόκαμοι, ἀτρακτοειδεῖς, ἔχουν περίγραμμα εἰς τὸ ἐπάνω μέρος των καὶ κρόσ-

σια εἰς τὴν θέσιν τῶν μυζητήρων. Ἡ κεφαλὴ τοῦ ἑνὸς ὀκτάποδος καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ κάτω ἄκρον τοῦ σάκκου του πλασιοῦνται ἀπὸ διπλᾶ ὁμόκεντρα τόξα. Ἡ κεφαλὴ τοῦ ἄλλου ὀκτάποδος εὐρίσκεται μεταξὺ δύο ὁμορρόπων ἰχθύων, παραπλεύρως δὲ τοῦ σάκκου του ὑπάρχει μεμονωμένη σπεῖρα. "Ομοῖος ἀλλὰ μεγαλύτερος ἰχθύς χωρίζει τοὺς δύο ὀκτάποδας ἀπὸ τὴν μίαν πλευράν. Ἀπὸ τὴν ἄλλην εἶναι σχεδιασμένη εἰς τὴν ἀντίστοιχον θέσιν διπλῇ σπεῖρα. Διάμ. 0,195, ὕψ. 0,215 μ.

**747.** Ληκύθιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, βραχυστρόγγυλον. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος, εἰς τὴν κοιλίαν λαορίδες μεταξὺ λεπτῶν ταινιῶν, εἰς τὸν ὦμον κυματοειδὴς ταινία. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Διάμ. 0,064, ὕψ. 0,075 μ.

**748.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος εἰς τὸ στόμιον καὶ συμπληρωμένος εἰς τὰς λαβάς, βραχυστρόγγυλος. Βάσις δισκοειδής. Πηλὸς καστανὸς γαιώδης, ἀλείφωμα ἐρυθροπόν, βαφὴ

καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως ὁμόκεντροι κύκλοι, εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ἴχνη τεθλασμένων μεταξὺ καθέτων περιθωρίων. Διάμ. 0,071, ὕψ. 0,082 μ.

**Λ 208.** Σταθμίον ἀπὸ μελανὸν αἱματίτην, ἐλλειψοειδές, ἐπιτεδόκυρτον. Ἐπιφάνεια ἐπιμελῶς λειασμένη. Μῆκος 0,022, πλάτος 0,013, ὕψ. 0,011 μ., βάρος 9,35 γραμμάρια.

**Λ 209.** Ἐξαγωνικὸν πρίσμα ὀρείας κρυστάλλου, μὲ ἔδρας ἀκανονίστους. Μῆκος 0,021, πᾶχος 0,012 μ.

**Λ 210.** Ἀμορφον τεμάχιον ὀρείας κρυστάλλου. Μέγιστον μῆκος 0,025 μ.

**Λ 138.** Κογχύλιον κυπραίης ἀνέπαφον καὶ εἰς ἀρίστην κατάστασιν, μὲ ὀπὴν ἀνοιγμένην εἰς τὸ στενὸν ἄκρον του. Μῆκος 0,037 μ.

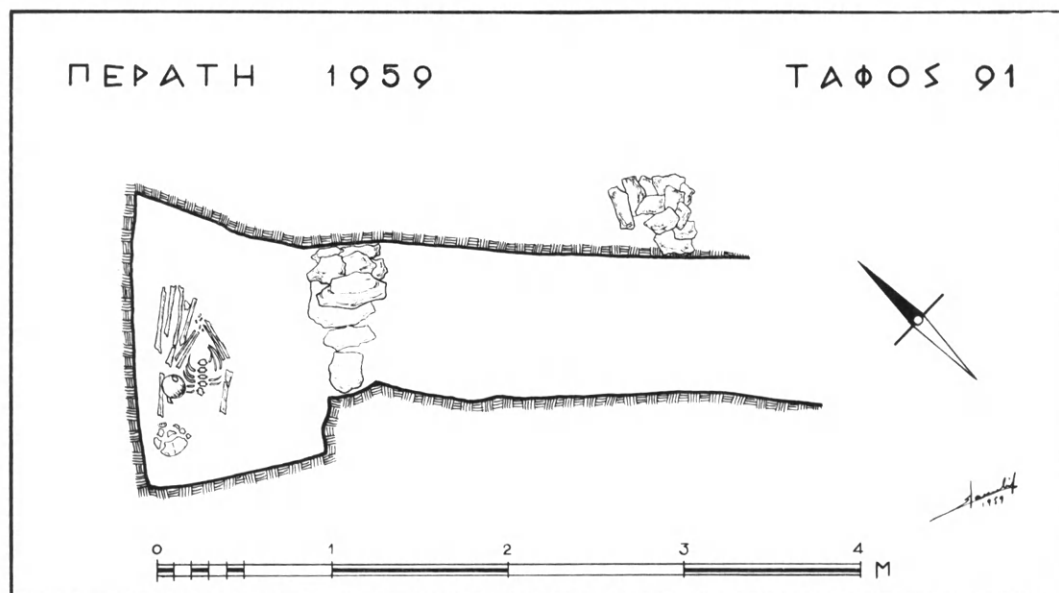
**Λ 139.** Δύο κογχύλια κώνων εἰς τεμάχια, μὴ συναρμοζόμενα, ἐσωτερικῶς μολυβδοχοημένα. Ὁ μόλυβδος ἔχει συγκρατήσῃ τὰ τεμάχια τοῦ ἑνὸς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς τὴν θέσιν των. Μῆκος σωζομένου 0,021, μεγ. διαστάσεις μολυβδοχοήσεως τοῦ ἄλλου 0,014 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 91 (σχέδ. 54, πίν. 59α)

Μικρὸς θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν. Ὁ δρόμος του, ἐπιμήκης καὶ πλατὺς ἐν σχέσει πρὸς τὸν θάλαμον, ἀνωφερής, ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἰσοπλατῇ πρὸς αὐτὸν εἴσοδον. Ἀπὸ τὴν ξηρολιθιάν τῆς διετηρήθη μόνον τὸ πρὸς τὰ δεξιὰ (Α.)  $1/3$  περίπου, εἰς ὕψος 1 - 1,10 μ., καθὼς καὶ ὁ κατώτατος δόμος ἐπὶ ὀλοκλήρου τοῦ πλάτους τῆς θύρας. Εἰς τὸ ἀριστερὸν πλευρόν τῆς ὑπῆρχον ὀλίγοι λίθοι μεμονωμένοι εἰς διάφορα ὕψη, πατοῦντες εἰς χῶμα, εἰς τὸ μέσον τῆς δὲ μόνον χῶμα. Ἀφ' ἐτέρου δεξιὰ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ δρόμου εὐρέθησαν μερικοὶ λίθοι συσσωρευμένοι ἀκατάστατα.

Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ὅχι πολὺ κανονικοῦ τραπεζίου, μὲ τὴν εἴσοδον ἀνοιγμένην εἰς τὸ πρὸς Α. ἄκρον τῆς Ν. πλευρᾶς καὶ μὲ τοιχώματα εὐθύγραμμα καὶ καλοκομμένα. Τὸ γέμισμά του περιεῖχε μερικοὺς ἀκόμη λίθους εἰς ἀρκετὸν ὕψος ἀπὸ τοῦ δαπέδου προερχομένους ἀσφαλῶς ἀπὸ τὴν τείχισιν τῆς εἰσόδου. Εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, κατὰ μῆκος τοῦ Β. τοιχώματος, ἔκειτο μία ταφὴ ἐν μέρει διαταραγμένη. Τὸ κρανίον εὐρίσκετο πλησίον τῆς ΒΔ. γωνίας. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ αὐτὸ εὐρέθη ἄθικτος καὶ εἰς θέσιν ὑπτίαν ὁ κορμός: Αἱ δύο χεῖρες, διεσταυρωμέναι εἰς τὸ ὑπογάστριον μὲ τοὺς δακτύλους εἰς τὴν θέσιν των, πλασιώνουν τὴν σπονδυλικὴν στήλην καὶ τὰς πλευρὰς τοῦ θώρακος. Τὰ ὁστᾶ τῶν σκελῶν εὐρέθησαν τοποθετημένα μεταξὺ τοῦ ἀριστεροῦ πῆχεως καὶ τοῦ τοιχώματος τοῦ θαλάμου. Πесμένος ἀνάποδα εἰς τὸν ἀριστερὸν ὦμον ὑπῆρχε μεγάλος ψευδόστομος (707).

Εἶναι φανερόν ὅτι ὀλίγον μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν τῆς ταφῆς αὐτῆς, ἴσως δὲ μετὰ τὴν ἀρχὴν τῆς καταρρεύσεως τῆς θόλου καὶ ὅταν διεπιστώθη ὅτι ὁ τάφος θὰ ἤχρηστεύετο συντόμως, τὸν ἤνοιξαν ἀποτειχίζοντες τὸ μεγαλύτερον μέρος, ὅχι ὅμως καὶ τὸ σύνολον τῆς εἰσόδου καὶ διετάραξαν ἐν μέρει τὸν σκελετὸν ἀπομακρύνοντες κάπως τὸ κρανίον ἀπὸ τὴν θέσιν του καὶ μετατοπίζοντες τὰ ὀστέα τῶν σκελῶν πρὸς



Σχέδ. 54.

τὸ Β. τοίχωμα. Ὁ σκοπὸς τῶν πιθανώτατα ἦτο νὰ εὑρουν καὶ νὰ ἀφαιρέσουν ἀπὸ τὸν νεκρὸν ὅσα κτερίσματα εἶχον διατηρηθῇ καὶ ἦσαν ἀκόμη εἰς θέσιν νὰ χρησιμεύσουν. Κατόπιν τὸν ἐγκατέλειψαν γεμᾶτον μέχρι τινὸς ἀπὸ τὰ χῶματα τῆς ὀροφῆς καὶ τῆς ἐκσκαφῆς τοῦ δρόμου καὶ ἄφησαν τὴν εἰσοδὸν ἀτειχιστὴν, φράξαντες τὸ ἀνοιγμα προχείρως μὲ ὀλίγους λίθους καὶ μὲ χῶμα καὶ ἐγκαταλείψαντες τοὺς ὑπολοίπους εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ δρόμου, πρᾶγμα ποὺ ἀποδεικνύει ὅτι εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο ἡ παλαιὰ ἐπιφάνεια τοῦ ἐδάφους ἦτο χαμηλοτέρα ἀπὸ τὴν σημερινήν, ἐφ' ὅσον οἱ λίθοι αὐτοὶ εὑρέθησαν σκεπασμένοι.

**707** (πίν. 60 β). Ψευδόστομος συμπληρωμένος εἰς τὸ στόμιον καὶ τὴν βάσιν, ὠσειδῆς. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος ὅχι πολὺ καθαρὸς, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ

ῶμου στενὴ ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὴν κοιλίαν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ ταινίας. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ῶμου ὁμόκεντρα τόξα μὲ περιθώριον ἐσωτερικῶς διαγραμμισμένον καὶ ἐξωτερικῶς περίστικτον. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον τρίγωνον διαποίκιλτον μὲ ὁμόκεντρα τόξα καὶ στίγματα. Διάμ. 0,168, ὕψ. 0,186 μ.

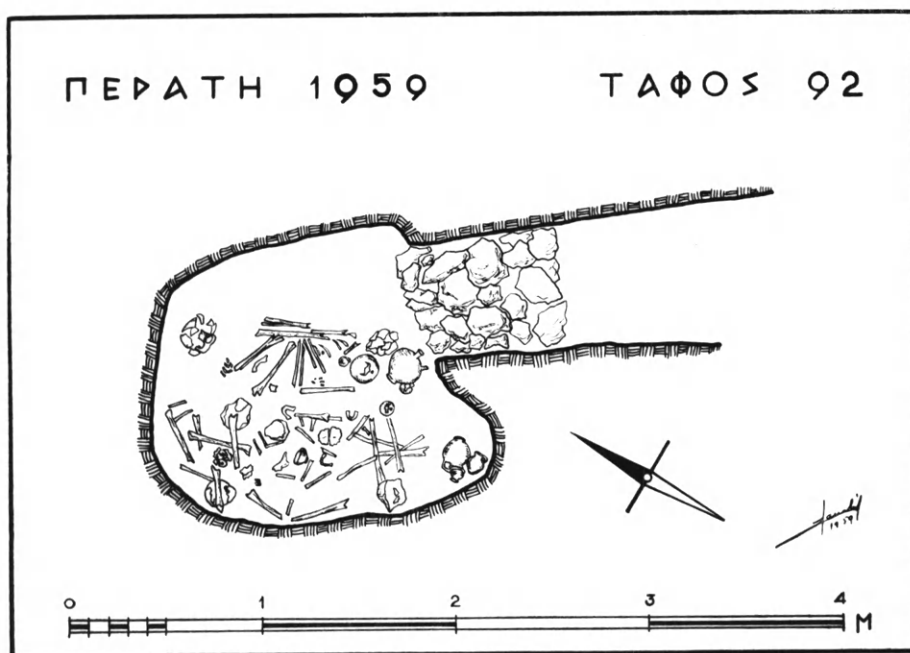
#### ΤΑΦΟΣ 92 (σχέδ. 55, πίν. 59β)

Θαλαμοειδῆς μετρίου μεγέθους, βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν. Ὁ δρόμος του, βραχὺς καὶ μᾶλλον στενός, καταλήγει εἰς τὴν περιοχὴν τῆς εἰσόδου εἰς μίαν ὕψη-

λὴν καὶ ἰσχυρὰν ξηρολιθίαν καταλαμβάνουσιν ὁλόκληρον τὸ πλάτος τοῦ καὶ ἐνισχυμένην ἐξωτερικῶς μὲ μίαν χαμηλὴν στρώσιν λίθων. Ἐπάνω ἀπὸ τοὺς λίθους αὐτοὺς τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου περιεῖχεν ὄστρακα μιᾶς λεκάνης καὶ τριῶν ἄλλων ἀγγείων.

Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τραπεζίου μὲ καμπύλας πλευρὰς καὶ στρογγύλας γωνίας καὶ τὴν εἴσοδον εἰς τὸ Α. ἄκρον τῆς Ν. πλευρᾶς. Τὸ δάπεδον καὶ τὰ τοιχώματά του, κομμένα κάτω - κάτω εἰς τὸ σκληρὸν βραχώδες πέτρωμα, παρουσιάζουν εἰς τὴν κατασκευὴν των πολλὰς ἀνωμαλίας.

Περιεῖχε μίαν ταφὴν κατὰ χώραν καὶ τοὐλάχιστον τέσσαρας παραμερισμένας. Ἡ κατὰ χώραν, προφανῶς ἡ τελευταία τοῦ τάφου, εὑρέθη μεταξὺ τῆς θύρας καὶ τοῦ



Σχέδ. 55.

τοιχώματος τοῦ βάθους, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν εἴσοδον. Τὸ κρανίον, εἰς κακὴν κατάστασιν, ἐκαλύπτετο ἐν μέρει ἀπὸ μεγάλου ψευδόστομον (708) πεσμένον πλαγίως. Κάτω ἀπὸ τὸν ψευδόστομον αὐτόν, ἀριστερὰ τοῦ κρανίου, ἵστατο ἄλλος μικρότερος (709), εἰς τὸν λαιμὸν δὲ εὑρέθη τρίτος (710). Ἡ ἀριστερὰ ἐσταύρωνε τὸν στόμαχον, ἡ δὲ δεξιὰ, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, κατέληγεν εἰς τὸ ἀριστερὸν βραχιόνιον. Εἰς τὸ στῆθος ἦτο τοποθετημένος μικρὸς κύαθος (711) καὶ μεταξὺ τῶν πλευρῶν, εἰς τὸ κοῖλον τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος, μία χάνδρα ἀπὸ στεατίτην (Λ 202). Τὸ ἀριστερὸν σκέλος, διπλωμένον εἰς τὸ γόνατον, εἶναι πεσμένον λοξῶς πρὸς τὰ δεξιὰ οὕτως ὥστε τὸ γόνυ νὰ εὑρίσκεται εἰς τὸ ὕψος τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος. Ἀντίστοιχοι πρὸς τὸ ἄκρον τῆς κνήμης ἐσώθησαν οἱ δάκτυλοι τοῦ ποδός. Τὰ ὅστᾱ τοῦ δεξιοῦ σκέλους εὑρέθησαν πεσμένα παράλληλα μεταξὺ των καὶ πρὸς τὸ δεξιὸν βραχιόνιον. Ἡ θέσις αὕτῃ εἶναι ἀρκετὰ ἀφύσικος καὶ ἐκ πρώτης ὄψεως δίδει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι εἶχον τοποθετηθῇ ἐκεῖ κατὰ τὴν διάρκειαν κάποιας μεταγενεστέρως διευθετήσεως τοῦ τάφου. Ὅμως, τὸ ἀριστερὸν γόνυ καλύπτει τὸ πρὸς τὴν λεκάνην ἄκρον τοῦ δεξιοῦ μηριαίου καὶ τὸ

ἀριστερόν σκέλος, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν θέσιν του καὶ πρὸ παντός ἀπὸ τὴν σχέσιν του πρὸς τοὺς δακτύλους του, δὲν ἐταράχθη. Ἄρα καὶ τὸ δεξιὸν ἐξηκολούθει νὰ διατηρῇ τὴν ἀρχικὴν του θέσιν, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶχε θιγῇ χωρὶς νὰ μετακινηθῇ τὸ ἀριστερόν. Ἦτο δηλαδή ὁ νεκρὸς θαμμένος ὕπτιος μὲ τὰ γόνατα ὑψηλὰ καὶ πολὺ συνεσταλμένα. Κάτω ἀπὸ τὰ ὀστέα του εὐρέθησαν διάσπαρτοι ὀκτὼ χάνδραι ἀπὸ σάρδιον κωδιόσχημοι (Λ 185 - Λ 192) καὶ ἑννέα ἀρτόσχημοι (Λ 193 - Λ 201). Εἰς τοὺς πόδας τῆς ταφῆς ἔκειτο πρόχους εἰς τεμάχια (712).

Ἡ θέσις τῶν διαφορῶν ἀγγείων τῶν περιστοιχιζόντων τὸ κρανίον τῆς κατὰ χώραν ταφῆς δεικνύει ὅτι αὐτὰ ἐτοποθετήθησαν ἐκεῖ ἐκ τῶν ὑστέρων. Ὅχι τόσο διότι εἶναι ἐλλιπῇ (ὁ ψευδόστομος 710 δὲν ἔχει στόμιον καὶ ὁ 708 ἦτο σπασμένος εἰς τὸν ὦμον) ὅσον διότι ὁ μὲν 710 τοποθετημένος ἐπάνω εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ νεκροῦ ἦτο ἀδύνατον νὰ μείνῃ ὀρθίος — ὅπως εὐρέθη — ἐπὶ πολὺ διάστημα μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν, ὁ δὲ 708 ἀποκλείεται νὰ εἶχε τοποθετηθῇ ἐξ ἀρχῆς πλαγίως καὶ ἐπάνω εἰς τὸν 709. Τὰ δύο αὐτὰ ἀγγεῖα μετεκινήθησαν ἀπὸ ἄλλου καὶ ἐτοποθετήθησαν ἐκεῖ, ἀφοῦ ὁ νεκρὸς εἶχε μεταβληθῇ εἰς σκελετόν. Ὁ τάφος λοιπὸν εἶχεν ἀνοιχθῇ μετὰ τὴν τελευταίαν ταφὴν καὶ τὸ περιεχόμενόν του δὲν εἶχε μείνῃ ἄθικτον. Κτερίσματα τῆς ταφῆς ἀσφαλῆ εἶναι ὁ μικρὸς ψευδόστομος 709, ὁ κύαθος 711 καὶ ἡ χάνδρα Λ 202. Τὰ ὑπόλοιπα δὲν ἀποκλείεται νὰ τῆς ἀνήκον, δὲν εὐρέθησαν ὅμως εἰς τὴν ἀρχικὴν των θέσιν καὶ ἐπομένως εἶναι ἀμφίβολα.

Μεταξὺ τῆς κατὰ χώραν ταφῆς καὶ τοῦ Δ. τοιχώματος τὸ δάπεδον τοῦ τάφου ἦτο ἐξ ὀλοκλήρου κατελημμένον ἀπὸ τὰ ὀστέα καὶ τὰ κτερίσματα παραμερισμένων ταφῶν. Τὰ ὀστέα, παντὸς εἶδους, ἔκειντο φύρδην - μίγδην, μεταξὺ των δὲ ὑπῆρχον τέσσαρα τοῦλάχιστον θρυμματισμένα καὶ κακοδιατηρημένα κρανία, τὸ πρῶτον παρὰ τὴν ΝΔ. γωνίαν, τεμάχια ἄλλου εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ σωροῦ καὶ δύο ἀκόμη κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πλήρη εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΒΔ. γωνίας. Μεταξὺ τῶν ὀστέων αὐτῶν ἦσαν καὶ μερικὰ κτερίσματα: Εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν ἀκριβῶς ὑπῆρχε μικρὰ πρόχους (718) πεσμένη ἐπάνω εἰς ἄλλην, μεγαλυτέραν (716), ἔχουσαν εἰς τὸ στόμιόν της μικρὸν σταμνίσκον (717) καὶ καλύπτουσιν ληκύθιον (719). Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ σωροῦ πρὸς τὸ κρανίον τῆς κατὰ χώραν ταφῆς ἦτο τοποθετημένος μικρὸς ψευδόστομος ὀρθίος (715). Εἰς τὸ κέντρον περίπου, μεταξὺ τριμμάτων μικρῶν ὀστέων καὶ λεκάνης, εὐρέθη μικρὸς κύαθος (714), εἰς δὲ τὴν ΒΔ. γωνίαν, μεταξὺ δύο κρανίων, μικρὸς σταμνίσκος (713) σκεπασμένος ἀπὸ τὰ κατεστραμμένα τεμάχια ἑνὸς ἄλλου ἀκαθορίστου ἀγγείου ἀπὸ ὦμόν πηλόν, μὴ διατηρηθέντος. Πλησίον των εὐρέθη καὶ τμῆμα ἐλεφαντίνου κτενίου (Δ 133). Ἐπὶ πλέον, ἀπὸ διάφορα σημεῖα τοῦ σωροῦ συνελέγησαν χάνδρα ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ 134), σφηκωτὴρ ἀπὸ χρυσοῦν σύρμα (Μ 132) καὶ δύο δακτύλιοι ἀργυροῦ (Μ 133 καὶ Μ 134).

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 60 γ καὶ 61 α.β)

**708.** Ψευδόστομος μέγας συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξυτάτη ἀπόφυσις, βάσις

χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινοκίτρινος, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους, πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα



τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ λεπτὰς ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον διαποικίλτον ἀψίδωμα. Διάμ. 0,207, ὕψ. 0,245 μ.

**709.** Ψευδόστομος συγκολλημένος μὲ μικροσυμπληρώσεις, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφους, λαβαὶ συγκλίνουσαι πρὸς τὰ κάτω, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρῶν. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς κοιλίας καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου γραμμωτὰ λέπια, εἰς τὸ ἡμικύκλιον τριγωνικὰ ἄνθη ἀντιμέτωπα, πλασιζώνοντα κατακόρυφον στήλην ἀντιώτων ἡμικυκλίων. Διάμ. 0,104, ὕψ. 0,122 μ.

**710.** Μεγάλος ψευδόστομος ἐλλιπής (χωρὶς στόμιον), κωνικός. Εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφους, εἰς τὸν ὦμον δύο ὀπαί, βάσις χαμηλοτάτη κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη, εἰς τὴν μίαν πλευρὰν τοῦ ἀγγείου ἐντελῶς ἐξίτηλος. Βαμμένα: Θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ δύο στενὰς ζώνας τεθλασμένης καὶ λεπτὰς ταινίας. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον κεφαλὴ ὀκτάποδος μὲ ὁμοκέντρους κύκλους εἰς τὴν θέσιν τῶν ὀφθαλμῶν καὶ δύο βραχεῖς ἀτρακτοειδεῖς πλοκάμους ἀπὸ κάθε πλευρὰν μὲ ἀγκιστροειδῆ ἄκρα καὶ τὰ μετὰ τῶν διαστήματα διαγραμμισμένα μὲ ὁμοκέντρους καμπύλας. Διάμ. 0,170, ὕψ. 0,194 μ.

**711.** Κυαθίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ δακτυλιόσχημον βάσιν, ἀμελοῦς κατασκευῆς. Πηλὸς κιτρινωπὸς ἀκάθαρτος, βαφὴ ἐρυθρὰ - καστανή. Ἐξωτερικῶς βαμμένα δύο ἡμιελλείψεις ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι ἀντιστοίχως πρὸς τὰ μέσα. Διάμ. στομίου 0,07, ὕψ. 0,04 μ.

**712.** Μικρὰ πρόχους συγκολλημένη, συμπλη-

ρωμένη, ὠσειδής. Βάσις δισκοειδής. Πηλὸς τραχύς καὶ ἀκάθαρτος ἐρυθρῶν, ἀλείφωμα ὑπόλευκον πολὺ ἀπολεπισμένον, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὸν λαιμὸν ὀρθία τεθλασμένη ταινία, εἰς τὴν ρίζαν τῆς λαβῆς δακτύλιος μὲ ἀγκιστρον, εἰς τὸν ὦμον σταυρὸς μετὰ δύο ὀρθίων σπειρών. Εἰς τὴν ρίζαν τοῦ λαιμοῦ καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,169, ὕψ. 0,211 μ.

**713.** Μικρότατος σταμνίσκος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος, μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ λεπτὰς ταινίας εἰς τὸν ὦμον. Διάμ. 0,06, ὕψ. 0,06 μ.

**714.** Μικρὸς κύαθος ἀκέραιος, μὲ στενὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρῶν. Βαμμένα: Ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος μὲ κύκλον ἐξηρημένον εἰς τὸν πυθμένα, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί. Εἰς τὸ χεῖλος, τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὴν κοιλίαν πέντε κύκλοι ἀσύμμετροι περιλαμβάνοντες, ὁ πρῶτος δικτυωτὴν ἀκατάστατον διαγράμμισιν, ὁ δεύτερος καμπύλας γραμμὰς καὶ μηνοειδὲς σχῆμα περίστικτον, ὁ τρίτος σταυρόν, ὁ τέταρτος τετράγωνον σταυροειδῶς διηρημένον μὲ στίγματα εἰς τὰ κενὰ καὶ ὁ πέμπτος καμπύλας γραμμὰς καὶ δύο μηνοειδῆ σχήματα. Διακόσμησις πρόχειρος καὶ ἀμελής. Διάμ. χείλους 0,058, ὕψ. 0,045 μ.

**715.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφους, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρῶν, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον λεπτὴ καὶ ἀραιὰ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ λεπτὰς ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον σκιαγραφία ἵππου ἐν στάσει μὲ ἐξηρημένον στρογγύλον ὀφθαλμόν, κροσσῶν τὴν χαίτην καὶ ἀνωρθωμένην οὐράν. Ἀπὸ τὸν αὐχένα τοῦ ζώου μέχρι τῆς ρίζης τῆς οὐρᾶς λεπτὴ εὐθεῖα γραμμὴ, παριστάνουσα ἴσως φορβιάν. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν ράχιν τοῦ ζώου, εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀναβάτου, κατακόρυφον ὀκτώσχημον

περίγραμμα μετέωρον, ὁμοιάζον πρὸς διπλοῦν πέλεκυν. Διάμ. 0,097, ὕψ. 0,111 μ.

**716.** Πρόχους μετρίου μεγέθους, συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδής. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα λευκὸν πολὺ ἀπολεπισμένον, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος μὲ ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,179, ὕψ. 0,212 μ.

**717.** Σταμνίσκος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον στενὸν χωνοειδές, βάσις κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρωπὴ. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ ταινίας εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,073, ὕψ. 0,073 μ.

**718.** Μικρὰ πρόχους, ὠσειδής, μὲ εὐρὺ καὶ χαμηλὸν στόμιον καὶ δακτυλίσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρὰ. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,115, ὕψ. 0,126 μ.

**719.** Μικρότατον ληκύθιον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον, μὲ ἀσχημάτιστον χεῖλος καὶ δακτυλίσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρὰ. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸν ὦμον μετόπη ὀριζοντίων κυματοειδῶν γραμμῶν πλακτωμένη μὲ κροσσοπετάλια μεταξὺ δύο στηλῶν τεθλασμένης. Διάμ. 0,046, ὕψ. 0,049 μ.

**Λ 185 - Λ 191.** Ἑπτὰ κωδιόσχημοι χάνδραι

ὀλόγλυφοι, ἀπὸ σάρδιον, διάτρητοι εἰς τὴν κορυφὴν. Μήκη 0,014 - 0,021, διάμ. 0,05 - 0,075 μ.

**Λ 192.** Χάνδρα κωδιόσχημος κυρτεπίπεδος ἀπὸ κορναλίνην, διάτρητος εἰς τὴν κορυφὴν. Μῆκος 0,021, διάμ. 0,010 μ.

**Λ 193 - Λ 201.** Ἐννέα μικραὶ ἀρτόσχημοι χάνδραι ἀπὸ σάρδιον, διάτρητοι. Σχήματα ἐλαφρῶς ἀσύμμετρα, μὲ ἐπιφανείας ἀνωμάλους κατὰ τόπους. Διάμ. 0,007 - 0,008 μ.

**Λ 202.** Χάνδρα βαρελόσχημος, ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην, διάτρητος κατὰ τὸ μῆκός της. Μῆκος 0,008, διάμ. 0,007 μ.

**Λ 133.** Τεμάχιον ἐλεφαντίνου κτενίου κακῆς διατηρήσεως. Σώζεται μέρος τῆς ἐπιπέδου καὶ ἀκοσμήτου κορυφῆς του καὶ τμήματα ὀδόντων συγκολληθέντα εἰς τὴν θέσιν των. Σωζ. μῆκος 0,028, πλάτος κορυφῆς 0,017, μῆκος τοῦ μεγαλύτερου σωζομένου ὀδόντος 0,009 μ.

**Λ 134.** Χάνδρα σιτόσχημος ἀπὸ κιτρινωπὴν ὑαλόμαζαν, μὲ ραβδώσεις κατὰ τὸ μῆκός της. Μῆκος 0,015, διάμ. 0,0065 μ.

**Μ 132.** Στρεπτὸν ἀπὸ λεπτότατον χρυσοῦν σύρμα, τριπλῆς περιελίξεως, ἄτεχνον (σφηκωτήρ). Γεν. διάμ. 0,018 μ.

**Μ 133.** Δακτύλιος ἀργυροῦς, ἀκέραιος, ὠξειδωμένος. Ἐσωτερικῶς λεπτότατον χρυσοῦν σύρμα, τυλιγμένον εἰς μίαν περιέλιξιν, ἀποβλέπον προφανῶς εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς διαμέτρου τοῦ δακτυλίου. Τὸ σύρμα ἐστερεώθη προχειρῶς, κτυπηθὲν ἐπίπεδον εἰς τὸ ἄκρον του καὶ διπλωθὲν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ δακτυλίου, συνεκρατήθη δὲ εἰς τὴν θέσιν του μόνον χάρις εἰς τὴν ὀξειδωσιν τοῦ ἀργύρου. Διάμ. 0,019, πάχος δακτυλίου 0,004, πάχος χρυσοῦ σύρματος 0,0005 μ.

**Μ 134.** Ἀργυροῦς δακτύλιος συγκολλημένος ἀπὸ τρία τεμάχια, ὠξειδωμένος. Διάμ. 0,020 μ.

## ΤΑΦΟΣ 95

Ὁ μικρὸς αὐτὸς παιδικὸς τάφος ἦτο κατεσκευασμένος εἰς πολὺ μικρὸν βάθος καὶ ἀπετελεῖτο ἀπὸ μικροὺς λίθους τοποθετημένους εἰς σχῆμα ἀκανονίστου πετάλου καὶ ἀπὸ μίαν μικρὰν ὀρθίαν πλάκα, κλείουσαν τὸ ἄνοιγμά του πρὸς ΝΑ. Τὸ οὕτω σχηματιζόμενον ρηχὸν κοίλωμα, διαστάσεων 0,70 × 0,50 μ., ἐκαλύπτετο ἀπὸ πλακοειδῆ λίθον. Πρόκειται δηλαδὴ περὶ διαρρυθμίσεως ἀναλόγου πρὸς τοὺς κιβωτισσχήμους, ἀλλὰ μὲ τόσον πρόχειρον καὶ ἀμελῆ κατασκευὴν ὥστε εἶναι ζήτημα ἐὰν πρέπει νὰ ὑπαχθῇ εἰς αὐτὴν ἢ εἰς οἰανδήποτε ἄλλην κατηγορίαν. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ κατα-

σκευάσματος αὐτοῦ ὑπῆρχε λεπτή στρώσις πατημένου χώματος με χαλίκια καὶ μικρὰ ὑδρία (727). Πρόκειται δηλαδὴ περὶ ταφῆς νηπίου γενομένης ἐκ τῶν ἐνόντων καὶ σχεδὸν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους.

**727** (πίν. 61γ). Μικρὰ ὑδρία συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδής, με ὑψηλὸν εὐρύχειλον στόμιον καὶ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάστανος. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν ρίζαν τῆς καθέτου λαβῆς δι-

πλοῦν ἄγκιστρον. Εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὄμον δύο ἀντίνω-τοι ἀραιαὶ σπεῖραι πλαισιωμένοι ἀπὸ κρόσσια. Εἰς τὸ ὕψος τῶν ὀριζοντίων λαβῶν κυματοειδὴς γραμμὴ. Διάμ. 0,108, ὕψ. 0,133 μ.

### ΤΑΦΟΙ 93 καὶ 94 (σχέδ. 56, πίν. 155β)

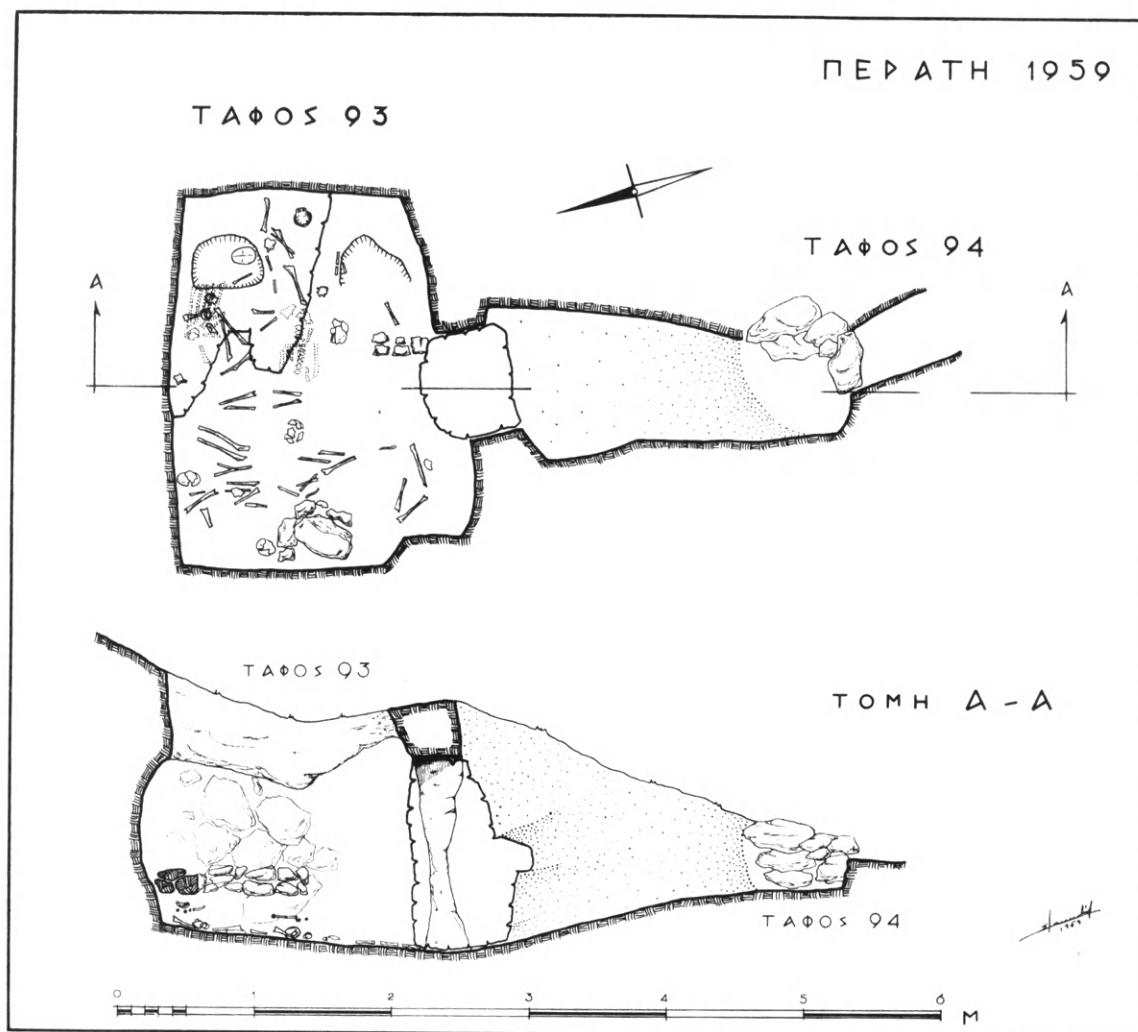
Οἱ δύο αὐτοὶ τάφοι, σκαμμένοι με προσανατολισμὸν Β.-Ν. καὶ λοξῶς πρὸς τὴν νεροσυρμὴν τὴν ρέουσιν πρὸς Α. των, ἀποτελοῦν σύμπλεγμα, ἂν καὶ ἔχουν ἀσφαλῶς ἀρκετὴν χρονικὴν διαφοράν. Ὁ **τάφος 94**, μικρὸς παιδικὸς τάφος, εἶχεν ἀνοιχθῆ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ δρόμου τοῦ 93, ὅχι ὑπὸ μορφὴν πλευρικῆς κόγχης, ὅπως συνήθως, ἀλλ' εἰς τὴν προέκτασίν του καὶ ὀλίγον λοξῶς πρὸς αὐτόν. Ἔχει σχῆμα μικροῦ ὠσειδοῦς θαλάμου, ὠρυγμένου σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου μέσα εἰς τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου, με μικρόν, ὑποτυπώδη καὶ οὐσιαστικῶς ἄχρηστον δρομίσκον καὶ με «εἴσοδον» καταλαμβάνουσαν τὸ ἥμισυ τοῦ πλάτους τοῦ θαλάμου του καὶ ὑπερβαίνουσαν κατὰ πολὺ τὸ εὖρος τοῦ δρομίσκου. Ἡ εἴσοδος αὕτη ἦτο φραγμένη με ξηρολιθιὰν κτισμένην ἀπὸ δυσαναλόγως μεγάλους λίθους. Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ θάλαμος ἦτο σκαμμένος μέσα εἰς τὸ μαλακὸν γέμισμα τοῦ δρόμου τοῦ 93, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ περιωρισμένα περιθώρια ποὺ ἀφήνουν τὸ ὕψος τῆς ξηρολιθιᾶς καὶ ἡ διαμόρφωσις τοῦ ἐδάφους, ἀποκλείει νὰ εἶχε ποτὲ πραγματικὴν θόλον. Ἀνοιγμένος ἀπὸ ἐπάνω, εἶχεν ἀπλῶς τὸ σχῆμα τοῦ θαλαμοειδοῦς εἰς τὴν κάτοψιν καὶ δὲν ἐχρησιμοποιήθη παρὰ διὰ μίαν παιδικὴν ταφήν, μὴ ἀφήσασαν ἄλλο ἔχνος ἀπὸ τὸ μοναδικόν της κτέρισμα, τὸν κύαθον 726.

**726** (πίν. 61δ). Κύαθος ἀκέραιος, σχήματος κωνοειδοῦς, με ἐπίπεδον βάσιν καὶ γωνιώδη λαβήν. Χειροποίητος, ἀμελοῦς καὶ προχείρου κατασκευῆς. Πηλὸς χονδροειδής, ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, ἀκάθαρτος. Βαφὴ ἐρυθροκάστανη,

ἀπολεπισμένη κατὰ τόπους. Βαμμένα δύο ἡμιελλείψεις ἐξωτερικῶς, ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι ἀντιστοίχως πρὸς τὰ μέσα. Διάμ. χεῖλους 0,054, ὕψ. 0,032 μ.

Ὁ **τάφος 93** εἶναι μεγάλος θαλαμοειδής, ἐπιμελοῦς κατασκευῆς. Ὁ δρόμος του, σχετικῶς βραχὺς καὶ κατωφερής, εὐρύνεται πρὸς τὴν εἴσοδον, τὰ τοιχώματά του δὲ συγκλίνουν πρὸς τὰ ἐπάνω τόσον πολὺ ὥστε εἰς τὴν περιοχὴν τῆς εἰσόδου νὰ περιορίζουν τὸ ἀνοιγμά του εἰς τὸ 1/3 του σχεδόν. Ἐπὶ πλέον αἱ παρειαὶ των εἶναι ἐλαφρῶς κοῖλαι, πρᾶγμα ποὺ δίδει εἰς τὸν δρόμον τὴν μορφὴν σήραγγος μᾶλλον παρὰ τάφρου. Τὸ δάπεδόν του καὶ τὸ κατώτερον μέρος τῶν τοιχωμάτων του ἐσκάφησαν μέσα εἰς τὸ σκληρόν, βραχῶδες πέτρωμα. Ἡ εἴσοδος του εἶχε διατηρήσει τὰς παραστάδας της, πλαισιωνούσας μαζὶ με τὸ σωθὲν ὑπέρθυρον τὴν θύραν, ὕψους 1,40 μ.

περίπου καὶ πλάτους 0,80 μ. Ἡ θύρα αὐτὴ εὐρέθῃ φραγμένη μεῖς ἰσχυροτάτῃ καὶ ἀνέπαφον ξηρολιθιάν, κατασκευῆς ἄκρως διδακτικῆς: Τὸ πρὸς τὰ κάτω ἡμισὺ τῆς ἀπετελεῖτο ἀπὸ σχετικῶς μεγάλους λίθους, καλῶς ἐφρμοσμένους. Ὁ πρῶτος δόμος, ἐπάνω εἰς τὸ κατώφλιον, κατελάμβανεν ὁλόκληρον τὸ πλάτος τῆς θύρας ἀφήνων τὰς παραστάδας ἀνεπάφους καὶ ἐξέχων ὀλίγον πρὸς τὰ μέσα καὶ πρὸς τὰ ἔξω. Οἱ ἐπό-



Σχέδ. 56.

μενοι 2 - 3 δόμοι ἐξεῖχον ἐπὶ πλέον καὶ πρὸς τὰ πλάγια, ἔχοντες εἰσχωρήσει ἀντιστοιχῶς εἰς τὰς παραστάδας. Ἠκολούθει, εἰς ὕψος 0,54 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον, μία σειρὰ μεγάλων λίθων πάχους 0,20 μ. περίπου, ἐξέχουσα ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν τῆς ξηρολιθιάς καὶ μέσα εἰς τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου κατὰ 0,14 μ. Ἀπὸ τὴν κορυφὴν τῆς σειρᾶς αὐτῆς μέχρι τοῦ ὑπερθύρου ἡ ξηρολιθιά ἦτο κτισμένη μεῖς λίθους σχετικῶς μικροτέρους, παρουσίαζε πρόσοψιν ὁμαλὴν, κλίνουσαν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐπεξετείνετο πλαγίως μέχρι τῶν πλευρῶν τοῦ δρόμου τέμνουσα τὰς παραστάδας καὶ εἰσεῖχε κατὰ 0,30 μ. ἀπὸ τὸν δόμον ὅπου ἐπάτει. Οἱ λίθοι τῆς κορυφῆς τῆς ἦσαν μικροὶ καὶ κατα-

φανῶς σφηνωμένοι με δύναμιν ἀπ' ἔξω πρὸς τὰ μέσα διὰ νὰ φράξουν ἐρμητικῶς τὸ ἀνοιγμα τῆς θύρας (σχέδ. 56, τομή).

Ἦδη ἡ διάταξις τῆς ξηρολιθιᾶς αὐτῆς μαρτυρεῖ ὅτι ἡ θύρα τοῦ τάφου ἐτειχίσθη καὶ ἀπετειχίσθη τοῦλάχιστον τέσσαρας φορές. Τὴν πρώτην φοράν, μετὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ τάφου καὶ τὴν πρώτην ταφὴν, ἐκτίσθη ἡ ξηρολιθιά ἐνιαία καὶ προσηρμοσμένη εἰς τὸ πλαίσιον τῆς θύρας. Ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν αὐτὴν φάσιν διετηρήθη μόνον ὁ πρῶτος δόμος εἰς τὸ κατώφλιον. Κατόπιν, διὰ δευτέραν φοράν, πιθανώτατα δὲ καὶ ἄλλας, ὁ δρόμος ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν εἴσοδον ἀνεσκάφη ἕως κάτω καὶ ἡ τείχισις ἀνεωόθη ὁλόκληρος πλὴν τοῦ κατωτάτου δόμου. Ἀργότερον ὁ δρόμος ἐσκάφη μέχρις ὕψους ἡμίσεος μέτρου περίπου ἀπὸ τὸ δάπεδόν του καὶ ἡ θύρα ἀπετειχίσθη ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ἐπάνω. Μετὰ τὴν ταφὴν ἐκτίσθη κάπως παχύτερα οὕτως ὥστε τὸ ἄκρον τῆς νὰ πατήσῃ ὅχι μόνον εἰς τὴν παλαιότεραν ἀλλ' ἐν μέρει καὶ εἰς τὸ χῶμα τοῦ ἀσκάπτου γεμίσματος τοῦ δρόμου. Κατὰ τὴν ἐπομένην ταφὴν τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου ἐσκάφη εἰς ἀκόμῃ μικρότερον βάθος, ἡ δὲ ξηρολιθιά, μετὰ τὴν ἀποτείχισίν της, ἐκτίσθη λεπτότερα καὶ ἀπὸ τὴν προηγουμένην φοράν ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς παλαιότερας τειχίσεις.

Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον ἀρκετὰ κανονικὸν καὶ συμμετρικόν, με ἀβαθῇ ὀδοντωτὴν ἐσοχὴν εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν καὶ με τοιχώματα, ὅπου ἐσώθησαν, εὐθύγραμμα. Τὸ δάπεδόν του, ἀνωμάλως σκαμμένον, ἀνήρχετο ἀρκετὰ πρὸς τὸ βάθος, τόσον ὥστε τὸ ὕψος τῆς ὀροφῆς, συμφώνως πρὸς τὰς ἐνδείξεις τοῦ Β. τοιχώματος, νὰ περιορίζηται ἀπὸ τὸ 1,40 μ. τοῦ ὑπερθύρου εἰς τὸ 1,20 μ. Ἡ Α. τοῦ πλευρὰ ἐσχημάτιζε ρηχὴν κοιλότητα ἐν εἵδει ἀκανονίστου καὶ ὑποτυπώδους κόγχης, εἶχε σκαφῇ δὲ εἰς μίαν φλέβα τοῦ πετρώματος μαλακωτέραν τοῦ συνήθους καὶ θεωρηθεῖσαν, καθὼς φαίνεται, ἐπισφαλοῦς στερεότητος. Ὡς ἐκ τούτου τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ Α. τοιχώματος, ἀπὸ τοῦ δαπέδου μέχρι τῆς ὀροφῆς, εἶχεν ἐπιστρωθῇ με μεγάλους λίθους τοποθετημένους χωρὶς πολλὴν τάξιν, με προφανῇ σκοπὸν νὰ συγκρατήσουν τὸ τοίχωμα προλαμβάνοντες κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ τὴν βύθισιν τῆς θόλου. Τὸ μέτρον αὐτὸ ὑπηρετοῦν πιθανώτατα ὅχι ἀπλῶς ἀπὸ τὴν διαπίστωσιν τοῦ ἐπισφαλοῦς τοῦ πετρώματος ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μίαν μερικὴν πτώσιν του, δημιουργήσασαν τὴν κοιλότητα τῆς πλευρᾶς του καὶ ὀφειλομένην ἐνδεχομένως εἰς τὰς ἐργασίας κατασκευῆς τοῦ δρόμου τοῦ γειτονικοῦ 99. Ὅπως δὲ ἦτο ὑπῆρξεν ἀποτελεσματικόν, διότι καὶ τὸ Δ. τοίχωμα διετηρήθη ἀνέπαφον καὶ ἡ θόλος ἔμεινεν ἄθικτος ἐπὶ αἰῶνας. Κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν εὐρέθη βυθισμένη ὁλόκληρος ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ὑπερθύρον, χωρισμένη εἰς μεγάλους ὅγκους, οἱ ὅποιοι εἶχον καθίσει εἰς μικρὸν βάθος ἐπάνω εἰς παχὺ στῤῥωμα σκοτεινοχρῶμων νεροχωμάτων καὶ βώλων τῆς ὀροφῆς πεσμένων κατὰ καιροῦς. Μεταξὺ τῶν ὀγκῶν αὐτῶν τὸ χῶμα δὲν εἶχε προλάβει νὰ διαποτισθῇ ἀπὸ τὴν ἰλὸν τῶν βροχῶν καὶ νὰ σκληρυνθῇ, ἀλλ' ἦτο καθαρὸν, κιτρινωπὸν καὶ ἀραιόν, μαρτυροῦν ὅτι ἡ βύθισις τῆς θόλου πρέπει νὰ εἶχε γίνῃ σχετικῶς προσφάτως.

Κάτω ἀπὸ τὰ γεμίσματα αὐτὰ τοῦ θαλάμου εὐρέθη, εἰς ὕψος 0,20 - 0,30 μ. ἀπὸ τοῦ δαπέδου, σωρὸς λίθων, ἀρχίζων ἀπὸ τὴν ἐπίστρωσιν τοῦ Α. τοιχώματος καὶ καλύπτων ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ ΒΑ. 1/4 τοῦ τάφου. Κάτω ἀπὸ τοὺς λίθους αὐτοὺς, πυκνοὺς ἀλλὰ ἀκαταστάτους, ὑπῆρχον, πλησίον τοῦ τοιχώματος, μερικὰ παραμερι-



σμένα ὀστᾶ καὶ μικρὰ σπασμένη πρόχους (720), εἰς ὕψος 0,15 μ. περίπου ἀπὸ τὸ δάπεδον. Εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον, εἰς τὸ μέσον σχεδὸν τοῦ θαλάμου καὶ ἐν μέρει μόνον σκεπασμένον ἀπὸ τὸν λιθοσωρόν, εὐρέθη τμῆμα μιᾶς ταφῆς τοποθετημένης μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Δ. Ἀπὸ τὸν θώρακα ἐσώθησαν κατὰ χώραν ἡ δεξιὰ κλείς, ἡ σπονδυλικὴ στήλη καὶ ὀλίγαι πλευραὶ. Ἡ ἀριστερὰ ἐσταύρωνε τὸ στῆθος, ἐνῶ τὸ δεξιὸν βραχιόνιον ἦτο τεταμένον κατὰ μῆκος τοῦ θώρακος. Ἀπὸ τὴν λεκάνην διετηρήθησαν μερικὰ ἔχνη, τὰ ὑπόλοιπα δὲ (κρανίον, σκέλη κλπ.) δὲν ἐσώθησαν, ἢ τοῦλάχιστον δὲν ἐσώθησαν εἰς τὴν θέσιν των. Ὑπάρχει λοιπὸν εἰς τὸν τάφον δεύτερον ταφικὸν στρώμα, ὀλίγον ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ πρῶτον καὶ περιλαμβάνον δύο τοῦλάχιστον ταφάς, δεδομένου ὅτι τὰ ὀστᾶ τὰ παραμερισμένα πρὸς τὸ Β. τοίχωμα εἶναι περισσότερα ἀπὸ ὅσα λείπουν ἀπὸ τὴν κατὰ χώραν ταφήν. Τὸ στρώμα αὐτὸ ἀνεστατώθη ὅταν ἡνοίχθη ὁ τάφος διὰ τελευταίαν φοράν, ἐχώθη δὲ ἐν συνεχείᾳ κάτω ἀπὸ τὸν λιθοσωρόν.

Τὸ δάπεδον τοῦ τάφου δὲν ἦτο ἰδιαιτέρως ὁμαλόν. Δεξιὰ τῆς εἰσόδου, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΝΑ. γωνίας, ὑπῆρχεν ἀβαθὲς κοίλωμα ὀριζόμενον πρὸς Δ. ἀπὸ μερικὸς μικροῦς πλακοειδεῖς λίθους κατὰ σειράν, δὲν εἶχε δὲ τίποτε ἐκτὸς ἀπὸ ὀλίγα τρίμματα ἐνὸς κατεστραμμένου ἀγγείου ἀπὸ ὠμὸν πηλόν, μὴ ἀποκατασταθέντος. Εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν εὐρέθη μικρὸς, ἀκανονίστως ὠοειδὲς λάκκος, περιέχων κρανίον καὶ ὀλίγα ὀστᾶ. Κατὰ τὰ ἄλλα ὁ θάλαμος ἦτο κατάσπαρτος ἀπὸ ὀστᾶ ὅλων τῶν εἰδῶν παραμερισμένα πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις χωρὶς καμμίαν προσπάθειαν τακτοποιήσεως καὶ διευθετήσεως των. Μεταξὺ των ὑπῆρχον καὶ μερικὰ κτερίσματα, δυσαναλόγως ὀλίγα πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ταφῶν τοῦ τάφου. Μεταξὺ τῶν ὑπολοίπων ὀστέων ὑπῆρχον καὶ πέντε κρανία. Πλησίον τοῦ χεῖλους τοῦ κοιλώματος δεξιὰ τῆς εἰσόδου καὶ κάτω ἀπὸ τὴν λεκάνην τῆς κατὰ χώραν ταφῆς εὐρέθη μικρὸς σταμνίσκος (721). Εἰς τὸ Α. τοίχωμα, μετὰ τὸ στόμιον πρὸς αὐτό, ἔκειτο ψευδόστομος σπασμένος (722) καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τὸ Β. τοίχωμα καὶ ἀπὸ τὸ χεῖλος τοῦ λάκκου τοῦ περιέχοντος τὸ κρανίον εὐρέθησαν ὁ σταμνίσκος 723 καὶ ὁ ψευδόστομος 724. Ἀπὸ ὀστρακα συλλεγόντα εἰς τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου καὶ τὴν περιοχὴν τῆς εἰσόδου συνεκολλήθη μικρὸς κύαθος (725), ἐπιστοποιήθη δὲ καὶ ἡ ὑπαρξίς τριῶν λεκανῶν, ἐνὸς ψευδοστόμου, μιᾶς πρόχου καὶ δεκάδος ἄλλων ἀγγείων. Εὐρέθησαν ἐπίσης δύο κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 203 καὶ Λ 204), δύο χάνδραι ἀπὸ σάρδιον (Λ 205 καὶ Λ 206), τεμάχια ἐλεφαντοστοῦ ἀπὸ κτένιον (Δ 135) καὶ βελόνην (Δ 136), τέλος δὲ δακτύλιος χάλκινος (Μ 135). Τὰ ὀλίγα αὐτὰ διεσκορπισμένα καὶ ἐτερόκλητα ἀντικείμενα, ἢ ἀναστάτωσις τῶν ὀστέων καὶ ἡ παρουσία τόσο πολλῶν καὶ τόσο ποικίλων ὀστράκων εἰς τὸν δρόμον δεικνύουν ὅτι ὁ τάφος αὐτός, δεχθεὶς τοῦλάχιστον ὀκτὼ ταφάς εἰς δύο διαφορετικὰ στρώματα, ἡνοίχθη καὶ ἀνεστατώθη καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς χρήσεώς του ἄλλὰ καὶ προκειμένου νὰ ἐγκαταλειφθῇ.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 62 α.β)

**720.** Μικρὰ πρόχους πολὺ εὐρύστομος, συγκολλημένη, συμπληρωμένη. Σχῆμα σφαιρικόν - ὠοειδές, βάσις δισκοειδής, λαβὴ ταινιόσχημος,

χεῖλος χαμηλότατος, διάστομος. Πηλὸς τεφροκαστανός, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος. Ἄβαφος καὶ ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,093 μ.

**721.** Σταμνίσκος άκέραιος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εύρυ χωνοειδές, λαβαί μικρόταται, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλός έρυθρόξανθος, βαφή μαυροκάστανη με έρυθρωπάς άποχρώσεις. Βαμμένον τó στόμιον, αί ράχεις τών λαβών, εις τόν ώμον, την κοιλίαν και την βάσιν ταινίαι. Μεταξύ τών λαβών ζώνη έναλλασσομένων άντιμετώπων όμοκέντρων τόξων. Διάμ. 0,065, ύψ. 0,064 μ.

**722.** Μικρός ψευδόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον λοξόν χωνοειδές, δίσκος με άνεπαίσθητον άπόφυσιν, λαβαί λεπταί, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλός έρυθρόξανθος, βαφή καστανή, κατά τόπους έξίτηλος. Βαμμένα: Τó χείλος του στομίου, εις την ρίζαν του και την ρίζαν του στελέχους τών λαβών δακτύλιοι, αί ράχεις τών λαβών, εις τόν δίσκον όμόκεντροι κύκλοι. Εις την κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εις τόν ώμον φολιδωτά τρίγωνα. Διάμ. 0,123, ύψ. 0,133 μ.

**723.** Σταμνίσκος άκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον χαμηλόν και στενόν, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή, κατά τόπους έξίτηλος. Βαμμένος όλόκληρος με έξηρημένην την βάσιν και δακτύλιον εις τó χείλος. Διάμ. 0,076, ύψ. 0,079 μ.

**724.** Μικρός ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ώσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εις τόν δίσκον άπόφυσις, βάσις χαμηλή κωνική. Πηλός κιτρινωπός τραχύς, βαφή καστανή, κατά τόπους έξίτηλος. Διακόσμησης άμελώς σχεδιασμένη. Βαμμένα: Τó χείλος του στομίου, θηλειά συνδέουσα τó στόμιον με τó στέλεχος του δίσκου τών λαβών, εις τόν δίσκον άραιά σπείρα. Εις την κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους και

μία καταλειβάς. Εις τά τεταρτοκύκλια του ώμου σκαριφήματα ιχθύων με τριγωνικάς ούράς, κυματοειδεείς γραμμάς εις τó σώμα και άνοικτά στόματα. Εις τó ήμικύκλιον στήλη τριγωνικών άνθέων με διπλούν περιθώριον, πλαισιωμένη άπό άντινώτους σπείρας με άγκύλα στελέχη. Διάμ. 0,105, ύψ. 0,107 μ.

**725.** Μικρός κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ρηχός, με κατατομήν έλαφρώςγωνιώδη. Πηλός κιτρινωπός άκάθαρτος, βαφή καστανή σωζομένη εις έλάχιστα σημεία του χείλους και τής λαβής. Διάμ. χείλους 0,76, ύψ. 0,03 μ.

**Λ 203.** Κομβίον κωνικόν με περιχέλωμα, άπό τεφρόν στεατίτην. Διάμ. 0,017, ύψ. 0,012 μ.

**Λ 204.** "Ομοιον άπό μελανόν στεατίτην. Διάμ. 0,019, ύψ. 0,012 μ.

**Λ 205.** Χάνδρα βαλανόσχημος άπό σάρδιον, διάτρητος κατά τó μήκος της. Μήκος 0,016, διάμ. 0,006 μ.

**Λ 206.** Μικροτάτη κωδιόσχημος χάνδρα άπό σάρδιον, διάτρητος εις την κορυφήν. Μήκος 0,009, διάμ. 0,0045 μ.

**Δ 135.** Μικρόν τμήμα έλεφαντίνης πλακός συγκολλημένον άπό 4 - 5 μικρότερα τεμάχια, ίσως άπό την κορυφήν κτενίου. Μέγ. μήκος 0,012, πλάτος 0,006 μ.

**Δ 136.** Βελόνη άπό έλεφαντοστούν εις τρία μη συναρμοζόμενα τμήματα. Τó μεγαλύτερον σώζει την κεφαλήν χαρακτηριζομένην άπό τρία παράλληλα χαράγματα, τó δε μικρότερον την αίχμήν. Μήκη 0,014, 0,017, 0,043 μ. Μεγ. διάμ. 0,0045 μ.

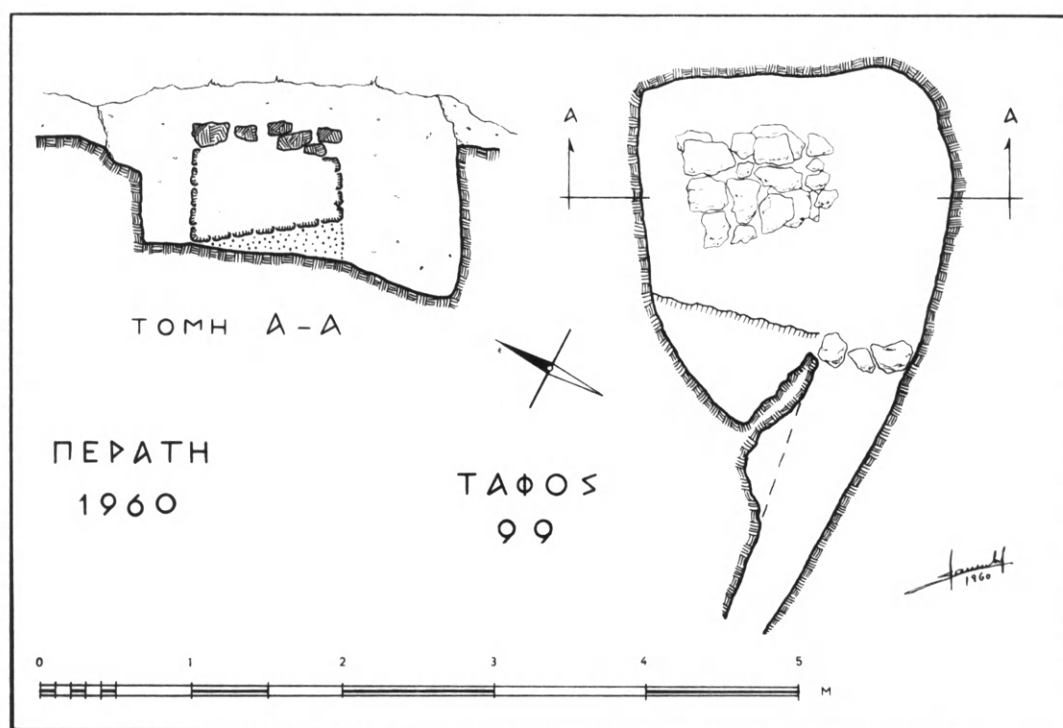
**Μ 135.** Δακτύλιος άπό λεπτότατον χάλκινον σύρμα εις τέσσαρα τεμάχια μη συναρμοζόμενα. Πιθανή διάμ. 0,020 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 99 (σχέδ. 57, πίν. 149 α)

Η μορφή του τάφου αυτού είναι περίεργος και ή χρησιμότης του προβληματική. Έχει την εμφάνισιν όρύγματος γενικώς τετραπλεύρου και μικρόν βάθος αύξανόμενον όλίγον εις τó Ν. τμήμά του, με μίαν τριγωνικήν κογχοειδή προεξοχήν πρός Δ. βαθύτεραν άπό τόν υπόλοιπον λάκκον και στενότατον, άνωμάλως σκαμμένον δρόμον, κατευθυνόμενον πρός Δ. και διερχόμενον επάνω άπό τó ανατολικόν τοίχωμα του γειτονικού 93. Εις τó σημείον όπου ό δρόμος συναντᾷ τόν θάλαμον εύρέθησαν τρεῖς λίθοι κατά σειράν, φράσσοντες τó άνοιγμα. Εις τó κέντρον περίπου του τάφου υπήρχε λιθοσωρός τετράγωνος καλοκτισμένος, φθάνων σχεδόν μέχρι τής σημερινής επιφανείας και πατῶν

ὄχι εἰς τὸ δάπεδον τοῦ τάφου ἀλλ' εἰς στρῶμα χρώματος. Εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν εὐρέθη ἐπὶ ἐκτάσεως  $0,10 \times 0,20$  μ. περίπου ὀλίγον χῶμα χρώματος τεφροῦ ὀφειλομένου εἰς τὴν σῆψιν ὀργανικῆς οὐσίας, πιθανώτατα ξύλου.

Τὸ σύνολον ἔχει τὸ ὕψος ἡμιτελοῦς, ἐγκαταλειφθέντος καὶ πάντως μὴ χρησιμοποιεθέντος τάφου. Τὰ χρώματα τὰ ὁποῖα τὸν ἐκάλυπτον ἦσαν καθαρὰ καὶ ὅπωςδήποτε ἀπαραβίαστα ἀπὸ συγχρόνους ἀρχαιοκαπήλους. Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι πρόκειται



Σχέδ. 57.

περὶ ἡμισκάπτου τάφου ἐγκαταλειφθέντος εἴτε λόγῳ προώρου πτώσεως τῆς θόλου, ὀφειλομένης εἰς τὸ μαλακὸν καὶ ἀσταθὲς πέτρωμα, εἴτε διότι ἐκρίθη ὅτι ἐκινδύνευεν ὁ γειτονικὸς 93, ὅποτε διεκόπη ἡ ἐργασία τῆς κατασκευῆς του καὶ ἐτοποθετήθησαν εἰς τὸ μέσον τοῦ ὀρύγματος οἱ λίθοι οἱ προοριζόμενοι ἀρχικῶς διὰ τὴν τείχισιν τῆς εἰσόδου.

#### ΤΑΦΟΙ Σ6, Σ45, Σ7, Σ8, Σ9, Σ10 (σχέδ. 58)

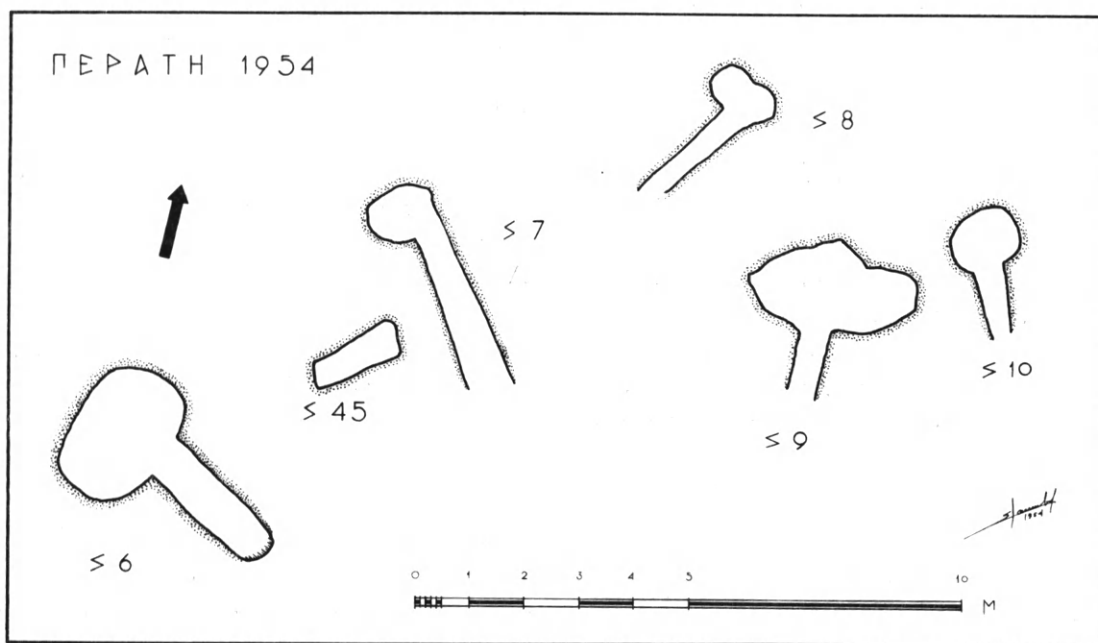
Μεταξὺ τῶν περιγραφέντων τάφων 89 - 99 εὐρέθη μία σειρά τάφων συλημένων ἀπὸ πολλοῦ μὲ τούς δρόμους στραμμένους πρὸς Ν. καὶ Α., δηλαδὴ πρὸς τὴν κατωφέρειαν. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν νοτιώτερον, τὸν Σ6, καὶ τὸν προτελευταῖον πρὸς Βορρᾶν, τὸν Σ9, οἱ ὑπόλοιποι εἶναι πολὺ μικροί, ἀσφαλῶς δὲ ἀτομικοί.

Ὁ τάφος Σ6, ὁ μεγαλύτερος ὅλων, προσανατολισμένος ΝΑ.- ΒΔ., ἔχει δρόμον μήκους 3,60 μ. ἀρχίζοντα ἐπάνω ἀπὸ τὴν θόλον τοῦ τάφου 92, μὲ ἄνοιγμα 0,65 μ. εὐρυνόμενον πρὸς τὴν εἴσοδον ὅπου φθάνει τὰ 0,80 μ. Ὁ θάλαμος, τετράπλευρος, μὲ

καμπύλας πλευράς και άπεστρογγυλευμένες γωνίας, διαστάσεων  $1,75 \times 2,50$  μ., εύρεθη γεμάτος από τούς λίθους τής τειχίσεως τής θύρας και τὰ χώματα τής συλήσεως, απ' όπου συνελέγησαν θραύσματα από μίαν λεκάνην, ένα κύαθον, μίαν πρόχουν, ένα ψευδόστομον και έπτά άλλα διάφορα άγγεία.

Ο τάφος Σ45 είναι λακκοειδής στενομήκης, σκαμμένος μεταξύ τών Σ6 και Σ7 με τόν άξονά του Α.- Δ. Τὰ τοιχώματά του και ιδίως τὸ δάπεδόν του ἦσαν κομμένα κατά τρόπον έπιμελῆ και προσεκτικόν, όπως προκύπτει από τὰ σημεῖα όπου διετηρήθησαν, οί αρχαιοκάπηλοι όμως τόν είχαν τελείως καταστρέψει. Έκτός από τὰ άκάθαρτα χώματα τής συλήσεως δέν περιείχε τίποτε.

Ο τάφος Σ7, σκαμμένος κάτω από τήν αρχήν τοῦ δρόμου τοῦ 96 και παράλληλος πρὸς αὐτόν, έχει δρόμον μήκους 3 περίπου μέτρων και πλάτους αρχίζοντος από



Σχέδ. 58.

0,75 μ. και στενεύοντος πρὸς τήν είσοδον όπου καταλήγει εἰς τὰ 0,55 μ. Ο θάλαμος του, άκανονίστως κυκλικός, διαμέτρου 1 - 1,25 μ., σκαμμένος όλόκληρος σχεδόν πρὸς τήν άριστεράν πλευράν τοῦ δρόμου, εύρέθη τελείως κενός.

Ο τάφος Σ8, σκαμμένος μεταξύ τών 97 και Σ9 και προσανατολισμένος Β.- Ν., έχει στενόν και άβαθῆ δρόμον μήκους 2 μέτρων περίπου και πλάτους 0,30 - 0,50 μ., εύρυνόμενον κάπως πρὸς τήν είσοδον. Ο μικρός του θάλαμος, έλλειψοειδής, με τήν πλευράν τοῦ βάθους κυρτουμένην πρὸς τὰ μέσα, έχει πλάτος 1,25 μ. και βάθος 0,75 μ. Τὰ χώματά του δέν περιείχον κανέν ίχνος ταφῆς.

Ο τάφος Σ9, σκαμμένος εἰς τόν χῶρον μεταξύ τών θαλάμων τοῦ 93 και 99, έχει δρόμον στραμμένον πρὸς Ν., μήκους 1,10 και πλάτους 0,50 μ., οδηγούντα εἰς θάλαμον άσυμμέτρως ρομβοειδῆ, γενικῶν διαστάσεων  $1,75 \times 3$  μ., με τὸ Α. του

τμήμα ἀπεστρογγυλευμένον εἰς ἡμιέλλειψιν. Ἡ σύλησίς του δὲν ἦτο πολὺ συστηματική. Εἰς τὰ χρώματά του εὐρέθησαν διεσκορπισμένα θραύσματα τριῶν μικρῶν σταμνίσκων (731, 734 καὶ 735), ἐνὸς μικροῦ ψευδοστόμου (732), ἐνὸς προχοῦδιου (733) καὶ ἐνὸς μεγάλου κυάθου (736), καθὼς καὶ ὄστρακα προερχόμενα ἀπὸ ἑνα ψευδόστομον καὶ 5-6 ἄλλα ἀγγεῖα.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 62 δ)

**731.** Μικρὸς σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,065, ὕψ. 0,061 μ.

**732.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον λοξόν, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς τραχύς, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὦμον διχαλωτὰ ἄνθη. Διάμ. 0,119, ὕψ. 0,140 μ.

**733.** Προχοῦδιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὠσειδές, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένον τὸ χεῖλος, ἡ ράχis τῆς

λαβῆς, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,107 μ.

**734.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη τελείως ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς ἐλάχιστα ἔχνη. Πιθανῶς ὀλόβαφος. Διάμ. 0,107, ὕψ. 0,110 μ.

**735.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλιπής (χωρὶς στόμιον), βραχυστρόγγυλος. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη πολὺ ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,095, σωζ. ὕψ. 0,082 μ.

**736.** Τὸ ἥμισυ μεγάλου κυάθου συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Χεῖλος διάστομον, βάσις χαμηλὴ, κωνική. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον. Ἀβαφος. Διάμ. χείλους 0,115, ὕψ. 0,07 μ.

Ὁ τάφος **Σ10**, παράλληλος πρὸς τὸν Σ9 καὶ σκαμμένος ἀμέσως πρὸς Α. του, πλησίον τῆς γενέσεως τῆς νεροσυρμῆς, ἔχει δρόμον μήκους 1,50 μ. καὶ πλάτους 0,35 - 0,57 μ., εὐρυνόμενον πρὸς τὴν εἴσοδον καὶ καταλήγοντα εἰς μικρὸν κυκλικὸν θάλαμον, ἀρκετὰ κανονικόν, διαμ. 1 - 1,25 μ. Τὸ γέμισμά του δὲν περιεῖχεν οὔτε ὅστ' αὐτε ἔχνη κτερισμάτων.

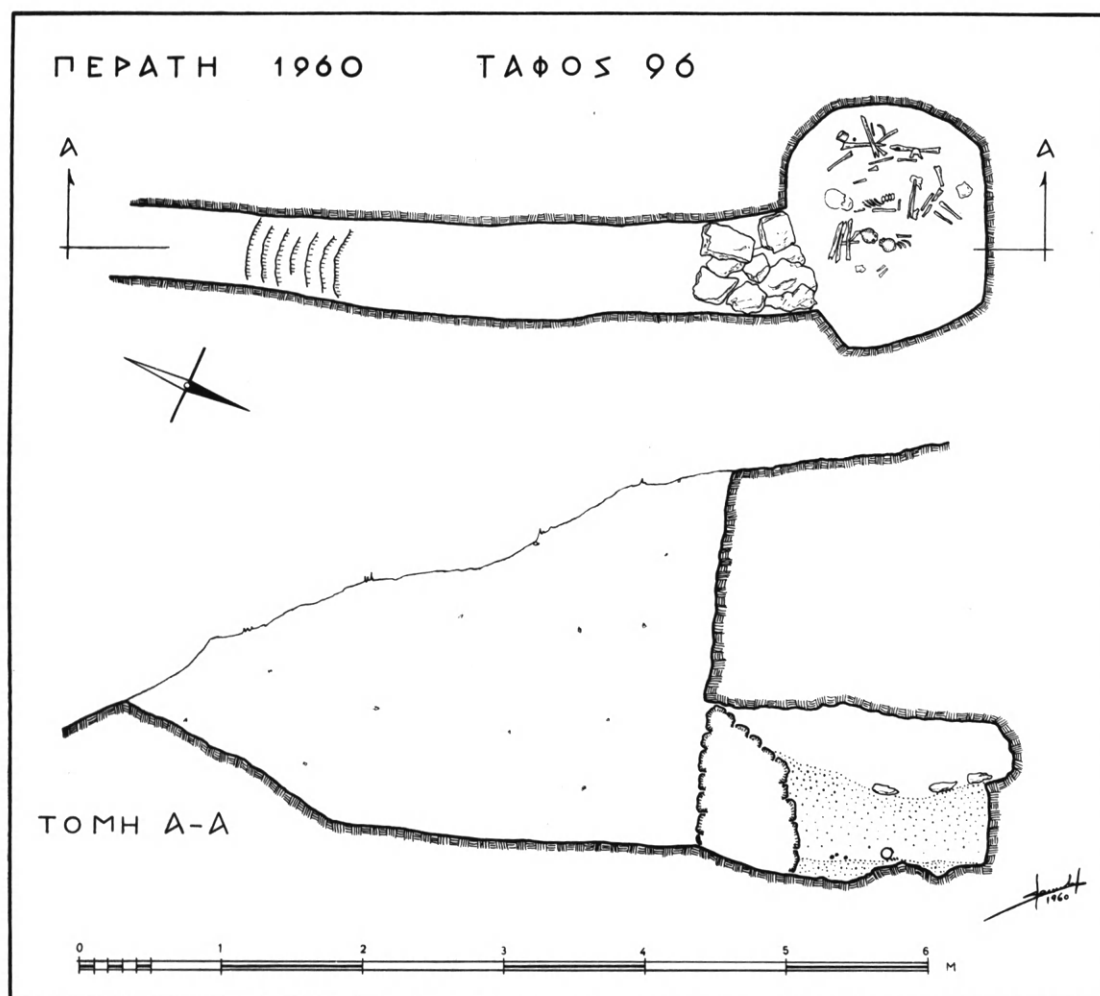
#### ΤΑΦΟΣ 96 (σχέδ. 59)

Θαλαμοειδὴς μικρὸς μὲ διατηρημένην τὴν θόλον, προσανατολισμένος Β.- Ν. καὶ σκαμμένος εἰς μέγα βάθος κάτω ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὑψώματος. Ἔχει δρόμον στενὸν καὶ ἰδιαίτερος ἐπιμήκη, ἀποτόμως κατωφερῇ εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ σχεδὸν ὀριζόντιον ἐν συνεχείᾳ, μὲ τοιχώματα συγκλίνοντα ὀλίγον πρὸς τὰ ἐπάνω. Ὁ δρόμος αὐτὸς ὁδηγεῖ πρὸς τὴν εἴσοδον, ἰσοπλατῇ μὲ αὐτόν, χωρὶς εἰδικὴν διαμόρφωσιν καὶ μὲ ὑψηλόν, στενὸν καὶ καλοκομμένον μέτωπον. Ἐφράσσετο μὲ ξηρολιθιὰν διατηρημένην εἰς τὴν θέσιν τῆς ὀλόκληρον ἐκτὸς ἀπὸ 1 - 2 λίθους τῆς κορυφῆς τῆς, εὐρεθέντας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου. Ἀπὸ τὰ μικρὰ ἀνοίγματα, τὰ δημιουργηθέντα λόγῳ τῆς ἀποσπάσεως τῶν λίθων αὐτῶν, εἰσέδυσαν εἰς τὸν θάλαμον μὲ τὴν βοήθειαν τῶν βροχῶν χρώματα προστεθέντα εἰς τὰ ὀλίγα πεσμένα τεμάχια τῆς ὀροφῆς καὶ γεμί-



σαντα τὸν θάλαμον μέχρι τῶν  $2/3$  περίπου τοῦ ὕψους του. Ἐν τέλει ἀπεσπάρσθησαν ἀπὸ τὴν τείχισιν καὶ ἄλλοι μερικοὶ μικροὶ λίθοι κυλίσαντες εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ εὐρεθέντες εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ γεμίματος.

Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ἀσύμμετρον ἑλλειψοειδὲς μὲ τὴν Α. καὶ τὴν Β. πλευράν του εὐθυγράμμους καὶ τὰς ἄλλας δύο καμπύλας. Ἡ ἐπιφάνεια τῶν τοιχωμάτων του



Σχέδ. 59.

καθὼς καὶ τῆς ὀροφῆς του, ἰσοῦψοῦς, καθὼς φαίνεται, πρὸς τὸ ἀνώφλιον, ὑπέστη ἰσχυράν διάβρωσιν ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀποκολληθοῦν καὶ νὰ πέσουν ἀρκετὰ τεμάχια. Τὸ δάπεδον ἦτο σκαμμένον ἀμελῶς μὲ κοιλώματα καὶ μικροπροεξοχάς, ἰσοπεδωμένον διὰ στρώματος λεπτοῦ χώματος ὅπου εἶχον ἀποτεθῆ οἱ νεκροί.

Ταφὰς περιεῖχεν ὁ τάφος τρεῖς τοὐλάχιστον, κακῶς διατηρημένας. Ἀπὸ τὴν μίαν, τὴν ἀνατολικωτέραν, ἐσώθη μέρος μόνον τοῦ σκελετοῦ κατὰ χώραν, μὴ εὐρεθέντος τοῦ κρανίου. Μερικαὶ πλευραὶ προσδιορίζουν τὴν θέσιν τοῦ θώρακος. Κατὰ μῆκός του πρὸς Δ. ὑπῆρχε τεμάχιον τοῦ δεξιοῦ βραχιονίου. Ἐσώζοντο καὶ δύο τμήματα τοῦ ἀριστεροῦ πήχεως κυλίσαντα λοξῶς πρὸς τὸ σῶμα. Ἡ λεκάνη ἄφησεν ἐλάχιστα ἔχνη.

Μικρός ψευδόστομος, ό 739, έκκειτο εἰς τὸ στῆθος, ἄλλος δέ, ό 738, εἰς τὴν δεξιάν ὀσφύν. Τὸ δεξιὸν σκέλος, διπλωμένον εἰς τὸ γόνυ, εἶχε πέσει εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ σώματος, ἐπάνω του δέ, ἐγκαρσίως πρὸς τὰ δεξιά, εὐρέθησαν τὰ ὀστέα τοῦ ἀριστεροῦ. Ὁ νεκρὸς δηλαδὴ, ἀνήκων εἰς ἄτομον μικρόσωμον καὶ νέον τὴν ἡλικίαν, εἶχεν ἀρχικῶς ταφῇ ὑπτίως καὶ μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Πρὸς Δ. τῆς ταφῆς αὐτῆς καὶ παράλληλος, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν., εὐρέθη ἡ δευτέρα κατὰ χώραν, καλύτερον διατηρουμένη. Τὸ κρανίον, πλησίον τῶν λίθων τῆς εἰσόδου, μόλις ἔσωζε τὸ σχῆμά του. Ἡ δεξιά κλεῖς καὶ ὀλίγαι ἀπὸ τὰς δεξιάς πλευρὰς ἦσαν εἰς τὴν θέσιν των καθὼς καὶ ὁ ἀντίστοιχος βραχίον. Ἀπὸ τὴν ἀριστερὰν εὐρέθη μικρὸν μόνον μέρος τοῦ βραχιονίου εἰς θέσιν ἀνάλογον πρὸς τὸ δεξιόν. Ἀπὸ τὴν λεκάνην ἐσώθησαν ἐλάχιστα τεμάχια, ἐπάνω των δέ, ἐγκάρσιον πρὸς τὸ σῶμα, ἔκειτο τὸ ἀριστερὸν μηριαῖον μὲ τὴν ἀντίστοιχον κνήμην φερομένην λοξῶς πρὸς ΒΔ. Τὰ ὀστέα τῆς δεξιάς κνήμης ἦσαν πεσμένα εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ σώματος, τὸ δὲ μηριαῖον εἶχε κυλίσει πέραν τοῦ ἀριστεροῦ σκέλους. Ἡ ταφή δηλαδὴ αὐτὴ ἦτο τοποθετημένη ἐπίσης ὑπτία μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά, τὰ ὀστέα τῶν σκελῶν ὅμως, καὶ εἰδικώτερον τοῦ δεξιοῦ, εἶχον πέσει λοξῶς πρὸς τὸ σῶμα καὶ ἐν συνεχείᾳ μετακινηθῇ, ἴσως ἀπὸ τὰ ὕδατα. Κατὰ μῆκος τοῦ δεξιοῦ τοιχώματος εὐρέθησαν παραμερισμένα καὶ ἀνεστατωμένα τὰ ὀστέα ἄλλης μιᾶς. Τεμάχιον τοῦ κρανίου τῆς εὐρέθη πρὸ τῶν ποδῶν τῆς προηγούμενης, εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν δὲ τοῦ τάφου, μεταξὺ τῶν ἀπωθημένων ὀστέων, ἔκειτο κύπελλον (737) καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 207). Ἡ ταφή αὐτὴ εἶναι βεβαίως ἡ παλαιότερα, τελευταία δὲ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀνατολική.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 62 γ,ε)

**737.** Κύπελλον πηνιόσχημον, μόνωτον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Ὀλόβαφον. Διάμ. χεῖλους 0,10, ὕψ. 0,67 μ.

**738.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλοτάτη ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον διαποικίλτοι ρόμβοι. Διάμ. 0,098, ὕψ. 0,107 μ.

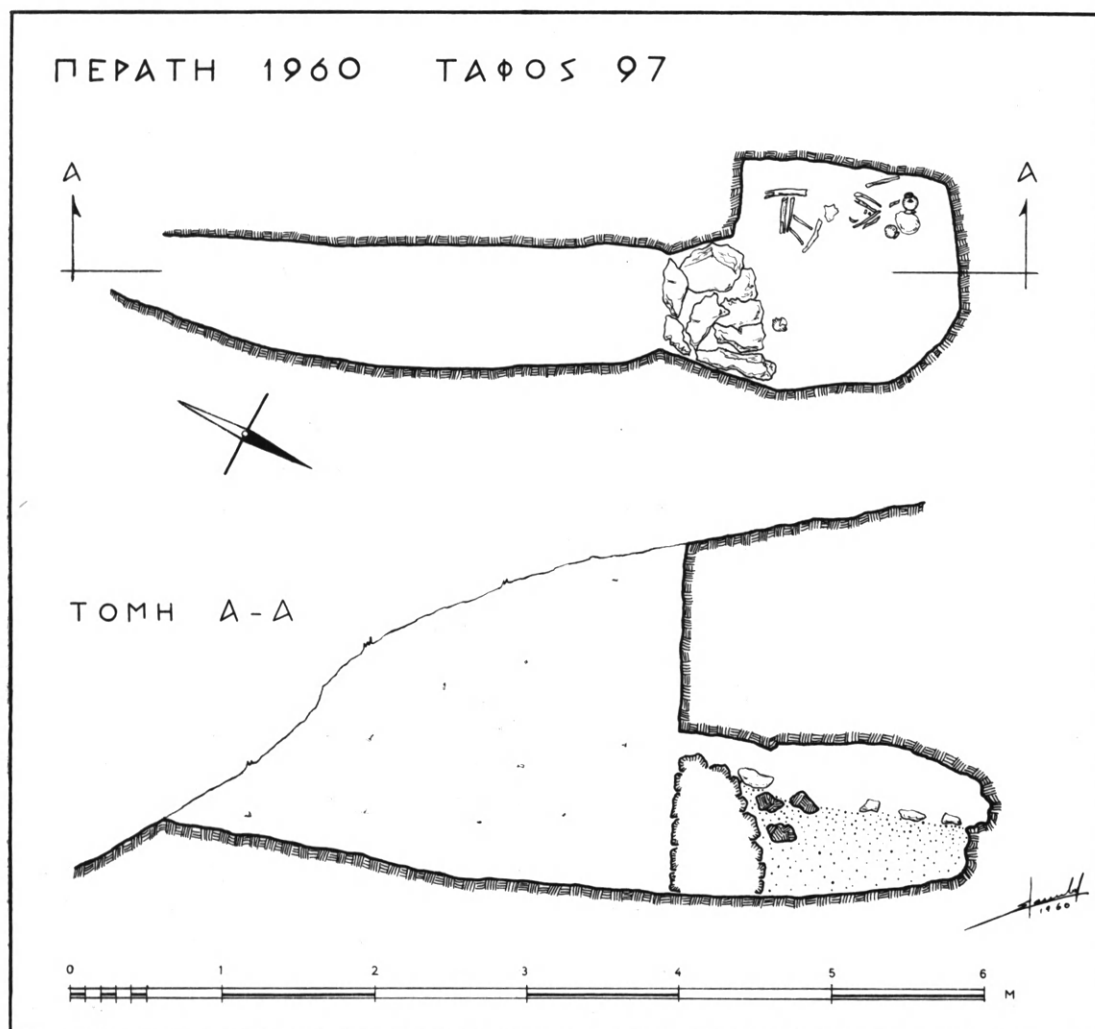
**739.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, κωνικός. Στόμιον σχεδὸν κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου τριγωνικὰ ἄνθη, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια ἀντιμέτωπα πλαισιώνοντα κατακόρυφον στήλην ὀριζοντίων γραμμῶν. Διάμ. 0,88, ὕψ. 0,109 μ.

**Λ 207.** Κομβίον κωνικὸν μὲ περιχέλωμα, ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,017, ὕψ. 0,013 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 97 (σχέδ. 60)

Θαλαμοειδὴς μὲ ἀνέπαφον τὴν θόλον του, ἔχει σκαφῇ εἰς βάθος κάτω ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὑψώματος μὲ προσανατολισμὸν Β.- Ν. Ὁ δρόμος του, ἐπιμήκης καὶ

στενός, ὁμαλῶς κατωφερής, ἔχει τοιχώματα συγκλίνοντα ὀλίγον πρὸς τὰ ἐπάνω. Τὸ ἀριστερόν (Δ.) τοῦ τοίχου εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εὐθύγραμμον, τὸ δεξιὸν ὁμῶς (Α.) εἶναι καμπύλον. Εἰς τὴν εἴσοδον σχηματίζουν ἀμφοτέρωθεν ἀνά μίαν ὀδοντωτὴν προεξοχήν, περιορίζουσιν τὸ πλάτος τοῦ χωρὶς νὰ ἀποτελῇ κανονικὴν παραστάδα. Τὸ



Σχέδ. 60.

μέτωπον ἐπάνω ἀπὸ τὴν θύραν εἶναι κάθετον, εὐθύγραμμον καὶ καλοκομμένον, τὸ δὲ ὑπέρθυρον δὲν εἶναι ὀριζόντιον ἀλλὰ κατέρχεται λοξῶς πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου. Ἡ ξηρολιθία τῆς θύρας, προχείρως κτισμένη, διετηρήθη εἰς τὴν θέσιν της ἐκτὸς ἀπὸ μερικοὺς λίθους τῆς κορυφῆς της κυλίσαντας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου καὶ εὑρεθέντας εἴτε μέσα εἰς τὸ γέμισμα τὸ σχηματισθὲν μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, εἴτε ἐπάνω εἰς αὐτό. Ὁ θάλαμος, μικρός, μετὰ χαμηλὴν ὀροφήν, ἔχει σχῆμα ἀκανόνιστον. Ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου τὸ πρὸς Δ. τμήμα τοῦ σχηματίζει ἡμισυ τετράγωνον μετὰ εὐθύγραμμα τοιχώματα καὶ γωνίας κανονικάς, σχεδὸν ὀρθάς. Τὸ πρὸς Α. ὑπόλοιπὸν τοῦ ὁμοῦ, ἀσύμμετρον πρὸς τὸ προηγούμενον, ἔχει τοιχώματα καμπύλα καὶ ἀνώμαλα καὶ

ἐκτασιν πολὺ μικροτέραν, τὸ δεξιὸν τοῦ τοίχωμα δέ, τὸ Α., ἀπετέλει σχεδὸν συνέχειαν πρὸς τὸ ἀντίστοιχον τοῦ δρόμου. Ὁ τάφος δηλαδὴ ἤρχισε νὰ σκάπτεται κανονικῶς ἀπὸ ἀριστερά, λόγῳ τῆς σκληρότητος τοῦ πετρώματος ὅμως ἔμεινε τὸ σχῆμά του ἀσυμπλήρωτον. Τὸ δάπεδον εἶναι ἀνωφερὲς πρὸς τὸ βάθος καὶ ἀνώμαλον. Ἡ ὀροφή, ἐπίπεδος καὶ καλοκομμένη, σώζει κατὰ τόπους ἀνέπαφον καὶ λείαν τὴν ἀρχικὴν τῆς ἐπιφάνειαν, εὐρισκομένην εἰς στάθμην ὑψηλοτέραν ἀπὸ τὸ ὑπέρθυρον.

Εἰς τὸν θάλαμον εὐρέθη μία ταφή κατὰ χώραν, κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοῦ τοιχώματος, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Β. Δεξιὰ τοῦ μόλις διατηρουμένου κρανίου ἔκειτο σταμνίσκος ὑψιπύθμενος (742) καὶ ἄλλος σφαιρικός (741) ἀριστερά του. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ λαιμοῦ διετηρήθη ἡ δεξιὰ κλεῖς, ἀπὸ τὸν θώρακα δὲ ἐλάχιστα ἴχνη πλευρῶν. Ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὰ ὁστᾶ τῶν πήχεων, αἱ χεῖρες ἦσαν ἡνωμέναι εἰς τὸ στῆθος, ἐνῶ ἀπὸ τὰ βραχιόνια ἐσώθη μόνον τὸ δεξιόν, κυλίσαν ὀλίγον πέραν ἀπὸ τὴν θέσιν του. Ἡ λεκάνη μόλις διετηρήθη. Τὸ δεξιὸν σκέλος, λυγισμένον εἰς τὸ γόνυ, εἶχε πέσει πρὸς τὰ δεξιὰ μὲ τὸ μηριαῖον μετατοπισμένον πρὸς τὰ ὁστᾶ τῆς κνήμης. Τὸ ἀριστερὸν ἔκειτο ἀντιστοιχίως. Ἦτο δηλαδὴ ὁ νεκρὸς τοποθετημένος ὕπτιος μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν ταφήν, πρὸ τῶν λίθων τῆς εἰσόδου, ὑπῆρχεν ἄλλος σταμνίσκος πεσμένος πλαγίως (740). Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ἀνῆκε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν νεκρὸν, κυλίσας ἕως ἐκεῖ ὅπου εὐρέθη, διότι οὔτε εἰς τὸν θάλαμον, οὔτε εἰς τὸν δρόμον ὑπῆρχεν ἴχνος προηγουμένης ταφῆς.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 63α)

**740.** Σταμνίσκος ὑψίλαιμος, εὐρύστομος, ὠοειδής, συμπληρωμένος εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν λαβὴν καὶ συγκολλημένος, μὲ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς τραχύς, βαφὴ μελανὴ ἀπολεπισμένη καὶ ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,077, ὕψ. 0,076 μ.

**741.** Σταμνίσκος εὐρύστομος σφαιρικός, μὲ μικρὰν δακτυλιόσχημον βάσιν. Συμπληρωμένη ἢ μία λαβή. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ καστανὴ μὲ ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: τὸ στόμιον καὶ ὁ ὤμος, ἡ ράχis τῆς

σωζομένης λαβῆς, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,092, ὕψ. 0,090 μ.

**742.** Σταμνίσκος ὑψιπύθμενος, εὐρύστομος, μὲ συμπληρώσεις εἰς τὴν βάσιν καὶ εἰς τὸ χεῖλος. Βάσις ὑψηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ στόμιον, αἱ ράχis τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλλοντος πλάτους, μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη διαγραμμισμένων ρόμβων. Διάμ. 0,107, ὕψ. 0,115 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 98 (σχέδ. 61, πίν. 160α)

Μεγάλος καὶ βαθὺς τραπεζιόσχημος λάγκκος. Αἱ πλευραὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος καὶ εἶναι κάθετοι καὶ κομμέναι μὲ προσοχήν. Μία ἰσχυρὰ λεπτὴ ξηρολιθία ὕψους 0,80 μ., εὐρυτέρα εἰς τὸ θεμέλιον ἀπὸ ὅσον εἰς τὴν κορυφὴν καὶ φθάνουσα μέχρι 0,40 μ. κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν, ἦτο κτισμένη μὲ κατεύθυνσιν Β.-Ν. καὶ τὸν ἐχώριζεν εἰς δύο ἄνισα μέρη, τὸ Α. καὶ τὸ Δ. Τὸ Α., τὸ καὶ μεγαλύτερον, εἶχε βάθος 1,11 μ. ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν καὶ εὐρέθη τελείως κενὸν χωρὶς τὸ παραμικρὸν ἴχνος προγενεστέρας χρήσεως εἰς τὸ δάπεδον ἢ εἰς τὸ γέμισμά

του. Εἰς τὸ Δ., μικρόν, σχετικῶς στενόχωρον καὶ βαθύτερον κατὰ 0,11 μ., εὑρέθησαν πεσμένοι μερικοὶ λίθοι, ἴσως ἀπὸ τὴν κορυφὴν τῆς ξηρολιθιάς, κάτω ἀπὸ αὐτοὺς δὲ μία ταφὴ κατὰ χώραν μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν. Ἀπὸ ὁλόκληρον τὸν κορμὸν εἶχε σωθῇ μόνον τὸ ἀριστερὸν βραχιόνιον, κείμενον κατὰ τὸν ἄξονα τῆς ταφῆς. Πλησίον τῆς θέσεως τῆς κεφαλῆς ἦσαν τοποθετημένα σταμνίσκος τρίωτος (744) καὶ ἡ κοιλία μετὰ τὴν βάσιν μικροτάτου ἀγγείου (745). Ἀπὸ τὰ σκέλη ἐσώζοντο τὰ δύο μηριαῖα, κείμενα λοξῶς πρὸς τὴν ΒΔ.

γωνίαν, καὶ ἡ μία κνήμη, ἡ ἀριστερά, καθὼς φαίνεται, σχηματίζουσα γωνίαν μετὰ τὸ μηριαῖον καὶ στρέφουσα πρὸς Α. Εἰς τὴν προέκτασιν τῆς εὑρέθη μικρὰ λεκάνη εἰς κακὴν κατάστασιν (743). Ἐπὶ πλέον, πλησίον τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀριστεροῦ μηριαίου, ἐκεῖ δηλαδὴ ὅπου θὰ εὑρίσκοντο αἱ φάλαγγες τῶν δακτύλων τῆς ἀριστερᾶς, ἐὰν ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος, ὑπῆρχον δύο δακτύλιοι ἀργυροῖ (M 138 καὶ M 139). Πιθανώτατα λοιπὸν ὁ νεκρὸς ἦτο ἀρχικῶς ἐξηπλωμένος εἰς τὸ ἀριστερὸν του πλευρόν.

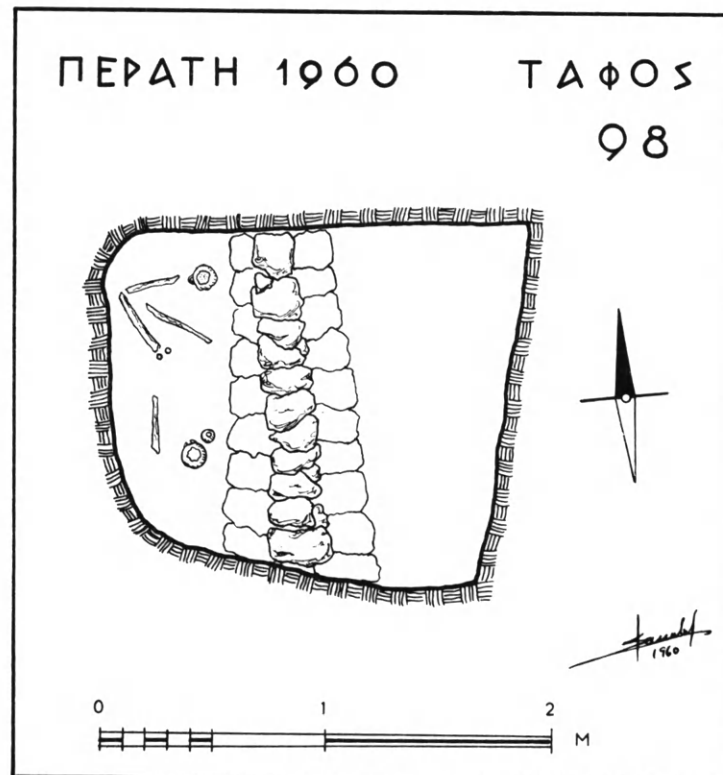
Οὔτε εἰς τὴν ξηρολιθιάν, οὔτε εἰς τὸ τοίχωμα, ἀλλ' οὔτε καὶ εἰς τὸ γέμισμά του

εὑρέθη ἡ παραμικρὰ ἔνδειξις ὅτι ὁ λάκκος εἶχε ποτε οἰουδήποτε εἶδους κάλυμμα, καὶ μάλιστα ἀπὸ λιθίνας πλάκας. Ἄρα μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν τὸν ἐκλείσαν γεμίζοντες αὐτὸν μετὰ χῶμα. Ἀφ' ἐτέρου ἡ κακὴ καὶ πρὸ παντὸς ἡ ἐλλιπὴς κατάστασις τοῦ σκελετοῦ καθὼς καὶ οἱ λίθοι οἱ πεσόντες ἐπάνω του, ποὺ δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ εὑρεθοῦν εἰς τὸ βάθος ἐκεῖνο ἐνόσω τὸ γέμισμα τοῦ λάκκου μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν ἔμενεν ἀδιατάρακτον, δεικνύουν ὅτι οἱ ἐπιγενόμενοι ἤνοιξαν κάποτε τὸν τάφον καὶ ἐνήργησαν μερικὸν καθαρισμὸν του, συνδυασθέντα ἴσως καὶ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν κτερισμάτων, ἐὰν ἀρχικῶς ὑπῆρχον περισσότερα.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 63 β, γ, ε)

**743.** Πολὺ μικρὰ λεκάνη βαθυπύθμενος, συγκολλημένη, συμπληρωμένη. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένη ὁλόκληρος ἐσω-

τερικῶς, καθὼς καὶ τὸ χεῖλος καὶ αἱ ράχεις τῶν λαβῶν. Ἐξωτερικῶς ἀδιακόσμητος. Διάμ. χεῖλους 0,105, ὕψ. 0,051 μ.



Σχέδ. 61.



**744.** Σταμνίσκος τρίωτος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον ευρύτατον χωνοειδές, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή εξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν. Εἰς τὸν ὄμον ομάδες καθέτων κυματοειδῶν γραμμῶν. Διάμ. 0,11, ὕψ. 0,095 μ.

**745.** Τὸ κάτω μέρος τῆς γάστρας μικροῦ ἀγγείου, ψευδοστόμου ἢ σταμνίσκου, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλός τραχύς. Ἀδιακόσμητον. Διάμ. 0,057, σωζ. ὕψ. 0,033 μ.

**M 138.** Δακτύλιος ἀργυροῦς, ὠξειδωμένος. Διάμ. 0,022 μ.

**M 139.** Ὅμοιος. Διάμ. 0,021 μ.

## ΗΜΙΤΕΛΗΣ ΤΑΦΟΣ Ι

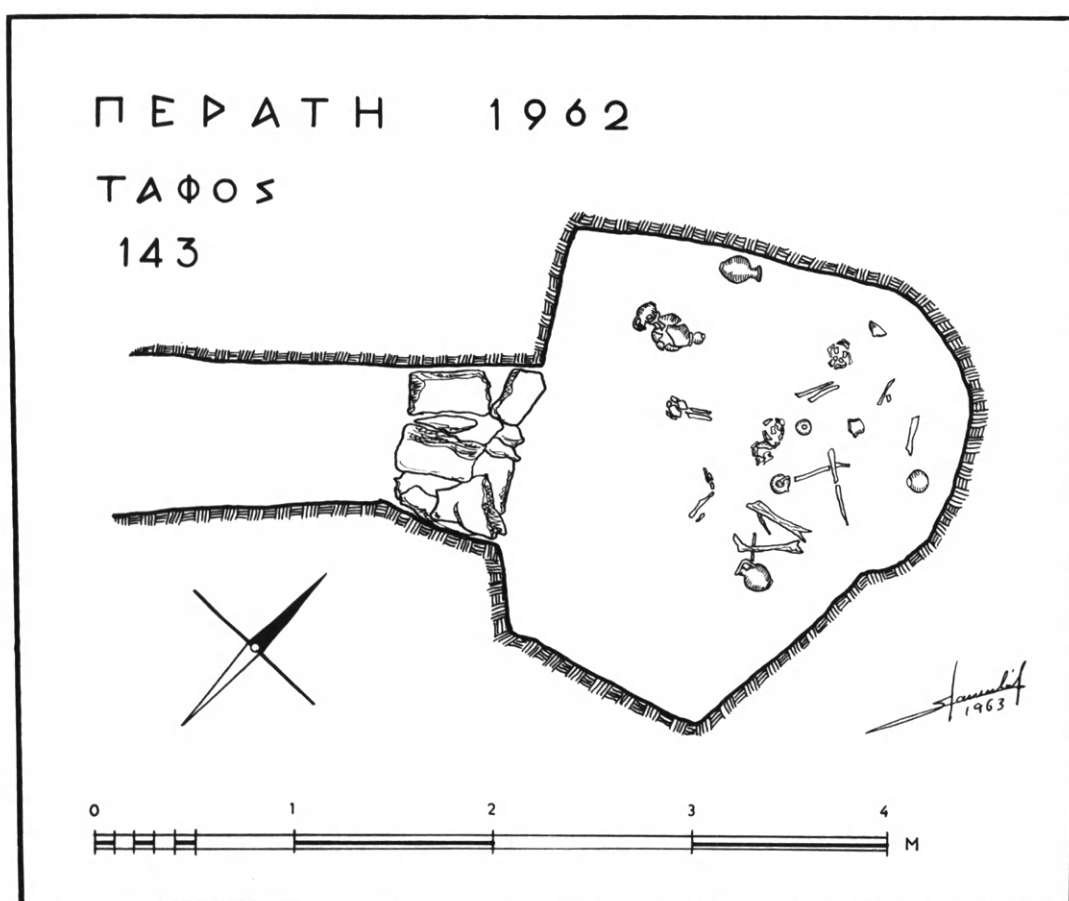
Κατασκευασμένος μέσα εἰς τὸ μαλακὸν πέτρωμα, πλησίον τῆς ὄχθης τῆς νεροσυρμῆς, ἀπέναντι ἀπὸ τὸν 151 καὶ παραπλεύρως τοῦ 143, ἔχει δρόμον σχεδὸν ἀνύπαρκτον, βραχύτατον καὶ μόλις διαγραφόμενον καὶ εἴσοδον ἀσχημάτιστον, προχείρως φραγμένην μὲ δύο μεγάλους ὄγκους τοῦ πετρώματος καὶ ὄχι ξένους λίθους, ὅπως συνήθως. Τὸ σχῆμά του ἦτο ἀκανονίστως τετράπλευρον, λοξὸν πρὸς τὸν δρόμον, τὸ δὲ δάπεδον ἦτο σκαμμένον εἰς διάφορα ἐπίπεδα, βαθύτερον παρὰ τὴν εἴσοδον, ρηχότερον πρὸς τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους καὶ γενικῶς πολὺ ἀνώμαλον. Τὸ γέμισμά του, ἀποτελούμενον ἀπὸ τεμάχια τοῦ πετρώματος, ἦτο καθαρὸν καὶ ὁμοιογενὲς μέχρι τοῦ δαπέδου, ὅπου εὑρέθη καὶ μικρὸν ὄστρακον, πιθανώτατα ἀπὸ σκύφον. Προφανῶς ἡ κατασκευὴ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἔμεινεν ἀσυμπλήρωτος. Ἐνῶ ἐσκάπτετο ἀκόμη, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὸ ἀσύμμετρον σχῆμά του καὶ ἀπὸ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ δαπέδου του, καὶ προτοῦ σχηματισθῇ τὸ χαρακτηριστικῶς σκοτεινόχρωμον λεπτὸν ταφικὸν στρώμα, ἐβυθίσθη ἡ θόλος του, ὅποτε τὸν ἐφραζαν ἐκ τῶν ἐνόντων καὶ τὸν ἐγκατέλειψαν.

### ΤΑΦΟΣ 143 (σχέδ. 62, πίν. 147α)

Μεγάλος βαθὺς θαλαμοειδὴς τάφος, βυθισμένος, προσανατολισμένος ΒΑ. - ΝΔ. Ἀνοιγμένος εἰς τὴν κατωφέρειαν, κάτω ἀπὸ τὴν ὄφρυν τοῦ ὑψώματος, ἔχει δρόμον βραχύν, καλοσκαμμένον, μὲ κάθετα τοιχώματα καὶ σχεδὸν ὀριζόντιον δάπεδον. Τὸ γέμισμά του περιεῖχεν ὄστρακα δύο λεκανῶν καὶ πέντε ἄλλων ἀγγείων. Ἡ δεξιὰ (ΝΑ.) πλευρά του, κάπως λοξὴ πρὸς τὴν ἀπέναντι, τὸν καθιστᾷ προοδευτικῶς στενότερον, εἰς τὴν εἴσοδον ὅμως εὐρύνεται καὶ σχηματίζει χωνοειδῆ θύραν, τειχισμένην μὲ μίαν ἰδιαιτέρως ἰσχυρὰν καὶ προσεκτικῶς κτισμένην ξηρολιθίαν, μὲ προσόψεις καθέτους καὶ ἐπιμελημένας, διατηρηθεῖσαν εἰς ὕψος 1,20 μ. περίπου. Ὁ θάλαμος, τετράπλευρος παράγωνος, περίπου τραπεζιόσχημος, μὲ τοιχώματα εὐθύγραμμα, καταλήγει πρὸς Β. εἰς μίαν ἡμικυκλικὴν ἐπέκτασιν πολὺ μεγαλυτέραν ἀπὸ ἀπλὴν κόγχην. Ἡ ὀροφή δὲν ἄφησε πουθενὰ ἔχνος τῆς, δὲν εἶναι δυνατὸν ὅμως νὰ ἦτο χαμηλοτέρα ἀπὸ τὴν τείχισιν τῆς εἰσόδου.

Ὁλόκληρον τὸ πρὸς Ν. καὶ Α. μέρος τοῦ θαλάμου, σχεδὸν τὸ 1/2, ἦτο τελείως κενόν. Εἰς τὸ υπόλοιπον ὑπῆρχον κατεσπαρμένα μερικά ὀστᾶ, ἀγγεῖα καὶ ὀλίγα μικροκτερίσματα, ὅλα μετακινημένα καὶ κανὲν εἰς φανεράν σχέσιν πρὸς τὰ υπόλοιπα. Ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου, παρὰ τὴν ΒΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου, ὑπῆρχε σύμπλεγμα τριῶν

ἀγγείων κατὰ σειράν: Μία οἰνοχόη πεσμένη πλαγίως (1034), μία πρόχους εἰς τεμάχια (1035), εἰς τὴν βάσιν τῆς μικρὸν ληκύθιον (1036), παραπλεύρως τῶν δὲ κομβίων ἀπὸ στεατίτην (Λ 290). Ἀριστερὰ τοῦ συμπλέγματος αὐτοῦ, εἰς τὸ μέσον τοῦ Β. τοιχώματος, ἔκειτο μία ἄρκετὰ μεγάλη πρόχους (1037), δεξιὰ του δέ, εἰς ἴσην περίπου ἀπόστασιν, ὑπῆρχον μερικὰ τρίμματα κρανίου, κάτω γνάθου καὶ ἄλλων ὀστέων, τὰ λείψανα, καθὼς φαίνεται, ταφῆς κατὰ χώραν ταραγμένης. Πρὸς τὸ βάθος τοῦ τάφου,



Σχέδ. 62.

ἀνάμεσα εἰς ὀλίγα καὶ σποραδικὰ ὀστᾶ, κυρίως μακρά, εὐρίσκετο σειρά ἀγγείων, κατὰ τὸ πλεῖστον μεμονωμένων. Μὲ κατεύθυνσιν ἀπὸ Β. πρὸς Ν. τὰ ἀγγεῖα αὐτὰ ἦσαν ψευδόστομος εἰς τεμάχια (1039), ληκύθιον χωρὶς τὸ στόμιόν του (1041), μικρὰ ὑδρία ὀρθία (1044) καί, ἔπειτα ἀπὸ μερικὰ μεγάλα ὀστᾶ, πρόχους πεσμένη πλαγίως (1045). Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ ληκύθιον καὶ τὴν ὑδρίαν, πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς εἰσόδου, ἔκειντο τὰ θραύσματα δύο σταμνίσκων (1042 καὶ 1043). Ὁπίσθεν ὅλων αὐτῶν, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς κογχοειδοῦς ἐπεκτάσεως, εἶχον ἀπωθηθῆ 2 - 3 ὀστᾶ καὶ πῶμα εἰς δύο ξεχωριστὰ τεμάχια (1038), μικρὸν λίθινον ἀξινοειδὲς ἐργαλεῖον (Λ 287), θραῦσμα ὀρείας κρυστάλλου (Λ 288), λέπιον ἀκανονίστου σχήματος ἀπὸ μαρμαρυγίαν (Λ 289) καί, παρὰ τὸ τοίχωμα πλεόν, ψευδόστομος πεσμένος ἀνάποδα (1040). Ἀπὸ τὰ χώματα

τοῦ θαλάμου συνελέγησαν ἐπὶ πλέον ὄστρακα ἐνὸς μεγάλου κρατῆρος μὲ ἀβακωτὴν διακόσμησιν, ἐνὸς κυλικοειδοῦς, ἐνὸς σκύφου καὶ πέντε ἄλλων διαφόρων ἀγγείων.

Ἡ ἀναστάσις εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου, ὁ μικρὸς ἀριθμὸς ὀστῶν καὶ ἰδίως κρανίων ἐν σχέσει πρὸς τὰ κτερίσματα καὶ ἡ ὕπαρξις ὀστράκων εἰς τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου, σημαίνουν βεβαίως ὅτι μετὰ τὴν τελευταίαν ταφὴν καὶ πρὸ τῆς ἐγκαταλείψεώς του ὁ τάφος ἠνοίχθη καὶ μέρος τοῦ περιεχομένου του ἀφηρέθη.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 63 δ.ε)

**1034.** Μικρὰ οἰνοχόη ἀκεραία κωνική, μὲ κωνικὴν ἐπίσης βάσιν. Πηλὸς πρασινωπὸς τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ μαυροκάστανη, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος καὶ ὁ λαιμὸς, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν ρίζαν τῆς ἄγκιστρον, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον δύο ἀντίνωτα ἄγκιστρα μεταξὺ κροσσίων. Διάμ. 0,111, ὕψ. 0,135 μ.

**1035.** Μικρὰ πρόχους δίωτος, συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδής. Στόμιον εὐρύ, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὰς λαβὰς γραμμαὶ χιαστί, εἰς τὴν ρίζαν τῆς μιᾶς δακτύλιος μὲ δύο ἀντίνωτα ἄγκιστρα. Εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,186, ὕψ. 0,224 μ.

**1036.** Μικρότατον ληκύθιον ἀκέραιον, κωνικόν, μὲ κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς, ταινίαι εἰς τὸν λαιμόν καὶ τὴν βάσιν, λωρίδες εἰς τὸν ὦμον. Διάμ. 0,055, ὕψ. 0,078 μ.

**1037.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, κωνική. Χεῖλος εὐρύ, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς τραχύς, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένον τὸ χεῖλος, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,201, ὕψ. 0,220 μ.

**1038.** Πῶμα ὀξυκόρυφον μὲ ὀπὴν εἰς τὴν κορυφὴν, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, ἀλείφωμα κιτρινόλευκον, βαφὴ ἐρυθρά. Εἰς τὴν κορυφὴν βαμμένοι ὁμόκεντροι δακτύλιοι, εἰς τὸ πλευρικὸν τοίχωμα ταινίαι. Διάμ. 0,102, ὕψ. 0,055 μ.

**1039.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον στενὸν κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ πολὺ ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχρ. ἔχνη. Βαμμένα: θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸ ἡμικύκλιον τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,102, ὕψ. 0,105 μ.

**1040.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος εἰς τὰς λαβὰς, συμπληρωμένος εἰς τὸ στόμιον, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον καὶ λαβαὶ μικραὶ καὶ χαμηλαί, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάστανη μὲ ἐρυθρωπὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα ὀξυκόρυφα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἄνθη ἀντιμέτωπα τριγωνικὰ μὲ περίστικτον στεφάνην. Διάμ. 0,107, ὕψ. 0,11 μ.

**1041.** Ληκύθιον συγκολλημένον εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν λαβήν, κωνικόν. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Διάμ. 0,070, ὕψ. 0,091 μ.

**1042.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον χαμηλότατον χωνοειδές, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη μὲ ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ

ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὄμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,102, ὕψ. 0,10 μ.

**1043.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ ταινίας εἰς τὸν ὄμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,089, ὕψ. 0,084 μ.

**1044.** Μικρὰ ὕδρία συγκολλημένη, συμπληρωμένη, μὲ δύο μικρὰς θηλάς εἰς τὸν ὄμον, ὠσειδής. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμέναι αἱ θηλαί, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὄμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,074, ὕψ. 0,084 μ.

**1045.** Μικρὰ πρόχους ἀκεραία, ὠσειδής, μὲ χαμηλοτάτην δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, βαφὴ ἀραιὰ καστανή, κατὰ τόπους ἐρυθρά. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ἡ

ράχις τῆς λαβῆς, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος μὲ ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὄμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,151, ὕψ. 0,196 μ.

**Λ 287.** Μικρὰ ἀξίνη ἀμφίκυρτος ἀπὸ πρασινωπὸν χλωριτοεπιδοτικὸν πέτρωμα. Εἰς τὴν μίαν στενὴν πλευρὰν διατηρεῖται ἡ κόψις. Κατὰ τὴν ἄλλην, ἀντίστοιχον πρὸς τὴν πτέρναν, εἶναι ἐλλιπής. Ἐπιφάνεια ἐπιμελῶς λειασμένη καὶ στιλπνή. Λόγω τῆς μαλακότητος τοῦ πετρώματος (κυμαιομένης ἀπὸ 6 - 7 ἕως 1 - 2 κατὰ τόπους) εἶναι τελείως ἀκατάλληλος ὡς ἐργαλεῖον. Σωζ. μῆκος 0,034, πλάτος 0,020 - 0,022, μέγιστον πάχος 0,011 μ.

**Λ 288.** Ἀκανόνιστον πρῖσμα ὀρείας κρυστάλλου. Μέγ. μῆκος 0,036, μέγ. πλάτος 0,021 μ.

**Λ 289.** Λέπιον ἀκανόνιστον ἀπὸ μαρμαρυγίαν. Μέγ. μῆκος 0,027, μέγ. πλάτος 0,019 μ.

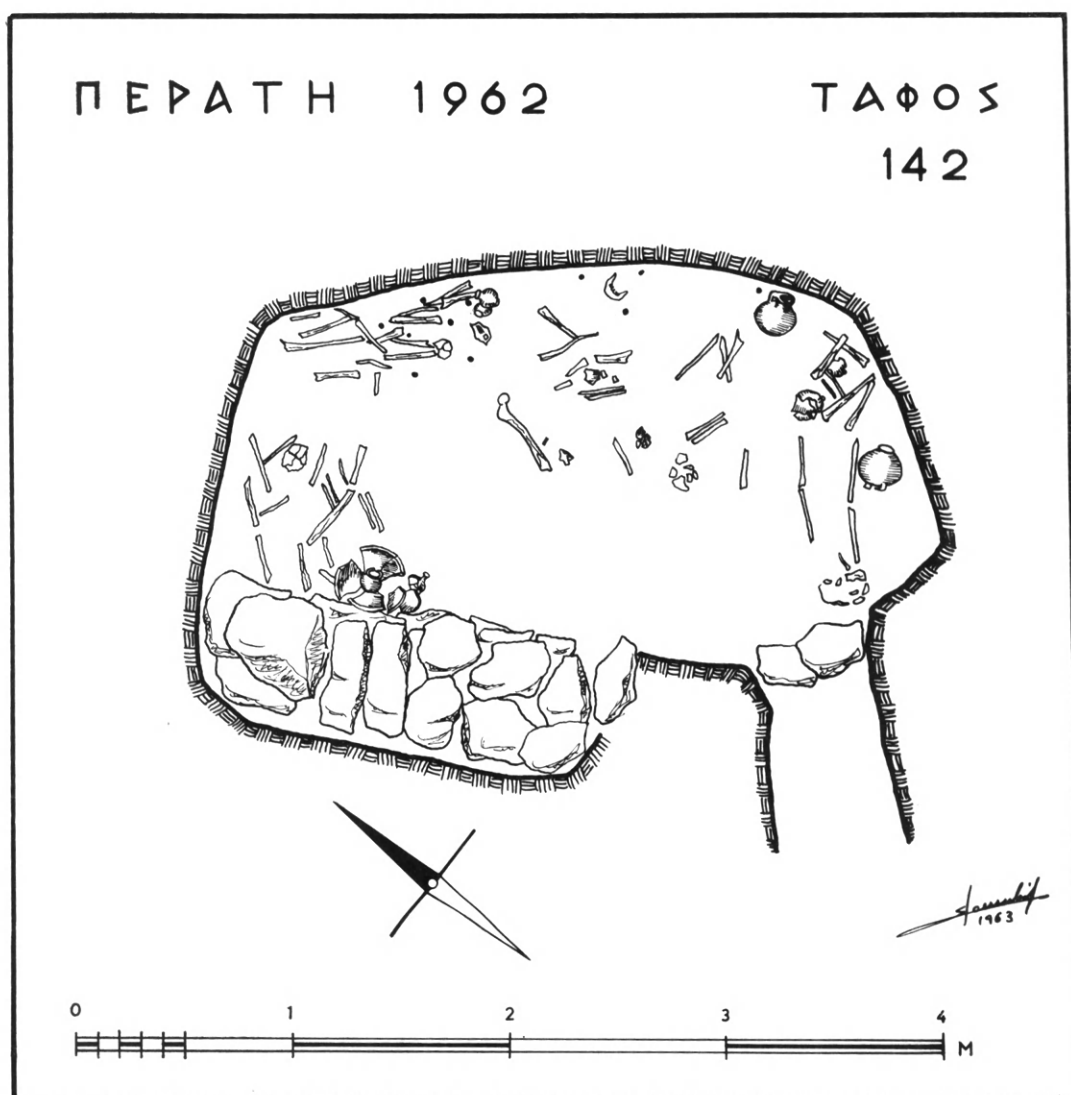
**Λ 290.** Μικρὸν κωνικὸν κομβίον ἀπὸ στεατίνης χρώματος σκοτεινοῦ ἰώδους. Διάμ. 0,018, ὕψ. 0,010 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 142 (σχέδ. 63, πίν. 151)

Μεγάλος θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος ΒΑ.- ΝΔ. Ἡ νοίχθη κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος εἰς σημεῖον ὅπου τὸ πέτρωμα εἶναι σχετικῶς μαλακὸν καὶ ἡ κατωφέρεια ἔντονος. Ὡς ἐκ τούτου εἰς τὸ ὀπίσω μέρος τοῦ θαλάμου τὸ ἀπαιτούμενον βάθος ἐκερδήθη εὐκόλως μὲ τὴν σκαφὴν ἑνὸς βραχέος, στενοῦ καὶ ἐλάχιστα κατωφεροῦς δρόμου. Ἡ πρὸς τὴν εἴσοδον πλευρὰ ὅμως, χαμηλὴ καὶ ἐπισφαλής, ἐχρειάσθη νὰ ἐνισχυθῇ μὲ μίαν στερεὰν λιθοδομὴν ὕψους καὶ πλάτους 0,60 μ., θεμελιωμένην εἰς μίαν ἀβαθῆ τάφρον σκαφεῖσαν κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος καὶ πρὸς τὰ ἔξω, ὥστε ὁ θάλαμος νὰ διατηρήσῃ τὸ ἀρχικόν του πλάτος. Ἐπὶ πλεον, εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν καὶ ὀλίγον ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάπεδον, ὑπῆρχεν εἰς τὸ πέτρωμα μία φλέψ ἀμμοχώματος ἀποπλυθεῖσα ἀπὸ τὰς βροχὰς καὶ φραγμένη μὲ μερικὸς λίθους, ἡ ὁποία φαίνεται νὰ συνετέλεσε πολὺ εἰς τὴν ἐξασθένησιν τῆς θόλου. Ἡ τελικὴ του πτώσις δὲν πρέπει νὰ καθυστέρησε, διότι οἱ ὄγκοι του εὐρέθησαν ἀπευθείας ἐπάνω εἰς τὸ δάπεδον χωρὶς τὴν μεσολάβησιν τῶν στρωμάτων τῶν σχηματιζομένων μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἀπὸ τὰ εἰσδύοντα νεροχώματα. Ἡ θύρα, τειχισμένη μὲ χαμηλὴν καὶ ἀκατάστατον ξηρολιθίαν, ἡνοίχθη πλησίον τῆς ΝΑ. γωνίας τοῦ θαλάμου, ἔχοντος σχῆμα μακρόστενον τετράπλευρον μὲ τοιχώματα ἐλαφρῶς καμπύλα, γωνίας ἀπεστρογγυλευμένας καὶ δάπεδον ἀρκετὰ ὀμαλόν.

Ἀμέσως δεξιὰ τῆς εἰσόδου, κατὰ μῆκος τοῦ ΝΑ. τοιχώματος, εὐρέθη μία ταφὴ κατὰ χώραν, ἡ τελευταία προφανῶς τοῦ τάφου, μὲ τὴν κεφαλὴν πλησίον τῶν λίθων τῆς θύρας. Τὸ κρανίον, πολὺ κατεστραμμένον, μόλις διετήρει τὸ περίγραμμά του. Ἡ δεξιὰ κλεῖς εὐρίσκετο εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀλλ' ἀπὸ τὰ ὅστ' αὐτοῦ ὤμου, τοῦ θώρακος

καὶ τῆς λεκάνης δὲν διετηρεῖτο τίποτε. Οἱ δύο βραχίονες ἦσαν τεταμένοι κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Τὸ ἀριστερὸν σκέλος, πολὺ συνεσταλμένον, εἶχε πέσει λοξῶς πρὸς τὰ δεξιά. Τὰ ὀστᾶ τοῦ δεξιοῦ, πεσμένα χιαστὶ εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ σώματος, ἐκάλυπτον ἐν μέρει μικρὸν σταμνίσκον (1025) πεσμένον πλαγίως. Παρὰ τὸν δεξιὸν πῆχυν



Σχέδ. 63.

ἔκειτο μεγάλος ψευδόστομος ἀνεστραμμένος (1023). Εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ θαλάμου, πρὸ τῶν ποδῶν τῆς ταφῆς, ὑπῆρχε πρόχους ὀρθία (1026) καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 271). Τέλος εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς λεκάνης ἦσαν συγκεντρωμένα τὰ περισσότερα τεμάχια ἐνὸς ψευδοστόμου (1024) προερχομένου ἀρχικῶς ἀπὸ ἄλλο σημεῖον τοῦ τάφου, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα, εὐρεθέντα ἄλλοῦ. Ἀριστερὰ ἀπὸ τὴν ταφὴν αὐτὴν, μετὰ τὸν νεκρὸν ὕπτιον καὶ μετὰ τὰ γόνατα ὑψηλά· εἰς μικρὰν ἀπόστασιν πρὸς Β. τῆς, εὐρέθησαν τὰ λείψανα μιᾶς ἄλλης, ἐν μέρει κατὰ χώραν, μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Α.



Τὰ περισσότερα ὅστ' ἦσαν μετακινημένα καὶ εὐρίσκοντο μεταξὺ τῶν ὑπολοίπων παραμερισμένων τοῦ τάφου. Εἰς τὴν θέσιν των εἶχον παραμείνει τὸ κρανίον, θρυμματισμένον, τὸ ἀριστερὸν βραχιόνιον λοξῶς πρὸς τὸν ἄξονα τοῦ σώματος, ἔχνη τῆς λεκάνης καὶ μηριαῖον, πεσμένον καὶ αὐτὸ λοξῶς. Πλησίον τοῦ βραχιονίου ἔκειτο μέρος τῆς κοιλίας τοῦ ψευδοστόμου 1024, εἰς τὴν θέσιν τῆς λεκάνης ὅστρακον ἀπροσδιορίστου ἀγγείου, δίπλα εἰς τὸ μηριαῖον δὲ ἀλλὰ βαθύτερον εὐρέθη σφραγιδοκύλινδρος ἑγγλυπτος ἀπὸ αἱματίτην (Λ 267). Ὁ χώρος μεταξὺ τῆς ταφῆς αὐτῆς καὶ τοῦ τοιχώματος τοῦ βάθους ἦτο κατειλημμένος ἀπὸ κατεσπαρμένα ὅστ' α. Μεταξὺ των εὐρέθησαν ἐν ἀκόμῃ θραῦσμα τοῦ 1024, μικρὰ χάνδρα πηλίνη (Π 7), ἄλλη μεγάλη σφαιρική (Δ 191) καὶ μία μικρὰ ραβδωτὴ ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ 188) καθὼς καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 270). Εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ τοιχώματος ἔκειτο μεμονωμένη κάτω γνάθος, πλαισιωμένη ἀπὸ κομβίον στεατίτινον (Λ 269), χάνδραν ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ 190) καὶ φακοειδῆ σφραγιδόλιθον (Λ 268). Εἰς τὸ πρὸς τὴν ΒΑ. γωνίαν μέρος τοῦ τοιχώματος ὑπῆρχον ὅστ' α διαφόρων εἰδῶν καὶ θραύσματα κρανίων σχηματίζοντα ὑψηλὸν σωρόν. Εἰς τὸ δεξιὸν ἄκρον τοῦ σωροῦ εἶχε πέσει προχοῖδιον (1027) καλύπτον μικρὸν σταμνίσκον (1028) περιέχοντα τεμάχιον ἐλεφαντίνου κτενίου (Δ 192), κάτω ἀπὸ αὐτὰ ὅλα δὲ ἦτο ὁ ὦμος μὲ τὰς λαβὰς καὶ τὸ στόμιον μικροῦ ψευδοστόμου (1029). Μεταξὺ τῶν συσσωρευμένων ὁστῶν ὑπῆρχον 13 κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 272, Λ 273, Λ 274, Λ 275, Λ 276, Λ 277, Λ 278, Λ 279, Λ 280, Λ 281, Λ 282, Λ 283 καὶ Λ 284) καὶ τὰ τεμάχια ἀργυροῦ δακτυλίου (Μ 190). Ἄλλη ὁμὰς ὁστῶν, προσερχομένων κατὰ τὰ φαινόμενα ἀπὸ ἑνα σκελετὸν καὶ περιλαμβανόντων κρανίον, εὐρέθησαν παραμερισμένα κατὰ μῆκος τοῦ ΒΔ. τοιχώματος μαζὶ μὲ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 285). Πλησίον των, ἀπωθημένα πρὸς τὴν λιθοδομὴν τὴν ἐνισχύουσαν τὸ ΝΔ. τοίχωμα καὶ κολλημένα τρόπον τινὰ εἰς τοὺς λίθους τῆς, εὐρέθησαν μερικὰ ἀγγεῖα ἀποδεικνύοντα μὲ τὴν θέσιν των ὅτι ἡ λιθοδομὴ εἶχε κατασκευασθῇ συγχρόνως πρὸς τὸν τάφον: Μία μεγάλη λεκάνη (1030) μὲ τὸν πυθμένα τῆς στηριγμένον εἰς τοὺς λίθους καὶ τὸ ἀνοιγμα πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου, σπασμένη καὶ ἀνοιγμένη ἀκτινοειδῶς· εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἦτο τοποθετημένος σταμνίσκος (1031), παρὰ τὸ χεῖλός τῆς δὲ ἔκειντο τὰ τεμάχια ἐνὸς σκύφου (1032) καλύπτοντα ἐν μέρει τὸ ληκύθιον 1033. Εἶναι φανερόν ὅτι τὰ ἀγγεῖα αὐτὰ ἀπωθήθησαν ἐκεῖ ὅλα μαζὶ, ἴσως δὲ ἀνῆκον εἰς τὸν γειτονικὸν των παραμερισμένον νεκρόν.

Εἰς τὰ χώματα τοῦ τάφου εὐρέθησαν ἐπὶ πλέον τμῆμα ἐλεφαντίνου στελέχους (Δ 193), χάνδρα ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ 189), κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 286) καὶ ὅστρακα μιᾶς πρόχου, ἐνὸς σκύφου καὶ ἐνὸς ἀκόμῃ ἀπροσδιορίστου ἀγγείου.

Ἐδέχθη λοιπὸν ὁ τάφος αὐτὸς τέσσαρας τοῦλάχιστον ταφάς, πιθανῶς δὲ καὶ μίαν ἢ δύο ἐπὶ πλέον, μετὰ τὴν τελευταίαν δὲ δὲν φαίνεται νὰ ἐταράχθη.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ

(πίν. 64α [ἀγγεῖα], 64β [κομβία], 65α [διάφορα], 65β [σφραγιδόλιθος], 65γ [σφραγιδοκύλινδρος])

**1023.** Ψευδόστομος μέγας συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον καὶ λαβαὶ μικραὶ καὶ χαμηλαί. Βάσις στενὴ κωνική. Εἰς

τὸν δίσκον ἀπόφους, εἰς τὸν ὦμον μικρὰ ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρὸς, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν πυκνόν, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἀπολεπισμένη. Βαμ-

μένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἔχνη σπείρας ἢ ὁμοκέντρων κύκλων. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξύ των δύο ζῶναι τεθλασμένης. Εἰς τὸν ὥμον ρόμβοι διαγραμμισμένοι. Διάμ. 0,218, ὕψ. 0,23 μ.

**1024.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής. Στόμιον καὶ λαβαὶ χαμηλαί, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις κωνική. Πηλὸς κιτρινωπὸς μαλακός, κακοψημένος, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἐλάχιστα ἔχνη. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Ἡ διακόσμησις τοῦ ὥμου δὲν ἐσώθη. Διάμ. 0,15, ὕψ. 0,165 μ.

**1025.** Σταμνίσκος συμπληρωμένος εἰς τὸ χεῖλος, κωνικός. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανι ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,076 μ.

**1026.** Πρόχους μεγάλη, ἀκεραία, ὡσειδής. Στόμιον εὐρύ, βάσις δισκοειδής. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανι μὲ ἐρυθρῶδες ἀποχρώσεις. Βαμμένα: εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χείλους δακτύλιοι. Ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος, ἡ ράχης τῆς λαβῆς, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος μὲ ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὸν ὥμον ταινίαι. Διάμ. 0,20, ὕψ. 0,24 μ.

**1027.** Προχοῖδιον συμπληρωμένον, ὡσειδής. Στόμιον εὐρύ, βάσις δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ἡ ράχης τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὸν ὥμον ταινίαι. Διάμ. 0,088, ὕψ. 0,099 μ.

**1028.** Σταμνίσκος συμπληρωμένος εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν μίαν λαβὴν, ὡσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὥμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως κύκλος. Κάτω ἀπὸ τὸ στόμιον ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν ζώνη ἐναλλασσομένων ἀντινῶτων ὁμοκέντρων τόξων. Διάμ. 0,070, ὕψ. 0,068 μ.

**1029.** Ψευδόστομος συγκολλημένος καὶ κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος συμπληρωμένος, ὡσει-

δής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ σωζομένη εἰς ἐλάχιστα πορτοκαλόχρῳ ἔχνη. Διατηροῦνται ὁμοκέντροι κύκλοι ἢ σπεῖρα εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν, ταινίαι ποικίλου πλάτους εἰς τὴν κοιλίαν καὶ ἄνθη εἰς τὸν ὥμον. Διάμ. βάσεως 0,048, ὕψ. 0,134 μ.

**1030.** Λεκάνη συγκολλημένη, συμπληρωμένη, χωνοειδής. Πηλὸς κεραμόχρους, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐξωτερικῶς ἐρυθρά, ἐσωτερικῶς μαυροκάστανι, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένη ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος. Εἰς τὸ χεῖλος γραμμωτὰ λέπια. Ἐξωτερικῶς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν, ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν, πλατεῖα λωρὶς εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς, ὁμοκέντροι κύκλοι εἰς τὸν πυθμένα. Διάμ. χείλους 0,268, ὕψ. 0,123 μ.

**1031.** Σταμνίσκος συγκολλημένος εἰς τὸ χεῖλος, ὡσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μελανὴ σωζομένη κατὰ τόπους εἰς πορτοκαλόχρῳ ἔχνη. Βαμμένον τὸ στόμιον, εἰς τὸν ὥμον λεπταὶ ταινίαι, εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας πλατυτάτη λωρὶς περιλαμβάνουσα καὶ τὰς λαβάς. Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,085 μ.

**1032.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανὴ μὲ ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ἡ κοιλία τοῦ ἀγγείου μέχρι τῆς βάσεως. Μεταξὺ τῶν λαβῶν πλατεῖα ζώνη μὲ σπείρας καὶ ροδακόσχημον ἄνθος ἀπὸ τὴν μίαν πλευράν, ἀπὸ τὴν ἄλλην δὲ ὁμοίας, μικροτέρας, μὲ στήλην τεθλασμένης μεταξύ των. Διάμ. χείλους 0,120 - 0,124, ὕψ. 0,089 μ.

**1033.** Ληκύθιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, βραχυστρόγγυλον. Βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανι. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, τὰ περιθώρια τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Εἰς τὸν ὥμον διπλῇ σειρᾷ ἀντιμετώπων κροσσοπεταλίων. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,101 μ.

**Λ 267.** Σφραγιδοκύλινδρος ἀπὸ μελανὸν αἵματίτην, διάτρητος, μὲ ἐγγλυπτον παράστασιν, ἀρίστης διατηρήσεως. Εἰς τὰ δύο ἄκρα του ἔχει στενότατα περιθώρια ὀριζόμενα ἀπὸ λεπτοτάτας ἐγχράκτους γραμμάς καὶ μεταξύ αὐτῶν

τὴν παράστασιν, ἀποτελουμένην ἀπὸ μίαν κεντρικὴν μορφήν καὶ τρεῖς δευτερευούσας. Ἡ κεντρικὴ μορφή εἶναι καθισμένη ἐπὶ θρόνου καὶ ἔχει τὴν στάσιν καὶ τὴν ἐμφάνισιν αἰγυπτίου θεοῦ με ὑπογένειον. Εἰς τὴν κεφαλὴν φέρει ὑψηλὸν στέμμα, εἰς τὴν δεξιὰν κρατεῖ τὸ σκῆπτρον τῶν θεῶν, διχαλωτὸν εἰς τὸ κάτω ἄκρον του, εἰς τὴν ἀριστερὰν δὲ τὸν ἱερὸν κόμβον (ankh). Εἰς τοὺς καρπούς τῶν χειρῶν φέρει ψέλια καὶ εἶναι ἐνδεδυμένος με πτυχωτὸν χιτῶνα κλειστὸν εἰς τὸν λαιμὸν καὶ φθάνοντα μέχρι τῶν γονάτων. Ἐμπρὸς καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὴν κεφαλὴν του πτηνὸν με ἀνοικτὰς πτέρυγας. Κάτω ἀπὸ τὸ κάθισμά του τὸ ψηφίον ✱, ἔμπρὸς εἰς τὰ γόνατά του τὸ †. Ὅπισθεν του δαίμων ὄρθιος, φέρων ποδῆρες ἐνδυμα με πυκνὰς λοξὰς πτυχὰς καὶ τριχωτὸν προσωπεῖον εἰς τὴν θέσιν τῆς κεφαλῆς (μορφή Humbaba) κρατεῖ ὑψηλὸν ριπίδιον με ἐπιμήκη σκαλιστὸν στελεχόν. Πρὸς τὸν θεὸν ἔρχεται ἄλλος δαίμων ἀνθρωπόμορφος, πτερωτός, με ποδῆρες ἐνδυμα διακοσμημένον με ρόμβους, ὑψώνων τὴν ἀριστερὰν καὶ κρατῶν εἰς τὴν δεξιὰν τετράποδον κερασφόρον, πιθανώτατα αἶγαγρον. Ἀκολουθεῖ ἄλλος δαίμων με κεφαλὴν ταύρου καὶ ἐνδυμα ποδῆρες με μακρὰς ἀραιὰς πτυχὰς. Μεταξὺ τῶν δύο μορφῶν αἶγαγρος κρεμασμένος με τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, μεταξὺ τῶν κεφαλῶν των δὲ γρόνθος. Μεταξὺ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ δαίμονος καὶ τοῦ πρώτου, τοῦ ριπιδιοφόρου, κροκόδειλος με τὴν κεφαλὴν κάτω καὶ μικρὸς λέων καθήμενος. Αἱ μορφαὶ φέρουν ὑποδήματα με ὀξείας πτέρνας καὶ δακτύλους γυρισμένους πρὸς τὰ ἐπάνω. Τὸ σύνολον ἀποτελεῖται ἀπὸ θέματα αἰγυπτιακῆς καὶ ἀσιατικῆς ἐμπνεύσεως, ἡ ἀπόδοσίς των ὅμως καὶ ἡ τεχνικὴ τῆς χαράξεως μαρτυροῦν ὅτι εἶναι κυπριακῆς προελεύσεως<sup>1</sup>. Μῆκος 0,034, διάμ. 0,016 μ.

**Λ 268.** Φακοειδὴς σφραγιδόλιθος ἀπὸ ἀχάτην, διάτρητος, ἀρίστης διατηρήσεως. Χρῶμα γαλακτόφαιον. Ἡ μία πλευρὰ λεία, ἀπὸ τὴν ἄλλην ἑγγλυπτος παράστασις καταλαμβάνουσα ὁλόκληρον τὴν ἐπιφάνειαν. Εἰς τὸ μέσον ἔλαφος ὀρθία, ἐν στάσει, με τὴν κεφαλὴν ὑψηλά. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ στῆθος τῆς ἐξέχει ὁ λαιμὸς καὶ ἡ

κεφαλὴ ἄλλης, ὁμοίας, κυπτούσης πρὸς τὰ κάτω, φαίνονται δὲ ἐπίσης καὶ τὰ δύο πρόσθια σκέλη τῆς. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν ράχιν τῆς πρώτης ὑψώνεται ὁ καμπύλος λαιμὸς καὶ ἡ κεφαλὴ τρίτης, στρεφούσης πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀπὸ τοὺς μηρούς τῆς δὲ ἐξέχει τὸ σῶμα ἄλλου, ὁμοίου ζώου. Τῶν κατὰ τὰ φαινόμενα τεσσάρων αὐτῶν ζώων φαίνονται συνολικῶς ὁκτὼ μόνον σκέλη. Οἱ ὀφθαλμοί, μεγάλοι καὶ κυκλικοί, καταλαμβάνουν ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν κεφαλὴν. Αἱ κλειδώσεις δηλώνονται με μικροὺς κόμβους, αἱ δὲ ὀπλαὶ ἔχουν σχῆμα ὀξὺ τριγωνικόν. Ἐργασία λεπτὴ καὶ προσεκτικὴ. Διάμ. 0,019 μ.

**Λ 269.** Κομβίον με περιχέλωμα, κωνικόν, ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,012 μ.

**Λ 270.** Κομβίον δισκοειδὲς με κοίλην βάσιν, ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,016, ὕψ. 0,008 μ.

**Λ 271.** Ὅμοιον, συγκολλημένον ἀπὸ δύο τεμάχια, ἀπὸ τεφροπράσινον στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,014 μ.

**Λ 272.** Κομβίον κωνικὸν χαμηλόν, ἀπὸ φαῖον στεατίτην, ἐλλιπές. Διάμ. 0,024, ὕψ. 0,009 μ.

**Λ 273.** Κομβίον δισκοειδὲς, ἀπὸ φαῖον στεατίτην. Διάμ. 0,026, ὕψ. 0,006 μ.

**Λ 274.** Κομβίον ἀμφικωνικόν, ἀπὸ φαῖον στεατίτην. Διάμ. 0,017, ὕψ. 0,013 μ.

**Λ 275.** Κομβίον χαμηλόν, κωνικόν, ἀπὸ φαῖον στεατίτην. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,007 μ.

**Λ 276.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,027, ὕψ. 0,016 μ.

**Λ 277.** Ὅμοιον, ἐλλιπές. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,006 μ.

**Λ 278.** Ὅμοιον κωνικόν. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,012 μ.

**Λ 279.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,010 μ.

**Λ 280.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,032, ὕψ. 0,021 μ.

**Λ 281.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,014 μ.

**Λ 282.** Ὅμοιον με περιχέλωμα, ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,014 μ.

**Λ 283.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,013 μ.

**Λ 284.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,010 μ.

**Λ 285.** Ὅμοιον χωρὶς περιχέλωμα. Διάμ. 0,025, ὕψ. 0,018 μ.

**Λ 286.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,018 μ.

**Δ 188.** Χάνδρα σφαιρικὴ ραβδωμένη, ἀπὸ τεφροκύανον ὑαλόμαζαν, διάτρητος. Διάμ. 0,008 μ.

1. Βλ. Sp. IAKOVIDIS, Ein beschrifteter Siegelzylinder aus Cypern, Europa (Festschrift für E. Grumach), σ. 143 - 151.

Δ 189. Όμοια. Διάμ. 0,012 μ.

Δ 190. Χάνδρα αρτόσχημος, από λευκήν υαλόμαζαν, διάτρητος. Είς τὸ ἄκρον τῆς ὀπῆς περιχέλωμα. Διάμ. 0,019 μ.

Δ 191. Μεγάλη σφαιρική χάνδρα, διάτρητος, από λευκήν υαλόμαζαν, εἰς δύο μεγάλα τεμάχια μὴ συναρμοζόμενα. Κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου τῆς δύο ρηχαὶ αὐλακώσεις. Μέγ. σωζ. διαστ. 0,016, 0,018 μ.

Δ 192. Τμήμα ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἐλεφαντίνου κτενίου. Σώζεται ἡ ἀρχὴ τῶν ὀδόντων, ὀριζομένη πρὸς τὰ ἐπάνω μὲ λεπτὸν χάραγμα.

Κατὰ τὰ ἄλλα ἀδιακόσμητον. Σωζ. μῆκος 0,015, πλάτος 0,018 μ.

Δ 193. Τμήμα λεπτοῦ κυλινδρικοῦ στελέχους, ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν, μὲ λείαν καὶ στιλπνὴν ἐπιφάνειαν. Ἵσως τεμάχιον βελόνης. Μῆκος 0,015, διάμ. 0,004 μ.

Μ 190. Δακτύλιος ἀργυροῦς, συγκολλημένος ἀπὸ τρία τεμάχια, ἐλλιπής. Διάμ. 0,020 μ.

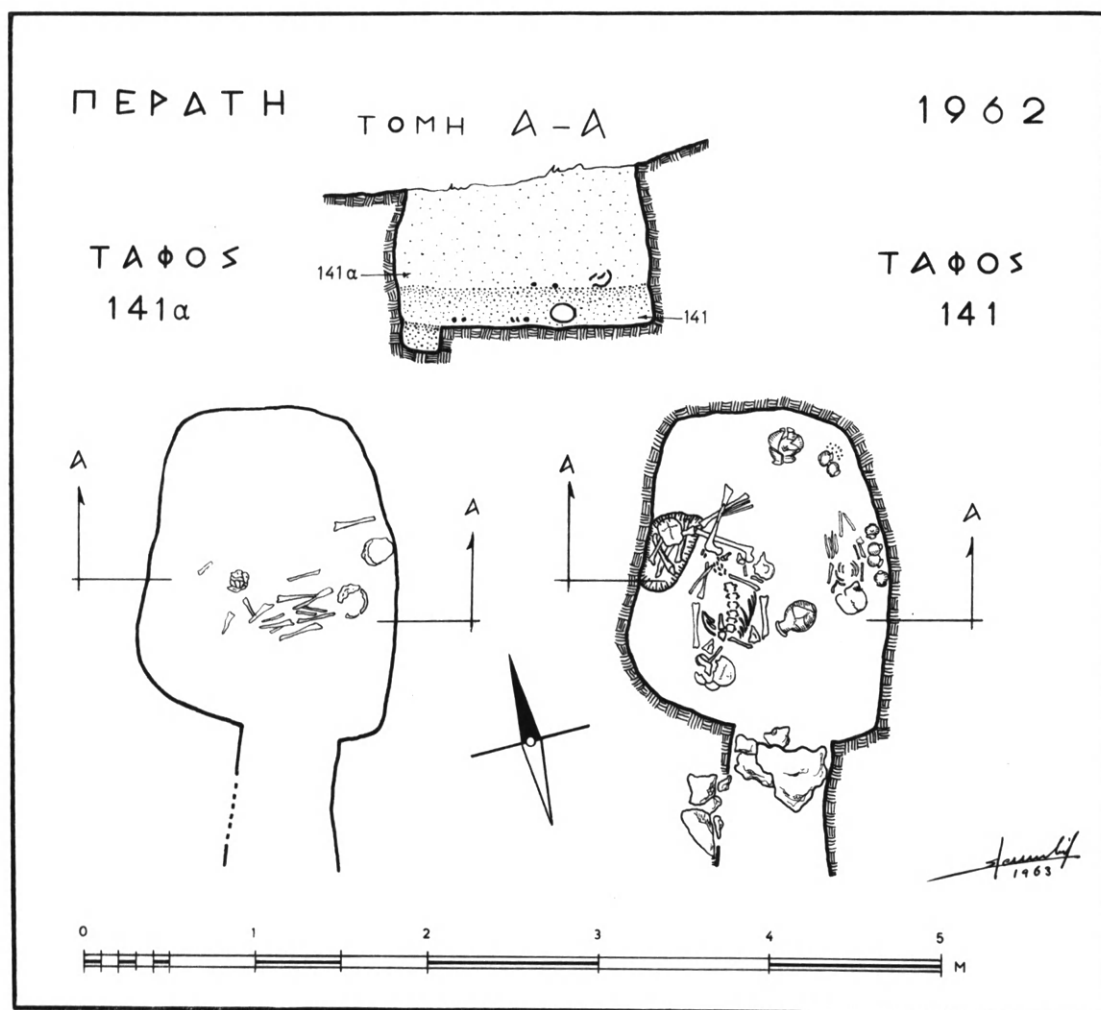
Π 7. Μικρὰ ἀμφίκυρτος πηλίνη χάνδρα, διάτρητος, ἐλλιπής. Πηλὸς ἐρυθρός, ἀλείφωμα ὑπολευκὸν πυκνὸν μὲ ἔχνη καστανῆς βαφῆς. Διάμ. 0,008 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 141 (σχέδ. 64, πίν. 66 α καὶ 184 α)

Μικρὸς θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.- Ν. Ἔχει δρόμον βραχὺν καὶ στενόν, ἐντελῶς ὑποτυπώδῃ καὶ τόσον ρηχὸν ὥστε τὸ ἀριστερόν (Δ.) τοῦ τοίχωμα νὰ εἶναι ἐν μέρει κτιστὸν μὲ μικροὺς πλακοειδεῖς λίθους. Ἡ εἴσοδος, ἰσοπλατῆς πρὸς τὸν δρόμον, ἦτο τειχισμένη μὲ χαμηλὴν ἀκατάστατον ξηρολιθιάν, καταφανῶς χαμηλοτέραν ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον στενόμηκες μὲ καμπύλας πλευρὰς καὶ στρογγύλας γωνίας, τὰ δὲ τοιχώματα, σκαμμένα εἰς τὸ μαλακὸν ἀμμῶδες πέτρωμα τῆς περιοχῆς, εἶχον χάσει τὴν ἀρχικὴν των ἐπιφάνειαν καὶ παρασυρθῆ πρὸς τὴν κατωφέρειαν, ἰδίως πρὸς τὸ μέρος τῆς εἰσόδου, ὅπου διετηροῦντο χαμηλότερα ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοὺς λίθους τῆς θύρας. Περὶ τοῦ ἀρχικοῦ ὕψους τῆς ὀροφῆς ἀπὸ τὸ δάπεδον δὲν ἐσώθη καμμία ἐνδειξις. Εἰς τὸ μέσον τοῦ Δ. τοιχώματος ὑπῆρχε μικρὸς λάκκος περιέχων τὸ κρανίον καὶ τὰ ὀστᾶ ἐνὸς σκελετοῦ. Κατὰ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματος ἔκειτο παιδικὴ ταφὴ μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν. Ὁ μικρὸς σκελετὸς εὐρέθη σχεδὸν ὀλόκληρος κατὰ χώραν. Τὸ κρανίον, σχετικῶς καλῶς διατηρημένον, εἶχε κλίνει πρὸς τὰ δεξιὰ. Ἀπὸ τοὺς ὀδόντας ἄλλοι ἀνῆκον εἰς τὴν πρώτην ὀδοντοφυΐαν καὶ ἄλλοι εἰς τὴν δευτέραν. Ἡ ἀριστερὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος παραπλευρῶς μερικῶν πλευρῶν. Ἡ δεξιὰ, ἐλαφρῶς λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, κατέληγεν εἰς τὸ ὑπογάστριον. Ἀπὸ τὴν λεκάνην εἶχον ἀπομείνει ἐλάχιστα τρίμματα. Τὰ ὀστᾶ τῶν σκελῶν εἶχον μετακινήθῃ καὶ τοποθετηθῇ κατὰ μῆκος τοῦ ἀριστεροῦ πῆχεως καὶ λοξῶς ἐπάνω εἰς τὴν λεκάνην. Μεταξὺ τῆς ταφῆς καὶ τοῦ τοιχώματος, κατὰ σειρὰν ἀπὸ Ν. πρὸς Β., εὐρέθησαν δύο σταμνίσκοι (1016 καὶ 1017), τὸ προχοῖδιον 1018 ἀνάποδα, καὶ ὁ σταμνίσκος 1019.

Ὁ μερικὸς παραμερισμὸς τῆς ταφῆς αὐτῆς πρέπει νὰ ἔγινεν ὅταν ἀπετέθη εἰς τὸ Δ. μέρος τοῦ θαλάμου ἡ δευτέρα καὶ τελευταία ταφὴ, ἀτόμου ἐνηλίκου, εὐρεθέντος κατὰ χώραν, μὲ τὴν κεφαλὴν ἐπίσης πρὸς Ν. Τὸ κρανίον εἶχε πέσει ἀριστερὰ μὲ τὴν κάτω γνάθον μετακινημένην, πλαισιωμένον ἀπὸ τὰς δύο κλεῖδας. Εἰς τὰ ἄκρα των εἶχον σωθῇ αἱ ὠμοπλάται, ἀπὸ τὸν θώρακα δὲ πολλαὶ πλευραὶ, ὀλίγον ἀνασηκωμέναι δεξιὰ, τὸ σπανίως διατηρούμενον ὀστοῦν τοῦ στέρνου καὶ ἡ σπονδυλικὴ στήλη, κυρτωμένη ἐπίσης πρὸς τὰ δεξιὰ. Ἡ ἀριστερὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος

μέ τοὺς δακτύλους διατηρημένους εἰς τὴν ὀσφύν. Ἡ δεξιὰ ἐσταύρωνε λοξῶς τὴν κοιλίαν καὶ κατέληγεν εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς λεκάνης, καλῶς διατηρημένης εἰς τὴν θέσιν της καὶ ὀλίγον ἀνασηκωμένης ἀπὸ δεξιὰ. Τὸ δεξιὸν σκέλος, συνεσταλμένον, ἦτο πεσμένον πρὸς τὰ ἀριστερὰ μετὰ τὸ γόνυ εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ λάκκου. Τὸ ἀριστερὸν εἶχε πέσει καὶ αὐτὸ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ παραλλήλως, τὸ μηριαῖόν του



Σχέδ. 64.

ὅμως εἶχε κυλίσει ἀπὸ τὴν θέσιν του καὶ εἶχε καλύψει τὸ δεξιὸν καὶ τὰ ὀστέα τῶν δύο κνημῶν. Πλησίον τοῦ δεξιοῦ βραχιονίου ἔκειτο μία πρόχους (1015).

Εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ θαλάμου ὑπῆρχον δύο μικροὶ σταμνίσκοι, οἱ 1020 καὶ 1021, καθὼς καὶ μικραὶ χάνδραι ἀπὸ ὑαλόμαζαν, ἕξ ὀλόκληροι (Δ 179, Δ 180, Δ 181, Δ 182, Δ 183 καὶ Δ 184), δύο ἐλλειπεῖς (Δ 185 καὶ Δ 186) καὶ τρίμματα ἑπτὰ ἄλλων (Δ 187). Πλησίον των, παρὰ τὸ Β. τοίχωμα, εἶχεν ἀπωθηθῇ τρίωτος στάμνος (1022). Τὰ κτερίσματα ὅλα αὐτά, ἄσχετα πρὸς τὰς δύο κατὰ χώραν ταφάς, ἦσαν προγενέστερα καὶ ἀνῆκον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς τὴν ταφὴν τὴν ἀνακομισθεῖσαν εἰς τὸν λάκκον.



Μετά τὸν ἐνταφιασμὸν τοῦ τελευταίου νεκροῦ ἔπεσε, καθὼς φαίνεται, μέγα μέρος τῆς ὀροφῆς τοῦ θαλάμου, καλύψαν τὸ ταφικὸν στρώμα, ἴσως δὲ μάλιστα νὰ ἐβυθίσθη καὶ ὀλόκληρος ἡ θόλος. Πάντως αἱ ταφαὶ καὶ τὰ κτερίσματα ἐχώθησαν κάτω ἀπὸ μίαν στρώσιν χώματος πάχους 0,20 - 0,25 μ., ἰσοπεδωθεῖσαν μὲ ἐπιμέλειαν καὶ χρησιμοποιηθεῖσαν ὡς δάπεδον ἐνὸς δευτέρου ταφικοῦ στρώματος, τοῦ **141α**. Ἐπάνω εἰς αὐτό, εὐρισκόμενον εἰς τὸ ὕψος περίπου τῆς διατηρηθείσης κορυφῆς τῆς ξηρολιθιᾶς τῆς εἰσόδου, ὀλίγον χαμηλότερον τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας, ἦσαν τὰ λείψανα δύο ταφῶν παραμερισμένων καὶ ἀκτερίστων. Εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ Δ. τοιχώματος εὐρέθη τμήμα κρανίου καὶ μακρὸν ὄστον. Πλησίον τοῦ πρώτου ὑπῆρχε καὶ δεύτερον κρανίον, σχεδὸν πλήρες, καὶ κατὰ σειρὰν ἀπὸ Α. πρὸς Δ. διάφορα ὅστ᾽, κυρίως μακρά, δίδοντα ἐκ πρώτης ὄψεως τὴν ἐντύπωσιν ταφῆς κατὰ χώραν χωρὶς νὰ εἶναι. Εἰς τὸ πρὸς Δ. ἄκρον τοῦ σωροῦ αὐτοῦ ἔκειντο μερικὰ ἀκόμη τεμάχια κρανίου. Αἱ ταφαὶ αὐταί, μετακινήμεναι ἤδη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἐταράχθησαν, καθὼς φαίνεται, καὶ προσφάτως ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν, ἴσως δὲ μέρος των νὰ παρεσύρθη πρὸς τὸν χεῖμαρρον.

Ὑπάρχει λοιπὸν εἰς τὸν τάφον αὐτὸν μία διαδοχὴ στρωμάτων, ταφῶν καὶ κτερισμάτων ἀσφαλῶς διαπιστωμένη: Προηγούνται τὰ κτερίσματα εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου τοῦ 141 καὶ τὰ ὅστ᾽ τοῦ λάκκου, συνανήκοντα κατὰ πᾶσαν πιθανότητα. Ἀκολουθεῖ ἡ παιδικὴ ταφή καὶ ἔπεται ἡ τελευταία κατὰ χώραν. Ἀκόμη νεώτεραι εἶναι αἱ ταφαὶ τοῦ 141α, εὐρεθεῖσαι ὅμως ἀκτέριστοι.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 66β καὶ 67α)

**1015.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠοειδής. Χεῖλος εὐρύ, βάσις δισκοειδής. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος μὲ ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,195, ὕψ. 0,236 μ.

**1016.** Σταμνίσκος δίωτος, ἀκέραιος, ὠοειδής. Στόμιον εὐρύ, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπὸς ἀκάθαρτος, βαφὴ καστανὴ ἀρκετὰ ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,084, ὕψ. 0,085 μ.

**1017.** Σταμνίσκος ἀκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον εὐρύ, λαβαὶ μικρόταται, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: τὸ στόμιον, αἱ ράχιν τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη τεθλασμένης. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,081 μ.

**1018.** Προχοῖδιον ἀκέραιον, ὠοειδές. Στόμιον στενὸν χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτη-

λος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,079, ὕψ. 0,095 μ.

**1019.** Σταμνίσκος ἀκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, λαβαὶ μικρόταται, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς τεφρόφαιος, τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, ἔχνη ἀλειφώματος καὶ βαφῆς ἀπροσδιόριστα. Διάμ. 0,079, ὕψ. 0,079 μ.

**1020.** Σταμνίσκος χυτροειδής, μὲ συμπληρωμένην τὴν μίαν λαβήν. Λαβαὶ μικρόταται κολλημέναι εἰς τὸ τοίχωμα τοῦ ἀγγείου, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρὰ μὲ καστανὰς ἀποχρώσεις. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,065, ὕψ. 0,056 μ.

**1021.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρύ, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ τεφροκάστανη. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,081, ὕψ. 0,076 μ.

**1022.** Στάμνος τρίωτος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξαν-

θος, αλείφωμα κιτρινωπόν, απολεπισμένον, βαφή μαυροκάστανη. Βαμμένα: τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν με τονισμένας τὰς ρίζας των, εἰς τὸν ὧμον καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας ταινίαι. Μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη περιλαμβανούσα ἐξ κατακορύφους μεμονωμένας κυματοειδεῖς γραμμὰς εἰς συμμετρικὰ διαστήματα. Διάμ. 0,178, ὕψ. 0,190 μ.

Δ 179. Χάνδρα σφαιρική ἀπὸ λευκὴν ὑαλόμαζαν, με πυκνὰς φαιὰς κηλίδας, διάτρητος. Διάμ. 0,0095 μ.

Δ 180. Ὅμοια. Διάμ. 0,010 μ.

Δ 181. Ὅμοια. Διάμ. 0,006 μ.

Δ 182. Ὅμοια. Διάμ. 0,006 μ.

Δ 183. Ὅμοια. Διάμ. 0,006 μ.

Δ 184. Ὅμοια. Διάμ. 0,006 μ.

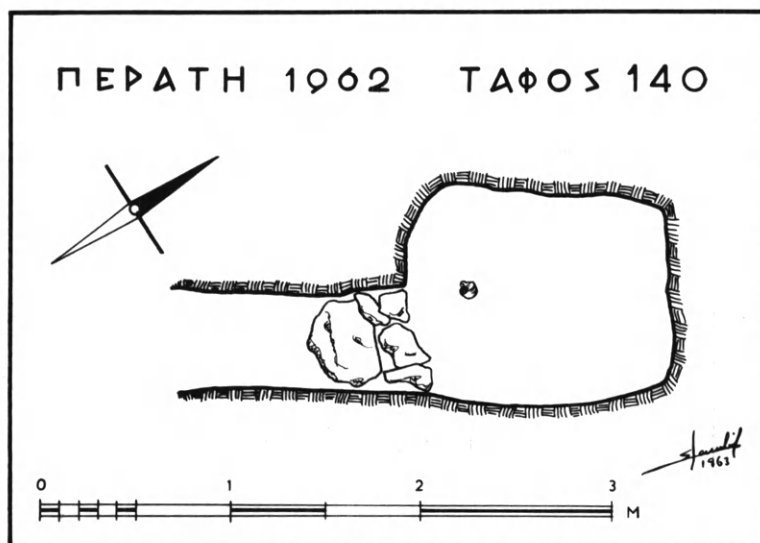
Δ 185. Ὅμοια ἐλλιπής. Διάμ. 0,006 μ.

Δ 186. Ὅμοια ἐλλιπής. Διάμ. 0,0055 μ.

Δ 187. Ἑπτὰ τεμάχια ἀπὸ ἰσαρίθμους μικρὰς σφαιρικὰς χάνδρας ἀπὸ λευκοκιτρίνην ὑαλόμαζαν. Τὰ περισσότερα σώζουν τὴν κεντρικὴν δπὴν. Μέγ. σωζ. διαστάσεις 0,004 - 0,005 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 140 (σχέδ. 65, πίν. 67 δ)

Μικρὸς θαλαμοειδής, βυθισμένος, προσανατολισμένος ΒΑ.- ΝΔ. Ἔχει βραχύν, στενὸν καὶ ὑποτυπώδη δρόμον, φραγμένον εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ τάφου με χαμηλὴν ξηρολιθιάν. Ὁ θάλαμος, στενομήκης τετράπλευρος, με τοιχώματα καμπύλα καὶ γωνίας ἀπεστρογγυλευμένας, ἔχει δάπεδον ἀνώμαλον καὶ κακοσκαμμένον. Πλησίον τῆς εἰσόδου ὑπῆρχε μικρὸς κύαθος σπασμένος (1014), ἐκτὸς αὐτοῦ δὲ τίποτε ἄλλο. Καθὼς φαίνεται, ὁ τάφος περιεῖχε παιδικὴν ταφὴν μὴ ἀφήσασαν ἵχνη.



Σχέδ. 65.

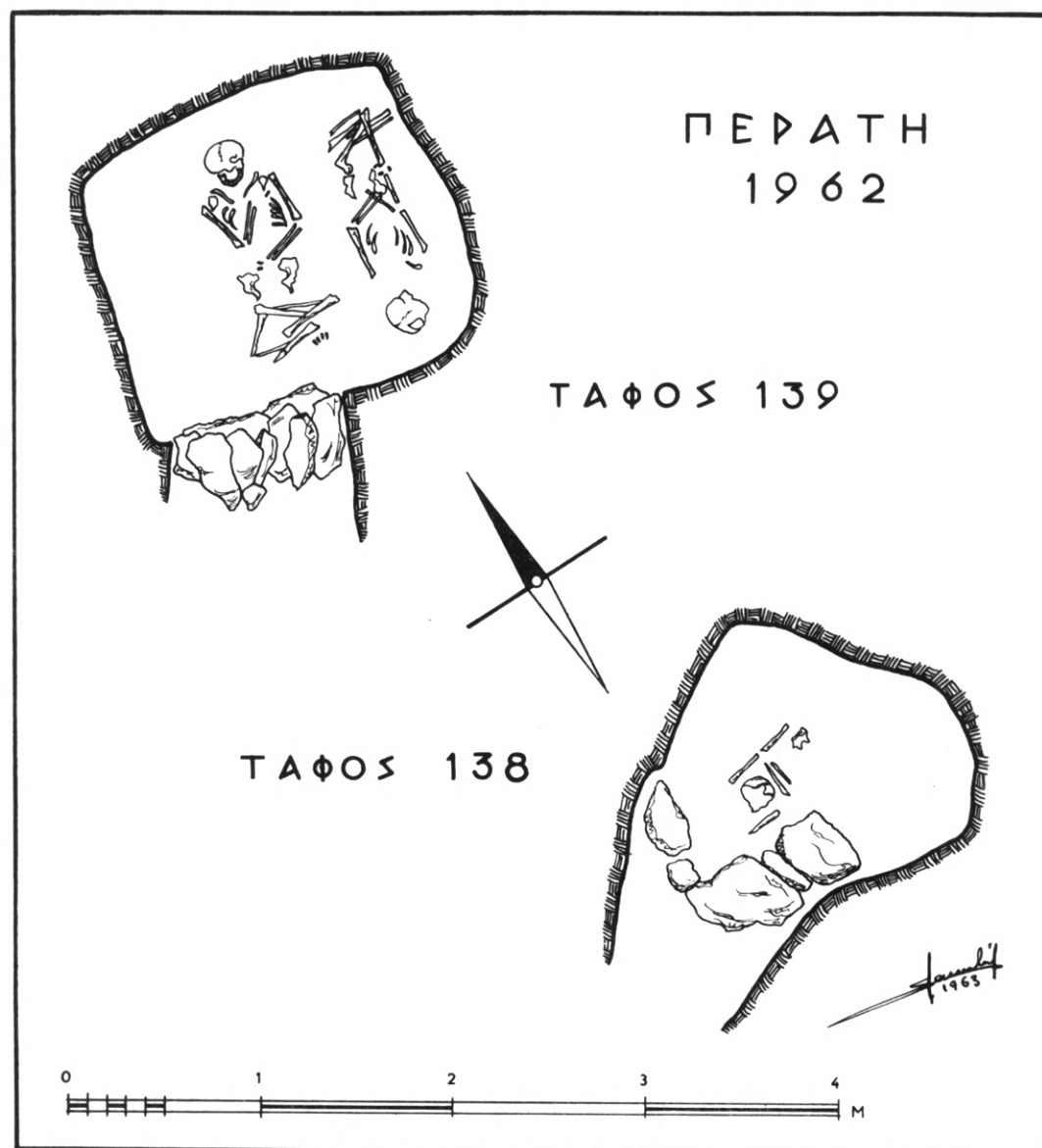
1014 (πίν. 67 γ). Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βαθύς. Βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή ἐρυθροκάστανη. Βαμ-

μένος ὁλόκληρος ἐσωτερικῶς, ἐξωτερικῶς δὲ ῥάχεις τῆς λαβῆς. Διάμ. χείλους 0,082, ὕψ. 0,062 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 139 (σχέδ. 66, πίν. 179 α)

Μικρὸς θαλαμοειδής βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν. Ὁ ρηχότατος δρόμος του, μήκους 0,79 μ. εἰς τὴν Α. του πλευρὰν καὶ 0,30 μ. εἰς τὴν Δ., εἶναι τελείως ὑποτυπώδης καὶ κατ' οὐσίαν ἀνύπαρκτος. Ἡ εἴσοδος, ἀνοιγμένη εἰς τὸ ἀριστερὸν τμήμα τῆς Ν. πλευρᾶς τοῦ θαλάμου, ἦτο φραγμένη με χαμηλὴν ἀλλὰ ἐπιμελημένην ξηρολιθιάν ἀπὸ πλακοειδεῖς λίθους. Ὁ θάλαμος, τετράπλευρος, σχεδὸν τετράγωνος, ἔχει τοιχώματα ἀρκετὰ εὐθύγραμμα, γωνίας στρογγύλας καὶ δάπεδον προσεκτικώτατα ἰσοπεδωμένον. Περιεῖχε δύο ταφὰς κατὰ χῶραν, ἀκτερίστους. Ἡ πρῶ-

τη, με την κεφαλήν πρὸς Ν., ἔκειτο κατὰ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματος. Τὸ κρανίον, με τὸ πρόσωπον στραμμένον πρὸς τὸ τοίχωμα, εἶχε πέσει λοξῶς πρὸς τὸ σῶμα. Ἡ δεξιὰ κλείς καὶ μερικαὶ πλευραὶ ἐσώθησαν εἰς τὴν θέσιν των. Ἡ δεξιὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος με τοὺς δακτύλους εἰς τὸ ἀντίστοιχον μέρος τῆς λεκάνης, ἡ δὲ ὠλένη



Σχέδ. 66.

εἶχεν ὀλισθήσει λοξῶς πρὸς τὰ μέσα. Ἡ ἀριστερά, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, ἐσταύρωνε τὴν κοιλίαν καὶ κατέληγεν εἰς τὸν καρπὸν τῆς δεξιᾶς. Ἀπὸ τὴν λεκάνην διετηρήθησαν τεμάχια εἰς τὴν θέσιν των. Τὰ δύο σκέλη, συνεσταλμένα, ἦσαν πεσμένα πρὸς τὰ δεξιὰ, δὲν ἦτο ὅμως αὐτὴ ἡ ἀρχικὴ των θέσις, διότι τὸ δεξιὸν μηριαῖον ἔκειτο λοξῶς πρὸς τὰ ὀστέα τῆς κνήμης του καὶ τὸ πρὸς τὸ γόνυ ἄκρον του καλύπτει τὸ ἀριστερὸν γόνυ. Ἦτο δηλαδὴ θαμμένος ὑπτίως με τὰ γόνατα ὑψηλά. Παράλληλος πρὸς

αὐτὴν καὶ ἀντίρροπος, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Β., ἔκειτο εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου ἢ δευτέρα. Τὸ κρανίον, καλῶς διατηρημένον, ἦτο πεσμένον πρὸς τὰ ἀριστερά, ἢ κάτω γνάθος ὅμως, εὐρεθεῖσα ὀρθία εἰς τὴν θέσιν της, δεικνύει ὅτι ἀρχικῶς ἦτο ἀνασηκωμένον μὲ τὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἐμπρός. Αἱ δύο κλεῖδες, αἱ ὠμοπλάται καὶ ὅσαι πλευραὶ εἶχον σωθῇ, ἐμαρτύρουν ὅτι ὁ κορμὸς ἦτο ὕπτιος. Ἡ δεξιὰ, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, κατέληγεν εἰς τὸν ἀριστερὸν ὦμον. Ἡ ἀριστερά, σταυρώνουσα τὴν κοιλίαν, ἔφερε τοὺς δακτύλους εἰς τὴν δεξιὰν ὀσφύν. Ἡ λεκάνη διετρεῖτο εἰς τὴν θέσιν της, τὰ δὲ ὅστ' αὐτῶν δύο σκελῶν εἶχον πέσει λοξῶς πρὸς ἄλληλα καὶ ἀκατάστατα, αἱ φάλαγγες ὅμως τῶν δακτύλων, εὐρεθεῖσαι κατὰ σειρὰν ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν λεκάνην, δεικνύουν ὅτι καὶ αὐτὸς εἶχε τὴν ἰδίαν στάσιν μὲ τὸν προηγούμενον.

Ὁ τάφος δὲν φαίνεται νὰ ἐχρησιμοποιήθη ἐπὶ πολὺ. Μετὰ τὰς δύο αὐτὰς ταφὰς πρέπει νὰ ἐβυθίσθη ἡ θόλος του, εἰς τὰ χώματά του δέ, 0,30 μ. ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ προηγούμενον στρώμα, ἀπετέθη ἄλλη μία ταφή, κτερισμένη μὲ ἓνα κύαθον (1013) καὶ μίαν πρόχουν. Εὐρέθη ὅμως τόσον κοντὰ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, προφανῶς καὶ λόγῳ τῆς ἀποχωματώσεως τῆς πλαγιάς, ὥστε κατεστράφη ἐντελῶς ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν, ἀπέμειναν δὲ μόνον, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν κύαθον, δύο μικρὰ τεμάχια ὀστέων ἐπάνω ἀπὸ τὰ γόνατα τῆς Α. ταφῆς καὶ ὀλίγα ὀστρακα τῆς πρόχου.

**1013** (πίν. 67 β). Κυαθίσκος ἀκέραιος, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρωπὴ, κάπως ἀπολεπισμένη. Βαμμέ-

ναι ἐξωτερικῶς δύο ἡμιελλείψεις ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι ἐσωτερικῶς. Διάμ. χεῖλους 0,081, ὕψ. 0,050 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 138 (σχέδ. 66)

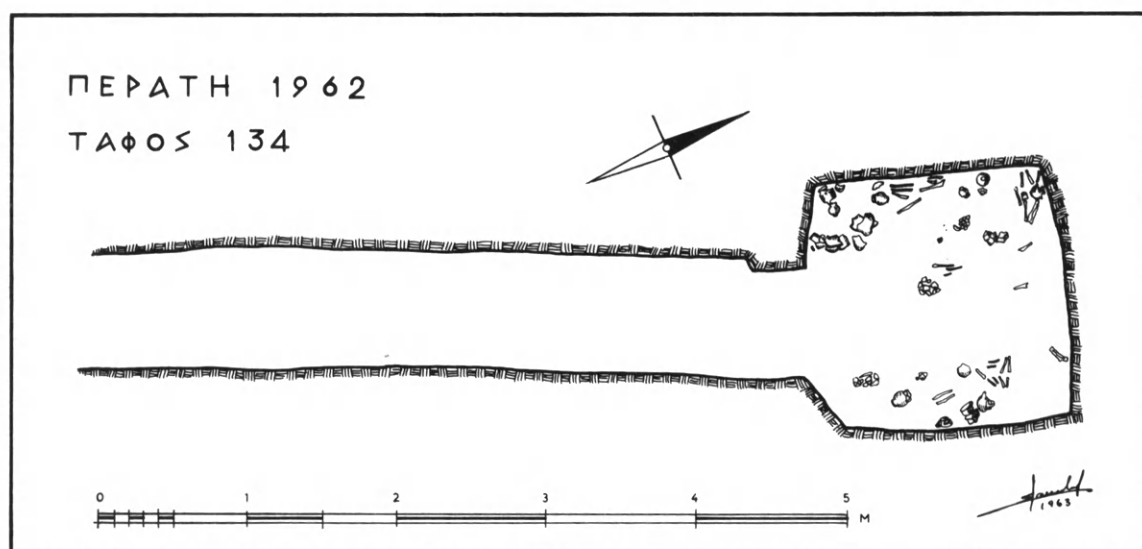
Μικρότατος θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ., μὲ βραχὺν ὑποτυπώδη δρομίσκον καὶ εἴσοδον φραγμένην ἀπὸ καμπύλην σειρὰν λίθων. Ὁ θάλαμος, ἀβαθὴς καὶ κακοσκαμμένος, ἔχει σχῆμα ἀσύμμετρον, μὲ τοιχώματα περίπου εὐθύγραμμα καὶ γωνίαν σχεδὸν ὀρθὴν εἰς τὸ πρὸς Δ. καὶ Β. τμήμα του, καμπύλα δὲ καὶ ἀκανόνιστα πρὸς Ν. καὶ Α. Περιεῖχε μίαν ταφὴν ἐλλιπῇ, τοποθετημένην εἰς ὕψος 0,35 μ. ἀπὸ τοῦ ἀνωμάλου καὶ ἀσχηματίστου δαπέδου. Εἰς τὸ ὕψος αὐτὸ ἡ ταφή ἦτο τόσον πλησίον τῆς ἐπιφανείας, ὥστε τὸ μεγαλύτερον μέρος της εἶχε καταστραφῇ ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν. Εἶχον διατηρηθῇ μόνον ἡ ἀριστερά, τεταμένη κατὰ τὸν ἄξονα τοῦ σώματος, ἡ δεξιὰ σταυρώνουσα τὸ στῆθος μὲ τοὺς δακτύλους εἰς τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα, καθὼς καὶ τεμάχιον τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τῆς λεκάνης. Τὸ κρανίον, εἰς κακὴν κατάστασιν, εὐρέθη πεσμένον εἰς τὸν θώρακα. Πιθανώτατα θὰ ἦτο ἀρχικῶς στηριγμένον εἰς τοὺς λίθους τῆς εἰσόδου καὶ ἐκύλισε πρὸς τὰ κάτω. Ἀπὸ τὰ σκέλη δὲν ἐσώθη τίποτε.

Ὁ τάφος αὐτὸς εἶχε σκαφῇ προχείρως καὶ κοντὰ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ὅπου τὸ πέτρωμα δὲν ἔχει τὴν ἀπαιτουμένην σκληρότητα. Παρ' ὅλον τὸ μικρόν του βάθος, ἡ ταφή ἀπετέθη πολὺ ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ δάπεδον, μὴ σκαφὲν ἄλλωστε κανονικῶς. Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ὁ τάφος, ἀνοιγμένος εἰς μέρος ἀκατάλληλον, κατεστράφη προτοῦ κ' ἂν τελειώσῃ καὶ ὅτι ἡ ταφή ἐγένεν ἐκ τῶν ἐνόντων, ἐν μέρει ἐπάνω εἰς τὰ

πεσίματα τῆς θόλου. Ἡ φυσικὴ ἀποχωμάτωσις καὶ ἡ καλλιέργεια συνέτεινον εἰς τὸ νὰ παρασυρθοῦν τὰ ὅστ' αὐτῶν σκελῶν καθὼς καὶ τὰ ἐνδεχόμενα κτερίσματα.

#### ΤΑΦΟΣ 134 (σχέδ. 67)

Μεγάλος καὶ βαθὺς θαλαμοειδής, βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν. Ἔχει δρόμον ἐπιμήκη καὶ σχετικῶς πλατύν, σχεδὸν ὀριζόντιον, μὲ εὐθύγραμμα κανονικὰ τοιχώματα καταλήγοντα εἰς εἴσοδον μὲ λεπτὴν παραστάδα ἀριστερά. Εἰς τὸ γέμισμά του εὐρέθησαν ὅστρακα ἐνὸς ψευδοστόμου, ἐνὸς σκύφου, ἐνὸς μεγάλου οἰκιακοῦ καὶ ἐξ τοῦλάχιστον ἄλλων ἀγγείων. Ἡ θύρα ἦτο φραγμένη μὲ ξηρολιθιὰν διατηρηθεῖσαν εἰς τὸ ἀριστερὸν ἥμισυ τοῦ ἀνοίγματός της μόνον καὶ κτισμένην χωρὶς πολλὴν προσο-



Σχέδ. 67.

χήν. Τὸ πρὸς τὰ δεξιὰ (Α.) μέρος τῆς θύρας ἦτο τελείως ἀτείχιστον καὶ ἀπὸ τὸ ἀνοιγμα αὐτὸ ὁ θάλαμος εἶχε γεμίσει μὲ καθαρὸν κιτρινωπὸν ἀμμόχωμα ἀνάμικτον μὲ ἀρκετὰ μεγάλους λίθους προερχομένους προφανῶς ἀπὸ τὴν τείχισιν τῆς θύρας. Οἱ περισσότεροι ἦσαν συγκεντρωμένοι εἰς ἀρκετὸν ὕψος ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάπεδον, μερικοὶ ὅμως εὐρέθησαν καὶ βαθύτερον.

Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα σχεδὸν ἐντελῶς τετράγωνον, μὲ τοιχώματα εὐθύγραμμα, γωνίας περίπου ὀρθὰς καὶ τὸ ἀνοιγμα τῆς θύρας συμμετρικῶς εἰς τὸ μέσον τῆς Ν. πλευρᾶς. Τὸ δάπεδόν του ἦτο ἀρκετὰ ὀμαλόν, ἡ δὲ ὀροφή, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὰ ἴχνη της εἰς τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους, εὐρίσκετο 1,10 μ. περίπου ὑψηλότερον.

Ὁ θάλαμος περιεῖχε τὰ λείψανα καὶ τὰ κτερίσματα ἀρκετῶν ταφῶν, καμμία ὅμως δὲν εὐρέθη κατὰ χώραν. Ἐκτὸς ἴσως ἐνὸς κρανίου καὶ 2 - 3 ὀστέων εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου, ὅλα τὰ ἄλλα ἦσαν ἀνεστατωμένα καὶ παραμερισμένα πρὸς τὰς γωνίας καὶ τὰ τοιχώματα, τὰ περισσότερα ὅστ' αὐτῶν εἶχον ἀποσαθροθῆ καὶ διετηροῦντο εἰς τρίμματα. Εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου ἀκριβῶς εὐρέθη, πεσμένον πλαγίως, τριποδικὸν ἀλαβαστροειδὲς (969) καλύπτον ἐντελῶς ἄλλο, μικρότερον καὶ ἐλλιπές



(981), και ἔχον παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θήλαστρον (970). Μεταξὺ τῶν ἀγγείων αὐτῶν ὑπῆρχον μικρὰ τεμάχια ὀστέων καὶ ἰδίως κρανίου. Τὸ σύμπλεγμα αὐτὸ ἐπλασιζόμετο πρὸς Δ., πρὸς τὸ κέντρον δηλαδή τοῦ θαλάμου, ἀπὸ τὰ θραύσματα, διατεταγμένα εἰς καμπύλην, ἐνὸς τριώτου στάμνου (967) καὶ ἐνὸς σκύφου (968). Εἰς τὸ ἄκρον τῆς καμπύλης αὐτῆς, πλησίον τοῦ Δ. τοιχώματος, ὑπῆρχε μικρὸς ψευδόστομος (971) καὶ κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος διάφορα ὀστᾶ, μερικὰ ὀστρακα, τὰ στόμια δύο ψευδοστόμων καὶ θραῦσμα τοῦ στάμνου 967. Ἠκολούθουν μικρότατος ψευδόστομος πεσμένος πλαγίως (972), σταμνίσκος ἀνάποδα (973) καὶ τεμάχια ἄλλου ψευδοστόμου. Εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν εὐρέθη ὑψηλὸς σωρὸς διαφόρων ὀστέων, περιέχων ὀστρακα, κρανίον καὶ ἓνα κύαθον (982) καὶ ἔχων εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἀκέραιον σταμνίσκον (975). Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν σωρὸν αὐτὸν εἶχον ἀπωθηθῆ τὰ τεμάχια ἐνὸς ψευδοστόμου (974), πλησίον των δὲ εὐρέθησαν τὰ κατεστραμμένα κατάλοιπα τοῦ κρανίου καὶ μερικῶν ὀστέων μιᾶς παιδικῆς ταφῆς, κτερισμένης μὲ τρεῖς χρυσᾶς χάνδρας (M 181) καὶ μίαν ἀχιβάδα (Δ 176). Κατὰ μῆκος τοῦ τοιχώματος τοῦ βάθους εἶχον διατηρηθῆ ἀραιὰ καὶ τριμμένα θραύσματα μακρῶν ὀστέων. Πυκνότερα καὶ περισσότερα ὑπῆρχον πλησίον τοῦ Α. τοιχώματος, μαζί των δὲ διάφορα ὀστρακα καὶ μερικὰ ἀγγεῖα: Θήλαστρον πεσμένον πλαγίως (976), κύαθος (977) καὶ τὰ τεμάχια ἐνὸς ληκυθίου (978). Ἀμέσως πρὸς Ν. τῆς ομάδος αὐτῆς εὐρέθη κύαθος, ὁ 980, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν δὲ πρὸς τὴν εἴσοδον ὁ ψευδόστομος 979 καὶ ὀστρακα ἐνὸς προχοϊδίου. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΝΑ. γωνίας, παρὰ τὴν δεξιὰν παραστάδα, εὐρέθη κρανίον θρυμματισμένον, ἄλλο δὲ ἔκειτο εἰς τὸ κέντρον περίπου τοῦ θαλάμου. Παραπλεύρως τοῦ ἦσαν τὰ λείψανα βραχιονίου καὶ πήχεως, διατηρήσαντα κατὰ τὰ φαινόμενα τὴν ἀρχικὴν των θέσιν ἐν σχέσει πρὸς τὸ κρανίον καὶ ἀποτελοῦντα ἴσως τὰ κατὰ χώραν ὑπόλοιπα μιᾶς ταφῆς. Ἀπὸ τὰ χῶματα τοῦ θαλάμου συνελέγησαν ἐπὶ πλεον τεμάχια μιᾶς χαλκίνης βελόνης (M 182), μία χάνδρα ἀπὸ χαλκηδόνιον (Λ 260) καὶ μία ἀπὸ κορναλίνη (Λ 259), καθὼς καὶ ὀστρακα μιᾶς κύλικος καὶ ἐνὸς σκύφου.

Καθὼς λοιπὸν προκύπτει ἀπὸ τὰ κρανία, ὁ τάφος περιεῖχε μίαν παιδικὴν ταφὴν καὶ τέσσαρας, ἐνδεχομένως δὲ πέντε, ἐνηλίκων. Τὸ καθαρὸν χῶμα τοῦ γεμίσματος τοῦ θαλάμου, ἡ ἐλλιπὴς τείχισις τῆς εἰσόδου καὶ ἡ παρουσία ἐλαχίστων μόνον καὶ διεσκορπισμένων μικροαντικειμένων μεταξὺ τῶν κτερισμάτων, σημαίνουν ὅτι ὁ τάφος δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀχρηστευθῇ λόγῳ πτώσεων τῆς ὀροφῆς καὶ τῆς θόλου, ἐνῶ ἀκόμη τὸ νεκροταφεῖον ἦτο ἐν χρήσει, ὁπότε τὸν ἤνοιζαν χωρὶς νὰ ἀποτειχίσουν ὀλόκληρον τὴν θύραν, ἀνεστάτωσαν ὅσα ὀστᾶ καὶ κτερίσματα ἦσαν εἰς τὴν θέσιν των, ἀφήρεσαν ὅ,τι ἐξηκολούθει νὰ διατηρῇ τὴν ἀξίαν ἢ καὶ τὴν χρησιμότητά του, κατόπιν δὲ τὸν ἔχωσαν βιαστικὰ καὶ χωρὶς νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὸν κόπον νὰ τειχίσουν ἐν νέου τὴν θύραν.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 68 α,β καὶ 69 α)

**967.** Στάμνος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, τρίωτος, ὠοειδής. Βάσις χαμηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρά, εἰς τὴν μίαν πλευρὰν τοῦ ἀγγείου

μελανή. Βαμμένος ὀλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ ταινίας εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,183, ὕψ. 0,172 μ.

**968.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμέ-

νος, με στενήν κωνικήν βάσιν. Πηλός κιτρινωπός τραχύς, βαφή καστανή έντελώς έξίτηλος. Κατά πᾶσαν πιθανότητα ἦτο βαμμένος όλόκληρος ἐσωτερικῶς καὶ ἔφερεν ἐξωτερικῶς ταινίας. Διάμ. χείλους 0,112, ὕψ. 0,82 μ.

**969.** Ἀλαβαστροειδὲς τριποδικόν δίωτον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον, με δύο διατρήτους θηλάς εἰς τὸν ὦμον. Στόμιον εὐρύ, σῶμα κυλινδρικόν, πυθμὴν κυρτός, πόδες χαμηλοὶ ταινιόσχημοι. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή έξίτηλος. Βαμμένα: τὸ στόμιον, αἱ θηλαί, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, οἱ πόδες. Εἰς τὸν λαιμόν καὶ τὸ τοίχωμα ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον ὄρμος. Διάμ. 0,125, ὕψ. 0,120 μ.

**970.** Θήλαστρον συγκολλημένον εἰς τὴν λαβήν, ὠσειδές. Λαβὴ ὕψηλή, στόμιον στενόν, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή, κατά τόπους έξίτηλος, με πορτοκαλόχρους ἀποχρώσεις. Βαμμένα: εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, κατά μῆκος τῆς προχοῆς τέσσαρες γραμμαί. Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,135 μ.

**971.** Μικρὸς ψευδόστομος με συγκολλημένον τὸ στόμιον, ὠσειδής. Στόμιον στενόν, κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική, εἰς τὸν ὦμον μικρὰ ὀπή. Πηλός κιτρινωπός, βαφή μελανὴ στιλπνὴ, διατηρουμένη κατά τόπους. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλεὶά συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον τὸ κέντρον, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Ἀπὸ τὴν διακόσμησιν τοῦ ὤμου διατηροῦνται ἐλάχιστα ἴχνη. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,124 μ.

**972.** Μικρότατος ψευδόστομος ραγισμένος, με συμπληρωμένον τὸ στόμιον, βραχυστρόγγυλος. Εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πηλός ἐρυθρόξανθος, βαφή ἐρυθροκάσταν. Βαμμένα: θηλεὶά συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον τρίγωνα διαποίκιλτα με ὁμόκεντρα τόξα καὶ στίγματα. Διάμ. 0,069, ὕψ. 0,078 μ.

**973.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον χωνοειδές,

βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλός ἐρυθρόξανθος, βαφή μαυροκάσταν, κατά τόπους έξίτηλος. Βαμμένος όλόκληρος με ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. 0,086, ὕψ. 0,076 μ.

**974.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλός ἐρυθρόξανθος, βαφή καστανή. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλεὶά συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὸν ὦμον ὁμόρροπα γωνιώδη ἄνθη με ἀγκιστροειδεῖς ὑπέρους καὶ κροσσωτὴν στεφάνην. Διάμ. 0,098, ὕψ. 0,119 μ.

**975.** Σταμνίσκος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλός ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, βαφή μαυροκάσταν με ἐρυθρωπὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένος όλόκληρος με ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ ταινίας εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,082, ὕψ. 0,081 μ.

**976.** Θήλαστρον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον. Λαβὴ σχετικῶς χαμηλὴ, στόμιον χωνοειδές, βάσις στενὴ δισκοειδής. Πηλός ἐρυθρόξανθος, βαφή ἐρυθροκάσταν, κατά τόπους έξίτηλος. Βαμμένα: εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὴν ρίζαν καὶ τὸ χεῖλος τῆς προχοῆς δακτύλιοι, εἰς τὸ ὕψος τῆς ζώνης με τμήματα τεθλασμένης. Διάμ. 0,096, ὕψ. 0,123 μ.

**977.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἀμελοῦς κατασκευῆς. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλός ἐρυθρόξανθος, βαφή ἐρυθρωπή. Βαμμένος όλόκληρος ἐσωτερικῶς, ἐξωτερικῶς ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος καὶ ἐγκάρσιαι γραμμαί εἰς τὴν λαβὴν. Διάμ. χείλους 0,090, ὕψ. 0,065 μ.

**978.** Ληκύθιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, κωνικόν, με χαμηλὴν κωνικήν βάσιν. Πηλός κιτρινωπός, βαφή μελανὴ έξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμόν ταινίαι, εἰς τὴν κοιλίαν λωρίδες. Εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Διάμ. 0,077, ὕψ. 0,092 μ.

**979.** Μικρός ψευδόστομος με συγκολλημένον τὸ στόμιον, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάσταν. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μετὰ ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὧμου διχοτομημένοι κύκλοι. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἐνάλληλοι ρόμβοι. Διάμ. 0,093, ὕψ. 0,111 μ.

**980.** Κύαθος μεγάλος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μετὰ στενὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάσταν. Βαμμένη ἡ ράχιν τῆς λαβῆς καὶ δύο ἡμιελλείψεις ἐξωτερικῶς ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι ἀντιστοίχως εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μέχρι τοῦ πυθμένος. Διάμ. χεῖλους 0,102, ὕψ. 0,062 μ.

**981.** Μικρὸν ἀλαβαστροειδές, συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ἐλλιπές (χωρὶς στόμιον καὶ λαβήν). Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, βαφὴ ἐρυ-

θρωπὴ σωζομένη εἰς ἐλάχιστα ἔχνη. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὑπῆρχον βαμμένοι ταινίαι εἰς τὸν ὧμον καὶ τὴν κοιλίαν, εἰς δὲ τὸν πυθμένα δακτύλιοι. Διάμ. 0,062, σωζ. ὕψ. 0,045 μ.

**982.** Κύαθος συγκολλημένος, μετὰ μικροσυμπληρώσεις. Βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινοπράσινος, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχρσα ἔχνη εἰς τὸ χεῖλος, τὴν ράχιν τῆς λαβῆς, τὴν κοιλίαν καὶ διάφορα σημεῖα ἐσωτερικῶς. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,064 μ.

**Λ 259.** Χάνδρα κωδιόσχημος ἀπὸ κορναλίνην, διάτρητος εἰς τὴν κορυφήν. Μῆκος 0,016, διάμ. 0,006 μ.

**Λ 260.** Χάνδρα σφαιρικὴ διάτρητος, ἀπὸ χαλκιδόνιον. Διάμ. 0,009 μ.

**Δ 176.** Κέλυφος ἀχιβάδος καρδίου τοῦ ἐδωδίου. Μεγ. σωζ. διαστ. 0,032 μ.

**Μ 181.** Τρεῖς μικρότατοι χρυσαῖ σφαιρικαὶ χάνδραι, διάτρητοι. Διάμ. 0,0035 μ.

**Μ 182.** Τρία τεμάχια λεπτῆς χαλκίνης βελόνης, μὴ συναρμοζόμενα. Μήκη 0,003, 0,010 καὶ 0,018 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 137 (σχέδ. 68)

Θαλαμοειδὴς ἀρκετὰ μεγάλος, βυθισμένος, σκαμμένος ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὴν ὄφρυν τοῦ ὑψώματος καὶ προσανατολισμένος Β.-Ν. Ὁ δρόμος τοῦ λόγῳ τῆς ἀποτόμου κατωφερείας εἶναι βραχύς καὶ ἀβαθής, μετὰ τὸ δεξιὸν (Α.) τοίχωμα κακοκομμένον καὶ κυρτόν, τὸ δὲ ἀριστερὸν κτιστὸν ἀπὸ χαμηλὴν σειρὰν λίθων, προφανῶς διότι τὸ πέτρωμα εἶχε παρασυρθῇ ἤδη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς κατασκευῆς τοῦ τάφου. Ἡ εἴσοδος, ἀνοιγμένη παρὰ τὴν ΝΔ. γωνίαν, σχηματίζει βαθμίδα πρὸς τὸν θάλαμον, ἀποτελεῖ δὲ συνέχειαν τοῦ δρόμου καὶ εὐρέθῃ φραγμένη μετὰ πρόχειρον καὶ ἀραιὰν ξηρολιθίαν. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον μετὰ καμπύλας πλευράς, στρογγύλας γωνίας καὶ ὀδοντωτὴν προεξοχὴν εἰς τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους. Ἡ ὀροφὴ δὲν ἄφησε συγκεκριμένα ἔχνη, δὲν φαίνεται ὅμως νὰ εἶχεν ὕψος μεγαλύτερον τοῦ 0,80 μ. περίπου ἀπὸ τὸ δάπεδον, βαθυνόμενον ὀλίγον πρὸς Β. καὶ σκαμμένον ἀνωμάλως. Τὰ τεμάχια τῆς θόλου τὰ εὐρεθέντα μέσα εἰς τὸν θάλαμον δὲν ἐπάτουν ἀπευθείας εἰς τὸ δάπεδον ἀλλ' εἰς στρῶμα ἰλύος ἔχον ἐν μέρει καλύψει τὰς ταφὰς καὶ τὰ κτερίσματά των.

Τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου καθὼς καὶ ἡ πρὸ τῆς εἰσόδου περιοχὴ εὐρέθησαν τελείως κενά. Τὰ λείψανα τῶν ταφῶν καὶ τὰ κτερίσματά των, ἀπωθημένα πρὸς τὰ ἄκρα καὶ εἰς διαφορετικὰ ὕψη, ἐσχημάτιζον πλατεῖαν ζώνην κατὰ μῆκος τῶν τοιχωμάτων. Εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν, ἀμέσως δεξιὰ τῆς εἰσόδου, εὐρέθη εἰς δύο γειτονικοὺς σωροὺς ὀστράκων ὁ σταμνίσκος 997, πλησίον τριμμάτων κρανίου πλαισιωμένων ἀπὸ δύο βραχιόνια. Μαζὶ μετὰ τὰ ὅστ' αὐτὰ ὑπῆρχον προχοῖδιον πεσμένον ἀνάποδα (998) καὶ

μικρὸς σταμνίσκος (999). Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν, πρὸς Β. ὅλων αὐτῶν, ἔκειτο μυκητοειδὴς λαβή, διάτρητος (Λ 265). Ἦκολούθουν κατὰ μῆκος τοῦ τοιχώματος ἀποσπασθαρμένα ὀστᾶ, εἰς τὸ μέσον του δὲ περίπου εὐρίσκοντο τεμάχια σκύφου (1000), τμῆμα μικροῦ σταμνίσκου ἐλλιποῦς, θραύσματα κρανίου καὶ εἰς ἀπόστασιν 0,20 μ. πρὸς τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου ληκύθιον πεσμένον πλαγίως (1001). Τὸ ΒΑ. τμῆμα τοῦ θαλάμου ἦτο καὶ αὐτὸ κατελιγμένον ἀπὸ διεσκορπισμένα καὶ ἀπωθημένα ὀστᾶ καὶ σπασμένα ἀγγεῖα, φύρδην-μίγδην. Μεταξὺ τῶν ὀστῶν ὑπῆρχον σιαγόνες, μία κλείς, τεμάχια κρανίου καὶ πῆχεις. Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ σωροῦ των ἔκειτο μαχαιρίδιον χάλκινον, σπασμένον (Μ 188), τὰ περισσότερα θραύσματα ἑνὸς μεγάλου ψευδοστόμου (1002) καὶ λίθος καλύπτων ὅμοιον, μικρόν (1003). Πλησίον των καὶ πρὸς ΒΑ. ὑπῆρχον δύο μεγάλα τεμάχια ἀπὸ τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ἑνὸς σταμνίσκου (1005), πλησιέστερον δὲ πρὸς τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου ἔκειντο τὰ ὑπόλοιπα μαζὶ μετὰ τὴν βάσιν τοῦ 1002 καὶ μερικὰ τρίμματα τοῦ 1005. Μεταξὺ ὅλων αὐτῶν καὶ τοῦ τοιχώματος τοῦ βάθους ὑπῆρχον κατὰ σειρὰν μερικὰ ἀκόμη ὀστᾶ καὶ εἰς εὐθεῖαν γραμμὴν τὰ τεμάχια ἑνὸς ἀκόμη σταμνίσκου (1004), εἰς τὸ βάθος δέ, ἐπάνω εἰς τὸ τοίχωμα, εὐρέθη σκωρία χαλκοῦ (Μ 189) καὶ δύο τρίμματα πρασίνης φαγεντιανῆς. Πρὸς τὰ ἀριστερά των διάσπαρτα ἀπὸ τοῦ τοιχώματος μέχρι τῆς βάσεως τοῦ 1002 ἔκειντο τὰ τεμάχια ἑνὸς ψευδοστόμου (1008), καθὼς καὶ μερικὰ ὀστᾶ σκελῶν, μαζὶ μετὰ φάλαγγας δακτύλων, περιστοιχίζοντα μεγάλην σπασμένην πρόχουν (1006), μικρόν σταμνίσκον (1007) καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 266). Ἡ περιοχὴ τῆς ΒΑ. γωνίας ἦτο κενή, ἀμέσως κατόπιν ὅμως πρὸς Ν. ἦκολούθουν ψευδόστομος σπασμένος (1009) καὶ κύαθος ὄρθιος (1010). Πλησίον τοῦ Δ. τοιχώματος ὑπῆρχον αἱ λαβαὶ ἑνὸς μικροῦ ψευδοστόμου, πλησιέστερον πρὸς τὴν εἴσοδον τὰ τεμάχια ἑνὸς ἄλλου, μεγάλου (1011), ἐκάλυπτον δύο μακρὰ ὀστᾶ, τέλος δὲ εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν ἀκριβῶς ἔκειτο πλαγίως μία πρόχους ἀκεραία (1012).

Καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὴν θέσιν καὶ τὴν κατάστασίν του, τὸ περιεχόμενον τοῦ τάφου εἶχεν ἀναστατωθῆ καὶ παραμερισθῆ πρὸς τὰ ἄκρα ὀλίγον προτοῦ ὃ θάλαμος ἀχρηστευθῇ ἢ ἐνδεχομένως ἀμέσως μόλις ἤρχισε νὰ ἀχρηστεύεται λόγῳ πτώσεως τῆς ὀροφῆς του. Τὰ πίπτοντα τεμάχια συνέτριψαν τὰ περισσότερα ἀγγεῖα, κατόπιν ὅμως μετεβλήθησαν ἀπὸ τὰ ὕδατα τῶν βροχῶν εἰς ἵλυν συγκρατήσασαν τὰ θραύσματα περίπου εἰς τὴν θέσιν των καὶ προφυλάξασαν τὴν πρόχουν, ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου, ὅταν κάποτε ὑπεχώρησε καὶ τὸ ὑπέρθυρον, παρασῦραν καὶ τὴν κορυφὴν τῆς λιθοδομῆς τῆς θύρας μέσα εἰς τὸν θάλαμον. Λόγῳ τῆς σκοπίμου καὶ ἠθελημένης ἀναστατώσεως τοῦ θαλάμου εἶναι ἀδύνατον νὰ καθορισθῇ ἡ διαδοχὴ τῶν κτερισμάτων μέσα εἰς τὸν τάφον, ἡ δὲ ὑπαρξίς δύο μόνον κατεστραμμένων κρανίων καὶ ἀριθμοῦ ὀστῶν δυσαναλόγως μικροῦ ἐν σχέσει πρὸς τὰ κτερίσματα σημαίνει ὅτι μέρος τοῦ περιεχομένου του πρέπει νὰ ἀπερρίφθῃ.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 68 γ καὶ 69 β. γ)

**997.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, ἀρκετὰ τρα-

χύς, βαφὴ μαυροκάστανι μετὰ ἐρυθρωπὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένος ὁλόκληρος μετὰ ἐξηξημένην τὴν βάσιν. Διάμ. 0,171, ὕψ. 0,158 μ.



**998.** Μικρόν προχοῦδιον βραχυστρόγγυλον, εὐρύστομον, μὲ χαμηλοτάτην δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς πρασινοκίτρινος, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος σωζομένη εἰς ὀλίγα πορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμέναι ταινίαι εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,065, ὕψ. 0,064 μ.

**999.** Σταμνίσκος συγκολλημένος εἰς τὸ χεῖλος, κωνικός. Στόμιον χωνοειδές, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μελανὴ ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,075 μ.

**1000.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθροκάσταν. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,112, ὕψ. 0,088 μ.

**1001.** Ληκύθιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὠοειδές, μὲ χαμηλοτάτην δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ἡ ράχis τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμόν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια, κάτω ἀπὸ τὸν ὦμον δύο λωρίδες. Διάμ. 0,062, ὕψ. 0,074 μ.

**1002.** Ψευδόστομος μέγας, συγκολλημένος καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ σχεδὸν συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον λοξόν, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλοτάτη κωνική. Εἰς τὴν βάσιν τοῦ στομίου, προφανῶς ἀποσπασθέντος κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, τρεῖς ὀπαί, μὲ ἀντιστοίχους εἰς τὸν ὦμον διὰ τὴν στερέωσίν του. Ὑπάρχει ἐπὶ πλέον καὶ μικρὰ ὀπή ἀερισμοῦ εἰς τὸν ὦμον. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάσταν πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον δυσδιάκριτα ἔχνη ρόμβου μὲ ἐγγεγραμμένα τόξα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Ἀπὸ τὴν διακόσμησιν τοῦ ὦμου σώζεται μικρὸς ρόμβος μὲ διαγραμμισμένας γωνίας εἰς τὸ ἡμικύκλιον. Διάμ. 0,217, ὕψ. 0,235 μ.

**1003.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν,

εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου τριγωνικὰ ἄνθη. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἐλάχιστα δυσδιάκριτα ἔχνη. Διάμ. 0,089, ὕψ. 0,108 μ.

**1004.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθροπῆ. Βαμμένον τὸ στόμιον, ἡ ράχis τῆς σωζομένης λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,080, ὕψ. 0,076 μ.

**1005.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάσταν, κατὰ τόπους ἐρυθρά. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν, τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας καὶ ταινίας εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,093 μ.

**1006.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠοειδής. Χεῖλος εὐρὺ, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς πρασινωπός τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ μαυροκάσταν ἐξίτηλος. Βαμμέναι ταινίαι εἰς τὸν λαιμόν καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,210, ὕψ. 0,254 μ.

**1007.** Μικρὸς σταμνίσκος βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρύτατον, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάσταν ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,072, ὕψ. 0,062 μ.

**1008.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, πηλὸς κιτρινωπός ἀκάθαρτος, βαφὴ καστανὴ ἐντελῶς ἀπολεπισμένη, σωζομένη κυρίως εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμένα: ἔχνη δακτυλίου εἰς τὸ χεῖλος τοῦ στομίου καὶ ταινιών εἰς τὴν κοιλίαν. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὅμοια μετὰξὺ ἀντιμετώπων ἀνθῶν. Διάμ. 0,155 μ.

**1009.** Ψευδόστομος μικρὸς, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον λοξὸν χωνοειδές, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν ὦμον μικρὰ ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ρίζαν τοῦ στομίου καὶ τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν δακτύλιοι, αἱ ράχis τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ



όμοκεντροι κύκλοι. Είς την κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὦμον ἐνάλληλοι ἀγκῶνες. Διάμ. 0,121, ὕψ. 0,137 μ.

**1010.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κακότεχνος, με χαμηλοτάτην δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένος ὁλόκληρος ἐσωτερικῶς, ἐξωτερικῶς δὲ τὸ χεῖλος, ἡ λαβὴ καὶ ταινία εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. χείλους 0,070 - 0,080 μ. ὕψ. 0,050 μ.

**1011.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής. Στόμιον καὶ λαβαὶ βραχύταται, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφουςις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμοκεντροὶ κύκλοι ἢ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μετὰ τῶν δύο ἐνάλληλοι ζῶναι μετὰ ἀμφιτόξους ραβδώσεις. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὸν ὦμον τριγωνικὰ ἄνθη ὁμόρροπα καὶ κρόσσια κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου του. Διάμ. 0,185, ὕψ. 0,20 μ.

**1012.** Μικρὰ πρόχους ἀκεραία, ὡσειδής. Στόμιον εὐρύ, λαβὴ χαμηλοτέρα τοῦ χείλους, βάσις

δισκοειδής. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, τὰ περιθώρια τῆς λαβῆς, εἰς τὴν βάσιν τῆς δακτύλιος. Εἰς τὸν λαϊμόν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον πυκνὰ λεπτὰ κρόσσια. Διάμ. 0,169, ὕψ. 0,213 μ.

**Λ 265.** Λαβὴ εἰς σχῆμα μύκητος, κατακορύφως διάτρητος, ἀπὸ τάλκην. Ἡ ἐπιφάνειά της καλύπτεται ἀπὸ ἐγχαράκτους μικροὺς κύκλους μετὰ μικρὰν ὀπὴν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κέντρου, διατεταγμένους κατὰ ὁμοκέντρους περιφερείας. Διάμ. 0,052, διάμ. ὀπῆς 0,010, ὕψ. 0,023 μ.

**Λ 266.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ μελανὸν στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,013 μ.

**Δ 178.** Δύο μικρότατα ἀκανόνιστα τρίμματα πρασίνης φαγεντιανῆς. Μέγ. σωζ. διαστάσεις 0,005, 0,007 μ.

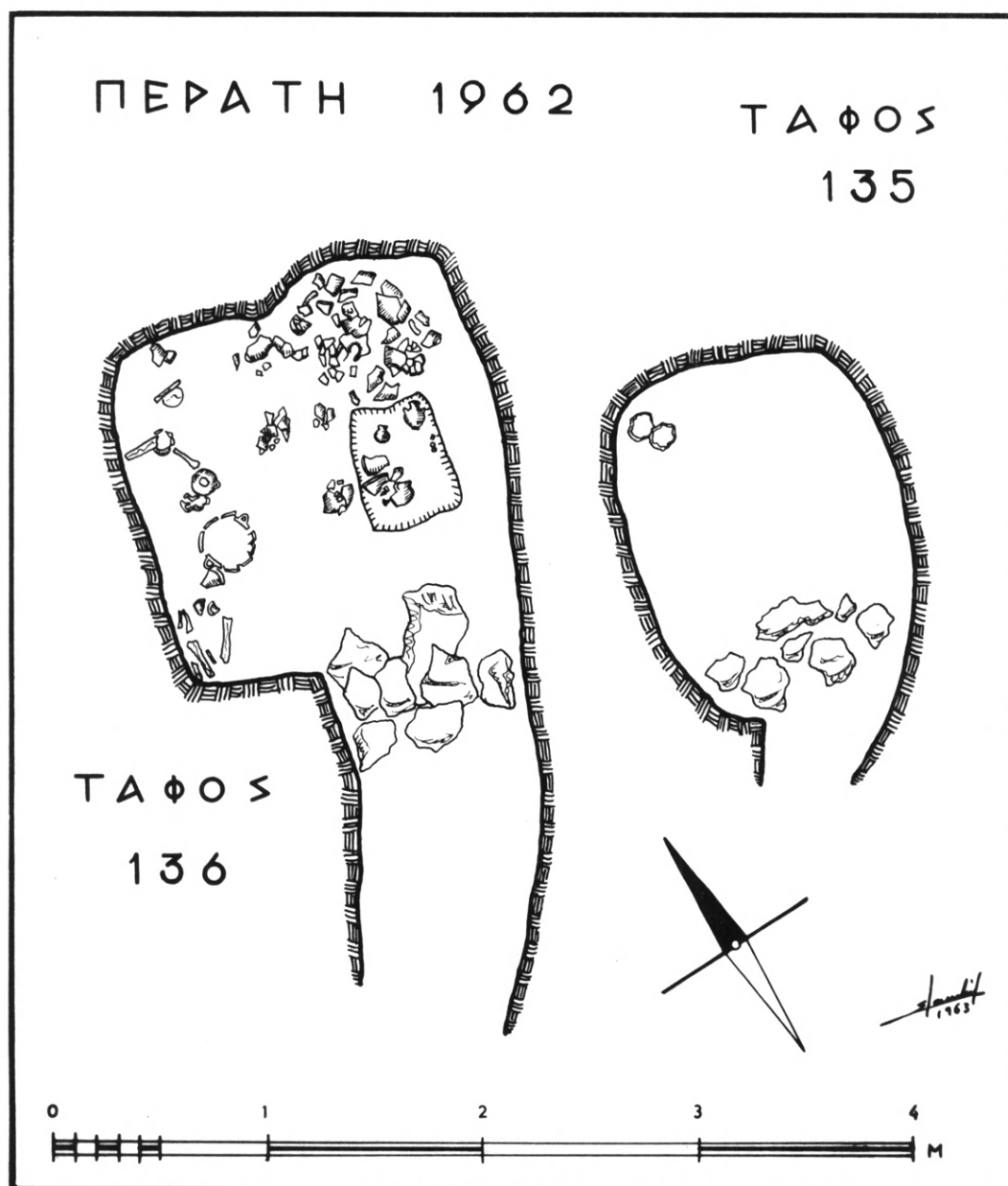
**Μ 188.** Μαχαιρίδιον χάλκινον, συγκολλημένον ἀπὸ ἐξ τεμάχια. Σώζεται ἡ λεπίς καὶ μέρος τῆς λαβῆς φέρον δύο διαμπερεῖς δικεφάλους ἥλους πρὸς συγκράτησιν τῆς ἐπενδύσεώς του. Λεπίς τριγωνικὴ, μονόστομος. Μῆκος 0,122, μέγ. πλάτος λεπίδος 0,020, πλάτος λαβῆς 0,015 μ.

**Μ 189.** Τεμάχιον τραχὺ καὶ ἀκανόνιστον ἀπὸ σκωρίαν χαλκοῦ, ἀνάμικτον μετὰ διαφόρους ὕλας, προϊόν καμινεύσεως. Μεγ. σωζ. διάστ. 0,058 μ.

### ΤΑΦΟΣ 136 (σχέδ. 69, πίν. 70α)

Θαλαμοειδὴς ρηχός, ἀρκετὰ μεγάλος, βυθισμένος, σκαμμένος κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ πετρώματος καὶ προσανατολισμένος Β.- Ν. Εἰς τὸ σημεῖον ὅπου κατεσκευάσθη, ἡ πλαγιά εἶναι τόσον κατωφερὴς ὥστε ὁ δρόμος του, παρ' ὅλον ὅτι εἶναι βραχύς καὶ ἀβαθής, ἔχει δάπεδον σχεδὸν ὀριζόντιον. Ἡ εἴσοδος, ἀνοιγμένη εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν τοῦ θαλάμου, εἶναι ἀδιαμόρφωτος, ἰσοπλατῆς πρὸς τὸν δρόμον καὶ εὐρέθῃ φραγμένη μετὰ λεπτὴν ξηρολιθίαν προχείρως κτισμένην. Ὁ θάλαμος εἶναι τετράπλευρος, ὅχι πολὺ κανονικός, μετὰ τοιχώματα ὀλίγον καμπύλα, γωνίας στρογγυλευμένας, μίαν ἀβαθὴ κογχοειδῆ κοιλότητα εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν καὶ τετράπλευρον λάκκον εἰς τὸ πρὸς Α. τμήμα του. Συγκεκριμένη ἐνδειξις διὰ τὸ ὕψος τῆς ὀροφῆς δὲν διετηρήθη, ὡς ἐκ τῆς διαμορφώσεως τοῦ πετρώματος ὅμως ἀποκλείεται νὰ ὑπερέβαινε τὸ 0,50 μ. Ἡ περιοχὴ τοῦ θαλάμου, ἀμέσως μετὰ τὴν εἴσοδον, ἦτο ἐντελῶς κενή. Εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν ὑπῆρχον μερικὰ ὀστᾶ, κυρίως μηριαῖα, συσσωρευμένα καὶ στημένα λοξῶς πρὸς τὰ ἐπάνω. Μαζί των εὐρέθησαν καὶ δύο τεμάχια ἀπὸ τὴν βάσιν μεγάλης λεκάνης (983), πλησίον των δὲ ἄλλη, ὁμοία, ὀρθία (984), περιέχουσα τεμάχια μολυβδίνου σύρματος (Μ 183). Μετὰ τὸ ἀγγεῖον αὐτὸ ἦτο πεσμένος καὶ σπασμένος μικρὸς ψευ-

δόστομος (985) με φακοειδῆ χάνδραν ἀπὸ ὀρείαν κρύσταλλον (Λ 261) ἐμπρὸς εἰς τὸ στόμιόν του καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 263) παρὰ τὴν βάσιν του. Ὁ ψευδόστομος ἐκαλύπτετο ἐν μέρει ἀπὸ ἓνα ὄρθιον σταμνίσκον (986). Ἦκολούθουν μερικὰ παραμερι-



Σχέδ. 69.

σμένα ὀστᾶ, κυρίως μακρά, πεσμένα ἐπάνω εἰς τὰ τεμάχια ἑνὸς κυάθου (987) καὶ μέρος ἑνὸς κρανίου. Εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν εἶχον ἀπωθηθῆ δύο τεμάχια ἑνὸς μεγάλου ψευδοστόμου (988). Τὰ ὑπόλοιπα εὐρίσκοντο μεταξύ τῶν θραυσμάτων ἄλλων τεσσάρων ἀγγείων, μιᾶς μεγάλης πρόχου (991), ἑνὸς σκύφου (992), μιᾶς ὑδρίας (993)

καὶ ἑνὸς μεγάλου σταμνίσκου (994), τὰ ὅποια ἔκειντο σπασμένα καὶ διάσπαρτα εἰς ἐκτεταμένον σωρὸν καταλαμβάνοντα ὁλόκληρον τὸ ΒΑ. τμήμα τοῦ θαλάμου. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν σωρὸν αὐτόν, πρὸς τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου, εὐρίσκοντο τὰ τεμάχια ἑνὸς ψευδοστόμου (989) καὶ ἑνὸς μικροῦ σταμνίσκου (990). Πρὸς Ν. των, πλησίον τοῦ χείλους τοῦ λάκκου, ἦσαν μερικὰ ὄστρακα προερχόμενα ἀπὸ ἕνα σκύφον, ἀνεπαρκῆ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν του. Τέλος, μέσα εἰς τὸν λάκκον, εὐρίσκοντο ἀναμῖξ ὅστᾱ, τὰ περισσότερα τεμάχια τῆς λεκάνης 983, μικρὸς σταμνίσκος (996) καὶ ἄλλος, μεγαλύτερος (995). Ὁ λάκκος περιεῖχεν ὡσαύτως τεμάχιον μολυβδίνου σύρματος (M 187), δακτύλιον ἀργυροῦν μὲ σφενδόνην περασμένον εἰς τὴν φάλαγγα δακτύλου (M 184), ἄλλον ἀπλοῦν χρυσοῦν (M 185), τρίτον ἀργυροῦν (M 186), μίαν χάνδραν ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ 177) καὶ μίαν ἀπὸ σάρδιον (Λ 262). Ἐπὶ πλεον ἀπὸ τὰ χῶματα τοῦ θαλάμου συνελέγησαν κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 264) καὶ ὄστρακα ἀπὸ μίαν πρόχουν, μίαν λεκάνην καὶ ἑπτὰ τοῦλάχιστον ἄλλα ἀγγεῖα.

Ἡ πληθώρα αὐτῇ τῶν ἀγγείων ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐλάχιστα ὅστᾱ μαρτυρεῖ ὅτι παρ' ὅλον τὸν παραμερισμὸν τοῦ περιεχομένου του πρὸς τὰ τοιχώματα καὶ τὰς γωνίας καὶ τὴν ἀπόθεσιν ἑνὸς μέρους του εἰς τὸν λάκκον, ὁ τάφος θὰ εἶχε γεμίσει τόσον πολὺ ὥστε τὸν ἐκαθάρισαν τοῦλάχιστον μίαν φορὰν, ἀπομακρύναντες τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ὀστέων καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ κρανία, τοῦτο δὲ χωρὶς νὰ ἐπακολουθήσῃ ταφὴ καὶ χωρὶς καὶ νὰ δημιουργηθῇ χῶρος δι' αὐτήν. Ὁ πραγματικὸς ἀριθμὸς τῶν ταφῶν του λοιποῦν εἶναι ἀδελος ὑπερβαίνων ὅπωςδῆποτε τὰς δύο, ὅσαι διαπιστώνονται δηλαδὴ ἀπὸ τὸ κρανίον καὶ τὰ ὀλίγα διατηρηθέντα ὅστᾱ.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 70 β.γ καὶ 71 α)

**983.** Λεκάνη συγκολλημένη, συμπληρωμένη, χωνοειδής. Πηλὸς ἐρυθρῶς λεπτός, βαφὴ μαυροκάστανη μὲ ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις, ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν δύο δακτύλιοι, ἐξωτερικῶς αἱ ράχεις τῶν δύο λαβῶν καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. χείλους 0,26, ὕψ. 0,139 μ.

**984.** Λεκάνη συγκολλημένη, συμπληρωμένη, βαθυπύθμενος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένη ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα ὁμόκεντροι κύκλοι. Διάμ. χείλους 0,254, ὕψ. 0,129 μ.

**985.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ μαυροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένοι αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ἴχνη θηλειᾶς εἰς τὴν ρίζαν τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου.

Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,101 μ.

**986.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλιπής (χωρὶς στόμιον), ὠοειδής. Βάσις χαμηλοτάτη κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐντελῶς ἐξίτηλος. Ἰχνη τῆς εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ εἰς τὴν βάσιν. Διάμ. 0,10, σωζ. ὕψ. 0,08 μ.

**987.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος καὶ ἡ ράχis τῆς λαβῆς. Διάμ. χείλους 0,102, ὕψ. 0,064 μ.

**988.** Ψευδόστομος μεγάλος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον καὶ λαβαὶ μικραί, δίσκος μεγάλος μὲ ἀπόφυσιν, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ καστανή, κατὰ τοπὸς ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στο-

μίου, θηλειά συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Ἡ κοιλία βαμμένη ὁλόκληρος μετὰ ἐξηρημένον τὸ κάτω μέρος τῆς καὶ λεπτὴν ταινίαν εἰς τὸ μέσον. Εἰς τὸν ὄμιον τριγωνικὰ ἄνθη μετὰ περιστικτὸν στεφάνην. Διάμ. 0,209, ὕψ. 0,215 μ.

**989.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος. Στόμιον ὑψηλὸν κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπὸς, ἐπιφάνεια τελείως ἀπολεπισμένη. Δὲν διατηρεῖται ἔχνος βαφῆς ἢ διακοσμήσεως. Διάμ. χεῖλους 0,020, διάμ. βάσεως 0,045 μ.

**990.** Σταμνίσκος ὑψίλαιμος συμπληρωμένος, ὡσειδής. Στόμιον εὐρὺ, λαβαὶ κατακόρυφοι, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ στόμιον, εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,073, ὕψ. 0,073 μ.

**991.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὡσειδής. Χεῖλος εὐρὺ, βάσις χαμηλοτάτη κωνική. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς λεπτὸς ἀλλ' ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ ἐρυθρὰ ἢ ἐρυθροκάσταν, ἐξίτηλος κατὰ τόπους. Βαμμένα: δακτύλιος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου, τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὴς ταινία καταλήγουσα εἰς δακτύλιον, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὄμιον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,216, ὕψ. 0,28 μ.

**992.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, διάστομος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένος ὁλόκληρος μετὰ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ λεπτὴν ταινίαν εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως ἐλλειψοειδὴς κηλὶς. Διάμ. χεῖλους 0,114, ὕψ. 0,088 μ.

**993.** Ὑδρία μεγάλη συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὡσειδής. Στόμιον εὐρύχειλον, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς καθέτου λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ, εἰς τὰς ὀριζοντίας λαβὰς αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι. Εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὄμιον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,222, ὕψ. 0,273 μ.

**994.** Σταμνίσκος μετρίου μεγέθους, συγκολ-

λημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις κωνική. Πηλὸς πρασινωπὸς, βαφὴ καστανὴ τελείως ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,166, ὕψ. 0,158 μ.

**995.** Σταμνίσκος ὑψίλαιμος, συμπληρωμένος εἰς τὸ χεῖλος, ὡσειδής. Στόμιον εὐρὺ καὶ ὑψηλόν, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπὸς, βαφὴ μαυροκάσταν - πορτοκαλόχρους. Βαμμένα: τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὰς λαβὰς αἱ κορυφαὶ καὶ αἱ ρίζαι, εἰς τὸ ὕψος τῶν ζώνη ὅρμου, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,105, ὕψ. 0,124 μ.

**996.** Σταμνίσκος ἀκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον χωνοειδές, λαβαὶ μικρόταται, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς φαῖος τραχύς καὶ ἀκάθαρτος. Ἄβαφος. Διάμ. 0,072, ὕψ. 0,075 μ.

**Λ 261.** Φακοειδὴς χάνδρα ἀπὸ ὀρείαν κρύσταλλον, διάτρητος. Κατὰ μῆκος τῆς περιφέρειας τῆς διακοσμητικὸν χάραγμα. Διάμ. 0,015, πᾶχος 0,010 μ.

**Λ 262.** Βαρελόσχημος χάνδρα ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος κατὰ τὸ μῆκος τῆς, κατασκευῆς προχείρου καὶ ἀμελοῦς. Μῆκος 0,009, διάμ. 0,006 μ.

**Λ 263.** Κομβίον κωνικὸν μετὰ περιχέλωμα, ἀπὸ φαῖον στεατίτην. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,013 μ.

**Λ 264.** Ὅμοιον κωνικόν, χωρὶς περιχέλωμα. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,012 μ.

**Λ 177.** Χάνδρα σωληνωτὴ πολλαπλῇ, τετράγωνος, ἀπὸ τεφρόχρουν ὑαλόμαζαν. Μῆκος 0,016, πλάτος 0,015 μ.

**Μ 183.** Ὀκτὼ τεμάχια μολυβδίνου σύρματος διαφόρων μεγεθῶν, συνεστραμμένα καὶ ὠξειδωμένα. Μέγ. σωζ. διαστ. 0,020 - 0,055, διάμ. 0,004 - 0,005 μ.

**Μ 184.** Δακτύλιος ἀργυροῦς, μετὰ ἐλλειψοειδῇ σφενδόνην, πολὺ ὠξειδωμένος. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν σφενδόνην καὶ τὸν κρίκον, χωριστόν, σχήματος ἀνοικτοῦ κύκλου μετὰ τὰ δύο ἄκρα του κολλημένα εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς σφενδόνης. Διάμ. κρίκου 0,021, διάμ. σφενδόνης 0,021, 0,031 μ.

**Μ 185.** Δακτύλιος χρυσοῦς ἀκέραιος. Διάμ. 0,0205 μ.

**Μ 186.** Δακτύλιος ἀργυροῦς, ἀκέραιος, ὠξειδωμένος. Διάμ. 0,020 μ.

**Μ 187.** Τεμάχιον μολυβδίνου σύρματος, καμπύλου, πολὺ ὠξειδωμένου. Διάμ. 0,004, μῆκος 0,055 μ.

## ΤΑΦΟΣ 135 (σχέδ. 69)

Μικρός θαλαμοειδής, άβαθής, σκαμμένος άκριβώς κάτω από την όφρυν του ύψώματος, προσανατολισμένος Β.- Ν., με τὸ δάπεδον πλησιέστατα εἰς τὴν σημερινήν ἐπιφάνειαν. Ὁ δρόμος του, παρασυρθεὶς ἐν μέρει πρὸς τὴν ἀπότομον κατωφέρειαν, εἶναι ἐντελῶς ὑποτυπώδης καὶ πολὺ στενός, ἀσφαλῶς δὲ τὸ μῆκός του δὲν ἦτο ἀρχικῶς πολὺ μεγαλύτερον ἀπὸ ὅσον, ἐλάχιστον, ἐσώθη. Ἡ εἴσοδος, ἢ μᾶλλον τὸ ἐντελῶς ἀδιαμόρφωτον στόμιόν του, ἦτο φραγμένον προχείρως με μερικoὺς ἀραιoὺς λίθους. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ὠσειδὲς με τοιχώματα καὶ δάπεδον ἀνώμαλα. Καθὼς δεικνύει ἡ μορφή τοῦ πετρώματος εἰς τὸ βάθος του, τὸ ὕψος τῆς ὀροφῆς δὲν ὑπερέβαινε τὰ 0,40 μ. Εὐρέθη τελείως κενὸς ἐκτὸς ἀπὸ δύο τεμάχια ἐνὸς ἀποσθρωμένου κρανίου, εὐρεθέντα εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου. Τὰ ὑπόλοιπα ὅστᾳ τῆς ταφῆς καθὼς καὶ τὰ ἐνδεχόμενα κτερίσματά της πρέπει νὰ παρεσύρθησαν πρὸς τὴν κατωφέρειαν.

## ΤΑΦΟΙ Σ59 καὶ Σ60

Ὁ Σ59 εἶναι πολὺ μικρὸς θαλαμοειδής, προσανατολισμένος ΒΑ. - ΝΔ. καὶ σκαμμένος λοξῶς πρὸς τὴν γένεσιν τῆς νεροσυρμῆς ἀπέναντι τῶν Σ10 καὶ 99. Ἐχει βραχὺν καὶ ἀβαθῆ ὑποτυπώδη δρομίσκον καὶ θάλαμον ρομβοειδῆ, με τὴν εἴσοδον ἀνοιγμένην εἰς μίαν ἀπὸ τὰς γωνίας. Συλημένος ἀπὸ πολλοῦ, εὐρέθη τελείως κενός. Λόγῳ τοῦ μεγέθους του πρέπει νὰ ἦτο παιδικός.

Ὁ Σ60, ὀλίγα μέτρα πρὸς Ν. τοῦ Σ59, εἶναι θαλαμοειδής καὶ αὐτός, πολὺ μεγαλύτερος. Ἐχει δρόμον ἐπίσης βραχὺν καὶ σχετικῶς στενόν, στραμμένον πρὸς τὴν νεροσυρμὴν καὶ ὀδηγοῦντα εἰς τὴν στενὴν του εἴσοδον, ἀνοιγμένην εἰς τὸ μέσον τῆς Δ. πλευρᾶς. Ὁ θάλαμος, μέγας, τραπεζιόσχημος, ἀρκετὰ κανονικός, εἶχε σκαφῇ ἐξ ὀλοκλήρου σχεδὸν κάτω ἀπὸ τὸ σκληρὸν πέτρωμα τῆς ὀφρύος τοῦ ὕψώματος, εἰς τὸ σημεῖον ὅπου αὐτὴ μόλις ἀρχίζει νὰ διαμορφοῦται. Συλημένος ἀπὸ πολλοῦ, εἶχε τοιχώματα καὶ δάπεδον παραβιασμένα καὶ ἀνώμαλα. Πρέπει ὅμως, ὅταν τὸν ἔσκαψαν οἱ ἀρχαιοκάπηλοι, νὰ εἶχε καταχωθῇ ἀπὸ τὸ πεσμένον τμῆμα τῆς θόλου καὶ τὰ νεροχώματα τῆς νεροσυρμῆς, διότι ἡ γωνία δεξιὰ τῆς εἰσόδου, ἢ ΝΔ., τοὺς εἶχε διαφύγει. Εἰς τὸ μικρὸν αὐτὸ ἀσύλητον τμῆμα εὐρέθησαν ὀλίγα παραμερισμένα ὅστᾳ, οἱ ψευδόστομοι 1261 καὶ 1262 καὶ ὁ σταμνίσκος 1263, ὑπολείμματα ἀπωθημένων ταφῶν.

## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 71β)

**1261.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Εἰς τὸν ὦμον μικρὰ ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα τεφρόχρουν πολὺ ἀπολεπισμένον, βαφὴ μαυροκάστανη κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς

τὴν βάσιν τοῦ στομίου καὶ τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν δακτύλιοι, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Ὁ ὦμος ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,078, ὕψ. 0,087 μ.

**1262.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, ἀρίστης διατηρήσεως, ὠσειδής. Στόμιον καὶ λαβαὶ χαμηλαί.



Χεῖλος εὐρύ, δίσκος μὲ χαμηλὴν ἀπόφυσιν, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, ἐπιφάνεια λεῖα καὶ στιλπνή, βαφή ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ ταινίας, μεταξὺ αὐτῶν στενὴ ζώνη μὲ ἀμφιτόξους ραβδώσεις. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως τρεῖς ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸν ὦμον ῥόμβοι μὲ κύ-

κλους εἰς τὸ κέντρον. Διάμ. 0,116, ὕψ. 0,122 μ.

**1263.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, βραχυ-στρόγγυλος. Στόμιον εὐρὺ καὶ ὑψηλόν, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπὸς λεπτός, βαφή καστανή - πορτοκαλόχρους, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως ὁμόκεντροι κύκλοι, μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη ἀνηρτημένων σπειρῶν κατὰ σειράν. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,084 μ.

#### ΤΑΦΟΙ 41, 42, 49, 50 καὶ 51 (σχέδ. 70, πίν. 72α)

Οἱ τάφοι αὐτοί, κατεσκευασμένοι εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων καὶ εἰς διαφορετικὰ ἐπίπεδα, ἡνοίχθησαν ὅλοι εἰς σημεῖον ὅπου τὸ ἀμμολιθικὸν πέτρωμα εἶναι ἀσταθέστερον καὶ εὐθρυπτότερον τοῦ συνήθους καὶ ἡ πλαγιά ἀπότομος, ἐλάχιστα ἀπέχουσα ἀπὸ τὴν νεροσυρμὴν. Ὅλα αὐτὰ συνέτειναν εἰς τὸ νὰ δημιουργηθῇ ἀπὸ μικροκατολισθήσεις καὶ ἴσως καὶ ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ὑδάτων εἰς τὸ φυσικὸν πέτρωμα κενὸν μικρᾶς ἐκτάσεως καλυφθὲν ἀπὸ μαλακὴν, ἐν μέρει φυσικὴν καὶ ἐν μέρει τεχνητὴν ἐπίχωσιν. Ἡ ἐπισφαλὴς αὐτὴ φλέψ ἔχει τὸ βαθύτερον καὶ στενότερον σημεῖόν της εἰς τὸν χῶρον μεταξὺ τοῦ 42 καὶ τοῦ 49, ἐπεκτείνεται ὅμως ὅσον πλησιάζει πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν. Χάρις εἰς τὴν φλέβα αὐτὴν ὅχι μόνον ἐβυθίσθησαν αἱ θόλοι — πρᾶγμα ποῦ συνέβη ἄλλωστε εἰς τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ νεκροταφείου — ἀλλὰ παρεμορφώθησαν καὶ κατεστράφησαν ἐν μέρει καὶ τὰ τοιχώματα. Ἐπὶ πλεον τὸ πρὸς Δ. τμήμα τοῦ θαλάμου τοῦ 41, μὲ τὴν εἴσοδον καὶ τὸν δρόμον του, ἐσυλήθη ἀπὸ ἀρχαιοκαπήλους κατακόψαντας τὰ πάντα εἰς τὴν προσπάθειάν των νὰ ἀνεύρουν τὸν τάφον. Χάρις εἰς τὴν βάνανυσον αὐτὴν ἐπέμβασιν ἡ σχέσις τοῦ 41 πρὸς τὸν 42 δὲν εἶναι σαφής.

Ὁ τάφος 42 εἶναι ὁ βαθύτερος ἀπὸ ὅλους. Ὁ θάλαμός του ἔχει σχῆμα πετάλου μὲ μικρὰν ἡμικυκλικὴν κόγχην εἰς τὸ Α. τοῦ τμήματος καὶ τὴν θύραν εἰς τὸ δεξιὸν ἄκρον τοῦ Δ. τοιχώματος, φραγμένην ἐρμητικῶς μὲ ξηρολιθίαν. Εἰς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν τῆς θύρας σχηματίζεται στενὴ παραστάς, εἰς τὴν δεξιὰν ὅμως ὅχι. Τὸ νότιον τοίχωμα τοῦ θαλάμου, σκαμμένον εἰς τὴν μαλακὴν φλέβα, δὲν ἐσώθη.

Περιεῖχεν ὁ τάφος δύο ταφὰς κατὰ χώραν, ἐξηπλωμένας εἰς τὸ δάπεδον, παραλλήλους, μὲ τὰς κεφαλὰς πρὸς Α. Τῆς μιᾶς, τῆς νοτίας, τὸ κρανίον ἦτο ἐντελῶς κατεστραμμένον. Οἱ βραχίονες ἦσαν τεταμένοι κατὰ μῆκος τοῦ σώματος μὲ τοὺς πήχεις γυρισμένους πρὸς τὸν λαιμόν. Τὰ σκέλη, τοποθετηθέντα μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά, ἦσαν πεσμένα καὶ τὰ δύο πρὸς τὰ δεξιὰ. Ἡ ἄλλη, ἡ βορεία, εἶχε διατηρήσει τὸ κρανίον της, πεσμένον πλαγίως πρὸς τὰ δεξιὰ. Ἡ ἀριστερά, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, ἔφθανεν εἰς τὸ ὑπογάστριον. Ἡ δεξιὰ εὐρίσκετο εἰς ἀφύσικον θέσιν διότι ἦτο καὶ αὐτὴ λυγισμένη ὅπως ἡ ἀριστερά, μὲ τὰ ὅσῃ της ἀντιστοίχως παράλληλα καὶ ὁμόροπα,

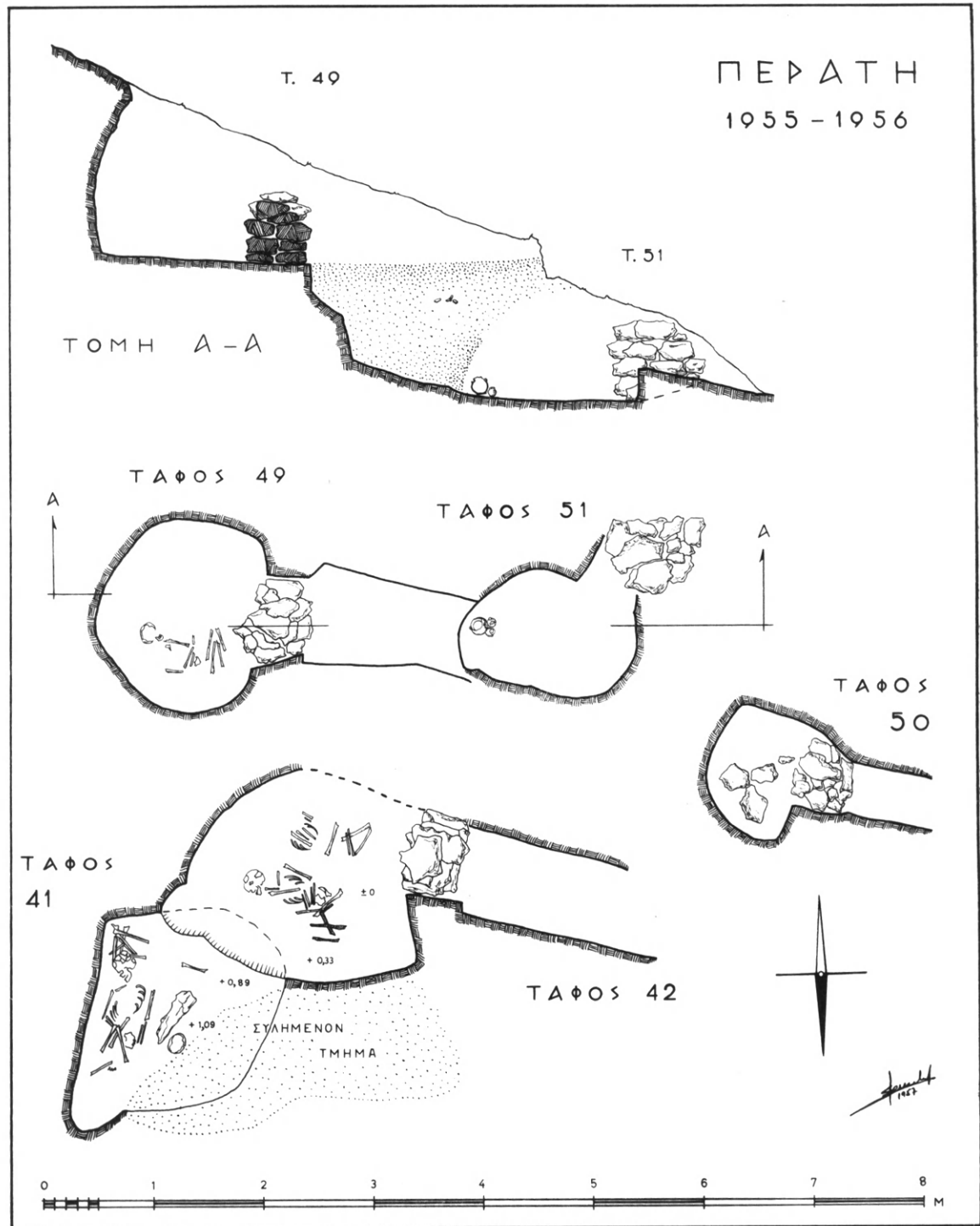
ἦτο ὅμως τοποθετημένη ἐπάνω εἰς τὰς πλευράς καὶ τὸ ὄστουν τοῦ στέρνου καὶ ὄχι ἀπὸ κάτω, ὅπως θὰ ἔπρεπεν ἐὰν ὁ νεκρὸς εἶχε ταφῇ μὲ κλίσιν πρὸς τὸ δεξιόν του πλευρόν. Χωρὶς ἀμφιβολίαν ὁ βραχίον αὐτὸς μετεκινήθη ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν του θέσιν, ἀγνωστον μὲ ποίαν εὐκαιρίαν, πάντως ὅμως μετὰ τὴν ταφὴν καὶ προτοῦ αἱ σάρκες αἱ συγκρατοῦσαι τὰ ὀστᾶ εἰς τὴν κανονικὴν των σχέσιν ἀποσυντεθοῦν πλήρως. Τὰ δύο μηριαῖα, πεσμένα χιαστὶ εἰς τὴν λεκάνην, δεικνύουν ὅτι ἦτο καὶ αὐτὸς ἀρχικῶς ὑπτίος μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Εἰς ἐπίπεδον ὑψηλότερον κατὰ 0,33 μ. εὐρέθησαν μερικὰ ὀστᾶ σκελῶν, πεσμένα λοξῶς μεταξὺ των καὶ μὴ ἀνήκοντα εἰς καμμίαν ἀπὸ τὰς δύο ταφάς. Δεδομένου ὅτι ὁ τάφος δὲν περιεῖχεν οὔτε τὸ παραμικρὸν λείψανον ἄλλης ταφῆς, τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι τὰ ὀστᾶ αὐτὰ ἐκύλισαν ἀπὸ τὸν 41, ὅταν ἔπεσε τὸ Ν. τοίχωμά του.

Ἀπὸ αὐτόν, τὸν **τάφον 41**, σώζεται μόνον τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους του, τὸ Α. Ὁ θάλαμός του, ἐν μέρει κατεστραμμένος ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους καὶ ἐν μέρει βυθισμένος, φαίνεται νὰ εἶχε σχῆμα τετράπλευρον ἀκανόνιστον. Τὸ δάπεδόν του εὐρίσκεται εἰς ἐπίπεδον 0,89 μ. ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ δάπεδον τοῦ 42 καὶ ἀνέρχεται πρὸς τὴν μὴ διατηρηθεῖσαν εἰσοδον. Κατὰ μῆκος τοῦ σωζομένου Α. τοιχώματος ὑπῆρχε σκελετὸς κατὰ χώραν μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν. Τὸ κρανίον ἔκλινε πρὸς τὰ δεξιά. Ἡ δεξιά, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, ἔφερε τοὺς δακτύλους εἰς τὸ ἀριστερὸν τμήμα τῆς λεκάνης. Ἡ ἀριστερὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Τὰ ὀστᾶ τῶν σκελῶν, τοποθετημένων ἀρχικῶς μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά καὶ πολὺ συνεσταλμένων, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν μικρὰν ἀπόστασιν μεταξὺ τῶν φαλάγγων τῶν δακτύλων των καὶ τῆς λεκάνης, εἶχον πέσει λοξῶς πρὸς τὰ ὀπίσω, καλύπτοντα ἐν μέρει τὴν κοιλίαν. Ὅπισθεν τῆς κεφαλῆς εὐρέθησαν συσσωρευμένα τὸ κρανίον καὶ τὰ ὀστᾶ ἐνὸς σκελετοῦ.

Πρὸς Δ. τῆς κατὰ χώραν ταφῆς καὶ 0,20 μ. ὑψηλότερον ἔκειντο τὰ ὑπόλοιπα μιᾶς ἄλλης, διαταραγμένης. Ἡ σύλησις εἶχε φθάσει μέχρις ἐδῶ, ὥστε εἶναι ἄδηλον τί ἀκριβῶς ὑπῆρχεν ἀρχικῶς. Ὅταν ἐσκάφη πάντως εὐρέθη στενομήκης πλακοειδὴς λίθος, πλησίον τοῦ κρανίου καὶ πρὸς Ν. τοῦ μακρὸν ὄστουν. Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι αὐτὰ ἀπετέλουν τὰ ὑπόλοιπα μιᾶς ταφῆς ταραγμένης ἤδη ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα καὶ ὅτι εἰς αὐτὰ ἀνήκουν καὶ τὰ ὀστᾶ τὰ κυλίσαντα εἰς τὸν θάλαμον τοῦ 42. Κατὰ ταῦτα ὁ 41 περιεῖχε τρεῖς ταφάς, εὐρεθείσας ἀκτερίστους.

Οἱ **τάφοι 49** καὶ **51** εὐρέθησαν πρὸς Ν. ἀκριβῶς τοῦ 42 παράλληλοι πρὸς αὐτόν καὶ εἰς πολὺ μικρὰν ἀπόστασιν. Ὁ 51 εὐρίσκεται πρὸς Δυσμὰς τοῦ 49, 1,20 μ. περίπου κάτω ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ δρόμου του. Ὁ θάλαμος τοῦ 42 εὐρίσκεται εἰς τὸ ὕψος τῆς εἰσόδου τοῦ 49, ἡ δὲ πρὸς Ν., δηλαδή πρὸς τὸν 49, πλευρά του, εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἀνοιχθεῖσα μέσα εἰς τὸ εὐρύρυστον πεσμένον πέτρωμα. Τὸ στρῶμα αὐτὸ ἦτο σκληρότερον καὶ συμπαγέστερον ἀπὸ τὰ πεσμένα γεμίσματα τῶν θαλάμων τῶν τάφων, ὄχι ὅμως τόσο σκληρόν ὅσον τὸ παρθένον. Παρουσίαζε τὴν λεπτοτέραν καὶ ὀλιγώτερον στερεὰν ὑφὴν τοῦ σκαμμένου ἢ ταραγμένου ἀπὸ καθίζησιν ἐδάφους καὶ μάλιστα τόσο ὥστε ἡ διαφορὰ νὰ εἶναι ἀμέσως ἐμφανὴς (βλ. πίν. 72α). Ὁμοιογενὲς καὶ καθαρὸν, πλεον σκοτεινόχρωμον ἀπὸ τὸ παρθένον, πρέπει νὰ ἐσχηματίσθῃ ἀφ' ἑαυτοῦ κυρίως ἀπὸ φυσικὰ αἵτια ὅπως π.χ. μίαν μικροκατολίσθησιν ἐνὸς τμήματος τῆς πλα-

γιας. Ἐν μέρει ὅμως καὶ ἰδίως εἰς τὰ ὑψηλότερα σημεῖα τοῦ ὀφείλεται καὶ εἰς ἀνθρω-  
πίνην ἐπέμβασιν, ὅπως ἀποδεικνύουν τὰ ὄστρακα ἐνὸς εὐρυστόμου ἀγγείου (πίν. 136 γ)



Σχέδ. 70.

τὰ εὐρεθέντα 0,30-0,35 μ. κάτω ἀπὸ τὸ δάπεδον τοῦ δρόμου τοῦ 49 (σχέδ. 70, τομή).  
Εἰς τὴν ἐπίχωσιν λοιπὸν αὐτὴν, ἐν μέρει φυσικὴν καὶ ἐν μέρει τεχνητὴν, εἶχεν ἀνοιχθῇ

ὄχι μόνον ἡ Ν. πλευρὰ τοῦ θαλάμου τοῦ 42 ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος ὁ δρόμος τοῦ 49 καθὼς καὶ τὸ βάθος τοῦ θαλάμου τοῦ 51.

Εἰς τὸν **τάφον 49** ὁ δρόμος ἦτο στενομήκης, εὐρυνόμενος ὀλίγον πρὸς τὴν εἴσοδον. Ἡ θύρα εἶχε δύο στενάς λοξὰς παραστάδας, τὸ δὲ ἀνοιγμὰ της ἦτο φραγμένον μὲ ξηρολιθιὰν ἀπὸ μικροῦς καὶ ὄχι πολὺ κανονικῶς κτισμένους λίθους. Ὁ θάλαμος εἶναι μᾶλλον μικρὸς καὶ ἀκανονίστως κυκλικός, ἡ δὲ ὀροφή του εἶχε βυθισθῇ. Εἰς τὸ ἀριστερὸν (Β.) τμήμα του περιεῖχε μίαν ταφὴν κατὰ χώραν, κακῶς διατηρημένην, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Α. Τὸ κρανίον, μόλις σωθέν, φαίνεται νὰ εἶχε πέσει ὀλίγον πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἀπὸ τὰ ὀστᾶ τοῦ θώρακος δὲν διετηρήθη τίποτε. Αἱ χεῖρες ἦσαν σταυρωμέναι εἰς τὸν στόμαχον, τὰ δὲ ὀστᾶ τῶν σκελῶν, διπλωμένα εἰς τὸ γόνυ καὶ πεσμένα πρὸς τὰ ἀριστερά, δεικνύουν ὅτι ἀρχικῶς εἶχον συσταλῇ μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Πλησίον τῆς κάτω γνάθου εὐρέθη μία χάνδρα ἀπὸ σάρδιον (Λ 126α) καὶ μικρὸν χρυσοῦν φυλακτὸν (Μ 89).

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 72 β)

**Λ 126α.** Μικρὰ ἀρτόσχημος χάνδρα ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος, ἀμελοῦς κατασκευῆς. Διάμ. 0,006 μ.

**Μ 89.** Μικρὸν μηνοειδὲς φυλακτὸν ἀπὸ χρυ-

σοῦν ἔλασμα, μὲ στρογγυλεμένα τὰ ἄκρα καὶ κρίκον ἀναρτήσεως κολλημένον εἰς τὸ μέσον τῆς ράχεως. Μῆκος 0,011, πλάτος ἐλάσματος 0,0015 μ.

Ὁ **τάφος 51** εἶναι μικρὸς θαλαμοειδής, σκαμμένος ἀκριβῶς ἐμπρὸς εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ δρόμου τοῦ 49 καὶ κατὰ 1,20 μ. βαθύτερον. Εἶναι ἀσφαλῶς παλαιότερος διότι, ἐὰν ὁ 49 ὑπῆρχεν ὅταν ἐβυθίσθη ὁ 51, τὸ δάπεδον τοῦ δρόμου τοῦ πρώτου θὰ ἠκολούθει τὴν πτώσιν τῆς θόλου τοῦ δευτέρου. Προφανῶς ὁ δρόμος τοῦ 49 (ἄρα καὶ ὁ τάφος) ἐσκάφη μέσα εἰς τὰ βυθισμένα χώματα τοῦ 51. Ἡ εἴσοδος του, ἀνοιγμένη πρὸς Ν., ἦτο φραγμένη μὲ ἰσχυράν ξηρολιθιὰν εἰς σχῆμα τριγώνου μὲ τὴν κορυφὴν πρὸς τὰ ἔξω. Δρόμος, ἐὰν ὑπῆρχε, δὲν διετηρήθη. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ἀκανονίστως ὠοειδὲς καὶ διατηρεῖ τὸ τοίχωμά του εἰς ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν περίμετρόν του. Εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου εὐρέθη ὁμὰς τριῶν ἀγγείων: Ἀλαβαστροειδὲς ὄρθιον πλησίον τοῦ τοιχώματος (484), μικρὸς σταμνίσκος πεσμένος πλαγίως (485) καὶ μικρὸς ψευδόστομος ὄρθιος (486). Ὅστᾳ δὲν ὑπῆρχον, πιθανώτατα διότι ὁ τάφος περιεῖχε παιδικὴν ταφὴν μὴ διατηρηθεῖσαν.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 71 γ)

**484.** Ἀλαβαστροειδὲς μὲ κυρτὸν πυθμένα, χωρὶς βάσιν, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Στόμιον εὐρύ, λαβαὶ κατακόρυφοι. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ρίζαι καὶ αἱ κορυφαὶ τῶν λαβῶν, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα ὁμοκέντροι κύκλοι, εἰς τὸν ὅμον ζώνη ὁμοκέντρων ἀνηρτημένων τόξων. Διάμ. 0,132, ὕψ. 0,106 μ.

**485.** Μικρὸς σταμνίσκος σφαιρικός, συμπληρωμένος εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν μίαν λαβὴν. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ τὸ κατώτατον μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. 0,076, ὕψ. 0,088 μ.

**486.** Μικρότατος ψευδόστομος ἀκέραιος. Στό-

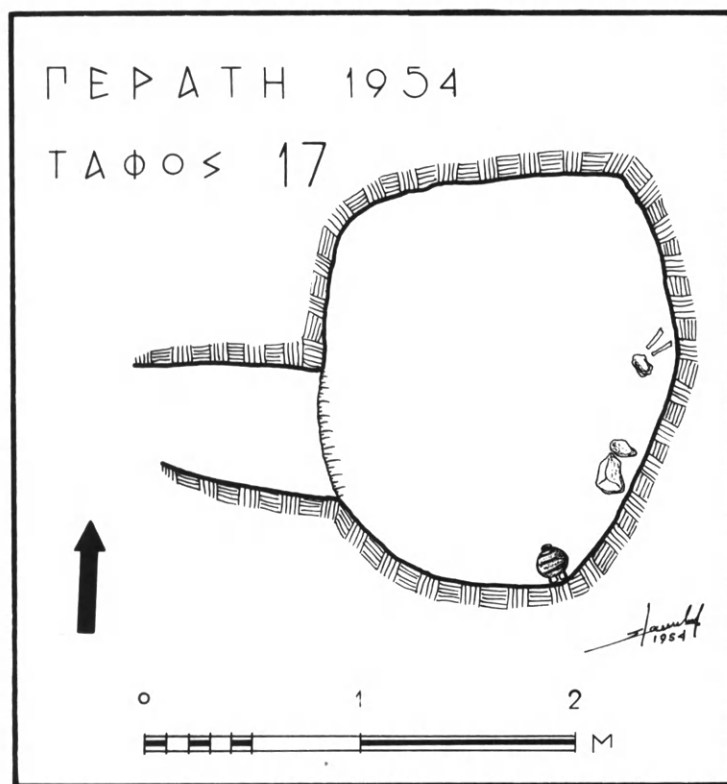
μιον εὐρύ, λοξόν, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις δακτυλίσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐντελῶς ἐξίτηλος διατηρουμένη εἰς ἀμυδρὰ ἀλλὰ βέβαια ἴχνη. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ

τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν. Εἰς τὸν δίσκον βαμμένη ἢ περιμετρος, εἰς τὸ ἐσωτερικόν της δακτύλιος. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινία. Ὁ ὄμος ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,072, ὕψ. 0,088 μ.

Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν πρὸς Δ. τῶν τάφων 49 - 51 εὐρέθη ἄλλος μικρὸς θαλαμοειδής, ὁ **τάφος 50**. Εἶναι πολὺ μικρὸς, ἀσφαλῶς παιδικός. Ἄν καὶ εὐρέθη καταχωμένος, ἡ κατασκευὴ του δὲν ἀφήνει ἀμφιβολίαν ὅτι εἶχε κανονικὸν θάλαμον μὲ ὀροφήν. Ὁ δρόμος του, βραχὺς καὶ σχετικῶς εὐρύς, ἐκβάλλει εἰς τὴν νεροσυρμὴν πρὸς Δ. του καὶ εἶναι πολὺ κατωφερής. Οἱ λίθοι τῆς θύρας ἦσαν ἀσυνήθως μεγάλοι, πυκνοὶ καὶ καλοκτισμένοι διὰ τόσον μικρὸν τάφον. Ὁ θάλαμός του, σχήματος ἀνοικτοῦ ἀκανονίστου πετάλου, εὐρέθη νὰ περιέχῃ τέσσαρας ἀρκετὰ μεγάλους πλακοειδεῖς λίθους καὶ τίποτε ἄλλο, προφανῶς διότι ἡ παιδικὴ ταφὴ του θὰ ἦτο ἀκτέριστος.

#### ΤΑΦΟΣ 17 (σχέδ. 71)

Μικρὸς θαλαμοειδής, σκαμμένος εἰς τὴν κατωφέρειαν κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ



Σχέδ. 71.

ὕψωματος, βυθισμένος, προσανατολισμένος Α.-Δ. Ἔχει πολὺ βραχύν, στενὸν καὶ ἀβαθὴ δρομίσκον καταλήγοντα εἰς τὴν εἴσοδον, ἀνοιγμένην παρὰ τὴν ΝΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου. Ἡ θύρα, μὲ χαμηλὸν βαθμιδωτὸν κατώφλιον, εὐρέθη ἀτείχιστος. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον ἀκανόνιστον, μὲ τὴν Α. πλευρὰν καμπύλην καὶ τὰς γωνίας ἀπεστρογγυλευμένας. Περιεῖχεν ἓνα μικρὸν ψευδόστομον ἀκέραιον (269), πεσμένον ἀνάποδα εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν, καὶ δύο τεμάχια ὀστέων εἰς τὸ μέσον τοῦ Α. τοιχώματος. Μεταξὺ τοῦ ψευδοστόμου καὶ τῶν ὀστέων ὑπῆρχον καὶ τρεῖς μικροὶ λίθοι.

Προφανῶς ὁ τάφος, ἀφοῦ πρῶτον ἐχρησιμοποιήθη διὰ μίαν τοῦλάχιστον ταφήν, ἐξεκενώθη καὶ ἐγκατελείφθη ὀριστικῶς.

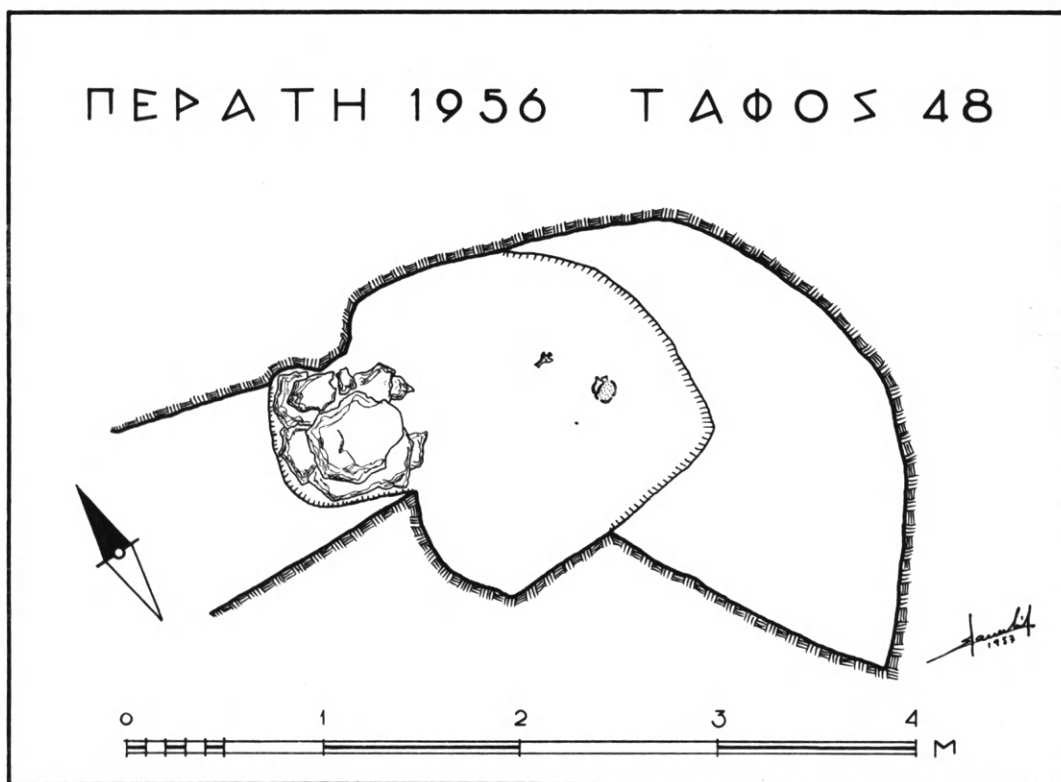


269 (πίν. 72 γ). Μικρός ψευδόστομος άκέ-  
ραιος, κωνικός. Στόμιον στενόν κατακόρυφον,  
λαβαί συγκλίνουσai πρὸς τὰ κάτω, εἰς τὸν δί-  
σκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιό-  
σχημος. Εἰς τὸν ὦμον μικρὰ ὀπή, ἀνοιγμένη  
ἐνῶ ὁ πηλὸς ἦτο νωπός. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος,  
ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα:  
τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ  
στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν,  
τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὴν ράχιν των

κυματοειδὴς γραμμὴ, εἰς τὸν δίσκον πυκνοὶ  
λεπτοὶ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ  
τὴν βάσιν λωρίδες, μεταξύ αὐτῶν δύο λεπταὶ  
ζῶναι τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ  
ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, μετὰ διαγραμμισμένον καὶ  
περίστικτον περιθώριον ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν  
καὶ φολιδωτὸν τρίγωνον ἀπὸ τὴν ἄλλην. Εἰς  
τὸ ἡμικύκλιον τριγωνικὸν σχῆμα κατελιγμένον  
κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ἀπὸ ἐξηρημένα  
ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,10, ὕψ. 0,117 μ.

### ΤΑΦΟΣ 48 (σχέδ. 72)

Θαλαμοειδὴς μετὰ δρόμον βραχὺν καὶ πλατὺν ἐκβάλλοντα εἰς τὴν πρὸς Δ. του  
νεροσυρμῆν. Πρὸ τῆς εἰσόδου σχηματίζει καμπύλην ἀκανόνιστον βαθμίδα, εἰς τὸ  
οὗτα δημιουργηθὲν κοίλωμα δὲ εἶχε κτισθῇ ἢ λιθοδομῇ τῆς θύρας, ἀπὸ τεμάχια τοῦ



Σχέδ. 72.

πετρώματος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἀπὸ μερικὸς λίθους. Ἡ θύρα ἰσοπλατὴς πρὸς  
τὸν δρόμον ἦτο ἀνοιγμένη εἰς τὴν Δ. πλευρὰν τοῦ θαλάμου. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα  
ἀκανόνιστον τραπεζοειδὲς καὶ φαίνεται ὅτι ἦτο ἀπὸ κατασκευῆς ἀβαθῆς, μετὰ χαμηλὴν  
ὀροφήν. Πρὸς Α. του ἔχει μίαν ἐκτεταμένην ρηχὴν προέκτασιν, λοξὴν πρὸς αὐτὸν καὶ  
ἀκανόνιστως τριγωνικὴν κατὰ τὸ σχῆμα, εἰς ὕψος 0,45 μ. περίπου ἀπὸ τῆς στάθμης

του δαπέδου του. Ἡ προέκτασις αὐτή, εὐρεθεῖσα τελείως κενή, δὲν φαίνεται νὰ ἐξυπηρετῇ κανένα σκοπόν. Δὲν εἶναι σαφὲς ἐὰν ᾗτο προσθήκη εἰς τὸν ἤδη ὑπάρχοντα θάλαμον ἢ ἐὰν τὸ ἀρχικὸν σχέδιον προέβλεπε μεγαλύτερον τάφον ἐγκαταλειφθέντα ἡμιτελῆ, τοῦ θαλάμου περιορισθέντος εἰς τὸ βαθύτερον τραπεζοειδὲς τμήμα. Τὸ δεύτερον αὐτὸ ᾗτο τὸ πιθανώτερον, διότι, ἐὰν εἶχον αἰσθανθῇ τὴν ἀνάγκην νὰ τὸν διευρύνουν ἐκ τῶν ὑστέρων, θὰ τὸ εἶχον κάμει διὰ νὰ τὸν χρησιμοποιήσουν καὶ δὲν θὰ τοῦ εἶχον δώσει τόσον παράδοξον σχῆμα. Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ἤρχισαν νὰ κατασκευάζουν ἓνα μέγαν θαλαμοειδῆ καὶ ὅτι, προτοῦ συμπληρώσουν τὸ σχῆμά του καὶ φθάσουν εἰς τὸ ἐπιθυμητὸν βάθος, ἠναγκάσθησαν νὰ σταματήσουν — ἴσως διότι εἶχον πλησιάσει πολὺ τὸν γειτονικὸν 16 — καὶ περιωρίσθησαν εἰς τὸ νὰ σκάψουν ἓνα κατὰ πολὺ μικρότερον θάλαμον χρησιμοποιηθέντα, καθὼς φαίνεται, μίαν μόνον φοράν. Πράγματι, εἰς τὸ μέσον περίπου καὶ πρὸς τὸ βάθος του εὐρέθησαν τὰ κτερίσματα μιᾶς ταφῆς χωρὶς ἔχνος ὁστῶν. Τοποθετημένα εἰς μικρὰν ἀπόστασιν μεταξύ των, εἰς τρόπον ὥστε νὰ σχηματίζουν τρίγωνον, ὑπῆρχον γυναικεῖον εἰδώλιον σχήματος Ψ' (483), θήλαστρον ὀρθιον ἀλλὰ καταπλακωμένον ἀπὸ τὸ βάρος τῶν χωμάτων (482) καὶ χάνδρα ἀπὸ κορναλίνην (Λ 125α). Ἡ μοναδικὴ ταφὴ αὐτὴ φαίνεται ὅτι ᾗτο παιδική.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 72 δ.ε)

**482.** Θήλαστρον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὠσειδές. Λαβὴ χαμηλή, βάσις δισκοειδής, στόμιον κυλινδρικόν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα: εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, πλαισιώνουσαι κύκλον εἰς τὴν κορυφὴν τῆς, ὁ λαιμός, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὴν προχοὴν ἐξίτηλα ἔχνη. Εἰς τὸν ὧμον ἀνωτὰ συμπλέγματα ἀμειβόντων. Διάμ. 0,102, ὕψ. 0,152 μ.

**483.** Εἰδώλιον γυναικεῖον σχήματος Ψ', συγκολλημένον, συμπληρωμένον, με κοίλην βάσιν. Εἰς τὴν κεφαλὴν πλατὺς χανοειδὲς πόλος, στήθη δηλωμένα με μικρὰ δισκάρια πηλοῦ. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, κακοψημένος, εἰς τὴν ράχιν ἔχνη καστανῆς βαφῆς. Διάμ. βάσεως 0,027, ὕψ. 0,11 μ.

**Λ 125α.** Μικρὰ σφαιρικὴ χάνδρα ἀπὸ κορναλίνην, διάτρητος. Διάμ. 0,008 μ.

#### ΤΑΦΟΙ 15, 15α, 15β (σχέδ. 73, πίν. 148 β)

Οἱ τάφοι αὐτοὶ ἐμφανίζονται ἀποτελοῦντες σύμπλεγμα χάρις εἰς τὴν κατάρρευσιν τῆς θόλου τοῦ 15 παρασυράσης καὶ τὴν Δ. πλευρὰν τοῦ γειτονικοῦ 15α, κανονικῶς ὅμως πρόκειται περὶ δύο τάφων ἐντελῶς ἀνεξαρτήτων: 'Αφ' ἑνὸς μὲν τοῦ 15 - 15β, θαλαμοειδοῦς ὠρυγμένου ἀμέσως κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ τοῦ 15α, λακκοειδοῦς, σκαφέντος σύρριζα σχεδὸν εἰς τὴν ὀφρὺν αὐτὴν, ἀνατολικῶς τοῦ θαλαμοειδοῦς καὶ ὑψηλότερον.

Ὁ πρῶτος, ὅπως εὐρέθη, παρουσιάζει δύο φάσεις κατασκευῆς καὶ χρήσεως, χρονικῶς διακεκριμένας. Ἀρχικῶς ἐσκάφη εἰς τὴν κατωφέρειαν τῆς κλιτύος ὁ τάφος 15β, μετρίου μεγέθους, με εἴσοδον πρὸς Δ. Ὁ δρόμος του, βραχὺς καὶ ἀβαθής, ὁδηγεῖ εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου ὅπου ὑπάρχει θύρα χωρὶς παραστάδας ἢ ἄλλην διαμόρφωσιν, ἰσοπλατῆς πρὸς αὐτόν, φραγμένη με καλοκτισμένην πυκνὴν ξηρολιθίαν. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον ὅχι πολὺ κανονικόν, με καμπύλας πλευ-

ράς καὶ ἀπεστρογγυλευμένας γωνίας. Τὸ ἀριστερόν του τμήμα, τὸ Β., εὐρέθη τελείως κενόν, χωρὶς τὸ παραμικρὸν ὄστρακον ἢ ὅστουν, εἴτε διότι δὲν εἶχε καθόλου χρησιμοποιηθῇ, εἴτε διότι ἐκαθαρίσθη μὲ μεγάλην προσοχήν. Τὸ Ν. τμήμα του ὅμως ἦτο κατελιγμένον ἀπὸ πυκνὰ ὀστᾶ παραμερισμένα πρὸς τὸ τοίχωμα καὶ συσσωρευμένα ἀκατάστατα μαζὶ μὲ μερικὰ κτερίσματα. Εἰς τὸ Δ. ἄκρον τοῦ σωροῦ, ἀμέσως μετὰ τὴν εἴσοδον, ὑπῆρχε προχοῖδιον (262) πεσμένον πλαγίως. Ἀνατολικώτερον, εἰς τὴν παρυφὴν τοῦ σωροῦ, ἔκειτο μικρὸς ψευδόστομος πεσμένος ἀνάποδα (263). Εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν, μαζὶ μὲ τὰ τεμάχια τριῶν κρανίων, εὐρέθησαν ληκύθιον (264), μικρὸς ψευδόστομος (265) καὶ δύο κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 71 καὶ Λ 72). Εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου εἶχεν ἀφεθῇ μεμονωμένος μεγάλος ψευδόστομος μὲ διακόσμησιν ὀκταπόδων (261).

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 73 α.β)

**261.** Ψευδόστομος ραγισμένος καὶ συμπληρωμένος εἰς τὴν κοιλίαν, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, ἐπιφάνεια λεῖα καὶ στιλπνή. Βαφὴ ἐρυθροκάστανη ζωηρά, καλῆς διατηρήσεως. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ῥάχεις των δικτυωτὰ διαγραμμισμέναι, εἰς τὸν δίσκον ἐξαπλοῦς ρόδαξ ὀξύφυλλος ἐντὸς φολιδωτοῦ πεδίου. Ὁ ὧμος περιβάλλεται ἀπὸ δύο ἐπαλλήλους στενὰς ζώνας τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλιά του πενταπλοῖ ρόδακες. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο τρίγωνα διαποικίλτα μὲ ὁμόκεντρα τόξα πλαισιώνοντα ὅμοιον ρόδακα μετὰ φολιδωτῶν τριγωνικῶν σχημάτων. Κατὰ μῆκος τῆς ταινίας τοῦ περιθωρίου τοῦ ὧμου κροσσοπετάλια. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Ἡ κοιλία καλύπτεται ἀπὸ δύο ὁμοίους συμμετρικοὺς ὀκτάποδας μὲ τὰς κεφαλὰς των ἀντιστοίχους πρὸς τὰς λαβάς. Αἱ κεφαλαί, καρδιόσχημοι, καταλήγουν εἰς λεπτὸν στέλεχος καὶ σταγονόσχημον σάκκον, ἔχουν δὲ ἐξηρημένους κυκλικοὺς ὀφθαλμοὺς περιέχοντας ὁμοκέντρους κύκλους. Οἱ πλόκαμοι, ἀτρακτοειδεῖς, καταλήγοντες εἰς σπείρας καὶ πλαισιωμένοι ἀπὸ λεπτὸν περίγραμμα, ὅπως ἄλλωστε καὶ αἱ κεφαλαί μὲ τοὺς σάκκους, φύονται ἀπὸ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ πλάγια καμπυλούμενοι πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ εἶναι περίπου ἰσομήκεις, εἰς τρόπον ὥστε αἱ σπεῖραί των νὰ εὐρίσκωνται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπὶ τῆς ἰδίας κατακορύφου. Τὰ διαστή-

ματα μετὰ τῶν πλοκάμων καὶ τῶν σωμάτων τῶν ὀκταπόδων εἶναι κατελιγμένα ἀπὸ γραμμωτὰ λέπια μὲ ὀλοβάφους τοὺς πυρῆνας των. Ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐνὸς ὀκτάποδος πλαισιοῦται ἀπὸ δύο φολιδωτὰ τρίγωνα μετὰ ἰχθύων διαφορετικῆς μορφῆς, τοῦ ἐνὸς ἔχοντος ὀξὺ ρύγχος καὶ τὸ σῶμα διηρημένον κλεψυδροειδῶς εἰς ἐναλλασσόμενα λευκὰ καὶ μελανὰ τρίγωνα, τοῦ δὲ ἄλλου ἀμβλὺ ρύγχος καὶ ὀριζοντίας κυματοειδεῖς γραμμὰς κατὰ μῆκος τῆς κοιλίας. Ἡ κεφαλὴ τοῦ ἄλλου ὀκτάποδος εὐρίσκεται μετὰ δύο ἰχθύων ὁμορρόπων ὁμοίων πρὸς τὸν πρῶτον ἀπὸ τοὺς προηγούμενους. Εἰς τὰ μετὰ τῶν δύο ὀκταπόδων κενὰ εἶναι σχεδιασμένα δύο πτηνὰ μὲ ὠοειδῆ σώματα φέροντα γραμμωτὰ λέπια ὅπως καὶ οἱ ὀκτάποδες καὶ ἔχοντα μακροὺς καὶ λεπτοὺς λαιμοὺς, κυκλικὰς κεφαλὰς μὲ στίγμα δηλοῦν τὸν ὀφθαλμὸν εἰς τὸ κέντρον, θυσανωτὴν οὐρὰν καὶ μακράς, λεπτὰς, καμπύλας πτέρυγας, διαγραμμισμένας. Τὸ πρῶτον εἰκονίζεται ἐν στάσει μὲ τὸν λαιμὸν ἀνωρθωμένον καὶ τὰς πτέρυγας διπλωμένας, τὸ δεύτερον ἐν πτήσει μὲ τὴν κεφαλὴν χαμηλωμένην καὶ στραμμένην πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ τὰς πτέρυγας ἀνεπτυγμένας. Διάμ. 0,186, ὕψ. 0,215 μ.

**262.** Προχοῖδιον ἀκέραιον, ὠοειδές. Στόμιον εὐρὺ καὶ ὑψηλόν, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κεραμόχρους τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν πυκνόν, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: τὸ στόμιον, τὰ περιθώρια τῆς λαβῆς καταλήγοντα εἰς ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαιμὸν, τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας καὶ τὴν βάσιν ταινίας, εἰς τὸν

ὤμον ἐμπρὸς πλατεῖα κηλὶς χωρὶς συγκεκριμένον σχῆμα. Διάμ. 0,10, ὕψ. 0,131 μ.

**263.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν ὤμον ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα ὑπόλευκον ἀραιόν, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Ἀπὸ τὴν διακόσμησιν σώζονται ὀλίγα ἔχνη μαρτυροῦντα ὅτι ἦτο βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι καὶ εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Ἡ διακόσμησις τοῦ ὤμου δὲν ἐσώθη.

**264.** Ληκύθιον ἀκέραιον, ὠοειδές, μὲ κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐντελῶς ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς

τὸν ὤμον κρόσσια πλαισιωμένα πρὸς τὰ κάτω ἀπὸ λωρίδας μεταξύ ταινιῶν. Διάμ. 0,069, ὕψ. 0,092 μ.

**265.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, κωνικός. Στόμιον λεπτὸν κατακόρυφον, δίσκος μὲ ἀπόφυσιν, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένα: θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ἀμυδρὰ ἔχνη διακοσμήσεως, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ρόμβοι μὲ δικτυωτὴν διαγράμμισιν. Διάμ. 0,102, ὕψ. 0,12 μ.

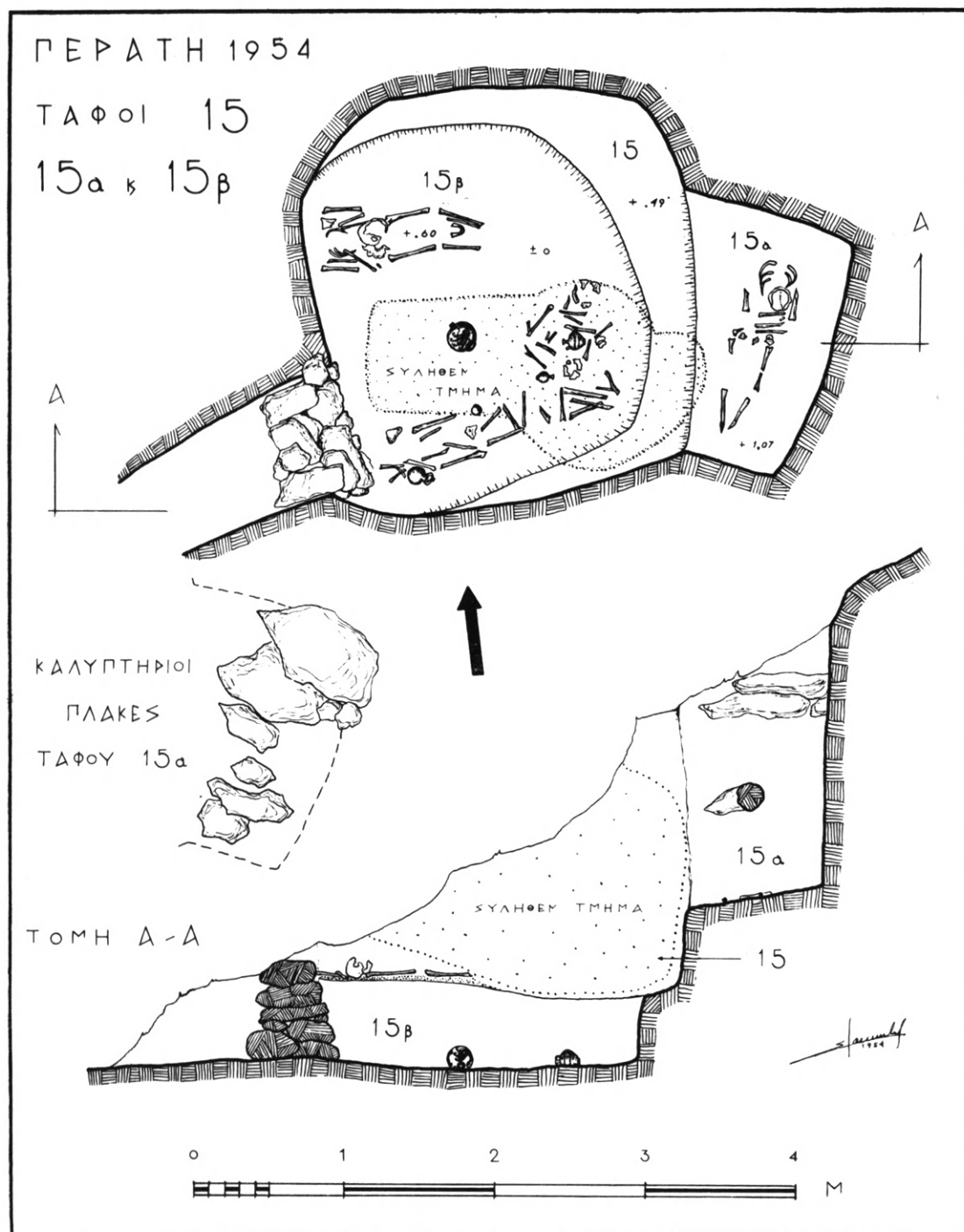
**Λ 71.** Κομβίον κωνικόν, ἀπὸ τεφροπράσινον στεατίτην. Διάμ. 0,025, ὕψ. 0,012 μ.

**Λ 72.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,028, ὕψ. 0,016 μ.

Ἐπάνω ἀπὸ τὸν 15β κατεσκευάσθη ἀργότερον ὁ **τάφος 15**, εἰς ὕψος 0,50 - 0,60 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον τοῦ πρώτου. Εἰς τὴν στάθμην αὐτὴν ὁ θάλαμος διατηρῶν τὸ ἴδιον σχῆμα καὶ τὴν ἰδίαν διάταξιν εἶχεν ἐπεκταθῆ πρὸς τὰ πλάγια καὶ πρὸς τὸ βάθος κατὰ 0,30 - 0,45 μ., τὸ δὲ νέον δάπεδον ἐπάτει ἐπὶ βυθισμένου καὶ τριμμένου πετρώματος. Ἡ εἴσοδος παρέμεινεν ἐκεῖ ὅπου ἦτο, ἡ θύρα ὅμως εἶχε μετατεθῆ κάπως πρὸς τὰ ἀριστερά, διότι τὸ ἐπάνω τμήμα τῆς ξηρολιθιδῆς, τὸ ἀντίστοιχον πρὸς τὸν νέον θάλαμον, ἦτο ὅχι μόνον ἀμελεστέρας καὶ χαλαρωτέρας κατασκευῆς ἀλλ' ἐξεῖχε καὶ κατὰ 0,15 μ. περίπου ἐντὸς τῆς Β. παραστάδος.

Ὁ δεῦτερος αὐτὸς θάλαμος ἦτο ἐν μέρει συλημένος. Οἱ ἀρχαιοκάπηλοι εἶχον παραβιάσει τὸ Ν. μέρος του καὶ εἶχον σκάψει εἰς τὰ χώματα τῆς βυθισμένης θόλου τοῦ μακρόστενον ὄρυγμα ἀκανονίστως κυκλικὸν πρὸς Α., φθάσαν εἰς βάθος μέχρι τοῦ δαπέδου. Μέσα εἰς τὰ χώματα τῆς συλῆσεως εὐρέθησαν 2 - 3 ὄστρακα ἐνὸς μεγάλου ἀγγείου, μαρτυροῦντα ὅτι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶχον συναντήσῃ κάποιαν ταφὴν ἢ ἀνακομιδὴν. Ἀμέσως πρὸς Β. τῆς συληθείσης περιοχῆς εὐρέθη μία ταφὴ ἀρκετὰ καλῆς διατηρήσεως, ἀκτέριστος. Οἱ ὦμοι τοῦ σκελετοῦ ἦσαν τόσον κοντὰ εἰς τὸ Δ. τοίχωμα ὥστε ἡ κεφαλὴ τοῦ νεκροῦ, ἀνασηκωμένη, πρέπει νὰ εἶχε στηριχθῇ ἐπ' αὐτοῦ. Αἱ δύο χεῖρες, διπλωμέναι, κατέληγον εἰς τοὺς ὤμους. Τὰ σκέλη, παράλληλα μεταξύ των, ἐξετείνοντο πρὸς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου. Τὸ κρανίον εὐρέθη τοποθετημένον λοξῶς ἐπάνω εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς λεκάνης, ἡ δὲ κάτω γνάθος μεταξὺ τῶν δύο κνημῶν, πλησίον τῶν γονάτων. Ἡ θέσις ἀκριβῶς αὐτῇ τῆς γνάθου δεικνύει ὅτι ἡ κεφαλὴ δὲν ἐκύλισεν ἀφ' ἐαυτῆς καὶ κατὰ τύχην ἐκεῖ ὅπου εὐρέθη, ἀλλ' ὅτι ἐτοποθετήθη εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν ὅταν κάποτε ὁ τάφος ἡνοίχθη μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν τοῦ νεκροῦ τούτου, πρᾶγμα ποὺ ἐνισχύει τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἄλλη, πιθανώτατα νεωτέρα, ταφὴ εἰς τὸ συλημένον τμήμα.

Καθώς φαίνεται, ὁ τάφος 15β, ἀφοῦ ἐλειτούργησεν ἐπὶ μικρὸν διάστημα, ἡχρη-  
στεύθη λόγῳ πτώσεων ἀπὸ τὴν ὀροφὴν καὶ τὰ τοιχώματα, αἱ ὁποῖαι ἔχωσαν τὸ δάπεδον



καὶ ἐγέμισαν τὸν θάλαμόν του. Προκειμένου νὰ χρησιμοποιηθῇ περαιτέρω οἱ ἰδιο-  
κτῆταί του ἠναγκάσθησαν νὰ ἰσοπεδώσουν τὰ πεσόντα χώματα καὶ νὰ τὸν ἐπεκτεί-



νουν ὀλίγον πρὸς τὰ πλάγια ἐξομαλύνοντες τὰς παραμορφωμένας πλευράς του. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν νέαν του αὐτὴν μορφήν δὲν πρέπει νὰ διετηρήθῃ πολὺ, διότι μετὰ τὴν πρώτην ἢ τὴν δευτέραν ταφὴν ἡ θόλος ἐβυθίσθη ἐντελῶς καταστρέφουσα καὶ τὸν 15α.

Ὁ **τάφος 15α** εἶναι τετράπλευρος ἐπιμήκης λάκκος, πλακοσκεπής, σκαμμένος παραλλήλως πρὸς τὴν Α. πλευρὰν τοῦ 15, εἰς βάθος 1,60 μ. περίπου ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν. Τὸ δάπεδόν του παρουσιάζει μίαν μικρὰν κλίσιν πρὸς Ν. καὶ Δ. Ἀπὸ τὰς σχετικῶς μεγάλας καλυπτηρίους πλάκας του μία μόνον, τοποθετημένη εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν, εἶχε μείνει εἰς τὴν θέσιν της. Αἱ ὑπόλοιποι εἶχον πέσει εἰς διάφορα βάθη προοδευτικῶς πρὸς Ν. φθάνουσαι σχεδὸν μέχρι τοῦ δαπέδου. Τοῦτο ἀποκλείεται νὰ συνέβῃ ἐνόσω ὁ τάφος ἦτο ἄθικτος καὶ κενός, διότι τότε δὲν θὰ εἶχον συγκρατηθῇ αἱ δύο βορειότεραι εἰς τὸ ὕψος τοῦ χείλους σχεδὸν τοῦ λάκκου. Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ἔπεσαν εἰς τὸ κενὸν τὸ σχηματισθὲν ὅταν ἐβυθίσθῃ ἡ Δ. πλευρὰ τοῦ λάκκου μαζί με τὴν θόλον τοῦ 15, ἡ δὲ θέσις των δεικνύει ὅτι τοῦτο ἤρχισεν ἀπὸ τὴν περιοχὴν τῆς ΝΔ. γωνίας τοῦ 15. Περιεῖχεν ὁ λάκκος ἓνα νεκρὸν, τοποθετημένον μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Β. Τὸ κρανίον, κατεστραμμένον, εἶχε κυλίσει εἰς τὸν θώρακα, αἱ χεῖρες ἦσαν διεσταυρωμέναι εἰς τὸν στόμαχον, τὰ δὲ σκέλη ἐκτεταμένα καὶ παράλληλα μεταξὺ των. Εὐρέθη ἀκτέριστος, ἐκτὸς ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι τὰ ἐνδεχόμενα κτερίσματά του εἶχον κυλίσει εἰς τὴν συληθεῖσαν περιοχὴν καὶ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους.

#### ΤΑΦΟΣ 16 (σχέδ. 74, πίν. 73 δ καὶ 180 α)

Μικρὸς θαλαμοειδὴς βυθισμένος, ὠρυγμένος χαμηλὰ εἰς τὴν κατωφέρειαν κάτω ἀπὸ τὸν 15. Ἔχει δρόμον βραχὺν καὶ στενὸν εὐρυνόμενον πρὸς τὴν εἴσοδον. Εἰς τὸ ἀριστερὸν πλευρόν του μία εὐρεῖα παραστάς περιορίζει ἀρκετὰ τὸ πλάτος τῆς θύρας, ἀνοιγμένης εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς Δ. πλευρᾶς τοῦ τάφου καὶ φραγμένης μετὰ πυκνὴν ξηρολιθιὰν κτισμένην ἐπάνω εἰς τὸ κατώφλιον, τὸ ὁποῖον κατέρχεται πρὸς τὸν θάλαμον ὑπὸ μορφήν βαθμίδος ὕψους 0,30 μ. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ἡμικυκλικόν, δάπεδον ὁμαλὸν καὶ ὀριζόντιον καὶ τοιχώματα κομμένα μετὰ προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν. Ἡ μόνη διατηρηθεῖσα ἐνδειξις διὰ τὴν ἀρχικὴν στάθμην τῆς ὀροφῆς του εἶναι τὸ ὕψος τῆς ξηρολιθιᾶς τῆς εἰσόδου, φθάνον εἰς τὴν ἐσωτερικὴν της ὄψιν τὸ 1,07 μ. Ὁλόκληρος ὁ χώρος του εὐρέθῃ γεμᾶτος ἀπὸ τὰ τεμάχια τῆς θόλου πεσμένα ἀπευθείας εἰς τὸ δάπεδον, χωρὶς νὰ μεσολαβῇ τὸ συνηθισμένον λεπτὸν στρώμα ἀποσχισμάτων τῆς ὀροφῆς καὶ νεροχωμάτων τῆς εἰσόδου, τὸ σχηματιζόμενον μετὰ τὴν ἀάροδον τοῦ χρόνου ἐνόσω οἱ τάφοι διετήρουν τὴν θόλον των.

Χωρὶς νὰ εἶναι μέγας, ὁ θάλαμος εἶχε χώρον διὰ δύο ἢ ἐνδεχομένως καὶ τρεῖς ταφάς. Εὐρέθῃ ὅμως νὰ περιέχῃ μίαν μόνον, κατὰ χώραν, γυναικείαν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ὁ δὲ ὑπόλοιπος καθὼς καὶ τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου ἦσαν ἀπολύτως καθαρὰ χωρὶς τὸ παραμικρὸν ὄστρακον ἢ ὅστουν. Εἶναι λοιπὸν φανερόν ὅτι ὁ τάφος ἐχρησιμοποιήθη μίαν μόνον φορὰν προτοῦ βυθισθῇ ἡ θόλος του. Ἀφ' ἐτέρου ὁ ἀριθμός, τὸ εἶδος καὶ ἡ θέσις τῶν κτερισμάτων τῆς ταφῆς, μαρτυροῦν ὅτι τοῦτο συνέβῃ χωρὶς ἐν τῷ μεταξὺ νὰ ἀνοιχθῇ ὁ τάφος καὶ νὰ θιγῇ καθ' οἷονδῆποτε τρόπον τὸ περιεχό-

μενόν του, παραμεΐναν κατὰ ταῦτα εἰς τὴν θέσιν ἀκριβῶς ὅπου εἶχεν ἀρχικῶς τοποθετηθῇ.

Ὁ σκελετὸς ἔκειτο εἰς τὸ Β. τμήμα τοῦ θαλάμου, κατὰ μῆκος τοῦ τοιχώματος, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Α. καὶ ἐξηπλωμένος εἰς τὸ ἀριστερόν του πλευρόν. Τὸ κρανίον, κατεστραμμένον ἀπὸ τὴν πτώσιν τῆς θόλου, εἶχε μετακινήθῃ ὀλίγον πρὸς τὸν λαϊμόν, ἀρχικῶς ὅμως φαίνεται ὅτι ἐστηρίζετο εἰς μικρὸν ἐπίπεδον λίθον τοποθετημένον δίκην προσκεφάλου. Πρὸ τοῦ κρανίου ἔκειτο χάλκινον κάτοπτρον (Μ 70) τοποθετημένον εἰς τὸ δάπεδον καὶ εἰς θέσιν κατάλληλον ὥστε νὰ ἀντικατοπτρίζῃ τὸ πρόσωπον τῆς νεκρᾶς. Ἡ δεξιὰ διήρχετο ἐπάνω ἀπὸ τὸν κορμὸν καὶ κατέληγεν εἰς τὸν στόμαχον, ὅπου διετηρήθησαν οἱ δάκτυλοι. Μεταξὺ των εὑρέθησαν ὀ χρυσοῦς δακτύλιος Μ 65 καὶ ὁ ἀργυροῦς Μ 68 περασμένος εἰς μίαν ἀπὸ τὰς φάλαγγας, ἴσως τοῦ ἀντίχειρος. Τὸ ἀριστερόν βραχιόνιον ἔκειτο κατὰ μῆκος τοῦ στήθους. Ἡ κερκίς, παράλληλος πρὸς τὰ ὀστέα τοῦ δεξιοῦ πήχεως, καὶ ἡ ὠλένη, ὀλισθήσασα λοξῶς πρὸς τὸν δεξιὸν ὦμον, ἐσχημάτιζον γωνίαν ἀνοικτὴν μὲ τὴν κορυφὴν εἰς τὸν ἀγκῶνα καὶ τὸ ἀνοιγμα ἀντίθετον περίπου πρὸς τὸ δεξιὸν βραχιόνιον. Οἱ δάκτυλοι εὑρέθησαν κάτω ἀπὸ τὸ βραχιόνιον αὐτὸ καὶ ὀπισθεν του, καλύπτοντες μίαν ἢ δύο πλευρὰς τοῦ θώρακος. Ἡ ἀριστερὰ δηλαδὴ διήρχετο λοξῶς ἐπάνω ἀπὸ τὸ στήθος καὶ κάτω ἀπὸ τὴν δεξιὰν μασχάλην. Μεταξὺ τῶν δακτύλων τῆς εὑρέθη δακτύλιος ἀργυροῦς (Μ 66) καὶ ἄλλοι δύο ὅμοιοι (Μ 67), περασμένοι εἰς τὴν ἰδίαν φάλαγγα καὶ κολλημένοι πρὸς αὐτὴν καὶ πρὸς ἀλλήλους λόγῳ τῆς ὀξειδώσεως. Τέλος, πεσμένον λοξῶς ἐπάνω ἀπὸ τὰ ὀστέα τοῦ ἀριστεροῦ καρποῦ, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ δεξιοῦ ὤμου, ἐμπρὸς καὶ κάτω ἀπὸ τὸ δεξιὸν βραχιόνιον, ὑπῆρχε χρυσοῦν στρεπτόν (Μ 69). Δὲν ἀποκλείεται βεβαίως νὰ ἐκρέματο ἀπὸ τὸν καρπὸν τῆς χειρός, πιθανώτατα ὅμως πρόκειται περὶ σφηκωτῆρος, περασμένου εἰς τὴν κόμην τῆς νεκρᾶς. Ἀπὸ τὴν λεκάνην ἐσώθησαν ὀλίγα τρίμματα. Τὸ δεξιὸν μηριαῖον εὑρέθη πεσμένον καθέτως πρὸς τὸν κορμὸν καὶ λοξῶς πρὸς τὰς δύο κνήμας, κειμένης εἰς τὴν προέκτασίν του, παραπλεύρους καὶ παραλλήλους. Τὸ ἀριστερόν εἶχε κυλίσσει ἐμπρὸς ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα μὲ τὸ ἓν ἄκρον του πλησίον τῶν κνήμων καὶ τὸ ἄλλο ἐμπρὸς εἰς τοὺς δακτύλους τῆς δεξιᾶς. Κάτω ἀπὸ τὴν θέσιν τῶν γονάτων, καλυπτόμενα ἐν μέρει ἀπὸ τὸ ἄκρον τῆς μιᾶς κνήμης, ὑπῆρχον συγκεντρωμένα τεμάχια βελονῶν ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν (Δ 58), ὀπισθεν τῶν πτερνῶν δέ, ἐπίσης συγκεντρωμένα, μερικὰ μικρὰ καὶ λεπτὰ δισκάρια ἐλεφάντινα (Δ 57), ἀποτελοῦντα ἀσφαλῶς τὴν ἐνθετον διακόσμησιν κάποιου ἀντικειμένου, πιθανώτατα πυξίδος. Μαζί των συνελέγησαν καὶ δύο μικραὶ σφαιρικαὶ χάνδραι ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ 55 καὶ Δ 56). Ἡ περισσότερον ἐνδιαφέρουσα διαπίστωσις ὅμως ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐντελῶς ἄθικτον αὐτὴν ταφὴν εἶναι ἴσως ἡ γενομένη ὡς πρὸς τὴν θέσιν τῶν λιθίνων κομβίων. Εὑρέθησαν ἔνδεκα (Λ 73, Λ 74, Λ 75, Λ 76, Λ 77, Λ 78, Λ 79, Λ 80, Λ 81, Λ 82, Λ 83), ὅλα εἰς μίαν πολὺ ἀκανόνιστον γραμμὴν ἐγκαρσίαν πρὸς τὰς κνήμας τῆς ταφῆς, τόσον ἐπάνω ἀπὸ τὰ ὀστέα ὅσον καὶ κάτω ἀπὸ αὐτά, ἀκριβῶς δηλαδὴ εἰς τὴν θέσιν καὶ τὴν διάταξιν τὴν συμπίπτουσαν μὲ τὴν ὦαν τοῦ ἐνδύματος τῆς νεκρᾶς, ὅπως αὐτὸ ἦτο τυλιγμένον εἰς τὰς κνήμας. Πρέπει συνεπῶς τὰ κομβία νὰ ἦσαν βαρίδια, ραμμένα εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἐνδύματος διὰ νὰ τὸ πτυχώνουν. Ὅπισθεν τοῦ δεξιοῦ ὤμου τοῦ σκε-

λετοῦ καὶ παρὰ τὸ Β. τοίχωμα εὐρέθη ψευδόστομος ὄρθιος (267), πλαισιωμένος ἀπὸ δύο μικροὺς διώτους σταμνίσκους (266 καὶ 268).

Ἡ σχετικῶς μικρόσωμος λοιπὸν αὐτὴ καὶ πιθανώτατα νέα γυνὴ εἶχε ταφῇ ἐξηπλωμένη καὶ κλίνουσα πρὸς τὸ ἀριστερόν της πλευρόν, μὲ τὰ σκέλη συνεσταλμένα καὶ ὀλίγον ἀνασηκωμένα εἰς τὰ γόνατα. Εἰς τὴν δεξιάν της, πεσμένην ἐμπρὸς εἰς τὸν στόμαχον, ἔφερε δύο δακτυλίους, εἰς τὴν ἀριστεράν της, περασμένην κάτω ἀπὸ τὴν δεξιάν μασχάλην, ἔφερε τρεῖς, τοὺς δύο εἰς τὸν ἴδιον δάκτυλον. Χρυσοῦς σφηκωτὴρ συνεκράτει τὴν κόμην της καὶ χάλκινον κάτοπτρον, τοποθετημένον κάτω ἀπὸ τὸ πρόσωπόν της, τὸ κατώπτριζε. Τρία μικρὰ ἀγγεῖα ὀπισθεν τοῦ ὤμου της καὶ μία πυξίς μὲ ἐλεφαντίνην διακόσμησιν πλησίον τῶν ποδῶν της περιεῖχον ὅ,τι ἐφόδια τῆς εἶχον δοθῇ διὰ τὸ ταξίδιον εἰς τὸν κάτω κόσμον. Τὸ ἔνδυμά της μὲ τὰ λίθινα βαρίδια του ραμμένα κατὰ μῆκος τῆς ὥας του, τῆς ἐτύλιγε τὰς κνήμας καλύπτον κάτω ἀπὸ τὰ γόνατά της μερικὰς περόνας ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν. Ὀλίγον διάστημα μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν της, πάντως ὅμως ὅσον ἐχρειάζετο διὰ νὰ συμπληρωθῇ ἡ ἀποσύνθεσις τοῦ σώματος καὶ νὰ κυλίσουν τὸ κρανίον, ὁ ἀριστερὸς πῆχυς καὶ τὸ ἀριστερὸν μηριαῖον πέραν ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν των θέσιν, ἡ θόλος τοῦ τάφου ἐβυθίσθη καὶ ἐσφράγισε τὸ περιεχόμενον του ἄθικτον εἰς τὴν θέσιν του.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ

(πίν. 74α [ἀγγεῖα], 73γ [κάτοπτρον], 74β [κομβία], 75α [κοσμήματα], 75β [ἐλεφάντινα]).

**266.** Σταμνίσκος διώτος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος καὶ ἀπολεπισμένη. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,101, ὕψ. 0,10 μ.

**267.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ λεπταὶ καὶ χαμηλαί, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις δακτυλίσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἀδρὰ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Ὁ ὧμος ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,143, ὕψ. 0,165 μ.

**268.** Σταμνίσκος ὑψίλαιμος διώτος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον εὐρύ, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή, ἐξίτηλος κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,10, ὕψ. 0,103 μ.

**Λ 73.** Κομβίον κωνικὸν μὲ περιχέλωμα ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,23, ὕψ. 0,12 μ.

**Λ 74.** Ὅμοιον χωρὶς περιχέλωμα ἀπὸ μελα-

νὸν στεατίτην, ἐλλιπές. Διάμ. 0,024, ὕψ. 0,013 μ.

**Λ 75.** Ὅμοιον ἀπὸ ἰώδη στεατίτην, ἀκέραιον. Διάμ. 0,025, ὕψ. 0,016 μ.

**Λ 76.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,015 μ.

**Λ 77.** Ὅμοιον ἀπὸ φαιὸν στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,013 μ.

**Λ 78.** Ὅμοιον ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,012 μ.

**Λ 79.** Ὅμοιον ἀπὸ μελανὸν στεατίτην. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,014 μ.

**Λ 80.** Ὅμοιον ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,009 μ.

**Λ 81.** Ὅμοιον ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην, ἐλλιπές καὶ χονδροειδοῦς κατασκευῆς, σχήματος ἀκανονίστου ἐπταέδρου μᾶλλον παρὰ κωνικοῦ. Διάμ. 0,017, ὕψ. 0,007 μ.

**Λ 82.** Ὅμοιον κωνικὸν ἀπὸ φαιὸν στεατίτην. Διάμ. 0,017, ὕψ. 0,010 μ.

**Λ 83.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,016 μ.

**Δ 55.** Χάνδρα σφαιρικὴ ἀπὸ λευκὴν ὑαλόμαζαν μὲ φαιὰν ἐπιφάνειαν. Διάμ. 0,005 - 0,006 μ.

**Δ 56.** Ὅμοία ἐλλιπής. Διάμ. 0,004 - 0,005 μ.

**Δ 57.** Ἐννέα δισκάρια ὀλόκληρα ἢ σχεδὸν

όλοκληρα από έλεφαντοστούν και τέσσαρα έλλιπῆ. Μερικά σώζουν έγγάρακτον διακόσμησιν, τὰ πέντε υπό μορφήν σπείρας, τὰ δὲ τέσσαρα υπό μορφήν ρόδακος. Ὡς πρὸς τὰς διαστάσεις χωρίζονται εἰς έννέα μεγαλύτερα και δύο μικρότερα. Διάμ. μεγάλων 0,012, διάμ. μικρῶν 0,008, πάχος 0,002 μ.

**Δ 58.** Εἰκοσιδύο τεμάχια βελονῶν από έλεφαντοστούν. Τὰ τρία σώζουν αἰχμήν. Μήκη: 0,008 - 0,032 μ. Διάμ. 0,002 - 0,004 μ.

**Μ 65.** Δακτύλιος χρυσοῦς. Διάμ. 0,019 μ.

**Μ 66.** Δακτύλιος από λεπτόν άργυροῦν έλασμα, ὠξειδωμένος. Διακρίνεται τὸ σημεῖον κολλησεως τῶν δύο άκρων του. Διάμ. 0,020 μ.

**Μ 67.** Δύο δακτύλιοι άργυροῦ, περασμένοι εἰς τήν ιδίαν φάλαγγα δακτύλου και συγκολλημέ-

νοι λόγω τῆς ὠξειδώσεως. Διάμετροι 0,021 μ.

**Μ 68.** Δακτύλιος άργυροῦς άνοικτός, με τὰ άκρα του άποχωρισθέντα εἰς τὸ σημεῖον τῆς κολλήσεως. Διάμ. 0,020 μ.

**Μ 69.** Στρεπτόν τετραπλῆς περιελίξεως, από χρυσοῦν στρογγύλον σύρμα. Διάμ. 0,021, συνολικὸν πλάτος 0,008 μ.

**Μ 70.** Χάλκινον κάτοπτρον άκέραιον αποτελούμενον από επίπεδον λεπτόν στρογγύλον δίσκον ὠξειδωμένον. Ἐπιφάνειαι άδιακόσμητοι. Εἰς σημεῖον τῆς περιφερείας του διατηρεῖ από τὰς δύο του πλευρὰς τὸ ἔχνος τῆς λαβῆς του, τετραπλεύρου, με γωνίας στρογγυλευμένας και τὰς ὁπὰς τῶν δύο ἡλων στερεώσεώς της. Διάμ. 0,156 - 0,157, πάχος 0,0025, πλευραὶ λαβῆς 0,023, 0,063, 0,029 και 0,025, 0,062, 0,029 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 14 (σχέδ. 75)

Μικρὸς θαλαμοειδῆς βυθισμένος, με διεύθυνσιν πρὸς Δ. και άνοιγμένος εἰς τὸ σχετικῶς μαλακώτερον άμμολιθικὸν πέτρωμα τῆς πλαγιᾶς. Ἔχει δρόμον πολὺ βραχύν και ρηχὸν με μόλις σωζομένης παρειάς, φραγμένον από μίαν ἰσχυράν άλλ' ὄχι πολὺ ἐπιμελημένην ξηρολιθιάν, καταλαμβάνουσαν πλέον τοῦ ἡμίσεος τοῦ μήκους του. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου του εἶχεν ὑποστῆ δύο διαφορετικὰς διαμορφώσεις, ἐκάστη από τὰς διαδοχικὰς φάσεις του δὲ εὔρεθη νὰ περιέχη από μίαν ταφήν.

Ὁ πρῶτος και παλαιότερος θάλαμος ἦτο πολὺ μικρὸς, άκανονίστως πεταλόσχημος και εἶχε σκαφῆ εἰς τὸ επίπεδον τοῦ δρόμου. Περιεῖχε μίαν ταφήν κατὰ χώραν, τοποθετημένην λοξῶς πρὸς τήν εἴσοδον, με τήν κεφαλὴν πρὸς Β. Τὸ κρανίον εἶχε πέσει πρὸς τὰ άριστερά. Ἡ δεξιὰ ἦτο διπλωμένη κατὰ μῆκος τοῦ θώρακος καταλήγουσα εἰς τὸν ὦμον, ἡ δὲ άριστερά, με τὸ βραχιόνιον κυλισμένον ἐπάνω εἰς τὰς πλευρὰς, διεσταύρωνε τὸν στόμαχον. Τὰ μηριαῖα και αἱ κνήμαι εἶχον πέσει λοξῶς ἢ καθέτως πρὸς τὸ σῶμα κατὰ τρόπον δεικνύοντα ὅτι άρχικῶς τὰ σκέλη ἦσαν συνεσταλμένα με τὰ γόνατα ὑψηλά. Ὁ νεκρὸς ἦτο άκτέριστος. Διὰ τήν άρχικὴν στάθμην τῆς ὀροφῆς τοῦ θαλάμου δὲν διετηρήθη άλλη ένδειξις από τήν ξηρολιθιάν τῆς θύρας, αποτελοῦσαν τὸ ἐλάχιστον ὄριον και σωζομένην εἰς ὕψος 0,74 μ., τὰ τοιχώματα ὅμως ἐσώθησαν πολὺ χαμηλότερον, φθάνοντα εἰς τὸ βάθος μόλις τὰ 0,48 μ. Εἰς τὸ ὕψος αὐτὸ ὁ παλαιὸς θάλαμος εἶχεν ἐπεκταθῆ πρὸς Β., Ν. και Α. και εἶχε λάβει σχῆμα ἐπίμηκες τετράπλευρον με τήν ΒΔ. γωνίαν άπεστρογγυλευμένην και τήν Α. πλευράν κοίλην. Εἰς τὸν νέον αὐτὸν θάλαμον άλλ' εἰς ὕψος μεγαλύτερον από τήν στάθμην τῆς ἐπεκτάσεως, συγκεκριμένως δὲ εἰς τὸ επίπεδον περίπου τῆς κορυφῆς τῆς λιθοδομῆς, ἔγινεν ἡ δευτέρα ταφή, εὔρεθεῖσα ἐλλιπῆς. Εἰς τὸ σημεῖον ὅπου ἔκειντο τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ κορμοῦ και τὸ κρανίον εἶχον σκάψει οἱ άρχαιοκάπηλοι και τὰ εἶχον καταστρέψει. Ἐσώζοντο οἱ βραχίονες διεσταυρωμένοι εἰς τὸ στῆθος, ἡ λεκάνη και τὰ μηριαῖα, με κατεύθυνσιν πρὸς τήν εἴσοδον. Κτερίσματα δὲν εἶχεν ἢ τοῦλάχιστον δὲν ἐσώθησαν εἰς τὸ άσύλητον τμήμα.

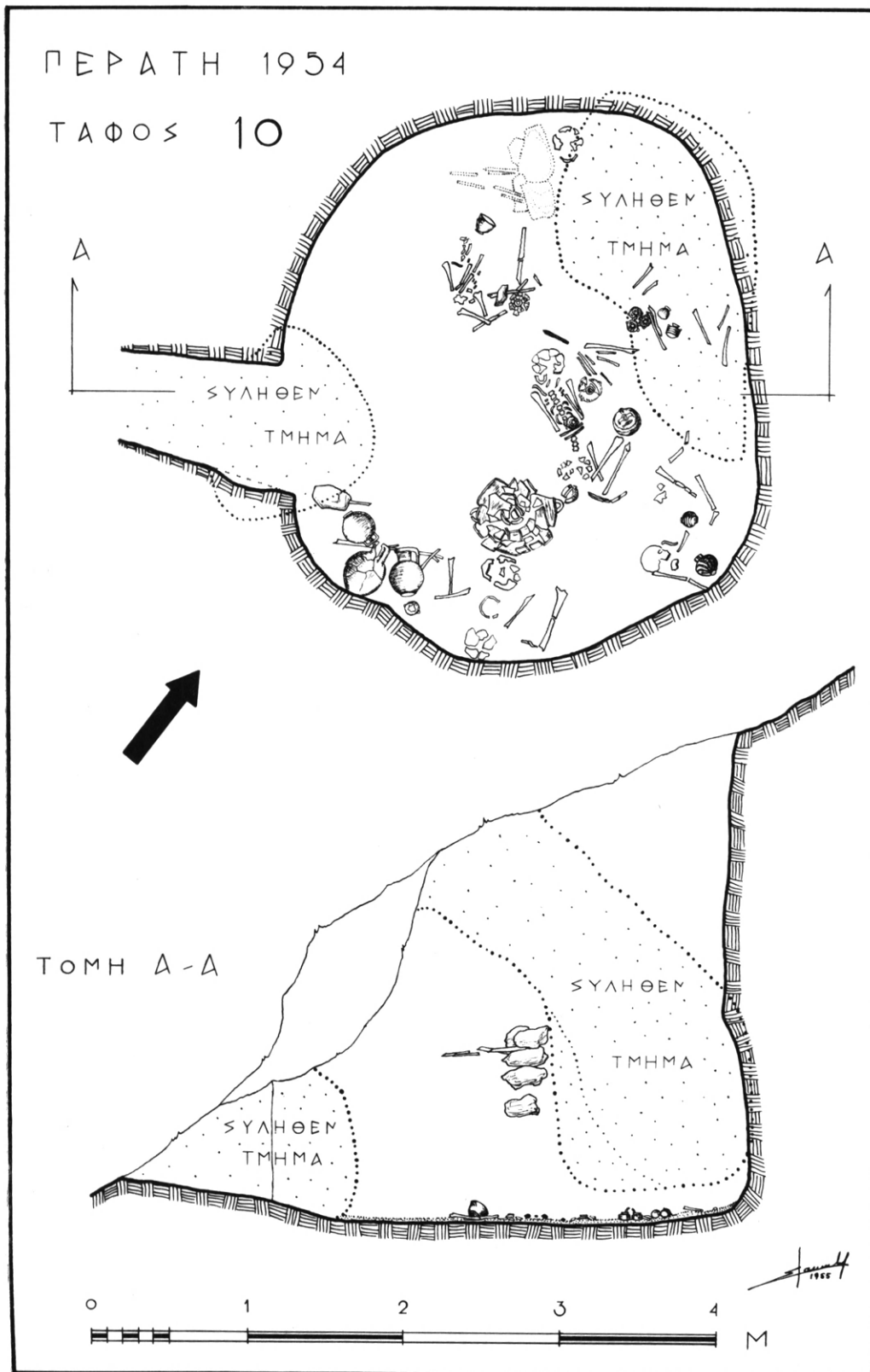


Ἡ μόνη ικανοποιητικὴ ἐξήγησις τῆς ἰδιομορφίας τοῦ τάφου αὐτοῦ ἔγκειται εἰς τὸ εἶδος τοῦ πετρώματος ὅπου ἐσκάφη, εὐθύπτου καὶ οὐδόλως σταθεροῦ. Καθὼς φαίνεται, εὐθὺς μετὰ τὴν πρῶτην ταφὴν ἀπεκολλήθησαν καὶ ἔπεσαν τεμάχια ἀπὸ τὴν ὀροφὴν καὶ ἀπὸ τὰ πλευρικὰ τοιχώματα. Τὸ φαινόμενον αὐτὸ δὲν εἶναι ἀσυνήθες εἰς τοὺς τάφους τῆς Περαιτῆς, εἰς αὐτὸν ὅμως φαίνεται ὅτι ἔπεσαν τόσα χῶματα ὥστε νὰ γεμίσουν τὸν θάλαμον καὶ νὰ προσδιορίσουν τρόπον τινὰ τὸ μελλοντικόν του σχῆμα, αὐτὸ τὸ ὅποιον τοῦ ἐδόθη ὅταν προσεπάθησαν νὰ συμμορφώσουν καὶ νὰ διευθετήσουν τὸ ἐσωτερικόν του. Ἡ τοποθέτησις τοῦ νέου νεκροῦ εἰς στάθμην 0,30 μ. περίπου ὑψηλοτέραν τοῦ νέου δαπέδου σημαίνει βεβαίως ὅτι μεταξὺ τῆς νέας διαμορφώσεως τοῦ τάφου καὶ τοῦ δευτέρου ἐνταφιασμοῦ αἱ πτώσεις ἀπὸ τὴν ὀροφὴν ἐξηκολούθησαν, δὲν ὑπάρχει δὲ ἀμφιβολία ὅτι συντόμως κατέρρευσε καὶ ὀλόκληρος ἡ θόλος, καταχώσασα τὴν ἐπάνω ταφὴν καὶ ἀχρηστεύσασα τὸν τάφον ὀριστικῶς.

#### ΤΑΦΟΣ 10 (σχέδ. 76, πίν. 76 α)

Μεγάλος θαλαμοειδὴς προσανατολισμένος ΒΑ.- ΝΔ., ἀνοιγμένος ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος, εἰς σημεῖον ὅπου ἡ κατωφέρεια εἶναι πολὺ ἔντονος. Ἡ θόλος τοῦ ἐβυθίσθη ἀφοῦ ὁ τάφος εἶχε χρησιμοποιοῦν ἐπὶ ἀρκετὸν διάστημα, προφανῶς ὅμως προτοῦ ἐγκαταλειφθῆ, διότι πολλὰ ἀπὸ τὰ ἀγγεῖά του εἶχον συντριβῆ ἀπὸ τοὺς ὄγκους τῆς ὀροφῆς εὐρεθέντας μεταξὺ των καὶ πεσόντας προφανῶς προτοῦ σχηματισθῆ εἰς τὸ δάπεδον τοῦ τάφου ἐπίχωσις ἀρκετὰ ὑψηλὴ ὥστε νὰ τὰ προφυλάξῃ. Προτοῦ οἱ ὄγκοι αὐτοὶ κατακαθίσουν ἔγινεν εἰς τὸ ΒΔ. τμήμα τοῦ θαλάμου, κατὰ μῆκος τοῦ τοιχώματος καὶ ἐπάνω εἰς τὰ βυθισμένα χῶματα, ὁ τελευταῖος κατὰ σειρὰν ἐνταφιασμός. Ὁ νεκρὸς ἐτοποθετήθη εἰς ὕψος 1,04 μ. περίπου ἀπὸ τὸ δάπεδον, μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Α. καὶ τὰ σκέλη τεταμένα, ἐπάνω εἰς σωρὸν λίθων φθάνοντα κατὰ 0,40 μ. βαθύτερον. Ἄλλη μία στρῶσις ἐκάλυψε τὸν κορμὸν τοῦ ἀφήνουσα τὰ ὀστέων σκελῶν ἐλεύθερα, τὸ δὲ σύνολον ἐχώθη μετὰ τὰ χῶματα τὰ ὅποια εἶχον σκαφῆ διὰ νὰ ἀνοιχθῇ ὁ λάκκος. Ἀργότερον μέγα μέρος τῆς πεσμένης θόλου καὶ τοῦ χῶματος, τοῦ καλύψαντος τὸν τάφον εἰς τὸ σύνολόν του, παρεσύρθη πρὸς τὴν κατωφέρειαν, ὅχι ὅμως εἰς τόσην ἔκτασιν ὥστε νὰ παραμορφωθῇ τὸ σχῆμά του. Ὅ,τι δὲν ἔκαμαν ὅμως τὰ φυσικὰ φαινόμενα ὀλίγον ἔλειψε νὰ πραγματοποιήσουν οἱ ἀρχαιοκάπηλοι οἱ ἐρευνήσαντες τὸ τμήμα αὐτὸ τῆς πλαγιᾶς μετὰ ὑπομονὴν καὶ σύστημα. Δύο ἀπὸ τὰς δοκιμάς των συνέπεσαν μέσα εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ τάφου. Ἡ μία ὠδήγησεν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ δρόμου καὶ τῆς εἰσόδου, ὅπου ἀφῆρσαν τοὺς λίθους καὶ ἔσκαψαν λάκκον εἰς σχῆμα μικροῦ θαλάμου φθάσαντες μέχρι τοῦ δαπέδου. Μὴ εὐρόντες τίποτε ἐγκατέλειψαν τὸ ὄρυγμα αὐτό. Ἡ ἄλλη, περίπου δύο μέτρα βορειότερον, ἀντίστοιχος δηλαδὴ πρὸς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, ἔλαβε τὴν μορφὴν ἀκανονίστου βαθέος λάκκου. Σκάπτοντες ἀνεκάλυψαν τὰ ὀστέα καὶ τοὺς λίθους τῆς τελευταίας ταφῆς, κατέστρεψαν ὅσα συνήντησαν καὶ ἐπροχώρησαν εἰς βάθος πλησιάζαντες τὸ δάπεδον τόσον πολὺ, ὥστε νὰ ἐγγίσουν εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν τὸ ταφικὸν στρῶμα. Ἐκεῖ ὅμως ἐσταμάτησαν, οὕτω δὲ ὁ τάφος διέφυγε τὴν σύλησιν σχεδὸν εἰς τὸ σύνολόν του.





Σχέδ. 76.

Ὁ δρόμος του, τελείως δυσανάλογος πρὸς τὸν θάλαμον, εἶναι βραχύτατος καὶ πολὺ στενός, προφανῶς ἐπειδὴ δὲν ἐχρειάζετο μεγαλύτερος χάρις εἰς τὴν ἀπότομον κατωφέρειαν, τώρα δέ, λόγῳ τῆς ἀποχωματώσεως τῆς πλαγιάς, παρουσιάζεται πολὺ ρηχότερος ἀπ' ὅσον θὰ ἦτο ἀρχικῶς. Ἐχει κατεύθυνσιν ὀλίγον λοξὴν πρὸς τὸν θάλαμον, μὲ ἐμφανῆ σκοπὸν νὰ ἀποφύγῃ τὸν γειτονικὸν τάφον 9, κατὰ ταῦτα προϋπάρχοντα. Ἡ εἴσοδος δὲν φαίνεται νὰ εἶχε καμμίαν ἰδιαιτέραν διαμόρφωσιν, τοῦτο ὅμως ὀφείλεται ἴσως καὶ εἰς τὴν βάνουσον ἐπέμβασιν τῶν ἀρχαιοκαπήλων. Ὁ θάλαμος, ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους τοῦ νεκροταφείου εἰς ἑκτασιν, ἔχει σχῆμα ἀκανονίστως κυκλικόν. Ἀμέσως δεξιὰ τῆς εἰσόδου, ἔπειτα ἀπὸ ἓνα λίθον, πεσμένον ἀσφαλῶς ἀπὸ τὴν ξηρολιθίαν, ὑπῆρχον κατὰ μῆκος τοῦ τοιχώματος παραμερισμένα ὅστ' αὐ καὶ μέγας ψευδόστομος πεσμένος πλαγίως (147), μία πρόχους σπασμένη (148) καὶ μία ἀκεραία (149), μικρὸς σταμνίσκος ὄρθιος (150), καθὼς καὶ τεμάχιον ἀπὸ τὴν κοιλίαν μικροῦ ψευδοστόμου (151). Ἠκολούθουν τρία κρανία εἰς κακὴν κατάστασιν μαζὶ μὲ μερικὰ μακρὰ ὅστ' αὐ. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν καὶ εἰς σημεῖον ἀντίστοιχον πρὸς τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ θαλάμου εἶχον ἀπωθηθῇ καὶ ἄλλα ὅστ' αὐ μὲ κρανίον. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ κρανίον ὑπῆρχον μερικὰ ἀκόμη θραύσματα τοῦ ψευδοστόμου 151. Εἰς τὸ τοίχωμα, ἀνεστραμμένος, ἔκειτο ψευδόστομος (152), πλησίον του δὲ ἄλλος, μικρότερος, πεσμένος πλαγίως (153). Πλησίον τοῦ Β. τοιχώματος, κάτω ἀπὸ τὸ συλημένον τμήμα, μεταξὺ συσσωρευμένων καὶ κατεστραμμένων ὀστῶν ὅλων τῶν εἰδῶν, εἶχον ἀπωθηθῇ μικρὸν ἀλαβαστροειδές (154), ἀπιόσχημον δίωτον (155) καὶ τρίδυμον κερνοειδές (156). Πλησίον του ὑπῆρχε κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 34), μεταξὺ τῶν ὀστῶν δὲ ὅπου ἐπάτουν τὰ ἀγγεῖα εὐρέθησαν ἀργυροῦς δακτύλιος μὲ σφενδόνην (Μ 34), ἡ ἐλλειψοειδὴς σφενδόνη ἑνὸς ὁμοίου (Μ 33), ἄλλος, ἀπλοῦς, περασμένος εἰς τὴν φάλαγγα δακτύλου (Μ 35), μικρὸν τεμάχιον χαλκοῦ προερχόμενον ἴσως ἀπὸ τὴν αἰχμὴν μαχαιριδίου (Μ 37) καὶ τρία τεμάχια μολυβδίνου σύρματος (Μ 38). Πρὸς Δ. ὅλων αὐτῶν, εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν, εἶχον παραμερισθῇ τὰ δύο τμήματα ἑνὸς ἐλεφαντίνου δισκαρίου (Δ 26) καὶ σπασμένον κρανίον. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἀντικείμενα, σαρωμένα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἤττον πρὸς τὰ τοιχώματα τοῦ τάφου, ἐσχημάτιζον μικροὺς σωροὺς εἰς ἐπίπεδον αἰσθητῶς ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ δάπεδον.

Εἰς τὸ Δ. τμήμα τοῦ θαλάμου, πλησίον μερικῶν διεσκορπισμένων ὀστῶν σκεπασμένων ἐν μέρει ἀπὸ λίθον, εὐρέθη μία ταφή κατὰ χώραν σχετικῶς παραγμένη. Ἀπὸ τὸ κρανίον εἶχον διατηρηθῇ ὀλίγα θραύσματα. Ἡ δεξιὰ, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, κατέληγεν εἰς τὸν ἀριστερὸν ὦμον. Τὰ ὅστ' αὐ τῆς ἀριστερᾶς ἐφαίνοντο νὰ εἶχον μετακινηθῇ. Ἀπὸ τὴν θέσιν τῆς λεκάνης, ὅση ἐσώθη, καὶ τῶν μηριαίων, πεσμένων εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ κορμοῦ καὶ χιαστὶ ἐπάνω εἰς τὴν μίαν κνήμην, φαίνεται ὅτι ἦτο θαμμένος ὕπτιος μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Ἦτο κτερισμένος μὲ δύο σκύφους, τὸν ἓνα (157), πλησίον τοῦ κρανίου, τὸν ἄλλον, καταπλακωμένον ἀπὸ τὰ χῶματα, κοντὰ εἰς τὰ γόνατα (158). Πρὸς Α. τῆς ταφῆς αὐτῆς, εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ θαλάμου, ἔκειτο ἄλλη μία, ἐπίσης κατὰ χώραν, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Δ., ἀσφαλῶς ἢ τελευταία. Τὸ κρανίον, θρυμματισμένον, ἦτο πεσμένον πρὸς τὰ ἀριστερά, ἢ κάτω γνάθος ὅμως, κειμένη μὲ τὴν ὀδοντοστοιχίαν πρὸς τὰ ἐπάνω, ἐδείκνυνεν ὅτι ἀρχικῶς ἦτο

ὑπτιον. Ἡ ἀριστερά, διπλωμένη κατὰ μῆκος τοῦ θώρακος, ἔφερε τοὺς δακτύλους εἰς τὸν ἀριστερὸν ὦμον, ἐνῶ ἡ δεξιὰ, σταυρώνουσα τὸν στόμαχον, κατέληγεν εἰς τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα. Ἀπὸ τὰ σωθέντα τρίμματα τῆς λεκάνης καὶ τὴν θέσιν τῶν μηριαίων, κυλισμένων πρὸς τὰ ἀριστερὰ χιαστὶ ἐπάνω εἰς μίαν ἀπὸ τὰς κνήμας, ἐνῶ ἡ ἄλλη ἔκειτο λοξῶς πρὸς τὰ ὑπόλοιπα, προκύπτει ὅτι ὁ νεκρὸς εἶχε ταφῇ καὶ αὐτὸς μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Περιεβάλλετο ἀπὸ κτερίσματα: Ἐμπρὸς εἰς τὰ ἄκρα τῶν δύο μηριαίων του εὐρίσκετο ψευδόστομος πεσμένος πλαγίως (162), ἐπάνω εἰς τὸν στόμαχόν του ἄλλος μικρότερος (164), παρὰ τὸ ἀριστερόν του βραχιόνιον σκύφος δίωτος εἰς θρύμματα (163) μαζὶ μὲ σωρὸν παραμερισμένων παλαιότερων ὀστέων, ὀπισθεν τοῦ κρανίου δὲ χάλκινον κοπίδιον ἀρίστης διατηρήσεως (M 36). Εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς λεκάνης ὑπῆρχε κύαθος εἰς τεμάχια (161) καὶ μεγάλος πιθαμοφορεὺς (159) κατακερματισμένος ἀπὸ τὴν πτώσιν τῆς θόλου. Τὸ κάτω μέρος τοῦ ἀγγείου, σπασμένον κατὰ μεσημβρινούς, εἶχε μείνει ὄρθιον, εἰς τὸ κοῖλόν του δὲ εἶχον πέσει τὰ θραύσματα τοῦ ὦμου καὶ τοῦ στομίου του καθὼς καὶ τὰ τεμάχια μιᾶς οἰνοχόης (160) τοποθετημένης προφανῶς ἐπάνω εἰς τὸ στόμιον. Διὰ τὸν λόγον ἀκριβῶς αὐτὸν εἶναι ἀπίθανον τὰ δύο ἀγγεῖα νὰ συνώδευον τὸν νεκρόν, μᾶλλον δὲ εἶχον παραμερισθῇ διὰ νὰ δημιουργηθῇ ὁ ἀναγκαῖος χῶρος δι' αὐτόν. Τοῦτο ἰσχύει ἴσως καὶ διὰ τὸν κύαθον 161, τὸ δὲ κοπίδιον θὰ πρέπει νὰ εἶναι ξένον καὶ αὐτό. Τὰ ὑπόλοιπα ὅμως καὶ πάντως ὁ ψευδόστομος 164 τοῦ ἀνῆκον, συνεπῶς εἶναι τὰ τελευταῖα τοῦ τάφου.

Εἰς τὸ γέμισμα τοῦ θαλάμου εὐρέθησαν ὅστρακα προερχόμενα ἀπὸ ἓνα ψευδόστομον καὶ δύο ἄλλα ἀγγεῖα. Ἐπὶ πλεόν ἀπὸ τὰ χρώματα τῆς συλήσεως συνελέγησαν τὰ τεμάχια ἐνὸς διώτου λεκανιδίου (165) καὶ ἡ λαβὴ ἐνὸς μεγάλου πιθαμοφορέως (355). Τὸ ὑπόλοιπον ἀγγεῖον, σχεδὸν πλήρες, εὐρέθη εἰς τὸν τάφον Σ17 (βλ. ἀνωτέρω, σ. 29), εἶναι δὲ προφανές ὅτι προήρχετο ἀπὸ ἐδῶ.

Περιεῖχε λοιπὸν ὁ τάφος ἕξ ταφάς. Ἀπὸ αὐτὰς ἡ μία, ἡ τελευταία, εὐρέθη κατὰ χώραν. Ἄλλη μία, ἐλαφρῶς διαταραγμένη, πρέπει νὰ προηγεῖτο, ἀκόμη παλαιότεραι δὲ εἶναι βεβαίως αἱ ἀνακομιδαί.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 76 β.γ καὶ 77 α)

**147.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ χαμηλαί, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ ἐρυθροκάστανι ἀρκετὰ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὴν ράχιν τῶν ἀμείβοντες, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξύ των ζώνη μὲ γραμμωτὰ λέπια. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως τρεῖς ὁμόκεντροι κύκλοι. Διακό-

σμησις τοῦ ὦμου τελείως ἐξίτηλος. Διάμ. 0,195, ὕψ. 0,209 μ.

**148.** Πρόχους συμπληρωμένη, συγκολλημένη, ὠσειδής. Στόμιον εὐρὺ κυλινδρικόν, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρωπός, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,222, ὕψ. 0,285 μ.

**149.** Πρόχους ἀκεραία, ὠσειδής, μὲ χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς πρασινωπὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ μαυροκάστανι ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυμα-

τοειδής γραμμή καταλήγουσα εις δακτύλιον με ἄγκιστρον, εις τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,203, ὕψ. 0,253 μ.

**150.** Σταμνίσκος δίσκος, συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος εις τὸ χεῖλος. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιοσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,083, ὕψ. 0,078 μ.

**151.** Μέρος τῆς κοιλίας καὶ τῆς βάσεως μικροῦ ψευδοστόμου, συγκολληθὲν ἀπὸ διάφορα τεμάχια. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιοσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμέναι ταινίαι ποικίλου πλάτους, εις τὸν πυθμένα τῆς βάσεως τμήμα κύκλου. Μεγ. σωζ. διάμ. 0,092, σωζ. ὕψ. 0,070 μ.

**152.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, με μικροσυμπλήρωσιν εις τὴν κοιλίαν, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, κλῖνον πρὸς τὰς λαβὰς, εις τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιοσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, ἐπιφάνεια λεῖα καὶ στιλπνή, βαφὴ ἐρυθροκάσταν. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εις τὴν ράχιν των δικτυωτὴ διαγράμμισις, εις τὸν δίσκον πενταπλοῦς ρόδαξ. Ὀλόκληρον τὸ ὑπόλοιπον ἀγγεῖον ἀποτελεῖ ἐνιαῖον διακοσμητικὸν πεδίον καλυπτόμενον βασικῶς ἀπὸ ἑνα ὀκτάποδα. Ἡ κεφαλὴ του, καρδιόσχημος, με κυκλικὸς ἐξηρημένους ὀφθαλμοὺς περιέχοντας ἐγγεγραμμένας σπείρας, εἶναι σχεδιασμένη χαμηλὰ εις τὴν κοιλίαν, ἀμέσως ἐπάνω ἀπὸ τὴν βάσιν. Ἀπὸ αὐτὴν ἀνέρχονται περιβάλλοντες τὸ ἀγγεῖον 12 πλόκαμοι, οἱ 8 ὄρθιοι, οἱ ἄλλοι 4 λοξοὶ πρὸς τὰ ἐπάνω, ὅλοι ἀτρακτοειδοῦς σχήματος με σπειροειδῇ ἄκρα καταλήγοντα εις τὸν ὦμον. Ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν ἔχουν λεπτὸν περίγραμμα, ἀπὸ τὴν ἄλλην, γραμμὴν στιγμάτων ἀντιπροσωπευόντων τοὺς μυζητήρας. Εἰς τὰ μεταξὺ των κενὰ ὑπάρχουν ἐξαπλοῦς μεγάλος ρόδαξ, ἰχθὺς με 8 πτερύγια καὶ τὸ σῶμα διαγραμμισμένον με φολίδας καὶ θαλάσσιος ὄφιν (ἢ, ἐνδεχομένως, ἔγχελυς ἢ ἰχθὺς) με μικρὰν κυκλικὴν κεφαλὴν, ἀνοικτὸν βραχὺ στόμα καὶ σῶμα δηλούμενον με δύο παραλλήλους γραμμάς ἐγκαρσίως διαγραμμισμένας, μακρότατον, εἰσδύον μεταξὺ τῶν πλοκάμων τοῦ ὀκτάποδος. Εἰς τὸ κενὸν μεταξὺ τῶν δύο ἀκραίων πλοκάμων τοῦ ὀκτάποδος εὐρίσκεται

δεύτερος ρόδαξ, ἐξαπλοῦς, περιστικτός καὶ δύο ἀντιμέτωποι τριγωνικαὶ πτηνοπροτομαὶ με ἀμυγδαλόσχημον κεφαλὴν καταλήγουσαν εις προβοσκιδοειδῇ προεξοχὴν πρὸς τὰ ἐπάνω. Διάμ. 0,159, ὕψ. 0,182 μ.

**153.** Μικρὸς ψευδόστομος χωρὶς στόμιον, ὠοειδής. Λαβαὶ χαμηλαί, εις τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εις τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εις τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου διπλοὶ ἐνἄλληλοι ρόμβοι. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον τέσσαρες ὁμάδες ὁμοκέντρων τόξων καὶ στήλαι ἀμειβόντων. Διάμ. 0,102, ὕψ. 0,117 μ.

**154.** Μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς δίσκον με συγκολλημένην τὴν μίαν λαβήν. Στόμιον χωνοειδές, σῶμα κυλινδρικόν, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάσταν. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εις τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Μεταξὺ τῶν λαβῶν δύο ἐπἄλληλοι ζῶναι με ὁμάδας πυκνῶν ἐγκαρσίων λαβῶν. Διάμ. 0,066, ὕψ. 0,062 μ.

**155.** Μικρὸν ἀπίόσχημον δίσκον, με συμπληρωμένην τὴν μίαν λαβήν. Στόμιον εὐρύ, σχεδὸν κυλινδρικόν, λαβαὶ ἀγκύλαι κατακόρυφοι. Πηλὸς ἐρυθροπός, βαφὴ ἐρυθροκάσταν. Βαμμένον τὸ στόμιον, ἡ ράχιν τῆς σωζομένης λαβῆς, εις τὸ σῶμα κάθετοι γραμμαὶ μέχρι τοῦ πυθμένου. Διάμ. 0,066, ὕψ. 0,062 μ.

**156.** Σύνθετον κερνοειδὲς τρίδυμον ἀγγεῖον με ὑψηλὴν καλαθοειδῇ λαβήν, ἀποτελούμενον ἀπὸ σταμνίσκους συνδεδεμένους με στενοὺς πηλίνους δακτυλίους. Ἐχουν στόμια χωνοειδῇ, σῶματα ὠοειδῇ καὶ χαμηλὰς δακτυλιοσχήμους βάσεις. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρὰ ἀλαμπής, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα τὰ στόμια, εις τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εις τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εις τὸν ὦμον φολιδωτὰ τρίγωνα. Εἰς τὴν καλαθοειδῇ λαβὴν ἐγκάρσιαι ταινίαι. Διάμ. βάσεων 0,028, 0,030, 0,032, συνολικὸν ὕψ. 0,10 μ.

**157.** Σκύφος δίσκος, συγκολλημένος, με χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθροκάσταν.

Βαμμένος όλόκληρος με ἐξηρημένην τὴν βάσιν, τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας καὶ ταινίαν. Διάμ. στομίου 0,140 - 0,145, ὕψ. 0,098 μ.

**158.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος όλόκληρος με ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος καὶ ἐξωτερικῶς τὴν βάσιν καὶ λεπτὰς ταινίας εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,118, ὕψ. 0,081 μ.

**159.** Πιθαμορεὺς συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Στόμιον κυλινδρικὸν χαμηλόν, εἰς τὸν ὦμον 4 θηλαὶ ὀριζοντίως διάτρητοι, σχῆμα ὠσειδές, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ εἰς διαφόρους ἀποχρώσεις. Βαμμένα: τὸ στόμιον, αἱ θηλαί, αἱ ῥάχεις καὶ αἱ ῥίζαι τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν τριπλαῖ ταινίαι. Εἰς τὰ μεταξὺ τῶν θηλῶν διαστήματα ὑπάρχουν μετόπη κατακόρυφου τεθλασμένης μεταξὺ ἀβακοειδοῦς στήλης καὶ τετρακτίνου τροχοῦ εἰς τὸ πρῶτον, ἀπλῇ στήλῃ τεθλασμένης εἰς τὸ δεύτερον, ὁμοία στήλῃ μεταξὺ ὁμοκέντρων κύκλων, ἀπλῶν ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν καὶ διαποικίλων ἀπὸ τὴν ἄλλην εἰς τὸ τρίτον. Τὸ τέταρτον ἀδιακόσμητον. Μεταξὺ τῶν λαβῶν τριπλῇ κυματοειδὴς γραμμὴ. Διάμ. 0,445, ὕψ. 0,468 μ.

**160.** Οἶνοχόη συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδής, με χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν ἀπολεπισμένον, βαφὴ καστανὴ πολὺ ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὴν ῥάχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια πλασιώνοντα δύο ἀντινώτους σπείρας, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,142, ὕψ. 0,190 μ.

**161.** Κύαθος μεγάλος, συγκολλημένος, με μικροσυμπληρώσεις. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, κατὰ τόπους ἀπολεπισμένον. Ἄβαφος. Διάμ. χείλους 0,124 - 0,126, ὕψ. 0,073 μ.

**162.** Ψευδόστομος μεγάλος, ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνικὴ, εἰς τὸν ὦμον δύο ὅπαι ἀνοιγμένοι εἰς τὸν νωπὸν πηλόν. Πηλὸς κιτρινωπός, ὅχι πολὺ καθάρως, βαφὴ

ἐρυθρά. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνοὶ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὦμου στενὴ ζώνη τεθλασμένης, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἰχθὺς με ὀξὺ ῥύγχος, κυκλικὸν ὀφθαλμόν, τέσσαρα τριγωνικὰ πτερύγια καὶ γραμμωτὰ λέπια εἰς τὸ σῶμα. Διάμ. 0,181, ὕψ. 0,213 μ.

**163.** Σκύφος συγκολλημένος, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένος όλόκληρος με ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος καὶ ἐξωτερικῶς τὴν βάσιν καὶ ταινίαν εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. στομίου 0,096, ὕψ. 0,080 μ.

**164.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνικὴ, εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας μεγάλη ἀνώμαλος ὀπὴ ἐκ κατασκευῆς, ὁ πυθμὴν ραγισμένος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι με ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον πεντάπλευρον σχῆμα με διπλοῦν λεπτὸν περίγραμμα, ἐξηρημένα ὁμόκεντρα τόξα εἰς τὰς γωνίας του καὶ θυσανωτὰς στήλας ἀμειβόντων εἰς τὰς ἀντιστοίχους γωνίας τοῦ περιγράμματος. Διάμ. 0,102, ὕψ. 0,119 μ.

**165.** Λεκανίδιον δίωτον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, με ταινιωτὰς λαβὰς καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός. Ἄβαφον. Διάμ. χείλους 0,146 - 0,156, ὕψ. 0,071 μ.

**355.** Πιθαμορεὺς (βλ. τάφος Σ17, σ. 29).

**Λ 34.** Κομβίον ἀπὸ πρασινοκύανον στεατίνην. Διάμ. 0,023, ὕψ. 0,016 μ.

**Δ 26.** Δισκάριον ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν ἐλλιπές, συγκολλημένον ἀπὸ δύο τεμάχια. Ἐπιφάνεια ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,056, πᾶχ. 0,005 μ.

**Μ 33.** Σφενδὼν ἀργυροῦ δακτυλίου ἐλλειψοειδής. Σῶζονται τὰ δύο ἄκρα τοῦ κρίκου. Διάμ. 0,020 - 0,025, πᾶχ. 0,008 μ.

**Μ 34.** Δακτύλιος ἀργυροῦς με ἐλλειψοειδῇ



σφενδόνην καὶ ἀνοικτὸν κρίκον, μὲ τὰ ἄκρα του κολλημένα εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς. Ὁξειδωμένος. Διάμ. κρίκου 0,025, διάμ. σφενδόνης 0,024 - 0,032 μ.

**Μ 35.** Ἀργυροῦς δακτύλιος ἀποτελούμενος ἀπὸ ἔλασμα μὲ τὰ δύο ἄκρα του κολλημένα. Εἰς τὸ σημεῖον τῆς κολλήσεως τὸ μέταλλον ἔχει ὀξειδωθῇ καὶ ἀποσχισθῇ. Διάμ. 0,025 μ.

**Μ 36.** Κοπίδιον χάλκινον ἀρίστης διατηρήσεως, ὀξειδωτον, χρώματος κιτρίνου. Εἰς τὸ

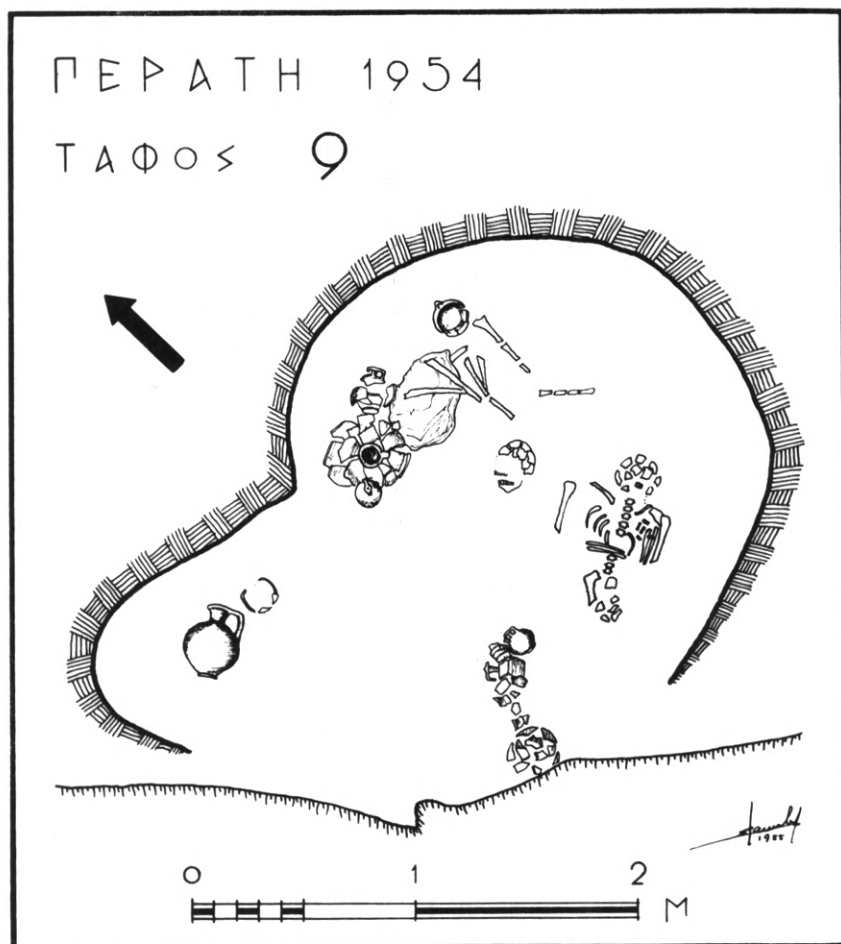
ἄκρον του εὐρύνεται καὶ κατόπιν στενεύει ἀποτόμως εἰς αἰχμήν. Ὅμοιον εἰς σχῆμα καὶ διαστάσεις πρὸς τὰ σημερινὰ σταυροκόπιδα. Μῆκος 0,192, μέγ. πλάτ. 0,021, πλάτ. στεν. ἄκρου 0,016, πάχ. 0,004 - 0,009 μ.

**Μ 37.** Μικρότατον τεμάχιον χαλκοῦ ὀξειδωμένον, προερχόμενον ἴσως ἀπὸ τὴν αἰχμήν μαχαιριδίου. Μῆκος 0,017 μ.

**Μ 38.** Τρία μικρὰ τεμάχια μολυβδίνου σύρματος, ὀξειδωμένα. Μήκη 0,006, 0,011 μ.

### ΤΑΦΟΣ 9 (σχέδ. 77)

Μικρὸς θαλαμοειδῆς βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.- Ν., σκαμμένος ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὴν ὄφρυν τοῦ πετρώματος. Διετηρήθη μόνον τὸ βάθος τοῦ θαλάμου. Τὸ



Σχέδ. 77.

πρὸς τὴν εἴσοδον τμῆμά του μαζί μὲ τὸν δρόμον ἠκολούθησαν τὴν γενικὴν ἀποχωμάτωσιν τῆς πλαγιᾶς, παρασύραντα πρὸς τὴν κατωφέρειαν καὶ μέρος μιᾶς τοῦλάχιστον ἀπὸ τὰς ταφάς του.

Ὁ θάλαμος, ὅσος ἀπέμεινεν, ἔχει σχῆμα ἀκανονίστως κυκλικόν, μὲ μίαν ἐλλειψοειδῆ προέκτασιν πρὸς Δ. Ἀπὸ τὸν γειτονικόν του 10 τὸν χωρίζει τοίχωμα πάχους 0,50 μ. περίπου. Εἰς τὸ σημεῖον καὶ τὸ βάθος ὅπου ἐσκάφη, τὸ πέτρωμα εἶναι πολὺ μαλακὸν καὶ εὐθρυπτον, ὥς ἐκ τούτου δὲ ἔπεσεν ὅχι μόνον ἡ θόλος ἀλλὰ καὶ τὰ τοιχώματα, μόλις διατηρήσαντα τὸ περίγραμμά των.

Περιεῖχεν ὁ τάφος τρεῖς τοῦλάχιστον ταφάς. Ἡ τελευταία κατὰ σειρὰν εὐρέθη σχεδὸν πλήρης κατὰ χώραν, πλησίον τοῦ Ν. τοιχώματος, τοποθετημένη μὲ τὸ κρανίον πρὸς Α. Ὅλα τὰ ὅστ' εἶναι σαθρὰ καὶ μόλις διετηροῦντο, τὸ δὲ κρανίον ἦτο θρυμματισμένον. Διεκρίνετο ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ σπονδυλικὴ στήλη, πλαισιωμένη ἀπὸ τὰς δύο κλεῖδας καὶ μερικὰς πλευράς. Ἡ δεξιὰ ἐσταύρωνε τὸν στόμαχον. Ἡ ἀριστερά, διπλωμένη κατὰ μῆκος τοῦ κορμοῦ, ἔφερε τοὺς δακτύλους εἰς τὸν ἀριστερὸν ὦμον. Εἰς ἓνα ἀπὸ τοὺς δακτύλους αὐτοὺς εὐρέθη περασμένος δακτύλιος ἀπὸ χρυσοῦν σύρμα (M 31). Μετὰ τὴν σπονδυλικὴν στήλην ἠκολούθουν τεμάχια τῆς λεκάνης καθὼς καὶ τὸ ἄκρον τοῦ δεξιοῦ μηριαίου, τὰ ὑπόλοιπα ὅμως εἶχον ὀλισθήσει εἰς τὴν κατωφέρειαν καὶ χαθῇ. Εἰς τὸ χεῖλος ἀκριβῶς τοῦ διατηρουμένου δαπέδου εὐρέθησαν τὰ τεμάχια μιᾶς πρόχου (138) καὶ μιᾶς χάνδρας ἀπὸ κύανον (Δ 25). Ἡ πρόχους ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον ἀγγεῖον μιᾶς σειρᾶς συνεχιζομένης πρὸς τὸ ἐσωτερικόν τοῦ θαλάμου καὶ ἀποτελουμένης ἀπὸ τὰ τεμάχια ἐνὸς κυάθου (139) καὶ ἐνὸς ψευδοστόμου (140), καθὼς καὶ ἀπὸ ἓνα μικρὸν ψευδόστομον ἀκέραιον (141). Τὰ ἀγγεῖα αὐτὰ εὐρίσκοντο εἰς τὸ ὕψος περίπου τῶν σκελῶν τῆς προηγουμένης ταφῆς, παραμερισμένα ἐκεῖ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀπὸ ἄλλο σημεῖον τοῦ τάφου. Εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν ἀπὸ αὐτά, εἰς τὸ βάθος τῆς κογχοειδοῦς προεκτάσεως πρὸς Δ., ὑπῆρχε κρανίον σπασμένον καὶ παραπλευρῶς τοῦ πρόχους πεσμένη πλαγίως (137). Ἡ τελευταία ὁμὰς ὁστῶν καὶ κτερισμάτων εὐρέθη εἰς τὸ βάθος τοῦ τάφου, πλησίον τοῦ Β. τοιχώματος, περιστοιχίζουσα μεγάλον πλακοειδῆ λίθον. Ἡ ὁμὰς αὕτη ἀποτελεῖται ἀπὸ ψευδόστομον ὀρθιον (142) παραπλευρῶς μιᾶς μεγάλης ὕδριας (143) ἐπίσης ὀρθίας καὶ εἰς τεμάχια, καλυπτούσης ἐξ ὁλοκλήρου ἓνα μικρὸν ψευδόστομον (144). Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν ὕδριαν ὑπῆρχον τὰ θραύσματα ἐνὸς ἀκόμη ψευδοστόμου (145). Εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ λίθου εὐρέθη σκύφος μόνωτος (146) μὲ σωρὸν ἀπὸ ὁστᾶ, κυρίως μακρά, παραμερισμένα καὶ ἐν μέρει τοποθετημένα ἐπὶ τοῦ λίθου. Μεταξὺ των ὑπῆρχε χρυσοῦν ἐνώτιον (M 32). Μεταξὺ τοῦ σωροῦ αὐτοῦ καὶ τῆς πρώτης κατὰ χώραν ταφῆς ἔκειτο εἰς τὸ κέντρον περίπου τοῦ θαλάμου μεμονωμένον κρανίον εἰς τεμάχια, τὸ τρίτον τοῦ τάφου. Ἀπὸ τὰ χώματα τοῦ θαλάμου συνελέγησαν θραῦσμα ὀρείας κρυστάλλου καὶ ὄστρακα ἀπὸ ἓνα ψευδόστομον, τέσσαρας λεκάνας, δύο πιθανοφορεῖς καὶ δεκαεπτὰ ἄλλα διάφορα ἀγγεῖα. Λόγω τῆς ἀποχωματώσεως τῆς πλαγιᾶς ὅμως καὶ τῆς γενικῆς ἀναστατώσεως τοῦ μέρους δὲν ἀποκλείεται τὰ ὄστρακα αὐτὰ νὰ εἶναι ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ξένα πρὸς τὸν τάφον.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 77β καὶ 78α)

137. Πρόχους ἀκεραία. Στόμιον εὐρύχειλον καὶ χαμηλόν, σῶμα σχεδὸν σφαιρικόν, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς πρασινωπὸς τρα-

χὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ καστανὴ τελείως ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς ἐλάχιστα ἔχνη. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς

τόν λαιμόν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,189, ὕψ. 0,234 μ.

**138.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὡσειδής. Λαιμός καὶ στόμιον στενὸν καὶ ὑψηλόν, εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ πλαστικός δακτύλιος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένα: ὁ λαιμός, εἰς τὴν κοιλίαν λωρὶς μεταξὺ ταινιῶν καὶ ταινία ἐπάνω ἀπὸ τὴν βάσιν, εἰς τὸν ὦμον τρεῖς διπλαῖ τρίλοβοι ἀψίδες. Ἐντὸς αὐτῶν ἡμικύκλια περιέχοντα κυρτόκοιλα τόξα. Διάμ. 0,17, ὕψ. 0,221 μ.

**139.** Κύαθος συγκολλημένος, μὲ στενὴν καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος κιτρινωπός. Ἄβαφος. Διάμ. χεῖλους 0,116, ὕψ. 0,064 μ.

**140.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ συγκλίνουσιν πρὸς τὰ κάτω, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ ταινίας, μεταξὺ αὐτῶν ζώνη ἀντιμετώπων κροσσοπεταλίων. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ῥόμβοι μὲ κύκλον εἰς τὸ κέντρον καὶ ὁμόκεντρα τόξα εἰς τὰς γωνίας. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον τριγωνικὰ ἄνθη μὲ διαγραμμισμένην στεφάνην. Διάμ. 0,173, ὕψ. 0,204 μ.

**141.** Ψευδόστομος συμπληρωμένος εἰς τὸ χεῖλος, ὡσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κίτρινος, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος, σωζομένη κυρίως εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου καμπύλα τρίγωνα μὲ δικτυωτὴν διαγράμμισιν. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον στενὴ στήλη τεθλασμένης μεταξὺ δύο ἀντινῶτων ἡμικυκλίων περιεχόντων διπλᾶ ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,105, ὕψ. 0,123 μ.

**142.** Ψευδόστομος μεγάλος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής. Στόμιον καὶ λαβαὶ

χαμηλά, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ αὐτῶν στενὴ ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου τριγωνικὰ ἄνθη, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἄνθη διχαλωτὰ ἀντιμέτωπα, μὲ σπειροειδεῖς ὑπέρους καὶ διάγραμμον στεφάνην. Διάμ. 0,181, ὕψ. 0,192 μ.

**143.** Ὑδρία μεγάλη συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὡσειδής. Στόμιον εὐρύχειλον, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς πρασινωπός τραχύς, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς καθέτου λαβῆς κυματοειδής ταινία καταλήγουσα εἰς δύο ἀντιθετικὰ ἄγκιστρα, αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν ὀριζοντίων λαβῶν, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,312 - 0,319, ὕψ. 0,382 μ.

**144.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, ὡσειδής. Στόμιον λοξόν, λαβαὶ λεπταί, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα κίτρινον πυκνόν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ λεπτοτάτας ταινίας, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸν ὦμον ἐνάλληλοι ῥόμβοι. Διάμ. 0,10, ὕψ. 0,113 μ.

**145.** Ψευδόστομος μεγάλος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ χαμηλαί, εἰς τὸν δίσκον ἀνεπαίσθητος ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ τῶν δύο στεναὶ ζῶναι κροσσοπεταλίων. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου φοιδωτὰ τρίγωνα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἀψιδωτὸν σχῆμα μὲ διπλοῦν περι-

γραμμά ἐγκαρσίως διαγραμμισμένον. Διάμ. 0,21, ὕψ. 0,237 μ.

**146.** Σκύφος μόνωτος συγκολλημένος, χωνοειδής, με στενήν κωνικήν βάσιν. Πηλός ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφή μαυροκάστανη με πορτοκαλόχρους ἀποχρώσεις. Βαμμένος ὀλόκληρος ἐσωτερικῶς. Ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος, ἡ κορυφή καὶ αἱ ρίζαι τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. [χεύλους 0,155, ὕψ. 0,83 μ.

**Λ 33.** Τεμάχιον ἄμορφον ὀρείας κρυστάλλου

διαφανές. Διαστάσεις 0,020 - 0,022 μ.

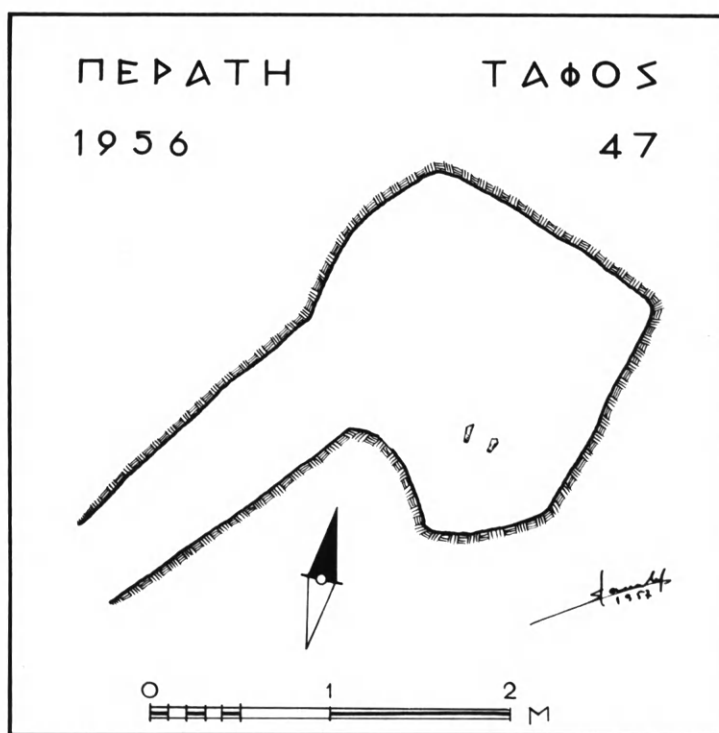
**Δ 25.** Χάνδρα ἀπὸ κύανον, σφαιρική, διάτρητος, συγκολλημένη ἀπὸ δύο τεμάχια. Δ. 0,010-0,013 μ.

**Μ 31.** Δακτύλιος ἀπὸ λεπτότατον χρυσοῦν σύρμα, τετραπλῶς περιειλιγμένον. Δ. 0,020, διάμ. σύρματος 0,0005 μ.

**Μ 32.** Ἐνώτιον χρυσοῦν κρικοειδές. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρα σχοινοειδῆ σύρματα, λεπτόνομα εἰς τὰ ἄκρα καὶ καταλήγοντα εἰς δύο συμπλεκόμενα λεπτὰ στελέχη. Διάμ. 0,021 - 0,022 μ.

### ΤΑΦΟΣ 47 (σχέδ. 78)

Μικρὸς θαλαμοειδής, τετράπλευρος, με τοιχώματα ἀκανόνιστα καὶ τὴν ΝΑ. γωνίαν κογχοειδῶς διηυρυμένην. Ὁ δρόμος του, στενομήκης, ἀρχίζει ἀπὸ τὴν χαμηλὴν ὀφρὺν τοῦ πλατώματος καὶ ὁδηγεῖ εἰς στενήν εἴσοδον ἀνοιγμένην εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν. Ὁ τάφος εἶχε σκαφῇ εἰς τὸ μαλακὸν ἀμμόχωμα καὶ μόνον τὸ κατώτατον μέρος τοῦ θαλάμου καὶ τοῦ δρόμου εἶχον κοπῇ μέσα εἰς τὴν βαθυτέραν ἀσβεστολιθικὴν φλέβα. Ὡς ἐκ τούτου ὅλον τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ ἐκρημνίσθη καὶ παρεσύρθη βαθμηδὸν πρὸς τὴν κατωφέρειαν, ἀπέμεινε δὲ μόνον ρηχὸν ὄρυγμα ἀντίστοιχον πρὸς τὴν κάτοψιν, τρόπον τινα, τοῦ τάφου. Δὲν εὐρέθησαν οὔτε λίθοι εἰς τὴν εἴσοδον οὔτε τίποτε ἄλλο εἰς τὸν θάλαμον ἐκτὸς ἀπὸ δύο μικρὰ τεμάχια μακρῶν ὀστῶν, κείμενα εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν, εἰς ὕψος 0,10 - 0,15 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον, δεικνύοντα ὅτι ὁ τάφος ἐχρησιμοποιήθη. Τὰ ὑπόλοιπα πρέπει νὰ παρεσύρθησαν μαζὶ με τὸν τάφον.



Σχέδ. 78.

### ΤΑΦΟΙ 46 καὶ 46α (σχέδ. 79, πίν. 168α καὶ 171β)

Ὁ τάφος 46 εἶναι θαλαμοειδής ἀρκετὰ μεγάλος. Ὁ δρόμος του, βραχὺς καὶ ἀρκετὰ εὐρύς, διατηρεῖ τὰς παρειάς του εἰς μικρὸν ὕψος, ὅχι ὅμως καὶ τὴν ἀρχὴν του, παρασυρθεῖσαν εἰς τὴν κατωφέρειαν. Εἰς τὴν ἀριστεράν του πλευράν, μόλις διαγρα-

φομένην, εἶχεν ἀνοιχθῆ μία ἀβαθὴς κόγχη, ὁ **τάφος 46a**, περιέχουσα παιδικήν ταφήν. Τὸ σχῆμά της ἦτο τετράπλευρον ἀκανόνιστον, με μίαν ἀβαθῆ προέκτασιν εἰς τὴν ΒΑ. τῆς γωνίας. Τὸ πρὸς τὸν δρόμον στόμιόν της ἐφράσσετο με μερικοὺς λίθους τοποθετημένους εἰς δύο σειρὰς κατὰ τρόπον πρόχειρον. Εἰς τὸ βόρειον ἄκρον τῆς ξηρολιθιάς αὐτῆς, ὑπὸ μορφὴν προεκτάσεώς της, ἦτο τοποθετημένη μία πρόχους (480). Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς κόγχης ὑπῆρχε θήλαστρον (481), κέλυφος ἀχιβάδος καὶ τρία κογχύλια κώνων (Δ 93).

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 78 β.γ)

**480.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ἔλλιπής (χωρὶς μέρος τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ στομίου), ὠοειδής. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχὺς καὶ ἀκάθαρος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένη ἢ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,132, ὕψ. 0,106 μ.

**481.** Θήλαστρον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, βραχυστρόγγυλον. Λαβὴ χαμηλὴ, βάσις

δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανὴ ἀρκετὰ ἐξίτηλος. Βαμμένα: ἡ λαβὴ καὶ τὸ στόμιον. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὴν προχὴν δακτύλιος καὶ γραμμαὶ κατὰ μῆκος. Εἰς τὸν ὦμον σειρὰ στιγμάτων σχηματίζουσα ἀλυσσῶτον κόσμημα. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,112 μ.

**Δ 93.** Κέλυφος ἀχιβάδος καὶ τρία κογχύλια κώνων, ἔλλιπῆ. Διάμ. ἀχιβάδος 0,058, μήκη κογχυλίων 0,023 - 0,028 μ.

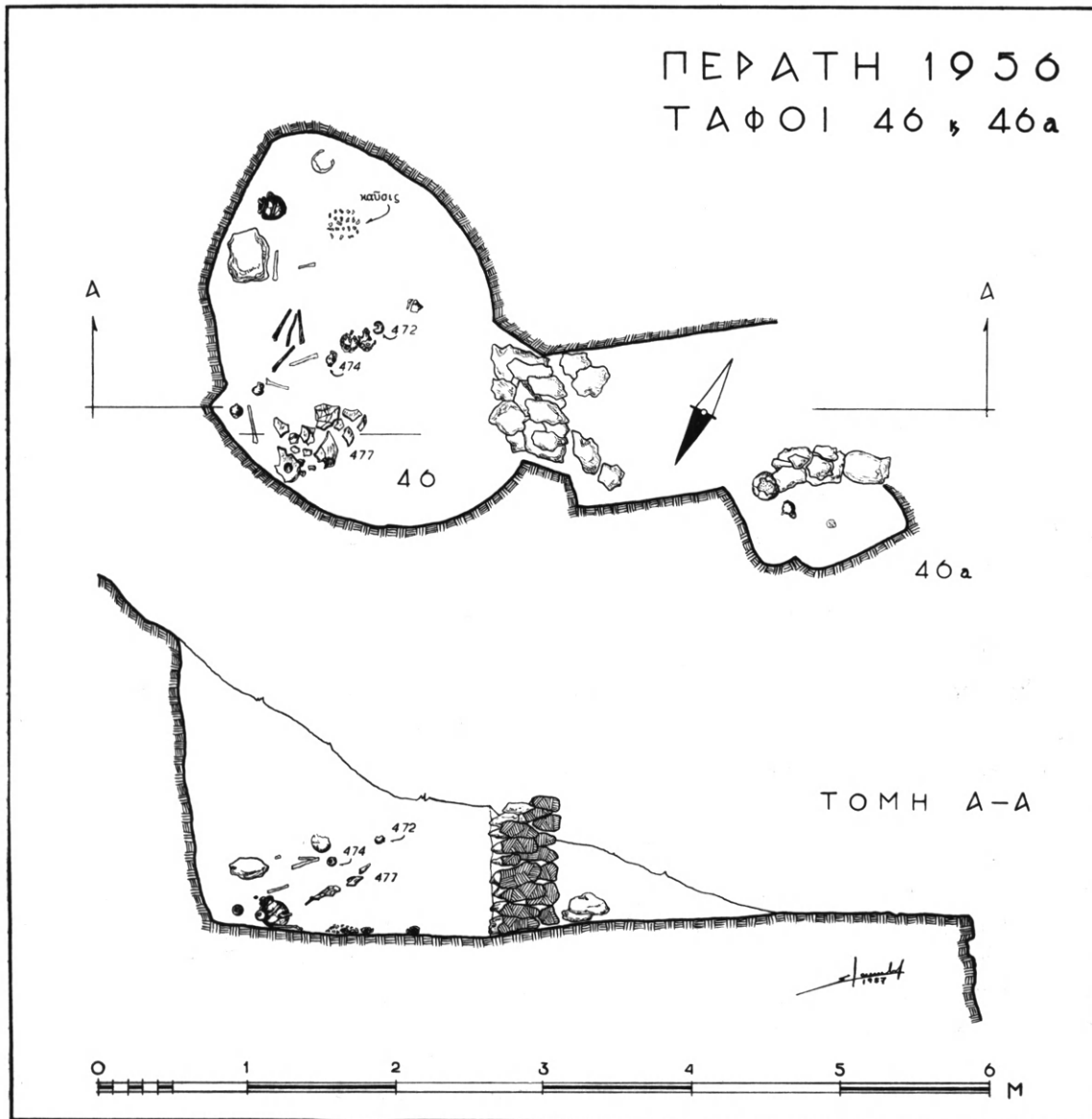
Ὁ **τάφος 46** εἶχε ρηχὴν εἴσοδον με στενὰς παραστάδας, ἐλαφρῶς λοξὴν πρὸς τὸν θάλαμον καὶ φραγμένην με ὑψηλὴν καὶ ἀρκετὰ καλοκτισμένην ξηρολιθίαν. Ὁ θάλαμος, ὠοειδοῦς σχήματος, εὐρέθῃ περιέχων δύο ἐπάλληλα ταφικὰ στρώματα. Τὸ χαμηλότερον ἦτο εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ δαπέδου καὶ ἐκαλύπτετο ἀπὸ χῶμα ἀνάμικτον με μικροὺς βῶλους τοῦ πετρώματος. Ἐπάνω του, με ἔντονον κλίσιν πρὸς τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ θαλάμου, ὑπῆρχε τὸ δεύτερον, περιλαμβάνον μίαν ταφήν με τὰ κτερίσματά της. Τοῦτο εἶχε καταχωθῆ με τὴν σειράν του ἀπὸ πολλοὺς καὶ μεγάλους ὄγκους τοῦ πετρώματος ὀφειλομένους εἰς τὴν βύθισιν τῆς θόλου.

Ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν ταφικὸν στρῶμα, τὸ χαμηλότερον, ὀλίγα ἐσώθησαν, καὶ αὐτὰ ταραγμένα. Ὁ χῶρος πρὸ τῆς εἰσόδου ἦτο τελείως κενός. Εἰς τὴν προέκτασιν τῆς δεξιᾶς παραστάδος εὐρέθῃ μικρὰ λεκάνη με προχὴν (473) καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Δ 124α). Πλησίον των, εἰς τὸ κέντρον περίπου τοῦ θαλάμου, ἔκειντο καταπλακωμένα τὸ θήλαστρον 478 καὶ ὁ ψευδόστομος 479. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Α. τοιχώματος ὑπῆρχον τέσσαρα μακρὰ ὀστᾶ (σχέδ. 79, διαγραμμισμένα) καὶ μερικαὶ φάλαγγες δακτύλων. Εἰς τὸ βάθος τοῦ τάφου, ἐκεῖ ὅπου τὸ τοίχωμά του σχηματίζει μίαν ὀδοντωτὴν ἐσοχὴν, ὑπῆρχον δύο ἀκόμη μικρὰ ἀγγεῖα εἰς μικρὸν ὕψος ἀπὸ τοῦ δαπέδου, οἶνοχοῖδιον πεσμένον πλαγίως (531) καὶ μικρὸς σταμνίσκος (476). Παρὰ τὴν ΝΑ. γωνίαν τοῦ τάφου, πλησίον τοῦ τοιχώματος, εὐρέθῃ στάμνος δίωτος κενός (475) καὶ εἰς ἀπόστασιν 0,25 μ. περίπου πρὸς Δ. του χαμηλὸς κυκλικὸς σωρὸς ἀπὸ τὰ καμμένα καὶ κατακερματισμένα ὀστᾶ ἐνὸς ἀτόμου ἡλικίας 12 - 17 ἐτῶν. Εἶναι ἄδηλον ἂν τὰ ὀστᾶ αὐτὰ ἦσαν ἀρχικῶς τοποθετημένα μέσα εἰς τὸ ἀγγεῖον ἢ ὄχι. Ὅλα αὐτὰ εἶναι προφανῶς τὰ παραμερισμένα καὶ ἀνεστατωμένα κατάλοιπα τῶν



πρώτων ταφῶν τοῦ τάφου. Ἡ κατάστασίς των, ἡ ἔλλειψις μικρῶν ἀντικειμένων ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μοναδικὸν κομβίον, κυρίως ὅμως ἡ παρουσία ἐλαχίστων ὀστῶν, χωρὶς κρανίον, μαρτυροῦν ὅτι ὁ θάλαμος εἶχε καθαρισθῇ καὶ ἐν μέρει κενωθῇ ἐνὸς τοῦ τάφου ἐξηκολούθει νὰ χρησιμοποιῇται.

Ἐπάνω ἀπὸ τοὺς πεσμένους βώλους, τοὺς καλύψαντας τὰς ταφὰς αὐτάς, εὐρέθη



Σχέδ. 79.

τὸ δεύτερον ταφικὸν στῶμα (σχέδ. 79, ἀγγεῖα ἡριθμημένα). Εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν τοῦ θαλάμου, 0,50 μ. ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάπεδον, ὑπῆρχε κρανίον κακῶς διατηρημένον. Πρὸς Β. του καὶ εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν, 0,45 μ. ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάπεδον, ἦσαν δύο μακρὰ ὀστᾶ, ἴσως βραχιόνια, σχηματίζοντα γωνίαν. Ἄν καὶ εὕρισκοντο εἰς τὸ αὐτὸ ὕψος εἶχον διαφορετικὴν κλίσιν. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ τοιχώματος καὶ εἰς τὴν ἰδίαν περίπου

στάθμην ἔκειτο μέγας λίθος. Ἐπὶ πλέον, εἰς μίαν γραμμὴν ἀρχίζουσιν ἀπὸ τὸ κέντρον περίπου τοῦ θαλάμου καὶ κατευθυνομένην λοξῶς πρὸς Β. εὐρέθησαν προχοῖδιον ἐλλιπές (472) καὶ κομβίον πῆλινον (Π 3) εἰς ὕψος 0,62 μ. ἀπὸ τοῦ δαπέδου. Ὀλίγον βορειότερον, εἰς ὕψος 0,45, ἔκειτο ἡθμωτὸν προχοῖδιον (474) καὶ ἐν συνεχείᾳ τρία ὅστ᾽ σκελῶν μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους καὶ μὲ ἔντονον κατωφερῇ κλίσιν. Τέλος πρὸς Δ. τῶν ὁστῶν αὐτῶν εὐρίσκοντο τὰ τεμάχια ἐνὸς μεγάλου ψευδοστόμου, διάσπαρτα καὶ μὲ τόσῃν κλίσιν πρὸς τὰ κάτω ὥστε τὸ πρῶτον θραῦσμα, τὸ πλησιέστερον πρὸς τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου, νὰ εὐρίσκεται 0,50 μ. ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάπεδον, τὸ δὲ τελευταῖον, παρὰ τὸ Β. τοίχωμα, μόλις 0,15 μ. Ἐχομεν δηλαδὴ μίαν ταφὴν καὶ τὰ κτερίσματά της μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν., τοὺς πόδας πρὸς Β., μὲ τὰ ὅστ᾽ της δισκορπισμένα εἰς μεγάλην ἀπόστασιν καὶ μὲ γενικὴν κατωφερῇ κλίσιν ἀπὸ Β. πρὸς Ν.

Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ προκύπτουν τὰ ἑξῆς: Ἀφοῦ ὁ τάφος ἐχρησιμοποιήθη ἐπὶ τόσον διάστημα ὥστε νὰ χρειασθῇ καθαρισμὸν, μέρος τῆς ὀροφῆς τοῦ ἀπεκολλήθη καὶ ἔπεσε, καλύπτον τὸ περιεχόμενον του. Κατόπιν τούτου ὁ ἐπόμενος νεκρὸς ἐτάφη ἐπάνω εἰς τὰ πεσμένα χρώματα προχείρως ἰσοπεδωθέντα. Μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ὅμως αὐτὰ κατεκάθισαν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ παρασύρουν τὴν ταφὴν μὲ ροπὴν πρὸς τὸ βάθος τοῦ τάφου. Οὕτω ἐξηγεῖται πῶς τὰ διάφορα ὅστ᾽ ἔχουν περίπου, ἀλλ' ὅχι ἀκριβῶς, τὴν σωστὴν θέσιν μεταξύ των, ἐνῶ εὐρίσκονται εἰς τόσον μεγάλην ἀπόστασιν. Ἀλλωστε, ἡ κατάρρευσις τῆς θόλου, ἐξησθενημένης ἤδη ἀπὸ τὴν μερικὴν πτώσιν τῆς ὀροφῆς, θὰ πρέπει νὰ συνεπίεσεν ἀκόμη περισσότερο τὸ ἤδη ἀραιὸν καὶ ἀνομοίως καταμερισμένον γέμισμα μεταβάλλουσα ἀκόμη περισσότερο τὴν σχέσιν τῶν εὐρημάτων μεταξύ των.

Εἶχον γίνεαι λοιπὸν εἰς τὸν τάφον αὐτὸν τέσσαρες τοῦλάχιστον ταφαί: Μία παιδική, μία καμμένη, μία — ἀσφαλῶς ὅμως περισσότεραι — εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ δαπέδου καὶ μία ἀκόμη, μεταγενεστέρα, ὑψηλά.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 78 δ.ε)

**472.** Προχοῖδιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ἐλλιπές (χωρὶς λαϊμόν, στόμιον καὶ λαβὴν), ὠοειδές, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρωπῆ. Διακόσμησις κατὰ ταινίας εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,078, σωζ. ὕψ. 0,074 μ.

**473.** Λεκάνη μικρά, μὲ γεφυρωτὴν προχοήν, συγκολλημένη, συμπληρωμένη. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανι ἐξίτηλος. Βαμμένα: ἐσωτερικῶς κύκλος εἰς τὸν πυθμένα καὶ δακτύλιοι εἰς τὸ τοίχωμα. Εἰς τὸ χεῖλος ἀκτινωτὴ διαγράμμισις. Ἐξωτερικῶς ταινία περιβάλλουσα τὸ χεῖλος, τὴν προχοὴν καὶ τὰς λαβὰς καὶ ἄλλαι τρεῖς εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. στομίου 0,125, ὕψ. 0,70 μ.

**474.** Προχοῖδιον μὲ πλευρικὴν ὀριζοντίαν ἀγκύλην λαβὴν καὶ ἀνοικτὴν ἡθμωτὴν προχοήν εἰς τὸν ὦμον, ὠοειδές. Χεῖλος εὐρύ, βάσις δακτυλιόσχημος. Συγκολλημένον, μὲ συμπληρωμένην τὴν πλευρικὴν λαβὴν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάστανι. Βαμμένον τὸ χεῖλος, ἡ ράχις τῆς καθέτου λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαϊμόν καὶ τὴν κοιλίαν. Εἰς τὴν προχοὴν βαμμένον τὸ χεῖλος καὶ γραμμαὶ εἰς τὰ πλάγια. Διάμ. 0,070, ὕψ. 0,085 μ.

**475.** Στάμνος δίωτος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Χεῖλος χαμηλὸν χωνοειδές, λαβαὶ ἀγκύλαι κάθετοι, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς τραχὺς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ στόμιον, εἰς τὴν κοιλίαν

ταινίαι, ἐλλείψεις περιβάλλουσαι τὰς λαβάς, εἰς τὰς ράχεις των γραμμῶν κατὰ μῆκος. Διάμ. 0,167, ὕψ. 0,18 μ.

**476.** Σταμνίσκος μὲ μικροσυμπληρώσεις εἰς τὴν βάσιν, ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφή ἐρυθρὰ - πορτοκαλόχρους. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,088, ὕψ. 0,090 μ.

**477.** Μεγάλος ψευδόστομος συγκολλημένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφους, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή ἐρυθροκάστανη ἢ πορτοκαλόχρους, ἀρκετὰ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου τριγωνικὰ γωνιώδη ἄνθη, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἄλλα δύο, ἀνόμοια, πλασιώνοντα στήλην ἀμειβόντων μεταξὺ δύο στενῶν στηλῶν τεθλασμένης. Διάμ. 0,225, ὕψ. 0,252 μ.

**478.** Θήλαστρον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὠσειδές, μὲ κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή καστανὴ ἀρκετὰ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμῶν, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὴν προχοὴν γραμμῶν κατὰ μῆκος καὶ δακτύλιος εἰς τὴν ρίζαν τῆς. Εἰς τὸ ὕψος τῆς ζώνης κατακορύφων κυματοει-

δῶν γραμμῶν μεμονωμένων. Διάμ. 0,10, ὕψ. 0,141 μ.

**479.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδές, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς λευκοκίτρινος, βαφή καστανή. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν διπλῇ κατακόρυφος τεθλασμένη, εἰς τὸν δίσκον σπείρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου τροχοὶ τετράκτινοι περίστικτοι, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ρόδαξ σταυροειδής ἐξηρημένος καὶ περίστικτος καὶ τετράπλευρον σχῆμα διαγραμμισμένον, μὲ ἀκρεμόνας εἰς τὰς γωνίας. Διάμ. 0,11, ὕψ. 0,114 μ.

**531.** Οἶνοχοῖδιον ἀκέραιον κωνικόν, μὲ πλεξιδοτὴν λαβὴν καὶ κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός ἀκάθαρτος, βαφή καστανὴ πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος, ἡ ράχis τῆς λαβῆς μὲ ἄγκιστρον εἰς τὴν ρίζαν τῆς, εἰς τὸν λαιμὸν ταινία, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια, κάτω ἀπὸ τὸν ὦμον λωρὶς μεταξύ ταινιῶν, ταινία εἰς τὴν βάσιν. Διάμ. 0,09, ὕψ. 0,118 μ.

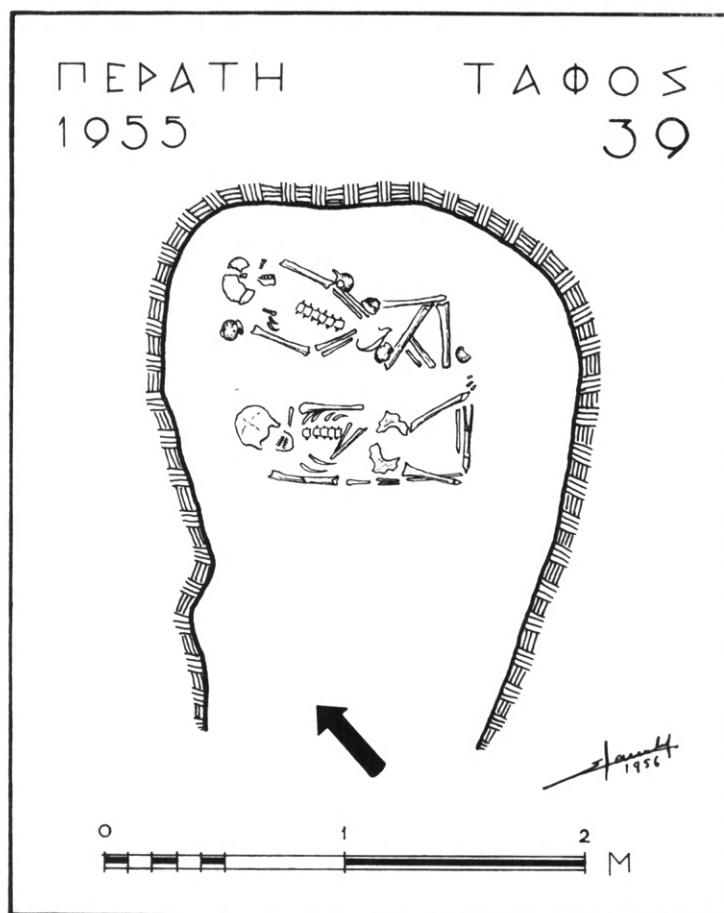
**Λ 124a.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ μελανὸν στεατίτην. Διάμ. 0,015, ὕψ. 0,010 μ.

**Π 3.** Κομβίον κωνικόν, ἐλλιπές, ἀπὸ τραχὺν καὶ ἀκάθαρτον πηλόν, χρώματος καστανοῦ. Διάμ. 0,023, ὕψ. 0,015 μ.

### ΤΑΦΟΣ 39 (σχέδ. 80)

Θαλαμοειδής μικρός, βυθισμένος, σχήματος ἀκανονίστου τετραπλεύρου, μὲ καμπύλα τοιχώματα. Ὁ δρόμος του, βραχύτατος, χωρὶς διαμορφωμένην εἴσοδον, ἔχει τὴν μορφήν προεκτάσεως τοῦ θαλάμου προοδευτικῶς στενουμένης. Περιεῖχε δύο ταφὰς κατὰ χώραν, παραλλήλους καὶ παραπλεύρους, ἐξηπλωμένας κατὰ τὸ πλάτος τοῦ θαλάμου, μὲ τὰς κεφαλὰς πρὸς Δ. Ἡ πρώτη, εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, κεῖται ὑπτία. Τὸ κρανίον ἐκλινε πρὸς τὰ ἀριστερά, ἡ δὲ κάτω γνάθος πρὸς τὰ δεξιὰ. Ἦτο δηλαδὴ ἡ κεφαλὴ ἀνασηκωμένη, μὲ τὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἐπάνω, τὰ δὲ τμήματά τῆς ἔπεσαν πρὸς διαφορετικὰς κατευθύνσεις. Αἱ χεῖρες διεσταυροῦντο εἰς τὸ ὑπογάστριον καὶ τὰ σκέλη εἶχον πέσει πλάγιως κατὰ τρόπον μαρτυροῦντα ὅτι ἦσαν ἀρχικῶς λυγισμένα μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Εἰς τὸν δεξιὸν ὦμον ἔκειτο σταμνίσκος δίωτος (450), εἰς τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα θήλαστρον (451), παρὰ τὴν ἀριστερὰν παλάμην κύαθος (452) καὶ εἰς τὸ δεξιὸν ἰσχίον προχοῖδιον (453). Τέλος, εἰς τὴν θέσιν τῶν ποδῶν, εὐρέθῃ στα-

μνίσκος έλλιπής (454). 'Ο δεύτερος σκελετός ήτο άκτέριστος. 'Η κεφαλή, με τὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἐπάνω έκκλινεν έλαφρῶς πρὸς τὴν εἴσοδον. 'Η δεξιὰ ήτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. 'Η άριστερά έλύγιζεν εἰς τὸν άγκῶνα, φέρουσα τὴν



Σχέδ. 80.

παλάμην εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ στήθους. 'Η λεκάνη διετηρεῖτο εἰς τὴν θέσιν της. Τὸ άριστερὸν σκέλος εἶχε πέσει πλαγίως πρὸς τὰ έξω με τὰ ὀστέα του σχηματίζοντα γωνίαν. 'Η δεξιὰ κνήμη εἶχε πέσει πρὸς τὴν λεκάνην, τὸ δὲ μηριαῖον εἶχεν ὀλισθήσει κατὰ μῆκος της εἰς θέσιν παράλληλον πρὸς αὐτὴν καὶ αντίρροπον. Εἶχε δηλαδὴ καὶ αὐτὸς ταφῇ ὕπτιος με τὰ γόνατα ὕψηλά.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 79 α)

**450.** Σταμνίσκος συμπληρωμένος εἰς τὴν μίαν λαβὴν, σφαιρικός, με χαμηλοτάτην δι-σκοειδῇ βάσιν. Στόμιον χωνοειδές. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: τὸ στόμιον καὶ αἱ λαβαί. Εἰς τὸν ὤμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξύ τῶν λαβῶν ζώνη πυκνῶν καθέτων γραμμῶν. Διάμ. 0,097, ὕψ. 0,096 μ.

**451.** Θήλαστρον άκέραιον, ὠοειδές. Εἰς τὴν κοιλίαν μικρὰ ὀπή λόγω έλαττώματος τοῦ πηλοῦ. Βάσις στενὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινοκίτρινος, βαφὴ μαυροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁ λαιμός, ἡ προχόη, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. βάσεως 0,030, ὕψ. 0,11 μ.

**452.** Κύαθος βαθύς συγκολλημένος εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν λαβὴν. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ὑπόλευκος ἀκάθαρτος, βαφὴ μαυροκάστανη ἐντελῶς ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος ἐσωτερικῶς, ἐξωτερικῶς δὲ εἰς τὴν λαβὴν καὶ τὸ χεῖλος. Διάμ. χείλους 0,090, ὕψ. 0,063 μ.

**453.** Προχοῖδιον εὐρύστομον, ὠοειδές, μὲ χαμηλότατον λαιμὸν καὶ δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς γαιώδης, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένον

τὸ χεῖλος, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,063, ὕψ. 0,070 μ.

**454.** Σταμνίσκος ἐλλιπής, σωζόμενος περίπου κατὰ τὸ ἥμισυ, βραχυστρόγγυλος. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρωπός, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμέναι ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν, καθὼς καὶ αἱ ρίζαι τῆς λαβῆς. Διάμ. 0,077, σωζ. ὕψ. 0,070 μ.

### ΤΑΦΟΣ 36 (σχέδ. 81, πίν. 79 β καὶ 167α)

Θαλαμοειδὴς βυθισμένος, μὲ βραχὺν καὶ εὐρὺν δρόμον ὀριζόντιον, ἐκβάλλοντα εἰς τὴν ὀφρὺν τοῦ πλατώματος. Τόσον αὐτὸς ὅσον καὶ ὁ θάλαμος ἔχουν διατηρήσει τὸ σχῆμά των διότι τὸ κάτω μέρος των ἐσκάφη μέσα εἰς τὴν σκληρὰν ἀσβεστολιθικὴν φλέβα, τὴν εὐρισκομένην κάτω ἀπὸ τὸ ἀμμόχωμα τῆς περιοχῆς. Ἡ θύρα, στενοτέρα τοῦ δρόμου, ἀνοίγεται μεταξὺ δύο στενῶν, ὅχι πολὺ κανονικῶν, παραστάδων καὶ εὐρέθῃ φραγμένη μὲ ξηρολιθίαν κτισμένην ἀπὸ διαφόρων εἰδῶν καὶ μεγεθῶν λίθους, ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τεμάχια τοῦ ἰδίου τοῦ πετρώματος καὶ πιθανώτατα προϊόντα τῆς ἐκσκαφῆς τοῦ τάφου. Ἡ δεξιὰ, ἀνατολική, πλευρά του, εὐρίσκεται εἰς ἀπόστασιν μόλις 0,30 - 0,40 μ. ἀπὸ τὸ δυτικὸν τοίχωμα τοῦ 38, σκαμμένου παραπλεύρως καὶ εἰς ἐπίπεδον 0,85 μ. περίπου ὑψηλότερον. Εἶναι φανερόν ὅτι ἡ πτώσις τῆς θόλου τοῦ ἐνὸς ἠχρήστευσε τὸν ἄλλον. Ποῖος ἐβυθίσθη πρῶτος δὲν εἶναι ἀπολύτως βέβαιον, αἱ πιθανότητες ὅμως εἶναι ὅτι ἦτο ὁ 36. Τοῦτο διότι ὁ τάφος αὐτὸς εὐρέθῃ πλήρης ὁμοιογενοῦς καὶ καθαροῦ ἀμμοχώματος εἰς τὸ μέσον, ἐνῶ κατὰ μῆκος τῶν τοιχωμάτων εὐρέθησαν κρόκαλα ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Ἄρα ἡ θόλος ἐβυθίσθη ἀρχικῶς εἰς τὸ μέσον ἀφήγουσα εἰς τὴν περιφέρειαν κενὸν ὅπου εἰσέδυσαν ἐπιφανειακά χώματα. Ἐὰν ὅμως ἡ θόλος τοῦ 36 ἐβυθίζετο λόγω πτώσεως τοῦ 38, τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι θὰ κατέρρεε πρῶτον τὸ Α. τμήμα του καὶ κατόπιν, προοδευτικῶς, τὸ ὑπόλοιπον.

Ὁ θάλαμος τοῦ 36 ἔχει σχῆμα τετράπλευρον τραπεζοειδὲς καὶ κατεσκευάσθη μὲ προσοχήν. Ἡ νοτία καὶ ἡ δυτικὴ πλευρά του καθὼς καὶ τμήματα τῆς βορείας καὶ τῆς ἀνατολικῆς εἶναι καλοκομμένοι καὶ εὐθύγραμμοι, μὲ γωνίας κανονικάς, σχεδὸν ὀρθάς. Εἰς τὴν περιοχὴν ὅμως τῆς ΒΑ. γωνίας τὸ τοίχωμα, σχηματίζον ὀδόντωσιν, καθίσταται καμπύλον καὶ λοξὸν καὶ εἶναι ἀμελέστερον σκαμμένον, ἡ δὲ γωνία ἔχει μικροτέραν ἔκτασιν ἀπὸ ὅσον θὰ ἀπῆτει τὸ κανονικὸν σχῆμα τοῦ τάφου. Εἰς τὸ δάπεδον τοῦ θαλάμου εὐρέθῃ λεπτὴ ἐπίστρωσις καθαροῦ ἐρυθρωποῦ χώματος διαφορετικοῦ ἀπὸ τὸ κιτρινωπὸν πέτρωμα τοῦ τάφου καὶ προφανῶς φερτοῦ. Εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν, ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου, εἶχε διατηρηθῇ τὸ ἐπάνω μέρος μιᾶς ταφῆς κατὰ χώραν μὲ τὸ κρανίον πρὸς τὴν γωνίαν. Ἡ ἀριστερά, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, ἐσταύρωνε τὸν στόμαχον. Ἀπὸ τὴν δεξιὰν διετηρήθησαν μόνον τὰ ὀστέα τοῦ πήχεως, περίπου παράλληλα πρὸς τὸ ἀριστερὸν βραχιόνιον. Σημειωθὲν ἐπάνω εἰς τὸ κρανίον εὐρέθῃ μία



δίωτος πρόχους, άκεραία (413), κάτω από μεγάλην λεκάνην τοποθετημένην ανάποδα επάνω εις τὸ στόμιόν της (412). Παραπλεύρως τῶν άγγείων αὐτῶν, στηριγμένοις εις τὸ Δ. τοίχωμα εὐρέθη μέγας ψευδόστομος (414) εις τεμάχια. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς λεκάνης τῆς ταφῆς ὑπῆρχον μερικὰ θραύσματα ἑνὸς σταμνίσκου (415). Ἀπὸ τὸ σημεῖον αὐτὸ καὶ πέραν, μέχρι τοῦ Β. τοιχώματος, ὁλόκληρον τὸ ΒΔ. τμήμα τοῦ τάφου ἦτο κατελιγμένον ἀπὸ παραμερισμένα καὶ διεσκορπισμένα ὀστᾶ. Μεταξὺ τῶν εἶναι ἀσφαλῶς καὶ τὰ σκέλη τῆς κατὰ χώραν ταφῆς, μὴ διακρινόμενα βεβαίως ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα. Εἰς τὸν σωρὸν αὐτὸν ὑπῆρχον μακρὰ ὀστᾶ, κρανίον κατακερματισμένον, τμήμα λεκάνης καθὼς καὶ κλεῖδες, πλευραί, δάκτυλοι καὶ σπόνδυλοι. Ὅλα αὐτὰ ἦσαν περισσότερα ἀπὸ τὰ ὀστᾶ ἑνὸς μόνον σκελετοῦ. Μεταξὺ τῶν ὑπῆρχον 1 - 2 θραύσματα ἀκόμη τοῦ σταμνίσκου 415. Εἰς ὅλην τὴν ἑκτασιν τῆς περιοχῆς τοῦ σωροῦ αὐτοῦ εὐρέθη τὸ κοκκινόχωμα τοῦ δαπέδου ἀνάμικτον μὲ τὰ παραμερισμένα ὀστᾶ, μαζί του δὲ πολλὰ διάσπαρτα τρίμματα καμμένων ὀστῶν ἑνὸς ἀτόμου ὠρίμου ἡλικίας, τμήματα ὠμοπλάτης καὶ κερκίδος προβάτου ἢ αἰγὸς (Δ 90) ἐπίσης καμμένα, καθὼς καὶ πληθώρα μικρῶν ἀνθρώκων. Τὰ λείψανα αὐτὰ τῆς καύσεως εὐρέθησαν κυρίως επάνω ἀπὸ τὰ ὀστᾶ τῆς ἀνακομιδῆς, μερικὰ δὲ ἐκαλύπτοντο ἀπὸ τὸ κοκκινόχωμα τοῦ δαπέδου, ὅπως ἄλλωστε καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ παραμερισμένα. Εἶναι λοιπὸν φανερόν ὅτι κάποτε, μετὰ τὴν συσσώρευσιν τῶν ἀνακομιδῶν εἰς τὸ τμήμα αὐτὸ τοῦ τάφου, τὰ καμμένα ἐσαρώθησαν ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκοντο πρὸς τὸν σωρὸν, συμπεριλαβόντα καὶ ὀλίγην ἀπὸ τὴν ἐπίστρωσιν τοῦ δαπέδου καθὼς καὶ τὰ τεμάχια μιᾶς πρόχου (416), ἀναμφισβητήτως τοῦ τεφροδόχου άγγείου.

Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΒΑ. γωνίας ὑπάρχουν ἄλλα ὀστᾶ καὶ κτερίσματα, μετακινημένα καὶ αὐτὰ ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν τῶν θέσιν καὶ τοποθετημένα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον κατὰ σειρὰν παραλλήλως πρὸς τὸ τοίχωμα. Εἰς τὸ Δ. ἄκρον τῆς ομάδος αὐτῆς ἔκειτο μικρὸν οἶνοχοῦδιον (418), ἔμπροσθέν του δὲ ἄλλο, ὅμοιον, μὲ ὑψηλὴν λαβὴν (417). Μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ὑπῆρχε τρίτον (419), παρὰ τὸ τοίχωμα δὲ μικρὸν δακτυλιόσχημον (420). Πρὸ τοῦ στομίου του εὐρέθη χαλκίνη πόρπη σπασμένη (Μ 83) καὶ πρὸς Α. τοῦ μικροῦ ψευδόστομος (421). Ἡκολούθουν μικρὸν θήλαστρον (422), τὰ τεμάχια ἑνὸς προχοῦδιου (423), εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν ἀκριβῶς μέγας ψευδόστομος θρυμματισμένος (424), ἄλλος μικρὸς κείμενος ἀνάποδα (425) καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 122).

Ἐμπροσθεν τῆς ομάδος αὐτῆς τῶν άγγείων, πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου, ὑπῆρχον μερικὰ ὀστᾶ (βραχιόνια, πῆχυς καὶ δάκτυλοι), μετακινημένα ὑπόλοιπα ταφῆς κατὰ χώραν, μεταξὺ δύο μικρῶν πλακοειδῶν λίθων δὲ ἔκειτο κομβίον (Λ 123) καὶ δεκατρία κογγύλια κώνων (Δ 89). Εἰς τὸ μέρος αὐτὸ τοῦ θαλάμου καθὼς καὶ εἰς τὸ ὑπόλοιπον ἀνατολικόν του τμήμα τὸ δάπεδον δὲν ἔχει τὴν κανονικὴν ἐπίστρωσιν κοκκινόχωματος τὴν εὐρίσκομένην εἰς τὸ δυτικόν. Τοῦτο ὀφείλεται ἀσφαλῶς εἰς τὸ σάρωμα τῶν ὀστῶν καὶ τῶν καύσεων πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ΒΔ. γωνίας, τὸ ὁποῖον παρέσυρε, καθὼς ἤδη ἀνεφέρθη, καὶ τὸ κοκκινόχωμα. Ἡ καὺσις λοιπὸν καὶ μία τοῦλάχιστον ταφῆς ἐνηλίκου, καθὼς καὶ ἄλλη μία παιδική, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὰ μικρὰ άγγεῖα τῆς ΒΑ. γωνίας, ἦσαν ἀρχικῶς τοποθετημέναι ἐδῶ. Τὸ ὑπόλοιπον

τριμήμα τοῦ θαλάμου καὶ ἰδίως τὸ πρὸ τῆς εἰσόδου εὐρέθη κενόν. "Ὡστε ὁ τάφος περιεῖχε τέσσαρας τοῦλάχιστον ταφὰς ἐνηλίκων καὶ μίαν παιδικήν.

ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 79 γ, 80 α.β καὶ 100 β, ἀρ. Α 122)

**412.** Λεκάνη μεγάλη ἀμφικωνική, συγκολλημένη, μὲ χεῖλος στενὸν καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρὰ μὲ ἐλαχίστας ἀπολεπίσεις. Βαμμένα: ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸν πυθμένα. Εἰς τὸ χεῖλος σειρὰ ἐξηρημένων ὁμοκέντρων τόξων. Ἐξωτερικῶς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὰς λαβὰς, ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος καὶ εἰς τὴν κοιλίαν καὶ πλατεῖα λωρὶς ἐπάνω ἀπὸ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,347, ὕψ. 0,176 μ.

**413.** Πρόχους δίωτος ὠσειδῆς, ἀκεραία. Χεῖλος εὐρύ, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδῆς. Πηλὸς κεραμόχρους τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, ἐξίτηλος κατὰ τόπους. Βαμμένα: εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χείλους δακτύλιος, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν κυματοειδεῖς γραμμαὶ καταλήγουσαι εἰς δακτυλίους μὲ ἄγκιστρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον διπλόσπειραι. Διάμ. 0,282, ὕψ. 0,335 μ.

**414.** Μεγάλος ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδῆς. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον μικρὰ ἀπόφους, λαβαὶ συγκλίνουσαι ἐλαφρῶς πρὸς τὰ κάτω, βάσις κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος λεπτός, βαφὴ ἐρυθρὰ, ἐπιφάνεια στιλπνή. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὴν ρίζαν τῶν δακτύλιου, εἰς τὸν δίσκον λεπτὴ σπεῖρα ἐντὸς κύκλου. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὦμου πυκνὴ διπλῇ ζώνῃ τεθλασμένης. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ αὐτῶν ζώνῃ ἐξηρημένων ὁμοκέντρων τόξων εἰς δύο ἀντιμέτωπους σειράς. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ἀψιδώματα διαποικίλτα μὲ ἐξηρημένα ὁμόκεντρα τόξα καὶ μὲ περίμετρον διαγραμμισμένην καὶ περίστικτον. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀντιμέτωπα τριγωνικὰ ἄνθη πλαισιώνοντα στήλην ἀντινῶτων ἡμικυκλίων καὶ δύο μικροτάτους ὁμοίους ἰχθῦς. Διάμ. 0,216, ὕψ. 0,26 μ.

**415.** Μικρὸς σταμνίσκος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον χωνοειδές,

λαβαὶ κατακόρυφοι, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ αἱ λαβαί, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνῃ ὀρθίων ὁμοκέντρων τόξων. Διάμ. 0,104, ὕψ. 0,105 μ.

**416.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδῆς. Βάσις χαμηλὴ δισκοειδῆς. Τὸ ἀγγεῖον, κάκοπτον, ἔχει μέρος τοῦ χείλους καὶ τοῦ ὦμου παραμορφωμένα. Πηλὸς τραχὺς ἐρυθρωπός, τεφρὸς λόγῳ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ πυρός. Βαφὴ μελανή, εἰς 1 - 2 σημεῖα ἐρυθρωπῇ, πολὺ ἐξίτηλος καὶ κατεστραμμένη. Σῶζονται ἴχνη τῆς εἰς τὸ χεῖλος, τὴν ράχιν τῆς λαβῆς καὶ τὸν λαιμόν. Εἰς τὸν ὦμον διπλόσπειρα, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,216, ὕψ. 0,267 μ.

**417.** Οἶνοχοῦδιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, μὲ τριφυλλόσχημον στόμιον καὶ ἰδιαιτέρως ὑψηλὴν λαβήν. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ κιτρινοκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμόν ταινία, εἰς τὸν ὦμον ὁμάδες πυκνῶν ἐγκαρσίων γραμμῶν, εἰς τὴν κοιλίαν λωρὶς μεταξὺ λεπτῶν ταινιῶν. Διάμ. 0,067, ὕψ. 0,119 μ.

**418.** Μικρότατον οἶνοχοῦδιον, ἀκέραιον, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ροδόχρους, ἀλείφωμα λευκόν, βαφὴ ἐρυθρὰ ζωηρόχρωμος. Βαμμένον τὸ χεῖλος καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι κηλῖδες, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια, εἰς τὴν κοιλίαν λωρὶς μεταξὺ ταινιῶν, εἰς τὴν βάσιν ταινία. Διάμ. 0,055, ὕψ. 0,063 μ.

**419.** Οἶνοχοῦδιον μικρότατον μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν, ἀκέραιον. Πηλὸς ὑπόλευκος, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένον τὸ χεῖλος καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια, εἰς τὴν κοιλίαν λωρὶς μεταξὺ ταινιῶν, εἰς τὴν βάσιν ταινία. Διάμ. 0,052, ὕψ. 0,054 μ.

**420.** Δακτυλιόσχημον ἀκέραιον μὲ ὑψηλὴν καλαθοειδῆ λαβήν, δίωτον στόμιον καὶ χαμηλὴν

δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλός κιτρινωπός, βαφή έρυθρά - πορτοκαλόχρους, κατά τόπους εξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς καλαθοειδοῦς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ ἐναλλασσόμεναι πρὸς κυκλικὰς κηλίδας. Εἰς τὰς δύο μικρὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί. Εἰς τὸν ὦμον δύο γραμμαὶ κυματοειδεῖς, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,070, ὕψ. 0,076 μ.

**421.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ συγκλίνουσαι πρὸς τὰ κάτω, δίσκος μὲ χαμηλὴν ἀπόφυσιν, βάσις δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πηλός κιτρινωπός, βαφή μαυροκάστανη - πορτοκαλόχρους, πολὺ εξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὦμου λεπταὶ ταινίαι, ἡ κοιλία βαμμένη ὁλόκληρος μὲ δύο ἐξηρημέναις ταινίαις εἰς τὸ μέσον. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὀξυκόρυφα ὁμόκεντρα τόξα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὅμοια, διπλᾶ, μὲ βαμμένην τὴν κορυφὴν καὶ περίστικτα, πλασιζώνοντα τρίγωνον μὲ δικτυωτὴν διαγράμμισιν. Διάμ. 0,102, ὕψ. 0,14 μ.

**422.** Μικρὸν θήλαστρον μὲ συμπληρωμένην τὴν λαβὴν καὶ μέρος τοῦ χεῖλους, ὠσειδής. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή. Βαμμένος ὁ λαιμός, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, κατὰ μῆκος τῆς προχοῆς γραμμαί. Διάμ. βάσεως 0,025, σωζ. ὕψ. 0,055 μ.

**423.** Προχοῖδιον ὠσειδής, συγκολλημένον καὶ συμπληρωμένον, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλός ροδόχρους, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,059, ὕψ. 0,076 μ.

**424.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική, εἰς τὸν ὦμον δύο ὀπαί. Πηλός κιτρινωπός, ἀλείφωμα ἐρυθρόξανθον, βαφή μαυροκάστανη,

ἀνομοιομερής, κατὰ τόπους πορτοκαλόχρους. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὦμου ζώνη ἀντιμετώπων ἐναλλασσομένων ὁμοκέντρων τόξων. Εἰς τὴν κοιλίαν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἀντιθετικά κυματοειδεῖς καμπύλαι, πλασιζώνουσαι κατακόρυφον στήλην διπλῆς τεθλασμένης. Διάμ. 0,181, ὕψ. 0,22 μ.

**425.** Μικρὸς ψευδόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλός ἐρυθρόξανθος, βαφή μαυροκάστανη, κατὰ τόπους ἐρυθρωπή. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς λαβὰς ἔχνη, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον τρία ὅμοια περίστικτα. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,12 μ.

**Λ 122** (βλ. πίν. 100β). Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ μελάνον στεατίτην, μὲ περιχέλωμα εἰς τὴν κορυφὴν. Διάμ. 0,017, ὕψ. 0,009 μ.

**Λ 123.** Ὅμοιον δισκοειδές, ἀπὸ φαῖον στεατίτην. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,003 μ.

**Δ 89.** Δεκατρία κογχύλια κώνων. Τὰ δύο ἔχουν τριβῇ εἰς τὸ πλευρὸν μέχρις ὅτου σχηματισθῇ ἐπίπεδος ἐπιφάνεια, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ διατρυπηθῇ τὸ κέλυφος. Μήκη 0,021 - 0,031 μ.

**Δ 90.** Τρίμματα ὀστῶν προβάτου ἢ αἰγός, καμμένα.

**Μ 83.** Χαλκίνη πόρπη ἐλλιπής. Διατηρεῖται τὸ τόξον σχεδὸν πλήρες, συγκολλημένον ἀπὸ δύο τεμάχια, καθὼς καὶ ἡ σπεῖρα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς βελόνης, μὴ συναρμοζόμενα. Τὸ τόξον, ρομβοειδοῦς τομῆς, διακοσμεῖται μὲ χαράγματα κατὰ μῆκος, φέρει δὲ εἰς τὴν γένεσίν του δακτύλιον. Χορδὴ σωζομένου τόξου 0,052, διάμ. σπείρας 0,016 μ.

### ΤΑΦΟΣ 38 (σχέδ. 81, πίν. 81 α καὶ 167 β)

Θαλαμοειδής τετράπλευρος, σκαφεὶς ἐντὸς τοῦ μαλακοῦ πετρώματος καὶ ὡς ἐκ τούτου πλημμελῶς διατηρημένος. Ἡ ἀριστερὰ (Δ.) πλευρὰ τοῦ θαλάμου του ἔπεσε μέσα εἰς τὸν 36, ἡ δὲ νοτία μαζί μὲ τὴν εἴσοδον καὶ τὸν δρόμον παρεσύρθη πρὸς τὴν

κατωφέρειαν. Τὰ σωθέντα τοιχώματα, τὸ δυτικὸν καὶ τὸ βόρειον, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εὐθύγραμμα, διετηρήθησαν εἰς μικρὸν ὕψος. Εἰς σημεῖον ποῦ πρέπει νὰ ἀντιστοιχῇ πρὸς τὴν ΝΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου εὐρέθη λίθος, προερχόμενος ἴσως ἀπὸ τὴν λιθοδομὴν τῆς εἰσόδου. Ἡκολούθει κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος μία ταφή κατὰ χώραν, κακοδιατηρημένη, ἡ I, μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν εἴσοδον. Ἀπὸ τὸ κρανίον ἐσώθη μόλις τὸ περίγραμμα. Οἱ βραχίονες ἦσαν τεταμένοι κατὰ μῆκος τοῦ θώρακος, δὲν εὐρέθησαν ὅμως οὔτε οἱ πήχεις οὔτε ἡ λεκάνη. Τὰ ὀστᾶ τῶν σκελῶν ἦσαν ἐκτεταμένα. Εἰς τὸ στῆθος τοῦ νεκροῦ εὐρέθη μικρὸς σταμνίσκος (428), καλύπτων τὰ τεμάχια ψευδοστόμου (447), παρὰ τὸν ἀριστερόν του ἀγκῶνα δὲ ἔκειτο σκύφος εἰς τεμάχια (429).

Εἰς τοὺς πόδας τῆς ταφῆς αὐτῆς, ἀκριβῶς εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ τάφου, ὑπῆρχε σωρὸς ἀγγείων συνιστάμενος εἰς ἀκεραίαν πρόχουν (432), τὰ θραύσματα ἐνὸς ψευδοστόμου (430) καὶ φλάσκαν πεσμένην πλαγίως (431). Πρὸ τῶν ἀγγείων αὐτῶν καὶ ἐν μέρει ἐπάνω των εἶχον ἀπωθηθῇ ὀστᾶ (ταφή IV), κυρίως μακρά, καθὼς καὶ τμήμα μεγάλης λεκάνης (433). Πρὸς Δ. των, εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ βορείου τοιχώματος, ἔκειτο κρανίον πεσμένον πλαγίως, ἐν συνεχείᾳ δὲ πλευραὶ ὡς καὶ τὰ ὀστᾶ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος λυγισμένου εἰς τὸν ἀγκῶνα καὶ σταυρώνοντος τὸν στόμαχον. Εὐρίσκετο δηλαδὴ ἐδῶ ὁ κορμὸς μιᾶς ταφῆς, τῆς II, ἄθικτος. Τὸ κάτω μέρος τοῦ σκελετοῦ ὅμως, καθὼς καὶ τὰ ὀστᾶ τῆς ἀριστερᾶς, μετεκινήθησαν καὶ ἐτοποθετήθησαν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ θώρακος τῆς διὰ νὰ δημιουργήσουν χώρον διὰ τὴν I. Ἐπάνω εἰς τὸ κρανίον τῆς εὐρέθη μία κύλιξ εἰς τεμάχια (435), ὀπισθέν του δὲ ὁ ὦμος μικροῦ ψευδοστόμου (434). Ἐμπρὸς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ κρανίου, πεσμένη πλαγίως μετὰ τὸ στόμιον πρὸς τὸ τοίχωμα, ἦτο μικρὰ πρόχους (436) περιέχουσα τὰ καμμένα ὀστᾶ ἐνὸς ἀτόμου ὠρίμου καὶ ἐνὸς προκεχωρημένης ἡλικίας (ταφή VI), καθὼς καὶ ὀλίγα τεμάχια πλευρῶν καὶ μακρῶν ὀστέων προβάτου ἢ αἰγός (Δ 92) καὶ μικρὸν χρυσοῦν σύρμα (M 84). Ἐμπρὸς εἰς τὴν βάσιν τῆς πρόχου εὐρέθησαν τὰ τεμάχια μικροῦ σιδηροῦ μαχαιριδίου (M 85) καὶ ὀλίγον δυτικώτερον ληκύθιον ἀκέραιον (438). Εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν ἵστατο, ὀρθία καὶ σπασμένη, μεγάλη λεκάνη (437), ἐν συνεχείᾳ δὲ καὶ κατὰ μῆκος τοῦ Δ., κατεστραμμένου, τοιχώματος, ὑπῆρχον ὀστᾶ συσσωρευμένα (ταφή V) καὶ μεταξὺ των θραῦσμα τῆς λεκάνης 433, σταμνίσκος δίωτος σπασμένος (446), μέρος τῆς κοιλίας τοῦ ψευδοστόμου 434, ληκύθιον ἐλλιπές (445), τὰ τεμάχια ἐνὸς σκύφου (448) καὶ διάσπαρτα ὀστρακα διαφόρων ἀγγείων.

Εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου, μετὰ ἄξονα Β.- Ν., εἶχεν ἀνοιχθῇ στενομήκης λάκκος, βάθους 0,15 μ. περίπου, ὅπου εἶχον ἀποτεθῇ τὸ κρανίον καὶ τὰ ὀστᾶ μιᾶς ἀκόμη ταφῆς, τῆς III. Εἰς τὸ μέσον τοῦ λάκκου τὰ ὀστᾶ ἐκαλύφθησαν μετὰ λίθον, ἐπάνω του δὲ ἐτοποθετήθησαν τέσσαρες ψευδοστόμοι (440, 441, 443 καὶ 444) καὶ τὰ τεμάχια ἐνὸς ἄλλου (442). Εἰς τὸ Β. τμήμα τοῦ λάκκου ἔκειτο συγκεντρωμένα τὰ θραύσματα ἐνὸς ἀκόμη ψευδοστόμου (439), εἰς τὸ χεῖλος δὲ τοῦ λάκκου, παραπλευρῶς τοῦ μαχαιριδίου, εὐρίσκετο χάλκινον ψέλιον (M 87). Λοξῶς κατὰ μῆκος τοῦ σωροῦ τῶν μνημονευθέντων ἀγγείων, μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ βραχιονίου τῆς ταφῆς II, εἶχε στηθῇ ὀρθιον ἐπὶ τῆς κόψεώς του χάλκινον ξιφίδιον, ἀκέραιον (M 86), μετὰ τὴν λαβὴν πρὸς τὸ Β. τοίχωμα καὶ τὴν αἰχμὴν πρὸς τὴν ΝΑ. γωνίαν.



Εἶχε δηλαδή ὁ τάφος ἕξ ταφάς. Αἱ παλαιότεραι εἶναι ἀσφαλῶς αἱ δύο παραμερισμέναι V καὶ IV. Αὐταί, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν ἀνέυρεσιν τεμαχίων τῶν ἀγγείων 433 καὶ 434 μεταξύ τῶν ὁστῶν των, πρέπει νὰ ἀπωθήθησαν ἀπὸ τὸ κέντρον τοῦ τάφου πρὸς τὰ δύο ἄκρα, διὰ νὰ δημιουργήσουν χωρὸν διὰ τὰς ἐπομένας, δηλαδή τὰς III, II καὶ VI. Ἀπὸ αὐτὰς ἡ II ἔγινεν ὅταν ἡ III ἦτο ἤδη ἐντὸς τοῦ λάκκου, ὅπως δεικνύει ἡ διάταξις τῶν συσκευασμένων κτερισμάτων της καὶ πρὸ παντὸς ἡ θέσις τοῦ ξιφιδίου, τοποθετηθέντος πρὸς διαχωρισμὸν τῶν περὶ τὸν λάκκον ἀγγείων ἀπὸ τὴν ταφήν. Αὕτη πάλιν μὲ τὴν σειράν της συνεπτύχθη πρὸς χάριν τῆς I, τῆς τελευταίας ἀπὸ ὅλας. Δυσκολώτερος εἶναι ὁ καθορισμὸς τῆς VI, τῆς καύσεως. Φαίνεται ὅτι μετεφέρθη εἰς τὴν θέσιν της μετὰ τὰς δύο πρώτας καὶ προτοῦ τὸ ψέλιον καὶ τὸ μαχαιρίδιον τοποθετηθοῦν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ λάκκου, διότι αὐτὰ εἶχον ἀποτεθῆ εἰς στρῶμα χώματος καλύπτοντος ἐν μέρει τὴν βάσιν τῆς τεφροδόχου. Ἀλλὰ τὸ ψέλιον καὶ τὸ μαχαιρίδιον ἀπετέθησαν ἐκεῖ μετὰ τὴν ἀνακομιδὴν τῆς III, ὅπου ἄλλωστε ἀνῆκον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα. Ὡστε, ὅταν ἡ III ἀνεκομίσθη, ἡ καῦσις εὐρίσκετο ἤδη εἰς τὴν θέσιν της. Εἶναι ἄρα ἀσφαλῶς παλαιότερα ἀπὸ τὴν II, τὴν προκαλέσασαν τὴν ἀνακομιδὴν τῆς III, ἴσως δὲ — ἂν καὶ τοῦτο δὲν εἶναι βέβαιον — παλαιότερα καὶ ἀπὸ τὴν III.

ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 81 β.γ [τὰ ἀγγεῖα], 82 α-δ [τὰ μικρὰ εὐρήματα])

**428.** Σταμνίσκος κυλινδρόστομος, μὲ δύο μικράς θηλάς εἰς τὸν ὦμον καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν, συγκολλημένος, κωνικός. Πηλὸς πρασινωπὸς τραχύς, βαφὴ μαυροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ λαβαί, αἱ θηλαὶ καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὸν ὦμον κρόσσια, εἰς τὴν κοιλίαν πυκναὶ κάθετοι γραμμαί, μετὰ τῶν δύο αὐτῶν ζωνῶν καθὼς καὶ εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας ταινίαι. Διάμ. 0,091, ὕψ. 0,079 μ.

**429.** Σκύφος συγκολλημένος, μὲ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη τελείως ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. χεῖλους 0,112, ὕψ. 0,076 μ.

**430.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, ὠσειδῆς. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη - πορτοκαλόχρους, κατὰ τόπους ἐντελῶς ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλεῖα συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν μετὰ τῶν λωρίδων πλατεῖα ζώνη ἀμβόντων μὲ σταγονόσχημα σκέλη. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα περίστικτα,

εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὅμοια μετὰ τῶν δύο ἀντιθετικῶν τριγωνικῶν ἀνθέων. Διάμ. 0,155, ὕψ. 0,199 μ.

**431.** Φλάσκα σχήματος φακοειδοῦς, σχεδὸν σφαιρικοῦ, συγκολλημένη, συμπληρωμένη. Τὸ στόμιον πλασιώνεται ἀπὸ δύο θηλάς. Ἡ μία πλευρὰ ὁμαλῶς κυρτή, ἡ ἄλλη (ὅπου ἡ λαβὴ) ὑβώδης. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου δακτύλιος, εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὸν λαιμὸν ταινίαι, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὰς πλευράς πυκνοὶ ὁμόκεντροι κύκλοι, εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ φακοῦ κυματοειδεῖς γραμμαί. Βαμμένοι καὶ αἱ θηλαί. Διάμ. 0,135, ὕψ. 0,178 μ.

**432.** Πρόχους συγκολλημένη εἰς τὸ χεῖλος, ὠσειδῆς, μὲ δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου βαμμένος δακτύλιος. Εἰς τὸ χεῖλος, τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὴν λαβὴν κυματοειδῆς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον μὲ ἄγκιστρον. Διάμ. 0,193, ὕψ. 0,241.

**433.** Λεκάνη χωνοειδῆς συγκολλημένη, συμπληρωμένη, μὲ δακτυλιόσχημον βάσιν. Λαβαὶ γωνιώδεις μὲ μικρὸν ἐξόγκωμα εἰς τὴν κορυφὴν των. Πηλὸς τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, αλείφωμα λευκόν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: τὸ ἐσω-



τερικόν όλόκληρον με ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος, εἰς τὸ χεῖλος ὁμόκεντρα ἀκτινωτὰ τόξα ἐξηρημένα. Εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. χείλους 0,193, ὕψ. 0,145 μ.

**434.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη πολὺ ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχρῳ ἔχνη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου σπεῖραι, συνεχιζόμεναι μετὰ μακρὰ λεπτὰ καμπύλα στελέχη εἰς τὸ ἡμικύκλιον, ὅπου ἐπαναλαμβάνονται ἀντίστροφον καὶ συνδεδεμένοι μετὰ ἐγκαρσίας γραμμὰς καὶ ἀμείβοντας. Διάμ. 0,11, ὕψ. 0,123 μ.

**435.** Κύλιξ συγκολλημένη, ὑψίπους, χωνοειδής. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως κοίλωμα. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: εἰς τὴν βάσιν ὁμόκεντροι κύκλοι, εἰς τὸν πόδα ταινίαι καὶ λωρίδες ἐπάλληλοι. Τὸ ἐπάνω μέρος βαμμένον όλόκληρον, μετὰ κύκλον ἐξηρημένον εἰς τὸν πυθμένα. Διάμ. χείλους 0,139, ὕψ. 0,16 μ.

**436.** Πρόχους μετρίου μεγέθους, ἀκεραία, ὠσειδής. Χεῖλος εὐρύ, βάσις δισκοειδής. Πηλὸς κεραμόχρους τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: εἰς τὸ ἐσωτερικόν τοῦ στομίου δύο δακτύλιοι, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον ἀντίστροφον σπεῖραι μετὰ κροσσίων, ἢ ράχης τῆς λαβῆς. Διάμ. 0,152, ὕψ. 0,206 μ.

**437.** Λεκάνη μεγάλη συγκολλημένη, συμπληρωμένη, χωνοειδής. Πηλὸς ἐρυθρός, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένη ὁλόκληρος ἐσωτερικῶς, μετὰ κύκλον ἐξηρημένον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος. Εἰς τὸ χεῖλος ὁμάδες ἀμειβόντων ἐναλλασσόμεναι πρὸς τριπλᾶς κυματοειδεῖς γραμμὰς. Ἐξωτερικῶς ἐγκάρσιαι γραμμαί εἰς τὰς λαβὰς καὶ ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,297, ὕψ. 0,16 μ.

**438.** Ληκύθιον ἀκέραιον, κωνικόν, μετὰ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξαν-

θος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν κοιλίαν λωρὶς μεταξὺ ταινιῶν, βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὸν ὦμον ἰχθὺς μετὰ τριγωνικὴν οὐράν καὶ σῶμα ἐγκαρσίως διαγραμματισμένον καθὼς καὶ ὁμάς πυκνῶν λεπτῶν γραμμῶν. Διάμ. 0,60, ὕψ. 0,70 μ.

**439.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανὴ ἀνίσου πυκνότητος καὶ διαφόρων ἀποχρώσεων. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὤμου στενὴ ζώνη τεθλασμένης. Ἀκολουθεῖ πλατυτάτη ζώνη ὀκταφύλλων ροδάκων, πλακισμένων μετὰ διάγραμμα τρίγωνον. Τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας ὁλόβαφον. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου διαποικίλτα τρίγωνα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια, πλακισιῶντα φυλλόσχημον κόσμημα μετὰ λεπτὸν περίγραμμα. Διάμ. 0,191, ὕψ. 0,23 μ.

**440.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μελανὴ ἐπάνω, ἐρυθρὰ εἰς τὴν βάσιν. Βαμμένα: Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Ἡ κοιλία βαμμένη ὁλόκληρος μετὰ λεπτὰς ταινίας ἐξηρημένας εἰς τὸ μέσον τῆς καὶ εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὤμου. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὅμοια, περιστiktα, πλακισιῶντα διαποικίλτον τρίγωνον μετὰ κροσσοπετάλια εἰς τὴν κορυφὴν του. Διάμ. 0,108, ὕψ. 0,125 μ.

**441.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Λαβαὶ λεπταὶ συγκλίνουσαι πρὸς τὰ κάτω, στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν δυσδιάκριτα ἔχνη, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν

βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον κατακόρυφος στενὴ στήλη τεθλασμένης, πλαισιωμένη ἀπὸ διπλᾶ, ἀντίνωτα, ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,10, ὕψ. 0,115 μ.

**442.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Λαβαὶ συγκλίνουσαι πρὸς τὰ κάτω, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις κωνική, εἰς τὸν ὦμον δύο ὀπαί. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη ἐξίτηλος, σωζομένη κυρίως εἰς πορτοκαλόχρσα ἔχνη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ἐναλλασσόμεναι μὲ λωρίδας. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὤμου στενὴ ζώνη τεθλασμένης, εἰς τὰ τεταρτοκύκλια ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὅμοια, πλαισιώνοντα κατακόρυφον στενὴν ζώνην τεθλασμένης, συνδεδεμένην πρὸς αὐτὰ μὲ ὁμοκέντρους καμπύλας. Διάμ. 0,158, ὕψ. 0,18 μ.

**443.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ συγκλίνουσαι πρὸς τὰ κάτω, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - ἐρυθρωπός, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα, εἰς τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου ἔχνη. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν ὦμον τριγωνικὰ ἄνθη. Διάμ. 0,11, ὕψ. 0,115 μ.

**444.** Ψευδόστομος μὲ συγκολλημένον τὸ στόμιον, ὠσειδής. Λαβαὶ συγκλίνουσαι πρὸς τὰ κάτω, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας βαμμένον ὁλόκληρον, εἰς τὸ ἐπάνω ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,075 μ.

**445.** Ληκύθιον ἐλλιπές (χωρὶς χεῖλος καὶ λαβὴν), κωνικόν, μὲ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὸν

λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια, κάτω ἀπὸ τὴν λαβὴν λωρὶς μεταξὺ ταινιῶν. Διάμ. 0,067, ὕψ. 0,081 μ.

**446.** Σταμνίσκος κυλινδρόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ δύο θηλὰς εἰς τὸν ὦμον καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα πρασινοκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ θηλαί, αἱ κορυφαὶ καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,185, ὕψ. 0,175 μ.

**447.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη ἐξίτηλος, κατὰ τόπους πορτοκαλόχρους. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου σπεῖραι συνεχιζόμεναι εἰς τὸ ἡμικύκλιον, ὅπου ἐπαναλαμβάνονται, ἀντίνωτοι, συνδεδεμένοι μὲ ἐγκαρσίους γραμμάς καὶ ἀμείβοντα. Διάμ. 0,091, ὕψ. 0,10 μ.

**448.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, διάστομος, μὲ στενὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, ἀλείφωμα πρασινωπόν, βαφὴ μελανὴ ἀλαμπής, πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος, μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν, τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας καὶ λεπτὴν ταινίαν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χείλους. Διάμ. χείλους 0,10, ὕψ. 0,075 μ.

**449.** Ληκύθιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, κωνικόν, μὲ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ροδόχρους, βαφὴ καστανὴ - ἐρυθρωπὴ. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, κάτω ἀπὸ τὴν λαβὴν λωρὶς μεταξὺ ταινιῶν, εἰς τὴν ρίζαν τῆς ἄγκιστρον. Διάμ. 0,081, ὕψ. 0,092 μ.

**Δ 92.** Μικρὰ τεμάχια ὀστῶν ἀνηκόντων εἰς πρόβατον (*Ovis aries*) ἢ εἰς αἰγὰ (*Capra hircus*), καμμένα.

**Μ 84.** Μικρὸν τεμάχιον λεπτοῦ χρυσοῦ σύρματος, σπειροειδῶς συνεστραμμένου εἰς τὸ ἄκρον του. Μῆκος 0,013, διάμ. 0,001 μ.

**Μ 85.** Σιδηροῦν μαχαίριδιον, ὠξειδωμένον,

συγκολλημένον ἀπὸ τρία τεμάχια. Λείπει τὸ ἄκρον τῆς αἰχμῆς καὶ μέρος τῆς λαβῆς. Λεπίς καὶ λαβὴ μονοκόμματα. Ἡ λαβὴ ἔχει τὴν μορφήν εὐθυγράμμου στενοῦ ἐλάσματος με δύο χαλκίνους ἥλους διαμπερεῖς πρὸς συγκράτησιν τῆς ἐπενδύσεώς της. Ἡ λεπίς, πλατυτέρα ἀπὸ τὴν λαβὴν, εἶναι μονόστομος. Εἰς τὸ ἄκρον της λεπτύνεται κυρτουμένη ἀποτόμως πρὸς τὴν αἰχμήν, ἀνασηκωμένην, εἰς τρόπον ὥστε ἡ κόψις νὰ καθίσταται ἐλαφρῶς κοίλη. Μῆκος 0,14, πλάτος λεπίδος 0,018 μ.

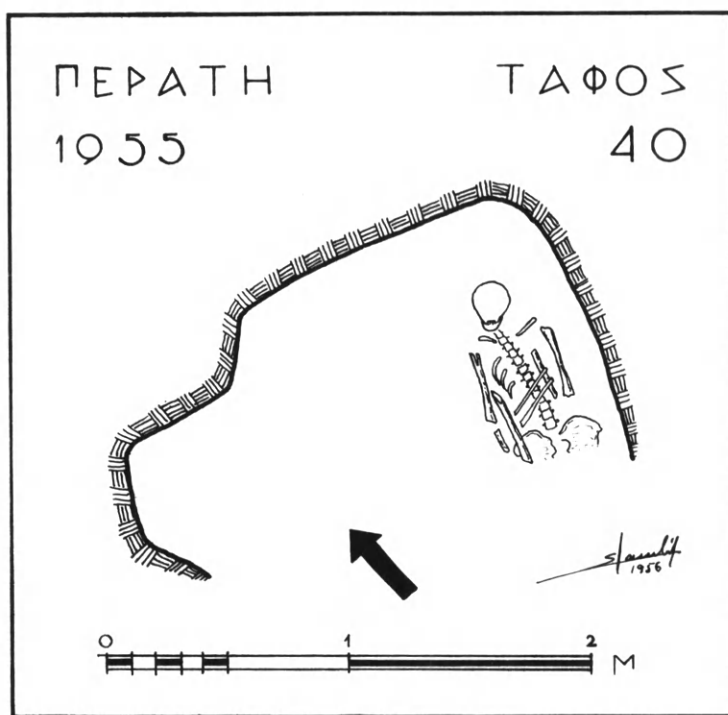
**Μ 86.** Χάλκινον ξιφίδιον, ὠξειδωμένον, ἀλλὰ καλῆς διατηρήσεως. Λαβὴ καὶ λεπίς ἀποτελοῦνται ἀπὸ μονοκόμματον ἔλασμα. Ἡ κορυφὴ τῆς λαβῆς ἔχει σχῆμα μηνοειδές, τὸ δὲ στέλεχος της εἶναι λεπτὸν καὶ ἐπίμηκες, πλατυνόμενον εἰς τὸ σημεῖον ὅπου ἀρχίζει ἡ ἀμφίστομος λεπίς. Ἡ ἐπένδυσις τῆς λαβῆς, συγκρατουμένη ἀπὸ λεπτὸν χάλκινον περιχέλωμα, ἐστερεώνετο

ἀπὸ δύο διαμπερεῖς δικεφάλους ἥλους καὶ διεκοσμεῖτο με ἄλλους ὀκτώ, καρφωμένους εἰς τρόπον ὥστε τὰ στελέχη των νὰ εἶναι λυγισμένα κατ' ὀρθὴν γωνίαν εἰς τὸ σημεῖον ὅπου συνήντων τὸ μέταλλον τῆς λαβῆς. Οἱ ἥλοι αὐτοὶ εὐρίσκονται ἀνὰ δύο εἰς τὸ στέλεχος τῆς λαβῆς καὶ ἀνὰ δύο εἰς τὴν ρίζαν τῆς λεπίδος, ἐκεῖ ὅπου τὸ περιχέλωμα καθίσταται πλατύτερον. Ἡ ράχις τῆς λεπίδος διακοσμεῖται με τέσσαρα παράλληλα εὐθύγραμμα χαράγματα. Ὅμοια χαράγματα διακοσμοῦν καὶ τὸ περιχέλωμα. Συνολικὸν μῆκος 0,403. Μῆκος λεπίδος 0,278, μῆκος λαβῆς 0,125. Πλάτος λεπίδος 0,051, πλάτος λαβῆς 0,019 - 0,020 μ.

**Μ 87.** Χάλκινον ψέλιον κυκλικόν, κατεσκευασμένον ἀπὸ παχὺ σύρμα, με τὰ ἄκρα ἐγγίζοντα ἀλλ' ὅχι συγκολλημένα. Διάμ. 0,091, διάμ. σύρματος 0,006 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 40 (σχέδ. 82)

Θαλαμοειδῆς βυθισμένος πρὸς Α. τοῦ 38. Ἐσώθη τὸ βάθος τοῦ θαλάμου του μόνον, ἀκανονίστως τετράπλευρον, με κογχοειδῇ προέκτασιν πρὸς Δ. Ὀλόκληρον τὸ πρὸς τὴν εἴσοδον τμήμα με τὴν θύραν καὶ τὸν δρόμον παρεσύρθη πρὸς τὴν κατωφέρειαν. Κατὰ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματός του εἶχε διατηρηθῇ, παράλληλος πρὸς αὐτό, ὁ κορμὸς μιᾶς ταφῆς, ὑπτίας. Τὸ κρανίον ἔκειτο με τὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἐπάνω, τὰ ὀστέα τοῦ θώρακος ἐσώζοντο κανονικῶς εἰς τὴν θέσιν των, ὁ δεξιὸς βραχίον ἦτο τεταμένος κατὰ μῆκος τοῦ σώματος, ἡ δὲ ἀριστερὰ ἐσταύρωνε τὸν στόμαχον. Ἀπὸ τὴν λεκάνην ἐσώζοντο τὰ πρὸς τὸ ἰσχίον τμήματα. Μέρος ἀπὸ τὰ ὀστέα τῶν σκελῶν εἶχεν ἀπωθηθῇ εἰς τὸ στῆθος, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα με σκοπὸν νὰ δημιουργηθῇ θέσις διὰ νέαν ταφήν. Κτερίσματα δὲνευρέθησαν.



Σχέδ. 82.

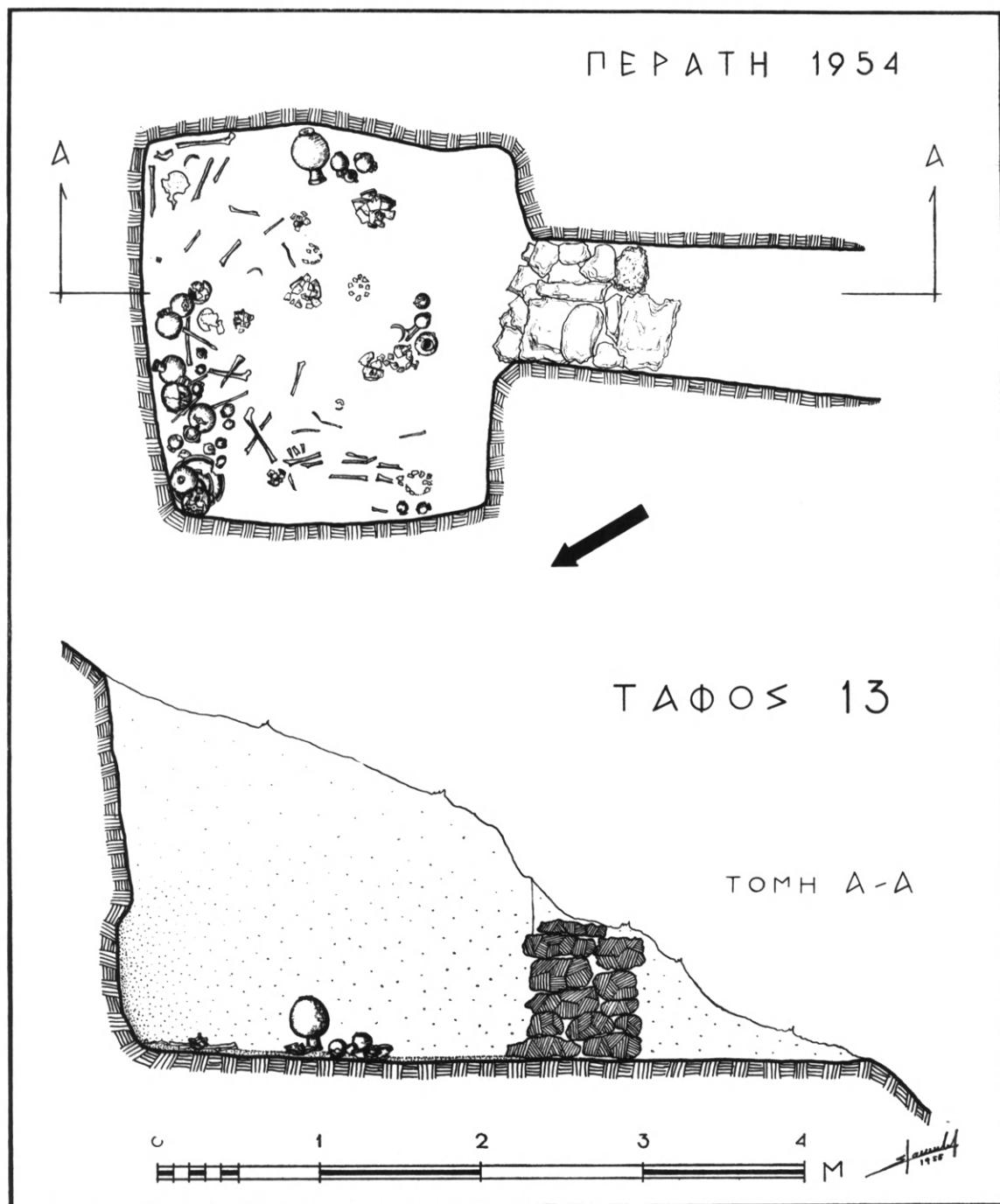
## ΤΑΦΟΣ 13 (σχέδ. 83, πίν. 83)

Ἄρκετὰ μέγας θαλαμοειδής, βυθισμένος, μὲ τὴν εἴσοδον πρὸς Ν., σκαμμένος εἰς τὸ ὕψος τῆς δευτέρας καὶ χαμηλοτέρας ὀφρύος τοῦ ὑψώματος. Ὁ δρόμος του, βραχύς, μὲ χαμηλοτάτας καὶ μόλις διατηρουμένας παρειάς, εἶναι κομμένος, ὅπως ἄλλωστε καὶ τὸ κατώτερον μέρος τοῦ θαλάμου, μέσα εἰς τὴν σκληρὰν ἀσβεστολιθικὴν φλέβα τῆς κλιτύος, προχωρεῖ δὲ στενόμενος πρὸς τὴν εἴσοδον. Ἡ θύρα, χωρὶς εἰδικῶς διαμορφωμένας παραστάδας, ἦτο ἰσοπλατὴς μὲ αὐτὸν καὶ εὐρέθῃ φραγμένη μὲ ἰσχυρὰν ξηρολιθίαν.

Ὁ θάλαμος εἶναι τετράγωνος, ἄρκετὰ κανονικός, μὲ πλευρὰς εὐθυγράμμους, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Α., καὶ γωνίας σχεδὸν ὀρθάς. Τὰ τοιχώματά του διετήρουν τὴν ἐπιφάνειάν των εἰς τὸ κάτω μέρος των, ὑψηλότερον ὅμως, ἐκεῖ ὅπου εἶχον σκαφῇ εἰς μαλακώτερον πέτρωμα, εἶχον καταστραφῇ χωρὶς νὰ διατηρήσουν ἔνδειξιν διὰ τὸ ὕψος τῆς ὀροφῆς. Τὸ δάπεδόν του, ὁμαλὸν καὶ καλοκομμένον, ἦτο κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος κατελιγμένον ἀπὸ τὰ λείψανα τῶν ταφῶν του.

Εὐθὺς πρὸ τῆς εἰσόδου ὑπῆρχεν ὁμάς ἀπὸ ἀγγεῖα διατεταγμένα ἐπὶ καμπύλης μὲ τὸ ἀνοιγμα πρὸς τὸ βάθος τοῦ τάφου. Τὸ πρῶτον ἀπὸ ἀριστερά, τὸ βορειότερον, ἦτο μέγας ψευδόστομος εἰς τεμάχια (214), ὅπως καὶ τὸ ἐπόμενον (215). Ἠκολούθει σταμνίσκος δίωτος ὀρθιος (216), καλύπτων τὰ θραύσματα ἐνὸς πώματος (217) παραπλευρῶς του δὲ ἔκειτο οἰνοχόη (218) καὶ μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος (219). Εἰς τὸ μέσον τοῦ Α. τοιχώματος εὐρίσκετο ἄλλη μία ὁμάς παραμερισμένων ἀγγείων: μεγάλη λεκάνη συντετριμμένη ἀπὸ τὸ βάρος τῶν χωμάτων (220), ψευδόστομος πεσμένος πλαγίως (222), ἄλλος ὁμοιος (223), μεταξύ των κύαθος ἀνάποδα (221) καὶ παραπλευρῶς των μεγάλη πρόχους (224). Εἰς τὸ ὕψος τῆς ὁμάδος αὐτῆς, πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου, ὑπῆρχον τὰ συντρίμματα ἐνὸς μικροῦ ψευδοστόμου (225), δύο κρανίων καὶ μιᾶς μεγάλης οἰνοχόης (226). Ἡ περιοχὴ τῆς ΒΑ. γωνίας ἦτο κατελιγμένη ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ πυκνὰ ἀπωθημένα ὀστᾶ, ὅλα σχεδὸν ἀποσεσαθρωμένα καὶ κατακερματισμένα. Ὁ σωρὸς αὐτός, ἐξ ἴσου πυκνὸς καὶ ἀκατάστατος, ἐξηκολούθει μέχρι τῆς ΒΔ. γωνίας, σκεπασμένος ἐν μέρει ἀπὸ ἀγγεῖα τοποθετημένα κατὰ μῆκος τοῦ Β. τοιχώματος. Τὰ πρῶτα τῆς σειρᾶς αὐτῆς ἦσαν τρεῖς μεγάλοι ψευδόστομοι, ὁ πρῶτος εἰς τεμάχια (228), ὁ δεύτερος σχεδὸν ὀρθιος (229) καὶ ὁ τρίτος πεσμένος πλαγίως (230). Ἐμπρὸς εἰς τὰ ἀγγεῖα αὐτὰ ὑπῆρχε κρανίον, ψευδόστομος εἰς τεμάχια (227) καὶ δύο μακρὰ ὀστᾶ σχηματίζοντα γωνίαν μὲ μικρὸν σταμνίσκον μεταξύ των (253). Τὴν ὁμάδα τῶν τριῶν ψευδοστόμων ἠκολούθει, ὀρθία δίπλα εἰς τὸ τοίχωμα, μία πρόχους ἀκεραία (231), περιστοιχισμένη ἀπὸ μικρὸν σταμνίσκον δίωτον (234), μικρὸν ψευδόστομον ἀκέραιον πεσμένον πλαγίως (233) καὶ ἄλλον, μέγαν, σπασμένον, πεσμένον ἐπάνω εἰς τὸν ὥμόν της (232). Μεταξὺ τῶν ὀστῶν κάτω ἀπὸ τὴν βᾶσιν τῆς πρόχους εὐρέθησαν δύο χάνδραι ἀπὸ σάρδιον (Λ 60 καὶ Λ 61), κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 67) καὶ λεπτὸς δακτύλιος ἀργυροῦς περασμένος εἰς φάλαγγα δακτύλου (Μ 60). Εἶπετο, χωρισμένος ἀπὸ τὸν 232 μὲ μῆριαῖον, ἄλλος μέγας ψευδόστομος ὀρθιος (235). Εἰς τὸ στόμιόν του ἐστηρίζετο μικρὸς δίωτος σκύφος (239), περιέχων

σταμνίσκον (240), μεταξύ αὐτῶν δὲ καὶ τοῦ τοιχώματος ἔκειτο ἄλλος μικρὸς ψευδόστομος (237). Κάτω ἀπὸ τὸν 235, χωμένα μέσα εἰς τὰ συσσωρευμένα ὅστ᾽, ὑπῆρ-



Σχέδ. 83.

χον τὰ θραύσματα ἑνὸς ἄλλου, μικροῦ (254), γύρω του δὲ σειρά μικρῶν ἀγγείων: Ληκύθιον πεσμένον πλαγίως (236), σταμνίσκος δίωτος (238), προχοῖδιον ὄρθιον (241) καὶ σταμνίσκος πεσμένος ἀνάποδα (242). Τὸ προχοῖδιον 241 ἐκάλυπτε σύνθετον



κερνοειδές (255), ἐπὶ πλέον δὲ ἐξαγωνικὸν πρῖσμα ὀρείας κρυστάλλου (Λ 66), λαβὴν ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν μὲ ἐγγάρακτον διακόσμησιν (Δ 40), δύο τεμάχια ἐλεφαντίνων πλακιδίων μὲ ἐγγαράκτους σπείρας (Δ 41 καὶ Δ 42) καὶ τεμάχια βελονῶν, ἐπίσης ἐλεφαντίνων (Δ 43 καὶ Δ 44). Εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν ἀκριβῶς ὁ σωρὸς τῶν ἀπωθημένων ὀστῶν καὶ ἀντικειμένων ἔφθανεν εἰς τὸ μεγαλύτερον ὕψος τοῦ ἀπὸ τὸ δάπεδον. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἦτο στημένη ὀρθία μία μεγάλη λεκάνη σπασμένη (244). Συσκευασμένα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ὑπῆρχον μία δευτέρα λεκάνη μικρότερα (245) περιέχουσα σταμνίσκον ἀκέραιον (247), σκεπασμένον ἀπὸ ἑνα ψευδόστομον ἀνάποδα (246) καὶ ἑνα ὀρθιον (248). Παρὰ τὴν βάσιν τῆς μεγάλης λεκάνης, καλυπτόμενα ἀπὸ τὸ χεῖλός της, εὐρέθησαν προχοῖδιον (243), ἀργυροῦς δακτύλιος μὲ σφενδόνην (Μ 59) καὶ δύο κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 68 καὶ Λ 69). Κάτω ἀπὸ τὰ ὀστᾶ ὅπου ἐπάτουν ὅλα αὐτὰ ὑπῆρχον ἀκόμη τρεῖς μικροὶ σταμνίσκοι (256, 258 καὶ 259), μικρότατον ποτήριον (257), ἐπίσης μικρὸς ψευδόστομος (260) ἐπὶ πλέον δὲ τέσσαρες σκαραβαῖοι αἰγυπτιακοί (Δ 36, Δ 37, Δ 38, Δ 39), ἄμορφον μικρὸν τεμάχιον φαγεντιανῆς προερχόμενον πιθανώτατα ἀπὸ κατεστραμμένον σκαραβαῖον (Δ 52), σχίζα ἀπὸ πρασινωπὸν ἀμίαντον (Λ 53), χάνδρα εἰς σχῆμα βουκρανίου ἀπὸ μαλαχίτην (Λ 52), τρία ἄμορφα τεμάχια ἀπὸ ὀρείαν κρύσταλλον (Λ 54), δύο χαλίκια, ξένα πρὸς τὸ πέτρωμα τοῦ τάφου καὶ προφανῶς ἐπιλεγέντα χάρις εἰς τὸ σχῆμά των (Λ 55), μία χάνδρα ἀπὸ κυανῆν ὑαλόμαζαν (Δ 31), ἄλλη κυλινδρική (Δ 32), τὰ τεμάχια ἐνὸς ἐλεφαντίνου κομβίου (Δ 33), χάνδρα σφαιρική ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ 34), μικρὸν κωνικὸν ἀντικείμενον ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν (Δ 35), τρία κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 56, Λ 57 καὶ Λ 58) καὶ τεμάχιον ἀπὸ ὀστοῦν πτηνοῦ.

Κατὰ μῆκος τῆς Δ. πλευρᾶς τοῦ τάφου ἔκειτο σκελετὸς διατηρημένος περίπου κατὰ χώραν. Τὸ κρανίον, θρυμματισμένον, εὐρίσκετο πλησίον τῆς ΝΔ. γωνίας τοῦ θαλάμου. Οἱ βραχίονες ἦσαν τεταμένοι κατὰ μῆκος τοῦ σώματος, τὰ δὲ ὀστᾶ τῶν σκελῶν, φθάνοντα σχεδὸν μέχρι τοῦ σωροῦ τῆς ΒΔ. γωνίας, ἦσαν πεσμένα λοξῶς πρὸς τὸ σῶμα ἐν μέσῳ ἄλλων, διασπάρτων. Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ μόνον τὸ κρανίον φαίνεται νὰ διетήρησε τὴν ἀρχικὴν του θέσιν, ἡ ὑπόλοιπος ταφὴ ὅμως δὲν εἶχε παραμερισθῇ ἀλλὰ ἀπλῶς διαταραχθῇ. Μεταξὺ τῶν ὀστῶν τῆς συνελέγησαν μερικὰ ἄμορφα τεμάχια ὡμοῦ πηλοῦ (Π 1), εἰς τὸ ὕψος τῶν κνημῶν τῆς δὲ ὑπῆρχον τὰ θραύσματα ἐνὸς μικροῦ ψευδοστόμου (249). Μεταξὺ τοῦ κρανίου καὶ τοῦ τοιχώματος εὐρέθησαν τὰ κτερίσματά της, δύο μικροὶ σταμνίσκοι (251 καὶ 252) καθὼς καὶ δύο χρυσοῖ δακτύλιοι (Μ 61 καὶ Μ 62). Τέλος εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς ἀποστάσεως μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ὁμάδος τῶν ἀγγείων ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν εἴσοδον ἔκειτο μεμονωμένον καὶ θρυμματισμένον ἀλαβαστροειδὲς εἰς κακὴν κατάστασιν (250).

Διεσκορπισμένα καὶ κρυμμένα μεταξὺ τῶν διαφόρων ὀστῶν τοῦ τάφου εὐρέθησαν μερικὰ ἀκόμη μικρὰ κτερίσματα: Πέντε χάνδραι διαφόρων σχημάτων ἀπὸ σάρδιον (Λ 59, Λ 62, Λ 63, Λ 64, Λ 65), πέντε ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ 45, Δ 46, Δ 47, Δ 48 καὶ Δ 50), μία ἀπὸ φαγεντιανήν (Δ 49), τρίμματα ἀπὸ δύο ἄλλας, ὁμοίας (Δ 53 καὶ Δ 54), τεμάχιον ὀρυκτῆς ὑάλου (Δ 51), κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 70), δακτύλιος χρυσοῦς (Μ 63), τεμάχιον ἄλλου ἀργυροῦ (Μ 58), μικρὸν τεμάχιον χαλκοῦ (Μ 64) καὶ πήλινον ἀντικείμενον μὲ μικρὸν χάλικα ὡς πυρῆνα (Π 2).

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ταφῶν τοῦ θαλάμου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσδιορισθῇ μὲ ἀκρίβειαν. Πλὴν τῶν τριῶν ἀπαριθμηθέντων κρανίων καὶ τῆς Δ. ταφῆς, τῆς τελευταίας κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τοῦ τάφου, ὑπῆρχον εἰς τὸν σωρὸν τῶν ὀστέων διάσπαρτα καὶ ἀποσπασθαρμένα θραύσματα προερχόμενα ἀπὸ 2 - 3 τοῦλάχιστον κρανία. Ὡστε ὁ τάφος ἐδέχθη ἕξ ἢ ἑπτὰ νεκρούς, ἂν μὴ περισσοτέρους. Κατὰ καιρούς, πάντως δὲ μετὰ τὸν τελευταῖον ἐνταφιασμόν, τὸ περιεχόμενόν του ἀνεστατώθη, τὰ πολύτιμα ἢ χρήσιμα ἀντικείμενα, ὅσα δὲν διέφυγον τὴν ἔρευναν, ἀφῆρέθησαν καὶ τὰ ἀγγεῖα τῶν παλαιότερων ταφῶν συνεκεντρώθησαν εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ θαλάμου, κυρίως δὲ κατὰ μῆκος τοῦ Β. τοιχώματος. Συστηματικὸς ὅμως καθαρισμὸς τοῦ τάφου καὶ προετοιμασία χώρου διὰ μελλοντικὴν ταφὴν δὲν ἔγινε.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ

(πίν. 84 α-δ [ἀγγεῖα], 85 α-δ [σκαραβαῖοι], 86 α.β καὶ 87 α [διάφορα], 87 β [κομβία]).

**214.** Μεγάλος ψευδόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν ὦμον ὀπὴ ἀνοιγμένη ἐνόσω ὁ πηλὸς ἦτο ὠμός. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ἐναλλάσσονται ταινίαι μὲ λωρίδας. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου τριγωνικὰ ἄνθη. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον κατακόρυφος στενὴ στήλη ἀμειβόντων μεταξὺ δύο τριγώνων διαποικίλων μὲ ἐξηρημένα ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,215, ὕψ. 0,267 μ.

**215.** Ψευδόστομος μεγάλος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν ὦμον ὀπὴ ἀνοιγμένη ἐνῶ ὁ πηλὸς ἦτο ὠμός. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις των λοξῶς διαγραμμισμέναι, εἰς τὸν δίσκον των ὀκταπλοῦς ρόδαξ. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὦμου ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ἐναλλασσόμεναι μὲ λωρίδας. Εἰς τὸν ὦμον τρίγωνα μὲ δικτυωτὴν διαγράμμισιν καὶ ὁμόκεντρα τόξα παρὰ τὰς ρίζας τῶν λαβῶν. Διάμ. 0,226, ὕψ. 0,257 μ.

**216.** Σταμνίσκος δίωτος, κυλινδρόστομος, μὲ

δύο θηλὰς εἰς τὸν ὦμον, συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κεραμόχρους τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ θηλαί, εἰς τὰς ράχεις καὶ τὰς ρίζας τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια, κάτω ἀπὸ τὸν ὦμον λωρὶς μεταξὺ ταινιῶν, εἰς τὴν κοιλίαν μεταξὺ τῶν λαβῶν κυματοειδὲς γραμμὴ, εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς ταινίας. Διάμ. 0,148, ὕψ. 0,15 μ.

**217.** Πῶμα συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Σχήμα κυλινδρικόν, κορυφὴ χαμηλὴ κωνικὴ μὲ ὀπὴν εἰς τὸ μέσον. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένοι ὁμόκεντροι κύκλοι εἰς τὴν κορυφὴν καὶ ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος. Διάμ. 0,09, ὕψ. 0,05 μ.

**218.** Οἶνοχόη συγκολλημένη εἰς τὸ στόμιον καὶ τὴν λαβὴν, ὠσειδής. Λαβὴ ὑψηλὴ κατακόρυφος, εἰς τὸν ὦμον θηλή, βάσις χαμηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχὺς, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός. Εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί. Εἰς τὸν ὦμον κρόσσια περιστοιχιζόμενα ἀπὸ συνεχῆ σπεῖραν. Βαμμένη ἡ θηλή. Εἰς τὴν κοιλίαν λωρίδες μεταξὺ ταινιῶν καὶ ταινία εἰς τὴν βάσιν. Διάμ. 0,135, ὕψ. 0,199 μ.

**219.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς πρασινωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον ἀπολεπισμένον, βαφὴ μαυροκάστανι ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος

τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν λωρίδες μεταξὺ ταινιῶν. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὸν ὦμον ἔχνη σχηματοποιημένου ἄνθους. Διάμ. 0,107, ὕψ. 0,128 μ.

**220.** Λεκάνη μεγάλη, συγκολλημένη, συμπληρωμένη, χωνοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ καστανή. Βαμμένη ὁλόκληρος ἐσωτερικῶς μετὰ ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος. Ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος, ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν, ταινίαι κάτω ἀπὸ τὸ χεῖλος, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ εἰς τὴν βάσιν καὶ ὁμόκεντροι κύκλοι εἰς τὸν πυθμένα. Διάμ. χεῖλους 0,317 - 0,324, ὕψ. 0,175 μ.

**221.** Κύαθος ρηχὸς ἀκέραιος, ἀσύμμετρος καὶ γενικῶς κακόπλαστος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά, ἐξίτηλος. Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ, ἐξωτερικῶς δύο ἡμιελλείψεις ἀκανόνιστοι ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι ἀντιστοίχως εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Διάμ. χεῖλους 0,091 - 0,097, ὕψ. 0,054 μ.

**222.** Ψευδόστομος ἀκέραιος ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ πλατεῖαι ταινιωταί, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική, εἰς τὸν ὦμον ὅπῃ ἀνοιχθεῖσα ἐνὸς πηλὸς ἦτο ὠμός. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα λεπτὸν κιτρινωπὸν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις τῶν κυματοειδῆς γραμμῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὦμου δύο στεναὶ ζῶναι τεθλασμένης μεταξὺ ταινιῶν, ἡ κοιλία καὶ ἡ βάσις βαμμέναι ὁλόκληροι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου τρίγωνον μετὰ τριπλοῦν περίγραμμα καὶ ἀκρεμόνα εἰς τὴν κορυφὴν καθὼς καὶ στικτὸς ῥόμβος, εἰς τὸ ἡμικύκλιον διαποικίλτον ἀψίδωμα περίστικτον. Διάμ. 0,135, ὕψ. 0,161 μ.

**223.** Ψευδόστομος ἀκέραιος κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική, εἰς τὸν ὦμον ὅπῃ ἀνοιχθεῖσα ἐκ τῶν ὑστέρων. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ

στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμοκηλίδες, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὦμου ζώνη τεθλασμένης. Ὁμοία ζώνη ἐξηρημένη εἰς τὸ μέσον τῆς ὀλοβάφου κοιλίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα ὀξυκόρυφα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο διαποικίλτα τρίγωνα. Διάμ. 0,121, ὕψ. 0,148 μ.

**224.** Πρόχους συγκολλημένη εἰς τὸ στόμιον, ὠσειδής, μετὰ εὐρὺ χεῖλος καὶ χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - πρασινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδῆς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον μετὰ ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,217, ὕψ. 0,272 μ.

**225.** Μικρὸς ψευδόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον λεπτὸν κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον τοῦ ὦμου ἔχνη ἄνθους καὶ στήλης ἀμειβόντων. Διάμ. 0,084, ὕψ. 0,103 μ.

**226.** Οἰνοχόη συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδής, μετὰ χαμηλοτάτην κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρωπός τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα λευκόν, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδῆς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον μετὰ ἄγκιστρον, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια, εἰς τὸν λαιμόν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, κάτω ἀπὸ τὴν λαβὴν λωρὶς μεταξὺ λεπτῶν ταινιῶν. Διάμ. 0,187, ὕψ. 0,242 μ.

**227.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον ἐγγίζον τὸν δίσκον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπός ἀκάθαρτος, βαφὴ καστανὴ ἐντελῶς ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμένα: θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν

κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξύ των δύο στενὰ ζῶναι τεθλασμένης. Εἰς τὸν ὦμον δυσδιάκριτα γωνιώδη ἄνθη. Διάμ. 0,171, ὕψ. 0,085 μ.

**228.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ἐναλλασσόμεναι μετὰ λωρίδας, μεταξύ των στενὴ ζώνη κομμένου πλοχμοῦ. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου σπεῖραι συνεχιζόμεναι μετὰ λεπτὰ καμπύλα στελέχη εἰς τὸ ἡμικύκλιον, ὅπου ἐπαναλαμβάνονται ἀντίκλιτοι καὶ συνδεδεμένοι μετὰ ἀμειβόντας. Διάμ. 0,178, ὕψ. 0,20 μ.

**229.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ πλατεῖαι ταινιωταί, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική, εἰς τὸν ὦμον ὀπὴ ἀνοιχθεῖσα ἐνὸςφ ὁ πηλὸς ἦτο νωπός. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανὴ μετὰ ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὴν ράχιν τῆς μιᾶς γραμμωτὰ λέπια, τῆς ἄλλης διπλὴ κάθετος στήλη τεθλασμένης, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι ἐντὸς δακτύλιου μετὰ ἀκτινωτὰ κροσσοπετάλια. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὦμου καὶ εἰς τὸ μέσον τῆς κοιλίας δύο στενὰ ζῶναι τεθλασμένης. Μεταξὺ αὐτῶν μία εὐρεῖα ζώνη τριγωνικῶν ἀνθέων καὶ μία ἐξηρημένων ὁμοκέντρων τόζων ἐναλλάξ ἀντινῶτων. Τὸ κάτω ἥμισυ τῆς κοιλίας καὶ ἡ βάσις ὀλόβαφα, μετὰ ἐξηρημένης λεπτοτάτας ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου διαποικιλτα τρίγωνα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο πτηνὰ ἀντιμέτωπα, περυγίζοντα, πλαισιωμένα ἀπὸ ἰχθύος σχεδιασμένους ἐν μέρει κάτω ἀπὸ τὰς λαβὰς. Οἱ ἰχθύες ἔχουν κυκλικὸν ὀφθαλμόν, ἀνοικτὸν στόμα καὶ κυματοειδεῖς γραμμὰς κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Τὰ πτηνὰ, συνδεδεμένα εἰς τὸ στήθος μετὰ στήλην ἀμειβόντων, ἔχουν μικρὰς κυκλικὰς κεφαλὰς μετὰ στίγμα εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ ἀνοικτὰ ράμφη, μακροὺς καμπύ-

λους λαιμούς, ἀμυγδαλόσχημον σῶμα, ὀλόβαφον εἰς τὸ ἀριστερὸν καὶ κυματοειδῶς διαγραμμισμένον εἰς τὸ δεξιόν, θυσανωτὰς οὐράς καὶ πτέρυγας ἀνωρθωμένας, δηλουμένας μετὰ δύο καμπύλας παραλλήλους γραμμὰς. Διάμ. 0,199, ὕψ. 0,225 μ.

**230.** Ψευδόστομος μεγάλος, συγκολλημένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μετὰ ταινίας, εἰς τὸ μέσον τῆς κοιλίας πλατυτάτη ζώνη σταγονοσχημῶν ἀμειβόντων. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου τετράφυλλοι ρόδακες μετὰ λεπτὰς στήλας ἀμειβόντων μεταξύ τῶν φύλλων. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀντιμέτωπα τριγωνικὰ ἄνθη πλαισιώνοντα ὁμόκεντρα τόξα καὶ πενταγωνικὸν σχῆμα διαποικιλτον μετὰ ὁμοία τόξα εἰς τὰς γωνίας. Διάμ. 0,20, ὕψ. 0,242 μ.

**231.** Μικρὰ πρόχους ἀκεραία ὠσειδής. Χεῖλος εὐρύ, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: εἰς τὸ ἐσωτερικόν τοῦ στομίου δακτύλιος, τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον μετὰ ἄγκιστρον. Εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,161, ὕψ. 0,205 μ.

**232.** Ψευδόστομος μεγάλος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον λεπτὸν κατακόρυφον, λαβαὶ πλατεῖαι ταινιωταί, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική, εἰς τὸν ὦμον ὀπὴ ἀνοιχθεῖσα ἐνὸςφ ὁ πηλὸς ἦτο νωπός. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανὴ κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι κατὰ ζεύγη. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὦμου δύο ἐπάλληλοι ζῶναι τεθλασμένης, εἰς τὸ μέσον τῆς κοιλίας πλατυτάτη ζώνη πενταπλῶν ροδάκων ἐνίοτε χωρισμένων μετὰ καθέτους γραμμὰς σχηματίζουσας κόμβον εἰς τὸ μέσον των καὶ ἐχούσας λεπτὸν περίγραμμα. Τὸ ὑπόλοιπον τῆς κοι-



λίας και ἡ βάσις ὀλόβαφα. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου τρίγωνον περίστικτον με δικτυωτὴν διαγράμμισιν καὶ ἀκρεμόνα εἰς τὴν κορυφὴν ἀπὸ τὴν μίαν πλευράν, ὀξυκόρυφον τόξον με κροσσωτὸν περίγραμμα, ἐγγεγραμμένα στίγματα καὶ ὁμόκεντρα τόξα ἀπὸ τὴν ἄλλην. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον κύκλος κλειψιδρωτὰ διηρημένος καὶ διαποίκιλτος με ὁμόκεντρα τόξα ἐντὸς περιγράμματος στικτοῦ καὶ κροσσωτοῦ, πλαισιωμένος ἀπὸ δύο ἰχθῦς, ἔχοντας ἀνοικτὸν στόμα καὶ κυματοειδεῖς γραμμὰς κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Διάμ. 0,194, ὕψ. 0,228 μ.

**233.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐντελὴς ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχροα ἴχνη. Βαμμένα: θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ρόμβοι με δικτυωτὴν διαγράμμισιν, εἰς τὸ ἡμικύκλιον κατακόρυφος στήλη τεθλασμένης, πλαισιωμένη ἀπὸ ἀντίωτα ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,117 μ.

**234.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι με ταινίας. Διάμ. 0,091, ὕψ. 0,090 μ.

**235.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον εὐρύχειλον, λαβαὶ λεπταί, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρῶς, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσiai κηλίδες, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὤμου πλατεῖα ζώνη διπλῶν τόξων διαγραμμισμένων, συνδεομένων με ὁμοκέντρους καμπύλας περιστρίκτους. Εἰς τὸ ὑπόλοιπον τῆς κοιλίας ταινίαι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ἐνάλληλα τρίγωνα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο τόξα ὅμοια πρὸς τὰ προαναφερθέντα, συνδεόμενα με ἀναλόγους καμπύλας. Διάμ. 0,163, ὕψ. 0,189 μ.

**236.** Ληκύθιον ἀκέραιον, κωνικόν, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους. Βαμμένον τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσiai γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον τριγωνικὰ ἄνθη, κάτω ἀπὸ τὴν λαβὴν λωρὶς μεταξύ ταινιῶν. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,094 μ.

**237.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον λεπτὸν καὶ ὑψηλόν, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι με λεπτὰς ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου σταχυωτοὶ ἀμείβοντες, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἀντίωτα ὁμόκεντρα τόξα περιστρίκτα. Κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου κρόσσια ἀναπτυσσόμενα δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ εἰς σταχυωτοὺς ἀμείβοντας. Διάμ. 0,10, ὕψ. 0,129 μ.

**238.** Σταμνίσκος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλοτάτη κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα λευκόν, βαφὴ ἐρυθρὰ με καστανὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένος ὀλόκληρος με ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ λεπτὰς ταινίας εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,086, ὕψ. 0,082 μ.

**239.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένος ὀλόκληρος ἐσωτερικῶς με ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος, εἰς τὸ χεῖλος πυκναὶ ἐγκάρσiai γραμμαί. Ἐξωτερικῶς ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσiai γραμμαί, μεταξύ των, εἰς κάθε πλευράν, κύκλος διαποίκιλτος με ἐξηρημένα ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. χείλους 0,086 - 0,089, ὕψ. 0,061 μ.

**240.** Σταμνίσκος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ὀλόκληρος με ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ ταινίας εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,089 μ.

**241.** Προχοῖδιον συμπληρωμένον εἰς τὸ χεῖ-



λος, ὠσειδές, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,070, ὕψ. 0,084 μ.

**242.** Σταμνίσκος συμπληρωμένος εἰς τὸ χεῖλος, ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος, με ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ ταινίας εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὸν ὦμον. Διάμ. 0,087, ὕψ. 0,083 μ.

**243.** Προχοῖδιον ἀκέραιον, κωνικόν, με χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχρσα ἴχνη. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,078, ὕψ. 0,087 μ.

**244.** Μεγάλῃ λεκάνῃ συγκολλημένη καὶ συμπληρωμένη, ἀμφικωνική. Πηλὸς ἐρυθρῶς τραχύς, ἀλείφωμα κίτρινον πυκνόν, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένη ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, εἰς τὸ χεῖλος ὁμόκεντρα τόξα ἐναλλάξ ἀντιμέτωπα. Ἐξωτερικῶς ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν, εἰς τὰς ρίζας καὶ τὰς ράχιν τῶν λαβῶν γραμμαί, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως ὁμόκεντροι κύκλοι. Διάμ. στομίου 0,38, ὕψ. 0,173 μ.

**245.** Λεκάνῃ συγκολλημένη, συμπληρωμένη, βαθυπύθμενος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, αἱ ράχιν τῶν λαβῶν, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα δακτύλιος. Διάμ. χείλους 0,236, ὕψ. 0,138 μ.

**246.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανῃ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπείρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες μεταξὺ λεπτῶν ταινιῶν. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον στήλῃ τεθλασμένης μεταξὺ δύο γωνιωδῶν ἀντιμετώπων ἀνθέων. Διάμ. 0,181, ὕψ. 0,219 μ.

**247.** Σταμνίσκος κυλινδρόστομος ἀκέραιος, με δύο θηλάς διατρήτους εἰς τὸν ὦμον, ὠσειδής. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός τραχύς, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ στόμιον, τὸ περίγραμμα τῶν θηλῶν, αἱ ράχιν καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,134, ὕψ. 0,123 μ.

**248.** Μεγάλος ψευδόστομος συγκολλημένος με μικροσυμπληρώσεις, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν ὦμον ὁπὴ ἀνοιχθεῖσα ἐκ τῶν ὑστέρων. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτοτάτη σπείρα. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου γωνιώδη τριγωνικὰ ἄνθη, εἰς τὸ ἡμικύκλιον στήλῃ ὄρου κατακόρυφος με κροσσοπετάλια κατὰ μῆκος τοῦ περιθωρίου τῆς, μεταξὺ δύο διχαλωτῶν ἀνθέων με ἀγκύλους μίσχους καὶ ἐπιμήκεις κυματοειδεῖς διπλοῦς ὑπέρους φθάνοντας μέχρι τοῦ περιγράμματος τοῦ ὤμου. Βαμμένη καὶ ἡ βάσις. Εἰς τὴν κοιλίαν, ὀριζομένην ἐπάνω καὶ κάτω ἀπὸ δύο λωρίδας, εἶναι σχεδιασμένοι δύο συμμετρικοὶ ὀκτάποδες με μεγάλας καρδιοσχήμες κεφαλὰς καταληγούσας κάτω εἰς φυλλοσχήμους σάκκους καὶ περιεχούσας μεγάλους κυκλικοὺς ἐξηρημένους ὀφθαλμοὺς δηλωμένους με πυκνοὺς ὁμοκέντρους κύκλους. Οἱ πλόκαμοι, ἀτρακτοειδεῖς, με διπλοῦν περίγραμμα, ἐνίστε κροσσῶν, καταλήγουν εἰς σπείρας, τὰ δὲ μεταξὺ των κενὰ καθὼς καὶ τὰ κενὰ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν σωμάτων τῶν ὀκταπόδων εἶναι κατελιγμένα ἀπὸ πυκνὰς ὁμοκέντρους καμπύλας ἢ γραμμωτὰ λέπια. Τὰ πρῶτα ζεύγη τῶν πλοκάμων εἶναι ἀναδιπλωμένα ἐπάνω ἀπὸ τὰς κεφαλὰς εἰς τρόπον ὥστε αἱ σπείραι των νὰ φθάνουν μέχρι τοῦ διακοσμητικοῦ πεδίου τοῦ ὤμου. Οἱ ὑπόλοιποι πλόκαμοι, καμπυλωμένοι πρὸς τὰ ἐπάνω, εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἰσομήκεις εἰς τρόπον ὥστε αἱ σπείραι των νὰ καταλήγουν εἰς τὴν ἰδίαν κατακόρυφον. Μεταξὺ τῶν ὀκταπόδων καὶ τῶν πλοκάμων των εἶναι σχεδιασμένοι πέντε ἰχθύες με ὀξέα ρύγχη, κυκλικοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀπλᾶς ἢ κυματοειδεῖς γραμμάς κατὰ μῆκος τοῦ σώματός των. Διάμ. 0,22, ὕψ. 0,268 μ.

**249.** Μικρός ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μετὰ λεπτὰς ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον στενὴ κατακόρυφος στήλη τεθλασμένης μεταξὺ δύο τριγώνων διαποικίλων μετὰ ἐξηρημένα ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,117, ὕψ. 0,14 μ.

**250.** Ἀλαβαστροειδὲς συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ἐλλιπές (χωρὶς τὸ χεῖλος τοῦ στομίου καὶ τὴν μίαν λαβὴν). Στόμιον εὐρὺ, σῶμα κυλινδρικόν, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένον ὁλόκληρον, μετὰ ἐξηρημένον τὸν ὄμον. Διάμ. 0,072, ὕψ. 0,055 μ.

**251.** Σταμνίσκος μετὰ μικροσυμπληρώσεις εἰς τὸ χεῖλος, ὠσειδής. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὄμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,088 μ.

**252.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον εὐρὺ, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ φαιοκάστανη, ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ εἰς τὸν ὄμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,088, ὕψ. 0,088 μ.

**253.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλιπής (χωρὶς τὸ χεῖλος καὶ τὰς λαβάς), σφαιρικός. Στόμιον εὐρὺ, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὄμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,081, ὕψ. 0,078 μ.

**254.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ τελείως ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν

δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἀντιμέτωπα τριγωνικὰ ἄνθη. Διάμ. 0,076, ὕψ. 0,096 μ.

**255.** Σύνθετον κερνοειδὲς μετὰ ὑψηλὴν καλαθοειδῆ λαβὴν, συγκολλημένην. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρα μικρὰ ἀλαβαστροειδῆ μετὰ χαμηλὰ χωνοειδῆ στόμια, δακτυλιοσχήμους βάσεις καὶ δύο ὠτία μόλις προεξέχοντα ἀπὸ τὸν ὄμον των, κολλημένα εἰς τρόπον ὥστε νὰ παρουσιάζουν ἐξωτερικῶς ἐνιαίαν καὶ συνεχῆ πλευράν. Πηλὸς κίτρινος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαῖ, τὰ χεῖλη καὶ αἱ βάσεις τῶν ἄγγειων, εἰς τοὺς ὄμους καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας των ἀνὰ μίαν συνεχῆ γραμμὴ περιβάλλουσα τὸ ὅλον σύμπλεγμα. Μεταξὺ τῶν γραμμῶν αὐτῶν ἐπίσης συνεχῆς ζώνη τριγωνικῶν ἀνθῶν. Εἰς τὰς ρίζας τῆς λαβῆς ὁμόκεντρα τόξα. Συνολικὸν μῆκος πλευρᾶς 0,077, ὕψ. 0,084 μ.

**256.** Σταμνίσκος ἀκέραιος ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένος ὁλόκληρος μετὰ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ ταινίας εἰς τὸν ὄμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,065, ὕψ. 0,062 μ.

**257.** Μικρότατον χειροποίητον ποτήριον, ἄτεχον καὶ κακόπλαστον, μετὰ ἐπίπεδον πυθμένα κομμένον λοξῶς καὶ παχέα τοιχώματα. Ἔργον ἀρχαρίου. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Ὀλόβαφον. Διάμ. χείλους 0,041 - 0,045, ὕψ. 0,031 μ.

**258.** Σταμνίσκος μετὰ συγκολλημένην καὶ συμπληρωμένην τὴν μίαν λαβὴν, ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένος ὁλόκληρος μετὰ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ λεπτὰς ταινίας εἰς τὸν ὄμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,064, ὕψ. 0,057 μ.

**259.** Σταμνίσκος ἀκέραιος ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κίτρινον, βαφὴ καστανὴ μετὰ ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένος ὁλόκληρος μετὰ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ ταινίας εἰς τὸν ὄμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,083 μ.

**260.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον στενὸν κατακόρυ-

φον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφους, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρῶς, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπείρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μετὰ ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου τριγωνικὰ ἄνθη. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια ἀποτελούμενα ἀπὸ πολλαπλῶς ἐναλλήλους γωνίας, πλαισιώνοντα στήλην πυκνῶν ὀριζοντίων γραμμῶν. Διάμ. 0,092, ὕψ. 0,113 μ.

Δ 52. Χάνδρα ἀπὸ μαλαχίτην - ἄζουρίτην, χρώματος κυανοῦ - πρασίνου, εἰς σχῆμα πολὺ σχηματοποιημένου βουκρανίου. Ἡ ὀπίσω πλευρὰ ἐπίπεδος, ἡ προσθία ἀνάγλυφος μετὰ δηλωμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τοὺς ῥόθωνας καὶ πυκνὰς καθέτους ἐγκοπὰς εἰς τὸ μέτωπον, δηλωτικὰς τῆς χαίτης. Εἰς τὴν κορυφὴν ὀριζοντίως διάτρητος. Μῆκος 0,017, πλάτος 0,011 - 0,008 μ.

Δ 53. Ἐπίμηκες τεμάχιον ἀμιάντου, χρώματος ἀνοικτοῦ πρασίνου, ἄμορφον. Μῆκος 0,022 μ.

Δ 54. Τρία ἄμορφα τεμάχια ὀρείας κρυστάλλου, τὰ δύο διαφανῆ. Μέγισται διαστάσεις 0,015, 0,026, 0,028 μ.

Δ 55. Δύο χαλίκια σχήματος σφαιρικοῦ - ἀμυγδαλοσχήμου. Μήκη 0,018, 0,031 μ.

Δ 56. Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ στεατίτην τεφρόν. Διάμ. βάσεως 0,016, ὕψ. 0,010 μ.

Δ 57. Ὅμοιον ἀπὸ στεατίτην φαῖον. Διάμ. 0,018, ὕψ. 0,009 μ.

Δ 58. Ὅμοιον. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,014 μ.

Δ 59. Χάνδρα βαλανόσχημος ἀπὸ σάρδιον, ἀκεραία, διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,015, διάμ. 0,007 μ.

Δ 60. Ὅμοια. Μῆκος 0,016, διάμ. 0,007 μ.

Δ 61. Χάνδρα σφαιρικὴ ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος. Διάμ. 0,011 - 0,013 μ.

Δ 62. Χάνδρα ρομβοειδὴς ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,010 πλάτος 0,007 μ.

Δ 63. Χάνδρα ἀρτόσχημος ἀκανονίστου σχήματος ἀπὸ σάρδιον. Διάμ. 0,004 - 0,005 μ.

Δ 64. Χάνδρα ἀμφικωνικὴ ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,010, διάμ. 0,007 μ.

Δ 65. Χάνδρα ἀρτόσχημος ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος. Διάμ. 0,005 - 0,007 μ.

Δ 66. Ἐξαγωνικὸν πρῆσμα ἐξ ὀρείας κρυστάλλου, σχήματος κάπως ἀκανονίστου. Μέγιστον μῆκος 0,027, διάμ. 0,020 μ.

Δ 67. Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ πρασινωπὸν στεατίτην. Διάμ. 0,024, ὕψ. 0,012 μ.

Δ 68. Ὅμοιον ἀπὸ μελανὸν στεατίτην. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,016 μ.

Δ 69. Ὅμοιον ἀπὸ τεφροπράσινον στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,014 μ.

Δ 70. Ὅμοιον ἀπὸ φαῖον στεατίτην. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,011 μ.

Δ 31. Χάνδρα ἀπὸ κύανον εἰς σχῆμα ἀνηρημένης σπείρας. Ἡ βάσις διακοσμεῖται μετὰ ἐγκοπὰς σχηματιζούσας εἶδος ἀστραγάλου. Ἡ μία πλευρὰ ἐπίπεδος, ἡ ἄλλη ἀνάγλυφος. Διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,016, διάμ. σπείρας 0,012 μ.

Δ 32. Χάνδρα ἀπὸ ὑπόλευκον φαγεντιανὴν μετὰ λείψανα πρασίνης ὑαλώσεως, εἰς σχῆμα ἐλλειπτικοῦ κυλίνδρου, διάτρητος κατὰ μῆκος. Εἰς τὰς ἐπιφανείας τῆς τρία παράλληλα εὐθύγραμμα χαράγματα. Μῆκος 0,008, πλάτος 0,006 μ.

Δ 33. Κομβίον δισκοειδὲς ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν, συγκολλημένον καὶ ἐλλειπές. Ἀκτὶς 0,014, ὕψ. 0,005 μ.

Δ 34. Χάνδρα ἀπὸ ὑαλόμαζαν ἀκανονίστως σφαιρικὴ, διάτρητος. Διάμ. 0,014 - 0,015 μ.

Δ 35. Μικρὸν τεμάχιον ἐλεφαντοστοῦ σχήματος κολουροκωνικοῦ. Διάμ. 0,010, 0,011, ὕψ. 0,008 μ.

Δ 36. Σκαρβαῖος αἰγυπτιακὸς ἀπὸ λευκὴν φαγεντιανὴν, πολὺ κατεστραμμένος, μόλις διατηρῶν τὸ σχῆμά του. Ἡ ἐπιγραφὴ τῆς βάσεως του δὲν ἐσώθη. Σωζ. μῆκος 0,012, σωζ. πλάτος 0,009, σωζ. ὕψ. 0,006 μ.

Δ 37. Ὅμοιος, μετὰ ἐπιφάνειαν ἐπίσης κατεστραμμένην. Μῆκος 0,015, πλάτος 0,011, ὕψ. 0,007 μ.

Δ 38. Ὅμοιος μετὰ ἔχνη πρασίνης ὑαλώσεως, ἀρκετὰ κατεστραμμένος. Εἰς τὴν βάσιν του μόλις διακρίνεται ἡ ἐπιγραφὴ Ἰmn-rc nb, ἥτοι «Ἀμμων Pā, ὁ Κύριος»<sup>1</sup>. Μῆκος 0,016, πλάτος 0,011, ὕψ. 0,008 μ.

Δ 39. Ὅμοιος, ἀρκετὰ καλῆς διατηρήσεως. Εἰς τὴν βάσιν του φέρει ἱέρακα μεταξὺ δύο οὐραίων. Μῆκος 0,016, πλάτος 0,0115, ὕψ. 0,009 μ.

Δ 40. Τμήμα λαβῆς ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν μετὰ

1. Τὴν ἐπιγραφὴν ἀνέγνωσεν ὁ ἐπιμελητὴς τῆς αἰγυπτιακῆς συλλογῆς τοῦ Ἑθν. Ἀρχ. Μουσείου κ. Ν. Μπουφίδης.

στρογγυλευμένην τὴν κορυφὴν καὶ τὴν βάσιν προιονισμένην ἐπίπεδον. Ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν του ἐπιφάνειαν διατηρεῖται ὀλίγη, τὸ μεγαλύτερον μέρος της ἔχει ἀποσχισθῇ. Ἡ κάτω ἐπιφάνεια σώζει ἱχνος στελέχους ἐξέχοντος πρὸς τὰ κάτω. Φέρει ἐγγράρακτον διακόσμησιν εἰς δύο ζώνας, χωρισμένας μὲ λεπτάς ἀναγλύφους ταινίας. Εἰς τὴν πρώτην χαραγμένοι κύκλοι ἐναλλασσόμενοι μὲ στίγματα, εἰς τὴν δευτέραν λεπτὰ ὄρθια τρίγωνα. Μῆκος 0,031, σῶζ. πλάτος βάσεως 0,018 μ.

**Δ 41.** Μέρος ἀπὸ πλακίδιον ἐλεφαντοστοῦ, συγκολλημένον ἀπὸ δύο τεμάχια. Ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν του περίμετρον σώζεται τμήμα κύκλου. Φέρει ἐγγράρακτον διακόσμησιν ἀπὸ κύκλον, ὁπόθεν φύεται καμπύλον στέλεχος. Προφανῶς τμήμα ἀπὸ πλακίδιον εἰς σχῆμα φύλλου κισσοῦ. Μῆκος 0,018 μ.

**Δ 42.** Τεμάχιον πλακιδίου ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν, ὁμοίου πρὸς τὸ προηγούμενον. Σώζει ἐγγράρακτον κύκλον. Σῶζ. μῆκος 0,016 μ.

**Δ 43.** Τμήμα βελόνης ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν σῶζον τὴν αἰχμήν. Μῆκος 0,062, διάμ. 0,003 μ.

**Δ 44.** Τμήμα ὁμοίας βελόνης. Μῆκος 0,022, διάμ. 0,002 μ.

**Δ 45.** Ἡμισυ διατρήτου σφαιρικῆς χάνδρας ἀπὸ ὑαλόμαζαν, ἐσωτερικῶς λευκῆς, ἐξωτερικῶς φαιᾶς. Διάμ. 0,009 μ.

**Δ 46.** Χάνδρα σφαιρικὴ ραβδωμένη ἀπὸ λευκόφαιον ὑαλόμαζαν. Διάμ. 0,005 - 0,006 μ.

**Δ 47.** Χάνδρα ἀμφικωνικὴ πυκνοράβδωτος, ἀπὸ ὑαλόμαζαν χρώματος κιτρίνου, διάτρητος. Διάμ. 0,016, πάχος 0,009 μ.

**Δ 48.** Χάνδρα σφαιρικὴ ἀπὸ φαιᾶν ὑαλόμαζαν διάτρητος. Διάμ. 0,007 - 0,009 μ.

**Δ 49.** Μικρὰ χάνδρα βαρελόσχημος ἀπὸ κι-

τρινωπὴν φαγεντιανήν, κατὰ μῆκος διάτρητος. Μῆκος 0,008, διάμ. 0,0035 μ.

**Δ 50.** Ἡμισυ σφαιρικῆς χάνδρας ἀπὸ φαιᾶν ὑαλόμαζαν. Διάμ. 0,005 μ.

**Δ 51.** Ἀμορφον τεμάχιον ὀρυκτῆς ὑάλου χρώματος καστανοῦ, ἡμιδιαφανές. Μεγίστη διάστασις 0,021 μ.

**Δ 52.** Ἀμορφον τεμάχιον λεπτῆς φαγεντιανῆς, πιθανῶς ἀπὸ σκαραβαῖον. Μεγίστη διάστασις 0,010 μ.

**Δ 53.** Τρίμματα χάνδρας ἀπὸ κιτρινωπὴν φαγεντιανήν.

**Δ 54.** Τρίμματα ὁμοίας χάνδρας ἀπὸ πρασινωπὴν ὑαλόμαζαν.

**Μ 58.** Τεμάχιον ἀπὸ κρίκον ἀργυροῦ δακτύλιου. Σῶζ. μῆκος 0,014 μ.

**Μ 59.** Ἀργυροῦς δακτύλιος μὲ ἐλλειπτικὴν σφενδόνην. Τὰ τέρματα τοῦ κρίκου κολλημένα εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς σφενδόνης. Διάμ. κρίκου 0,025, διάμετροι σφενδόνης 0,022 - 0,030 μ.

**Μ 60.** Δακτύλιος ἀργυροῦς λεπτός, συγκολλημένος ἀπὸ τρία τεμάχια. Διάμ. 0,020 μ.

**Μ 61.** Δακτύλιος χρυσοῦς, λεπτός. Διάμ. 0,0175 μ.

**Μ 62.** Ὅμοιος λεπτός. Διάμ. 0,018 μ.

**Μ 63.** Ὅμοιος. Διάμ. 0,020 μ.

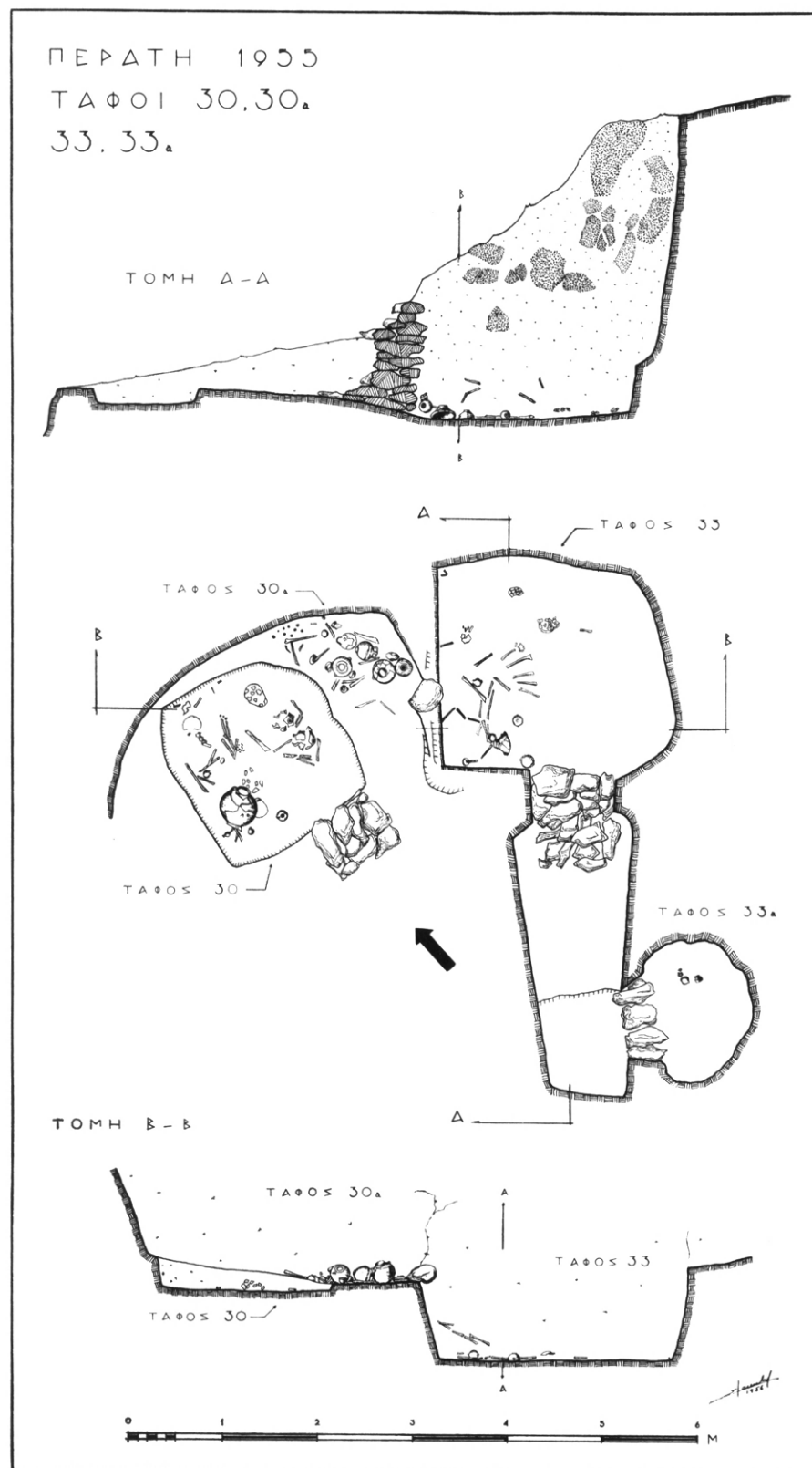
**Μ 64.** Τεμάχιον ἄμορφον καὶ ὠξειδωμένον χαλκίνου ἀντικειμένου. Μεγίστη διάστ. 0,019 μ.

**Π 1.** Ἑπτὰ - ὀκτὼ ἄμορφοι βῶλοι ἀπὸ ὠμὸν ἐρυθρὸν πηλόν. Μέγισται διαστ. 0,010-0,023 μ.

**Π 2.** Ἀντικείμενον ἐλλιπὲς ἀπὸ πολὺ καθαρόν πηλόν, χρώματος καστανοῦ - γαιώδους. Χονδροειδέστερος ἐσωτερικῶς, περικλείει πυρῆνα ἀπὸ μικρὸν ἀκανόνιστον λιθάριον. Μεγίστη διάστασις 0,021 μ.

#### ΤΑΦΟΙ 30 - 30α καὶ 33 (σχέδ. 84, πίν. 143β, 147β καὶ 185α)

Οἱ τάφοι αὗτοὶ ἀποτελοῦν σύμπλεγμα ἀνάλογον μὲ τοὺς 148 - 149 καὶ τοὺς 5 - 5α, ὅπου ὁ 33 εἶναι ὁ κατὰ 0,85 μ. περίπου βαθύτερος, εἶναι δηλαδὴ θαλαμοειδεῖς, γειτονικοί, προσανατολισμένοι Β.- Ν. καὶ βυθισμένοι. Ὁ 30 δὲν εἶναι αὐτοτελὴς τάφος ἀλλὰ μεταγενεστέρᾳ διασκευὴ τοῦ 30α, συνυπάρξαντος μὲ τὸν 33 καὶ χωρισμένου ἀπὸ αὐτὸν μὲ τοίχωμα πάχους μόλις 0,20 - 0,30. Χάρις εἰς αὐτὸ ἡ βύθις τῆς θόλου τοῦ ἐνὸς παρέσυρε καὶ τὸν ἄλλον, ἀναμφιβόλως δὲ ὁ πρῶτος καταρρεύσας —καὶ ἐγκαταλειφθεὶς ἐν συνεχείᾳ— ἦτο ὁ 33. Πράγματι, κατὰ μῆκος τῆς Δ. πλευρᾶς του εὐρέθησαν 4 - 5 μακρὰ ὀστᾶ, κείμενα εἰς ὕψος 0,40 - 0,20 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον,



Σχέδ. 84.



μέ σαφή και απότομον κλίσιν λοξῶς πρὸς αὐτό. Ἐπесαν δηλαδὴ ἀπὸ τὸν 30α και συνεκρατήθησαν εἰς τὴν λοξὴν αὐτὴν θέσιν ἀπὸ τὰ χῶματα τὰ συσσωρευθέντα εἰς τὸν 33. Σημειωτέον ὅτι οἱ περισσότεροι και μεγαλύτεροι βῶλοι τοῦ πεσόντος πετρώματος εὐρέθησαν εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου του, ἐπὶ πλέον δὲ τὰ ἀντίστοιχα πρὸς αὐτὸ κρανία και ὅστ᾽ ἔχουν συντριβῇ, ἐνῶ ὅσα εὐρίσκοντο εἰς τὸ Δ. του μέρους εἶχον διατηρηθῇ εἰς πολὺ καλυτέραν κατάστασιν. Αὐτὰ ὅλα μαρτυροῦν ὅτι ἡ θόλος τοῦ 33 ἐβυθίσθη ἀρχικῶς εἰς τὸ μέσον, τοῦτο δὲ ἐπέφερε και τὴν ἐξασθένεισιν τῶν πλευρικῶν του τοιχωμάτων. Ὅταν ἐντὸς ὀλίγου ἠκολούθησε τὸ δυτικόν, παρέσυρε και τὴν ΝΑ. γωνίαν τοῦ 30α, ἀπ' ὅπου ἐκύλισαν τὰ ὅστ᾽. Ἴσως ὁ λίθος ὁ εὐρεθεὶς εἰς τὸ μέσον τοῦ Α. τοιχώματος τοῦ 30α, πατῶν ἐν μέρει εἰς τὸ δάπεδόν του και ἐν μέρει εἰς τὸ γέμισμα τοῦ 33 (βλ. σχέδ. 84, τομὴ Β-Β), νὰ ἐτοποθετήθη ἐκεῖ διὰ νὰ φράξῃ ἐκ τῶν ἐνόντων κάποιαν ὁπὴν δημιουργηθεῖσαν ἀρχικῶς, ἡ πλευρὰ ὅμως αὐτὴ τοῦ 30α εἶχε πλέον καταστῇ ἐλαττωματικὴ και ὁ τάφος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διατηρηθῇ εἰς τὴν ἀρχικὴν του μορφήν. Διὰ τοῦτο ἐσκάφη εἰς δευτέραν φάσιν ὁ 30, μικρότερος, κάπως βαθύτερος και μετατοπισμένος ὀλίγον πρὸς Δ., ἐξυπηρετούμενος ὅμως ἀπὸ τὴν ἰδίαν εἴσοδον, ἡ ὁποία εὐρέθη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν του πλέον και ὅχι εἰς τὸ μέσον τῆς Ν. πλευρᾶς, ὅπως ἦτο εἰς τὸν 30α. Οὕτω ὁ τάφος ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὴν ἐπικίνδυνον γειτονίαν τοῦ 33 και ἐξηκολούθησε νὰ χρησιμοποιῇται ἐπ' ὀλίγον. Εἶναι λοιπὸν ὁ 30 νεώτερος τοῦ 30α και τοῦ 33 και ἤρχισε νὰ λειτουργῇ ἀφοῦ ἐκεῖνοι ἠχρηστεύθησαν. Κατὰ ταῦτα οἱ τάφοι 33 και 30α φαίνονται νὰ εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον σύγχρονοι, ἀκολουθεῖ δὲ ὁ 30, διαμορφωθείς μετὰ τὴν κατάρρευσιν και ἀχρηστευσίν των. Ὡς ἐκ τούτου τὰ κτερίσματά του ἔπονται χρονικῶς τοῦ περιεχομένου τῶν δύο ἄλλων, εἶναι ὅμως ἀμφίβολον ἐὰν τὰ χωρίζῃ μεγάλη ἀπόστασις.

Ὁ δρόμος τοῦ τάφου 33 ἔχει βαθυνθῇ εἰς τὴν ἀρχὴν του κατὰ 0,15 ἕως 0,20 μ., ἐκεῖ δέ, εἰς τὸ δεξιόν του πλευρόν, ἠνοιχθῇ μικρὸς κογχοειδὴς θάλαμος ἀκανονίστως κυκλικός, ὁ **τάφος 33α**, μετὰ τὴν πρὸς τὸν δρόμον εἴσοδόν του φραγμένην μετὰ χαμηλὴν ἀλλ' ἰσχυράν ξηρολιθίαν. Ὁ μικρὸς αὐτὸς τάφος ἦτο παιδικός. Ὅστ᾽ δὲν εὐρέθησαν, διότι προφανῶς δὲν ἐσώθησαν. Εἰς τὸ Β. τμῆμά του ἔκειντο παραπλεύρως ληκύθιον (387) και μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς δίωτον (388), δίπλα των δὲ τρία κελύφη ἀχιβάδων (Δ 87).

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 88 α.β)

**387.** Ληκύθιον ἑλλιπές (χωρὶς λαβὴν), βραχυστρόγγυλον μετὰ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ πορτοκαλόχρους. Βαμμένον τὸ χεῖλος και ἡ βάσις τῆς λαβῆς, εἰς τὸν ὅμον ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν και τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,063, ὕψ. 0,070 μ.

**388.** Ἀλαβαστροειδὲς συγκολλημένον, συμ-

πληρωμένον, ἑλλιπές (χωρὶς μέρος τοῦ στομίου και λαβᾶς). Σῶμα κυλινδρικόν, πυθμὴν κυρτός. Πηλὸς φαῖδς ἀκάθαρτος, βαφὴ καστανόφαιος, ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, ὁ λαιμός και ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν. Εἰς τὸν ὅμον ἀκτινωταὶ γραμμαί. Διάμ. 0,062, ὕψ. 0,058 μ.

**Δ 87.** Δύο κελύφη ἀχιβάδων καρδίου τοῦ ἐδωδίου και ἐν ἀξινιάς. Διάμ. 0,026, 0,035, 0,036 μ.

Ὁ **τάφος 33** εἶναι μεγάλος θαλαμοειδής. Ὁ δρόμος του ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ὄφρυν τοῦ πετρώματος και προχωρεῖ πλατυνόμενος πρὸς τὴν εἴσοδον. Ἡ θύρα του εἶναι

φραγμένη με ξηρολιθιάν στενήν και κατακόρυφον, κτισμένην από σχιστολιθικάς πλάκας διατόνως τοποθετημένας και ενισχυμένας εις τὰ κενὰ με μικροτέρους λίθους. Εἶναι ὅλαι των ὁμοιογενεῖς και καταφανῶς διαλεγμέναι, ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἰσχύοντα συνήθως εις τὰς ἄλλας λιθοδομάς, ὅπου ἔχουν χρησιμοποιηθῇ λίθοι ὅλων τῶν εἰδῶν και μεγεθῶν. Μερικαί, προσερχόμεναι ἀπὸ τὴν κορυφὴν τῆς ξηρολιθιάς, εὐρέθησαν χυμέναι μέσα εις τὸν θάλαμον, παρασυρθεῖσαι ἀπὸ τὴν πτώσιν τοῦ ὑπερθύρου.

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου, σκαμμένον εις ἀρκετὸν βάθος ὥστε νὰ ἔχη ἀνοιχθῇ μέσα εις τὴν σχετικῶς σκληροτέραν φλέβα τοῦ ψαμμίτου, εἶναι πολὺ καλῆς κατασκευῆς. Τὸ νότιον και τὸ δυτικὸν τοίχωμα εἶναι εὐθύγραμμα, σχηματίζοντα ὀρθὴν γωνίαν. Τὸ βόρειον εἶναι ἀνωμάλως εὐθύγραμμον, τὸ δὲ ἀνατολικὸν και τὸ ἀντίστοιχον πρὸς αὐτὸ τμήμα τοῦ νοτίου, δεξιὰ τῆς εἰσόδου, εἶναι καμπύλα. Τὸ Α. τμήμα τοῦ θαλάμου ἦτο ἐντελῶς κενόν, τὸ δὲ περιεχόμενον τοῦ τάφου ἦτο συγκεντρωμένον ἐξ ὀλοκλήρου εις τὸ δυτικὸν του ἥμισυ. Ἀκριβῶς πρὸ τῆς ἀριστερᾶς παραστάδος εὐρέθη ψευδόστομος ἀκέραιος, πεσμένος πλαγίως (381), εις τὴν ΝΔ. γωνίαν δὲ ἀλαβαστροειδὲς πεσμένον ἀνάποδα (382). Τὰ δύο αὐτὰ ἀγγεῖα ἦσαν εις ἐπίπεδον 0,10 ἕως 0,20 ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ δάπεδον και φαίνεται νὰ ἔχουν κυλίσει μᾶλλον ἀπὸ τὸν 30α. Ἐμπρὸς ἀπὸ αὐτά, εις τὸ δάπεδον τοῦ θαλάμου, ἔκειτο μεγάλη λεκάνη σπασμένη (383), παρὰ τὴν βάσιν τῆς δὲ μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος (384). Πλησίον των, εις τὴν προέκτασιν τῆς ἀριστερᾶς παραστάδος, ὑπῆρχε σκύφος ἀκέραιος (385) πεσμένος ἀνάποδα. Ὀλόκληρος ἡ περιοχὴ τῆς ΝΔ. γωνίας ἦτο κατελιημμένη ἀπὸ ὀστᾶ, ἰδίως μακρά, ὀλισθήσαντα ἀπὸ τὸν 30α και κείμενα εις διάφορα ὕψη λοξῶς πρὸς τὸ δάπεδον, μερικὰ μάλιστα και ἐπάνω ἀπὸ τὰ ἀγγεῖα 382 και 383. Πέραν αὐτῶν ὅμως ὑπῆρχον και ἄλλα διάφορα, ὅλα μετακινήμενα και διάσπαρτα, μεταξύ των δέ, πλησίον τοῦ μέσου τοῦ Δ. τοιχώματος, εὐρέθη μικρὸς ψευδόστομος πεσμένος πλαγίως (386). Ἐκτὸς τῶν ὀστῶν αὐτῶν ὑπῆρχον και δύο κρανία, καθὼς και μία κάτω γνάθος εις τὴν ΒΔ. γωνίαν. Ὁ τάφος δίδει σαφῇ τὴν εἰκόνα τῆς ἀναστατώσεως λόγω προώρου πτώσεως τῆς θόλου, ἐνδεχομένως δὲ και βιαστικοῦ καθαρισμοῦ του. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κρανίων ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἀγγεῖα μαρτυρεῖ τὴν ὑπαρξιν δύο μόνον ταφῶν, τὸ πιθανώτερον ὅμως εἶναι ὅτι ὑπῆρχον ἀρχικῶς περισσότεραι.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 88 γ)

**381.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις δακτυλιόσχημος, εις τὸν ὦμον ὁπῇ λόγω ἀποκολλήσεως ξένου σώματος ἀπὸ τὸν πηλόν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ φαιὰ πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εις τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν και τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εις τὸν ὦμον, κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου, τεθλασμένη. Διάμ. 0,126, ὕψ. 0,152 μ.

**382.** Ἀλαβαστροειδὲς δίωτον, ἑλλιπὲς (χωρὶς τὸ χεῖλος τοῦ στομίου). Στόμιον στενόν, σῶμα κυλινδρικόν, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς ἐρυθρῶς τραχύς, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον και ταινίαι εις τὸν ὦμον και τὴν κοιλίαν. Εἰς τὸν πυθμένα ὁμόκεντροι κύκλοι, μεταξύ τῶν λαβῶν ζώνη τριγωνικῶν ἀνθέων. Διάμ. 0,096 μ.

**383.** Λεκάνη συγκολλημένη, συμπληρωμένη, χωνοειδής. Πηλὸς κιτρινωπός, τραχύς και ἀκάθαρτος, βαφὴ μελανὴ ἀλαμπής, ἐξίτηλος. Ἐσωτερικῶς βαμμένοι δακτύλιοι, ἐξωτερικῶς δὲ ἡ

ἐπιφάνεια τοῦ χεῖλους, αἱ ῥάχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χεῖλους 0,235, ὕψ. 0,118 μ.

**384.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠοειδής. Δίσκος κοῖλος, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη ἀρκετὰ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ῥάχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξύ των ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὸν ὥμον κύκλοι περίστικτοι μὲ στίγμα εἰς τὸ κέντρον. Διάμ. 0,080, ὕψ. 0,085 μ.

**385.** Σκύφος μὲ συμπλήρωσιν εἰς τὸ χεῖλος. Βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένος ὁλόκληρος, μὲ

ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸν πυθμένα ἐσωτερικῶς καὶ τὴν βάσιν μὲ τὸ κατώτατον μέρος τῆς κοιλίας ἐξωτερικῶς. Διάμ. χεῖλους 0,129, ὕψ. 0,96 μ.

**386.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, σφαιρικός. Λαβαὶ συγκλίνουσαι πρὸς τὰ κάτω, δίσκος ἐπίπεδος, φέρων δακτυλικὸν ἀποτύπωμα, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή-μελανή. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ῥάχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἀραιὰ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως κλειστὴ σπεῖρα. Εἰς τὸν ὥμον διχαλωτὰ ἄνθη μὲ στικτὴν στεφάνην. Διάμ. 0,091, ὕψ. 0,115 μ.

Ἀπὸ τὸν τάφον **30α** διετηρήθη μόνον τὸ Α. τοῦ τμήμα, τὸ μεταξύ τοῦ 33 καὶ τοῦ νεωτέρου 30, ἀντίστοιχον περίπου πρὸς τὸ 1/4 τοῦ θαλάμου. Πέραν τοῦ τμήματος αὐτοῦ τὸ περίγραμμα καὶ τὸ δάπεδόν του κατεστράφη ἀπὸ τὴν πτώσιν τῆς θόλου καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ 30, ἰδίως πρὸς τὴν Ν. καὶ τὴν ΝΔ. τοῦ πλευράν.

Τὸ διατηρηθὲν τοῦτο τμήμα εἶναι κατελιγμένον ἀπὸ ὀστᾶ, ἀγγεῖα καὶ μικροαντικείμενα, παραμερισμένα εἴτε ἐξ ἀρχῆς, εἴτε ἐξ ἀφορμῆς τῆς κατασκευῆς τοῦ 30. Μεταξὺ τῶν ἀκαταστάτων καὶ θρυμματισμένων ὀστῶν ὑπῆρχε σταμνίσκος πεσμένος πλαγίως (365), δακτυλιόσχημον κείμενον ἀνάποδα (366) καὶ σκύφος μόνωτος (367) καλύπτων ἐξ ὁλοκλήρου μικρὸν σταμνίσκον (376). Ἀριστερὰ τοῦ συμπλέγματος αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἄλλη ὁμὰς ἀγγείων, ἐπίσης ἐπάνω εἰς σωρὸν ὀστῶν: Μικρὸς κύαθος ὀρθιος καὶ ἀκέραιος (373), παραπλευρῶς του σταμνίσκος (375), καλύπτων ἐν μέρει δεύτερον κύαθον (374), ὅμοιον πρὸς τὸν προηγούμενον, καὶ μικρὰν πυξίδα (369). Ὅπισθεν ὅλων αὐτῶν τῶν ἀγγείων, πρὸς τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ θαλάμου, ἔκειτο μεγάλος ψευδόστομος ἀκέραιος, πεσμένος πλαγίως (368) καὶ πλησίον του κρανίον. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Β. τοιχώματος ὑπῆρχον τεμάχια τοῦ πώματος τῆς πυξίδος 369, μικρὰ φλάσκα ἀκεραία (370), κύαθος μὲ προχοήν (372), εἰς τὸ τοίχωμα δὲ μικρὸν κυκλικὸν πῶμα ἀκέραιον (371). Μεταξὺ τῶν ἀγγείων αὐτῶν καὶ τῶν ὀστῶν ὑπῆρχον εἰς τὸ ΒΔ. ἄκρον τοῦ σωροῦ διάφορα μικροαντικείμενα: Κρίκος ὀστέινος (Δ 84), μικρὸς κύβος λίθινος (Λ 104), χάνδρα ἀπὸ στεατίτην (Λ 105), σταθμίον ἀπὸ αἱματίτην (Λ 106), τεμάχιον ὀρείας κρυστάλλου (Λ 107), ἐξ κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 108 - Λ 113) καὶ τὸ ἥμισυ περίπου μικροῦ κυκλικοῦ ἀντικειμένου (Δ 85). Ὁ ἀκριβὴς ἀριθμὸς τῶν ταφῶν τοῦ 30α εἶναι ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῇ, ἀσφαλῶς ὅμως ὑπερέβαινε τὴν μίαν, τὴν μαρτυρουμένην ἀπὸ τὸ εὗρεθὲν κρανίον.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 88 δ καὶ 89 α.β)

**365.** Σταμνίσκος κυλινδρόστομος μὲ δύο θηλάς εἰς τὸν ὥμον, συγκολλημένος, συμπληρω-

μένος, ὠοειδής. Βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ μαυ-

ροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ αἱ θηλαί, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸ ὕψος τῶν θηλῶν κρόσσια. Διάμ. 0,19, ὕψ. 0,181 μ.

**366.** Δακτυλιόσχημον ἀκέραιον με ὑψηλὴν καλαθοειδῆ λαβὴν, στόμιον δίωτον καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μελανὴ με πορτοκαλόχρους ἀποχρώσεις. Βαμμένα: εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν ρίζαν τοῦ στομίου δακτύλιοι, εἰς τὰς λαβὰς τοῦ ἐγκάρσιαι γραμμαί. Εἰς τὴν ράχιν τῆς μεγάλης λαβῆς τὰ περιθώρια καὶ στήλαι ἀμειβόντων πλαισιώνουσαι κλειστὴν σπεῖραν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον ζώνη ἐξηρημένων ὁμοκέντρων τόξων. Διάμ. 0,16, ὕψ. 0,125 μ.

**367.** Σκύφος μόνωτος, χωνοειδής, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, με δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, με ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸν πυθμένα. Ἐξωτερικῶς ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν καὶ ἐγκάρσιαι γραμμαί εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς. Διάμ. χείλους 0,142-0,144, ὕψ. 0,078-0,082 μ.

**368.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά - μαυροκάστανη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι με ταινίας, μεταξὺ αὐτῶν ζώνη τριγωνικῶν ἀνθέων πλαισιωμένη ἀπὸ δύο στενοτάτας ζώνας τεθλασμένης. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δακτύλιος. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὧμου ἐνάλληλα τρίγωνα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀντιμέτωπα τριγωνικὰ ἄνθη, συνδεόμενα με σειρὰν ἀμειβόντων. Διάμ. 0,179, ὕψ. 0,209 μ.

**369.** Πυξίς με πῶμα, συγκολλημένη, συμπληρωμένη. Ἡ πυξίς ἔχει σχῆμα χαμηλοῦ κυλίνδρου με περιχέλωμα εἰς τὸν πυθμένα πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ πώματος. Ὁ πυθμὴν εἶναι ἐλαφρῶς κυρτός. Τὸ περιχέλωμα φέρει δύο ἀντικρυστὰ ζεύγη μικρῶν ὀπῶν ἀντιστοιχῶν πρὸς ἄλλας εἰς τὸ πῶμα. Τοῦτο, ἐπίσης κυλινδρικὸν καὶ με κυρτὴν κορυφὴν, εἶχεν ὅπην εἰς τὸ κέν-

τρον τῆς. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰς τρεῖς αὐτὰς ὀπὰς, ἀνοιγμέναις ἐκ κατασκευῆς, τὸ πῶμα φέρει καὶ ἄλλας τρεῖς, ἀντιστοιχοῦς πρὸς τὰς προηγουμέναις καὶ κατασκευασθείσας διὰ τὴν στερέωσιν τοῦ ὅταν κάποτε ἐθραύσθῃ εἰς δύο σχεδὸν ἴσα μέρη. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μελανὴ ἐντελῶς ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς ἀμυδρὰ πορτοκαλόχρσα ἴχνη. Ἡ πυξίς διακοσμεῖται με ταινίας εἰς τὸ πλευρικὸν τοίχωμα, στίγματα κατὰ μῆκος τοῦ περιχελώματος καὶ δακτυλίους εἰς τὸν πυθμένα. Τὸ πῶμα φέρει εἰς τὸ πλευρικὸν τοῦ τοίχωμα ταινίαν καὶ ζώνην ἀμειβόντων. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἐναλλάσσονται δακτύλιοι τεθλασμένης με δακτυλίους ὀλοβάφους καὶ κυκλικὴν ζώνην τριγωνικῶν ἀνθέων. Διάμ. πυξίδος 0,108, διάμ. πώματος 0,108, συνολικὸν ὕψος 0,061 μ.

**370.** Φλάσκα φακοειδής, σχεδὸν σφαιρική, συγκολλημένη, συμπληρωμένη. Στόμιον εὐρύ, ἢ μία πλευρὰ κυρτή, ἢ ἄλλη, ἢ ἀντίστοιχος πρὸς τὴν λαβὴν, ὑβώδης. Πηλὸς ἐρυθρωπός, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένον τὸ στόμιον, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὰς δύο πλευρὰς σπεῖραι ἐντὸς ὁμοκέντρων κύκλων. Κατὰ μῆκος τῆς ἀκμῆς τοῦ φακοῦ κυματοειδὴς ταινία. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,118 μ.

**371.** Μικρὸν πῶμα ἀκέραιον, με κωνικὴν κορυφὴν διάτρητον εἰς τὸ κέντρον τῆς. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά. Εἰς τὴν κορυφὴν βαμμένοι ὁμόκεντροι κύκλοι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸ πλευρικὸν τοίχωμα ταινία. Διάμ. 0,048, ὕψ. 0,021 μ.

**372.** Κύαθος ρηχὸς με κρικοειδῆ λαβὴν, βάσιν δακτυλιόσχημον καὶ γεφυρωτὴν προχοὴν ἀντικρὺ εἰς τὴν λαβὴν, συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχὺς καὶ ἀκάθαρος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν προχοὴν ἢ γέφυρα καὶ δύο γραμμαί κατὰ τὸ πλάτος τῆς. Ἐξωτερικῶς ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,097, ὕψ. 0,063 μ.

**373.** Κύαθος βαθύς, συγκολλημένος, με στενὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός ἀκάθαρος, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένοι ἐγκάρσιαι γραμμαί εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς καὶ ἐξωτερικῶς δύο ἡμιελλείψεις ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι ἀντιστοιχῶς εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Διάμ. στομίου 0,081, ὕψ. 0,066 μ.



**374.** Κύαθος ρηχός, με δακτυλιόσχημον βάσιν, συμπληρωμένος εις τὸ χεῖλος. Πηλὸς ἀκάθαρτος ροδόχρους, ἀλείφωμα λευκόν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμέναι ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς καὶ ἐξωτερικῶς δύο ἡμιελλείψεις ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι ἀντιστοίχως εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Διάμ. χεῖλους 0,094, ὕψ. 0,046 μ.

**375.** Σταμνίσκος ἀκέραιος, ὠσειδής. Χεῖλος χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος, με ἐξηρημένην τὴν βάσιν, τὸ κατώτατον μέρος τῆς κοιλίας καὶ ταινίας εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὸν ὦμον. Διάμ. 0,192, ὕψ. 0,196 μ.

**376.** Σταμνίσκος κυλινδρόστομος, συμπληρωμένος εἰς τὸ χεῖλος, με δύο θηλὰς εἰς τὸν ὦμον, κωνικός. Στόμιον στενόν, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένον τὸ στόμιον, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαὶ, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες μεταξὺ ταινιῶν, εἰς τὸ ὕψος τῶν θηλῶν ζώνη τριγωνικῶν ἀνθέων. Διάμ. 0,094, ὕψ. 0,076 μ.

**Λ 104.** Μικρὸς κύβος, χρώματος καστανεύθρου, ἀπὸ λειμωνίτην, ἔχων τὴν μορφήν καὶ τὰς διαστάσεις ψηφίδος μωσαϊκοῦ. Ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν μιᾶς τῶν ἐδρῶν τοῦ ἐξέχει μικρότατον στέλεχος. Διαστάσεις  $0,009 \times 0,008 \times 0,006$  μ.

**Λ 105.** Χάνδρα ἀρτόσχημος ἀπὸ τεφροκῆνον στεατίτην, διάτρητος. Διάμ. 0,022 μ.

**Λ 106.** Σταθμίον ἀπὸ αἵματίτην, σχήματος κυλινδρικοῦ, κυρτοκορύφου, με ἐπίπεδον ἔδραν. Διάμ. 0,020 - 0,022, ὕψ. 0,026 μ. Βάρος 36,1 γραμμάρια.

**Λ 107.** Μικρὸν ἄμορφον τεμάχιον ὀρείας κρυστάλλου. Μεγίστη διάστασις 0,013 μ.

**Λ 108.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ φαῖον στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,011 μ.

**Λ 109.** Ὅμοιον ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,016, ὕψ. 0,009 μ.

**Λ 110.** Ὅμοιον ἀπὸ μελανὸν στεατίτην, ἐλλιπές. Διάμ. 0,015, ὕψ. 0,006 μ.

**Λ 111.** Ὅμοιον ἀπὸ φαῖον στεατίτην, ἀκέραιον. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,010 μ.

**Λ 112.** Ὅμοιον ἀπὸ πρασινωπὸν στεατίτην. Διάμ. 0,015, ὕψ. 0,008 μ.

**Λ 113.** Ὅμοιον ἀπὸ μελανὸν στεατίτην. Διάμ. 0,014, ὕψ. 0,009 μ.

**Δ 84.** Κρίκος ὀστέινος, συγκολλημένος ἀπὸ τρία τεμάχια, προερχόμενος ἴσως ἀπὸ τὴν λαβὴν ἀντικειμένου. Κατὰ μῆκος τῶν περιμέτρων τοῦ, ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, ἔχει χαμηλὸν περιχέλωμα. Διάμ. 0,027, ὕψ. 0,004 μ.

**Δ 85.** Τὸ ἥμισυ περίπου ἀντικειμένου ἀπροσδιορίστου χρήσεως, σχήματος ἀκανόνιστου κρικοειδοῦς, χρώματος κυανοτέφρου, ἀπὸ ἀκαθόριστον ὕλην. Διάμ. περίπου 0,015, πάχος 0,001 μ.

Ὁ **τάφος 30**, ὁ τελευταῖος ὄλων, εἶναι καὶ ὁ μικρότερος. Σκαφεὶς ἐντὸς τοῦ θαλάμου τοῦ 30α, 0,10 - 0,30 μ. βαθύτερον ἀπὸ τὸ δάπεδόν του, διετήρησε τὴν ἰδίαν θύραν, μαρτυρουμένην μόνον ἀπὸ τὴν ὑπαρξίν τῆς ξηρολιθιᾶς της, ἐχούσης δύο μους κατωφερεῖς πρὸς τὸν θάλαμον καὶ τετράπλευρον πλακοειδῆ λίθον τοποθετημένον ὀρθιον εἰς τὴν ἐσωτερικὴν της πρόσοψιν.

Ὁ θάλαμος, διατηρηθεὶς μόνον εἰς τὸ περίγραμμά του, ἔχει σχῆμα τετράπλευρον - πεταλοειδές, ἀκανόνιστον. Εἰς τὸ Α. του τμήμα, ἀκριβῶς πρὸ τῆς εἰσόδου, εὐρέθη ταφὴ κατὰ χώραν, προφανῶς ἡ τελευταία του. Τὸ κρανίον εὐρίσκετο εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου καὶ ἦτο θρυμματισμένον ἀπὸ τὸ βάρος τῶν χωμάτων. Ἡ ἀριστερά, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, φέρει τοὺς δακτύλους εἰς τὴν ὀσφύν. Τὰ ὀστᾶ τῆς δεξιᾶς εἶναι πολὺ κατεστραμμένα, φαίνεται ὅμως ὅτι εἶχον τὴν ἰδίαν διάταξιν καὶ ὅτι αἱ παλάμαι συνηντῶντο εἰς τὸ ὑπογάστριον. Ἀπὸ τὰ ὀστᾶ τῆς λεκάνης ἐσώθησαν ἔχνη μόνον, τὰ δὲ σκέλη κεῖνται εἰς τρόπον ὥστε νὰ σχηματίζουν γωνίαν μετὰ τὸ ἄνοιγμα πρὸς τὴν λεκάνην. Ἦσαν δηλαδὴ ἀρχικῶς τοποθετημένα μετὰ τὰ γόνατα ὕψη-



λά. Εἰς τὸ στῆθος τῆς ταφῆς ἔκειτο ψευδόστομος εἰς τεμάχια (357), ἄλλος δὲ (356) εὗρίσκετο μεταξύ τῶν ὀστέων τῶν σκελῶν καὶ τῆς λεκάνης.

Εἰς τὸ Δ. μέρος τοῦ τάφου εἶχον ἀπωθηθῆ τὰ λείψανα δύο προγενεστέρων ταφῶν : Παρὰ τὴν ΒΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου ἔκειτο κρανίον καὶ μερικοὶ τραχηλικοὶ σπόνδυλοι. Ὅπισθεν τοῦ κρανίου ὑπῆρχον μερικὰ ὀστᾶ καὶ τὸ ἥμισυ ἐνὸς δισκαρίου ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν (Δ 76). Τὸ ἄλλο ἥμισυ, μαζὶ μὲ μίαν ἀπὸ τὰς λαβὰς τοῦ πιθαμφορέως 359, εὗρέθη πρὸ τοῦ μετώπου τοῦ κρανίου. Εἰς τὴν θέσιν τὴν ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὸ στῆθος καὶ τὴν λεκάνην τοῦ νεκροῦ ὑπῆρχε, μεταξύ ἀπωθημένων ὀστέων, μικρὸς ψευδόστομος (358). Περαιτέρω, εἰς τὴν θέσιν τῶν σκελῶν καὶ εἰς ἐπίπεδον ἀρκετὰ ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπον δάπεδον τοῦ τάφου, ἦτο συγκεντρωμένος σωρὸς ὀστέων φέρων εἰς τὴν κορυφὴν του μεγάλον πιθαμφορέα (359) περιστοιχιζόμενον ἀπὸ τὸ προχοῖδιον 360, τὸν σταμνίσκον 361, τὸ θήλαστρον 362, τὸν κύαθον 363 καὶ τεμάχια τοῦ ψευδοστόμου 364, καθὼς καὶ κρανίον.

Εἰς τὸ βάθος τοῦ τάφου, πλησίον τοῦ Β. τοιχώματος, εὗρέθησαν μεμονωμένα μία χαλκίνη βελόνη (Μ 76) καὶ λίθινον πηνίον (Λ 96). Μεταξὺ τῶν ὥμων τῶν δύο ταφῶν, τῆς κατὰ χώραν καὶ τῆς ἀπωθημένης, ὑπῆρχεν ἐπιμήκης σωρὸς ἀπὸ παραμερισμένα ὀστᾶ, μεταξύ των δὲ τέσσαρα κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 98, Λ 101, Λ 102 καὶ Λ 103), δύο χάνδραι (Λ 97 καὶ Λ 99) καὶ μικρὸν θραῦσμα ὀρείας κρυστάλλου (Λ 100). Εἰς τὸ Ν. ἄκρον τῆς ομάδος αὐτῆς τῶν ὀστέων εὗρέθη ἀριθμὸς μικρῶν αἰγυπτιακῶν φυλακτῶν ἀπὸ φαγεντιανῆν, περιλαμβάνων ὁμοίωμα τοῦ θεοῦ Bes (Δ 69), ἄλλο τῆς Τοῆρις (Δ 70), τρία εἰδῶλια κροκοδείλων (Δ 71, Δ 72, Δ 73) καὶ μερικὰ τεμάχια ὁμοίων εἰδωλίων (Δ 74, Δ 75). Μαζὶ των ἦσαν καὶ χάνδραι ἀπὸ ὑαλόμαζαν καὶ φαγεντιανὴν διαφόρων σχημάτων (Δ 77 - Δ 83).

Ἐγιναν δηλαδὴ εἰς τὸν τάφον αὐτὸν τρεῖς ταφαί. Ἡ τελευταία κατὰ σειρὰν εἶναι βεβαίως ἢ πρὸς Α. κατὰ χώραν. Πρὸ αὐτῆς ὑπῆρχεν εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν μία ἄλλη, τῆς ὁποίας τὰ ὀστᾶ ἀπωθήθησαν πρὸς τὸ Δ. τοίχωμα, τaráσσοντα καὶ τὴν ἐκεῖ εὗρισκομένην ταφήν, χωρὶς νὰ μετακινήσουν τὸ κρανίον τῆς. Ποία ὅμως εἶναι ἡ σειρὰ προτεραιότητος τῶν δύο αὐτῶν δὲν εἶναι φανερόν, ὅπως δὲν εἶναι βεβαία καὶ ἡ κατανομὴ τῶν κτερισμάτων μεταξύ των.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 90 α.β καὶ 91 α.β)

**356.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ συγκλίνουσαι πρὸς τὰ κάτω, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις δακτυλίσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὧμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἐπιμήκης ἡμιέλλειψις πλαισιωμένη ἀπὸ

δύο σταγονοειδῆ σχήματα, ὅλα μὲ διπλοῦν ἢ τριπλοῦν περίγραμμα. Διάμ. 0,19, ὕψ. 0,22 μ.

**357.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις δακτυλίσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάσταν. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ ταινίας, μεταξύ αὐτῶν μία στενὴ ζώνη τεθλασμένης. Ἄλλη, ὁμοία, εἰς τὴν

περίμετρον τοῦ ὤμου. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια ὁμόκεντρα τόξα με διάγραμμα περιγράμμα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον πενταγωνικὸν σχῆμα με στίγματα κατὰ μῆκος τῶν δύο πλευρῶν του, διαποικιλτον με ἐξηρημένα ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,017, ὕψ. 0,195 μ.

**358.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, βραχυστρόγγυλος. Λαβαὶ χαμηλαὶ κατακόρυφοι, εἰς τὸν δίσκον ἀνεπαίσθητος ἀπόφυσις. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον ἀσαφεῖ ἔχνη ὁμοκέντρων τόξων. Διάμ. 0,102, ὕψ. 0,11 μ.

**359.** Πιθαμορεὺς συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής. Στόμιον χαμηλὸν κυλινδρικόν, εἰς τὸν ὦμον τέσσαρες θηλαί, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλίσχημος. Πηλὸς ἐρυθρωπός, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ θηλαί, αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξὺ τῶν θηλῶν κρόσσια. Διάμ. 0,41, ὕψ. 0,41 μ.

**360.** Προχοῖδιον με συμπληρωμένην τὴν λαβὴν, ὡσειδής. Πηλὸς τεφρός, βαφὴ φαιὰ ἐξίτηλος. Βαμμένα: εἰς τὸ χεῖλος, τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον μετόπη ἀμειβόντων, πλαισιωμένη ἀπὸ δύο στενὰς στήλας τεθλασμένης, μεταξὺ δύο πενταγωνικῶν σχημάτων με ὁμόκεντρα τόξα εἰς τὰς γωνίας καὶ κατακόρυφον στήλην καθέτων γραμμῶν εἰς τὸ μέσον. Τὰ σχήματα αὐτὰ συνδέονται πρὸς τὴν μετόπην με ὁμάδας ἀμειβόντων. Διάμ. 0,066, ὕψ. 0,076 μ.

**361.** Σταμνίσκος με συμπληρωμένην τὴν μίαν λαβὴν, σφαιρικός. Στόμιον χωνοειδές, βάσις δακτυλίσχημος. Πηλὸς κεραμόχρους, βαφὴ ἐρυθρὰ - μελανή. Βαμμένος ὁλόκληρος, με ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ τὸ κατώτατον μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. 0,081, ὕψ. 0,082 μ.

**362.** Θήλαστρον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὡσειδής, σχεδὸν σφαιρικόν. Λαβὴ χαμηλή, βάσις δακτυλίσχημος, προχοή σχεδὸν κατακόρυφος. Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα εἶχε σπάσει εἰς δύο τεμάχια, συνενωθέντα με τὴν βοήθειαν μικρῶν ὀπῶν, ἀνοιχθειῶν κατὰ ζεύγη ἑκατέ-

ρωθεν τῶν χειλέων των. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβή, εἰς τὸν ὦμον ταινίαι, εἰς τὴν προχοὴν δακτύλιος καὶ γραμμαὶ κατὰ μῆκος της. Διάμ. 0,09, ὕψ. 0,13 μ.

**363.** Κύαθος βαθὺς συγκολλημένος, συμπληρωμένος, με στενὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα ἐρυθρόξανθον. Ἄβαφος. Διάμ. στομίου 0,115, ὕψ. 0,071 μ.

**364.** Τὸ ἐπάνω ἥμισυ ψευδοστόμου, συγκολλημένον. Εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον ἐλάχιστα ἀνεπαρκῆ ἔχνη διακοσμήσεως. Διάμ. 0,078, σῶζ. ὕψ. 0,074 μ.

**Λ 69.** Ἀντικείμενον ἀμφικωνικὸν εἰς σχῆμα πηγίου ἀπὸ μαλακὸν ἀσβεστολιθικὸν πέτρωμα (πιθανώτατα σταλακτίτην). Διάμ. 0,021, μῆκος 0,030 μ.

**Λ 97.** Χάνδρα βαρελόσχημος ἀπὸ χαλκηδόνιον, χρώματος καστανοῦ ἀνοικτοῦ με γαλακτώδεις κυματοειδεῖς ἀποχρώσεις. Διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,013, διάμ. 0,007 μ.

**Λ 98.** Κομβίον ἡμισφαιρικὸν ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,006 μ.

**Λ 99.** Χάνδρα βαλανόσχημος πολὺ ἐπιμήκης ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην, διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,017, διάμ. 0,005 μ.

**Λ 100.** Μικρὸν ἄμορφον τεμάχιον ὁρείας κρυστάλλου. Μεγίστη διάστασις 0,012 μ.

**Λ 101.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ στεατίτην κυανόφαιον. Διάμ. 0,024, ὕψ. 0,010 μ.

**Λ 102.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,009 μ.

**Λ 103.** Ὅμοιον ἀπὸ στεατίτην πρασινόφαιον. Διάμ. 0,025, ὕψ. 0,020 μ.

**Δ 69.** Μικρὸν εἰδῶλιον ἀνθρωπομόρφου ὄντος, αἰγυπτιακῆς προελεύσεως, ἀπὸ φαγεντιανήν. Εἰς τὴν ἐπιφάνειαν σώζονται ἔχνη πρασίνης ὑαλώσεως. Ἡ μία ὄψις ἐπίπεδος, ἡ ἄλλη ἀνάγλυφος. Διακρίνεται ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ πρόσωπον, ὅπου τὰ χαρακτηριστικὰ διαγράφονται ἀμυδρῶς, ἴσως χάρις εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς φαγεντιανῆς. Κεφαλὴ ἀκάλυπτος, κοιλία προτεταμένη, σκέλη λυγισμένα καὶ βραχέα.

Ὁμοίωμα τοῦ θεοῦ Bes. Μῆκος 0,027, μέγ. πλάτος 0,013 μ.

**Δ 70.** Ὁμοίωμα ἀνθρωπομόρφου ὄντος ἀπὸ φαγεντιανήν, αἰγυπτιακῆς προελεύσεως. Συγκολλημένον ἀπὸ τρία τεμάχια. Ἡ μία ὄψις ἐπίπεδος, ἡ ἄλλη ἀνάγλυφος. Ἔχει κεφαλὴν ζωόμορφον καὶ προεξέχουσιν, κοιλίαν μεγάλην προτεταμένην καὶ βραχύτατα συνεσταλμένα σκέλη. Εἰδώλιον τῆς θεᾶς Toëris. Μῆκος 0,019, μέγ. πλάτος 0,08 μ.

**Δ 71.** Εἰδώλιον κροκοδείλου αἰγυπτιακῆς προελεύσεως, ἀπὸ λευκὴν φαγεντιανήν με πρᾶσινωπὴν ὑάλωσιν, διάτρητον εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ τραχήλου. Ἡ μία ὄψις ἐπίπεδος, ἡ ἄλλη ἀνάγλυφος. Διακρίνονται οἱ πόδες, ἡ οὐρὰ καὶ ἡ κεφαλὴ. Συγκολλημένον ἀπὸ δύο τεμάχια. Μῆκος 0,030, μέγ. πλάτος 0,008 μ.

**Δ 72.** Εἰδώλιον κροκοδείλου ἀπὸ φαγεντιανήν ὅμοιον πρὸς τὸ προηγούμενον, ἐλλιπές (χωρὶς οὐρὰν). Διάτρητον εἰς τὴν θέσιν τῆς κεφαλῆς. Σωζ. μῆκος 0,022, μέγ. πλάτος 0,007 μ.

**Δ 73.** Τεμάχιον σῶζον τὴν οὐρὰν καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ σώματος ἀπὸ εἰδώλιον κροκοδείλου ὁμοίου πρὸς τὰ προηγούμενα. Σωζ. μῆκος 0,018, μέγ. πλάτος 0,007 μ.

**Δ 74.** Τμήμα εἰδωλίου ἀνθρωπομόρφου ἀπὸ φαγεντιανήν, αἰγυπτιακῆς προελεύσεως. Σώζει

τὴν ἀρχὴν τοῦ λαιμοῦ καὶ τὸν κορμὸν με προτεταμένην κοιλίαν. Ὁμοιον πρὸς τὸ Δ 69. Σωζ. μῆκος 0,010, πλάτος 0,010 μ.

**Δ 75.** Πέντε ἄμορφα τεμάχια ἀπὸ φαγεντιανήν προερχόμενα ἀπὸ εἰδώλια ὅμοια πρὸς τὰ ἀνωτέρω, μὴ συνανήκοντα. Μέγ. διαστάσεις 0,006 - 0,010 μ.

**Δ 76.** Δισκάριον ἐλεφάντινον ἐλλιπές, συγκολλημένον ἀπὸ ἑπτὰ τεμάχια διάτρητα εἰς τὸ κέντρον, ἀπὸ τὴν μίαν ὄψιν ἔχον περιχειλώματος εἰς τὴν ὀπὴν. Διάμ. 0,079, πάχος 0,012 μ.

**Δ 77.** Χάνδρα σιτόσχημος ἀπὸ ὑαλόμαζαν διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,014, διάμ. 0,005 μ.

**Δ 78.** Ὁμοία. Μῆκος 0,0135, διάμ. 0,006 μ.

**Δ 79.** Χάνδρα ἀρτόσχημος ἀπὸ ὑαλόμαζαν, διάτρητος. Διάμ. 0,007 μ.

**Δ 80.** Χάνδρα ἀπὸ ὑαλόμαζαν τετράπλευρος, σωληνωτή, διάτρητος κατὰ μῆκος τῶν τριῶν αὐλακώσεων τῆς. Μῆκος 0,008, πλάτος 0,006 μ.

**Δ 81.** Ὁμοία συγκολλημένη, ἐλλιπής. Σωζ. μῆκος 0,007, πλάτος 0,007 μ.

**Δ 82.** Τμήμα σφαιρικῆς χάνδρας ἀπὸ φαγεντιανήν. Σωζ. διάμ. 0,007 μ.

**Δ 83.** Ἄμορφον τμήμα χάνδρας ἀπὸ κυανὴν ὑαλόμαζαν. Μεγ. διάστ. 0,004 μ.

**Μ 76.** Χαλκίνη βελόνη ἐλλιπής (χωρὶς κεφαλὴν). Σωζ. μῆκος 0,079, διάμ. 0,002 μ.

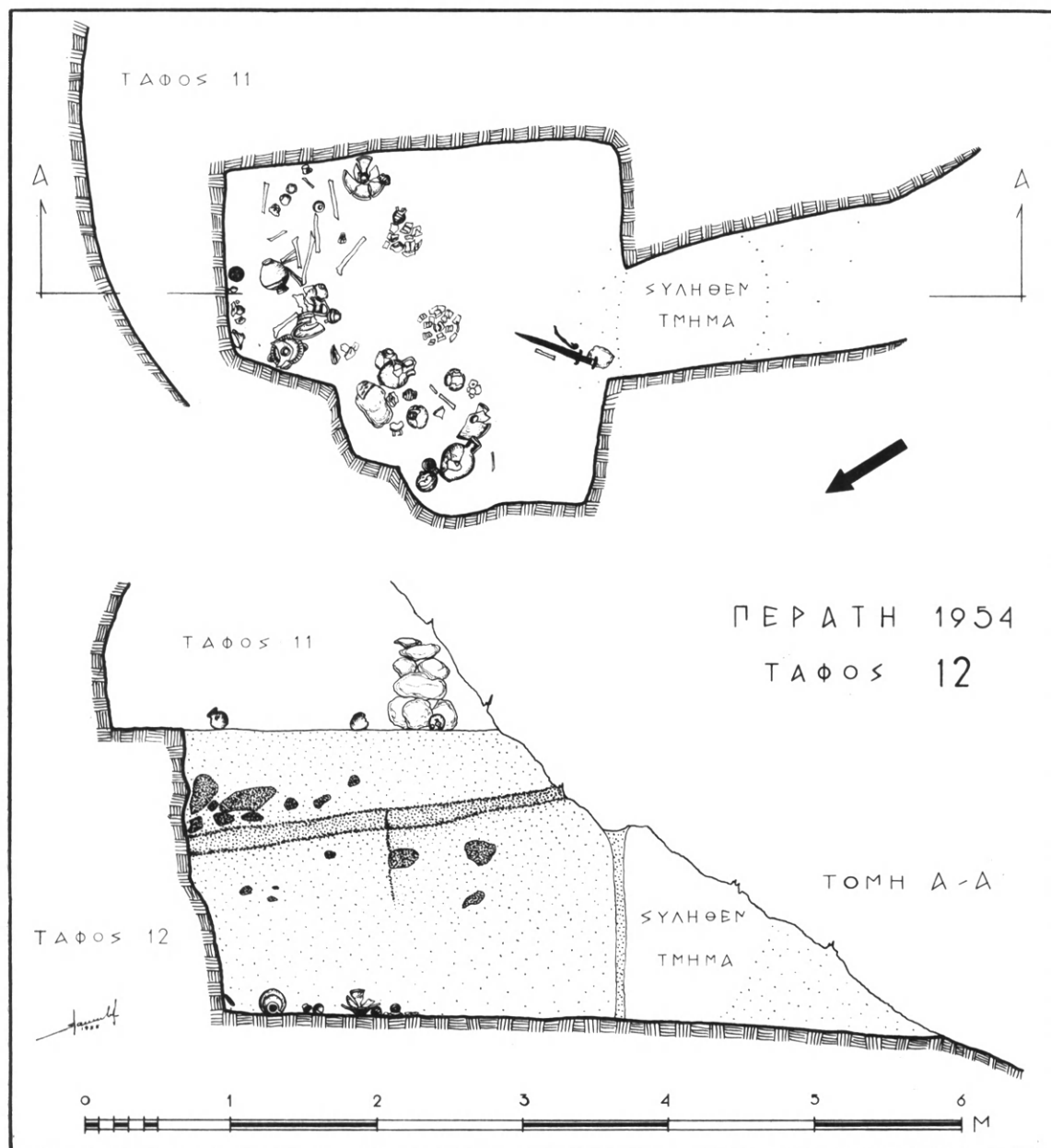
## ΤΑΦΟΣ 12 (σχέδ. 85, πίν. 92 καὶ 182 α)

Θαλαμοειδὴς ἀρκετὰ μεγάλος, βυθισμένος, σκαμμένος κάτω ἀπὸ τὴν ὄφρυν τοῦ ὑψώματος με τὸν δρόμον πρὸς Ν., παραπλευρῶς καὶ κάτω ἀπὸ τὸν 11. Ὁ δρόμος, κανονικοῦ μήκους ὡς πρὸς τὴν συστάδα τῶν τάφων ὅπου ἀνήκει ὁ 12, συναντᾷ τὸν θάλαμον εἰς τὸ μέσον τῆς Ν. πλευρᾶς του. Εἰς τὸ σημεῖον ἀκριβῶς τῆς εἰσόδου εἶχον σκάψει οἱ ἀρχαιοκάπηλοι, ἀφαιρέσαντες τοὺς λίθους τῆς θύρας χωρὶς ὅμως νὰ προχωρήσουν εἰς τὸ ἐσωτερικόν, χωσμένον ἀπὸ τοὺς ὄγκους τῆς πεσμένης θόλου. Τὸ γέμισμά του, ὁμοιογενὲς μέχρι τοῦ ὕψους τοῦ 1,50 μ. περίπου εἰς τὴν περιοχὴν τῆς εἰσόδου, διακόπτεται ἀπὸ στρῶμα πάχους 0,09 - 0,15 μ. κατωφερὲς πρὸς τὸ βάθος καὶ συνιστάμενον εἰς λεπτόν, σκοτεινόχρωμον χῶμα με χαλίκια, ἀπόθεμα δηλαδὴ βροχῶν. Ἐπάνω ἀπὸ αὐτὸ ἠκολούθουν πάλιν πεσίματα ἀνάμικτα με συμπαγῆ τεμάχια τοῦ πετρώματος συγκεντρωμένα πρὸς τὸ βάθος, πρὸς τὸ χαμηλὸν σημεῖον δηλαδὴ τοῦ κατωφεροῦς στρώματος. Κατὰ ταῦτα ἡ θόλος τοῦ τάφου ἔπεσε κάποτε καὶ ἐγέμισε τὸν θάλαμον, ἀφήνουσα ἀντίστοιχον ὀπὴν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Εἰς τὴν ὀπὴν αὐτὴν παρεσύρθησαν ὄμβρια ὕδατα, μέχρις ὅτου τὸ πέτρωμα γύρω εἰς τὰ χεῖλη τῆς, καὶ ἰδίως πρὸς τὸ βάθος καὶ πρὸς τὰ πλάγια, ἐβυθίσθη καὶ αὐτὸ καὶ τὴν ἔφραξε.

Ὁ θάλαμος εἶναι τετράπλευρος μὲ δύο ὀδοντωτὰς ἐσοχὰς εἰς τὸ ΒΔ. του τμήμα, αἱ ὁποῖαι περιορίζουν σημαντικῶς τὴν ἔκτασίν του καὶ τοῦ δίδουν σχῆμα ἀκανόνιστον καὶ ἡμιτελές. Διὰ ποῖον λόγον ἔμεινεν ἡ κατασκευὴ του ἀσυμπλήρωτος κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν εἶναι σαφές, ὅπως δὲ ὅμως δὲν ὀφείλεται εἰς τὸ εἶδος τοῦ πετρώματος, μὴ διαφέροντος εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο κατὰ τίποτε ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπον.

Κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος του ἦτο κατελιγμένον ἀπὸ λείψανα ταφῶν, ὅλα παραμερισμένα. Ἀμέσως μετὰ τὴν εἴσοδον, ἐμπρὸς εἰς τὴν ἀριστερὰν παραστάδα καὶ μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὸ βάθος τοῦ τάφου, εὐρέθη ξίφος χάλκινον (M 52). Ἡ λαβὴ τοῦ ἐστηρίζετο ἐπὶ μιᾷ μικρᾷ χαμηλῇ λιθίνῃ πλακῷ, ἐκεῖ δὲ ἀκριβῶς εἶχε κοπῇ ἢ λεπίς, ὅταν ἐδέχθη, καθὼς φαίνεται, τεμάχιον τῆς ὀροφῆς εἰς τὸ σημεῖον ὅπου δὲν ὑπεβαστάζετο. Πλησίον τῆς λαβῆς ὑπῆρχε μικρὸν χρυσοῦν ἔλασμα διαπερασμένον ἀπὸ βραχὺν χάλκινον ἥλον (M 51), ἄσχετον πρὸς τὸ ξίφος, ἴσως δὲ ἀνῆκον εἰς τὴν θήκην ἢ εἰς τὸν τελαμῶνά του. Κατὰ μῆκος τῆς λεπίδος εὐρέθη ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν μαχαίριον χάλκινον μὲ λαβὴν ὑπὸ μορφὴν κεφαλῆς πτηνοῦ (M 53), ἀπὸ τὴν ἄλλην δὲ τμήμα ὁστοῦ, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα βραχιονίου. Αὐτὰ ὅλα, τὸ ξίφος, τὸ μαχαίριον καὶ τὸ ὅστον, εἶναι προφανῶς ὅ,τι ἀπέμεινεν εἰς τὴν ἀρχικὴν του θέσιν ἀπὸ μίαν ταφὴν τοποθετηθεῖσαν μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν εἴσοδον καὶ βραδύτερον παραμερισθεῖσαν. Ὁ λίθος πρέπει νὰ ἦτο τὸ προσκέφαλον τοῦ νεκροῦ, τὸ δὲ ὅστον ἀνῆκεν εἰς τὸν ἀριστερόν του βραχίονα. Τὸ ξίφος λοιπὸν καὶ τὸ μαχαίριον ἦσαν τοποθετημένα εἰς τὸ στῆθός του, κατὰ μῆκος τῆς ἀριστερᾶς του, ἡ δὲ λαβὴ τοῦ ξίφους ἐστηρίζετο εἰς τὸν ὦμον. Δεξιὰ τῆς εἰσόδου, ὀλόκληρον τὸ ΝΑ. τμήμα τοῦ θαλάμου ἦτο κενὸν καὶ σαρωμένον, χωρὶς τὸ παραμικρὸν ἔχνος ὁστοῦ ἢ ὀστράκου, καθαρισθέν, καθὼς φαίνεται, διὰ μελλοντικὴν ταφὴν, μὴ γενομένην. Εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς ἀποστάσεως ἀπὸ τὴν εἴσοδον ἕως τὸ βάθος καὶ σχετικῶς κοντὰ εἰς τὸ Α. τοίχωμα ὑπῆρχε μεγάλος ψευδόστομος θρυμματισμένος (173) καὶ παραπλεύρως του ἄλλος μικρὸς, πεσμένος πλαγίως (174). Μεταξὺ των ἔκειντο τρία κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 46, Λ 47 καὶ Λ 48). Πρὸς Α. των, ἐστηρίζετο εἰς τὸ τοίχωμα ὀρθία λεκάνη (175), μὲ μικρὸν ψευδόστομον ἀκέραιον παραπλεύρως τῆς (176). Τὸ χεῖλός τῆς ἐκάλυπτε δύο ληκύθια (177 καὶ 209), ἓνα ἀκόμη ψευδόστομον (178) καὶ ἓνα σταμνίσκον (210). Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν πρὸς Β. εὐρέθη μικρὸν κύπελλον (181), δύο κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 44 καὶ Λ 45) καὶ ἀργυροῦς δακτύλιος (M 47). Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ κύπελλον, πρὸς Δ. του καὶ ἐν μέσῳ παραμερισμένων ὀστέων, ἔκειντο σταμνίσκος (180) καὶ κύαθος (179). Ἡ περιοχὴ τῆς ΒΑ. γωνίας ἦτο κατελιγμένη ἀπὸ ὀστᾶ, κυρίως μακρά, ἀποθνημένα φύρδην - μίγδην, μεταξὺ των δέ, κατὰ σειρὰν, εὐρίσκοντο μικροὶ σταμνίσκος (182), ληκύθιον (183) καὶ τεμάχια ἐνὸς ψευδοστόμου (184). Πλησιέστερον πρὸς τὸ μέσον τοῦ Β. τοιχώματος, κείμενα ἐπὶ καμπύλης περικλειούσης τὴν ΒΔ. γωνίαν, ὑπῆρχον μία πρόχους ἀκεραία (185) καλύπτουσα θράύσματα μικροῦ ψευδοστόμου (208), ἄλλη μία θρυμματισμένη (191), μικρὸς ψευδόστομος κάτω ἀπὸ τὴν λαβὴν τῆς (192), ἄλλος, κρυμμένος κάτω ἀπὸ τὰ τεμάχια τῆς (212), μία λεκάνη εἰς τεμάχια (189) καὶ παραπλεύρως τῆς πινάκιον ὀρθιον (190), περιέχον τμήμα τῆς κοιλίας καὶ τὴν βᾶσιν ἐνὸς ψευδοστόμου (200) καὶ καλύπτον μίαν μικροτάτην ὕδριαν (211). Εἰς τὸ στόμιον

τῆς ὑδρίας εὐρέθη ἡ σφενδόνη χαλκίνου δακτυλίου (M 55), ἀμέσως πρὸς Ν. δὲ τοῦ πινακίου ἦσαν μερικὰ ἀκόμη θραύσματα τοῦ ψευδοστόμου 200. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἀγγεῖα ἐπάτουν ἐπὶ ὀστῶν, μακρῶν κυρίως, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ λεκάνην. Ὅπισθεν των, εἰς τὸ



Σχέδ. 85.

μέσον ἀκριβῶς τοῦ Β. τοιχώματος, εἶχεν ἀποτεθῇ λοξῶς πρὸς αὐτὸ χάλκινον κάτοπτρον (M 54), ἀριστερὰ του δὲ καὶ ὑψηλότερον, πρὸς τὴν ΒΔ. γωνίαν, ληκύθιον (186) καὶ ἐν συνεχείᾳ ψευδόστομος (187) καὶ τὰ τεμάχια διώτου σκύφου (188), τέλος δὲ εἰς τὴν γωνίαν ἀκριβῶς σκύφος μόνωτος, κείμενος μὲ τὸ στόμιον πρὸς τὸ τοίχωμα (207). Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἐσοχῆς τῆς δημιουργουμένης ἀπὸ τὴν πρώτην ὀδόντω-



σιν τοῦ Δ. τοιχώματος ἔκειτο λίθος φέρων τὰ τεμάχια ἑνὸς μεγάλου ψευδοστόμου (198) καὶ περιστοιχισμένος ἀπὸ μερικὰ ἀγγεῖα κατὰ σειράν. Πρῶτον, ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ Δ. ἄκρον του, ἦτο ὁ ὦμος ἑνὸς ψευδοστόμου (197). Ἦκολούθουν ἄλλος, ὅμοιος, πεσμένος ἀνάποδα καὶ σπασμένος (196), τρίτος, μικρός, ἀκέραιος (195), μία πρόχους μετὰ τὴν βάσιν πρὸς τὸν λίθον (194) καί, ἐν μέρει κάτω ἀπὸ τὴν κοιλίαν της, τὰ τεμάχια σταμνίσκου (193). Ἐμπρὸς ἀπὸ τὰ ἀγγεῖα αὐτὰ καὶ ἀπὸ μερικὰ διάσπαρτα ὅστ᾽ ὑπῆρχον μερικὰ ἀκόμη, διατεταγμένα ἐπὶ ἀνοικτῆς καμπύλης ἐκκινούσης ἀπὸ τὴν κογχοειδῆ ἐσοχὴν τὴν σχηματιζομένην ἀπὸ τὴν δευτέραν ὁδόντωνσιν καὶ καταληγούσης εἰς τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου. Εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν ἦσαν συγκεντρωμένα τὰ θραύσματα μιᾶς μεγάλης πρόχους (199). Ἦκολοῦθει πρὸς Δ. της δευτέρα, μικρότερα (201), μερικὰ ὅστρακα τοῦ ψευδοστόμου 200, μία λεκάνη ὀρθία σπασμένη (202), μία πρόχους (206), παρὰ τὴν βάσιν της δὲ φλάσκα (205) καὶ ψευδόστομος ὀρθιος (203) καλύπτων ἐξ ὁλοκλήρου μικρὸν προχοῦδιον (204). Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κτερίσματα αὐτὰ ὑπῆρχον ἀκόμη εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ Β. τμήματος τοῦ τάφου, κάτω ἀπὸ τὰ συσσωρευμένα ὅστ᾽, τὰ τεμάχια ἑνὸς ληκυθίου (213), πέντε χάνδραι ἀπὸ κορναλίνην (Λ 37, Λ 38, Λ 39, Λ 40 καὶ Λ 42), κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 43), δισκάριον ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν (Δ 29), ἑπτὰ μικραὶ χρυσαῖ χάνδραι ροδακόσχημοι (Μ 42), μία χρυσῇ κυλινδρική (Μ 43) καὶ δύο μικρόταται σφαιρική (Μ 44). Ἐπίσης ἀργυροῦς δακτύλιος μετὰ σφενδόνην (Μ 45), δύο ὅμοιοι ἀπλοῖ (Μ 46 καὶ Μ 48) καὶ 36 τεμάχια μολυβδίνου σύρματος (Μ 57), καθὼς καὶ ὅστρακα ἑνὸς ψευδοστόμου καὶ τριῶν ἄλλων ἀγγείων. Ἀπὸ τὸ κοσκίνισμα τῶν χωμάτων τοῦ τάφου προσετέθησαν μία χάνδρα κυλινδρική (Λ 41) καὶ τρία κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 49, Λ 50 καὶ Λ 51), μία χάνδρα ἀμφισφαιρική ἀπὸ ὑαλόμαζαν (Δ 28), τρία κογχύλια κώνων (Δ 30), τεμάχια δύο ἀργυρῶν δακτυλίων (Μ 49 καὶ Μ 50) καὶ μέρος χαλκίνης βελόνης (Μ 56).

Ὅλα αὐτὰ καθὼς καὶ τὰ προηγούμενα ἦσαν παραμερισμένα καὶ ἀπωθημένα πρὸς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, μερικὰ δὲ πρέπει νὰ εἶχον μετακινήθῃ ἐπανειλημμένως κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διαδοχικῶν ἐνταφιασμῶν. Ἄν καὶ εἶναι φανερόν ὅτι αἱ ταφαὶ ὅπου ἀνῆκον ἦσαν πολλάι, εἶναι ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῇ ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ σειρά των, κατὰ μείζονα δὲ λόγον νὰ γίνῃ ἡ κατανομὴ τῶν κτερισμάτων μεταξὺ των. Περίεργον εἶναι ὅτι δὲν εὐρέθησαν κρανία, ἔστω καὶ εἰς τεμάχια, ἐκτὸς ἐνδεχομένως ἀπὸ ὀλίγα τρίμματα, ἐγκατεσπαρμένα μεταξὺ τῶν ὑπολοίπων ὁστῶν καὶ δυσαναγνώριστα. Καθὼς φαίνεται, ὁ τάφος ἐκαθαρίσθη συστηματικῶς, τὰ ὅστ᾽ ἀπερρίφθησαν κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος των καί, ὅσα τιμαλφῇ διετήρουν τὴν ἀξίαν των, ἀφῆρέθησαν — πρᾶγμα ποῦ ἐξηγεῖ τὴν σποραδικότητα καὶ τὸ ἑτερόκλητον τῶν διαφόρων χανδρῶν — ἔπειτα δὲ ἐκλείσθη καὶ ἐγκατελείφθη.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ

(πίν. 93 α-δ [ἀγγεῖα], 94 α [κομβία], 94 β [διάφορα], 95 α [δακτύλιοι], 95 β [ξίφος], 95 γ [μαχαίριον], 96 α [κάτοπτρον], 96 β [σύρματα]).

173. Μεγάλος ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ

κωνική. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα κίτρινον πυκνόν, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ

στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λαορίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ λεπτάς ταινίας, μεταξὺ αὐτῶν ζώνη ὁμοκέντρων τόξων ἐναλλάξ ἀντιμετώπων. Εἰς τὸν ὦμον ἔχνη διακοσμήσεως, πιθανῶς ἀπὸ ἄνθη. Διάμ. 0,199, ὕψ. 0,213 μ.

**174.** Ψευδόστομος συγκολλημένος εἰς τὴν λαβὴν, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα ἐντὸς παχείας περιμέτρου. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου τριγωνικὰ γωνιώδη ἄνθη, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀμυγδαλοειδῆ σχήματα μὲ ὀλόβαφον πυρῆνα καὶ περίμετρον διάγραμμον καὶ περιστικτον, μεταξὺ τῶν ἀμβέβοντες καὶ ἐνάλληλα τρίγωνα. Διάμ. 0,102, ὕψ. 0,124 μ.

**175.** Λεκάνη συγκολλημένη, χωνοειδής. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη μὲ ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένη ὀλόκληρος ἐσωτερικῶς, μὲ ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος. Εἰς τὸ χεῖλος ἀμφίτοξοι ραβδώσεις. Ἐξωτερικῶς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὰς βάσεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. στομίου 0,232, ὕψ. 0,126 μ.

**176.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, ἀρίστης διατηρήσεως, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, λαβαὶ συγκλίνοσαι πρὸς τὰ κάτω, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν λαορίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ ταινίας, εἰς τὴν βάσιν ταινία. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον κατακόρυφος στήλη τεθλασμένης μεταξὺ τριγωνικῶν ἀνθέων, συνδεδεμένων πρὸς αὐτὴν μὲ ὁμοκέντρους καμπύλας. Διάμ. 0,097, ὕψ. 0,114 μ.

**177.** Ληκύθιον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον,

μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Ἀλείφωμα κίτρινον πυκνόν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον μετόπη ὀριζοντίων κυματοειδῶν γραμμῶν πλακισιωμένη μὲ κροσσοπετάλια μεταξὺ δύο στενῶν στηλῶν τεθλασμένης. Διάμ. 0,062, ὕψ. 0,068 μ.

**178.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον κατακόρυφον μὲ ἀδιαμόρφωτον χεῖλος, λαβαὶ λεπταὶ καὶ ὑψηλαί, δίσκος μὲ ἀνεπαίσθητον ἀπόφυσιν, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν βάσιν τοῦ δακτύλιου, εἰς τὴν βάσιν τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν ἄλλος, ἀνοικτός πρὸς τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὦμον ἄνθη μὲ καμπύλον διπλοῦν κάλυκα, ἀγκιστροειδῆ ὕπερον καὶ στεφάνην ἐν μέρει στικτὴν καὶ ἐν μέρει κροσσωτήν. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,104 μ.

**179.** Κύαθος συγκολλημένος, μὲ στενὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κοκκινωπὸς τραχύς, ἔχνη κιτρίνου ἀλείφωματος. Ἄβαφος. Διάμ. χείλους 0,13, ὕψ. 0,072 μ.

**180.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, ὠοειδής. Στόμιον χωνοειδές, λαβαὶ κατακόρυφοι, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρὰ μὲ καστανὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη κομμένου πλοχμοῦ. Διάμ. 0,103, ὕψ. 0,10 μ.

**181.** Κύπελλον πηνιόσχημον, συγκολλημένον, μόνωτον. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, βαφὴ καστανὴ κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον ἐσωτερικῶς ὀλόκληρον, ἐξωτερικῶς ἢ ράχιν τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὸν πυθμένα. Διάμ. 0,10, ὕψ. 0,077 μ.

**182.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένος ὀλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ ταινίαν εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,072, ὕψ. 0,069 μ.

**183.** Ληκύθιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὠσειδές, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον ὁμόκεντρα τόξα ἐναλλασσόμενα με τριγωνικὰ κογχυλιόσχημα ἄνθη. Διάμ. 0,881, ὕψ. 0,089 μ.

**184.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς ὑποκίτρινος, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἄνθη ὁμόρροπα. Διάμ. 0,092, ὕψ. 0,11 μ.

**185.** Πρόχους ἀκεραία, ὠσειδής. Στόμιον στενὸν καὶ χαμηλόν, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὲς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον, εἰς τὸν λαιμόν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,181, ὕψ. 0,226 μ.

**186.** Ληκύθιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὠσειδές, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κατακόρυφος στήλη τεθλασμένης πλαισιωμένη ἀπὸ πολὺ ἐξίτηλα ἴχνη διακοσμῆσεως, ἴσως ἀντιθετικὰς σπείρας. Διάμ. 0,060, ὕψ. 0,072 μ.

**187.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον λοξόν, λαβαὶ λεπταὶ καὶ ὑψηλαὶ με ἐπίπεδον δίσκον, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν ὦμον πολλαπλοῦ ἐνάλληλοι ἀγκῶνες. Διάμ. 0,072, ὕψ. 0,089 μ.

**188.** Σκύφος συγκολλημένος, με χαμηλὴν καὶ στενὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος, με ἐξηρημένην τὴν βάσιν, τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας καὶ ταινίαν κάτω ἀπὸ τὰς λαβὰς. Διάμ. στομίου 0,119, ὕψ. 0,097 μ.

**189.** Λεκάνη συγκολλημένη, βαθυπύθμενος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθρά. Ἐσωτερικῶς βαμμένοι δακτύλιοι εἰς τὸν πυθμένα καὶ τὸ τοίχωμα. Ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος, αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὸν πυθμένα. Καταλείβιδες εἰς διάφορα σημεῖα. Διάμ. χείλους 0,247, ὕψ. 0,138 μ.

**190.** Πινάκιον δίωτον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Λαβαὶ κατακόρυφοι ἀγκύλαι διφυεῖς. Χεῖλος διάστομον, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς κεραμόχρους, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Κατὰ μῆκος τοῦ χείλους ἐγκάρσιαι κηλίδες. Εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαὶ, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν δακτύλιοι, εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,219, ὕψ. 0,104 μ.

**191.** Πρόχους μικρὰ συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδής, με χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροπορτοκαλόχρους, ἐξίτηλος. Βαμμένη ἡ ράχis τῆς λαβῆς με δακτύλιον εἰς τὴν ρίζαν τῆς καταλήγοντα εἰς ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαιμόν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,18, ὕψ. 0,224 μ.

**192.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος εἰς τὰς λαβὰς, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον στρογγύλη κηλὶς καὶ δύο ἄνθη τριγωνικά, πλαισιοῦντα στήλην πυκνῶν ὀριζοντίων γραμμῶν. Διάμ. 0,107, ὕψ. 0,123 μ.

**193.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, ὠσειδής. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρο-

κάστανη. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν ὡς καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὄμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη τριγωνικῶν ἀνθέων. Διάμ. 0,145, ὕψ. 0,143 μ.

**194.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδής, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὲς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,21, ὕψ. 0,256 μ.

**195.** Ψευδόστομος διάτρητος εἰς τὸν πυθμένα, ὠσειδής. Στόμιον καὶ λαβαὶ χαμηλαί, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, δακτύλιοι εἰς τὴν ρίζαν τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν συνδεδεμένοι με δύο παραλλήλους γραμμάς, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν πυθμένα τῆς δακτύλιος. Εἰς τὸν ὄμον ρόμβοι με δικτυωτὴν διαγράμμισιν. Διάμ. 0,096, ὕψ. 0,111 μ.

**196.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ αὐτῶν στενὴ ζώνη ὀρθίων ἐξηρημένων ἡμικυκλίων. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ρόμβοι με κύκλον εἰς τὸ κέντρον καὶ καμπύλην διαγράμμισιν εἰς τὰς γωνίας, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀντιμέτωπα διαποίκιλτα ἀψιδώματα, συνδεδεμένα με στήλην ἀμειβόντων καὶ πλαισιούντα ὁμόκεντρα τόξα με διαγραμμισμένην περίμετρον. Τὸ σύνολον μεταξὺ δύο ὁμάδων ὁμοκέντρων τόξων. Διάμ. 0,172, ὕψ. 0,194 μ.

**197.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐντελῶς ἐξίτηλος, σωζομένη κυρίως εἰς πορτοκαλόχρσα

ἴχνη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις τῶν τριγωνικῶν ἄνθη πρὸς τὰ κάτω, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ τῶν ζώνων ἀνηρτημένων ὁμοκέντρων τόξων. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα περίστικτα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο τριγωνικὰ ἄνθη ὁμόροπα, κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου κρόσσια κατὰ διαστήματα. Διάμ. 0,171, ὕψ. 0,204 μ.

**198.** Ψευδόστομος μεγάλος συγκολλημένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εὐρύχειλον, λαβαὶ χαμηλαί, εἰς τὸν δίσκον ἀνεπαίσθητος ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθροξανθός, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, ἐπιφάνεια λεῖα καὶ στιλπνὴ, βαφὴ καστανὴ εἰς διαφόρους ἀποχρώσεις. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὸ μέσον τοῦ δακτύλιος, θηλειὰ εἰς σχῆμα Τ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὰς ρίζας τῶν λαβῶν καὶ περιλαμβάνουσα τὸ στέλεχος τῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις τῶν ἐγκάρσιαι γραμμαὶ, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα, εἰς τὴν βάσιν ταινίαι. Ὀλόκληρον τὸ ὑπόλοιπον σῶμα τοῦ ἀγγείου ἀποτελεῖ ἐνιαῖον πεδῖον διακοσμήσεως σχεδιασμένης με ἄδρας καὶ ζωηρὰς γραμμάς. Εἰς τὸν ὄμον δύο ρόμβοι με δικτυωτὴν διαγράμμισιν καὶ ἀκρεμόνας πλαισιώνουν τὸ στόμιον. Ἡ ὑπόλοιπος ἐπιφάνεια τοῦ ἀγγείου καταλαμβάνεται ἀπὸ ὀκτάποδα με τέσσαρας πλοκάμους. Ἡ κεφαλὴ, καρδιόσχημος ὀξυκόρυφος, περιλαμβάνει δύο ἐξηρημένους κύκλους εἰς τὴν θέσιν τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἔχει τὸ κάτω μέρος τῆς δικτυωτῶς διαγραμμισμένης, ἀπολήγον εἰς φυλλόσχημον σάκκον. Οἱ δύο ἐπάνω πλόκαμοι εἶναι βραχεῖς καὶ φθάνουν, ἀκολουθοῦντες κυματοειδῆ καμπύλην, μέχρι περίπου τῶν λαβῶν, ὅπου καταλήγουν εἰς κύκλους διαγραμμισμένους με ὁμοκέντρους καμπύλας, φέρουν δὲ ἐπάνω πυκνὰ κρόσσια. Οἱ δύο κατώτεροι, κυματοειδεῖς καὶ αὐτοί, με περίγραμμα περίστικτον, καλύπτουν ὀλόκληρον τὴν κοιλίαν καὶ καταλήγουν εἰς περιστίκτους κύκλους περιέχοντας τετραφύλλους ἐξηρημένους ρόδακας. Τὸ μεταξὺ τῶν στενόμηκες διάστημα, ἀντίστοιχον εἰς τὸ τμήμα τῆς κοιλίας τὸ ἀντικρὺ τοῦ στομίου, καταλαμβάνεται ἀπὸ διακόσμησιν ἐνθυμίζουσαν ὕφασμα καὶ



συνισταμένην εἰς θέμα ἀνθεμοειδὲς ἐπάνω, δι-  
κτυωτὴν διαγράμμισιν μὲ ὀλόβαφα κροσσοπε-  
τάλια εἰς τὸ μέσον καὶ ἀβακωτὴν ἐπιφάνειαν  
μὲ κρόσσια κάτω. Εἰς τὰ κενὰ μεταξὺ τῶν  
καμπυλῶν τῶν πλοκάμων ρόδακες ἐξάφυλλοι  
καὶ ὀκτάφυλλοι καθὼς καὶ δύο συμμετρικὰ δεν-  
δροειδῆ σχήματα μὲ ἀτρακτοειδῆ κορμόν, δύο  
πλευρικοὺς κλάδους καὶ κρόσσια εἰς τὴν θέσιν  
τῶν φύλλων. Διάμ. 0,217, ὕψ. 0,23 μ.

**199.** Πρόχους μεγάλη συγκολλημένη, συμ-  
πληρωμένη, ὠσειδής, μὲ χανοειδὲς στόμιον καὶ  
χαμηλὴν, δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρὸς τρα-  
χὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα λευκὸν πυκνόν,  
βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος  
δακτύλιος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου, τὸ  
χεῖλος, ἢ ῥάχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὴν ρίζαν τῆς  
δακτύλιος μὲ ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν  
κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,224, ὕψ. 0,28 μ.

**200.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπλη-  
ρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον ὀλίγον λοξὸν ἀπο-  
κολληθὲν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ στερεωθὲν  
ἐκ νέου εἰς τὴν θέσιν του, ὅπως δεικνύουν τρία  
ζεῦγη ὁπῶν εἰς τὰ χεῖλη τοῦ σπασίματος. Εἰς  
τὸν δίσκον τῶν λαβῶν ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις  
χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός,  
βαφὴ καστανὴ μὲ ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμ-  
μένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα  
τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λα-  
βῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον  
πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ  
ὤμου ὁμόκεντρα τόξα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον λεπτὴ  
κατακόρυφος στήλη τεθλασμένης μεταξὺ δύο  
ἀντιμετώπων τριγωνικῶν ἀνθέων. Εἰς τὴν κοι-  
λίαν, μεταξὺ δύο λωρίδων, εἰκονίζονται δύο  
συμμετρικοὶ ὀκτάποδες, μὲ τέσσαρας πλοκά-  
μους ἕκαστος. Ὁ πρῶτος ἔχει κεφαλὴν καρδιό-  
σχημον μὲ μεγάλους κυκλικοὺς ἐξηρημένους  
ὀφθαλμοὺς περιέχοντας λεπτοὺς ὁμοκέντρους  
κύκλους καὶ φυλλόσχημον σάκκον ὑπερβαίνοντα  
τὴν λωρίδα τὴν ὀρίζουσιν πρὸς τὰ κάτω τὴν  
παράστασιν. Οἱ πλόκαμοι, ἀτρακτοειδεῖς, φυό-  
μενοι ἀπὸ τὴν κεφαλὴν, ἐκτείνονται πρὸς τὰ  
πλάγια, σχηματίζοντες κυματοειδεῖς καμπύλας  
καὶ καταλήγοντες εἰς σπεῖρας, εἶναι δὲ περίπου  
ἰσομήκεις. Ὁ δεῦτερος ὀκτάπους ἔχει πλοκά-  
μους τοῦ ἰδίου σχήματος καὶ διατάξεως μὲ τὸν  
πρῶτον, ἀντὶ κεφαλῆς καὶ σάκκου ὅμως ἔχει  
μεταξὺ αὐτῶν ρομβοειδὲς σχῆμα ἀνηρτημένον

καὶ περιέχον ἐξηρημένον κύκλον μὲ ἐγγεγραμ-  
μένην σπεῖραν. Ὁ κάμπος τῆς παραστάσεως  
εἶναι κατελιγμένος ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ γραμμω-  
τὰ λέπια. Διάμ. 0,155, ὕψ. 0,179 μ.

**201.** Μικρὰ πρόχους συγκολλημένη, συμπλη-  
ρωμένη, ὠσειδής, μὲ εὐρὺ καὶ χαμηλὸν στόμιον  
καὶ δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, τρα-  
χὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ καστανοπορτοκαλό-  
χρους ἐξίτηλος. Βαμμένος τὸ χεῖλος τοῦ στο-  
μίου, ἢ ῥάχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δα-  
κτύλιος μὲ ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν  
κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,134, ὕψ. 0,158 μ.

**202.** Λεκάνη βαθυπύθμενος, συγκολλημένη,  
συμπληρωμένη. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, τραχὺς  
καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, κατὰ τό-  
πους ἀπολεπισμένον, βαφὴ καστανὴ μὲ ἐρυθρὰς  
ἀποχρώσεις. Βαμμένη ἐσωτερικῶς σπεῖρα εἰς  
τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος καὶ δακτύλιοι εἰς τὸ  
τοιχώμα. Εἰς τὸ χεῖλος τέσσαρες ὁμάδες ἀκτι-  
νωτῶν ἐγκαρσίων γραμμῶν. Ἐξωτερικῶς αἱ  
ῥάχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος,  
τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,24,  
ὕψ. 0,136 μ.

**203.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στό-  
μιον στενὸν κατακόρυφον, κλῖνον πρὸς τὰς λα-  
βάς. Εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ  
κωνικὴ, εἰς τὸν ὄμον ὀπή. Πηλὸς κιτρινωπός,  
βαφὴ καστανὴ, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα:  
τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ  
στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν,  
τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ,  
λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου  
πλάτους, μεταξὺ των στενὴ ζώνη πυκνῆς τεθλα-  
σμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου τρί-  
γωνα μὲ στίγματα κατὰ μῆκος τῶν πλευρῶν  
των καὶ ἀκρεμόνας εἰς τὴν κορυφὴν. Εἰς τὸ  
ἡμικύκλιον τρίγωνον μὲ δικτυωτὴν διαγράμμι-  
σιν καὶ ἀκατάστατοι ὁμάδες ὁμοκέντρων τόξων.  
Διάμ. 0,154, ὕψ. 0,187 μ.

**204.** Προχοῖδιον συγκολλημένον καὶ συμπλη-  
ρωμένον εἰς τὸ χεῖλος, βραχυστρόγγυλον. Στό-  
μιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις δισκοειδής.  
Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα λευκὸν ἀραιόν,  
βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένος ὀλόκληρον μὲ  
ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. 0,074, ὕψ.  
0,081 μ.

**205.** Φλάσκα φακοειδής, συγκολλημένη, συμ-  
πληρωμένη. Στόμιον εὐρύχειλον, ἢ μία πλευρὰ



όμαλῶς κυρτή, ἢ ἄλλη (ῥπου ἢ λαβή) ὑβώδης. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφή καστανή. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ρίζαν τοῦ δακτύλιου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὰς δύο πλευράς τῆς ὁμόκεντροι κύκλοι. Διάμ. 0,099, ὕψ. 0,13 μ.

**206.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδής. Στόμιον εὐρύχειλον, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρῶς, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν κατὰ τόπους ἀπολεπισμένον, βαφή ἀραιὰ ἐρυθρά. Βαμμένοι δύο δακτύλιοι εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου. Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ κατὰ λήγουσα εἰς δακτύλιον μὲ ἄγκιστρον πρὸς τὰ ἀριστερά. Εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,222, ὕψ. 0,278 μ.

**207.** Σκύφος μόνωτος, ἀκέραιος, χωνοειδής, μὲ στενὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή μαυροκάστανη, κατὰ τόπους διατηρουμένη μόνον εἰς κιτρινωπὰ ἔχνη. Βαμμένος ὁλόκληρος ἐσωτερικῶς. Ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί καὶ ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,143 - 0,145, ὕψ. 0,077 μ.

**208.** Τμῆμα ἀπὸ τὴν κοιλίαν καὶ τὸν ὄμῳ μικροῦ ψευδοστόμου, συγκολλημένον ἀπὸ τρία τεμάχια. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένη ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, ὁλόβαφον τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας. Μεγ. σωζ. διάμ. 0,048, σωζ. ὕψος 0,066 μ.

**209.** Ληκύθιον ἀκέραιον βραχυστρόγγυλον μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή καστανή, ἐν μέρει ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὄμῳ μετόπη ὀριζοντίων κυματοειδῶν γραμμῶν πλαισιωμένη μὲ κροσσοπετάλια μεταξὺ δύο στενῶν στηλῶν τεθλασμένης. Διάμ. 0,070, ὕψ. 0,076 μ.

**210.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, ὠσειδής. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή ἐρυθροκάστανη κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. 0,092, ὕψ. 0,082 μ.

**211.** Μικροτάτη ὑδρία, συγκολλημένη, συμπληρωμένη, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρύ, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρι-

νωπός, βαφή καστανοπορτοκαλόχρους. Βαμμένον τὸ στόμιον μέχρι τοῦ ὄμου, αἱ ράχιν τῶν λαβῶν, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὄμῳ κρόσσια. Διάμ. 0,065, ὕψ. 0,065 μ.

**212.** Μικρὸς ψευδοστόμος, ἀκέραιος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική, εἰς τὸν ὄμῳ μικρὰ ὀπή. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή καστανή. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὄμου ἀδιακόσμητα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο τριγωνικὰ ἄνθη ἀντιμέτωπα πλαισιώνοντα τρίγωνον μὲ δικτυωτὴν διαγράμμισιν. Διάμ. 0,084, ὕψ. 0,096 μ.

**213.** Ληκύθιον συγκολλημένον βραχυστρόγγυλον, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή πορτοκαλόχρους. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὄμῳ κυματοειδὴς γραμμὴ. Διάμ. 0,068, ὕψ. 0,077 μ.

**Λ 37.** Χάνδρα ἀρτόσχημος ἀπὸ κορναλίνην, διάτρητος. Διάμ. 0,009 μ.

**Λ 38.** Ὅμοια. Διάμ. 0,006 μ.

**Λ 39.** Χάνδρα σφαιρική ἀπὸ κορναλίνην διάτρητος. Διάμ. 0,009 μ.

**Λ 40.** Χάνδρα ἀπὸ κορναλίνην σχήματος ἀνωμάλως σφαιρικοῦ, διάτρητος. Διάμ. 0,006 μ.

**Λ 41.** Χάνδρα κυλινδρική διάτρητος κατὰ μῆκος, ἀπὸ στεατίτην πρασινόφαιον. Μῆκος 0,007, διάμ. 0,0055 μ.

**Λ 42.** Χάνδρα ἐλλειψοειδὴς πρισματική, ἐξάεδρος, διάτρητος κατὰ μῆκος, ἀπὸ κορναλίνην ἀνοιχτόχρωμον μὲ πολλὰς γαλακτώδεις κηλίδας. Μῆκος 0,008, πλάτος 0,007 μ.

**Λ 43.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,018, ὕψ. 0,011 μ.

**Λ 44.** Ὅμοιον ἀπὸ μελανὸν στεατίτην. Διάμ. 0,016, ὕψ. 0,011 μ.

**Λ 45.** Ὅμοιον ἀπὸ φαιὸν στεατίτην. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,011 μ.

**Λ 46.** Ὅμοιον ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,024, ὕψ. 0,017 μ.

**Λ 47.** Ὅμοιον ἀπὸ φαιοπράσινον στεατίτην. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,010 μ.

**Λ 48.** Ὅμοιον ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,014 μ.

**Λ 49.** Τὸ κάτω ἥμισυ κομβίου ἀπὸ στεατίτην τεφρόν. Διάμ. 0,019, ὕψ. σωζ. 0,006 μ.

**Λ 50.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ φαιοπράσινον στεατίτην. Διάμ. 0,014, ὕψ. 0,009 μ.

**Λ 51.** Κορυφὴ κομβίου ἀπὸ στεατίτην τεφρόν (πιθανῶς τοῦ Λ 49). Διάμ. σωζ. βάσεως 0,013, σωζ. ὕψ. 0,006 μ.

**Δ 28.** Χάνδρα ἀμφισφαιρική διάτρητος κατὰ μῆκος, ἀπὸ λευκὴν ὑαλόμαζαν μὲ γαιώδη ἐπιφάνειαν. Μῆκος 0,009, διάμ. 0,005 μ.

**Δ 29.** Δισκάριον ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν, συγκολλημένον ἀπὸ πολλὰ τεμάχια, ἐλλιπές. Ἡ μία ὀψις λεία καὶ ἀδιακοσμητος. Ἡ ἄλλη ἀνώμαλος μὲ πυκνὰ κοιλώματα γενόμενα ἐπίτηδες καὶ ὄχι λόγῳ φθορᾶς. Διάμ. 0,047, πᾶχος 0,004 μ.

**Δ 30.** Τρία κογχύλια κώνων. Μήκη 0,018, 0,021, 0,024 μ.

**Μ 42.** Ἐπτὰ μικραὶ ροδακόσχημοι χάνδραι ἀπὸ χρυσοῦν ἔλασμα ἐμπέστον, διάτρητοι εἰς τὸ κέντρον. Διάμ. 0,005 - 0,006 μ.

**Μ 43.** Χρυσὴ χάνδρα κυλινδρική, διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,007, διάμ. 0,003 μ.

**Μ 44.** Δύο μικρόταται σφαιρικαὶ χρυσαῖ χάνδραι, διάτρητοι. Διάμ. 0,0015 - 0,002 μ.

**Μ 45.** Δακτύλιος ἀργυροῦς μὲ ἐλλειπτικήν σφενδόνην, πολὺ ὠξειδωμένος. Ὁ κρίκος διατηρεῖ τὴν ἐσωτερικὴν του ἐπιφάνειαν λείαν. Διάμ. κρίκου 0,024, διάμ. σφενδόνης 0,022 - 0,024 μ.

**Μ 46.** Δακτύλιος ἀργυροῦς, πολὺ ὠξειδωμένος. Διάμ. 0,020 μ.

**Μ 47.** Ὅμοιος. Διάμ. 0,025 μ.

**Μ 48.** Ὅμοιος παραμορφωμένος καὶ στρεβλός. Διάμ. 0,025 μ.

**Μ 49.** Τμήμα ἀργυροῦ δακτυλίου ἀντίστοιχον πρὸς τὸ μεγαλύτερον μέρος κρίκου, ἵσως ἀποκολληθὲν ἀπὸ μὴ εὐρεθεῖσαν σφενδόνην. Διάμ. 0,026 μ.

**Μ 50.** Τμήμα κρίκου ἀργυροῦ δακτυλίου. Σωζ. μῆκος 0,022 μ.

**Μ 51.** Μικρόν, λεπτόν, χρυσοῦν ἔλασμα ρομβοειδές, διαπερασμένον ἀπὸ μικρὸν χάλκινον ἥλον, βραχὺν καὶ πλατυκέφαλον. Μῆκος ἐλάσματος 0,0105, μῆκος ἥλου 0,0065 μ.

**Μ 52.** Ξίφος χάλκινον συγκολλημένον ἀπὸ τέσσαρα τεμάχια. Λαβὴ καὶ λεπίς ἀποτελοῦνται ἀπὸ μονοκόμματον ἔλασμα. Ἡ κορυφὴ τῆς λαβῆς ἔχει σχῆμα μηνοειδές, τὸ δὲ στέλεχός της

εἶναι λεπτὸν καὶ ἐπίμηκες, στενεῦον κάτω ἀπὸ τὴν κορυφὴν ὅπου σχηματίζεται λαιμὸς περιβαλλόμενος ἀπὸ διακοσμητικὸν χρυσοῦν ἔλασμα. Ἡ λαβὴ περιβάλλεται ἀπὸ λεπτὸν περιχέλωμα καταλήγον εἰς φυλακτῆρα συνιστάμενον εἰς δύο συμμετρικοὺς κνώδοντας στρέφοντας πρὸς τὰ κάτω, καὶ συνεχιζόμενον ἐπ' ὀλίγον κατὰ μῆκος τῆς ἀρχῆς τῆς λεπίδος. Ἡ λεπίς, ἀμφίστομος, στενεύει εἰς τὸ μέσον τοῦ μήκους της πλατυνομένη ἐν συνεχείᾳ καὶ καταλήγουσα εἰς ὀξεῖαν αἰχμήν. Χωρὶς νὰ ἔχῃ σαφῆ ράχιν εἶναι παχυτέρα εἰς τὸ μέσον, διακοσμεῖται δὲ ἀπὸ τρία λεπτά παράλληλα χαράγματα καθ' ὅλον τὸ μῆκός της. Ἡ λαβὴ φέρει ἐξ διαμπερεῖς δικεφάλους ἥλους, τέσσαρας κατὰ τὸ μῆκός της καὶ δύο παραπλεύρους κάτω ἀπὸ τὸν φυλακτῆρα, διὰ τὴν συγκράτησιν τῆς ἐπενδύσεώς της. Ἡ ἐπένδυσις αὐτῇ, ξυλίνη, ἔχει ἀφήσει ἔχνη ἐπὶ τοῦ χαλκοῦ τῆς λαβῆς, ἐκαλύπτετο δὲ ἀπὸ λεπτά, ἐλεφάντινα πλακίδια, ἐν μέρει διασωθέντα καὶ φέροντα διακόσμησιν ἀπὸ ἐγχαράκτους γραμμάς. Συνεκρατεῖτο ἀπὸ τὸν χρυσοῦν δακτύλιον τοῦ λαιμοῦ τῆς λαβῆς, διακοσμημένον καὶ αὐτὸν μὲ κυματοειδῆ γραμμὴν μετὰξὺ δύο ὀριζοντίων ταινιῶν, ἀποτελουμένην ἀπὸ μικρὰ ἔκτυπα ἐξογκώματα. Συνολικὸν μῆκος 0,575, μῆκος λαβῆς 0,145, πλάτος λαβῆς 0,030, πλάτος μέγιστον λεπίδος 0,050 μ.

**Μ 53.** Μαχαίριον χάλκινον, μονοκόμματον, ἀποτελούμενον ἀπὸ λεπίδα μονόστομον καὶ λαβὴν διαμορφωμένην εἰς κεφαλὴν νήσσης ἀναδιπλωμένην. Ἡ λεπίς καμπυλοῦται εἰς τὸ ἐλεύθερον ἄκρον της πρὸς τὰ ἐπάνω, ἡ αἰχμὴ ὅμως τείνει νὰ στραφῇ πρὸς τὴν ὀριζοντίαν. Κατὰ μῆκος τῆς ράχεως διακοσμεῖται ἀπὸ γραμμὴν ἐγχαράκτων ἀμειβόντων. Τὸ στέλεχος τῆς λαβῆς, ὀκταγωνικῆς τομῆς, φέρει κατὰ μῆκος τῶν πλευρῶν της ἐγχαράκτους τεθλασμένας. Ἡ κεφαλὴ τοῦ πτηνοῦ καταλήγει εἰς ἐπίμηκες ράμφος ἡνωμένον πρὸς τὴν λαβὴν μὲ μικρὸν μέταλλινον στέλεχος, ὃ δὲ ὀφθαλμὸς δηλοῦται δι' ὀπῆς διαμπεροῦς. Ὡξειδωμένον ἀλλὰ καλῆς διατηρήσεως. Συνολικὸν μῆκος 0,205, μῆκος λαβῆς 0,087, πλάτος λεπίδος 0,019 μ.

**Μ 54.** Χάλκινον κάτοπτρον, ὠξειδωμένον. Ἀποτελεῖται ἀπὸ λεπτὸν κυκλικὸν δίσκον σώζοντα πλησίον τῆς περιμέτρου του δύο διαμ-

περεὶς δικεφάλους ἤλους διὰ τὴν συγκράτησιν τῆς μὴ διατηρηθείσης λαβῆς. Ἀπὸ τὰ ἔχνη τῆς ἐπὶ τοῦ χαλκοῦ προκύπτει ὅτι ἡ λαβὴ αὕτη εἶχε σχῆμα τετράπλευρον καλύπτον συμμετρικῶς ἀπὸ τὰς δύο ὀψεις μικρὸν μέρος τῆς ἐπιφανείας τοῦ κατόπτρου. Διάμ. 0,117, πάχος 0,004, πλευραὶ λαβῆς 0,030 - 0,047 μ.

**Μ 55.** Ἐλλειψοειδῆς σφενδόνη χαλκίνου δα-

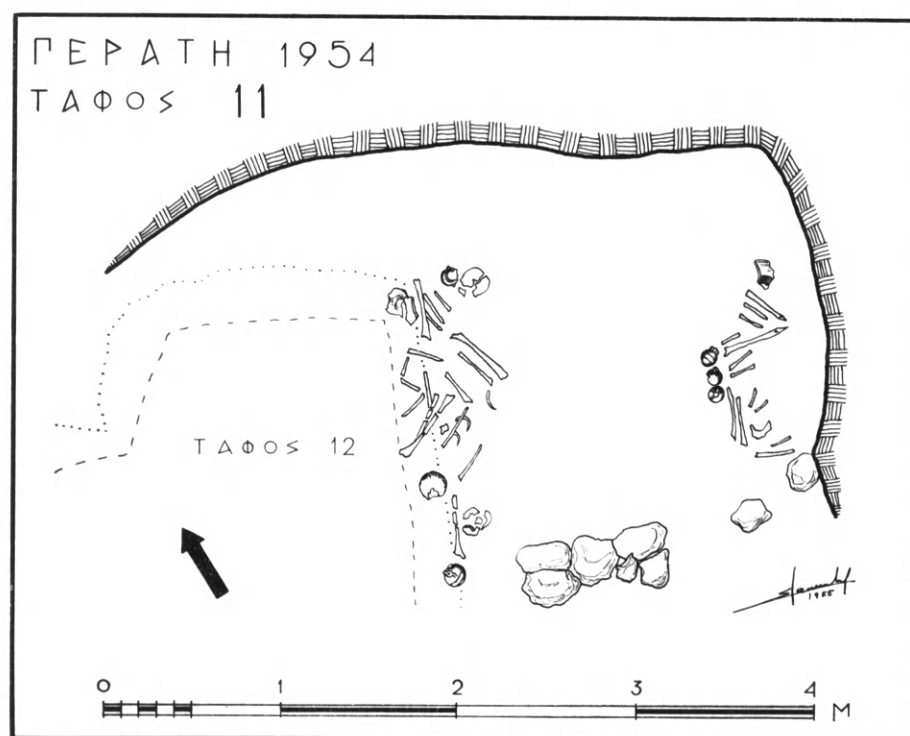
κτυλίου, διατηροῦσα καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ κρίκου. Διάμετροι 0,021, 0,029 μ.

**Μ 56.** Τμήμα χαλκίνης βελόνης συγκολλημένον ἀπὸ δύο τεμάχια. Λείπουν ἡ αἶχμη καὶ ἡ κεφαλὴ. Μῆκος 0,043 μ.

**Μ 57.** Τριάκοντα ἑξ τεμάχια μολυβδίνου σύρματος, διαφόρων σχημάτων καὶ μεγεθῶν, ὥξειδωμένα. Μήκη 0,007 - 0,062 μ.

### ΤΑΦΟΣ 11 (σχέδ. 86)

Θαλαμοειδῆς βυθισμένος, ἀνοιγμένος ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος, μὲ τὴν εἴσοδον πρὸς Ν. Σκαφεὶς εἰς μικρὸν βάθος καὶ εἰς σημεῖον ὅπου τὸ πέτρωμα



Σχέδ. 86.

ἦτο εὐθρυπτον δὲν διετήρησεν ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν του διαμόρφωσιν παρὰ μόνον τὸ ἀνατολικὸν του τοίχωμα καὶ μέρος τοῦ βορείου. Τὰ ὑπόλοιπα, μαζὶ μὲ τὴν εἴσοδον καὶ τὸν δρόμον, κατεστράφησαν ὅπως καὶ ἡ θόλος καὶ ἐκύλισαν εἰς τὴν κατωφέρειαν. Ἡ θέσις τῆς θύρας σημειοῦται ἀπὸ τὴν σωθεῖσαν ξηρολιθίαν, ἀνθεκτικωτέραν ἀπὸ τὰς μὴ διατηρηθείσας παραστάδας. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐβυθίσθη ἢ πάντως ἡχρηστεύθη λόγω πτώσεως τῆς ὀροφῆς ἐνὸς τὸ νεκροταφεῖον ἐλειτούργει, διότι τὸ γέμισμά του ἤδη εἰς ἐπίπεδον ὑψηλότερον ἀπὸ τὴν τείχισιν τῆς εἰσόδου περιεῖχε πολλοὺς λίθους, εἴτε ριφθέντας ἐπίτηδες διὰ νὰ φράξουν τὸ κενόν, εἴτε κυλισμένους κατὰ καιροὺς ἀπὸ τὴν πλαγίαν καὶ συγκεντρωθέντας εἰς τὸν δημιουργηθέντα λάκκον, κυ-

ρίως όμως διότι δεξιά τῆς εἰσόδου καὶ πλησίον τῆς διατηρηθείσης Α. πλευρᾶς εἶχον τοποθετηθῇ δύο λίθοι μὲ προορισμόν, καθὼς φαίνεται, τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ κατὰ ταῦτα ἐπισφαλοῦς τοιχώματος.

Μόνον τὸ πρὸς Α. περίγραμμά του λοιπὸν συμπίπτει πρὸς τὸ ἀρχικὸν καὶ δεικνύει ὅτι ὁ θάλαμος πρέπει νὰ εἶχε σχῆμα τετράπλευρον. Πρὸς Β. τὸ τοίχωμά του ταυτίζεται μὲ τὴν κάθετον παρειὰν τῆς ὀφρύος τοῦ πετρώματος, πρὸς Δ. δὲ κατεστράφη ἐντελῶς, χάρις καὶ εἰς τὴν βύθισιν τῆς θόλου τοῦ 12, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ καθόλου ἴχνη. "Ὡστε κατ' οὐσίαν δὲν εἶχεν ἀπομείνει παρὰ μία ἐπίπεδος ἑκτασις μὲ ἀσαφῆ ὄρια, ξηρολιθιὰν πλάτους 0,85 μ. πρὸς Ν. καὶ λείψανα ταφῶν ἀπωθημένα καὶ συγκεντρωμένα εἰς δύο ἐπιμήκεις σωρούς. Ὁ πρῶτος εὐρίσκετο ἀριστερὰ ἀπὸ τὴν «εἰσοδὸν» καὶ ἤρχιζε μὲ μικρὸν ἀκέραιον ψευδόστομον (166) πεσμένον πλαγίως καὶ εἰς ἀπόστασιν 0,30 μ. περίπου πρὸς Δ. τῆς λιθοδομῆς. Ἦκολούθουν κατὰ σειράν μακρὰ ὀστᾶ, κρανίον εἰς τεμάχια, πρόχους σπασμένη εἰς τὸ στόμιον (167), κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 35) καὶ μία χάνδρα ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν (Δ 27), ἔπειτα δὲ πυκνὸς σωρὸς ἀπὸ ὀστᾶ διαφόρων εἰδῶν. Διάσπαρτα μεταξὺ αὐτῶν εὐρέθησαν ἐνώτιον κοκκιδωτὸν χρυσοῦν (Μ 39) πέντε μικραὶ σφαιρικαὶ χάνδραι ἐπίσης χρυσαῖ (Μ 41) καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 36). Εἰς τὸ πρὸς Β. ἄκρον τοῦ σωροῦ ὑπῆρχον κρανίον, σταμνίσκος σπασμένος εἰς τὸ χεῖλος (169) καὶ θραύσματα μεγάλης λεκάνης (168). Ἄλλο τεμάχιον περιλαμβανόν τμήμα τῆς βάσεως τῆς ἰδίας αὐτῆς λεκάνης εὐρέθη εἰς τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ ἄλλου σωροῦ, σχηματισθέντος κατὰ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματος, πλησίον του δὲ ἔκειτο καὶ χρυσοῦν στρεπτόν (Μ 40). Κατὰ μῆκος τῆς γραμμῆς τῶν παραμερισμένων ὀστῶν, ἐξικνουμένης μέχρι τῶν λίθων τῶν τοποθετημένων δεξιά τῆς εἰσόδου, ἔκειντο ψευδόστομος πεσμένος πλαγίως (170), προχοῦδιον (171) καὶ ἄλλος μικρὸς ψευδόστομος ὀρθίος (172). Τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου ἦτο τελείως κενόν, ὅπως ἀποδεικνύεται δὲ ἀπὸ τὰ τεμάχια τῆς λεκάνης 168 τὰ εὐρεθέντα εἰς ἀμφοτέρους τοὺς σωρούς, τὰ ὀστᾶ καὶ τὰ κτερίσματα ἀνῆκον εἰς δύο τοῦλάχιστον νεκρούς, ταφέντας κάπου εἰς τὸ μέσον καὶ παραμερισθέντας πρὸς τὰ πλάγια διὰ νὰ δημιουργηθῇ χῶρος διὰ μίαν ἀκόμη ταφήν, μὴ γενομένην, ἴσως διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἐπῆλθεν ἡ καταστροφή τοῦ τάφου.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 97α.β)

**166.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, βραχυ-στρόγγυλος. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον, λαβαὶ λεπταί, εἰς τὸν δίσκον ἀνεπαίσθητος ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἀραιὰ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν ὧμον στικτοὶ κύκλοι. Διάμ. 0,109, ὕψ. 0,121 μ.

**167.** Μικρὰ πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, σχήματος ἀσυμμέτρου ὠοειδοῦς, μὲ

χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος ἀκάθαρτος, βαφὴ κοκκινωπὴ ἐξίτηλος. Βαμμένη ἡ ράχis τῆς λαβῆς μὲ δύο ἀντιθετικὰ ἄγκιστρα εἰς τὴν ρίζαν τῆς, καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,137, ὕψ. 0,18 μ.

**168.** Λεκάνη βαθυπύθμενος, συγκολλημένη, συμπληρωμένη. Πηλὸς κεραμόχρους τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθρά. Ἐσωτερικῶς βαμμένοι δακτύλιοι εἰς τὸν πυθμένα καὶ τὸ τοίχωμα. Εἰς τὸ χεῖλος τέσσαρες συμμετρικαὶ ὁμάδες ἐγκαρσίων γραμμῶν. Ἐξωτερικῶς αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι

κάτω από τὸ χεῖλος, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ εἰς τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,218 - 0,224, ὕψ. 0,129 μ.

**169.** Σταμνίσκος συμπληρωμένος εἰς τὸ χεῖλος, σφαιρικός. Στόμιον εὐρύτατον χωνοειδές, βάσις στενὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν πυκναὶ κάθετοι γραμμαί. Διάμ. 0,086, ὕψ. 0,088 μ.

**170.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ ὑψηλαί, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις. Βάσις χαμηλὴ κωνική, εἰς τὸν ὦμον μικρὰ ὀπή. Πηλὸς ὑποκίτρινος, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους, κατὰ τόπους ἀπολεπισμένη καὶ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον τοῦ ὦμου ἔχνη ἀπὸ δύο ἀντιμέτωπα γωνιώδη ἄνθη πλαισιώνοντα ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,073, ὕψ. 0,090 μ.

**171.** Προχοῖδιον ἀκέραιον, ὠοειδές. Στόμιον χαμηλότερον, σχεδὸν χωρὶς λαιμόν, βάσις δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένον ὁλόκληρον μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,079 μ.

**172.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν

λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον διαποίκιλτον ἀψίδωμα περιστικτον. Διάμ. 0,092, ὕψ. 0,112 μ.

**Λ 35.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,013 μ.

**Λ 36.** "Ομοιον ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,024, ὕψ. 0,013 μ.

**Λ 27.** Χάνδρα ἀρτόσχημος ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν, διάτρητος εἰς τὸ κέντρον, μὲ ἀδιακόσμητον ἐπιφάνειαν. Διάμ. 0,029, πᾶχος 0,008 μ.

**Μ 39.** Ἐνώτιον ἀμυγδαλόσχημον, ἐσωτερικῶς κοῖλον, ἀπὸ χρυσοῦν ἔλασμα. Εἰς τὴν κορυφὴν ὀριζοντίως διάτρητον. Τὰ χεῖλη τῆς ὀπῆς περιβάλλονται ἀπὸ δακτυλίου φέροντας εἰς τὸ κάτω μέρος ἀνὰ μίαν κοκκίδα. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἐνωτίου διακοσμεῖται μὲ λεπτότατον χρυσοῦν σύρμα καὶ πολὺ μικρὰ κοκκίδια. Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ σχηματίζουν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἀπὸ κάθε ὀψιν τρίγωνον καταλῆγον ἐπάνω εἰς δύο ἀντινώτους σπεῖρας. Εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ ἡ ἐπιφάνειά του περιβάλλεται ἀπὸ τέσσαρα συμμετρικὰ ζεύγη συρμάτων κατακορύφων, καταλῆγόντων ἐπάνω εἰς ὁμοίας σπεῖρας, μὲ μικρότατα κοκκίδια κατὰ μῆκος των. Μῆκος 0,024, μέγ. πλάτος 0,013 μ.

**Μ 40.** Στρεπτὸν ἀπὸ λεπτὸν χρυσοῦν σύρμα τεσσάρων ἀκανονίστως κυκλικῶν περιελίξεων (σφηκωτήρ). Διάμ. 0,017 - 0,019 μ.

**Μ 41.** Πέντε μικρότατοι χρυσαῖ σφαιρικάι χάνδραι, διάτρητοι. Διάμετροι 0,002 - 0,003 μ.

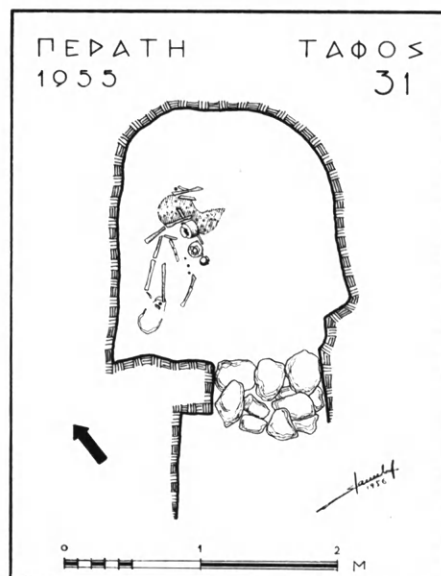
### ΤΑΦΟΣ 31 (σχέδ. 87)

Μικρὸς ρηχὸς θαλαμοειδής, μὲ ὑποτυπώδη δρόμον, μόλις διατηρούμενον ἀριστερά. Ἡ θύρα του, ἀνοιγμένη εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν, ἐκλείετο μὲ ξηρολιθιὰν ἀπὸ ὀγκώδεις ἀκανονίστους λίθους. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα πεταλοειδές, ὅχι πολὺ κανονικόν, καὶ εἶχε σκαφῇ κατὰ τρόπον ἀμελῇ.

Περιεῖχε μίαν μόνον ταφὴν κατὰ χώραν ἀτόμου μικροσώμου καὶ μὲ λεπτὰ ὀστά, τοποθετημένην κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος, μὲ τὸ κρανίον πρὸς τὴν εἴσοδον. Ὁ νεκρὸς ἦτο ἐξηπλωμένος ὕπτιος μὲ τὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἐπάνω, τὴν ἀριστερὰν τεταμένην κατὰ μῆκος τοῦ σώματος καὶ τὴν δεξιὰν πιθανώτατα λυγισμένην εἰς τὸν ἀγκῶνα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ φέρῃ τοὺς δακτύλους εἰς τὴν σιαγόνα. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ἀπολύτως βέβαιον, διότι οἱ δύο πῆχεις ἔχουν κυλίσσει ἀπὸ τὰς θέσεις των καὶ ἀπομακρυνθῇ.



Ἡ λεκάνη μόλις διατηρεῖται. Τὰ δύο μηριαῖα εἶχον πέσει χιαστί, αἱ δὲ κνήμαι, κυλισμέναι καὶ αὐταὶ λοξῶς πρὸς αὐτά, δεικνύουν ὅτι εἶχε ταφῇ μὲ τὰ γόνατα ὑψηλὰ καὶ ὅτι τὸ δεξιὸν σκέλος διελύθη καὶ ἔπεσε πρῶτον. Κάτω ἀπὸ τὰ μηριαῖα καὶ μεταξύ των εὐρέθη μία μᾶζα ἀπὸ καθαρὸν ἐρυθρωπὸν ὠμὸν πηλὸν μὲ ἐπιφάνειαν ἐπίπεδον καὶ ἄρκετὰ λείαν, τοποθετημένον κάτω ἀπὸ τὰ σκέλη, ἴσως διὰ τὰ συγκρατήσῃ. Πλησίον τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος ἔκειτο μικρὸς σταμνίσκος (377), παραπλευρῶς του μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς ὄρθιον (378) καὶ ἐν συνεχείᾳ, εἰς τὸ ἄκρον τοῦ στρώματος τοῦ πηλοῦ, ἀλαβαστροειδὲς μεγαλύτερον σπασμένον εἰς τὸ χεῖλος (379). Ἐπάνω εἰς τὴν κάτω γνάθον εὐρέθη κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 118), ἄλλο (Λ 117), μεταξύ τῶν ὀστέων τῆς κνήμης, εἰς τὸ ὕψος δὲ τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος, κατὰ σειράν, σφαιρική χάνδρα ἀπὸ γιούσουρον (Δ 86), δύο κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 115 καὶ Λ 116) καὶ χάνδρα μεγάλη ἀμυγδαλόσχημος ἀπὸ σάρδιον (Λ 114).



Σχέδ. 87.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 98 α.β)

**377.** Μικρὸς σταμνίσκος, συγκολλημένος, βραχυστρόγγυλος, μὲ εὐρύτατον χωνοειδὲς στόμιον καὶ χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ - πορτοκαλόχρους, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαϊμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,061, ὕψ. 0,055 μ.

**378.** Ἀλαβαστρον τρίωτον, μὲ εὐρὺ καὶ χαμηλὸν χωνοειδὲς στόμιον, σῶμα κυλινδρικὸν καὶ κυρτὸν πυθμένα, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάστανη, ἐξίτηλος κατὰ τόπους. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὸ κάθετον τοίχωμα. Εἰς τὸν ὦμον δικτυωτὴ διαγράμμισις. Διάμ. 0,105, ὕψ. 0,080 μ.

**379.** Ἀλαβαστροειδὲς ἑλλιπές (χωρὶς τὸ ἥμισυ τοῦ στομίου καὶ τὴν μίαν λαβὴν). Στό-

μιον χαμηλόν, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ μαυροκάστανη ἐντελῶς ἐξίτηλος. Ἰχνη βαφῆς εἰς τὴν λαβὴν καὶ τὸ στόμιον, ἴχνη ταινιῶν εἰς τὸν ὦμον καὶ τὸ τοίχωμα. Διάμ. 0,105, ὕψ. 0,091 μ.

**Λ 114.** Χάνδρα ἀμυγδαλόσχημος ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος, ἑλλιπής. Σωζ. μῆκος 0,020, πλάτος 0,014 μ.

**Λ 115.** Κομβίον κωνικόν, ἀπὸ μελανὸν στεατίτην. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,009 μ.

**Λ 116.** Ὅμοιον δισκοειδές, ἀπὸ φαῖον στεατίτην. Διάμ. 0,018, ὕψ. 0,008 μ.

**Λ 117.** Ὅμοιον κωνικόν ἀπὸ μελανὸν στεατίτην. Διάμ. 0,0165, ὕψ. 0,009 μ.

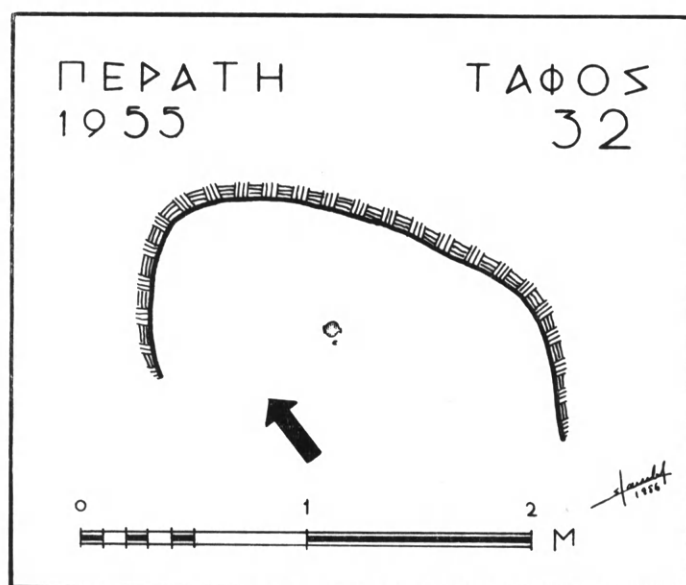
**Λ 118.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,018, ὕψ. 0,012 μ.

**Δ 86.** Χάνδρα σφαιρική, διάτρητος, χρώματος καστανοῦ, ἀπὸ γιούσουρον. Διάμ. 0,007-0,008 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 32 (σχέδ. 88)

Ρηχὸν ἡμιελλειπτικὸν ὄρυγμα, εἰς σχῆμα μικροῦ θαλάμου, μὲ τὴν πρὸς τὴν εἴσοδον πλευράν του παρασυρμένην πρὸς τὴν κατωφέρειαν. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ διατηρη-

θέντος δαπέδου του εύρεθη μικρόν έλλιπές ληκύθιον (380) καί τὸ ἥμισυ χαλκίνου δα-



Σχέδ. 88.

κτυλίου ἢ στρεπτοῦ (M 77). Ὅστ᾽ δὲν ἐσώθησαν. Πρόκειται προφανῶς περὶ τῆς ταφῆς νηπίου, στοιχειωδῶς κτερισθείσης μὲ ἐλλιπῇ καὶ ἀχρηστευμένα ἀντικείμενα.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 97 γ.δ)

**380.** Ληκύθιον ὠοειδές, ἐλλιπές (χωρὶς λαβὴν καὶ στόμιον). Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κεραμόχρους, ἀλείφωμα ἀνοικτοτέρου χρώματος, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ται-

νίαι. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως κύκλος. Διάμ. 0,065, σωζ. ὑψ. 0,060 μ.

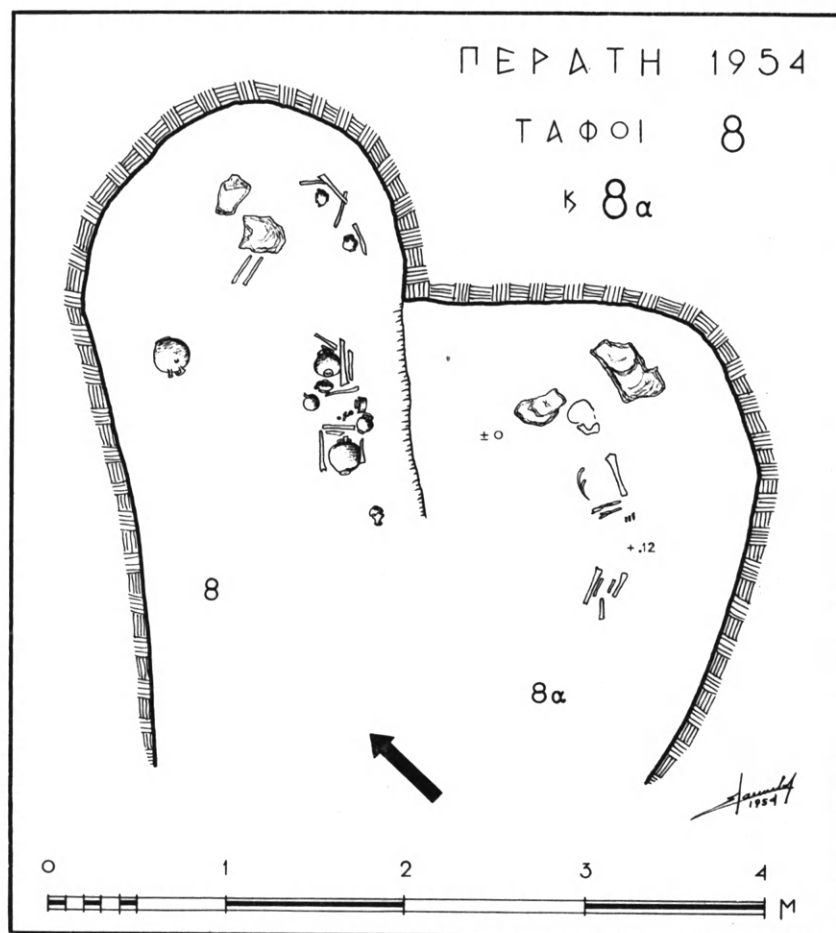
**M 77.** Τὸ ἥμισυ χαλκίνου δακτυλίου ἢ στρεπτοῦ κατεσκευασμένου ἀπὸ διπλοῦν κρίκων εἰς δύο περιελίξεις. Σωζ. διάμετρος 0,018 μ.

#### ΤΑΦΟΙ 8 καὶ 8α (σχέδ. 89)

Ὡρυγμένον κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος καὶ βλέπον πρὸς ΝΔ., τὸ σύμπλεγμα τῶν δύο αὐτῶν θαλάμων ἔχει διατηρήσει τὰ τοιχώματά του μόνον εἰς τὸ βάθος καὶ ἐν μέρει εἰς τὰ πλάγια. Ἡ περιοχὴ ὅπου ὑπῆρχον αἱ εἰσοδοί, ἢ ἐνδεχομένως ἡ κοινὴ εἰσοδος ἀμφοτέρων, ἔχει πρὸ πολλοῦ παρασυρθῇ εἰς τὴν κατωφέρειαν. Τὸ δάπεδον τοῦ 8α εἶναι κατὰ 0,08 - 0,15 μ. ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ τοῦ 8, κατὰ τὰ ἄλλα ὅμως τίποτε δὲν τοὺς διακρίνει, οὔτε φαίνεται ἐὰν πρόκειται περὶ δύο τάφων ἐφαπτομένων ἢ περὶ ἑνὸς ἐπεκταθέντος ἐκ τῶν ὑστέρων.

Ὁ τάφος 8 κατέχει τὸ ἀριστερόν ὡς πρὸς τὴν εἰσοδὸν μέρος καὶ ἔχει σχῆμα ἐπιμήκους ἐλλείψεως. Τὸ ΒΑ. του τμήμα, σκαφὲν εἰς βάθος μέσα εἰς τὴν παρειὰν τοῦ ὑψώματος, εύρεθη χωσμένον ἀπὸ μεγάλους ὄγκους τοῦ πετρώματος ἀποκολληθέντας καὶ πεσόντας εἰς τὸ δάπεδόν του μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καλύψουν ὅσα ὀστᾶ καὶ ἀγγεῖα εἶχον ἀπωθηθῇ ἐκεῖ, παρασύραντες καὶ δύο μεγάλους λίθους. Οἱ λίθοι αὗτοι εύρέθησαν εἰς διαφορετικὰ ἐπίπεδα καὶ εἰς ἀρκετὸν ὕψος, φαίνεται δὲ ὅτι ἔπεσαν ἢ ἐκυλίσθη-

σαν ἐκ τῶν ὑστέρων μέσα εἰς τὴν σχισμὴν τὴν δημιουργηθεῖσαν ἀπὸ τὴν ἀποκόλλησιν τοῦ πετρώματος καὶ ὅτι εἶναι ἄσχετοι πρὸς τὸν τάφον αὐτὸν καθ' ἑαυτόν. Εἰς τὴν Α. του πλευράν, κατὰ μῆκος τῆς χαμηλῆς βαθμίδος μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ 8α, εὗρέθη μεμονωμένον καὶ σπασμένον προχοῖδιον (128), ἐν συνεχείᾳ δὲ τὰ λείψανα μιᾶς ταφῆς κατὰ χώραν μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν εἴσοδον. Τὸ κρανίον δὲν ἐσώθη. Ἡ ἀριστερὰ ἐσταύρωνε τὸ στῆθος, ἡ δεξιὰ δέ, τοποθετημένη λοξῶς, κατέληγεν εἰς τὴν κοιλίαν, ὅπου ἐσώθησαν μερικαὶ ἀπὸ τὰς φάλαγγας τῶν δακτύλων. Εἰς μίαν ἀπὸ αὐτὰς ἦτο περασμένος ἀργυ-



Σχέδ. 89.

ροῦς δακτύλιος (M 28) καὶ μεταξύ τῶν ὑπολοίπων ἔκειντο ἄλλοι δύο (M 29 καὶ M 30) καθὼς καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 32). Τὰ ὀστέα τῶν σκελῶν, κείμενα ἄλλα λοξὰ πρὸς τὸ σῶμα καὶ ἄλλα παράλληλα πρὸς αὐτό, δεικνύουν ὅτι ἦσαν τοποθετημένα μετὰ τὰ γόνατα ὑψηλά. Εἰς τὸ στῆθος τοῦ νεκροῦ εὗρέθη μέγας ψευδόστομος (129), παρὰ τὸν δεξιὸν ἀγκῶνά του δὲ ἄλλος, μικρός (130), μαζί με ἀλαβαστροειδές (131). Παρὰ τὴν ἀριστερὰν ὀσφὺν ἔκειντο ψευδόστομος (132) καὶ σταμνίσκος πεσμένος πλαγίως (133), μεταξύ τῶν σκελῶν δὲ ὑπῆρχεν ἄλλος ψευδόστομος ἀκέραιος (134). Μεταξύ τῶν ὀστέων ὑπῆρχεν ἀκόμη καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 31). Εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, κάτω ἀπὸ τοὺς βυθισμένους ὄγκους τοῦ πετρώματος, εἶχον ἀπωθηθῇ μερικὰ

ὁστᾶ, ὁ ψευδόστομος 135 καὶ ὁ σταμνίσκος 136, πλησίον τοῦ Δ. τοιχώματος δὲ εἶχε παραμερισθῇ μέγας ψευδόστομος, ὁ 127. Ὅλα αὐτὰ τὰ κτερίσματα πρέπει νὰ ἀνῆκον εἰς ταφὴν παλαιότεραν τῆς κατὰ χώραν.

Ὁ τάφος 8α περιεῖχε καὶ αὐτὸς μίαν ταφὴν κακῶς διατηρημένην καὶ εἰς ἐπίπεδον 0,12 μ. ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ δάπεδόν του, εὐρεθεῖσαν κατὰ χώραν μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Β. Τὸ κρανίον τῆς εἶχε συνθλιβῇ ἀπὸ μέγαν λίθον πατοῦντα ἐν μέρει ἐπάνω του, ἄλλος δὲ μεγαλύτερος ἔκειτο πρὸς τὰ ἀριστερά του. Οἱ βραχίονες, καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὰ ὁστᾶ τοῦ ἀριστεροῦ καὶ τοὺς δακτύλους τοῦ δεξιοῦ, ἦσαν διεσταυρωμένοι εἰς τὸ στῆθος. Τὰ σκέλη πεσμένα εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ κορμοῦ καὶ ὀλίγον λοξῶς πρὸς αὐτὸν φαίνεται νὰ ἦσαν ἀρχικῶς συνεσταλμένα μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Ἡ ταφὴ ἦτο ἐντελῶς ἀκτέριστος.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 98 γ καὶ 99 α)

**127.** Ψευδόστομος μέγας συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ αὐτῶν στενὴ ζώνη τεθλασμένης καὶ ἄλλῃ πλατυτέρα μὲ ἀμφιτόξους ραβδώσεις. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ρόμβοι μὲ δικτυωτὴν διαγράμμισιν, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο πτηνὰ ὁμόροπα πτερυγίζοντα. Ἐχουν κεφαλὰς κυκλικὰς, μὲ στίγμα εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἀνοικτὰ ράμφη, καμπύλους ἐπιμήκεις λαιμοὺς καὶ ἀμυγδαλόσχημα σώματα. Τοῦ ἐνὸς αἱ πτέρυγες ἀποδίδονται μὲ παχεῖαν γραμμὴν ἐντὸς λεπτοῦ περιγράμματος, τὸ δὲ πτέρωμα τοῦ σώματος μὲ λεπτὰς κυματοειδεῖς γραμμάς κατὰ μῆκος. Τοῦ ἄλλου τὸ πτέρωμα χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἐνάλληλα ἀμυγδαλοειδῆ σχήματα μὲ ὀλόβαφον τὸν πυρῆνα, αἱ δὲ πτέρυγες μὲ τριπλὴν λεπτὴν κυματοειδῆ γραμμὴν. Διάμ. 0,204, ὕψ. 0,229 μ.

**128.** Προχοῖδιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, βραχυστρόγγυλον, μὲ ὑποτυπώδη δακτυλίσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ἡ ράχis τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Διάμ. 0,087, ὕψ. 0,094 μ.

**129.** Ψευδόστομος μέγας ἀκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον λοξόν, ἐγγίζον τὸν δίσκον τῶν λαβῶν, λαβαὶ λεπταὶ καὶ χαμηλαί, δίσκος σχεδὸν ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχis τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ αὐτῶν στενὴ ζώνη περιλαμβανούσα ἐναλλάξ ὁμάδας καθέτων πυκνῶν κυματοειδῶν γραμμῶν καὶ μικροὺς κύκλους. Εἰς τὸν ὦμον διχαλωτὰ ἄνθη. Διάμ. 0,179, ὕψ. 0,216 μ.

**130.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος λαβῶν ἐπίπεδος, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλίσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, ὁ δίσκος ὀλόκληρος μὲ ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ κέντρον. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον τρίγωνα μὲ πυκνὴν ὀριζοντίαν διαγράμμισιν. Διάμ. 0,108 ὕψ. 0,126 μ.

**131.** Ἀλαβαστροειδὲς ἀκέραιον. Στόμιον χωνοειδές, σῶμα κυλινδρικόν, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθροπορτοκαλόχρους. Βαμμένον τὸ στόμιον, εἰς τὰς ράχis τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸ σῶμα ταινίαι. Διάμ. 0,076, ὕψ. 0,058 μ.

**132.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπλη-

ρωμένος, ωσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος επίπεδος, βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός ἐρυθρόξανθος, βαφή καστανή, διακόσμησις ἀπολεπισμένη. Βαμμένα : θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, ὁ δίσκος ὀλόκληρος. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βᾶσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον στικτοὶ κύκλοι. Διάμ. 0,102, ὕψ. 0,124 μ.

**133.** Σταμνίσκος συγκολλημένος εἰς τὸ στόμιον, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρὺ καὶ ὑψηλόν, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλός ἐρυθρόξανθος, αλείφωμα κιτρινωπὸν ἀραιόν, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βᾶσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Διάμ. 0,094, ὕψ. 0,076 μ.

**134.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον κατακόρυφον ἐγγίζον τὸν δίσκον τῶν λαβῶν, δίσκος μετὰ χαμηλὴν ἀπόφυσιν, βάσις χαμηλοτάτη κωνική. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή μετὰ πορτοκαλόχρους ἀποχρώσεις. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βᾶσιν ταινίαι, μεταξὺ τῶν δύο πρώτων ὁμάδες πυκνῶν λεπτῶν καθέτων γραμμῶν. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως τρεῖς ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου περίστικτοι κύκλοι, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀντιμέτωπα ἄνθη. Διάμ. 0,14, ὕψ. 0,139 μ.

**135.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινωπός, βαφή ἐρυθροκάστανη ἀλαμπής. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βᾶσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου τριπλαῖ κυματοειδεῖς γραμμαί. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὁμόκεντρα τόξα μετὰ κροσσῶν περίγραμμα. Διάμ. 0,092, ὕψ. 0,102 μ.

**136.** Σταμνίσκος ἀκέραιος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλός ἐρυθρόξανθος, βαφή ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,076, ὕψ. 0,070 μ.

**Λ 31.** Κομβίον δισκοειδές, ἀπὸ μελανὸν στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,009 μ.

**Λ 32.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,016, ὕψ. 0,006 μ.

**Μ 28.** Δακτύλιος ἀργυροῦς, κατεσκευασμένος ἀπὸ στρογγύλον σύρμα μετὰ ἄκρα του ἐφαπτόμενα ἀλλ' ὄχι κολλημένα, περασμένος εἰς φάλαγγα δακτύλου. Διάμ. 0,021 - 0,025 μ.

**Μ 29.** Δακτύλιος ἀργυροῦς, συγκολλημένος ἀπὸ δύο τεμάχια, ἀνοικτός. Ἀποτελεῖ τὸν κρίκον δακτύλου μετὰ σφενδόνην μὴ διατηρηθεῖσαν. Διάμ. 0,021 - 0,025 μ.

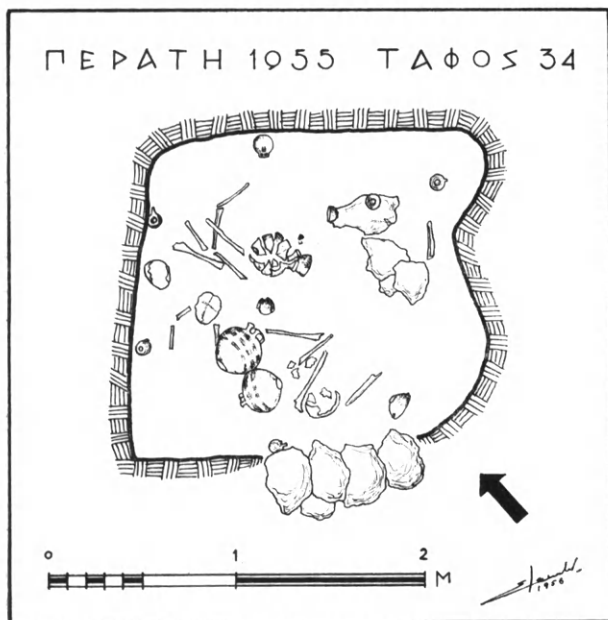
**Μ 30.** Τὸ ἥμισυ τοῦ κρίκου ἀργυροῦ δακτύλου, παραμορφωμένου λόγῳ ὀξειδώσεως. Διάμ. 0,024 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 34 (σχέδ. 90, πίν. 185 β)

Μικρός, ρηχός, ἀκανονίστως τετράπλευρος θαλαμοειδής, μετὰ καμπύλας πλευρὰς καὶ μίαν σειρὰν λίθων εἰς τὴν εἴσοδόν του, λείψανον τῆς ξηρολιθιᾶς τῆς θύρας. Δρόμος δὲν διετηρήθη. Εὐρέθη γεμᾶτος ἀπὸ ὀστᾶ καὶ κτερίσματα διάσπαρτα καὶ μετακινημένα. Δεξιὰ τῶν λίθων τῆς εἰσόδου ἔκειτο σκύφος (401), ἀριστερά των δέ, στηριζομένη εἰς τὸν τελευταῖον πρὸς Δ. λίθον, μικρὰ φλάσκα (389). Ἐμπρὸς ἀπὸ τοὺς λίθους, ὑπῆρχε κρανίον καὶ θραύσματα ἑνὸς ἄλλου πλαισιωμένα ἀπὸ μακρὰ ὀστᾶ, κείμενα εἰς σχῆμα Ζ. Ἀριστερὰ τοῦ συμπλέγματος αὐτοῦ, εἰς τὴν προέκτασιν τῆς Δ. παραστάδος ἦσαν δύο μεγάλοι ψευδόστομοι πεσμένοι πλαγίως (390 καὶ 391), ἔμπρὸς εἰς τὸ στόμιον τοῦ δευτέρου δὲ μικρὸς σταμνίσκος (393). Πλησίον τοῦ Δ. τοιχώματος, χωρισμένος ἀπὸ τοὺς δύο ψευδοστόμους μετὰ κρανίον καὶ δύο βραχιόνια ὀστᾶ, εὕρισκετο κυαθίσκος κείμενος ἀνάποδα (392) καὶ περαιτέρω ἄλλο κρανίον καὶ θήλαστρον (394) στηριγμέ-



νον ὄρθιον εἰς τὸ τοίχωμα. Δεξιά του ἦσαν συσσωρευμένα μακρὰ ὀστᾶ. Εἰς τὸ μέσον τοῦ Β. τοιχώματος ἔκειτο μεμονωμένος μικρὸς ψευδόστομος (395), ἐνῶ εἰς τὸ κέντρον



Σχέδ. 90.

περίπου τοῦ θαλάμου ὑπῆρχε πρόχους θρυμματισμένη (396) καὶ πωματισμένη με σκύφον χωμένον εἰς τὸ στόμιόν της (397). Πλησίον των εὑρέθησαν κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 119) καὶ τεμάχιον ὑάλου (Δ 88). Τέλος εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΒΑ. γωνίας εἶχον ἀπωθηθῇ ὀστᾶ καὶ μερικοὶ λίθοι. Ἐπάνω εἰς τὸν μεγαλύτερον ἀπὸ αὐτοὺς ἦσαν τοποθετημένοι δύο κύαθοι (398 καὶ 399), τρίτος δὲ εὑρέθη μεταξύ τῶν λίθων καὶ τῆς γωνίας (400).

Καθὼς λοιπὸν προκύπτει ἀπὸ τὰ κρανία, ὁ τάφος αὐτὸς περιεῖχε τοῦλάχιστον τέσσαρας ταφάς, πιθανώτατα δὲ περισσοτέρας. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ ἀκαταστασία τοῦ περιεχομένου του δεικνύει ὅτι, προτοῦ ἐγκα-

ταλειφθῇ, ἠνοιχθῇ διὰ τελευταίαν φορὰν καὶ τὸ περιεχόμενόν του ἀνεστατώθῃ, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα με τὸν σκοπὸν νὰ ἀφαιρεθοῦν ὅσα ἀπὸ τὰ κτερίσματά του ἦσαν ἀκόμῃ εἰς θέσιν νὰ χρησιμοποιηθοῦν.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 99 β.γ)

**389.** Φλάσκα φακοειδής, συμπληρωμένη. Τὸ στόμιον πλαισιοῦται ἀπὸ δύο προεξεχούσας θηλάς. Ἡ μία πλευρὰ ὁμαλῶς κυρτή, ἡ ἄλλη (ὄπου ἡ λαβὴ) ὑβώδης. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάστανι ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὰς δύο πλευράς πυκνοὶ ὁμόκεντροι κύκλοι. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,105 μ.

**390.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον ἐγγίζον τὸν δίσκον, λαβαὶ συγκλίνουσαι πρὸς τὰ κάτω, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρά, ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν μελανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις των σειρὰ ἀμειβόντων, καταλήγουσα εἰς τριγωνικὸν ἄνθος. Εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι.

Εἰς τὴν κοιλίαν πυκναὶ ταινίαι, μεταξύ των τέσσαρες στεναὶ ζῶναι τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου τριγωνικὰ ἄνθη με διαγραμμισμένην τὴν στεφάνην. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια ἀντιμέτωπα, πλαισιώνοντα κατακόρυφον στήλην ὄρου με διπλοῦν περίγραμμα. Διάμ. 0,20, ὕψ. 0,22 μ.

**391.** Ψευδόστομος μεγάλος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον καὶ λαβαὶ χαμηλά, εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἐπιπέδου δίσκου ὀξεῖα ἀπόφυσις, στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάστανι. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν βάσιν του καὶ εἰς τὴν βάσιν τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν δακτύλιοι, ἄλλοι εἰς τὰς ρίζας τῶν λαβῶν. Αἱ λαβαὶ βαμμέναι εἰς τὰ περιθώριά των, εἰς τὴν ράχιν των δύο διαγώνιοι χιαστί. Εἰς τὸν δίσκον ἀσύμμετρος πενταπλοῦς ἀσθήρ περιβάλλον τὴν ὀλόβαφον ἀπόφυσιν καὶ ἔχων

τά μεταξύ τῶν ἀκτίνων του διαστήματα δια-  
γραμμισμένα. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὤμου στε-  
νὴ ζώνη ρόμβων μὲ δικτυωτὴν διαγράμμισιν.  
Ἀκολουθεῖ πλατυτέρα ζώνη διαποικίλων ρόμ-  
βων μὲ περίγραμμα καταλῆγον εἰς ἀγκιστρο-  
εἰδεῖς σπείρας, ἥ δὲ ὑπόλοιπος κοιλία τοῦ ἀγ-  
γείου εἶναι βαμμένη ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένην  
τὴν βάσιν καὶ μερικὰς λεπτὰς ταινίας. Εἰς τὰ  
τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου φυλλοειδῆ σχήματα  
ἀνηρτημένα ἀπὸ τὸν δακτύλιον τοῦ στελέχους  
τοῦ δίσκου, περίστικτα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὁ-  
μοιον σχῆμα μεταξύ δύο διαποικίλων τριγώ-  
νων. Κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου τοῦ ὤμου ὁμά-  
δες κροσσοπεταλίων. Διάμ. 0,216, ὕψ. 0,24 μ.

**392.** Κύαθος, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον  
βάσιν καὶ παχέα τοιχώματα. Πηλὸς ἐρυθρω-  
πός, ἀλείφωμα ροδόχρουν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμ-  
μένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένον κύ-  
κλον εἰς τὸν πυθμένα, ἐξωτερικῶς δὲ ἡ κορυφὴ  
τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοι-  
λίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,076, ὕψ.  
0,048 μ.

**393.** Σταμνίσκος ὑφίλαιμος, συμπληρωμέ-  
νος εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὰς λαβὰς. Στόμιον εὐρύ,  
βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ροδόχρους, βα-  
φὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ  
λαβαὶ καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν  
καὶ τὴν βάσιν. Εἰς τὸν ὦμον ζώνη τριμίσχων  
κύκλων. Διάμ. 0,080, ὕψ. 0,096 μ.

**394.** Θήλαστρον ἀκέραιον, ὠσειδές. Στόμιον  
χωνοειδὲς χαμηλόν, βάσις δακτυλιόσχημος. Πη-  
λὸς πρασινοκίτρινος, βαφὴ μαυροκάσταν, ἐξί-  
τηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον μέχρι τοῦ λαιμοῦ,  
εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν  
ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς  
τὴν ρίζαν τῆς προχοῆς δακτύλιος, κατὰ μῆκος  
τῆς τέσσαρες γραμμαί. Διάμ. βάσεως 0,042,  
ὕψ. 0,118 μ.

**395.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠσειδής.  
Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις,  
βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος,  
τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα πρασινωπὸν  
πυκνόν. Βαφὴ μελανή, διακόσμησις ἀδρά καὶ ἀδε-  
ξία. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ  
συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δί-  
σκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμ-  
μαί, εἰς τὸν δίσκον ὑποτυπώδης σπεῖρα. Εἰς  
τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξύ των

πλατεῖα ζώνη ἀμειβόντων. Ἡ διακόσμησις τοῦ  
ὤμου ἐξίτηλος, συνισταμένη πιθανῶς εἰς πε-  
ρίστικτα ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,104, ὕψ.  
0,113 μ.

**396.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη,  
ὠσειδής. Στόμιον εὐρύχειλον, βάσις δισκοει-  
δής. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς καὶ ἀκάθαρτος,  
βαφὴ μαυροκάσταν ἐξίτηλος, σωζομένη κυ-  
ρίως εἰς πορτοκαλόχροα ἴχνη. Βαμμένος δα-  
κτύλιος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χείλους, ἡ ράχιν  
τῆς λαβῆς, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος μὲ ἀγ-  
κιστρον πρὸς ἀριστερά, εἰς τὸν λαιμόν καὶ τὴν  
κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,184, ὕψ. 0,138 μ.

**397.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμέ-  
νος, μὲ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρι-  
νωπός, βαφὴ ἐρυθροκάσταν ἐξίτηλος. Βαμμέ-  
νος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸν  
πυθμένα καὶ ταινίαν εἰς τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς,  
ἐξωτερικῶς δὲ τὴν βάσιν καὶ τὸ κατώτατον  
μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. χείλους 0,098, ὕψ.  
0,077 μ.

**398.** Κύαθος ραγισμένος, μὲ συμπληρωμένην  
τὴν λαβὴν καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν.  
Πηλὸς κιτρινοπράσινος, βαφὴ μαυροκάσταν  
ἐσωτερικῶς, καστανοπορτοκαλόχρους ἐξωτερι-  
κῶς. Βαμμένον τὸ ἐσωτερικὸν ὁλόκληρον, ἐξω-  
τερικῶς ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ  
τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,092, ὕψ. 0,051 μ.

**399.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμέ-  
νος, διάστομος, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βά-  
σιν. Κατασκευὴ ἄτεχνος καὶ χονδροειδής. Πηλὸς  
κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάσταν. Βαμμένος  
ὁλόκληρος, μὲ ἐξηρημένον τὸ περὶ τὴν λαβὴν  
τμήμα του. Διάμ. χείλους 0,085, ὕψ. 0,048 μ.

**400.** Κύαθος συγκολλημένος, κακόπλαστος,  
μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυ-  
θρωπὸς ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ  
ἐρυθροκάσταν. Βαμμένοι δύο ἡμιελλείψεις ἐξω-  
τερικῶς, ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζό-  
μεναι εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὅπου συγχέονται. Διάμ.  
χείλους 0,078, ὕψ. 0,040 μ.

**401.** Σκύφος διάστομος, μὲ δακτυλιόσχημον  
βάσιν, ἀκέραιος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυ-  
θροκάσταν, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος  
ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένον κύκλον  
εἰς τὸν πυθμένα. Κατὰ μῆκος τοῦ χείλους στί-  
γματα. Ἐξωτερικῶς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὰς  
ράχεις τῶν λαβῶν, ἰδιαίτερος τονισμέναι εἰς τὰς

ρίζας των, καὶ ταινία εἰς τὸ χεῖλος. Διάμ. χείλους 0,105, ὕψ. 0,075 μ.

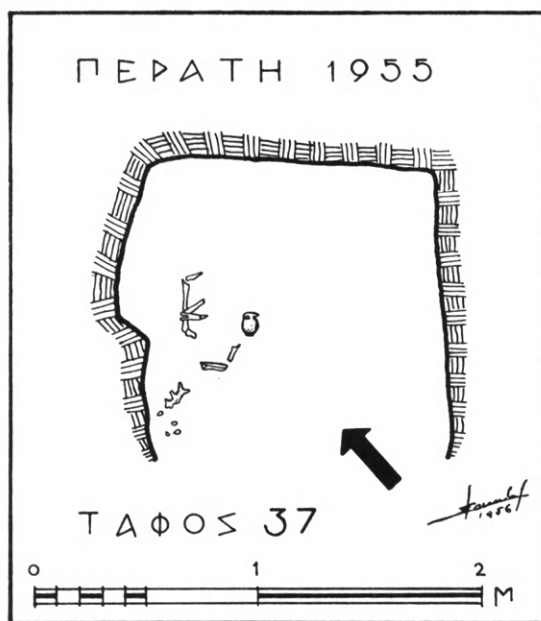
Δ 119. Κομβίον μέγα κωνικόν, ἀπὸ τεφροπράσινον στεατίτην. Διάμ. 0,036, ὕψ. 0,024 μ.

Δ 88. Τεμάχιον ὑάλου, σχήματος ἀκανονί-

στου τραπεζοειδοῦς, χρώματος κυανοῦ, μὲ λευκοὺς καὶ κιτρίνους ἱριδισμούς, ὀλίγον κυρτόν. Πρέπει νὰ προέρχεται ἀπὸ τὸ τοίχωμα ἀρκετὰ μεγάλου ἀγγείου. Διαστάσεις 0,019 × 0,036, πάχος 0,004 μ.

### ΤΑΦΟΣ 37 (σχέδ. 91)

Μικρός, ἀκανονίστως τετράπλευρος ρηχὸς θάλαμος. Τὸ πρὸς Ν. τμήμα του, μὲ τὴν εἴσοδον καὶ τὸν δρόμον, δὲν διετηρήθη, παρασυρθὲν εἰς τὴν κατωφέρειαν. Κατὰ μῆκος τῆς Δ. πλευρᾶς του εὑρέθησαν τὰ ὑπόλοιπα μιᾶς παιδικῆς ταφῆς συνιστάμενα



Σχέδ. 91.

εἰς ἐλάχιστα τρίμματα παιδικοῦ κρανίου, τέσσαρα κογχύλια κώνων (Δ 91) καὶ εἰδῶλιον βοῦς μὲ τὰ ἄκρα τῶν κεράτων καὶ τῶν ποδῶν σπασμένα (427). Ἀκολουθεῖ τεμάχιον παιδικοῦ πήχεως, τοποθετημένου καθέτως πρὸς τὸ στῆθος καὶ λείψανα λεκάνης καὶ μηριαίων, μόλις διατηρούμενα, πεσμένα λοξῶς κατὰ τρόπον δεικνύοντα ὅτι τὸ παιδίον εἶχε ταφῇ ὕπτιον μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Πλησίον των εὑρέθη προχοῦδιον πεσμένον πλαγίως (426).

### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 99 δ.ε.)

426. Προχοῦδιον ἀκέραιον, ὠοειδές, μὲ εὐρὺ στόμιον καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς πορτοκαλόχρους, ἀκάθαρτος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, ἡ λαβὴ καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,076, ὕψ. 0,082 μ.

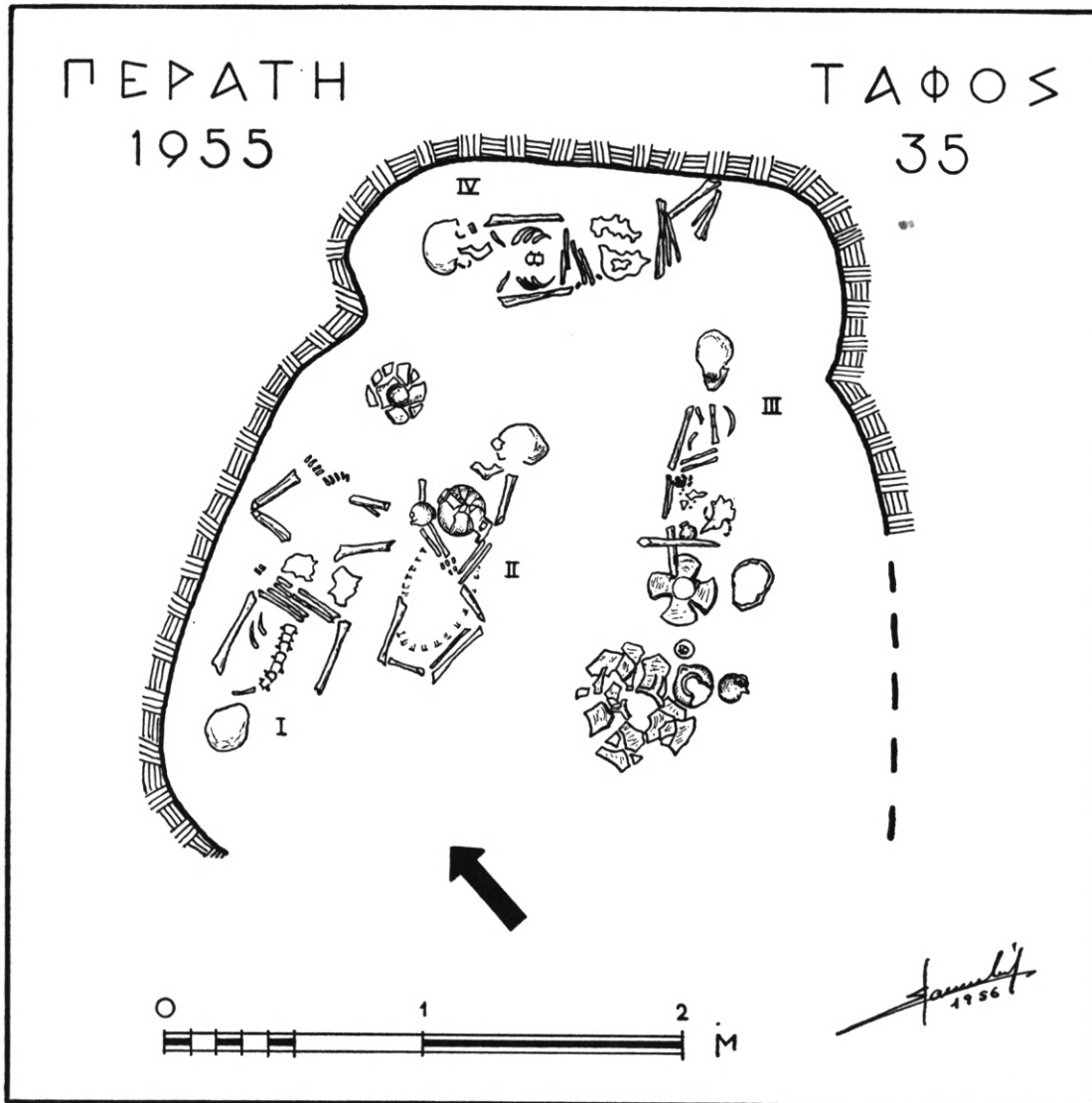
427. Εἰδῶλιον βοῦς, μὲ σπασμένα καὶ συμ-

πληρωμένα τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν καὶ τῶν κεράτων. Κέρατα κλίνοντα ἐμπρός, σῶμα ἐπίμηκες, οὐρὰ κολλημένη εἰς τὸν δεξιὸν ὀπίσθιον μηρόν. Πηλὸς ὑπόλευκος, βαφὴ μελανή - ἐρυθροκάστανη, πολὺ ἐξίτηλος. Ὀλόβαφον. Μῆκος 0,112, ὕψ. 0,074 μ.

Δ 91. Τέσσαρα κογχύλια κώνων, ἀκέραια. Μήκη 0,022 - 0,032 μ.

## ΤΑΦΟΣ 35 (σχέδ. 92, πίν. 162 β)

Ὁ τάφος αὐτὸς ἔχει σχῆμα τετράπλευρον τραπεζοειδές, ὄχι πολὺ κανονικόν, μὲ μίαν κογχοειδῇ προέκτασιν εἰς τὸ βάθος του, καταλαμβάνουσιν ὁλόκληρον τὸ πλάτος τοῦ θαλάμου καὶ προστεθεῖσαν ἀσφαλῶς ἐκ τῶν ὑστέρων διὰ νὰ χωρέσῃ μία ἐπὶ πλέον ταφή, ἡ IV. Ἡ θύρα καὶ τὸ ἀντίστοιχον τμήμα τοῦ θαλάμου δὲν διετηρήθησαν, παρα-



Σχέδ. 92.

συνθέντα εἰς τὴν κατωφέρειαν ἀπὸ τὴν ἀποχωμάτωσιν. Ἡ Α. τοῦ πλευρὰ εἶχε κοπῇ ἀπὸ τὸ δυτικὸν τοίχωμα τοῦ τάφου 52. Ὁ τάφος αὐτὸς ἦτο πιθανώτατα ὁ παλαιότερος, ὁ δὲ 35 φαίνεται νὰ κατεσκευάσθῃ μετὰ τὴν βύθισιν τῆς θόλου του. Χάρις εἰς μίαν νεροσυρμὴν ὅμως, διελθοῦσαν κάποτε ἀπὸ τὸ σημεῖον αὐτὸ καὶ παρασύρασαν τὸ στερεὸν ἔδαφος, ὁ χώρος ὅπου εὕρισκετο τὸ μεταξύ τῶν δύο τάφων τοίχωμα εὐρέθη

γεμᾶτος ἀπὸ νεροχώματα, τὰ δὲ ὅρια καὶ ἡ διαδοχὴ τῶν δύο θαλάμων δὲν διακρίνονται πλέον σαφῶς. Εἰς τὸ διατηρηθὲν τμήμα τοῦ θαλάμου τοῦ ὁ 35 εἶχε τέσσαρας ταφὰς κατὰ χώραν καὶ μίαν τοῦλάχιστον ἀνακομιδὴν. Ἡ πρώτη ταφή (I) εὑρέθη κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος, μὲ τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν. Τὸ κρανίον τῆς μόλις διετῆρει τὸ περίγραμμά του καὶ τὰ ὅστ᾽ αὐτοῦ θώρακος εἶχον ὑποστῇ μεγάλην φθοράν. Οἱ δύο βραχίονες διεσταυροῦντο εἰς τὴν κοιλίαν, τὰ δὲ σκέλη εὑρέθησαν συνεσταλμένα μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Καθὼς προκύπτει ἀπὸ τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν, τὸ ἀριστερὸν ἐπάτει ἐπάνω εἰς τὸ δεξιόν. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ αὐτὰ εὑρέθη μέγα κύπελλον εἰς τεμάχια (410), προφανῶς μεταφερθὲν ἀπὸ ἄλλην θέσιν. Παράλληλος πρὸς τὴν ταφὴν αὐτὴν, ἀντίρροπος ὅμως καὶ πλησιεστέρα πρὸς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, εὑρέθη ἡ II, ἐπίσης κατὰ χώραν. Τὸ κρανίον τῆς ἔκλινε πρὸς τὰ δεξιά. Ἡ ἀριστερὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος, ἐνῶ ἡ δεξιὰ ἐλύγιζεν εἰς τὸν ἀγκῶνα, φέρουσα τὴν παλάμην εἰς τὸ ὑπογάστριον. \*Απὸ τὰ ὅστ᾽ αὐτῶν σκελῶν ἐσώθησαν τὰ δύο μηριαῖα καὶ ἐν μέρει αἱ κνήμαι, πεσμένοι κατὰ τρόπον δεικνύοντα ὅτι καὶ αὐτὸς εἶχε ταφῇ μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Εἰς τὸ στῆθος τοῦ σκελετοῦ εὑρέθη ψευδόστομος κείμενος πλαγίως καὶ σπασμένος (408), εἰς τὸν δεξιὸν τοῦ ἀγκῶνα δὲ ληκύθιον χωρὶς στόμιον (409). Ἡ ταφή αὐτὴ ἐκάλυπτεν ἕνα ἐπιμήκη λάκκον βάθους 0,22 μ., περιέχοντα τὰ ὅστ᾽ ἐνὸς πλήρους σχεδὸν σκελετοῦ κτερισμένου μὲ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 121).

Εἰς τὸ ἀνατολικὸν τμήμα τοῦ θαλάμου, πλησίον τοῦ σημείου ὅπου θὰ εὑρίσκετο ἡ εἴσοδος, ὑπῆρχον 1 - 2 ὅστ᾽ αὐτῶν καὶ ὁμᾶς ἀγγείων. Τὸ μεγαλύτερον ἀπὸ αὐτὰ ἦτο κρατήρ (402), εὑρεθεὶς εἰς τεμάχια καλύπτοντα μικρὸν πῶμα σπασμένον καὶ ἐλλιπές (411), καθὼς καὶ δύο τεμάχια μολυβδίνου σύρματος (M 82). Παραπλεύρως τῶν ἔκειντο τριποδικὸν ἀλαβαστροειδές (404), ληκύθιον πεσμένον πλαγίως (403) καὶ σταμνίσκος ὀρθιος (405). Τὰ ἀγγεῖα αὐτά, ἀπωθημένα ὅλα μαζί εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τοῦ τάφου, ἀνῆκον ἀσφαλῶς εἰς ταφὴν παλαιότεραν, ἀνακομισθεῖσαν.

\*Αμέσως πρὸς ΒΑ. τῶν καὶ παραλλήλως πρὸς τὸ Α. τοίχωμα εὑρέθη ἄλλη ταφή κατὰ χώραν, ἡ III, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Β., εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἰσχωρῇ κάπως εἰς τὴν περιοχὴν τῆς κογχοειδοῦς προεκτάσεως. Ὁ νεκρὸς εἶχε ταφῇ ὕπτιος μὲ τὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἐπάνω. Ἡ δεξιὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Ἡ ἀριστερά, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, ἐσταύρωνε τὸν στόμαχον φέρουσα τοὺς δακτύλους εἰς τὸ δεξιὸν βραχιόνιον. Τὰ διατηρηθέντα τεμάχια τῆς λεκάνης εὑρέθησαν εἰς τὴν θέσιν τῶν, τὰ δὲ ὅστ᾽ αὐτῶν σκελῶν, πεσόντα χιαστί, δεικνύουν ὅτι καὶ αὐτὸς ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι εἶχε ταφῇ μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Μεταξὺ τῶν δακτύλων τῆς ἀριστερᾶς εὑρέθησαν δύο ἀργυροῦ δακτύλιοι (M 80 καὶ M 81) καὶ τρίτος χρυσοῦς (M 78), καθὼς ἐπίσης καὶ μία χάνδρα ἀπὸ σάρδιον (Λ 120) καὶ ἑπτὰ μικραὶ χρυσαῖ μαζί μὲ τεμάχιον χρυσοῦ σύρματος (M 79). Κάτω ἀπὸ τὰ ὅστ᾽ αὐτοῦ ἀριστεροῦ τμήματος τῆς λεκάνης ὑπῆρχον μερικὰ τεμάχια μολυβδίνου σύρματος (M 82). Τὸ χῶμα μεταξὺ τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος καὶ τῆς λεκάνης εἶχε χρῶμα τεφρὸν εἰς ἕκτασιν πολὺ μεγαλυτέραν ἀπὸ ὅσῃν δικαιολογεῖ ἡ ὀξειδωσις τῶν δύο ἀργυρῶν δακτυλίων. Ἴσως νὰ ὀφείλεται εἰς τὴν ἀποσάθρωσιν οὐσίας καταστραφείσης ἐν τῷ μεταξὺ ἐντελῶς, ὑφάσματος π.χ. ἡ δέρματος. Ἐπάνω εἰς τὴν λεκάνην ὑπῆρχεν ἀκέραιον εὐρύστομον προχοῖδιον (407), ἐν συνεχείᾳ δὲ, ἐν



μέρει κάτω από τὰ ὀστέα τῶν σκελῶν, τὸ ἐπάνω μέρος λεκάνης χωρὶς πυθμένα (406) καὶ πλησίον τῆς κρανίου.

Κατὰ μῆκος τοῦ τοιχώματος τῆς κογχοειδοῦς ἐπεκτάσεως εὐρέθη μία ἀκόμη ταφή κατὰ χώραν, ἡ IV, μετὴν κεφαλὴν πρὸς Δ. Τὸ κρανίον εἶχε πέσει πρὸς τὰ ἀριστερά. Αἱ χεῖρες διεσταυροῦντο εἰς τὸν στόμαχον. Τὰ σκέλη, συνεσταλμένα, εἶχον πέσει καὶ τὰ δύο λοξῶς πρὸς τὸ τοίχωμα, τὸ δεξιὸν ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἀριστερόν. Εἶχε δηλαδὴ τὴν ἰδίαν στάσιν ὅπως καὶ οἱ ὑπόλοιποι, ἐκτὸς δὲ ἀπὸ μερικὰ τεμάχια μολυβδίνου σύρματος (M 82) κάτω ἀπὸ τὸ κρανίον τοῦ ἦτο ἀκτέριστος.

Ἡ διαδοχὴ τῶν ταφῶν μέσα εἰς τὸν τάφον εἶναι δυνατὸν νὰ προσδιορισθῇ μέχρις ἐνὸς σημείου : Ἡ τελευταία βεβαίως εἶναι ἡ IV, πρὸς χάριν τῆς ὁποίας ἐπεξετάθη ὁ θάλαμος. Εἰς τὴν ἐπέκτασιν αὐτὴν εἰσχωρεῖ καὶ τὸ κρανίον τῆς III, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι καὶ αὕτῃ ἐγένινεν ἀφοῦ ἐσκάφη ἡ κόγχη. Ἡ σχέσις μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ταφῶν δὲν εἶναι σαφής, ἀσφαλῶς ὅμως εἶναι αἱ δύο τελευταῖαι τοῦ τάφου. Ἀφ' ἐτέρου ἡ ἀνακομιδὴ μέσα εἰς τὸν λάκκον τὸν καλυπτόμενον ἀπὸ τὴν II, καθὼς καὶ τὸ παραμερισμένον κρανίον μετὰ τὰ ὀστέα καὶ τὰ ἀγγεῖα μεταξὺ τῆς III καὶ τῆς εἰσόδου, εἶναι βεβαίως αἱ παλαιότεραι. Ἐπομένως ἡ ὁμάς τῶν ἀγγείων 402, 403, 404, 405 καὶ 411 εἶναι ἡ πρώτη χρονολογικῶς. Ἀκολουθοῦν τὰ κτερίσματα τῆς II, 408 καὶ 409, τελευταῖον δὲ εἶναι τὸ βέβαιον ἀγγεῖον τῆς III, τὸ 407. Τὰ 406 καὶ 410 δὲν εἶναι σαφὲς ποῦ ἀνήκουν, εἶναι ὅμως προγενέστερα τῶν δύο τελευταίων κτερισμένων ταφῶν.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 100 α.β καὶ 101 α)

**402.** Κρατὴρ συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Γάστρα ὠοειδής, στενεύουσα εἰς τὸν λαιμόν, χεῖλος διάστομον, δύο λαβαὶ ταινιωταὶ κάθετοι, βάσις ὑψηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ὄχι πολὺ καθαρὸς, βαφὴ ἐρυθρά, ἐξίτηλος. Βαμμένα : ἐσωτερικῶς τὸ στόμιον καὶ ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ δύο ταινίαι εἰς τὴν γάστραν. Αἱ λαβαὶ περιβάλλονται ἀπὸ δύο ἡμικυκλικὰς ταινίας, μεταξύ των δέ, ἀπὸ κάθε πλευρὰν, ἔχουν σχεδιασθῇ δύο κογχύλια πορφύρας, στοιχειωδῶς δηλωμένα. Διάμ. 0,354, ὕψ. 0,52 μ.

**403.** Ληκύθιον βραχυστρόγγυλον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανι ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος καὶ ἡ λαβὴ, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,105 μ.

**404.** Τριποδικὸν ἀλαβαστροειδές, δίσκον, μετὰ χαμηλὸν κυλινδρικὸν στόμιον, δύο θηλάς εἰς τὸν ὦμον, σῶμα κυλινδρικὸν καὶ πυθμένα ἐπίπεδον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Πηλὸς γαιώδης, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ ἐρυ-

θροκάστανι. Βαμμένον τὸ χεῖλος, ἡ λαβὴ καὶ αἱ θηλαί. Εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας ταινίαι. Ἡ κοιλία καταλαμβάνεται εἰς ὅλον τῆς τὸ πλάτος ἀπὸ ζώνην σπειρῶν μετὰ ἀψιδωτοὺς μίσχους, συνδεομένους μεταξύ των μετὰ στήλην πυκνῶν ὀριζοντίων γραμμῶν ὀριζομένην ἐπάνω καὶ κάτω μετὰ τρίγωναν. Διάμ. 0,14, ὕψ. 0,16 μ.

**405.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός, ἐλλιπής (χωρὶς λαβὰς καὶ μέρος τοῦ στομίου). Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς λευκοκίτρινος, βαφὴ κιτρινοκάστανι, τελείως ἐξίτηλος. Διατηροῦνται ἔχνη ταινιῶν εἰς τὴν βάσιν καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,082, ὕψ. 0,085 μ.

**406.** Λεκάνη ἐλλιπής (χωρὶς τὸ κάτω μέρος τῆς γάστρας καὶ τὸν πυθμένα), συγκολλημένη, συμπληρωμένη. Πηλὸς ροδόχρους, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ ἐρυθροκάστανι ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ ἐσωτερικὸν ὁλόκληρον, εἰς τὸ χεῖλος ἀμφίτοξοι ραβδώσεις, ἐξωτερικῶς δὲ αἱ κορυφαὶ καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν καὶ δύο ταινίαι

εις την κοιλίαν. Διάμ. χείλους 0,196, σωζ. ύψ. 0,102 μ.

**407.** Προχοΐδιον ὠσειδές, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κεραμόχρους, ἀκάθαρτος, βαφὴ μαυροκάστανι ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, ἡ λαβὴ καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,063, ύψ. 0,074 μ.

**408.** Ψευδόστομος βραχυστρόγγυλος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Στόμιον εὐρύχειλον, λαβαὶ συγκλίνουσιν πρὸς τὰ κάτω, δίσκος με χαμηλὴν ἀπόφυσιν, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ τῶν ζώνων ἀμειβόντων. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὧμου ἄνθη με περιστικτὸν στεφάνην. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὅμοιον, ἀνηρημένον ἀπὸ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, μεταξὺ ὁμοκέντρων περιστικτῶν τόξων, ὀρίζοντων γραμμὴν κροσσοπεταλίων κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου τοῦ ὧμου. Διάμ. 0,166, ύψ. 0,181 μ.

**409.** Ληκύθιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ἐλλειπές (χωρὶς στόμιον), ὠσειδές, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρὸς ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐντελὴ ἐξίτηλος. Σώζονται ἔχνη διακοσμήσεως εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς καὶ εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,080, σωζ. ύψ. 0,085 μ.

**410.** Μέγα κύπελλον πηνιόσχημον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Πηλὸς κεραμόχρους χονδροειδής, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ ἐρυ-

θοκάστανι. Βαμμένον ἐσωτερικῶς ὁλόκληρον, ἐξωτερικῶς δὲ τὰ περιθώρια τῆς λαβῆς, λεπτή ταινία εἰς τὸ χεῖλος καὶ πλατεῖα λωρὶς ἐπάνω ἀπὸ τὸν πυθμένα του. Εἰς τὸ πλευρικὸν τοίχωμα κογχύλια πορφύρας κατὰ σειράν, διαφέροντα κατὰ τὰς λεπτομερείας τῶν ἀπὸ δείγματος εἰς δεῖγμα καὶ πλαισιοῦντα ρόμβους με δικτυωτὴν διαγράμμισιν καὶ ἀκρεμόνα εἰς τὴν κορυφήν. Διάμ. χείλους 0,020, ύψ. 0,0164 μ.

**411.** Πῶμα συγκολλημένον, συμπληρωμένον, σχήματος κωνικοῦ, με κορυφὴν κυρτήν, διάτρητον εἰς τὸ κέντρον. Πηλὸς ὑπόλευκος τραχῆς, βαφὴ μαυροκάστανι με πορτοκαλόχρους ἀποχρώσεις, ἐξίτηλος. Βαμμένοι δακτύλιοι εἰς τὴν κορυφὴν καὶ ταινίαι εἰς τὸ πλευρικὸν τοίχωμα. Διάμ. 0,105, ύψ. 0,046 μ.

**Λ 120.** Χάνδρα ἐλλειψοειδὴς πρισματικὴ ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος κατὰ μῆκος, με εὐθύγραμμα διακοσμητικὰ χαράγματα εἰς τὰς δύο μεγάλας ἑδρας. Μῆκος 0,015, πλάτος 0,012 μ.

**Λ 121.** Κομβίον κωνικόν, ἀπὸ φαῖον στεατίτην. Διάμ. 0,023, ύψ. 0,016 μ.

**Μ 78.** Δακτύλιος χρυσοῦς. Διάμ. 0,019 μ.

**Μ 79.** Ἑπτὰ μικρόταται χρυσαῖ σφαιρικοὶ χάνδραι διάτρητοι καὶ τεμάχιον χρυσοῦ σύρματος. Διάμ. χανδρῶν 0,0015 - 0,003 μ. Μῆκος σύρματος 0,005 μ.

**Μ 80.** Δακτύλιος ἀργυροῦς, ὠξειδωμένος. Διάμ. 0,022 μ.

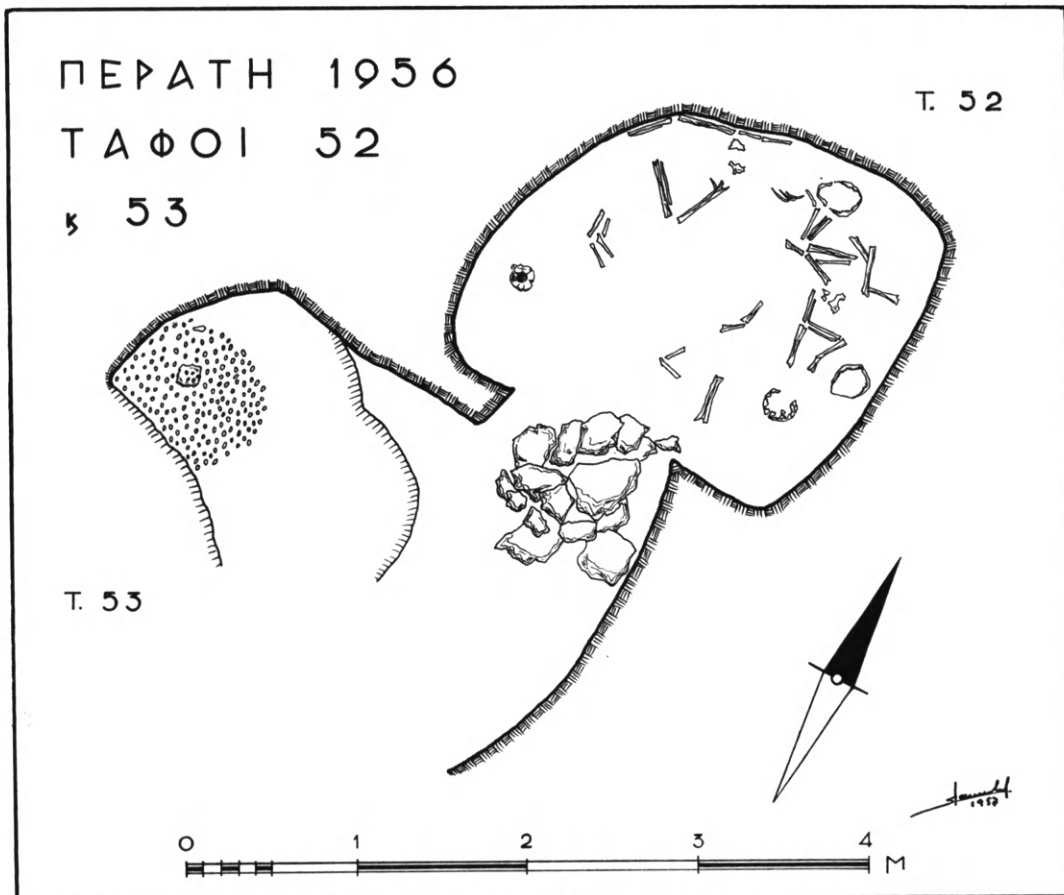
**Μ 81.** Ὅμοιος. Διάμ. 0,024 μ.

**Μ 82.** Δώδεκα τεμάχια διαφόρων μεγεθῶν ἀπὸ μολύβδιον σύρμα, ὠξειδωμένον. Τὰ δύο τετραγώνου τομῆς. Μῆκη 0,010 - 0,10 μ.

## ΤΑΦΟΙ 52 καὶ 53 (σχέδ. 93)

Ὁ τάφος 52 εἶναι ἄρκετὰ μεγάλος θαλαμοειδής, βυθισμένος. Ἀπὸ τὸν σχετικῶς βραχὺν δρόμον του διετηρήθη μόνον ἡ δεξιὰ (Α.) καμπύλη πλευρά. Ἡ ἀριστερὰ ἐκόπη ἀπὸ τὸν γειτονικὸν του 53. Διετηρήθη μόνον ἡ εἴσοδος, ἰσοπλατῆς πρὸς τὸν δρόμον, χωρὶς παραστάδας, κλεισμένη με ἰσχυρὰν ξηρολιθιὰν ἀπὸ μεγάλους καὶ πυκνοὺς λίθους. Ὁ θάλαμος, τετράπλευρος, εἶχε σχῆμα ἀκανονίστου τραπεζίου, με τὰς πλευρὰς καμπύλας καὶ τὰς γωνίας ὀλίγον ἀπεστρογγυλευμένας. Ἡ δυτικὴ εἰσεχώρει εἰς τὸν γειτονικὸν 35, ἔχοντα στάθμην κατὰ 0,40 μ. περίπου ὑψηλοτέραν. Ἡ διαφορὰ αὕτη εἶναι πολὺ μεγάλη ὥστε νὰ ἐπιτρέπη τὴν συνύπαρξιν τῶν δύο τάφων. Ἴσως ὁ 52 νὰ ἐβυθίσθη καὶ ἡχρηστεύθη πρῶτος, ὅποτε κατεσκευάσθη ὁ 35, τοῦτο ὅμως εἶναι κάθε ἄλλο παρὰ βέβαιον.

Εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, ἀκριβῶς ἔναντι τῆς εἰσόδου καὶ κατὰ μῆκος τοῦ Β. τοιχώματος, ὑπῆρχε μία ταφή κατὰ χώραν, μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Α. Τὸ κρανίον φαίνεται νὰ ἔκλινε δεξιὰ, μετὰ τὸ πρόσωπον δηλαδὴ πρὸς τὸ τοίχωμα. Ἡ δεξιὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Ἀπὸ τὴν ἀριστερὰν διετηρήθη μόνον ἡ ἀρχὴ τοῦ βραχιονίου μετὰ κατεύθυνσιν λοξὴν πρὸς τὰ δεξιὰ. Τὰ ὀστέα τοῦ δεξιοῦ σκέλους ἔκειντο κατὰ μῆκος τοῦ τοιχώματος, τοῦ δὲ ἀριστεροῦ εἶχον πέσει σχηματίζοντα γωνίαν, μετὰ κατεύθυνσιν πρὸς τὴν εἴσοδον. Εἶχε δηλαδὴ ταφὴ μετὰ τὰ γόνατα ὑψηλά. Ἄλλη μία ταφή,



Σχέδ. 93.

ἐπίσης κατὰ χώραν, εὑρέθη κατὰ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματος μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν εἴσοδον. Τὸ κρανίον διετηρεῖτο μόνον εἰς τὸ περίγραμμά του, ἡ ἀριστερὰ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Ἡ δεξιὰ, λυγισμένη εἰς ὀρθὴν γωνίαν, ἔφερε τοὺς δακτύλους εἰς τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα. Ἀπὸ τὴν λεκάνην ἐσώζοντο ἐλάχιστα ἔχνη, τὰ δὲ μηριαῖα εἶχον πέσει εἰς θέσεις μαρτυρούσας ὅτι εἶχε καὶ αὐτὸς τὴν ἰδίαν στάσιν, αἱ κνήμαι ὅμως εἶχον κάπως παραμερισθῆ διὰ νὰ δημιουργήσουν θέσιν διὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ προηγουμένου. Εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ θαλάμου εὑρέθησαν διεσκορπισμένα τὰ ὀστέα μιᾶς ἄλλης, παλαιότερας ταφῆς, συμπεριλαμβάνοντα τὸ κρανίον, εὑρεθὲν παρὰ τὸν δεξιὸν ὦμον τοῦ δευτέρου κατὰ χώραν νεκροῦ, μακρὰ ὀστέα μεταξὺ τοῦ κρανίου τῆς πρώτης καὶ τῶν σκελῶν τῆς δευτέρας ταφῆς, ἄλλα ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν εἴσοδον καὶ

μερικὰ ἀκόμη εἰς τὸ Δ. μέρος τοῦ θαλάμου. Πλησίον των, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΝΔ. γωνίας, εὐρέθη μεμονωμένος ὁ κύαθος 487. Δὲν ἀνήκει εἰς καμμίαν ἀπὸ τὰς δύο κατὰ χώραν ταφάς, ἅρα πρέπει νὰ συνώδευε τὴν παλαιότεραν καὶ παραμερισθεῖσαν.

Ἀριστερὰ καὶ πρὸς Δ. τοῦ δρόμου τοῦ τάφου 52, εἰς ἐπίπεδον 0,35 μ. βαθύτερον, εὐρέθη ἀνοιγμένος ὁ **τάφος 53**, μία μικρὰ ἀκανόνιστος τομὴ εἰς τὸ πέτρωμα, ἀνοικτὴ πρὸς τὴν κατωφέρειαν. Εἰς τὸ Δ. του τμήμα εὐρέθη στρῶμα θαλασσίων χαλίκων πάχους 0,02 - 0,05 μ., καλύπτον λεπτὴν στρῶσιν χώματος. Μεταξὺ τῶν χαλίκων αὐτῶν ἔκειντο 2 - 3 τεμάχια ὀστῶν καὶ τὰ ὑπόλοιπα κρανίου, ἀκτέριστα. Δὲν φαίνεται νὰ ᾔτὸ ποτε κανονικὸς θάλαμος οὔτε ἔχει τὸ σχῆμα λάκκου. Πρόκειται προφανῶς περὶ ὀρύγματος σκαφέντος ἄνωθεν εἰς σχῆμα ἀκανόνιστον θαλαμοειδές, ὅπου παρεχώθη νεκρὸς καλυφθεὶς μὲ ὀλίγον χῶμα καὶ μερικὰ χαλίκια. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἀρκετὰ προχείρου αὐτῆς ταφῆς παρεσύρθη πρὸς τὴν κατωφέρειαν καὶ ἐχάθη μαζὶ μὲ τὴν Ν. πλευρὰν τοῦ τάφου.

**487** (πίν. 101 γ). Κύαθος ρηχός, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ χαμηλὴν δισκοειδῆ βά-

σιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος. Ἄβαφος. Διάμ. χεῖλους 0,132, ὕψ. 0,065 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 19 (σχέδ. 94)

Πολὺ μικρὸς θαλαμοειδής, προσανατολισμένος Α.-Δ. καὶ ὠρυγμένος εἰς τὴν κατωφέρειαν κάτω ἀπὸ τὴν χαμηλὴν ὀφρὺν τοῦ ὕψωματος, εἰς σημεῖον ὅπου λόγῳ τῆς μεγάλης ἀποχωματώσεως τῆς πλαγιᾶς δὲν διτηρήθη οὔτε ἡ θόλος του οὔτε ἐνδειξεις περὶ τοῦ ἀρχικοῦ ὕψους τῆς ὀροφῆς του. Ἐχει βραχύτατον ἀβαθῆ δρομίσκον, καταλήγοντα εἰς βαθμιδωτὴν εἴσοδον, φραγμένην μὲ χαμηλὴν ξηρολιθίαν. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ρόμβου, μὲ τὴν εἴσοδον ἀνοιγμένην εἰς μίαν ἀπὸ τὰς γωνίας του, τὴν Δ. Περιεῖχε τὰ ὀστᾶ καὶ τὸ κρανίον ἑνὸς παιδικοῦ σκελετοῦ παραμερισμένα πρὸς τὸ Β. τμήμα του. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχον δύο κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 84 καὶ Λ 85). Εἰς τὴν Α. γωνίαν εὐρέθη μεμονωμένη μία χαλκίνη πόρπη (Μ 71), ὑποδηλοῦσα ὅτι ἡ ταφὴ εἶχε γίνῃ ἀρχικῶς εἰς τὸ δεξιὸν τμήμα τοῦ θαλάμου, ἀπωθηθεῖσα ἀργότερον πρὸς τὰ ἀριστερά.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 101 β)

**Λ 84.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ φαῖον στεατίτην. Διάμ. 0,018, ὕψ. 0,012 μ.

**Λ 85.** Ὅμοιον ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,010 μ.

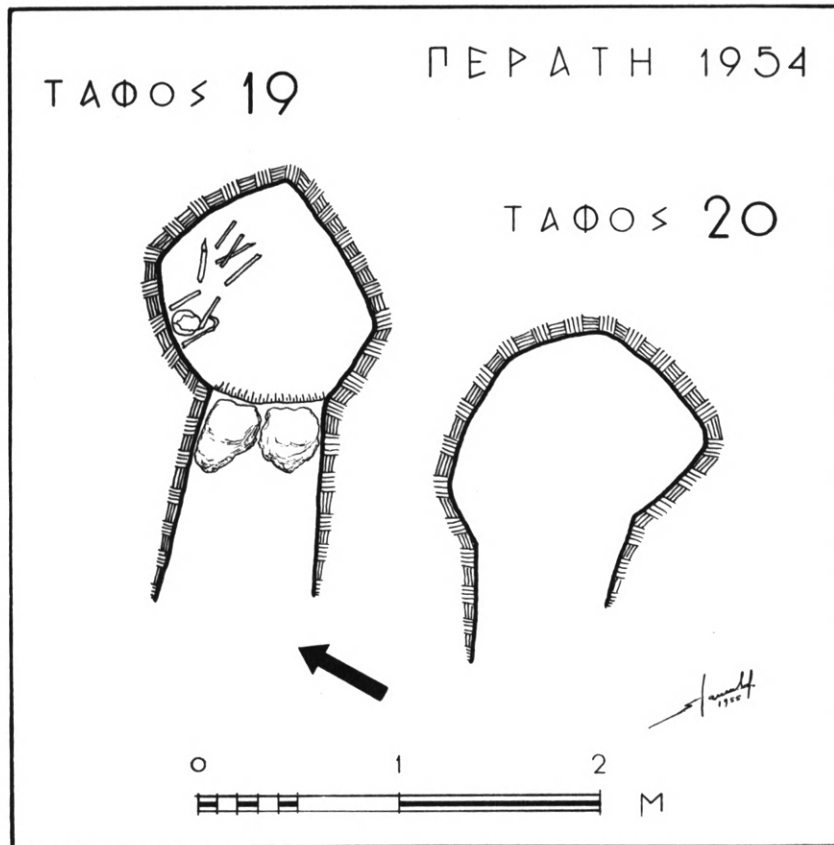
**Μ 71.** Χαλκίνη τοξωτὴ πόρπη. Διτηρήθη ὁλόκληρον τὸ τόξον καὶ τμήμα τῆς βελόνης. Ἡ

ράχis ἔχει τὴν μορφήν ἀτρακτοειδοῦς λεπτοῦ ἐλάσματος ἀδιακοσμήτου, σώζοντος εἰς τὰ δύο ἄκρα του ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν σπεῖραν τῆς βελόνης, ἀφ' ἐτέρου δὲ τὴν ὑποδοχὴν της. Συνολικὸν μῆκος 0,056, μέγιστον πλάτος ἐλάσματος 0,0145, μῆκος σωζομένης βελόνης 0,020 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 20 (σχέδ. 94)

Μικρότατος παιδικὸς θαλαμοειδής, προσανατολισμένος Α.-Δ., μὲ τὸ κάτω μέρος του σκαφέν μέσα εἰς τὴν σχετικῶς σκληρὰν φλέβα τοῦ πετρώματος. Τὸ ἐπάνω παρεσύρθη μαζὶ μὲ τὴν θόλον του εἰς τὴν κατωφέρειαν, λόγῳ τῆς ἀποχωματώσεως τῆς πλαγιᾶς. Ἐχει βραχὺν καὶ ἐντελῶς ὑποτυπώδη δρομίσκον καταλήγοντα εἰς τὸν

μικρόν, άκανονίστως πεντάπλευρον θάλαμον. Εύρέθη έντελώς κενός, κατά πάσαν πιθανότητα δέ θά περιεΐχε ταφήν βρέφους ή νηπίου άκτέριστον.



Σχέδ. 94.

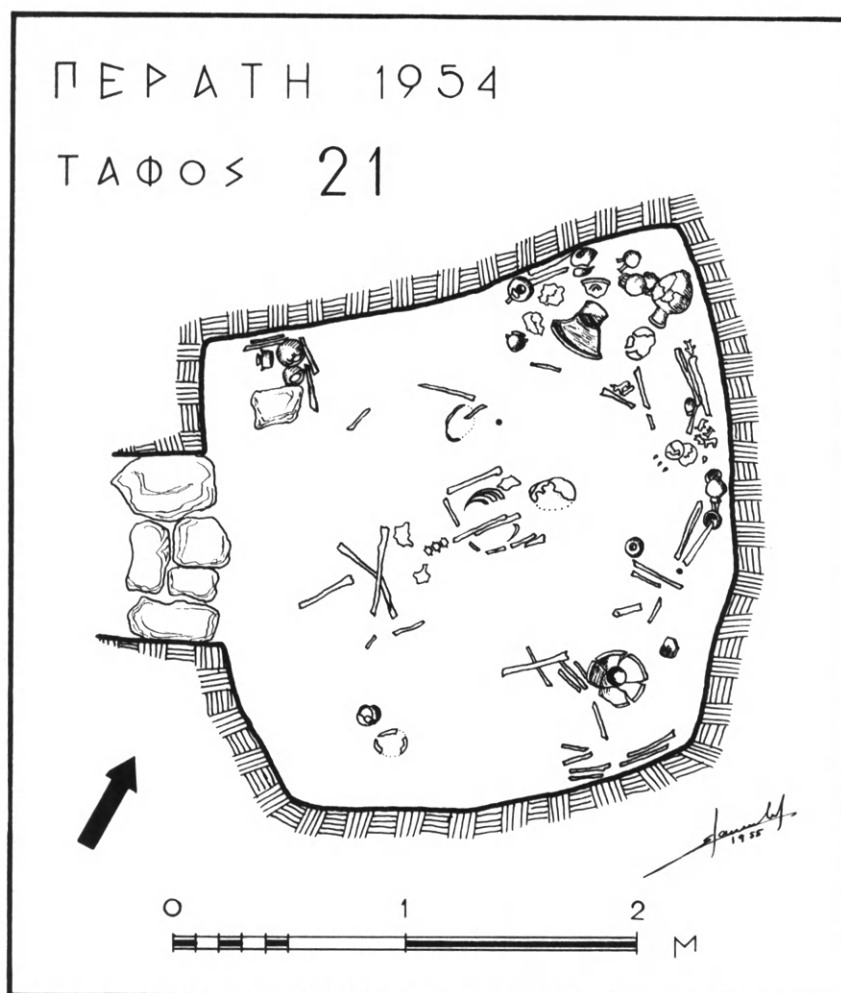
ΤΑΦΟΣ 21 (σχέδ. 95, πίν. 102 α και 184 β)

Θαλαμοειδής βυθισμένος, άνοιγμένος κάτω από την χαμηλήν όφρυν του ύψώματος με την είσοδον προς ΝΔ. Έχει δρόμον βραχύτατον, έντελώς ύποτυπώδη, με δάπεδον βαθύτερον από τον θάλαμον και είσοδον φραγμένην από μερικούς λίθους, προφανώς λείψανα της άρχικης ξηρολιθιάς. Ο θάλαμος έχει σχήμα τετράπλευρον αρκετά κανονικόν, με πλευράς έλαφρώς καμπύλας. Η άποχωμάτωσις της πλαγιάς είχε παρασύρει το μεγαλύτερον μέρος του γεμίσματος του τάφου καθώς και το επάνω μέρος των πλευρικων τοιχωμάτων του και του προς την είσοδον τμήματός του, ούτως ώστε εις την Ν. γωνίαν του ο θάλαμος μόλις διετήρει το περίγραμμά του. Το δάπεδόν του ήτο έπεστρωμένον με λεπτόν άμμόχωμα.

Περιεΐχε μίαν ταφήν κατά χώραν εις το μέσον του θαλάμου και τά λείψανα άλλων, παλαιότερων, άπωθημένα προς τά τοιχώματα. Εις την Ν. γωνίαν, δεξιά της είσόδου, υπήρχε μικρός ψευδόστομος (272) και κρανίον, άμφότερα εις τεμάχια. Κατά μήκος του ΝΑ. τοιχώματος είχαν άπωθηθῆ διάφορα όστᾶ, εις την περιοχήν της Α. γωνίας δέ εύρέθη μεγάλη λεκάνη όρθία (273), έχουσα παραπλεύρως της τά τεμάχια μικροῦ



ψευδοστόμου (274) καὶ καλύπτουσα μὲ τὸ χεῖλος τῆς χάλκινον ἄγκιστρον (M 73) καὶ χάλκινον μαχαίριον χωρὶς αἰχμήν (M 72). Ἡ περιοχή κατὰ μῆκος τοῦ ΒΑ. τοιχώματος ἦτο κατελιγμένη ἀπὸ παραμερισμένα καὶ ἀπωθημένα ὀστᾶ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μακρά, φθάνοντα μέχρι τῆς Β. γωνίας. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὰ ὀστᾶ αὐτά, παρὰ τὸ Ν. ἄκρον τοῦ σωροῦ, εὐρέθη σταμνίσκος πεσμένος ἀνάποδα (275) καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 86), κατὰ σειρὰν δὲ ἐπάνω εἰς τὸ τοίχωμα ἔκειντο κύπελλον ὄρθιον (276) καὶ θή-



Σχέδ. 95.

λαστρον (277), καλύπτων ἓνα κυαθίσκον (278). Ἦκολούθουν, εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ τοιχώματος, μερικὰ κογχύλια κώνων (Δ 60), δύο μικρὰ παιδικὰ κρανία κατεστραμμένα καὶ τέσσαρα εἰδώλια ζώων (292, 293, 294 καὶ 295). Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ σύμπλεγμα τῶν εἰδωλίων ὑπῆρχε κυαθίσκος (279), πλησιέστερον δὲ πρὸς τὴν Β. γωνίαν κρανίον καὶ δύο ἀκόμη μεμονωμένα εἰδώλια (291 καὶ 296), ὅμοια πρὸς τὰ προηγούμενα. Εἰς τὴν γωνίαν ἀκριβῶς, πεσμένη πλαγίως μὲ τὸ στόμιον πρὸς τὸν θάλαμον, ἔκειτο ἡθμωτὴ πρόχους μὲ πλεξιδωτὴν λαβὴν (280) καλύπτουσα μὲ τὴν κοιλίαν τῆς μικρότατον σταμνίσκον (281) καὶ ἔχουσα παραπλεύρως τῆς δύο ψευδοστόμους (282 καὶ 283).

Πρὸς Ν. τοῦ συμπλέγματος αὐτοῦ ὑπῆρχον κύαθος (284) καὶ τεμάχια μεγάλης λεκάνης (285), ἐν συνεχείᾳ δέ, παρὰ τὸ ΒΔ. τοίχωμα, μικρὸς σταμνίσκος (287), δακτυλιόσχημον (286) καὶ μεταξύ των θραύσματα κρανίου. Πρὸς Ν. ὅλων αὐτῶν ἔκειντο μερικὰ ἀκόμη ὀστᾶ, κρανίον καὶ ἐν κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 90). Εἰς τὴν Δ. γωνίαν τοῦ θαλάμου, μεταξύ ἐνὸς λίθου καὶ τοῦ τοιχώματος, ἦσαν συσσωρευμένα μερικὰ ἀκόμη ὀστᾶ καὶ τρία ἀγγεῖα : Σταμνίσκος δίωτος, πεσμένος πλαγίως (288) καὶ περιέχων μεγάλην χάνδραν ἀπὸ κύανον (Δ 59), μικρὸς ψευδόστομος (289) καὶ ἀλαβαστροειδὲς δίωτον (290). Μαζί των εὑρέθησαν κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 89) καὶ ἡ αἰχμὴ τοῦ μαχαιρίου M72. Τέλος, ὁ καθαρισμὸς τοῦ τάφου προσέθεσεν εἰς τὰ κτερίσματα δύο ἀκόμη κομβία (Λ 87 καὶ Λ 88).

Εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου, πλασιωμένην τρόπον τινὰ ἀπὸ ὅλα αὐτά, ἔκειτο κατὰ χώραν καὶ μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους ἡ τελευταία ταφή, ἀκτέριστος. Τὸ κρανίον εἶχε συνθλιβῆ ἀπὸ τὸ βάρος τῶν χωμάτων. Ἀπὸ τὸν θώρακα διετηροῦντο ἡ δεξιὰ ὠμοπλάτη καὶ μερικαὶ πλευραί. Ἡ δεξιὰ ἐσταύρωνε τὸν στόμαχον, ἡ δὲ ἀριστερά, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, κατέληγεν εἰς τὸν λαιμόν. Ἀπὸ τὴν λεκάνην εἶχον διατηρηθῇ ὀλίγα ἔχνη, καθὼς καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ὀσφυϊκοὺς σπονδύλους. Τὰ δύο μηριαῖα εἶχον πέσει χιαστί, ἐγκάρσια πρὸς τὸ σῶμα, μὲ τὴν μίαν κνήμην εἰς τὴν προέκτασιν τῆς σπονδυλικῆς στήλης. Καθὼς φαίνεται, ὁ νεκρὸς εἶχε ταφῇ μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά.

Ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὰ κρανία, ἡ ταφή αὐτὴ ἦτο ἡ ἕκτη κατὰ σειρὰν τοῦ τάφου, ἴσως μάλιστα καὶ ἡ ἐβδόμη. Δύο τοῦλάχιστον ἀπὸ τὰς προηγουμένας ἦσαν παιδικαί, εἰς αὐτάς δὲ ἀνῆκον ἀσφαλῶς καὶ τὰ εἰδῶλια τῶν ζώων, παιγνίδια, καθὼς φαίνεται, καὶ μάλιστα μεταχειρισμένα, δεδομένου ὅτι τὰ 294 καὶ 296 ἦσαν σπασμένα καὶ ἐλλιπῆ.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 102 β.γ καὶ 103 α)

**272.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ λεπταὶ καὶ χαμηλαί, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξίτηλος. Βαμμένα: εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ἔχνη ταινιῶν, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως τρεῖς ὁμόκεντροι κύκλοι. Ἀπὸ τὴν διακόσμησιν τοῦ ὦμου δὲν ἐσώθη τίποτε. Διάμ. 0,108, ὕψ. 0,117 μ.

**273.** Λεκάνη συγκολλημένη, συμπληρωμένη, βαθυπύθμενος. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς ἐλάχιστα ἔχνη. Εἰς τὸ χεῖλος ἐγκάρσιαι γραμμαί, ἐξωτερικῶς δὲ βαμμένοι αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν καθὼς καὶ ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὸν πυθμένα. Διάμ. χεῖλους 0,248, ὕψ. 0,144 μ.

**274.** Μικρὸς ψευδόστομος, χωρὶς στόμιον καὶ συγκολλημένος εἰς τὰς λαβάς, σφαιρικός. Εἰς

τὸν δίσκον ἀνεπαίσθητος ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα : θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου κροσσοπετάλια, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο διχαλωτὰ ἄνθη ὁμόροπα. Διάμ. 0,105, ὕψ. 0,118 μ.

**275.** Μικρὸς σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα λευκὸν ἀραιόν, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τὸς ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ ταινίας εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,082, ὕψ. 0,075 μ.

**276.** Κύπελλον πηνιόσχημον, ἀκέραιον, μόνωτον, μὲ ἐπίπεδον πυθμένα. Πηλὸς κιτρινω-

πός, βαφή έρυθρά, κατά τόπους έξίτηλος. Βαμμένον έσωτερικώς όλόκληρον. Έξωτερικώς έγκάρσιαι γραμμαί εις την ράχιν τής λαβής, ταινία εις τὸ χεῖλος καὶ τὸν πυθμένα καὶ τετραπλαῖ κάθετοι γραμμαί εις τὸ τοίχωμα, έναλλάσσόμεναι με τριπλᾶς κυματοειδεῖς. Διάμ. χείλους 0,094, ὕψ. 0,073 μ.

**277.** Θήλαστρον άκέραιον, ώσειδές. Λαβὴ ὕψηλή, προχὴ λεπτή κυλινδρική, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφή καστανή. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ἡ ράχis τής λαβής, εις τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, κατά μῆκος τής προχῆς τρεῖς γραμμαί. Διάμ. 0,083, ὕψ. 0,145 μ.

**278.** Κύαθος με συγκολλημένην τὴν λαβήν, κατασκευῆς χονδροειδοῦς καὶ σχήματος ελαφρῶς άσυμμέτρου. Βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, τραχύς καὶ άκάθαρτος, βαφή έρυθρά. Βαμμένη ἡ ράχis τής λαβής, εις τὸ χεῖλος κηλίδες καὶ έσωτερικώς δύο τρίγωνα ὑπερπηδῶντα τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμενα έξωτερικώς μέχρι τής βάσεως, άσύμμετρα καὶ κακοσχεδιασμένα. Διάμ. χείλους 0,065, ὕψ. 0,046 μ.

**279.** Κυαθίσκος άκέραιος χονδροειδής με χαμηλοτάτην δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς έρυθρόξανθος, αλείφωμα κιτρινωπόν, βαφή έρυθροκάστανη. Βαμμένη ἡ ράχis τής λαβής καὶ δύο άκανόνιστοι ἡμιελλείψεις έσωτερικώς, ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι, ὅχι άπολύτως συμμετρικά, εις τὸ έξωτερικόν. Διάμ. χείλους 0,062, ὕψ. 0,048 μ.

**280.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ώσειδής, με πλεξιδωτὴν λαβήν, στόμιον στενὸν εὐρύχειλον, βάσιν δακτυλιόσχημον καὶ ἡθμωτὴν άνοικτὴν προχὴν εις τὸν ὦμον. Εἰς τὸ έσωτερικόν τής προχῆς τέσσαρες ὅπαι άνοιγμένοι εις τὸ τοίχωμα τοῦ άγγείου. Πηλὸς πρασινωπός, λεπτός, βαφή καστανή, πολὺ έξίτηλος, σωζομένη κυρίως εις τεφροπορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμένα : τὸ χεῖλος, ἡ λαβή, τὰ χεῖλη τής προχῆς καὶ ἡ καμπύλη τής έπαφῆς τής πρὸς τὸ τοίχωμα. Εἰς τὸν λαμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον μετόπη διπλῆς τεθλασμένης, με τριπλοῦν εὐθύγραμμον περιθώριον καὶ κυματοειδεῖς γραμμάς καταληγούσας εις σπείρας κατά μῆκος του, πλαισιωμένη από δύο άψιδώματα, διαποίκιλτα με όμόκεντρα τόξα.

Εἰς τὸ ὕψος τής προχῆς δύο σχηματοποιημένοι ὀφεις ὑπὸ μορφὴν κυματοειδῶν γραμμῶν, με τὰς κεφαλὰς σκυμμένας εις τὸ έσωτερικόν τής προχῆς. Διάμ. 0,185, ὕψ. 0,226 μ.

**281.** Μικρότατος σταμνίσκος συμπληρωμένος εις τὸ χεῖλος, ώσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς έρυθρωπός, αλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφή έρυθρά. Βαμμένος όλόκληρος με έξηρημένην τὴν βάσιν καὶ λεπτὰς ταινίας εις τὴν κοιλίαν, τὸν ὦμον καὶ τὸ έσωτερικόν τοῦ χείλους. Διάμ. 0,051, ὕψ. 0,050 μ.

**282.** Μικρὸς ψευδόστομος με έπιφάνειαν έντελῶς άπολεπισμένην καὶ ὀπὴν εις τὸν πυθμένα. Στόμιον λοξὸν χωνοειδές, λαβαί λεπταὶ καὶ χαμηλαί, εις τὸν δίσκον χαμηλὴ άπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς έρυθρωπός, ἔχνη λευκοῦ αλείφωματος, βαφή έρυθρά έντελῶς έξίτηλος. Διατrophoῦνται ἔχνη τής εις τὸ χεῖλος καὶ τὴν ρίζαν τοῦ στομίου καὶ εις διάφορα σημεία τής κοιλίας καὶ τής βάσεως. Διάμ. 0,102, ὕψ. 0,104 μ.

**283.** Μικρὸς ψευδόστομος με συγκολλημένον τὸ στόμιον, ώσειδής. Χεῖλος εὐρύ, λαβαί λεπταί, δίσκος έπίπεδος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός άκάθαρτος, βαφή καστανὴ έξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εις τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Ἀπὸ τὴν διακόσμησιν τοῦ ὤμου δέν διετηρήθη τίποτε. Διάμ. 0,074, ὕψ. 0,086 μ.

**284.** Κύαθος μεγάλος συγκολλημένος, με στενὴν δακτυλιόσχημον βάσιν καὶ γωνιώδη λαβήν. Πηλὸς έρυθρόξανθος, βαφή έρυθρά. Βαμμένος όλόκληρος έσωτερικώς καθὼς καὶ τὸ άνω τμήμα τής λαβῆς. Ὁ ὑπόλοιπος άβαφος. Διάμ. στομίου 0,125, ὕψ. 0,081 μ.

**285.** Λεκάνη συγκολλημένη, συμπληρωμένη, βαθυπύθμενος. Πηλὸς πρασινωπός τραχύς, αλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφή καστανὴ έξίτηλος. Βαμμένοι έσωτερικώς δακτύλιοι, εις τὸ χεῖλος κυματοειδής γραμμὴ, έξωτερικώς δὲ αἱ ράχis καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν καθὼς καὶ ταινίαι εις τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὸν πυθμένα. Διάμ. χείλους 0,252, ὕψ. 0,143 μ.

**286.** Δακτυλιόσχημον με καλαθοειδῆ λαβήν, συγκολλημένον με μικροσυμπληρώσεις. Στόμιον

λοζόν, εὐρύχειλον. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ χεῖλος καὶ ἡ ρίζα τοῦ στομίου, τὰ περιθώρια τῆς λαβῆς, εἰς τὴν ράχιν τῆς κυματοειδῆς γραμμῆς. Εἰς τὸν ὦμον ζώνη ἀπὸ δύο ἐναλλάξ ἀντιμετώπους σειρὰς ὁμοκέντρων τόξων, χωρισμένας μὲ στικτὴν κυματοειδῆ γραμμὴν. Εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας ταινίαι. Διάμ. 0,127, ὕψ. 0,098 μ.

**287.** Σταμνίσκος ἀκέραιος ὠσειδῆς μὲ λαβὰς ταινιωτάς, στόμιον εὐρὺ χωνοειδές καὶ βάσιν χαμηλοτάτην δακτυλιόσχημον. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. 0,087, ὕψ. 0,082 μ.

**288.** Σταμνίσκος ἀκέραιος βραχυστρόγγυλος. Στόμιον ὑψηλὸν χωνοειδές, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ λαβαὶ καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη ἀντιμετώπων κροσσοπεταλίων. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,088 μ.

**289.** Ψευδόστομος ἀκέραιος βραχυστρόγγυλος. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ λεπταὶ καὶ χαμηλαί, εἰς τὸν δίσκον ἀνεπαίσθητος ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ διαφόρων ἀποχρώσεων, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ ἰδιαίτερος πλατεῖα συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχες τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι κατὰ ζεύγη, εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ρόμβοι μὲ τόξα εἰς τὰς γωνίας. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοιοι, ἐπάλληλοι, μεταξὺ ὁμοκέντρων τόξων. Διάμ. 0,12, ὕψ. 0,135 μ.

**290.** Ἀλαβαστροειδὲς συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Στόμιον χωνοειδές, σῶμα κυλινδρικόν, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ λαβαὶ καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν. Μεταξὺ τῶν λαβῶν πυκνὴ δικτυωτὴ διαγράμμισις. Διάμ. 0,104, ὕψ. 0,097 μ.

**291.** Εἰδώλιον βοδὸς ἀκέραιον. Κέρατα καμπύλα κλίνοντα ἔμπρος, ρύγχος κυλινδρικόν, οὐρὰ κολλημένη εἰς τὸν δεξιὸν ὀπίσθιον μηρόν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ μέτωπον, τὸ ρύγχος, αἱ πόδες κατὰ τὸ μῆκος τῶν καὶ ἔχνη εἰς τὴν ράχιν του. Μῆκος 0,109, ὕψ. 0,074 μ.

**292.** Εἰδώλιον ἀκέραιον τετραπόδου μὲ μεγάλην κεφαλὴν, κοντὰ καὶ ὀξέα ὦτα, πλατὺ στόμα δηλωμένον μὲ σχισμὴν καὶ πόδας καταλήγοντας εἰς πέλματα. Ἡ οὐρὰ ἀνωρθωμένη καὶ κολλημένη εἰς τὴν ράχιν. Παριστάνει ἴσως μολοσσόν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμα, τὰ ὦτα καὶ δύο γραμμαὶ παράλληλοι εἰς τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τοῦ μετώπου μέχρι τοῦ ρύγχους. Οἱ ὀφθαλμοὶ δηλοῦνται μὲ στίγματα. Βαμμένοι ἐπίσης οἱ πόδες κατὰ τὸ μῆκος τῶν, ἡ οὐρὰ καὶ ἡ ράχιν. Μῆκος 0,095, ὕψ. 0,076 μ.

**293.** Εἰδώλιον βοδὸς ἀκέραιον. Κέρατα στρεφόμενα πρὸς τὰ ἐπάνω, οὐρὰ κολλημένη εἰς τὸν δεξιὸν ὀπίσθιον μηρόν. Πηλὸς πρασινωπός, ἀλείφωμα ἀραιὸν ὑποκίτρινον, βαφὴ καστανὴ ἐντελὴς ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ μέτωπον καὶ τὰ κέρατα, εἰς τὴν θέσιν τῶν ὀφθαλμῶν στίγματα, γύρω εἰς τὸν λαιμὸν κύκλος. Γραμμαὶ κατὰ μῆκος τῶν ποδῶν, διασταυρωνόμεναι εἰς τὴν ράχιν. Βαμμένη καὶ ἡ οὐρά. Μῆκος 0,091, ὕψ. 0,068 μ.

**294.** Εἰδώλιον ταύρου. Σπασμένα τὰ ἄκρα τῶν κεράτων καὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὀπισθίου ποδός. Τὸ ἀριστερόν ἔμπροσθιον σκέλος συμπληρωμένον. Ρύγχος κυλινδρικόν, κέρατα ὀρθία, οὐρὰ καταλήγουσα μεταξὺ τῶν σκελῶν, γεννητικὰ ὄργανα πλαστικῶς δηλωμένα. Πηλὸς κιτρινωπός τραχύς, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ ρύγχος, τὰ κέρατα, εἰς τὴν θέσιν τῶν ὀφθαλμῶν στίγματα καὶ πυκναὶ λεπταὶ γραμμαὶ εἰς τὸ μέτωπον, συγκλίνουσαι πρὸς τὸ ρύγχος. Μία γραμμὴ κατὰ μῆκος τῆς ράχεως, ἄλλαι δύο κατὰ μῆκος τῶν πλευρῶν. Μῆκος 0,076, ὕψ. 0,048 μ.

**295.** Εἰδώλιον βοδὸς ἀκέραιον. Κέρατα καμπύλα καὶ μακρά, ἀνωρθωμένα. Ρύγχος κυλινδρικόν, οὐρὰ κολλημένη εἰς τὸν δεξιὸν ὀπίσθιον μηρόν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς ἔχνη εἰς τὸ ρύγχος, τοὺς πόδας, τὴν οὐρὰν καὶ τὴν ράχιν. Μῆκος 0,09, ὕψ. 0,066 μ.

**296.** Εἰδώλιον ζώου τετραπόδου μὲ ἐπίμηκες καὶ ὀξὺ ρύγχος, μακρὸν λαιμόν, οὐρὰν ἀνωρθωμένην καὶ κολλημένην εἰς τὴν ράχιν, βραχεὰ ἀνωρθωμένα ὦτα καὶ προσθίους πόδας καταλήγοντας εἰς πέλματα. Ἴσως ἀποδίδει λαγωνικὸν κύνα. Πηλὸς κιτρινωπός τραχύς, βαφὴ ἐρυθροκάστανη εἰς διαφόρους ἀποχρώσεις. Βαμμένον τὸ μέτωπον καὶ τὸ ρύγχος, εἰς τὴν θέσιν τῶν

ὀφθαλμῶν στίγματα, τὰ πλάγια τοῦ λαιμοῦ, τῆς ράχεως καὶ τῶν ποδῶν καθὼς καὶ ἡ ρίζα τῆς οὐρᾶς. Μῆκος 0,10, ὕψ. 0,089 μ.

Δ 86. Κομβίον κωνικὸν μὲ περιχέλωμα, ἀπὸ πρασινωπὸν στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,015 μ.

Δ 87. Ὅμοιον ἀπὸ φαιὸν στεατίτην. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,016 μ.

Δ 88. Ὅμοιον κωνικὸν ἀπὸ τεφροπράσινον στεατίτην. Διάμ. 0,025, ὕψ. 0,015 μ.

Δ 89. Ὅμοιον μὲ περιχέλωμα καὶ κοίλην βάσιν ἀπὸ μελανὸν στεατίτην. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,016 μ.

Δ 90. Ὅμοιον χωρὶς περιχέλωμα. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,013 μ.

Δ 59. Χάνδρα ἀμφικωνικὴ αὐλακωμένη ἀπὸ κύανον, διάτρητος εἰς τὸ κέντρον, ἐλλιπής. Εἰς τὰ ἄκρα τῆς ὀπῆς περιχέλωμα. Διάμ. 0,020, πᾶχος 0,012 μ.

Δ 60. Πέντε κογχύλια κώνων.

Μ 72. Μαχαίριον χάλκινον. Ἡ λεπίς, μονόστομος, σωζομένη σχεδὸν ὁλόκληρος, ἔχει σχῆμα τριγωνικὸν καὶ συνεκολλήθη ἀπὸ τρία τεμάχια. Ἀπὸ τὸ στέλεχος τῆς λαβῆς, λεπτὸν καὶ ἐπίμηκες, πολὺ στενότερον ἀπὸ τὴν λεπίδα, σώζονται δύο τεμάχια μὴ συναρμοζόμενα οὔτε μὲ τὴν λεπίδα οὔτε μεταξὺ των. Εἰς τὸ σύνολόν της ἡ λαβὴ ἔχει σχῆμα ὀβελοῦ, ἐμπηγνυομένη εἰς τὴν ἐπένδυσίν της. Μῆκος λεπίδος 0,104, μήκη τεμ. λαβῆς 0,022 καὶ 0,040. Μέγ. πλάτος λεπίδος 0,016 μ.

Μ 73. Ἀγκιστρον χάλκινον πλήρες, συγκολληθὲν ἀπὸ πέντε τεμάχια. Ἡ αἰχμὴ ἔχει καὶ ἀντακίδα πρὸς τὰ κάτω. Εἰς τὴν κορυφὴν του, ἐπιπλατυσμένην διὰ σφυρηλατήσεως, ὑπάρχουν δύο ὀριζόντια χαράγματα διὰ τὴν πρόσδεσιν τοῦ νήματος. Μῆκος 0,058, διάμ. 0,004 μ.

## ΤΑΦΟΣ 22 (σχέδ. 96)

Πολὺ μικρὸς θάλαμος, σκαμμένος κάτω καὶ δεξιὰ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ δρόμου



Σχέδ. 96.

297 (πίν. 103 β). Μεγάλος ψευδόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον στενὸν κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀρθία ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική, εἰς τὸν ὧμον δύο

τοῦ τάφου 21. Ἐσώθησαν αἱ πρὸς Β. καὶ Α. δύο πλευραὶ του, καθὼς καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς Δ. καὶ τῆς Ν., τὸ μέρος του δηλαδή τὸ σκαφέν μέσα εἰς τὴν σκληρὰν φλέβα τοῦ πετρώματος. Ἡ εἴσοδος καὶ τὸ πρὸς τὰ δεξιὰ της τμήμα τοῦ θαλάμου παρεσύρθη ἀπὸ τὴν ἀποχωμάτωσιν χωρὶς νὰ ἀφήσῃ ἵχνη. Παρὰ τὸ μικρὸν του μέγεθος (1,20×1,40 μ. περίπου) περιεῖχε ταφὴν ἐνηλίκου, καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὰ ὀλίγα ὅστ᾽ αὐτὰ σωθέντα εἰς τὸ Β. τμήμα τοῦ θαλάμου ἐμπρὸς ἀπὸ τρεῖς μεγάλους λίθους περιστοιχίζοντας ἕνα μεγάλον ψευδόστομον ὀρθιον, τὸν 297. Δεδομένου ὅτι θέσις διὰ δευτέραν ταφὴν δὲν ὑπάρχει, εἶναι φανερόν ὅτι πρόκειται περὶ ἀτομικοῦ θαλάμου χρησιμοποιοθέντος μόνον μίαν φορὰν.

ὀπαί. Πηλὸς πρασινοκίτρινος, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν,



εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὤμου στενὴ ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βᾶσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μεταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμό-

κεντρα τόξα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὁμοια, πλαισιω-  
μένα ἀπὸ δύο ἀντιμέτωπα τριγωνικά ἄνθη μὲ  
κροσσωτὰς στεφάνας ἡνωμένας μὲ στήλην ἀμει-  
βόντων. Διάμ. 0,191, ὕψ. 0,217 μ.

ΤΑΦΟΣ 25 (σχέδ. 97)

Θαλαμοειδῆς μετρίου μεγέθους με ὑποτυπώδη, μόλις διαμορφωμένην εἴσοδον, σωζόμενος μόνον εἰς τὸ περίγραμμά του. Τὸ κατώτατον μέρος τῶν τοιχωμάτων του διετηρήθη διότι εἶχε κοπῇ μέσα εἰς τὴν σκληρὰν φλέβα τοῦ πετρώματος. Τὰ ὑπόλοιπα τοιχώματα, ἡ δεξιὰ πλευρὰ τῆς εἰσόδου καὶ κατὰ μείζονα λόγον τὰ χῶματα τῆς βυθισμένης θόλου του παρεσύρθησαν εἰς τὴν κατωφέρειαν καὶ ἐχάθησαν. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον με ἀπεστρογγυλεμένης γωνίας καὶ πλευρὰς τόσον καμπύλας ὥστε νὰ καθίσταται σχεδὸν κυκλικός. Ἡ εἴσοδος του, στενὴ καὶ ἀτείχιστος, ἀνοίγεται εἰς τὴν Δ. πλευράν του. Τὸ δάπεδόν του, πολὺ ἀνώμαλον, ἦτο κατεσπαρμένον με λείψανα ταφῶν, ὅλα ταραγμένα καὶ μετακινημένα. Εἰς τὸ Ν. τμήμά του ὑπῆρχον ὅστ᾽ ἀδιαφόρων εἰδῶν. Μεταξὺ των, ἐκατέρωθεν ἐνὸς ἐπιμήκους λίθου, ἦσαν τὰ τεμάχια ἐνὸς κυάθου κειμένου ἀνάποδα (302), ὀπισθεν τοῦ δέ, πλησίον τοῦ τοιχώματος, εὑρέθησαν ληκύθιον ὄρθιον (301), ψευδόστομος πεσμένος πλαγίως (303) καί, εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν, σταμνίσκος (304) με τὴν βάσιν πρὸς τὸ τοίχωμα. Ἐμπρὸς εἰς τὸ στόμιόν του ἔκειντο τὰ τεμάχια δύο κρανίων, δακτύλιος χάλκινος (M 74), μερικὰ ὅστ᾽ αὐτὰ καὶ δύο λίθοι. Πλησίον τοῦ μεγαλύτερου ἦτο εἰδώλιον τετραπόδου ζώου (339) καὶ ὀλίγα κογχύλια κώνων. Ἀπέναντί των, πλησίον τοῦ Β. τοιχώματος, ἦσαν συγκεντρωμένα μερικὰ ἀκόμη κτερίσματα : Ψευδόστομος με σπασμένην τὴν μίαν λαβὴν (305), με τὴν βάσιν πρὸς τὸ ἀλαβαστροειδὲς 306, τὸ ὅποιον ἤγγιζε με τὸ στόμιόν του μικρὸν κρανίον. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν πρὸς Δ. τοῦ ψευδοστόμου εὑρίσκετο πῆλινον τετραποδικὸν κάθισμα (337), πλησίον τοῦ κρανίου δὲ θήλαστρον ἀκέραιον (307). Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ τοιχώματος ὑπῆρχε ληκύθιον (308), ἀλαβαστροειδὲς (309) καὶ δεύτερον εἰδώλιον τετραπόδου (338), ὅμοιον πρὸς τὸ προηγούμενον. Πλησιέστερα πρὸς τὴν εἴσοδον εὑρίσκοντο τὸ θήλαστρον 310 καὶ ὁ σταμνίσκος 311. Τέλος συνελέγησαν ἀπὸ τὰ χῶματα τοῦ τάφου τεμάχια ἐνὸς ψευδοστόμου καὶ ἐνὸς μεγάλου ἀγγείου με ἐπίπεδον βάσιν.

Περιεῖχε λοιπὸν ὁ τάφος δύο τοῦλάχιστον ταφὰς ἐνηλίκων καὶ μίαν παιδικήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆκον ἀσφαλῶς τὰ εἰδώλια, προτοῦ δὲ πέση ἡ θόλος του καὶ ἐγκαταλειφθῇ εἶχεν ἀναστατωθῇ καὶ ἴσως ἐν μέρει ἐκκενωθῇ, χωρὶς νὰ δημιουργηθῇ χῶρος διὰ νέαν ταφήν.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 103 γ.δ)

**301.** Ληκύθιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, κωνικόν, μὲ κωνικὴν βάσιν καὶ ὀπὴν εἰς τὸν ὦμον. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανι ἐξίτηλος. Βαμμέναι εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, κάτω ἀπὸ τὴν λαβὴν λωρὶς μεταξὺ δύο ταινιῶν, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Διάμ. 0,073, ὕψ. 0,089 μ.

**302.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ρηχός, μὲ στενὴν καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἐπιφάνεια ἀπολεπισμένη. Ἀβασφος. Διάμ. χεῖλους 0,122, ὕψ. 0,061 μ.

**303.** Ψευδόστομος συγκολλημένος εἰς τὸ στόμιον καὶ τὰς λαβάς, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις ὑποτυπώδης δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρῶς τραχύς, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὦμον κύκλοι μὲ στίγμα εἰς τὸ κέντρον, περιστικτοί. Διάμ. 0,089, ὕψ. 0,10 μ.

**304.** Σταμνίσκος κυλινδρόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής, μὲ δύο διὰ τρητὰ ὠτία εἰς τὸν ὦμον καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς πρασινωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, τὰ ὠτία, αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,153, ὕψ. 0,139 μ.

**305.** Ψευδόστομος συμπληρωμένος εἰς τὴν βάσιν καὶ τὴν μίαν λαβὴν, ὠσειδής. Στόμιον λοξόν, λαβαὶ λεπταί, εἰς τὸν δίσκον χαμηλοτάτη ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανι. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν

ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Ὁ ὦμος ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,094, ὕψ. 0,11 μ.

**306.** Ἀλαβαστροειδὲς συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, σῶμα κυλινδρικόν, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Ὀλόβαφον μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,073 μ.

**307.** Θήλαστρον ἀκέραιον, ὠσειδές, μὲ χωνοειδὲς στόμιον, χαμηλὴν λαβὴν καὶ ὑποτυπώδη δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανι ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός. Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὴν ρίζαν καὶ τὸ χεῖλος τῆς προχοῆς δακτύλιοι, κατὰ μῆκος τῆς ἐξ γραμμαί. Διάμ. 0,070, ὕψ. 0,094 μ.

**308.** Ληκύθιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, σφαιρικόν, μὲ χαμηλοτάτην δακτυλιόσχημον βάσιν καὶ λαβὴν φθάνουσαν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ στομίου. Πηλὸς ἐρυθρὸς τραχύς, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ τρεῖς ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,105 μ.

**309.** Ἀλαβαστροειδὲς συμπληρωμένον εἰς τὰς λαβάς καὶ τὸ χεῖλος. Στόμιον χωνοειδές, σῶμα κυλινδρικόν, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ καστανὴ ἀραιά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Εἰς τὸν πυθμένα ὁμόκεντροι κύκλοι. Διάμ. 0,088, ὕψ. 0,076 μ.

**310.** Θήλαστρον ἀκέραιον, κακότεχνον, μὲ χωνοειδὲς στόμιον, χαμηλὴν λαβὴν καὶ ὑποτυπώδη δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς πρασινωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν κοιλίαν ταινία, εἰς τὴν ρίζαν καὶ τὸ στόμιον τῆς προχοῆς δακτύλιοι, κατὰ μῆκος τῆς δύο γραμμαί. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,104 μ.

**311.** Σταμνίσκος δίωτος, συμπληρωμένος εις τὸ χεῖλος καὶ τὴν μίαν λαβὴν, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρὺ καὶ ὑψηλόν, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,063, ὕψ. 0,059 μ.

**337.** Ὁμοίωμα τετραποδικοῦ καθίσματος, πῆλινον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Σχῆμα τετράγωνον, ὑψηλὴ ράχιν με ἐρεισίνωτον εἰς τὸ μέσον καὶ δύο βραχίονας εἰς τὰ πλάγια. Κατασκευὴ πρόχειρος καὶ μᾶλλον ἀμελής. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, ἐπιφάνεια ἀνώμαλος. Ἀβαφον. Μῆκος 0,052, πλάτος 0,050, ὕψ. 0,082 μ.

**338.** Εἰδώλιον τετραπόδου ζώου με συμπληρωμένα τὰ δεξιὰ σκέλη. Κεφαλὴ μικρὰ με ὀξὺ ρύγχος καὶ καμπύλον λαιμόν. ὦτα μικρότατα κλίνοντα ἐμπρός. Εἰς τὸ μέτωπον καὶ τὸν τράχηλον χαίτη, δηλωμένη πλαστικῶς με πυ-

κνὰς ἐγκαρσίας ἐγκοπὰς. Σῶμα κυλινδρικόν, οὐρὰ κολλημένη εἰς τὸν δεξιὸν ὀπίσθιον μηρόν, χαραγμένη ὅπως καὶ ἡ χαίτη. Σκέλη χαμηλά, με ὀξείας ἀπολήξεις. Πηλὸς κίτρινος τραχύς. Ἰχνη καστανῆς βαφῆς εἰς τὴν ράχιν καὶ τὴν οὐράν. Μῆκος 0,092, ὕψ. 0,055 μ.

**339.** Εἰδώλιον ζώου συγκολλημένον, με συμπλήρωσιν εἰς τὸν λαιμόν, ὅμοιον πρὸς τὸ προηγούμενον, με οὐρὰν κολλημένην εἰς τὸν ἀριστερόν ὀπίσθιον μηρόν καὶ σκέλη καταλήγοντα εἰς πέλματα. Ἐνῶ τὰ ὑπόλοιπα χαρακτηριστικά του, ὅπως ἄλλωστε καὶ τοῦ 338, τοῦ δίδουν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον μορφήν ἵππου, τὸ τελευταῖον τοῦτο καθὼς καὶ τὰ βραχύτατα σκέλη του ἀνήκουν εἰς ἄλλου εἶδους ζῶον, πιθανώτατα φανταστικόν. Μῆκος 0,111, ὕψ. 0,053 μ.

**M 74.** Δακτύλιος ὠξειδωμένος ἀπὸ χάλκινον σύρμα, διπλῆς περιελίξεως, με τὰ ἄκρα του ἐλεύθερα. Διάμ. 0,018 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 23 (σχέδ. 98).

Θαλαμοειδὴς με ὑποτυπώδη, σχεδὸν ἀνύπαρκτον δρόμον καὶ σχῆμα ἀκανόνιστον πεταλοειδές, βλέπων πρὸς Ν. Τὰ τοιχώματά του ἐσώθησαν εἰς ὕψος ὀλίγων ἐκατοστῶν διατηροῦντα τὸ περίγραμμά του μόνον, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ τμήμα δεξιὰ τῆς εἰσόδου ὅπου ἡ πλευρά του εἶχε τελείως καταστραφῇ. Τὰ χῶματα τῆς βυθισμένης θόλου του εἶχον παρασυρθῇ εἰς τὴν κατωφέρειαν κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος των, συμπαρασύραντα καὶ τὴν ἐνδεχομένην τείχισιν τῆς εἰσόδου. Εἰς τὸ δάπεδόν του, ταραγμένα καὶ διεσκορπισμένα εἰς ὀλόκληρον τὸ πρὸς Δ. τμήμά του, ὑπῆρχον ὅστ'α διαφόρων εἰδῶν, μεταξύ των δὲ τρία θρυμματισμένα κρανία. Εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ θαλάμου, ἐν μέρει κάτω ἀπὸ τὰ θραύσματα ἐνὸς ἀπὸ τὰ κρανία, εὐρέθη ἑλλιπὲς καὶ εἰς τεμάχια ἡμισφαιρικὸν πῆλινον σκεῦος (298). Εἰς τὸ πρὸς Α. τμήμά του ὑπῆρχε σωρὸς λίθων προερχομένων ἀπὸ τὸ πέτρωμα τῆς περιοχῆς, ἀδήλου χρησιμότητος. Εἶναι φανερόν ὅτι ὁ τάφος προτοῦ βυθισθῇ καὶ ἐγκαταλειφθῇ ἀνεστατῶθη καὶ ὅτι μέρος τοῦ περιεχομένου του ἀπερρίφθη.



Σχέδ. 98.

**298** (πίν. 104γ) Μικρόν ἡμισφαιρικόν σκεῦος, συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ἐλλιπές. Ἴσως νὰ εἶχε λαβήν, ἀπολεσθεῖσαν, ὅποτε εἶναι ἀρύ-

ταινα. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, ἀλείφωμα ἀραιὸν κιτρινωπόν. Ἀβαφον. Διάμ. χεῖλους 0,095, ὕψ. 0,053 μ.

#### ΤΑΦΟΙ 18 καὶ 24 (σχέδ. 99, πίν. 180 β)

Οἱ δύο αὐτοὶ μικροὶ τάφοι ἠνοίχθησαν κάτω ἀπὸ τὴν χαμηλὴν ὄφρυν τοῦ ὑψώματος, εἰς σημεῖον τῆς πλαγιᾶς ὅπου ἡ ἀποχωμάτως παρέρυεν εἰς τὴν κατωφέρειαν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν βυθισμένων θόλων. Ἀποτελοῦν σύμπλεγμα ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ὁ 24 εἶναι προσιτὸς μόνον διὰ τοῦ θαλάμου τοῦ 18. Δεδομένου ὅμως ὅτι περιεῖχε τὴν κυριωτέραν ταφὴν καὶ ὅτι εἶναι καὶ ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς δύο, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῇ ὡς κόγχη ἢ ὡς ἀπλὴ ἐπέκτασις τοῦ ἄλλου.

Ὁ **τάφος 18**, κατεσκευασμένος μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν, ἔχει σχῆμα θαλαμοειδοῦς στρεφομένου πρὸς Ν. Ὁ βραχύς, ρηχὸς καὶ ὑποτυπώδης δρόμος ὁδηγεῖ εἰς εἴσοδον πλαισιωμένην ἀπὸ δύο πολὺ κανονικὰς παραστάδας, πλάτους 0,12 καὶ 0,17 μ. Ἡ στενὴ θύρα μεταξὺ τῶν παραστάδων αὐτῶν ἦτο φραγμένη ἀπὸ ὀλίγους μεγάλους λίθους, σχηματίζοντας χαμηλὴν ξηρολιθιάν. Ὁ μικρὸς τοῦ θαλάμου ἔχει σχῆμα κανονικὸν τετράπλευρον, σχεδὸν τετράγωνον, μὲ εὐθυγράμμους πλευρὰς καὶ περίπου ὀρθὰς γωνίας. Εἰς τὸ βάθος τοῦ εὐρέθου μεμονωμένον τεμάχιον ὁστοῦ, πλησίον τῆς Δ. πλευρᾶς δὲ θήλαστρον πεσμένον πλαγίως (270) καὶ προχοῖδιον (271).

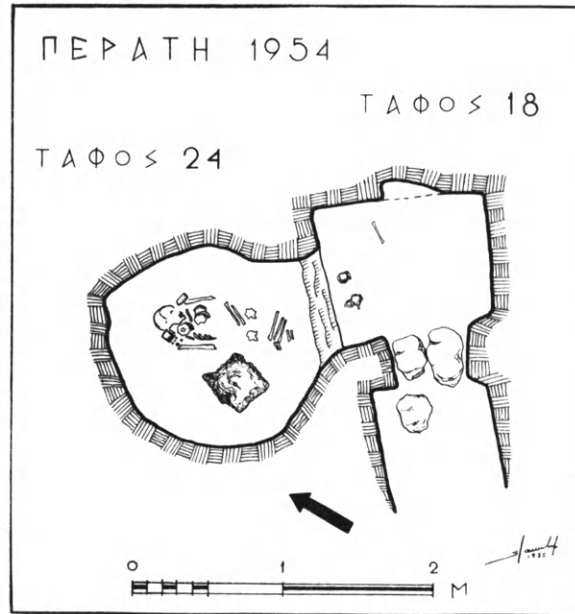
#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 104 α)

**270.** Θήλαστρον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, σφαιρικόν, μὲ χαμηλὴν γωνιώδη λαβήν καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Κατὰ μῆκος τῆς προχοῆς τρεῖς γραμμαί. Διάμ. 0,076, ὕψ. 0,102 μ.

**271.** Προχοῖδιον συμπληρωμένον εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν, βραχυστρόγγυλον. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἐπιφάνεια πολὺ ἀπολεπισμένη, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Διάμ. 0,072, ὕψ. 0,070 μ.

Ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ Δ. πλευρὰ τοῦ θαλάμου τοῦ 18 ἔχει κοπῇ εἰς ὕψος 0,27 μ. ἀπὸ τοῦ δαπέδου τοῦ διὰ νὰ σκαφῇ ὑπὸ μορφὴν προεκτάσεώς του πρὸς Δ., μικρὸς, ἀκανονίστως κυκλικὸς θάλαμος, ὁ **τάφος 24**, διαμέτρου 1,30 περίπου. Τὸ δάπεδόν του καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν τοιχωμάτων του ἐκόπησαν μέσα εἰς τὴν σχετικῶς σκληρὰν φλέβα τῆς περιοχῆς, αἱ πλευραὶ τοῦ ὅμως καὶ κατὰ μείζονα λόγον ἡ θόλος του, σκαφέντα μέσα εἰς τὸν μαλακὸν ἀμμόλιθον τῆς κλιτύος, ἔπεσαν καὶ κατεστράφησαν χωρὶς νὰ ἀφήσουν καμμίαν ἔνδειξιν διὰ τὸ ἀρχικόν των ὕψος. Εἰς τὸ πρὸς Ν. τμήμα τοῦ θαλάμου ὑπῆρχε μέγας τετράγωνος λίθος, κομμένος ἀπὸ τὸ ἴδιον πέτρωμα ὅπου εἶχε σκαφῇ ὁ τάφος. Τὸν ὑπόλοιπον χώρον κατελάμβανε μία ταφή, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Δ., διατηρηθεῖσα ἄθικτος κατὰ χώραν. Ὁ σκελετὸς ἀνῆκεν εἰς ἄτομον βραχύσωμον καὶ τὰ μικρὰ καὶ λεπτὰ ὅστ᾽ αὐτοῦ ἦσαν ἀρκετὰ κατεστραμμένα. Τὸ κρανίον, μόλις διατηροῦν τὸ σχῆμά του, εἶχε πέσει πρὸς τὰ ἀριστερά. Τὸ δεξιὸν βραχιόνιον εὐρέθου

κατὰ μῆκος τῶν πλευρῶν τοῦ θώρακος. Ἡ ἀριστερά, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, κατέληγεν εἰς τὸ ὑπογάστριον. Ἡ λεκάνη διετηρήθη εἰς ἕχνη. Ἀπὸ τὰ ὀστέα τῶν σκελῶν εἶχον σωθῇ ὀλίγα τεμάχια, ἐγκάρσια πρὸς τὸ σῶμα καὶ δεικνύοντα ὅτι ἀρχικῶς ἦσαν συνεσταλμένα μετὰ τὰ γόνατα ὑψηλά. Μεταξὺ τοῦ δεξιοῦ ὤμου καὶ τοῦ κρανίου ἔκειτο μικρὸν ἀλαβαστροειδές (299), εἰς τὸ στῆθος δὲ τὰ τεμάχια ἐνὸς μικροῦ ψευδοστόμου (300) καλύπτοντα τμήμα ἐλεφαντίνου κτενίου (Δ 63). Μεταξὺ τοῦ δεξιοῦ βραχιονίου καὶ τῶν πλευρῶν τοῦ θώρακος, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς μασχάλης, εὗρέθη σπασμένος σωλὴν ὀστέινος μετὰ ἐγγάρακτον διακόσμησιν (Δ 61), πιθανώτατα λαβὴ κάποιου ἀντικειμένου, καὶ μικρὸν κέρασ αἰγὸς (Δ 62) εἰς τεμάχια. Μεταξὺ τοῦ ὤμου καὶ τοῦ ἀλαβαστροειδοῦς ὑπῆρχον τέσσαρες χάνδραι ἀπὸ ὑαλόμαζαν καὶ φαγεντιανήν (Δ 64, Δ 65, Δ 66, Δ 67), μία ἀπὸ ὀρεῖαν κρύσταλλον (Λ 93), κωνικὸς σφραγιδόλιθος ἀπὸ στεατίτην (Λ 92) καὶ φακοειδὲς φυλακτὸν ἐνεπιγράφον ἀπὸ αἱματίτην (Λ 91), διατεταγμένα ὅλα εἰς μικρὸν κύκλον καὶ ἀνήκοντα προφανῶς εἰς περιδέραιον.



Σχῆδ. 99.

Οἱ δύο τάφοι μαζί παρουσιάζουν, τοῦλάχιστον εἰς τὴν κάτοψιν, ἀκριβῶς τὴν εἰκόνα τοῦ κανονικοῦ τάφου (18) μετὰ τὸν δρόμον καὶ τὴν εἴσοδόν του φραγμένην μετὰ ξηρολιθίαν καὶ μετὰ ἓνα παραθάλαμον (τὸν 24) ἀνοιγμένον εἰς τὸ ἀριστερὸν πλευρὸν τοῦ κυρίως θαλάμου καὶ εἰς ἐπίπεδον ὑψηλότερον. Ἀλλ' ὁ θάλαμος τοῦ 18 εἶναι τόσον μικρὸς ( $0,90 \times 1$  μ. περίπου) καὶ ἡ θύρα του τόσον στενὴ ( $0,48$ ), ὥστε δὲν φαίνεται εὐκόλως νὰ ἔσκαψαν τὸν 24 ἐργαζόμενοι μέσα εἰς τόσον περιωρισμένον χῶρον. Εἶναι εὐλόγος ἡ σκέψις ὅτι καὶ οἱ δύο τάφοι ἤ πάντως ὁ 24 ἐσκάφησαν ἀπὸ ἐπάνω. Ὅμως, ὁ 24 οὐτὲ τὴν μορφήν λάκκου ἔχει, οὐτὲ εὗρέθη καμμία ἔνδειξις περὶ καλύψεώς του. Ἀφ' ἐτέρου τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ ὀστέα τῆς ταφῆς του ἔπεσαν ὅπως εὗρέθησαν δεικνύει ὅτι ἀποκλείεται ὁ τάφος νὰ εἶχε γεμίσει ἀπὸ χῶμα. Πρέπει λοιπὸν ὁ νεκρὸς νὰ ἐτάφη καὶ νὰ παρέμεινεν εἰς χῶρον κενόν, τοῦτο ὅμως ἀποκλείεται ἐὰν ὁ 24 ἦτο ἀκάλυπτος λάκκος. Ἀρα τὸ σύμπλεγμα 18 - 24, ὅσονδήποτε ἀπίθανον καὶ ἂν φαίνεται τοῦτο λόγῳ τῶν διαστάσεών του, ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα κανονικὸν ἂν καὶ πολὺ μικρὸν θαλαμοειδῆ, ἐφωδιασμένον μετὰ ἓνα ρηχότερον καὶ μεγαλύτερον παραθάλαμον. Ὡς πρὸς τὴν χρονικὴν σχέσιν μεταξὺ των, ἡ ταφή τοῦ 24 πρέπει νὰ θεωρηθῇ προγενεστέρα τῆς παιδικῆς τοῦ 18, διότι ἀποκλείεται νὰ ἐσκάφη ὁ 24 ἐνόσω ὁ 18 ἦτο κατελιγμένος. Ὁ λόγος τῆς προσθήκης τοῦ περιέργου αὐτοῦ παραθαλάμου εἰς τὸν ἀρχικὸν τάφον, ἀντὶ νὰ ἐπεκταθῇ ὁ ἴδιος ἢ, ἐνδεχομένως, νὰ κατασκευασθῇ ἄλλος, δὲν εἶναι φανερός, ἴσως ὅμως — ἀφοῦ μάλιστα



ὁ 24 ἐσκάφη εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον — νὰ εἶχε σχέσιν μὲ τὸ εἶδος καὶ τὴν σκληρότητα τοῦ πετρώματος.

ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 104 β, δ, ε καὶ 105 α)

**299.** Ἀλαβαστροειδὲς διώτον, συμπληρωμένον εἰς τὸ στόμιον. Στόμιον ὑψηλὸν χωνοειδές, σῶμα κυλινδρικόν, λαβαὶ μικραὶ τριγωνικαί, συμπαγεῖς, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς ἐρυθρὸς τραχύς, ἀλείφωμα ἀραιότατον κιτρινωπὸν, ἀπολεπισμένον, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα ὁμόκεντροι κύκλοι. Διάμ. 0,065, ὕψ. 0,068 μ.

**300.** Μικρὸς ψευδόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον, λαβαὶ λεπταί, δίσκος κάπως ἐξωγκωμένος χωρὶς σαφῆ ἀπόφυσιν, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιοσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος καθαρὸς, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν πολὺ ἀπολεπισμένον, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ρίζαν τοῦ καὶ εἰς τὴν ρίζαν τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν δακτύλιοι, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπείρα. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὦμου, τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου στῆλαι ὀριζοντίων γραμμῶν, εἰς τὸ ἡμικύκλιον στήλη ἀμειβόντων μεταξὺ ἀντινῶτων ἐναλλήλων ἀγκώνων. Ἡ κοιλία καταλαμβάνεται ἀπὸ δύο ὁμοίους καὶ συμμετρικοὺς ὀκτάποδας. Ἡ κεφαλὴ, καρδιόσχημος, ὀξύνεται πρὸς τὰ κάτω, δὲν ἔχει ὅμως σάκκον. Οἱ ὀφθαλμοί, κυκλικοί, εἶναι σχετικῶς μικροί, ἐξηρημένοι, καὶ περιέχουν κύκλους. Οἱ πλόκαμοι, φυόμενοι ἀπὸ τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς, τέσσαρες ἀπὸ κάθε πλευράν, ἔχουν τὴν μορφήν ἀπλῶν παραλλήλων καὶ ἰσομήκων ταινιῶν καμπυλουμένων πρὸς τὰ κάτω εἰς τρόπον ὥστε νὰ πλαισιώνουν τὴν κεφαλὴν καὶ ἀνορθουμένων ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὸν ὦμον, ὅπου καταλήγουν εἰς ἀγκιστροειδῆ ἄκρα. Ἡ ὅλη παράστασις σχεδιασμένη κατὰ τρόπον λιτόν, ἄδρὸν καὶ σχετικῶς χονδροειδῆ. Διάμ. 0,116, ὕψ. 0,135 μ.

**Λ 91.** Φυλακτὸν φακοειδές, ὀριζοντίως διάτρητον, ἀπὸ αἱματίτην ἀποσαθρωμένον (σκληρότης 3), ἐρυθροπόρφυρον, παρουσιάζοντα κομμοὺς καὶ εὐκόλως ἀπολεπιζόμενον. Τὰ χεῖλη τῆς

ὀπῆς ἐμφανίζουν φθοράν. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ δύο λεπταὶ ἐγχάρακτοι γραμμαί. Εἰς τὰς δύο ὀψεις τοῦ φέρεي ἐγχάρακτους γραφικοὺς χαρακτῆρας, μικροὺς μὲν καὶ κυκλοτερεῶς διατεταγμένους κατὰ μῆκος τῆς περιφερείας, μεγαλυτέρους δὲ καὶ ἀπαρτίζοντας σύμπλεγμα εἰς τὸ κέντρον. Αἱ ἐπιγραφαὶ ἐκτὸς ἀπὸ ἐλαχίστας διαφορὰς εἶναι ὅμοιαι, μερικὰ δὲ ἀπὸ τὰ ψηφία ἔχουν ἀποτριβῇ λόγῳ τῆς χρήσεως. Τὰ κεντρικὰ συμπλέγματα περικλείονται εἰς κύκλους ἀποτελουμένους ἀπὸ πυκνὰς μικρὰς κροσσωτὰς γραμμὰς. Εἰς τὴν περιφέρειαν ἐναλλάσσονται δύο ψηφία, γνωστὰ ἀπὸ τὴν γραμμικὴν γραφὴν Β, κυρίως ὅμως ἀπὸ τὴν κυπρομινωϊκὴν, χαραγμένα εἰς διαφόρους παραλλαγὰς. Τὰ κεντρικὰ συμπλέγματα ἐνθυμίζουν χιττιτικὰ ἱερογλυφικά, τὸ δὲ φυλακτὸν ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ μιμεῖται τὰς ἐνεπιγράφους βούλλας τῶν χρόνων τῆς χιττιτικῆς αὐτοκρατορίας. Ἡ μορφή τῶν διαφόρων ψηφίων ἀποδεικνύει ὅτι τὸ φυλακτὸν κατεσκευάσθη ἀπὸ χαρακτῆρ ἡμιούμενον γνωστὰ πρότυπα ἀλλὰ μὴ γνωρίζοντα γραφὴν καὶ χαρασσοντα ψηφία χωρὶς συγκεκριμένον νόημα. Διάμ. 0,026, πᾶχος 0,013 μ.

**Λ 92.** Κωνικὸς σφραγιδόλιθος μὲ ἐλλειψοειδῆ σφραγιστικὴν ἐπιφάνειαν, διάτρητος εἰς τὴν κορυφὴν καὶ σπασμένος ἀκριβῶς εἰς τὴν ὀπῆν, ἀπὸ πράσινον στεατίτην. Φέρει ἑγγλυφον παράστασιν κερασφόρου ζώου μὲ τὸ σῶμα διαγώνιον πρὸς τὴν μεγαλυτέραν διάμετρον τῆς ἐλλείψεως καὶ δύο κεφαλὰς, ἀνὰ μίαν εἰς κάθε ἄκρον, ἀντιθετικῶς διατεταγμένας κατὰ τὸν τρόπον τῶν παιγνιοχάρτων. Ἡ δῆλωσις τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ ζώου εἶναι στοιχειώδης, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ φαίνεται ἐὰν πρόκειται περὶ προβάτου, αἰγός, δορκάδος ἢ ἀναλόγου τετραπόδου. Ἡ παράστασις καταλαμβάνει ὁλόκληρον τὴν σφραγιστικὴν ἐπιφάνειαν. Μεγ. διάμ. 0,015, μικρὰ διάμ. 0,0105, σωζ. ὕψ. 0,008 μ.

**Λ 93.** Χάνδρα ἀρτόσχημος ἀπὸ ὀρείαν κρύσταλλον, διάτρητος, συγκολλημένη ἀπὸ τρία τεμάχια. Διάμ. 0,012 μ.

**Δ 61.** Σωλὴν ὀστέινος συγκολλημένος ἀπὸ

3 - 4 τεμάχια, έλλιπής. Το κενόν έσωτερικώς είναι ανώμαλον, προφανώς ό φυσικός αύλός τοῦ όστοῦ καί όχι άποτέλεσμα κατεργασίας. Έξωτερικώς χωρίζεται από διπλοῦς αναγλύφους δακτυλίους εἰς τρεῖς ζώνας έπαλλήλους, διακοσμημένας με αναγλύφους κύκλους συμμετρικώς διατεταγμένους. Πρόκειται κατά πᾶσαν πιθανότητα περί λαβῆς άντικειμένου. Μήκος σωζ. 0,063, διάμ. 0,013 - 0,014 μ.

**Δ 62.** Κέρας αίγος (*Capra hircus*) συγκολλημένον από πολλά τεμάχια, έλλιπές, άδιακόσμητον.

**Δ 63.** Τεμάχιον από την κορυφήν έλεφαντίνου κτενίου με έντελώς άπεφθαρμένην έπιφάνειαν. Σώζονται αί άρχαι 11 - 12 όδόντων. Σωζ. μήκος 0,026, πλάτος 0,023 μ.

**Δ 64.** Χάνδρα πυκνορράβδωτος άμφικωνική από κιτρινωπήν ύαλόμαζαν, διάτρητος. Διάμ. 0,015 μ.

**Δ 65.** Χάνδρα άρτόσχημος από κιτρινωπήν σπογγώδη φαγεντιανήν, συγκολλημένη από δύο τεμάχια, διάτρητος. Σωζ. διάμ. 0,018 μ.

**Δ 66.** Χάνδρα άρτόσχημος από κιτρινωπήν σπογγώδη φαγεντιανήν, διάτρητος, με την έξωτερικήν έπιφάνειαν τελείως άπεφθαρμένην. Συγκολλημένη από δύο τεμάχια. Σωζ. διάμ. 0,013 μ.

**Δ 67.** Μικρά χάνδρα βαρελόσχημος από λευκήν ύαλόμαζαν, διάτρητος κατά τὸ μήκος της, με άραιάς άκανονίστους ραβδώσεις κατά πλάτος. Έπιφάνεια κατεστραμμένη. Μήκος 0,008, διάμ. 0,007 μ.

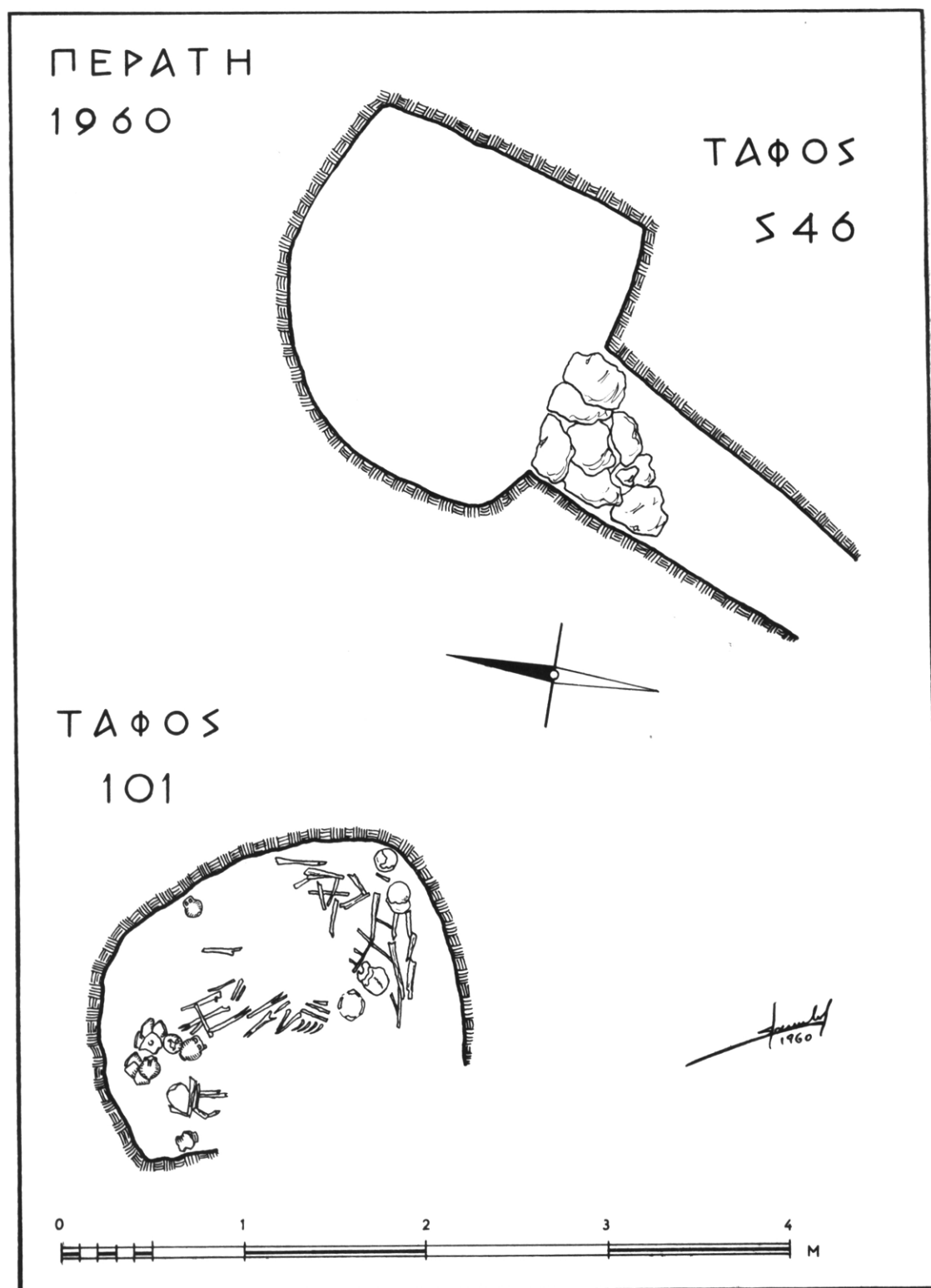
#### ΤΑΦΟΣ Σ46 (σχέδ. 100)

Θαλαμοειδής μετρίου μεγέθους, βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν. καί σκαμμένος εἰς τὴν όφρὺν άκριβῶς τοῦ πετρώματος, εἰς φλέβα σχετικῶς σκληράν. Ό δρόμος του, βραχύς, πλατύνεται πρὸς τὴν εἴσοδον καί εἶναι άποτόμως κατωφερής καί ανώμαλος. Από τὴν ξηρολιθιάν τῆς εἰσόδου εύρέθησαν εἰς τὴν θέσιν των μόνον αί χαμηλότεραι στρώσεις. Αἱ ύψηλότεραι εἶχον μετακινηθῆ, μερικοὶ λίθοι δὲ εἶχον χυθῆ εἰς τὸν θάλαμον. Η εἴσοδος, ίσοπλατῆς πρὸς τὸν δρόμον, δὲν ἔχει ιδιαιτέραν διαμόρφωσιν. Ό θάλαμος ἔχει σχῆμα ασύμμετρον. Τὸ Α. του ἡμισυ ἔχει τοιχώματα εύθύγραμμα καί γωνίας περίπου όρθάς, ένῶ τὸ Δ. ἔχει ἔκτασιν πολὺ μικροτέραν καί τοίχωμα ακολουθοῦν συνεχῇ καμπύλην, πρᾶγμα ποὺ δίδει εἰς τὸ σύνολον τὸ σχῆμα πετάλου έγκαρσίου πρὸς τὸν δρόμον. Εἶναι φανερόν ὅτι ὁ τάφος ἤρχισε νά κατασκευάζεται από τὴν δεξιάν (Α.) πλευράν καί ὅτι λόγω τῆς σκληρότητος τοῦ πετρώματος ἡ άριστερά έσκάφη πλημμελῶς, τόσον μόνον ὅσον ἔχρειάζετο διὰ νά δοθῇ εἰς τὸν θάλαμον σχῆμα παραπλήσιον πρὸς τὸ άρχικῶς προβλεπόμενον. Εἶχε συληθῇ προσφάτως κατά τρόπον σχετικῶς πρόχειρον. Εύρέθη γεμᾶτος από χώματα μελανὰ καί έρυθρωπά αναμίξ, με ὅστρακα άγγείων καί ελάχιστα ὀστᾶ εἰς διαφόρους θέσεις. Από τὰ ὅστρακα άποκατεστάθησαν δύο σταμνίσκοι, ὁ 799 καί ὁ 800, εύρέθησαν δὲ ἐπὶ πλέον τεμάχια δύο ψευδοστόμων, ένὸς εἰδωλίου, μιᾶς πρόχου καί τριῶν τουλάχιστον διαφόρων άλλων.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 105 ε)

**799.** Σταμνίσκος χυτροειδής, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, με εύρύτατον στόμιον καί χαμηλήν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή, κατά τόπους άπολεπισμένη καί εξίτηλος. Βαμμένος ὀλόκληρος έξωτερικῶς, με έξηρημένas τὰς λαβάς. Διάμ. 0,078, ύψ. 0,060 μ.

**800.** Σταμνίσκος βραχυστρόγγυλος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, έλλιπής (χωρίς στόμιον). Βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος, λαβαί ταινιωταί. Πηλός κεραμόχρους χονδροειδής, έπιφάνεια άπολεπισμένη. Σώζονται άβέβαια ἔχνη βαφῆς, πιθανῶς από ταινίας εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,085, σωζ. ύψ. 0,08 μ.



## ΤΑΦΟΣ 101 (σχέδ. 100)

Θαλαμοειδής μετρίου μεγέθους, βυθισμένος, προσανατολισμένος Α.-Δ. Λόγω τῆς βαθμιαίας ἀποχωματώσεως τῆς πλαγιάς, ὁ δρόμος καὶ ἡ εἰσοδός του μαζί μὲ μικρὸν μέρος τοῦ θαλάμου διεβρώθησαν καὶ παρεσύρθησαν εἰς τὴν κατωφέρειαν. Διετηρήθη ὁ θάλαμος σχεδὸν ὁλόκληρος, σχήματος ἀκανονίστου τετραπλεύρου, μὲ καμπύλας πλευράς καὶ στρογγύλας γωνίας, χωμένος κάτω ἀπὸ παχὺ στρῶμα νεροχωμάτων, τὸ ὁποῖον ἐκάλυπτε τὰς ταφάς. Ἐπάνω του εἶχον καθίσει οἱ ὄγκοι τῆς θόλου οἱ ἀποκολληθέντες ἀπὸ τὸ πέτρωμα. Αἱ ταφαὶ ἦσαν τοποθετημέναι ἐπάνω εἰς λεπτὸν στρῶμα χώματος ἐξομαλύνον τὸ δάπεδον. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου εὐρέθη μία ταφή κατὰ χώραν μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν. Τὸ κρανίον τῆς εὐρίσκετο εἰς κακὴν κατάστασιν, τὰ δὲ ὀστέα ἐνεφάνιζον μεγάλην φθοράν. Οἱ βραχίονες, παράλληλοι μεταξὺ των καὶ λυγισμένοι εἰς τοὺς ἀγκῶνας, κατέληγον εἰς τὸν στόμαχον, διετηροῦντο δὲ καὶ μερικαὶ πλευραὶ. Τὸ δεξιὸν σκέλος ἦτο πεσμένον λοξῶς πρὸς τὸ σῶμα καὶ λυγισμένον εἰς τὸ γόνυ, τὸ ἄλλο ὅμως εἶχε μετακινήθῃ καὶ τὰ ὀστέα του εἶχον ἀναμιχθῇ μὲ ἄλλα διάφορα, προερχόμενα ἀπὸ παλαιότερας ταφάς. Πλησίον των ἔκειντο τρεῖς ψευδόστομοι (750, 751, 752) καὶ τὰ τεμάχια ἑνὸς ἄλλου, μεγαλυτέρου (753), καλύπτοντα κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 211). Ἡ βάσις τοῦ μεγάλου ψευδοστόμου εὐρέθη εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν τοῦ τάφου, χωρισμένη ἀπὸ τὰ προηγούμενα μὲ κρανίον εἰς τεμάχια, περιστοιχισμένον ἀπὸ μακρὰ ὀστέα. Μεταξὺ τῆς κατὰ χώραν ταφῆς καὶ τοῦ Α. τοιχώματος ὑπῆρχε μεμονωμένον μηριαῖον καὶ πλησίον του, πεσμένος πρὸς τὸ τοίχωμα, μικρὸς ψευδόστομος (749). Ὀλόκληρον τὸ πρὸς Ν. τμήμα τοῦ θαλάμου, κατὰ μῆκος τοῦ τοιχώματος, ἦτο κατελιγμένον ἀπὸ παραμερισμένα καὶ συσσωρευμένα ὀστέα παλαιότερων ταφῶν, περιλαμβάνοντα καὶ τρία κρανία. Μεταξὺ των εὐρέθη κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 212) καὶ μικρὰ χαλκίνη λαβίς (Μ 140).

Περιεῖχε λοιπὸν ὁ τάφος μίαν ταφὴν κατὰ χώραν, ἐξηπλωμένην εἰς τὸ ἀριστερόν της πλευρὸν καὶ τέσσαρας παραμερισμένας. Τὰ ἀντικείμενα τοῦ τάφου φαίνεται νὰ ἀνήκουν ὅλα εἰς τὰς παλαιότερας ταφάς, εἴτε διότι ἡ κατὰ χώραν ἦτο ἀκτέριστος εἴτε διότι τὰ κτερίσματά της εὐρίσκοντο εἰς τὸ τμήμα τοῦ θαλάμου τὸ παρασυρθὲν εἰς τὴν κατωφέρειαν.

## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 105 β.γ)

**749.** Μικρὸς ψευδόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὧμου ὁμόκεντρα

τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἐξίτηλα ἔχνη ὁμοίων. Διάμ. 0,105, ὕψ. 0,114 μ.

**750.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος ὡσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον τῶν λαβῶν ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις των κυματοειδὲς γραμμὴ, εἰς

τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὤμου στενὴ ζώνη τεθλασμένης. Ἡ κοιλία καὶ ἡ βάσις βαμμένοι, με ἐξηρημένης λεπτὰς ταινίας καὶ ἄλλην ζώνην τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου, ὁμόκεντρα τόξα περίστικτα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον πτηνὸν με μικρὰν κυκλικὴν κεφαλὴν, ὅξυ ράμφος, λεπτὸν ἐπιμήκη λαιμὸν διαγραμμισμένον, ἀμυγδαλόσχημον σῶμα κοσμούμενον με γραμμωτὰ λέπια, θυσανωτὴν οὐρὰν καὶ πτέρυγα με ἐγκαρσίαν διαγράμμισιν. Τὸ πτηνὸν εἶναι σχεδιασμένον μεταξὺ φολιδωτῶν τριγώνων καὶ σειρᾶς κροσσοπεταλίων. Διάμ. 0,104, ὕψ. 0,117 μ.

**751** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πηλὸς πρασινοκίτρινος, βαφὴ πορτοκαλόχρους ἐντελῶς ἐξίτηλος. Σώζονται ἔχνη ταινιῶν εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν, ὡς καὶ ἀμειβόντων εἰς τὸν ὦμον. Διάμ. 0,086, ὕψ. 0,098 μ.

**752.** Μικρὸς ψευδόστομος, συγκολλημένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια

τοῦ ὤμου ἐνάλληλα τρίγωνα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια, συνδεόμενα με ὁμάδα πυκνῶν κατακορύφων γραμμῶν. Διάμ. 0,109, ὕψ. 0,126 μ.

**753.** Μεγάλος ψευδόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Σπασμένος ἤδη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα εἰς δύο τεμάχια, συνενωθέντα με τὴν βοήθειαν ἐπτὰ ζευγῶν ὀπῶν ἀνοιγμένων εἰς τὰ χεῖλη τοῦ σπασίματος. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον λεπτὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι με στενάς ζώνας τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου τρίγωνα με δικτυωτὴν διαγράμμισιν. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἐνάλληλα τρίγωνα, συνδεόμενα με στήλην ἀμειβόντων. Διάμ. 0,169, ὕψ. 0,19 μ.

**Λ 211.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ ἰώδη στεατίνη. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,010 μ.

**Λ 212.** Ὅμοιον. Διάμ. 0,018, ὕψ. 0,0105 μ.

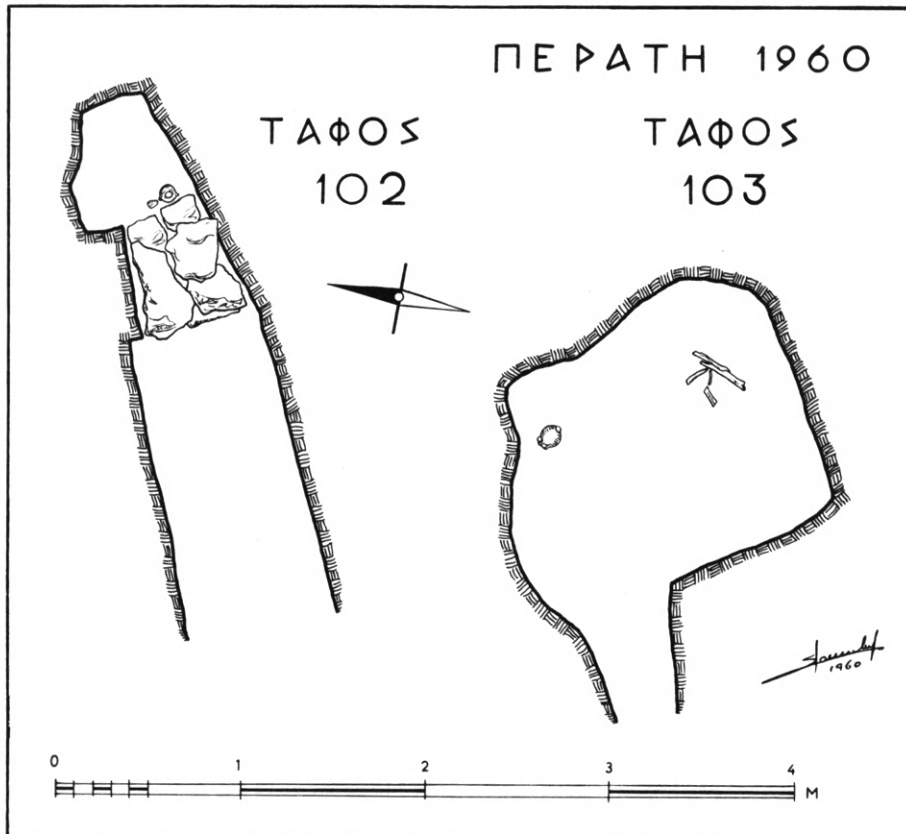
**M 140** Τριχολαβὶς χαλκίνη ἀκεραία, κατεσκευασμένη ἀπὸ λεπτὸν ἔλασμα στενὸν εἰς τὴν κορυφὴν καὶ πλατυνόμενον πρὸς τὰ ἐλεύθερα ἄκρα. Ἐπιφάνεια ἀδιακόσμητος. Μῆκος 0,066, πλάτος εἰς τὰ ἄκρα 0,012, εἰς τὴν κορυφὴν 0,005 μ.

## ΤΑΦΟΣ 102 (σχέδ. 101)

Μικρότατος τάφος με σχῆμα θαλαμοειδοῦς. Ἐχει δρόμον ἀρκετὰ πλατὺν καὶ ἐπιμήκη, με δάπεδον ὀλίγον κοῖλον, καταλήγοντα εἰς εἴσοδον ἔχουσαν στενὴν παραστάδα ἀριστερὰ καὶ κλεισμένην με χαμηλὴν ξηρολιθίαν. Ὁ θάλαμος εἶναι μικρός, στενότερος ἀπὸ τὸν δρόμον, σχήματος ἀκανονίστου τραπεζίου καὶ με δάπεδον ἐντελῶς ἀνώμαλον. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς εἰσόδου, κολλημένα εἰς τοὺς λίθους τῆς καὶ εἰς ὕψος 0,05 μ. ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάπεδον, εὐρέθησαν μικρὸς σταμνίσκος ἐλλιπής (754) καὶ ἄλλο ἀγγεῖον ἀπὸ ὠμὸν πηλὸν τελείως κατεστραμμένον καὶ μὴ ἐπιδεχόμενον ἀποκατάστασιν. Ὁ τάφος περιεῖχεν ἀσφαλῶς ταφὴν νηπίου, μὴ διατηρηθεῖσαν. Ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν κατασκευὴν του, ὁ τάφος ἦτο ἀρχικῶς ἀπλοῦν φυσικὸν νεροφάγωμα, ὑποστάν



τὴν ἀναγκαίαν ἐπεξεργασίαν, φραχθὲν εἰς τὸ ἄνω μέρος του μὲ λίθους καὶ μεταβληθὲν εἰς «θαλαμοειδῆ» παιδικὸν τάφον.



Σχέδ. 101.

**754** (πίν. 105 δ). Σταμνίσκος εὐρύστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἑλλιπής (χωρὶς τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς κοιλίας καὶ τὸ στόμιον), βραχυστρόγγυλος. Βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλεί-

φωμα ὁμοιον πολὺ ἀπολεπισμένον, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμέναι λεπταὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον πλατεῖα ζώνη τεθλασμένης. Διάμ. 0,092, σωζ. ὕψ. 0,080 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 103 (σχέδ. 101)

Μικρὸς θαλαμοειδής, βυθισμένος, ἀνοιγμένος εἰς τὴν ὀφρὺν τῆς κλιτύος. Ὁ δρόμος του, πολὺ βραχὺς καὶ στενός, ἐντελῶς ὑποτυπώδης, συναντᾷ τὸν θάλαμον εἰς τὴν ΒΔ. του γωνίαν, ὅπου σχηματίζεται μία στενὴ εἴσοδος, εὐρεθεῖσα ἀτείχιστος. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα βασικῶς τετράπλευρον, παρηλλαγμένον ἀπὸ τὰς καμπύλας του πλευρὰς καὶ τὰς ἀπεστρογγυλευμένας του γωνίας. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ τοιχώματα, κομμένα μὲ ἀρκετὴν προσοχήν, τὸ δάπεδον ἦτο ἀνώμαλον. Εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν τοῦ θαλάμου εὐρέθησαν μερικὰ μακρὰ ὅστ᾽ ἀκατάστατα, ἀνήκοντα ἴσως εἰς τὰ σκέλη ταφῆς μὴ διατηρηθείσης, εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν του δὲ ὑπῆρχε μικρὸς ψευδόστομος (755) σπασμένος καὶ πεσμένος ἀνάποδα. Τὸ ὑπόλοιπον περιεχόμενον τοῦ τάφου, ὅσον δὲν παρεσύρθη

εἰς τὴν κατωφέρειαν ἀπὸ τὴν ἀποχωμάτωσιν τῆς πλαγιᾶς, πρέπει νὰ κατεστράφη ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν, δεδομένου ὅτι τὸ ταφικὸν στρῶμα εὐρίσκετο ἀμέσως κάτω ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἐπιφάνειαν.

**755** (πίν. 106 α). Μικρὸς ψευδόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον κατακόρυφον χωνοειδές, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ ἐρυθροκάστανι ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ

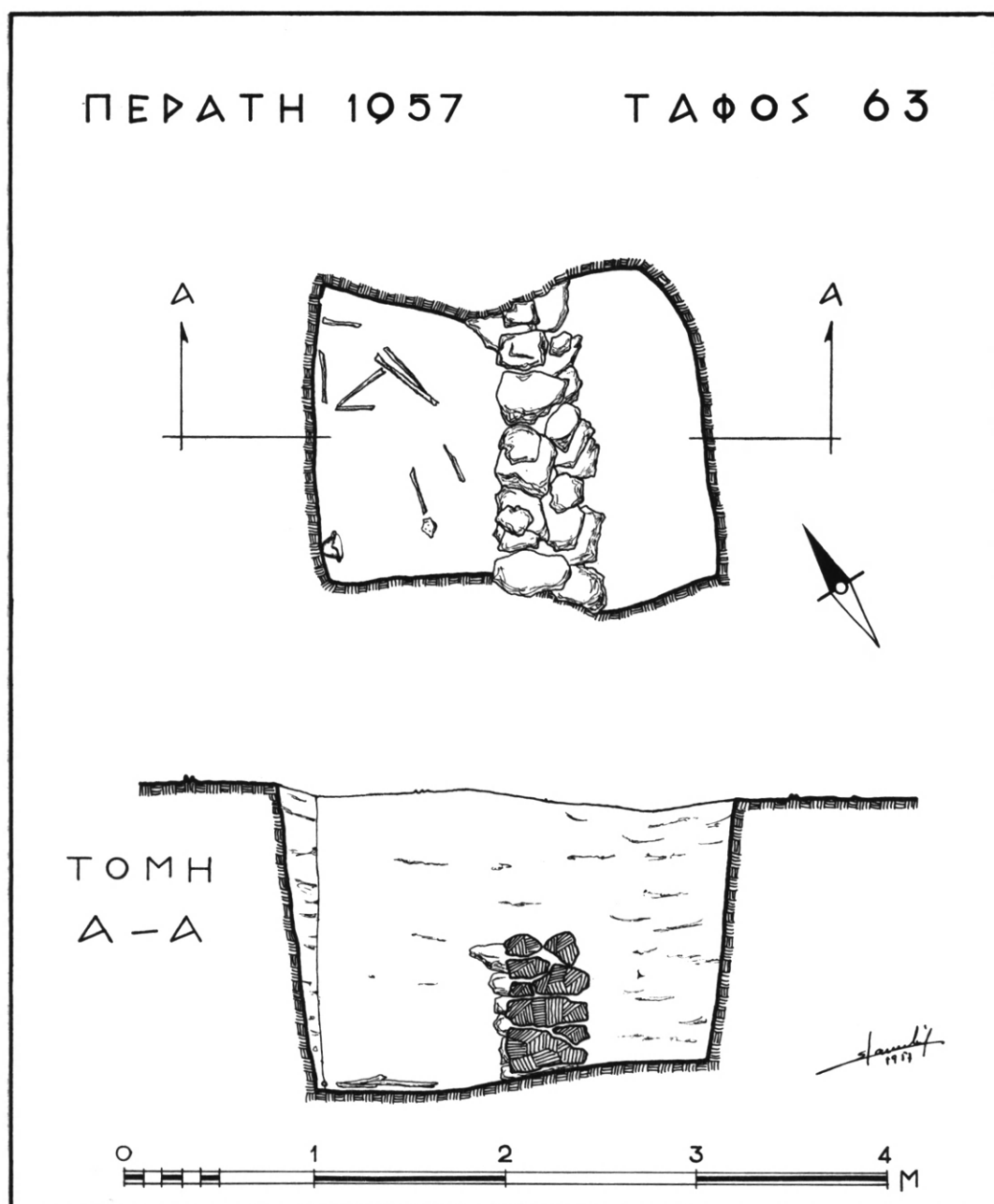
τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι κατὰ ζεύγη. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου στικτὰ τόξα ἢ κύκλοι, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὅμοια, ἐξίτηλα, βαμμένα καὶ ἡ στεφάνη τῆς βάσεως. Διάμ. 0,099, ὕψ. 0,11 μ.

### ΤΑΦΟΣ 63 (σχέδ. 102, πίν. 159 β)

Μεγάλος τετράπλευρος διπλοῦς λακκοειδής, χωρὶς καλυπτηρίους πλάκας, χωρισμένος εἰς δύο ἄνισα μέρη, ἀνατολικὸν καὶ δυτικόν, ἀπὸ στενὴν ξηρολιθιὰν ὕψους 0,77 μ., μὲ τὴν κορυφὴν τῆς εἰς στάθμην 0,74 μ. κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν, μὴ ὑπερβαίνουσιν δηλαδὴ τὸ ἥμισυ τοῦ συνολικοῦ βάθους τοῦ λάκκου. Τὰ δύο μέρη τοῦ δὲν εἶχον οὔτε τὸ ἴδιον σχῆμα, οὔτε τὰς ἰδίας διαστάσεις, οὔτε καὶ τὸ ἴδιον βάθος. Τὸ δυτικὸν ἦτο πλατύτερον, βραχύτερον καὶ κατὰ 0,16 μ. βαθύτερον ἀπὸ τὸ ἀνατολικόν, τὰ δὲ πλευρικὰ μακρὰ τοιχώματα (τὸ Β. καὶ τὸ Ν.) δὲν ἐσκάφησαν ἐπὶ τῆς ἰδίας εὐθείας εἰς ὁλόκληρον τὸ μῆκός των, ἀλλὰ μεταβάλλουν κατεύθυνσιν ἐκεῖ ἀκριβῶς ὅπου τὰ συναντοῦν οἱ λίθοι τοῦ τοίχου. Προφανῶς τὸ ἓν μέρος τοῦ λάκκου προσετέθη ἐκ τῶν ὑστέρων εἰς τὸ ἄλλο, δὲν φαίνεται ὅμως ποῖον ἦτο τὸ ἀρχικόν. Τὸ γέμισμα ἐπάνω ἀπὸ τὸ Α. τμήμα περιεῖχε μερικὰ ὄστρακα, ἐπάνω ἀπὸ τὸ Δ. ὅμως μόνον ἓν. Ἀφ' ἑτέρου τὸ Α. τμήμα εὐρέθη ἐντελῶς κενὸν καὶ δὲν φαίνεται νὰ ἐχρησιμοποιήθη ποτέ, ἐνῶ τὸ Δ. περιεῖχε μίαν ταφὴν κατὰ χώραν μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν. καὶ ὅστ' ἀπωθημένα εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν καὶ ἀνήκοντα εἰς παλαιότερον νεκρὸν, παραμερισθέντα χάριν τῆς νεωτέρας ταφῆς. Αὐτῆς τὸ κρανίον ἦτο ἐντελῶς κατεστραμμένον καὶ ἐσώζετο ἐν μέρει μόνον. Ἠκολούθουν πρὸς Β. τὰ δύο βραχιόνια, παράλληλα μεταξὺ των καὶ κατὰ μῆκος τοῦ θώρακος. Ἀπὸ τὴν λεκάνην διετηροῦντο ἐλάχιστα δυσδιάκριτα τρίμματα. Τὰ σκέλη, κακοδιατηρημένα καὶ αὐτά, εὐρέθησαν συνεσταλμένα καὶ πεσμένα εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ σώματος καὶ λοξῶς πρὸς τὴν ΒΔ. γωνίαν, δεικνύοντα ὅτι ὁ νεκρὸς εἶχε ταφῇ ὕπτιος μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν εὐρέθη καὶ τὸ κτέρισμά της, ὁ σκύφος 537, πεσμένος μὲ τὸ στόμιον πρὸς τὸ κρανίον. Κατὰ ταῦτα, προτοῦ γίνῃ ἡ δευτέρα καὶ τελευταία ταφή, ὁ τάφος ἐκαθαρίσθη καὶ τὰ περισσότερα ὅστ' αὐτῶς καὶ τὰ ἐνδεχόμενα κτερίσματα τῆς παλαιότερας ἀπεμακρύνθησαν.

**537** (πίν. 106 β). Σκύφος ἀρκετὰ μεγάλος, συγκολλημένος, μὲ μικροσυμπληρώσεις εἰς τὸ χεῖλος. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Κατατομὴ καμπύλη καταλήγουσα ἄνω εἰς χεῖλος διάστομον. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τό-

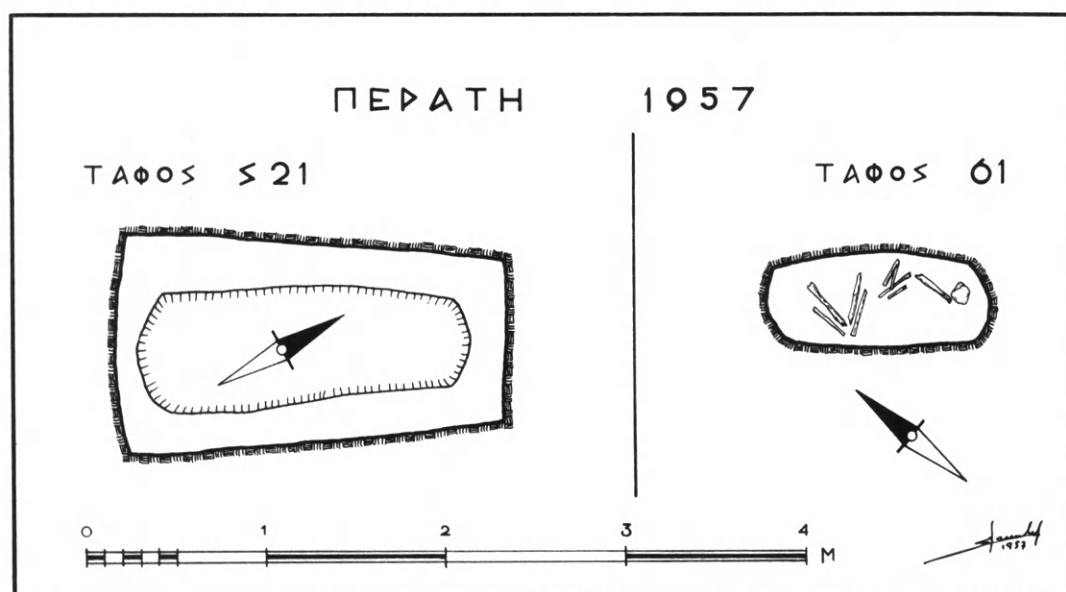
πους ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος ἐσωτερικῶς, μὲ ἐξηρημένον ἀκανόνιστον κύκλον εἰς τὸν πυθμένα. Ἐξωτερικῶς αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν καθῶς καὶ ταινία εἰς τὸ χεῖλος. Διάμ. χείλους 0,134, ὕψ. 0,11 μ.



### ΤΑΦΟΣ 61 (σχέδ. 103)

Μικρός λακκοειδής τετράπλευρος, με άπεστρογγυλεμένες γωνίας και πλευράς έλαφρώς καμπύλας, ώρυγμένος εις βάθος 1,50 μ. περίπου από την έπιφάνειαν. Καλυπτηρίους πλάκας δέν ειχεν, εύρέθη δέ πλήρης χώματος αναμίκτου με ολίγους μικρούς λίθους. Περιείχε μίαν ταφήν κατά χώραν με την κεφαλήν πρὸς ΝΑ., άκτέριστον και άποσαθρωμένην. Τά όστᾱ διετηροϋντο τόσον μόνον όσον δια νᾱ φανῆ ή στάσις τοϋ νεκροϋ. Πλησίον τῆς ΝΑ. στενῆς πλευρᾱς τοϋ λάκκου έσώθησαν μερικά ίχνη κατεστραμμένου

κρανίου. Λοξῶς πρὸς αὐτό, μὲ κατεύθυνσιν πρὸς Β., ἔκειτο βραχιόνιον καὶ εἰς ἀμβλεῖαν γωνίαν πρὸς αὐτὸ τὰ ὀστέα τῶν δύο πήχεων, παράλληλα μεταξύ των καὶ φέροντα τὰς παλάμας εἰς τὴν περιοχὴν τῆς κοιλίας. Τὰ σκέλη εὐρέθησαν λυγισμένα λοξὰ πρὸς τὸ σῶμα καὶ μὲ τὰ γόνατα πρὸς τὸ ΝΔ. τοίχωμα. Ἦτο δηλαδὴ ὁ νεκρὸς ἐξηπλωμένος εἰς τὸ ἀριστερόν του πλευρόν, μὲ τοὺς βραχίονας λυγισμένους εἰς τοὺς ἀγκῶνας καὶ τὰ σκέλη συνεσταλμένα.



Σχέδ. 103.

#### ΤΑΦΟΣ Σ21 (σχέδ. 103)

Μεγάλος λακκοειδής, στενομήκης, τετράπλευρος, κανονικοῦ σχήματος, προσανατολισμένος Β.-Ν. Εἰς βάθος 0,70 μ. ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἐπιφάνειαν ὁ λάκκος περιορίζεται σχηματίζων κατὰ μῆκος τῶν τοιχωμάτων του περιχεῖλωμα πλάτους 0,30-0,35 μ., ὅπου εὐρέθησαν ὀλίγα θραύσματα καλυπτηρίων πλακῶν. Ὁ μικρότερος αὐτοῦ λάκκος, ὁ κυρίως τάφος, συνεχίζεται εἰς βάθος 1,40 μ. κάτω ἀπὸ τὸ περιχεῖλωμα καὶ εὐρέθη συλημένος. Τὰ χώματα τῆς συλήσεώς του περιεῖχον τεμάχια λιθίνων πλακῶν, προφανῶς τῶν καλυπτηρίων του, καὶ χάνδραν ἀπὸ σάρδιον (Λ 136).

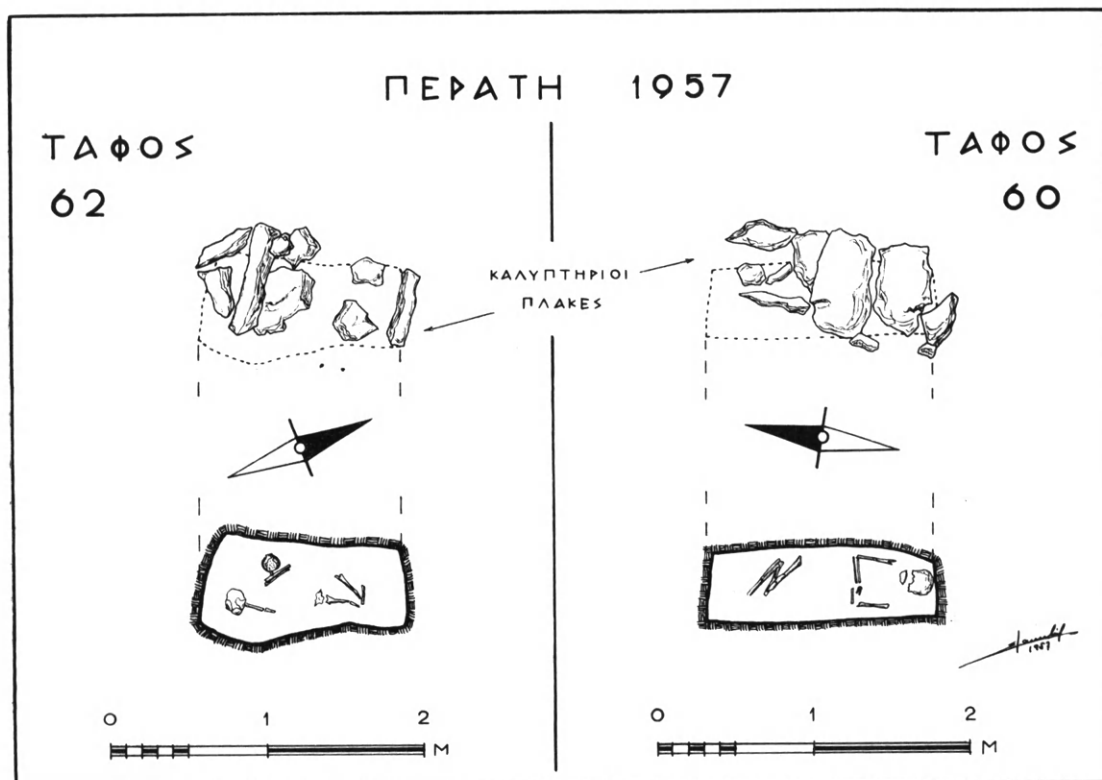
Λ 136 (πίν. 106 δ). Χάνδρα βαλανόσχημος ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος κατὰ τὸ μῆκός της.

Χρῶμα ἐρυθροπορτοκαλόχρουν μὲ σκοτεινότερας φλέβας. Μῆκος 0,017, διάμ. 0,006 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 60 (σχέδ. 104)

Βαθὺς λακκοειδής, ὠρυγμένος εἰς τὸ κροκαλοπαγὲς πέτρωμα ἐπὶ τῆς ὀφρύος σχεδὸν τοῦ ὑψώματος, προσανατολισμένος Β.-Ν. Εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ βάθους του ἐκαλύπτετο μὲ πλακοειδεῖς λίθους στερεωμένους εἰς μίαν ὑποτυπώδη κοιλότητα ἀνοιγμένην εἰς τὸ πλευρικόν του τοίχωμα. Ἀπὸ τοὺς λίθους αὐτοὺς οἱ τρεῖς πρὸς Ν.

μικραὶ πλάκες σφηνωμέναι εἰς τὰ πλάγια μὲ λιθάρια, ἐσώθησαν εἰς τὴν θέσιν των, εἰς τὸ Β. τμήμα ὅμως εἶχον ὀλισθήσει μέσα εἰς τὸν λάκκον. Τὸ γέμισμα κάτω ἀπὸ τοὺς λίθους αὐτοὺς ἦτο ἐρυθρωπὸν, λεπτὸν καὶ ἐντελῶς καθαρὸν, νερόχωμα δηλαδὴ εἰσδύσαν μετὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἀπὸ τὰς μεταξὺ τῶν πλακῶν σχισμάς, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι τὸ βάθος τοῦ λάκκου, τὸ περιέχον τὸν νεκρὸν καὶ καλυπτόμενον ἀπὸ τὰς πλάκας



Σχέδ. 104.

αὐτάς, ἔμεινε κενὸν μετὰ τὴν ταφὴν. Πλησίον τῆς Α. πλευρᾶς του, ἐπάνω ἀπὸ τὰς καλυπτηρίους πλάκας, εὐρέθησαν τεμάχια ἀπὸ κέλυφος ἄχινοῦ, προερχόμενα ἐνδεχομένως ἀπὸ νεκρόδειπνον.

Ὁ λάκκος, στενομήκης, μὲ σχῆμα κανονικὸν τετράπλευρον καὶ καλοκομμένα κάθετα τοιχώματα, περιεῖχε μίαν ταφὴν εὐρεθεῖσαν κατὰ χώραν. Τὸ κρανίον, εἰς τὸ ἄκρον τοῦ λάκκου, μόλις εἶχε διατηρήσει τὸ περίγραμμά του. Οἱ δύο βραχίονες διεσταυροῦντο εἰς τὸ στῆθος, μεταξὺ τῶν δακτύλων τῆς δεξιᾶς δὲ ὑπῆρχεν ἀργυροῦς δακτύλιος (M 93). Τὰ ὀστᾶ τῶν σκελῶν, στοιχειωδῶς διατηρημένα, εὐρέθησαν πεσμένα λοξῶς πρὸς τὴν ΒΔ. γωνίαν, κατὰ τρόπον δεικνύοντα ὅτι ἀρχικῶς ἦσαν συνεσταλμένα καὶ μετὰ τὰ γόνατα ὑψηλά. Μετὰ τὴν μοναδικὴν αὐτὴν ταφὴν ὁ λάκκος δὲν φαίνεται νὰ ἠνοίχθη πλέον, ὁ δὲ σκελετὸς ἔμεινε ἀδιατάρακτος.

**M 93** (πίν. 106γ). Δακτύλιος ἀργυροῦς, πολὺ ὠξειδωμένος. Διάμ. 0,022 μ.



## ΤΑΦΟΣ 62 (σχέδ. 104)

Λακκοειδής, προσανατολισμένος Β.-Ν. Ἀρχικῶς εἶχε καλυφθῇ με πλακοειδεῖς λίθους, τοποθετημένους εἰς ὕψος 0,75 - 0,80 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον καὶ ὀλισθήσαντας ὅλους πλὴν ἐνὸς εἰς τὸ ἐσωτερικόν του. Ἔχει σχῆμα τετράπλευρον στενόμενης, ἐλαφρῶς τραπεζοειδές, μετὰ τὴν Ν. στενὴν πλευράν του μεγαλυτέραν ἀπὸ τὴν Β., καὶ ἐσκάφη χωρὶς πολλὴν προσοχὴν μετὰ τὸ ἀνατολικόν του τοίχωμα καμπύλον. Περιεῖχεν ἓνα νεκρὸν κατὰ χώραν κάκιστα διατηρημένον. Τὸ κρανίον, εὐρεθὲν εἰς τὸ Ν. ἄκρον τοῦ τάφου, μόλις ἔσωζε τὸ σχῆμά του. Πλησίον του εὐρέθη τμῆμα βραχιονίου, τοῦ δεξιοῦ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα. Ἀντιστοίχως πρὸς αὐτὸ διετηρήθησαν δύο ὀστά πῆχεως, ἐπάνω των δὲ ἔκειτο μικρὸς ψευδόστομος σπασμένος (536). Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ κρανίου, εἰς τὴν θέσιν δηλαδὴ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου, εὐρέθησαν δύο κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 134 καὶ Λ 135). Εἰς τὸ μέσον τοῦ λάκκου περίπου εἶχον διατηρηθῇ ἔχνη τῆς λεκάνης καὶ ἐν συνεχείᾳ δύο μηριαῖα μετὰ κατεύθυνσιν λοξὴν πρὸς τὴν ΒΑ. γωνίαν, καθὼς καὶ τμῆμα κνήμης, δεικνύοντα ὅτι ὁ νεκρὸς εἶχε ταφῇ ὕπτιος μετὰ τὰ γόνατα ὑψηλά.

## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 106 στ'. ζ)

**536.** Μικρὸς ψευδόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Λαβαὶ λεπτόταται κυλινδρικοί, δίσκος μετὰ ἀπόφυσιν, βάσις δακτυλίσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἔχνη. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὰ τεταρτοκύ-

κλια τοῦ ὤμου ἔχνη ὀλοβάφων ἡμικυκλίων, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἡ διακόσμησις ἐντελῶς ἐξίτηλος. Διάμ. 0,108, ὕψ. 0,12 μ.

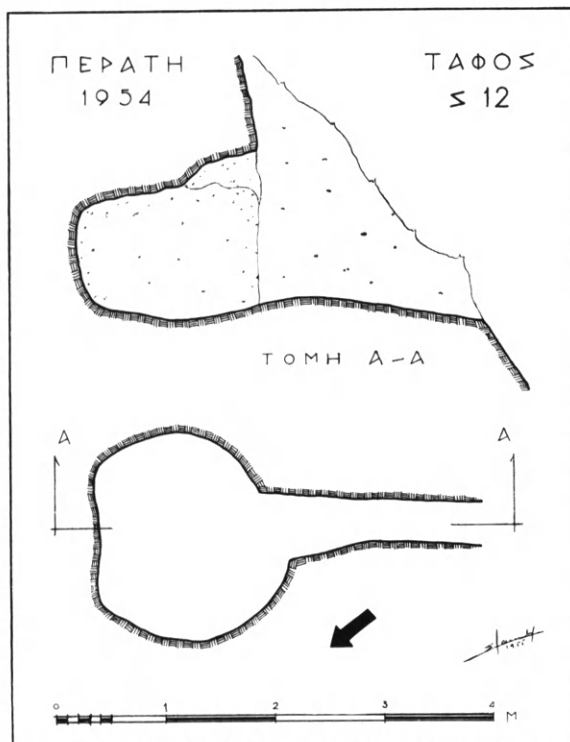
**Λ 134.** Κομβίον κωνικόν, ἀπὸ φαιὸν στεατίτην, μετὰ τὴν κορυφὴν του λοξῶς καὶ ἀδεξίως κομμένην καὶ προχείρως λειασμένην. Διάμ. 0,024, ὕψ. 0,010 μ.

**Λ 135.** Κομβίον δισκοειδές, συγκολλημένον ἀπὸ τρία τεμάχια, ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,025, ὕψ. 0,009 μ.

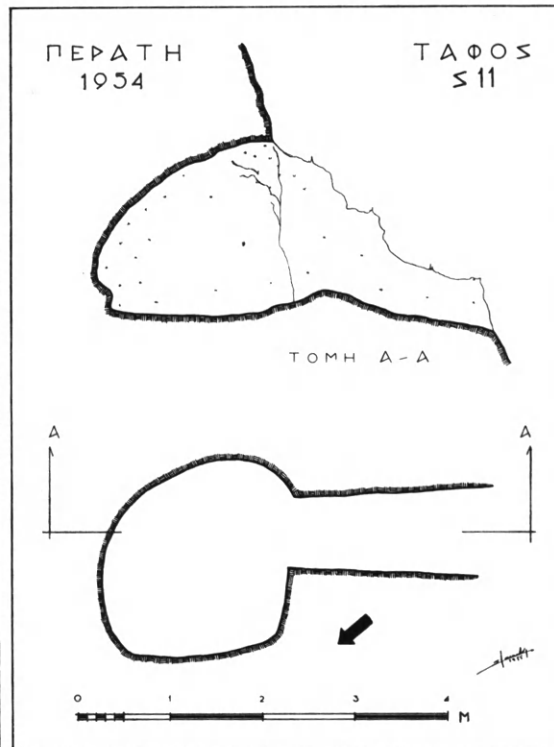
## ΤΑΦΟΣ Σ12 (σχέδ. 105)

Θαλαμοειδής μετὰ διατηρημένην τὴν θόλον, ὠρυγμένος κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος μέσα εἰς τὸν σκληρὸν ψαμμίτην τῆς κλιτύος. Ὁ δρόμος του, στραμμένος πρὸς ΝΔ. καὶ ὀλίγον ἀνωφερής, εἶναι εἰς τὴν ἀρχὴν του στενός, πλατυνόμενος πρὸς τὴν εἴσοδον. Οἱ ἀρχαιοκάπηλοι εἶχον ἀφαιρέσει τὴν τείχεσιν τῆς θύρας καὶ εἶχον κόψει τὸ κάτω τμῆμα τοῦ μετώπου τῆς προσόψεως, καταστρέψαντες τὸ ὑπέρθυρον καὶ μέρος τῆς ὀροφῆς τοῦ θαλάμου, εἶχον δὲ ἐπὶ πλέον κοιλάνει καὶ τὸ δάπεδον εἰς πολλὰ σημεῖα. Ὁ θάλαμος εἶναι περίπου στρογγύλος, μετὰ τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους κυρτωμένον ἐλαφρῶς πρὸς τὰ μέσα. Διάφοροι μικροπτώσεις, κυρίως δὲ ἡ βάνουσις σύλησις, κατέστρεψαν τὴν ἐπιφάνειαν τῶν τοιχωμάτων του καὶ τὸ σύνολον σχεδὸν τῆς ὀροφῆς του, τμῆμά της ὅμως διατηρηθὲν εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου δεικνύει ὅτι τὸ ἀρχικόν της ὕψος δὲν ὑπερέβαινε τὸ 1 μ.

Οἱ ἀρχαιοκάπηλοι τὸν εἶχον ἐρευνήσει τόσο συστηματικῶς, ὥστε δὲν εὐρέθη νὰ περιέχῃ παρὰ μόνον ὀλίγα ἀνεστατωμένα χρώματα.



Σχέδ. 105.



Σχέδ. 106.

### ΤΑΦΟΣ Σ11 (σχέδ. 106)

Ἀρκετὰ μεγάλος θαλαμοειδής, με διατηρημένην τὴν θόλον, σκαμμένος παραπλεύρως τοῦ Σ12. Ἔχει δρόμον σχετικῶς βραχὺν καὶ πλατύν, με κατεύθυνσιν πρὸς Ν., ἀνερχόμενον πρὸς τὴν εἴσοδον. Τὸ σχῆμα τῆς θύρας κατεστράφη ἐντελῶς ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους, ἀφαιρέσαντας τὴν τείχισίν της καὶ κατακόψαντας τὰ ὑπέρθυρον καὶ τὸ μέτωπον τῆς προσόψεως. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ἀσύμμετρον, με τοιχώματα περίπου εὐθύγραμμα εἰς τὸ ἀριστερὸν τμήμα του καὶ καμπύλα εἰς τὸ δεξιόν, κατέχον ἀντιστοιχῶς πολὺ μικροτέραν ἔκτασιν. Ἡ ὄψις τῶν τοιχωμάτων κατεστράφη, ὅπως ἄλλωστε καὶ ἡ ὀροφή, μὴ διατηρήσασα καμμίαν ἔνδειξιν διὰ τὸ ἀρχικόν της ὕψος.

Εὐρέθη ἐντελῶς κενός, χωρὶς οὔτε κἂν τὰ χῶματα τῆς συλήσεως, μεταφερθέντα ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους ἔξω ἀπὸ τὸν τάφον, κοσκινισθέντα καὶ ἀπορριφθέντα. Μεταξὺ των εὐρέθησαν τὰ τεμάχια ἐνὸς κυαθίσκου (340) καὶ δύο εἰδωλίων σχήματος Ψ (341 καὶ 342), ἐγκαταλειφθέντων κατὰ τὰ φαινόμενα ὡς ἀχρήστων.

### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 107β)

**340.** Κυαθίσκος συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος, κακόπλαστος καὶ ἀσύμμετρος, ἂν καὶ κατεσκευασμένος εἰς τὸν τροχόν, με ἐπίπεδον πυθμένα ἀντὶ βάσεως. Ἔργον ἀρχαρίου. Πηλὸς ἐρυθροζανθος, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Ὀλόβα-

φος. Διάμ. στομίου 0,066 - 0,071, ὕψ. 0,045 μ.

**341.** Εἰδώλιον γυναικεῖον σχήματος Ψ, συγκολλημένον, συμπληρωμένον, με κυλινδρικὸν σῶμα καὶ κοίλην βάση. Εἰς τὴν κεφαλὴν κωνικὸς πόλος με κυρτὴν κορυφήν, στήθη δηλωμένα

μέ μικρά πήλινα δισκάρια. Πηλός κιτρινωπός, βαφή έρυθροκάστανη έξίτηλος. Βαμμένος ό πόλος και στίγματα είς την θέσιν τών όφθαλμών. Είς την προσθίαν όψιν τοῦ σώματος όρίζονται ταινίαι μέ μίαν κατακόρυφον είς τό μέσον, είς την όπισθίαν βαμμένος ό κορμός όλόκληρος και δύο όρίζονται ταινίαι μέ μίαν κατακόρυφον μεταξύ των είς τό κάτω μέρος. Διάμ.

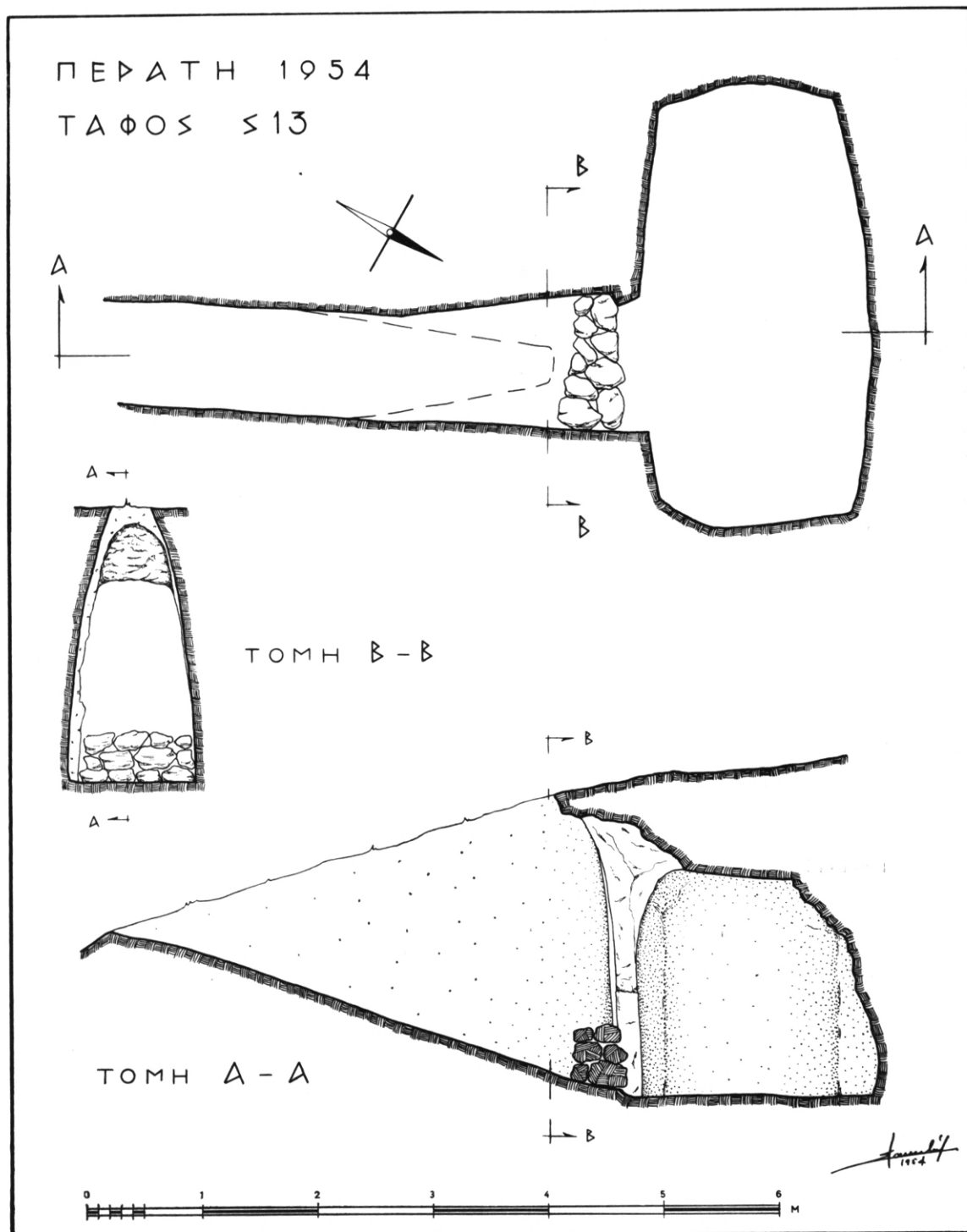
βάσεως 0,026, ύψ. 0,098 μ.

**342.** Ειδώλιον γυναικεΐον Ψ', συγκολλημένον, συμπληρωμένον, μέ κωνικήν βάσιν, κυλινδρικών σώμα, στήθη δηλωμένα μέ πήλινα δισκάρια και κωνικών πόλον είς την κεφαλήν, κοΐλον είς την κορυφήν. Παρουσιάζει έντονον κλίσιν έμπρός. Πηλός πράσινος. "Αβαφον. Διάμ. βάσεως 0,025 - 0,027, ύψ. 0,094 μ.

### ΤΑΦΟΣ Σ13 (σχέδ. 107)

Μεγάλος θαλαμοειδής, μέ διατηρημένην την θόλον, προσανατολισμένος Β.-Ν. και άνοιγμένος είς την όφρυν άκριβώς τοῦ ύψώματος, έπάνω από την συστάδα τών τάφων 23, 35, 52 και 53. 'Ο δρόμος του, σχετικώς έπιμήκης και όμαλώς κατωφερής προς τόν θάλαμον, έχει τοιχώματα παρουσιάζοντα ίσχυράν μείωσιν προς τά έπάνω, τό δέ μέτωπον τής προσόψεώς του έπάνω από τό υπέρθυρον κλίνει και αυτό έντόνως προς τά έμπρός. 'Η είσοδος, πλαισιωμένη άριστερά μέ στενήν και λοξώς κομμένην παραστάδα, παρεμορφώθη από τούς άρχαιοκαπήλους κατακόψαντας τό υπέρθυρον και αφαιρέσαντας τό μεγαλύτερον μέρος τής ξηρολιθιάς, κτισμένης έπάνω είς τό βαθμιδωτόν κατώφλιον τής θύρας. 'Ο θάλαμος έχει σχήμα τετράπλευρον μακρόστενον, μέ τοιχώματα περίπου εύθύγραμμα και γωνίας άρκετά κανονικάς. 'Η θύρα εύρίσκεται πλησίον τής ΝΑ. γωνίας, είς τρόπον ώστε τό μεγαλύτερον μέρος τοῦ θαλάμου νά εκτείνεται προς τά άριστερά της. 'Η έπιφάνεια τών τοιχωμάτων του, άρχικώς καλοκομμένη και διαμορφωμένη μέ προσοχήν, όπως φαίνεται ιδίως είς τό Ν. τοίχωμα άριστερά τής εισόδου, κατεστράφη κατά τό μεγαλύτερον μέρος της από μικροπτώσεις και παρεβιάσθη κατά τόπους από τούς άρχαιοκαπήλους. 'Η όροφή, είς τό Δ. τμήμα τοῦ θαλάμου, έσώθη λεία και όρίζοντία είς ύψος 1,84 - 1,85 μ. από τό δάπεδον, είς τό Α. όμως μέρος του δεικνύει πολύ προχειρότεραν κατασκευήν και είναι κατά 0,73 μ. περίπου χαμηλότερα. Είναι φανερόν ότι ή πλευρά αυτή τοῦ τάφου κατεσκευάσθη προχειρότερον και βιαστικώτερον, ίσως λόγω τής σκληρότητος τοῦ πετρώματος. Τό υπέρθυρον κατεστράφη τελείως κατά την σύλησιν.

'Ο θάλαμος εύρέθη κενός. Οί άρχαιοκάπηλοι τόν είχον έρευνήσει συστηματικώς, είχον άπορρίψει δέ είς την κατωφέρειαν τά χώματά του καθώς και τά τεμάχια τών άγγείων, όσων ήσαν έξ άρχής θρυμματισμένα ή είχον σπάσει κατά την σύλησιν. Μεταξύ των εύρέθη ή σφενδόνη άργυροῦ δακτυλίου (M 96) και συνελέγησαν όστρακα από πέντε λεκάνας, τρία χυτροειδή, δύο προχοΐδια, δύο κύλικας και από μεμονωμένα δείγματα πιθαμοφρέως, εύρυστόμου οικιακοῦ σκεύους, σταμνίσκου και ψευδοστόμου, καθώς και δέκα τουλάχιστον άλλων διαφόρων άπροσδιορίστων άγγείων. Είναι πιθανόν ότι μέρος τών όστράκων αυτών, τών άνηκόντων είς 26 έν όλω άγγεία, προέρχεται από διάφορα άλλα σημεία και είχε παρασυρθή κατά καιρούς είς την κατωφέρειαν, τά περισσότερα όμως άνήκον άσφαλώς είς τόν τάφον.



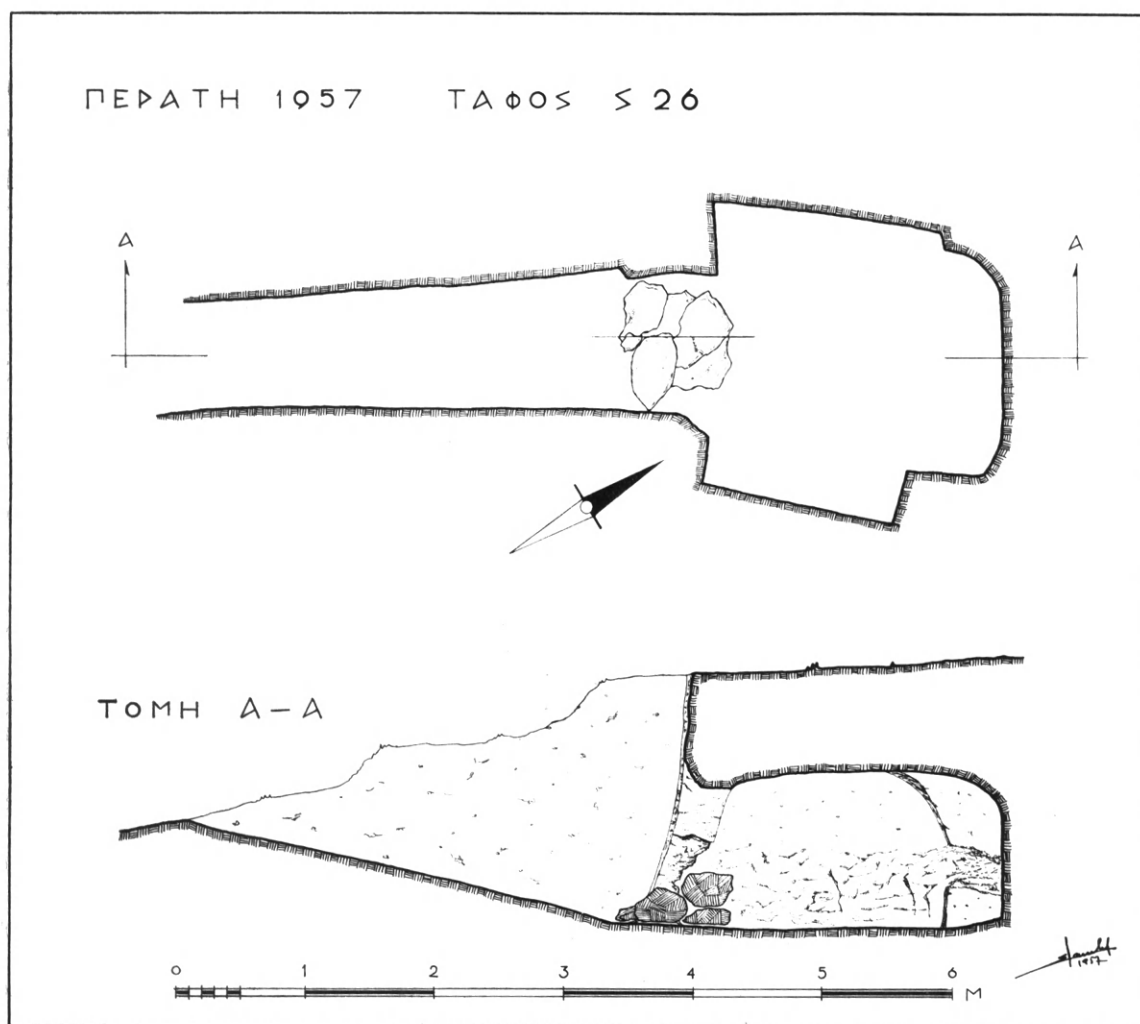
Σχέδ. 107.

**Μ 96** (πίν. 106 ε). Έλλειψοειδής σφενδόνη  
ἀργυροῦ δακτυλίου. Ἀπὸ τὸν κρίκον ἐσώθη-  
σαν μόνον αἱ δύο γενέσεις κολλημέναι εἰς τὴν

ἐπίπεδον κάτω ἐπιφάνειάν της. Ἡ κορυφή  
της ἐλαφρῶς κυρτή. Μῆκος 0,32, πλάτος  
0,022 μ.

## ΤΑΦΟΣ Σ26 (σχέδ. 108)

Θαλαμοειδής μετρίων διαστάσεων διατηρήσας τὴν θόλον του. Ἐχει προσανατολισμὸν ΒΑ.-ΝΔ. Ὁ δρόμος του, μετρίου μήκους καὶ σχετικῶς πλατύς, μὲ τοιχώματα συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἑπάνω, ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τῆς πλαγιᾶς καὶ προχωρεῖ ἡρέμα κατωφερῆς πρὸς τὴν εἴσοδον. Ἡ εἴσοδος αὐτή, παρουσιάζουσα εἰς τὸ μέτωπόν της ἔντονον κλίσιν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἔχει ὑποστῇ σημαντικὰς παραμορφώσεις. Ἡ θύρα



Σχέδ. 108.

καθὼς καὶ τὸ πρὸς τὴν πρόσοψιν τμήμα τοῦ ὑπερθύρου κατεστράφησαν ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους, εὐρύναντας τὸ ἀνοιγμὰ της, ἡ διαμόρφωσίς της ὅμως φαίνεται σαφῶς. Εἰς τὴν ἀριστερὰν (Δ.) πλευρὰν ὑπάρχει στενὴ παραστάς, κατεστραμμένη μέχρι τῶν 2/3 τοῦ ὕψους της (0,66 ἀπὸ τοῦ δαπέδου), ἀριστα διατηρημένη ὅμως εἰς τὴν κορυφὴν της. Τὸ ἀνέπαφον αὐτὸ τμήμα τῆς παραστάδος δεικνύει ὅτι ἡ θύρα ἦτο τετράπλευρος μὲ μείωσιν τοῦ πλάτους της πρὸς τὰ ἑπάνω. Δεξιὰ παραστάς δὲν ὑπῆρχεν οὔτε κατε-



σκευάσθη, καθώς προκύπτει από την πρώτην στρώσιν τῶν λίθων τῆς εισόδου, φθά-  
νουσιν μέχρι τοῦ σήμερον σωζομένου εὐθυγράμμου τοιχώματος. Τὸ ὑπέρθυρον, ὅσον  
διετηρήθη, εἶναι ὀριζόντιον καὶ κομμένον μὲ ἐπιμέλειαν. Ὁ θάλαμος ἐσκάφη μὲ πολλήν  
προσοχήν καὶ διατηρεῖται ἄριστα. Βασικῶς ἔχει σχῆμα τετράπλευρον μὲ εὐθύγραμμα  
τοιχώματα καὶ περίπου ὀρθὰς γωνίας. Εἰς τὴν ΒΑ. πλευράν του ὅμως ἡνοίχθη κάποτε  
μία μεγάλη κόγχη, ἔχουσα μῆκος ὅσον σχεδὸν καὶ ἡ πλευρὰ αὐτῇ καὶ ὕψος ὅσον καὶ  
ὁ θάλαμος, ἐπίσης ἐπιμελοῦς κατασκευῆς, οὕτω δὲ ὁ τάφος μαζί μὲ τὸν δρόμον ἔχει  
λάβει τὸ σχῆμα ἀνισοσκελοῦς σταυροῦ.

Τὰ τοιχώματα, κάθετα καὶ μὲ λείας ἐπιφανείας, σώζονται ἀνέπαφα ἀπὸ τῆς ὀρι-  
φῆς μέχρι τοῦ μέσου περίπου τοῦ ὕψους των. Χαμηλότερον, πρὸς τὸ δάπεδον, ἔχουν  
διαβρωθῇ ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν καὶ πελεκηθῇ ἀπὸ τὴν σύλησιν, διατηροῦν ὅμως σαφῇ τὴν  
γραμμὴν των. Τὸ δάπεδον ὑπέστη τὴν μεγαλυτέραν φθοράν, διατηρεῖ ὅμως εἰς μερικὰ  
σημεῖα τὴν ἀρχικὴν του ἐπιφάνειαν.

Ἡ ὀροφή, λεία καὶ αὐτὴ καὶ καλῶς διατηρημένη, εἶναι χαμηλὴ καὶ ὀριζοντία.  
Πρὸς τὴν θύραν ὅμως παρουσιάζει μίαν διάταξιν ἀξιοπεριέργον ἀλλ' ἀναμφίβολον  
λόγῳ τῆς ἐξαιρετικῆς διατηρήσεως τῆς ἀρχαίας ἐπιφανείας εἰς ὅλην τὴν ἐκτασιν :  
Εἰς τὸ ἀριστερὸν (Δ.) μέρος τοῦ θαλάμου ἐσκάφη εἰς στάθμην ὑψηλοτέραν ἀπὸ  
τὸ ὑπέρθυρον, ἐξέχον ὡς ἐκ τούτου καθέτως πρὸς τὰ κάτω. Πρὸς τὸ μέσον τῆς θύρας  
ὅμως ἡ προσπάθεια αὐτῇ τῆς διαμορφώσεως δύο διαφορετικῶν ἐπιπέδων ἐγκαταλεί-  
φθη καὶ ἡ διαφορὰ μεταξὺ ὀροφῆς καὶ ὑπερθύρου μειώνεται καὶ σβῆνει συνεχῶς πρὸς  
τὰ δεξιὰ, οὕτω δὲ εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευράν τῆς θύρας αἱ δύο αὐταὶ ὀρίζονται ἐπι-  
φάνειαι ταυτίζονται καὶ συμπίπτουν. Εἶναι λοιπὸν ἡ ὀροφή σκαμμένη εἰς δύο ἐπίπεδα,  
τὸ ἀριστερὸν (δυτικὸν) καὶ τὸ δεξιόν (ἀνατολικόν). Πρὸς τὴν πλευράν τῆς θύρας ἡ δια-  
φορὰ αὐτῇ εἶναι ἐμφανὴς καὶ ἀρκετὰ ἀπότομος μὲ ἀνώμαλον μετάβασιν, ὡς ἐὰν τὸ  
πελέκημα ἀφέθη ἡμιτελές. Πρὸς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου καθίσταται ὅλον καὶ περισσό-  
τερον ἀνεπαίσθητος μέχρις ὅτου, πλησίον τοῦ τοιχώματος τοῦ βάθους, σβῆνει ἐντελῶς  
καὶ ἡ ὀροφή γίνεται ἐνιαία καὶ συνεχῆς. Τὴν ἐπιφάνειάν της αὐτὴν ἀκολουθεῖ καὶ ἡ  
ὀροφή τῆς κόγχης τοῦ βάθους, μὲ φορὰν ὅμως ὀλίγον ἐπικλινῇ.

Μέσα εἰς τὰ ἀναμοχλευμένα χώματα τῆς συλήσεως εὐρέθησαν τρία κομβία ἀπὸ  
στεατίτην (Λ 139, Λ 140, Λ 141) καθὼς καὶ ὁ κρίκος χρυσοῦ δακτυλίου ἀπολέσαν-  
τος τὴν σφενδόνην του (Μ 95).

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 107 γ)

**Λ 139.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ μελανὸν στεα-  
τίτην. Διάμ. 0,016, ὕψ. 0,012 μ.

**Λ 140.** Ὅμοιον ἀπὸ τεφροπράσινον στεατίτην  
μὲ ἀπεστρογγυλευμένην τὴν κορυφήν. Διάμ.  
0,018, ὕψ. 0,010 μ.

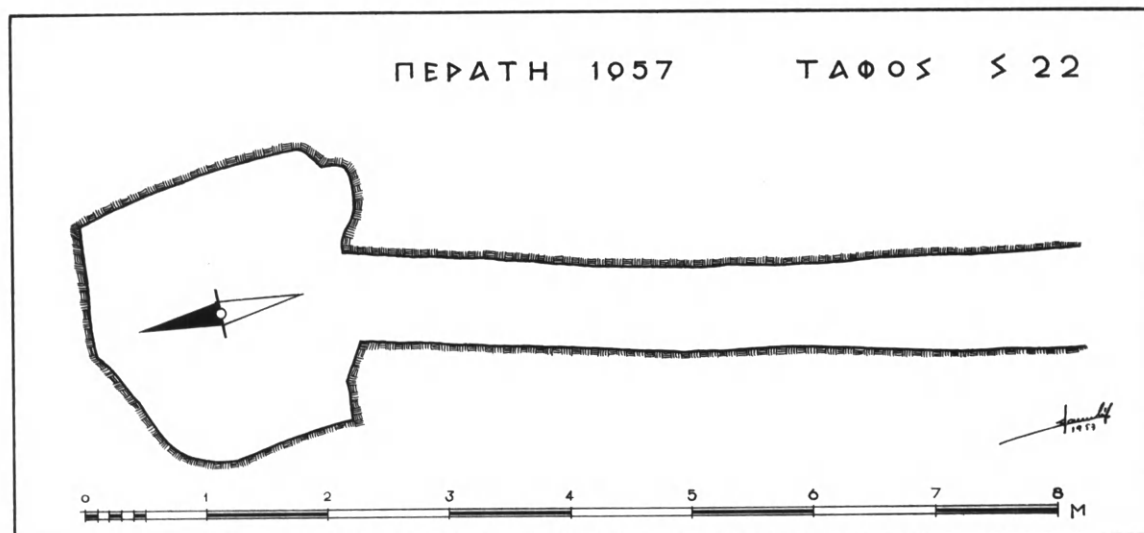
**Λ 141.** Ὅμοιον ἀπὸ ἰώδη στεατίτην, μὲ ὕψη-  
λὸν περιερίλωμα. Διάμ. 0,018, ὕψ. 0,015 μ.

**Μ 95.** Κρίκος δακτυλίου ἀνοικτός, κατεσκευα-  
σμένος ἀπὸ λεπτὸν χρυσοῦν ἔλασμα, μὲ τὰ ἄκρα

ἐπιπλατυσμένα εἰς τὰ σημεῖα ὅπου ἤρχετο εἰς  
ἐπαφὴν μὲ τὴν ἀπολεσθεῖσαν σφενδόνην. Τὰ  
ἄκρα αὐτὰ εἶναι διάτρητα, εἰς τὰς ὁπὰς δὲ εἶναι  
περασμένοι λεπτότατοι δικέφαλοι ἥλοι, ἐπίσης  
χρυσοῖ. Τὸ ἐλάχιστον μῆκος των δεικνύει ὅτι ἡ  
σφενδόνη δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ᾔτο παχυτέρα τοῦ  
ἡμίσεος χιλιοστοῦ εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἐπαφῆς.  
Διάμ. 0,013, πᾶχος ἐλάσματος 0,001, μῆκος  
ῥλων 0,0025 μ.

## ΤΑΦΟΣ Σ22 (σχέδ. 109)

Μεγάλος θαλαμοειδής με διατηρημένην τὴν θόλον του, προσανατολισμένος Β.-Ν. Ὁ δρόμος του, στενὸς καὶ ἰδιαίτερος ἐπιμήκης, ἔχει τοιχώματα συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἑπάνω καὶ ὀδηγεῖ κατωφερὲς πρὸς τὸν θάλαμον. Τὴν μεγαλυτέραν καταστροφὴν ἐμφανίζει ὁ τάφος εἰς τὴν περιοχὴν τῆς εἰσόδου, ὅπου τὸ πέτρωμα ὑπέστη καθίζησιν με ἀποτέλεσμα νὰ ἀποσπασθῇ τὸ ὑπέρθυρον καὶ ἄλλα τεμάχια τῆς προσόψεώς του. Τὴν οὕτω δημιουργηθεῖσαν ὁπὴν διηύρυναν οἱ ἀρχαιοκάπηλοι ἀφήσαντες τὸν δρόμον ἄσκα-



Σχέδ. 109.

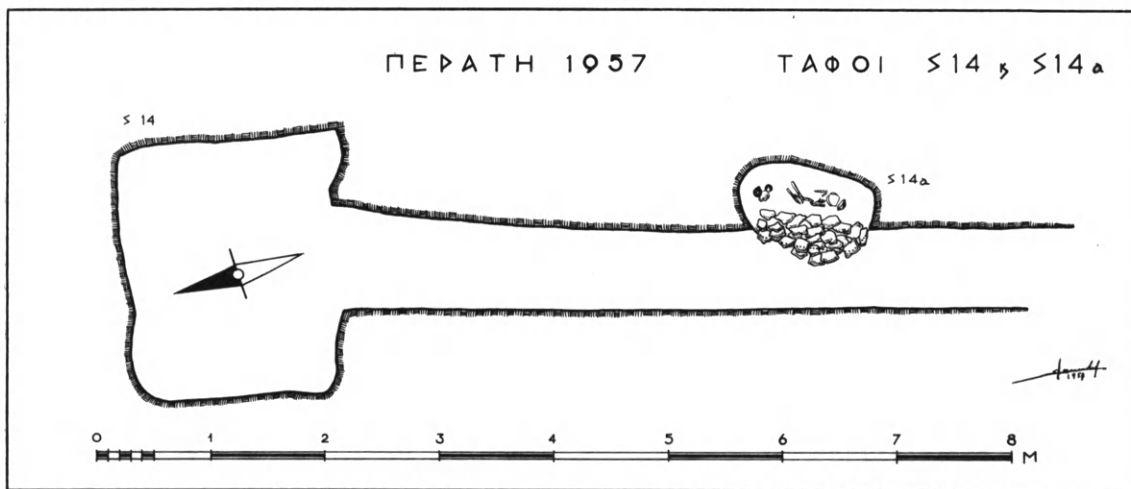
πτον καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν θάλαμον, ἀπὸ ὅπου ἀφήρεσαν τὰ ἀντικείμενα τοῦ τάφου, χωρὶς νὰ τὸν ἐκκενώσουν ἀπὸ τὰ χώματά του. Τὸ ἀποτέλεσμα ὅλων αὐτῶν εἶναι ὅτι ἡ εἴσοδος τοῦ τάφου παρεμορφώθη ἐντελῶς, ἔχουσα σήμερον σχῆμα ὠοειδές, χωρὶς παραστάδας, χωρὶς τὰ ἀρχικά της τοιχώματα καὶ χωρὶς τὸ ὑπέρθυρον. Οἱ λίθοι της ἔκειντο ἐπάνω εἰς τὰ ἀναμοχλευμένα χώματα τοῦ θαλάμου καλύπτοντες μίαν σπασμένην λεκάνην (538). Ὁ θάλαμος εἶχε σχῆμα ἀνωμάλου τραπεζίου, με μίαν κογχοειδῆ ἐπέκτασιν εἰς τὴν Ν. πλευρὰν δεξιὰ τῆς εἰσόδου, τὸ δὲ ἀριστερὸν (Δ.) ἡμισὺ του μικρότερον ἀπὸ τὸ δεξιὸν καὶ με καμπύλα τοιχώματα. Εἶναι προφανές ὅτι ἡ κατασκευὴ του δὲν συνεπληρώθη ὅπως εἶχεν ἀρχικῶς προβλεφθῇ καὶ ὅτι ἀφοῦ ἐκόπη πρῶτον τὸ ἀνατολικόν του ἡμισυ κανονικῶς, ἐσκάφη τὸ δυτικὸν ἐν βίᾳ, ἀσύμμετρον καὶ ἐκ τῶν ἐνότων. Τὰ πλευρικά του τοιχώματα δὲν εἶναι ἐντελῶς κάθετα ἀλλὰ κλίνουν ὀλίγον πρὸς τὰ μέσα. Ἡ ὀροφή, ὑψηλή, εἶχεν ἐπιφάνειαν ἀνώμαλον, ὀφειλομένην εἰς διάβρωσιν τοῦ πετρώματος καὶ ὄχι εἰς κακὴν κατασκευήν, ἦτο δὲ ἀρχικῶς ὀριζοντία με στάθμην ὑψηλοτέραν, καθὼς φαίνεται, τοῦ ὑπερθύρου. Τὸ δάπεδον, ἂν καὶ βαναύσως παραβιασθὲν ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους, ἦτο ἀρκετὰ ὀμαλὸν καὶ χωρὶς λάκκους.

538 (πίν. 107 α). Λεκάνη ἀρκετὰ μεγάλη, σπασμένη καὶ ἐλλιπής (διατηρεῖται ὀλίγον περισσότερον τοῦ ἡμίσεος, χωρὶς τὰς λαβὰς).

Πηλὸς κεραμόχρους, ἀλείφωμα ὑπόλευκον. Ἐπιφάνεια κατὰ τόπους ἀπολεπισμένη, ἀδιακόσμητος. Διάμ. χεῖλους 0,230, ὕψ. 0,145 μ.

## ΤΑΦΟΙ Σ14 και Σ14α (σχέδ. 110)

Ὁ τάφος Σ14 εἶναι ἄρκετὰ μεγάλος θαλαμοειδής, προσανατολισμένος Β.-Ν., με διατηρημένην τὴν θόλον του. Σκαφεῖς πλησίον τῆς ὀφρύος τοῦ ὑψώματος ἔχει δρόμον στενὸν καὶ ἐπιμήκη, ἐντόνως κατωφερῇ, ἀρχίζοντα ἀπὸ τὴν ἰδίαν τὴν ὀφρύν, με τοιχώματα συγκλίνοντα ἰσχυρῶς πρὸς τὰ ἐπάνω. Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς δεξιᾶς (Α.) πλευρᾶς τοῦ ἦτο ἀνοιγμένη μία μεγάλη ὠοειδὴς κόγχη, ὁ **τάφος Σ14α**, με δάπεδον βαθύτερον ἀπὸ τὸ δάπεδον τοῦ δρόμου. Τὸ ἀνοιγμὰ της εἰς τὴν παρεῖαν τοῦ δρόμου ἦτο φραγμένον



Σχέδ. 110.

με πυκνὴν στερεὰν ξηρολιθιάν, κατεσκευασμένην ἀπὸ μικροὺς λίθους. Διαφυγοῦσα τὴν σύλησιν, ἡ κόγχη αὐτὴ περιεῖχε μίαν ταφὴν ἢ ὁποῖα εὐρέθη ἄθικτος κατὰ χώραν, με τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν. Τὰ ὀστᾶ, μικρῶν διαστάσεων, λεπτὰ καὶ πολὺ κατεστραμμένα, ἀνῆκον εἰς παιδίον. Ἀπὸ τὸ κρανίον διετηρήθη σχεδὸν μόνον τὸ περίγραμμα. Τὰ δύο βραχιόνια ἦσαν τεταμένα κατὰ μῆκος τοῦ σώματος με μερικὰς πλευρὰς καὶ τὴν δεξιὰν κλεῖδα μεταξύ των. Οἱ πήχεις καὶ ἡ λεκάνη δὲν διετηρήθησαν. Τὰ σκέλη, πολὺ συνεσταλμένα, εἶχον πέσει λοξῶς πρὸς τὸ σῶμα, με τὰ γόνατα φθάνοντα σχεδὸν εἰς τὸ ὕψος τῆς κοιλίας. Εἶχε δηλαδὴ ταφῇ ὕπτιον, με τὰ γόνατα ὑψηλά. Ὁπισθεν τοῦ κρανίου ὑπῆρχε σκύφος (533) πεσμένος πλαγίως. Εἰς τὸ βάθος τῆς κόγχης, στηριγμένα ἐπὶ μικροῦ λίθου, εἶχον στηθῇ δύο μικρὰ ἀγγεῖα, τοποθετηθέντα εἰς τὸν τάφον σπασμένα ἐξ ἀρχῆς καὶ ἐλλιπῇ : ὁ κυαθίσκος 534 καὶ ὁ σταμνίσκος 535.

## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 108 α)

**533.** Σκύφος ἀκέραιος, διάστομος, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπὸς ἀκάθαρτος, βαφὴ μαυροκάστανη ἐντελῶς ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος με ἐξηρημένην τὴν βάσιν, ταινίαν κάτω ἀπὸ τὸ χεῖλος καὶ ἄλλην εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου. Διάμ. χείλους 0,088, ὕψ. 0,055 μ.

**534.** Κυαθίσκος κακῆς κατασκευῆς καὶ διατηρήσεως, ἐλλιπὴς (χωρὶς λαβὴν). Βάσις χαμηλὴ δισκοειδὴς με ἀνώμαλον πυθμένα. Εἰς τὸ σημεῖον ἀπὸ ὅπου ἀπεσπάσθη ἡ λαβὴ ὑπάρχει ὀπὴ ἀκανόνιστος. Πηλὸς ροδόχρους, ἀλείφωμα ἀπολεπισμένον λευκορόδιον. Ἄβαφος. Διάμ. χείλους 0,065, ὕψ. 0,039.

**535.** Σταμνίσκος συμπληρωμένος εις τὴν μίαν λαβὴν καὶ εἰς τὸ χεῖλος, σφαιρικός, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν καὶ χωνοειδὲς στόμιον. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή δια-

φόρων ἀποχρώσεων. Βαμμένος ὁλόκληρος, με ἐξηρημένην τὴν βάσιν, λωρίδα μεταξὺ τῶν λαβῶν καὶ λεπτοτάτην ταινίαν εἰς τὸν ὄμον. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,073 μ.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν κόγχην αὐτήν, ὁ **τάφος Σ14** εἶχε συληθῇ ἀγρίως. Ἡ εἴσοδος του, σκαφεῖσα κατὰ τρόπον βάνουσον, εἶχεν ἰδιαιτέρως κακοπάθει. Δὲν ἐσώθησαν οὔτε παραστάδες, οὔτε ἡ ξηρολιθία της, οὔτε καὶ τὸ σχῆμά της, ἀλλὰ τὴν εἶχον διευρύνει εἰς τὸ πλάτος τοῦ δρόμου καὶ εἶχον κόψει τὸ ὑπέρθυρον καταστήσαντες τὸ ἀνοιγμα τῆς θύρας τοξοειδές. Ὁ θάλαμος, ἀνωμάλως τετράπλευρος, καὶ μικρὸς ἐν σχέσει πρὸς τὸ μῆκος τοῦ δρόμου του, εἶχε καὶ αὐτὸς πολὺ ὑποφέρει. Ἡ ἀρχικὴ, λειασμένη ἐπιφάνεια τῶν τοιχωμάτων του διετηρήθη κατὰ τόπους μόνον καὶ εἰς πολὺ μικρὰς ἐκτάσεις τμήματα, ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν ὀροφὴν δὲ πολὺ μικρὸν μέρος ἐξηκολούθει νὰ εὑρίσκεται εἰς τὴν θέσιν του. Φαίνεται ὅμως ὅτι εἶχεν ὀροφὴν ὀριζοντίαν με ἀπεστρογγυλεμένας γωνίας καὶ τόσον ὑψηλὴν ὥστε νὰ χωρῇ ἄνθρωπον ὄρθιον. Μέσα εἰς τὰ ἀνεστατωμένα χρώματα τῆς συλήσεως εὑρέθησαν δύο ἀγγεῖα σπασμένα καὶ πλῆθος ὀστράκων, ἀποδῶσαντα ἄλλα τρία (343, 344, 345, 346, 347), καθὼς καὶ χάνδρα ἀπὸ στεατίτην (Λ 95), κομβίον ἐλεφάντινον (Δ 68) καὶ δακτύλιος χρυσοῦς (Μ 235).

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 108 β.γ)

**343.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος εἰς τὸν ὄμον καὶ τὰς λαβὰς, ὠοειδής. Στόμιον κατὰ κόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική, εἰς τὸν ὄμον μικρὰ ὀπὴ ἀνοιγέῖσα ἐκ τῶν ὑστέρων. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ στιλπνὴ. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου δύο σπεῖραι, συνεχιζόμεναι με καμπύλον στέλεχος (διακοπτόμενον εἰς τὴν μίαν) μέχρι τοῦ ἡμικυκλίου, ὅπου ἐπαναλαμβάνονται μεγαλύτεραι, ἀντίνωτοι, με ἐγγεγραμμένον σταυρὸν εἰς τὸν ὀφθαλμόν των. Διάμ. 0,086, ὕψ. 0,101 μ.

**344.** Κύαθος βαθύς συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένοι ἐξωτερικῶς δύο ἡμιελλείψεις, ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Εἰς τὸν πυθμένα καταλειβάς. Διάμ. χείλους 0,083, ὕψ. 0,059 μ.

**345.** Ληκύθιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, κωνικόν, με χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένον

τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν ταινία, κάτω ἀπὸ τὴν λαβὴν λωρὶς μεταξὺ ταινιῶν, εἰς τὸν ὄμον τρεῖς ἀκτινωταὶ στῆλαι σταχυωτῶν ἀμειβόντων. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,090 μ.

**346.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανή. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος. Ἐξωτερικῶς ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί. Διάμ. χείλους 0,085, ὕψ. 0,055 μ.

**347.** Θήλαστρον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ἐλλιπές (χωρὶς στόμιον, λαβὴν καὶ τὸ χεῖλος τῆς προχοῆς), βραχυστρόγγυλον, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένοι ταινίαι εἰς τὸν ὄμον καὶ τὴν κοιλίαν, δακτύλιος εἰς τὴν ρίζαν τῆς προχοῆς καὶ μία τοῦλάχιστον γραμμὴ κατὰ μῆκός της. Διάμ. 0,089, σωζ. ὕψ. 0,069 μ.

**Λ 95.** Χάνδρα βαλανόσχημος ἀπὸ πράσινον στεατίτην με λευκὰς κηλίδας, διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,017, διάμ. 0,006 μ.

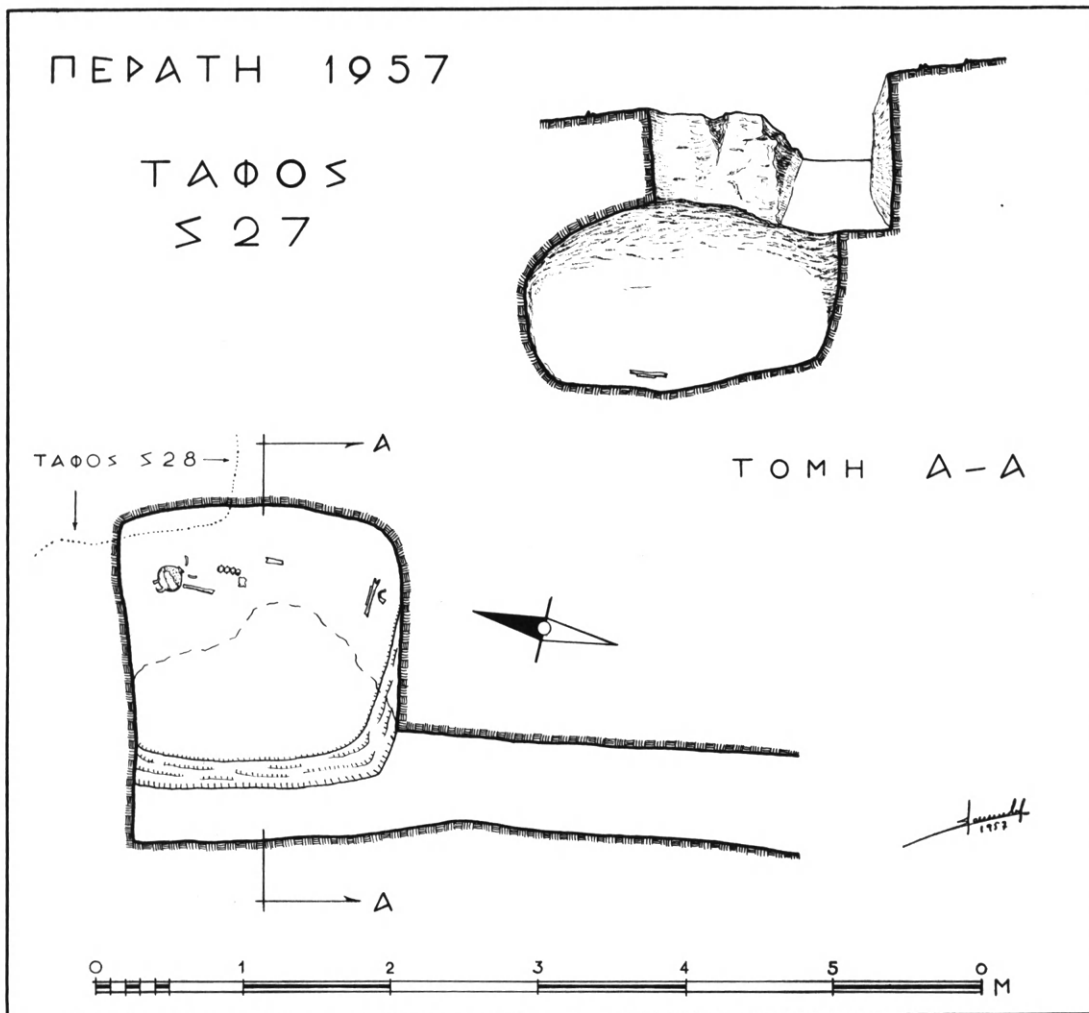
**Δ 68.** Κομβίον ἡμισφαιρικὸν ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν, ἀρίστης διατηρήσεως, διάτρητον. Διάμ. 0,028, ὕψ. 0,012 μ.

**Μ 235.** Δακτύλιος με σφενδόνη χρυσοῦς, ἀέ-  
ραιος, ἀρίστης διατηρήσεως, βαρὺς καὶ συμπα-  
γής. Ἡ σφενδόνη ἔχει σχῆμα ἐλλειπτικόν, με-  
τὴν κορυφὴν τῆς ἐλαφρῶς κωνικὴν, λείαν καὶ  
ἀδιακόσμητον. Ἡ κάτω ἐπιφάνειά τῆς εἶναι  
ὀλίγον κοίλῃ κατὰ τὸ μῆκος. Ὁ κρίκος εἶναι πε-

ταλόσχημος μετὰ τὰ δύο ἄκρα τοῦ κολλημένα  
εἰς τὴν σφενδόνην. Εἰς τὰ σημεῖα τῆς ἐπαφῆς  
ὑπάρχουν ἴχνη οὐσίας χρώματος καστανοῦ.  
Διάμ. σφενδόνης 0,021 - 0,030, διάμ. κρίκου  
0,020, πλάτος κρίκου 0,006 μ., βάρος δακτυλίου  
22,5 γραμμάρια.

### ΤΑΦΟΣ Σ27 (σχέδ. 111 πίν. 150 β)

Παραλλαγή θαλαμοειδοῦς, ἐπιβεβλημένη ἀπὸ τὴν σύστασιν τοῦ πετρώματος, με-  
προσανατολισμὸν Β.-Ν. Ὁ δρόμος του, σχετικῶς βραχύς, πολὺ στενὸς καὶ σχεδὸν ὀρι-



Σχέδ. 111.

ζόντιος, ἔχει πολὺ μικρὰν κλίσιν, συναντᾷ δὲ τὸ παρθένον πέτρωμα εἰς σημεῖον ὅπου  
τοῦτο ἔχει τὴν σύστασιν ψαμμίτου τόσο σκληροῦ ὥστε νὰ κόπτεται δυσκόλως ἀκόμη καὶ  
μετὴν σημερινὴν σκαπάνην. Ἡ σκληρότης τῆς φλεβὸς αὐτῆς δὲν ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς



κατασκευαστὰς τοῦ τάφου οὔτε νὰ ἐπεκταθοῦν πρὸς ἀριστερά (Δ.), οὔτε νὰ σκάψουν εἰς βάθος, ὡς ἐκ τούτου δὲ τοὺς ἡμπόδισε νὰ ἀνοίξουν πραγματικὸν θάλαμον, βαθὺν καὶ συμμετρικὸν πρὸς τὸν δρόμον. Πρὸς τὰ δεξιὰ ὅμως εὔρον μικροτέραν ἀντίστασιν, οὕτω δὲ ἐπεξετάθησαν πρὸς τὰ ἐκεῖ. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι εἰς τὰ τελευταῖα πρὸς Β. δύο μέτρα τοῦ ὁ δρόμος περιορίζεται εἰς πλάτος, ἀφῆνων πρὸς τὴν δυτικὴν παρεῖαν τοῦ μίαν στενὴν εὐθύγραμμον λωρίδα. Κάτω ἀπὸ αὐτὴν ἀνοίγεται ἀνατολικῶς καὶ πρὸς τὸ βάθος τετράπλευρος βαθὺς λάκκος, μὲ θόλωσιν μόνον εἰς τὸ Α. τοῦ ἡμισυ (βλ. σχέδ. 111, διακεκομμένη γραμμὴ καὶ τομὴ Α-Α). Τὸ δυτικόν, καθὼς καὶ ὁ δρόμος, ἦσαν ἀκάλυπτα. Οὕτω ὁ τάφος ἔχει τὸ σχῆμα ἀκανονίστου Γ, μὲ τὸ βραχὺ σκέλος πλατύτερον καὶ βαθύτερον. Ἀντὶ δηλαδὴ νὰ ὑπάρχῃ θάλαμος μὲ κανονικὴν εἴσοδον, ὑπάρχει λάκκος σκαμμένος εἰς τὰ δεξιὰ τῆς τάφρου τῆς ἐπεχούσης θέσιν δρόμου. Τὸ ἀνοιγμα, τὸ ὁδηγοῦν σήμερον ἀπὸ τὴν τάφρον αὐτὴν πρὸς τὸ βάθος τοῦ λάκκου, ἔχει μῆκος ὅσον καὶ ὁ λάκκος καὶ πλάτος μέγα καὶ ἀκανόνιστον, ἀποκλεῖον τὴν δυνατότητα κανονικῆς τειχίσεώς του μὲ ξηρολιθίαν. Ὅπως εὐρίσκεται σήμερον ὁ τάφος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κλεισθῇ παρὰ μόνον ἐὰν χωθῇ ἐξ ὀλοκλήρου. Ἡ κατάστασις αὐτὴ ὀφείλεται, ἐν μέρει τοῦλάχιστον, εἰς τὴν σύλησιν, δὲν διετηρήθη ὅμως καμμία ἐνδειξις περὶ τῆς διαμορφώσεως καὶ τῶν διαστάσεων τοῦ ἀρχικοῦ ἀνοιγματος.

Ὁ τάφος λοιπὸν ἔχει τὴν μορφήν λάκκου μὲ τὸ πρὸς Α. τμήμα του στεγασμένον καὶ ἦτο συλημένος, κατὰ μῆκος τοῦ δεξιοῦ (Α.) τοῦ τοιχώματος ὅμως ἐσώθη μία ταφὴ κατὰ χώραν, κακῶς διατηρηθεῖσα, διαφυγοῦσα τὴν σύλησιν. Τὸ κρανίον εὐρίσκετο πλησίον τῆς Β. πλευρᾶς τοῦ τάφου, κάτω ἀπὸ μεγάλον ψευδόστομον (548). Πρὸς Ν. τοῦ κρανίου ἐσώζετο τεμάχιον τοῦ δεξιοῦ βραχιονίου κείμενον κατὰ μῆκος τοῦ θώρακος καθὼς καὶ 1-2 πλευραί. Παραλλήλως πρὸς αὐτὸ εὐρέθησαν μερικοὶ σπόνδυλοι, πλησίον των δὲ ἐλάχιστα ἔχνη τῆς λεκάνης. Ἡκολούθει τμήμα μηριαίου, πιθανῶς τοῦ ἀριστεροῦ. Εἰς ἀπόστασιν 0,60 μ. περίπου πρὸς νότον, κατὰ μῆκος τοῦ Ν. τοιχώματος τοῦ λάκκου, ἦσαν τοποθετημένα δύο μηριαῖα καὶ τμήμα κάτω γνάθου, λείψανα παλαιότερας παραμερισμένης ταφῆς. Ὅλα τὰ ὅσῃ, ὅσα περιεῖχεν ὁ τάφος, ἦσαν τελείως ἀποσπασθέντα καὶ μόλις διετήρουν τὸ σχῆμά των.

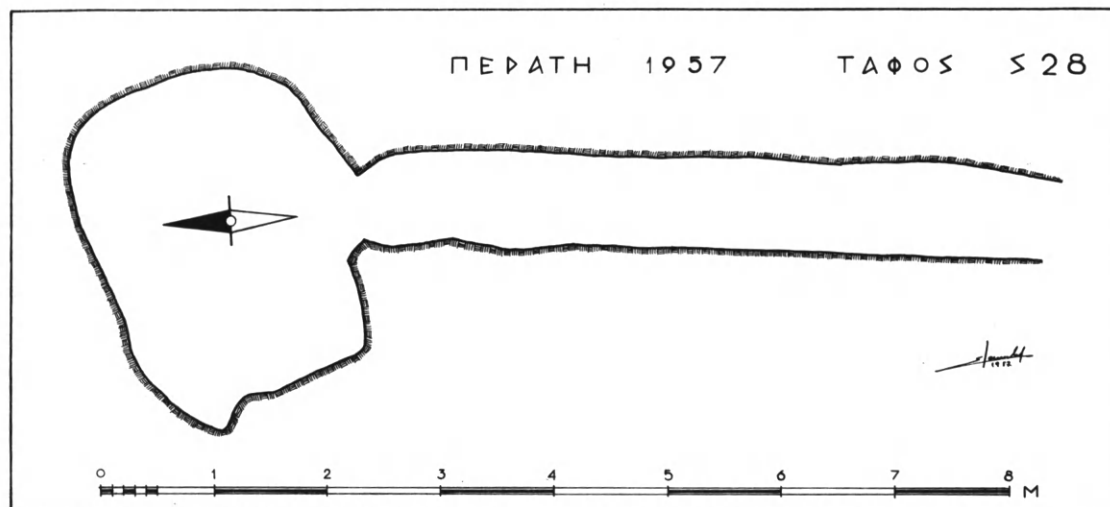
548 (πίν. 108 δ). Ψευδόστομος μεγάλος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής. Στόμιον εὐρύχειλον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Ἐπιφάνεια ἀπολεπισμένη. Πηλὸς ἀκάθαρτος, τεφρὸς εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ κιτρινωπὸς εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, βαφὴ καστανή, μαυροκάστανη ἢ ἐρυθροπῆ, ἀναλόγως πρὸς τὴν πυκνότητά της, ἐξίτηλος κατὰ τόπους, μὲ ροδόχροα ἔχνη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος

τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ των ζώνη ἀραιᾶς τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὧμου δίλοβα ἡμικύκλια, ἄλλα δύο ὅμοια εἰς τὸ ἡμικύκλιον, ὅλα μὲ κοινὸν συνεχὲς διαγραμμισμένον περίγραμμα καὶ στίγματα εἰς τὰς κορυφάς των. Τὰ δύο τελευταῖα συνδέονται μὲ γωνιώδη κλαδοειδῆ σχήματα. Διάμ. 0,184, ὕψ. 0,23 μ.

#### ΤΑΦΟΣ Σ28 (σχέδ. 112)

Θαλαμοειδής μὲ διατηρημένην τὴν θόλον καὶ προσανατολισμὸν Β.-Ν. Ἐχει δρόμον στενομήκη μὲ τοιχώματα ὅχι πολὺ εὐθύγραμμα, συγκλίνοντα ὀλίγον πρὸς τὰ ἐπάνω.

Ὁ δρόμος αὐτός, ὁμαλῶς κατωφερής, ὁδηγεῖ πρὸς τὴν εἴσοδον, καταστραφεῖσαν ἐντελῶς ἀπὸ τὴν σύλησιν. Ἡ ἀριστερὰ παραστάς ἐκόπη ἐντελῶς, τὸ ὑπέρθυρον ἐσκάφη λοξῶς πρὸς τὰ μέσα καὶ μόνον ἀπὸ τὴν δεξιάν (Α.) παραστάδα σώζονται μερικά ἴχνη δεικνύοντα ὅτι ἡ θύρα ἦτο τετράπλευρος μὲ μείωσιν τοῦ πλάτους τῆς πρὸς τὸ ὑπέρθυρον. Ὁ θάλαμος, ἀρκετὰ μεγάλος, εἶναι ὀλίγον λοξὸς πρὸς τὸν ἄξονα τοῦ δρόμου καὶ



Σχέδ. 112.

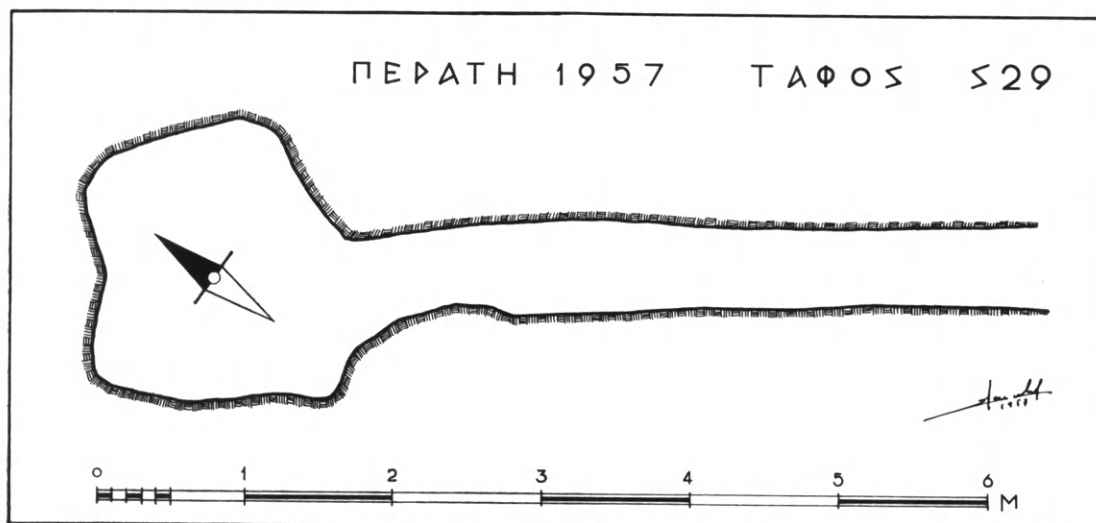
ἐν γένει ἀσύμμετρος. Ἐχει σχῆμα τετράπλευρον ἀνώμαλον, μὲ καμπύλα τοιχώματα καὶ στρογγύλας γωνίας καὶ μὲ μίαν ρηχὴν κογχοειδῆ ἐσοχὴν εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν. Τὸ ΝΔ. τοῦ τμήμα εὑρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ Σ27 (βλ. σχέδ. 1), τὸ δὲ μεταξὺ τῶν δύο θαλάμων λεπτὸν τοίχωμα εἶχε διατρυπηθῇ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους. Ἡ ὀροφή του εἶναι πολὺ χαμηλὴ καὶ, ὅπου διατηρεῖται, ἔχει ἐπιφάνειαν ὁμαλὴν, δὲν εἶναι ὅμως ὀριζοντία, ἀλλὰ παρουσιάζει, ἰδίως εἰς τὰς γωνίας, μίαν σχετικὴν καμπυλότητα. Τὸ δάπεδόν του, διατηρηθὲν σχεδὸν ἀνέπαφον, εἶναι ἐπίπεδον καὶ προσεκτικῶς σκαμμένον.

#### ΤΑΦΟΣ Σ29 (σχέδ. 113)

Θαλαμοειδὴς μὲ διατηρημένην θόλον, προσανατολισμένος ΒΔ.-ΝΑ., μὲ δρόμον ἐπιμήκη, στενὸν καὶ ἀποτόμως κατωφερῆ, μὲ συγκλίνοντα τοιχώματα. Ἡ εἴσοδος του κατεστράφη ἀπὸ τὴν σύλησιν, ἀπὸ τὰς παραστάδας τῆς θύρας δὲ διατηροῦνται ὀλίγα ἴχνη μόλις ἐπαρκῆ διὰ νὰ πιστοποιήσουν τὴν ὑπαρξίν των. Ὁ θάλαμός του εἶναι μικρὸς καὶ ἀσύμμετρος, εἰς σχῆμα ἀκανονίστου τραπεζίου, μὲ καμπύλας πλευρὰς καὶ ἀπεστρογγυλευμένας γωνίας. Τὰ τοιχώματά του, κατεστραμμένα ἀπὸ τὴν σύλησιν καὶ τὴν ὑγρασίαν, δὲν διετήρουν πουθενὰ τὴν ἀρχικὴν των ἐπιφάνειαν, τοῦτο δὲ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν ἀρκετὰ ὑψηλὴν ὀροφήν. Εἰς τὰ ἀναμοχλευμένα χώματα τοῦ θαλάμου εὑρέθησαν ὅστρακα διαφόρων ἀγγείων καὶ τεμάχια ἐνὸς ψευδοστόμου, τοῦ 549.

549 (πίν. 108ε). Τὸ ἥμισυ ψευδοστόμου συγκολλημένου ἀπὸ πολλὰ τεμάχια, ἐλλιποῦς (χωρὶς τὸν ὄμον καὶ τὸ ἥμισυ τῆς κοιλίας), ὠοειδοῦς. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πη-

λὸς ὑποκίτρινος, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμέναι ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν, μεταξύ των δὲ ζώνη ἀπὸ ὁμάδας λεπτῶν καθέτων γραμμῶν. Διάμ. 0,090, σωζ. ὕψ. 0,080 μ.



Σχέδ. 113.

#### ΗΜΙΤΕΛΗΣ ΤΑΦΟΣ II (πίν. 154β)

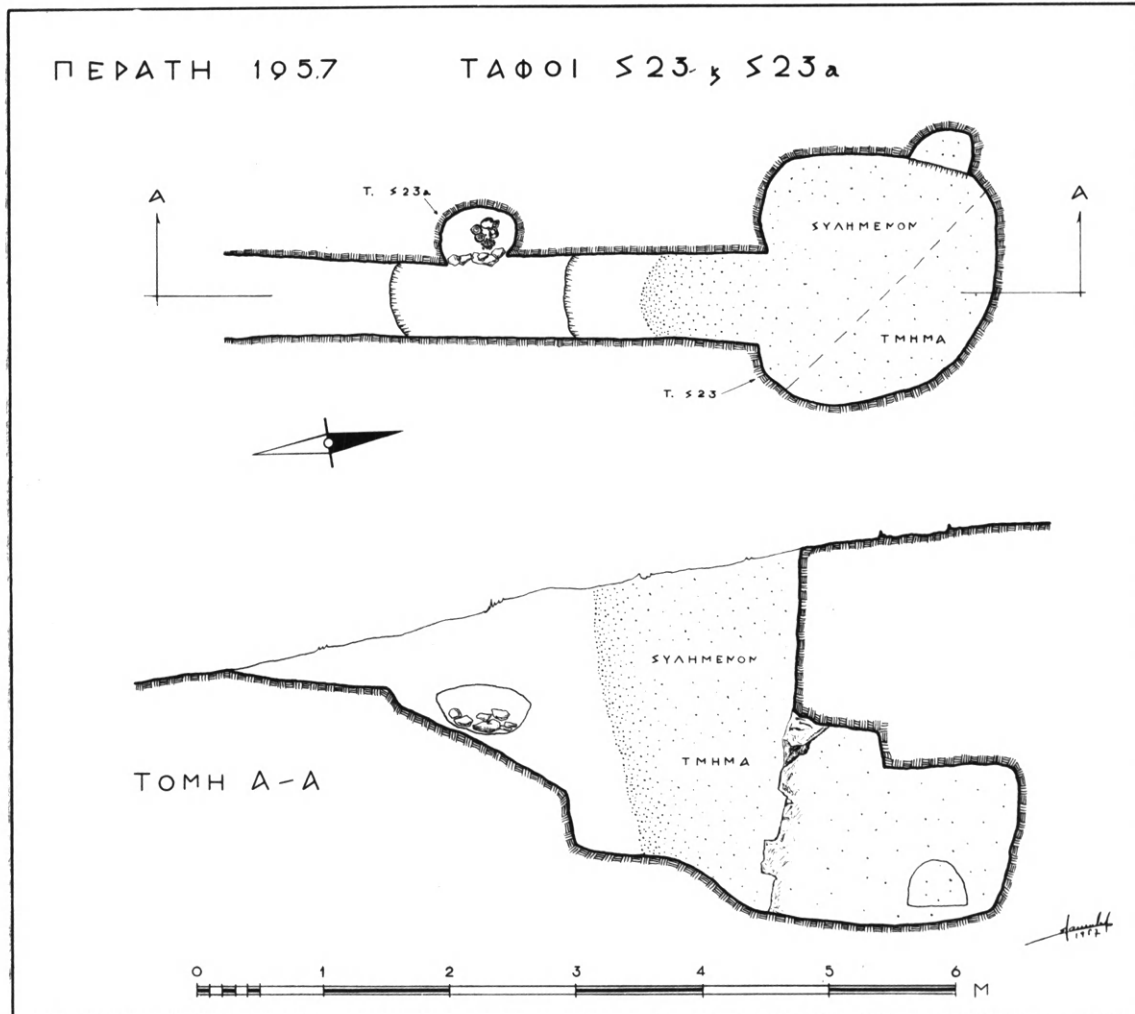
Πρὸς Ν. τοῦ τάφου 6 καὶ πρὸς Α. τῆς συστάδος Σ27-Σ28-Σ29 εὐρέθη ὁ δρόμος ἐνὸς θαλαμοειδοῦς τάφου, σκαφεὶς μὲ κατεύθυνσιν Β.-Ν., μέσα εἰς τὸν σχετικῶς χαλαρὸν ψαμμίτην. Βραχὺς καὶ ἐντόνως κατωφερής, φαίνεται νὰ ἔφθασεν εἰς τὸ τέρμα του μέχρι τοῦ ἐπιζητουμένου βάθους, ἀφοῦ εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο ἀφέθη μία παραστάς ἀριστερὰ καὶ ἤρχισε νὰ σκάπτεται ἡ θύρα καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ θαλάμου. Ἡ σκαφὴ ὅμως ἐσταμάτησε, διότι εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς προσόψεως καὶ εἰς τὸ σημεῖον ὅπου ἤρχισεν ἡ στροφή πρὸς τὸ δεξιὸν ἐσωτερικὸν τοίχωμα τοῦ θαλάμου οἱ κατασκευασταὶ του συνήντησαν σκληροτάτην φλέβα τοῦ πετρώματος, ἐμποδισθέντες δὲ νὰ συνεχίσουν ἐγκατέλειψαν τὸν τάφον ἡμιτελῆ.

#### ΤΑΦΟΙ Σ23 καὶ Σ23α (σχέδ. 114)

Ὁ τάφος Σ23 εἶναι θαλαμοειδὴς διατηρήσας τὴν θόλον του. Σκαφεὶς εἰς τὴν ἐπίπεδον κορυφὴν τοῦ ὑψώματος, πρὸς Β. τοῦ Σ22 καὶ εἰς τὴν προέκτασίν του, δὲν εἶχε περιθώριον διὰ τὴν κατασκευὴν δρόμου μὲ ἀρκετὸν μῆκος ὥστε νὰ ὀδηγῇ ὁμαλῶς εἰς τὸν θάλαμον. Οὕτω ὁ δρόμος του, μὲ τοιχώματα συγκλίνοντα ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἐπάνω, ἔγινε σχετικῶς βραχὺς, διὰ νὰ κερδηθῇ δὲ τὸ ἐπιθυμητὸν βάθος ἐσκάφησαν εἰς τὸ δάπεδόν του δύο βαθμίδες λοξαὶ καὶ ὑψηλαὶ τόσον ὥστε νὰ τὸν καθιστοῦν δύσχρηστον. Εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς ἀριστερᾶς (Δ.) παρειᾶς του, ἀμέσως μετὰ τὴν πρώτην βαθμίδα, εὐρέθη μικρὰ κυκλικὴ κόγχη, φραγμένη μὲ ξηρολιθιάν, ὁ **τάφος 23α**. Περιεῖχε τὴν ταφὴν ἐνὸς νηπίου καὶ τὰ κτερίσματά της, συσσωρευμένα ὅλα εἰς τὸ κέντρον

του. Πλησιέστερον πρὸς τοὺς λίθους τῆς εἰσόδου ὑπῆρχον κογχύλια κώνων (Δ 101) καὶ μικρὸν θήλαστρον ὄρθιον (540) καλύπτοντα ὅλα μαζί εἰδώλιον πτηνοῦ ἀκέφαλον (544). Πλησίον τοῦ θηλάστρου ἔκειτο σταμνίσκος ἐπίσης ὄρθιος (539), ἐν συνεχείᾳ δὲ προχοῦδιον (541) καλύπτον ἐν μέρει κυαθίσκον (543) περιέχοντα μικρότατον ληκύθιον (542). Ἀπὸ τὴν ταφὴν αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν δὲν εἶχε διατηρηθῇ τίποτε.

Ἡ σύλησις τοῦ κυρίως τάφου ἐγένεν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς εἰσόδου, ὡς ἐκ τούτου δὲ



Σχέδ. 114.

ἡ θύρα τοῦ θαλάμου, ἤδη ἀρκετὰ παραμορφωμένη ἀπὸ τὰς τειχίσεις καὶ ἀποτειχίσεις της, ὑπέστη τὴν μεγαλυτέραν καταστροφὴν. Παραστάδες δὲν διατηρήθησαν, τὸ δὲ ὑπέρθυρον εἶχε κοπῇ λοξῶς πρὸς τὰ ἐπάνω. Ὁ θάλαμος, σκαφεὶς μᾶλλον προχείρως καὶ χωρὶς μεγάλην προσοχὴν, ἔχει σχῆμα ἀκανονίστως κυκλικόν, μὲ τὸ πρὸς Δ. τοίχωμα σχεδὸν εὐθύγραμμον. Εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν ὑπῆρχεν εἰς ὕψος 0,09 μ. ἀπὸ τοῦ δαπέδου μικρὰ ἡμικυκλικὴ κόγχη εὐρεθεῖσα ἐντελῶς κενή.

Τὸ περιεργότερον χαρακτηριστικὸν τοῦ θαλάμου εἶναι ἡ διαμόρφωσις τῆς ὀροφῆς

του: προσπαθοῦντες νὰ τοῦ δώσουν τὸ ἐπιθυμητὸν ὕψος (1,50 μ. περίπου ἀπὸ τὸ δάπεδον) συνήντησαν, εἰς τὸ βάθος τοῦ τάφου, μίαν τοπικὴν φλέβα ἀσβεστολίθου τόσον σκληρὰν ὥστε ἐγκατέλειψαν τὴν προσπάθειαν νὰ τὴν κόψουν. Ἡ φλέψ αὐτὴ διασχίζει τὴν ὀροφὴν τοῦ θαλάμου διαγωνίως ἀπὸ ΝΑ. εἰς ΒΔ. κατ' εὐθεΐαν γραμμὴν. Οὕτω τὸ πρὸς τὰ ΝΔ. μεγαλύτερον τμήμα τῆς ὀροφῆς εὐρίσκεται εἰς ὕψος 1,49-1,53 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον, ἐνῶ τὸ ΒΑ. τῆς τμήμα, τὸ συμπίπτει πρὸς τὴν φλέβα, ἀπέχει μόλις 1,13-1,22 μ. Εἰς τὸ σύνολόν της εἶναι ὀριζοντία, παρ' ὅλον δὲ ὅτι μερικὰ τεμάχια ἀπεκολλήθησαν κατὰ τόπους καὶ ἔπεσαν, διατηρεῖται εἰς καλὴν κατάστασιν.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 109 α-γ)

**539.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,079, ὕψ. 0,077 μ.

**540.** Θήλαστρον συγκολλημένον εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν λαβὴν, ὠοειδές. Στόμιον εὐρύχειλον, λαβὴ χαμηλὴ, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους. Βαμμέναι ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὴν λαβὴν, ταινίαι εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν, δακτύλιος εἰς τὴν ρίζαν τῆς προχοῆς καὶ τέσσαρες γραμμαὶ κατὰ μῆκός της. Διάμ. 0,083, ὕψ. 0,115 μ.

**541.** Προχοῖδιον ὠοειδές, μὲ χαμηλὸν λαιμόν καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν, ἀκέραιον. Πηλὸς κιτρινωπός τραχύς, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους. Βαμμένον τὸ στόμιον, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,10 μ.

**542.** Ληκύθιον μικρότατον ἀκέραιον, ὠοειδές, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου καὶ δακτύλιος εἰς τὸ ἐσωτερικόν του, ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὴν λαβὴν καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμόν καὶ τὴν κοιλίαν. Εἰς τὸν ὦμον ὁμόκεντρα τόξα ἐκατέρωθεν τῆς λαβῆς καὶ ἀντικρὺ της. Διάμ. 0,051, ὕψ. 0,064 μ.

**543.** Κυαθίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, διάστομος, μὲ χαμηλοτάτην δακτυλιόσχημον βάσιν, κατασκευῆς προχείρου. Πηλὸς γαιώδης ἀκάθαρτος, βαφὴ μαυροκάστανι ἐσω-

τερικῶς, καστανοπορτοκαλόχρους ἐξωτερικῶς. Βαμμένους μέσα ὁλόκληρος, ἔξω δὲ ἡ ράχιν τῆς λαβῆς καὶ τὸ ἐπάνω ἥμισυ τοῦ ἀγγείου. Διάμ. χείλους 0,075, ὕψ. 0,050 - 0,055 μ.

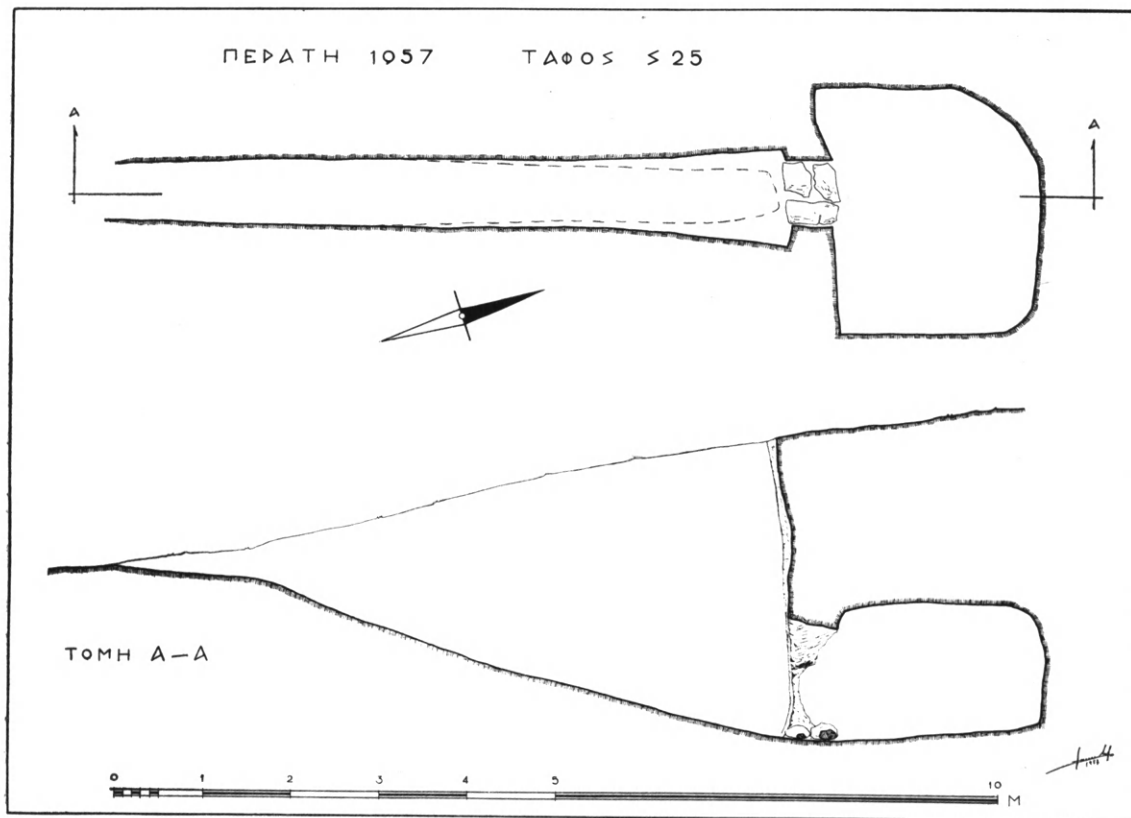
**544.** Εἰδῶλιον πτηνοῦ, ἐλλιπές χωρὶς κεφαλὴν καὶ μέρος τῆς οὐρᾶς. Σῶμα ἀμυγδαλόσχημον, οὐρὰ διχαιωτή. Ἀπὸ τὴν κοιλίαν ἐξέχει πρὸς τὰ κάτω στέλεχος ἀνωμάλως κυλινδρικόν, καταλῆγον εἰς κυκλικὴν βάσιν. Πηλὸς ροδόχρους, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρῶπι. Βαμμένος ὁ λαιμός, μὲ δύο ταινίας ὀξυλήκτους εἰς τὰ πλάγια τοῦ σώματος, εἰς τὴν θέσιν δηλαδὴ τῶν πτερύγων. Εἰς τὸ ὑπόλοιπον σῶμα ἔξ γραμμῶν ἀπὸ στίγματα κατευθυνόμεναι ἀπὸ τὸν λαιμόν πρὸς τὴν οὐράν. Μῆκος 0,085, πλάτος 0,030, σωζ. ὕψ. 0,052 μ.

**Δ 101.** Τριακονταοκτὼ κογχύλια κώνων διαφόρων μεγεθῶν. Τὰ ἐννέα ἔχουν τριβῇ εἰς τὴν πλευράν, συνεπεία τούτου δὲ τὸ κέλυφος τῶν ὀκτὼ διετρυπήθη. Ἄλλα τρία ἔχουν ὀπὴν εἰς τὴν κορυφὴν. Τὸ μεγαλύτερον παρουσιάζει καὶ τὰ δύο αὐτὰ χαρακτηριστικά, ἐπὶ πλέον δὲ περιέχει μικρὰν ποσότητα μολύβδου χυθέντος ἀπὸ τὴν φυσικὴν του σχισμὴν καὶ φθάσαντος μέχρι τῶν ἐσωτερικῶν ἐλίκων τοῦ κελύφους. Τοῦτο καθιστᾷ τὸ κογχύλιον βαρύτερον καὶ συντελεῖ εἰς τὸ νὰ σταματᾷ πάντοτε εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον ὅσας κυλισθῇ εἰς ἐπίπεδον ἐπιφάνειαν. Σημειωτέον ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ ἐξασφαλίζει ἐν τινι μέτρῳ καὶ ἡ ἀπλὴ τριβὴ τῆς πλευρᾶς τοῦ κογχυλίου, ὅπως ἐμφανίζεται εἰς τὰ προηγούμενα. Μήκη 0,014 - 0,046 μ.



## ΤΑΦΟΣ Σ25 (σχέδ. 115, πίν. 141 α)

Θαλαμοειδής από τούς μεγαλύτερους και καλύτερον διατηρημένους τάφους τοῦ νεκροταφείου. Ὁρυγμένος εἰς τὸ ἐπίπεδον σχεδὸν πλάτωμα τοῦ ὑψώματος, ἔχει δρόμον μακρότατον καὶ στενὸν μὲ τοιχώματα συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἐπάνω, ὀριζόντιον σχεδὸν εἰς τὰ πρῶτα μέτρα του, ἐν συνεχείᾳ δὲ ὁμαλῶς ἀλλὰ ἐντόνως κατωφερῇ. Ἡ εἴσοδος του ἦτο διαμορφωμένη μὲ προσοχὴν καὶ ἀρκετὴν συμμετρίαν, ὑπέφερεν ὅμως ἀπὸ τὸν χρόνον καὶ ἀπὸ τὴν σύλησιν. Αἱ παραστάδες, ὀλίγον λοξαί, μὲ τὴν δεξιάν (Α.) πλατυτέραν, ἔχουν σχεδὸν ἐντελῶς καταστραφῇ καὶ διατηροῦνται μόνον εἰς τὸ ὕψος



Σχέδ. 115.

τοῦ κατωφλίου, πλαισιώνουσαι τὴν πρώτην σειρὰν λίθων τῆς τειχίσεως τῆς εἰσόδου. Ἡ θύρα, τετράπλευρος, πλάτους 0,72 καὶ ὕψους 1,15 μ., κατέληγεν εἰς χαρακτηριστικῶς διαμορφωμένον ὑπέρθυρον, ἀρχικῶς ὀριζόντιον, 0,20 μ. περίπου χαμηλότερον ἀπὸ τὴν ὀροφὴν τοῦ θαλάμου ἀπὸ ὅπου διεκρίνετο σαφῶς. Εἰς τὰ σημεῖα ὅπου διατηρεῖται ἡ ἀρχικὴ του ἐπιφάνεια ἐμφανίζει εἰς τὸ πελέκημα καὶ τὴν λείανσιν τὴν ἰδίαν ἐπιμέλειαν καὶ καλὴν ποιότητα ἐργασίας ὅπως ἡ πρόσοψις καὶ ἡ ὀροφή.

Ὁ θάλαμος εἶναι μεγάλος, εὐρύχωρος καὶ μὲ ὀροφὴν 1,42 - 1,44 μ. ὑψηλότεραν ἀπὸ τὸ δάπεδόν του. Τὸ σχῆμά του εἶναι γενικῶς τετράπλευρον. Τὸ δεξιόν (Α.) του τμήμα ἐσκάφη προσεκτικώτατα, μὲ εὐθύγραμμα τοιχώματα καὶ κανονικὰς γω-

νίας. Τὸ ἀριστερόν ὅμως (Δ.) εἶναι πολὺ μικρότερον εἰς ἑκτασιν καὶ προχειρότερον εἰς κατασκευήν, μὲ τοιχώματα καμπύλα καὶ κομμένα τόσον λοξῶς εἰς τὴν θέσιν τῆς ΒΔ. γωνίας, ὥστε νὰ σχηματίζεται μία πέμπτη βραχεῖα πλευρά. Ὅπως εἰς πολλοὺς ἄλλους, οὕτω καὶ εἰς αὐτὸν τὸν τάφον ὁ θάλαμος δὲν προσέλαβε τελικῶς τὸ προβλεφθὲν σχῆμα καὶ μέγεθος. Ἡ ἐργασία ἤρχισεν ἀπὸ τὸ δεξιόν (ἀνατολικόν) τοῦ τμήματος καὶ ἐπροχώρησε κανονικῶς μέχρι περίπου τοῦ μέσου, ἀπὸ ἐκεῖ ὅμως συνεπληρώθη βιαστικά καὶ χωρὶς προσοχὴν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐμφανίζεται τὸ σύνολον ἡμιτελὲς καὶ ἀσύμμετρον. Ἡ ὀροφή, καλοπελεκημένη καὶ λεία, διατηρεῖται καλῶς, τὰ τοιχώματα ὅμως ὑπέφεραν πολὺ ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν καὶ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους, ἐργασθέντας τόσον συστηματικῶς, ὥστε νὰ παραβιάσουν εἰς πολλὰ σημεῖα καὶ τὸ δάπεδον μὲ τὴν ἐλπίδα ἀνευρέσεως λάκκου. Μετὰ τὴν σύλησιν ἐτείχισαν τὴν θύραν ἐκ νέου, οὕτω δὲ ὁ θάλαμος ἔμεινε μὲ ὅσον ἐλάχιστον χῶμα περιεῖχεν ἐξ ἀρχῆς, ἀνεστατωμένον. Μέσα εἰς τὸ χῶμα αὐτὸ εὐρέθησαν δύο κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 137 καὶ Λ 138), τρεῖς χάνδραι σφαιρικαὶ (Δ 103) καὶ μία σιτόσχημος (Δ 106) ἀπὸ ὑαλόμαζαν, ἄλλη μία ἀπὸ κύανον (Δ 105), βῶλοι κρητίδος (Δ 104) καὶ ἐλάχιστα ὄστρακα.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 109 δ)

Λ 137. Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ φαιὸν στεατίτην, ἐλλιπές. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,013 μ.

Λ 138. Ὅμοιον ἀκέραιον, ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,015 μ.

Δ 103. Τρεῖς ὅμοιαι σφαιρικαὶ χάνδραι, ἀπὸ λευκὴν ὑαλόμαζαν, μὲ φαιὰν ἐπιφάνειαν, διάτρητοι. Ἡ μία διετηρήθη ἀκεραία, αἱ ἄλλαι δύο ὅμως εἶναι συγκολλημέναι καὶ ἐλλιπεῖς. Διάμετροι 0,005 μ.

Δ 104. Δύο μικροὶ ἄμορφοι βῶλοι κρητίδος. Μέγιστα διαστάσεις 0,004, 0,007 μ.

Δ 105. Χάνδρα ἀμφίκυρτος τετράπλευρος, ἀπὸ κύανον, διάτρητος κατὰ μῆκος, μὲ ἴχνη φθορᾶς εἰς τὸ χεῖλος τῆς ὀπῆς. Μῆκος 0,008, πλάτος 0,009 μ.

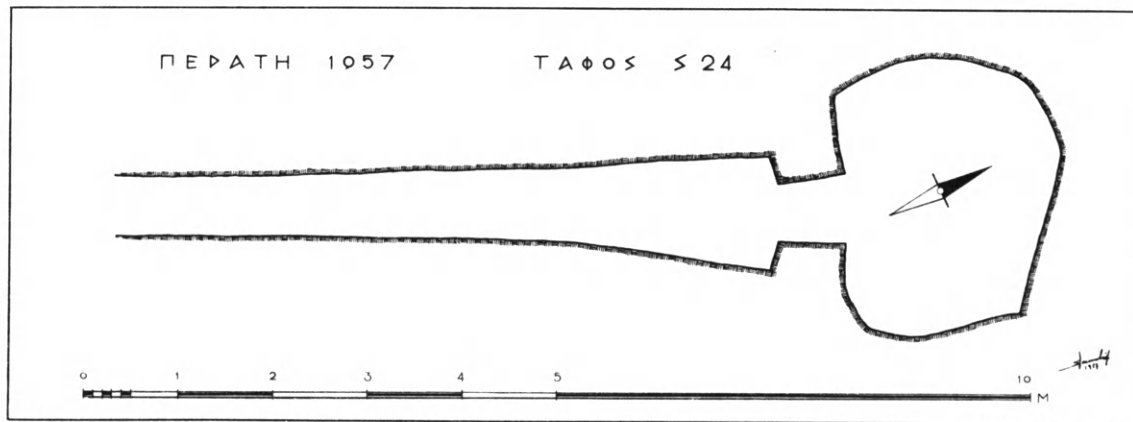
Δ 106. Χάνδρα σιτόσχημος ἀπὸ λευκὴν ὑαλόμαζαν, μὲ μελανὴν ἐπιφάνειαν, διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,011, διάμ. 0,005 μ.

#### ΤΑΦΟΣ Σ24 (σχέδ. 116)

Θαλαμοειδὴς ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους τοῦ νεκροταφείου, μὲ διατηρημένην τὴν θόλον του. Σκαφεῖς εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ πλατώματος τῆς κλιτύος, εἰς σημεῖον ὅπου τὸ ἔδαφος εἶναι σχεδὸν ὀριζόντιον, ἔχει μακρότατον καὶ στενὸν δρόμον, ὁμαλῶς ἀλλ' ἐντόνως κατωφερῇ, μὲ τοιχώματα συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἐπάνω. Ἡ θύρα πλαισιώνεται ἀπὸ πλατείας καλοκομμένης παραστάδας, διατηρουμένης σχεδὸν ἀνεπάφους εἰς τὸ κάτω μέρος των, ἀπὸ τὸ ὕψος ὅμως τῶν 0,40 μ. περίπου καὶ ἐπάνω ἔχουν κοπῇ βαθέως καὶ ἀνωμάλως, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ καταστραφοῦν ἐντελῶς. Τὸ αὐτὸ εἶδος φθορᾶς ἐμφανίζει καὶ τὸ ὑπέρθυρον, αὐτὰ δὲ ὅλα δὲν ὀφείλονται μόνον εἰς τοὺς ἀρχαιοκαπήλους. Αἱ ἐπανειλημμέναι τειχίσεις καὶ ἀποτειχίσεις τῆς θύρας τοῦ τάφου μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῶν διαφόρων ταφῶν συνετέλουν εἰς τὴν μερικὴν αὐτὴν παραμόρφωσιν τῶν παραστάδων καὶ τοῦ ὑπερθύρου, ἐνῶ οἱ κατώτεροι δόμοι τῆς ξηρολιθιᾶς δὲν ἐθίγοντο, ὅπως μαρτυρεῖ ἡ κατὰ κανόνα διαφορετικὴ δομὴ των, προστατεύοντες οὕτω τὸ κάτω μέρος τῶν παραστάδων ἀπὸ τὴν φθοράν.

Ὁ θάλαμος εἶναι ἀνωμάλως τετράπλευρος μὲ καμπύλας πλευρὰς καὶ τὰς δύο ἀπὸ

τάς γωνίας του, τὴν ΒΔ. καὶ ΝΑ., ἀπεστρογγυλευμένας. Ἡ ὀροφή, ὀριζοντία, εἰς ὕψος 1,30 - 1,35 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον, εὐρίσκεται εἰς τὴν ἰδίαν στάθμην μὲ τὸ ὑπέρθυρον. Μετὰ τὴν σύλησιν οἱ ἀρχαιοκάπηλοι, ἡ ἐνδεχομένως ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ, ἔκτισαν



Σχέδ. 116.

τὴν ξηρολιθιὰν καὶ ἔχωσαν ἐκ νέου τὸν τάφον. Ὡς ἐκ τούτου ὁ θάλαμος εὐρέθη νὰ περιέχῃ τὰ ἰδικὰ του μόνον χώματα, ἀνεστατωμένα. Ἀπὸ αὐτὰ συνελέγησαν μερικὰ κογχύλια κώνων (Δ 102), τεμάχια χαλκίνου μαχαιροπελέκεως (Μ 94), μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος (547), ἄλλος εἰς τεμάχια (546), θραύσματα ἑνὸς μικροῦ σταμνίσκου (545) καὶ ὀλίγα ὀστᾶ.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 110 α-γ)

**545.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς λευκὸς καθαρὸς, βαφὴ μαυροκάστανη ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,086, ὕψ. 0,095 μ.

**546.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον λεπτὸν κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος σωθεῖσα εἰς πορτοκαλόχρσα ἴχνη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, ὁ δίσκος τῶν λαβῶν (ἴχνη). Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ἐναλλασσόμεναι μὲ λωρίδας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου στῆλαι μικρῶν παραλλήλων ὀριζοντίων γραμμῶν, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὁμοία, πλασιωμένη ἀπὸ δύο τριγωνικὰ ἄνθη. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,10 μ.

**547.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα

ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι μεταξὺ λωρίδων. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου στῆλαι μικρῶν, πυκνῶν, ὀριζοντίων γραμμῶν, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀντί-νωτα ἡμιφυλλοειδῆ σχήματα μὲ διπλοῦν λεπτὸν περίγραμμα. Διάμ. 0,077, ὕψ. 0,10 μ.

**Δ 102.** Ἐξ κογχύλια κώνων διαφόρων μεγεθῶν, τὸ ἐν μὲ τριμμένην καὶ διατρυπημένην τὴν πλευράν του. Μήκη 0,026 - 0,033 μ.

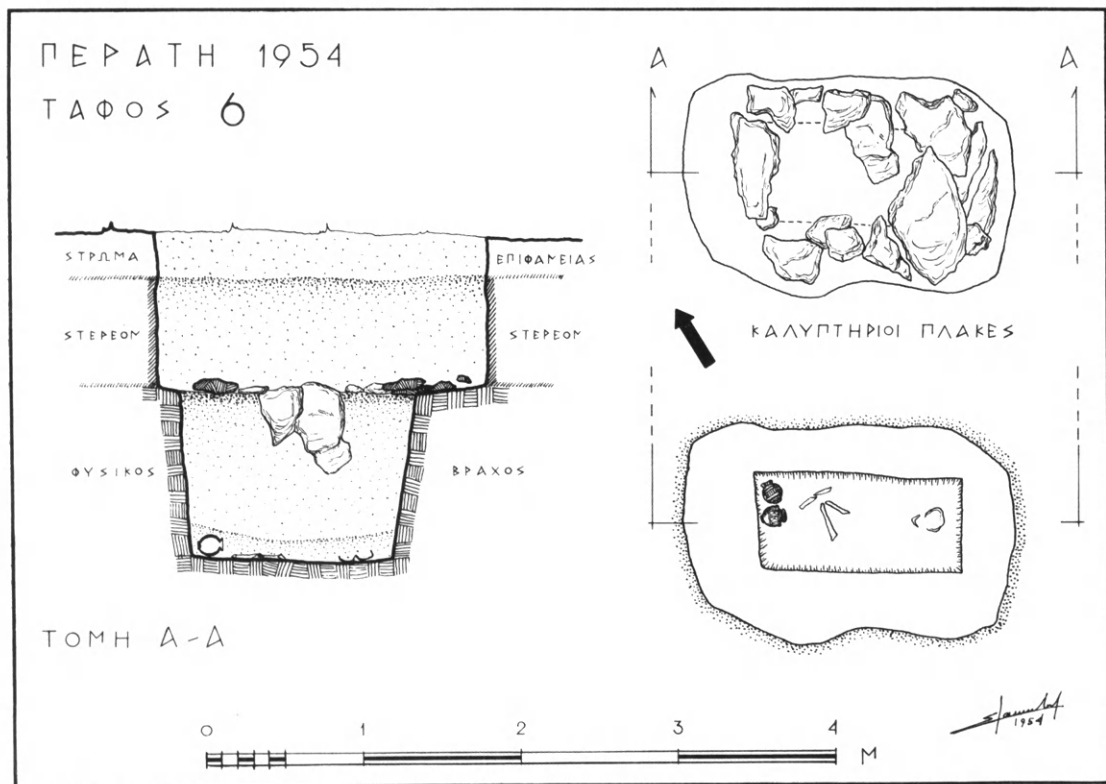
**Μ 94.** Τμῆμα χαλκίνου μαχαιροπελέκεως, συγκολλημένον ἀπὸ ὀκτὼ τοῦλάχιστον τεμάχια, πολὺ ὠξειδωμένον. Σώζεται τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς λεπίδος καὶ μικρὸν τμῆμα τῆς λαβῆς, μὴ συναρμοζόμενα. Ἡ σφηνοειδὴς λεπίς ἔχει σχῆμα τετράπλευρον τραπεζοειδές, μὲ κοίλην ράχιν. Κατὰ μῆκος τῆς ράχεως αὐτῆς διακο-

σμεῖται με δύο λεπτοτάτας ἀναγλύφους ταινίας ἀπὸ κάθε ὀψιν. Τὸ σωθὲν τμῆμα τῆς λαβῆς ἔχει ὁπὴν προωρισμένην διὰ τὸν ἕλον τὸν

συγκρατοῦντα τὴν ἐπένδυσίν της. Σωζ. μῆκος λεπίδος 0,125, πλάτος 0,081 - 0,060 μ. Σωζ. διαστάσεις λαβῆς 0,019 × 0,029 μ.

### ΤΑΦΟΣ 6 (σχέδ. 117, πίν. 156 β καὶ 158 α)

Λακκοειδῆς σχετικῶς μεγάλος ἀνοιγμένος εἰς τὴν ἐπίπεδον κορυφὴν τοῦ πλατώματος. Ἀποτελεῖται ἀπὸ βαθὺν κανονικὸν τετράπλευρον λάκκον, προσανατολισμένον Α.-Δ., με κάθετα καλοκομμένα τοιχώματα, σκαμμένον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐνὸς μεγαλυτέρου ἀκανονίστου ὀρύγματος. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δημιουργεῖται περιχεῖλωμα πλάτους 0,30 - 0,40 μ., ὅπου ἐπάτουν τὰ ἄκρα τῶν καλυπτηρίων πλακῶν τοῦ τάφου. Οἱ περισσότεροι εἶχον μείνει εἰς τὴν θέσιν των, μερικοὶ ὅμως ἀπὸ τοὺς μεσαίους, ἐπι-



Σχέδ. 117.

σφαλέστερον στηριχθέντες, εἶχον πέσει εἰς βάθος 0,42 - 0,57 μ. ἀπὸ τὸ χεῖλος τοῦ λάκκου καὶ εἶχον σταματήσει ἐπάνω εἰς τὸ ἐρυθρωπὸν, λεπτὸν καὶ καθαρὸν ἀμμόχωμα, τὸ εἰσδύσαν με τὴν πάροδον τοῦ χρόνου εἰς τὸν λάκκον. Εἰς τὸ δάπεδόν του εὗρέθησαν τὰ ἔχνη μιᾶς μοναδικῆς ταφῆς, κρανίον δηλαδὴ κατεστραμμένον πλησίον τοῦ Α. τοιχώματος καὶ ὁστᾷ σκελῶν πεσμένα ὑπὸ γωνίαν εἰς τὸ ἄλλο. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὁ νεκρὸς εἶχε ταφῇ ὕπτιος με τὰ γόνατα ὑψηλά. Εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν ὑπῆρχον σταμνίσκος (123) καὶ ψευδόστομος (122) πεσμένοι πλαγίως καὶ ἀκέραιοι.

## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 111 α)

**122.** Μικρός ψευδόστομος άκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον εύρύχειλον, λαβαί χαμηλαί, δίσκος με άνεπαίσθητον άπόφυσιν, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινοπράσινος, βαφή καστανή - έρυθρωπή. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειά συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον λεπτοτάτη πυκνή σπεῖρα ἐντὸς κύκλου. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ αὐτῶν λεπτή ζώνη κατακορύφων τεθλασμένων. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου γωνιώδη ἄνθη, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο παράλληλοι καὶ ὁμόρο-

ποι στῆλαι σταχυωτῶν ἀμειβόντων με δикаμπύλους ἀκρεμόνας εἰς τὴν ἀρχήν. Διάμ. 0,13, ὕψ. 0,143 μ.

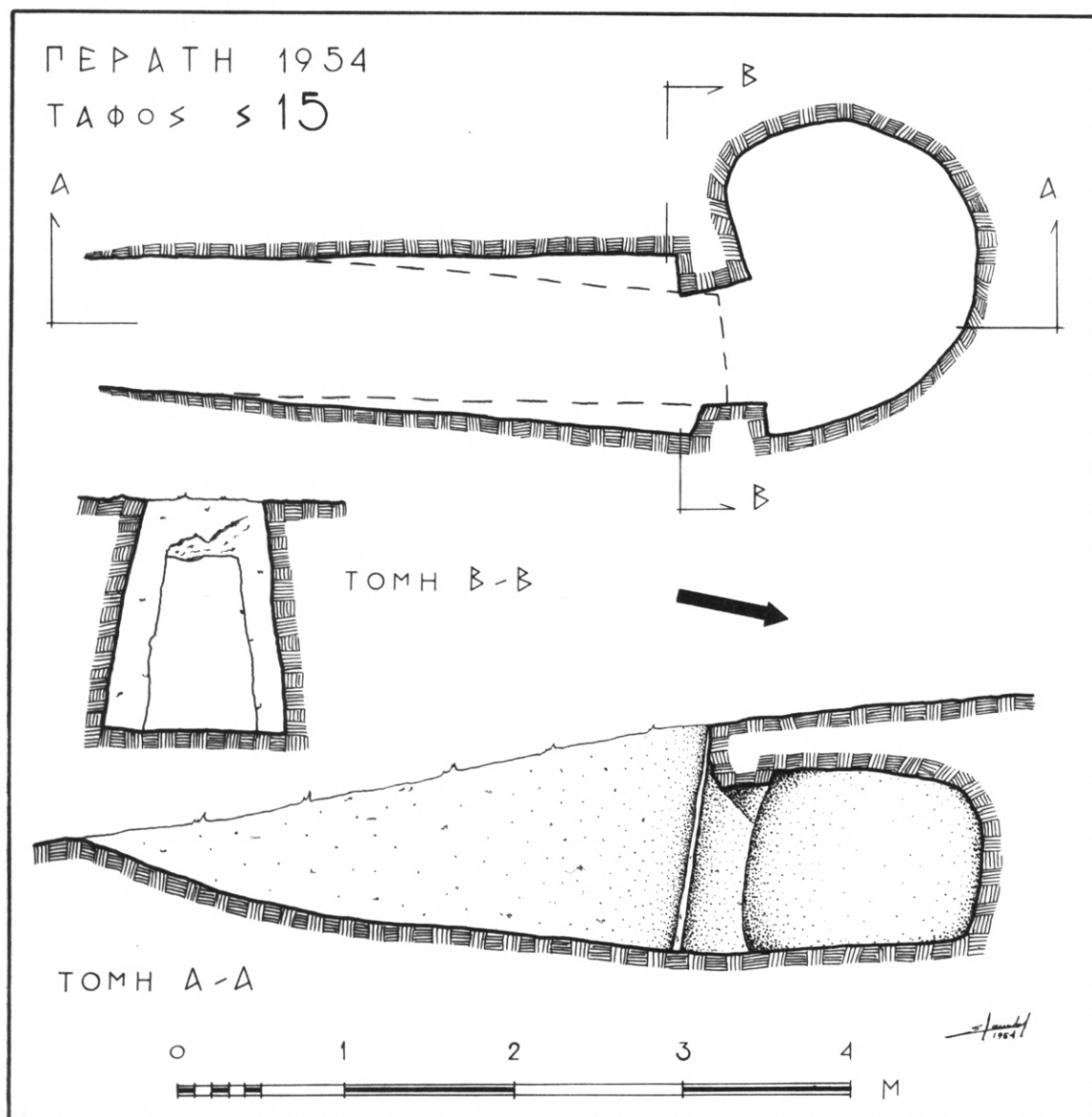
**123.** Σταμνίσκος άκέραιος σφαιρικός, με εύρύ καὶ χαμηλὸν στόμιον καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλός έρυθρόξανθος, βαφή έρυθροκάστανη. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ κορυφαὶ καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Μεταξὺ αὐτῶν ζώνη εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν, περιλαμβάνουσα ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν τοῦ ἀγγείου τρία τριγωνικὰ ἄνθη, ἀπὸ τὴν ἄλλην τρεῖς μετόπας με τριπλοῦν περιθώριον περικλειούσας ἀντίνωτα ἡμικύκλια κατακόρυφα. Διάμ. 0,148, ὕψ. 0,144 μ.

## ΤΑΦΟΣ Σ15 (σχέδ. 118, πίν. 145 β)

Μικρός θαλαμοειδής, σχεδὸν άνέπαφος, προσανατολισμένος Β.-Ν., Ἐσκάφη ἐξ ὀλοκλήρου μέσα εἰς τὴν σκληρὰν φλέβα τοῦ συμπαγοῦς ψαμμίτου, φθάνουσιν εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τῆς κλιτύος μέχρι τῆς ἐπιφανείας. Ἐχει δρόμον ἐπιμήκη, ὁμαλῶς κατωφερῇ, με τοιχώματα συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἐπάνω. Ἡ θύρα πλαισιώνεται ἀπὸ δύο παραστάδας ἴσου περίπου πλάτους, τὸ δὲ ἄνοιγμά της, προσηρμοσμένον εἰς τὸ σχῆμα καὶ τὴν κλίσιν τῶν τοιχωμάτων τοῦ δρόμου, παρουσιάζει μείωσιν ἀπὸ τὸ 0,66 μ. τοῦ κατωφλίου εἰς τὸ 0,43 μ. τοῦ ὑπερθύρου. Τὸ ὑπερθυρον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῶν παραστάδων ἔχουν κοπῇ λοξῶς πρὸς τὸ δάπεδον τοῦ δρόμου κατὰ τρόπον ὥστε ἡ πρόσοψις τοῦ τάφου νὰ κλίνη ὀλόκληρος πρὸς τὰ ὀπίσω. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ἡμικυκλικὸν ἀκανόνιστον, με τὴν εἴσοδον ἀνοιγμένην εἰς τὸ δεξιὸν (Α.) ἄκρον. Ὡς ἐκ τούτου τὸ Δ. τμημὰ του καταλαμβάνει τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐκτάσεώς του, ἐνῶ τὸ Α. εἶναι κατ' οὐσίαν ἀνύπαρκτον. Εἶναι φανερόν ὅτι οἱ κατασκευασταὶ του, ἀφοῦ ἔκοψαν τὴν θύραν, ἤρχισαν τὴν διαμόρφωσιν του ἀπὸ ἀριστερά, με τὸν σκοπόν, ὅπως φαίνεται, νὰ τοῦ δώσουν τὸ σύνηθες τετράπλευρον σχῆμα. Ἡ σκληρότης ὁμως τοῦ πετρώματος, μεγαλυτέρα ἐδῶ ἀπὸ ὅσον εἰς τὸ ὑπόλοιπον νεκροταφεῖον, τοὺς ἠνάγκασε νὰ περιορίσουν τὰς ἀπαιτήσεις των καὶ νὰ προχωρήσουν λοξῶς πρὸς τὰ δεξιά, στρογγυλεύοντες τὰς γωνίας καὶ τὰς πλευρὰς καὶ μεταβάλλοντες τὸ τοίχωμα δεξιά τῆς θύρας εἰς ρηχὴν ὀδόντωσιν καθαρῶς συμβατικήν. Παρ' ὅλας ὁμως τὰς κατασκευαστικὰς αὐτὰς δυσχερείας, ἡ ἐπιφάνεια τῶν τοιχωμάτων, τοῦ δαπέδου καὶ τῆς ὀροφῆς, ὅπου δὲν τὴν προσέβαλεν ἡ ὑγρασία ἢ ἡ βάνασος ἐπέμβασις τῶν ἀρχαιοκαπήλων, εἶναι καλοκομμένη καὶ λεία. Τὸ δάπεδον ἀνέρχεται πρὸς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, ἐνῶ ἡ ὀροφή εἶναι κάπως κατωφερής, ὡς ἐκ τούτου δὲ τὸ ὕψος της ποικίλλει ἀπὸ τὸ 0,87 μ. παρὰ τὸ βόρειον τοίχωμα, εἰς τὸ 1,04 μ. εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς θύρας. Τὸ ὑπερθυρον, κομμένον εἰς στάθμην κατὰ 0,07 μ. χαμηλοτέραν ἀπὸ τὴν ὀροφήν, σχηματίζει με αὐτὴν σαφῶς διαμορφωμένην γωνίαν, ἐξέχον πρὸς τὰ κάτω. Ἡ θύρα τοῦ τάφου



εὐρέθη φραγμένη προχείρως με μερικούς ἀπὸ τοὺς λίθους τῆς ἀρχικῆς τῆς ξηρολιθιάς. Ὅταν λοιπὸν ἐσυλήθη εἶχε τὴν εἴσοδον τειχισμένην, ὃ δὲ θάλαμὸς τοῦ πρέπει νὰ πε-



Σχέδ. 118.

ριεῖχε πολὺ ὀλίγον χῶμα, ὅχι περισσότερον ἀπὸ ὅσον εἶχε κατὰ καιροὺς εἰσδύσει λό-  
γω τῶν βροχῶν. Ὡς ἐκ τούτου ἡ σύλησις ὑπῆρξε πλήρης καὶ ἀνεμπόδιστος, με ἀπο-  
τέλεσμα νὰ μὴ εὐρεθῇ εἰς τὰ χώματά της οὔτε τὸ παραμικρὸν ὄστρακον.

ΤΑΦΟΙ 43, 43α, 43β, 43γ, 44 καὶ 45 (σχέδ. 119, πίν. 143α καὶ 183α)

Ὁ τάφος 43, σκαμμένος μέσα εἰς τὴν σκληρὰν καὶ ἡρέμα κατωφερῇ φλέβα τοῦ  
ψαμμίτου, εἶναι ἀπὸ τοὺς καλύτερον κατεσκευασμένους καὶ διατηρημένους τάφους

τοῦ νεκροταφείου. Ἡ θύρα του, χάρις εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ξηρολιθιᾶς της, εἶχε μείνει κλειστή καὶ ὁ θάλαμος κενὸς ἐκτὸς ἀπὸ ὀλίγα χρώματα εἰσδύσαντα μὲ τὰ ὄμβρια ὕδατα. Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ὅμως μερικοὶ ἀπὸ τοὺς κορυφαίους λίθους τῆς εἰσόδου ἔπεσαν μέσα εἰς τὸν θάλαμον καί, ἀπὸ τὸ οὕτω δημιουργηθὲν ἄνοιγμα τῆς θύρας, ἠκολούθησε καὶ τὸ ἀντίστοιχον χῶμα ἀφῆνον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους μίαν ὀπὴν. Τοῦτο προεκάλεσε τὴν περιέργειαν κάποιου, ἴσως τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ ἀγροῦ, ὁ ὁποῖος ἀνεσκάλισε τὰ χρώματα ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν εἴσοδον καὶ ἤνοιξεν ἐν μέρει τὴν πλευρικὴν κόγχην τοῦ δρόμου (43α), χωρὶς νὰ θίξῃ τὸν θάλαμον, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα διότι ἀνοικτὸς καθὼς ἦτο ἔδιδε τὴν ἐντύπωσιν ἤδη συληθέντος. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἴδιος ἢ κάποιος ἄλλος ἔφραξε προχείρως τὸ ἄνοιγμα μὲ μερικοὺς λίθους καὶ τὸν ἐγκατέλειψεν εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν, διατηρηθεῖσαν μέχρι τῆς ἡμέρας ὁπότε ἀνεσκάφη.

Ὁ δρόμος του, μὲ κατεύθυνσιν ἀπὸ Ν. πρὸς Β., εἶναι στενομήκης, ἰσοπλατῆς καὶ ὁμαλῶς κατωφερῆς, μὲ τοιχώματα καλοκομμένα, συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἐπάνω. Εἰς τὴν ἀρχὴν του, δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἔχει ἀπὸ ἓνα μικρὸν παράταφον. Ὁ ἀριστερός (Δ.), ὁ **τάφος 43γ**, ἔχει τὴν μορφὴν στενομήκους ἀβαθοῦς λάκκου μὲ τὴν πρὸς τὸν δρόμον τοῦ 43 πλευρὰν του ἀποτελουμένην ἀπὸ στενὴν ξηρολιθιάν. Ὁ λάκκος εὐρέθῃ τελείως κενός. Ὁ πρὸς τὰ δεξιὰ, ὁ **τάφος 43β**, ἔχει σχῆμα τραπεζοειδοῦς κόγχης, διετῆρει δὲ καὶ μέρος τῆς λεπτῆς ὀροφῆς τοῦ ἐπάνω ἀπὸ τὴν πυκνὴν λιθοδομὴν τὴν φράσσουσιν τὸ ἄνοιγμά του πρὸς τὸν δρόμον. Εἰς τὸ βάθος του τὸ δάπεδον εὐρίσκετο εἰς στάθμην ὑψηλοτέραν ἀπὸ ὅ,τι εἰς τὴν εἴσοδον, τόσον ὥστε νὰ προκύπτῃ ὅτι ἐκεῖ τοῦλάχιστον εἶχε σκαφῇ ἀπὸ ἐπάνω, διότι δὲν παρεῖχεν ἀρκετὸν περιθώριον διὰ τὴν κατασκευὴν ὀροφῆς. Ὅπισθεν τῶν λίθων τῆς εἰσόδου εὐρέθῃ μικρὸς σκύφος (469).

**469** (πίν. 111 β). Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐρυθροκάσταν. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ

ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ τὸ κατώτατον μέρος τῆς κοιλίας, καθὼς καὶ λεπτὴν ταινίαν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χείλους. Διάμ. χείλους 0,091, ὕψ. 0,063 μ.

Πρὸς Ν. τοῦ 43β καὶ τόσον πλησίον του ὥστε αἱ γωνίαι των σχεδὸν νὰ ἐγγίζουν, ὑπάρχει ρηχὸς τετράπλευρος λακκίσκος, ὁ **τάφος 45**, εὐρεθεὶς κενός. Ἄλλος, ὅμοιος, εἶχε σκαφῇ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν πρὸς ΒΑ. τῶν δύο προηγουμένων καὶ λοξῶς πρὸς αὐτοὺς, ὁ **τάφος 44**. Εἰς τὸ Β. τοίχωμά του εὐρέθῃ στημένη μικρὰ ἀκεραία οἰνοχόη (470) καὶ παραπλεύρως της ὀρθίος καὶ ἀκέραιος κυαθίσκος (471). Εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ ὀρύγματος, πλησιέστερον πρὸς τὴν Ν. πλευρὰν καὶ ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ δάπεδον, ἔκειτο μικρὰ μεμονωμένη χρυσῇ χάνδρα (M 88).

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 111 γ.δ)

**470.** Μικρὰ οἰνοχόη ἀκεραία κωνική. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός τραχύς, βαφὴ ἐρυθροκάσταν. Βαμμένον τὸ χεῖλος καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσια γραμμαί, κάτω ἀπὸ τὴν λαβὴν λωρὶς μεταξὺ

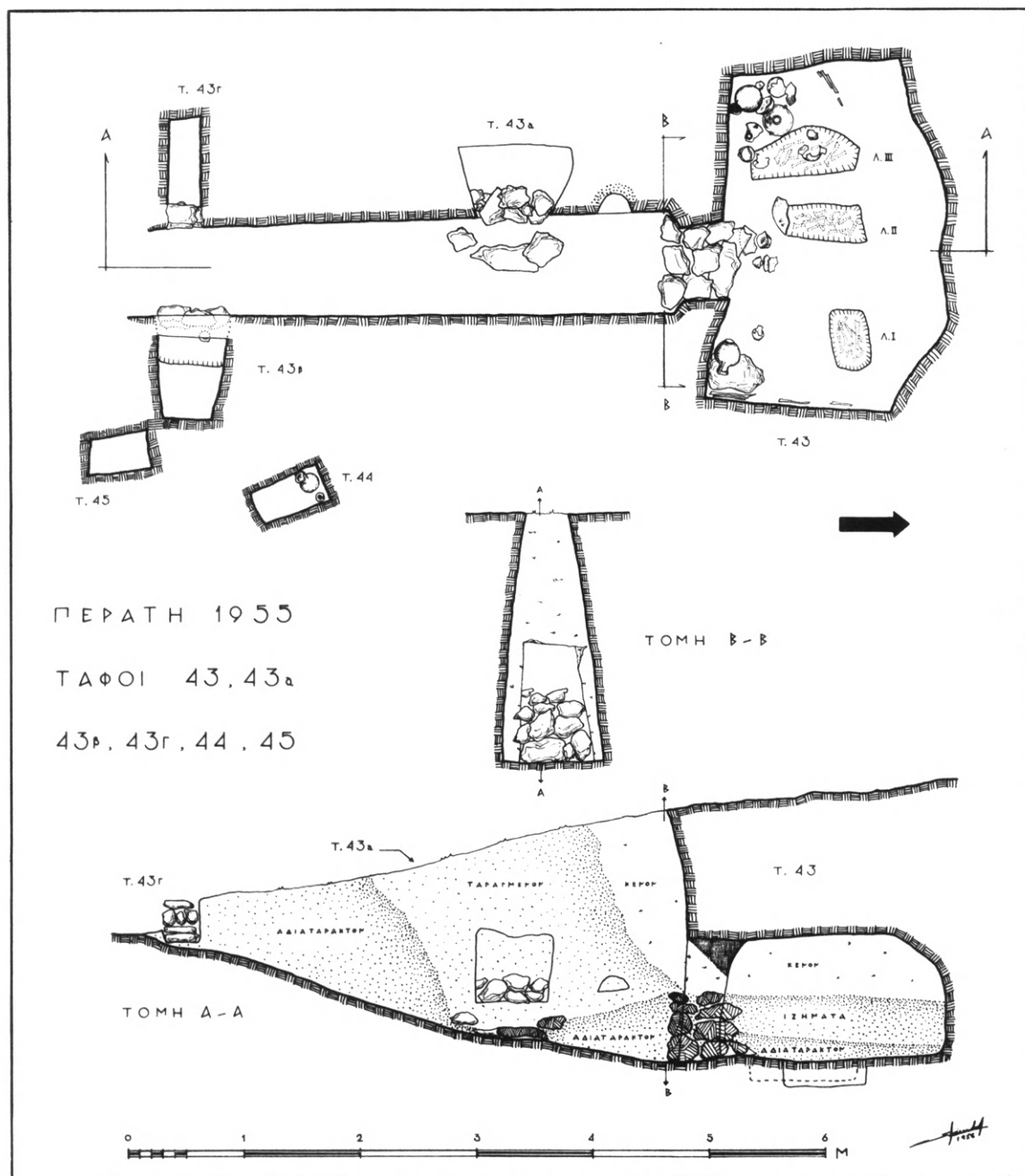
ταινιῶν, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Διάμ. 0,13, ὕψ. 0,17 μ.

**471.** Κυαθίσκος μὲ ὑψηλὴν κωνικὴν βάσιν καὶ ὀμφαλὸν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ πυθμένος, ἀκέραιος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάσταν.

Βαμμέναι ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς, στίγματα εἰς τὸ χεῖλος καὶ ἡμιελλείψεις εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι ἀντιστοίχως ἐσωτερικῶς μέχρι τοῦ πυθμένος. Διάμ. χείλους 0,066, ὕψ. 0,044 μ.

**Μ 88.** Μικρὰ χρυσῇ χάνδρα, σχήματος ἐλλειπτικοῦ, ἀποτελουμένη ἀπὸ λεπτὸν ἔλασμα, ἐσωτερικῶς κοίλη. Εἰς τὰ δύο ἄκρα ἔχει ὅπας δεμένas ἐξωτερικῶς μὲ περιχειλῶματα συνιστάμενα εἰς μικροὺς χρυσοὺς κρίκους. Μῆκος 0,007, πλάτος 0,006 μ.

Εἶναι φανερόν ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ μικροὶ παράταφοι (43β, 43γ, 44 καὶ 45) περιεῖχον



Σχέδ. 119.

ταφὰς παιδίων καὶ νηπίων, σχετικῶν πρὸς τοὺς ἐνηλίκους τοὺς ταφέντας εἰς τὸν

κυρίως τάφον. Τοῦτο ἰσχύει ἀσφαλῶς καὶ διὰ τὴν σχετικῶς μεγαλυτέραν τραπεζιό-  
 σχημον κόγχην, τὸν **τάφον 43α**, ἀνοιγμένην εἰς τὴν ἀριστερὰν παρεῖαν τοῦ δρόμου,  
 εἰς ὕψος 0,30 μ. ἀπὸ τοῦ δαπέδου καὶ μὴ ἔχουσιν χωρὸν παρὰ διὰ παιδικὸν σῶμα. Τὸ  
 γέμισμα τοῦ δρόμου εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἦτο παραγμένον, οἱ δὲ λίθοι τῆς κορυφῆς  
 τῆς ξηρολιθιδίως τῆς εἶχον πέσει μέσα εἰς τὰ ἀνεσκαμμένα καὶ λερωμένα χώματα, ὥστε δὲν  
 ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι εἶχε συληθῇ. Μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς εἰσόδου τοῦ τάφου, εἰς  
 τὸ αὐτὸ περίπου ὕψος ἀπὸ τὸ δάπεδον, ὑπῆρχε μικρὸν ἀβαθὲς κοίλωμα εἰς σχῆμα  
 τεταρτοσφαιρίου, εὐρεθὲν ἐπίσης κενόν.

Ὁ **τάφος 43** ἔχει τὴν εἴσοδον εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς Ν. πλευρᾶς του. Ἡ τετρά-  
 πλευρος θύρα, ἀνοίγματος  $0,62 \times 1,07$  μ., στενοτέρα ἀπὸ τὸν δρόμον, ἀφήνει δεξιὰ  
 καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ μίαν καλοκομμένην παραστάδα καὶ παρουσιάζει μείωσιν τοῦ πλά-  
 τους τῆς πρὸς τὰ ἐπάνω ὅπως καὶ ὁ δρόμος. Ἦτο φραγμένη μὲ ἰσχυρὰν ξηρολιθιδίαν  
 διατηρηθεῖσαν μόνον εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς λίθους τῆς εἶχον ὀλι-  
 σθήσει εἰς τὸν θάλαμον καλύψαντες 1-2 ἀπὸ τὰ ἀγγεῖά του. Κατὰ τὰ ἄλλα ὅμως τὰ  
 εὐρήματα καὶ γενικῶς τὸ ταφικὸν στῶμα ἦσαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον σκεπασμένα  
 ἀπὸ μίαν ἀδιατάρακτον στῶσιν λεπτοῦ χρώματος εἰσδύσαντος μὲ τὴν πάροδον τοῦ  
 χρόνου. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν στῶσιν αὐτὴν ὑπῆρχον τὰ σχετικῶς πρόσφατα χώματα τὰ  
 εἰσχωρήσαντα μετὰ τὸ ἀνοίγμα τῆς θύρας καὶ γεμίσαντα τὸν θάλαμον περίπου κατὰ  
 τὸ ἥμισυ. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον μὲ τοιχώματα εὐθύγραμμα ἐκτὸς  
 ἀπὸ τὸ βόρειον, κυματοειδῶς καμπύλον. Ἡ ὄψις των εἶναι κάθετος καὶ λεία, τὸ δάπε-  
 δὸν του ὁμαλὸν καὶ ἡ ὀροφή του ὀριζοντία, εἰς τὴν ἰδίαν στάθμην μὲ τὸ ὑπέρθυρον.

Εἰς τὸ δάπεδον εἶναι ἀνοιγμένοι τρεῖς τετράπλευροι στενομήκεις λάκκοι, ὁ πρῶτος  
 (λάκκος I) εἰς τὸ Α. τμήμα τοῦ θαλάμου καὶ οἱ ἄλλοι δύο (λάκκοι II καὶ III), παρὰ λ-  
 ληλοι μεταξὺ των, εἰς τὸ Δ. Περιεῖχον ὅστ᾽, ὁ δὲ II, ὁ μεσαῖος, εἶχε καὶ τρίμματα κρανίου.

Τὰ ὄμβρια ὕδατα τὰ εἰσχωροῦντα ἐπὶ τόσα ἔτη μέσα εἰς τὸν κενὸν θάλαμον εἶχον  
 μετατοπίσει σημαντικὸν μέρος τοῦ περιεχομένου του. Οὕτω, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ὅστ᾽ μέσα  
 εἰς τοὺς λάκκους, εὐρέθησαν μερικὰ ἀκόμη κατὰ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματος καὶ πλησίον  
 μεγάλου λίθου πεσμένου εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν. Τρία ἢ τέσσαρα ἄλλα ὑπῆρχον πλησίον  
 τοῦ Δ. τοιχώματος, εἰς τὸ χεῖλος δὲ τοῦ λάκκου III ἔκειτο κρανίον εἰς κακὴν καταστά-  
 σιν. Ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ εἶχον μετακινηθῇ ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν των θέσιν. Μετακινημένη  
 ἐπίσης ἦτο καὶ μία ἀρκετὰ μεγάλη πρόχους (458) εὐρεθεῖσα εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν καὶ εἰς  
 ὕψος 0,41 μ. ἀπὸ τοῦ δαπέδου, κενὴ καὶ μὲ τὸ στόμιον πρὸς τὰ κάτω, δίπλα εἰς  
 μίαν φωλεὰν ἀρουραίων οἱ ὅποιοι εἶχον ἀποθηκεύσει εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς διαφό-  
 ρων εἰδῶν σπόρους καὶ μερικὰ κουκιά, νωπὰ ἀκόμη κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνασκαφῆς.  
 Χαμηλότερον, δεξιὰ τῆς εἰσόδου καὶ εἰς ὕψος 0,12 ἀπὸ τὸ δάπεδον, εὐρέθη σταμνίσκος  
 (459) σπασμένος καὶ ἐλλιπής. Ἀμέσως ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν εἴσοδον, ἐν μέρει καταπλακω-  
 μένα ἀπὸ τοὺς πεσμένους λίθους καὶ ἐν μέρει ἐπάνω εἰς τὸ χεῖλος τοῦ λάκκου II, εὐρέ-  
 θησαν τὰ τεμάχια μεγάλης λεκάνης (455), παραπλεύρως τῆς βάσεώς της δὲ ἀκέραιος  
 σταμνίσκος (456) καὶ μερικὰ θραύσματα ἐνὸς μεγάλου ψευδοστόμου (457). Εἰς τὸ  
 Ν. χεῖλος τοῦ λάκκου III, ἐπάνω ἀπὸ τὸ κρανίον, ἔκειτο τεμάχιον μιᾶς πυξίδος (460),  
 ἐπάνω ἀπὸ τὸν λάκκον δὲ εὐρέθησαν τμήμα ἐνὸς σταμνίσκου (461) καὶ ἡ κοιλία ἐνὸς

σκύφου (462). Τὰ υπόλοιπα τεμάχια τῶν τριῶν αὐτῶν ἀγγείων ἦσαν μέσα εἰς τὸν λάκκον μεταξὺ τῶν ὁστῶν. Εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου, ὅπισθεν τοῦ λάκκου III, εὐρίσκετο σωρὸς ἀγγείων : ἀκριβῶς εἰς τὴν γωνίαν μία μεγάλη πρόχους (464), πλησίον τοῦ χεῖλους τῆς τὸ μεγαλύτερον μέρος μιᾶς λεκάνης (463), κάτω ἀπὸ τὴν βάσιν τῆς μικρὸς σταμνίσκος (465), παραπλεύρως του δὲ τὰ υπόλοιπα θραύσματα τοῦ ψευδοστόμου 457. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ λάκκου εὐρίσκετο μεγάλη λεκάνη πεσμένη ἀνάποδα (466). Ἐν μέρει μεταξὺ ὄλων αὐτῶν καὶ ἐν μέρει μέσα εἰς τοὺς λάκκους ὑπῆρχον διάσπαρτα τὰ ὀστρακα δύο ἀγγείων ἀκόμη, τῶν ψευδοστόμων 467 καὶ 468. Ἐπὶ πλεόν εἰς τὸν λάκκον II εὐρέθησαν δύο κομβία ἀπὸ στεατίτην (Λ 124 καὶ Λ 125), εἰς δὲ τὸν λάκκον III ἄλλο, ὅμοιον (Λ 126).

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ταφῶν εἰς τὸν τάφον 43 εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορισθῇ ἀκριβῶς διότι, καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὴν κατάστασίν του, φαίνεται ὅτι προτοῦ κλεισθῇ διὰ τελευταίαν φορὰν ὑπέστη κάποιον καθαρισμόν. Δύο μόνον κρανία εὐρέθησαν εἰς τοὺς λάκκους II καὶ III, ἀποκλείεται ὅμως νὰ ἀντιπροσωπεύουν τὸ σύνολον τῶν ταφῶν τοῦ θαλάμου. Κατὰ κανόνα οἱ λάκκοι ἠνοίγοντο διὰ νὰ δεχθοῦν τὰ ὅστ᾽ αὐτῶν τοῦλάχιστον ἀνακομιδῆς, κάποτε μάλιστα καὶ περισσοτέρων. Πρέπει λοιπὸν νὰ θεωρῇται βέβαιον ὅτι ὁ 43 ἐδέχθη τοῦλάχιστον τέσσαρας ταφάς, μίαν δηλαδὴ εἰς κάθε λάκκον καὶ μίαν ἀκόμη, τὴν τελευταίαν, ὅπου ἀνήκουν τὰ διεσκορπισμένα εἰς τὸν θάλαμον ὅστ᾽ αὐτῶν καὶ τὸ κρανίον εἰς τὸ χεῖλος τοῦ λάκκου III. Εἰς αὐτὰς πρέπει νὰ προστεθοῦν καὶ αἱ παιδικαὶ ταφαὶ εἰς τὰς κόγχας τοῦ δρόμου καὶ εἰς τοὺς παρατάφους. Ὑπάρχουν δηλαδὴ τέσσαρες ταφαὶ ἐνηλίκων ἐξηκριβωμένοι καὶ πέντε παιδικαί, πιθανώτατα ὅμως ὁ πραγματικὸς ἀριθμὸς των ἦτο μεγαλύτερος.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 111 ε καὶ 112 α.β)

**455.** Μεγάλη λεκάνη χωνοειδῆς, συγκολλημένη, συμπληρωμένη. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ μαυροκάσταν. Βαμμένη ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, μὲ κύκλον ἐξηρημένον εἰς τὸν πυθμένα. Εἰς τὸ χεῖλος ἐναλλάσσονται ὁμάδες λεπτῶν ἀκτινωτῶν γραμμῶν μὲ ἀντίκρυτα ἐξηρημένα ὁμόκεντρα τόξα. Ἐξωτερικῶς βαμμένοι αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χεῖλους 0,345, ὕψ. 0,184 μ.

**456.** Σταμνίσκος ἀκέραιος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάσταν, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον ὁλόκληρον τὸ ἐπάνω ἥμισυ τοῦ ἀγγείου, εἰς τὸ κάτω ἥμισυ καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,076, ὕψ. 0,066 μ.

**457.** Ψευδόστομος μεγάλος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδῆς. Λαβαὶ καὶ στόμιον χαμηλά, εἰς τὸν δίσκον μικρὰ ὀξεῖα ἀπόφυσις,

βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ σωζομένη εἰς ὀλίγα πορτοκαλόχρσα ἔχνη. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ λαβαί, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ των ζώνη ἀντιμετώπων ἐξηρημένων ὁμοκέντρων τόξων καὶ τρεῖς(;) ζῶναι τεθλασμένης. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως σπεῖρα. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου κύκλοι διαποίκιλτοι μὲ τέσσαρας ὁμάδας ὁμοκέντρων τόξων, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἀβέβαια ἔχνη δύο ἀντιθετικῶν ἀνθέων μὲ τριγωνικὸν σχῆμα μεταξὺ των. Διάμ. 0,217, ὕψ. 0,244 μ.

**458.** Πρόχους ὠοειδῆς, μὲ συμπληρωμένην τὴν κοιλίαν. Χεῖλος εὐρύς, βάσις δισκοειδῆς, λαβὴ χαμηλοτέρα ἀπὸ τὸ χεῖλος. Πηλὸς ἐρυθρῶς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθροκάσταν. Βαμμένοι δακτύλιοι εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου, τὸ χεῖ-



λος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδῆς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον μὲ ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,233, ὕψ. 0,295 μ.

**459.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδῆς, μὲ χαμηλὸν χωνοειδὲς στόμιον καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - ροδόχρους, βαφὴ μαυροκάστανη, πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ αἱ λαβαί, εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν ζώνη διαστίκτου ὁρμου. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,081 μ.

**460.** Πυξίς μὲ πῶμα συγκολλημένη, συμπληρωμένη, σχήματος κυλινδρικοῦ, μὲ τὸν πυθμένα καὶ τὴν κορυφὴν τοῦ πώματος κυρτά. Εἰς τὸ σημεῖον ἐπαφῆς τοῦ πυθμένος μὲ τὸ σῶμα τῆς πυξίδος δημιουργεῖται προεξέχον περιχεῖλωμα πρὸς συγκράτησιν τοῦ πώματος. Ἡ κορυφὴ του ἔχει εἰς τὸ κέντρον μικρὰν ὀπήν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη πολὺ ἐξίτηλος, σωζομένη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμένα : ἡ πυξίς φέρει ταινίας εἰς τὸ κάθετον τοίχωμά της καὶ ὁμοκέντρους κύκλους εἰς τὸν πυθμένα ἐξωτερικῶς. Τὸ ἐσωτερικόν της εἶναι ἄβαφον. Τὸ πῶμα φέρει εἰς τὸ κάθετον τοίχωμά του ταινίας, μεταξύ των δὲ ζώνην ἀμβόντων διακοπτομένων κατὰ διαστήματα ἀπὸ γωνιώδη τριγωνικὰ ἄνθη. Εἰς τὴν κορυφὴν του ὁμόκεντροι δακτύλιοι, μεταξύ αὐτῶν ζῶναι. Εἰς τὴν πρώτην, κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου, δύο σειραὶ ἀντιμέτωποι ἐξηρημένων ὁμοκέντρων τόξων, εἰς διάταξιν σχετικῶς ἀκατάστατον. Εἰς τὴν δευτέραν, περιβάλλουσιν τὸ κέντρον, ἀμβέοντες ἐξηρημένοι κατὰ ζεύγη. Διάμ. 0,133, ὕψ. πυξίδος 0,073, ὕψ. πώματος 0,079 μ.

**461.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδῆς. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη, κατὰ τόπους καστανή. Βαμμένα : τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ἀνὰ τρεῖς ταινίαι. Μεταξὺ τῶν λαβῶν εὐρεῖα ζώνη περιλαμβάνουσα ἀπὸ κάθε πλευρὰν σύμπλεγμα ρόμβου μὲ δικτυωτὴν διαγράμμισιν καὶ σπειροειδεῖς ἀκρεμόνας ἐν μέσῳ δύο ἀντιμετώπων τριγωνικῶν ἀνθέων. Διάμ. 0,172, ὕψ. 0,183 μ.

**462.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος,

διάστομος, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη εἰς διαφόρους ἀποχρώσεις, ἀρκετὰ ἐξίτηλος. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος. Ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὴν κοιλίαν ταινία. Μεταξὺ τῶν λαβῶν, ἀπὸ κάθε πλευρὰν, στήλη τεθλασμένης πλαισιωμένη ἀπὸ ἀντιώτους σπείρας μὲ ἀγκύλα στελέχη. Διάμ. στομίου, 0,18, ὕψ. 0,148 μ.

**463.** Λεκάνη συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ἀμφικωνική. Πηλὸς ροδόχρους τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ μελανὴ ἐντελῶς ἐξίτηλος. Ἐσωτερικῶς βαμμένη ὁλόκληρος, ἐξωτερικῶς ἔχνη ταινιῶν εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν κοιλίαν, βαμμένη καὶ ἡ ράχis τῆς σωζομένης λαβῆς. Διάμ. χείλους 0,185, ὕψ. 0,088 μ.

**464.** Πρόχους συγκολλημένη εἰς τὸ χεῖλος, ὠοειδῆς, μὲ χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ἡ ράχis τῆς λαβῆς, εἰς τὴν ρίζαν της δακτύλιος μὲ δύο ἀντιθετικὰ ἄγκιστρα, εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,226, ὕψ. 0,274 μ.

**465.** Σταμνίσκος συμπληρωμένος εἰς τὴν μίαν λαβὴν, σφαιρικός. Στόμιον στενὸν χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένη ἡ ράχis τῆς σωζομένης λαβῆς καὶ πυκναὶ ταινίαι εἰς τὸ στόμιον, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,076 μ.

**466.** Μεγάλῃ λεκάνῃ συγκολλημένη καὶ συμπληρωμένη εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν βάσιν, ἀμφικωνική. Πηλὸς ροδόχρους, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον ἀπολεπισμένον, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους μελανή. Βαμμένη ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, μὲ ἐξηρημένον δακτύλιον εἰς τὴν περίμετρον τοῦ πυθμένος. Τὸ χεῖλος βαμμένον κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος του. Πλησίον τῆς μιᾶς λαβῆς δύο ὁμάδες πυκνῶν λεπτῶν ἀκτινωτῶν γραμμῶν, πλαισιώνουσαι δύο ἐξηρημένας γραμμάς χιαστί διεσταυρωμένας. Ἐξωτερικῶς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν, ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν κοιλίαν, γύρω εἰς τὸν πυθμένα λωρίς, εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ πυθμένος ὁμόκεντροι κύκλοι. Διάμ. χείλους 0,271, ὕψ. 0,134 μ.

**467.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπλη-

ρωμένος, έλλιπής (χωρίς στόμιον και δίσκον τῶν λαβῶν), ὠσειδής, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μελανή έντελῶς ἐξίτηλος, σωζομένη κατὰ τόπους εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Ἀπὸ τὴν διακόσμησιν διατηροῦνται ἔχνη ταινιῶν εἰς τὸν ὄμον, τὴν κοιλίαν και τὴν βάσιν. Διάμ. 0,078, ὕψ. 0,093 μ.

**468.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, έλλιπής (χωρίς τὸ στόμιον, μέρος τοῦ ὤμου και τὴν βάσιν), ὠσειδής. Λαβαὶ χα-

μηλαί. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν και ταινίαι ποικίλου πλάτους εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,114, σωζ. ὕψ. 0,109 μ.

**Λ 124.** Κομβίον κωνικόν, με κοίλην βάσιν, ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,016, ὕψ. 0,010

**Λ 125.** Ὅμοιον, ἀπὸ τεφροπράσινον στεατίτην. Διάμ. 0,018, ὕψ. 0,012 μ.

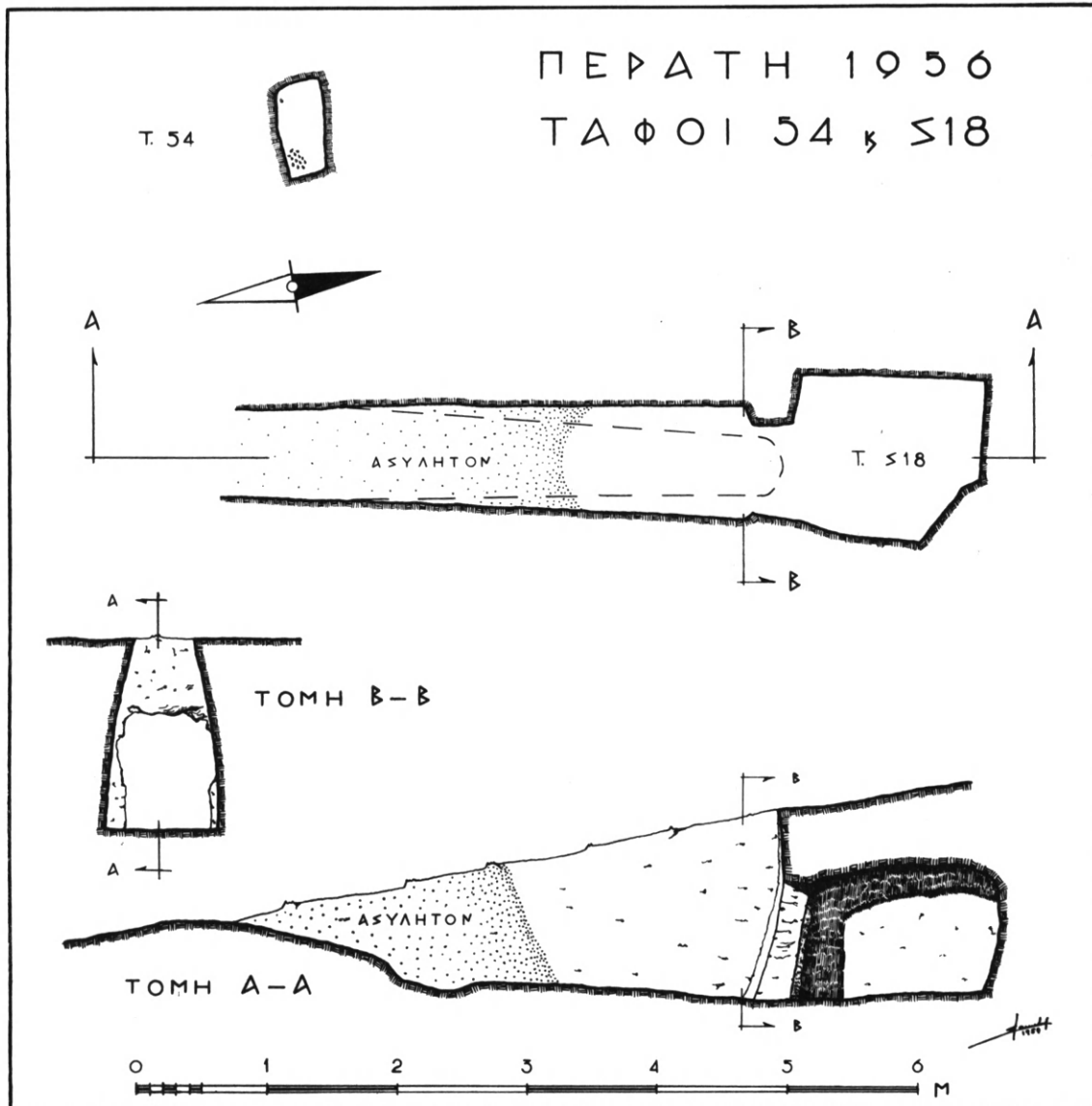
**Λ 126.** Ὅμοιον ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην με λευκὰς κηλίδας. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,09 μ.

ΤΑΦΟΙ Σ18, 54, και 7 (σχέδ. 120, πίν. 141 β και 159 α).

Ὁ τάφος Σ18, ὁ τελευταῖος πρὸς Α. τοῦ νεκροταφείου, ἐσκάφη εἰς τὸν σκληρὸν ψαμμίτην φθάνοντα εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τοῦ πλατώματος μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Ἀνοιγμένος εἰς τὴν ἡρεμον κατωφέρειαν τῆς κλιτύος, ἔχει δρόμον στενομήκη κατερχόμενον εἰς τὰ πρῶτα μέτρα τοῦ ἀποτόμως και συνεχίζοντα πρὸς τὸν θάλαμον σχεδὸν ὀριζοντίως. Τὰ τοιχώματά του συγκλίνουν πρὸς τὰ ἐπάνω ἐντόνως, περιορίζοντα τὸ πλάτος τοῦ ἐπάνω ἀπὸ τὴν θύραν σχεδὸν εἰς τὸ ἥμισυ. Ἡ πρόσοψις τοῦ τάφου δὲν εἶναι κάθετος ἀλλὰ κλίνει πρὸς τὰ ὀπίσω μέχρι τοῦ ὕψους τοῦ ὑπερθύρου, ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἐξακολουθεῖ μέχρι τῆς ἐπιφανείας με κλίσιν ἐλαφρῶς ἀντίθετον. Ἡ θύρα, τετράπλευρος και χαμηλὴ, πλάτους 0,89 μ., ἔχει παραστάδας ἀνισοπλατεῖς, σωζομένας μόνον εἰς τὴν γένεσίν των. Ὑψηλότερον ἢ γραμμὴ των κατεστράφη ἀπὸ τὰς ἐπανελημμένας τειχίσεις και ἀποτειχίσεις τοῦ τάφου καθὼς και ἀπὸ τὴν σύλησιν. Τὸ ὑπερθύρον, ὀριζόντιον, ἔχει και αὐτὸ φθαρῆ, διατηρεῖ δὲ τὴν ἀρχικὴν του ἐπιφάνειαν εἰς 2-3 σημεῖα μόνον, ἀπὸ ὅπου φαίνεται ὅτι ἦτο χαμηλότερον ἀπὸ τὴν ὀροφὴν τοῦ θαλάμου. Αὐτὴ πάλιν, κομμένη εἰς στάθμην 0,07 μ. ὑψηλότεραν ἀπὸ τὸ ὑπερθύρον και διατηροῦσα τὴν ἐπιφάνειάν της ἀνέπαφον, παρουσιάζει ἐλαφροτάτην ἀνωφερῆ κλίσιν πρὸς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου. Τὴν ἰδίαν κλίσιν ἀκολουθεῖ και τὸ δάπεδον. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ἀσύμμετρον πεντάπλευρον με μικρὰν ὀδόντωσιν εἰς τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους. Τὸ δυτικόν του ἥμισυ ἐσκάφη με μεγάλην προσοχήν, με γωνίας σχεδὸν ὀρθὰς και τοιχώματα εὐθύγραμμα. Τὸ ὑπόλοιπον ὅμως, τὸ ἀνατολικόν, ἔχει πολὺ μικροτέραν ἔκτασιν με τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους λοξὸν και τὸ δεξιὸν ἀδιαμόρφωτον, εἰς τὴν προέκτασιν περίπου τῆς ἀντιστοίχου παραστάδος. Καθὼς φαίνεται, ὁ θάλαμος ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ σχῆμα τετράπλευρον συμμετρικὸν πρὸς τὸν δρόμον και τὴν εἴσοδόν του, ἐγκαταλείφθη ὅμως μετὰ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἀριστεροῦ του ἡμίσεος και ἀφέθη ἡμιτελὴς χάρις εἰς τὴν σκληρότητα τοῦ πετρώματος. Τοῦτο προκύπτει ὄχι μόνον ἀπὸ τὸ σχῆμα ἀλλὰ και ἀπὸ τὴν ὅπωςδὴποτε ἀνώμαλον και ὀλιγώτερον κατεργασμένην ἐπιφάνειαν τῶν τοιχωμάτων εἰς τὸ τμήμα αὐτὸ τοῦ θαλάμου. Οἱ ἀρχαιοκάπηλοι εἶχον σκάψει τὸν θάλαμον και τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ δρόμου ἀφήσαντες μέσα εἰς τὰ χῶματα μερικὰ ὀστᾶ και τεμάχια ἐνὸς μεγάλου ψευδοστόμου, τοῦ 507.

507 (πίν. 111 στ'). Μεγάλος ψευδόστομος συγκολλημένος και συμπληρωμένος κατά τὸ μεγαλύτερον μέρος του, ἑλλιπτής (χωρὶς στόμιον, λαβάς, ὄμον και τμήμα τῆς βάσεως και τῆς κοιλίας), ὠοειδής, ἰδιαιτέρως καλῆς κατασκευῆς. Πηλὸς πρασινωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βα-

φὴ καστανοπορτοκαλόχρους, κατὰ τόπους μελανή. Εἰς τὸν ὄμον θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετ' τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, καθὼς και ἀκαθόριστα καμπυλόγραμμα σχήματα. Εἰς τὴν κοιλίαν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μετ' ταινίας. Διάμ. 0,21, σωζ. ὕψ. 0,19 μ.



Σχέδ. 120.

Εἰς ἀπόστασιν 1,80 μ. περίπου πρὸς Δ. τῆς ἀρχῆς τοῦ δρόμου τοῦ Σ18, ὑπῆρχε μικρὸς ἀβαθὴς στενομήκης λάκκος, ὁ **τάφος 54**. Περιεῖχε παιδικὴν ταφὴν κτερισμένην μετ' ἐν πολλοῖς ἀριθμὸν κογχυλίων (Δ137), καλυπτόντων μέρος τοῦ πυθμένος. Ὅσα δὲν διετηρήθησαν.

Δ 137 (πίν. 113 α). Μία άχιβάς κυπραία άκε-  
ραία και 61 κογχύλια κώνων, τὰ 44 άκέραια,

τὰ δὲ υπόλοιπα τριμμένα και έλλιπῆ. Μῆκος κυ-  
πραίας 0,037 μ. Μῆκη κώνων 0,014-0,028 μ.

Πρὸς Β. τοῦ λάκκου 54, εἰς τὸ ὕψος τῆς εἰσόδου τοῦ Σ18, ὑπῆρχεν ὁ μικρό-  
τατος παιδικὸς τάφος 7. Ἔχει τὸ σχῆμα ἀβαθοῦς τετραπλεύρου λάκκου, διαστά-  
σεων  $0,59 \times 0,38$  μ., ἀκαλύπτου, μὲ ὑποτυπώδη και λειτουργικῶς ἄχρηστον δρομί-  
σκον μήκους 0,59 μ. Τὰ τοιχώματά του ἦσαν ἀρκετὰ λεῖα και τὸ σχῆμά του κανο-  
νικόν. Κατὰ μῆκος τῆς Β. πλευρᾶς του εὐρέθησαν μικρὸς κύαθος πεσμένος πλαγίως  
(124) και σκύφος ὀρθιος (126), πατῶν ἐπάνω εἰς μίαν άχιβάδα και περιέχων προχοῖ-  
διον σπασμένον (125). Εἰς τὸ δάπεδον τοῦ λάκκου ὑπῆρχον και 2-3 κογχύλια κώνων,  
ὅστᾳ ὅμως δὲν εἶχον σωθῆ.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 112 γ).

124. Κύαθος συγκολλημένος, μὲ στενὴν  
δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κίτρινος τρα-  
χύς, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμ-  
μένη ἐξωτερικῶς ἡ ράχis τῆς λαβῆς και δύο  
ἡμιελλείψεις ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος και συνε-  
χιζόμεναι εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μέχρι τοῦ πυθμένος.  
Διάμ. χείλους 0,094, ὕψ. 0,062.

125. Προχοῖδιον συγκολλημένον, συμπληρω-  
μένον, ὠοειδές, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πη-  
λὸς κίτρινος, βαφὴ ἐρυθρωπὴ ἐξίτηλος. Βαμμέ-

ναι ταινίαι εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον και τὸ  
κάτω μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. 0,065, ὕψ.  
0,084 μ.

126. Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμέ-  
νος, διάστομος, μὲ στενὴν δακτυλιόσχημον βά-  
σιν. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτη-  
λος σωζομένη εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμέ-  
νος ὀλόκληρος, μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν και τὸ  
κατώτατον μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. χείλους  
0,093, ὕψ. 0,072 μ.

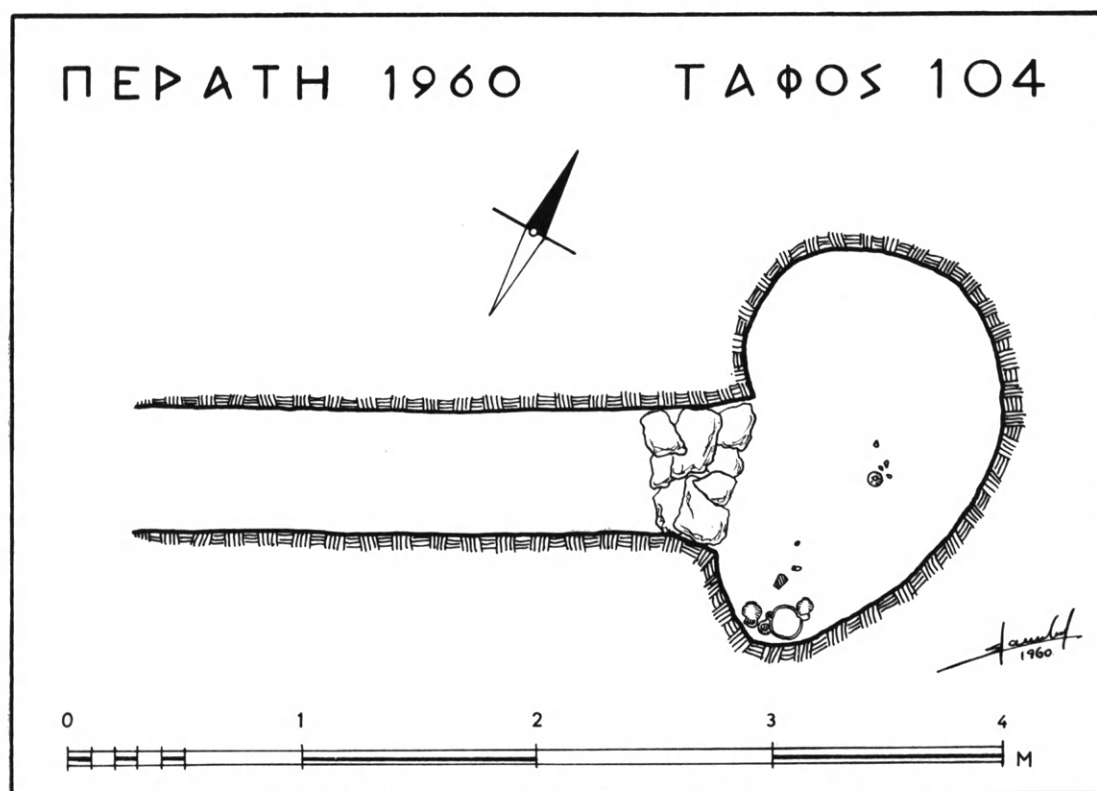
#### ΗΜΙΤΕΛΗΣ ΤΑΦΟΣ III (πίν. 154 α)

Πρὸς Α. τοῦ τάφου Σ18 εὐρέθη μία ἀπόπειρα κατασκευῆς τάφου, ἐγκαταλειφθέν-  
τος ἡμιτελοῦς. Ἡ ἀνόρυξις ἤρχισεν ἀπὸ τὸν δρόμον, σκαφέντα εἰς ὄλον του τὸ μῆκος,  
και ἔφθασεν εἰς τὸ μέτωπον τῆς προσόψεώς του μέχρι βάθους 0,30-0,40 μ. ἀπὸ τὴν  
ἐπιφάνειαν. Βαθύτερον δὲν ἐπροχώρησε λόγω τῆς μεγάλης σκληρότητος τοῦ πετρώ-  
ματος εἰς τὸ σημεῖον αὐτό. Οὕτω ἔμεινε μία ρηχὴ τομὴ μήκους 4,79 μ. και πλάτους  
εἰς τὴν πρὸς Ν. ἀρχὴν τοῦ δρόμου 0,80 μ., εἰς τὸ τέλος του δέ, ἐπάνω ἀπὸ τὸ ὑπέρυ-  
πον, 0,38 μ. Ὁ δρόμος δηλαδὴ εἶχε σχεδιασθῆ μὲ τοιχώματα ἐντόνως συγκλίνοντα  
πρὸς τὰ ἐπάνω και μὲ διαστάσεις ἀναλόγους πρὸς τοὺς γειτονικοὺς του τάφους.

#### ΤΑΦΟΣ 104 (σχέδ. 121, πίν. 183 β)

Μικρὸς θαλαμοειδής, ὠρυγμένος μέσα εἰς μαλακὴν ἀργιλώδη φλέβα, βυθισμένος,  
προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ., μὲ δρόμον ἐπιμήκη και ἐλαφρῶς κατωφερῆ. Ἡ εἰσοδός  
του, ἰσοπλατὴς πρὸς αὐτὸν και χωρὶς παραστάδας, ἦτο τειχισμένη μὲ ἰσχυρὰν ξηρολ-  
θιάν. Ὁ θάλαμος, ὀλίγον λοξὸς πρὸς τὸν δρόμον, εἶχε σχῆμα ὠοειδές μὲ τοιχώματα  
κακοδιατηρημένα και δάπεδον κάπως ἀνώμαλον. Εἰς τὴν πρὸς Ν. γωνίαν του, ἐν μέρει  
μέσα εἰς ἀβαθεῖς κογχοειδὲς κοίλωμα τοῦ τοιχώματος, εὐρέθη μία ὁμάς τεσσάρων

ἀγγείων : τὸ πρῶτον ἀπὸ Α. ἦτο προχοῦδιον (757), ἠκολούθει μέγας κύαθος (758) με κλίσιν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου, καλύπτων ἐν μέρει μικρὸν θήλαστρον (759), τελευταῖος δὲ ἦτο μικρὸς ψευδόστομος (760). Ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν ὁμάδα αὐτὴν, εἰς ὕψος 0,02 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον, ἔκειτο μικρὸν χάλκινον ποτήριον (M 141) ἔχον πρὸ τοῦ στομίου τοῦ δέλτον αἰγυπτιακὴν ἀπὸ φαγεντιανὴν (Δ 140) καὶ μικρὰν χάνδραν



Σχέδ. 121.

ἀπὸ σάρδιον (Δ 213). Εἰς ἀπόστασιν ἡμίσεος περίπου μέτρου, εἰς τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου, εὐρίσκεται μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς ἔλλιπές (756) καὶ τέσσαρα κογχύλια κώ-  
νων (Δ 141). Ὅστ᾽ αὖ δὲν διετηρήθησαν. Πρόκειται δηλαδὴ περὶ ταφῆς νηπίου, τοποθε-  
τημένης, καθὼς φαίνεται, κατὰ τὸν ἄξονα τοῦ θαλάμου ἔμπρὸς ἀπὸ τὰ τέσσαρα ἀγγεῖα,  
μὲ τὸ χάλκινον ποτήριον παρὰ τὴν κεφαλὴν του, τὴν δέλτον καὶ τὴν χάνδραν εἰς τὸν  
λαιμὸν καὶ τὰ κογχύλια μὲ τὸ ἀλαβαστροειδὲς εἰς τοὺς πόδας.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 113 β-ε)

**756.** Μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς κακότεχνον καὶ κακῆς διατηρήσεως, ἔλλιπές (χωρὶς στόμιον καὶ λαβὰς). Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐπιφανείας του ἀπολεπισμένον. Πηλὸς τεφρὸς τραχύς. "Α-  
βαφον. Σωζ. διάμ. 0,069, σωζ. ὕψ. 0,046 μ.

**757.** Προχοῦδιον συγκολλημένον, βραχυστρόγ-  
γυλον, μὲ βραχὺν λαιμὸν καὶ χαμηλοτάτην δα-

κτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ  
καστανή. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς  
λαβῆς δύο ἐγκάρσιαι γραμμαὶ καὶ ταινίαι εἰς τὸν  
λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,092, ὕψ. 0,095 μ.

**758.** Κύαθος ρηχός, μὲ μικροσυμπληρώσεις  
εἰς τὴν κοιλίαν. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος.  
Πηλὸς κεραμόχρους, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον.



\*Αβαφος. Διάμ. χείλους 0,138, ύψ. 0,060 μ.

**759.** Θήλαστρον άκέραιον, βραχυστρόγγυλον. Λαβή χαμηλή, στόμιον χωνοειδές, πυθμήν επίπεδος άντι βάσεως. Πηλός κιτρινοπράσινος, βαφή μαυροκάστανη έξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν ὄμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὴν ρίζαν καὶ τὸ στόμιον τῆς προχοῆς δακτύλιοι. Διάμ. 0,079, ύψ. 0,105 μ.

**760.** Μικρὸς ψευδόστομος άκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον σχεδὸν κατακόρυφον, δίσκος επίπεδος, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλός ἐρυθρός, τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, αἰείφωμα ἐρυθρόξανθον, βαφή ἐρυθρά - ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα : τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ρίζαν τοῦ στομίου καὶ τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν δακτύλιοι, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸν ὄμον μικροὶ κύκλοι περίστικτοι. Διάμ. 0,088, ύψ. 0,10 μ.

**Α 213.** Χάνδρα ἐλλειψοειδής πρισματική, ἐξάεδρος, ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος κατὰ τὸ μῆκος, ἀμελοῦς κατασκευῆς, κάπως ἀσύμμετρος. Μῆ-

κος 0,015, πλάτος 0,015 μ.

**Δ 140.** Δέλτος αἰγυπτιακή ἀπὸ λευκὴν φαγεντιανὴν μὲ ἐλάχιστα ἔχνη πρασινωπῆς ὑαλώσεως, εἰς σχῆμα τετραπλεύρου πλακιδίου μὲ ἀπεστρογγυλευμένας γωνίας, διάτρητος εἰς τὸ μῆκος τῆς. Πανομοιότυπος πρὸς τὴν Δ 11 τοῦ τάφου 1 (βλ. ἀνωτέρω, σ. 166). Αἱ δύο ὕψεις τῆς, αἱ ὁποῖαι ἐμφανίζουσι μεγάλην φθοράν, φέρουσι τὸ ὄνομα τοῦ Ραμσῆ II μὲ ἱερογλυφικὰ ψηφία ἐντὸς λεπτοῦ περιθωρίου. Μῆκος 0,024, πλάτος 0,014, πάχος 0,007 μ.

**Δ 141.** Τέσσαρα κογχύλια κόνων άκέραια. Μήκη 0,030 - 0,045 μ.

**Μ 141.** Μικρὸν χάλκινον ποτήριον συγκολλημένον, ἐλλιπές (χωρὶς μέρος τῆς βάσεως καὶ τοῦ πλευρικοῦ τοιχώματος). Σχῆμα κυλινδρικὸν διάστομον, μὲ ἐπίπεδον πυθμένα. Ὡξειδωμένον, μὲ ἐπιφάνειαν κατὰ τόπους παραμορφωμένην. Πλησίον τοῦ χείλους φαίνεται ἐγχάρακτος κύκλος περιέχων διπλοῦν σταυρόν, πλησίον τοῦ δὲ ἐλλειπτικὸν σχῆμα μὲ ἀνάλογον διαίρεσιν καὶ πυκναὶ παράλληλοι λοξαὶ γραμμαί. Διάμ. χείλους 0,050 - 0,054, διάμ. πυθμένος 0,036, ύψ. 0,059 μ.

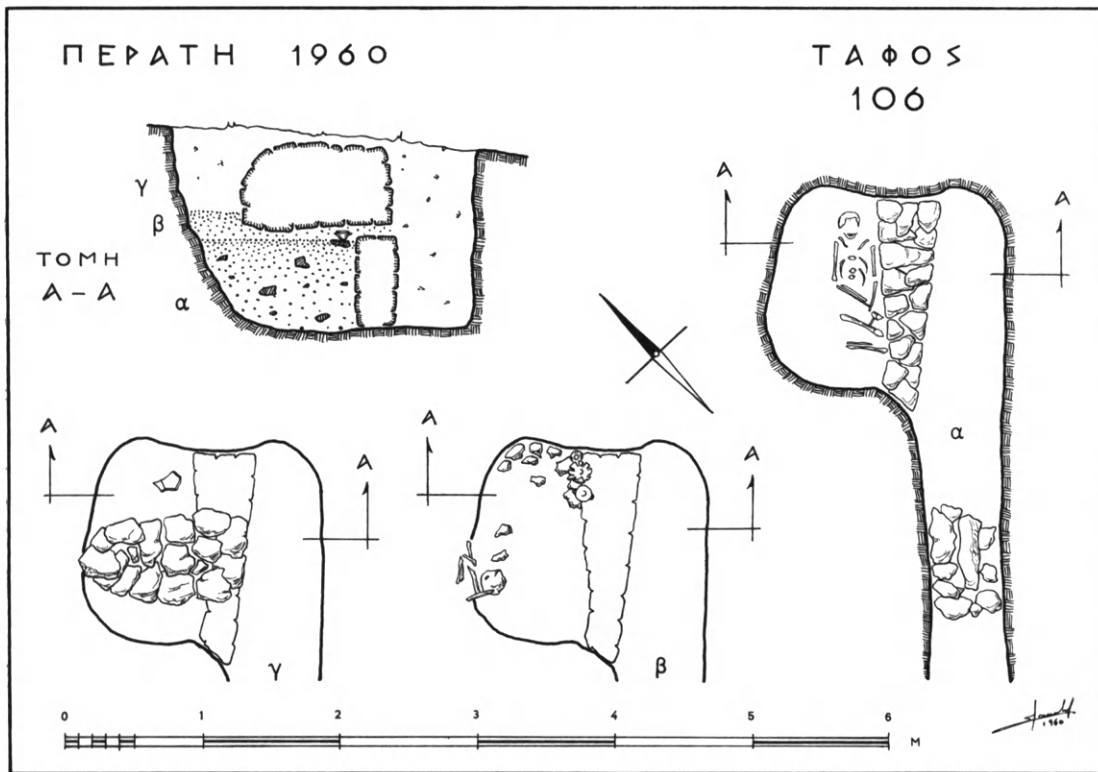
#### ΤΑΦΟΣ 106 (σχέδ. 122, πίν. 150 α)

Ὁ τάφος αὐτός, ἰδιότυπος ὡς πρὸς τὸ σχῆμά του, ἤρχισε νὰ κατασκευάζεται ὡς θαλαμοειδής καὶ κατέληξε νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς λακκοειδής μὲ πλευρικὸν δρόμον. Ἐὰν ἡ μεταβολὴ αὐτὴ ἐπῆλθεν εὐθὺς ἀμέσως ἢ ἂν εἶχεν ἀρχικῶς κατασκευασθῇ θάλαμος καταρρεύσας μετὰ τὴν πρώτην ταφὴν εἶναι ἄδηλον. Ὅπωςδήποτε, ὁ τάφος, ἐνθυμίζων ὡς πρὸς τὴν διάταξιν τὸν Σ27, ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα στενομήκη δρόμον, κομμένον εἰς τὴν κατωφερῇ πλαγίαν, μὲ κατεύθυνσιν ΒΑ.-ΝΔ. Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἦτο προχείρως τειχισμένη μὲ μερικοὺς λίθους σωριασμένους μᾶλλον παρὰ κτισμένους. Τὸ δάπεδόν του εἶναι ἐλαφρῶς κατωφερές καὶ προχωρεῖ μέχρι σημείου ὅπου συναντᾷ εἰς τὸ βάθος τοῦ μίαν φλέβα ψαμμίτου τόσοσιν σκληράν, ὥστε νὰ παρέχῃ δυσκολίας καὶ εἰς τὰ σημερινὰ ἀκόμη ἐργαλεῖα. Διὰ τοὺς κατασκευαστὰς τοῦ τάφου τὸ ἐμπόδιον ἦτο ἀνυπερβλητὸν καὶ ἐπέδρασεν εἰς τὴν διαμόρφωσίν του ἀποφασιστικῶς. Ὁ θάλαμος — ἐὰν ἐσκάφη ὡς θάλαμος — ἠνοίχθη, ἀκανονίστως ἡμικυκλικός, εἰς τὸ ἀριστερὸν πλευρὸν τοῦ δρόμου, πρὸς τὸ τέλος τοῦ μὲν ἀλλὰ εἰς τρόπον ὥστε τὸ ΒΑ. ἄκρον τοῦ δρόμου νὰ ἐξέχῃ ὀλίγον πέραν τῆς ἀντιστοίχου πλευρᾶς τοῦ τάφου. Ἀπὸ τὸν δρόμον τὸν ἐχώριζεν εἰς ὅλον τὸ μῆκος τοῦ ἀνοίγματός του μία στενὴ καλοκτισμένη ξηρολιθιά, φθάνουσα εἰς ὕψος 0,70 - 0,75 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον. Αἱ πλευραὶ του, σκαφεῖσαι χωρὶς πολλὴν ἐπιμέλειαν, δὲν διετηρήθησαν καλῶς.

Εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, κατὰ μῆκος τῆς ξηρολιθιάς, ὑπῆρχε μία ταφὴ κατὰ χῶ-

ραν, ἀκτέριστος καὶ κακῆς διατηρήσεως, μετὴν κεφαλὴν πρὸς ΒΑ. (σχέδ. 122, α). Τὸ κρανίον ἔκειτο μετὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἐπάνω. Αἱ κλεῖδες, μερικοὶ σπόνδυλοι καὶ ὀλίγαι πλευραὶ, εἰς θέσεις δεικνυούσας ὅτι ὁ κορμὸς ἦτο ὕπτιος, ἐπλαισιώνοντο ἀπὸ τὰ ὀστέα τῶν βραχιόνων διασταυρούμενα εἰς τὴν ἀριστερὰν ὀσφύν. Τὰ δύο σκέλη ἦσαν συνεσταλμένα, μετὰ μηριαῖα ὑψωμένα, τὰ γόνατα στηριγμένα εἰς τὴν ξηρολιθιάν καὶ τὰ ὀστέα τῶν κνημῶν πεσμένα κάτω ἀπὸ τὰ μηριαῖα.

Ἡ ταφὴ ἐκαλύπτετο ἀπὸ τὸ γέμισμα τοῦ θαλάμου, χῶμα ἀνάμικτον μετὰ χαλίκια καὶ μερικοὺς λίθους, φθάνον μέχρι τῆς κορυφῆς σχεδὸν τῆς ξηρολιθιάς. Εἰς τὸ ὕψος



Σχέδ. 122.

αὐτὸ ὑπῆρχον τὰ παραγμένα λείψανα δευτέρας ταφῆς, γενομένης ἀσφαλῶς ἀπὸ ἐπάνω (σχέδ. 122, β). Εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν τοῦ τάφου εἶχον σωθῆ ὀλίγα τεμάχια μακρῶν ὀστέων συγκεντρωμένα γύρω εἰς ἓνα λίθον. Εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν, ἐπάνω εἰς μικροὺς λίθους τοποθετημένους εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ξηρολιθιάς, εὐρέθησαν τρία ἀγγεῖα κατὰ σειράν, σκύφος ὀρθίος (773), κύαθος μεγάλος σπασμένος ἀκτινοειδῶς (774) καὶ μικρὸν ἀλαβαστροειδές (775). Εἶναι φανερόν ὅτι τὰ ὀστέα τοὐλάχιστον εἶχον μετακινηθῆ καὶ ὅτι ἡ ταφὴ εἶχεν ἀναστατωθῆ ὀλίγον χρόνον μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν.

Ἐπάνω ἀπὸ τὴν ταφὴν αὐτὴν εὐρέθη στρώμα χώματος ἀρκετὰ παχὺ ὥστε νὰ καλύπτῃ τὴν κορυφὴν τῆς ξηρολιθιάς. Ἐπάνω τοῦ ἐπάτει μεγάλος ἀκατάστατος λιθωρὸς, σχήματος ὠοειδοῦς καὶ ὕψους 0,70 μ. περίπου, διατηρῶν πρὸς τὰ ἔξω τὴν ἰδίαν πρόσοψιν μετὰ τὴν ξηρολιθιάν. Ὁ σωρὸς αὐτὸς εἰσεχώρει εἰς τὸ πλάτος τοῦ τάφου

ἀφήνων γύρω του ἓνα πεταλόσχημον ἐλεύθερον χώρον (βλ. σχέδ. 122, γ). Εἰς τὸ ΒΑ. ἄκρον τοῦ χώρου αὐτοῦ, εἰς ὕψος 0,20 μ. περίπου ἀπὸ τὸ προηγούμενον ταφικὸν στρῶμα, εὐρέθη τεμάχιον μεγάλου ἀγγείου φέρον ζωοφόρον ἀπὸ πτηνά (πίν. 114 β), παραπλεύρως του δὲ μολύβδινος δακτύλιος (M 142). Προφανῶς, μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν τῆς δευτέρας ταφῆς, ὁ τάφος ἡνοίχθη κάποτε ἀπὸ ἐπάνω καὶ τὰ περισσότερα ὅστ' αὐτὸ καὶ κτερίσματά του, ἀπερρίφθησαν ἢ ἀφηρέθησαν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀναστατώσεως αὐτῆς πρέπει νὰ διέφυγον μέσα εἰς τὰ χώματα ὁ δακτύλιος καὶ τὸ ὄστρακον. Κατόπιν ἡ ἀνοιχθεῖσα ὀπή ἐφράχθη κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος μὲ λίθους καὶ τὸ σύνολον ἐκαλύφθη μὲ χῶμα. Τοῦτο, καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὴν σύστασιν καὶ τὸ εἶδος τῶν χωμάτων, ἔγινε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ εἶναι ἄσχετον πρὸς τὰς συγχρόνους συλήσεις τοῦ νεκροταφείου.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 114 α-γ)

**773.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρωπός, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένος ὀλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας ἐξωτερικῶς, ἐσωτερικῶς δὲ λεπτὴν ταινίαν εἰς τὸ χεῖλος. Διάμ. χείλους 0,103, ὕψ. 0,094 μ.

**774.** Κύαθος μέγας καὶ βαθύς, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρωπός, τραχύς, ἀλείφωμα λευκὸν ἀνομοιομερές. Ἀδιακόσμητος,

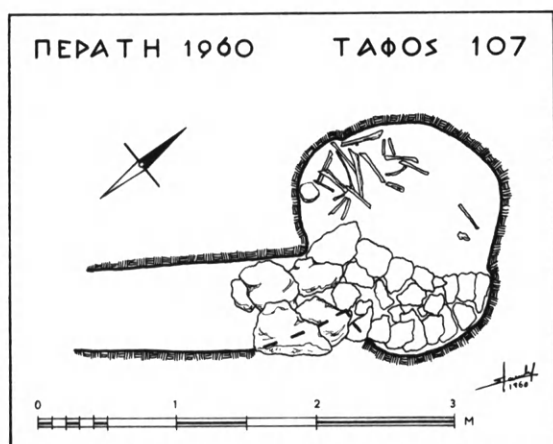
ἐκτὸς ἀπὸ καμπύλην ἀκανόνιστον κηλῖδα εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως. Διάμ. χείλους 0,13, ὕψ. 0,73 μ.

**775.** Μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς συμπληρωμένον εἰς τὸ στόμιον καὶ τὰς λαβάς. Στόμιον κυλινδρικόν, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς φαίος, τραχύς, ἔχνη κιτρινωποῦ ἀλειφώματος. Ἀβαφον. Διάμ. 0,082, ὕψ. 0,079 μ.

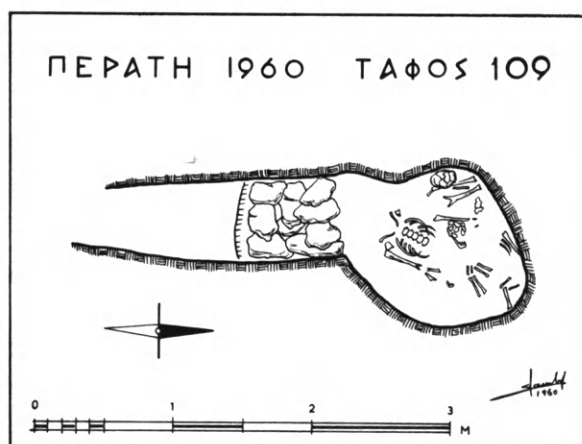
**M 142.** Δακτύλιος μολύβδινος, ἀκέραιος, ὠξειδωμένος, ἐλαφρῶς γωνιώδους τομῆς. Διάμ. 0,023 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 107 (σχέδ. 123)

Ὁ τάφος αὐτός, γειτονικὸς καὶ παράλληλος πρὸς τὸν 106, ἔλαβεν ὅμοιον σχῆμα μὲ ἐκεῖνον διὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς λόγον. Συναντήσαντες τὸ σκληρὸν πέτρωμα καθὼς ἔσκαπτον πρὸς ΒΑ. ἡναγκάσθησαν νὰ σταματήσουν καὶ νὰ ἀνοίξουν τὸν κυρίως τάφον εἰς τὸ ἀριστερὸν πλευρὸν τοῦ δρόμου. Ὁ δρόμος αὐτός, βραχύς καὶ σχετικῶς πλατύς, εἶναι τόσον ρηχὸς ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχουν περιθώρια διὰ τὴν κατασκευὴν εἰσόδου πρὸς τὸν τάφον, ἀνοιχθέντα ἀσφαλῶς ἀπὸ ἐπάνω καὶ ἔχοντα σχῆμα θαλάμου, ἀκανονίστως κυκλικοῦ, σκαμμένου χωρὶς μεγάλην ἐπιμέλειαν. Τὸ ἀνατολικὸν τμήμα του καὶ τὸ πρὸς αὐτὸ μέρος τοῦ δρόμου ἦσαν κτισμένα μὲ λίθους φθάνοντας σχεδὸν μέχρι τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας. Οἱ λίθοι αὐτοὶ ἄφηναν ἐλεύθερον τὸ ΒΔ. ἡμισυ τοῦ τάφου, τὸ περιέχον τὰς ταφάς. Ἡ ΝΔ. γωνία εὐρέθη κατελιγμένη ἀπὸ πυκνὸν σωρὸν ὀστέων, κυρίως μεγάλων, προερχομένων ἀπὸ περισσοτέρους τοῦ ἐνὸς σκελετοῦς, ἂν καὶ μεταξὺ των εὐρέθη ἓν μόνον κρανίον ἀτόμου σχετικῶς προκεχωρημένης ἡλικίας. Εἰς τὸ Β. μέρος τοῦ θαλάμου, πλησίον τοῦ τοιχώματος, εὐρέθησαν 1-2 μεμονωμένα λεπτὰ ὅστ' αὐτὰ, μετακινημένα ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν των θέσιν. Ὁ τάφος δὲν περιεῖχε κτερίσματα.



Σχέδ. 123.



Σχέδ. 124.

## ΤΑΦΟΣ 109 (σχέδ. 124)

Μικρός θαλαμοειδής με διατηρημένον τὸ ἥμισυ τῆς θόλου του, προσανατολισμένος Β.-Ν. καὶ ἀνοιγμένος παραπλεύρως καὶ ὀλίγον λοξῶς πρὸς τὸν 105. Ἔχει δρόμον βραχὺν καὶ στενόν, εὐρυνόμενον ὀλίγον πρὸς τὴν εἴσοδον. Ἡ ἀρχὴ του εἶναι ὁμαλῶς κατωφερής, ἐν συνεχείᾳ ὅμως κατέρχεται ἀποτόμως πρὸς τὸν θάλαμον με δύο ἀνίσου ὕψους βαθμίδας. Ἡ θύρα ἦτο ἀρχικῶς φραγμένη με ξηρολιθιάν, ὀλίγοι ὅμως ἀπὸ τοὺς λίθους τῆς εὐρέθησαν εἰς τὴν θέσιν των, διότι οἱ ἀρχαιοκάπηλοι εἶχον σκάψει εἰς τὴν περιοχὴν τῆς καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ θαλάμου καὶ εἶχον καταστρέψει τὴν εἴσοδον, σταματήσαντες, ὅπως συνήθως, ὅταν εὗρον τὸν θάλαμον καταχωμένον. Ὁ θάλαμος αὐτός, σκαμμένος ὀλίγον λοξῶς πρὸς τὸν δρόμον, ἔχει σχῆμα ἀκανονίστως κυκλικὸν - ὠοειδές, με τοιχώματα κακοδιατηρημένα καὶ χαμηλὴν ὀροφὴν. Ἡ ἀρχικὴ τῆς ἐπιφάνεια δὲν διετηρήθη πουθενά. Εἰς τὸ δάπεδον τὸ ταφικὸν στρώμα ἦτο ἐν μέρει σκεπασμένον ἀπὸ νεροχώματα εἰσδύσαντα ἐνῶ ὁ τάφος ἦτο κλειστὸς καὶ ἀνέπαφος.

Ἀμέσως μετὰ τοὺς λίθους τῆς εἰσόδου ὑπῆρχε μικρὸς κενὸς χώρος, ἡκολούθει δέ, με κατεύθυνσιν πρὸς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, ὁ κορμὸς ἐνὸς ὑπτίου σκελετοῦ καλῆς διατηρήσεως καὶ σχεδὸν ἀδιαταράκτου. Εἶχον σωθῇ εἰς τὴν θέσιν των αἱ δύο κλεῖδες, τεμάχια τῶν ὠμοπλατῶν, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς σπονδύλους καὶ αἱ περισσότεραι πλευραὶ. Τὸ δεξιὸν βραχιόνιον διετρεῖτο κατὰ μῆκος τοῦ σώματος, εἰς τὴν προέκτασίν του δέ, ἀλλὰ κατὰ 0,08 ὑψηλότερον, εὐρέθησαν τεμάχια τῶν ὀστέων τοῦ πήχεως δεικνύοντα ὅτι ὁλόκληρος ὁ βραχίον ἦτο τεταμένος παραλλήλως πρὸς τὸ σῶμα. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν πῆχυν ἦσαν δάκτυλοι καὶ δύο κογχύλια (Δ 150). Ἀριστερά, εἰς τὴν θέσιν περίπου τῆς ὀσφύος, ἔκειντο κρανίον καταπλακωμένον ἀπὸ τὰ χώματα καὶ βραχιόνιον, προφανῶς τὸ ἀριστερὸν τῆς ταφῆς, μετακινημένον. Εἰς τὴν θέσιν τῶν σκελῶν ὑπῆρχον τὰ ὀστᾶ δύο κνημῶν, μηριαῖα ὅμως ὄχι. Κατὰ μῆκος τοῦ Β. τοιχώματος εἶχον παραμερισθῇ φύρδην-μίγδην διάφορα ὀστᾶ, κυρίως μικρά, με τεμάχια λεκάνης, φάλαγγας δακτύλων καὶ κρανίον μετὰξὺ των. Περιείχοντο λοιπὸν δύο ταφαί, μία παραμερισμένη καὶ μία κατὰ χώραν, ἐν μέρει ταραγμένη. Τὸ σπασμένον κρανίον πρέπει νὰ ἀνήκη εἰς αὐτήν.

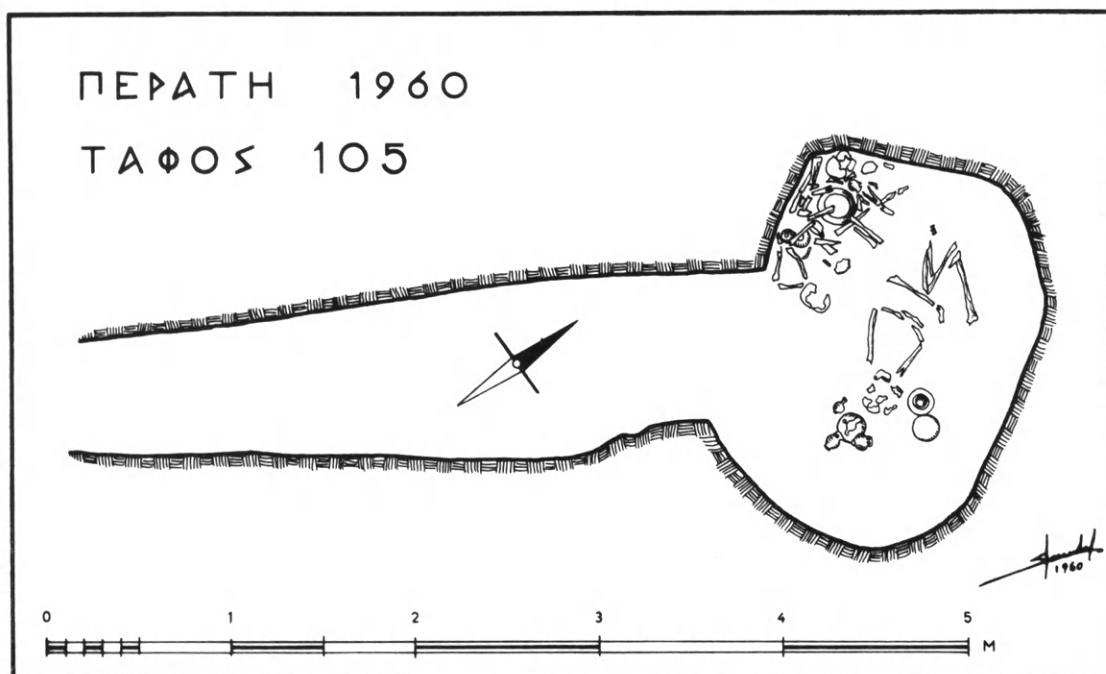
Ἡ ἀναστάτῳσις αὐτῇ τοῦ τάφου δὲν ὀφείλεται εἰς τοὺς ἀρχαιοκαπήλους, οἱ ὅποιοι δὲν ἔφθασαν μέχρι τοῦ ταφικοῦ στρώματος, ἀλλὰ ἀνάγεται εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ὁπότε ἠνοιχθῇ ὁ τάφος καὶ ἐταράχθῃ ὁ νεκρός, ἴσως δὲ νὰ ἀφηρέθησαν καὶ τὰ κτερίσματα του. Ὅλίγα θραύσματα ἀπὸ τὸ στόμιον μικροῦ ἀγγείου εὗρεθέντα πλησίον τῆς εἰσόδου δεικνύουν ὅτι θὰ ὑπῆρχον καὶ ἀγγεῖα μεταξὺ τῶν ἀπορριφθέντων κτερισμάτων, εἶναι ὅμως ἄγνωστον ποῖαν ἀπὸ τὰς ταφὰς συνώδευον.

Δ 150 (πίν. 114 δ). Κογχύλια κυπραίας καὶ κώνου, ἀκέραια. Ἡ ἐπιφάνειά των ἔχει χάσει τὴν

στιλπνότητά της. Μῆκος κυπραίας 0,040, μῆκος κώνου 0,021 μ.

### ΤΑΦΟΣ 105 (σχέδ. 125)

Θαλαμοειδῆς ἀρκετὰ μεγάλος, βυθισμένος, προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ. Οἱ ἀρχαιοκάπηλοι εἶχον σκάψει μίαν βαθεῖαν ὁπὴν εἰς τὸ σημεῖον τῆς εἰσόδου του, εἶχον ἀνακαλύψει καὶ διαλύσει τὴν ξηρολιθιάν της καὶ εἶχον ἐρευνήσει μικρὰν περιοχὴν ἀμέσως



Σχέδ. 125.

μετὰ τὴν θύραν, ἄγνωστον μὲ ποῖα ἀποτελέσματα. Ὁ δρόμος του, ἐπιμήκης καὶ κανονικῶς σκαμμένος, μὲ τοιχώματα συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἑπάνω, εὐρύνεται καθὼς προχωρεῖ. Λόγω τῆς συλῆσεως, ἡ ἀρχικὴ διαμόρφωσις τῆς εἰσόδου κατεστράφη. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ἐλλειψοειδές, ὄχι πολὺ κανονικόν. Τὰ τοιχώματά του παρυσύρθησαν ἀπὸ τὴν βύθισιν τῆς θόλου καὶ κατεστράφησαν, διατηροῦν δὲ τὴν γραμμὴν των μόνον εἰς τὸ κατώτατον μέρος, ὅπου εἶχον σκαφῇ μέσα εἰς τὸ σκληρὸν κροκαλοπαγὲς στῶμα τῆς περιοχῆς. Τὸ δάπεδόν του ἦτο ἀρκετὰ ἀνώμαλον. Εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου



εύρεθη μία ταφή κατὰ χώραν, κακῶς διατηρημένη, μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν., περιστοιχισμένη ἀπὸ ἀγγεῖα. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ πρόσωπον ὑπῆρχε μία πυξίς καὶ τὸ πῶμά της (761). Ὅπισθεν τοῦ κρανίου εὐρέθη σύμπλεγμα τεσσάρων ἀγγείων. Τὸ κεντρικὸν ἦτο μέγας ψευδόστομος (765), ἐν μέσῳ δύο ἄλλων μικρῶν (762, 763) καὶ ἑνὸς οἰνοχοῦδιου (764). Ἀπὸ τὸ κρανίον ἐσώθησαν ὀλίγα τρίμματα μόνον, καθὼς καὶ αἱ δύο σιαγόνες. Οἱ βραχίονες διεσταυροῦντο εἰς τὸν στόμαχον. Ἡ λεκάνη εἶχεν ἀφήσει ἐλάχιστα καὶ δυσδιάκριτα ἴχνη. Τὸ ἀριστερὸν μηριαῖον ἔκειτο ἐγκαρσίως πρὸς τὸ σῶμα. Τὸ δεξιόν, πεσμένον καὶ αὐτὸ λοξῶς, εἶχε κυλίσσει ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν του θέσιν. Τὰ ὀστέα τῶν κνημῶν εὐρέθησαν μετὰ τῶν δύο μηριαίων, περίπου εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ σώματος, ἐσώθησαν δὲ ἐπίσης καὶ μερικαὶ φάλαγγες δακτύλων. Εἶχε ταφῇ δηλαδὴ ὁ νεκρὸς ὕπτιος, μετὰ τὰ γόνατα κάπως συνεσταλμένα καὶ ὑψηλά.

Ὀλόκληρος ἡ περιοχὴ τῆς ΝΔ. γωνίας τοῦ τάφου, ἀπὸ τῆς εἰσόδου μέχρι τοῦ Δ. τοιχώματος, ἦτο κατελιγμένη ἀπὸ πυκνόν, ὑψηλὸν σωρὸν ἀπωθημένων ὀστέων καὶ κτερισμάτων. Ὁ σωρὸς αὐτὸς περιελάμβανεν ὀστέα προερχόμενα ἀπὸ πολλοὺς σκελετοὺς καὶ ἀπὸ διάφορα μέρη τοῦ σώματος, καθὼς καὶ τέσσαρα κρανία εἰς τεμάχια. Μετὰ τῶν ὀστέων, ἄλλα ἐμφανῆ καὶ ἄλλα ἐντελῶς καταχωμένα, εὐρέθησαν μικρὸς σταμνίσκος (766), μεγάλη λεκάνη εἰς τεμάχια (767), σκύφος (768), τὸ κάτω μέρος καὶ ἡ βάσις μεγάλου ἀγγείου (769), κυαθίσκος (770), θήλαστρον (771) καὶ μικρὸς ψευδόστομος (772). Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἀγγεῖα αὐτὰ συνελέγησαν ἀπὸ τὰ χῶματα τῆς συλῆσεως εἰς τὴν περιοχὴν τῆς εἰσόδου καὶ ὄστρακα ἑνὸς μεγάλου ἀλαβαστροειδοῦς, ἑνὸς ψευδοστόμου, ἑνὸς σταμνίσκου καὶ ἄλλων τεσσάρων διαφόρων ἀγγείων.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 114ε)

**761.** Κυλινδρική πυξίς μετὰ τὸ πῶμά της. Τοῦτο ἔχει κορυφὴν κυρτὴν μετὰ ὀπὴν εἰς τὸ κέντρον, ἡ δὲ πυξίς πυθμένα μετὰ τέσσαρας ὄχι πολὺ συμμετρικῶς ἀνοιγμένας ὀπὰς, ἐπίσης κυρτὸν, ἐξέχοντα εἰς τὴν περίμετρον ὑπὸ μορφὴν περιχειλώματος πρὸς συγκράτησιν τοῦ πώματος. Πηλὸς ἐρυθρῶς καὶ κίτρινος ἀνάμικτος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ καστανέρυθρος μετὰ μελανὰς ἀποχρώσεις. Ἡ κορυφὴ τοῦ πώματος καλύπτεται ἀπὸ διάφορα μεμονωμένα διακοσμητικὰ θέματα (κυματοειδεῖς γραμμάς, σταυροὺς, τεθλασμένας, στίγματα, ὁμόκεντρα τόξα, κύκλους) προχέειρος καὶ ἀδρῶς σχεδιασμένα, χωρὶς συνοχὴν καὶ συμμετρίαν. Ἐσωτερικῶς ἔχει ἀσύμμετρον κύκλον, ἀκατάστατα διαγραμμισμένον. Ἡ πυξίς φέρει ἐσωτερικῶς ἐξίτηλα ἴχνη βαφῆς, ἐξωτερικῶς δὲ λεπτοὺς, πυκνοὺς, ὁμοκέντρος κύκλους. Διάμ. 0,145, συνολ. ὕψ. 0,057 μ.

**762.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα

ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς γαιώδης, βαφὴ καστανέρυθρος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου τριπλαῖ κυματοειδεῖς γραμμαί, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο τριγωνικὰ ἀντιμέτωπα ἄνθη. Διάμ. 0,092, ὕψ. 0,108 μ.

**763.** Μικρὸς ψευδόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον λοξόν, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός βαφὴ καστανὴ - πορτοκαλλόχρους, ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὦμον ἐξίτηλοι κυματοειδεῖς γραμμαί. Διάμ. 0,087, ὕψ. 0,105 μ.

**764.** Οἰνοχοῦδιον, συγκολλημένον εἰς τὸ χεῖ-

λος και την λαβήν, ώσειδές, με χαμηλήν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλός έρυθρωπός, τραχύς, αλείφωμα ύποκίτρινον, άπολεπισμένον και άνώμαλον. Βαφή καστανή, κατά τόπους έρυθρά. Βαμμένον τό χειλος, εις τον λαιμόν ταινία, εις τον ώμον κρόσσια, εις την κοιλίαν πλατεΐα λωρίς. Διάμ. 0,064, ύψ. 0,079 μ.

**765.** Ψευδόστομος άκέραιος, ώσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εις τον δίσκον χαμηλή και όξεΐα άπόφυσις, βάσις κωνική, εις τον ώμον όπή. Πηλός κιτρινωπός, βαφή μαυροκάστανη. Βαμμένα : τό χειλος του στομίου, θηλειά συνδέουσα τό στόμιον με τό στέλεχος του δίσκου των λαβών, τά περιθώρια των λαβών, εις τον δίσκον όμόκεντροι κύκλοι. Εις την περίμετρον του ώμου στενή ζώνη τεθλασμένης. Άκολουθεΐ πλατεΐα ζώνη όρθίων έξηρημένων όμοκέντρων τόξων και λωρίδες έναλλασσόμεναι με ταινίας. Βαμμένη και ή βάσις. Εις τά τεταρτοκύκλια του ώμου όμόκεντρα τόξα με διαγραμμισμένα περιθώρια. Εις τό ήμικύκλιον τρίγωνον, διαποίκιλτον με έξηρημένα όμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,156, ύψ. 0,17 μ.

**766.** Σταμνίσκος άκέραιος, ώσειδής. Στόμιον στενόν χωνοειδές, βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός κιτρινωπός, βαφή έρυθρά. Βαμμένος όλόκληρος με έξηρημένην την βάσιν, λεπτάς ταινίας εις την κοιλίαν και τον ώμον και δακτυλίους εις τό έσωτερικόν του χείλους. Διάμ. 0,084, ύψ. 0,077 μ.

**767.** Μεγάλη λεκάνη συγκολλημένη, άμφικωνική. Πηλός κιτρινωπός, βαφή έρυθρά. Βαμμένη έσωτερικώς όλόκληρος. Εις τό χειλος όμόκεντρα τόξα, άκτινωτά διατεταγμένα. Έξωτερικώς έγκάρσιαι γραμμαι εις τās ράχεις των λαβών και ταινίαι εις την κοιλίαν και επάνω από τον πυθμένα. Διάμ. χείλους 0,37, ύψ. 0,18 μ.

**768.** Σκύφος άκέραιος με χαμηλήν κωνικήν βάσιν. Εις τον πυθμένα ύπάρχει ράγισμα φραχθέν έσωτερικώς με όλίγον άβαφον πηλόν, πλημμελώς κολληθέντα και προστεθέντα μετά την βαφήν του άγγείου. Πηλός κιτρινωπός, βαφή έρυθρά - πορτοκαλόχρους. Βαμμένος έσωτερικώς όλόκληρος. Εις τό χειλος στίγματα. Έξωτερι-

κώς έγκάρσιαι γραμμαι εις τās ράχεις των λαβών, εις τό χειλος και την κοιλίαν ταινίαι. Μεταξύ των λαβών λεπτή κατακόρυφος γραμμή με στικτά περιθώρια πλαισιωμένη με δύο όμορρόπους γλωσσοειδείς καμπύλας. Διάμ. 0,090, ύψ. 0,065 μ.

**769.** Τό κάτω μέρος της κοιλίας και ή βάσις μεγάλου άγγείου, πιθανώς ψευδοστόμου, συγκολλημένον. Βάσις χαμηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός έρυθρόξανθος, βαφή έρυθρά. Βαμμέναι ταινίαι εις την κοιλίαν και την βάσιν, εις τον πυθμένα της πέντε όμόκεντροι κύκλοι. Διάμ. βάσεως 0,085, σωζ. ύψ. 0,01 μ.

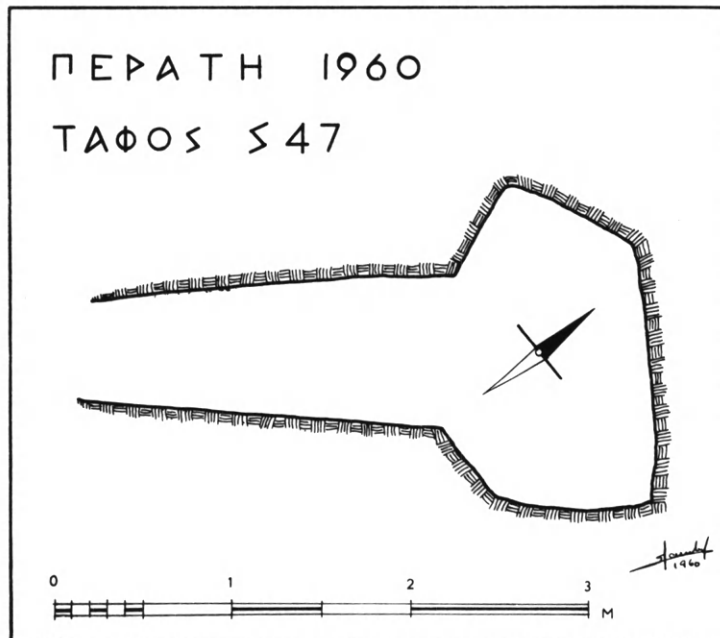
**770.** Κυαθίσκος με μικροσυμπληρώσεις εις τό χειλος, κακότεχνος, διάστομος, με χαμηλοτάτην δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλός έρυθρόξανθος, βαφή έρυθροπορτοκαλόχρους πολυ έξίτηλος. Βαμμένος έσωτερικώς όλόκληρος, έξωτερικώς δε εις τό χειλος και την ράχιν της λαβής. Εις τό κάτω μέρος της λαβής αποτύπωμα δακτύλου. Διάμ. χείλους 0,089, ύψ. 0,055 μ.

**771.** Θήλαστρον άκέραιον, σφαιρικόν - άμφικωνικόν, με χαμηλήν λαβήν και δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή. Βαμμένον τό στόμιον, εις την ράχιν της λαβής έγκάρσιαι κηλίδες, εις την κοιλίαν και την βάσιν ταινίαι, εις τον ώμον όρμος, εις την ρίζαν της προχοής δακτύλιος, κατά μήκος της γραμμής. Διάμ. 0,082, ύψ. 0,12 μ.

**772.** Μικρός ψευδόστομος συγκολλημένος με μικροσυμπληρώσεις, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εις τον δίσκον όξεΐα άπόφυσις, βάσις χαμηλή κωνική. Πηλός κιτρινωπός, βαφή μελανή - πορτοκαλόχρους έξίτηλος. Βαμμένα : τό χειλος του στομίου, θηλειά συνδέουσα τό στόμιον με τό στέλεχος του δίσκου των λαβών, τά περιθώρια των λαβών, εις τον δίσκον σπειρα. Εις την κοιλίαν και την βάσιν ταινίαι ποιکیلου πλάτους, μεταξύ των ζώνη τεθλασμένης. Εις τά τεταρτοκύκλια του ώμου όμόκεντρα τόξα. Εις τό ήμικύκλιον δύο άντιμέτωπα τριγωνικά άνθη, πλαισιώνοντα κατακόρυφον στήλην διπλής τεθλασμένης. Διάμ. 0,105 ύψ. 0,134 μ.

## ΤΑΦΟΣ Σ47 (σχέδ. 126)

Μικρός θαλαμοειδής με βυθισμένον τὸ ἥμισυ τῆς θόλου του, προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ. Ἔχει δρόμον βραχὺν καὶ ἀρκετὰ πλατύν, εὐρυνόμενον εἰς τὴν εἴσοδον. Εἰς τὴν ἀρχὴν του σχηματίζει ἀπότομον καὶ ὑψηλὴν βαθμίδα, ἐν συνεχείᾳ δὲ καθίσταται σχεδὸν ὀριζόντιος. Ἀπὸ τὴν διαμόρφωσιν τῆς εἰσόδου καὶ τὴν ξηρολιθιάν της δὲν διε-



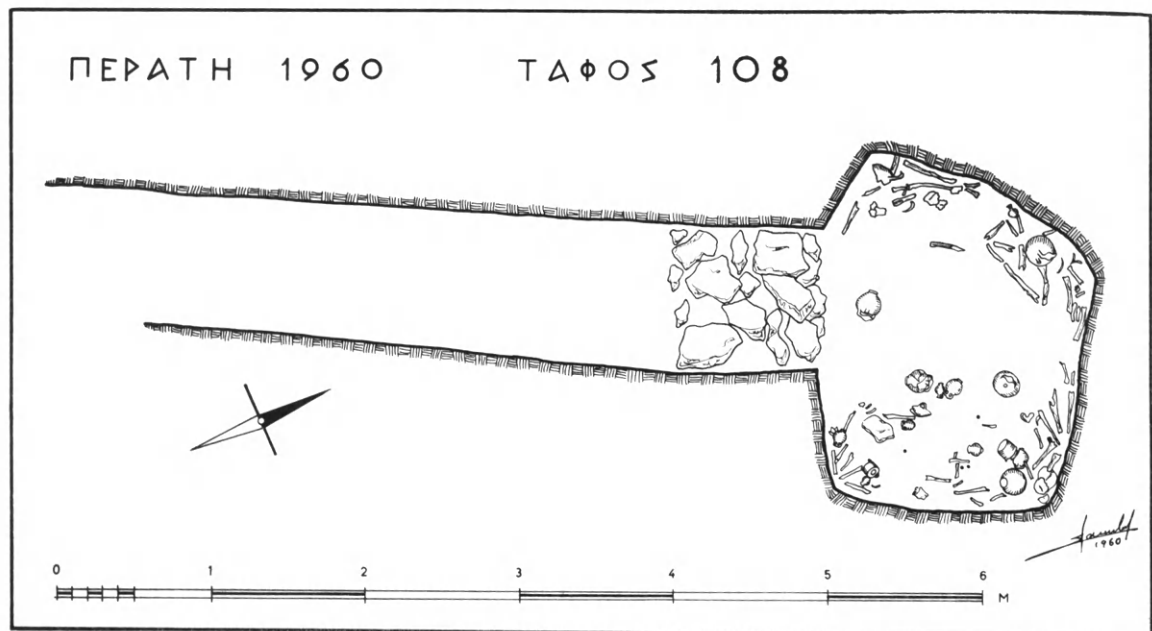
Σχέδ. 126.

τηρήθη τίποτε. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα πεντάγωνον ἀκανόνιστον, με ἀνομοίας γωνίας καὶ τοιχώματα ἀνίσου μήκους. Σήμερον ἐμφανίζονται χονδροειδῶς κομμένα καὶ τὸ δάπεδον ἀνώμαλον, τοῦτο ὅμως ὀφείλεται εἰς τὴν βάνανυσον σκαφὴν τῶν ἀρχαιοκαπήλων, οἱ ὅποιοι ἔκοψαν τὸν δρόμον εἰς βάθος καὶ ἐπελέκησαν καὶ κατέστρεψαν τὸν θάλαμον. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ χώματα τῆς συλήσεως ὁ τάφος δὲν περιεῖχε τίποτε.

## ΤΑΦΟΣ 108 (σχέδ. 127)

Μεγάλος θαλαμοειδής, προσανατολισμένος Β.-Ν. Ἔχει δρόμον ἐπιμήκη καὶ πλατύν, ἐλαφρῶς κατωφερῇ, με τοιχώματα συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἐπάνω. Ἡ ξηρολιθιά τῆς εἰσόδου εἶχε διατηρηθῇ ἀνέπαφος, ἐκτὸς ἀπὸ 2 - 3 λίθους τῆς κορυφῆς της, πεσόντας εἰς τὸν θάλαμον. Ἡ θύρα, κομμένη μέσα εἰς τὸ μαλακὸν πέτρωμα, δὲν διετήρησε τὴν ἀρχικὴν της διαμόρφωσιν, ἀπὸ τὴν θέσιν τῶν λίθων τῆς εἰσόδου ὅμως φαίνεται ὅτι αἱ παραστάδες της, ἐὰν ὑπῆρχον, θὰ ἦσαν ἐντελῶς ὑποτυπώδεις. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τραπεζίου, ἀκανονίστου, με πλευρὰς σχετικῶς εὐθυγράμμους καὶ γωνίας κάπως ἀπεστρογγυλευμένας. Τὸ κατώτατον μέρος τῶν τοιχωμάτων, λεῖον καὶ καλοκομμένον, εἶχε σκαφῇ μέσα εἰς τὴν κροκαλοπαγῇ στρῶσιν, τὴν κειμένην κάτω ἀπὸ τὸν

ἀμμόλιθον. Τὰ κρόκαλα αὐτὰ ἦσαν καθαρὰ καὶ λειασμένα, τὸ δὲ ἀναμεταξύ των ὀλίγον χῶμα εἶχεν ἐκπλυθῆ. Εἶναι φανερόν ὅτι ὁ τάφος εἶχε μείνει ἀνέπαφος ἐπὶ αἰῶνας, γεμίζων κατὰ καιροὺς ἀπὸ ὀμβρῖα ὕδατα, λιμνάζοντα εἰς τὸ δάπεδόν του ἐπὶ μακρὸν διάστημα. Κατὰ ταῦτα, ἡ θόλος πρέπει νὰ διετηρήθῃ ἐπ' ἀρκετόν. Κάποτε ὅμως, βοηθούσης ἀσφαλῶς καὶ τῆς ὑγρασίας, ἤρχισαν νὰ ἀποκολλῶνται τεμάχια ἀπὸ τὴν ὀροφὴν καὶ ἀπὸ τὰ πλευρικά τοιχώματα, καλύψαντα βαθμηδὸν τὰς ταφὰς καὶ τὰ κτερίσματα καὶ σχηματίσαντα παχὺ στρώμα ἀπὸ ἀραιὸν ἀμμόχωμα. Τὴν βαθμιαίαν αὐτὴν πτῶσιν ἐπέσπευσαν ἀσφαλῶς καὶ αἱ ρίζαι τῶν σκίνων τῆς περιοχῆς διασπάσασαι τὸ πέτρωμα εἰς πολλὰ σημεῖα,



Σχέδ. 127.

ὅταν δὲ ἀνεσκάφη ὁ τάφος ἐσώζετο λεπτότατος ἐτοιμόρροπος φλοιὸς εἰς τὴν κορυφὴν τῆς θόλου, διατρυπημένος καὶ αὐτός. Ἡ ἀρχὴ τῆς ὀροφῆς εἶχε διατηρηθῆ εἰς σημεῖον τοῦ τοιχώματος τοῦ βάθους, 1,105 μ. ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάπεδον.

Ταφὴ κατὰ χώραν δὲν εὐρέθη εἰς τὸν θάλαμον, γενικῶς δὲ τὸ περιεχόμενόν του φαίνεται νὰ ὑπέστη διαφόρους μετακινήσεις ὀφειλομένας ἐν μέρει καὶ εἰς τὰ ὕδατα. Ἀμέσως μετὰ τοὺς λίθους τῆς θύρας ὑπῆρχε μεμονωμένος μεγάλος ψευδόστομος πεσμένος πλαγίως ( 776 ). Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΝΑ. γωνίας, μετὰξὺ ἀπωθημένων καὶ συσσωρευμένων ὀστέων, ἔκειτο ἄλλος ( 777 ) ἐπάνω εἰς τὰ τεμάχια ἑνὸς μικροῦ ἀπιοσχήμου ἀγγείου ( 790 ). Ἐμπρὸς ἀπὸ τὰ ἀγγεῖα αὐτὰ καὶ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου ἦτο μία λεπτὴ λιθίνη πλάξ καλύπτουσα χάλκινον δακτύλιον ( Μ 143 ). Εἰς τὴν γωνίαν ἀκριβῶς εὐρίσκετο μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς τριποδικόν ( 783 ), κάτω ἀπὸ τὸν ὄμὸν του μικρὸς σταμνίσκος ( 784 ) καὶ πλησίον των τεμάχιον ἀκατέργαστον ἀπὸ σταλακτίτην ( Λ 216 ), ἀσφαλῶς ἐπέσακτον εἰς τὸν τάφον. Τὰ ὀστᾶ τῆς γωνίας ἐκάλυπτον δύο δισκάρια ἐλεφάντινα ( Δ 147 καὶ Δ 148 ). Πρὸς Β. τῆς λιθίνης πλακῆς, χωρισμένα μετὰξὺ των ἀπὸ μακρὸν ὄστουν ἔκειντο προχοῖδιον ( 782 ) καὶ ἀσκός ( 781 ).

Παραπέρα, πλησίον τῆς ΒΑ. γωνίας, καὶ πάντοτε μεταξύ ὁστῶν διαφόρων εἰδῶν, ἦτο πεσμένος μικρὸς σταμνίσκος ( 785 ) καλύπτων δύο κομβία ἀπὸ στεατίτην ( Λ 217 καὶ Λ 218 ), εἰς μικρὰν δὲ ἀπόστασιν εὐρέθη τρίτον ὅμοιον ( Λ 219 ), μία χάνδρα ἀμφικωνικὴ ἀπὸ κύανον ( Δ 143 ) καὶ μία ἄλλη σφαιρικὴ μὲ τμήμα σιδηροῦ στελέχους περασμένον εἰς τὴν ὀπὴν τῆς ( Δ142 ). Ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν γωνίαν εὐρίσκοντο κατὰ σειρὰν μεγάλος ψευδόστομος κείμενος ἀνάποδα ( 789 ), ἄλλος μικρότερος ( 788 ) καὶ μέγα ἀλαβαστροειδὲς ( 787 ). Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ αὐτό, πρὸς τὸ κέντρον τοῦ τάφου, ἦτο κομβίον ἀπὸ στεατίτην ( Λ 220 ), ἀκριβῶς εἰς τὴν γωνίαν δὲ σωρὸς ὁστῶν μὲ κρανίον καὶ μεταξύ των τμήμα ἐλεφαντίνου πλακιδίου ( Δ 144 ). Εἰς διάφορα σημεῖα κατὰ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματος ὑπῆρχον ἐπὶ πλέον τρία κομβία ἀπὸ στεατίτην ( Λ 221, Λ 222 καὶ Λ 223 ), τὰ τεμάχια ἑνὸς ὁμοίου ( Λ 224 ), δύο ἐλεφάντινα δισκάρια ( Δ 145 καὶ Δ 146 ), δύο πλακίδια ἀπὸ πυριτικὸν σχιστόλιθον ( Λ 214 καὶ Λ 215 ) ἀγνώστου χρήσεως καὶ τμήμα ὀστεῖνου κυλίνδρου ( Δ 149 ). Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν σωρὸν αὐτὸν ὁστῶν καὶ κτερισμάτων ἔκειντο κατὰ σειρὰν καὶ εἰς τὴν προέκτασιν τῆς Α. παραστάδος ψευδόστομος θρυμματισμένος πεσμένος πλαγίως ( 778 ), ληκύθιον ( 780 ) καὶ δύο ἀκόμη ψευδόστομοι ( 779 καὶ 786 ). Κατὰ μῆκος τοῦ Β. τοιχώματος εἶχεν ἀπωθηθῇ πυκνὴ σειρὰ μακρῶν ὁστῶν, τοῦτο δὲ ἔσχυε καὶ ὡς πρὸς τὸ Δ. τοίχωμα, ὅπου ἐπεκράτει ἡ ἰδία ἀταξία. Μεταξὺ τῶν τελευταίων αὐτῶν ὑπῆρχον καὶ τεμάχια κρανίων. Πλησίον τῆς ΒΔ. γωνίας, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τῶν ὁστῶν, ἔκειτο μεγάλος ψευδόστομος ( 791 ) καὶ παραπλεύρως του ληκύθιον ( 792 ). Εἰς τὸν μυχὸν τῆς ΝΔ. γωνίας εὐρέθησαν τεμάχια τοῦ ὤμου καθὼς καὶ ἡ μία λαβὴ μεγάλης πρόχου ( 793 ), ἄλλα θραύσματά τῆς δὲ συνελέγησαν ἀπὸ διάφορα σημεῖα τοῦ τάφου. Ἀπὸ ὀστρακα διεσκορπισμένα εἰς ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν ἔκτασιν τοῦ θαλάμου συνεκολλήθη μικρὸς ψευδόστομος ( 794 ) καὶ διεπιστώθη ἡ ὑπαρξίς μιᾶς ἐπὶ πλέον λεκάνης, δύο κυανοσχέμων, τριῶν ψευδοστόμων καὶ ἄλλων 18 διαφόρων ἀγγείων. Τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου ἦτο κενόν.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ τάφος αὐτὸς ἐκαθαρίσθη καὶ μέρος τοῦ περιεχομένου του ἀπερρίφθη προτοῦ ἢ εἰσοδός του κτισθῇ διὰ τελευταίαν φοράν. Ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται ἡ ἀναστάσις τοῦ περιεχομένου του, ἢ ἀπουσία ταφῆς κατὰ χώραν καὶ πρὸ παντὸς ἢ ἄλλειψις κρανίων εἰς τάφον δεχθέντα ἀναμφισβητήτως πολλὰς ταφάς. Τὴν ἄποψιν αὐτὴν ἐνισχύει καὶ ἡ εὕρεσις ὀστράκων προερχομένων ἀπὸ 10 τοῦλάχιστον ἀγγεῖα μέσα εἰς τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 115 α-γ καὶ 116 α)

**776.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνικὴ, εἰς τὸν ὦμον ὀπή. Πηλὸς κίτρινος. Βαφὴ μελανή - πορτοκαλόχρους ἐξίτηλος. Βαμμένα: θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι καὶ λωρίδες, μεταξύ των ζώνη τεθλασμένης. Εἰς

τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου διαποίκιλτα ἀψιδώματα μὲ διαγραμμισμένα περιθώρια. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον τρίγωνον διαποίκιλτον μὲ ὁμόκεντρα τόξα εἰς τὰς γωνίας καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,174, ὕψ. 0,205 μ.

**777.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις κωνικὴ. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ μελανή - ἐρυθρά,



ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὰ ἡμικύκλια δύο τριγωνικὰ ἄνθη ὁμόρροπα. Διάμ. 0,108, ὕψ. 0,128 μ.

**778.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, με μικρο-συμπληρώσεις, ὡσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος με ὀξεῖαν ἀπόφυσιν, βάσις χαμηλὴ δακτυλίσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὴν περίμετρον τοῦ δίσκου σπεῖρα, εἰς τὸ κέντρον δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὤμου λεπτὴ ζώνη τεθλασμένης, εἰς τὰ τεταρτοκύκλια ὁμόκεντρα τόξα με διαγραμμισμένα περιθώρια, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο τριγωνικὰ ἄνθη ἀντιμέτωπα, μεταξύ των δὲ ἐξηρημένα ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,146, ὕψ. 0,175 μ.

**779.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, ὡσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλοτάτη ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς γαιώδης, βαφὴ καστανὴ. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν χιαστί, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι μετὰ τὸν ἐσωτερικὸν ἀκτινωτῶς διάγραμμον. Ἡ κοιλία καὶ ἡ βάσις βαμμέναι ἐξ ὁλοκλήρου με ἐξηρημένας λεπτὰς ταινίας καὶ μίαν ζώνην λοξῶς διαγραμμισμένην. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου τρίγωνα περιέχοντα ἀκαταστάτους λοξὰς γραμμὰς καὶ ὁμόκεντρα τόξα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον τρία πτηνὰ με μακροὺς λαιμούς, ἀκανονίστους κυκλικὰς κεφαλὰς καὶ σώματα ἀσυμμέτρως ἀμυγδαλόσχημα. Τὰ δύο μεγαλύτερα εἶναι ἀντιμέτωπα ἀλλ' ὅχι συμμετρικά (τὸ ἀριστερὸν κύπτει μετὰ ἀνοικτὸν ράμφος, τὸ δεξιὸν ἔχει τὴν κεφαλὴν ἀνωρθωμένην). Κάτω ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν εἶναι σχεδιασμένον τρίτον, μικρότερον, προφανῶς νεοσσός. Τὸ σῶμα αὐτοῦ καθὼς καὶ τοῦ δεξιοῦ εἶναι ὁλόβαφα, τοῦ πρώτου διαγραμμισμένον. Σχέδιον ἄδρον καὶ ἐλεύθερον με μικρὰν

πιστότητα ἀλλὰ πολλὴν κίνησιν. Διάμ. 0,12, ὕψ. 0,14 μ.

**780.** Ληκύθιον ἀκέραιον κωνικόν, με χαμηλὴν δακτυλίσχημον βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος καὶ ἐγκάρσιαι κηλίδες εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, κάτω ἀπὸ τὴν λαβὴν λωρὶς μεταξύ ταινιῶν, εἰς τὸν ὦμον τρία ἄνθη ριπιδίσχημα με διαγραμμισμένας τὰς στεφάνας. Διάμ. 0,077, ὕψ. 0,096 μ.

**781.** Μικρὸς ἀσκὸς κατεσκευασμένος ἀπὸ δύο χωριστὰ ἡμίση, ἀποκολληθέντα καὶ συγκολληθέντα ἐκ νέου. Λαβὴ χαμηλὴ ταινωτή, εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ὤμου ὅπῃ ἀντὶ στομίου. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ πορτοκαλόχρους. Βαμμένη ἡ ράχιν τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι κατὰ τὸ μῆκος τῆς κοιλίας ἀκολουθοῦσαι τὸ σχῆμα τοῦ ἀγγείου. Μῆκος 0,128, ὕψ. 0,070 μ.

**782.** Προχοῖδιον εὐρύστομον ἀκέραιον, ὡσειδής, με χαμηλοτάτην κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένη ἡ ράχιν τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,070, ὕψ. 0,079 μ.

**783.** Ἀλαβαστροειδὲς τριποδικόν, με δύο μικρὰς θηλὰς εἰς τὸν ὦμον. Στόμιον καὶ σῶμα κυλινδρικά, πυθμὴν ἐπίπεδος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους, ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ στόμιον, αἱ θηλαί, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσια στίγματα. Κάτω ἀπὸ τὸν λαιμὸν λεπτὴ ταινία, ἄλλη εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὤμου. Αἱ ταινίαι αὐταὶ ὀρίζουν ζώνην περιέχουσαν ὅπισθεν τῶν λαβῶν μετὰ ὁμόκεντρα τόξα ἀντινωτα, ὅπισθεν τῶν θηλῶν δὲ σειρὰς ἀμειβόντων κλειομένων ἀπὸ τριγωνικὸν ἄνθος. Εἰς τὸ πλευρικὸν τοίχωμα, πλασιωμένον ἐπάνω καὶ κάτω μετὰ ταινίας, σύμπλεγμα κατακορύφου στήλης τεθλασμένης μετὰ τριπλοῦν περιθώριον καὶ ὁμόκεντρα τόξα εἰς τὰ πλάγια, μεταξύ δύο ἀντιμετώπων διχαλωτῶν ἀνθέων με κυματοειδεῖς μακροὺς ὑπέρους. Διάμ. 0,107, ὕψ. 0,11 μ.

**784.** Σταμνίσκος ἀκέραιος, ὡσειδής, με στενὸν χωνοειδὲς στόμιον καὶ βάσιν δακτυλίσχημον. Πηλὸς πρασινολίτρινος τραχύς, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος με ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ ταινίας εἰς τὴν κοιλίαν, τὸν ὦμον καὶ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χείλους. Διάμ. 0,079, ὕψ. 0,073 μ.

**785.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός, με χαμηλήν δακτυλιόσχημον βάσιν. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, λαβαὶ μικρόταται. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,086, ὕψ. 0,085 μ.

**786.** Ψευδόστομος συγκολλημένος εἰς τὸ στόμιον, ὠσειδής. Στόμιον κλῖνον πρὸς τὰς λαβάς, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μετὰ ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἀψίδα διαποικίλτον μετὰ ἐξηρημένα ὁμόκεντρα τόξα καὶ διαγραμμισμένον περιθώριον. Διάμ. 0,169, ὕψ. 0,184 μ.

**787.** Ἀλαβαστροειδὲς τρίωτον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, σῶμα κυλινδρικόν, πυθμὴν κυρτός. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, χονδροειδὴς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κίτρινον, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον δύο ὁμάδες ἀμφιτόξων ραβδώσεων καὶ μία ὁμάς κατακυρῶν γραμμῶν. Διάμ. 0,145, ὕψ. 0,138 μ.

**788.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, σφαιρικός. Στόμιον λοξὸν χωνοειδές, εἰς τὸν δίσκον ἀνεπαίσθητος ἀπόφυσις, βάσις χαμηλοτάτη δισκοειδής. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὦμον ρόμβοι περιέχοντες ἐξηρημένα τετράκτινα ἀστεροειδῆ σχήματα. Διάμ. 0,112, ὕψ. 0,136 μ.

**789.** Ψευδόστομος μεγάλος, συγκολλημένος, ὠσειδής. Στόμιον κατακυρῶν, εἰς τὸν δίσκον χαμηλοτάτη ἀπόφυσις, λαβαὶ χαμηλαί, βάσις κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ

περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνοὶ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μετὰ τῶν στενῆ ζώνῃ τεθλασμένης καὶ ἄλλῃ, πλατεῖα, περιλαμβάνουσα ἐξηρημένους κύκλους, διαποικίλους μετὰ ὁμάδας ὁμοκέντρων τόξων σταυροειδῶς διατεταγμένας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ἡμιελλείψεις διαποικίλτοι μετὰ ἐξηρημένα ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοιαι ἀντίκωτοι, πλαισιώνουσαι κατακυρῶν στήλην ὀριζοντίων γραμμῶν. Διάμ. 0,194, ὕψ. 0,21 μ.

**790.** Μικρὸν ἀπιόσχημον τρίωτον, μετὰ ὕψηλόν καὶ εὐρὺ στόμιον καὶ κυρτὸν πυθμένα, συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Πηλὸς ἐρυθρωπός, βαφὴ μαυροκάστανη ἐντελὴς ἐξίτηλος. Ὀλόβαφον. Διάμ. 0,065, ὕψ. 0,060 μ.

**791.** Μεγάλος ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον λοξόν, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μελανὴ - πορτοκαλόχρους, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μετὰ ταινίας, μετὰ τῶν μία στενὴ ζώνῃ μονῆς τεθλασμένης καὶ μία εὐρυτέρα διπλῆς. Ἄλλη ὁμοία στενὴ ζώνῃ εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὤμου. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια διαποικίλτα ἀψιδώματα μετὰ περιστικτὰ περιθώρια, εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀντιθετικὰ διχαλωτὰ ἄνθη μετὰ διπλοῦς κυματοειδεῖς ὑπέρους πλαισιώνοντα βραχεῖαν στήλην ὀριζοντίων γραμμῶν. Διάμ. 0,191, ὕψ. 0,225 μ.

**792.** Ληκύθιον ἀκέραιον κωνικόν, μετὰ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινοπράσινος, βαφὴ πορτοκαλόχρους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, ἐγκάρσιαι κηλίδες εἰς τὴν λαβὴν, ἡ βάσις καὶ λωρὶς μετὰ δύο ταινιῶν εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας. Εἰς τὸν ὦμον ἐνάλληλοι ρόμβοι. Διάμ. 0,066, ὕψ. 0,088 μ.

**793.** Πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, σφαιρική, μετὰ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὴν ρίζαν τῆς δακτύλιος καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,202, ὕψ. 0,241 μ.

**794.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπλη-

ρωμένος, ώσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιοσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μετὰ ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ρόμβοι διαγραμμισμένοι. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο τρίγωνα μετὰ γωνιώδεις φολίδας. Διάμ. 0,072, ὕψ. 0,085 μ.

**Λ 214.** Τεμάχιον λεπτοτάτου πλακιδίου ἀπὸ πυριτικὸν ἀργιλιόχον σχιστόλιθον, χρώματος τεφροῦ. Ἔχει δύο ἀκμὰς ἐπεξεργασμένας εἰς ἀμβλεῖαν κόψιν. Μέγ. σωζ. μήκος 0,047, πλάτος 0,029 - 0,052 μ.

**Λ 215.** Ὅμοιον πλακίδιον μεγαλύτερον, συγκολλημένον ἀπὸ τρία τεμάχια. Συνολικὸν μήκος 0,114, πλάτος 0,028 - 0,038 μ.

**Λ 216.** Τεμάχιον σφηνοειδὲς ἀκανόνιστον ἀπὸ σταλακτίτην, χωρὶς σαφὲς ἔχνος ἐπεξεργασίας. Μεγίστη διάστασις 0,035, πᾶχος 0,019 μ.

**Λ 217.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ μελανὸν στεατίτην, συγκολλημένον ἀπὸ δύο τεμάχια. Διάμ. 0,018, ὕψ. 0,011 μ.

**Λ 218.** Ὅμοιον ἀπὸ ἰώδη στεατίτην, ἐλλιπές. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,013 μ.

**Λ 219.** Ὅμοιον ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,013 μ.

**Λ 220.** Ὅμοιον δισκοειδές, ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην, μετὰ κυρτὴν βάσιν. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,010 μ.

**Λ 221.** Ὅμοιον κωνικόν, ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην, μετὰ κοίλην βάσιν. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,015 μ.

**Λ 222.** Ὅμοιον ἀπὸ φαιὸν στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,016 μ.

**Λ 223.** Ὅμοιον ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,024, ὕψ. 0,013 μ.

**Λ 224.** Ὅμοιον ἀπὸ φαιὸν στεατίτην, συγκολλημένον καὶ ἐλλιπές. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,014 μ.

**Δ 142.** Χάνδρα σφαιρική, ἀπὸ λευκὴν ὑαλόμαζαν, συγκολλημένη, διάτρητος. Εἰς τὴν ὀπὴν τὸ ὠξειδωμένον ὑπόλοιπον λεπτοῦ σιδηροῦ στελέχους. Προφανῶς κεφαλὴ περόνης. Διάμ. 0,014, διάμ. σιδ. στελέχους 0,005 μ.

**Δ 143.** Χάνδρα ἀμφικωνική, ἀπὸ κύανον, διάτρητος, μετὰ περιχέλωμα εἰς τὰ ἄκρα τῆς ὀπῆς, ραγισμένη καὶ χαραγμένη. Τὸ περιχέλωμα ἐχύθη χωριστὰ καὶ ἐκολλήθη ἐκ τῶν ὑστέρων. Ὑλικὸν πλήρες φυσαλλίδων. Διάμ. 0,023, πᾶχος σωζ. 0,011 μ.

**Δ 144.** Τμήμα ἐλεφαντίνου πλακιδίου, τραπεζιόσχημον. Ἡ μία ἀπὸ τὰς μακρὰς πλευρὰς καταλήγει εἰς κόψιν. Ἐπιφάνεια ἀδιακόσμητος. Μήκος 0,040, πλάτος 0,023 - 0,025, πᾶχος 0,003 μ.

**Δ 145.** Δισκάριον ἐλεφάντινον, διάτρητον εἰς τὸ κέντρον. Εἰς τὴν περίμετρον ἔχνη δύο ἐπαλλήλων χαραγμάτων. Ἐπιφάνεια ἐμφανίζουσα μεγάλην φθοράν. Διάμ. 0,044, πᾶχος 0,006 μ.

**Δ 146.** Δισκάριον ἐλεφάντινον, διάτρητον εἰς τὸ κέντρον, μετὰ δευτέραν μικρὰν ἀκανόνιστον ὀπὴν μετὰ τοῦ κέντρου καὶ τῆς περιμέτρου. Ἔχει μορφήν τροχοῦ μετὰ περιχέλωμα εἰς τὴν περίμετρον καὶ εἰς τὴν κεντρικὴν ὀπὴν. Ἡ ἐπιφάνεια χωρίζεται μετὰ κυκλικὸν χάραγμα εἰς δύο ἀνισοπαχεῖς ζώνας, τὴν παχύτεραν εἰς τὸ κέντρον καὶ τὴν λεπτοτέραν εἰς τὴν περίμετρον. Διάμ. 0,028, μέγιστον πᾶχος 0,006 μ.

**Δ 147.** Ὅμοιον δισκάριον, ἔχον ἐπὶ πλέον τρία ἐπάλληλα χάραγματα κατὰ μήκος τῆς περιμέτρου. Διάμ. 0,026, μέγ. πᾶχος 0,0045 μ.

**Δ 148.** Τεμάχιον ὁμοίου δισκαρίου. Μεγίστη σωζ. διάστασις 0,016 μ.

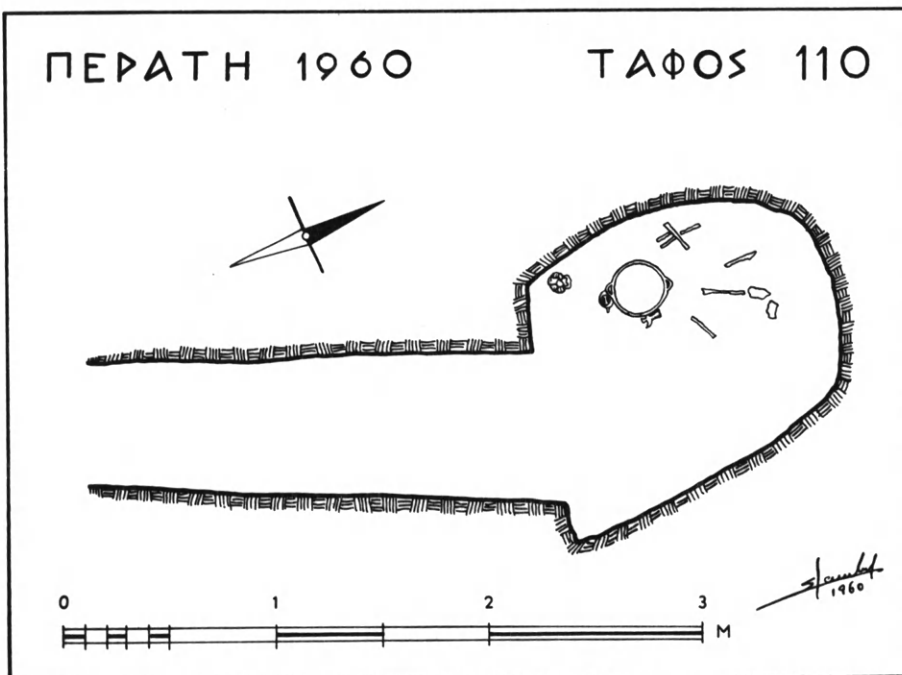
**Δ 149.** Τεμάχιον ὀστεινοῦ σωλῆνος, μετὰ λείαν ἐπιφάνειαν καὶ ὀπὴν κατὰ μήκος ἐλλειψοειδῆ μᾶλλον παρὰ κυκλικήν. Μήκος 0,011, διάμ. 0,010 μ.

**Μ 143.** Δακτύλιος ἀπὸ δύο ἐπαλλήλους χαλκίνοους κρίκους, συγκολλημένος. Διάμ. 0,025 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 110 (σχέδ. 128, πίν. 116 β)

Μικρὸς θαλαμοειδής, προσανατολισμένος Β.-Ν., μετὰ διατηρημένην τὴν θόλον του. Ἔχει δρόμον βραχύν, εὐρυνόμενον πρὸς τὴν εἴσοδον καὶ μετὰ τοιχώματα ἐλαφρῶς συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἐπάνω. Οἱ ἀρχαιοκάπηλοι τὸν εἶχον ἀνακαλύψει καὶ εἶχον ἀνασκάψει καὶ καταστρέψει τὴν θύραν καὶ τὴν ξηρολιθιάν του, ἐσταμάτησαν ὅμως ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸν θάλαμον καὶ συνήντησαν τὸ γέμισμά του, πυκνὸν ὑπόλευκον ἀργιλόχωμα, δυσκό-

λως διακρινόμενον ἀπὸ τὸ παρθένον πέτρωμα. Ὁ θάλαμος αὐτός, ὀλίγον λοξὸς πρὸς τὸν δρόμον, ἔχει σχῆμα πετάλου μὲ τοιχώματα καὶ ὀροφὴν φθαρέντα τόσο ὥστε νὰ μὴ διατηροῦν πούθεν τὴν ἀρχικὴν τῶν ἐπιφάνειαν. Εἰς τὸ Δ. τοῦ τμήματος εὐρέθησαν τὰ λείψανα μιᾶς παιδικῆς ταφῆς, τὰ κτερίσματά της δηλαδή καὶ μερικὰ μικρὰ καὶ λεπτὰ ὅστ᾽, κάκιστα διατηρημένα, μὲ διάταξιν μὴ ἀντιστοιχοῦσαν εἰς σκελετὸν κατὰ χώραν. Εἰς τὸ βάθος τοῦ τάφου, πλησίον τοῦ Β. τοιχώματος, ἦσαν δύο τεμάχια κρανίου καὶ τρία μακρὰ ὅστ᾽ ἀπροσδιόριστα, συγκλίνοντα πρὸς Ν. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ αὐτὰ ὑπῆρχον ἄλλα τέσσαρα θραύσματα ὁστῶν, ἐνδεχομένως βραχιόνων καὶ πήχεων. Πλησίον τῆς εἰσόδου ἦτο στημένη ὀρθία μεγάλη λεκάνη ( 795 ) περιέχουσα ὅστ᾽ πτη-



Σχέδ. 128.

νοῦ. Κάτω ἀπὸ τὸ χεῖλός της ὑπῆρχον μικρὸν θήλαστρον ὀρθιον ( 796 ) καὶ εἰδῶλιον Ψ ὕπτιον ( 798 ). Εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν ἀκριβῶς ἦτο πεσμένος μικρὸς ψευδόστομος ( 797 ). Πλησίον τῆς λεκάνης καὶ εἰς τὸ ὕψος περίπου τοῦ χείλους της, δηλαδή 0,10 - 0,12 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον, εὐρέθη κομβίον ἀπὸ στεατίτην ( Α 226 ), ὀλίγον χαμηλότερον δὲ ἄλλο, ὅμοιον ( Α 225 ).

Τὰ κομβία αὐτά, θετικώτερον ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὰ μετακινήμενα ὅστ᾽, μαρτυροῦν ὅτι ὁ τάφος ἠνοίχθη καὶ τὸ περιεχόμενόν του ἀνεστατώθη ἀρκετὰ μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν, διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εὐρέθησαν εἰς τόσο ὕψος ἀπὸ τὸ δάπεδον χωρὶς νὰ ἐτοποθετήθησαν ἐκεῖ ἐπίτηδες. Πρὸς τοῦτο ὅμως πρέπει νὰ ὑπῆρχεν εἰς τὸν θάλαμον χῶμα εἰς στάθμην ὑψηλότεραν τοῦ ταφικοῦ στρώματος, χῶμα δηλαδή πεσμένον ἀπὸ τὴν ὀροφὴν. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα λοιπὸν ὁ τάφος ἠνοίχθη ἀρκετὰ μετὰ τὴν χρησιμοποίησίν του, ὅταν ἡ ὀροφὴ εἶχεν ἤδη ἀρχίσει νὰ καταπίπτῃ, τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐταράχθη καὶ ἔπειτα ἐκλείσθη διὰ τελευταίαν φορὰν.



**795.** Λεκάνη συγκολλημένη, χωνοειδής. Πηλός ἐρυθρόξανθος, βαφή καστανή ἐξίτηλος. Βαμμένοι ἐσωτερικῶς τρεῖς δακτύλιοι εἰς τὸν πυθμένα καὶ δύο εἰς τὸ τοίχωμα. Ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος, αἱ κορυφαὶ καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. χείλους 0,263, ὕψ. 0,14 μ.

**796.** Μικρότατον θήλαστρον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον, μὲ χαμηλὴν λαβὴν καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλός κιτρινωπός, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένον τὸ στόμιον, ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὴν λαβὴν, ταινίαι εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν, δακτύλιος εἰς τὴν ρίζαν τῆς προχοῆς καὶ τέσσαρες γραμμαὶ κατὰ μῆκος τῆς. Διάμ. 0,066, ὕψ. 0,085 μ.

**797.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον ὀλίγον λοξόν, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλός ἐρυθρόξανθος, βαφή ἐρυθρά ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέ-

λεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸν ὥμον σιγχοτοὶ κύκλοι. Διάμ. 0,10 ὕψ. 0,11 μ.

**798.** Εἰδώλιον γυναικεῖον σχήματος Ψ, ἀκέραιον. Εἰς τὴν κεφαλὴν πόλος εὐρύς καὶ χαμηλός, τὰ στήθη δηλωμένα μὲ μικρὰ πήλινα δισκάρια, βάσις ἐλαφρῶς κοίλη. Πηλός ἐρυθρῶς ἀκάθαρτος, βαφή ἐρυθρά ἐξίτηλος. Βαμμένα: ἡ κορυφή τοῦ πόλου. Εἰς τὴν ράχιν κάθετοι γραμμαὶ μέχρι τῆς βάσεως. Ἐμπρὸς μία γραμμὴ κάθετος εἰς τὸ μέσον καὶ μία καμπύλη διερχομένη κάτω ἀπὸ τὰ στήθη καὶ συνδέουσα τὰ ἄκρα τῶν βραχιόνων. Ἐπὶ πλέον μία ταινία περιβάλλει τὸν λαιμόν καὶ ἄλλη μία τὴν ὀσφύν. Διάμ. βάσεως 0,030, ὕψ. 0,10 μ.

**Α 225.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ στεατίτην ἰώδη. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,016 μ.

**Α 226.** Ὅμοιον ἀπὸ στεατίτην φαιοπράσινον. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,013 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 111 (σχέδ. 129, πίν. 117 γ, 118 γ, 119 β, 120 α, 163 α.β, 164 β καὶ 178 α)

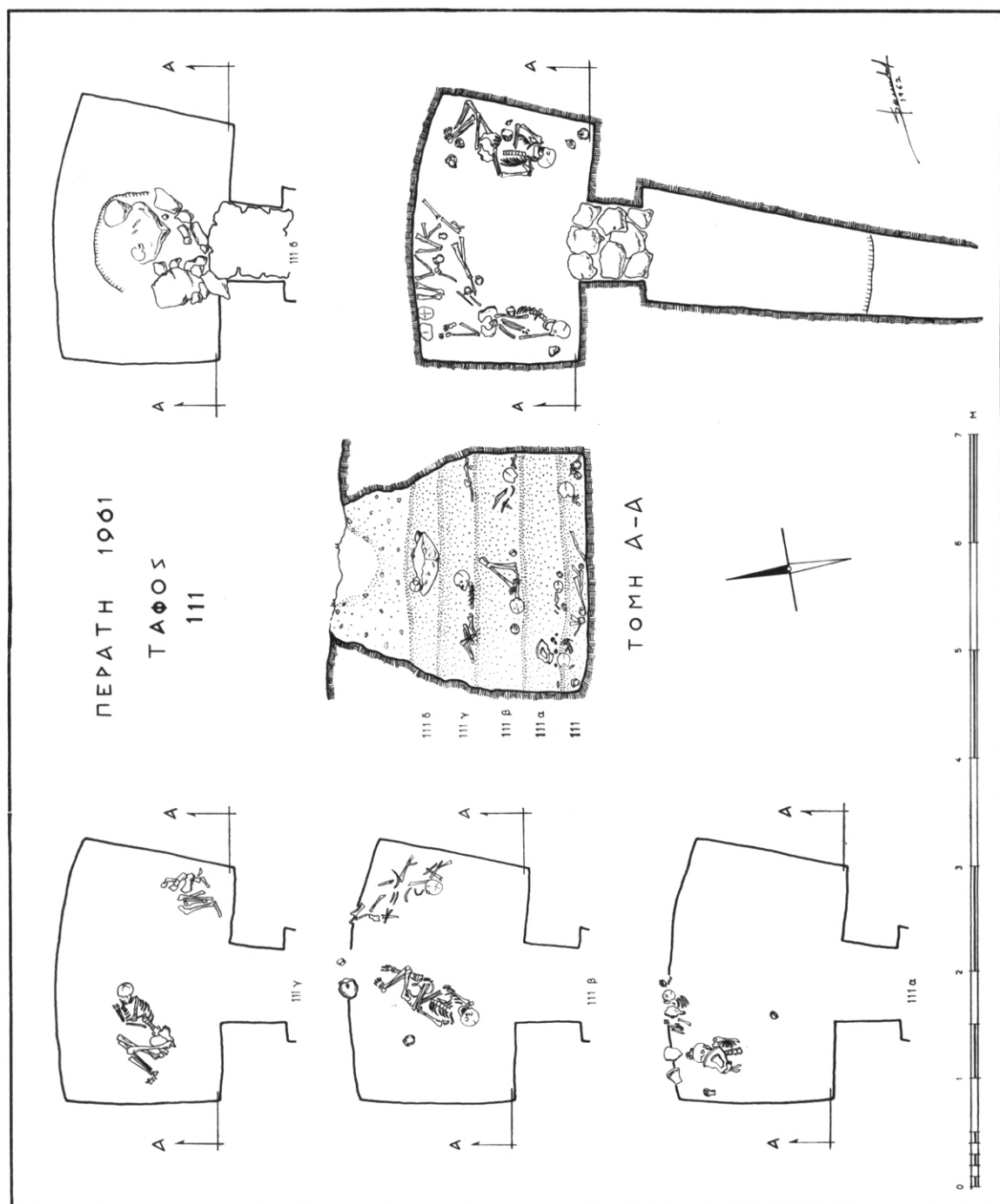
Μεγάλος θαλαμοειδὴς προσανατολισμένος Β.-Ν., μὲ πεσμένην τὴν θόλον. Οἱ ἀρχαιοκάπηλοι εἶχον σκάψει ἓνα ρηχὸν λάκκον ἐπάνω ἀπὸ τὸ κέντρον περίπου τοῦ θαλάμου του χωρὶς ὅμως νὰ φθάσουν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν ταφῶν. Ὁ δρόμος του, σχεδὸν ὀριζόντιος εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ ἐντόνως ἀλλ' ὁμαλῶς κατωφερὴς ἐν συνεχείᾳ, ἔχει τοιχώματα εὐθύγραμμα καὶ συγκλίνοντα ὀλίγον πρὸς τὰ ἐπάνω, εὐρύνεται δὲ καθὼς πλησιάζει τὴν εἴσοδον. Ἡ θύρα ἐπλαιοιῶνετο δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ κανονικὰς γωνιώδεις παραστάδας, σωθεῖσας μόνον εἰς τὸ ὕψος τοῦ κατωφλίου καὶ εὐρέθῃ φραγμένη μὲ ἰσχυροτάτην ξηρολιθίαν. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον συμμετρικὸν καὶ πολὺ κανονικόν, μὲ γωνίας σχεδὸν ὀρθὰς καὶ τοιχώματα εὐθύγραμμα. Ἡ ὀροφή, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς στροφῆς τῆς πρὸς τὴν ὀριζοντίαν, σωθεῖσαν εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν, εἶχεν ὕψος 0,85 ἀπὸ τὸ δάπεδον. Ἡ ἐπιφάνεια τῶν τοιχωμάτων του ἦτο κάθετος καὶ προσεκτικῶς πελεκημένη, τὸ δὲ δάπεδόν του ὁμαλόν. Ὁ θάλαμος περιεῖχε δύο ταφὰς κατὰ χώραν, τὴν μίαν κατὰ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματος καὶ τὴν ἄλλην κατὰ μῆκος τοῦ Δ., καθὼς καὶ δύο παραμερισμένας (πίν. 117 γ). Αἱ ταφαὶ αὐταὶ δὲν ἐπάτουν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ δάπεδον ἀλλ' εἰς στρῶμα καθαρᾶς ἰλύος, προῖδον τῶν ὀμβρίων ὑδάτων τῶν εἰσδυσάντων κατὰ καιροὺς εἰς τὸν τάφον. Τὸ στρῶμα αὐτὸ ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἐπαλλήλους λεπτὰς ὀριζοντίας στρώσεις. Δὲν εἶναι βέβαιον ἂν αἱ στρώσεις αὐταὶ ἀντιπροσωπεύουν ἰσαρίθμους χειμῶνας, δηλαδὴ ἔτη, ἢ ἀπλῶς περιόδους ηὐξημένης ὑγρασίας, δηλαδὴ μεγάλας βροχάς. Πάντως, ἡ Δ. κατὰ χώραν ταφὴ ἦτο τοποθετημένη ἐπάνω εἰς ἐξ τοιαύτας



στρώσεις, ἡ δὲ Α. εἰς τέσσαρας. Πρέπει λοιπὸν αὐτὴ νὰ ᾔτο ἡ παλαιότερα, ἔστω καὶ κατ' ὀλίγον. Ὁ σκελετός, πολὺ καλῆς διατηρήσεως, ᾔτο τοποθετημένος μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν. καὶ τὰ ὅσῃ ὅλα εἰς τὴν θέσιν των. Τὸ κρανίον, ἀνασηκωμένον, μετὰ τὸ πρόσωπον πρὸς τὸ βάθος τοῦ τάφου, ἐκλινεν ὀλίγον πρὸς τὰ δεξιὰ, καλύπτον ἐν μέρει τὴν δεξιὰν κλεῖδα καὶ τὸν δεξιὸν ὦμον. Αἱ πλευραί, ἐξέχουσαι περισσότερον ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν μέρος, καὶ ἡ σπονδυλικὴ στήλη, ὀλίγον κυρτωμένη, ἔδιδον εἰς τὸν κορμὸν μίαν ἐλαφρὰν κλίσιν πρὸς τὰ δεξιὰ, κλίσιν ἀκολουθουμένην καὶ ἀπὸ τὴν λεκάνην. Ἡ δεξιὰ, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, διεσταύρωνε τὸν θώρακα, ἐνῶ ἡ ἀριστερὰ διήρχετο ἐπάνω ἀπὸ τὴν ὀσφύν καὶ κατέληγεν εἰς τὴν λεκάνην, ὅπου εὐρέθησαν τὰ ὅσῃ τοῦ καρποῦ καὶ αἱ φάλαγγες τῶν δακτύλων. Τὰ δύο σκέλη, λυγισμένα εἰς τὰ γόνατα, ᾔσαν πεσμένα καὶ αὐτὰ πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ τὰ ὅσῃ τῶν ταρσῶν καὶ ὅλας τὰς φάλαγγας τῶν δακτύλων εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον. Ἦτο δηλαδὴ θαμμένος ὁ νεκρὸς ὑπτίως μετὰ ἐλαφρὰν κλίσιν πρὸς τὸ δεξιὸν τοῦ πλευρόν. Ὅπισθεν τοῦ κρανίου του, εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν τοῦ θαλάμου, εὐρέθη μικρὸς ψευδόστομος ( 808 ) καὶ μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς ἀκέραιον ( 809 ), πεσμένον πλαγίως καὶ γεμισμένον μέχρι τοῦ χείλους μετὰ λεπτότατα χαλίκια. Εἰς τὴν δεξιὰν ὀσφύν ὑπῆρχε κύαθος ( 810 ) καὶ μικρότατον ληκύθιον ( 811 ). Τέλος πλησίον τῶν πτερνῶν ἔκειντο μικρὸς ψευδόστομος ( 812 ) καὶ σταμνίσκος ἐλλιπής ( 813 ). Μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ἀγγείων εὐρέθη κομβίον ἀπὸ σχιστόλιθον ( Α 227 ), μία χάνδρα ἀπὸ ὑαλόμαζαν ( Δ 151 ), μία ἄλλη χρυσῇ ( Μ 145 ) καὶ τεμάχιον χαλκίνου ἐλάσματος ( Μ 146 ).

Πρὸς Δ. τῆς ταφῆς, κατὰ μῆκος τοῦ Β τοιχώματος, ὑπῆρχε σωρὸς ἀπωθημένων ὀστέων καὶ δύο κρανία εἰς τὸ πρὸς Δ. ἄκρον του. Μεταξὺ τῶν ὀστέων αὐτῶν καὶ ἐν μέρει ἀπὸ κάτω, ὑπῆρχον δύο προχοῖδια ( 816 καὶ 817 ), δισκάριον ἐλεφάντινον ( Δ 152 ) καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην ( Α 228 ). Εἰς τὸ πρὸς Ν. ἄκρον τοῦ σωροῦ ἔκειντο μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς ( 814 ) καὶ προχοῖδιον ἐλλιπές ( 815 ).

Κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος, μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν., εὐρέθη ἡ δευτέρα ταφή κατὰ χώραν. Ἡ κάτω γνάθος ἔκειτο μετὰ τὴν ὀδοντοστοιχίαν πρὸς τὰ ἐπάνω, τὸ κρανίον ὅμως εἶχε μετακινήθῃ ἀπὸ τὴν θέσιν του καὶ εἶχε τοποθετηθῇ πλαγίως πρὸς τὴν γνάθον. Πλησίον του, εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου, ᾔτο πεσμένος μικρὸς κύαθος ( 806 ). Ἡ σπονδυλικὴ στήλη ἐνεφάνιζε ἐλαφρὰν κύρτωσιν καὶ ἐκαλύπτετο ἀπὸ πλευρὰς τοῦ δεξιοῦ μέρους τοῦ θώρακος. Ἐπάνω εἰς τὰς πλευρὰς αὐτὰς εὐρίσκοντο ἡ δεξιὰ κλεῖς καὶ ἡ ὠμοπλάτη, εἰς θέσιν κανονικὴν ἐν σχέσει πρὸς τὴν κάτω γνάθον, ἡκολούθει δὲ ἡ δεξιὰ, καμπτομένη εἰς τὸν ἀγκῶνα καὶ καταλήγουσα πλησίον τοῦ λαιμοῦ, ὅπου ἐσώθησαν αἱ φάλαγγες τῶν δακτύλων. Δεξιὰ τοῦ βραχιονίου εὐρέθη ἄλλος κύαθος ( 807 ), μεταξὺ τῶν ὀστέων τοῦ θώρακος δὲ κομβίον ἀπὸ στεατίτην ( Α 229 ). Ἡ ἀριστερά, τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος, ἔφθανεν εἰς τὴν λεκάνην, διατηρηθεῖσαν ἄριστα καὶ δεικνύουσιν ἐπίσης μίαν ἐλαφρὰν κλίσιν πρὸς τὰ ἀριστερά. Εἰς τὴν προέκτασίν της, μετὰ τὴν ὀσφύν πρὸς τὴν ΒΔ. γωνίαν, εὐρέθησαν αἱ περόναι τῶν δύο σκελῶν καταλήγουσαι εἰς τοὺς ταρσοὺς καὶ τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν. Κνήμαι ὅμως καὶ μηριαῖα δὲν ὑπῆρχον εἰς τὴν θέσιν των, οὔτε καὶ εἰς τὴν ἄμεσον περιοχὴν τῶν σκελῶν τῆς ταφῆς. Ὑπῆρχον ὅμως παραπλεύρως τῶν παραμερισμένων κρανίων τοῦ Β. τοιχώματος δύο μηριαῖα, τοποθετημένα (καὶ ὅχι σαρωμένα) ἐπάνω εἰς τὰ ἀπωθημένα ὀστέα. Αἱ διασω-



θεῖσαι περόναι μαρτυροῦν ὅτι ὁ νεκρὸς εἶχε ταφῇ μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Κάποτε λοιπὸν ἢ ταφὴ αὐτῇ ἐταράχθη ἀπὸ σκοποῦ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ὅσα ὁστᾶ ἐξεῖχον ἐπάνω ἀπὸ μίαν ὠρισμένην στάθμην ἀφηρέθησαν ἀπὸ τὴν θέσιν των καὶ ἐτακτοποιήθησαν εἰς τρόπον ὥστε νὰ εὑρεθοῦν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν ὑπολοίπων : Τὸ μὲν κρανίον, ὄρθιον, καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὴν κάτω γνάθον, ἐτοποθετήθη πλαγίως, τὰ δὲ μηριαῖα καὶ αἱ κνήμαι τῶν ἀνασηκωμένων σκελῶν προσετέθησαν εἰς τὸν γειτονικὸν σωρὸν τῶν παλαιότερων ὁστῶν. Διὰ ποῖον λόγον ἐγίνε τοῦτο φαίνεται ἀπὸ ὅσα εὑρέθησαν ἐπάνω ἀπὸ τὰς ταφὰς αὐτάς.

Οἱ δύο νεκροὶ καθὼς καὶ τὰ παραμερισμένα ὁστᾶ ἦσαν σκεπασμένοι εἰς τὸ σύνολόν των μὲ λεπτάς στρώσεις ἀπὸ λασπώδη νεροχώματα καταλαμβάνοντα ὁλόκληρον τὴν ἔκτασιν τοῦ θαλάμου ἀπὸ τοιχώματος εἰς τοίχωμα καὶ φθάνοντα εἰς ὕψος 0,25 μ. περίπου ἀπὸ τὸ δάπεδον, μόλις καλύπτοντα δηλαδὴ τὰ κρανία. Εἰς τὸ σύνολόν των αἱ στρώσεις αὐταὶ ὑπερβαίνουν κατὰ πολὺ τὸ ποσὸν τῶν χωμάτων, τὰ ὁποῖα θὰ ἦσαν ἀπλωμένα εἰς τὸ δάπεδον τοῦ τάφου καλῶς ἐχόντων τῶνπραγμάτων. Προέρχονται ἀσφαλῶς ἀπὸ διαδοχικὰς πτώσεις τῆς ὀροφῆς συνολικοῦ ὅγκου τόσο ὥστε ἡ ἀπομάκρυνσίς των ἀπὸ τὸν τάφον νὰ κριθῇ ἀσύμφορος καὶ νὰ προτιμηθῇ ἡ μερικὴ διευθέτησις τῶν παλαιότερων ταφῶν καὶ ἡ ἀντίστοιχος ἀνύψωσις τοῦ δαπέδου τοῦ θαλάμου.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 118 α.β)

**806.** Κύαθος συγκολλημένος, μὲ μικροσυμπληρώσεις. Βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα κίτρινον, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, ἐξωτερικῶς δὲ λεπτὴ ταινία εἰς τὸ χεῖλος καὶ ἡ ράχισ τῆς λαβῆς. Διάμ. χεῖλους 0,107, ὕψ. 0,078 μ.

**807.** Κύαθος ἀκέραιος, μὲ χαμηλοτάτην δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, ἐξωτερικῶς δὲ λεπτὴ ταινία εἰς τὸ χεῖλος καὶ ἡ ράχισ τῆς λαβῆς. Διάμ. χεῖλους 0,090, ὕψ. 0,052 μ.

**808.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον σχεδὸν κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις κωνικὴ. Πηλὸς κιτρινοπράσινος, βαφὴ καστανὴ τελείως ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς ἐλάχιστα ἔχνη. Βαμμένα : θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν ὦμον ἔχνη ἀνθέων. Διάμ. 0,103, ὕψ. 0,115 μ.

**809.** Μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς τριποδικόν, μὲ συγκολλημένην τὴν μίαν λαβὴν καὶ συμπληρωμένην τὴν ἄλλην. Εἰς τὸν ὦμον δύο θηλαὶ μεταξὺ

τῶν λαβῶν. Στόμιον εὐρὺ κυλινδρικόν, πυθμὴν κυρτός. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροπορτοκαλόχρους. Βαμμένα : τὸ στόμιον, οἱ πόδες, αἱ θηλαὶ καὶ αἱ ράχεις τῶν λαβῶν. Εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, εἰς τὸν πυθμὲνα τῆς βάσεως ὁμόκεντροι κύκλοι. Διάμ. 0,084, ὕψ. 0,067 μ.

**810.** Κύαθος κακόπλαστος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον τελείως ἀπολεπισμένον. Ἄβαφος. Διάμ. χεῖλους 0,13, ὕψ. 0,069 μ.

**811.** Μικρὸν ληκύθιον συμπληρωμένον εἰς τὸ στόμιον, κωνικόν, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, ἐπιφάνεια ἀπολεπισμένη, βαφὴ καστανὴ πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμέναι ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον ὁμόρροπα ἄνθη. Διάμ. 0,060, ὕψ. 0,065 μ.

**812.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, μὲ μικροσυμπληρώσεις, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον κατακόρυφον χωνοειδές, λαβαὶ χαμηλαί, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις κωνικὴ. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ ἀνοικτὴ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν,

εἰς τὰς λαβὰς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν δίσκον ἀραιὰ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Ὁ ὦμος ἀδιακόσμητος. Διάμ. 0,107, ὕψ. 0,11 μ.

**813.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδῆς, ἐλλιπής (χωρὶς στόμιον), μὲ δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος, μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ λεπτὰς ταινίας εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὸν ὦμον. Διάμ. 0,105, ὕψ. 0,083 μ.

**814.** Μικρὸν ἀλαβαστροειδές, εὐρύστομον, μὲ κυλινδρικὸν σῶμα καὶ χαμηλοτάτην δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά. Ὀλόβαφον. Διάμ. 0,082, ὕψ. 0,073 μ.

**815.** Προχοῖδιον ἐλλιπές (χωρὶς στόμιον καὶ λαβὴν), βραχυστρόγγυλον, μὲ χαμηλοτάτην δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἀρκετὰ ἐξίτηλος. Βαμμένοι ταινίαι εἰς τὸν λαϊμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,085, σῶζ. ὕψ. 0,090 μ.

**816.** Προχοῖδιον εὐρύστομον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον, βραχυστρόγγυλον, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθροξανθος, τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαϊμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,077, ὕψ. 0,083 μ.

**817.** Προχοῖδιον εὐρύστομον, ἀκέραιον, μὲ

δακτυλιόσχημον βάσιν, βραχυστρόγγυλον. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Ὀλόβαφον. Διάμ. 0,080, ὕψ. 0,089 μ.

**Δ 227.** Κομβίον ἡμισφαιρικὸν ἀπὸ λευκὸν σχιστόλιθον. Διάμ. 0,017, ὕψ. 0,005 μ.

**Δ 228.** Κομβίον δισκοειδές ἀπὸ φαῖον στεατίτην. Διάμ. 0,18, ὕψ. 0,008 μ.

**Δ 229.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,008 μ.

**Δ 151.** Ἀμφικωνικὴ πυκνορράβδωτη χάνδρα, ἀπὸ κιτρινωπὴν ὑαλόμαζαν, διάτρητος. Διάμ. 0,017, πᾶχος 0,008 μ.

**Δ 152.** Δισκάριον ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν συγκολλημένον ἀπὸ δύο τεμάχια, διάτρητον εἰς τὸ κέντρον. Ἡ μία ὀψις ἐπίπεδος καὶ ἀκόσμητος. Εἰς τὴν ἄλλην περιχειλώματα εἰς τὴν ὀπὴν καὶ τὴν περιφέρειαν. Κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου λεπτὸν χάραγμα ἐπάνω ἀπὸ μικροὺς κύκλους χαραγμένους κατὰ διαστήματα. Διάμ. 0,026, πᾶχος 0,004 μ.

**Μ 145.** Μικροτάτη σφαιρικὴ χάνδρα ἀπὸ λεπτὸν φύλλον χρυσοῦ, διάτρητος καὶ κοίλη. Διάμ. 0,004 μ.

**Μ 146.** Μικρὸν λεπτόν, ἐλαφρῶς κυρτὸν χάλκινον ἔλασμα, ἀδιακόσμητον, τεμάχιον μεγαλύτερου ἀντικειμένου. Μῆκος 0,031, πλάτος 0,006 μ.

Τὸ ἐπίπεδον τὸ δημιουργηθὲν μὲ τὴν κατάχωσιν τῶν ἀρχικῶν ταφῶν τοῦ θαλάμου ἀπετέλεσε τὸ ἐπόμενον ταφικὸν στρῶμα, τὸ **111 α** ( πίν. 118 γ καὶ 178 α ). Περιελάμβανε μίαν ταφὴν κατὰ χώραν μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Β., διατηρημένην ἐν μέρει μόνον, καθὼς καὶ τὰ παραμερισμένα ὅστ᾽ αὐτῇ μιᾶς ἄλλης. Ἡ κατὰ χώραν ταφὴ ἔκειτο κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος. Τὸ κρανίον τῆς, σωθὲν ὁλόκληρον, ἐκλινεν ὀλίγον πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἡ σπονδυλικὴ στήλη, εὐθύγραμμος, ἡ ἀριστερὰ ὠμοπλάτη καὶ αἱ πλευραὶ ἐδείκνυν ὅτι ὁ νεκρὸς εἶχε τὸν κορμὸν ὕπτιον. Τὰ δύο βραχιόνια, τεταμένα κατὰ μῆκος τοῦ θώρακος, ἐσώθησαν σχεδὸν ὁλόκληρα. Ὁ ὑπόλοιπος σκελετὸς δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὴν θέσιν του καὶ εἶναι φανερόν ὅτι ἀφηρεῖται ἐπίτηδες. Ἀριστερὰ τῆς θέσεως ὅπου θὰ εὐρίσκοντο τὰ γόνατα τοῦ νεκροῦ ὑπῆρχε μικρὸν κύπελλον ( 819 ). Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ κρανίου του, πεσμένον πλαγίως, εὐρέθη γυναικεῖον εἰδώλιον θρηνωδοῦ ( 821 ). Ἄλλο, ὅμοιον ( 822 ), ἦτο πλησίον τοῦ Δ. τοιχώματος, τρίτον δὲ ( 818 ) εὐρέθη εἰς τὸ γέμισμα τῆς εἰσόδου, εἰς στάθμην ὑψηλοτέραν τῆς ταφῆς. Τέλος ὁ δεξιὸς ὦμος τοῦ νεκροῦ ἐκαλύπτετο ἀπὸ τμῆμα μιᾶς λεκάνης μὲ τρεῖς ὀπὰς εἰς τὸ χεῖλός της ( 820 ) συνιστάμενον εἰς ὁλόκληρον τὸν πυθμένα καὶ μέρος τῆς κοιλίας καὶ τοῦ χείλους. Μέσα εἰς αὐτό, καταφανῶς τοποθετημένον καὶ ὅχι πεσμένον κατὰ τύχην, ὑπῆρχεν ἄλλο τεμάχιον τοῦ ἰδίου ἀγγείου, τὰ ὑπόλοιπα δὲ εὐρέθησαν ὀπισθεν τοῦ κρανίου, εἰς τὴν ΒΔ.

γωνίαν τοῦ θαλάμου. Δεξιώτερον καὶ παρὰ τὸ Β. τοίχωμα ἦσαν συσσωρευμένα τὰ ὀστᾶ (κρανίον, μερικάι πλευραί, ἔχνη λεκάνης, μηριαῖα καὶ κνήμαι) ἐνὸς μικροσώμου ἀτόμου, πιθανώτατα παιδίου, συμπληρώσαντος ὅμως τὴν δευτέραν ὀδοντοφυΐαν. Τὰ ὀστᾶ αὐτὰ ἐκαλύπτοντο ἀπὸ τεμάχιον λεκάνης σκελετοῦ ἐνηλίκου ἀτόμου καὶ ὀπισθεν τοῦ μικροῦ κρανίου ὑπῆρχεν ὀσφυϊκὸς σπόνδυλος τῆς ἰδίας προελεύσεως, ἀσφαλῶς τοῦ γειτονικοῦ κατὰ χώραν σκελετοῦ. Εἶναι πρόδηλον ὅτι κάποτε τὸ κάτω μέρος τοῦ σκελετοῦ αὐτοῦ ἀφῆρέθη καὶ ἀπερρίφθη, ἐκτὸς ἀπὸ τεμάχιον τῆς λεκάνης καὶ ἓνα σπόνδυλον, ἀπωθηθέντα πρὸς τὸ βάθος, τὰ κτερίσματά του δὲ μετεκινήθησαν καὶ μερικά, καθὼς μαρτυρεῖ τὸ εἰδώλιον 818, ἠκολούθησαν τὰ ἀπορριφθέντα ὀστᾶ. Ἡ διατάραξις αὐτῇ τοῦ σκελετοῦ καὶ μάλιστα τοῦ τμήματός του τοῦ ἐξέχοντος πρὸς τὰ ἐπάνω — διότι ἀπὸ τὰ διατηρούμενα κατὰ χώραν ὀστᾶ του φαίνεται ὅτι θὰ ἦτο καὶ αὐτὸς θαμμένος μετὰ τὰ γόνατα ὑψηλά — δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπιθυμίαν δημιουργίας νέου ταφικοῦ στρώματος.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 119 α).

**818.** Εἰδώλιον γυναικεῖον θρηνωδοῦ, συγκολλημένον. Εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς στενὸς πόλος, πρόσωπον ὀξύ, σῶμα πλατὺ κυλινδρικόν, με εὐρυνομένην κωνοειδῇ βάσιν. Τὰ στήθη δηλωμένα με δύο μικρὰ πῆλινα δισκάρια. Οἱ βραχίονες, ἀνυψωμένοι καὶ καμπύλοι, συναντῶνται εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ πόλου. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως βαθεῖα κάθετος ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς, ἀλείφωμα ὑπόλευκον πυκνόν, ἀπολεπισμένον, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χῶρισμα τοῦ πόλου ἀπὸ τὴν κεφαλὴν, μικροὶ κύκλοι εἰς τὴν θέσιν τῶν ὀφθαλμῶν, εἰς τὸν λαιμὸν δακτύλιος. Εἰς τὸ στήθος καμπύλαι γραμμαὶ, εἰς τοὺς βραχίονας ἐγκαρσία διαγράμμις, εἰς τὴν ὀσφὺν τετράγωνος κροσσωτὴ ποδιά, εἰς τὴν ράχιν καμπύλαι γραμμαὶ ὀριζόμεναι εἰς τὴν ὀσφὺν ἀπὸ ταινίαν, ἀπ' ὅπου κατέρχονται πρὸς τὴν βάσιν τρεῖς κάθετοι. Διάμ. βάσεως 0,028, ὕψ. 0,092 μ.

**819.** Μικρὸν πηνίσχημον κύπελλον, με συμπληρωμένην τὴν λαβήν. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, βαφὴ ἐρυθροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένον ὁλόκληρον ἐσωτερικῶς με ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος. Ἐξωτερικῶς περιβάλλεται ἀπὸ ζώνην περιλαμβάνουσαν ἐξ στενὰς καταχορύφους ἡμιελλειπτικὰς στήλας ἐσω-

τερικῶς διαστίκτους. Περὶ τὸν πυθμένα ταινία. Διάμ. βάσεως 0,063, διάμ. χείλους 0,068, ὕψ. 0,051 μ.

**820.** Λεκάνη συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ἀμφικωνική, με ἐπίπεδον πυθμένα. Εἰς τὸ χεῖλος τρεῖς στεναὶ καὶ διαμπερεῖς ὅπαι εἰς συμμετρικὰς ἀποστάσεις. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς, τραχύς καὶ ἀκάθαρος, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένη ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, με μικρὸν κύκλον ἐξηρημένον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος. Ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος, αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, περὶ τὸν πυθμένα λωρίς, εἰς τὸν πυθμένα τρεῖς ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὰς ὁπὰς τοῦ χείλους ἐστερεώνοντο τὰ τρία εὐρεθέντα εἰδώλια θρηνωδῶν με τὴν βοήθειαν μικρῶν φθαρτῶν, πιθανώτατα ξυλίνων, στελεχῶν εἰσχωρούντων εἰς τὰς ὁπὰς τῶν εἰδωλίων, ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ εἰς τὸ ἀντίστοιχον σύμπλεγμα τοῦ τάφου 5 (βλ. ἀνωτέρω, σ. 169-170 καὶ πίν. 178 β). Διάμ. χείλους 0,319, ὕψ. 0,148 μ.

**821.** Εἰδώλιον θρηνωδοῦ, ἀκέραιον, ὅμοιον κατὰ τὸ σχῆμα, τὴν κατασκευὴν καὶ τὴν διακόσμησιν πρὸς τὸ 818. Διάμ. βάσεως 0,027, ὕψ. 0,093 μ.

**822.** Εἰδώλιον θρηνωδοῦ, συγκολλημένον, ὅμοιον πρὸς τὸ προηγούμενον καὶ πρὸς τὸ 818. Διάμ. βάσεως 0,031, ὕψ. 0,104 μ.

Αἱ ταφαὶ τοῦ στρώματος 111 α εἶχον γίνεαι κανονικῶς ἀπὸ τὴν θύραν, ἐνόσφ ἢ θόλος, ἂν καὶ ἐξησθημένη ἀπὸ τὰς ἀλλεπαλλήλους πτώσεις τῆς ὀροφῆς, ἐξηκολούθει νὰ ὑφίσταται. Φαίνεται ὅμως ὅτι δὲν διετηρήθη πολὺ διότι αἱ ταφαὶ τοῦ ὑπερκειμένου κατὰ 0,35 μ. ταφικοῦ στρώματος, τοῦ 111 β (πίν. 119 β, 163 α-β), εἶχον γίνεαι ἀπὸ ἐπάνω.



Πράγματι, κατὰ μῆκος τῶν τοιχωμάτων εὐρέθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνασκαφῆς ἐπ'ἀλλήλα στρώματα πρασινωπῶν νεροχωμάτων παρουσιάζοντων πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου πρόσοψιν καθέτως κομμένην. Εἶναι φανερόν ὅτι, ἀφοῦ ἡχρηστεύθη ἡ θόλος καὶ ἐγέμισεν ὁ τάφος ἀπὸ ἰλύν, ἐσκάφη εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ γεμίσματος αὐτοῦ μέγας λάκκος, ἴσος σχεδὸν εἰς ἑκτασιν μὲ τὸν θάλαμον, ὅπου ἐγένοντο ἀλληλοδιαδόχως δύο ταφαί. Ἀπὸ αὐτὰς ἡ μία ἀπωθήθη πρὸς τὴν ΒΑ. γωνίαν, ἡ δὲ ἄλλη εὐρέθη κατὰ χώραν εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ τάφου. Κατὰ κανόνα, οἱ νεκροὶ ἐνεταφιάζοντο εἰς τοὺς θαλάμους ἢ εἰς τοὺς πλακοσκεπάστους λακκοειδεῖς, δηλαδὴ μέσα εἰς κενοὺς χώρους ὅπου, μετὰ τὴν ἀποσύνθεσιν τῶν μαλακῶν μορίων, τὰ ὅσῃ ἔχονον τὴν κανονικὴν των συνοχὴν καὶ ἐπιπτον, λαμβάνοντα θέσεις ἐντελῶς τυχαίας. Ἡ βύθις τῆς θόλου τὰ συνέθλιβε καὶ συνέτεινεν εἰς τὴν μερικὴν μετακίνησιν καὶ παραμόρφωσιν των οὕτως ὥστε ὅσαι ταφαὶ δὲν διαταράχθησαν ἀπὸ ἀνθρωπίνην ἐπέμβασιν νὰ διατηροῦν τὴν ἀρχικὴν των θέσιν, ὅχι ὅμως ἀπολύτως καὶ τὴν ἀρχικὴν των στάσιν. Ἐδῶ ὅμως τὰ χρώματα τὰ περιβαλόντα καὶ καλύψαντα τὸν νεκρὸν αὐτὸν συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ διατηρηθῇ ἀκριβῶς ὅπως εἶχε ταφῇ, παρουσιάζων ἐντελῶς ἄθικτον δεῖγμα ὑπτίου θαμμένου μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά.

Ὁ σκελετὸς εὐρέθη μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Ν. Τὸ κρανίον του, ἐλαφρῶς ἀνασηκωμένον, ἔκλινεν ὀλίγον πρὸς τὰ δεξιὰ. Αἱ κλειῖδες, αἱ ὠμοπλάται, αἱ πλευραὶ καὶ ἡ σπονδυλικὴ στήλη ἦσαν ὅλα συμμετρικὰ εἰς τὴν θέσιν των. Ἡ δεξιὰ, μὲ τὸν ὦμον ἀνυψωμένον, διεσταύρωνε λοξῶς τὴν κοιλίαν φέρουσα τοὺς δακτύλους εἰς τὸ ἀριστερὸν ἰσχίον. Ἡ ἀριστερά, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, διήρχετο ἐπάνω ἀπὸ τὸ ὑπογάστριον καὶ κατέληγεν εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς λεκάνης, ὅπου ἐσώθησαν ὅλοι της οἱ δάκτυλοι. Τὰ σκέλη ἦσαν συνεσταλμένα μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά, τὰ δὲ πέλματα, διατηροῦντα ὅλα των τὰ ὀστάρια, ἐπάτουν μὲ μικρὰν στροφὴν πρὸς τὰ μέσα. Τὰ ὅσῃ τοῦ δεξιοῦ σκέλους ἦσαν σχεδὸν κάθετα, τὸ ἀριστερὸν ὅμως εἶχε μικρὰν κλίσιν πρὸς τὸ προηγούμενον, μὲ τὸ γόνυ του κατὰ τι χαμηλότερον. Ὅλα τὰ ὀστά τοῦ σκελετοῦ ἐσώθησαν θαυμάσια, ἀκόμη καὶ τὰ σπανιώτατα διατηρούμενον ξιφοειδές. Εἰς τὴν προέκτασίν του καὶ παρὰ τὸ Β. τοίχωμα ἦτο πεσμένος μέγας ψευδόστομος ( 824 ) ἔχων πλησίον του κύαθον ( 825 ). Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα ἔκειτο ἄλλος, μικρὸς ( 823 ), ἀνήκων κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὅχι εἰς αὐτὴν ἀλλ' εἰς τὴν προηγούμενην, τὴν ἀπωθημένην εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν εἰς ἐκτεταμένον σωρὸν περιλαμβάνοντα τὸ κρανίον καὶ τὰ διάφορα ὀστά ἐνὸς πλήρους σκελετοῦ. Αἱ δύο αὐταὶ ταφαὶ ἦσαν χωμέναι μέσα εἰς συμπαγὲς γέμισμα, ὕψους 0,45 μ. περίπου. Εἰς τὴν κορυφὴν του ἐσχηματίσθη νέον δάπεδον χρησιμεῦσαν εἰς μεταγενέστερον ταφικὸν στρώμα.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 119 γ)

**823.** Ψευδόστομος μὲ συμπληρωμένον τὸ στόμιον, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα : θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖ-

ρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὅμοια παράπλευρα, συνδεδεμένα μὲ ἐναλλήλους καμπύλας. Διάμ. 0,101, ὕψ. 0,116 μ.

**824.** Ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠσειδής. Στόμιον λεπτὸν κατακόρυφον, λαβαὶ χαμηλαί, εἰς

τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Εἰς τὸν ὄμον μικρὰ ὀπή, διευρυνθεῖσα ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ μεταβληθεῖσα εἰς ἀκανόνιστον ἐπιμήκη σχισμὴν. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανή, σχεδὸν ἐντελῶς ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις των πυκναὶ λεπταὶ ἐγκάρσιαι γραμμαῖ, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ ταινίας. Μεταξὺ των ζώνη, περιλαμβάνουσα δύο σειρὰς ἐναλλάξ ἀντιθετικῶν ὁμοκέντρων τόξων, χωρισμέναις μὲ στι-

κτὴν κυματοειδῇ γραμμῇ καὶ διακοπτομένης ἀπὸ ὁμάδα φολίδων. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὄμου στενὴ ζώνη γωνιωδῶν ὁμοκέντρων τόξων μὲ τὰς κορυφὰς πρὸς τὸ κέντρον. Εἰς τὸν ὄμον ὅμοια μεγαλύτερα σχήματα. Διάμ. 0,172, ὕψ. 0,194 μ.

**825.** Κυαθίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, διάστομος, μὲ στενὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπὸς ἀκάθαρτος, βαφὴ καστανή. Βαμμένοι ἐξωτερικῶς δύο ἡμιελλείψεις, ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι ἀντιστοίχως εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Διάμ. χείλους 0,073, ὕψ. 0,048 μ.

Τὸ ἐπόμενον στρῶμα, τὸ **111 γ** (πίν. 120 α, 164 β), δημιουργηθὲν εἰς στάθμην ὑψηλοτέραν τῆς ἀρχικῆς ὀροφῆς τοῦ τάφου, περιελάμβανε καὶ αὐτὸ δύο ταφάς, ἐντελῶς ἀκτερίστους. Τῆς μιᾶς τὰ ὅστ᾽ εἶχον συσσωρευθῇ εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν καλύπτοντα τὸ κρανίον τῆς. Ἡ ἄλλη εὐρέθη εἰς τὸ Δ. τμήμα τοῦ λάκκου, κατὰ χώραν, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Α. καὶ εἰς ἀρίστην κατάστασιν. Τὸ κρανίον τῆς, ἀνασηκωμένον, ἔκλινε πρὸς τὰ δεξιὰ. Ἡ κάτω γνάθος ἐκάλυπτεν ἐν μέρει τὰς κλεῖδας διατηρηθείσας συμμετρικῶς εἰς τὴν θέσιν των μὲ τὴν ἀριστερὰν ἐλαφρῶς ἀνυψωμένην. Ὁ δεξιὸς βραχίον, σκεπασμένος ἀπὸ τὰς ἀντιστοίχους πλευράς, ἐδίπλωνεν εἰς τὸ στῆθος φέρων τοὺς δακτύλους εἰς τὸν λαιμόν. Ἀντιθέτως ἡ ἀριστερὰ διεσταύρωνε τὸν θώρακα, φέρουσα τοὺς δακτύλους εἰς τὸν δεξιὸν ἀγκῶνα. Τὸ πρὸς τὸν ἀγκῶνα ἄκρον τοῦ βραχιονίου τῆς εἶχεν ὀλισθήσει πρὸς τὸ στῆθος μετακινήσαν καὶ τὴν ὠλένην. Ἡ σπονδυλικὴ στήλη, περίπου εὐθύγραμμος, κατέληγεν εἰς τὴν λεκάνην, ἀσυνήθως καλοδιατηρημένην καὶ μὲ ὑπερυψωμένον τὸ δεξιὸν τῆς ἄκρον. Τὰ δύο σκέλη, διπλωμένα εἰς τὰ γόνατα, εἶχον πέσει πλάγιως πρὸς τὰ ἀριστερά, μὲ τὰ ὅστ᾽ τοῦ ἀριστεροῦ καλύπτοντα τὸ δεξιόν. Ὁ νεκρὸς δηλαδὴ ἦτο ἐξηπλωμένος εἰς τὸ ἀριστερόν του πλευρὸν μὲ τὰ γόνατα συνεσταλμένα.

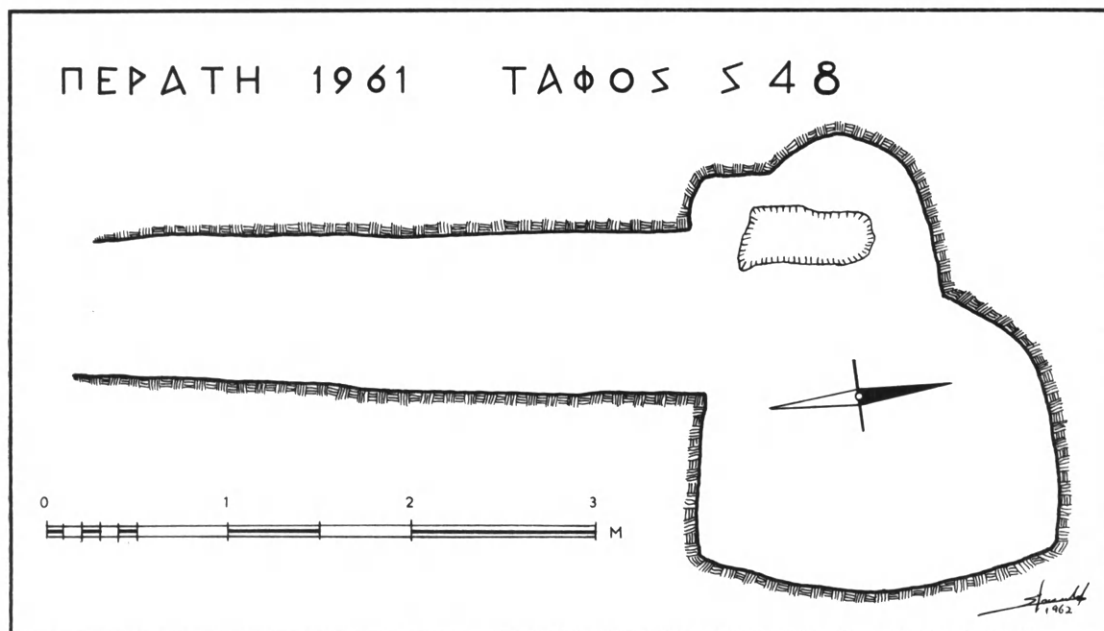
Εἰς ὕψος 0,35 μ. ἐπάνω ἀπὸ τὰς δύο τελευταίας ταφάς ὑπῆρχε τὸ τελευταῖον ταφικὸν στρῶμα, τὸ **111 δ**, πέμπτον κατὰ σειρὰν ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν δάπεδον τοῦ τάφου. Περιεῖχε μίαν ταφήν, τὴν προχειροτέραν καὶ περισσότερον κακοδιατηρημένην ἀπὸ ὅλας. Εὐρέθη εἰς βάθος 0,70 μ. ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἐπιφάνειαν. Εἰς τὸ ὕψος αὐτὸ τὸ πεσμένον τμήμα τῆς θόλου ἦτο πολὺ μικροτέρας ἐκτάσεως ἀπὸ τὸ συνολικὸν ἐμβαδὸν τοῦ θαλάμου, ἀντιστοιχοῦν κυρίως εἰς τὸ Ν. τμήμα τοῦ τάφου καὶ εἰς τὴν εἴσοδον. Προκειμένου νὰ γίνῃ ἡ ταφή, ἐσκάφη μικρός, μᾶλλον ἀκανόνιστος, ἐλλειψοειδὴς λάκκος. Ἡ Β. καὶ ἡ Α. πλευρὰ του ἐκόπησαν ἐν μέρει μέσα εἰς τὸ στερεὸν ἔδαφος, ὃ δὲ ὑπόλοιπος πρὸς Ν. μέσα εἰς τὰ χῶματα τὰ καλύψαντα τὸν 111 γ. Τὰ χῶματα αὐτὰ ἐκάλυπτον ἐν μέρει τὸ πεσμένον ὑπέρθυρον τοῦ 111 καὶ ἐν μέρει τὸ γέμισμα τοῦ τελευταίου τμήματος τοῦ δρόμου. Διὰ νὰ συγκρατηθῇ λοιπὸν ἡ ἐπισφαλὴς αὕτη πλευρὰ προσετέθησαν ἐπάνω ἀπὸ τὴν τείχισιν τῆς θύρας τοῦ 111 μικροὶ λίθοι σχηματίσαντες πρόχειρον καὶ ἀκατάστατον ξηρολιθίαν. Ἄλλοι μεγαλύτεροι ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ νὰ ἐνισχύσουν τὸ δάπεδον, ἐπάνω εἰς αὐτοὺς δὲ ἐτοποθετήθη ὁ νεκρὸς, καλυφθεὶς μὲ τὰ χῶματα τῆς

έκσκαφῆς τοῦ λάκκου καὶ μερικοὺς ἐπὶ πλέον λίθους. Μέσα εἰς τὰ χώματα αὐτά, προερχόμενα ἀπὸ τὸ γέμισμα τῆς εἰσόδου καὶ τοῦ δρόμου, εὑρέθησαν ὅστρακα ἐνὸς ψευδοστόμου, μιᾶς κύλικος καὶ τεσσάρων διαφόρων ἀγγείων, καθὼς καὶ τὸ εἰδῶλιον 818.

Ἡ ταφή, ἀκτέριστος, διετηρήθη ἀτελέστατα. Οἱ λίθοι οἱ ριφθέντες εἰς τὸ γέμισμα τοῦ ὀρύγματος τὸ ἡμπόδισαν νὰ κατακαθίσῃ ὁμοιομόρφως καὶ ἰσομερῶς, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ παρασυρθοῦν τὰ ὅστᾱ τῆς εἰς διάφορα βάθη καὶ νὰ διαλυθῇ τελείως ἡ συνοχὴ τοῦ σκελετοῦ. Ἐπὶ πλέον εἶναι πιθανώτατον ὅτι ὁ λάκκος ἠνοίχθη ἤδη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὸ περιεχόμενόν του ἀνεστατώθη ἀκόμη περισσότερο, τὰ ἔχνη ὅμως τῆς ἐνδεχομένης αὐτῆς διαταράξεως κατέστρεψεν ἡ ἐπέμβασις τῶν συγχρόνων ἀρχαιοκαπήλων, σκαψάντων ἀκριβῶς ἐπάνω ἀπὸ τὴν ταφήν, χωρὶς νὰ φθάσουν μέχρις αὐτῆς. Κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν εὑρέθησαν ἐπάνω εἰς μεγάλον λίθον τὸ κρανίον καὶ δύο τεμάχια βραχιονίων, καθὼς καὶ μερικὰ ἀκόμη τμήματα ὀστέων εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ τάφου, χωρὶς ἔχνος κτερίσματος. Μὲ τὴν πρόχειρον καὶ παρημελημένην αὐτὴν ταφήν κλείει ἡ μακροχρόνιος ἱστορία τοῦ τάφου 111, κατασκευασθέντος μὲ προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν ὡς θαλαμοειδοῦς καὶ καταλήξαντος νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς λάκκος σκαφεῖς ἐκ τῶν ἐνόντων.

#### ΤΑΦΟΣ Σ48 (σχέδ. 130)

Θαλαμοειδῆς ἀρκετὰ μεγάλος, προσανατολισμένος Β.-Ν., μὲ διατηρημένην τὴν θόλον. Ἔχει δρόμον ἐπιμήκη καὶ εὐρὺν μὲ εὐθυγράμμους πλευρὰς καταληγούσας εἰς εἴσοδον ἰσοπλατῇ, χωρὶς παραστάδας. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ἀσύμμετρον καὶ ἀκα-



Σχέδ. 130.

νόμιστον. Δεξιὰ ἀπὸ τὴν εἴσοδον, τὸ Α. τοῦ τμήματος εἶναι τετράπλευρον ἀρκετὰ κανονικόν, μὲ τοιχώματα σχεδὸν εὐθύγραμμα καὶ γωνίας μόλις ἀπεστρογγυλευμένας. Τὸ ἀριστερόν (Δ.) ἥμισυ ἔχει ὀλιγώτερον βάθος καὶ εἶναι μικρότερον εἰς ἑκτασιν καὶ πρόχειρον

εἰς κατασκευὴν μὲ τοιχώματα λοξὰ καὶ καμπύλα, τὸ δὲ τμήμα τῆς Ν. πλευρᾶς ἀριστερὰ τῆς θύρας τόσον βραχὺ ὥστε ἡ εἴσοδος νὰ εὐρίσκεται πλησιέστατα πρὸς τὴν ΝΔ. γωνίαν. Εἶναι πρόδηλον ὅτι ὁ θάλαμος ἤρχισε νὰ σκάπτεται ἀπὸ δεξιὰ μὲ σκοπὸν νὰ γίνῃ τετράπλευρος καὶ ἀρκετὰ μεγάλος καὶ ὅτι ἀφοῦ ἠνοιχθῇ περίπου κατὰ τὸ ἥμισυ τὸν ἀπεπεράτωσαν βιαστικὰ περιορίζοντες τὸ ὑπόλοιπον εἰς τὰ ἐλάχιστα δυνατὰ ὅρια. Τοῦτο δὲν ὀφείλεται εἰς τὸ πέτρωμα, μὴ παρουσιάζον καμμίαν ἀλλαγὴν συστάσεως ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν εἰς τὴν ἄλλην, ἀλλὰ εἰς ἄλλους ἀπροσδιορίστους λόγους. Τὰ τοιχώματα τοῦ θαλάμου εἶναι κάθετα καὶ ἀρκετὰ λεῖα, τὸ δὲ δάπεδον σχετικῶς ὁμαλόν. Εἰς τὴν Δ. πλευρὰν τοῦ τάφου εἶχε σκαφῇ τετράπλευρος λάκκος διαστάσεων  $0,70 \times 0,40$  μ. καὶ βάθους  $0,20$  μ. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς ὀροφῆς δὲν διετηρήθη λόγω διαδοχικῶν μικροπτώσεων, ἀπὸ τὰ ἔχνη της ὅμως εἰς τὰ πλευρικὰ τοιχώματα φαίνεται ὅτι ἀρχικῶς εὐρίσκετο εἰς ὕψος  $1,10$  μ. περίπου.

Τὰ χώματα τῆς συλήσεως περιεῖχον διάφορα ὄστρακα. Ἀπὸ αὐτὰ συνεκολλήθησαν ἡ λεκάνη 938 καὶ τὸ λεκανίδιον 939, διεπιστώθη δὲ ὅτι ὑπῆρχον ἐπὶ πλέον σταμνίσκος, λεκανίδιον καὶ ἓν ἄλλο, ἀπροσδιόριστον.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 120 β)

**938.** Λεκάνη βαθυπύθμενος, συγκολλημένη, συμπληρωμένη. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένοι δακτύλιοι εἰς τὸν πυθμένα καὶ τὸ τοίχωμα ἐσωτερικῶς, ἐξωτερικῶς δὲ τὸ χεῖλος, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν καὶ ἐπάνω ἀπὸ

τὸν πυθμένα. Διάμ. χεῖλους  $0,241$ , ὕψ.  $0,135$  μ.

**939.** Λεκανίδιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, μὲ κάθετον χεῖλος, χωνοειδὲς σῶμα, ἐπίπεδον πυθμένα καὶ δύο ὀριζοντίας ταινιωτὰς λαβάς. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος. Ἀβαφον. Διάμ. χεῖλους  $0,15$ , ὕψ.  $0,07$  μ.

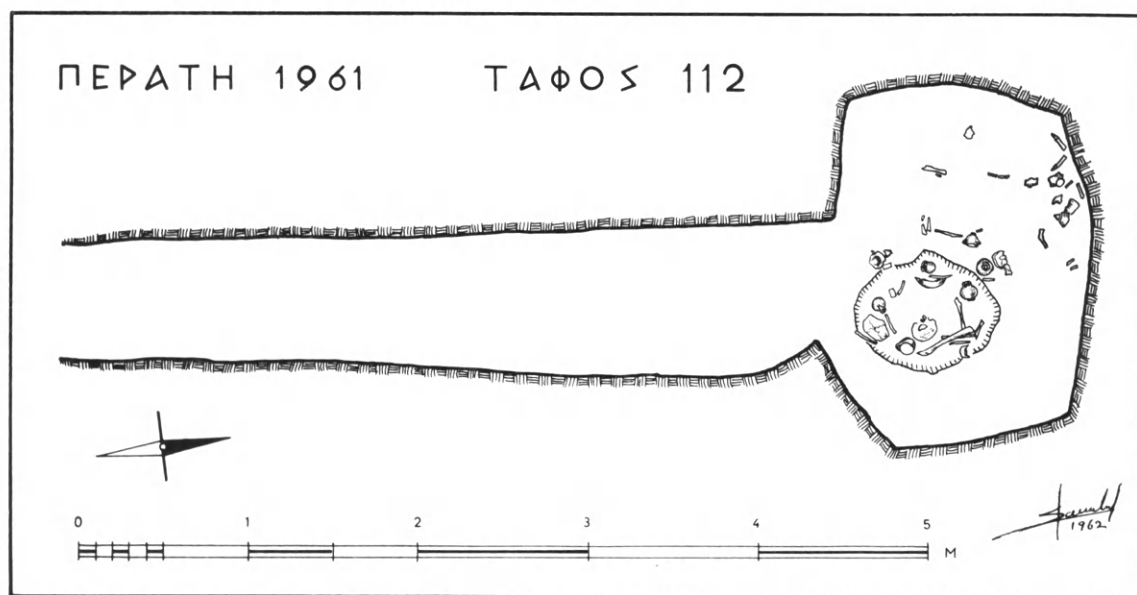
#### ΤΑΦΟΣ 112 (σχέδ. 131, πίν. 149 β)

Θαλαμοειδὴς ἀρκετὰ μεγάλος, βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν. Οἱ ἀρχαιοκάπηλοι τὸν εἶχον ἀνακαλύψει, παραβιάσει καὶ σκάψει εἰς ἀρκετὸν βάθος. Μέχρι τοῦ δαπέδου ἐφθασαν μόνον εἰς τὴν περιοχὴν τῆς εἰσόδου καὶ εἰς τὰ πλάγια, προσπαθήσαντες ἴσως νὰ προσδιορίσουν τὴν ἔκτασιν τοῦ θαλάμου. Τὸ κέντρον τοῦ τάφου καὶ τὸ ΒΔ. του τμήμα ἔμειναν ἄθικτα.

Ἐχει δρόμον στενομήκη, ἐλαφρῶς κατωφερῇ πρὸς τὸν θάλαμον, μὲ τοιχώματα συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἐπάνω. Ἡ διαμόρφωσις τῆς εἰσόδου εἶχε καταστραφῇ ἐν μέρει ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους, διετηρήθησαν ὅμως εἰς τὴν θέσιν των μερικοὶ ἀπὸ τοὺς λίθους τῆς θύρας, κάτω ἀπὸ τοὺς ὁποίους εὐρέθησαν τεμάχια ὀστέων, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν κάποιου καθαρισμοῦ τοῦ τάφου ἡ τεῖχισίς της εἶχεν ἀφαιρεθῇ ἐντελῶς. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τεράπλευρον, ὅχι πολὺ κανονικόν, μὲ καμπύλα τοιχώματα καὶ ἀνομοίας γωνίας, εἰς τὸ κέντρον του δὲ εἶχε σκαφῇ ὠοειδὴς ρηχὸς λάκκος, διαστάσεων  $0,60 \times 0,90$  μ. Ἡ ὀροφή, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὰ ἔχνη της εἰς τὰ τοιχώματα τοῦ θαλάμου, εὐρίσκετο  $0,70 - 0,75$  μ. ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ δάπεδον.

Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΒΔ. γωνίας καὶ ἰδίως πλησίον τοῦ Β. τοιχώματος ὑπῆρχον διάσπαρτα τεμάχια μακρῶν ὀστέων καὶ κρανίου καὶ μεταξύ των αὐτὰ θραύσματα μιᾶς πρόχου (826). Τὸ μεγαλύτερον ὅμως μέρος τοῦ περιεχομένου τοῦ τάφου εὐρέθη εἰς

τὰ χεῖλη καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ λάκκου. Ἐπάνω ἀπὸ τὸ κέντρον του, εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν χειλέων του, εὐρέθησαν δύο μικροὶ σταμνίσκοι ( 827 καὶ 828 ). Ἄλλος, ὁ 829, ἦτο τοποθετημένος ὀρθίως εἰς τὸ δάπεδον παραπλεύρως τοῦ Β. χείλους τοῦ λάκκου, μαζὶ μὲ τὰ τεμάχια κρανίου καὶ λεκάνης, μακρὰ ὀστᾶ καὶ σκύφον ( 830 ), πεσμένον πλαγίως. Εἰς τὴν ΝΔ. πλευρὰν τοῦ λάκκου, εἰς τὸ χεῖλός του, ἔκειντο τεμάχια ἐνὸς μικροῦ σταμνίσκου ( 833 ), ἐνὸς σκύφου ( 834 ) καὶ τὸ ἥμισυ πηλίνου πλακιδίου ( 835 ). Τὸ ἄλλο ἥμισυ εἶχε πέσει μέσα εἰς τὸν λάκκον, ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὸ προηγούμενον.



Σχέδ. 131.

Ἐκτὸς αὐτοῦ ὁ λάκκος περιεῖχε δύο κρανία καὶ ἀρκετὰ ὀστᾶ ὅλων τῶν εἰδῶν καθὼς καὶ διάφορα κτερίσματα. Εἰς τὸ Β. ἄκρον του ὑπῆρχε μικρὸς ψευδόστομος ( 838 ) καὶ παρὰ τὸ Δ. χεῖλός του μικρὰ ὑδρία ( 831 ), λεκανίδιον ( 832 ) καὶ δακτύλιος χάλκινος περασμένος εἰς φάλαγγα δακτύλου ( Μ 147 ). Εἰς τὸ Ν. τμήμα του, πλησίον τῶν κρανίων, ἔκειντο προχοῖδιον ( 836 ), σκύφος ( 837 ) καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην ( Λ 230 ). Ἐπὶ πλέον, ἀπὸ ὄστρακα συλλεγέμενα τόσον ἀπὸ τὰ συλημένα χώματα ὅσον καὶ ἀπὸ διάφορα σημεῖα τοῦ θαλάμου, συνεκολλήθη ὁ κύαθος 839 καὶ διεπιστώθη ὅτι ὑπῆρχον ἀκόμη τρεῖς ψευδόστομοι καὶ ἑπτὰ ἄλλα ἀπροσδιόριστα ἀγγεῖα.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 121 α.β)

**826.** Μικρὰ πρόχους συγκολλημένη, συμπληρωμένη, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν, ὠσειδῆς. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν πυκνόν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδῆς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,163, ὕψ. 0,194 μ.

**827.** Σταμνίσκος μὲ συμπληρωμένην τὴν μίαν

λαβὴν, κωνικός, μὲ στόμιον χωνοειδὲς καὶ κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος, μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ λεπτὰς ταινίας εἰς τὸν ὄμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,060, ὕψ. 0,059 μ.

**828.** Μικρότατος σταμνίσκος, μὲ συμπληρωσιν εἰς τὸ χεῖλος, σφαιρικός. Στόμιον χωνοειδές, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς



πρασινωπός, βαφή καστανή πολύ εξίτηλος. Βαμμένος όλόκληρος με εξηρημένη την βάσιν και λεπτάς ταινίας εις τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,06, ὕψ. 0,056 μ.

**829.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός, με χωνοειδὲς στόμιον καὶ κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή μαυροκάστανη. Βαμμένος όλόκληρος με εξηρημένη την βάσιν καὶ ταινίας εις τὴν κοιλίαν καὶ τὸν ὦμον. Διάμ. 0,093, ὕψ. 0,090 μ.

**830.** Σκύφος συγκολλημένος με μικροσυμπληρώσεις, διάστομος, με χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφή ἐρυθρά εξίτηλος κατὰ τόπους. Βαμμένος όλόκληρος με εξηρημένον κύκλον εις τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος καὶ λεπτὸν δακτύλιον εις τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς, ἐξωτερικῶς δὲ εις τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,11, ὕψ. 0,08 μ.

**831.** Μικρὰ ὕδρία κωνική, με συμπληρωμένη τὴν μίαν πλευρικὴν λαβήν. Εἰς τὸν ὦμον δύο μικραὶ θηλαί, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή μαυροκάστανη εξίτηλος. Βαμμένα : εις τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χείλους λεπτὸς δακτύλιος, εις τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εις τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον τρίγωνα διαποικίλτα με ὁμόκεντρα τόξα. Βαμμέναι καὶ αἱ θηλαί. Διάμ. 0,070, ὕψ. 0,067 μ.

**832.** Λεκανίδιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον. Χεῖλος κάθετον, σῶμα χωνοειδές, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος, δύο ὀριζόντιαι ταινίαι λαβαί. Πηλὸς ἐρυθρωπός, αἰεφωμα ὑποκίτρινον ἀπολεπισμένον. Ἄβαφον. Διάμ. χείλους 0,157, ὕψ. 0,058 μ.

**833.** Σταμνίσκος κυλινδρόστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλιπής (χωρὶς στόμιον, μέρος τοῦ ὦμου καὶ τὴν μίαν λαβήν), κωνικός. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Εἰς τὸ σωζόμενον μέρος τοῦ ὦμου θηλή. Πηλὸς κιτρινωπός τραχύς, βαφή μαυροκάστανη εξίτηλος. Βαμμένη ἡ θηλή, τὸ ὑπόλοιπον τοῦ στομίου, εις τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εις τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,065, σωζ. ὕψ. 0,055 μ.

**834.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν, διάστομος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφή ἐρυθρά, κατὰ τόπους μελανή. Ὀλόβαφος με εξηρημένην

τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους, 0,106, ὕψ. 0,075 μ.

**835.** Πήλινον συμπαγὲς ὀρθογώνιον παραλληλεπίπεδον, συγκολλημένον ἀπὸ δύο τεμάχια. Κατὰ μῆκος μιᾶς τῶν μακρῶν πλευρῶν δύο ὅπαι ἐγκαρσίως διαμπερεῖς. Πηλὸς κιτρινωπός ἀκάθαρτος, βαφή μαυροκάστανη, κατὰ τόπους εξίτηλος. Βαμμένα : εις τὴν μίαν ἀπὸ τὰς μεγάλας πλευράς του, προφανῶς τὴν πρόσοψιν, γραμμωτὰ λέπια με στίγματα εις τὰς γενέσεις των, κάτω ἀπὸ σειρὰν κροσσοπεταλίων. Εἰς τὰς δύο στενὰς πλευράς τέσσαρες κατακόρυφοι στῆλαι κυματοειδῶν γραμμῶν. Εἰς τὴν κορυφήν, ἐπάνω εις τὰς ὁπὰς, πέντε λεπταὶ παράλληλοι γραμμαί, με τεθλασμένην μεταξὺ τῶν δύο πλεισιεστέρων πρὸς τὴν πρόσοψιν. Αἱ ὑπόλοιποι δύο πλευραὶ ἀδιακόσμητοι. Μῆκος 0,075, πλάτος 0,028, ὕψ. 0,046 μ.

**836.** Προχοῖδιον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον, με εὐρὺ καὶ χαμηλὸν στόμιον καὶ ἐπίπεδον πυθμένα. Πηλὸς κιτρινωπός τραχύς, βαφή ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους εξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον μέχρι τοῦ ὦμου, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς καὶ δύο ταινίαι εις τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,091, ὕψ. 0,088 μ.

**837.** Σκύφος συγκολλημένος, διάστομος, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή μαυροκάστανη, κατὰ τόπους εξίτηλος. Βαμμένος ἐσωτερικῶς όλόκληρος, με εξηρημένον κύκλον εις τὸν πυθμένα. Κατὰ μῆκος τοῦ χείλους στίγματα. Ἐξωτερικῶς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εις τὰς ράχεις τῶν λαβῶν, τονισμένοι εις τὰς ρίζας. Εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν δύο ἀντιθετικαὶ σπεῖραι με ἀγκύλα στελέχη. Διάμ. χείλους 0,113, ὕψ. 0,080 μ.

**838.** Μικρὸς ψευδόστομος, ἀκέραιος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εις τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική, εις τὸν ὦμον ὀπή. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφή καστανή. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εις τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν λεπταὶ ταινίαι μεταξὺ λαυρίδων, εις τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου γωνιώδη ρομβοειδῆ ἄνθη, εις τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοια ἀντιμέτωπα πλασιώοντα ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,103, ὕψ. 0,118 μ.

**839.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλιπής κατὰ τὸ ἥμισυ σχεδόν. Βάσις χα-

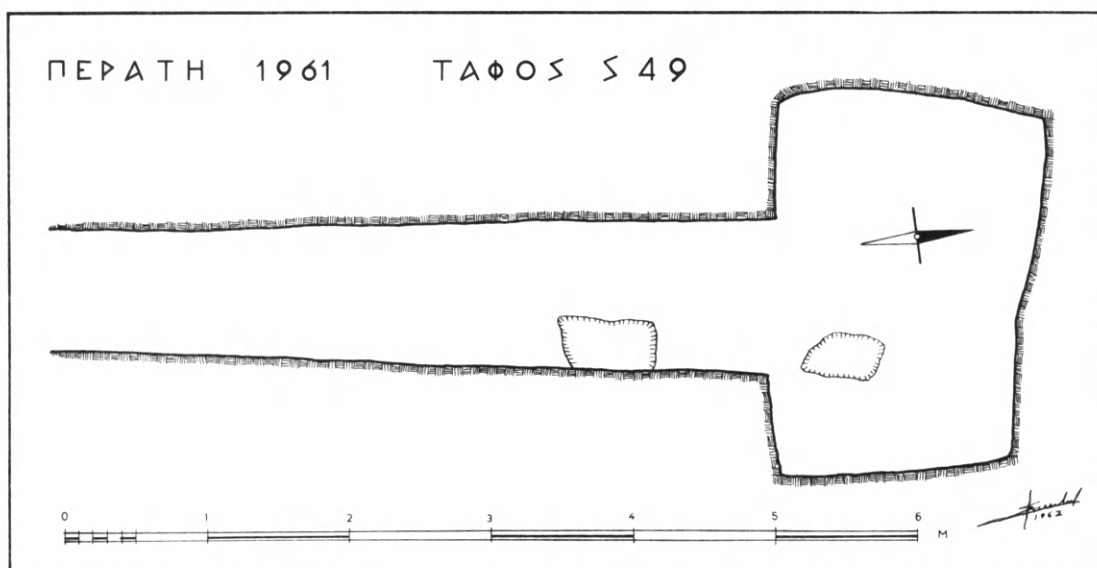
μηλή δακτυλιόσχημος. Πηλός πρασινωπός, βαφή καστανή, έντελώς έξίτηλος. Βαμμένος έσωτερικώς όλόκληρος, έξωτερικώς δέ έγκάρσιαι γραμμαί εις την ράχιν τής λαβῆς καί ταινίαι εις τὸ χεῖλος, τήν κοιλίαν καί τήν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,091, ὕψ. 0,063 μ.

**Λ 230.** Κομβίον χαμηλόν, κωνικόν, ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην, μὲ κυρτὴν βάσιν. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,007 μ.

**Μ 147.** Δακτύλιος χάλκινος ἀπλοῦς, συγκολλημένος ἀπὸ τρία τεμάχια, ὠξειδωμένος. Διάμ. 0,022 μ.

#### ΤΑΦΟΣ Σ49 (σχέδ. 132)

Μεγάλος θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν. Ἔχει δρόμον εὐρὺν καί ἐπιμήκη, ὁμαλῶς κατωφερῇ, μὲ εὐθύγραμμα τοιχώματα συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἐπάνω. Εἰς τὸ δάπεδόν του, ὀλίγον πρὸ τῆς εἰσόδου καί κατὰ μῆκος τῆς Α. παρειᾶς του, εὗρέθη μικρὸς τετράπλευρος λάκκος, μήκους 0,70, πλάτους 0,30 καί βάθους 0,15 μ., περιέχων θαλάσσια χαλίκια. Ἡ θύρα δὲν φαίνεται νὰ εἶχε παραστάδας, πάντως ὅμως ἢ διαμόρφωσίς της κατεστράφη ἀπὸ τὰ σκαψίματα τῶν ἀρχαιοκαπήλων. Τὰ σκαψί-



Σχέδ. 132.

ματα αὐτὰ φαίνεται νὰ ἐπέφερον μεταξύ ἄλλων καί τήν τελειωτικὴν βύθισιν τῆς θόλου, εὐρεθείσης εἰς ὀλίγους μεγάλους ὄγκους πεσμένους ἐπάνω εἰς τὰ χώματα τῆς συλήσεως.

Ὁ θάλαμος, τετράπλευρος καί εὐρύχωρος, ἔχει σχῆμα κανονικόν, γωνίας σχεδὸν ὀρθὰς καί τοιχώματα εὐθύγραμμα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ βόρειον. Εἰς τὸ ἐσωτερικόν του, ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν δεξιάν ( Α. ) παραστάδα, εἶχε σκαφῇ ἀκανόνιστος ὠσειδῆς λάκκος, διαστάσεων  $0,55 \times 0,35$  μ. καί βάθους 0,15 μ. Ἡ ὀροφή, καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὰ ἔχνη της εἰς τὰ πλευρικὰ τοιχώματα, εὐρίσκετο εἰς ὕψος 1,10 - 1,20 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον μὲ ἐλαφρὰν κλίσιν πρὸς Δ. Ὁ τάφος εἶχε συληθῇ συστηματικῶς, εἰς τὰ ἀνεστατωμένα χώματα τοῦ θαλάμου του δὲ εὗρέθησαν ὀλίγα διάσπαρτα τεμάχια μιᾶς χαλκίνης μαχαίρας ( Μ 176 ), δακτύλιος ἀργυροῦς ( Μ 177 ), τεμάχια ἐνὸς σταμνίσκου ( 940 ) καί ἐλάχιστα ὄστρακα ἄλλου, ὁμοίου.

## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 121 γ.δ)

**940.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, έλλιπής (χωρίς λαβάς και μέρος του στομίου, του ώμου και της κοιλίας), ώσειδής. Στόμιον εύρύ, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλός έρυθρόξανθος τραχύς, βαφή καστανή έξιτηλος. Όλόβαφος. Διάμ. 0,097, ύψ. 0,092 μ.

**M 176.** Μάχαιρα χαλκίνη, συγκολλημένη και έλλιπής, με μηνοειδή λεπίδα και συμπαγή λαβήν. Από την κόψιν της λεπίδος διατηρούνται δύο μικρότατα τμήματα. Η λαβή αποτελείται

από κυλινδρικών στέλεχος, παχύτερον προς τὸ ελεύθερον άκρον του, είναι δέ μονοκόμματα με την λεπίδα, προβάλλουσιν από τὸ μέσον της ράχεώς της. Ίχνη διακοσμήσεως δέν διατηρούνται. Όμοία εις σχήμα και διαστάσεις προς τὰ σημερινά κοφτομάχαιρα, χρησιμοποιούμενα κυρίως εις την κατεργασίαν δερμάτων. Μέγιστον σωζ. μήκος 0,128, μήκος λαβής 0,055 μ.

**M 177.** Δακτύλιος άργυροϋς, ώξειδωμένος. Διάμ. 0,023 μ.

## ΤΑΦΟΣ 113 (σχέδ. 133, πίν. 122 α)

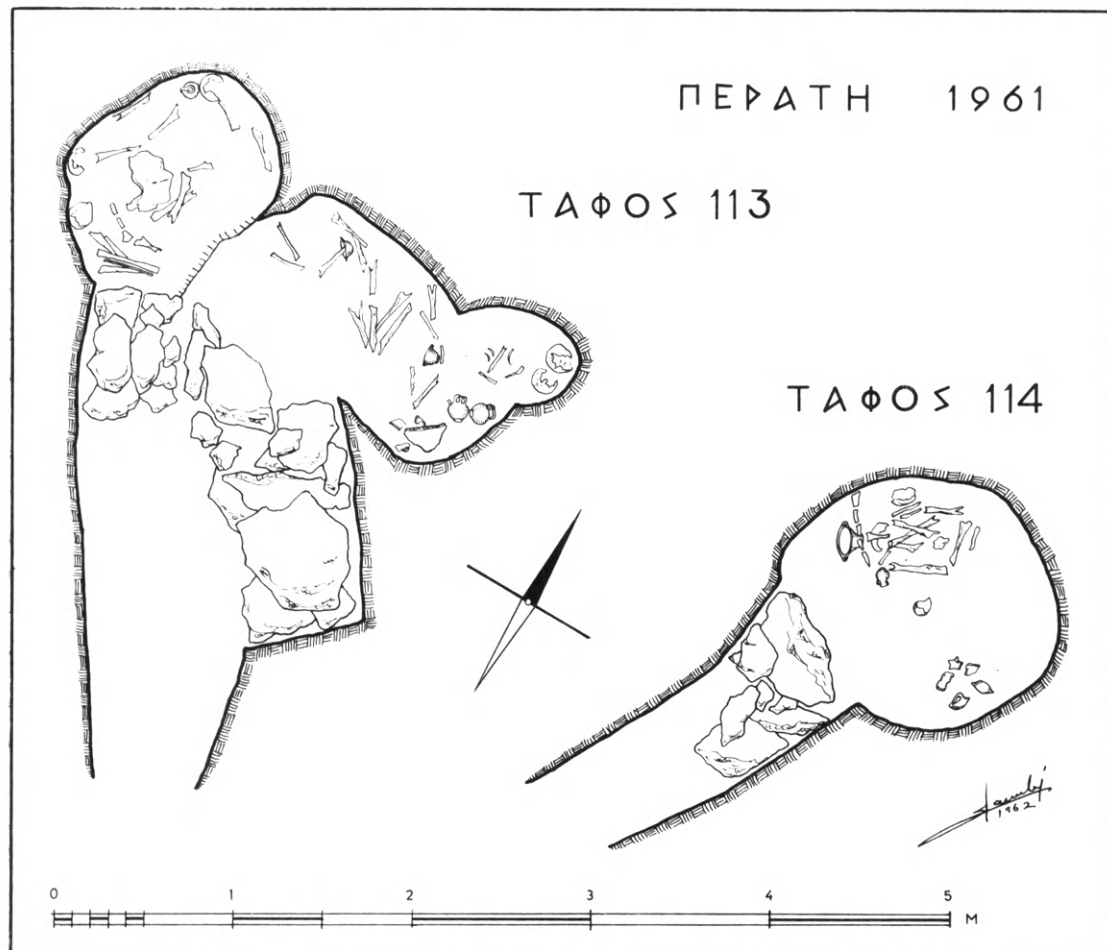
Μικρός θαλαμοειδής με διατηρημένην έν μέρει την θόλον του, προσανατολισμένος Β.-Ν., δίδυμος και προδήλως κατεσκευασμένος εις δύο στάδια. Τὸ μικρότερον και βαθύτερον δυτικόν του τμήμα είναι άναμφισβητήτως τὸ άρχικόν και διακρίνεται σαφώς από τὸ άνατολικόν, ρηχότερον και έντελώς ασύμμετρον, άποτέλεσμα προφανώς της προσπαθείας νά επεκταθῇ προς την κατεύθυνσιν όπου επέτρεπε τὸ πέτρωμα.

Ό δρόμος του είναι βραχύς και μάλλον άβαθής, σχεδόν όριζόντιος, φραγμένος εις τὸ σημεῖον της άρχικῆς εισόδου με μερικούς λίθους. Εις την δεξιάν (Α.) του πλευράν εκόπη μέσα εις τὸ τοίχωμά του μία τετράπλευρος στενομήκης έσοχή, μήκους 1,10 και πλάτους 0,50 - 0,80 μ., ή οποία έδιπλασίασε περίπου τὸ πλάτος του και εκτίσθη με λίθους καταλαμβάνοντας όλόκληρον την εκτασίν της και φθάνοντας μέχρι της επιφανείας. Εις τὸ ΒΔ. του άκρον ό λιθοσωρός αὐτός ένώνεται με την τείχισιν της θύρας χωρίς νά την ενισχύη. Τὸ πιθανώτερον είναι ότι ή έσοχή δέν άποτελεῖ επαύξησιν τοῦ άρχικοῦ δρόμου άλλ' υποκατάστατόν του και ότι έσκάφη όταν καταργήθη ό Δ.θάλαμος και ήρχισε νά χρησιμοποιηῖται ή προς Α. επέκτασίς του. Ακριβώς δέ έπειδή προς Δ. είχε σκαφῇ μέσα εις τὸ χαλαρόν και τριμμένον γέμισμα τοῦ άρχικοῦ δρόμου και έπομένως δέν είχε προς την πλευράν εκείνην στερεόν τοίχωμα, έχρειάσθη νά τὸν γεμίσουν με λίθους ώστε νά συγκρατηθοῦν τὰ χώματα και νά διατηρηθῇ τὸ σχῆμά του.

Τὸ δυτικόν τμήμα τοῦ θαλάμου έχει μικράν εκτασιν και σχήμα άκανονίστως ώσειδές. Η θόλος του δέν έσώθη, από τὰ ίχνη της όμως εις τὰ κακοκομμένα τοιχώματα τοῦ θαλάμου φαίνεται ότι δέν υπερέβαινε τὸ 0,60 μ. από τὸ δάπεδον. Ό άρχικός αὐτός θάλαμος ήτο κατειλημμένος από άνεσταταμένα και συσσωρευμένα όστᾶ όλων τῶν ειδῶν, με τρία κρανία μεταξύ των. Πλησίον τοῦ ένός από τὰ κρανία αὐτά, εις τὸ Β. τοίχωμα τοῦ θαλάμου, υπήρχε προχοῖδιον ὀρθιον (840), εις διάφορα σημεία δέ, μεταξύ τῶν όστῶν, εύρέθησαν μία χάνδρα από σάρδιον (Λ 231), μία από κορνάλινην (Λ 232) και τρία κογχύλια (Δ 153). Αὐτὰ όλα ήσαν χωμένα κάτω από μερικούς λίθους και τὰ βυθισμένα τεμάχια της θόλου.

Η προς Α. επέκτασις είχε σχήμα επίμηκες άκανόνιστον, λοξόν προς τὸν δρόμον, με μίαν μικράν ήμικυκλικήν κογχοειδῇ προσθήκην εις την ΒΑ. γωνίαν και τὸ δάπε-

δόν της ύψηλότερον κατὰ 0,25 ἀπὸ τὸ δάπεδον τοῦ Δ. τμήματος. Ἡ πλευρὰ τοῦ βάθους της πρὸς Α., ἐν μέρει δὲ καὶ ἡ Ν., σκαμμέναι μέσα εἰς χαλαρὸν ἀμμῶδες πέτρωμα, ἦσαν ὑποστηριγμέναι μὲ μερικοὺς λίθους πατοῦντας ἐπάνω εἰς ἀπωθημένα ὅστ᾽ αἰ ἀγγεῖα. Εἶχον συνεπῶς τοποθετηθῇ ἐκεῖ διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν κατάρρευσιν τῆς ὀροφῆς, πράγματι δὲ τὸ κατώρθωσαν διότι τὸ μεγαλύτερον μέρος της εἶχε διατηρηθῇ εἰς ὕψος 0,50 περίπου ἀπὸ τὸ δάπεδον. Παραπλεύρως καὶ ἐν μέρει ἀπὸ κάτω των



Σχέδ. 133.

εὑρέθησαν δύο ψευδόστομοι ( 842 καὶ 843 ), μία μικροτάτη ἀρύταινα ( 844 ) καὶ τὰ τεμάχια ἑνὸς σκύφου ( 845 ). Πλησίον τοῦ Β. τοιχώματος ἔκειτο μικρὸς σκύφος ( 846 ) περιέχων ὀλίγα τρίμματα σκελετοῦ μικροῦ ζώου καὶ σκεπασμένος ἀπὸ σωρὸν παραμερισμένων μακρῶν ὀστέων ἀντιστοιχούντων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς δύο κρανία εὑρεθέντα εἰς τὸν μυχὸν τῆς Α. κόγχης. Εἰς τὸν χώρον μεταξὺ τῶν κρανίων καὶ τῶν παραμερισμένων ὀστέων εὑρέθησαν τὰ κακοδιατηρημένα λείψανα μιᾶς ταφῆς κατὰ χώραν, ἀνηκούσης εἰς ἄτομον μικρόσωμον, πιθανώτατα μικρᾶς ἡλικίας, καὶ τοποθετημένης μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Α. Τὸ κρανίον ἐκτὸς ἀπὸ ἐλάχιστα ἔχνη δὲν διετηρήθη. Αἱ κλεῖδες ἐσώθησαν, ἡ ἀριστερὰ ὅμως φαίνεται ὅτι εἶχε μετακινήθῃ. Τὰ δύο βρα-

χιόνια, πεσμένα ὑπὸ γωνίαν ἐπάνω εἰς τὰς πλευράς, ἡγγιζόν σχεδὸν τοὺς ἀγκῶνας. Ἀπὸ τὴν λεκάνην εὐρέθησαν ἐλάχιστα καὶ ἄρκετὰ δυσδιάκριτα ἔχνη, τὰ δὲ σκέλη, λυγισμένα εἰς τὰ γόνατα, εἶχον πέσει πρὸς τὰ ἔξω. Εἶχε λοιπὸν ὁ νεκρὸς ταφῇ ὑπτίως μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά, μεταξὺ τῶν σκελῶν του δὲ εἶχε μικρὸν σκύφον, πεσμένον πλαγίως ( 841 ). Ἐπὶ πλεον συνελέγησαν ἀπὸ τὰ χῶματα τοῦ τάφου καὶ ὀλίγα τεμάχια ἐνὸς ἀπροσδιορίστου μεγάλου ἀγγείου.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 122 β,δ )

**840.** Προχοῖδιον ἀκέραιον, σφαιρικόν, μὲ χαμηλὸν καὶ εὐρὺ στόμιον καὶ ὑποτυπώδη δακτυλίσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χείλους, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,082, ὕψ. 0,083 μ.

**841.** Μικρότατος σκύφος συμπληρωμένος, διάστομος, μὲ στενὴν καὶ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὀλόκληρος, ἐξωτερικῶς δὲ ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,065, ὕψ. 0,055 μ.

**842.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνοὶ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου στῆλαι ἀμειβόντων. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀμυγδαλοειδῆ σχήματα μὲ διπλὴν περίμετρον, ἀντιμέτωπα, πλαισιοῦντα ὁμόκεντρα τόξα. Διάμ. 0,104, ὕψ. 0,118 μ.

**843.** Ψευδόστομος συγκολλημένος μὲ μικροσυμπληρώσεις, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν

δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου στῆλαι ἀμειβόντων. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀντιμέτωπα ἄνθη μὲ στικτὴν στεφάνην. Διάμ. 0,090, ὕψ. 0,11 μ.

**844.** Μικροτάτη ἀρύταινα ἀκεραία. Σῶμα βαθὺ κυανοειδές, πυθμὴν ἐπίπεδος, ὑψηλὴ ἀναδιπλωμένη ταινιωτὴ λαβή. Πηλὸς κιτρινωπός. Ἄβαφος. Διάμ. χείλους 0,034, συν. ὕψ. 0,049 μ.

**845.** Σκύφος βαθὺς συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, ἐξίτηλος κατὰ τόπους. Βαμμένος ὀλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν, λεπτὸν δακτύλιον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χείλους καὶ κύκλον εἰς τὸν πυθμένα. Διάμ. χείλους 0,12, ὕψ. 0,090 μ.

**846.** Σκύφος συγκολλημένος ἀπὸ δύο τεμάχια, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς ἔχνη. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὀλόκληρος μὲ κύκλον εἰς τὸν πυθμένα. Ἐξωτερικῶς αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,118, ὕψ. 0,085 μ.

**Λ 231.** Ἐλλειψοειδὴς ἐξάεδρος πρισματικὴ χάνδρα ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος κατὰ μῆκος. Μῆκος 0,012, πλάτος 0,010 μ.

**Λ 232.** Μικροτάτη βαρελόσχημος χάνδρα ἀπὸ κορναλίνην, διάτρητος. Μῆκος 0,003, διάμ. 0,003 μ.

**Λ 153.** Τρία κογχύλια κώνων, τὸ ἐν μὲ τριμμένην ἐπίπεδον ἔδραν. Μέγ. διαστ. 0,017 - 0,022 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 114 (σχέδ. 133)

Μικρὸς θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος Β.-Ν., μὲ βραχὺν καὶ ρηχὸν δρόμον. Ἡ εἴσοδος, χωρὶς εἰδικὴν διαμόρφωσιν, ἦτο φραγμένη μὲ μερικoὺς λίθους



ἀκατάστατα τοποθετημένους. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα κυκλικὸν μὲ τοιχώματα παρακολουθούμενα μέχρις ὕψους 0,50 μόλις ἀπὸ τὸ δάπεδον. Τὸ ΒΔ. τμήμα του ἦτο κατειλημμένον ἀπὸ σωρὸν παραμερισμένων ὀστέων, κυρίως μακρῶν, μὲ τεμάχια λεκάνης καὶ κρανίου. Εἰς τὸ πρὸς Ν. ἄκρον τοῦ σωροῦ αὐτοῦ ὑπῆρχε μικρὰ λεκάνη ( 847 ), πεσμένη πλαγίως κάτω ἀπὸ μερικὰ ὀστᾶ, παραπλεύρως τῆς προχοῦδιον ( 848 ) καὶ εἰς τὸ κέντρον ἀκριβῶς τοῦ θαλάμου θήλαστρον σπασμένον ( 849 ). Εἰς τὸ Α. τμήμα του μέσα εἰς ἀβαθὲς κοίλωμα εὐρέθη μικρὸς ἄσκος ( 850 ) εἰς δύο τεμάχια καὶ τὰ θραύσματα μικροῦ διώτου προχοῦδιου ( 851 ). Περιεῖχε δηλαδὴ ὁ τάφος μίαν ταφὴν ἐνηλίκου, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲ καὶ μίαν παιδικήν.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 122 ε )

**847.** Μικρὰ λεκάνη, συγκολλημένη, μὲ συμπληρώσιν εἰς τὸ χεῖλος, χωνοειδής. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, βαφὴ ἐρυθρὰ-καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένη ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸν πυθμένα. Ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος, αἱ ῥάχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὸν πυθμένα ταινίαι. Διάμ. χείλους 0,151, ὕψ. 0,072 μ.

**848.** Προχοῦδιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὠοειδές, μὲ εὐρὺ καὶ χαμηλὸν στόμιον καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθροξανθὸς ἀκάθαρτος. Ἀβαφον. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,074 μ.

**849.** Θήλαστρον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, βραχυστρόγγυλον, μὲ στενὸν χωνοειδὲς στόμιον, χαμηλὴν λαβὴν καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπὸς ἀκάθαρτος, βαφὴ ἐρυθρὰ πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁ λαιμός, ἡ ῥάχis τῆς λαβῆς, ἡ ρίζα τῆς προχοῆς καὶ τρεῖς

ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,115 μ.

**850.** Μικρὸς ἄσκος συγκολλημένος, μὲ χαμηλὴν ταινιωτὴν λαβὴν καὶ εὐρεῖαν ὀπὴν εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ὤμου ἀντὶ στομίου. Πηλὸς ἐρυθροξανθὸς, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένοι εἰς τὴν ῥάχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ καὶ ταινίαι κατὰ μῆκος τῆς κοιλίας, ἀκολουθοῦσαι τὸ σχῆμα τοῦ ἀγγείου. Μεταξὺ τῆς ῥάχεως καὶ τοῦ πρώτου ζεύγους ταινιῶν ἐγκαρσία διαγράμμις. Μῆκος 0,093, ὕψ. 0,065 μ.

**851.** Προχοῦδιον δίωτον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὠοειδές, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπὸς, βαφὴ ἐρυθροκαστανή. Βαμμένοι ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὴν σωζομένην λαβὴν, εἰς τὰς ρίζας τῶν λαβῶν ἄγκιστρον καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν, καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,071, ὕψ. 0,078 μ.

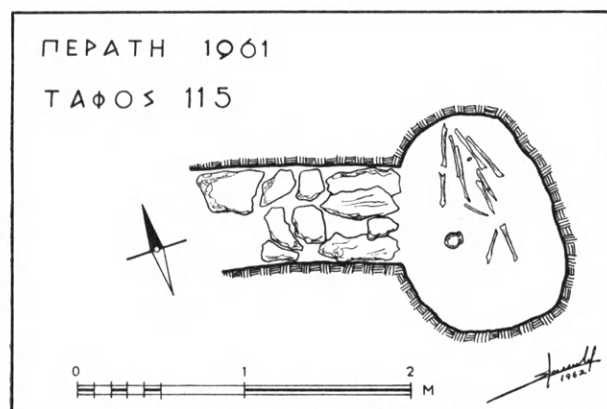
#### ΤΑΦΟΣ 115 ( σχέδ. 134, πίν. 148 α )

Μικρὸς θαλαμοειδὲς βυθισμένος, ὠρυγμένος κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος καὶ προσανατολισμένος Α.-Δ. Ἐχει δρόμον βραχὺν καὶ στενόν, στραμμένον πρὸς τὴν γειτονικὴν του νεροσυρμὴν καὶ κτισμένον ὁλόκληρον μὲ προσεκτικῶς τοποθετημένους λίθους, προφανῶς διὰ νὰ τὸν προφυλάξουν ἀπὸ τὴν ὁρμὴν τῶν ὑδάτων. Ἡ εἴσοδος ἦτο τειχισμένη μὲ ὑψηλοτέραν καὶ συστηματικωτέραν ξηρολιθίαν. Ὁ θάλαμος, σκαμμένος προχείρως, μὲ τοιχώματα καὶ δάπεδον ἀρκετὰ ἀνώμαλα, ἔχει σχῆμα ὠοειδὲς καὶ ἔκτασιν πολὺ περιορισμένην. Τὸ μεγαλύτερον μέρος του, τὸ πρὸς Β., ἦτο κατειλημμένον ἀπὸ μετακινημένα ὀστᾶ. Τὰ περισσότερα εἶναι μακρά, προερχόμενα καθὼς φαίνεται ἀπὸ ἓνα σκελετόν, κρανίον ὅμως δὲν ὑπῆρχεν. Ἐμπροσθέν των, πλησίον τῶν λίθων τῆς εἰσόδου, εὐρέθη μικρὸς ψευδόστομος ( 852 ), μεταξύ των δὲ κέλυφος ἀχιβάδος. Ἡ διατάραξις τῆς μοναδικῆς ταφῆς τοῦ θαλάμου ὀφείλεται εἰς ἀνθρωπίνην ἐπέμβασιν

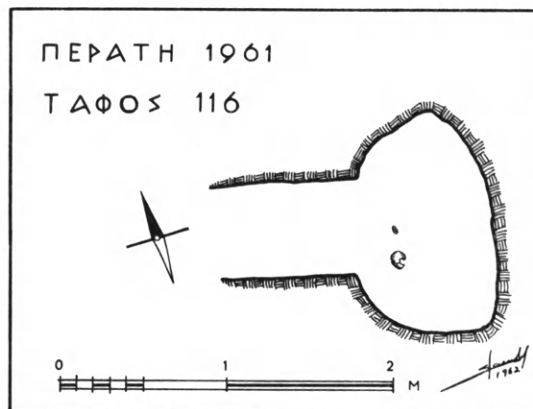
και ὅχι εἰς τυχαίαν μετακίνησιν τῆς ἀπὸ φυσικὰ αἷτια. Τοῦτο μόνον ἐξηγεῖ τὴν ἀπουσίαν τοῦ κρανίου. Ἰχνη συγχρόνου συλήσεως δὲν ὑπῆρχον. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἡνοίχθῃ καὶ νὰ ἀνεστατώθῃ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἐνὸς τὸ νεκροταφεῖον ἐλειτούργει.

**852** ( πίν. 122 γ ). Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος εἰς τὰς λαβὰς, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική, εἰς τὸν ὄμον μικρὰ ὀπή. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στο-

μίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον δυσδιάκριτα ἴχνη. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου στῆλαι ἀμειβόντων. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἴχνη ἀνθέων. Διάμ. 0,089, ὕψ. 0,104 μ.



Σχέδ. 134.



Σχέδ. 135.

### ΤΑΦΟΣ 116 ( σχέδ. 135 )

Πολὺ μικρὸς τάφος, μὲ κάτοψιν θαλαμοειδοῦς καὶ δρόμον βραχὺν καὶ πλατύν, ἐντελῶς ὑποτυπώδη, σκαφεὶς κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος. Ὁ θάλαμός του εἶναι τόσον ρηχὸς ὥστε ἀποκλείεται νὰ εἶχε πραγματικὴν θόλον. Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι κάποιος ριζόσπηλον ἢ μικρὸν κοίλωμα τοῦ πετρώματος μετετράπη προχείρως εἰς τάφον, ἀκανονίστως ὠσειδῇ, μὲ ἀνώμαλον δάπεδον καὶ ἀτείχιστον εἴσοδον. Ὅστ᾽ ἀδὲν εὐρέθησαν. Προφανῶς περιεῖχε ταφὴν νηπίου μὴ ἀφήσασαν ἴχνη, διότι εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου, πλησίον τῆς εἰσόδου ὑπῆρχον τὰ κτερίσματά της, κογχύλιον κυπραίας ( Δ 154 ) καὶ ληγύθιον ἐλλιπές ( 853 ), σκεπασμένα μὲ χῶμα καθαρὸν καὶ ἀπαραβίαστον. Εἰς αὐτὸ ἐπεκάθητο στρῶμα χώματος χρωματισμένου ἀπὸ τὰς ρίζας τῶν σχίνων τῆς περιοχῆς, καλυπτόμενον ἀπὸ τὸ ἔδαφος τῆς ἐπιφανείας.

### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 122 στ'.ζ )

**853.** Ληγύθιον συγκολλημένον ἐλλιπές ( χωρὶς λαβὴν καὶ στόμιον ). Εἰς τὸν ὄμον μικρὰ ὀπή. Σχῆμα κωνικόν, βάσις χαμηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, ἐξίτηλος κατὰ τόπους. Βαμμένον ὁλό-

κληρον μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. 0,070, σωζ. ὕψ. 0,051 μ.

**Δ 154.** Κογχύλιον κυπραίας ἀκέραιον, μὲ ὀπὴν ἀνοιγμένην εἰς τὸ ἄκρον του. Μῆκος 0,041 μ.

## ΤΑΦΟΣ 117 ( πίν. 123 α )

Πολύ μικρός θαλαμοειδής, ἀσφαλῶς παιδικός, ἀνοιγμένος κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος καὶ προσανατολισμένος Α.-Δ. Ὁ δρόμος του, στενομήκης καὶ ἀβαθής, καταλήγει εἰς εἴσοδον ἴσου πλάτους, τειχισμένην μὲ 2 - 3 ἀρκετὰ μεγάλους λίθους. Ὁ θάλαμος, κάπως βαθύτερος ἀπὸ τὸν δρόμον, εἶχε σχῆμα κυκλικὸν διαμέτρου 0,90 - 1 μ., μὲ τοιχώματα ἀκανόνιστα καὶ δάπεδον ἀνώμαλον. Ἀπαραβίαστος ἀπὸ σύγχρονον σύλησιν, εὐρέθη τελείως κενός. Προδήλως περιεῖχε ταφὴν νηπίου ἀκτέριστον.

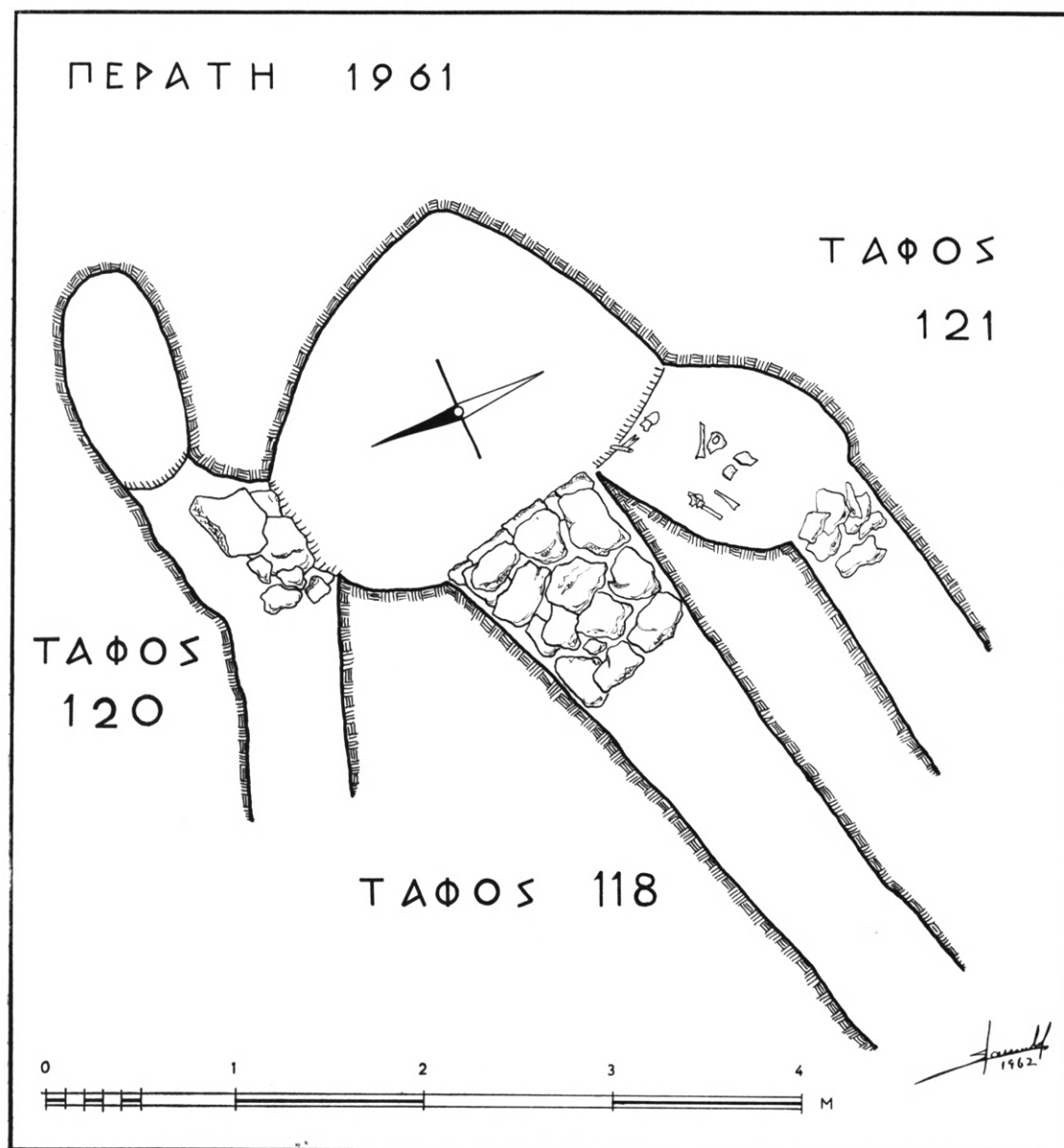
## ΤΑΦΟΙ 118, 120 καὶ 121 ( σχέδ. 136 )

Οἱ τρεῖς αὐτοὶ τάφοι εὐρέθησαν ἀποτελοῦντες σύμπλεγμα, ἀρχικῶς ὅμως εἶχον κατασκευασθῇ ἀνεξάρτητοι καὶ μὲ ἀρκετὴν χρονικὴν διαφοράν. Ὁ μεγαλύτερος, βαθύτερος καὶ παλαιότερος ἀπὸ τοὺς τρεῖς εἶναι ὁ **τάφος 118**. Σκαφεὶς ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος, μὲ προσανατολισμὸν Α.-Δ., ἔχει δρόμον ἐπιμήκη, βαθὺν καὶ κατωφερῆ, μὲ τοιχώματα συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἐπάνω, εὐρυνόμενον καθὼς πλησιάζει πρὸς τὴν εἴσοδον, φραγμένην μὲ ἰδιαιτέρως ὀγκώδη καὶ ἰσχυρὰν ξηρολιθιὰν ἀπὸ ἀρκετὰ μεγάλους λίθους, μὲ μερικoὺς πλακοειδεῖς τοποθετημένους ὀριζοντίως εἰς τὴν κορυφήν. Ἡ θύρα εἶχε πλάτος ἴσον μὲ τὸν δρόμον χωρὶς ἰδιαιτέρως διαμορφωμένας παραστάδας. Τὸ ὑπέρθυρον εἶχεν ἀκολουθήσει τὴν πτωσιν τῆς θόλου. Ὁ θάλαμος, μὲ τοιχώματα μαρτυροῦντα καλὴν καὶ προσεκτικὴν ἐργασίαν εἰς τὰ ὀλίγα σημεῖα ὅπου διατηροῦν τὴν παλαιάν των ἐπιφάνειαν, ἔχει σχῆμα πετάλου λοξοῦ πρὸς τὸν δρόμον, μὲ τὴν εἴσοδον ἀνοιγμένην εἰς τὸ μέσον τῆς μιᾶς ἀπὸ τὰς καμπύλας πλευράς. Ἡ ὀροφή δὲν ἐσώθη, ἀπὸ τὰ ἔχνη της ὅμως φαίνεται ὅτι εὐρίσκετο ἀρχικῶς εἰς ὕψος 0,90 - 0,92 μ. Ὁ τάφος εὐρέθη χωμένος ἀπὸ τὰ διαφόρων μεγεθῶν τεμάχια τῆς πεσμένης θόλου καὶ ἀπὸ ἐρυθρωπὸν χῶμα. Εἰς τὸ χῶμα αὐτὸ ὑπῆρχον μερικὰ σποραδικὰ ὄστρακα καὶ ἐλάχιστα τεμάχια ὀστέων. Εἶναι φανερόν ὅτι προτοῦ καταρρεύσει τὸν εἶχον ἐκκενώσει ἐντελῶς.

Ὑπερκείμενός του πρὸς Β. εὐρέθη ὁ **τάφος 120**, ἐπίσης θαλαμοειδής, ἀλλὰ πολὺ μικρότερος, ἀσφαλῶς παιδικός, χωρὶς θόλον. Ἐχει βραχύν, στενόν, ἀβαθὴ καὶ πολὺ κατωφερῆ δρόμον, ὀδηγοῦντα κατευθεῖαν πρὸς τὴν Β. πλευράν τοῦ θαλάμου τοῦ 118. Εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, ἀκριβῶς εἰς τὸ πλευρὸν τῆς πεσμένης θόλου, διαμορφώνεται μακρόστενον ὀριζόντιον ἐπίπεδον, στρέφον πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ ἀποφεῦγον τὸν 118, μὲ τὴν πρὸς αὐτὸν πλευράν του ἐνισχυμένην μὲ μερικoὺς λίθους ἐξέχοντας ἐν μέρει εἰς τὸ κενόν, ἐπάνω ἀπὸ τὸν βαθύτερον τάφον καὶ εἰς στάθμην ὑψηλοτέραν ἀπὸ τὴν ὀροφήν του. Τὸ μικρὸν τοῦτο ἐπίπεδον καταλήγει εἰς τὸν θάλαμον τοῦ 120, σκαφέντα εἰς τὴν προέκτασίν του, μὲ σχῆμα στενὸν ἐλλειψοειδές. Τὸ δάπεδόν του, εἰς στάθμην ἀρκετὰ βαθυτέραν ἀπὸ τὸν δρόμον, ἦτο στρωμένον μὲ θαλάσσια χαλίκια καὶ ἐντελῶς κενὸν ἀπὸ ὅστ᾽ ἢ κτερίσματα.

Ὁ **τάφος 121**, ὁ τρίτος τοῦ συμπλέγματος, ἦτο κατεσκευασμένος πρὸς τὰ δεξιὰ ( Ν. ) τοῦ 118. Ὁ δρόμος του, βραχὺς καὶ στενός, παράλληλος πρὸς τὸν δρόμον τοῦ μεγάλου τάφου, κατέληγεν εἰς μικράν χαμηλὴν θύραν, φραγμένην προχείρως μὲ

ὀλίγους λίθους ἀκατάστατα τοποθετημένους καὶ ἀνοιγμένην εἰς τὴν Δ. πλευρὰν ἐνὸς μικροῦ, στενοῦ, ὠσειδοῦς θαλάμου, ὀλίγον λοξοῦ πρὸς τὸν δρόμον. Ὁ θάλαμος αὐτός, προχείρου καὶ ἀμελοῦς κατασκευῆς καὶ σχήματος ἀκανονίστως πεταλοειδοῦς, εἶχε διατηρήσει τὴν θόλον του καὶ εἶχε σκαφῇ εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου τοῦ



Σχέδ. 136.

118, εἰς ἐπίπεδον ὑψηλότερον μὲν ἀπὸ τὸ δάπεδόν του, χαμηλότερον ὅμως ἀπὸ τὴν κορυφὴν τῆς ξηρολιθιάς του. Ἡ πλευρὰ τοῦ βάθους τοῦ 121, ἡ ΒΑ., εἶχε διατρυπήσει τὸ ἀντίστοιχον τοίχωμα τοῦ μεγαλυτέρου τάφου καὶ εὐρίσκετο εἰς τὸ κενόν, ἐπάνω ἀπὸ τὸν θάλαμόν του. Τὸ δάπεδον ἦτο καὶ αὐτὸ στρωμένον μὲ ἀραιὰ θαλάσσια χαλίκια, ἐπάνω των δὲ εὐρέθησαν μερικά διεσκορπισμένα ὀστᾶ, τμήματα κρανίου καὶ

τεμάχια ενός σταμνίσκου ( 858 ) και ενός σκύφου ( 859 ). Τὰ ὅστ' ἄν φαίνεται νὰ εἶχον μείνει εἰς τὴν ἀρχικὴν των θέσιν, 1-2 δὲ ἐξεῖχον πρὸς τὸν θάλαμον τοῦ 118.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 123 β )

**858.** Σταμνίσκος εὐρύστομος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής, μὲ χαμηλὴν δακτυλίσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος, μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ λωρίδα μεταξὺ τῶν λαβῶν περιλαμβάνουσιν τεθλασμένην. Διάμ. 0,106, ὕψ. 0,098 μ.

**859.** Σκύφος συγκολλημένος καὶ ἐλλιπής ( χωρὶς βάσιν ). Πηλὸς κιτρινωπός, ὅχι πολὺ καθαρός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη μὲ μελανὰς ἀποχρώσεις, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος, μὲ ἐξηρημένην ταινίαν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χείλους. Διάμ. χείλους 0,099, σωζ. ὕψ. 0,072 μ.

Τὰ ὅστ' αὐτοῦ τάφου 121, τὰ ἐξέχοντα εἰς τὸν θάλαμον τοῦ 118, ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ πρῶτος τάφος κατεσκευάσθη ἀφοῦ ὁ δεύτερος εἶχε βυθισθῇ καὶ χωθῇ, διότι θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ κεῖνται ἐκεῖ ὅπου ἔκειντο ἐὰν τὸ Β. τοίχωμα τοῦ 121 δὲν εὐρίσκετο ἀκόμη παραπέρα, δηλαδὴ ἐξ ὁλοκλήρου μέσα εἰς τὸν χώρον τοῦ 118. Δεδομένου ὅτι τὸ δάπεδόν του ἦτο εἰς στάθμην χαμηλοτέραν ἀπὸ τὸ ὑπέρθυρον τοῦ μεγάλου τάφου, χαμηλοτέραν δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ὀροφὴν του, ἡ κατασκευὴ τοῦ Β. τοιχώματος τοῦ 121 προϋποθέτει τὴν ὑπαρξίν γεμίσματος εἰς τὸν θάλαμον τοῦ 118. Εἶναι λοιπὸν ὁ 121 μεταγενέστερος ὅχι μόνον τῆς κατασκευῆς τοῦ 118 ἀλλὰ καὶ τῆς καταρρέουσέως του.

Μὲ τὸν 120 τὰ πράγματα εἶναι ἐξ ἴσου σαφῆ. Ἀναμφιβόλως εἶναι καὶ αὐτὸς μεταγενέστερος τοῦ 118. Εἶναι φανερόν ὅτι ὅταν οἱ κατασκευασταὶ του, ἀνορύσσοντες τὸν δρόμον του, ὠδηγήθησαν ἐπάνω ἀπὸ τὴν Β. πλευρὰν τοῦ 118, ἔστρεψαν ἀμέσως πρὸς Α. διὰ νὰ τὴν ἀποφύγουν, ἐνισχύοντες τὸ τοίχωμα μὲ μερικὸς λίθους. Ἐὰν ὁ 118 δὲν εἶχεν ἤδη βυθισθῇ, οἱ λίθοι αὐτοὶ δὲν θὰ εἶχον μείνει εἰς τὴν θέσιν των ἀλλὰ θὰ εἶχον παρασυρθῇ πρὸς τὰ κάτω. Πρέπει λοιπὸν καὶ αὐτὸς ὅπως καὶ ὁ ἄλλος νὰ κατεσκευάσθη μετὰ τὴν πτώσιν τῆς θόλου τοῦ 118 καὶ τὴν ἀχρήστευσίν του.

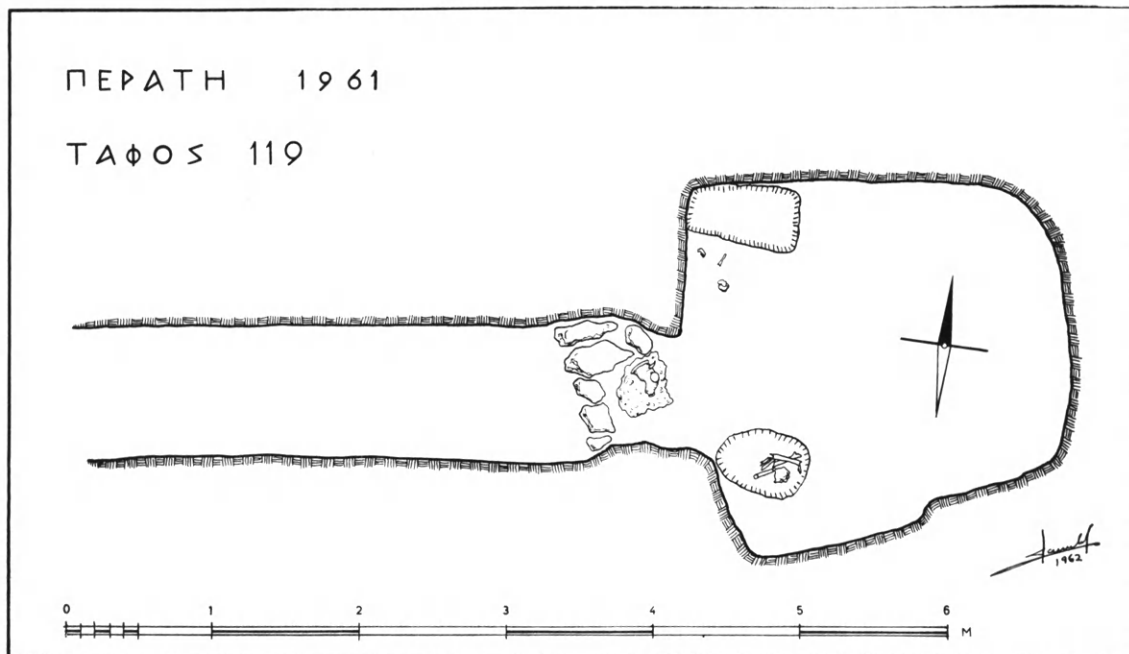
#### ΤΑΦΟΣ 119 ( σχέδ. 137 )

Μεγάλος εὐρύχωρος θαλαμοειδής, ὠρυγμένος κάτω ἀπὸ τὴν βραχίωδη ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος, προσανατολισμένος Α. - Δ. Τὸ πρὸς Β. ἡμισυ τῆς θόλου του εἶχε διατηρηθῇ, τὸ ὑπόλοιπον ὅμως εἶχε πέσει μαζὶ μὲ τὸ ὑπέρθυρον. Ἔχει δρόμον ἐπιμήκη, πλατὺν καὶ πολὺ κατωφερῆ, μὲ τοιχώματα εὐθύγραμμα, συγκλίνοντα ἐντόνως πρὸς τὰ ἐπάνω. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς θύρας τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου ἦτο πολὺ περισσότερον χαλαρὸν καὶ τριμμένον ἀπὸ ὅσον εἰς τὴν ἀρχὴν του, περιεῖχε δὲ ὅστρακα ἐνὸς χονδροειδοῦς οἰκιακοῦ ἀγγείου, ἐνὸς κυανοσκήμου, ἐνὸς μικροῦ ψευδοστόμου καὶ 19 διαφόρων ἄλλων. Προφανῶς ὁ τάφος εἶχεν ἀνοιχθῇ ἐπανειλημμένως, πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ αὐτὸν ἐσκάπτετο, ὅπως ἀποδεικνύεται διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, μόνον τὸ τελευταῖον τμήμα τοῦ δρόμου. Αἱ διάφοροι τειχίσσεις καὶ ἀποτεχίσσεις τῆς θύρας εἶχον καταστρέψει τὰς παραστάδας τῆς, ὑπαρχούσας ἀρχικῶς τοῦλάχιστον εἰς τὴν δεξιὰν πλευράν. Ἀπὸ τὴν ξηρολιθιὰν τῆς εἰσόδου εἶχον διατηρηθῇ οἱ κατώτατοι μόνον λίθοι. Ὁ θάλαμος εἶχε



σχήμα τραπεζίου με τὰς πλευρὰς ἀρκετὰ εὐθυγράμμους, τὰς γωνίας ἀπεστρογγυλευμένας καὶ μίαν ὀδόντωσιν εἰς τὸ Ν. τοίχωμα. Τὸ τοίχωμα αὐτό, τὸ ὁποῖον τὸν χωρίζει ἀπὸ τὸν γειτονικὸν τοῦ Σ51, ἔχει πάχος μόλις 0,15 - 0,30 μ., διὰ τοῦτο δὲ προφανῶς καὶ ὑπεχώρησε παρασῦραν καὶ τὸ ἀντίστοιχον μέρος τῆς θόλου. Ἡ ὀροφή, σωθεῖσα κατὰ τὸ ἥμισυ, εὐρίσκεται εἰς ὕψος 1,28 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον, ἀρκετὰ ἀνώμαλον καὶ ὀλίγον κατωφερὲς πρὸς τὸ βάθος.

Ὁ τάφος εὐρέθη χωμένος. Ἀμέσως ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάπεδον ὑπῆρχε λεπτότατον στρώμα καθαροῦ χρώματος. Ἐπάνω του εἶχον καθίσει τὰ τεμάχια τῆς βυθισμένης θόλου μαζί με καθαρὸν ἐρυθρὸν ἀμμόχωμα. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ γεμίσματος αὐτοῦ



Σχέδ. 136.

ὑπῆρχον 0,40 - 0,50 μ. μελανὰ νεροχώματα, ἐπάνω των δὲ εὐρέθησαν οἱ μεγάλοι καὶ σκληρότατοι ὄγκοι οἱ ἀποκολληθέντες ἀπὸ τὴν ὑπερκειμένην βραχώδη ὀφρύν, οἱ ὁποῖοι ἐκάλυψαν τὸν τάφον καὶ τὸν προεφύλαξαν ἀπὸ τὴν σύλησιν.

Ἐπάνω εἰς ἓνα ἀπὸ τοὺς λίθους τῆς εἰσόδου εὐρέθη τὸ μεγαλύτερον τμῆμα μιᾶς σπασμένης λεκάνης (855). Τὰ ὑπόλοιπα τεμάχιά της συνελέγησαν ἀπὸ διάφορα σημεῖα τοῦ θαλάμου. Ἀπὸ ἄλλα διεσκορπισμένα ὄστρακα συνεκολλήθη προχοῖδιον (856) καὶ κύαθος (857), ἐπιστοποιήθη δὲ καὶ ἡ ὑπαρξίς ἐνὸς σταμνίσκου, τριῶν ψευδοστόμων, μιᾶς λεκάνης, τριῶν κυαθοσχήμων καὶ 14 ἄλλων διαφόρων ἀγγείων. Δεξιὰ τῆς εἰσόδου, ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν Ν. παραστάδα, εἶχε σκαφῇ μικρὸς ὠσειδῆς λάκκος, περιέχων ὅστᾳ, κυρίως μακρά, καθὼς καὶ τεμάχιον κρανίου. Ἄλλος λάκκος τετράπλευρος, ἐντελῶς κενός, εὐρέθη εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν τοῦ θαλάμου. Παρὰ τὸ Ν. χεῖλός του ἔκειντο τὰ μόλις διατηρούμενα λείψανα παιδικῆς ταφῆς, τοποθετημένης μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Δ. Ἀπὸ τὸ κρανίον ἐσώθησαν ἐλάχιστα τρίμματα καὶ ἡ κάτω

γνάθος με ὀδόντας τῆς δευτέρας ὀδοντοφυΐας. Εἰς μικράν ἀπόστασιν ὑπῆρχε τεμάχιον μικροῦ μηριαίου, μόλις διατηρουμένου. Πλησίον τῶν ὀστέων αὐτῶν ἦσαν διεσκορπισμένοι δύο χάνδραι ἀπὸ σάρδιον ( Λ 233 καὶ Λ 234 ), πέντε σφαιρικά ( Δ 155, Δ 156, Δ 157, Δ 158 καὶ Δ 159 ) καὶ μία κυλινδρική ( Δ 160 ) ἀπὸ ὑαλόμαζαν, ἔνδεκα μικρὰ κογχύλια κώνων ( Δ 161 ) καὶ δύο χάνδραι χρυσαῖ κοκκιδωταί ( Μ 148 ). Εἰς τὸ δεξιὸν πλευρὸν τῆς ταφῆς ἔκειτο μικρὸς σταμνίσκος ( 854 ), εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΒΔ. γωνίας δὲ ὑπῆρχον κομβίον ἀπὸ στεατίτην ( Λ 235 ) καὶ τεμάχιον ἀργυροῦ δακτυλίου ( Μ 149 ). Αὐτὰ ὅλα ἦσαν συγκεντρωμένα εἰς τὸ τμῆμα ἐκεῖνο τοῦ τάφου τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε συστηματικῶς σαρωθῇ ὅπως τὸ ὑπόλοιπον δάπεδον. Τὸ εἶδος τοῦ γεμίσματος τοῦ θαλάμου καὶ τὰ ὅστρακα τὰ εὑρεθέντα εἰς τὸν δρόμον ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ καθαρισμὸς αὐτὸς εἶχε γίνῃ ἐνῶ τὸ νεκροταφεῖον ἐλειτούργει, ἴσως ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς καταρρεύσεως τῆς θόλου.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 123 γ καὶ 124 α )

**854.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον εὐρύτατον, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός. Εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινία. Μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη ἐναλλάξ ἀντινῶτων ὁμοκέντρων τόξων. Διάμ. 0,084, ὕψ. 0,078 μ.

**855.** Μεγάλῃ λεκάνῃ συγκολλημένη, συμπληρωμένη, χωνοειδής. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανὴ πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ ἐσωτερικὸν ὁλόκληρον καθὼς καὶ τὸ χεῖλος. Ἐξωτερικῶς αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν, εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὸν πυθμένα ταινία. Διάμ. χεῖλους 0,281, ὕψ. 0,13 μ.

**856.** Μικρὸν προχοῖδιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, με εὐρὺ καὶ χαμηλὸν στόμιον καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος - κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος καὶ τὸ στόμιον μέχρι τοῦ λαιμοῦ, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὴν κοιλίαν λωρίς, εἰς τὴν βάσιν ταινία, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Διάμ. βάσεως 0,033, ὕψ. 0,061 μ.

**857.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βαθύς, με χαμηλοτάτην δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, ἐξωτερικῶς δὲ εἰς τὸ χεῖλος. Διάμ. χεῖλους 0,109, ὕψ. 0,076 μ.

**Λ 233.** Ἀρτόσχημος χάνδρα ἀπὸ σάρδιον, διάτρητος. Διάμ. 0,007 μ.

**Λ 234.** Τὸ ἡμισυ σφαιρικῆς χάνδρας ἀπὸ σάρδιον. Διάμ. 0,007 μ.

**Λ 235.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην, με περιχέλωμα εἰς τὴν κορυφὴν. Διάμ. 0,017, ὕψ. 0,011 μ.

**Δ 155.** Σφαιρικὴ χάνδρα ἀπὸ λευκὴν ὑαλόμαζαν, με φαῖαν ἐπιφάνειαν, διάτρητος καὶ ἐλλιπής. Διάμ. 0,007 μ.

**Δ 156.** Ὅμοια. Διάμ. 0,0075 μ.

**Δ 157.** Ὅμοια. Διάμ. 0,007 μ.

**Δ 158.** Χάνδρα ἀρτόσχημος ἀπὸ λευκοκιτρίνην ὑαλόμαζαν, διάτρητος, ἀκεραία. Διάμ. 0,006 μ.

**Δ 159.** Ὅμοια. Διάμ. 0,005 μ.

**Δ 160.** Κυλινδρική χάνδρα ἀπὸ λευκοκιτρίνην ὑαλόμαζαν, διάτρητος. Μῆκος 0,008, διάμ. 0,0035 μ.

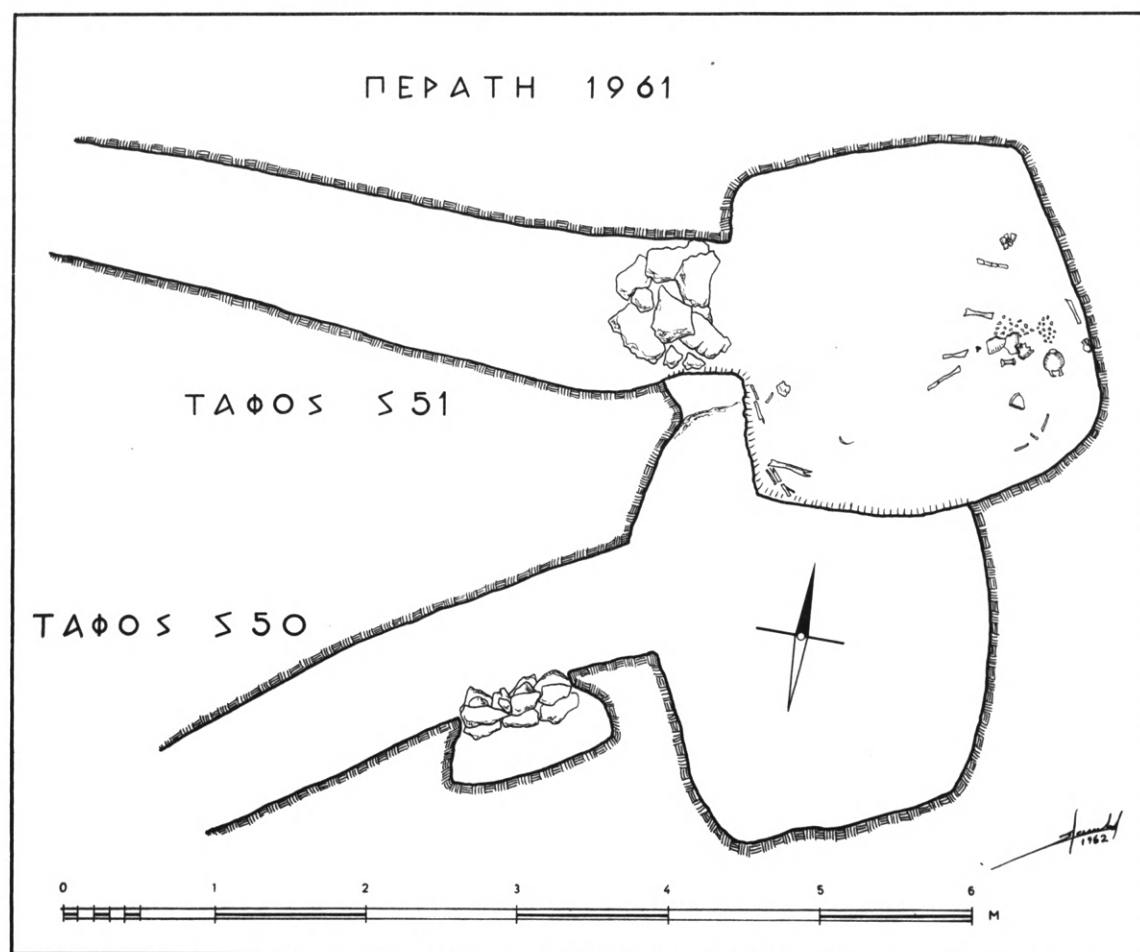
**Δ 161.** Ἐνδεκα μικρὰ κογχύλια κώνων, τὸ ἐν με ἔδραν τριμμένην ἐπίπεδον. Μήκη 0,010 - 0,017 μ.

**Μ 148.** Δύο μικραὶ χρυσαῖ κοκκιδωταὶ χάνδραι. Ἀποτελοῦνται ἀπὸ λεπτὸν κυλινδρικὸν πυρῆνα, συνιστάμενον εἰς χρυσοῦν ἔλασμα τυλιγμένον εἰς σωλῆνα, φέρον δὲ ἐξωτερικῶς κολλημένας τρεῖς σειρὰς κοκκίδων. Διάμετροι 0,005, μήκη 0,003 μ.

**Μ 149.** Τεμάχιον ἀργυροῦ δακτυλίου, ὠξειδωμένον. Μεγ. σωζ. διάστασις 0,016 μ.

## ΤΑΦΟΙ Σ50 καὶ Σ51 (σχέδ. 138, πίν. 144α)

Οἱ δύο αὐτοὶ τάφοι, θαλαμοειδεῖς εὐρύχωροι, βυθισμένοι, προσανατολισμένοι Α.-Δ., εἶχον ἀνοιχθῇ κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος καὶ τόσον πλησίον, ὥστε ὁ νεώτερος πρέπει νὰ κατήργησε τὸν παλαιότερον. Συγκεκριμένως, τὸ Ν. τμήμα τοῦ θαλάμου τοῦ Σ51 ἔχει εἰσχωρήσει κατὰ 0,70 - 0,80 μ. τοῦλάχιστον εἰς τὸ Β. τμήμα



Σχέδ. 138.

τοῦ Σ50. Ὁ Σ51 εἶχε σκαφῇ μόλις 0,25 - 0,30 μ. βαθύτερον ἀπὸ τὸ δάπεδον τοῦ Σ50, ὥστε ἀποκλείεται οἱ δύο τάφοι νὰ ὑπῆρξαν καὶ νὰ ἐχρησιμοποιήθησαν συγχρόνως. Ἐπομένως, εἴτε ὁ Σ51 ἐβυθίσθη καὶ ἡχρηστεύθη πρῶτος, ὁ δὲ Σ50 ἐσκάφη ἐν μέρει μέσα εἰς τὰ χώματα τῆς βυθισμένης θόλου του καὶ τὸ δάπεδόν του κατεσκευάσθη ἐπάνω ἀπὸ τὸ χῶμα τὸ καλύπτει τὸ ταφικὸν στῶμα τοῦ Σ51, εἴτε ἀντιθέτως ὁ Σ51 ἐσκάφη εἰς πεσμένα χώματα τοῦ Σ50 καὶ κάπως βαθύτερον. Ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς των ἐπιτρέπει καὶ τὰς δύο ἐκδοχάς. Τὸ γέμισμά των καὶ ἡ διάταξις τοῦ περιεχομένου των, ποὺ θὰ ἔδιδον τὴν ἀπάντησιν, κατεστράφησαν ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους, συλῆσαντας τὸν μὲν Σ50 ἐντελῶς, τὸν δὲ Σ51 κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος.

Πρῶτος ἀπὸ Β. εἶναι ὁ **τάφος Σ51**. Ἐχει δρόμον ἐπιμήκη, εὐρὺν καὶ ἀποτόμως κατωφερῇ, ὁδηγοῦντα εἰς εἴσοδον κατεστραμμένην ἀπὸ τὴν σύλησιν, διατηροῦσαν ὅμως μερικοὺς ἀπὸ τοὺς λίθους τῆς τειχίσεώς της. Τὸ γέμισμα τοῦ ἀσυλήτου τμήματος τοῦ δρόμου, πλησίον τῆς εἰσόδου, ἦτο χαλαρώτερον καὶ περισσότερον εὐθρυπτον ἀπὸ ὅσον εἰς τὴν ἀρχὴν του, περιεῖχε δὲ ὄστρακα ἐνὸς σταμνίσκου, δύο κυλίκων, δύο ψευδοστόμων, ἐνὸς χονδροειδοῦς ἀγγείου οἰκιακῆς χρήσεως καὶ 25 τοῦλάχιστον ἄλλων. Ὁ θάλαμος, ὀλίγον λοξὸς πρὸς τὸν δρόμον, ἔχει σχῆμα τετράγωνον, μὲ πλευρὰς κάπως καμπύλας καὶ γωνίας ἀπεστρογγυλευμένας. Πρὸς Β., χωρίζεται ἀπὸ τὸν 119 μὲ λεπτότατον τοίχωμα, πρὸς Ν. εἰσέχει εἰς τὸν Σ50. Τὰ τοιχώματά του εἶχον χάσει τὴν ἀρχικὴν των ἐπιφάνειαν, ἡ ὀροφή του δὲ εἶχεν ἀφήσει ἵχνη εἰς τὴν Α. πλευρὰν εἰς ὕψος 1,25 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον, ἀνωμάλως σκαμμένον. Ὁλόκληρον τὸ πρὸς τὴν εἴσοδον τμήμα τοῦ θαλάμου εἶχε συληθῇ, τοῦτο δέ, καθὼς προκύπτει ἀπὸ νόμισμα τῶν 5 λεπτῶν τοῦ Γεωργίου τοῦ Α' κοπῆς τοῦ 1869, εὑρεθὲν εἰς τὰ χώματα τῆς συλήσεως μαζὶ μὲ μερικὰ ὄστρακα, πρέπει νὰ εἶχε γίνῃ πρὸ πολλοῦ. Τὸ βάθος ὅμως τοῦ τάφου εἶχε μείνει ἄθικτον, καθὼς καὶ μία στενὴ ζώνη κατὰ μῆκος τοῦ Ν. τοιχώματος, ὅπου εὑρέθησαν ὅστ᾽ ἀδιαφόρων εἰδῶν καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 256). Ἀνάλογον θέαμα ἐπαρουσίαζε καὶ ἡ περιοχὴ παρὰ τὸ Α. τοίχωμα: Διάφορα ὅστ᾽ ἠρυμματισμένα καὶ μαυρισμένα ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν, διεσκορπισμένα εἰς ἀρκετὴν ἔκτασιν, προφανῶς παραμερισμένα καὶ περιβάλλοντα μικροὺς ἀμόρφους βώλους κρητίδος (Λ 173) μεταξὺ δυσδιακρίτων ἀκανονίστων γραμμῶν τεφρᾶς κόνεως, προερχομένης κατὰ τὰ φαινόμενα ἀπὸ ἀποσαθρωμένον ξύλον. Ἐμπροσθέν των ἔκειτο χρυσοῦς δακτύλιος (Μ 178) καθὼς καὶ ὀλίγα θραύσματα καὶ τὸ στόμιον μεγάλου ψευδοστόμου. Πλησίον των ὑπῆρχον σταμνίσκος (945) καὶ ψευδόστομος πεσμένος πλαγίως (944), παρὰ τὸ τοίχωμα ληκύθιον (946) καὶ πρὸς Β. ὅλων αὐτῶν τὰ τεμάχια ἐνὸς κυάθου (943). Διάσπαρτα μεταξὺ αὐτῶν εὑρέθησαν κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 255), δισκάριον ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν (Λ 174), δακτύλιος ἀργυροῦς (Μ 179) καὶ μερικὰ τεμάχια μολυβδίνου σύρματος (Μ 180). Τέλος ἀπὸ τὰ χώματα τῆς συλήσεως συνελέγησαν τὰ θραύσματα ἐνὸς σταμνίσκου (947), καθὼς καὶ ὄστρακα τριῶν κυάθων, τεσσάρων ψευδοστόμων, ἐνὸς σκύφου, ἐνὸς σταμνίσκου, ἐνὸς εἰδωλίου καὶ δύο ἄλλων ἀγγείων.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 124 β.γ)

**943.** Κυάθος εὐρὺς καὶ χαμηλός, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ στενὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρῶς τραχύς. Ἄβαφος. Διάμ. χεῖλους 0,116, ὕψ. 0,061 μ.

**944.** Ψευδόστομος συγκολλημένος μὲ μικροσυμπληρώσεις, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ χαμηλαί, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐρυθρά. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στό-

μιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ ταινίας, μεταξὺ των στενὴ ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα περίστικτα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὅμοια μεταξὺ δύο ἀντιμετώπων τριγωνικῶν ἀνθέων μὲ περίστικτον στεφάνην καὶ μακροὺς μίσχους ὑπὸ μορφήν τεθλασμένης. Διάμ. 0,153, ὕψ. 0,158 μ.

**945.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον στενόν χωνοειδές, βάσις χαμηλή κωνική. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, ὁ πυθμὴν τῆς βάσεως ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ κέντρον, μεταξὺ τῶν λαβῶν δὲ ζώνη τεθλασμένης. Διάμ. 0,094, ὕψ. 0,091 μ.

**946.** Ληκυτόιον συμπληρωμένον εἰς τὸ χεῖλος, βραχυστρόγγυλον, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλός κιτρινωπός ἀκάθαρτος, βαφή καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, ἡ ράχις τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον τεθλασμένη. Διάμ. 0,072, ὕψ. 0,087 μ.

**947.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός, μὲ χωνοειδές στόμιον καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλός ἐρυθρόξανθος τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, βαφή μαυροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος, μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ ταινίας εἰς τὸν ὦμον. Διάμ. 0,071, ὕψ. 0,064 μ.

**Α 255.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,012 μ.

**Α 256.** Ὅμοιον ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,029, ὕψ. 0,017 μ.

**Δ 173.** Ἀμορφα μικρὰ τεμάχια λευκῆς κρητίδος. Μέγισται διαστάσεις 0,010 μ. περίπου.

**Δ 174.** Δισκάριον ἐλεφάντινον, μὲ ἀκοσμήτους ἀποτριβείσας ἀνωμάλους ὕψεις, καὶ δύο παράλληλα λεπτὰ χαράγματα κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου του. Διάμ. 0,060, πάχος 0,005 - 0,008 μ.

**Μ 178.** Δακτύλιος μὲ σφενδόνην ἀπὸ λεπτὸν χρυσοῦν ἔλασμα. Ἀποτελεῖται ἀπὸ κρίκον φέροντα κατὰ τὸ μῆκός του ἀκμὴν μὲ σειρὰν πυκνῶν ἐκτύπων προεξοχῶν, ὁμοίαν πρὸς σπονδυλικὴν στήλην. Τὰ δύο ἄκρα τοῦ κρίκου κολλημένα εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς σφενδόνης. Ἡ σφενδόνη ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐλλειψοειδῆ δίσκον μὲ χαμηλὸν περιχέλωμα εἰς τὴν περίμετρόν του, κοσμούμενον ἐξωτερικῶς μὲ δύο σειρὰς κοκκίδων καὶ ἔχον τὸν προορισμὸν νὰ συγκρατῇ τὸν λίθον τῆς σφενδόνης, συνιστάμενον, καθὼς προκύπτει ἀπὸ ἐλάχιστα ἀποσαθρωμένα ἔχνη, εἰς βῶλον ἡλέκτρον. Διάμ. κρίκου 0,021, διάμετροι σφενδόνης 0,026, 0,019 μ., ὕψος περιχειλώματος 0,003 μ.

**Μ 179.** Δακτύλιος ἀργυροῦς, ἀκέραιος. Διάμ. 0,024 μ.

**Μ 180.** Ὀκτὼ τεμάχια μολυβδίνου σύρματος, ὠξείδωμένα. Διάμετροι 0,003 - 0,005, μέγισται διαστάσεις 0,012 - 0,066 μ.

Ὁ τάφος **Σ50** ἔχει καὶ αὐτὸς δρόμον ἐπιμήκη, λοξὸν πρὸς τὸν δρόμον τοῦ **Σ51** καὶ κάπως στενότερον, ἀρχίζοντα ἐπάνω ἀπὸ τὴν θόλον τοῦ τάφου **122**. Εἰς τὸ δεξιὸν πλευρόν του, 0,60 πρὸ τῆς εἰσόδου, εἶναι σκαμμένη μία μικρὰ ἀβαθὴς καὶ στενομῆκης κόγχη, φραγμένη μὲ ἐπιμελημένην ξηρολιθιαν ἀπὸ μικροῦς καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πλακοειδεῖς λίθους. Δὲν περιεῖχε παρὰ λεπτὸν, κιτρινωπὸν χῶμα, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲ θὰ εἶχε φιλοξενήσει παιδικὴν ταφὴν ἀκτέριστον. Ἡ θύρα τοῦ τάφου, ἰσοπλατῆς πρὸς τὸν δρόμον, δὲν παρουσιάζει καμμίαν ἰδιαιτέραν διαμόρφωσιν, τοῦτο ὅμως ἴσως ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν παραβίασίν της ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους. Εἰς τὰ ταραγμένα της χῶματα εὐρέθησαν διεσκορπισμένα τὰ τεμάχια μικροῦ θηλάστρου (942). Ἀπὸ τὴν τείχισίν της δὲν διετηρήθη τίποτε. Ὁ θάλαμος, τετράπλευρος, μὲ καμπύλα τοιχώματα καὶ ἀπεστρογγυλεμένας γωνίας, ὀλίγον λοξὸς πρὸς τὸν δρόμον, ἔχει μεγαλυτέραν ἔκτασιν ἀπὸ τὸν θάλαμον τοῦ **Σ51**. Τὸ δάπεδόν του εἶναι ἀρκετὰ ἀνώμαλον, εἰς τὰ τοιχώματά του δὲ δὲν ἐσώθη καμμία ἐνδειξις διὰ τὸ ὕψος τῆς ὀροφῆς. Συστηματικῶς συλημένος, δὲν περιεῖχε τίποτε ἐκτὸς ἀπὸ ὀλίγα ὅσῃ ταραγμένα καὶ μετακινημένα ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους. Εἰς τὰ χῶματά του εὐρέθησαν τὰ τεμάχια ἐνὸς ληκυθίου (941), καθὼς καὶ ὄστρακα ἐνὸς μεγάλου πιθαμφορέως, δύο μικρῶν ψευδοστόμων, ἐνὸς κυαθοσχήμου, ἐνὸς σταμνίσκου καὶ ὀκτὼ τοῦλάχιστον ἄλλων ἀγγείων.



## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 125 α)

**941.** Μικρότατον ληκύθιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, κωνικόν, με χαμηλήν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλός πρασινωπός, βαφή καστανή εξίτηλος. Βαμμέναι ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν καὶ συμπλέγματα ὁμοκέντρων τόξων εἰς τὸν ὦμον. Διάμ. 0,051, ὕψ. 0,067 μ.

**942.** Θήλαστρον συγκολλημένον, συμπληρω-

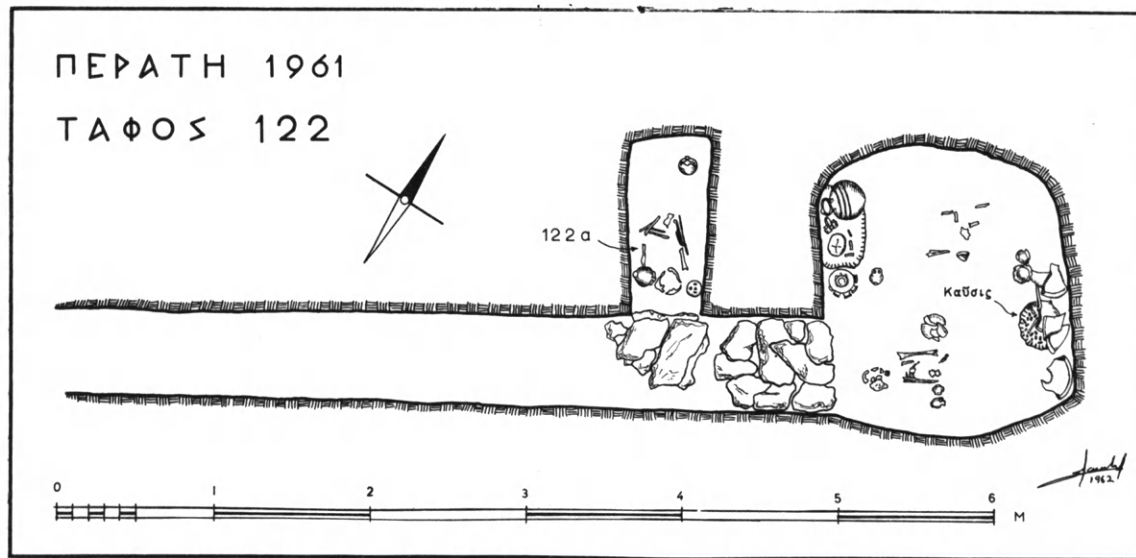
μένον, ἑλλιπές (χωρὶς στόμιον καὶ λαβήν), με χαμηλήν κωνικὴν βάσιν. Πηλός πρασινωπός, βαφή μαυροκάστανη, πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμέναι ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν, εἰς τὸ στόμιον τῆς προχοῆς δακτύλιος, κατὰ μῆκος τῆς γραμμαί, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Διάμ. 0,084, σῶζ. ὕψος 0,088 μ.

## ΤΑΦΟΙ 122 καὶ 122 α ( σχέδ. 139, πίν. 125 β, 145 α, 169 β )

Ὁ μικρὸς θαλαμοειδὴς **τάφος 122** εὐρέθη ἄθικτος καὶ ἄριστα διατηρημένος, προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ. Ἔχει δρόμον πολὺ ἐπιμήκη καὶ στενόν, ἐλαφρῶς κατωφερῆ, με τοιχώματα συγκλίνοντα ὀλίγον πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ μικρὸν παράταφον ὑπὸ μορφὴν κογχοειδοῦς ὀρύγματος, τὸν 122α, εἰς τὸ ἄριστερόν του τοίχωμα. Εἰς τὸ γέμισμά του εὐρέθησαν τεμάχια δύο ψευδοστόμων καὶ ἑννέα ἄλλων ἀγγείων, εἰδικῶς δὲ ἀπὸ τὰ ὄστρακα τῆς περιοχῆς τῆς εἰσόδου συνεκολλήθησαν μικρὰ λεκάνη ( 869 ), σκύφος ( 870 ) καὶ ψευδόστομος ( 871 ) καὶ διεπιστώθη ἡ ὑπαρξίς ἐνὸς ἀκόμη μεγάλου χονδροειδοῦς οἰκιακοῦ, δύο σταμνίσκων καὶ δύο ἄλλων ἀπροσδιορίστου σχήματος. Εὐρέθησαν ἐπίσης καὶ δύο τεμάχια μολυβδίνου σύρματος ( M 150 ). Ἡ πληθώρα αὐτῇ τῶν ὀστράκων εἰς τὸν δρόμον μαρτυρεῖ ὅτι ὁ θάλαμος πρέπει κάποτε νὰ ἐκαθαρίσθῃ καὶ ὅτι ἐπομένως εἶχε δεχθῇ κατὰ καιροὺς περισσοτέρας ταφὰς ἀπὸ ὅσας εὐρέθησαν. Ἡ εἴσοδος εἰς τὸν θάλαμον, ἀνοιγμένη εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν του, εἶχε τὴν μορφήν στενῆς καὶ χαμηλῆς θύρας με λεπτάς παραστάδας κατεστραμμένας εἰς τὸ κατώφλιον καὶ ἦτο κλεισμένη με ἰσχυρὰν καλοκτισμένην ξηρολιθίαν διατηρηθεῖσαν ἀνέπαφον. Ὁ θάλαμος, ἀνοιγμένος κάτω ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ δρόμου τοῦ τάφου Σ50, ἦτο τετράπλευρος με καμπύλας πλευράς καὶ ἀπεστρογγυλεμένας γωνίας καὶ εἶχε τὸ δάπεδόν του σκαμμένον μέσα εἰς τὸ κροκαλοπαγὲς στρώμα τοῦ φυσικοῦ πετρώματος, πρᾶγμα ποὺ τὸ καθιστᾷ ὅμοιον πρὸς πλακόστρωτον (βλ. πίν. 169 β ). Ἡ ὀριζοντία ὀροφὴ εὐρίσκετο κατὰ 0,85 ὑψηλότερον, εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ ὑπερθύρου. Ὁ τάφος, ἐρμητικῶς κλεισμένος, εἶχε μείνει κενός, ἐκτὸς ἀπὸ ὀλίγα νεροχώματα εἰσδύσαντα κατὰ καιροὺς. Ὡς ἐκ τούτου, ὅπως συμβαίνει εἰς παρομοίας περιπτώσεις, τὰ ἀγγεῖα εἶχον διατηρηθῇ εἰς ἀρίστην κατάστασιν, με τὰ χρώματά των ζωηρά καὶ στιλπνά, τὰ ὅστᾳ ὅμως εἶχον μαυρίσει καὶ ἀποσαθρῶθῇ ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν.

Κατὰ μῆκος τοῦ δεξιοῦ (ΝΑ.) τοιχώματος, με τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν εἴσοδον, ὑπῆρχεν ὁ κορμὸς μιᾶς ταφῆς διατηρημένος κατὰ χώραν χάρις εἰς τὰ ὀλίγα χώματα τὰ εἰσχωρήσαντα μεταξὺ τῶν λίθων τῆς εἰσόδου. Τὸ κρανίον εὐρέθη θρυμματισμένον. Ἐσώθησαν ἐπίσης τὰ δύο βραχιόνια, τεταμένα κατὰ μῆκος τοῦ θώρακος, καθὼς καὶ μερικαὶ πλευραὶ καὶ σπόνδυλοι. Παρὰ τὸν δεξιὸν ἀγκῶνα ὑπῆρχον προχοῖδιον ( 861 ) καὶ ληκύθιον ( 862 ), εἰς μικρὰν ἀπόστασιν δὲ ἀπὸ τὸν ἄριστερόν τα τεμάχια ἐνὸς σκύφου ( 860 ). Τὰ δύο πρῶτα ἀγγεῖα συνώδευον ἀσφαλῶς τὴν ταφήν, ὁ σκύφος ὅμως, καθὼς καὶ μία σταγονόσχημος χάνδρα ( Δ 162 ) εὐρεθεῖσα πλησίον του, ἀνῆκον

ἴσως εἰς ἄλλην, παλαιότεραν. Ἀπὸ τὸ κάτω μέρος τοῦ σκελετοῦ, τὸ ἀκάλυπτον ἀπὸ χῶμα, δὲν ἔμεινε τίποτε εἰς τὴν θέσιν του. Εἰς τὸ βάθος τοῦ τάφου, ἀπὸ τὴν πρὸς Α. γωνίαν μέχρι τοῦ μέσου περίπου τοῦ ΒΑ. τοιχώματος, ἦσαν ἀπλωμένα τὰ τεμάχια μιᾶς μεγάλης λεκάνης ( 863 ) μαζί με ὀλίγα μακρὰ ὀστᾶ καὶ μικρὸν σταμνίσκον ( 864 ). Τὰ τεμάχια αὐτὰ ἐκάλυπτον μικρὸν ἀβαθῆ κυκλικὸν λάκκον ἀνοιγμένον εἰς τὸ δάπεδον καὶ γεμᾶτον ἀπὸ λεπτὸν μαυρισμένον χῶμα καὶ καμμένα ἀνθρώπινα ὀστᾶ, χῦμα, κατακερματισμένα, ἐνὸς ἀτόμου ὠρίμου ἡλικίας καὶ ἐνὸς ἐφήβου, ἴσως νεάνιδος, προερχόμενα ἀπὸ ὅλα τὰ τμήματα τοῦ σκελετοῦ. Εἰς τὸ ΒΔ. μέρος τοῦ θαλάμου ἔκειντο εἰς τὸ δάπεδον μερικὰ μικρὰ τεμάχια ὀστέων ἀνήκοντα κατὰ τὰ φαινόμενα εἰς ταφὴν



Σχέδ. 139.

τοποθετημένην ἀρχικῶς ἐκεῖ. Μεταξύ των ἦτο καὶ τμήμα τοῦ χείλους τῆς λεκάνης 863. Τέλος, ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου καὶ κατὰ μῆκος τοῦ ΝΔ. τοιχώματος ἦτο ἀνοιγμένος στενομήκης τετράπλευρος ρηχὸς λάκκος, περιέχων ὀστᾶ καὶ κρανίον. Εἰς τὸ χεῖλος τοῦ λάκκου, πρὸς τὴν εἴσοδον, εὑρέθησαν μικρὸς ψευδόστομος ( 865 ) πεσμένος πλαγίως καὶ κέρνος ( 866 ) ἀνάποδα. Μέσα εἰς τὸν λάκκον καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὰ ὀστᾶ ἦτο τοποθετημένη μεγάλη πρόχους ( 868 ) καλύπτουσα ἐν μέρει μικρὸν σύνθετον κερνοειδὲς ( 867 ) πεσμένον πλαγίως. Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὰ συνελέγησαν καὶ ὄστρακα δύο ἀκόμη ἀγγείων ἀπροσδιορίστου σχήματος. Εὑρέθησαν λοιπὸν δύο καύσεις καὶ δύο τοῦλάχιστον ἐνταφιασμοί, ἀπὸ τὰς ταφὰς δὲ αὐτὰς ἢ κατὰ χώραν εἶναι ἀναμφισβητήτως ἡ τελευταία τοῦ θαλάμου.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 126 α.β )

**860.** Σκύφος μεγάλος καὶ βαθύς, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, με χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπὸς - ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, ἐξίτηλος κατὰ τόπους. Βαμμένος ὁλόκληρος, με ἐξηρημένην τὴν βάσιν ἐξωτερικῶς,

ἐσωτερικῶς δὲ κύκλον εἰς τὸν πυθμένα καὶ δακτύλιον εἰς τὸ χεῖλος. Διάμ. χείλους 0,135, ὕψ. 0,102 μ.

**861.** Προχοῖδιον ἀκέραιον κωνικὸν με κωνικὴν ἐπίσης βάσιν καὶ δύο μικρὰς χαμηλὰς

θηλὰς εἰς τὸν ὦμον. Πηλὸς κιτρινωπὸς χονδροειδής, βαφὴ πρασινοκάστανη, ἐξίτηλος κατὰ τόπους. Βαμμένοι δύο δακτύλιοι εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου. Ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, ταινίαι εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Διάμ. 0,072, ὕψ. 0,074 μ.

**862.** Ληκύθιον ἀκέραιον κωνικὸν μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, ἀλείφωμα ὁμοιόμορφον λεπτόν, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένος δακτύλιος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου, ἐξωτερικῶς δὲ τὸ χεῖλος, τὰ περιθώρια τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμόν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια. Διάμ. 0,083, ὕψ. 0,10 μ.

**863.** Λεκάνη μεγάλη χωνοειδής, συγκολλημένη μὲ μικροσυμπληρώσεις. Πηλὸς κιτρινωπὸς - ἐρυθρόξανθος, τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα πυκνὸν ὑπόλευκον, κατὰ τόπους ἀπολεπισμένον, βαφὴ μαυροκάστανη μὲ ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένη ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, εἰς τὸ χεῖλος διπλῇ σειρᾷ ἀντιμετώπων ὁμοκέντρων τόξων. Ἐξωτερικῶς βαμμένοι αἱ ράχιν καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν, εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὴν βάσιν λωρίς, εἰς τὸν πυθμένα ὁμόκεντροι κύκλοι. Διάμ. χεῖλους 0,33, ὕψ. 0,148 μ.

**864.** Σταμνίσκος ἀκέραιος ὠοειδής μὲ χωνοειδὲς στόμιον καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά, ἐξίτηλος κατὰ τόπους. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. 0,080, ὕψ. 0,075 μ.

**865.** Μικρὸς ψευδόστομος, συγκολλημένος, σφαιρικός. Στόμιον λοξὸν καὶ εὐρύχειλον, δίσκος ἐπίπεδος, λαβαὶ στρογγύλαι, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους μελανή. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχιν τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἄραια σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου τοῦ ὤμου πυκναὶ χροσσωταὶ γραμμαῖ. Διάμ. 0,084, ὕψ. 0,102 μ.

**866.** Κέρνος ἀκέραιος μὲ μικροσυμπληρώσεις εἰς τὰ χεῖλη. Ἀποτελεῖται ἀπὸ κυλινδρικήν λεπτὴν θυριδωτὴν βάσιν εὐρυνομένην πρὸς τὰ κάτω καὶ στηρίζουσαν βαθὺν ἀπίσχημον κοτυλίσκον εἰς τὸ κέντρον, περιβαλλόμενον κυκλικῶς καὶ συνδεδεμένον μὲ ὀκτὼ ὁμοίους μικρότερους. Πηλὸς γαιώδης ἀκάθαρτος, βαφὴ κα-

στανή, ἐξίτηλος κατὰ τόπους. Βαμμένα τὰ χεῖλη τῶν κοτυλίσκων καὶ αἱ ὀφειες τῶν με δικτυωτὴν ἀσύμμετρον διαγράμμισιν. Διάμ. βάσ. 0,173, συν. διάμ. 0,189, ὕψ. 0,197 μ.

**867.** Σύνθετον κερνοειδὲς τετράδυμον μὲ ὑψηλὴν καλαθοειδῆ λαβὴν, ἀκέραιον. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρα μικρὰ ὅμοια ἀλαβαστροειδῆ μὲ χαμηλὰς δακτυλιόσχημους βάσεις, εὐρύστομα. Ἀντὶ λαβῶν ἔχουν μικρὰς ἀποφύσεις καὶ εἶναι κολλημένα μεταξύ τῶν ἀφόνοντα εἰς τὸ κέντρον ἀνοικτὸν δακτύλιον. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα : εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς δύο ἀντιμέτωποι στήλαι ἀμειβόντων. Εἰς τὸν ἐσωτερικὸν κύκλον παχύς δακτύλιος. Εἰς τὰ ἐπὶ μέρους ἀγγεῖα βαμμένα τὰ στόμια καὶ ὁμόκεντρα τόξα μὲ τριγωνικὰ ἄνθη εἰς τὰ τοιχώματα. Γενικὸν πλάτος 0,105, γεν. ὕψ. 0,093 μ.

**868.** Πρόχους μεγάλη ἀκεραία ἀρίστης διατηρήσεως, σφαιρική, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, τὰ περιθώρια τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κυματοειδὲς γραμμὴ μεταξύ δύο ταινιῶν. Διάμ. 0,265, ὕψ. 0,318 μ.

**869.** Μικρὰ λεκάνη μὲ ἀνοικτὴν προχὸν εἰς τὸ χεῖλος, συγκολλημένη καὶ συμπληρωμένη, βαθυπύθμενος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους μελανή. Βαμμένη ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, ἐξωτερικῶς δὲ αἱ ράχιν τῶν λαβῶν, κυματοειδὲς γραμμὴ κάτω ἀπὸ τὸ χεῖλος καὶ ὁλόκληρος ἡ κοιλία. Διάμ. χεῖλους 0,204, ὕψ. 0,119 μ.

**870.** Μεγάλος σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλιπής, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένην λωρίδα εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. βάσ. 0,067, ὕψ. 0,143 μ.

**871.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον, λαβαὶ χαμηλαί, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ροδόχρους, βαφὴ καστανή-ἐρυθρά. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχιν τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς

τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξύ των ζώνη περιλαμβάνουσα τμήματα κυματοειδοῦς γραμμῆς. Εἰς τὸν ὦμον ἐνάλληλοι ἀγκῶνες. Διάμ. 0,115, ὕψ. 0,126 μ.

Δ 162. Χάνδρα σταγονόσχημος ἀπὸ λευκο-

κιτρίνην ὑαλόμαζαν. Μῆκ. 0,014, μεγ. διάμ. 0,006 μ.

Μ 150. Δύο τεμάχια μολυβδίνου σύρματος διατομῆς ἀκανονίστως τετραγώνου. Μήκη 0,038, 0,066, πλευρὰ 0,003 μ.

Ὁ παράταφος 122 α περιεῖχε τὴν τελευταίαν ταφὴν τοῦ τάφου. Εἶχε σκαφῇ ἀμέσως πρὸ τῆς εἰσόδου, εἰς ὕψος 0,60 μ. ἀπὸ τοῦ δαπέδου τοῦ δρόμου καὶ εἶχε σχῆμα τετράπλευρον στενόμηκες, πολὺ κανονικόν, καὶ πλάτος τόσον μικρόν ἐν σχέσει πρὸς τὸ μῆκός του ( $0,42 \times 1,15$  μ.), ὥστε ἀποκλείεται νὰ ἡνοίχθῃ ἀπὸ τὸν δρόμον ὡς πραγματικὴ κόγχη μὲ ὀροφὴν, ἀφοῦ μάλιστα εὐρίσκετο καὶ πλησιέστατα πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν. Ἀλλωστε εὐρέθῃ σκεπασμένος μὲ μερικoὺς λίθους ὅπως οἱ λακκοειδεῖς. Τὸ ἀνοιγμά του πρὸς τὸν δρόμον ἦτο φραγμένον μὲ μίαν λεπτὴν ὀρθίαν πλάκα, ἐνισχυμένην ἐσωτερικῶς μὲ ἰσχυρὰν ξηρολιθίαν ἐξέχουσαν εἰς τὸν δρόμον τόσον πολὺ ὥστε νὰ ἀχρηστεύῃ τελείως τὴν εἴσοδον τοῦ κυρίως θαλάμου.

Μέσα εἰς τὸν λάκκον εὐρέθῃ μία ταφὴ κατὰ χώραν, κάκιστα διατηρημένη καὶ αὐτῇ, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν εἴσοδόν του. Τὸ κρανίον, καταπλακωμένον, μόλις διεγράφετο. Δεξιὰ του ἦτο στημένος μικρὸς ψευδόστομος (872), ἀριστερά του ἔκειτο ἄλλος μεγαλύτερος (873). Ἀπὸ τὰ σωθέντα βραχιόνια καὶ πήχεις φαίνεται ὅτι ἡ ἀριστερά, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, κατέληγεν εἰς τὸ ὑπογάστριον, ἡ δὲ δεξιὰ, σταυρωμένη ἐπάνω ἀπὸ τὸ στῆθος, εἰς τὸν ἀριστερόν ἀγκῶνα. Ἀπὸ τὴν λεκάνην ἐσώθησαν ἐλάχιστα τρίμματα μόνον, ἀπὸ τὰ ὅστ' αὐτῶν σκελῶν τίποτε. Πλησίον τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος ἦσαν τοποθετημένα χαλκίνη περόνη (Μ 152) καὶ ἐπίσης χαλκίνη κουρίς (Μ 151), εἰς τὸ πρὸς Β. ἄκρον τοῦ λάκκου δὲ τρίτος ψευδόστομος (874), ὀρθίος καὶ σπασμένος.

Ἡ τείχισις τοῦ ἀνοιγματος τοῦ λάκκου, καθὼς ἐξεῖχε μέσα εἰς τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου τοῦ τάφου, ἀκριβῶς πρὸ τῆς εἰσόδου, ἀπηγόρευεν, ἐνόσω ὑπῆρχε, τὴν προσπέλασιν εἰς τὸν θάλαμον καὶ τὸν ἡχρήστευεν. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν εὐρέθῃ ἄθικτος, ἡ ταφὴ τοῦ λάκκου εἶναι μεταγενεστέρα ὅλων ὅσαι ἀπετέθησαν εἰς τὸν θάλαμον.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 126 γ.δ )

872. Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ὀλίγον ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μὲ ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ἐξίτηλα ἔχνη ὁμοκέντρων τόξων. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἀψίδωμα διαποικιλτον μὲ ἐξηρη-

μένα ὁμόκεντρα τόξα καὶ διαγραμμισμένον περιθώριον. Διάμ. 0,102, ὕψ. 0,117 μ.

873. Μεγάλος ψευδόστομος ἀκέραιος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπὸς καθάρως, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφὴ μαυροκάστανη τελείως ἐξίτηλος, διατηρουμένη εἰς πορτοκαλόχροα ἀσαφῇ ἔχνη. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὦμου



λωρίς, εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας ἄλλη. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀντιμέτωπα τριγωνικά ἄνθη με τεθλασμένην εἰς τὴν στεφάνην των, πλαισιώνοντα τρίγωνον με ἐξηρημένα ὁμόκεντρα τόξα. Μεταξὺ τῶν δύο λωρίδων ἡ κοιλία καταλαμβάνεται ἀπὸ δύο συμμετρικοὺς ὀκτάποδας. Αἱ καρδίσχημοι, ὀξυκόρυφοι κεφαλαί των ἔχουν ἐξηρημένας σπείρας εἰς τὴν θέσιν τῶν ὀφθαλμῶν, καταλήγουν δὲ εἰς λεπτὸν καὶ ἐπίμηκες στέλεχος με μικρὸν φυλλόσχημον σάκκον εἰς τὸ ἄκρον του, ἐξέχοντα κάτω ἀπὸ τὴν λωρίδα τῆς βάσεως. Οἱ πλόκαμοι, ἀτρακτοειδεῖς, καταλήγοντες εἰς σπείρας, εἶναι καμπύλοι πρὸς τὰ κάτω με ἄνωρθωμένα τὰ ἄκρα των καὶ προοδευτικῶς ἐπιμηκέστεροι, εἰς τρόπον ὥστε αἱ σπεῖραι νὰ εὐρίσκωνται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς τὸ ὕψος τῆς κεφαλῆς. Τὰ τρία πρῶτα ζεύγη φύονται ἀπὸ τὴν κεφαλὴν, τὸ τελευταῖον ὅμως, πλαισιώνον τὸν σάκκον, ἀρχίζει ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ στελέχους του. Ὁλόκληρος ὁ κάμπος τῆς παραστάσεως καλύπτεται ἀπὸ πυκνὰ γραμμωτὰ λέπια. Διάμ. 0,148, ὕψ. 0,17 μ.

**874.** Ψευδόστομος συγκολλημένος με μικροσυμπληρώσεις, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, λεπτὴ θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περι-

θώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι με ταινίας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον τρίγωνον διαποίκιλτον, με ἐξηρημένα ὁμόκεντρα τόξα εἰς τὰς γωνίας καὶ τὴν βάσιν του. Διάμ. 0,11, ὕψ. 0,12 μ.

**M 151.** Λεπτὴ χαλκίνη κουρίς καλῆς διατηρήσεως. Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἔλασμα διαμορφωμένον κατὰ τὸ ἥμισυ εἰς λαβὴν καὶ κατὰ τὸ ἄλλο ἥμισυ εἰς λεπίδα. Ἡ λεπίς, σφηνοειδοῦς διατομῆς, σώζει τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐλαφρῶς κυρτῆς κόψεώς της. Ἡ ράχις, καμπύλης ἀντιστοίχου πρὸς τὴν κόψιν, καταλήγει εἰς ὀξεῖαν λεπτὴν ἀνασηκωμένην προεξοχήν. Ἡ λαβή, κυρτὴ καὶ λεπτυνομένη πρὸς τὸ ἄκρον της καταλήγει εἰς μικρὸν σπειροειδῆ κρίκον, δὲν εἶχε δὲ ἐπένδυσιν. Κατὰ μῆκος τῆς ράχews ὑπάρχει εἰς ἀμφοτέρας τὰς ὀψεις λεπτὸν χάραγμα συνεχιζόμενον εἰς τὴν περίμετρον τῆς λαβῆς καὶ φέρον εἰς τὴν λεπίδα ἀνηρτημένας λεπτὰς καὶ πυκνάς ἐγχαρακτοὺς ραβδώσεις, κατερχομένας μέχρι τοῦ ἡμίσεος περίπου τοῦ πλάτους της. Μῆκος 0,18, μῆκος λεπίδος 0,112, πλάτος λεπίδος 0,021 - 0,026, πλάτος λαβῆς 0,005 - 0,011 μ.

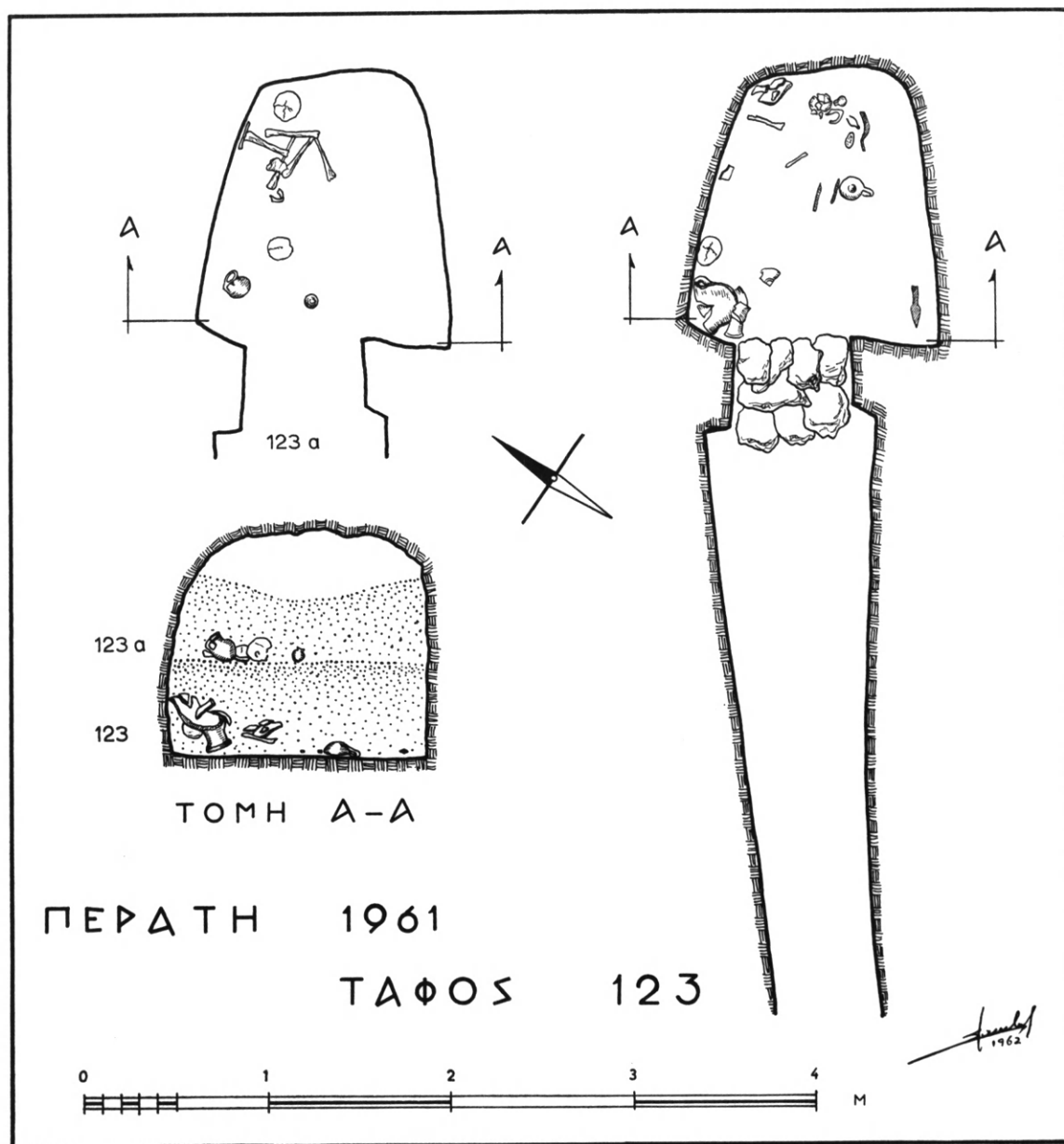
**M 152.** Ἐπιμήκης χαλκίνη περόνη, σπασμένη εἰς τὴν αἰχμήν. Ἡ κεφαλὴ της καταλήγει εἰς λεπτὸν ὀβελίσκον τετραγώνου διατομῆς. Σωζ. μῆκος 0,264, διάμ. 0,005 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 123 (σχέδ. 140, πίν. 127 α.β)

Μικρὸς θαλαμοειδὴς με διατηρημένην τὴν θόλον, προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ. Ἔχει δρόμον ἐπιμήκη καὶ σχετικῶς εὐρύν, ἐλαφρῶς κατωφερῇ, με τοιχώματα εὐθύγραμμα συγκλίνοντα ὀλίγον πρὸς τὰ ἐπάνω. Ἡ θύρα, στενοτέρα ἀπὸ τὸν δρόμον, ἦτο ἀνοιγμένη μεταξὺ δύο στενῶν παραστάδων καὶ εἶχε σχῆμα τετράπλευρον, με ἐλαφρὰν μείωσιν πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ ὀριζόντιον ὑπέρθυρον. Ἡτο φραγμένη με ἰσχυρὰν ξηρολιθιὰν εὐρεθεῖσαν ἀνέπαφον, ἐκτὸς ἀπὸ 1 - 2 λίθους τῆς κορυφῆς ὀλισθησαντας εἰς τὸν θάλαμον. Διὰ τοῦ δημιουργηθέντος ἀνοίγματος εἶχον εἰσδύσει ἀρκετὰ χώματα εἰς τὸν τάφον, ἐπὶ πλέον τῶν ὅσων εἶχον πέσει ἀπὸ τὴν ὀροφήν, ὡς ἐκ τούτου δὲ εὐρέθη σχεδὸν χωμένος. Ὁ θάλαμος, πολὺ μικρὸς ἐν σχέσει πρὸς τὸν δρόμον, ἔχει σχῆμα τραπεζίου με τὴν στενὴν πλευρὰν πρὸς τὸ βάθος, με τοιχώματα εὐθύγραμμα καὶ γωνίας ἀπεστρογγυλευμένας. Τὸ δάπεδόν του, σκαφὲν μέσα εἰς τὴν κροκαλοπαγῇ στρώσιν τῆς πλαγιᾶς, ἐνεθύμιζεν ἀνώμαλον πλακόστρωτον. Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Ν.



πλευρᾶς, πλησίον τῆς ΝΔ. γωνίας καὶ 0,80 μ. ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάπεδον, εὐρέθησαν μερικοὶ λίθοι κτισμένοι μέσα εἰς μίαν ὀπὴν τοῦ τοιχώματος. Ἡ ἄλλη ὄψις τοῦ κτισίματος αὐτοῦ εὐρέθη ἀντιστοίχως εἰς τὴν κόγχην τοῦ γειτονικοῦ τάφου Σ52. Φαίνεται ὅτι τὸ μεταξὺ τῶν δύο τάφων λεπτὸν τοίχωμα διετρυπήθη κάποτε καὶ ἐφράχθη



Σχέδ. 140.

κατὰ τὸν τρόπον αὐτόν. Ἡ ὀροφή, εἰς τὴν ἰδίαν στάθμην μὲ τὸ ὑπέρθυρον, εὐρίσκετο εἰς ὕψος 1,20 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον καὶ εἶχε διατηρήσει τὴν ἀρχικὴν τῆς ἐπιφάνειαν εἰς ἐλάχιστα μόνον σημεῖα.

Εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν του, ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου, εὐρέθη εἰς τὸ δάπεδον μεγάλος

κρατήρ ( 875 ), σπασμένος από την πτώσιν λίθου τῆς ξηρολιθιᾶς εὐρεθέντος μεταξὺ τῶν τεμαχίων του. Πλησίον του ὑπῆρχε κύαθος εἰς τεμάχια ( 876 ) καὶ εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν χαλκίνη λόγχη ( Μ 153 ) τοποθετημένη μετὰ τὴν αἰχμὴν πλησίον τοῦ τοιχώματος δεξιὰ τῆς εἰσόδου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ὑπάρχη χώρος κατὰ μῆκος τῆς Ν. πλευρᾶς τοῦ θαλάμου διὰ τὸν ἐνδεχόμενον κοντόν. Μετὰ τὸν κρατῆρα καὶ 0,20 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον ἔκειτο κρανίον σπασμένον. Εἰς τὸ κέντρον περίπου τοῦ θαλάμου ὑπῆρχον ἀρύταινα πεσμένη ἀνάποδα ( 879 ) καὶ δύο χάλκινα ἐργαλεῖα, ὀπήτιον ( Μ 154 ) καὶ κοπίδιον ( Μ 155 ). Πλησίον των, πρὸς τὴν ΝΑ. γωνίαν, εὐρέθη γνάθος περιστοιχισμένη ἀπὸ τριχολαβίδα ( Μ 156 ), ξυράφιον χάλκινον ( Μ 157 ), λιθίνην ἀκόνην ( Λ 237 ), κομβίον ἀπὸ στεατίτην ( Λ 236 ), προχοῖδιον ( 878 ) καὶ τεμάχια ψευδοστόμου ( 877 ). Ἐμπρὸς ἀπὸ τὰ ἀντικείμενα αὐτὰ ὑπῆρχε πῆχυς μεμονωμένος καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν, εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν, 0,20 μ. ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάπεδον, ἦσαν ἀπωθημένα μνηριαῖον καὶ τὰ τεμάχια μεγάλου κυπέλλου ( 880 ), ἐκτὸς ἀπὸ τμῆμα τῆς βάσεώς του, εὐρεθὲν εἰς τὸ μέσον τοῦ Β. τοιχώματος. Ἐπὶ πλέον, ἀπὸ διάφορα σημεῖα τοῦ θαλάμου συνελέγησαν ὅστρακα ἑπτὰ διαφόρων ἀγγείων. Ἀπὸ τὴν ἀκαταστασίαν τῶν κτερισμάτων καὶ τὴν ἀπουσίαν τῶν ὀστέων, τῶν ἀντιστοιχούντων πρὸς τὸ κρανίον, εἶναι φανερόν ὅτι ὁ θάλαμος κάποτε ἐκαθαρίσθη, μέρος τοῦ περιεχομένου του ἀπερρίφθη, τὸ ὑπόλοιπον δὲ ἀνεστατώθη καί, χωρὶς νὰ γίνῃ νέα ταφή, ἐκαλύφθη ἀπὸ μίαν ἐπίχωσιν ὕψους 0,50 μ. περίπου, ἀποτελουμένην κυρίως ἀπὸ μικροὺς βώλους τοῦ πετρώματος, πεσμένους ἀπὸ τὴν ὀροφὴν καὶ ἀπὸ τὸ τοίχωμα. Ἴσως τοῦτο νὰ συνέβη ὅταν διετρυπήθη ἡ πλευρὰ τοῦ τάφου λόγῳ τῆς γειτνιάσεως τοῦ Σ52. Ὁ τάφος ὅμως δὲν ἐγκατελείφθη, διότι ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἐπίχωσιν αὐτὴν ἐσχηματίσθη νέον ταφικὸν στρώμα, τὸ 123 α. Τὸ στρώμα αὐτὸ ἦτο ἐπίσης ταραγμένον. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς εἰσόδου εὐρέθησαν, μαζὶ μετὰ 2 - 3 λίθους κυλίσαντας εἰς τὸν θάλαμον, δύο κύαθοι ( 883 καὶ 884 ). Ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου, ὑπῆρχε προχοῖδιον ἐλλιπές ( 882 ) ὀρθιον, εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν δὲ μικρὰ πρόχους ἀκεραία ( 881 ). Μετὰ τὰ δύο αὐτὰ ἀγγεῖα ἔκειτο μικρὸν κρανίον χωρὶς κάτω γνάθον, εἰς δὲ τὴν ΒΑ. γωνίαν ἄλλο, μεγαλύτερον. Μεταξὺ των ὑπῆρχε σωρὸς παραμερισμένων ὀστέων, μακρῶν κυρίως, καθὼς καὶ μερικῶν τεμαχίων λεκάνης. Εἶχε δηλαδὴ τὸ στρώμα αὐτὸ δύο τοῦλάχιστον ταφάς, ἐπίσης ἀνεστατωμένας καὶ ἐλλιπεῖς.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 128 α-γ )

**875.** Κρατήρ μέγας συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Βάσις κοίλη στενὴ καὶ ὑψηλὴ, λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιωταί. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ ἐρυθρῶπῃ, κατὰ τόπους καστανή. Βαμμένα : τὸ χεῖλος, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὴν βάσιν λωρίδες. Μεταξὺ τῶν λαβῶν πλατεῖα ζώνη περιλαμβάνουσα ἀπὸ κάθε πλευρᾶν μετόπην ὀριζοντίων κυματοειδῶν γραμμῶν μετὰ τετραπλᾶ περιθώρια πλαισιωμένην ἀπὸ δύο μακρομήσους ἀνηρτημένας σπείρας. Ἐκατέ-

ρωθεν τῶν μετοπῶν κλαδόμορφα κοσμήματα, ἀπλᾶ εἰς τὴν μίαν πλευρὰν καὶ διαγραμμισμένα εἰς τὴν ἄλλην. Διάμ. χεῖλους 0,27, ὕψ. 0,267 μ.

**876.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος μετὰ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρῶπός, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένος ὁλόκληρος ἐσωτερικῶς, ἐξωτερικῶς δὲ ἡ ράχιν τῆς λαβῆς. Διάμ. χεῖλους 0,099, ὕψ. 0,067 μ.

**877.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον κατακόρυφον, δίσκος ἐντελὼς ἐπίπεδος, βάσις χα-

μηλοτάτη δακτυλιόσχημος. Πηλός ἐρυθρόξανθος, ὀλίγον τραχύς, βαφή ἐρυθρά πυκνή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ρίζαν τοῦ στομίου καὶ τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν δακτύλιοι, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὥμον στικτοὶ κύκλοι. Διάμ. 0,086, ὕψ. 0,10 μ.

**878.** Προχοῖδιον εὐρύστομον, συμπληρωμένον, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν, ὡσείδες. Πηλός ἐρυθρωπὸς τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, βαφή μαυροκάστανη, πολὺ ἐξίτηλος. Ὀλόβαφον. Διάμ. 0,061, ὕψ. 0,068 μ.

**879.** Ἀρύταινα συγκολλημένη με μικροσυμπληρώσεις. Σχῆμα ἡμισφαιρικόν, λαβὴ ταινιωτὴ ἀναδιπλωμένη. Πηλός κιτρινωπός, ἐπιφάνεια τραχεῖα καὶ ἀνώμαλος. Ἄβαφος. Διάμ. χείλους 0,094 - 0,112, συν. ὕψ. 0,113 μ.

**880.** Κύπελλον πηνιόσχημον μόνωτον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον, με ἐπίπεδον πυθμένα. Πηλός κιτρινωπὸς τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, βαφή καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι κάτω ἀπὸ τὸ χεῖλος, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὸν πυθμένα. Ἐσωτερικῶς δακτύλιος εἰς τὸ μέσον τῆς κοιλίας. Διάμ. χείλους 0,181, ὕψ. 0,16 μ.

**881.** Μικρὰ πρόχους ἀκεραία, ὡσείδης, με δισκοειδῆ βάσιν. Πηλός κιτρινωπὸς τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν λωρίδες λοξαὶ καὶ ἀνισοπαχεῖς. Διάμ. 0,142, ὕψ. 0,171 μ.

**882.** Προχοῖδιον ἐλλίπες (χωρὶς στόμιον καὶ λαβὴν), ὡσείδης, με χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλός κιτρινωπός, βαφή καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμέναι ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν, εἰς τὴν σωζομένην ρίζαν τῆς λαβῆς ἐγκαρσία γραμμὴ. Διάμ. 0,080, σωζ. ὕψ. 0,085 μ.

**883.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, χονδροειδής, διάστομος, με στενὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλός κιτρινωπὸς τραχύς, βαφή ἐρυθροκάστανη-πορτοκαλόχρους, ἐξίτηλος. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος. Ἐξωτερικῶς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὴν λαβὴν, λωρὶς εἰς τὸ

χεῖλος, ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,095, ὕψ. 0,062 μ.

**884.** Μικρὸς κυαθίσκος ἀκέραιος χονδροειδοῦς κατασκευῆς, με ἐπίπεδον πυθμένα ἀντὶ βάσεως. Πηλός κιτρινωπὸς τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος με ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸν πυθμένα. Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς γραμμὴ, ἐξωτερικῶς ἄβαφος με δύο καταλειβάδας. Διάμ. χείλους 0,069, ὕψ. 0,040 μ.

**Λ 236.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,013 μ.

**Λ 237.** Κροκάλι σχήματος ὡσειδοῦς με ἐπίπεδον τεχνητὴν ἐπιφάνειαν ἀπὸ τὴν μίαν πλευράν, προφανῶς χρησιμοποιηθεῖσα ὡς ἀκόννη. Μῆκος 0,084, πλάτος 0,040 μ.

**Μ 153.** Λόγχη χαλκίνη, σπασμένη καὶ συγκολλημένη ἀπὸ τρία τεμάχια. Κατεσκευασμένη ἀπὸ λεπτὸν ἔλασμα, διπλωμένον εἰς τρόπον ὥστε τὸ ἥμισυ, σφυρηλατημένον διπλοῦν, νὰ ἀποτελῇ τὴν αἰχμήν, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ, τυλιγμένον εἰς κύλινδρον, τὸν αὐλόν. Αἰχμὴ στενὴ φυλλόσχημος με ἀκὴν ἀπεστρογγυλεμένην, φακοειδοῦς διατομῆς. Ὁ αὐλός, ὀλίγον σπασμένος εἰς τὸ χεῖλος, ἔχει δύο πλευρικὰς ἀντικρυστὰς ὁπὰς διὰ τοὺς ἥλους τοὺς στερεώνοντας τὸν κοντόν. Ἀδιακόσμητος. Μῆκος 0,225, διάμ. αὐλοῦ 0,022 μ.

**Μ 154.** Χάλκινον ἐργαλεῖον (ὀπήτιον) ἀποτελούμενον ἀπὸ μακρὸν ἔλασμα τετραγώνου διατομῆς καταλήγον εἰς ἀκὴν. Ἡ κορυφὴ τοῦ ἐλάσματος εἶναι διαμορφωμένη εἰς ὀβελίσκον, προφανῶς εἰσχωροῦντα εἰς τὴν ἐπένδυσιν τῆς λαβῆς. Τὸ ἄκρον τοῦ ὀβελίσκου σπασμένον καὶ ἐλλίπες. Ὠξειδωμένον. Συν. μῆκος 0,16, μῆκος ὀβελίσκου 0,038, πλευρὰ ἐργαλείου 0,010 μ.

**Μ 155.** Κοπίδιον χάλκινον τετραγώνου διατομῆς καταλήγον εἰς στενὴν κόψιν. Ἡ κορυφὴ του δὲν φέρει ἵχνη κτυπημάτων, ἄρα ἦτο καινουργὲς ἢ πολὺ ὀλίγον μεταχειρισμένον. Μῆκος 0,131, πλάτος 0,010, πλάτος κόψεως 0,004 μ.

**Μ 156.** Τριχολαβὶς χαλκίνη σπασμένη καὶ συγκολλημένη. Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἔλασμα στενὸν εἰς τὴν κρικοειδῆ κορυφὴν τῆς, πλατυνόμενον προοδευτικῶς πρὸς τὰ ἄκρα. Ἀδιακόσμητος. Μῆκος 0,115, πλάτος ἐλάσματος εἰς τὴν κορυφὴν 0,007, εἰς τὰ ἄκρα 0,015 μ.

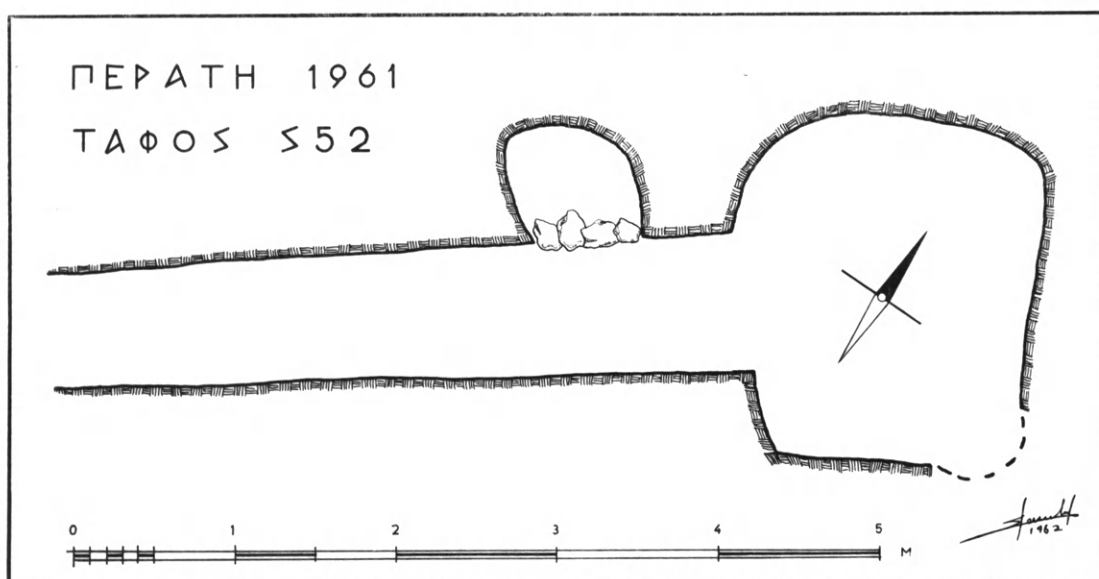
**Μ 157.** Ξυράφιον χάλκινον σπασμένον καὶ συγκολλημένον ἀπὸ δύο κύρια τεμάχια, μονοκόμ-

ματον. Λεπίς καμπυλωμένη ἐντόνως πρὸς τὰ ἑπάνω, λαβὴ ἀκολουθοῦσα ἀντίθετον καμπύλην, τετραπλεύρου διατομῆς, με πυκνάς καὶ στενάς

ραβδώσεις χαραγμένας κατὰ μῆκος της. Συνολικὸν μῆκος 0,215, πλάτος λαβῆς 0,015, πλάτος λεπίδος 0,026 μ.

### ΤΑΦΟΣ Σ52 (σχέδ. 141)

Μεγάλος θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ. Ἔχει δρόμον ἐπιμήκη καὶ πλατὺν με δάπεδον σχεδὸν ὀριζόντιον καὶ τοιχώματα συγκλίνοντα ἑλαφρῶς πρὸς τὰ ἑπάνω. Εἰς τὸ ἀριστερόν (ΒΔ.) του πλευρόν, ὀλίγον πρὸ τῆς εἰσόδου, εἶχε σκαφῇ μικρὰ ἡμιελλειψοειδὴς κόγχη, ἐπίσης βυθισμένη, συλημένη καὶ κενή, με τὸ στόμιόν της τειχισμένον. Εἰς τὴν ΒΔ. τῆς γωνίαν εὐρέθησαν, σφηνωμένοι εἰς τὸ πέτρωμα, οἱ λίθοι οἱ παρατηρηθέντες εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν τοῦ θαλάμου τοῦ τάφου 123 καὶ χρησιμοποιηθέντες διὰ νὰ φράξουν τὴν ὁπὴν τὴν δημιουργηθεῖσαν εἰς τὸ



Σχέδ. 141.

λεπτὸν τοίχωμα μεταξύ τῶν δύο τάφων. Ἡ εἴσοδος παρουσιάζεται σήμερον ἰσοπλατῆς πρὸς τὸν δρόμον, χωρὶς παραστάδας, τοῦτο ὅμως ὀφείλεται ἴσως εἰς τὴν σύλησιν. Εἰς τὰ χώματά της εὐρέθησαν ὄστρακα ἑνὸς σταμνίσκου, ἑνὸς κυαθοσχήμου, δύο χονδροειδῶν οἰκιακῶν καὶ ἕξ ἄλλων διαφόρων ἀγγείων, καθὼς καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην (Λ 257).

Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον, ὅχι πολὺ κανονικόν, με τὰ πρὸς Β. καὶ Α. τοιχώματά του καμπύλα καὶ τὴν μεταξύ των γωνίαν ἐντελῶς στρογγύλην. Τὸ δάπεδον καὶ τὰ πλευρικά του τοιχώματα, κατεστραμμένα ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους, ἦσαν τελείως ἀνώμαλα, δὲν διέσωσαν δὲ καμμίαν ἐνδειξιν διὰ τὸ ἀρχικὸν ὕψος τῆς ὀροφῆς. Εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν μία φλὲξ μαλακοῦ ἀμμοχώματος μέσα εἰς τὸ πέτρωμα συνέτεινεν εἰς τὸ νὰ δημιουργηθῇ κογχοειδὲς κοίλωμα τελείως τυχαῖον καὶ ἄσχετον πρὸς τὸ σχῆμα τοῦ τάφου.

Τὸ δάπεδον τοῦ θαλάμου ἐκαλύπτετο ἀπὸ λίθους καὶ μαῦρα χῶματα, ἐπάνω εἰς αὐτὰ δὲ ἔκειντο μερικοὶ ὄγκοι τοῦ πετρώματος καθαρῶτεροι καὶ καταφανῶς πεσμένοι ἐκ τῶν ὑστέρων. Καθὼς φαίνεται, ἡ θόλος τοῦ τάφου ἐβυθίσθη κάποτε ἐν μέρει, πρᾶγμα ποὺ ὠδήγησεν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν καὶ σύλησίν του, αὐτὴ δὲ πάλιν ἐπέφερε καὶ τὴν πτῶσιν τοῦ ἐναπομείναντος τμήματος τῆς θόλου. Ἀπὸ τὴν κατάστασιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου εἶναι φανερόν ὅτι ὁ τάφος ἐσυλήθη κατὰ τρόπον πρόχειρον καὶ βάνουσον, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀπὸ ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος τὸν εὔρε βυθισμένον καὶ ὄχι ἀπὸ συστηματικούς ἀρχαιοκαπήλους. Τὸ περιεχόμενόν του εἶχε διασκορπισθῇ, μερικὰ ἀγγεῖα ἦσαν προσφάτως σπασμένα καὶ ἀπωθημένα μαζὶ μὲ τὰ ὅστ' αὐτὰ πρὸς τὰ τοιχώματα, δύο δέ, οἱ ψευδόστομοι 948 καὶ 950, εὐρέθησαν ἀκέραιοι μεταξὺ τῶν χωμάτων τῶν συγκεντρωμένων εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου. Ἀπὸ τὰ συλλεγόμενα τεμάχια ἀποκατεστάθησαν δύο ἀκόμη ψευδόστομοι ( 949 καὶ 955 ), τὸ προχοῖδιον 951, ἡ λεκάνη 952, τὸ ἀλαβαστροειδὲς 953 καὶ ὁ σταμνίσκος 954, ὑπάρχουν δὲ ἀκόμη καὶ ὅσπρα-κα προερχόμενα ἀπὸ μίαν κύλικα καὶ πέντε τοῦλάχιστον ἄλλα ἀγγεῖα.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 129 α.β )

**948.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠοειδής. Στόμιον ὀλίγον λοξόν, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις. Βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν ἀρκετὰ ἀπολεπισμένον, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ τῶν ζώνη πυκνῶν καθέτων τεθλασμένων. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον τοῦ ὤμου δύο ὁμόρροπα διχαλωτὰ ἄνθη. Διάμ. 0,106, ὕψ. 0,113 μ.

**949.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον κατακόρυφον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, λαβαὶ λεπταί, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρωπός, βαφὴ καστανῇ-ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν βάσιν τοῦ δακτύλιος, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἄραια σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ρόμβοι μὲ στικτὰ κέντρα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο γωνιώδη ὁμόρροπα ἄνθη. Διάμ. 0,109, ὕψ. 0,12 μ.

**950.** Μικρότατος ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ λεπταὶ καὶ χαμηλαί, δίσκος ἐπίπεδος, βάσις δισκοειδής.

Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ρίζαν τοῦ δακτύλιος, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὤμον στήλαι πυκνῶν ὀριζοντίων γραμμῶν ἀκτινωτὰ διατεταγμένοι. Διάμ. 0,072, ὕψ. 0,086 μ.

**951.** Προχοῖδιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὠοειδές, μὲ χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, ἀλείφωμα ὁμοῖον. Ἰχνη ἐρυθρωπῆς βαφῆς εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,07, ὕψ. 0,08 μ.

**952.** Λεκάνη βαθυπύθμενος, συγκολλημένη καὶ συμπληρωμένη, μὲ πρόσθετον δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος ὄχι πολὺ καθαρὸς, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους, ἐξίτηλος κατὰ τόπους. Βαμμένα : τὸ ἐσωτερικὸν ὀλόκληρον, εἰς τὸ χεῖλος κυματοειδὲς γραμμὴ. Ἐξωτερικῶς αἱ ράχεις καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χεῖλους 0,245, ὕψ. 0,161 μ.

**953.** Ἀλαβαστροειδὲς εὐρύστομον, συγκολλημένον. Πηλὸς πρασινωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους ἐξίτηλος. Βαμμένα : ὁ λαιμός, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὤμον πυκνὴ κυματοειδὲς γραμμὴ, εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,075 μ.

**954.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπλη-



ρωμένος και ἑλλιπής (χωρίς μέρος τοῦ στομίου καὶ τῆς κοιλίας). Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, σχῆμα σφαιρικόν, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ αἱ ράχεις τῶν λαβῶν. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη ἀπὸ διπλοῦς ἐναλλήλους συνεχομένους ρόμβους. Διάμ. 0,08, ὕψ. 0,075 μ.

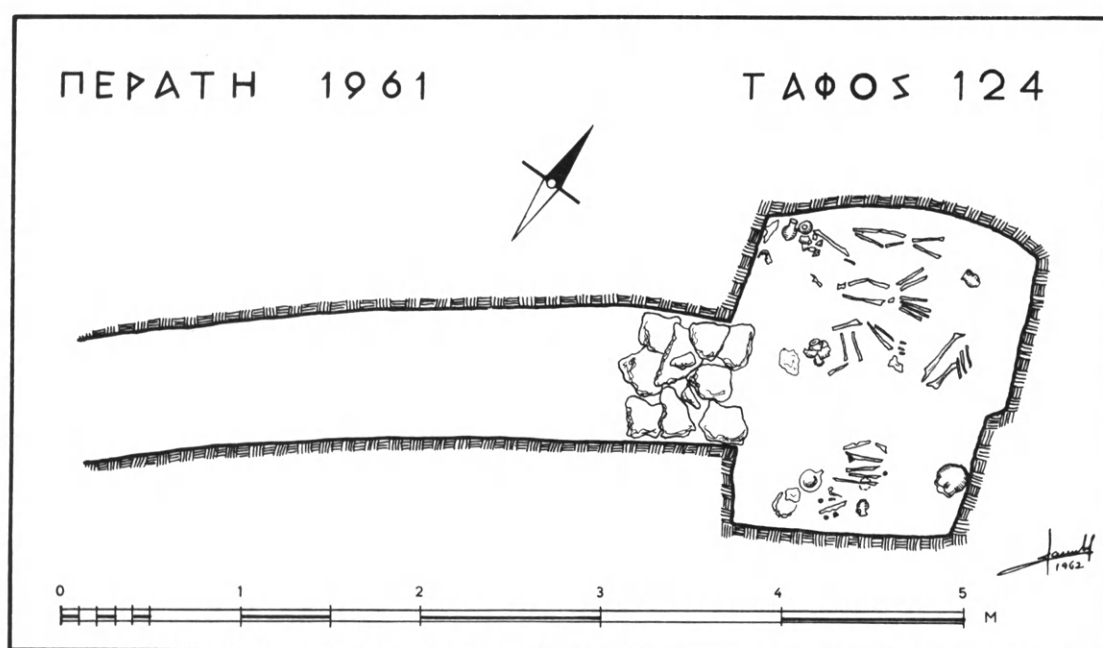
955. Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιό-

σχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, ὁ δίσκος καὶ αἱ ράχεις τῶν λαβῶν. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντρα τόξα περιστικτα ( ; ), εἰς τὸ ἡμικύκλιον τρεῖς ὀριζόντιαι κυματοειδεῖς γραμμαί. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,092 μ.

Λ 257. Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,012 μ.

### ΤΑΦΟΣ 124 (σχέδ. 142)

Μικρὸς θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ. Ἔχει δρόμον σχετικῶς ἐπιμήκη καὶ πλατὺν μετὰ τοιχώματα εὐθύγραμμα συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἐπάνω. Ἡ θύρα, ἰσοπλατὴς πρὸς τὸν δρόμον, ἦτο τειχισμένη μετὰ ἰσχυρὰν ξηρολιθίαν δια-



Σχέδ. 142.

τηρηθεῖσαν κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος της. Ὁ θάλαμος, τετράπλευρος, μετὰ γωνίας σχεδὸν ὀρθάς, ἔχει τοιχώματα εὐθύγραμμα ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Β., ἐλαφρῶς καμπύλον. Τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους, τὸ Α., σχηματίζει μίαν ὀδόντωσιν περιορίζουσαν κάπως τὸ πλάτος τοῦ θαλάμου εἰς τὸ Ν. τμήμα του, προφανῶς διότι εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο οἱ κατασκευασταὶ τοῦ τάφου συνήντησαν μίαν σκληρὰν φλέβα ἢ ὁποία τοὺς ἠμπόδισε νὰ προχωρήσουν ἐπὶ τῆς ἀρχικῆς των γραμμῆς. Τὸ δάπεδον, ἀρκετὰ ὁμαλόν, εἶχε σκαφῇ μέσα εἰς τὸ κροκαλοπαγὲς στρώμα τῆς περιοχῆς.

Ὁ θάλαμος περιεῖχε χώματα καὶ πεσμένους βώλους τῆς ὀροφῆς καθὼς καὶ μερικοὺς λίθους ἀπὸ τὴν κορυφὴν τῆς ξηρολιθιᾶς τῆς θύρας. Οἱ λίθοι αὐτοὶ δὲν εὐρέθησαν μόνον πλησίον τῆς εἰσόδου, ὅπου θὰ ἔπρεπε νὰ εὐρίσκωνται ἐὰν εἶχον κυλίσει ἀφ' ἐαυτῶν ἀκολουθοῦντες τὴν πτώσιν τοῦ ὑπερθύρου, ἀλλὰ εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ θαλάμου καὶ ἰδίως εἰς τὸ κέντρον. Μεταξὺ των, εἰς ἐπίπεδον πολὺ ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ ταφικὸν στῶμα καὶ ἄσχετον πρὸς αὐτὸ ὑπῆρχε μικρὸν θήλαστρον ( 960, βλ. κατωτέρω, σ. 461 ). Ἐπάνω ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἔκειτο μέγας ὄγκος τοῦ πετρώματος, προφανῶς ἡ κορυφὴ τῆς θόλου, καλύπτουσα τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ θαλάμου. Ἡ πιθανωτέρα ἐξήγησις εἶναι ὅτι κάποτε καὶ ἐνὸς τὸ νεκροταφεῖον ἐχρησιμοποιεῖτο ἀκόμη ἡ ὀροφή καὶ τὸ πρὸς τὸ ὑπερθύρον τμήμα τῆς θόλου ἔπесαν, χώνοντα τὸν θάλαμον καὶ ἀχρηστεύοντα τὸν τάφον. Ἀπὸ τὸ ἀνοιγμα τὸ δημιουργηθὲν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς τὴν περιοχὴν τῆς εἰσόδου καὶ ἐπάνω εἰς τὰ πεσμένα χώματα καὶ τοὺς λίθους τῆς προχείρως διηυθετημένους, ἀπετέθη μία ἀκόμη παιδικὴ ταφὴ κτερισμένη μὲ τὸ θήλαστρον. Ἡ ταφὴ αὕτη εὐρέθη χωμένη ἀπὸ τὸν ὄγκον τῆς θόλου τὸν ἀπομεινάντα εἰς τὴν θέσιν του, εἴτε διότι κατέπεσεν ἀφ' ἐαυτοῦ ἀργότερον, εἴτε καὶ διότι ἐπεσπεύσθη ἐπίτηδες ἡ πτώσις του.

Εἰς τὸ δάπεδον τοῦ θαλάμου εὐρέθησαν τὰ λείψανα τριῶν τοῦλάχιστον νεκρῶν. Εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν, δεξιὰ τῆς εἰσόδου, ὑπῆρχον κρανίον τελείως κατεστραμμένον καὶ κύαθος μὲ προχοήν ( 891 ), σπασμένος. Ἐν συνεχείᾳ καὶ κατὰ μῆκος τοῦ Ν. τοιχώματος ἔκειντο παραμερισμένα τὰ ὅστ' ἑνὸς σκελετοῦ, μεταξὺ των δὲ τὸ προχοῦδιον 890, πέντε κομβία ἀπὸ στεατίτην ( Λ 238, Λ 239, Λ 240, Λ 241 καὶ Λ 242 ), δύο πήλινα ( Π 5 καὶ Π 6 ) καὶ ψέλιον χάλκινον ( Μ 158 ). Πρόκειται προφανῶς περὶ ταφῆς ἀπωθημένης πρὸς τὸ τοίχωμα μαζὶ μὲ τὰ κτερίσματά της. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν καὶ παρὰ τὴν ΝΑ. γωνίαν ἔκειτο μέγας ψευδόστομος μεμονωμένος ( 892 ) διακοσμημένος μὲ παράστασιν ζώων καὶ φυτῶν. Ἄλλη ταφὴ, ἐπίσης ταραγμένη, εὐρέθη κατὰ μῆκος τοῦ Β. τοιχώματος. Εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν ὑπῆρχον τμήμα κρανίου, κάτω γνάθος καὶ τρία ἄγγεῖα : Προχοῦδιον πεσμένον πλαγίως ( 886 ) καὶ ἀλαβαστροειδὲς ὄρθιον ( 887 ), περιστοιχισμένον ἀπὸ τὰ τεμάχια ἑνὸς μικροῦ ψευδοστόμου ( 888 ). Ἡ ὑπόλοιπος ἑκτασις παραπλεύρως τοῦ τοιχώματος ἦτο κατελιγμένη ἀπὸ ὅστ' ὅλων τῶν εἰδῶν, κυρίως μακρά, κοντὰ εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν δὲ εὐρίσκετο προχοῦδιον ἀκέραιον ( 889 ), πιθανώτατα σχετικὸν πρὸς τὴν ταφὴν αὐτήν.

Εἰς τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου, μεταξὺ τῶν δύο παραμερισμένων ταφῶν, ὑπῆρχε τρίτη, διατηρηθεῖσα κατὰ χώραν, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν εἴσοδον. Τὸ κρανίον, μόλις διαγραφόμενον, εὐρέθη ἀμέσως μετὰ τοὺς λίθους τῆς θύρας. Ἐμπρὸς του καὶ εἰς τὴν θέσιν τοῦ λαιμοῦ ἔκειντο μικρὸς ψευδόστομος σπασμένος ( 885 ) καὶ μικρὸν ὠξειδωμένον τεμάχιον χαλκοῦ, ἠκολούθει δέ, πρὸς τὸ βάθος τοῦ τάφου, ὁ ὑπόλοιπος σκελετός. Ἡ δεξιὰ, μὲ τὰ ὅστ' αὐτοῦ πήχεως διαχωρισμένα, διεσταύρωνε τὸν θώρακα. Ἡ ἀριστερά, λυγισμένη καὶ αὕτη εἰς τὸν ἀγκῶνα, κατέληγεν εἰς τὴν λεκάνην, ἀντιπροσωπευομένην ἀπὸ ἐλάχιστα ἴχνη. Τὰ δύο σκέλη, συνεσταλμένα εἰς τὰ γόνατα, ἦσαν πεσμένα λοξῶς πρὸς τὰ ἀριστερά, μὲ τὰ μηριαῖα διατηρημένα καλύτερον ἀπὸ τὰς

μόλις σωζομένας κνήμας. Καθὼς φαίνεται δηλαδή, ὁ νεκρὸς εἶχε ταφῇ ὑπτίως μὲ κλί-  
σιν πρὸς τὸ ἀριστερὸν πλευρόν.

Τὰ κτερίσματα φαίνονται νὰ ἀντιστοιχοῦν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πρὸς τὰς τα-  
φάς. Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὰ εὐρέθησαν καὶ ὄστρακα ἐνὸς σταμνίσκου, ἐνὸς σκύφου καὶ ἐπτὰ  
ἀκόμη ἀγγείων. Τὰ ὄστρακα αὐτὰ δὲν ἀποκλείεται νὰ ἀνῆκον εἰς παλαιότερας ταφάς  
ἀπομακρυνθείσας ἐντελῶς ἀπὸ τὸν τάφον, τὸ πιθανώτερον ὅμως εἶναι ὅτι διεισέδυσαν  
ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἀπ' ἑξω, ὅταν ὁ τάφος ἐβυθίσθη.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 129 γ.δ )

**885.** Ψευδόστομος, συγκολλημένος, συμπλη-  
ρωμένος, βραχυστρόγγυλος. Στόμιον λοξόν, λα-  
βαὶ λεπταὶ καὶ χαμηλαί, εἰς τὸν δίσκον μικρὰ  
ἀπόφυσιν, βάσις χαμηλοτάτη κωνική. Πηλὸς  
ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ ἐρυ-  
θρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖ-  
λος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον  
μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ρά-  
χεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ἐλάχιστα ἔχνη  
σπείρας ἢ ὁμοκέντρων κύκλων. Εἰς τὴν κοιλίαν  
ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον  
τοῦ ὤμου σώζονται ἔχνη διαστίκτων ἡμικυκλίων.  
Διάμ. 0,109, ὕψ. 0,115 μ.

**886.** Προχοῖδιον συμπληρωμένον εἰς τὸ στό-  
μιον, ὠσειδές. Χεῖλος εὐρύτατον χωνοειδές,  
βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς πρασι-  
νοκίτρινος τραχύς, βαφὴ καστανή, ἐν μέρει ἐξί-  
τηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὴν λαβὴν  
ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοι-  
λίαν ταινίαι. Διάμ. 0,096, ὕψ. 0,108 μ.

**887.** Μικρὸν ἀλαβαστροειδὲς ἀκέραιον, μὲ  
κυλινδρικὸν σῶμα καὶ ἐλαφρότατα κυρτὸν πυ-  
θμένα. Στόμιον εὐρὺ χωνοειδές, λαβαὶ κατακό-  
ρυφοι. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ὅχι πολὺ καθαρός,  
βαφὴ καστανή. Βαμμένα : τὸ στόμιον, αἱ ρά-  
χεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοι-  
λίαν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον, μεταξὺ τῶν λαβῶν,  
φολιδωτὰ τρίγωνα μὲ στικτὰ τὰ κέντρα τῶν  
φολιδῶν. Διάμ. 0,076, ὕψ. 0,065 μ.

**888.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπλη-  
ρωμένος, σφαιρικός. Στόμιον χαμηλόν, σχεδὸν  
κατακόρυφον, λαβαὶ λεπταὶ μὲ ἐπίπεδον δίσκον,  
βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βα-  
φὴ καστανὴ πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖ-  
λος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον  
μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς  
λαβάς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν δίσκον σπεί-

ρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποι-  
κίλου πλάτους. Ἡ διακόσμησις τοῦ ὤμου εἶναι  
ἐντελῶς ἐξίτηλος. Διάμ. 0,107, ὕψ. 0,119 μ.

**889.** Προχοῖδιον ἀκέραιον, σχεδὸν σφαιρικόν,  
μὲ εὐρὺ καὶ χαμηλότατον στόμιον καὶ δακτυλιό-  
σχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος-κιτρινωπός  
τραχύς, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξί-  
τηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς  
καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν.  
Διάμ. 0,089, ὕψ. 0,099 μ.

**890.** Μικρὸν προχοῖδιον μὲ μικροσυμπλήρωσιν  
εἰς τὸ χεῖλος, ὠσειδές. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν,  
βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ  
καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, ἡ ρά-  
χιν τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν,  
τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,073, ὕψ.  
0,079 μ.

**891.** Κύαθος μὲ πλευρικὴν ἀνοικτὴν προχοήν,  
συγκολλημένος, συμπληρωμένος καὶ ἐλλιπής  
( χωρὶς πυθμένα καὶ βάσιν ). Κοιλία σφαιρική,  
χεῖλος διάστομον. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀτελῶς  
ψημένος. Ἄβαφος. Διάμ. χείλους 0,103, σωζ.  
ὕψ. 0,068 μ.

**892.** Μεγάλος ψευδόστομος μὲ συγκολλημέ-  
νας τὰς λαβάς, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον  
μὲ εὐρὺ χωνοειδὲς χεῖλος, λαβαὶ χαμηλαί, δι-  
σκος μικρὸς χωρὶς ἀπόφυσιν, βάσις χαμηλὴ κω-  
νική. Πηλὸς κιτρινωπός, ἀλείφωμα ὁμοιον ἀπο-  
λεπισμένον, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξί-  
τηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θη-  
λειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ  
δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὰς ράχεις τῶν καὶ τὸν  
δίσκον ἔχνη. Εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας  
καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Ὁ ὦμος καὶ τὸ ἐπάνω  
μέρος τῆς κοιλίας ἀποτελοῦν ἐνιαῖον πεδῖον  
διακοσμήσεως χωρὶς ὑποδιαίρέσεις. Κάτω ἀπὸ  
τὸ στόμιον εἰκονίζεται αἰγᾶγρος ἐν στάσει. Τὸ

σώμα του είναι ολόβαφον εκτός από κύκλον περιέχοντα στίγματα εις τὴν θέσιν τοῦ μηροῦ καὶ μηνοειδὲς σχῆμα μὲ δικτυωτὴν διαγράμμισιν εἰς τὴν ὠμοπλάτην. Ἀπὸ τὴν κεφαλὴν σώζεται τὸ ὕψισθεν μέρος μὲ δύο μεγάλα ἐλλειψοειδῆ ἄνωρθωμένα ὦτα, μικρότατον ἐξηρημένον κυκλικὸν ὀφθαλμὸν καὶ δύο πελώρια καμπύλα κέρατα μὲ δηλωμένους τοὺς κόμβους των. Ὁ λαιμὸς καὶ τὸ ρύγχος δὲν διετηρήθησαν. Ἐχει οὐρὰν λεπτὴν καμπυλουμένην πρὸς τὰ κάτω καὶ σκέλη παράλληλα μεταξύ των κατὰ ζεύγη, ἐξέχοντα ἀπὸ τὰς ταινίας τὰς ὀριζούσας τὴν παράστασιν πρὸς τὰ κάτω. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν αἰγάγρον φύεται φοινικόδενδρον ἀποτελούμενον ἀπὸ κορμὸν ἐν εἶδει ὄρμου μὲ στικτὰ κέντρα καὶ κορυφὴν ὑπὸ μορφὴν τριῶν ἐπαλλήλων ὠσειδῶν σχημάτων ἀπὸ ὅπου φύονται δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ οἱ κλάδοι, ἀποδιδόμενοι μὲ συμμετρικὰ ζεύγη καμπυλῶν ἐγκαρσίως διαγραμμισμένων, ἐκτὸς τῶν κατωτάτων πού παρίστανται μὲ τετραπλᾶς λεπτὰς παραλλήλους γραμμὰς κρεμασμένας πρὸς τὸ ἔδαφος. Τὸ σύμπλεγμα αἰγάγρου καὶ φοίνικος πλαισιώνεται ἀπὸ δύο λόχμας θαμνοειδῶν φυτῶν. Ἡ μία, ὕψισθεν τοῦ αἰγάγρου, δηλώνεται μὲ πυκνὰ ἄλυσοειδῆ σχήματα ἀντιπροσωπεύοντα σχηματοποιημένα ἀναρριχητικὰ φυτὰ. Ἡ ἄλλη, πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ φοίνικος καὶ χωριζομένη ἀπὸ τὴν προηγουμένην μὲ δύο λεπτὰς κατακορύφους παραλλήλους γραμμὰς, ἔχει εἰς τὴν θέσιν τῶν ριζῶν καμπύλας καταληγούσας εἰς σπεῖραν, καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλὰ μικρὰ ὠσειδῆ σχήματα συνδεόμενα μὲ πυκνὰ ὁμόκεντρα τόξα καὶ ἐνθυμίζοντα συστάδα ὀπουντίας (φραγκοσυκιάς). Εἰς τὴν κορυφὴν τῆς συστάδος αὐτῆς, μεταξύ τῶν φύλλων τῆς ἄλλης λόχμης, καθὼς καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὴν ράχιν τοῦ αἰγάγρου, εἰκονίζονται πτηνά, ὅμοια μεταξύ των, ἀλλὰ διαφόρων μεγεθῶν. Ἐχουν κεφαλὴν ἀποτελου-

μένην ἀπὸ μικρὸν κύκλον μὲ στίγμα εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὀφθαλμοῦ, μακροὺς λεπτοὺς καμπύλους λαιμούς, μακρὰ ράμφη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνοικτὰ καὶ σώματα ἀσύμμετρα μηνοειδῆ, ὀλόβαφα ἢ μὲ δικτυωτὴν διαγράμμισιν. Οἱ πόδες, ὅπου δηλώνονται, προβάλλουν ἀπὸ τὸ κάτω μέρος τοῦ λαιμοῦ. Τὰ κενὰ μεταξὺ ὄλων αὐτῶν, πτηνῶν, φυτῶν καὶ αἰγάγρου, καταλαμβάνονται ἀπὸ ὁμάδας στιγμάτων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κυκλικὰς. Ἄν καὶ τὰ σχήματα εἶναι σχεδιασμένα κατὰ τρόπον στοιχειώδη, ἢ παράστασις εἰς τὸ σύνολόν της ἔχει μεγάλην κίνησιν καὶ φυσικότητα, προδίδει δὲ ἀγγειογράφον μὲ φαντασίαν καὶ παρατηρητικότητα. Διάμ. 0,17, ὕψ. 0,193 μ.

**Λ 238.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ ὑπόλευκον στεατίτην. Διάμ. 0,020, ὕψ. 0,009 μ.

**Λ 239.** Ὅμοιον ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,028, ὕψ. 0,025 μ.

**Λ 240.** Κομβίον ἀμφικωνικὸν ἀπὸ ἀμμόλιθον, διάτρητον καὶ ἐλλιπές. Διάμ. 0,030, ὕψ. 0,023 μ.

**Λ 241.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ ἰώδη στεατίτην. Διάμ. 0,017, ὕψ. 0,008 μ.

**Λ 242.** Ὅμοιον, σπασμένον καὶ συγκολλημένον ἀπὸ τρία τεμάχια. Διάμ. 0,030, ὕψ. 0,021 μ.

**Μ 158.** Ψέλιον χάλκινον σπασμένον καὶ συγκολλημένον ἀπὸ ὀκτὼ τεμάχια. Ἀποτελεῖται ἀπὸ παχὺ σύρμα μὲ λεπτὰ ἄκρα, καταλήγοντα εἰς ἐλάσματα περιτυλιγμένα ἀμοιβαίως εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα τὴν αὐξομείωσιν τῆς διαμέτρου τοῦ ψελίου. Διάμ. 0,08 μ.

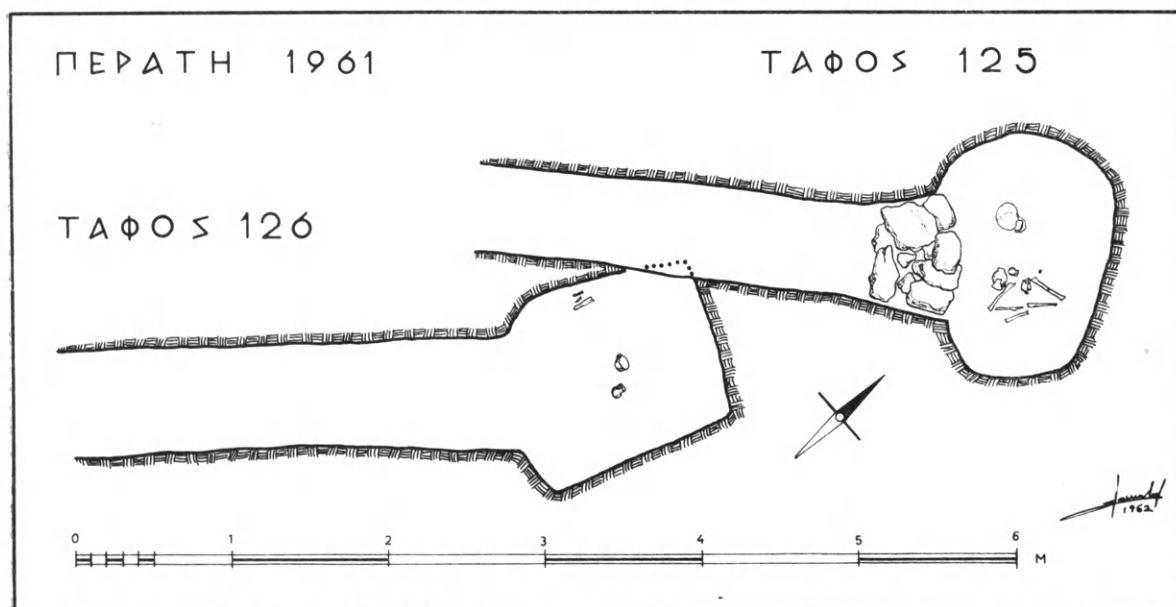
**Π 5.** Κομβίον κωνικὸν πηλινον, μὲ ἐλαφρῶς κυρτὴν βάσιν. Φέρει ἴχνη μελανῆς βαφῆς. Διάμ. 0,046, ὕψ. 0,032 μ.

**Π 6.** Ἡμισυ κομβίον ἀμφικωνικὸν ἀπὸ τραχὺν καὶ ἀκάθαρτον γαιώδη πηλόν. Μεγ. σωζ. διάστασις 0,033 μ.

## ΤΑΦΟΣ 125 (σχέδ. 143)

Μικρὸς θαλαμοειδὲς βυθισμένος, προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ. Ὁ δρόμος του, κατωφερής, περνᾷ ἐπάνω ἀπὸ τὴν θόλον τοῦ γειτονικοῦ 126 καὶ καταλήγει εἰς τὴν εἴσοδον, ἰσοπλατῇ μὲ αὐτὸν καὶ κλεισμένη μὲ ἰσχυρὰν ξηρολιθίαν. Ὁ θάλαμος, μὲ τοιχώματα καλοκομμένα καὶ ὁμαλὸν δάπεδον, ἔχει σχῆμα ὠσειδῆς, ἐγκάρσιον πρὸς τὸν δρόμον. Περιεῖχε μίαν ταφὴν πολὺ κακῆς διατηρήσεως, τοποθετημένην κατὰ τὸ

μῆκος του μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Β. Τὸ κρανίον εἶχε κλίνει λοξῶς πρὸς τὰ δεξιὰ, καλύπτον ἐν μέρει τὴν κάτω γνάθον. Ἀπὸ τὰ ὀστᾶ τοῦ θώρακος καὶ τῶν βραχιόνων δὲν ἐσώθη τίποτε. Τὰ σκέλη, ἀρκετὰ κατεστραμμένα καὶ αὐτὰ, συνεσταλμένα εἰς τὰ γόνατα, εἶχον πέσει ἀνοιχτὰ πρὸς τὰ πλάγια. Ἦτο δηλαδὴ θαμμένος ὕπτιος μὲ τὰ γόνατα ὕψηλά. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς λεκάνης εὐρέθησαν λευκίθιον πεσμένον πλαγίως



Σχέδ. 143.

( 893 ), μικρότατον ἀλαβαστροειδές, ἑλλιπές ( 894 ), ἀποκολλημένον ἀπὸ σύνθετον κερνοειδές, καὶ μεγαλύτερος σταμνίσκος πεσμένος πλαγίως ( 895 ). Παρὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀριστεροῦ μηριαίου, καὶ ὀλίγον ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ δάπεδον τοῦ τάφου, ὑπῆρχε λεπτὸν φύλλον χρυσοῦ διπλωμένον ( Μ 159 ) καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην ( Λ 243 ). Κατὰ τὰ ἄλλα ὁ τάφος ἦτο κενὸς καὶ τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου του καθαρὸν, δὲν εἶχε δηλαδὴ χρησιμοποιηθῇ παρὰ μόνον διὰ τὴν ταφὴν αὐτὴν.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 130 α.β )

**893.** Λευκίθιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὠσειδές, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, ὀλίγον τραχύς, βαφὴ καστανή-πορτοκαλόχρους, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς τρεῖς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον ρόμβοι μὲ ὁμόκεντρα τόξα εἰς τὰς γωνίας καὶ κύκλους εἰς τὸ κέντρον. Διάμ. 0,059, ὕψ. 0,067 μ.

**894.** Μικρὸν ἀλαβαστροειδές ἑλλιπές ( χωρὶς χεῖλος ), ἀποκολλημένον ἀπὸ σύνθετον κερνοειδές. Σῶμα κυλινδρικόν, πυθμὴν κωνικός,

βάσις δακτυλιόσχημος. Διατηρεῖ μίαν μικρὰν ὀριζοντίαν λαβὴν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένη ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, ταινία εἰς τὸν λαιμὸν καὶ δακτύλιος εἰς τὸ σημεῖον ἐπαφῆς μὲ τὸ ὑπόλοιπον μὴ διατηρηθὲν ἀγγεῖον. Εἰς τὸν ὦμον σειρὰ ροδάκων, εἰς τὴν κοιλίαν σειρὰ ὁμοκέντρων τόξων. Διάμ. 0,059, σωζ. ὕψ. 0,059 μ.

**895.** Σταμνίσκος ὠσειδῆς συμπληρωμένος, μὲ εὐρὺ χωνοειδές στόμιον καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος-κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη μὲ ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμ-



μένος όλόκληρος με ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ τὸ κατώτατον μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. 0,095, ὕψ. 0,10 μ.

**Λ 243.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ τεφρόχρουν στεατίτην με περιχέλωμα εἰς τὴν κορυφὴν

του. Διάμ. 0,019, ὕψ. 0,013 μ.

**Μ 159.** Μικρὸν λεπτότατον φύλλον χρυσοῦ χωρὶς ἴχνη διακοσμήσεως εἰς τὴν ἐπιφάνειάν του, ἀρχικῶς διπλωμένον εἰς σχῆμα κανονικοῦ πενταγώνου. Μεγ. διάστασις 0,011 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 126 (σχέδ. 143)

Μικρὸς θαλαμοειδής, προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ., με διατηρημένον τὸ πρὸς τὸ βάθος μέρος τῆς θόλου του, σκαφέν κάτω ἀπὸ τὸν δρόμον τοῦ γειτονικοῦ του 125. Ἔχει δρόμον δυσαναλόγως ἐπιμήκη καὶ πλατύν καὶ εἴσοδον χωρὶς ἰδιαιτέραν διαμόρφωσιν, εὐρεθεῖσαν ἐντελῶς ἀτείχιστον. Ὁ θάλαμος εἶναι τετράπλευρος, ὀλίγον λοξὸς πρὸς τὸν δρόμον, ἀρκετὰ κανονικός, με τοιχώματα εὐθύγραμμα καὶ δάπεδον ὁμαλόν. Ἡ ἀρχικὴ ἐπιφάνεια τῆς ὀροφῆς του δὲν διετηρήθη πουθενά, ἀπὸ τὰ ἴχνη τῆς ὅμως φαίνεται ὅτι τὸ ὕψος τῆς ἀπὸ τὸ δάπεδον δὲν ὑπερέβαινε τὰ 0,55 - 0,60 μ. Εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου εὐρέθη κύαθος (896) καὶ πλησίον του προχοῖδιον (897). Παρὰ τὸ Δ. τοίχωμα ὑπῆρχον τρία μικρὰ τεμάχια ὁστῶν ἀποτελοῦντα μαζὶ με τὰ ἀγγεῖα τὸ σύνολον τοῦ περιεχομένου τοῦ τάφου. Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ἐχρησιμοποιήθη ἐξ ἀρχῆς διὰ μίαν μόνον ταφὴν, κατὰ τὰ φαινόμενα παιδικήν, καὶ ἐχώθη ὕστερον ὁλοσχερῶς, πρᾶγμα πού ἐξηγεῖ καὶ τὴν ἔλλειψιν τειχίσεως τῆς θύρας.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ (πίν. 130 γ)

**896.** Κύαθος συγκολλημένος, βαθύς, με δακτυλίσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπὸς ὄχι πολὺ καθαρός, βαφὴ μαυροκάστανη με ἐρυθράς ἀποχρώσεις. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὀλόκληρος, ἐξωτερικῶς δὲ ἡ ράχιν τῆς λαβῆς καὶ ἀνισοπλατῆς λωρὶς κάτω ἀπὸ τὸ χεῖλος. Διάμ. χεῖλους 0,099, ὕψ. 0,07 μ.

**897.** Προχοῖδιον συμπληρωμένον εἰς τὸ χεῖλος, με σφαιρικὸν σχῆμα, χαμηλοτάτην δακτυλίσχημον βάσιν καὶ ἐπίσης χαμηλὸν στόμιον. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μελανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ὀλόκληρον, με ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ τὸ κατώτατον μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. 0,072, ὕψ. 0,081 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 127 (σχέδ. 144)

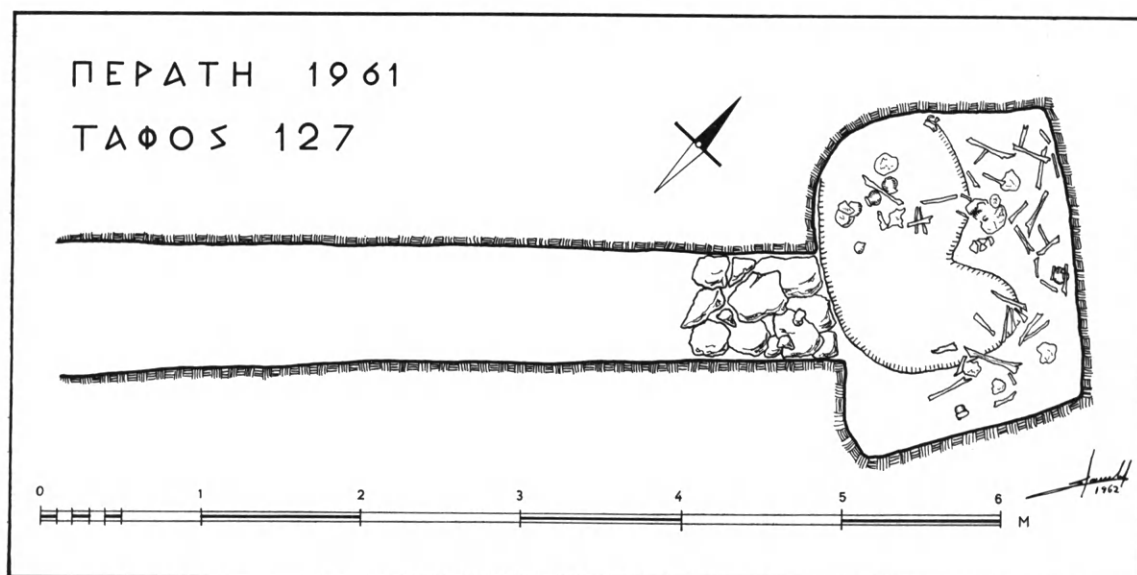
Θαλαμοειδής ἀρκετὰ μεγάλος, με τὴν θόλον ἐν μέρει διατηρημένην, προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ. Ὁ δρόμος του, ἰδιαιτέρως ἐπιμήκης καὶ με τοιχώματα εὐθύγραμμα ἐντόνως συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἐπάνω, στενεύει κατερχόμενος πρὸς τὴν εἴσοδον. Ἡ θύρα ἔχει τὸ πλάτος τοῦ δρόμου χωρὶς ἰδιαιτέραν διαμόρφωσιν καὶ ἦτο φραγμένη με ἰσχυρὰν ξηρολιθίαν. Τὸ ὑπέρθυρον καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς θόλου εἶχον βυθισθῇ, τοῦτο ὅμως πρέπει νὰ συνέβη μετὰ τὴν πάροδον πολλοῦ χρόνου ἀπὸ τῆς ἐγκαταλείψεώς του. Πράγματι, ἀκριβῶς ἐπάνω ἀπὸ τοὺς λίθους τῆς εἰσόδου εὐρέθη μία στρῶσις μελανοῦ χρώματος πάχους 0,15 μ. περίπου καὶ ἐκτάσεως περιωρισμένης (0,50 × 0,60 μ.), συνεχιζομένη με κατεύθυνσιν λοξῶς κατωφερῇ πρὸς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου. Τὰ χρώματα τοῦ θαλάμου κάτω ἀπὸ τὴν στρῶσιν αὐτήν, καθὼς καὶ ὅσα

τὴν ἐκάλυπτον ἦσαν καθαρὰ καὶ χωρὶς ὀστρακα. Ἡ ὑπαρξίς τῆς στρώσεως μαρτυρεῖ ὅτι ἀφότου ὁ τάφος ἐκλείσθη διὰ τελευταίαν φορὰν ἤρχισεν ὁ θάλαμος τοῦ νὰ γεμίζῃ ἀπὸ τεμάχια πίπτοντα ἀπὸ τὴν ὀροφὴν καὶ δημιουργοῦντα σωρὸν κατωφερῆ πρὸς τὸ βάθος. Κάποτε, εἴτε διότι ὠλίσθησαν ἀπὸ τὴν θέσιν των μερικοὶ λίθοι τῆς τειχίσεως τῆς θύρας, εἴτε διότι ἔπεσε τμῆμα τοῦ ὑπερθύρου, ἐδημιουργήθη ὁπή ἀπὸ ὅπου ἤρχισαν νὰ εἰσδύουν διὰ τῶν βροχῶν ἐπιφανειακὰ χρώματα, μαυρισμένα ἤδη ἀπὸ τὰς ρίζας τῶν σχίνων καὶ τῶν θάμνων τῆς πλαγιάς. Τοῦτο ἐξηκολούθησε μέχρις ὅτου ἐσχηματίσθη ἡ εὐρεθεῖσα λοξὴ στρῶσις, κατόπιν ὅμως, ἄγνωστον πότε, μία νέα καὶ μεγαλυτέρα πτώσις τοῦ πρὸς τὴν εἴσοδον τμήματος τῆς θόλου τὴν ἐκάλυψε καὶ ἐσφράγισε, τρόπον τινά, τὸν τάφον. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἦτο σύνηθες εἰς τοὺς τάφους τοὺς ἔχοντας διατηρήσει ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὴν θόλον των, πουθενὰ ἄλλοῦ ὅμως δὲν εὐρέθησαν τὰ ἔχνη του τόσο σαφῆ.

Ὁ θάλαμος εἶναι τετράπλευρος μὲ τοιχώματα διατηροῦντα τὴν ἀρχικὴν των μορφήν μόνον εἰς τὸ κατώτατον σημεῖόν των. Ἡ Α. καὶ ἡ Β. πλευρὰ εἶναι εὐθύγραμμοι, τὰ δύο τμήματα τῆς Ν. ὅμως, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου, καθὼς καὶ ἡ Δ., εἶναι καμπύλα, μὲ τὴν ΝΔ. γωνίαν στρογγύλην. Ἡ ὀροφὴ δὲν διατηρήθη πουθενὰ, ὥστε τὸ ἀρχικόν της ὕψος εἶναι ἄδηλον.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ δαπέδου, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν περιοχὴν τῆς εἰσόδου, ἦτο κατελειμμένον ἀπὸ ὅστ᾽ παραμερισμένα καὶ γενικῶς ἀπωθημένα πρὸς τὸ τοίχωμα. Κατὰ μῆκος τοῦ Α. τοιχώματος, μεταξὺ τῶν ὑπολοίπων πυκνῶν ὀστῶν, ὑπῆρχον καὶ τεμάχια κρανίου καθὼς καὶ κύαθος ( 902 ). Τὴν ἰδίαν εἰκόνα πυκνῶν συσσωρευμένων ὀστῶν παρουσίαζε καὶ τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους, τὸ Β., μὲ μικρὸν προχοῦδιον ὄρθιον εἰς τὸ μέσον του ( 901 ). Παρὰ τὸ Δ. τοίχωμα εὐρέθη ἀντιστοίχως τὸ ἐπάνω μέρος ψευδοστόμου ( 900 ), ἐνῶ ἡ βάσις του ἔκειτο ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν ἀριστερὰν παραστάδα καὶ τὰ ὑπόλοιπα τεμάχιά του εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ τάφου. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΝΔ. γωνίας ὑπῆρχον δύο κρανία καὶ ὀλίγα ὀστᾶ. Τέλος, κατὰ μῆκος τοῦ Δ. τοιχώματος, εἰς τὴν προέκτασιν τῆς ἀριστερᾶς παραστάδος, εὐρέθη μία ταφὴ κατὰ χώραν, ταργμένη, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς Β. Τὸ κρανίον της, κείμενον πλαγίως μὲ τὸ πρόσωπον πρὸς τὰ ἀριστερὰ μεταξὺ δύο ἄλλων, παραμερισμένων καὶ κατεστραμμένων, εἶχε συνθλιβῆ ἀπὸ τὰ χρώματα. Αἱ δύο κλεῖδες καθὼς καὶ μερικαὶ πλευραὶ ἦσαν συμμετρικαὶ εἰς τὴν θέσιν των. Ἡ δεξιὰ, λυγισμένη εἰς τὸν ἀγκῶνα, διήρχετο ἐπάνω ἀπὸ τὴν κοιλίαν μὲ τὰ ὀστᾶ τοῦ πήχεως ὀλίγον ἀνοιγμένα, ἐπάνω των δὲ εἶχε κυλίσει τὸ ἀριστερὸν βραχιόνιον. Ἀπὸ τὴν λεκάνην εἶχε διατηρηθῆ μόνον τὸ ἀριστερὸν τμῆμα μαζὶ μὲ τεμάχιον τοῦ μηριαίου κειμένου λοξῶς πρὸς τὰ ἐπάνω. Τὸ ἄλλο μηριαῖον καὶ αἱ κνήμαι δὲν ἐσώθησαν, τοῦλάχιστον εἰς τὴν θέσιν των, καθὼς φαίνεται ὅμως εἶχε ταφῇ ὕψις μὲ τὰ γόνατα ὑψηλά. Παρὰ τὸ δεξιὸν μέρος τῆς λεκάνης ἔκειντο ἀλαβαστροειδῆς ( 898 ) καὶ σταμνίσκος ( 899 ), κάτω ἀπὸ τὸν δεύτερον δὲ ὑπῆρχε καὶ κομβίον ἀπὸ στεατίτην ( Α 244 ). Τὰ κτερίσματα αὐτὰ ἐφαίνοντο νὰ ἀνήκουν εἰς τὴν ταφὴν χωρὶς ὅμως νὰ εἶναι τοῦτο βέβαιον. Ἀναμφισβήτητον ὅμως εἶναι ὅτι ἡ ταφὴ αὕτη, ἡ τελευταία τοῦ τάφου, ἐταράχθη καὶ μέρος της μετεκινήθη, προτοῦ ὁ τάφος ἐγκαταλειφθῇ ὀριστικῶς. Ἀλλὰ καὶ προγενεστέρως τὸ περιεχόμενον τοῦ τάφου εἶχεν

ἐπανειλημμένως ἀναστατωθῇ, ὅπως μαρτυροῦν κομβίον ἀπὸ στεατίτην ( Λ 245 ) καὶ διάφορα ὄστρακα συλλεγέντα μεταξύ τῶν παραμερισμένων ὀστέων. Ἀπὸ τὰ ὄστρακα αὐτὰ συνηρμολογήθη προχοῖδιον ( 903 ), διεπιστώθη δὲ ἡ παρουσία ἑνὸς κυλικοειδοῦς, μιᾶς πρόχου καὶ ἕξ τοῦλάχιστον ἄλλων διαφόρων ἀγγείων. Κάτω ἀπὸ τὴν κατὰ χώραν ταφὴν καὶ εἰς ἑκτασιν ἀντίστοιχον πρὸς τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ θαλάμου ὑπῆρχε βαθὺς λάκκος σχήματος ἀκανονίστου νεφροειδοῦς. Ὁ λάκκος αὐτός, ἐπεστρωμένος μὲ ἀραιὰ χαλίκια χρησιμοποιοῦντα καταφανῶς μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἀποκαταστήσουν, τρόπον τινά, τὸ δάπεδον τοῦ θαλάμου, ἦτο γεμάτος ἀπὸ τριμμένα ὀστᾶ καὶ διάφορα κτερίσματα κείμενα φύρδην-μίγδην. Συγκεκριμένως εὐρέθησαν εἰς τὰ χώματά



Σχέδ. 144.

του ὄστρακα τὰ ὅποια συνεκολλήθησαν μὲ μερικὰ ἄλλα προερχόμενα ἀπὸ τὸν θάλαμον καὶ ἀπέδωσαν ἓνα κύαθον ἐλλιπῇ ( 904 ), ἐπὶ πλέον δὲ συνελέγησαν δακτύλιος περασμένος εἰς τὴν φάλαγγα δακτυλίου ( Μ 160 ), μικρὸν χρυσοῦν κόσμημα ( Μ 161 ), δισκάριον ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν ( Δ 163 ), μία χάνδρα ἀπὸ ὑαλόμαζαν ( Δ 164 ), κομβίον μὲ ἐγγάρακτον διακόσμησιν ( Λ 247 ), ἄλλη χάνδρα ἀπὸ ἀλάβαστρον ( Λ 246 ) καὶ πῶμα ὀστρέου ( operculum ), ἀπὸ τὰ χρησιμοποιούμενα καὶ σήμερον ἀκόμη εἰς κοσμήματα τῆς λαϊκῆς τέχνης. Ἐκτὸς ἀπὸ ὅλα αὐτὰ εὐρέθησαν καὶ ἐλάχιστα μικρὰ διεσκορπισμένα τεμάχια καμμένων ὀστέων, ἴσως λείψανα μιᾶς ἀκόμη καύσεως ὁμοίας πρὸς τὰς ἄλλας τοῦ νεκροταφείου. Τὰ ὑπόλοιπα ὀστᾶ της πρέπει νὰ ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὸν θάλαμον κατὰ τὴν διάρκειαν ἑνὸς ἀπὸ τοὺς διαφόρους καθαρισμούς του, οἱ ὅποιοι ἄφησαν ὡς ἐνδείξεις πλῆθος ὀστράκων εἰς τὸ γέμισμα τῆς εἰσόδου καὶ τοῦ δρόμου. Ἀπὸ τὰ ὄστρακα αὐτὰ προκύπτει ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ ἓνα ἐπιπλέον ψευδόστομον ( 905 ) καὶ ἓνα κύαθον ( 906 ) ὁ τάφος περιεῖχε καὶ ἓνα σκύφον, ἓνα μικρὸν σταμνίσκον, ἓνα ἀκόμη ψευδόστομον καὶ τοῦλάχιστον εἰκοσιδύο ἄλλα ἀγγεῖα. Τὸ πιθανώτερον λοιπὸν εἶναι ὅτι ἐφιλοξένησε κατὰ καιροὺς περισσοτέρας ταφὰς ἀπὸ τὰς ἕξ εὐρεθείσας.

## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 130 δ και 131 α )

**898.** Ἀλαβαστροειδὲς εὐρύστομον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον, σχήματος σφαιρικοῦ, μὲ κυρτὸν πυθμένα. Πηλὸς ἐρυθροζαnthos ὄχι πολὺ καθαρὸς, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ ἐρυθροκάστανη κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ταινίαι ποικίλου πλάτους εἰς τὸν ὄμον καὶ τὴν κοιλίαν. Εἰς τὸν πυθμένα ὁμόκεντροι κύκλοι. Διάμ. 0,115, ὕψ. 0,107 μ.

**899.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής, μὲ εὐρὺ χωνοειδὲς στόμιον καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὄμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,108, ὕψ. 0,104 μ.

**900.** Ψευδόστομος μεγάλος, συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὡσειδής. Στόμιον εὐρὺ ὀλίγον λοξόν, λαβαὶ χαμηλαὶ μὲ ἀνεπαίσθητον ἀπόφυσιν εἰς τὸν δίσκον, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθροζαnthos ὀλίγον τραχύς, βαφὴ καστανὴ-ἐρυθρά. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ἐναλλασσόμεναι μὲ λωρίδας. Μεταξὺ αὐτῶν στενὴ ζώνη περιλαμβάνουσα συμμετρικὰ τμήματα τεθλασμένης. Εἰς τὸν ὄμον διχαλωτὰ ἄνθη μὲ περιστίκτους κάλυκας, ὁμόρροπα. Διάμ. 0,182, ὕψ. 0,205 μ.

**901.** Προχοῖδιον μὲ μικροσυμπληρώσεις, βραχυστρόγγυλον, μὲ εὐρὺ στόμιον καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, ἡ ράχis τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,105, ὕψ. 0,108 μ.

**902.** Κύαθος ἀκέραιος, διάστομος, μὲ κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Ἐσωτερικῶς βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ μέσον τοῦ πυθμένος. Ἐξωτερικῶς ἡ ράχis τῆς λαβῆς καὶ δύο ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. χείλους 0,101, ὕψ. 0,06 μ.

**903.** Προχοῖδιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὡσειδής, μὲ εὐρὺ στόμιον καὶ ἐπίπεδον πυθμένα. Πηλὸς τεφρὸς τραχύς καὶ ἀκάθαρτος. Ἀβαφον. Διάμ. 0,09, ὕψ. 0,098 μ.

**904.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλιπής (χωρὶς τὸ ἥμισυ τῆς γάστρας καὶ τὴν βάσιν). Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα κίτρινον, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένον τὸ χεῖλος καὶ ἡ ράχis τῆς λαβῆς μέχρι τοῦ μέσου τῆς. Διάμ. χείλους 0,122, σωζ. ὕψ. 0,065 μ.

**905.** Μεγάλος ψευδόστομος συγκολλημένος ἀπὸ ὀλίγα τεμάχια καὶ συμπληρωμένος κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος, ὡσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθροζαnthos, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν λεπτόν, βαφὴ ἐρυθρὰ ὁμοιόμορφος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον λεπτὴ σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸ ἐπάνω ἥμισυ τῆς κοιλίας ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξὺ τῶν ζώνη μικρῶν ὁμορρόπων τριγωνικῶν ἀνθῶν. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου κύκλοι διαποικίλτοι μὲ ἐξηρημένα ὁμόκεντρα τόξα, περίστικτοι. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ὅμοιοι πλαισιοῦντες λεπτὴν κατακόρυφον στήλην ἐγκαρσίως διαγραμμισμένην καὶ καταλήγουσαν εἰς τὴν ρίζαν τοῦ στελέχους τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν εἰς δύο κεραίας, ἐξικνουμένας μέχρι τῆς ταινίας τῆς περιβαλλούσης τὸν ὄμον. Διάμ. 0,193, ὕψ. 0,224 μ.

**906.** Κύαθος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, διάστομος, μὲ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ ἐρυθρὰ-πορτοκαλόχρους, γενικῶς ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁλόκληρος ἐσωτερικῶς, ἐξωτερικῶς δὲ εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,095, ὕψ. 0,056 μ.

**Λ 244.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ φαῖον στεατίτιν. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,010 μ.

**Λ 245.** Ὅμοιον ἀπὸ ἰώδη στεατίτιν. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,016 μ.

**Λ 246.** Μικρὰ ἀρτόσχημος χάνδρα, ἀπὸ πρᾶσινον ἀλάβαστρον. Διάμ. 0,008 μ.

**Λ 247.** Κομβίον κωνικὸν μὲ ἐπίπεδον κορυφὴν, χρώματος φαῖου, ἀπὸ σερπεντίνην. Φέρει ἐγγάρακτον διακόσμησιν ἀπὸ συνεχῆ σπεῖραν μὲ στίγματα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἄλλα στίγματα πυκνὰ καὶ ἀκατάστατα μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς περιμέτρου τῆς βάσεως. Πιθανώτατα εἶναι σφόνδυλος ἀτράκτου. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,007 μ.



**Δ 163.** Δισκάριον ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν, μὲ φθορὰς εἰς μερικὰ σημεῖα τῆς περιφερείας του, διάτρητον εἰς τὸ κέντρον. Ἡ μία ὄψις ἐπίπεδος καὶ ἀδιακόσμητος. Εἰς τὴν ἄλλην περιχέλωμα γύρω ἀπὸ τὴν κεντρικὴν ὀπὴν καὶ δεύτερον χαμηλότερον εἰς τὴν περίμετρον, κοσμούμενον μὲ πυκνὰ ἀκτινωτὰ χαράγματα. Διάμ. 0,022, πᾶχος 0,004 μ.

**Δ 164.** Ἀμφικωνικὴ χάνδρα ἀπὸ λευκὴν ὑαλόμαζαν μὲ ὀριζοντίας αὐλακώσεις, διατηρούσας ἔχνη κιτρινωπῆς ὑαλώσεως. Διάμ. 0,024, πᾶχος 0,019 μ.

**M 160.** Δακτύλιος ἀπὸ κράμα χαλκοῦ καὶ ἀργύρου ἀκέραιος, ἀλλὰ κάπως παραμορφωμένος. Διάμ. 0,022 μ.

**M 161.** Μικρότατον χρυσοῦν κόσμημα ἀποτελούμενον ἀπὸ στρογγύλον δισκάριον, φέρον κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου του κύκλον ἀπὸ εἴκοσι μικρότατα σφαιρίδια συγκρατούμενα ἀπὸ λεπτὸν δακτύλιον. Εἰς τὴν ὀπισθίαν ὄψιν του εἶναι κολλημένον μικρὸν τμήμα σωλῆνος χρησιμεύοντος διὰ τὴν προσάρτησιν τοῦ κοσμήματος μὲ τὴν βοήθειαν κλωστῆς ἢ λεπτοῦ σύρματος. Διάμ. 0,009 μ.

### ΤΑΦΟΣ 128 (σχέδ. 145)

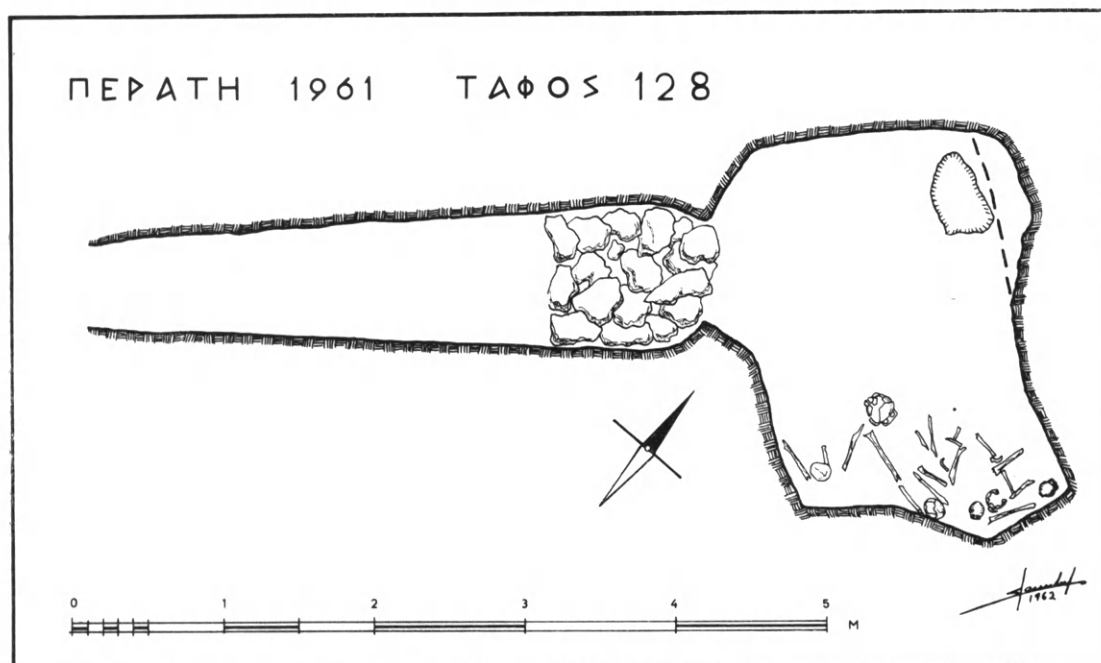
Μεγάλος θαλαμοειδὴς μὲ διατηρημένην τὴν θόλον του, προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ. Ὁ δρόμος του, ἐπιμήκης καὶ κατωφερής, μὲ τοιχώματα εὐθύγραμμα, συγκλίνοντα πρὸς τὰ ἐπάνω, εὐρύνεται καθὼς πλησιάζει πρὸς τὴν εἴσοδον. Ἐκεῖ τὰ τοιχώματα καθίστανται καμπύλα καὶ τὸ ἄνοιγμά των στενεύει χωρὶς ὅμως νὰ σχηματίζωνται κανονικαὶ παραστάδες. Ἀπλῶς περιορίζεται τὸ ἄνοιγμα τῆς θύρας, τειχισμένης μὲ ἰσχυρὰν καλοκτισμένην ξηρολιθιά. Ἀπὸ τὴν κορυφὴν τῆς ξηρολιθιάς αὐτῆς εἶχον ὀλισθήσει μερικοὶ λίθοι, ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα δὲ εἰσεχώρησαν εἰς τὸν θάλαμον ὀλίγα χρώματα, σχηματίσαντα μαζὶ μὲ τοὺς βώλους τοὺς πεσόντας κατὰ καιροὺς ἀπὸ τὴν ὀροφὴν ἐν ἀρκετᾷ παχὺ στρώμα ἐπάνω εἰς τὸ δάπεδον. Ὁ θάλαμος εἶναι ἀσύμμετρος, ἐκτείνόμενος πολὺ περισσότερον πρὸς τὰ δεξιὰ (Α.) παρὰ πρὸς τὰ ἀριστερὰ (Δ.) καὶ ἔχει σχῆμα ἐντελῶς ἰδιορρυθμον μὲ πλευρὰς ἐν μέρει εὐθυγράμμους καὶ ἐν μέρει καμπύλας, μίαν λοξὴν κογχοειδῆ προέκτασιν εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν καὶ ἓνα μικρὸν λάκκον εἰς τὴν ΒΔ., εὐρεθέντα κενόν. Τὰ τοιχώματά του εἶναι πολὺ ἀνώμαλα, ἰδίως κάτω, τοῦτο δὲ ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν σύστασιν τοῦ πετρώματος. Τὸ δάπεδον τοῦ θαλάμου ἔφθασε νὰ σκαφῇ εἰς τὴν κροκαλοπαγῇ φλέβα τὴν εὐρισκομένην εἰς τὰ κατώτατα στρώματα τῆς κλιτύος. Τὸ ὑψηλότερον στρώμα, τὸ φθάνον μέχρι τῆς ἐπιφανείας, εἶναι ὁ σκληρὸς ψαμμίτης ὅπου μέσα ἐσκάφησαν ὅλοι οἱ τάφοι. Ἐδῶ ὅμως, εἰς τὸ σημεῖον ὅπου ἡνοίχθη ὁ τάφος αὐτός, ἔτυχε μεταξὺ ψαμμίτου καὶ κροκάλων νὰ μεσολαβῇ μία στρώσις μαλακῆς καὶ εὐθρύπτου κιμιλιᾶς, διαλυθείσης μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἀπὸ τὰ ὕδατα καὶ τὴν ὑγρασίαν μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργηθοῦν διάφορα κενά. Ἐν ἀπὸ τὰ κενὰ αὐτά, εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν, ἐξεμεταλλεύθησαν οἱ κατασκευασταὶ τοῦ τάφου καὶ τὸ μετέτρεψαν εἰς κόγχην. Ἄλλο προεκάλεσεν εἰς τὴν ΒΔ. γωνίαν τὴν δημιουργίαν κοιλώματος εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ τοιχώματος, ἐξ ὁλοκλήρου φυσικοῦ.

Ἡ θόλος τοῦ τάφου σώζεται σήμερον εἰς ὕψος 1,35 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδον, ἀρχικῶς ὅμως εὐρίσκετο χαμηλότερον χωρὶς, λόγῳ τῆς μερικῆς πτώσεως τῆς ὀροφῆς, νὰ εἶναι δυνατὸς ὁ καθορισμὸς τῆς ἀρχικῆς του στάθμης.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ θαλάμου ἦτο τελειῶς κενόν. Τὰ ὀλίγα ὅστ᾽ αἰ καὶ κτε-



ρίσματά του ἦσαν ὅλα συγκεντρωμένα πλησίον τοῦ Α. τοιχώματος καὶ μέσα εἰς τὴν κόγχην τῆς ΒΑ. γωνίας, παραμερισμένα καὶ συσσωρευμένα. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τοῦ σχηματισθέντος εἰς τὸν μυχὸν τῆς κόγχης ὑπῆρχε μικρὸς ψευδόστομος ἐντελῶς κενὸς καὶ μετακινημένος, καθὼς φαίνεται, ἀπὸ τὰ ὕδατα ( 909 ). Ἄλλος ( 908 ) εὐρέθη σφηνωμένος μεταξὺ ὀστῶν εἰς τὸ πρὸς Ν. ἄκρον τῆς κόγχης. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν σωρὸν τῶν ὀστῶν καὶ πλησιέστερον πρὸς τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου ἔκειτο τρίτος μεγάλος εἰς τεμάχια ( 907 ). Μεταξὺ τῶν ὀστῶν, μαζί μὲ τρία κρανία κακο-



Σχέδ. 145.

διατηρημένα, ὑπῆρχον ὄστρακα ἑνὸς ἀλαβαστροειδοῦς καὶ ἑνὸς ἀκόμῃ ἀκαθορίστου ἀγγείου καθὼς καὶ διάφορα ἄλλα μικρὰ κτερίσματα : Φακοειδὲς σφραγιδόλιθος ἀπὸ ἀχάτην ( Λ 249 ), δύο μικρὰι χάνδραι ἀπὸ κορναλίνην ( Λ 250 καὶ Λ 252 ), μία ὁμοία ἀπὸ σάρδιον ( Λ 251 ), μία μεγάλη ( Δ 165 ) καὶ μία μικρά ( Δ 170 ) ἀπὸ ὑαλόμαζαν, τεμάχιον ὀστεῖνου ἐργαλείου ( Δ 169 ), δύο μικρὰ χάλκινα ἀντικείμενα ἀπροσδιόριστα ( Μ 162 καὶ Μ 163 ), μικρὸν χάλκινον κοπίδιον ( Μ 164 ), δακτύλιος ἀργυροῦς ( Μ 167 ), δύο τεμάχια διαφορετικῶν ἀργυρῶν δακτυλίων ( Μ 165 καὶ Μ 170 ), μικρὸς χάλκινος κρίκος ( Μ 168 ), τμῆμα χαλκίνης βελόνης ( Μ 169 ) καὶ μολύβδινον σύρμα ( Μ 166 ). Τέλος, πλησίον τοῦ μεγάλου ψευδοστόμου, ὑπῆρχον κομβίον ἀπὸ στεατίτην ( Λ 248 ) καὶ τεμάχια ἀπὸ ἐλεφάντινα κτένια ( Δ 166, Δ 167 καὶ Δ 168 ). Ὅλα αὐτὰ εἶναι προδήλως ὅ,τι ἀπέμεινεν ἀπὸ ὅσα περιεῖχεν ἀρχικῶς ὁ τάφος, προτοῦ τὸν ἐκκενώσουν κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος καὶ ἀναστατώσουν ὅσα δὲν ἀφῆρεσαν. Περὶ αὐτοῦ μαρτυρεῖ καὶ τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου εἰς τὴν περιοχὴν τῆς εἰσόδου, ὅπου εὐρέθησαν κομβίον ἀπὸ στεατίτην ( Λ 253 ) καὶ ὄστρακα ἀπὸ δύο λεκάνας, δύο μικροὺς ψευδοστόμους, δύο σταμνίσκους καὶ ἑννέα διάφορα ἄλλα ἀγγεῖα.

## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 131 β.γ και 132 α.β)

**907.** Μεγάλος ψευδόστομος συγκολλημένος, με μικροσυμπληρώσεις, ώσειδής. Στόμιον ὀλίγον λοξόν, εἰς τὸν δίσκον ὑψηλὴ ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική, εἰς τὸν ὦμον μικρὰ ὀπή. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη με ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους, μεταξύ των ζώνη ἐξηρημένων ὁμοκέντρων τόξων εἰς δύο ἀντιμετώπους σειράς. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ρόμβοι με ἀκρεμόνας εἰς τὰς γωνίας, ποικιλιμένοι με ὁμόκεντρα τόξα καὶ μικροὺς κύκλους εἰς τὰ κέντρα των. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον ὀλόβαφον κλειψυδροειδὲς σχῆμα με διπλοῦν περιθώριον μεταξὺ ὁμοκέντρων τόξων καὶ στηλῶν ἀμειβόντων. Τὸ σύνολον πλαισιώνεται ἀπὸ δύο λεπτὰς ἀκτινωτὰς στήλας τεθλασμένης. Διάμ. 0,202, ὕψ. 0,246 μ.

**908.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κίτρινος ἀρκετὰ καθαρὸς, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ἐναλλασσόμεναι με λωρίδας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον τρίγωνον με ἐξηρημένα ἄνθη εἰς τὰς γωνίας τῆς βάσεώς του. Διάμ. 0,11, ὕψ. 0,122 μ.

**909.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, κωνικός, ἀρίστης διατηρήσεως. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον χαμηλὴ ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος-κιτρινωπός, ἀλείφωμα ὅμοιον πυκνόν, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον με τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον λεπτότατοι ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κοιλίας καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, με στικτὰ περιθώρια. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον ἰχθὺς με δύο πτερύγια εἰς τὴν ράχιν, θυσανωτὴν οὐρὰν καὶ παραλλήλους κυ-

ματοειδεῖς γραμμὰς εἰς τὸ σῶμα. Ὁ ἰχθὺς ὀρίζεται κάτω μεν με πυκνὰς κροσσωτὰς γραμμὰς κατὰ μῆκος τοῦ περιθωρίου τοῦ ὦμου, ἀριστερὰ δὲ με ἀκτινωτὴν στήλην ὁμοίων μικρῶν γραμμῶν. Διάμ. 0,093, ὕψ. 0,119 μ.

**Λ 248.** Μικρὸν δισκοειδὲς κομβίον ἀπὸ φαῖον στεατίτην, με κυρτὴν βάσιν καὶ περιχειλίωμα τῆς ὀπῆς εἰς τὴν κορυφὴν. Διάμ. 0,021, ὕψ. 0,006 μ.

**Λ 249.** Φακοειδὴς σφραγιδόλιθος ἀπὸ λευκοκάστανον ἀχάτην, διάτρητος εἰς τὸ μῆκος του. Ἡ μία ὀψις φέρει ἐγγλυπτον παράστασιν ἐλάφου καλπαζούσης με τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω. Αἱ κλειδώσεις τῶν σκελῶν δηλοῦνται με στρογγύλους κόμβους, ὅπως ἐπίσης ὁ ὀφθαλμός καὶ τὰ χεῖλη τοῦ ρύγχους της. Τὰ σκέλη εἶναι δυσαναλόγως λεπτὰ ἐν σχέσει πρὸς τὸ κυλινδροειδὲς καὶ λεῖον σῶμά της. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν ράχιν της εἶναι σκαλισμένη ἡ προτομὴ ὁμοίου ζώου. Διάμ. 0,020, πάχος 0,009 μ.

**Λ 250.** Χάνδρα ἀρτόσχημος ἀπὸ κορναλίνην, χονδροειδοῦς κατασκευῆς. Διάμ. 0,009 μ.

**Λ 251.** Ὅμοια ἀπὸ σάρδιον. Διάμ. 0,006 μ.

**Λ 252.** Χάνδρα βαρελόσχημος ἀπὸ κορναλίνην, σχήματος ὀλίγον ἀνωμάλου. Διάμ. 0,006, μῆκος 0,005 μ.

**Λ 253.** Κομβίον κωνικὸν ἀπὸ τεφρὸν στεατίτην. Διάμ. 0,022, ὕψ. 0,014 μ.

**Λ 165.** Χάνδρα σφαιρικὴ ἀπὸ δίχρωμον ὑαλόμαζαν, σπασμένη καὶ συγκολλημένη ἀπὸ δύο τεμάχια, ἐλλιπής. Ἀποτελεῖται ἀπὸ σκοτεινὸ-χρωμον πυρῆνα φέροντα τρεῖς λευκοὺς κύκλους εἰς τὴν περίμετρόν του, με ἴχνη ἐπιχρυσώσεως εἰς τὸ ἐσωτερικόν των. Διάμ. 0,020, πάχος 0,012 μ.

**Λ 166.** Τμήμα ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἐλεφαντίνου κτενίου, συγκολλημένον ἀπὸ πολλὰ τεμάχια. Σώζεται εἰς ὁλόκληρον τὸ πλάτος του συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ὀδόντων. Διακοσμεῖται με δύο στενὰς ἀναγλύφους ὀριζοντίας ταινίας. Σωζ. μῆκος 0,016, πλάτος 0,034 μ.

**Λ 167.** Δύο τεμάχια ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἐλεφαντίνου κτενίου, συγκολλημένα ἀπὸ πολλὰς σχίζας, μὴ συναρμολόγμενα. Διατηροῦνται εἰς ὁλόκληρον τὸ ἀρχικὸν πλάτος σώζοντα καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν ὀδόντων, διακοσμοῦνται δὲ με δύο λεπτὰς

ἀναγλύφους ὀριζοντίας ταινίας. Σωζ. μήκη 0,017, 0,021, σωζ. πλάτη 0,038, 0,044 μ.

**Δ 168.** Σχίζαι ἐλεφαντοστοῦ προερχόμεναι ἀπὸ κτένια, ὅπως μαρτυροῦν αἱ ἀρχαὶ τῶν ὀδόντων καὶ ἀνάγλυφος διακοσμητικὴ λεπτὴ ταινία, σωζομένη εἰς δύο ἀπὸ αὐτάς. Σωζ. μέγ. διαστάσεις 0,013, 0,035 μ.

**Δ 169.** Τεμάχιον ἀκανονίστως κυλινδρικὸν ἀπὸ ὀστέινον ἐργαλεῖον, πολὺ κατεστραμμένον. Σωζ. μήκος 0,044 μ.

**Δ 170.** Μικρὸς πυρὴν κατεστραμμένης χάνδρας ἀπὸ ὑπόλευκον ὑαλόμαζαν, διάτρητος, σχήματος ἀκανονίστως κωνικοῦ. Διάμ. 0,007 μ.

**Μ 162.** Χάλκινον τραπεζιόσχημον ἀντικείμενον ἀδήλου χρήσεως, μὲ τριγωνικὴν ὀπὴν συμμετρικὴν πρὸς τὸ σχῆμά του, πολὺ ὠξειδωμένον. Μῆκος 0,033, μέγ. πλάτος 0,011 μ.

**Μ 163.** Μικρότατον χάλκινον ἀντικείμενον εἰς σχῆμα ἀστραγάλου, πιθανῶς ἥλος μεταλλίου δοχείου. Μῆκος 0,015, διάμ. 0,009 μ.

**Μ 164.** Μικρὸν χάλκινον κοπίδιον τετραγώνου διατομῆς καταλῆγον εἰς αἰχμήν, σπασμένον καὶ συγκολλημένον. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἔχει ραγίσει καὶ χάσει τὸ σχῆμά του λόγω τῆς ὠξειδώσεως. Μῆκος 0,081, πλάτος πλευρᾶς 0,007 μ.

**Μ 165.** Τὸ ἥμισυ δακτυλίου ἀπὸ κράμα ἀργύρου καὶ χαλκοῦ. Διάμ. 0,022 μ.

**Μ 166.** Τεμάχιον μολυβδίνου σύρματος, κυκλικῆς διατομῆς, διπλωμένον καὶ συνεστραμμένον. Μεγ. διάστασις 0,058 μ.

**Μ 167.** Δακτύλιος ἀργυροῦς καλῆς διατηρήσεως. Διάμ. 0,022 μ.

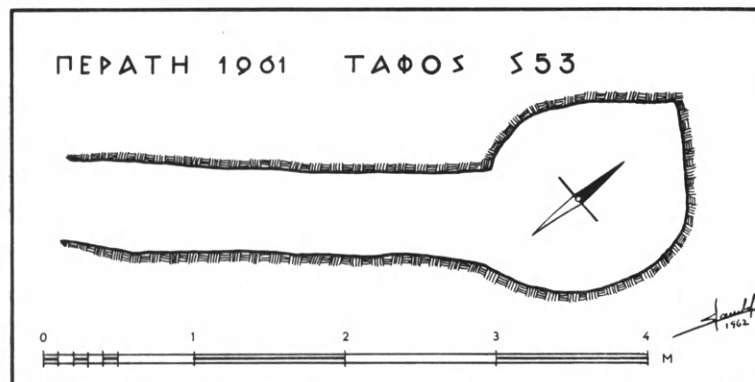
**Μ 168.** Μικρὸς κρίκος ἀπὸ χάλκινον σύρμα, συγκολλημένος ἀπὸ δύο τεμάχια καὶ πολὺ ὠξειδωμένος. Διάμ. 0,013 μ.

**Μ 169.** Τεμάχιον χαλκίνης βελόνης ὠξειδωμένον. Μῆκος 0,021 μ.

**Μ 170.** Μικρὸν τεμάχιον ἀργυροῦ δακτυλίου. Μεγ. σωζ. διάστασις 0,017 μ.

#### ΤΑΦΟΣ Σ53 (σχέδ. 146)

Μικρὸς θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος ΒΑ. - ΝΔ., σκαφεὶς κατὰ μῆκος τοῦ δρόμου τοῦ 128. Ἔχει δρόμον στενομήκη καὶ βαθύν, κατωφερῆ, ὀδηγοῦντα



Σχέδ. 146.

εἰς στενὴν εἴσοδον χωρὶς παραστάδας, διατηροῦσαν μερικὸς ἀπὸ τοὺς λίθους τῆς τειχίσεώς της. Ὁ θάλαμος ἔχει τοιχώματα καμπύλα καὶ γωνίας στρογγύλας, ἐκτὸς τῆς ΒΑ. ἢ ὁποία εἶναι σχεδὸν ὀρθή. Τὸ δάπεδόν του εἶχε σκαφῆ ἀνωμάλως, τὰ δὲ τοιχώματά του λόγω τῆς ὑγρασίας ἀλλὰ καὶ τῆς συ-

λήσεως δὲν διετήρουν τὴν ἀρχικὴν τῶν ἐπιφάνειαν. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ὀλίγα χῶματα τοῦ θαλάμου καὶ τὰ τεμάχια τῆς πεσμένης θόλου δὲν περιεῖχε τίποτε ἄλλο. Προφανῶς ἡ θόλος ἐβυθίσθη ἐξ ὀλοκλήρου μετὰ τὴν σύλησιν, ἴσως μάλιστα καὶ χάρις εἰς αὐτήν.

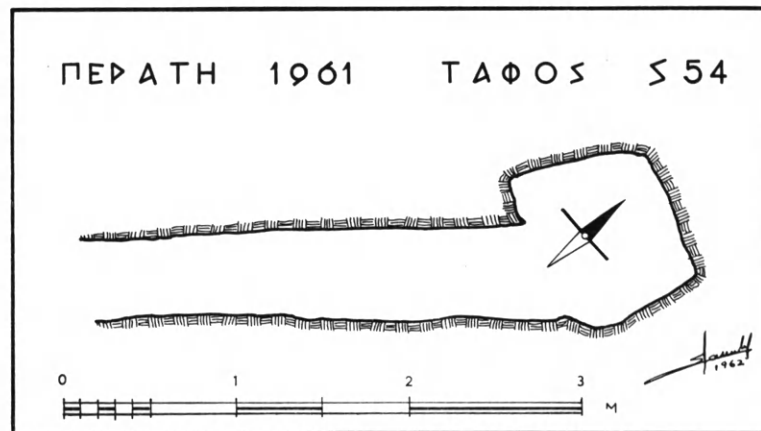
#### ΗΜΙΤΕΛΗΣ ΤΑΦΟΣ IV

Πρὸς ΝΑ. τοῦ Σ53, ἀμέσως κάτω ἀπὸ τὸν μικρὸν θαλαμοειδῆ 129, εὑρέθη μέσα εἰς τὸ σχετικῶς μαλακὸν ἀμμολιθικὸν πέτρωμα τῆς κλιτύος στενόμηκες

και κατωφερές ταφροειδές ὄρυγμα ἔχον ἀπολύτως τὴν μορφήν καὶ τὰς διαστάσεις τοῦ δρόμου θαλαμοειδοῦς τάφου. Εἰς τὸ ΒΑ. ἄκρον τοῦ ὑπῆρχε σωρὸς λίθων στοιχειωδῶς τακτοποιημένων, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἡ σκληρὰ φλέψ ἡ διατρέχουσα τὸ βάθος τῆς πλαγιᾶς. Εἶναι φανερόν ὅτι πρόκειται περὶ ἀποπείρας κατασκευῆς τάφου μέλλοντος νὰ ἔχῃ τὸν θάλαμόν του κάτω ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ δρόμου τοῦ 129 καὶ ἀφεθέντος ἡμιτελοῦς λόγῳ τῆς σκληρότητος τοῦ πετρώματος, ἐγκαταλειφθέντος δὲ καὶ χωθέντος μαζί με τοὺς λίθους οἱ ὅποιοι προωρίζοντο διὰ τὴν τείχισιν τῆς εἰσόδου.

#### ΤΑΦΟΣ Σ54 (σχέδ. 147)

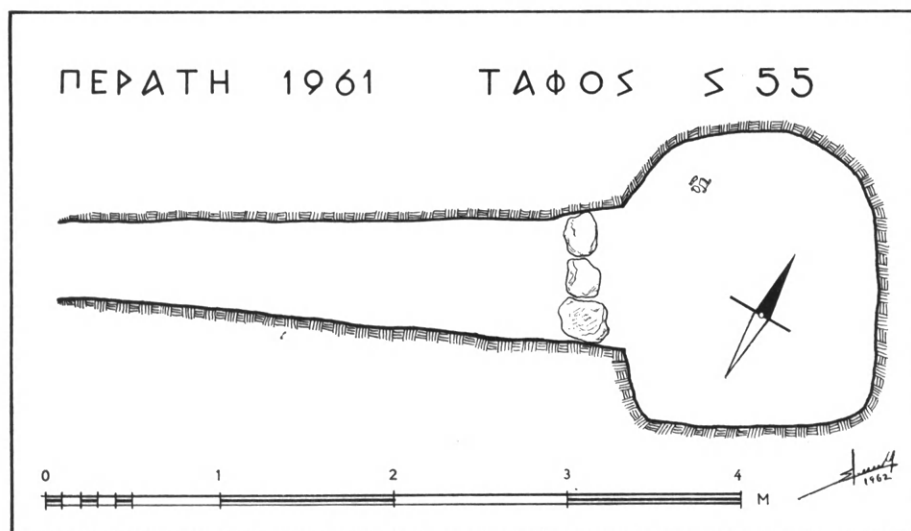
Μικρὸς θαλαμοειδὴς βυθισμένος, ἀνοιγμένος κάτω ἀπὸ τὴν ὄφρυν τοῦ ὑψώματος, εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ Σ53 καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὸ Α. τμήμα τοῦ θαλάμου τοῦ 128. Ἔχει δρόμον ἐπιμήκη ἐν σχέσει πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ θαλάμου του, ἐλάχιστα κατωφερῇ, συναντῶντα τὸν θάλαμον εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν του χωρὶς νὰ σχηματίζεται εἰδικῶς διαμορφωμένη θύρα. Ὁ θάλαμος, πολὺ μικρὸς καὶ ἀτέχνως σκαμμένος, ἔχει σχῆμα ἀκανονίστως τετράγωνον με ἀνώμαλα τοιχώματα καὶ δάπεδον ὀλίγον βαθύτερον ἀπὸ τὸν δρόμον. Εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ βάθους σώζεται ἡ ἀρχὴ τῆς ὀροφῆς του εἰς ὕψος 0,60 μ. ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάπεδον. Εὐρέθη τελείως συλημένος χωρὶς νὰ περιέχῃ τὸ παραμικρὸν ὅστουν ἢ ὄστρακον.



Σχέδ. 147.

#### ΤΑΦΟΣ Σ55 (σχέδ. 148)

Θαλαμοειδὴς μετρίου μεγέθους, βυθισμένος, ὠρυγμένος κάτω ἀπὸ τὴν ὄφρυν τοῦ ὑψώματος καὶ προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ. Ἔχει δρόμον στενομήκη, ἐλαφρῶς κατωφερῇ, εὐρυνόμενον πρὸς τὴν εἴσοδον καὶ καταλήγοντα, χωρὶς τὴν μεσολάβησιν εἰδικῶς διαμορφωμένης θύρας, εἰς τὸν θάλαμον. Ἀπὸ τὴν τείχισιν τῆς εἰσόδου εἶχον μείνει μερικοὶ λίθοι, ἐν μέρει μετακινημένοι. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα πεταλοειδές με τὴν εἴσοδον ἀνοιγμένην εἰς μίαν ἀπὸ τὰς καμπύλας πλευράς, τὰ τριχώματά του δὲ καθὼς καὶ τὸ δάπεδόν του εἶχον παραμορφωθῇ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους. Πλησίον τοῦ Β. τοιχώματος εὐρέθησαν τὰ τεμάχια ἐνὸς μικροῦ ψευδοστόμου (956), ὁ ὅποιος φαίνεται ὅτι δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχαιοκαπήλων ἀλλ' ἐγκατελείφθη ὡς ἄχρηστος, ἀκριβῶς διότι ἔσπασε.



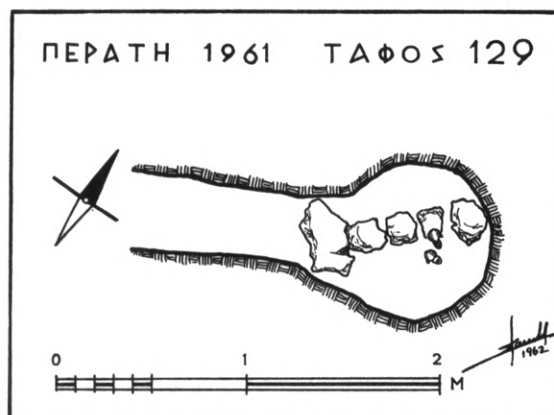
Σχέδ. 148.

956 (πίν. 133 γ). Μικρός ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ωοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ

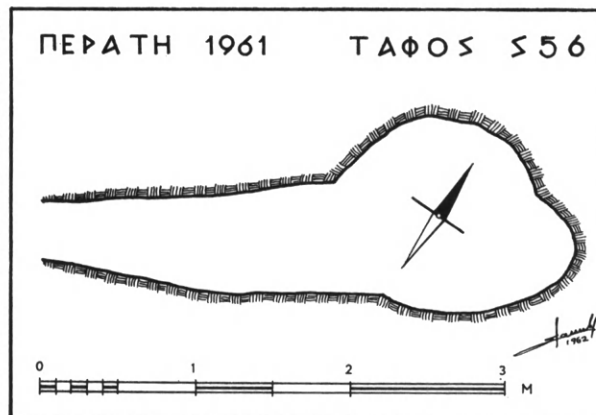
καστανή, κατὰ τόπους ἐρυθρά, ἐντελῶς ἐξίτηλος. Σώζονται ἵχνη εἰς τὴν περίμετρον τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὦμον καὶ εἰς διάφορα σημεῖα τῆς κοιλίας. Διάμ. 0,093, ὕψ. 0,106 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 129 (σχέδ. 149, πίν. 155 α)

Μικρὸς παιδικὸς τάφος μὲ κάτοψιν θαλαμοειδοῦς, προσανατολισμένους ΒΑ.-ΝΔ. Σκαφεῖς κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος ἔχει δρόμον ὑποτυπώδη, μικρῶν διαστάσεων καὶ ἀρκετὰ ἀνωφερῇ, φραγμένον εἰς τὸ σημεῖον τῆς εἰσόδου μὲ ἓνα μεγάλον λίθον. Ὁ «θάλαμος» εἶναι μικρὸς, κυκλικὸς, μὲ δάπεδον καὶ τοιχώματα ἀνώμαλα καὶ τόσον ἀβαθὴς ὥστε ἀσφαλῶς δὲν εἶχε ποτὲ θόλον, ἀλλ' ἐσκάφη ἀπὸ ἐπάνω. Ἐχωρίζετο ἀπὸ σειρὰν τεσσάρων μικρῶν λίθων εἰς δύο περίπου ἴσα ἡμικύκλια, τὸ Α. καὶ τὸ Δ. Εἰς τὸν τρίτον κατὰ σειρὰν λίθον ἐπάτει θήλαστρον (910), σχεδὸν ὄρθιον, κάτωθεν τοῦ δέ, εἰς τὸ Α. μέρος τοῦ θαλάμου, ἔκειτο ἄλλο ὅμοιον (911) πεσμένον πλαγίως. Προφανῶς περιεῖχε παιδικὴν ταφὴν μὴ ἀφήσασαν ἵχνη ἄλλα ἀπὸ τὰ κτερίσματά της.



Σχέδ. 149.



Σχέδ. 150.



## ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 133 β )

910. Θήλαστρον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, κωνικόν, με κυλινδρικόν στόμιον, λαβήν σχεδόν ὀξυκόρυφον καὶ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κίτρινον, βαφή ἐρυθρά. Βαμμένον τὸ στόμιον, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαὶ πλαισιώνουσιν κύκλον εἰς τὴν κορυφὴν. Εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὥμον κυματοειδὴς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς εὐθυγράμμους προεκτάσεις κατὰ μῆκος

τῶν πλαγίων τῆς προχοῆς, διακοσμημένης μεῖς ἄλλας δύο ὁμοίας εὐθείας ἐπάνω καὶ κάτω. Διάμ. 0,089, ὕψ. 0,124 μ.

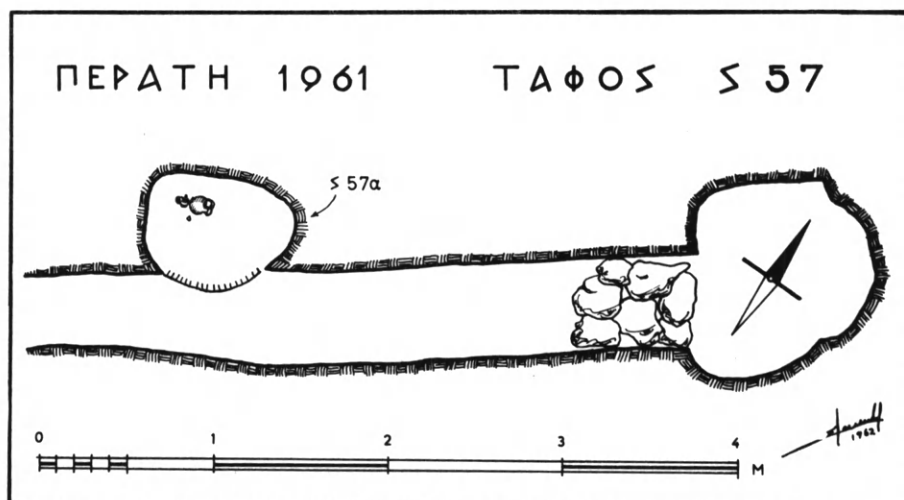
911. Θήλαστρον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὠσειδές, με χαμηλὴν ὀξυκόρυφον λαβήν, κυλινδρικόν στόμιον καὶ κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, ἀλείφωμα ὁμοιον, βαφή καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Φέρει τὴν ἰδίαν ἀκριβῶς διακόσμησιν μετὰ τὸ προηγούμενον. Διάμ. 0,070, ὕψ. 0,097 μ.

## ΤΑΦΟΣ Σ56 ( σχέδ. 150 )

Μικρὸς θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ. Ἐσκάφη κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος κατασκευασθεὶς κατὰ τρόπον πρόχειρον καὶ παραμορφωθείς ἐν συνεχείᾳ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους. Ἔχει δρόμον βραχὺν καὶ ἀβαθῆ, ὀριζόντιον, εὐρυνόμενον πρὸς τὴν εἴσοδον. Ἡ θύρα ἀποτελεῖ συνέχειαν τῶν τοιχωμάτων τοῦ δρόμου χωρὶς παραστάδας καὶ ἦτο φραγμένη μετὰ ξηρολιθιὰν καταστραφεῖσαν κατὰ τὴν σύλησιν. Ὁ θάλαμος ἔχει σχῆμα ἀνωμάλως στρογγύλον μετὰ μίαν ἀκανόνιστον κογχοειδῆ προέκτασιν πρὸς Α. Τὰ τοιχώματα καὶ τὸ δάπεδόν του δὲν διετήρησαν τὴν ἀρχικὴν τῶν ἐπιφάνειαν καὶ παρουσιάζονται, ἴσως καὶ λόγῳ τῆς συλήσεως, ἀνώμαλα καὶ κακοσκαμμένα. Εὐρέθη τελείως κενός.

## ΤΑΦΟΣ Σ57 ( σχέδ. 151 )

Μικρὸς θαλαμοειδὴς βυθισμένος, κατεσκευασμένος κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ πετρώ-



Σχέδ. 151.

ματος καὶ προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ. Ἔχει δρόμον ἐπιμήκη καὶ στενόν, ὀλίγον

άνωμαλον, με ἐλαφροτάτην κλίσιν πρὸς τὸν θάλαμον. Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς τοῦ δρόμου ἦτο ἀνοιγμένη μία ὠοειδὴς κόγχη, ἡ **Σ57 α**, ἐκτεινομένη ἐν μέρει μέσα εἰς τὸ δάπεδον τοῦ δρόμου καὶ κατὰ τι βαθυτέρα ἀπὸ αὐτό. Τὸ στόμιόν της ἦτο τειχισμένον με ξηρολιθιάν. Περιεῖχε τὰ κτερίσματα μιᾶς ταφῆς, ἀσφαλῶς παιδικῆς, ὅπως δεικνύει ἄλλωστε καὶ τὸ μέγεθος τῆς κόγχης : Μικρὰ πρόχους πεσμένη πλαγίως ( 958 ), θήλαστρον ( 959 ) καὶ κογχύλιον κώνου.

Ἡ εἴσοδος τοῦ τάφου, ἰσοπλατῆς πρὸς τὸν δρόμον, στενὴ καὶ ἀρκετὰ ὑψηλή, εἶχε διατηρήσει τὴν στερεὰν ξηρολιθιάν της. Ὁ θάλαμος εἶναι μικρὸς, μόλις μεγαλύτερος ἀπὸ τὴν κόγχην, με σχῆμα ἀσύμμετρον, δεικνύον ὅτι ἤρχισεν ἀπὸ τὴν Δ. καὶ τὴν Β. πλευράν του νὰ σκάπτεται συστηματικῶς ὡς τετράπλευρος, συμπληρωθεὶς ἐν συνεχείᾳ προχείρως, με ἀνώμαλα τοιχώματα καὶ μειωμένην τὴν ἔκτασίν του. Τὸ κάτω μέρος τῶν τοιχωμάτων του καθὼς καὶ τὸ δάπεδον εἶχον κοπῇ μέσα εἰς τὴν σκληρὰν φλέβα τῆς περιοχῆς καὶ διατηροῦν πολὺ καλὰ τὴν μορφήν των, ὑψηλότερον ὅμως εἶχον καταστραφῇ ἀπὸ τὴν σύλησιν χωρὶς νὰ σώσουν καμμίαν ἐνδειξιν διὰ τὸ ἀρχικὸν ὕψος τῆς ὀροφῆς. Ἀπὸ τὰ χῶματα τοῦ θαλάμου συνελέγησαν τὰ τεμάχια ἐνὸς εἰδωλίου ζώου ( 957 ), χωρὶς νὰ σημειωθῇ ἄλλο εὑρημα.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 133 α )

**957.** Εἰδώλιον ζώου ἐλλιπές ( χωρὶς σκέλη, κεφαλὴν καὶ οὐράν ), ἴσως ἵππου, δεδομένου ὅτι εἰς τὸν τράχηλον δηλώνεται χαίτη με πυκνάς ἐγκαρσίας ἐγκοπὰς. Πηλὸς κιτρινωπὸς ἀκάθαρτος, ἐπιφάνεια τραχεῖα, βαφὴ ἐρυθροκάστανη. Βαμμέναι κατὰ μῆκος τῆς ράχεως τρεῖς εὐθεῖαι παράλληλοι, με τὸν χῶρον μεταξὺ τῶν δύο πρώτων διαγραμμισμένον. Ὁ λαιμὸς δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ τὴν χαίτην διαγραμμισμένος καὶ αὐτὸς λοξῶς πρὸς τὰ κάτω. Μῆκος 0,09, σωζ. ὕψ. 0,048 μ.

**958.** Μικρὰ πρόχους εὐρύστομος, συμπληρωμένη εἰς τὸ χεῖλος, ὠοειδής, με χαμηλοτά-

την δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, ἡ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμόν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,107, ὕψ. 0,130 μ.

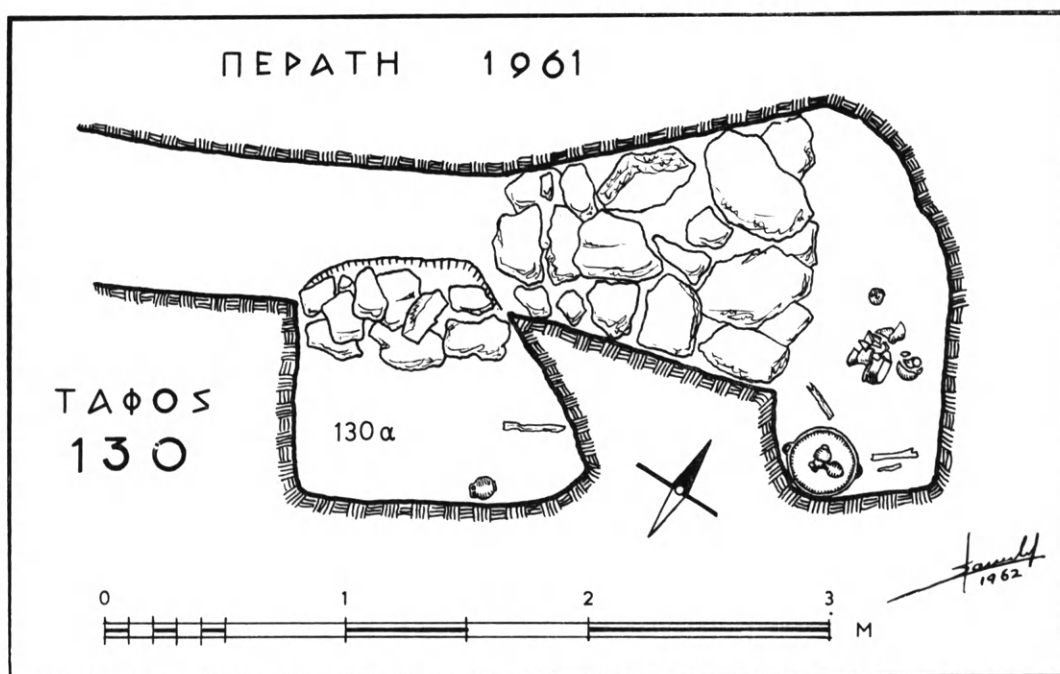
**959.** Θήλαστρον ἀκέραιον, ὠοειδές, με εὐρὺ στόμιον, χαμηλὴν λαβὴν καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς πρασινοκίτρινος τραχύς, ἀλείφωμα ὅμοιον βαφὴ μαυροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁ λαιμὸς, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἔχνη, εἰς τὴν ρίζαν τῆς προχοῆς παχύς δακτύλιος καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,093, ὕψ. 0,132 μ.

#### ΤΑΦΟΣ 130 ( σχέδ. 152, πίν. 133 δ )

Μικρὸς θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ. Ἔχει δρόμον βραχὺν καὶ σχετικῶς πλατύν, ἐλάχιστα κατωφερῇ. Εἴσοδος διαμορφωμένη δὲν ὑπάρχει, ἀπλῶς τὸ τελευταῖον τμήμα τοῦ δρόμου εὐρύνεται χωνοειδῶς καὶ εὐρέθῃ φραγμένον με μίαν ἰδιαίτερος ἐκτεταμένην καὶ ἰσχυράν ξηρολιθιάν. Τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου πρὸ τῆς εἰσόδου περιεῖχε πλῆθος ὀστράκων ἀπὸ ὅπου συνεκολλήθησαν δύο μικροὶ σταμνίσκοι ( 923 καὶ 924 ) καὶ διεπιστώθη ἡ ὑπαρξίς δύο ὁμοίων, ἐνὸς εἰδωλίου ζώου, ἐνὸς ψευδοστόμου καὶ τοῦλάχιστον ἑνδεκα ἄλλων διαφόρων ἀγγείων. Ἀμέσως πρὸ τῆς ξηρολιθιάς τῆς εἰσόδου, εἰς τὴν Ν. πλευράν τοῦ δρόμου, ὑπῆρχε ἀρκετὰ μεγάλη κόγχη, ἡ **130 α**, ἐπίσης τειχισμένη. Ἔχει σχῆμα τραπεζοειδές, ἀρκετὰ

κανονικόν, τὸ δὲ δάπεδόν της, χαμηλότερον ἀπὸ τὸν δρόμον, προεκτείνεται ὀλίγον εἰς τὴν περιοχὴν του καὶ τὸν κοιλαίνει ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ στόμιόν της. Εἰς τὸ Α. της ἄκρον εὐρέθη μακρὸν ὄστουν εἰς κακὴν κατάστασιν, λείψανον τῆς ταφῆς τῆς ἀποτεθείσης εἰς τὸ ἐσωτερικόν της, πλησίον του δὲ μικρὸς ψευδόστομος ( 925 ), πεσμένος πλαγίως.

Ὁ κυρίως θάλαμος ἔχει σχῆμα στενῆς ἐλλείψεως ἐγκαρσίας πρὸς τὸν δρόμον. Ἡ ξηρολιθία τῆς εἰσόδου καταλαμβάνει ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν Δ. πλευράν του. Αἱ ὑπόλοιποι ἔχουν τὸ κατώτατον μέρος τῶν τοιχωμάτων των σκαμμένον μέσα εἰς τὴν σκληρὰν ἀμμολιθικὴν φλέβα τῆς πλαγιᾶς καὶ εἶναι ἄρκετὰ κανονικαί, ὑψηλότερον ὅμως εἶναι ἀνώμαλοι καὶ διεκρίνοντο μὲ δυσκολίαν. Τὸ δάπεδον εἶναι καὶ αὐτὸ ὁμα-



Σχέδ. 152.

λόν, μεταξύ αὐτοῦ ὅμως καὶ τοῦ ἐπιπέδου ὅπου εἶχον ἀποτεθῆ αἱ ταφαὶ ἐμεσολάβει στρῶμα λεπτοῦ χώματος ὕψους 0,10 - 0,15 μ. Εἰς τὸ Ν. τμήμα τοῦ θαλάμου εὐρέθησαν πλησίον τοῦ τοιχώματος ὀλίγα κακοδιατηρημένα ὀστᾶ, τὰ μόνον ποὺ περιεῖχεν ὁ τάφος, ἴσως τὰ ὑπόλοιπα ταφῆς κατὰ χώραν, συνιστάμενα εἰς μηριαῖον καὶ κνήμην παράλληλα πρὸς τὸ τοίχωμα καὶ εἰς τρίτον μακρὸν ὄστουν, λοξὸν πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς Δ. των. Εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου ὑπῆρχε μικρὸς ψευδόστομος ( 912 ) πεσμένος πλαγίως καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν πρὸς Ν. του ἄλλος ὅμοιος, σπασμένος, πλησίον τοῦ τοιχώματος ( 915 ), μία πυξὶς κλειστὴ ( 914 ) καὶ τὰ τεμάχια τρίτου ψευδοστόμου ( 913 ). Μεταξὺ τῶν τεμαχίων αὐτῶν εὐρέθη καὶ μία μικρὰ χάνδρα ἀπὸ ὑαλόμαζαν ( Δ 171 ). Εἰς τὴν ΝΔ. γωνίαν ἴστατο ὀρθία καὶ ἀκεραία λεκάνη ( 916 ), περιέχουσα, συσκευασμένα τρόπον τινά, κύαθον ( 917 ) περιλαμβάνοντα οἰνοχοῦδιον ( 918 ) καὶ τὸ στόμιον ληκυθίου ( 919 ). Παρὰ τὴν βάσιν τῆς λεκάνης, καλυπτόμενα ἀπὸ τὸ χεῖλος της, ἦσαν τοποθετημένα ληκυθιον ( 922 ) πεσμένον πλαγίως καὶ σκύφος ( 921 ),

μὲ μικρὸν θήλαστρον ( 920 ) εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ. Ἡ σχετικὴ ἀκαταστασία τῶν ἀγγείων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου, ἢ ἔλλειψις ὁστῶν καὶ ἡ παρουσία τῶν ὁστράκων κατεσπαρμένων εἰς τὰ χώματα τῆς εἰσόδου δεικνύουν ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ τάφος εἶχεν ἀναστατωθῇ καὶ ἐκκενωθῇ μετὰ τὴν τελευταίαν ταφὴν καὶ ὅτι ἔκτοτε δὲν ἐχρησιμοποιήθη.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 134 α-γ )

**912.** Μικρότατος ψευδόστομος συγκολλημένος εἰς τὰς λαβὰς καὶ τὸ στόμιον, κωνικός. Στόμιον εὐρὺ, κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή-ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου τριγωνικὰ ἄνθη. Ὅμοια, ἀντιμέτωπα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον. Διάμ. 0,056, ὕψ. 0,065 μ.

**913.** Ψευδόστομος, συγκολλημένος μὲ μικροσυμπληρώσεις, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, λαβαὶ ὑψηλαὶ συγκλίνουσαι πρὸς τὸν ὦμον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις κωνική. Εἰς τὸν ὦμον δύο μικραὶ ὅπαι συμμετρικῶς ἀνοιγμένα. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, γενικῶς ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν μὲ κυματοειδῆ γραμμὴν κατὰ μῆκος τῶν ράχεων, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ἐναλλασσόμεναι μὲ λωρίδας. Εἰς τὴν περίμετρον τοῦ ὤμου στενὴ ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια ὁμόκεντρα τόξα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο γωνιώδη τριγωνικὰ ἄνθη μὲ καμπύλους ἀναδιπλωμένους μίσχους καὶ πυκνῶς διαγραμμισμένους κάλυκας, πλαισιούμενα κατακόρυφον στήλην ἀμβρόντων μὲ διπλοῦν περιθώριον. Διάμ. 0,156, ὕψ. 0,186 μ.

**914.** Πυξὶς μὲ πῶμα συγκολλημένη, συμπληρωμένη. Σῶμα κυλινδρικὸν μὲ κυρτὸν πυθμένα σχηματίζοντα περιχέλωμα εἰς τὴν περίμετρόν του πρὸς συγκράτησιν τοῦ πώματος. Εἰς τὸν πυθμένα δύο ζεύγη ὁπῶν συμμετρικῶς ἀνοιγμένων. Πῶμα ἐπίσης κυλινδρικὸν μὲ κυρτὴν τὴν κορυφὴν του καὶ ὀπὴν εἰς τὸ μέσον της. Ἐπιφάνεια ἐντελῶς ἀπολεπισμένη. Πηλὸς ἐρυθρώπός, λεπτός, κακοψημένος, βαφὴ ἐρυθρά

διατηρουμένη εἰς ἐλάχιστα ἔχνη. Διακόσμησις ἄδηλος. Γεν. διάμ. 0,112, ὕψ. πυξίδος 0,39, ὕψ. πώματος 0,46 μ.

**915.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον μὲ κλίσιν πρὸς τὰς λαβὰς, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ πολὺ ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ἐναλλασσόμεναι μὲ λωρίδας. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου τριπλᾶ ἐνάλληλα τρίγωνα. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀντιμέτωπα τριγωνικὰ ἄνθη πλαισιώνοντα πενταπλᾶ ἐνάλληλα τρίγωνα. Διάμ. 0,10, ὕψ. 0,105 μ.

**916.** Λεκάνη μεγάλη ἀκεραία, σχήματος χωνοειδοῦς καὶ καλῆς διατηρήσεως. Πηλὸς τραχὺς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένη ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος. Εἰς τὸ χεῖλος ἐναλλασσόμενα ἀντιμέτωπα ὁμόκεντρα τόξα, σχεδιασμένα μὲ λευκὴν βαφὴν. Ἐξωτερικῶς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὰς λαβὰς καὶ ταινίαι εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν κοιλίαν, εἰς δὲ τὸν πυθμένα πλατεῖα λωρίς. Διάμ. χείλους 0,298, ὕψ. 0,148 μ.

**917.** Κυαθίσκος ἀκέραιος, χονδροειδοῦς κατασκευῆς, κάπως γωνιώδης, μὲ χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος-κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος, μὲ κύκλον ἐξηρημένον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος. Εἰς τὸ χεῖλος σειρὰ στιγμάτων, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν κοιλίαν δύο ταινίαι. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως ὁμόκεντροι κύκλοι. Διάμ. χείλους 0,071, ὕψ. 0,039 μ.

**918.** Οἶνοχοῦδιον ἀκέραιον, ὠσειδές, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ

καστανοπορτοκαλόχρους, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμός. Εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν ὄμον κυματοειδὴς γραμμὴ, κάτω ἀπὸ τὸν ὄμον λωρὶς μεταξὺ δύο ταινιῶν, ταινία εἰς τὴν βάσιν. Διάμ. 0,065, ὕψ. 0,077 μ.

919. Ληκύθιον ἀκέραιον, κωνικόν, μὲ κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, κάτω ἀπὸ τὸν ὄμον λωρὶς μεταξὺ δύο λεπτῶν ταινιῶν. Εἰς τὸν ὄμον ἀκτινῶται λεπταὶ γραμμαὶ πλασιώνουν τρίγωνον μὲ δικτυωτὴν διαγράμμισιν. Διάμ. 0,068, ὕψ. 0,075 μ.

920. Θήλαστρον ἀκέραιον, ὠσειδές, πολὺ καλῆς διατηρήσεως, μὲ κυλινδρικὸν στόμιον, χαμηλὴν λαβὴν καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ στόμιον, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαὶ πλασιώνουσαι κύκλον εἰς τὴν κορυφὴν τῆς, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὴν ρίζαν καὶ τὸ στόμιον τῆς προχοῆς δακτύλιοι, κατὰ μῆκος τῆς τρεῖς εὐθεῖαι γραμμαί. Εἰς τὸν ὄμον κρόσσια ὀριζόμενα πρὸς τὰ κάτω ἀπὸ λωρίδα μεταξὺ δύο λεπτῶν ταινιῶν. Διάμ. 0,078, ὕψ. 0,112 μ.

921. Σκύφος συγκολλημένος, μὲ συμπληρωσιν εἰς τὸ χεῖλος. Σχῆμα ὀλίγον γωνιῶδες, βάσις κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή-πορτοκαλόχρους. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος. Κατὰ μῆκος τοῦ χεῖλους πυκνὰ στίγματα. Ἐξωτερικῶς ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν τονισμέναι εἰς τὰς ρίζας τῶν καὶ ταινίαι κάτω ἀπὸ τὸ χεῖλος, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χεῖλους 0,09, ὕψ. 0,067 μ.

922. Ληκύθιον ἀκέραιον, κωνικόν, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ

ἐρυθροκάστανη. Βαμμένον τὸ χεῖλος καὶ ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς. Εἰς τὴν ρίζαν τοῦ λαιμοῦ καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὸν ὄμον ὁμόκεντρα τόξα ὀριζόμενα πρὸς τὰ κάτω ἀπὸ λωρίδα μεταξὺ δύο λεπτῶν ταινιῶν. Ὁ λαιμὸς περιβάλλεται ἀπὸ γραμμὴν κατερχομένην λοξῶς πρὸς τὴν ρίζαν τοῦ. Διάμ. 0,065, ὕψ. 0,077 μ.

923. Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος καὶ ἐλλιπής (χωρὶς λαβὰς καὶ στόμιον). Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρωπός, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένος ὁ λαιμός, εἰς τὸν ὄμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,058, σῶζ. ὕψ. 0,055 μ.

924. Σταμνίσκος ὑψίλαιμος τρίωτος, κωνικός, μὲ εὐρὺ χωνοειδές στόμιον καὶ κωνικὴν βάσιν, συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Πηλὸς ροδόχρους κακοψημένος, βαφὴ καστανή ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν, εἰς τὸν ὄμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν καὶ μεταξὺ τῶν ἀνὰ δύο ἀντίωτα τρίγωνα καθέτως διαγραμμισμένα. Διάμ. 0,124, ὕψ. 0,119 μ.

925. Ψευδόστομος μὲ συγκολλημένον τὸ στόμιον, ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφουςις, βάσις χαμηλὴ κωνική. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή-ἐρυθρὰ, ἀρκετὰ ἐξίτηλος. Βαμμένα: τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου διπλοὶ ἀκτινωτοὶ κομμένοι πλοχομοί. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον δύο ἀντιμέτωποι ὁμάδες ἐναλλήλων τριγώνων πλασιωμέναι ἀπὸ μεγαλύτερα φολιδωτὰ τρίγωνα. Διάμ. 0,094, ὕψ. 0,114 μ.

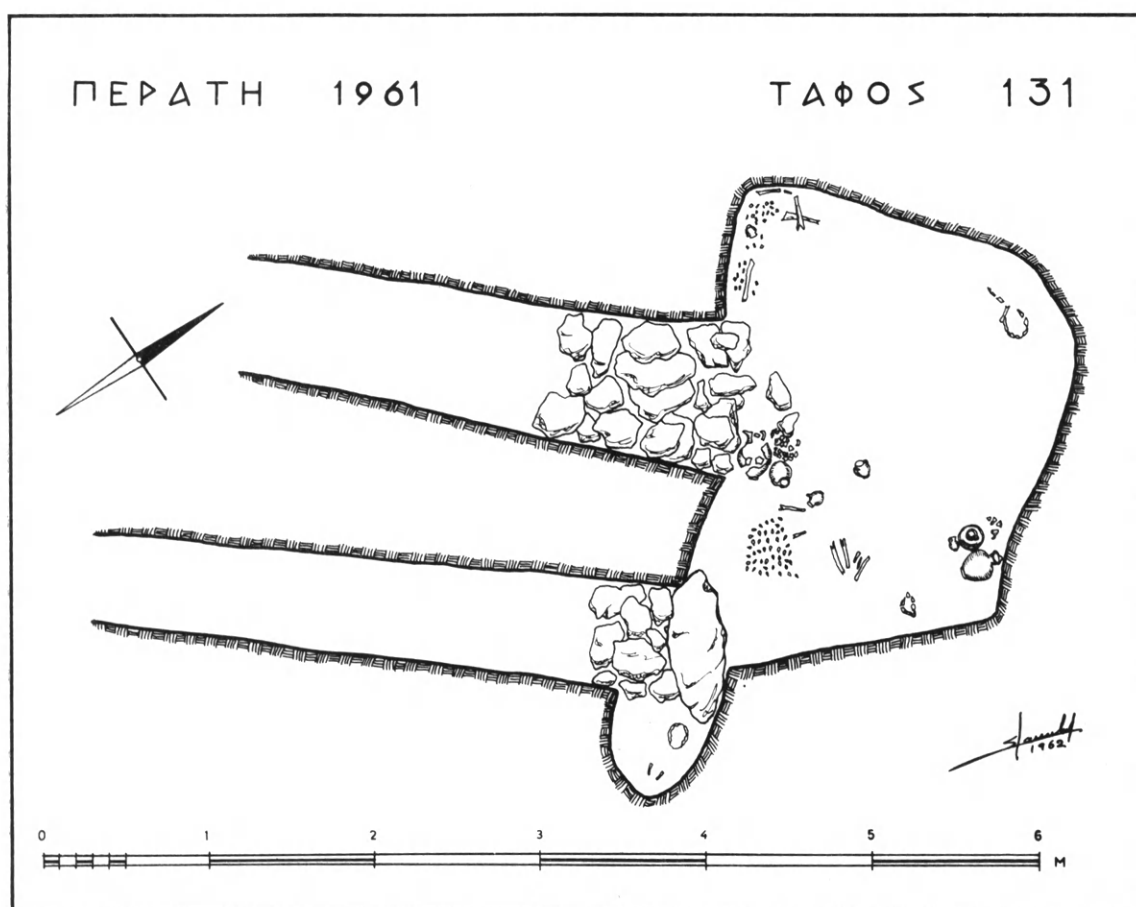
Δ 171. Μικρὰ σφαιρικὴ χάνδρα ἀπὸ λευκὴν ὑαλόμαζαν μὲ φαιὰν ἐπιφάνειαν. Διάμ. 0,009 μ.

### ΤΑΦΟΣ 131 (σχέδ. 153, πίν. 142β)

Μεγάλος θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος ΒΑ. - ΝΔ. Ὁ θάλαμος, σκαμμένος κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος, ἔχει δύο δρόμους, παραλλήλους μετὰξὺ τῶν. Ὁ πρῶτος, ὁ δυτικὸς, εἶναι πλατύς, σχετικῶς ἐπιμήκης καὶ ἀρκετὰ κατωφερὴς καὶ καταλήγει εἰς θύραν ἰσοπλατῇ πρὸς αὐτόν, χωρὶς παραστάδας, ἀνοιγμένην κανονικῶς εἰς τὸ μέσον τῆς Ν. πλευρᾶς τοῦ θαλάμου καὶ τειχισμένην μὲ ἰδιαίτερως



πλατεῖαν καὶ ἰσχυρὰν ξηρολιθίαν. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς λίθους τῆς καθὼς καὶ τὰ τεμάχια τοῦ ὑπερθύρου εἶχον πέσει μέσα εἰς τὸν θάλαμον καὶ εἶχον θρυμματίσει δύο ἀγγεῖα κείμενα πρὸ τῆς εἰσόδου. Ἡ πτώσις αὕτῃ τοῦ ὑπερθύρου ἠχρήστευσε προφανῶς τὴν θύραν καὶ ἠνάγκασε τοὺς ἰδιοκτῆτας τοῦ τάφου νὰ σκάψουν δεύτερον δρόμον, τὸν ἀνατολικόν, καὶ νὰ ἀνοίξουν δευτέραν θύραν, 0,60 μ. περίπου δεξιὰ τῆς πρώτης, σωθεῖσαν μέχρι σήμερον μὲ τὸ ὑπερθύρον τῆς ἄθικτον. Ὁ δεύτερος καὶ μεταγενέ-



Σχέδ. 153.

στερος αὐτὸς δρόμος εἶναι ἐπιμηκέστερος καὶ στενότερος ἀπὸ τὸν πρῶτον καὶ καταλήγει εἰς τὴν ΝΑ. γωνίαν τοῦ θαλάμου εἰς ἀνοιγμα χωρὶς ἰδιαιτέραν διαμόρφωσιν, τειχισμένον μὲ μίαν ἀσυνήθως ἰσχυρὰν ξηρολιθίαν περιλαμβάνουσιν ὀγκόλιθον μακρότερον τοῦ 1 μ. Ἡ ἰδία αὕτῃ ξηρολιθία ἐκλείει καὶ μίαν χαμηλὴν κόγχην ἀνοιγμένην εἰς τὸ δεξιὸν πλευρὸν τῆς εἰσόδου, σχήματος ἀνωμάλου ἡμιελλειπτικοῦ καὶ περιέχουσιν κρανίον καὶ δύο τεμάχια μακρῶν ὀστῶν ἀποσαθρωμένα καὶ ἀκτέριστα. Ἀπὸ τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου αὐτοῦ συνελέγη μικρότατος σταμνίσκος (937) καθὼς καὶ ὄστρακα προερχόμενα ἀπὸ δύο ψευδοστόμους, ἓνα κύαθον καὶ ἕξ ἄλλα διάφορα ἀγγεῖα.

Ὁ ἐκτεταμένος θάλαμος, ὅπου καταλήγουν οἱ δύο αὐτοὶ δρόμοι, ἔχει σχῆμα

τραπεζίου με τοιχώματα γενικῶς καμπυλόγραμμα καὶ γωνίας ἀπεστρογγυλευμένας. Τὸ δάπεδόν του, σκαμμένον εἰς τὴν κροκαλοπαγῇ φλέβα τῆς πλαγιᾶς, ἐπαρουσίαζεν ἀρκετὰς ἀνωμαλίας. Εὐρέθη χωμένος ἀπὸ βώλους τοῦ πετρώματος πεσμένους μεταξὺ καθαρῶν καὶ ἀραιῶν χωμάτων. Προφανῶς ἡ θόλος εἶχε βυθισθῇ σχετικῶς προσφάτως καὶ τὰ χώματα δὲν εἶχον προφθάσει νὰ ἀποσκληρυνθοῦν. Ἀμέσως εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς δυτικῆς εἰσόδου, ἐμπρὸς ἀπὸ τοὺς λίθους τῆς τειχίσεώς της, ὑπῆρχον μεγάλη πρόχους ( 936 ), σπασμένη ἀπὸ τὴν πτώσιν τοῦ ὑπερθύρου, τρίμματα ἐνὸς ψευδοστόμου τόσο μικρὰ ὥστε ἐστάθη ἀδύνατον νὰ συγκολληθοῦν καὶ μία μικρὰ πρόχους ( 935 ), πεσμένη πλαγίως καὶ διατηρηθεῖσα ἀκεραία. Δεξιὰ ἀπὸ τὴν ὁμάδα αὐτὴν, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΝΑ. γωνίας τοῦ θαλάμου, εἶχον σωθῇ τὰ λείψανα μιᾶς παιδικῆς ταφῆς : Ἡ θέσις τοῦ κρανίου καὶ τοῦ θώρακος, τὰ ὅποια δὲν ἄφησαν παρὰ ἐλάχιστα καὶ δυσδιάκριτα ἔχνη, ἦτο κατελιμμένη ἀπὸ ἐκτεταμένον σωρὸν κογχυλίων κώνων ( Δ 172 ). Εἰς θέσιν ἀντίστοιχον πρὸς τὸν δεξιὸν ὦμον ὑπῆρχον μερικὰ μικρότατα τεμάχια χαλκίνου ἐλάσματος ( Μ 171 ). Πλησίον τῶν κογχυλίων καὶ πρὸς Δ. των εὐρέθη μικρὸν βραχιόνιον καὶ θήλαστρον πεσμένον πλαγίως ( 933 ). Λοξῶς πρὸς αὐτὰ προέβαλλε κάτω ἀπὸ τὰ κογχύλια τὸ ἄκρον ἐνὸς πήχεως ἀνήκοντος, καθὼς φαίνεται, εἰς τὸν ἄλλον βραχίονα. Ἐν συνεχείᾳ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ΒΑ. των ἦσαν τὰ ὅστ᾽ αὐτῶν σκελῶν, πεσμένα μετὰ κατεύθυνσιν πρὸς Α. καὶ λυγισμένα εἰς τὰ γόνατα. Προφανῶς δηλαδὴ ὁ νεκρὸς ἔκειτο εἰς τὸ δεξιὸν πλευρὸν μετὰ συνεσταλμένα τὰ γόνατα.

Εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ θαλάμου εὐρέθη μεμονωμένος μικρὸς σταμνίσκος ( 934 ), πλησίον τοῦ Α. τοιχώματος σκύφος εἰς τεμάχια ( 932 ), εἰς δὲ τὴν ΒΑ. γωνίαν ἦτο συγκεντρωμένη ὁμάς ἀγγείων : Μία ἀρκετὰ μεγάλη πρόχους ( 927 ), κειμένη πλαγίως, εἶχε πλησίον της μικρὸν σκύφον μόνωτον ( 931 ) περιέχοντα κύαθον ( 929 ) καὶ εὐρισκόμενον μεταξὺ ἐνὸς προχοῦδίου ( 930 ) καὶ τῶν τεμαχίων ἐνὸς σκύφου ( 928 ). Ὁ ὑπόλοιπος θάλαμος ἦτο τελείως κενός, ἐκτὸς ἀπὸ τὰς δύο γωνίας τοῦ ἀριστεροῦ τοῦ τμήματος. Εἰς τὴν ΒΔ. ὑπῆρχον τὰ τρίμματα ἐνὸς κρανίου καὶ μερικῶν ὀστέων, παραμερισμένα καὶ ἀκατάστατα. Εἰς τὴν ΝΔ., ἀπὸ τὴν γωνίαν αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν μέχρι τῶν λίθων τῆς εἰσόδου καὶ κατὰ μῆκος τῆς πλευρᾶς, εὐρέθησαν μερικὰ ὅστ᾽ αὐτῶν σαρωμένα πρὸς τὸ τοίχωμα καὶ μεταξὺ των μικρὸς σταμνίσκος ( 926 ), βαρίδια δικτύου μολύβδινά ( Μ 172 ) μαζί με χαλκινὸν ἄγκιστρον ( Μ 173 ), μικρὸν χρυσοῦν κόσμημα ( Μ 175 ), χαλκινὸν ψέλιον ( Μ 174 ) καὶ μίαν χάνδραν ἀπὸ ἀμέθυστον ( Λ 254 ). Μεταξὺ ὅλων αὐτῶν εὐρίσκοντο καὶ ἐλάχιστα μικρότατα τεμάχια καμμένων ὀστέων. Ἐπίσης, τόσο ἀπὸ τὴν περιοχὴν ἐκείνην ὅσον καὶ ἀπὸ διάφορα ἄλλα σημεῖα τοῦ θαλάμου, συνελέγησαν ὅστρακα προερχόμενα ἀπὸ ἀλαβαστροειδές, θήλαστρον, κυαθόσχημον καὶ ὀκτὼ ἀκόμη ἄλλα ἀγγεῖα.

Πρέπει λοιπὸν ὁ τάφος νὰ ὑπέστη τοῦλάχιστον ἓνα γενικὸν καθαρισμόν, γενόμενον μόλις ἐσκάφη ἡ νέα εἰσοδος, ἀφοῦ εὐρέθησαν τὰ ἔχνη του εἰς τὰ χώματα τοῦ γεμίσματός της. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ καθαρισμοῦ αὐτοῦ φαίνεται ὅτι ἀπεμακρύνθησαν τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ καμμένα ὅστ᾽ αὐτῶν, ἀσφαλῶς δὲ καὶ μερικὰ ἀπὸ ὅσα ἀνήκον εἰς τὸ κρανίον τῆς ΒΔ. γωνίας. Ἡ κατὰ χώραν παιδικὴ ταφή εἶναι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ τελευταία, μεταγενεστέρα ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν ταφὴν τῆς κόγχης τῆς εἰσόδου.

δου, ἡ ὁποία φαίνεται ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ κρανίου ἐν σχέσει πρὸς τὰ ὀστέα νὰ ἐταράχθῃ κατὰ τὴν διάρκειαν κάποιας τειχίσεως ἢ ἀποτειχίσεως τῆς θύρας. Ὁ τάφος λοιπὸν εἶχε δεχθῇ περισσοτέρας ταφὰς ἀπὸ τὰς διαπιστωθείσας τέσσαρας.

ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 134 δ, 135 α.β καὶ 136 α )

**926.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σφαιρικός, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα κίτρινον, βαφὴ ἐρυθρωπὴ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινία εἰς τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,073 μ.

**927.** Πρόχους ἀκεραία, ὠσειδής, με χαμηλοτάτην δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς πρασινωπὸς τραχύς καὶ ἀκάθαρτος, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, ἐξίτηλος κατὰ τόπους. Βαμμένος δακτύλιος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου, τὸ χεῖλός του, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὴς ταινία καταλήγουσα εἰς δακτύλιον με ἄγκιστρον. Εἰς τὸν λαιμόν, τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,216, ὕψ. 0,258 μ.

**928.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, σύστομος, με κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ὀλόκληρος, με ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως ὀλόβαφος ἀκανόνιστος κύκλος. Διάμ. 0,084, ὕψ. 0,064 μ.

**929.** Κύθος συγκολλημένος, με μικροσυμπληρώσεις, ἡμισφαιρικός, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ ἐρυθρὰ-καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένοι ἐξωτερικῶς δύο μεγάλοι ἡμιελλείψεις ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι ἀντιστοίχως εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Διάμ. χεῖλους 0,099, ὕψ. 0,06 μ.

**930.** Προχοῖδιον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὠσειδές, με χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος-κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον ὀλόκληρον, με ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ τὸ κατώτατον μέρος τῆς κοιλίας. Διάμ. 0,082, ὕψ. 0,095 μ.

**931.** Σκύφος μόνωτος, χωνοειδής, με χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν, συγκολλημένος, συμπληρωμένος. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, βαφὴ ἐρυθρωπὴ, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένος ἐσωτερικῶς ὀλόκληρος, ἐξωτερικῶς τὸ χεῖλος,

αἱ ρίζαι τῆς λαβῆς καὶ ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως καταλειβάς. Διάμ. χεῖλους 0,136, ὕψ. 0,075 μ.

**932.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, με στενὴν καὶ ὑψηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς πρασινωπὸς τραχύς, βαφὴ καστανή, σχεδὸν ἐντελῶς ἐξίτηλος. Βαμμένος ἐξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς ὀλόκληρος, με ἐξηρημένην τὴν βάσιν καὶ ταινίαν εἰς τὸ μέσον τῆς κοιλίας. Διάμ. χεῖλους 0,103, ὕψ. 0,075 μ.

**933.** Θήλαστρον συγκολλημένον εἰς τὸ χεῖλος καὶ τὴν λαβὴν, ὠσειδές, με χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν καὶ λαβὴν ὀλίγον λοξήν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη. Βαμμένον ὀλόκληρον με ἐξηρημένης ταινίας εἰς τὸν ὦμον καὶ τὴν κοιλίαν, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ ἄνω μέρος τῆς προχοῆς καὶ τὴν βάσιν. Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί. Διάμ. 0,088, ὕψ. 0,135 μ.

**934.** Σταμνίσκος ἀκεραῖος, κωνικός. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, βάσις δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος τραχύς, βαφὴ ἐρυθροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον καὶ ὁ ὦμος, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ἡ κοιλία μέχρι τῆς βάσεως. Μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη συνεχομένων ρόμβων, ἀκανόνιστων, με στικτὰ κέντρα. Διάμ. 0,085, ὕψ. 0,070 μ.

**935.** Μικρὰ πρόχους ἀκεραία, ὠσειδής, με ἰδιαιτέρως εὐρὺ στόμιον καὶ χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κίτρινον, βαφὴ ἐρυθρὰ-πορτοκαλόχρους. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δύο ἀντιθετικὰ ἄγκιστρα, εἰς τὸ μέσον καὶ τὴν ρίζαν τοῦ λαιμοῦ ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κυματοειδὴς γραμμὴ ὀριζομένη κάτω με λωρίδα μεταξὺ δύο ταινιῶν, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Διάμ. 0,13, ὕψ. 0,164 μ.

**936.** Πρόχους συγκολλημένη καὶ συμπληρωμένη, ὠσειδής, με εὐρὺ ἀύλακωτὸν χεῖλος καὶ χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρω-

πὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα ὑπόλευκον πολὺ ἀπολεπισμένον, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένον τὸ χεῖλος ἢ ράχιν τῆς λαβῆς, εἰς τὴν βάσιν τῆς δακτύλιος μὲ ἀγκιστρον, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,201, ὕψ. 0,247 μ.

**937.** Μικρότατος σταμνίσκος, σφαιρικός, συμπληρωμένος εἰς τὰς λαβὰς καὶ τὴν βάσιν. Στόμιον χαμηλόν, βάσις ὑποτυπώδης δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρὸς τραχὺς, βαφὴ ἐρυθροκάστανη ἐξίτηλος. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,054, ὕψ. 0,052 μ.

**Δ 254.** Χάνδρα σφαιρική ἀπὸ ἀμέθυστον, καλῆς κατασκευῆς καὶ ἀρίστης διατηρήσεως. Διάμ. 0,009 μ.

**Δ 172.** Ἐκατὸν πεντήκοντα δύο κογχύλια κώνων διαφόρων μεγεθῶν καὶ τεμάχια δέκα ἄλλων. Τὰ δεκαεξὲς ἐτίβησαν εἰς τὸ πλευρὸν μέχρι τοῦ σχηματισμοῦ ἐπιπέδου ἑδρας, μὲ ἀποτελεσμα νὰ διατρυπηθῇ τὸ κέλυφος ὅλων πλὴν ἑνός. Μήκη 0,013 - 0,04 μ.

**Μ 171.** Δεκαεξὲς τεμάχια χαλκίνου ἐλάσματος διαφόρων διαστάσεων, μὴ συναρμοζόμενα. Μεταξὺ αὐτῶν τεμάχιον βελόνης, ἴσως προερχόμενον ἀπὸ πόρπην. Μέγισται διαστάσεις 0,009 - 0,018 μ. Σωζ. μήκος βελόνης 0,017 μ.

**Μ 172.** Ἐξήκοντα πέντε ἀκέραια καὶ δέκα ἐλλειπῆ τεμάχια μολυβδίνου ἐλάσματος. Διακρίνονται εἰς στενομήκη, διπλωμένα κατὰ τὸ

μήκος των (31), καὶ τετράγωνα, διπλωμένα κατὰ τὸ πλάτος των (34). Μερικὰ φέρουν ὅπας λόγῳ ὀξειδώσεως. Προφανῶς βαρίδια δικτύου. Στενομήκη: μήκος 0,040 - 0,048, πλάτος 0,09 - 0,011 μ. Τετράγωνα: μήκος 0,020 - 0,030, πλάτος 0,017 - 0,020 μ. Πάχος 0,001 - 0,002 μ.

**Μ 173.** Ἀγκιστρον χάλκινον, συγκολλημένον ἀπὸ τρία τεμάχια. Ἀποτελεῖται ἀπὸ παχὺ σύρμα καταλῆγον εἰς αἰχμὴν ἐφωδιασμένην μὲ μικρὰν ἀντακίδα. Τὸ σημεῖον προσδέσεως τῆς ὀρμιάς δὲν διετηρήθη. Μήκος 0,043, πάχος σύρματος 0,005 μ.

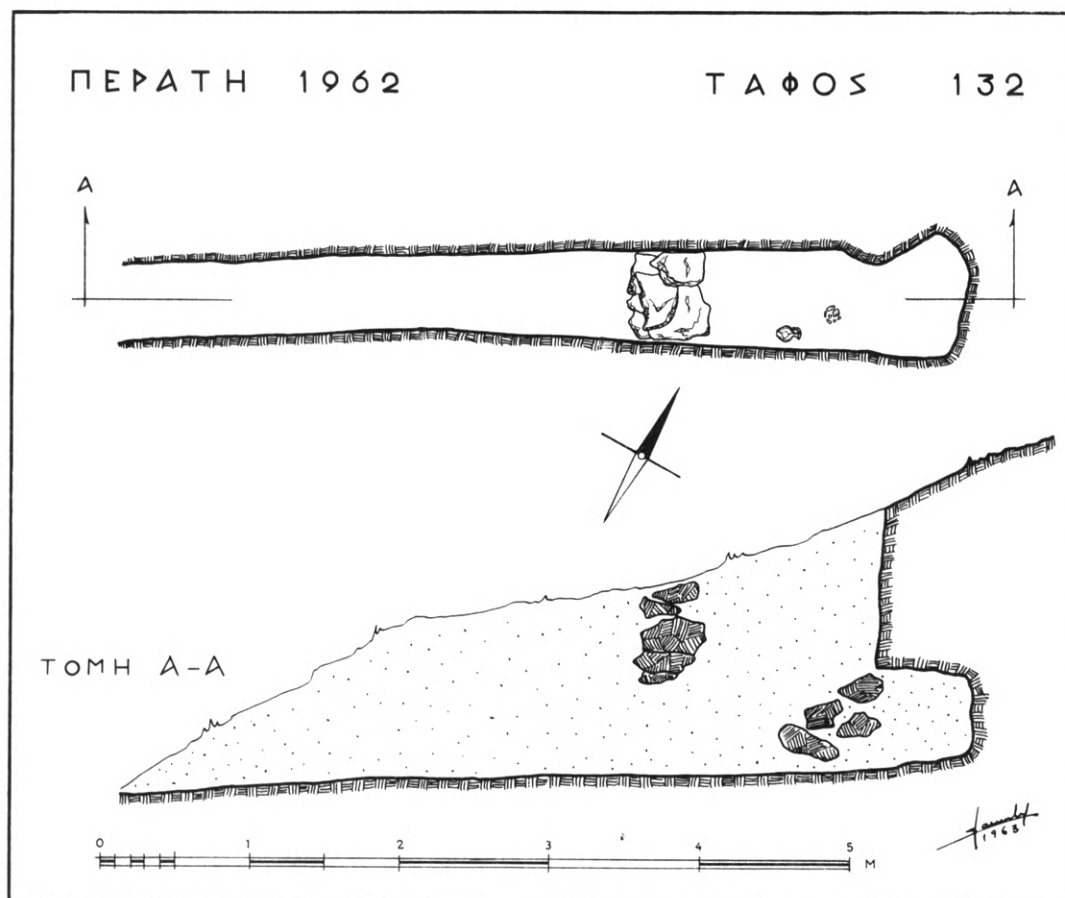
**Μ 174.** Ψέλιον χάλκινον συγκολλημένον ἀπὸ δέκα τεμάχια, ἐλλιπές. Ἀποτελεῖται ἀπὸ παχὺ κυκλικὸν σύρμα λεπτυνόμενον εἰς τὰ ἄκρα καὶ περιτυλιγμένον ἀμοιβαίως εἰς τὸ ἀντίθετον τέρμα κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα τὴν αὐτομείωσιν τῆς διαμέτρου τοῦ ψελίου. Διάμ. 0,071, διάμ. σύρματος 0,005 μ.

**Μ 175.** Λεπτὸν φύλλον χρυσοῦ, σχήματος τετραπλεύρου. Ἡ μία ἀπὸ τὰς βραχέας πλευρὰς εἶναι κομμένη λοξῶς ἀπὸ τὰ ἄκρα πρὸς τὸ μέσον ὅπου προεκτείνεται εἰς στενόμενης στέλεχος ἀναδιπλωμένον εἰς τρόπον ὥστε νὰ σχηματίσῃ κρίκον. Τὰ ἄκρα τοῦ ἐλάσματος, ἀνωμάλως κομμένα, εἶναι διπλωμένα πρὸς τὰ μέσα, ὥστε νὰ σχηματίζουσιν εὐθείας πλευράς, ἡ δὲ ἐπιφάνειά του παρουσιάζει ἀβαθεῖς αὐλακώσεις. Μήκος 0,021, πλάτος 0,013 μ.

## ΤΑΦΟΣ 132 (σχέδ. 154)

Ὁρυγμένος κάτω ἀπὸ τὴν ὀφρὺν τοῦ ὑψώματος καὶ προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ., ὁ τάφος αὐτὸς ἀποτελεῖται βασικῶς ἀπὸ ἓνα στενομήκη ἀνωφερῆ δρόμον μὲ τοιχώματα κάθετα καὶ καλοκομμένα. Ἡ εἴσοδος, ἔχουσα μίαν κάπως ἀνώμαλον παραστάδα ἀριστερά, ὑψηλὸν μέτωπον καὶ ὀριζόντιον ὑπέρθυρον, ὁδηγεῖ εἰς μικρότατον καὶ ἐντελῶς ὑποτυπώδη «θάλαμον», διαστάσεων  $0,50 \times 0,80$  μ. καὶ ὕψους 0,60 μ., κομμένον μέσα εἰς τὴν σκληρὰν φλέβα τοῦ πετρώματος καὶ τελείως κενόν. Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ γεμίσματος τοῦ δρόμου, 1,15 μ. πρὸ τῆς εἰσόδου, εὐρέθη μία πρόχειρος ξηρολιθία φθάνουσα ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας μέχρι τοῦ μέσου περίπου τοῦ βάθους του. Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὴν ὑπῆρχον εἰς τὴν θέσιν περίπου ὅπου θὰ ἔπρεπε νὰ εὕρισκεται ἡ τείχισις τῆς εἰσόδου μερικοὶ λίθοι ἀραιοὶ καὶ ἀκατάστατοι φράσσοντες κατὰ τρόπον ἀτελῆ τὸ στόμιον τοῦ θαλάμου. Κάτω ἀπὸ αὐτούς, εἰς τὸ δάπεδον τοῦ δρόμου, ἔξω δηλαδὴ ἀπὸ τὸν θάλαμον, εὐρέθησαν οἰνοχόη πεσμένη πλαγίως (963) καὶ μικρὸς ψευδόστομος εἰς τεμάχια (964), χωρὶς τὸ παραμικρὸν ἔχνος ὀστέων. Τὸ

πιθανώτερον είναι ὅτι ἀποτελοῦν τὰ κτερίσματα παιδικῆς ταφῆς ἀποτεθείσης προχείρως εἰς τὸν δρόμον, δὲν ἀποκλείεται ὅμως καὶ νὰ ἀπερρίφθησαν ἐκεῖ προτοῦ ἐγκαταλειφθῇ ὁ τάφος ἡμιτελής. Διότι τὸ σχῆμα καὶ αἱ διαστάσεις τοῦ ἐντελῶς ὑποτυπώδους καὶ ἀσχηματίστου θαλάμου συγκρινόμενα πρὸς τὸ μῆκος καὶ τὴν προσεκτικὴν



Σχέδ. 154.

κατασκευὴν τοῦ δρόμου — ποὺ ἔμεινεν ὅμως ἀνωφερῆς περιορίζων οὕτω σημαντικῶς τὸ ὕψος τῆς ὀροφῆς — σημαίνουν ἀσφαλῶς ὅτι οἱ κατασκευασταὶ τοῦ τάφου, συναντήσαντες σκληρὸν πέτρωμα, ἠναγκάσθησαν νὰ τὸν ἐγκαταλείψουν προτοῦ τοῦ δώσουν τὴν προβλεπομένην μορφήν καὶ νὰ τὸν χώσουν ρίπτοντες εἰς τὸ γέμισμά του καὶ τοὺς λίθους τοὺς προοριζομένους διὰ τὴν θύραν του, ἀφοῦ ἐνδεχομένως τὸν ἐχρησιμοποίησαν διὰ μίαν παιδικὴν ταφήν.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 136 ε )

**963.** Οἶνοχόη συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠοειδής, μεῖ ἰδιαίτέρως στενὸν λαιμὸν καὶ στόμιον, πλεξιδωτὴν λαβὴν καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ μαυροκάστανη, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, ὁ λαιμὸς καὶ

ἡ λαβὴ ἐξ ὁλοκλήρου. Εἰς τὴν κοιλίαν κάτω ἀπὸ τὴν λαβὴν λωρίδες ἐναλλασσόμεναι μεῖ ταινίας. Διάμ. 0,138, ὕψ. 0,192 μ.

**964.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ὠοειδής, μεῖ κωνικὴν βάσιν. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις.

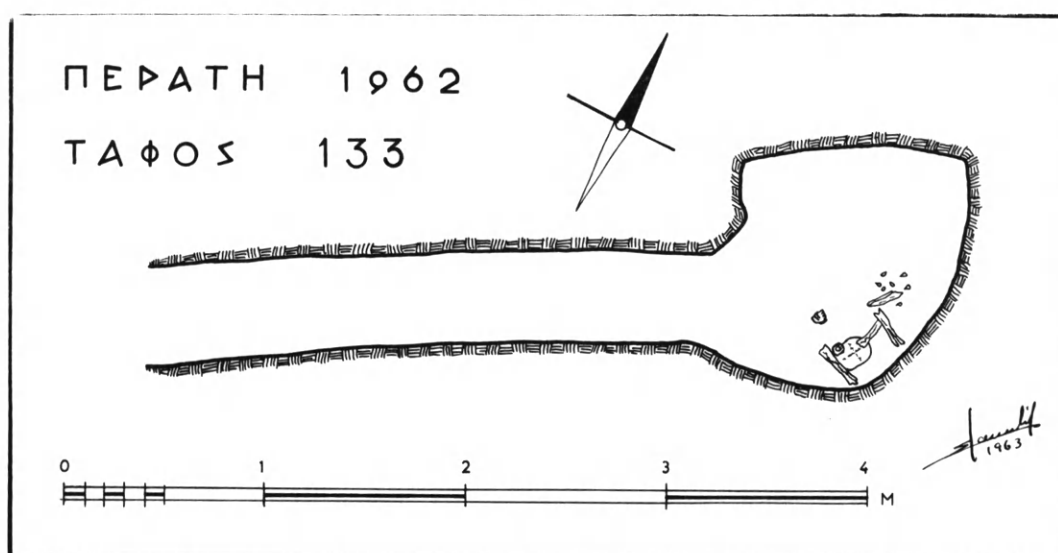


Πηλός κιτρινωπός, βαφή έρυθροκάστανη εξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν,

εἰς τὸν δίσκον ἐλάχιστα ἴχνη. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Ἡ διακόσμησις τοῦ ὤμου δὲν διετηρήθη. Διάμ. 0,10, ὕψ. 0,118 μ.

### ΤΑΦΟΣ 133 ( σχέδ. 155 )

Μικρὸς θαλαμοειδὴς βυθισμένος, προσανατολισμένος ΒΑ.-ΝΔ. Ἔχει δρόμον στενομήκη μὲ δάπεδον σχεδὸν ὀριζόντιον, περιέχοντα μέχρι τῶν  $2/3$  τοῦ μήκους του λίθους κατεσπαρμένους εἰς τὸ γέμισμά του. Εἰς τὴν ἐπίχυσίν του εὑρέθησαν καὶ ὀλίγα τεμάχια ἀπὸ στόμιον πρόχου. Ἡ εἴσοδος, κάπως πλατυτέρα ἀπὸ τὸν δρόμον καὶ χωρὶς ἰδιαιτέραν διαμόρφωσιν, εἶχε τειχισθῇ μὲ πρόχειρον ξηρολιθιάν. Ὁ μικρὸς κακοσκαμμένος θάλαμος ἔχει εἰς τὸ ΒΔ. του μέρος πλευρὰς περίπου εὐθυγράμμους, συναντω-



Σχέδ. 155.

μένας κατὰ γωνίαν σχεδὸν ὀρθήν, αἱ ὑπόλοιποι ὅμως σχηματίζουν συνεχῇ καμπύλην καὶ περιορίζουν σημαντικῶς τὴν ἔκτασίν του, ἰδίως εἰς τὸ Α. του τμήμα. Εἶναι φανερόν ὅτι ἡ κατασκευὴ του δὲν συνεπληρώθη λόγω τῆς σκληρᾶς φλεβδὸς τὴν ὁποίαν συνήντησαν οἱ κατασκευασταί του. Ἀπὸ τὰ ἴχνη τὰ σωθέντα εἰς τὸ τοίχωμα τοῦ βάθους φαίνεται ὅτι ἡ ὀροφὴ εὑρίσκετο 0,50 μ. περίπου ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ δάπεδον.

Εἰς τὸ πρὸς Α. τμήμα τοῦ θαλάμου εὑρέθησαν παραμερισμένα τὰ λείψανα μιᾶς τοῦλάχιστον ταφῆς, κρανίον δηλαδὴ κακοδιατηρημένον καὶ πλαισιωμένον ἀπὸ μερικὰ μετακινημένα μακρὰ ὀστᾶ. Εἰς τὸ πρὸς Β. ἄκρον τοῦ σωροῦ εὑρέθησαν μερικὰ κογχύλια κώνων ( Δ 175 ). Ἐπάνω εἰς τὸ κρανίον ἦτο τοποθετημένον τὸ μεγαλύτερον μέρος ἑνὸς κυαθίσκου ( 965 ), ἡ λαβὴ του ὅμως εὑρέθη εἰς τὸ βάθος τοῦ τάφου καὶ τεμάχιον τοῦ χεῖλους του ὑψηλὰ εἰς τὸ γέμισμα τοῦ θαλάμου. Ἄλλος, ὅμοιος, πεσμένος πлагίως, ἔκειτο πλησίον τοῦ κρανίου ( 966 ). Ἡ θέσις τῶν ὀστέων δεικνύει ὅτι ἡ ταφὴ μετεκινήθη ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν τῆς θέσιν, τὸ δὲ τμήμα τοῦ κυάθου τὸ εὑρεθὲν ἑπάνω ἀπὸ

τὸ ταφικὸν στρῶμα μαρτυρεῖ ὅτι τοῦτο συνέβη ἀφοῦ ὁ θάλαμος εἶχε σχεδὸν γεμίσει μὲ χώματα, πιθανώτατα δὲ μετὰ τήν, μερικὴν τοῦλάχιστον, πτώσιν τῆς ὀροφῆς. Τὰ ὅστρακα τῆς πρόχου εἰς τὸ γέμισμα τοῦ δρόμου προέρχονται μᾶλλον ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν καὶ εἶναι τυχαῖα, ἴσως ὅμως καὶ νὰ ἀνῆκον εἰς ἀγγεῖον τοῦ τάφου ἀπορριφθὲν εἰς τεμάχια. Ὅπως δὲ ποτε εἶναι προφανὲς ὅτι ἡ ταφή — ἢ μᾶλλον αἱ ταφαί, ἐὰν τὰ κογχύλια ἀνῆκον εἰς παιδικὴν ταφήν — ἐταράχθη μετὰ τὴν ἀχρήστευσιν τοῦ τάφου.

#### ΤΑ ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ ( πίν. 136 β-γ )

**965.** Κυαθίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, αλείφωμα ὁμοιον, βαφὴ ἐρυθρὰ ἀπολεπισμένη. Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς πυκναὶ ἐγκάρσiai γραμμαί. Ἐξωτερικῶς δύο ἡμιελλείψεις ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι ἀντιστοίχως εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Διάμ. χείλους 0,072, ὕψ. 0,073 μ.

**966.** Κυαθίσκος ἀκέραιος, μὲ δακτυλιόσχη-

μον βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μελανὴ ἀπολεπισμένη. Εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσiai γραμμαί. Ἐξωτερικῶς δύο ἡμιελλείψεις ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι ἀντιστοίχως εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Διάμ. 0,073, ὕψ. 0,05 μ.

**Δ 175.** Ἐνδεκα κογχύλια κώνων, τὰ τρία μὲ τριμμένας ἐπιπέδους ἑδρας. Μήκη 0,023 - 0,029 μ.

#### ΑΓΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΡΟΕΛΕΥΣΕΩΝ

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κτερίσματα τὰ εὑρεθέντα εἰς τοὺς τάφους ἡ ἀνασκαφὴ ἀπέδωσε μερικὰ ἀκόμη ἀντικείμενα συλλεγένητα μεμονωμένα ἢ καθ' ὁμάδας ἀπὸ διάφορα σημεῖα τοῦ νεκροταφείου καὶ φαινομενικῶς ἀδέσποτα, ἀναμφιβόλως ὅμως σχετιζόμενα πρὸς αὐτό. Ὁρισμένα πρέπει νὰ ἐτοποθετήθησαν ἢ νὰ ἐγκατελείφθησαν ἐκεῖ ὅπου εὑρέθησαν ἐνῶ ἀκόμη τοῦτο ἐλειτουργεῖ, ἄλλα φαίνονται νὰ ἀφηρέθησαν ἀπὸ τοὺς τάφους εἰς χρόνον ἄδηλον καὶ νὰ ἐφυλάχθησαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ λησμονηθέντα κατόπιν, ἄλλα δὲ τέλος εἶχον ἀπορριφθῇ ὡς ἄχρηστα ἢ ἀπολεσθῇ, εἴτε ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν περιοδικῶν καθαρισμῶν τῶν τάφων, εἴτε, τελευταίως, ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους. Ὅλα, πλὴν τοῦ ἀγγείου 532, ἀνήκουν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ νεκροταφείου.

\*

**115** ( πίν. 136 στ' ). Κυαθόσχημον δίωτον βαθύ, συγκολλημένον, συμπληρωμένον, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ μαυροκάστανη ἀλαμπής. Βαμμένα στίγματα εἰς τὸ χεῖλος, ἐγκάρσiai γραμμαί εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν καὶ τροχοειδεῖς περίστικτοι κύκλοι εἰς τὰ πλευρά. Διάμ. βάσεως 0,044 μ.

Εὑρέθη μεταξὺ τῶν εἰσόδων τῶν τάφων 1 καὶ 5, ἀμέσως κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, τοποθετημένον ὀρθιον ἐπάνω εἰς τὸ παρθένον πέτρωμα καὶ σπασμένον ( πίν. 137 α ).

**530** (πίν. 136 δ). Τμήμα από τὸ χεῖλος εὐρυστόμου ἀγγείου, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα κυάθου, συγκολλημένον. Διατηρεῖ μέρος καθέτου ταινιοειδοῦς λαβῆς. Πηλὸς ἐρυθρός, ἀλείφωμα ὑπόλευκον. ᾽Αβαφον. Πιθανὴ διάμετρος χεῖλους 0,124 μ.

Τὰ τεμάχιά του συνελέγησαν ἀπὸ τὴν ἐπίχωσιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπάτησε τὸ δάπεδον τοῦ δρόμου τοῦ τάφου 49 (βλ. ἀνωτέρω σ. 246).

\*

**532** (πίν. 137 β). Τὸ στόμιον καὶ μέρος τοῦ ὤμου ἀμφορέως τῶν ἐλληνιστικῶν χρόνων. Τὸ χεῖλος τοῦ στομίου φέρει ἐξωτερικῶς ἔντονον αὐλάκωσιν. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς τραχύς. ᾽Αβαφος.

Εἶχεν ἀπορριφθῇ εἰς τὰ χώματα τὰ συσσωρευθέντα ἐπάνω ἀπὸ τὴν βυθισμένην εἵσοδον τοῦ τάφου Σ1, εἶναι δὲ ἄσχετος καὶ πρὸς τὸν τάφον αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ νεκροταφεῖον ἐν γένει.

\*

**681.** Προχοῖδιον μικρότατον μὲ συμπληρωμένον τὸ στόμιον, ὠσειδές. Εἰς τὴν ρίζαν τοῦ λαιμοῦ χαμηλὸς καὶ στενὸς ἀνάπλαστος δακτυλίσχημος. Βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐντελῶς ἐξίτηλος, διατηρουμένη εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμένα : εἰς τὴν λαβὴν ἔχνη ἐγκαρσίας γραμμῆς, εἰς τὸν λαιμὸν ταινία, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ἔχνη ταινιῶν. Διάμ. 0,051, ὕψ. 0,064 μ.

**682.** Σκύφος συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθροξανθός, ἀλείφωμα ὑπόλευκον, βαφὴ ἐρυθρά, ἐντελῶς ἀπολεπισμένη. Ἀπὸ τὰ ἔχνη της φαίνεται ὅτι ἦτο ὀλόβαφος. Διάμ. χεῖλους 0,10, ὕψ. 0,078 μ.

Τὰ δύο αὐτὰ ἀγγεῖα (πίν. 137 γ) ἔκειντο εἰς τὴν ὄχθην τῆς νεροσυρμῆς ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ δρόμου τοῦ τάφου 74, μέσα εἰς νεροχώματα. Προφανῶς παρεσύρθησαν ἀπὸ τὰ ὕδατα τῶν βροχῶν καὶ ἐκύλισαν ἕως ἐκεῖ, συγκρατηθέντα τελικῶς ἀπὸ τὰς ρίζας ἐνὸς πυκνοῦ σχίνου.

\*

**728.** Κυαθίσκος συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος, μὲ λαβὴν γωνιωδῶς ἀναδιπλωμένην καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός τραχύς καὶ ἀκάθαρος, βαφὴ ἐξίτηλος καστανή, κατὰ τόπους μελανή. Βαμμένα : ἐξωτερικῶς ἡ βάσις, ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εἰς τὴν λαβὴν καὶ τρεῖς ἡμιελλείψεις πρὸς τὰ κάτω ὑπερπηδῶσαι τὸ χεῖλος καὶ συνεχιζόμεναι ἐπ' ὀλίγον εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Εἰς τὸ κοῖλόν του βαμμένος σταυρὸς ἀπὸ χεῖλους εἰς χεῖλος. Διάμ. χεῖλους 0,066, ὕψ. 0,048 μ.

**729.** Σταμνίσκος συγκολλημένος καὶ συμπληρωμένος, ὠσειδής. Στόμιον εὐρὺ καὶ χαμηλόν, λαβαὶ μικρόταται, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καὶ ταινίαι εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη περιλαμβάνουσα τέσσαρας ομάδας κροσσῶν γραμμῶν. Διάμ. 0,107, ὕψ. 0,11 μ.

**730.** Σταμνίσκος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλιπής (χωρὶς τὸ στόμιον, τὸν λαιμὸν καὶ τὴν μίαν λαβὴν), ὠσειδής. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή ἐντελῶς ἐξίτηλος,

σωζομένη εἰς ἔχνη ὑπὸ μορφὴν ταινιῶν εἰς τὴν κοιλίαν. Ἀρχικῶς ἴσως ὀλόβαφος. Διάμ. 0,092, σωζ. ὕψ. 0,079 μ.

Εἰς αὐτὰ ( πίν. 137 δ ) πρέπει νὰ προστεθοῦν καὶ ὄστρακα προερχόμενα ἀπὸ δύο τοῦλάχιστον ψευδοστόμους, δύο λεκάνας, δύο πρόχους, ἓνα σταμνίσκον καὶ εἴκοσι περίπου διάφορα ἄλλα ἀγγεῖα. Τὸ ὕλικόν τοῦτο, ἀπορριφθὲν ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους μαζὶ μὲ τὰ χρώματα τῆς συλῆσεως, συνελέγη ἀπὸ τὴν περιοχὴν τῶν εἰσόδων τῶν τάφων Σ6 - Σ10, εἶναι δὲ ἀδύνατον νὰ ἀποδοθῇ μὲ βεβαιότητα εἰς τοὺς συγκεκριμένους τάφους ἀπὸ ὅπου προέρχεται.

\*

**801.** Πρόχους δίωτος, συγκολλημένη, συμπληρωμένη, ὠσειδής, μὲ χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς πρασινοκίτρινος τραχύς, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν κυματοειδὴς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον μὲ ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον διπλόσπειραι. Διάμ. 0,176, ὕψ. 0,22 μ.

**802.** Ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, κωνικός. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ὀξεῖα ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐξίτηλος. Βαμμένα: θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον σπεῖρα ἢ ὁμόκεντροι κύκλοι. Εἰς τὴν περιμέτρον τοῦ ὦμου στενὴ ζώνη τεθλασμένης. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ἐναλλασσόμεναι μὲ λωρίδας, μεταξύ των πλατεῖα ζώνη ὁμορρόπων τριγωνικῶν ἀνθέων. Εἰς τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὦμου ὁμόκεντρα τόξα, εἰς τὸ ἡμικύκλιον κατακόρυφος στήλη τεθλασμένης πλασιωμένη ἀπὸ ἀντινώτους ἡμιελλείψεις μὲ διπλοῦν περιθώριον, καθέτως διαγραμμισμένης. Διάμ. 0,163, ὕψ. 0,185 μ.

**803.** Θήλαστρον μικρόν, ἀκέραιον, ὠσειδές, μὲ ὑψηλὴν λαβὴν, δακτυλιόσχημον βάσιν καὶ κυλινδρικὸν στόμιον. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανὴ. Βαμμένον τὸ στόμιον, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κυματοειδὴς ταινία, κατὰ μῆκος τῆς προχοῆς τέσσαρες εὐθεῖαι γραμμαί. Διάμ. 0,082, ὕψ. 0,125 μ.

**804.** Ληκύθιον ἀκέραιον, μὲ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν, κωνικόν. Εἰς τὸν ὦμον ὀπὴ ἀνοιγμένη ἐκ τῶν ὑστέρων. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἀλείφωμα κίτρινον, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος ἐξωτερικῶς, εἰς τὸ ἐσωτερικόν τοῦ δακτύλιος, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Εἰς τὸν ὦμον ἔχνη διαγραμμισμένων τριγώνων ὀριζομένων πρὸς τὰ κάτω μὲ δύο λωρίδας μεταξύ ταινιῶν. Διάμ. 0,074, ὕψ. 0,093 μ.

**805.** Μικρὸς κυθίσκος ἀκέραιος, χονδροειδοῦς κατασκευῆς, μὲ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόφαιος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ ἐρυθρὰ ἐξίτηλος. Βαμμέναι ἐξωτερικῶς τρεῖς ἡμιελλείψεις. Αἱ δύο, αἱ πλασιώνουσαι τὴν λαβὴν, ὑπερπηδοῦν τὸ χεῖλος καὶ συνεχίζονται ἀντιστοίχως εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Διάμ. χείλους 0,065, ὕψ. 0,05 μ.

Τὰ ἀγγεῖα τῆς ομάδος αὐτῆς ( πίν. 138 α ) εἶχον στηθῇ μὲ προσοχὴν καὶ εἶχον στερεωθῇ μὲ λίθους εἰς τὴν κοίτην μιᾶς ἀβαθοῦς νεροσυρμῆς, πρὸς ΝΑ. τοῦ τάφου 104 καὶ εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς ἀποστάσεως μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπομένου του 106. Ἡ νεροσυρμή, ἐξ ἀρχῆς ὑποτυπώδης καὶ ἀσχημάτιστος, εἶχε καλυφθῇ ἐν τῷ μεταξύ ἀπὸ χρώματα καὶ βλάστησιν, ἀποκρύψασαν τὰ ἀγγεῖα. Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ἦσαν

προϊόντα παλαιᾶς συλήσεως καὶ ὅτι ὁ εὐρών ἀρχαιοκάπηλος τὰ εἶχε φυλάξει ἐκεῖ, ἐμποδισθεὶς ἀργότερον νὰ τὰ ἀναζητήσει.

\*

**960** ( πίν. 138 β ). Θήλαστρον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ὠοειδές, μὲ χαμηλὴν λαβὴν καὶ δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθρά. Βαμμένον τὸ στόμιον, εἰς τὴν λαβὴν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κυματοειδὴς γραμμὴ. Διάμ. 0,09, ὕψ. 0,126 μ.

Ἐκεῖτο εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ γεμίσματος τοῦ τάφου 124, κάτω ἀπὸ ἓνα μεγάλον ὄγκον τοῦ πετρώματος, καὶ ἦτο ἄσχετον πρὸς τὸ ταφικὸν στρώμα τοῦ θαλάμου (βλ. ἀνωτέρω σ. 433 ).

\*

**961.** Ἀλαβαστροειδὲς τριποδικόν, δίωτον, συγκολλημένον, συμπληρωμένον, μὲ κυλινδρικὸν λαϊμόν καὶ κυρτὸν πυθμένα. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος ὅχι πολὺ καθαρός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν καὶ τοὺς πόδας ἐγκάρσιαι γραμμαί. Ἐπάνω ἀπὸ τὰς λαβὰς καὶ εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας ταινίαι, εἰς τὸν ὦμον κρόσσια, εἰς τὴν κοιλίαν δύο ἐπάλληλοι κυματοειδεῖς γραμμαί. Εἰς τὸν πυθμένα ἕξη ὁμοκέντρων κύκλων. Διάμ. 0,12, ὕψ. 0,134 μ.

**962.** Θήλαστρον συγκολλημένον, συμπληρωμένον, ἐλλίπες ( χωρὶς λαβὴν ), ὠοειδές. Στόμιον κυλινδρικόν, βάσις χαμηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανοπορτοκαλόχρους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ στόμιον, ἡ προχὴ κατὰ μῆκος τῆς καὶ ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. 0,074, σῶζ. ὕψ. 0,089 μ.

Τὰ ἀγγεῖα αὐτά ( πίν. 138 γ ) εὐρέθησαν εἰς τεμάχια μεταξὺ τῶν χωμάτων τῆς συλήσεως τῶν τάφων Σ50 - Σ51.

\*

**1046.** Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ στενὴν καὶ χαμηλὴν κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς πρασινοκίτρινος, βαφὴ καστανὴ μὲ ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένον κύκλον εἰς τὸν πυθμένα ἐσωτερικῶς, ἐξωτερικῶς δὲ ταινίαν εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,13, ὕψ. 0,107 μ.

**1047.** Μικρὸς ψευδόστομος, ραγισμένος, ὠοειδής. Στόμιον κατακόρυφον, εἰς τὸν δίσκον ἀπόφυσις, βάσις χαμηλὴ κωνικὴ. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ καστανή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μὲ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, εἰς τὸν δίσκον πυκνὴ σπεῖρα. Εἰς τὴν κοιλίαν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὦμον σπεῖραι μὲ μίσχους προεκτεινομένους μέχρι τοῦ χώρου μεταξὺ τῶν λαβῶν ἀλλὰ μὴ συναντωμένους. Διάμ. 0,098, ὕψ. 0,114 μ.

**Π 8.** Κομβίον κωνικὸν πῆλινον, μὲ ἐλαφρῶς κοίλην βάσιν. Πηλὸς κιτρινωπός, ἄβαφος. Διάμ. 0,023, ὕψ. 0,013 μ.

Τὰ εὐρήματα αὐτά ( πίν. 138 δ.ε ), μαζὶ μὲ ὄστρακα σκύφου, ἦσαν συγκεντρωμένα εἰς βάθος 0,40 κάτω ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἐπιφάνειαν, εἰς τὴν περιοχὴν τῶν τάφων



140-141. Είναι φανερόν ότι είχαν τοποθετηθῇ ἐκεῖ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἄγνωστον μὲ ποῖον προορισμόν.

\*

**1264** ( πίν. 138 στ' ). Σκύφος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, μὲ στενὴν, χαμηλὴν, κωνικὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφὴ μαυροκάστανη μὲ καστανὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένος ὁλόκληρος μὲ ἐξηρημένην τὴν βάσιν. Διάμ. χείλους 0,14 - 0,117, ὕψ. 0,117 μ.

Τὰ τεμάχια τοῦ σκύφου αὐτοῦ εἶχον παρασυρθῇ ἀπὸ τὴν νεροσυρμὴν τὴν διερχομένην ἐπάνω ἀπὸ τὴν βυθισμένην θόλον τοῦ τάφου Σ58 καὶ ἀναμιχθῇ μὲ τὰ χώματα καὶ τοὺς λίθους τοὺς φράζαντας τὴν εἴσοδόν του.

\*

**Λ 258** ( πίν. 139 α). Σφραγιδόλιθος ἐλαιόσχημος ἀπὸ σάρδιον, ὀριζοντίως διάτρητος. Εἰς τὴν μίαν ὀψιν του φέρει τρία χαράγματα κατὰ μῆκος, εἰς τὴν ἄλλην ἐγγλυπτον παράστασιν ἀντιλόπης καλπαζούσης μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω. Τὸ σῶμα τοῦ ζώου ἔχει μορφήν κυλίνδρου προοδευτικῶς λεπτυνομένου εἰς τὸν λαιμόν καὶ καταλήγοντος εἰς ὀξεῖαν τριγωνικὴν κεφαλὴν μὲ κόμβους εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τοῦ ρύγχους. Τὰ σκέλη, λεπτότατα, μὲ γωνιώδεις ἀρθρώσεις, καταλήγουν εἰς ὀξεῖας τριγωνικὰς χηλὰς. Μῆκος 0,021, πλάτος 0,017, πάχος 0,008 μ.

Εὐρέθη μεμονωμένος μεταξὺ τῶν ριζῶν ἑνὸς μεγάλου σχίνου, φυτρωμένου ἐπάνω ἀπὸ τὸν τάφον 118.

\*

**M 129** ( πίν. 138 ζ ). Μικρὸς ἀργυροῦς δακτύλιος ὠξειδωμένος, ἀρκετὰ καλῆς διατηρήσεως. Διάμ. 0,019 μ.

Ἦκετο εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, πλησίον τοῦ τάφου 69.

\*

**M 136.** Μαχαιρίδιον χάλκινον, μονόστομον, συγκολλημένον ἀπὸ τέσσαρα τεμάχια, μὲ λαβὴν καὶ λεπίδα μονοκόμματα. Ἡ λεπίς ἔχει σχῆμα τριγώνου μὲ τὴν πρὸς τὴν κόψιν γωνίαν στρογγυλευμένην. Ἡ λαβὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ λεπτὸν στέλεχος τετραγώνου τομῆς σχοινοειδῶς συνεστραμμένον καὶ καταλήγον εἰς κρίκον. Μῆκος 0,142, μῆκος λεπίδος 0,078 μ.

**M 137.** Τριχολαβὶς χαλκίνη, συγκολλημένη ἀπὸ τέσσαρα τεμάχια, διακοσμημένη μὲ λεπτὴν γραμμὴν χαραγμένην κατὰ μῆκος τῆς περιμέτρου της. Πολὺ ὠξειδωμένη. Μῆκος 0,109, μέγιστον πλάτος ἐλάσματος 0,014, ἐλάχιστον 0,006 μ.

Τὰ δύο αὐτὰ ἀντικείμενα ( πίν. 139 β ) προέρχονται ἀπὸ τὸ βάθος μιᾶς στενομήκους ταφροειδοῦς τομῆς πρὸς Β. τοῦ τάφου 89, ἐχούσης τὴν ἐμφάνισιν καὶ τὰς ἀναλογίας δρόμου θαλαμοειδοῦς τάφου, ἐγκαταλειφθέντος ἡμιτελοῦς. Ταφὴ δὲν εἶχε

γίνει, ἡ δὲ τομὴ εἶχε χωθῆ με λεπτόν καὶ καθαρὸν χῶμα, προφανῶς τὸ προῖόν τῆς ἀνορύξεώς της.

\*

**M 144** ( πίν. 139 γ ). Δακτύλιος ἀπὸ κράμα χαλκοῦ καὶ ἀργύρου, ὠξειδωμένος. Διάμ. 0,025 μ.

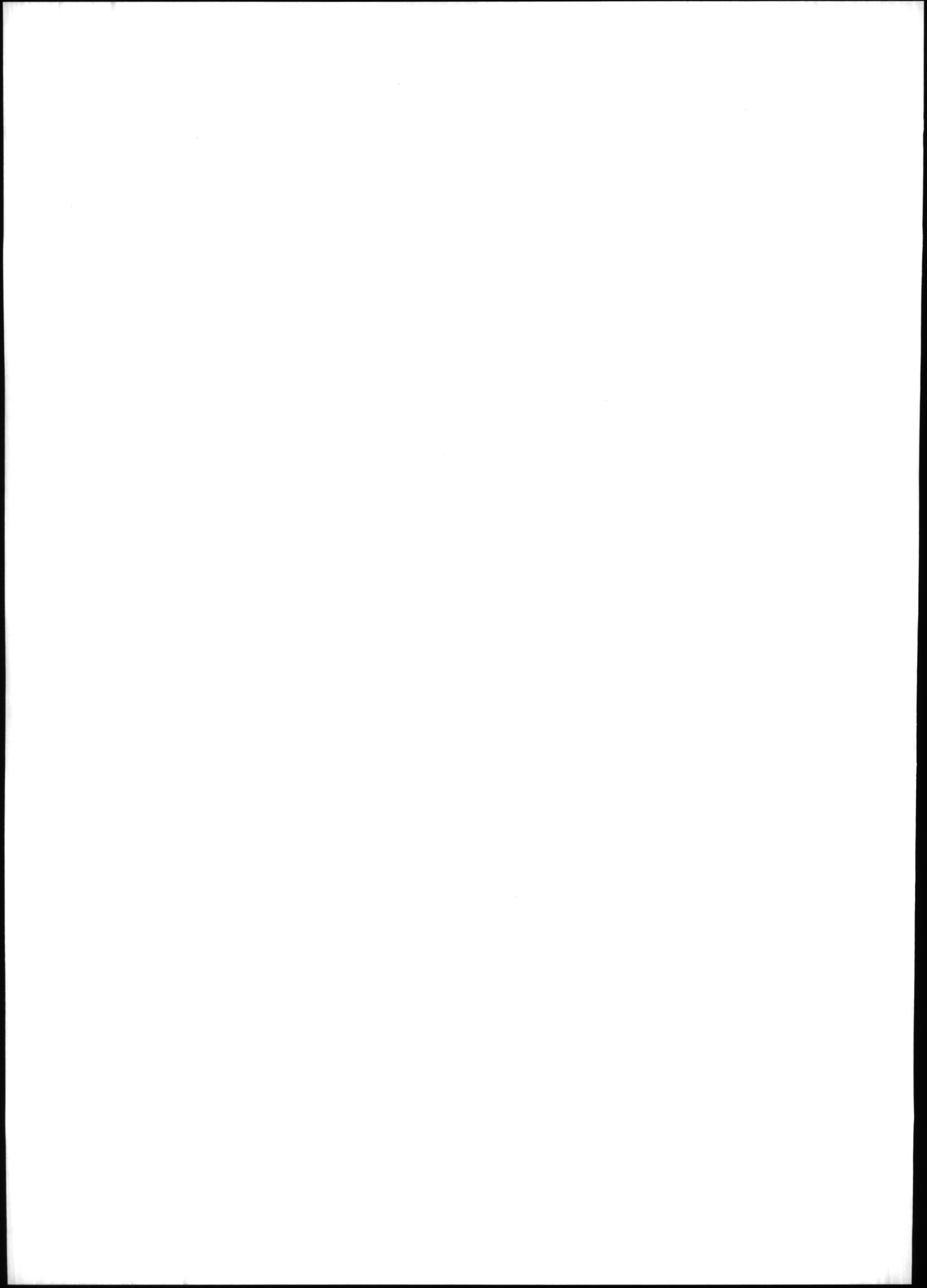
Συνελέγη ἀπὸ τὰ ἐπιφανειακὰ χρώματα πρὸς Α. τῶν τάφων 87, 88 καὶ 89.

\*

Τέλος, τὰ ἀγγεῖα 120 καὶ 121 ( πίν. 139 δ.ε ) παρεδόθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνασκαφῆς ἀπὸ κατοίκους τοῦ Μαρκοπούλου μετὰ τὴν πληροφορίαν ὅτι εὑρέθησαν καὶ περισυνελέγησαν εἰς τὸν χῶρον τοῦ νεκροταφείου.

**120.** Μικρὸς ψευδόστομος συγκολλημένος, συμπληρωμένος, ἐλλιπής ( χωρὶς λαβάς ), ὠσειδής. Στόμιον κατακόρυφον εὐρύχειλον, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς κιτρινωπός, βαφὴ ἐρυθροκάστανη ἐξίτηλος. Βαμμέναι ταινίαι εἰς τὴν κοιλίαν, εἰς δὲ τὰ τεταρτοκύκλια τοῦ ὤμου ὁμόκεντροι στικτοὶ κύκλοι. Διάμ. 0,109, σωζ. ὕψ. 0,108 μ.

**121.** Πρόχους ἀκεραία, ὠσειδής, με εὐρύχειλον, ἐσωτερικῶς αὐλακωτὸν στόμιον καὶ δισκοειδῆ βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς τραχὺς καὶ ἀκάθαρτος, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, κατὰ τόπους ἀπολεπισμένον, βαφὴ καστανὴ με ἐρυθρωπὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὴς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς δακτύλιον με ἄγκιστρον καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν. Διάμ. 0,202, ὕψ. 0,249 μ.



## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

### ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΚΑΦΗΣ ΤΟΥ Β. ΣΤΑΗ

Δημοσιεύων τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ εἰς τὸν χῶρον τοῦ νεκροταφείου τῆς Περαιτῆς<sup>1</sup> ὁ Στάης μνημονεύει ὅτι εὑρεν ἑπτὰ ἀγγεῖα, δύο εἰδώλια καὶ ἓνα χρυσοῦν δακτύλιον. Τὰ ἀντικείμενα αὐτὰ μετεφέρθησαν εἰς τὸ Ἔθν. Ἀρχ. Μουσεῖον καὶ κατεχωρίσθησαν εἰς τὸν κατάλογόν του μετὰ τὸν προελεύσεως τὴν Στειριάν, χωρὶς νὰ δημοσιευθοῦν συστηματικῶς τότε ἢ ἀργότερον. Εἶναι τὰ ἐξῆς ( πίν. 140 α-γ ) :

**EM 3792.** Μικρὸς ψευδόστομος ἀκέραιος, ὠοειδής. Στόμιον λοξὸν χωνοειδές, λαβαὶ χαμηλαί, δίσκος κοῖλος, βάσις χαμηλὴ δακτυλιόσχημος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα κιτρινωπὸν, βαφὴ μαυροκάστανη μετὰ ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις. Βαμμένα : τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, θηλειὰ συνδέουσα τὸ στόμιον μετὰ τὸ στέλεχος τοῦ δίσκου τῶν λαβῶν, τὰ περιθώρια τῶν λαβῶν, ὁ δίσκος ὁλόκληρος μετὰ ἐξηρημένον τὸ κέντρον. Εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι ποικίλου πλάτους. Εἰς τὸν ὦμον ὁμόκεντρα τόξα περιστικτα. Διάμ. 0,076, ὕψ. 0,084 μ.

**EM 3841.** Σταμνίσκος ἀκέραιος, ὠοειδής, μετὰ χωνοειδὲς στόμιον, χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν καὶ ταινιοειδεῖς λαβάς. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ μελανή, σωζομένη εἰς πορτοκαλόχροα ἔχνη. Βαμμένον τὸ στόμιον, εἰς τὰς ράχεις τῶν λαβῶν ἐγκάρσιαι γραμμαί, εἰς τὸν ὦμον, τὴν κοιλίαν καὶ τὴν βάσιν ταινίαι. Μεταξὺ τῶν λαβῶν δικτυωτὰ συμπλέγματα λεπτῶν γραμμῶν, εἰς τὸν πυθμένα τῆς βάσεως δύο ὁμόκεντροι κύκλοι. Διάμ. 0,099, ὕψ. 0,091 μ.

**EM 3842.** Μικρὸς σταμνίσκος ἀκέραιος, ὠο-

ειδής, μετὰ χωνοειδὲς στόμιον καὶ χαμηλὴν δακτυλιόσχημον βάσιν. Πηλὸς πρασινωπός, βαφὴ καστανὴ ἐντελῶς ἐξίτηλος, σωζομένη εἰς καστανοπορτοκαλόχροα ἔχνη. Ὀλόβαφος. Διάμ. 0,078, ὕψ. 0,076 μ.

**EM 3845.** Ἀλαβαστροειδὲς δίωτον, ἀκέραιον, μετὰ χαμηλὸν χωνοειδὲς στόμιον καὶ σῶμα κυλινδρικόν, παρουσιάζον ἐλαφρὰν μείωσιν πρὸς τὰ ἐπάνω. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ μαυροκάστανη ἀλαμπής, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, αἱ κορυφαὶ καὶ αἱ ρίζαι τῶν λαβῶν, ὡς καὶ ταινίαι εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν. Εἰς τὸν ὦμον σειρὰ στιγμάτων. Διάμ. 0,076, ὕψ. 0,07 μ.

**EM 3851.** Προχοῖδιον ἀκέραιον, βραχυστρόγγυλον, μετὰ εὐρὺ χωνοειδὲς στόμιον καὶ χαμηλὴν δισκοειδῆ βάσιν. Εἰς τὴν κοιλίαν φέρει ὀπὴν ἀκανόνιστον, ὀφειλομένην εἰς κτύπημα. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, βαφὴ καστανή. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου, εἰς τὴν ράχιν τῆς λαβῆς κυματοειδὲς γραμμὴ καταλήγουσα εἰς ἄγκιστρον, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν ταινίαι. Διάμ. 0,099, ὕψ. 0,106 μ.

1. ΑΕ 1895, σ. 200 - 202.

**EM 3859.** Προχοΐσκη άκεραία, με όπην εις την κοιλίαν όφειλομένην εις κτύπημα. Στόμιον ευρύτατον και πολύ χαμηλόν, σῶμα βραχυστρόγγυλον, πυθμήν επίπεδος και λαβή κάθετος με τά δύο άκρα της στηριγμένα εις τὸ χεῖλος. Πηλὸς πρασινωπός, λεπτός, βαφή μαυροκάστανη άμαυρά. Βαμμένον τὸ χεῖλος τοῦ στομίου και ἡ ράχιν τῆς λαβῆς. Κάτω ἀπὸ τὸν λαιμὸν λωρίς μεταξὺ δύο ταινιῶν ἀπὸ ὅπου κρέμονται ομάδες γωνιωδῶν κροσσίων. Εἰς τὴν κοιλίαν ὅμοιον σύμπλεγμα λωρίδος με ταινίας. Διάμ. 0,075, ὕψ. 0,099 μ.

**EM 3863.** Κύπελλον συγκολλημένον, μόνωτον, πηνιόσχημον. Πηλὸς κιτρινωπὸς τραχύς, βαφή μελανή στιλπνή, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Ὀλόβαφον, με ἐξηρημένον τὸν πυθμένα. Διάμ. στομίου 0,09, ὕψ. 0,073 μ.

**EM 3866.** Εἰδῶλιον γυναικεῖον σχήματος Ψ, ἐλλιπές (χωρὶς κεφαλὴν και τὰ άκρα τῶν χειρῶν). Σῶμα λεπτὸν κυλινδρικόν, βάσις ἐλαφρῶς κοίλη, στήθη μικρά ἀνάπλαστα. Πηλὸς

τεφρός, ἀλείφωμα κιτρινωπόν, βαφή καστανή. Βαμμέναι κατακόρυφοι πυκναὶ κυματοειδεῖς γραμμαὶ εις τὸν κορμὸν, ἐγκάρσιαι γραμμαὶ εις τοὺς βραχίονας και δύο κατακόρυφοι ταινίαι κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Διάμ. βάσεως 0,029, σωζ. ὕψ. 0,085 μ.

**EM 3871.** Εἰδῶλιον γυναικεῖον σχήματος Ψ, άκεραιον. Σῶμα κυλινδρικόν, βάσις ἐλαφρῶς κοίλη, στήθη χαμηλὰ ἀνάπλαστα, εις τὴν ράχιν πλαστικὴ πλεξὶς φθάνουσα μέχρι τῆς ὀσφύος. Εἰς τὴν κεφαλὴν εὐρύς πόλος. Πηλὸς ἐρυθρόξανθος, ἀλείφωμα ὑποκίτρινον, βαφή ἐρυθρά, κατὰ τόπους ἐξίτηλος. Βαμμένα: ἡ στεφάνη τοῦ πόλου, ἡ ράχιν τῆς ρινὸς και ὁ λαιμός, εις τὸν κορμὸν και τοὺς βραχίονας πυκναὶ κάθετοι κυματοειδεῖς γραμμαὶ, εις τὴν πλεξίδα ἐγκάρσιαι γραμμαὶ και κατακόρυφοι ταινίαι κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Διάμ. βάσεως 0,029, ὕψ. 0,112 μ.

**EM 3678.** Μικρὸς κρικσειδῆς δακτύλιος ἀπὸ χρυσοῦν ἔλασμα. Διάμ. 0,012 μ.

Τὰ ἀγγεῖα και τὰ εἰδῶλια ἀνήκουν γενικῶς εις τοὺς χρόνους τοῦ νεκροταφείου και δὲν διαφέρουν ἀπὸ τὴν κεραμεικὴν του. Ἡ προχοΐσκη EM 3859 ὅμως ( πίν. 140 α ) εἶναι μεσοελλαδικὴ ἢ, τὸ πολὺ, ΥΕ II και πρέπει νὰ προέρχεται ἀπὸ ἀλλοῦ, ἴσως ἀπὸ τὴν γειτονικὴν Βραυρῶνα. Ἡ ἀπόδοσίς της εις τὸν ὕστερομυκηναϊκὸν τάφον τῆς Περαιτῆς εἶναι ἀποτελέσμα γενικωτέρας συγχύσεως δημιουργηθείσης εις βάρος τῶν εὐρημάτων τῆς ἐρεῦνης τοῦ Στάη και ἐπιτρεπούσης πολλὰς ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὴν ταύτισιν τῶν καθ' ἕκαστον ἀντικειμένων πρὸς τοὺς θεωρουμένους τόπους προελεύσεώς των<sup>1</sup>. Πράγματι, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνασκαφῆς του και ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος της ὁ Στάης ὑπέβαλεν εις τὴν Ἀρχ. Ἑταιρείαν δύο σχετικὰς ἀναφορὰς καθὼς και μίαν βραχεῖαν ἔκθεσιν δημοσιευθεῖσαν εις τὰ ΠΑΕ τοῦ 1893. Δύο ἔτη ἀργότερον κατεχώρισε τὰ εὐρήματά του εις τὸν κατάλογον τοῦ Ἐθν. Ἀρχ. Μουσείου και συνέταξε τὸ κείμενον τῆς δημοσιεύσεώς του, περιληφθὲν εις τὴν ΑΕ τοῦ 1895. Ἀπὸ τὴν ἀντιπαραβολὴν τῶν κειμένων αὐτῶν προκύπτει ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τὸ μεσολαβῆσαν μεταξὺ τῆς ἀνακαλύψεως των ἀφ' ἑνὸς και τῆς καταγραφῆς και δημοσιεύσεως των ἀφ' ἑτέρου τὰ εὐρήματα τοῦ νεκροταφείου εἶχον συναναμιχθῆ και συγχυθῆ πρὸς τὸ ὕλικὸν τὸ προερχόμενον ἀπὸ ἄλλα μέρη τῆς Ἀττικῆς χωρὶς νὰ ὑπάρχουν στοιχεῖα ἐπιτρέποντα τὸν σαφεῖ και ἀναντίρρητον καθορισμὸν τοῦ ἀκριβοῦς ἀριθμοῦ των και τὴν διάκρισίν των ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα.

1. Σ. ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ, ΑΑΑ I, 1968, σ. 184 - 189.



## EYPETHPION

Ἀγαλμα νησίδος Ράφτη 1, 5, Ραφτοπούλας 5.  
 ἀγγεῖα, πῆλινα : ἐλαττωματικά, κακόπλαστα ἢ  
 χονδροειδῆ ἐκ κατασκευῆς 48, 83, 99, 113,  
 119, 120, 170, 172, 187, 203, 239, 265,  
 353, 359, 460. Κακόπηγμα 278. Μὲ ἀρχαίας  
 ἐπιδιορθώσεις 180, 388, συγκολλήσεις 83,  
 93, 143 - 144, 238, 300, 303, 311, 346.  
 Χειροποίητα 127, 156, 157, 205, 293.—  
 Χάλκινα, βλ. *λεκάναι, ποτήρια*. — Διὰ τὰ  
 ἐπὶ μέρους εἶδη καὶ σχήματα καθὼς καὶ διὰ  
 τὴν διακόσμησιν βλ. *οἰκεῖα λήμματα*.

Ἀγία Κυριακή (ναῦδριον) 1, 5, 6.

Ἀγιος Πέτρος (ναῦδριον) 1, 6.

Ἀγιος Σπυρίδων (ἐκκλησιδριον) 2, 6.

ἄγκιστρα (ἀλιευτικά) 332, 336, 453, 455.

αἰγαγρος, βλ. *διακοσμητικά θέματα*.

αἱματίτης 25, 28, 164, 198, 199, 299, 301, 341,  
 342.

αἶξ, βλ. *ὄστᾱ*.

ἀκόνη (λιθίνη) 428, 429.

ἀλαβαστροειδῆ (ἀγγεῖα), *σποράδην*.

ἀλαβαστροειδῆ τριποδικὰ 72, 74, 118, 121,  
 232, 234, 326, 327, 390, 392, 399, 461.

ἀλάβαστρον (λίθος) 439, 440.

ἀμέθυστος 118, 121, 453, 455.

ἀμίαντος 287, 294.

ἀμμόλιθος 435. Βλ. καὶ *ψαμμίτης*.

ἀμφικωνικὸν δίωτον ἀγγεῖον 23.

ἀμφορεῖς, ἐλληνιστικῶν - ρωμαϊκῶν χρόνων 18,  
 53, 54, 459.

ἀμφορίσκος ὑψίλαιμος 80, 82.

ἄξινη (λιθίνη) 219, 221.

ἀπιόσχημον ἀγγεῖον δίωτον 262, 264, τρίωτον  
 390, 393.

ἀποχωμάτωσις, ἐπελθοῦσα εἰς τὸν χώρον τοῦ  
 νεκροταφείου 13, 336, 345.

ἄργυρος, *σποράδην*. Βλ. καὶ *δακτύλιοι, σφηκω-*  
*τῆρες*.

ἀρύταιναι 410, 411, 428, 429.

Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία, ἀναδέχεται τὴν ἀνα-  
 σκαφὴν 7, ἐξαγοράζει τὸν χώρον 8.

Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία 7.

ἀσβεστολιθικὴ μάργα 113, 165.

ἄσκοι 390, 392, 412.

ἄτρακτοι ἐλεφάντιναι 54, 56, 72 - 73, 76.

ἄχάτης 45, 49, 60, 118, 121, 160, 165, 169,  
 173, 225, 442, 443.

ἄχιβάς 412.

ἄχινός (κέλυφος) 351.

Βαθμίδες (εἰς τὰ δάπεδα δρόμων) 364, 385.

βαρίδια ἀλιευτικοῦ δικτύου, μολύβδινα 453, 455.

βαρίδιον μολύβδινον 72, 77.

βερόναι ἐλεφάντιναι (περόναι) 88, 93, 208, 209,  
 226, 256, 258, 287, 295, ὀστεῖνη 195, 197,  
*χάλκινα* 33, 36, 72, 77, 133, 141, 195,  
 197, 233, 235, 302, 304, 307, 314, 442,  
 444.

Bes 302, 304. Βλ. καὶ *φυλακτά*.

Βραυρῶν 1, 4, 466.

Γεωργιάδης, Ἀ., 11 ὑποσ. 1.

γιούσουρον 317.

Charles, R. P., 121 ὑποσ. 1.

Δακτύλιοι ἀπλοῖ ἢ μὲ σφενδόνας ἀδιακοσμή-  
 τους, *σποράδην*.— Δακτύλιος ἀργυροῦς μὲ  
 ἐπένδυσιν ἀπὸ φύλλον χρυσοῦ 33, 36, μο-  
 λύβδινος 384, ἀπὸ κρᾶμα ἀργύρου καὶ χαλ-  
 κοῦ 463.— Δακτύλιοι μὲ διάκοσμον εἰς  
 τὰς σφενδόνας 166, 421.— Δακτύλιος μὲ δι-  
 πλῆν σπειροειδῆ σφενδόνην 81, 85.— Δακτύ-  
 λιοι περασμένοι εἰς τὴν φάλαγγα δακτύλου  
 33, 81, 118, 129, 161, 241, 256, 262,  
 267, 285, 319, 326, 406, 439.

δακτυλιόσχημα (ἀγγεῖα) 88, 92, 119, 120,  
 129, 132, 134, 138, 181, 183, 299, 300,  
 333, 334 - 335.

δάπεδον τάφου ἐπεστρωμένον, μὲ ἀμμόχωμα

30, 154, 331, με κοκκινόχωμα 175, 275, με χαλίκια, βλ. χαλίκια.  
 δέλτοι, αίγυπτιακά 160, 166, 381, 382.  
 δεξαμενή έλληνιστικών χρόνων 5.  
 διακοσμητικά θέματα κεραμεικής : "Αγιστρον, αμείβοντες, άνθη, άψιδωτά τόξα, γραμμωτά λέπια, διαποίκιλτα άψιδώματα, εύθειαι γραμμαί, ήμικύκλια, κροσσοπετάλια, κύκλοι, κυματοειδείς γραμμαί, μετόπαι, όμόκεντρα τόξα, ρόδακες, ρόμβοι, σπειραι, στίγματα, τεθλασμένη, τρίγωνα, σποράδην. — "Αβάκιον 265, 311, αίγαγρος 434 - 435, άμυγδαλόσχημα ένάλληλα 308, 411, άμφίτοξοι ραβδώσεις 239, 244, 308, 320, 327, 393, άνθρωπος 90, άντιθετικά κυματοειδείς καμπύλαι 83, 279, άντίρροπα Υ 120, γλωσσοειδείς καμπύλαι 29, 388, δικάμπυλα τόξα 140, 268, δικτυωτόν 48, 59, 66, 108, 119, 335, δίλοβα ήμικύκλια 164, 362, διπλόσπειρα 83, 131, 157, 163, 278, 460, ένάλληλοι άγκώνες 150, 157, 239, 309, 425, θάμνοι 435, θύσανοι 74, 151, ήππος 203 - 204, ίχθύες 282 (είς ώμον ληκυθίου), 75, 199, 251, 264, 292 (είς κοιλάς ψευδοστόμων), 43, 67, 84, 209, 265, 278, 282, 290, 291, 443 (είς ώμους ψευδοστόμων), κλάδοι 143, 311, κομμένος πλοχμός 23, 40, 139, 171, 177, 290, 308, κυκλοτερή όμόκεντρα ή σπειροειδή 125, 146, Ν - σχήμον 141, όκτάποδες 26 - 27, 43, 67, 75, 89 - 90, 92, 198 - 199, 203, 251, 264, 292, 310, 311, 342, 426, όρμος 29, 242, 377, 388, πορφύρα 327, 328, πτηνά 75, 251, 290, 320, 346, 384, 392, 435, σπειροθύσανοι 63, 171, σταυρός - Χ 150, 203, 377, 387, στήλη διάστικτος 401, τετράπλευρον διαγραμμισμένον (έσχαροειδές) 273, τριγωνική πτηνοπροτομή 264, τρίμιχοι κύκλοι 323, φοινικόδενδρον 435, φολίδες 91, 92, 143, 164, φυλλόσχημον 89, 282, 323.  
 δισκάρια : έλεφάντινα 32, 35, 142, 144, 169, 173, 262, 265, 302, 304, 307, 313, 439, 441, χρυσούν 32, 36.  
 δρόμοι θαλαμοειδών τάφων, σποράδην. Κατελιγμένοι έξ όλοκλήρου άπό ξηρολιθιάν 123 - 124, 147 - 148, 412. "Υποτυπώδεις 100, 103, 178, 229, 231, 243, 331, 339, 347. Διπλοί 154, 159, 451 - 452.

Ειδώλια, πήλινα, βοών 42, 44, 119, 120, 121, 191, 324, 335, έλάφου 186, 187, θρηνωδών 168, 169 - 170, 172, 400, 401, 404, διαφόρων ζώων 332, 335 - 336, 337, 339, 448, πτηνών 42, 44, 147, 365, 366, γυναικεΐα Ψ 54, 55, 147, 181, 250, 353, 354, 395, 396, 466.

έλάσματα χάλκινα 106, 453, 455. Βλ. και πλαίσια.

έλεφαντοστούν : έπένδυσις λαβής ξίφους 313. Διάφορα, 73, 76 - 77, 287, 294. Βλ. και άτρακτοι, βελόναι, δισκάρια, ένθέματα, κομβία, κτένια, λαβαί, όκτώσχημος άσπίς, περόναι, σφονδύλιον, χάνδραι.

έλληνιστικά λείψανα της περιοχής Πόρτο - Ράφτη 5.

ένθέματα έλεφάντινα 256. Βλ. και πλακίδια. ένώτια, άμυγδαλόσχημα 56, 315, 316, βουκρανιόσχημον 183 - 184, δισκοειδές 36, κριοειδές 267, 269.

έργαλειον όστέινον 442, 444. Χάλκινα, βλ. κοπίδια, μαχαιροπελέκεις, όπήτιον. Λίθινον, βλ. άζίνη. Σκαπτικόν, βλ. σκαπτικόν έργαλειον. "Ερυσίχθων 3, 5.

"Ερωτοσπηλιά (χείμαρρος - όρμος), 3, 11, 13.

"Ηλεκτρον 118, 121, 421.

ήλιοτρόπιον 178.

ήλοι, χάλκινοι, 59, 60, 305, 313.

ήμισφαιρικόν πήλινον σκευός 339 - 340.

Humbaba 165, 225.

Θαλαμοειδείς τάφοι, βλ. τάφοι.

θάλαμοι, άνέπαφοι 56, 57, 64, 65 - 66, 214 - 216, 354, 356 - 357, 365 - 366, 367 - 368, 368 - 369, 371, 378, 422. Με μεταγενεστέραν επέκτασιν 24, 57, 167, 325, 357, 409.

θήλαστρα, σποράδην.

θύραι τάφων, σποράδην. Διατηροΰσαι παραστάδας και υπέρθυρον 57, 65, 205, 368, 371, 375, 378, 426.

"Ιππος, βλ. διακοσμητικά θέματα, ψευδόστομοι.

Κάθισμα πήλινον 337, 339.  
 καλυπτήριοι πλάκες λακκοειδῶν, βλ. τάφοι.  
 κάτοπτρα 59, 60, 160, 166, 256, 258, 306, 313 - 314.  
 κατώφλιον τάφου, ὑπερυψωμένον, 153.  
 καύσεις νεκρῶν 32, 45 - 47, 87, 133, 136 - 137, 142, 159, 161, 270, 276, 280 - 281.  
 Ἰχνη των 57, 439, 453.  
 Κέα 5.  
 κέρας, βλ. φυλακτά.  
 κερνολεκάνη 169, 172.  
 κέρνος 423, 424.  
 κλασικὰ λείψανα τῆς περιοχῆς Πόρτο - Ράφτη 5.  
 κόγχαι : δρόμων θαλαμοειδῶν τάφων 70, 100, 269 - 270, 297, 359, 364, 373, 375, 421, 430, 448. — Θαλάμων 44, 60, 365, 441, 452.  
 κογχύλια : ἀλίωτις ἢ κοινὴ 85, ἀξιναία 297, κάρδιον τὸ ἐδῶδιμον 235, 297, κυπραία 85, 199, 380, 386, 413, μελανία 175, μούριξ 176. Κῶνοι *σποράδην*. Μὲ τριμμένην ἐπίπεδον ἔδραν 191, 279, 366, 369, 411, 418, 455, 458, μολυβδοχοημένοι 199, 366.  
 κομβία ἀπὸ στεατίτην κωνικά, ἡμισφαιρικά, δισκοειδῆ, *σποράδην*. Ἀπὸ ἀμμόλιθον 435, ἀσβεστολιθικὴν μάργαν 113, ἐλεφαντοστοῦν 294, 360, ὀρεῖαν κρύσταλλον 165, ὀστοῦν 158, πηλὸν 40, 93, 273, 435, 461, σχιστόλιθον 114, 400, ὑαλόμαζαν 56. — Ἀμφικωνικά 225, 435. Μὲ ἐγχάρακτον διακόσμησιν 439, 440. — Συνοδεύοντα ἄθικτον κατὰ χώραν ταφὴν 256.  
 κοπίδια χάλκινα 263, 266, 428, 429, 442, 444.  
 κορνάλινες, *σποράδην*.  
 Κορώνη 1.  
 κουρίς χαλκίνη 425, 426.  
 κρατῆρες 59, 60, 326, 327, 428.  
 κρητὶς 19, 22, 36, 40, 190, 191, 368, 420, 421.  
 κρίκοι : ὀστέινος 299, 301, χάλκινος 442, 444.  
 κροκόδειλος (ὁμοίωμα) 302, 304. Βλ. καὶ φυλακτά.  
 κτένια ἐλεφάντινα 19, 22, 46, 49, 73, 76, 169, 173, 202, 204, 208, 209, 223, 226, 341, 343, 442, 443 - 444.  
 κύαθοι, *σποράδην*. Δίωτοι 20, 21, 46, 49, 69, 99, 100. Μὲ προχόην 46, 49, 125, 126, 299, 300, 433, 434.

κύανος 85, 160, 165, 267, 269, 294, 333, 336, 368, 391, 394.  
 κύβος λίθινος 299, 301.  
 κύλικες 66, 94, 95, 280, 282. Τρίωτος 185, 187.  
 κύλινδροι, χρυσόδετοι, 160, 165, 175, 178.  
 κύπελλα 68, 69, 214, 305, 308, 326, 328, 332, 333, 400, 401, 428, 429, 466.  
 κύων, βλ. ὀστᾶ.

Λαβαί : ἐλεφαντίνη 287, 294 - 295, λίθιναι 72, 76, 237, 239, ὀστένη 342 - 343. — Λαβαὶ πλεξιδωταὶ ἀγγείων 32, 34, 273, 332, 334, 456.

λαβίδες, βλ. *τριχολαβίδες*.

λακκοειδεῖς τάφοι, βλ. *τάφοι*.

λάκκοι : δρόμων 408. Θαλάμων ἀνοικτοὶ 23, 41, 44, 57, 62, 72, 87, 117, 133, 208, 226, 239, 280, 326, 375, 405, 408, 417, 423, 439, 441, πλακοσκεπεῖς 36, 159, 161.

λατομεῖον πωρολίθου 5.

λατύπη (κροκαλοπαγῆς στρῶσις) τῆς περιοχῆς τοῦ νεκροταφείου 11, 13, 14, 389, 422, 426, 432, 441.

λειμωνίτης 301.

λεκάναι, *σποράδην*. Μὲ κοτυλίσκους καὶ εἰδῶλια θρηνηδῶν, βλ. *κερνολεκάνη*. Μὲ προχόην 270, 272, 422, 424. — Χαλκίνη 161, 166.

λεκανίδια 20, 21, 42, 175, 177, 263, 265, 405, 406, 407.

ληκύθια, *σποράδην*.

Λιγόρι 4.

λιθοδομή πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ξηρολιθιᾶς τῆς θύρας 98, 123 - 124, 147, 148, 201, 409, 412. Τῶν τοιχωμάτων τοῦ θαλάμου 104, 207, 221, 410.

λόγχη 428, 429.

Μαλαχίτης - ἄζουρίτης 287, 294.

μαρμαρυγίας 219, 221.

μαχαίρια σιδηρᾶ 17, 18, 280, 283 - 284, χάλκινα 59, 60, 161, 166, 237, 239, 305, 313, 332 - 333, 336, 408, 409, 462.

μαχαιροπελέκεις 54, 56, 79, 369 - 370.

μεσοελλαδικὰ λείψανα τῆς περιοχῆς Πόρτο - Ράφτη 4. — ΜΕ προχοῖσκη 466.

μόλυβδος βλ. *βαρίδια*, *δακτύλιοι*, *σύρμα*.

Μουσείον, Ἑθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν 465, 466.

Μπουφίδης, Ν., 166 ὑποσ. 1, 197, ὑποσ. 1, 294, ὑποσ. 1.

Ντρίβλα 4, 5.

Ξιφίδιον 280, 281, 284.

Ξίφος 305, 313.

Ξυράφια 106, 109, 173, 175, 428, 429 - 430.

Οἰνοχόαι 25, 26, 33, 34 - 35, 41, 42, 82, 83, 133, 140, 219, 220, 263, 265, 285, 288, 289, 373, 455, 456.

οἰνοχοῖδια 81, 84, 270, 273, 276, 278, 387 - 388, 449, 450 - 451.

ὀκτώσχημος ἀσπίς 73, 76.

ὀλίγιστος 72, 76.

Ὀντριας, Ἰ., 136, ὑποσ. 1

operculum ὀστρέου 439.

ὀπήτιον 428, 429.

ὀρεῖα κρύσταλλος : κομβίον 165, κύλινδρος 175, 178, χάνδραι 80, 85, 240, 242, 341, 342, ἀνεπεξέργαστα πρίσματα 198, 199, 219, 221, 287, 294, 299, 301, 302, 303.

ὀροφαὶ θαλαμοειδῶν τάφων, διατηρηθεῖσαι, 56, 64, 66, 96, 216, 354, 357, 366, 368, 369, 371, 375, 422.

ὀστᾶ : αἰγὸς (καμμένα) 276, 279, 280, 283, διαφόρων ζώων 46, 94, 136, 410, κυνὸς (καμμένα) 159, προβάτου (καμμένα) 276, 279, 280, 283, πτηνοῦ (καμμένα καὶ μὴ) 160, 165, 169, 287, 395.

ὀστέϊνα ἀντικείμενα : διάφορα 160, 165, 391, 394, 442, 444, πλακίδια 160, 165. Βλ. καὶ *βελόναι*, *ἐργαλεῖον*, *κρίκοι*, *λαβαί*, *χάνδραι*. ὀψιανὸς 4.

Πανάγος, Ἀ., 11, ὑποσ. 1.

Περατὴ (βουνόν) 1, 11.

περόνη χαλκίνη 425, 426, σιδηρᾶ 391, 394, περόναι ἐλεφάντιναι, βλ. *βελόναι*.

πηλὸς, ὠμός, 33, 36, 287, 295, 317.

πηνίον λίθινον 302, 303.

πιθαμφορεῖς 20, 21, 29, 51, 52, 87, 92, 134,

136, 138, 141 - 143, 161 - 164, 263, 265, 302, 303.

πινάκιον 305, 309.

πλαίσια χάλκινα 106, 110.

πλακίδια : ἐλεφάντινα 287, 295, πήλινον 406, 407, σχιστολίθινα 391, 394.

πόρπαι χάλκιναι δοξαστῶν 41, 44, 73, 77, τοξωταὶ 81, 85, 276, 279, 330, ἀδήλου σχήματος 118, 122.

ποτήρια : πήλινα 125, 127, 287, 293, χάλκινον 381, 382.

Πούντα (χερσόνησος) 1, 4, 5.

Πρασᾶς 1.

Πρασιαὶ 3, 4.

πρόχοι, *σποράδην*. — Δίωτοι 32, 34, 66, 67, 80, 83, 129, 131, 134, 136, 138, 156, 157, 161, 163, 220, 276, 278, 460. — Ἡθμωταὶ 72, 73, 332, 334. — Χειροποίητος 156, 157.

προχοῖδια, *σποράδην*. — Δίωτα 38, 39, 114, 125, 127, 129, 131, 176, 177, 412. Ἡθμωτὸν 272.

πρωτοελλαδικὰ λείψανα τῆς περιοχῆς Πόρτο - Ράφτη 4.

πτηγνά, βλ. *διακοσμητικὰ θέματα*, *ὀστᾶ*, *ψευδόστομοι*.

πυξίδες 38, 40, 124, 126, 299, 300, 375, 377, 387, 449, 450.

πυρὰ ἐντὸς τάφου 175.

πώματα 25, 27, 88, 90 - 91, 118, 121, 142, 144, 219, 220, 285, 288, 299, 300, 326, 328.

Ραμσῆς II 160, 166, 382.

Ράφτης (νησίς - ἄγαλμα) 1, 4, 6.

Ραφτοπούλα (νησίς) 3, 4, 5.

ρωμαϊκὰ λείψανα τῆς περιοχῆς Πόρτο - Ράφτη 5.

Σάρδιος, *σποράδην*.

σερπεντίνης 440.

σίδηρος 17, 18, 59, 280, 283 - 284, 391, 394.

σκαπτικὸν ἐργαλεῖον, ἔχνη, 31, 159.

σκαραβαῖοι, αἰγυπτιακοί, 88, 89, 93, 118, 121, 133, 141, 193, 197, 287, 295.

σκύφοι, *σποράδην*. — Μόνωτοι 82, 85, 119, 120, 267, 269, 299, 300, 306, 312, 453, 454.

σκωρία χαλκοῦ 237, 239.  
 Στάης, Β., 6, 465, 466.  
 σταθμία 54, 56, 198, 199, 299, 301.  
 σταλακτίτης 302, 303, 390, 394.  
 σταμνίσκοι, *σποράδην*.— Ἄωτος 191, μόνω-  
 τος 119.  
 στάμνοι δίστοι 136, 140, 270, 272, τρίωτοι  
 46, 48, 227, 228 - 229, 233.  
 στάσις νεκρῶν: ὕπτιοι μετὰ τὰ γόνατα ὑψηλά,  
 κείμενοι εἰς τὸ πλευρόν, *σποράδην*. Ὀκλά-  
 ζοντες 167, 186, ὕπτιοι τεταμένοι 161, 252,  
 254, 280.  
 στεατίτης, *σποράδην*.  
 Στειριά 4, 465.  
 στειριακή ὁδὸς 4.  
 στιπτήρ 88, 92.  
 στρεπτά, βλ. *σφηκωτήρες*.  
 σύλησις τάφων συστηματική 6, 7.  
 σύνθετα κερνοειδῆ ἀγγεῖα 88, 91, 262, 264,  
 287, 293, 423, 424. Τμήματά των ἀπο-  
 κολλημένα 46, 49, 436.  
 σύρμα μολύβδινον 241, 242, 262, 266, 307, 314,  
 326, 328, 420, 421, 422, 425, 442, 444,  
 χάλκινον 46, 49, 73, 77, χρυσοῦν 280, 283.  
 σφηκωτήρες (στρεπτά): ἀργυροῦς 111, χάλ-  
 κινοί 52, 54, 56, χρυσοῖ 202, 204, 256,  
 258, 315, 316.  
 σφονδύλιον ἐλεφάντινον 73, 76.  
 σφραγιδοκύλινδροι 160, 164 - 165, 223, 224 -  
 225.  
 σφραγιδόλιθοι: ἐλαιόσχημοι 156, 158, 462.  
 Κωνικὸς 341, 342. Φακοειδεῖς 160, 165,  
 223, 225, 442, 443.  
 σχιστόλιθος 11, 13, 14, 17, βλ. καὶ *κομβία*,  
*πλακίδια*.

Τάλκης 239.

ταφαί: ὕπτιοι, κ.λ., βλ. *στάσις νεκρῶν*.—Κατὰ  
 χώραν, παιδικαί, *σποράδην*.—Κατὰ διαδο-  
 χικὰς φάσεις 184 - 189, 250 - 254, 258 -  
 260, 270 - 272, 396 - 404.

τάφοι: ἡμιτελεῖς 13.—Θαλαμοειδεῖς, *σπο-  
 ράδην*. Μετὰ θάλαμον εἰς τὸ πλευρόν τοῦ δρό-  
 μου 361, 382, 384.—Οἶονεῖ θαλαμοειδεῖς  
 100, 178, 205, 346, 413, 446.—Λακκοειδεῖς  
 105, 106, 109, 110, 111, 113, 211, 254,  
 349, 350, 352, 370, μετὰ περιχέλωμα 112,

113 - 114, 350, 370.—Μετὰ δρόμον 101, 102,  
 380.—Διπλοῖ 216 - 217, 348.—Παιδικοὶ  
 παράταφοι 17, 373, 379.—Καλυπτήριοι  
 πλάκες λακκοειδῶν 105, 106, 109, 110, 111,  
 112, 114, 254, 350 - 351, 352, 370, λακ-  
 κοειδῶν μετὰ δρόμον 101, 102.  
 τεφροδόχα ἀγγεῖα 32, 34, 87, 93, 133, 139,  
 161, 164, 276, 278, 280, 282.  
 Τοῦρις 302, 304. Βλ. καὶ *φυλακτά*.  
 τριχολαβίδες 173, 175, 345, 346, 428, 429, 462.

Ὑαλόμαζα, *σποράδην*.

ὕαλος, ὀρυκτὴ 287, 295, τεχνητὴ 322, 324.  
 ὕδρια 33, 35, 54, 55, 72, 74, 81, 84, 88, 90,  
 134, 136, 138, 186, 187, 205, 219, 221,  
 240, 242, 267, 268, 305, 312, 406, 407.

Ὑπερβόρειοι 3.

Ὑστεροελλαδικὰ λείψανα τῆς περιοχῆς Πόρτο -  
 Ράφτη 4 - 5.

Φαγεντιανὴ 19, 22, 77, 118, 122, 160, 165,  
 169, 173, 237, 239, 287, 294, 295, 302,  
 304, 341, 343. Βλ. καὶ *δέλτοι*, *σκαραβαῖοι*,  
*φυλακτά*.

φάσεις διαδοχικαὶ ταφῶν, βλ. *ταφαί*.

Φθᾶ 197.

φλάσκαι 280, 281, 299, 300, 307, 311 - 312,  
 321, 322.

φοινικόδενδρον, βλ. *διακοσμητικὰ θέματα*.

φυλακτά: αἰγυπτιακὰ ἀπὸ φαγεντιανῆν 302,  
 304. Ἐνεπίγραφον ἀπὸ αἱματίτην 341, 342.  
 Κέρας 341, 343. Χρυσᾶ δισκάρια 118, 122,  
 μνηίσκοι 118, 122, 247.

φύλλον χρυσοῦ, διπλωμένον, 436, 437.

Χαλαζίας 56, 72, 76, 156, 158.

χαλίγια 287, 294, εἰς τὸ δάπεδον τάφων 101,  
 114, 330, 414, 415, 439, ἐντὸς ἀγγείου  
 397, ἐντὸς λάκκου 408.

χαλκηδόνιος 233, 235, 303.

χαλκός, *σποράδην*. Βλ. καὶ *ἀγγεῖα*, *βελόνοι*,  
*ἐλάσματα*, *ἥλοι*, *κάτοπτρα*, *κοπίδια*, *κουρίς*,  
*κρίκοι*, *λεκάναι*, *λόγχη*, *μαχαίρια*, *μαχαίρο-*  
*πελέκεις*, *ξιφίδιον*, *ξίφος*, *ξυράφια*, *ὀπήτιον*,



περόναι, πλαίσια, πόρπαι, ποτήρια, σκωρία, σύρμα, σφηκωτῆρες, τριχολαβίδες, χάνδραι, ψέλια.

χαλκοσίνης 160, 166.

χάνδραι, διάφοροι, σποράδην. Ἀμφισφαιρική 307, 313, ἀνηρτημένη σπεῖρα 141, 294, ἀχιβαδόσχημος 41, 44, βουκρανιόσχημος 287, 294, διπλοῦς ἀργοναύτης 85, δισκοειδεῖς 49, κρικοειδεῖς 85, 99, 100, κυλινδρικοί 8, 82, 85, 118, 121, 160, 166, 307, 312, 313, 418, κοκκιδωταὶ 160, 166, 418, κωδιδόσχημοι 41, 44, 93, 158, 202, 204, 209, 235, ροδακόσχημοι 85, 307, 313, σιτόσχημοι 77, 85, 191, 204, 304, 368, σπόρος κολοκύνθης 122, σταγονόσχημοι 118, 121, 422, 425, σωληνωταὶ πολλαπλαῖ 56, 242, 304, τροχιλιόσχημος 122, φακοειδεῖς 22, 118, 121, 172, 240, 242. — Ἐλεφαντίνη 315, 316. — Ὀστέιναι 46, 49, 165. — Πηλίνη 223, 226. Χαλκίνη 118, 122. Βλ. ἐπίσης αἱματίτης, ἀλάβαστρον, ἀμέθυστος, ἀχάτης, γιούσουρον, ἤλεκτρον, ἡλιοτρόπιον, κύανος, μαλαχίτης - ἀζουρίτης, φαγεντιανή, χαλαζίας, χαλκηδόνιος, χαλκοσίνης.

χριστιανικά λείψανα τῆς περιοχῆς Πόρτο - Ράφτη 6.

χρυσός, σποράδην, βλ. καὶ δισκάρια, κύλινδροι, σύρμα, σφηκωτῆρες, φυλακτά, φύλλον. χύτρα 129, 131.

Ψάθα (ἔχνη) 33.

ψαμμίτης (ἀμμολιθικὸν πέτρωμα) τῆς περιοχῆς τοῦ νεκροταφείου 11, 13, 14, 56, 57, 67, 98, 100, 144, 150, 151, 153, 205, 275, 330, 352, 361, 364, 371, 372, 378, 382, 384, 449.

ψέλια 106, 280, 284, 433, 435, 453, 455.

ψευδόστομοι, βραχυστρόγγυλοι, κωνικοί, σφαιρικοί, ὠσειδεῖς, σποράδην. — Κυλινδρικοί 130, 180, ὑψιπύθμενοι 150, 163. — Μὲ διακόσμησιν ἀνθρώπου 90, ἵππου 203 - 204, ἰχθύων 43, 67, 75, 84, 199, 209, 251, 264, 265, 278, 290, 291, 292, 443, ὀκταπόδων 26 - 27, 43, 67, 75, 89 - 90, 91 - 92, 198 - 199, 203, 251, 264, 292, 310, 311, 342, 425 - 426, πτηνῶν 75, 251, 290, 320, 345 - 346, 392, 434 - 435, τοπίου 433, 434 - 435. Βλ. ἐπίσης αἶγαγρος, θάμνοι καὶ διακοσμητικὰ θέματα.

## ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

- Σελίς 32, στ. 19, ἀντὶ (M232) γρ. (M230)
- » 54, στ. 19, ἀντὶ δύο χρυσαῖ χάνδραι (M221 καὶ M222) γρ. χρυσοῦν ἐνώτιον (M221) καὶ χάνδρα (M222).
- » 63, ἀρ. 663, ἀντὶ κρατηρίσκος γρ. σταμνίσκος.
- » 68, στ. 13, ἀντὶ μικρὸς σκύφος γρ. κυαθόσχημον δίωτον.
- » 72, στ. 40, ἀντὶ τρεῖς ἀπὸ σάρδιον γρ. δύο ἀπὸ σάρδιον καὶ μία ἀπὸ κορναλίνην.
- » 73, στ. 1, ἀντὶ (Δ11) γρ. (Δ111).
- » 73, στ. 4, ἀντὶ χάνδραι ἀπὸ ὑαλόμαζαν γρ. χάνδραι ἀπὸ ὑαλόμαζαν καὶ φαγεντιανήν.
- » 80, στ. 5, ἀντὶ ἀπὸ ὑαλόμαζαν γρ. ἀπὸ ὑαλόμαζαν καὶ κύανον.
- » 81, στ. 24, ἀντὶ προχοῖδιον γρ. οἰνοχοῖδιον.
- » 88, στ. 22, ἀντὶ πίθος γρ. κύαθος.
- » 88, στ. 30, ἀντὶ σταμνίσκου (623) γρ. σταμνίσκου (632).
- » 89, στ. 1, ἀντὶ Δ129 γρ. Δ126.
- » 217, ἐπικεφαλὶς, ἀντὶ (πίν. 63β,γ,ε) γρ. (πίν. 63 β. γ).
- » 257, ἐπικεφαλὶς, ἀντὶ 75α [κοσμήματα], 75β [ἐλεφάντινα], γρ. 75α [ἐλεφάντινα], 75β [κοσμήματα].
- » 269, ἐπικεφαλὶς τάφων 46 καὶ 46α, ἀντὶ (σχέδ. 79, πίν. 168α καὶ 171β), γρ. (σχέδ. 79, πίν. 144β καὶ 168α).
- » 303, στήλη β', στ. 20, ἀντὶ Λ69 γρ. Λ96.

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΜΟΣ ΤΟΥ ΚΕΙ-  
ΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΕ-  
ΡΑΤΗ ΤΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ  
Ε. ΙΑΚΩΒΙΔΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ-  
ΤΟΣ ΥΠ' ΑΡ. 67 ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟ-  
ΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ  
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ  
ΕΤΥΠΩΘΗ ΕΙΣ ΧΙΛΙΑ ΑΝΤΙ-  
ΤΥΠΑ ΑΠΟ ΤΟΥ ΜΑΡΤΙΟΥ  
ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ  
1969 ΤΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ  
ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ  
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΙΣ ΤΟ  
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ « ΓΡΑΦΙΚΑΙ  
ΤΕΧΝΑΙ Ι. ΜΑΚΡΗΣ Α.Ε »